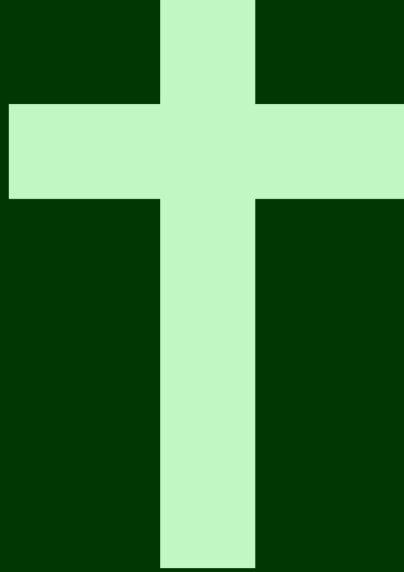

Én-la Nainá xi
kjoa ts'e
Jesucristo

New Testament in Mazatec, San Jerónimo Tecóatl Mazateco de S
Jeronimo Tecoatl; maa (MX:maa:Mazatec, San Jerónimo Tecóatl)

'Én-lá Nainá xi kjoa ts'e Jesucristo
New Testament in Mazatec, San Jerónimo Tecóatl Mazateco de S Jeronimo Tecoatl;
maa (MX:maa:Mazatec, San Jerónimo Tecóatl)

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mazatec, San Jerónimo Tecóatl

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mazateco, San Jerónimo Tecóatl [maa], Mexico

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mazatec, San Jerónimo Tecóatl

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
 9f778253-d34e-5037-af35-7bca16479aa0

Contents

San Mateo	1
San Marcos	56
San Lucas	90
San Juan	147
Hechos	189
Romanos	239
1 Corintios	261
2 Corintios	282
Gálatas	296
Efesios	304
Filipenses	312
Colosenses	318
1 Tesalonicenses	323
2 Tesalonicenses	328
1 Timoteo	331
2 Timoteo	337
Tito	341
Filemón	344
Hebreos	346
Santiago	363
1 Pedro	369
2 Pedro	375
1 Juan	379
2 Juan	385
3 Juan	386
Judas	388
Apocalipsis	390

'Én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo koni s'ín kiskù San Mateo

*Xita jchínga-la Jesucristo
(Lucas 3:23-38)*

¹ Jè xojòn xi oxkit'aà 'ín-la na'èn-jchá kjiìn-la Jesucristo, xi ya inchrobàt'aà-ne tje-la David ko ts'e Abraham.

² Jè Abraham, jè komà na'èn-la xi Isaac ki'mì; ko jè Isaac, jè komà na'èn-la xi Jacob ki'mì; ko jè Jacob, jè komà na'èn-la xi Judá ki'mì, ko jñà xita 'ndse.

³ Judá, jè komà na'èn-la xi Fares ko Zara ki'mì. Ko jè nea-la, Tamar ki'mì. Jè Fares, jè komà na'èn-la xi Esrom ki'mì; ko jè Esrom, jè komà na'èn-la xi Aram ki'mì; ⁴ ko jè Aram, jè komà na'èn-la xi Aminadab ki'mì; ko jè Aminadab, jè komà na'èn-la xi Naasón ki'mì; ko jè Naasón, jè komà na'èn-la xi Salmón ki'mì; ⁵ ko jè Salmón, jè komà na'èn-la xi Booz ki'mì; ko jè nea-la Booz, Rahab ki'mì. Ko jè Booz, jè komà na'èn-la xi Obed ki'mì; ko jè nea-la Obed, Rut ki'mì. Ko jè Obed, jè komà na'èn-la xi Isaí ki'mì; ⁶ ko jè Isaí, jè komà na'èn-la xi David ki'mì xi xitaxá ítjòn tsibìjna; ko jè David, jè komà na'èn-la xi Salomón ki'mì; ko jè nea-la Salomón, jè xi komà chjoón-la Urías nga sa ítjòn.

⁷ Jè Salomón, jè komà na'èn-la xi Roboam ki'mì; ko jè Roboam, jè komà na'èn-la xi Abías ki'mì; ko jè Abías, jè komà na'èn-la xi Asa ki'mì; ⁸ ko jè Asa, jè komà na'èn-la xi Josafat ki'mì; ko jè Josafat, jè komà na'èn-la xi Joram ki'mì; ko jè Joram, jè komà na'èn-la xi Uzías ki'mì; ⁹ ko jè Uzías, jè komà na'èn-la xi Jotam ki'mì; ko jè Jotam, jè komà na'èn-la xi Acáz ki'mì; ko jè Acáz, jè komà na'èn-la xi Ezequías ki'mì; ¹⁰ ko jè Ezequías, jè komà na'èn-la xi Manasés ki'mì; ko jè Manasés, jè komà na'èn-la xi Amón ki'mì; ko jè Amón, jè komà na'èn-la xi Josías ki'mì; ¹¹ ko jè Josías, jè komà na'èn-la xi Jeconías ki'mì, ko jñà xita 'ndse, k'e nga kiìko kjo'in xita Israel ján i'nde ñánda 'mì Babilonia.

¹² Xi komà iskan k'e nga jye kiìko kjo'in xita ján Babilonia, jè Jeconías, jè komà na'èn-la xi Salatiel ki'mì; ko jè Salatiel, jè komà na'èn-la xi Zorobabel ki'mì; ¹³ jè Zorobabel, jè komà na'èn-la xi Abiud ki'mì; ko jè Abiud, jè komà na'èn-la xi Eliaquim ki'mì; ko jè Eliaquim, jè komà na'èn-la xi Azor ki'mì; ¹⁴ ko jè Azor, jè komà na'èn-la xi Sadoc ki'mì; ko jè Sadoc, jè komà na'èn-la xi Aquim ki'mì; ko jè Aquim, jè komà na'èn-la xi Eliud ki'mì; ¹⁵ ko jè Eliud, jè komà na'èn-la xi Eleazar ki'mì; ko jè Eleazar, jè komà na'èn-la xi Matán ki'mì; ko jè Matán, jè komà na'èn-la xi Jacob ki'mì; ¹⁶ ko jè Jacob, jè komà na'èn-la José. Ko José, jè xi x'in-la komà María; ko jè María, nea-laá komà Jesús xi Cristo, [xita xi xó kisikasén-ne Nainá].

¹⁷ Ngats'ìi xita jchínga-la Jesús, teñijòn skò ma-ne xi inchrobàt'aà-ne ts'e Abraham skanda David. Ko jñà xita jchínga-la Jesús xi inchrobàt'aà-ne ts'e David skanda k'e nga kiìko kjo'in jñà xita Israel ján i'nde ñánda 'mì Babilonia, tìkooá teñijòn skò ma-ne. Ko nguì teñijòn skò ma-ne skanda k'e kits'iìn xi Cristo, [xita xi xó kisikasén-ne Nainá].

*Kii komà k'e nga kits'iìn Jesucristo
(Lucas 2:1-7)*

¹⁸ K'e nga kits'iìn Jesucristo kiís'ín komà: María xi nea-la Jesús ko José jñà títajna'ño-la xíkjin nga kixan. K'e nga tìkj'e è bitsajnakò xíkjin, María ki'ya-la nga ki'ndí 'ya xi it'aà ts'e nga'ño-la Inima Tsjeè-la Nainá. ¹⁹ José, xi x'in-la komà, nga xita kixi-né, majin-la nga kjosobà tsjá-la jè María, kisikítsjeèn nga

tà s̄iikíjna-ne chjoón jè, kò mì yá x̄it̄a k̄jì'nchré. ²⁰ K'e nga k'oas'ín t̄isíkítsjeèn j̄nà kjoa koi, jngoò àkjale-là Nainá tsohókò inga nijñá. Kitsò-là:

—José, xi ya nchrobàt'aà-ne tje-là David, k̄i tsakjoòn-jèn nga bijnakoi María xi chjoón-lè koma, jè ki'ndí xi 'ya, nga'ñó ts'e In̄ima Tsjeè-là Nainá-né. ²¹ S'eé jngoò-là ki'ndí x'in, kò 'ín-là Jesús k'oín. Koi k'oas'ín k'oín-ne nga jè kochrjetjì naxandá-là xi kjoa ts'e jé-là.

²² Ngats'ìi kjoa koi, k'oaa s'ín tsitasòn koni s'ín kitsò Nainá xi it'aà ts'e x̄it̄a xi kiichja ngajo-là Nainá kjòtseé nga kitsò:

²³ Jngoò chjoón xongó, ki'ndí k'oa kò k'oèè jngoò ki'ndí x'in xi Emanuel k'oín 'ín-là.

Jè 'ín xi Emanuel tsò, Nainá t̄jnakò-ná tsòyaá-ne.

²⁴ K'e nga jaá-là José, k'oaa s'ín kis'iin koni s'ín kitsò-là àkjale-là Nainá, kiskoétjò María kò chixàn-kò. ²⁵ Tanga mìkiì tsoyijòkò x̄ikjín skanda k'e-né nga kits'iin ki'nditjòn-là María. Kò k'oaa s'ín tsibít'aà 'ín-là nga Jesús ki'mì.

2

Kiis'ín komà nga ijchò katsejèn-là Jesús j̄nà x̄it̄a xi 'ñó t̄jín-là kjoachjine

¹ Jesús kits'iin ya naxandá xi 'mì Belén, nangui xi chja-ne Judea, k'e nga x̄itaxá ítjòn t̄jna xi 'mì Herodes ya i'nde jè. Ijchò ján Jerusalén, xi naxandá sko-là Judea, x̄it̄a xi 'ñó t̄jín-là kjoachjine, xi inchrobà-ne ñánda bitjokàtji-ne ts'oi ² nga kjònangui. Kitsò:

—¿Ñánda t̄jna x̄itaxá ítjòn-là ts'e x̄it̄a judío xi jye kits'iin? Ki'yaá jngoò-jen ni'ño ján ñánda bitjokàtji-ne ts'oi xi tsakó nga jye kits'iin. Kò ngajen koi xá kjoì-najen nga jchaxkón-jen.

³ K'e nga kiì'nchré Herodes xi x̄itaxá ítjòn t̄jna, tà kitsakjòn-né kò ngats'ìi x̄it̄a naxandá Jerusalén. ⁴ Jè x̄itaxá ítjòn xi 'mì Herodes, kiichja-là ngats'ìi x̄it̄a sko-là nò'miì kò x̄it̄a xi okóya kjotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés; kiskònangui-là ñánda jts'ín xi Cristo, [jè x̄it̄a xi xó s̄iikasén-ne Nainá]. ⁵ J̄nà x̄it̄a koi kitsò-là:

—Yaá Belén, naxandá xi chja-ne Judea. K'oaa s'ín tíchja xojon xi kiskii j̄nà x̄it̄a xi kiichja ngajo-là Nainá nga kitsò:

⁶ J̄nò xi x̄it̄a Belén 'mì-nò, xi nangui Judá nokjoà-nò, ngàsòn chjì-là naxandá-nò koni j̄nà naxandá ítjòn-là nangui Judá, nga yaá kitjojiin jngoò x̄itaxá ítjòn xi s̄iikinda naxandá-na Israel.

⁷ Jè x̄itaxá ítjòn xi 'mì Herodes, kiichja'ma-là j̄nà x̄it̄a xi 'ñó t̄jín-là kjoachjine nga kiskònangui-là mé naxhrjein-ne nga kijtseè ni'ño. ⁸ K'eé kisikasén ján Belén; kitsò-là:

—Tanguió ján, koa ndaà chjinanguio xi it'aà ts'e ki'ndí jè. K'e nga sakò-nò, t̄ikí'nchré-ná mé-ne t̄ikoà kjián katsejèn-là nga skoexkoán koa jeya s̄iikíjna.

⁹ K'e nga jye kiì'nchré x̄it̄a xi 'ñó t̄jín-là kjoachjine koni s'ín kitsò Herodes, k'eé kiì x̄it̄a koi kò jè ni'ño xi kijtseè ñánda bitjokàtji-ne ts'oi k'oaa s'ín kiì ítjòn-là skanda ijchò ñánda t̄jna ki'ndí jè, kò yaá tsasijna jè ni'ño. ¹⁰ J̄nà x̄it̄a xi 'ñó t̄jín-là kjoachjine k'e nga kijtseè ni'ño jè, taxkì tsjaá komà-là. ¹¹ K'e nga jahas'en ni'ya j̄nà x̄it̄a koi, kijtseè ki'ndí kò nea-là María. K'eé chinchaxkó'nchit'aà-là jè ki'ndí kò kijtseèxkón; jeya kisikíjna. Ikjoàn kiskix'a kaxa-là kò kitsjaà-là ton oro, kò chrjongó-là Nainá kò xkiì xi 'ñó ndaà jne xi 'mì mirra. ¹² Nga komà iskan kits'iin-là nijñá x̄it̄a xi 'ñó t̄jín-là kjoachjine nga mì t̄i k'oaa s'ín ndiyá kjoì-ne ñánda t̄jna Herodes. Xin ndiyá kiì-ne nangui-là.

K'e nga j̄nà x̄it̄a jchínga-là Jesús kiikò ján nangui Egipto

¹³ K'e nga jye kiì-ne jñà xità xi 'ñó tjin-là kjoachjine, jngoò àkjale-là Nainá kisìnijñá-là José, kitsò-la:

—Tisítjin; chjoí jè ki'ndí kò nea-là; t'in ján nangui Egipto; yaá tijni skanda k'e 'an koxán-lè. Nga jè Herodes xi xitaxá ítjòn tíjna, kohótsji ki'ndí jè nga mejèn-là nga sikk'en.

¹⁴ K'eé tsasítjen José, k'e nga nitjen kiskoé jè ki'ndí kò nea-là nga kiì ján nangui Egipto. ¹⁵ Yaá tsibítsajna skanda k'e nga k'en Herodes. K'oaá s'ín tsitasòn koni s'ín kitsò Nainá xi it'aà ts'e xità xi kiichja ngajo-là Nainá nga kitsò: “Ya nangui Egipto kichjà-là ki'ndí-na.”

K'e nga kinik'en ndí ixti x'in

¹⁶ K'e nga kijtseè jè Herodes nga jñà xità xi 'ñó tjin-là kjoachjine kiskoònachan-là, tsí jti komà-là. Ikjoàn kitsjaà okixi nga sikk'en yije ndí ixti x'in xi jò nó tjin-là kò ngats'ii xi isa ki'ndí isa kóhokji ján naxandá Belén, kò ya naxandá indii-là koni s'ín jye kisijin-là mé nachrjein-ne nga kijtseè ni'ño jñà xità xi 'ñó tjin-là kjoachjine. ¹⁷ K'oaá s'ín tsitasòn 'én xi kitsò Jeremías, xità xi kiichja ngajo-là Nainá, nga kitsò:

¹⁸ Ya i'nde Ramá kina'yà jngoò-là xità xi tísikájno kò 'ñó tíkjindáya kò títsiné; jè chjoón Raquel xi tíkjindáyakeè ndí ixti-là, nga mikii majehikon inima-là nga jye k'en ixti-là.

¹⁹ K'e nga jye k'en Herodes, xi xitaxá ítjòn tíjna, jngoò àkjale-là Nainá kisìnijñá-là José ján Egipto. Kitsò-la:

²⁰ —Tisítjin, chjoí ki'ndí jè kò nea-là. T'in jngoò k'a-ne nangui Israel. Jyeé k'en jñà xità xi tjin-ne nga mejèn-là sikk'en ki'ndí jè.

²¹ K'eé tsasítjen José, kiiko-ne ki'ndí jè kò nea-là ya nangui Israel. ²² Tanga k'e nga kiì'nchré José nga jè tíhotíxoma jè xi 'mì Arquelao ya nangui Judea, nga jè tíjna ngajo-là na'èn-là Herodes, José kitsakjòn-né; mì k'oaá s'ín kiì. Ján kiì i'nde ñánda 'mì Galilea nga k'oaá s'ín kis'enojmíya-là inga nijñá. ²³ K'e nga ijchò i'nde jè, yaá tsibítsajna ya naxandá xi 'mì Nazaret. K'oaá s'ín komà mé-ne nga tsitasòn koni s'ín kitsò jñà xità xi kiichja ngajo-là Nainá, nga jè Jesús xità Nazaret k'óin.

3

'Én xi kiichja Juan xi kis'ìn bautizar xità (Marcos 1:1-8; Lucas 3:1-9, 15-17; Juan 1:19-28)

¹ Jñà nachrjein koi j'ii Juan xi kis'ìn bautizar xità ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn, nangui xi chja-ne Judea, nga kisika'bí 'én-là Nainá, ² kitsò:

—Tikájno jé-nò, kì tì jé binchaàtsji-nò nga jyeé kjòchrañàt'aà-nò nachrjein nga jchaa kó s'ín otíxoma jè xi ngajmii nchrobá-ne.

³ Jè Isaías, xità xi kiichja ngajo-là Nainá, k'oaá s'ín kiskii xojon-là xi it'aà ts'e Juan nga kitsò:

Na'yà-là jta-là jngoò xità xi 'ñó chja ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn, nga tsò:

“Tjandaà ndiyá-là Nainá ya ijìn inima-nò; kixi tikíjna koni jngoò ndiyá ñánda kojmeèya Na'èn-ná.”

⁴ Nikje xi tsohòkjá Juan, tsja-là cho camello-né; kò jngoò sincho chrjoa tsibíkjá ndáyá-là. Koa jñà tsojmì xi kiskine, cho langosta-né kò tsjén-là cho cera xi tjin ijìn ijñá. ⁵ Ijchò 'nchré-là xità xi inchrobà-ne Jerusalén, kò nga kijndà nangui Judea kò ngats'ii naxandá xi ya chrañàt'aà-là xajngá nandá

Jordán. ⁶ K'e nga jye tsafátakòn jé-la jñà xità, Juan, ikjoàn kis'iin bautizar ya xajngá nandá Jordán.

⁷ K'e nga kijtseè Juan nga kjin xità fariseo ko xità saduceo j'ii nga koma bautizar, kitsò-la:

—jñò, k'oaá s'in ngayà-nò koni tsà tje-la ye! ¿Yá xi okitsò-nò nga kinchat'aàxin-là jè kjo'in xi nchrobá machrañat'aà-nò? ⁸ Ndaà tjin kjoa xi t'een nga ndaà kàta'ya-nò nga jyeé kinikájno jé-nò nga mì tì jé binchaàtsji-nò. ⁹ Kì k'oaá s'in nikítsjeèn ijìin inìma-nò nga bixón: “Ngajen, [mikiì s'e-najen kjo'in nga] yaá inchrobàt'aà-najen tje-la Abraham.” K'oaá xan-nò, Nainá, skanda jñà ndajo koma-la sikkatjìya-la nga ixti-la Abraham koma. ¹⁰ Jè kichayá jyeé kjinandaà nga kotesòn yá; ngats'ii yá xi 'mì ndaà toò ojà-la, skanda ko ima-la, jtìsòn-né, ikjoàn sìnchájìin ni'in nga kitì. ¹¹ Xi okixi, 'an koó nandá s'iin-nò bautizar, mé-ne nga sikájnoò jé-nò ko mì tì jé kinchátsji-nò. Tanga jè xi nchrobátjìngui-na s'iin-nò bautizar ko Inìma Tsjeè-la Nainá koa ko ni'in. Isáá tjin-la nga ñó mì k'oaá-ne 'an. Skanda mikiì tji'nde-na nga 'an kji'koa xojté-la. ¹² Jyeé kjinaya tsja jè pala nga sikkjeè tje-la trigo. Kincháxkó trigo ya iya ni'nga; ko jè tje paja kinchájìin ni'in ñánda nga mikiì bits'o nita mé nachrjein-ne.

*K'oaá s'in komà nga komà bautizar Jesús
(Marcos 1:9-11; Lucas 3:21-22)*

¹³ Jesús j'ii-ne Galilea ya xajngá nandá Jordán nga mejèn-la nga jè Juan s'iin bautizar Jesús. ¹⁴ Tanga jè Juan k'e nga sa ítjòn mikiì kòkjeiín-la, kitsò-la Jesús: —'Aán xi mochjeén-na nga jí s'een-ná bautizar, tanga ngaji, ta saá 'an f'iichòn-ná.

¹⁵ K'ée kitsò Jesús:

—Tjii-lè kjondaà, t'een-ná bautizar mé-ne nga k'oa'sín sikitasoán kjo'tixoma-la Nainá.

K'ée kòkjeiín-la Juan. ¹⁶ K'e nga jye komà bautizar Jesús, k'e nga jye itjoiin-ne nandá, ikjoàn kitáx'a-la ngajmii, ko jè Jesús kijtseè Inìma Tsjeè-la Nainá xi inchrobàjen-ne ngajmii, koni kji nise paloma kji; yaá kiskaàsòn-la Jesús. ¹⁷ K'ée kina'yà jngoò-la 'én xi ngajmii inchrobà-ne xi kitsò:

—Jè jèe xi ki'ndi-na xan-la xi 'ño matsjake; tsja tjin-la takoàn it'aà ts'e.

4

*K'e nga jè xità neii kiskoòt'aà Jesús
(Marcos 1:12-13; Lucas 4:1-13)*

¹ Jè Inìma Tsjeè-la Nainá kiiko Jesús jngoò i'nde it'aà xin nga jè xità neii skót'aà nga mejèn-la nga kàtátsji jé.

² Ichán nachrjein ko ichán nitjen tsibijnachjan Jesús ko k'e nga koma iskan jye kjòhòjò-la. ³ Jè xità neii xi ma-la konachan ijchò kasit'aà chrañà-la ñánda tìjna Jesús, kitsò-la:

—Tsà kixii kjoa nga ngaji xi Ki'ndi-la Nainá 'mì-lè, tjii-la okixi jñà ndajo koi nga inchrájin kátama.

⁴ Tanga Jesús kitsò-la:

—Tjít'aà Xojon-la Nainá, nga tsò: “Mitsà tà koi tsojmì xi ma chine kítsakon-ne xità, tikoáá kítsakon-ne nga yije 'én xi chja Nainá.”

⁵ Jè xità neii kiiko Jesús ya Naxandá-la Nainá xi xó kitjaajìin-ne [ñánda 'mì Jerusalén]; kisikíjnason ingo ítjòn ñánda isa 'nga kji. ⁶ Kitsò-la:

—Tsà kixii kjoa nga jí xi Ki'ndi-la Nainá 'mì-lè, tikatjèngui yijo-lè, nga k'oaá s'in tjit'aà Xojon-la Nainá nga tsò:
Nainá koií xá-la àkjale-la it'aà tsiji,

nga kọ tsja tsoba'ńó-lè,
mé-ne nga nijngoò ndajo satíngui-ne ndsokoiì.

⁷ Jesús kitsò-là:

—Tíkoáá tíjt'aà Xojon-là Nainá, nga tsò: “Kì k'oaá s'ín chít'ii Nà'èn-ná xi Nainá.”

⁸ Ijngoò k'a jè xita neí kii kọ Jesús isòn nindoò xi 'ńó 'nga kji, koa tsakó yije-là ngats'ii naxandá xi tíjín isò'nde kọ kjoajeya-là jńà naxandá. ⁹ Kitsò-là:

—Nga jíí tsjaà yije-lè naxandá koi, tsà kosixkó'nchit'aà-ná kọ jeya síkíjna-ná.

¹⁰ K'ée kitsò Jesús:

—Tixín xita neí, tisít'aàxìn-ná. Nga k'oaá s'ín tíjt'aà Xojon-là Nainá nga tsò: “Jeya tikíjni Nà'èn-ná xi Nainá 'mì-là; tà jè tajngoò tikitason-là.”

¹¹ K'ée kii jè xita neí, tsasít'aàxìn-là Jesús. Ijkoàn ijchò àkjale-là Nainá xi kisís'in-là Jesús.

Kii komà nga kii síxájiin-là xita Galilea Jesús

(Marcos 1:14-15; Lucas 4:14-15)

¹² K'e nga kii'nchré Jesús nga jè Juan xi kis'iin bautizar xita ndayá tíjna'ya, kii ijngoò k'a-ne ya i'nde-là ńánda 'mì Galilea. ¹³ Tanga mì ya tsibijna ńánda 'mì Nazaret; ján kii kína ńánda 'mì Capernaum, jngoò naxandá xi kijnandiì ndáchikon ya i'nde xi chja-ne Zabulón kọ Neftalí. ¹⁴ K'oaá s'ín komà mé-ne nga tsitasòn-ne 'én xi kiskii Isaías xita xi kiichja ngajo-là Nainá nga kitsò:

¹⁵ Jè nangui xi ts'e Zabulón kọ jè nangui xi ts'e Neftalí,

ya ndiyá xi fi indiì ndáchikon,

ján xijngoàà xajngá nandá Jordán ya nangui Galilea,

ńánda tíjín xi mitsà xita judío.

¹⁶ Jńà xita naxandá koi xi tíjínò kjohítsjeèn-là,

kijtseè jngoò ní'ín xi 'ńó tse kji,

koa jńà xita xi ya tíjmaya ndiyá-là kjoabiyaà,

kjohiseèn kjohítsjeèn-là.

¹⁷ K'ée tsibíts'ia Jesús nga kiichjaya 'én ndaà-là Nainá. Kitsò:

—Tíkájno jé-nò, kii tí jé binchaàtsji-nò nga jyeé kjòchrañàt'aà-nò nàchrjein nga jchaa kós'ín otíxoma jè xi ngajmiì nchrobá-ne.

Kii kis'iin Jesús nga ńijòn xita kiichja-là xi ma-là sík'en tìn

(Marcos 1:16-20; Lucas 5:1-11)

¹⁸ K'e nga tífa Jesús ya indiì ndáchikon ts'e Galilea, kijtseè jò xita xi 'ndse ma, jngoò xi 'mì Simón kọ tíjè-ne xi 'mì Pedro, kọ xi ijngoò, jè xi 'mì Andrés. Jńà xita koi xi sík'en tìn. K'e nga nchisíkatjen-jiin-ndá na'ya-là, ¹⁹ Jesús kitsò-là:

—Nchrohótjingui-ná, 'aán tsjaà-nò xá nga kixkóya xita xi 'an kjít'aà-na koni s'ín maxkóya tìn.

²⁰ Jńà xita koi nitoón kisikájna na'ya-là nga kiitjingui-là Jesús.

²¹ Ísa xijngoàà ísa Jesús kijtseè nguì jò xita xi tíkoa 'ndse ma-ne; jngoò xi 'mì Jacobo, kọ xi ijngoò, Juan 'mì; ixti-là Zebedeo. Yaá títsaya chitso kọ na'èn-là. Nchibíndaàya jńà na'ya-là. Jesús kiichja-là nga jńà kojmeiiko. ²² Xita koi nitoón kisikájna chitso-là kọ na'èn-là nga kiitjingui-là Jesús.

Kii kis'iin Jesús nga kjin xita tsakóya-là

(Lucas 6:17-19)

²³ Jesús tsajmeè kóhokji nangui Galilea, tsakóya 'én-là Nainá ya ni'ya ingo sinagoga nga íjngó íjngó naxandá. Kiichjaya 'én ndaà-là Nainá koni s'ín otíxoma Nainá; tíkoá kisíndaà-ne ngats'ii ch'in xi tíjín-là xita nga xkí xi ján ijòjno ijòt'aà yijo-là. ²⁴ Kina'ya-là Jesús kóhokji ya i'nde ńánda 'mì Siria, koa j'ii kọ-là xita xk'én xi kjin skaya ch'in tíjín-là, jńà xi ijòjno ijòt'aà yijo-là kọ xita xi ch'in neí

tíjìn inìma-la, kò tǐn xi ch'in biyaàxín tǐn-la, kò xítà xi mì kì ndaà ma síhiníyá yíjo-la. Jesús kisindaà-ne ngats'ìi xítà koi. ²⁵ Kǐn xítà xi yà ì'nde-la Galilea kùtǐngui-la, kò jǎn xítà naxandá xi te ma-ne (xi 'mì Decápolis), kò jǎn xítà naxandá Jerusalén kò naxandá xi i'nga xi yà chǎ-ne nangui Judea, kò xi chǎ-ne xijngoaà xajngá nandá Jordán.

5

Kíi kitsò Jesús nga kíichǎya yà isò'nga nindoò

¹ Jesús, k'e nga kǐtseeè ngats'ìi xítà xi kǐn ma-ne, kùmjìn-jno yà isò'nga nindoò koà yaá tsibìjna. Jǎn xítà xi kota'yàt'aà-la ijchò kinchat'aà-la. ² Jesús k'eé tsakóya-la kitsò-la:

Kjondaà xi sakó-la jǎn xítà k'e nga mé kjoa títsajìin (Lucas 6:20-23)

³—Mé tà ndaà-la jǎn xítà xi machiyya-la nga mochjeén-la kjondaà-la Nainá; xítà koi, jyeé ts'e ngats'ìi kjondaà xi tǐn yà ñánda tíhotíxoma jè xi ngajmii nchrobá-ne.

⁴ Mé tà ndaà-la jǎn xítà xi kjindáya; Nainá sìjjetakòn-né.

⁵ Mé tà ndaà-la jǎn xítà xi indaàjìn tǐn inìma-la; jǎn tjoé-la nangui xi Nainá jye k'oas'ín kitsò nga jǎn tsjá kjotjò-la.

⁶ Mé tà ndaà-la jǎn xítà xi 'ñó mejèn-la nga kítasòn xi kjoa kixi xi Nainá síjé; Nainá kosìko nga kítasòn kjoa koi.

⁷ Mé tà ndaà-la jǎn xítà xi mahimakeè xítà xi k'ejí; Nainá kohimakeè ngajo-ne jǎn xítà koi.

⁸ Mé tà ndaà-la jǎn xítà xi tsjeè tǐn inìma-la; jǎn xítà koi, jǎn-né xi skoexkon Nainá.

⁹ Mé tà ndaà-la jǎn xítà xi síkijna'nchán kjoa; Nainá ki'ndí-laá kító-la.

¹⁰ Mé tà ndaà-la jǎn xítà xi kjo'in tǐn-la nga fitǐngui kondra-la xítà, koi kjoa-la nga ndaà síkitasòn xi kjoakixi. Xítà koi, jyeé ts'e ngats'ìi kjondaà xi tǐn yà ñánda tíhotíxoma jè xi ngajmii nchrobá-ne.

¹¹ Mé tà ndaà-nò k'e nga jǎn xítà ch'o kító-nò nga kotít'aà-nò kò k'e nga ch'o sìiko-nò, kò k'e nga 'én ndiso tsját'in-nò xi kjoa ts'an. ¹² Tsja t'è-là inìma-nò, koà tsja t'è-là takòn. Jǎn, tseé kjondaà tjoé-nò ján ngajmii. Mítsà tà jǎn xi otínìko-nò. K'oaá tís'ín kinìko jǎn xítà xi kíichǎ ngajo-la Nainá xi chinchima ítjòn-nò.

Kíis'ín kochjeén naxa kò ni'ín xi tǐn isò'nde (Marcos 9:50; Lucas 14:34-35)

¹³ Jǎn, k'oaá s'ín ngaya-nò koni tsà naxa xi mochjeén-la xítà isò'nde. Tanga tsà jè naxa mì tǐ kii sìjnchra-ne tsojmì, ¿kó tís'ín kochjeén-ne? Mì tǐ mé chǎ-la; xixteèn-ne kò yaá kìnchanè xítà.

¹⁴ Jǎn, k'oaá s'ín ngaya-nò koni tsà ni'ín xi mochjeén-la xítà isò'nde. Tsà jngoò naxandá xi isò'nga nindoò kijna, mìkii koma kíjna'ma. ¹⁵ K'e nga jngoò ni'ín sit'a'í, mítsà yà sìjnangui kaxa. Yaá sìjna ñánda 'nga choòn, mé-ne nga kohiseèn yije-la xítà xi títsajnaya ni'ya. ¹⁶ Koni ni'ín xi síhiseèn-la xítà, k'oaá s'ín ndaà tǐchá yijo-nò nguixkon xítà xi k'ejí, mé-ne jǎn xítà koi, jeya sìkíjna Na'èn-nò xi Nainá xi tǐna ngajmii k'e nga skoe-nò nga ndaà titsa'nè.

Kíis'ín tsakóya Jesús it'aà ts'e kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés

¹⁷ Jǎn, k'oaá s'ín níkítseèn: mítsà koi xá j'i-na 'an nga kochrjekànguia jè kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés kò jè xi tsakóya xítà xi kíichǎ ngajo-la Nainá. Tà saá j'i sìjngò-ná 'én xi tǐt'aà kjotíxoma. ¹⁸ Okixí xi xan-nò, koni tǐn naxhrjein kíjna-isa isò'nde kò ngajmii, nímé xi tǎxìn-la jè kjotíxoma, níjngoò

punto kò nìjngò letra tjàxìn-là, skanda kóni nga kojngò yije kjoa xi tjt'aà kjotíxoma. ¹⁹ Jè xita xi mìkì sikitason koni s'ín tíchja kjotíxoma, nas'ín 'ñó chiba tíchja, kò k'oaá s'ín okóya-là xita, k'oaá tis'ín 'ñó chiba jcha-là ya ijìin naxandá xi jè otíxoma-là xi ngajmii nchrobá-ne. Kò jè xita xi sikitason kjotíxoma-là Nainá kò k'oaas'ín okóya-là xita xi kjeíí, jè xita jè, jè xi 'ñó 'nga kína ya ijìin naxandá xi jè otíxoma-là xi ngajmii nchrobá-ne. ²⁰ Okixii xi xan-nò, tsà mìkì isà ndaà sikitason kjoakixi koni jña xita fariseo kò xita xi okóya kjotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés, mìkì kitjás'en-jñoò ñanda tíhotíxoma jè xi ngajmii nchrobá-ne.

Kiis'ín tjin it'aà ts'e kjoajti
(Lucas 12:57-59)

²¹ Jño jye kina'yà koni s'ín ki'mì-la jña xita jchínga-nò: “Kì xita nìk'eèn; nita yá-ne xi xita siik'en, kjo'in s'e-la.” ²² Tanga 'an k'oaá xan-nò, tsà jngò xita xi kojtikeyè 'ndse, s'eé-la kjo'in. Jè xi ch'o kitso-la 'ndse, xitaxá tsjá-la kjo'in. Kò jè xi 'ndse kitso-la: “Ngaji nímé chjí-lè”, ok'in-la nga ján kjoí ijìin ni'ín ts'e i'nde kjo'in.

²³ Tsà k'e nga kíkoí tsojmi kjotjò-lè nga Nainá k'oi-la ya i'nde tsjeè-la, koa ya koitsjeèn-lè nga jè 'ndsi tjin-la kondra tsiji, ²⁴ tikítsajnei tsojmi kjotjò-lè ya i'nde tsjeè, ikjoàn tikitsi'ba-la 'ndsi koa k'eé koma sikitajnei tsojmi-lè.

²⁵ Tsà tjin xita xi kohòngui-lè nga kjiko-lè ni'ya osen, k'e nga tjaàya ndiyá, nitoón jchibàndaà-nò, mé-ne nga mì ya kjiko-lè nguixkon xitaxá, kò jè xitaxá mì ya tsjá-la kindá jña policia nga mì ndayá kjiko-lè. ²⁶ Okixii xi xan-lè, mì tì kii koma kitjoo-ne ndayá skanda k'e nga kichjítjì yijo-lè nga yije xi siijé-lè xitaxá.

Kiis'ín tjin ts'e kjoa chijngui

²⁷ Jño, jye kina'yà koni s'ín ki'mì-nò kjòtseé: “Kì kjoa chijngui 'nè.” ²⁸ Tanga 'an k'oaá xan-nò, nita yá-ne xi kotsejèn-jno jngò chjoón nga fahajìin-la, jye kjoa chijngui tís'ín koni títso inima-la.

²⁹ Tsà jña xkoòn kixi ótsji jé-nò, tìnachrjeè; kjìin tikatsjoò. Isáá ndaà-ne tsà chija jngò xkoòn mì k'oaá-ne tsà ya kixojìin yije yijo-nò ya ijìin ni'ín ya i'nde kjo'in. ³⁰ Tsà jña ndseii kixi ótsji jé-nò, tichátjòn; kjìin tikatsjoò. Isáá ndaà-ne tsà chija jngò ndseii mì k'oaá-ne tsà ján kjoí yijo-nò ijìin ni'ín ya i'nde kjo'in.

Kiis'ín tjin kjotíxoma it'aà ts'e xita xi tsjeiin xikjín
(Mateo 19:9; Marcos 10:11-12; Lucas 16:18)

³¹ K'oaá tis'ín kis'enojmi kjòtseé, nita yá xita-ne xi mejèn-la tsjín chjoón-la, ítjòn tjámil'nga xojon xi tsjeiin-ne xikjín xita. ³² Tanga 'an k'oaá xan-nò: tsà jngò xita x'in xi tsjín chjoón-la, tsà mìtsá kjoa chijngui tís'ín jè chjoón, jè x'in-la tóbít'in-la nga kjoa chijngui kátas'ín chjoón. Jè chjoón, k'e nga kixan ijngò k'a-ne, jè x'in xi kixan-kò, tikoáá jye kjoa chijngui tís'ín.

Kiis'ín tjin it'aà ts'e 'én xi nokjoá nga Nainá tibeè

³³ Tikoáá jye kina'yà koni s'ín ki'mì-la jña xita jchínga-ná: “K'e nga bixón: tibeè Nainá, kì chonachan-jèn, tikitasòn 'én-nò.” ³⁴ Tanga 'an k'oaá xan-nò: K'e nga 'bioè 'én-nò, jngò k'aá kì yá xi nìkína ítjòn. Kì k'oaas'ín bixón: “Tibeè ngajmii.” Nga jè ngajmii, jè íxile kjotíxoma-là Nainá. ³⁵ Tikoáá kì bixón-jèn: “Tibeè isò'nde”, nga jè nangui, yaá nchasòn ndsokò Nainá. Tikoáá kì bixón-jèn: “Tibeè naxandá Jerusalén”, nga jè naxandá jè, ts'eé Xitaxá Ítjòn xi Nainá. ³⁶ Tikoáá kì skoò nìkína ítjòn k'e nga mé 'én xi 'bioè. Nga mìkì koma-nò nga sijmà o sichroba jngò tsja skoò. ³⁷ Tà k'oaá s'ín tìnókjoa “jon”, o xi “majìn”. Jña 'én xi kjisòn, yaá nchrobá-ne it'aà ts'e xita neii.

Kiis'in tikoq jña xita xi ch'o síko-nò
(Lucas 6:29-30)

³⁸ 'Jye kina'yà koni s'in ki'mì-nò kjòtsee: "Tsà yá xi kochrje jngoò xkoìin, tinachrjeè ngajo-ne ts'e. Kò tsà yá xi skoetoòn-lè nga skónájen jngoò ni'ñoi, chjínájen ngajo-ne ts'e." ³⁹ Tanga 'an, k'oaá xan-nò: Tíkjeiin-là xita ts'en. Tsà jngoò xita xi sijnst'iin-t'aà kjiòòn kixi, tikoáá tjiì-là xi ngobà nga kàt'eé-la. ⁴⁰ Tsà jngoò xita kohòngui-nò nga mejèn-la skoé nachro-nò, tikoá tjiì-là nachrokisòn-nò nga kàtakjoé. ⁴¹ Tsà jngoò xita xi kjò'ño s'in-nò nga sijkajen jngoò hora-nò ch'à-la nga onguíko-là, jò hora isa kjìin tanguíko-là. ⁴² Tsà yá xita xi sijé-nò tsojmi, tjiì-là; kò tsà jngoò xita xi mejèn-la skiñat'aà-nò tsojmi, kì 'mì-là: mikìi koma.

Kó s'in sikoo jña xita xi majtikeè-nò
(Lucas 6:27-28, 32-36)

⁴³ 'Tikoáá jye kina'yà koni ki'mì-nò kjòtsee: "Titsjacha xita xinguiòo kò tjticha kondra-nò." ⁴⁴ Tanga 'an k'oaá xan-nò: Titsjacha jña xi kondra-nò, tichikon-t'ioòn jña xi chja'on-ko-nò, ndaà tikoq jña xi jtikeè-nò, titsi'batjiò jña xi ch'o tsò-nò kò jña xi ch'o síko-nò. ⁴⁵ Tsà k'oas'in s'eén, ki'ndí-la Nainá xi tíjna ngajmiù koma; Nainá síhiseèn-la ndobá-la ts'oi xita xi ndaà kò xi mì kì ndaà; tikoáá Nainá sík'a-la jtsí jña xita kixi kò xi mìtsà xita kixi. ⁴⁶ Jñò, tsà tà jña matsjacha xita xi matsjakeè-nò, ni mé kjondaà xi s'e-nò; nga k'oaá tis'in jña xita xi síkíchjítjì tsojmi ts'e Roma. ⁴⁷ Tsà tà jña xita xinguiòo xi 'ndsè chiba sixat'aà, ¿a k'oaá ma-nò nga 'ño ndaà titsa'nè?; nga tikoáá jña xita xi mikìi beèxkon Nainá, k'oaá tis'in. ⁴⁸ Jñò, nguì kjoakixií t'een, koni jè Na'èn-ná xi tíjna ngajmiù nga nguì kjoakixií s'in.

6

Kiis'in t'een k'e nga k'oi-là kjondaà xita

¹ 'K'e nga ndaà tjín kjoa xi 'nè, tikindako-nò yijo-nò; kì tà k'eé k'oa 'nè k'e nga nguixkon xita, tsà tà jè xi mejèn-nò nga skoe-nò xita xi kj'eíí. Tsà k'oas'in s'eén, Na'èn-ná xi tíjna ngajmiù mikìi sùichikon-t'in-nò. ² K'e nga jngoò kjondaà k'oi-là xita ima, kì kù bènojmi-là ngats'iì xita xi kj'eíí, koni s'in xita xi jò isén tjín-la ya ni'ya ingo sinagoga kò ya ndiyá nga tsjá kjotjò-la tsojmi xita; tà jè xi mejèn-la nga skoe yije xita. Tanga okixií xi xan-nò, jña xita xi k'oas'in s'in, jyeé tjín-la chjì-la [nga nguixkon xita. Mì tì mé sùichikon-t'in-ne Nainá.] ³ K'e nga tsà tsojmi k'oi kjotjò-la xita ima, mochjeén-né nga mì yá xita xi skoe; ni jè skoe xi 'ño amigo chibá. ⁴ Tjà'ma-là jè kjondaà-nò; k'e nga jè Na'èn-ná skoe jè xi kjoa'ma, jè tsjá-nò chjì-nò.

Kiis'in t'een k'e nga bìtsi'ba-lá Nainá
(Lucas 11:2-4)

⁵ 'K'e nga bìtsi'ba, kì k'oaá 'nè koni s'in xita xi jò isén tjín-la. Jña xita koi, k'e nga bìtsi'ba-lá Nainá, tsjakeè-né nga bincha kixi ya ni'ya ingo sinagoga kò ya chrjangui-la nditsin ñánda kjìin xita kotsejèn-la nga Nainá bìtsi'ba-lá. Xi okixi k'oaá xan-nò, jña xita koi, jyeé tjín-la chjì-la [nga nguixkon xita. Mì tì mé sùichikon-t'in-ne Nainá.] ⁶ Tanga k'e nga mejèn-lè nga kítsi'ba-lá Na'èn-ná, tjtás'iin ni'ya-lè, tichjoì xotjoa-la ni'ya-lè, ikjoàn tijé-la kjondaà-la Na'èn-ná xi ya tajngoò tíjna'mako-lè. Jè Na'èn-ná tsjá-lè chjì-lè nga jè tíbeè xi kjoa'ma.

⁷ 'K'e nga bìtsi'ba, kì taxki kjìin 'én nokjoà, koni s'in xita xi mikìi beèxkon Nainá. K'oaá s'in síkítseèn nga kjìin 'én kichja-la Nainá, isáá ndaà kjì'nchré-la. ⁸ Kì k'oaá 'nè koni s'in jña xita koi; jè Na'èn-ná jye tíjìin-la mé xi mochjeén-nò k'e nga tikj'eè nìjèt'aà-là. ⁹ K'e nga bìtsi'ba, kiis'in tìnókjoa:

Na'èn-najen xi tijni ngajmii,
kàtayaxkón-la kjoajeya-lè nga tsjeè tijni.

¹⁰ Kàtjanchrobá kjotíxoma-lè,
k'oas'ín kàtama i it'aà nangui koni s'ín mejèn-lè nga koma,
koni s'ín ma ján ngajmii.

¹¹ Tjiù-nájen i'ndeì jè nìño xi mochjeén-najen nga nàchrjein inchiòn.

¹² Tijchàat'aà-nájen jé-najen koni s'ín nìjchàat'aà-lajen jñà xità xi ch'o
síko-najen.

¹³ Kì kii bìi'ndi yá xi mejèn-la nga kot'aà-najen nga kìnchátsji jé-jen.

Tikinda-nájen xi it'aà ts'e xità neí.

Nga tsijií kjotíxoma, tsijií nga'ño kò tsijií kjoajeya nità kjé-ne. K'oas'ín kàtama.

¹⁴ Tsà jñò sijchàat'aà-là jé-la xità xi kj'eí, tìkoáá jè Na'èn-ná xi tíjna ngajmii
sìjchàat'aà-nò jé-nò. ¹⁵ Tanga tsà jñò mìkii sijchàat'aà-là jé-la xità, tìkoáá
Na'èn-ná mìkii sìjchàat'aà-nò jé-nò.

Kiis'ín t'een k'e nga bitsajnachjan

¹⁶ K'e nga bitsajnachjan, kì k'oáá 'nè koni s'ín jñà xità xi jò isén tjín-la nga
síkatjija isén-la, mé-ne nga skoe-ne xità nga ba tjín-la nga títajnachjan. Xi
okixi, k'oáá xan-nò, jñà xità koi, jyeé kitjoé-la chjí-la [nga nguixkon xità. Mì
tì mé sìichikon-t'in-ne Nainá.] ¹⁷ Tanga jñò, k'e nga bitsajnachjan, kì k'oáá 'nè.
Ta saá tanjìnoò isén-nò kò tasi'a tsjaskò, ¹⁸ mé-ne nga mìkii skoe-nò xità tsà
títajnachjan, kò jè Na'èn-ná xi tíjna'mako-nò, ta jè xi tíbeè. Jè sìichikon-t'in-nò.

Kjoa nchiná xi tjín ján ngajmii

(Lucas 12:33-34)

¹⁹ Jñò, kì tsojmì kìn binchatjò i isò'nde; bits'on-né kò makixo-né kò jñà xità
síchijé. ²⁰ Ta saá ján ngajmii tìnchatjò tsojmì. Ján ngajmii mìkii bits'on kò mìkii
makixo tsojmì; tìkoáá tsjìn xità chijé. ²¹ Ya ñánda kìnchatjò tsojmì-nò, tìkoáá
yaá sìkítsjeèn inìma-nò.

Kós'ín mochjeén xkoaán

(Lucas 11:34-36)

²² Jñà xkoaán, jè ma ni'ín xi síhiseèn-la yijo-ná. Koií kjoa-la k'e nga ndaà
tsejèn-ná, iseèn choòn yije-la yijo-ná; ²³ tanga tsà mìkii ndaà tsejèn-la xkoiin,
tìkoáá kóhokji yijo-lè, tà jñò choòn-la. Nga tjíjñò-la kjohítsjeèn-lè tìkoáá ngui
tà jñò choòn-la yijo-lè.

Yá xi koma nei-la xità xi 'ño matsjakeè ton

(Lucas 16:13)

²⁴ Nijngòò xità xi jò koma nei-la nga sìixá-la. Tsà jò koma nei-la, jngòò
kòjtikeè koa jngòò kòtsjakeè; jngòò ndaà kjit'aà-la koa ch'o sìiko xi jngòò. Jñò,
tsà kjoa nchiná sìis'in-là, mìkii kòs'in-la kjoa ts'e Nainá.

Kós'ín síkinda Nainá jñà xi ixti-la ma

(Lucas 12:22-31)

²⁵ K'oáá xan-nò, kì makájno-nò mé tsojmì xi chjinee, xi s'iqo, nga sijchá
yijo-nò, kò mé nikje xi chikjá. ¿A mì 'ya-jèn k'e nga títajnakoaán i isò'nde
tjín-isa kjoa xi isa 'ño chjí-la mì k'oá-ne koni tsojmì xi ma chine? Tìkoáá
yijo-ná, tjín-isa kjoa xi isa 'ño chjí-la mì k'oá-ne koni jè nikje xi chikjá.
²⁶ Chítsejèn-là nise xi tjíma jjiin isén; mì jnoó 'beé; mì nijin majchá-la koa mì
ni'nga tjín-la ñánda bincháxkó nijin-la; tanga jè Na'èn-ná xi tíjna ngajmii tsjá-la
tsojmì xi kine; koa jñò, isaá chjí-nò mì k'oá-ne jñà nise. ²⁷ Jñò, nas'ín takó 'ño
síkájnoò, nì itsé koma síkatonè-là nàchrjein-nò koni s'ín tjíndaà-la Nainá.

²⁸ '¿Mé-ne nìkájno-nò xi ìt'aà ts'e nikje xi chikjá? Chítsejèn-là naxó lirio xi majchá ijìin ijñá; mìkìl síxá kò mìkìl ma-la faña nikje. ²⁹ Tanga 'an, k'oaá xan-nò, ndaà tsà jè Salomón xi xitaxá ítjòn tsibìjna nga 'ñó xitá jeya, mì k'oaá kjoàn nikje xi tsohòkjá koni kjoàn jñà naxó nga ndaà kjoàn. ³⁰ Nainá, k'oaá s'ín ndaà kjoàn s'ín xka ijñá, xi jngoò nàchrjein títsajnakon kò xi ma nchijòn kotsjòojìin ni'ín. Jñò xi xitá 'mì-nò xi mìkìl ndaà mokjeiín-nò, ¿a mìtsà ìsa nìton tsjá-nò Nainá nikje xi mochjeén-nò nga chikjá? ³¹ Kì makájno-nò, kì bixón-jèn: “¿Mé xi chjineé?, kò ¿mé xi s'ioaá? kò ¿mé nikje xi chikjá?” ³² Nga yije tsojmì koi, k'oaá tjín xi ótsji jñà xitá xi mìkìl mokjeiín-la ìt'aà ts'e Nainá. Tanga jñò tíjnaá-nò Nà'èn xi tíjna ngajmì xi jyeé tíjìin-la nga mochjeén-nò ngats'ìi tsojmì koi. ³³ Ítjòn tìnchátsjioè kjoa ts'e Nainá koni s'ín otíxoma kò kjoakixi-la; ngats'ìi tsojmì xi mochjeén-nò tà tjoésòn-nò. ³⁴ Kì makájno-nò mé kjoa xi s'e nchijòn-lè; nga nchijòn-lè, s'eé-nò kjoa xi kòkájno-nò; tà koií kjoa tikájno xi tjín nàchrjein ì'ndeì.

7

Mì kù koma jñá sikhindaá jé-la xitá xinguiáá (Lucas 6:37-38, 41-42)

¹ 'Kì kjo'in 'biì-la xitá xinguióo kjoa ts'e jé-la mé-ne nga mì kjo'in tjoé-nò kjoa ts'e jé-nò. ² Koni s'ín k'oi-la kjo'in xitá xi kj'eí, k'oaá tìs'ín tjoé ngajo-nò kjo'in. Jè chiba xi sichibaya-la xinguióo, tíjè kochiba ngajo-nò. ³ [¿Mé-ne jé-la xinguii nikhinda-ne koa tsiji mìkìl nikhindi?] ¿Mé-ne chítsejèn-la jè tjé xi kjinangui xkon xinguii, kò jè yá chíso xi kjinangui xkoiin mìkìl chítsejèn-la? ⁴ Tsà yá chíso kjinangui xkoiin, ¿a koma k'oiin-la xitá xinguii: “Tjì'nde-ná nga kochrjekànguia tjé xi kjinangui xkoiin?” ⁵ Ngaji xi jò ma isén-lè, ítjòn tìnachrjekàngui chíso xi kjinangui xkoiin mé-ne nga ndaà kotsejèn-lè, ìkjoàn tìnachrjekàngui tjé xi kjinangui xkon xinguii.

⁶ 'Tsojmì tsjeè xi ts'e Nainá, kì nañá 'biì-la mé-ne nga mì ya sikháfat'aà-lè kò ya skine-lè. Koa jè ndátòn chí xi nìkjiín, kì chinga nìkatjen-la mé-ne nga mì ndsokò kinchanè-ne.

Kó s'ín sijé-lá Nainá k'e nga mé xi mejèn-ná (Lucas 11:9-13; 6:31)

⁷ 'Tijé mé xi mejèn-nò, jè Nainá tsjá-nò; tìnchátsjioè Nainá, sakó-nò; tìnókjoat'aà-la Nainá mé xi mejèn-nò mé-ne skíx'a'nde-nò koni jngoò xotjoa. ⁸ Ngats'ìi xitá xi síjé, tjoé-la, jè xi ótsji, sakó-la kò jè xi chjat'aà-la Nainá, táx'a'nde-la koni jngoò xotjoa.

⁹ 'Jñò xi xitá jchínga 'mì-nò, tsà ìnchrajín sikhé-nò ìxti-nò, ¿a ndajoó k'oi-la? Majìn. ¹⁰ Koa tsà tìn sikhé-nò, ¿a yeé k'oi-la? Majìn. ¹¹ Jñò nas'ín xitá xi ch'o 'nè, ma-nò 'biì-la ìxti-nò tsojmì xi ndaà kjoàn. Jè Nà'èn-nò xi tíjna ngajmì, ìsaá nìton sikhé-in-nò nga tsjá-nò tsojmì xi ndaà kjoàn tsà jñò sikhé'aà-la.

¹² 'Nita mé kjondaà xi mejèn-nò nga sikhó-nò xitá, k'oaá tìs'ín tiko ngajo-nò. K'oaá s'ín tíchja kjotíxoma-la Nainá xi kiskìl Moisés kò xojon-la xitá xi kichja ngajo-la Nainá.

Kó kji xotjoa xi kitjás'én (Lucas 13:24)

¹³ 'Tijás'ioòn jè xotjoa xi 'nchrèya kji. Jè xotjoa kò jè ndiyá xi 'ñó tiyà, ndiyá-la kjo'in-né. Kjin xitá xi ya fahas'en. ¹⁴ Kò jè xotjoa kò ndiyá xi 'nchrèya choòn, ndiyá-la kjoabinachon-né, kò chiba xitá matsji-la.

Kó s'ín jchaxkoaán xitá ìt'aà ts'e xá xi s'ín. (Lucas 6:43-44)

15 'Ndaà tìkindaa yijo-nò it'aà ts'e xita ndiso xi tsò nga 'én-la Nainá síka'bí. K'e nga f'iikon-nò jña xita koi, ima kjoaá s'in koni orrè tanga inima-la, tsején ts'eén 'ya. 16 Jño jchaxkoòn xita koi it'aà ts'e xá xi s'in. K'oaá ngaya-la koni jngoò yá xi ndaà toò ojà-la. Jè toò uva, mìtsà jè majchá-la yá na'yá. Tìkoaá jè toò iko, mìtsà jè majchá-la yá na'yá. 17 Ngats'ii yá xi ndaà kjoàn, ndaà toò ojà-la. Tanga jè yá xi mìkiì ndaà kjoàn, mìkiì ndaà toò xi ojà-la. 18 Jngoò yá xi ndaà kji, mìtsà ch'o kjoàn toò xi ojà-la. Koá jè yá xi ch'o kji, mìkiì ojà-la toò xi ndaà kjoàn. 19 Nga yije yá xi mìkiì ojà-la toò xi ndaà, satèsòn-la ikjoàn sìnchájiin ni'in nga kitì. 20 K'oaá s'in jchaxkoòn xita koi it'aà ts'e xá xi s'in.

*Yá xita xi kjoahas'en-jiin ñánda nga Nainá tíhotíxoma
(Lucas 13:25-27)*

21 'Mìtsà tà ngats'ii xita xi tsò-na: “Na'èn, Na'èn”, kjoas'en-jiin jè kjotíxoma-la ngajmiì. Tà jña xita xi kjoas'en-jiin xi síkitasòn koni s'in mejèn-la Na'èn-na xi tíjna ngajmiì. 22 K'e nga kijchò nàchrjein, kjin xita kitso-na: “Na'èn, Na'èn, ngajen kinokjoàya-nájen 'én-lè xi it'aà tsiji. Nga koó 'ín-lè kinachrekàjiin-nájen inima ch'o-la neí xi mìkiì ndaà; tìkoaá kjin kjoàkón ki'nè-jen xi ndaà tíjn.” 23 K'eé k'oaá xán-la: “Mikiì bexkon-nò. Tìnchat'aàxìn-ná jño xi ch'o ki'nè.”

*Mé xi ngaya-la jña xita xi síkitasòn 'én-la Jesús ko xi mìkiì síkitasòn.
(Lucas 6:47-49; Marcos 1:22)*

24 'Jè xi 'nchré koá síkitasòn 'én-na koni xan-la, k'oaá s'in ngaya-la koni jngoò xita xi tíjn-la kjohítsjeèn; yaá bíndaàsòn ni'ya-la ñánda naxi choòn. 25 'Ba jtsí; 'ba tjoxkón; f'ii xajngá nandá xi fahanè ni'ya; ni mé xi ma-la nga ndaà tíjndaà jè ni'ya, yaá kijnasòn ñánda naxi choòn. 26 Tanga nita yá-ne xi 'nchré 'én-na ko mìkiì síkitasòn, k'oaá ngaya-la koni jngoò xita xi tsjin-la kjohítsjeèn; yaá bíndaàsòn ni'ya ñánda jncha tsomì. 27 'Ba jtsí; 'ba tjoxkón; f'ii xajngá nandá yaá bixòña ni'ya jè; mi tà k'oaá kji kjoá xi ma k'e nga bixòña.

28 K'e nga jye kiichja Jesús, ngats'ii xita xi títsajna, tà k'oaá komà-la koni tsò 'én xi tsakóya. 29 K'oaá s'in tsakóya koni jngoò xita xi 'ño tíjn-la kjotíxoma, mìtsà k'oas'in tsakóya koni xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskì Moisés.

8

*Kii komà nga kjòndaà jngoò-ne xita xi tìbindojno chrjoa yijo-la
(Marcos 1:40-45; Lucas 5:12-16)*

1 K'e nga itjojen-ne Jesús ya isò'nga nindoò, kjin xita j'ùitjngui-la. 2 Jngoò xita xi tìbindojno chrjoa yijo-la ijchòkon koá tsasìxkó'nchit'aà-la, kitsò-la:

—Na'èn, tsà mejèn-lè, tìtsjeè-ná ch'in xi tíjn-na.

3 Jesús, k'eé tsijmeé tsja nga tsohót'aà-la yijo-la xita jè, kitsò-la:

—Mejèn-na, kàtandaà-ne yijo-lè.

K'e nga okitsò Jesús, nitoón kjòndaà-ne. 4 K'eé kitsò-la Jesús:

—Tíná'yi, kì yá xita xi bènojmiì-la. T'in ñánda tíjna no'miì, takó-la yijo-lè nga jyeé kjòndaà-ne; koá jch'ii kjotjò-lè, tsojmì xi síjé kjotíxoma-la Nainá xi kiskì Moisés, mé-ne nga kàteè-ne jña xita nga jyeé kjòndaà-ne ch'in-lè.

*Kii komà nga kjòndaà-ne chi'nda-la xi xita sko-la soldado
(Lucas 7:1-10)*

5 K'e nga jahas'en Jesús ya naxandá Capernaum, jngoò xita sko-la soldado ts'e Roma ijchòkon, kisìjé-la kjòndaà. 6 Kitsò-la:

—Na'èn, xita chi'nda-na kijna-né ján ni'ya-na. Tsí 'ño xk'én koá tífa kjo'in nga mìkiì ma síhiníyá yijo-la.

7 Jesús kitsò-la:

—Koma kjísindaà-na.

⁸ Jè xita sko-la soldado kitsò:

—Na'èn, mìkiì ok'in-na nga ngaji k'oín sobì ni'ya-na, ta saá tjiì okixi nga kàtandaà-ne, koa kondaà-ne chi'nda-na. ⁹ 'An, tíjiin-na nga tjín-lè kjotíxoma. Tíkoáá 'an, tjín-na xita ítjòn xi otíxoma-na, tíkoáá tjín-na soldado xi 'an otíxoma-la, k'e nga xan jngoò-la: “T'in”, fi-né; xan-la xi ìjngoò: “Nchroboí”, nchrobá-né; koa k'e nga xan-la jè xi chi'nda-na: “K'oa t'jin”, síkitasòn-na.

¹⁰ K'e nga kiì'nchré Jesús jñà 'én koi, tà kjòxkón-la. Kitsò-la jñà xita xi tjingui-la:

—Okixíí xi xan-nò, ya Israel ni saá jngoò xita sakó-na xi k'oas'ín ndaà mokjeiín-la koni jè xita jè. ¹¹ K'oaá xan-nò, kjìn xita kjoíí-ne nga ñijòn chrjangui-la isò'nde xi kòkjen-kò Abraham kò Isaac kò Jacob ya ngajmii ñánda tíhotíxoma Nainá. ¹² Tanga jñà xita xi tjín-ne nga ya kítsajna ñánda kotíxoma Nainá, kitjokàjìin-né; ján kjoí nditsin ñánda jñò choòn, kò yaá skindàya koa sijnits'ìn ni'ño.

¹³ K'ée kitsò-la Jesús jè xita sko-la soldado:

—T'in-ne ni'ya-lè; koni s'ín nga ndaà mokjeiín-lè, k'oaá s'ín koma. Jè chi'nda-la tik'ée kjòndaà-ne.

*Kii kis'ìn Jesús nga kisindaà-ne nachíya-la Pedro
(Marcos 1:29-31; Lucas 4:38-39)*

¹⁴ Jesús kiì ni'ya-la Pedro koa kijtseè nachíya-la nga kijna xk'én; ch'in tìjnga tjín-la. ¹⁵ Jesús tsohót'aà-la tsja jè chjoón, nitoón kjòndaà-ne ch'in tìjnga-la, tsasítjen-ne jè chjoón, ikjoàn kisis'in-la Jesús.

*Kii kis'ìn Jesús k'e nga kjìn xita xk'én j'ùkò-la
(Marcos 1:32-34; Lucas 4:40-41)*

¹⁶ K'e nga jye kòjñò, kjìn xita xk'én j'ùkò-la Jesús xi inima ch'o-la neíí tjín-la. Jesús tà jngoò okixi kitsjaà nga tsatíxoma-la mé-ne nga itjokàjìin-ne inima-la jñà xita ngats'ii inima ch'o-la neíí, koa kjòndaà yije-ne xita xk'én. ¹⁷ Kjoa koi koni s'ín komà, koií tsitasòn koni kitsò Isaías xita xi kiìchja ngajo-la Nainá k'e nga kitsò: “Jè jaàxìn ch'in-ná kò jè kisikjeiín kjo'in nga kjòndaà-ne ñánda kitsi'on yijo-ná.”

*Mé xi síjé Jesús it'aà ts'e xita xi mejèn-la fitjingui-la
(Lucas 9:57-62)*

¹⁸ K'e nga kijtseè Jesús nga kjìn ma-ne xita xi kitseèndii-la, kitsjaà-la okixi xita xi kota'yàt'aà-la nga kiì ján xijngoàà ndáchikon. ¹⁹ K'ée j'ii jngoò xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés, ijchòkon Jesús, kitsò-la:

—Maestro, kjítjingui-lè nita ñánda nga k'oín.

²⁰ Jesús kitsò-la:

—Jñà ninda tjín-la nguijo ñánda oyijò, koa jñà nise tjín-la tjé, tanga 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, tsjìn-na i'nde ñánda síkjáya.

²¹ Ìjngoò xita xi kota'yàt'aà-la kitsò-la:

—Na'èn, tji'nde-ná nga ítjòn kjián kìhijñaà na'èn-na.

²² Jesús kitsò-la:

—Ji, nchrobátjingui-ná, jñà mik'en kàtìhijìin mik'en-la.

*Kii kis'ìn Jesús nga kisikínajyò tjòxkón ya ijìin ndáchikon
(Marcos 4:35-41; Lucas 8:22-25)*

²³ Jahas'en Jesús jè chitso; kjihijtako jñà xita xi kota'yàt'aà-la. ²⁴ Tà nitoón tsatsejèn jngoò tjòxkón kò jtsí ya ijìin ndáchikon, kò jè ndáchikon taxki komà-né, mejèn bíjtsa'ma jè chitso. Tanga jè Jesús kjinafé-né. ²⁵ Jñà xita xi kota'yàt'aà-la k'ée kiìkon nga kisikjaá-la Jesús, kitsò-la:

—Na'èn, tìkinda-nájen. Jye titsabixònguindá.

²⁶ Kiichja Jesús kitsò:

—¿Mé-ne tsakjoòn-nò? 'Nó chiba mokjeiin-nò xi it'aà ts'an.

K'eé tsasítjen Jesús, tsohótiko tjoxkón ko ndáchikon koa nitoón kisijyò-ne tjo koa kjòndaàya-ne. ²⁷ Koa jña xita xi kota'yàt'aà-la tà kjòxkón-la, kitsò:

—Yá xita-ne jè skanda jè tjo ko ndáchikon síkitasòn-la.

Kii kis'ìn Jesús nga tsachrjekàjìn inima ch'o-la neii xi tjin-la xita Gadara (Marcos 5:1-20; Lucas 8:26-39)

²⁸ K'e nga ijchò Jesús ján xijngoaà ndáchikon ya nangui Gadara, jò xita ijchò kinchat'aà-la xi ya itjo-ne ya ñánda sihijiin mik'en. Inima ch'o-la neii tjin-la. 'Nó jchán ts'en, kjaán-ko-ne tsà yá xi ya kjoahaya ndiyá. ²⁹ 'Nó kiichja nga kitsò:

—¿Mé xi mejèn-lè ko ngajen, ji xi Ki'ndí-la Nainá 'mì-lè? ¿A koií xá kò'f'i-ne nga jchatoòn-nájen k'e nga tikj'eè bijchó nachrjein-la kjo'in?

³⁰ Ya chrañat'aà-la kjìn jchán chinga nchikjèn-jno, ³¹ koa jña inima ch'o-la neii tsibítsi'ba-la Jesús, kitsò-la:

—Tsà kinachrjekàjìn-nájen, tji'nde-nájen nga kitjás'en-jìn-jen yijo-la chinga koi.

³² Jesús kitsò-la:

—Ndaà tjin, tanguió.

Ikjoàn itjojin yijo-la jña xita koi, k'eé jahas'en-jìn yijo-la jña chinga, koa ngats'ii chinga tsatíkájjen-jno ya naxi skanda jjin ndáchikon ko yaá k'en.

³³ Jña xita xi ko'ndà chinga tsanga; k'e nga ijchò jjin naxandá, tsibénojmí yije kjoa xi komà ko kjoa xi komàt'in jña xita xi inima ch'o-la neii tjin inima-la. ³⁴ K'eé ijchò ngats'ii xita naxandá ñánda tina Jesús; k'e nga kijtseèkon tsibítsi'ba-la nga xìn nangui kàtji.

9

Kii kis'ìn Jesús nga kisindaà jngoò-ne xita xi mì kì ma síhiníyá yijo-la (Marcos 2:1-12; Lucas 5:17-26)

¹ K'e nga jahas'en Jesús jè chitso, jahatot'aà xijngoaà ndáchikon koa ijchò-ne naxandá-la. ² Ya ijchòko jngoò-la xita xi mìkì ma síhiníyá yijo-la; kjinason-la nachan-yá. K'e nga kijtseè Jesús nga jña xita koi mokjeiin-la it'aà ts'e, kitsò-la jè xita xk'én:

—Ji ndí na'èn, tji-la nga'no yijo-lè; jé-lè jye kichàat'aà-lè.

³ Jña xita xi okóya kjoixoma-la Nainá xi kiskii Moisés, tjin i'nga xi kitsò kjohítsjeèn-la: “Xita jè, Nainá chajno-la.” ⁴ Jesús nitoón kijtseèya-la koni s'ìn nchisíkítsjeèn, kitsò-la:

—¿Mé-ne kotsò-ne kjohítsjeèn-la inima-nò nga ch'o tsò-ne? ⁵ ¿Mé xi isa chiba 'in tjin, tsà xán-la jè xita xi xk'én: “Jé-lè jye kichàat'aà-lè”, ko tsà xán-la: “Tisítjin koa tijeí”? ⁶ Kokoò-nò nga 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, tji'nde-na nga s'ichàat'aà-la jé-la xita i isò'nde.

K'eé kitsò-la jè xita xk'én:

—Tisítjin, chjoí nachan-lè, t'in-ne ni'ya-lè.

⁷ K'eé tsasítjen jè xita xk'én, kii-ne ni'ya-la. ⁸ K'e nga kijtseè jña xita nga tsasítjen-ne jè xita xk'én, tà k'oaá koma-la; k'eé jeya kisikijna Nainá nga k'oas'ín tse nga'no tsjá-la xita isò'nde.

Mé kjoa xi komà k'e nga jè Jesús kiichja-la Mateo (Marcos 2:13-17; Lucas 5:27-32)

⁹ Jesús kii-ne i'nde jè. K'e nga tífi, kijtseè jngoò xita xi 'mì Mateo xi tijnat'aà ímíxa ya ñánda síkíchjítjì tsojmì, ton xi fi Roma; kitsò-la:

—Nchrobátjngui-ná.

K'eé tsasítjen Mateo, kiitjngui-la Jesús.

¹⁰ K'e nga tíjnat'aà ímixa Jesús nga tíkjèn ya ni'ya-la Mateo, kjìn xita j'ìi xi tikoá tsojmì síkíchítjì kò xita xi jé tjín-la. Tikoá tsibítsajnat'aà ímixa, tsakjèn-kò Jesús kò jñà xita xi kota'yàt'aà-la. ¹¹ Tanga jñà xita fariseo, k'e nga kijtseè xita koi, kiskònangui-la xita xi kota'yàt'aà-la Jesús, kitsò-la:

—¿Mé-ne k'oas'ín-ne maestro-nò nga xita xi síkíchítjì tsojmì kò xita jé kjèn-kò-ne?

¹² Kii'nchré Jesús, k'eé kitsò-la:

—Jñà xita xi mì ch'in tjín-la, mì chjinexkiì mochjeén-la, jñà-né xita xi xk'én xi mochjeén-la chjinexkiì. ¹³ Tanguió chíta'ya ìsa kó tsòya-ne Xojon-la Nainá xi tsò: “An mejèn-na nga kàtas'e-nò kjohimatakòn; kì ta tsjaà chò nìk'eèn kjotjò xi 'an 'biì-ná.” Mìtsà koi xá j'i-na 'an nga j'íkjaàjñàà xita kixi, jñà-né xita xi tjín-la jé nga kàtasíkájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne.

*Kó kitsò Jesús k'e nga kitjònangui-la mé-ne mì bitsajnachjan-ne xita-la
(Marcos 2:18-22; Lucas 5:33-39)*

¹⁴ Jè Juan xi kis'iìn bautizar xita, jñà xita xi kota'yàt'aà-la j'iìkon Jesús ñánda tíjna koá kiskònangui-la, kitsò:

—Ngajen kò xita fariseo kjit'aà nachrjein bitsajnachjan-jen. ¿Mé-ne jñà xita tsjji mìkiì bitsajnachjan-ne?

¹⁵ Jesús kitsò-la:

—¿A baá bitsajna xita k'e nga s'eí tjín k'e nga títsajna osen xi kòbixan? Tanga kijchò nachrjein k'e nga tjáxìn-la x'in xi kòbixan, k'e-né nga kítsajnachjan xita.

¹⁶ 'Jngòò nikje ìbaà mìkiì ma sijto-ne kò nikje xitse; nga jè nikje xitse, kjeèn-yó-né koá kotejnda-né jè nikje ìbaà. Ìsa tse koma ñánda kixajnda kji. ¹⁷ Tikoáá mìkiì ma sìnchá xán ixii jè chrjoa jchínga, jè xán ixii kotijnda-né jè chrjoa jchínga koá xíxteèn jè xán. Tikoáá chija jè chrjoa. Jè xán ixii, chrjoa xitseé sìnchá. K'oaá s'ín ndaà sìnchá ingajò.

*Tsòti-la Jairo kò chjoón xi kitsobà nikje-la Jesús
(Marcos 5:21-43; Lucas 8:40-56)*

¹⁸ Tik'eé-ne nga tíchja Jesús, ijchò jngòò xita sko-la jñà xita judío, tsasìxkó'nchit'aà-la, kitsò-la:

—Ndí tsòti-na, sa kò jye k'en; tanga tsà jì k'oín kò tsà kjòt'aà-la ndseii, kíjnakon ìjngòò k'a-ne.

¹⁹ Tsasítjen Jesús, kiiko jè xita sko-la kò jñà xita xi kota'yàt'aà-la. ²⁰ K'e nga nchifi, jngòò chjoón ijchòtjngui-la; chjoón jè, jyeé kò tejò nó xk'én nga tíxíxteèn-la jní. Kii kasit'aà chraña-la Jesús ya ijton íts'in nga kitsobà'ño itjòn nikje-la. ²¹ K'oaá s'ín tíhókò injima-la: “Tsà tà jè sikoaa nikje-la, kondaá-na.”

²² Jè Jesús kisikáfaya, kijtseè chjoón jè, kitsò-la:

—Ndí nea, tjii-la nga'ño yijo-lè. Kòmandaà-ne koií-né nga mokjeiín-lè it'aà ts'an.

Tijè-ne hora kjòndaà-ne chjoón jè.

²³ K'e nga ijchò Jesús ya ni'ya-la jè xita sko-la xita judío, kijtseè música xi nchisíkjane nga jye kihijiìn mik'en koá kijtseè nga fijen fikjá xita nga 'ño nchikjindáya. ²⁴ Kitsò-la:

—Titjoo ni'ya; jè tsòti mìtsà kòbiyaà, tà kjinafé-né.

Jñà xita, tà tsijnòkeè-né k'e nga okitsò Jesús. ²⁵ Tanga Jesús tsachrje ni'ya ngats'ii xita xi títsajna; k'eé jahas'en ni'ya, kiskoé tsja jè tsòti, koá jè tsòti tsasítjen. ²⁶ Nga kijnda ì'nde jè, tsabísòn 'én it'aà ts'e kjoa xi koma.

Kó s'ín komàt'in xita xi jò ma-ne xi mìkiì tsejèn-la

27 K'e nga itjo-ne Jesús j'nde jè, jò xita xi mikì tsejèn-la kiitjingui-la; 'ño kiichja, kitsò-la:

—jchahimatakòn-nájen, ngaji xi ya nchrobàt'aà-ne tje-la xitaxá ítjòn David [nga jì tijna ngajo-la]!

28 K'e nga jahas'en ni'ya Jesús, jña xita xi mikì tsejèn-la ijchòkon. Jesús, kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿A mokjeiín-nò nga koma-na sindaà-nò?

K'ée kitsò jña xita xi mikì tsejèn-la:

—Jon, Na'èn. Komaá-lè.

29 Jesús k'ée kisikò jña xkon, kitsò-la:

—Jñò, koni s'ín mokjeiín-nò, k'oas'ín kàtandaà-nò.

30 Jña xita xi mikì tsejèn-la, kitáx'a-ne xkon koa kjòndaà-ne. Jesús 'ño tsibínè-la nga kitsò-la:

—Ndaà t'een kindà nga mì yá xita xi skoe kjoa koi.

31 Tanga jña xita koi, k'e nga itjo-ne ni'ya, tik'ée tsibíts'ia nga tsibénojmi nga kijnda j'nde jè, kós'ín kis'iin Jesús.

Kó s'ín komà nga kjòndaà-ne jngòò xita xi mikì ma chja

32 K'e nga jye nchifi-ne jña xita xi mikì tsejèn-la, j'ùko jngòò-la Jesús xita xi mikì ma chja nga inima ch'o-la neij tijin inima-la. 33 Jesús k'e nga jye tsachrjekàjin inima ch'o-la neij xi tijin inima-la jè xita xi mikì ma chja, tik'ée komà kiichja-ne. Ngats'ii xita xi ya títsajna tà kjòxkón-la. Kitsò:

—Kj'èè kiì 'yaá kjoa xi k'oas'ín ma jì j'nde Israel.

34 Tanga jña xita fariseo kitsò:

—Jè sobà xita sko-la xita neij tsjá-la nga'ño nga ma-la ochrjekàjin inima ch'o-la neij xi tjín-la xita.

Kó kitsò Jesús k'e nga kjòhimakeè xita xi kjìn ma-ne

35 Jesús tsajmeèjin ñánda naxandá ii kò naxandá jtobá nga tsakóya 'én-la Nainá ya ni'ya ingo sinagoga ts'e naxandá koi. Kiichjaya 'én ndaà-la Nainá koni s'ín otixoma Nainá; tikoa kisindaà-ne ngats'ii ch'in xi tjín-la xita nga xki xi ján ijòjno ijòt'aà yijo-la. 36 K'e nga kijtsee Jesús nga kjìn ma xita, kjòhimakeè nga 'ño makájno-la kò mì yá xi osikò nga jye títsjohoya k'oaá ngaya-la koni orre xi tsjin-la paxtò xi ko'nda. 37 K'ée kitsò-la xita xi kota'yàt'aà-la:

—Xi okixi, 'ño tse xá tjín xi j't'aà ts'e 'Én-la Nainá koni s'ín ma k'e nga kjìn tsojmi majchá tanga jña xita chi'nda xi síxá, chiba ma-ne; 38 títisi'ba-là jè Nei-la xá, kátasíkasén-isa xita chi'nda xi koixkó tsojmi koi.

10

Kó 'mì 'ín-la xita-la Jesús xi tejò ma-ne

(Marcos 3:13-19; Lucas 6:12-16)

1 Nga koma iskan Jesús kiichja-la xita-la xi tejò ma-ne xi kota'yàt'aà-la, kitsjaà-la kjotixoma nga koma kochrjekàjin inima ch'o-la neij xi tjín-la xita koa koma-la sindaà-nè nita mé ch'in-ne nga ijòjno ijòt'aà yijo-la xita.

2 Jña 'ín-la xita xi tejò jaàjin Jesús nga tsibíxaya-la: jè tijna ítjòn, Simón xi tikoa Pedro ki'mì, kò Andrés xi 'ndse ma Pedro; Jacobo kò 'ndse Juan xi ixti-la Zebedeo; 3 Felipe, Bartolomé, Tomás, kò Mateo jè xi kisikíchjtji tsojmi ts'e Roma; Jacobo, ti-la Alfeo; Lebeo xi tikoa Tadeo ki'mì; 4 Simón, xita xi ya fit'aà-la xita cananista; kò Judas Iscariote jè xi kisingsatsja kondra-la Jesús.

Kós'ín tsatixoma-la Jesús xita-la xi tejò ma-ne xi kisikasén nga kisika'bí 'én-la Nainá

(Marcos 6:7-13; Lucas 9:1-6)

⁵ Jesús kisikasén nga tejò x̄ita xi kota'yàt'aà-la nga kisika'bí 'én-la Nainá koa kitsjaà-la k̄jotíxoma, kitsò-la:

—Mìkìi onguió ya i'nde-la j̄nà xi mìtsà x̄ita judío; t̄ikoā mìkìi bitjaàs'en-j̄ñoò ya naxandá-la x̄ita Samaria. ⁶ Yaá tanguíchòn j̄nà x̄ita naxandá Israel koni orrè xi kichijà. ⁷ K'e nga onguió t̄inókjoaya koa tixón: “Jye k̄jòchrañàt'aà-nò nachrjein nga jchaà kó s'ín otíxoma jè xi ngajmìi nchrobá-ne.” ⁸ T̄indaà-nò x̄ita xi xk'én; t̄itsjeè xi t̄ibindojno chrjoa yijo-la; t̄ikjaáya-là xi jye k'en; nachrjekaj̄ñoò in̄ima ch'o-la neií xi t̄ij̄in in̄ima-la x̄ita. Tà k̄jotjò kitjoé-nò ngañó koi, t̄ikoáà tà k̄jotjò t̄jii ngajo-là j̄nà x̄ita.

⁹ N̄imé ton ch'aà. ¹⁰ Kì na'ya ch'aà xi it'aà ts'e ndiyá. Mìkìi tsà jò nachro ch'aà. T̄ikoáà mìkìi xoxté tsjayaà. T̄ikoáà k̄i yá garrote ch'aà. Nga jè x̄ita xi síxá, mochjeén-né nga k'oi-la tsojmì xi skine.

¹¹ K'e nga kijchoò naxandá ìi, o xi naxandá jtobá t̄inchátsjioò jngoò ni'ya xi ndaà x̄ita nei-la, yaá titsajnakoo skanda k'e nga onguió-nò. ¹² K'e nga k̄itjás'een ni'ya, t̄ixat'aà j̄nà x̄ita nei-la ni'ya. ¹³ Tsà j̄nà x̄ita nei-la ni'ya skoétjò-nò, t̄ichikon-t'ioòn nga s'e-la kjoa'nchán, tanga tsà mìkìi skoétjò-nò, tà saá j̄nò s'e-nò kjoa'nchán nga s̄ichikon-t'in-nò Nainá. ¹⁴ Tsà mìkìi skoétjò-nò, k̄o tsà maj̄n-la k̄jì'nchré 'én-nò, t̄itjoo ni'ya jè, o naxandá jè, koa titsajneè chijo-la ndsokò. ¹⁵ Okixíí xi xan-nò, naxandá jè, ìsaá tse kjo'in s'e-la jè nachrjein k'e nga s̄indaaj̄in-la x̄ita, mì k'oaá-ne koni j̄nà x̄ita ts'e naxandá Sodoma ko Gomorra.

Kjo'in xi t̄jín k'e nga 'én-la Nainá bènojmiá

¹⁶ T̄iná'ya, 'an, k'oaá s'ín síkasén-nò koni tsà orrè ya j̄j̄in-la cho tsején. J̄nò, titsajnandaà n̄ita mé kjoa-ne koni tsà ye xi 'ñó maña t̄ikoā indaàkjoa kátama koni tsà n̄ise paloma. ¹⁷ Ndaà t̄ikindaa yijo-nò. J̄nà x̄ita koi, ján skinìt'aà-nò nguixk̄on x̄itaxá koa skaàn-koo-nò ya ni'ya j̄ngo sinagoga. ¹⁸ Skanda ján k̄jiko-nò nguixk̄on x̄itaxá gobernador k̄o x̄itaxá ítjòn, tà koi kjoa-la it'aà ts'an. K'oaá s'ín koma k̄inókjoa-là 'én xi ts'an j̄nà x̄itaxá k̄o j̄nà xi mìtsà x̄ita judío. ¹⁹ K'e nga skinìt'aà-nò ñánda títsajna x̄itaxá, k̄i makájno-nò kós'ín k̄inókjoaa, o kós'ín kixón. Nga t̄ik'eé-ne, Nainá tsjá-nò 'én xi k̄inókjoaa. ²⁰ Nga mìtsà j̄nò xi k̄inókjoaa; jè In̄ima Tsjeè-la Nainá tsjá-nò k̄johítsjeèn nga ma k̄inókjoaj̄in-là j̄nà x̄ita.

²¹ T̄ijè-ne 'ndse s̄ìngatsja 'ndse x̄ita nga s̄ìk'en. Jè na'èn-la s̄ìngatsja ki'ndí-la nga s̄ìk'en x̄ita. J̄nà ixti-la s̄ìngatsja na'èn-la nga k̄iyá. ²² Ngats'ìi x̄ita isò'nde koj̄tikeè-nò xi kjoa ts'an; tanga jè x̄ita xi kixí k̄jna skanda kjoehet'aà-ne, jè-né xi k̄itjokàj̄in kjo'in. ²³ K'e nga k̄jìtj̄ngui kondra-nò x̄ita xi jngoò naxandá, t̄iyó, x̄in naxandá tanguió. Okixíí xi xan-nò, 'an xi Ki'ndí-la X̄ita xan-la yijo-na, ìsaá ítjòn kjoiaa nga t̄ik'èè onguió yije kóhok̄ji naxandá Israel.

²⁴ Jngoò x̄ita xi kota'yà mìtsà ìsa t̄jna ítjòn koni maestro-la; t̄ikoáà jngoò x̄ita xi ch̄i'nda t̄jna mìtsà ìsa t̄jna ítjòn-la nei-la. ²⁵ Jè x̄ita xi kota'yà kojngoó ikon tsà k'oas'ín k̄jichò koni jè maestro-la k̄o jè xi ch̄i'nda t̄jna tsà tà k'oas'ín k̄jna koni jè nei-la. Jè xi na'èn t̄jna, x̄ita neií tsò-la; j̄nà xi ixti-la, ìsaá tsato ch'o k̄itso-la.

Yá x̄ita xi kiskón-lá (Lucas 12:2-9)

²⁶ Kì x̄ita tsakjoòn-là. Nga nì mé t̄jín xi t̄jtsa'ma xi mìkìi k̄otsejèn; ngats'ìi xi t̄jì'ma, jchaá-la. ²⁷ Jè kjoa xi k'oa xan-nò k'e nga j̄nò choòn, k'oaá tixón k'e nga nachrjein; koa jè xi kjoa'ma xan-nò, j̄nò t̄inókjoaya kóhok̄ji isò'nga ni'ya. ²⁸ Kì tsakjoòn-là jè xi ma-la sík'en yijo-ná, tanga in̄ima-ná mìkìi koma-la s̄ìk'en. Jè xi t̄iskón-là xi ma-la sík'en yijo-ná k̄o in̄ima-ná nga kin̄ij̄in-ná ni'ín ts'e kjo'in.

²⁹Maá satíjna jò ndí nise nas'ín tà jngoò ma tòn-ná. Tanga nijngoò nise kiyá tsà mìkì tsjá'nde Nainá. ³⁰Jñò, skanda tsjaskoò tíxkeya yije-la Nainá. ³¹Koí kjoa-la, kì tsakjoòn-jèn. Ìsaá tse chíjì-nò mì k'oaá-ne nas'ín kjin ma ndí nise.

Jñà xita xi tsò nga 'an fit'aà-na
(Lucas 12:8-9)

³²'Nita yá-ne xi tsjá 'én nga nguixkon xita nga 'an fit'aà-na, 'an k'oaá tí xán nga nguixkon Na'èn-na xi tíjna ngajmì nga xita ts'an-ná. ³³Tanga jè xi kjójna'mat'in-na nga nguixkon xita, 'an k'oaá tís'ín kójna'mat'ian it'aà ts'e nga nguixkon Na'èn-na xi tíjna ngajmì.

Kíi koma nga kojòya xita xi kjoa ts'e Cristo
(Lucas 12:51-53; 14:26-27)

³⁴'Kì k'oaá s'ín nìkítsjeèn nga kjoa'nchán j'ìkoaa isò'nde. Mì kjoa'nchán j'ìkoaa, tà saá kjoajchán j'ìkoaa. ³⁵Koí xá j'i-na nga jñà xita, tíjè-ne na'èn-la koma-ne kondra-la; jè tsòti-la, tíjè koma-ne kondra-la nea-la; kò jè kja'nda-la, tíjè nachiya-la koma-ne kondra-la. ³⁶Nga jngoò ijngoò xita, tíjñà-ne xita ni'ya-la koma kondra-la.

³⁷Jè xi isa tjòkeè na'èn-la kò nea-la kò 'an mìkì matsjakeè-na, mìkì ok'in-la nga xita-na xán-la; kò jè xi isa tjòkeè ti-la, o jè tsòti-la, kò 'an mìkì matsjakeè-na, mìkì ok'in-la nga xita-na xán-la. ³⁸Jè xi kjo'in tsakjón-la nga majin-la ojen krò-la nga 'an kjinchrobà tjingui-na mìkì ok'in-la nga xita ts'an xán-la. ³⁹Jè xita xi ndaà ótsji kós'ín ma sùkinda yijo-la nga mì mé kjo'in sakò-la, tà saá sùchija-né kò kjo'in kíjnajin; tanga jè xi tíjnandaà nga tsjá yijo-la nga kiyá xi kjoa ts'an, sakò-la kjoabinachon nga it'aà ts'an ndaà kíjna.

Kjondaà xi tjín-la xita xi skoétjò xikjín
(Marcos 9:41)

⁴⁰Jè xita xi skoétjò-nò, 'an kjoétjò-na; kò jè xi skoétjò-na, jè kjoétjò xi kisikasén-na. ⁴¹Jè xita xi kjoétjò jngoò xita xi chja ngajo-la Nainá, koí kjoa-la nga 'én-la Nainá chja, k'oaá tís'ín kochikon-t'in koni jè xita xi chja ngajo-la Nainá. Kò jè xita xi skoétjò jngoò xita kixi, koí kjoa-la nga ndaà s'ín, tikoaa tà ngásòn kochikon-t'in koni jè xita kixi. ⁴²Nita yá-ne xi tsjá jngoò chítsín-la nandá 'nchán jngoò ndí xita ima-na koí kjoa-la nga 'an kota'yàt'aà-na, okixi-né kochikon-t'in-né.

11

¹K'e nga jye kitsjaà-la okixi kós'ín sùxá xita-la xi tejò ma-ne xi kota'yàt'aà-la Jesús, kíkakóya kò kisika'bí 'én-la Nainá ngats'iì naxandá xi tjín ya i'nde jè.

Jesús, kíi kitsò-la xita xi ijchò kjònangui-la it'aà ts'e Juan
(Lucas 7:18-35)

²Juan, nga ndayá tíjna'ya, kii'nchré kjoa xi tís'ín Cristo [xita xi xó kisikasén-ne Nainá]. Kisikasén i'nga xita xi kota'yàt'aà-la ³nga kii kjònangui-la. Kitsò-la:

—¿A jí-né xi Cristo xi tjínè-lè nga kjoii a xi kj'eíí chíña-lajen?

⁴Jesús kitsò-la:

—Tanguió, tènójmí-là Juan jñà kjoa xi titsa'yaà kò xi titsana'ya. ⁵Jñà xita xi mìkì tsejèn-la, jyeé tsejèn-la; jñà xi tsá'yá kjoàn, jyeé ma fì-ne; jñà xi tíbindojno chrjoa yijo-la, tímatsjeéjno-ne yijo-la; jñà xita xi jtayaà, jyeé 'nchré-ne; kò xita xi jye k'en, nchifaáyaá-la; koa jñà xita ima, jyeé tís'enojmí-la 'én ndaà-la Nainá. ⁶Mé tà ndaà-la jè xita xi nguì jngoò k'a ndaà mokjeiín-la it'aà ts'an nga nì mé xi osijna-ikòn-la.

⁷K'e nga jye kii-ne xita xi kota'yàt'aà-la Juan, tsibíts'ia Jesús nga tsohóko xita xi it'aà ts'e Juan, kitsò-la:

—¿Mé xi tsanguì chitsejèn-là ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixì choòn? ¿A jè tsanguì chitsejèn-là jngoò xita xi yá ínaxo kji nga tsjin-la nga'ño nga ma síjtíya-la tjo? ⁸ Tsà majìn, ¿mé-nè xi tsanguì chitsejèn-là? ¿A jngoò xita xi 'ño ndaà kji nikje-la? Jña xita xi 'ño ndaà kjoàn nikje-la, yaá títsajna ya ni'ya-la xitaxá ítjòn. ⁹ ¿Mé xá xi tsanguì-nò? ¿A jè tsanguì chitsejèn-là jngoò xita xi chja ngajo-la Nainá? Okixi-né, k'oaá xan-nò, Juan, isaá tíjna ítjòn mì k'oaà-ne koni jngoò xita xi chja ngajo-la Nainá. ¹⁰ It'aà ts'e Juan, yaá tíchja Xojon-la Nainá nga tsò:

'Aán sikasén ítjòn-lè xita-na xi kji kjo 'én,
jè xi koiindaàya ítjòn-lè ndiyá-lè.

¹¹ Okixi-né, ngats'iì xita xi tíjn i isò'nde, ni saá jngoò xita bitjokàjìin xi mangásòn koni jè Juan xi kis'iìn bautizar xita; tanga ya jjiin naxandá ñánda otíxoma jè xi ngajmii nchrobá-ne, jè xita xi fehet'aà-ne, isaá jeya tíjna mì k'oaá-ne koni Juan.

¹² Tjen-ne nga j'i Juan xi kis'iìn bautizar xita, jè kjotíxoma-la ngajmii, tse kjoasií tísakó-la skanda nachrjein i'nde; jña xita ts'en mejèn-la nga kàtachija kjotíxoma. ¹³ Ngats'iì xita xi kiichja ngajo-la Nainá ko xojon ts'e kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés, tà 'én j'i kjo skanda k'e nga j'i Juan xi kis'iìn bautizar xita. ¹⁴ Tsà mokjeiín-nò koni tsò jè kjotíxoma ko xita xi kiichjaya tikoá kokjeiín-nò nga jè Juan, jè-né xita xi 'mì Elías xi tíjnè-la nga kjoí. ¹⁵ Ndaà tína'yaá koni xan-nò.

¹⁶ ¿Yá xi siingásòn-koaa jña xita xi tíjn nachrjein i'nde? Jña kongásòn-kjoò jña ixti xi bitsajna nditsin nga síská, chja-la xíkjin, tsò-la: ¹⁷ “Kànikjaneé-nòjen xobí tanga jño, mìkii kàchà; kàjndaá-nòjen sò xi ba tsò tanga jño, mìkii kàchihindáyaá.” ¹⁸ K'e nga j'i Juan, mitsà 'ño tsakjèn, ni mì xán kits'iì, koa jño bixón-nò: “Inimá ch'o-la neíj tíjn-la.” ¹⁹ Ikjoàn j'iaa xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na; ma-na kjeen, tikoá ma-na 'biaa; jña xita tsò-né: xita chrjá'a-né, xita ch'i-né, amigo-la-né jña xita-la xitaxá Roma xi síkíchjítjì tsojmì ko jña xi xita jé. Tanga jè kjoachjine-la Nainá, 'yaá-la nga kixi tíjn k'e nga jye bitasòn.

Jesús, kii kitsò-la jña xita naxandá xi mìkii 'nchréñijon
(Lucas 10:13-15)

²⁰ Jesús k'ee tsibíts'ia nga tsohótiko ngats'iì xita naxandá ñánda nga kjìn kjojkón-ndaà kis'iìn, koií kjoa-la nga jña xita xi ya i'nde-la mìkii kisikájno jé-la nga tákó jé nchihótsji. Kitsò-la:

²¹ —¡Imá xó-nò jño, xita naxandá Corazín! ¡Imá xó-nò jño, xita naxandá Betsaida! Tsà ya-làne naxandá Tiro ko Sidón nga k'oas'ín kis'iaàn kjojkón xi ndaà tíjn xi komà ya jjiin naxandá tsajòn, tsà jña xita Tiro ko Sidón kijtseè, jyeé-la nikje naxá íkjá ko chijo ni'ín kisikaàjno skò koni seña nga jye kisikájno kjoa ts'e jé-la, mì tí jé ótsji-ne. ²² Tanga k'oaá xán-nò, k'e nga jè nachrjein nga sindaàjiiin, isaá tse kjo'in s'e-nò mì k'oaá-ne koni jña xita naxandá Tiro ko Sidón. ²³ Koa jño xi xita naxandá Capernaum tsajòn, ¿a k'oaá s'ín mokjeiín-nò nga jchaxkón-nò ján ngajmii? Majìn, yaá kitsajnajñoò i'nde ñánda tíjn kjo'in. Tsà yaá-làne naxandá Sodoma k'oas'ín komà kjojkón xi komà tsajòn, jè naxandá Sodoma tákó kijnaá-la skanda nachrjein i'nde. ²⁴ K'oaá xán-nò, k'e nga kijchò nachrjein nga sindaàjiiin, isaá tse kjo'in s'e-nò mì k'oaá-ne koni jña xita naxandá Sodoma.

Ñánda sakó-ná kjoa nikjáya ts'e inimá-ná
(Lucas 10:21-22)

²⁵ Jña nachrjein koi Jesús kitsò:

—Na'èn xi tsiji ngajmiì kò tsiji isò'nde, jeya síkijna-lè nga jñà kjoa koi tsibi'ma-la jñà xita xi tjin-la kjoachjine kò xi 'ño tjin-la kjohítsjeèn nga jñà tsakoò-la xi taxki ndí xita ima kjoa. ²⁶ Jon, Na'èn, nga k'oaá s'ín kjòmejen-lè.

²⁷ 'Ngats'iì kjoa ts'e kjotixoma, 'aán kisingatsja-na Na'èn-na. Mìtsà yá xi beèxkon yá-né xi Ki'ndí-la ma, tajngoò jè xi Na'èn ma; tikoaa mìtsà yá xi beèxkon yá-né xi Na'èn ma, tajngoò jè xi Ki'ndí-la beèxkon; kò jè Ki'ndí-la kokò-la jñà xita xi jè mejèn-la nga skoexkon, yá-né xi Na'èn ma.

²⁸ Nchrobáchón-ná ngats'ioò xi jye ijta-nò nga nixá kò nga kich'àjen ch'á-nò, 'aán síkjáya-nò. ²⁹ Jch'ajen-kò-ná jè yá ibo xi 'an 'yajen mé-ne nga koma-nò kos'ín s'een koni s'ín s'iaàn 'an. K'oas'ín t'een koni 'an nga tjin-na kjoatsejta kò indaa kjoa tjin inima-na. K'oas'ín sakó-nò kjoa nìkjáya ts'e inima-nò. ³⁰ Jè yá ibo kò ch'á xi 'an sik'àjen-nò, jna-né, mìtsà 'ño íí.

12

*Yá xita xi otixoma-la jñà nachrjein nìkjáya
(Marcos 2:23-28; Lucas 6:1-5)*

¹ Jè nachrjein nìkjáya, Jesús kò xita xi kota'yàt'aà-la ya ja ya ñánda títe trigo. Koa jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús kjòhojò-la. K'eé tsate natín-la trigo, ikjoàn kiskine. ² Jñà xita fariseo k'e nga kijtseè, kitsò-la Jesús:

—Chítsején-la jñà xita xi kota'yàt'aà-lè, jè kjoa xi nchis'ín; mìkiì tíj'nde nga k'oas'ín koma jè nachrjein nìkjáya.

³ Jesús kitsò-la:

—¿Jñò, a mìtsà jye tíjìn-nò koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá koni kis'iìn xitaxá ítjòn xi ki'mì David kò jñà xita-la xi kjihijtakò k'e nga kjòhojò-la? ⁴ Jahas'en ni'ya-la Nainá koa tsakjèn inchrajín tsjeè-la Nainá xi mìkiì tíj'nde-la nga jè David kokjen kò xita xi kjihijtakò; ta jñà nò'miì tíj'nde-la nga kokjen. ⁵ ¿A tikoaa mìtsà jye tíjìn-nò koni tsò kjotixoma xi kiskì Moisés? Nga jñà nò'miì, ya iya ingo ítjòn, síxá-né nas'ín jè nachrjein nìkjáya, kò nas'ín síxá mìtsà jé nchihótsji. ⁶ An, k'oaá xan-nò, jngoò tíjna ijndé xi isa jeya tíjna mì k'oaá-ne koni jè ingo ítjòn. ⁷ Ngats'ioò jñò mìkiì machiya-nò kó tsòya-ne Xojon-la Nainá nga tsò: “An, mejèn-na nga kátas'e-nò kjohimatakòn, kì ta tsjaà cho nìk'eèn kjotjò xi 'an 'biù-ná.” Tsà kochiya-nò, mì-la kù kjò'in k'oi-là xita xi mìtsà jé tjin-la. ⁸ K'oaá s'ín tjin, 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, 'aán otixoma-la nachrjein nìkjáya.

*Mé kjoa xi kisakò-la Jesús k'e nga kisindaà jngoò-ne xita nachrjein nìkjáya
(Marcos 3:1-6; Lucas 6:6-11)*

⁹ Ikjoàn kii-ne Jesús ya i'nde jè; jahas'en jngoò ni'ya ingo sinagoga. ¹⁰ Ya tíjna jngoò xita xi kixit'aà jngoò tsja. Jñà xita xi ya títsajna kiskònangui-la Jesús nga mejèn-la kohòngui, kitsò-la:

—¿A tíj'nde-né nga kjondaà-ne xita k'e nga jè nachrjein nìkjáya?

¹¹ Jesús kitsò-la:

—Jñò, tsà tíjna jngoò-nò orrè kò tsà ya skaya ngajo, ¿a mìtsà konguínachrjeè nas'ín nachrjein nìkjáya? ¹² Jyee 'ya, isaá 'ño chjí-la jngoò xita mì k'oaá-ne koni jngoò orrè. Koií kjoa-la nga tíj'nde-né nga kosikoaá xita nas'ín jè nachrjein nìkjáya.

¹³ Jesús kitsò-la jè xita xi kixit'aà jngoò tsja:

—Tjeèndojoi ndseji.

Xita jè, tsijmeé tsja, nitoón kjòndaà-ne; k'oaá tì kji komà-ne koni kji xi jngoò.

¹⁴ Jñà xita fariseo, k'e nga itjo-ne ingo, ikjoàn tsajoóya-ne nga mejèn-la sìk'en Jesús.

K'oaá s'ín tsitasòn 'én xi kiichja Isaías xi it'aà ts'e Jesús

¹⁵ Jesús, k'e nga kijtseè nga jñà xita fariseo mejèn-la sikk'en, itjo ni'ya, ki. Kjin xita kiitjngui-la. Jesús kisindaà-ne ngats'ii xita xi xk'én. ¹⁶ Kitsjaà-la okixi jñà xita nga mikii keènojmit'in yá-né jè. ¹⁷ K'oaá s'ín komà mé-ne nga tsitasòn-ne 'én xi kiichja Isaías, xita xi kiichja ngajo-la Nainá, nga kitsò:

¹⁸ I tjna jè chi'nda-na jè xi 'an jaajñaà,

xi 'ño matsjake,

tjin-la kjotsja inima-na xi it'aà ts'e.

'Aán tsjaà-la Inima Tsjeè-na

nga jè kichjajin-la ngats'ii xita isò'nde xi kjoakixi

mé-ne nga koma sindaajin-la.

¹⁹ Mitsà xita skaàn-ko, ko ni mé 'én xi 'ño kichja,

ko mi kikiná'ya-la ya iya ndiyá 'én xi kichja.

²⁰ Mikii skit'o jngoò yá inaxo xi jye mejèn tit'ò,

tjkoaá mikii sikkits'o jngoò ni'in xi ta ni'ndii tbitjo sa-la.

K'oas'in s'iiin skanda k'e nga koindaajin xi kjoakixi.

²¹ Jñà xita naxandá xi tjin isò'nde xi mitsà xita judío,

kojjein-la nga skóna-la kjondaà xi tsjá-la.

Mé xi komat'in jñà xita xi chjajno-la Inima Tsjeè-la Nainá

(Marcos 3:19-30; Lucas 11:14-23; 12:10)

²² J'iko jngoò-la xita Jesús xi mikii tsejèn-la, ko xi mikii ma chja nga inima ch'o-la neii tjiiin inima-la. Kisindaà-ne Jesús nga komà kiichja-ne koa kjotsejèn-la. ²³ Ngats'ii xita, tà kjòxkón-la. K'eé kitsò:

—¿A jè jèe xi ya nchrobát'aà-ne tje-la xitaxá itjon David [nga jè kjna ngajo-la]?

²⁴ K'e nga kii'nchré jñà xita fariseo kitsò:

—Xita jè, ma-la ochrjekajin inima ch'o-la neii xi tjiiin inima-la xita, k'oií-ne nga jè síkjeén nga'ño-la Beelzebú xi sko-la xita neii.

²⁵ Jesús kijtseèya-la koni s'ín nchihoko inima-la, kitsò-la:

—Ngats'ii naxandá xi jòya tjin nga kondra títsajna-la xikjin, ti yijo-lá tísikixòña-ne; koa tsà jngoò naxandá ko tsà jngoò ni'ya xita sijjòya xikjin, mikii koma ndaà kitsajna. ²⁶ Tsà jè xita neii tije tíhocrjejin-ne yijo-la neii, jòya tí'in xi tije-ne yijo-la. ¿Kós'in koma s'e-la nga'ño nga kotixoma? ²⁷ Jñò bixón-nò nga 'an síkjeén nga'ño-la xi sko-la xita neii k'e nga ochrjekajñaà inima ch'o-la neii. Tsà k'oaá s'ín tjin kjoa, jñà xita tsajon, ¿yá xi tsjá-la nga'ño k'e nga ochrjekajin neii? Koií kjoa-la, tjñà-ne xita-nò keènojmi nga mitsà kixi kjoa nga jè sko-la neii síkjeén. ²⁸ Tanga 'an, k'e nga ochrjekajñaà inima ch'o-la neii xi tjiiin inima-la xita, jè Inima Tsjeè-la Nainá tsjá-na nga'ño. Jè kjoa koi tsòyaá-ne nga Nainá, jyeé i tíhotixoma i it'aà nangui.

²⁹ ¿Kó s'ín koma kjoahas'en ni'ya-la nga sikkijé-la jngoò xita nei-la ni'ya xi tjin-la nga'ño tsà mitsà itjon koit'aà'ño? K'eé koma sikkijé-la k'e nga jye kàsít'aà'ño.

³⁰ Niton yá-ne xi mi 'an fit'aà-na, jè-né kondra-na; koa niton yá-ne xi mikii síchját'aà-na nga bíxkoyako-na xita xi ts'an koma, jè tísítsjohoba xita.

³¹ K'oaá xan-nò, Nainá sijchàat'aà-la jñà xita nita mé jé xi kohótsji, nita mé 'én xi ch'o tsò kichja. Tanga jè xi Inima Tsjeè-la Nainá kichjajno-la mikii jchat'aà-la jé-la. ³² Niton yá-ne xi kichjajno-na 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, jchat'aà-la jé-la; tanga jè xi kichjajno-la Inima Tsjeè-la Nainá, mikii jchat'aà-la jé-la ni jè nachrjein i'ndeji, ko ni jè nachrjein xi iskan kjoii.

Kós'in 'ya-la kós'in tjin inima-la jña xita
(Lucas 6:43-45)

³³ 'Tsà jngoò yá xi ndaà kji, ndaà toò xi ojà-la. Kò tsà jngoò yá xi mìkiì ndaà kji, mìkiì ndaà toò xi ojà-la. Jngoò yá, jè toò-la yaxkon-la. ³⁴ jñò, xita tje-la ye-nò! ¿Kós'in ma kinókjoaa 'én xi ndaà tsò nga ch'o tsò inima-nò? Nga k'oaá tsò 'én xi chja jña xita koni tsò kjohítsjeèn xi tíjìn inima-la. ³⁵ Jngoò xita xi 'én ndaà chja, koií-né nga kjondaà tíjìn inima-la; koa jngoò xita xi 'én ts'en chja, koií-né nga kjoats'en tíjìn inima-la. ³⁶ K'oaá xán-nò k'e nga kijchò nachrjein nga sindaàjìin, k'oaá s'in tsjá kindá ngats'ìi xita nita mé 'én xi taxki chja. ³⁷ Xi it'aà ts'e 'én-nò, k'oaá s'in sindaàjìin-nò nga jcha-la tsà xita ndaà-nò, o tsà jé tjin-nò.

Yá xi tsját'in 'én jña xita ts'en xi tjin nachrjein i'ndeì
(Marcos 8:12; Lucas 11:29-32)

³⁸ Jña xita fariseo kò xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskìi Moisés kitsò-la Jesús:

—Maestro, mejèn-najen nga jcha jngoò-jen seña xi jì 'nì.

³⁹ Jesús kitsò-la:

—Jña xita ts'en kò xita xi mìkiì 'nchréñijon-la Nainá, síjé jngoò seña xi jeya tjin; tanga nimé seña skoe; ta jè skoe ts'e Jonás, xita xi kiichja ngajo-la Nainá. ⁴⁰ Koni jè Jonás nga jàn nachrjein kò jàn nitjen tsibijnaya indso'ba jngoò tìn je, k'oaá tis'in 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, jàn nachrjein kò jàn nitjen kójna ijñaà nangui. ⁴¹ Jña xita naxandá Nínive kosítjen-né jè nachrjein k'e nga koiindaàjìin Nainá; jña tsját'in 'én jña xita xi tjin nachrjein i'ndeì, koií kjoa-la nga kisikájno jé-la nga mì tì jé tsohótsji-ne k'e nga kiichjaya 'én-la Nainá Jonás; tanga nachrjein i'ndeì, 'an xi tichjàko-nò, isaá 'ñó jeya tijnáa mì k'oaá-ne koni Jonás [tanga jñò, mìkiì mokjeiín-nò]. ⁴² Tíkoá jè chjoón ítjòn xi ya otíxoma nangui sur, kosítjen-né jè nachrjein k'e nga koiindaàjìin Nainá; jè tsját'in 'én jña xita xi tjin nachrjein i'ndeì, koií kjoa-la nga kjìin nangui j'ìi-ne nga j'ìi 'nchré-la kjoachjine-la Salomón; tanga nachrjein i'ndeì, 'an xi tichjàko-nò, isaá 'ñó jeya tijnáa mì k'oaá-ne koni Salomón [tanga jñò, mìkiì na'yà-ná].

Inima ch'o-la neí xi f'ù ijngoò k'a-ne
(Lucas 11:24-26)

⁴³ K'e nga jngoò inima ch'o-la neí bitjokàjìin inima-la jngoò xita, yaá ojmeè i'nde ñánda kixì choòn, ótsji'nde nga sìikjáya; k'e nga mìkiì sakó'nde-la, ⁴⁴ ijngoò k'a síkítsjeèn, tsò: “Kjín-la ijngoò k'a-na ní'ya-na ñánda inchrobà-na.” K'e nga bijchó ijngoò k'a-ne, beè ní'ya-la nga kjijná, ndaà kisatiicha kò tsjeè choòn. ⁴⁵ Ikjoàn fikjaá nguì itoò xíkjin xi isa ch'o s'in. K'ée fahas'en-jìin inima-la xita jè; yaá bitsajna. Xita jè isaá 'ñó ch'o bìjna koni s'in tsibijna k'e nga sa ítjòn. Jñò, xi xita ts'en 'mì-nò, k'oaá tis'in komat'ioòn nachrjein i'ndeì.

Nea-la kò 'ndse Jesús
(Marcos 3:31-35; Lucas 8:19-21)

⁴⁶ Táko tìk'ée tíhókò xita Jesús nga ijchò nea-la kò 'ndse. Yaá tsibítsajna ján ndítsiaán nga mejèn-la kichja-la. ⁴⁷ Jngoò xita kitsò-la Jesús:

—Nea-lè kò jña 'ndsì ján ndítsiaán títsajna. Jì xó koòko-lè.

⁴⁸ Jesús kitsò-la jè xita xi ijchòko-la 'én:

—¿A mejèn-lè nga jchii yá-né xi nea-na kò xi 'ndsè?

⁴⁹ K'ée tsakó-la jña xita xi kota'yàt'aà-la. Kitsò:

—Chítsején-lá jña xita koi, jè-né xi nea-na kò jña-né xi 'ndsè. ⁵⁰ Ngats'ìi xi síkitasòn koni s'in mejèn-la Na'èn-na xi tijná ngajmì, jña-né xi 'ndsè xi tichja kò xi nea-na.

13

Kjoa xi mangásòn ts'e xita xi kijn̄di xojmá
(Marcos 4:1-9; Lucas 8:4-8)

¹ Tjè-ne nàchrjein, Jesús itjo-ne ni'ya, yaá tsibijnandi ndáchikon. ² Kjin̄ jchán xita chixoñat'aà-la; Jesús jahas'en jngoò chitso; yaá tsibijnaya. Ngats'ìi xita xi i'nga, yaá tsibìtsajna indii nandá. ³ Tsibìts'ia Jesús nga kjin̄ skoya kjoa xi mangásòn tsibénojmi kitsò:

—Jngoò xita kiì kijn̄di xojmá. ⁴ K'e nga tsibìts'ia nga kiskijn̄di xojmá, chixò chiba ya iya ndiyá. Ikjoàn j'ìi nise; tsakjèn. ⁵ Nguì koa tjin̄ chixò ñánda naxi choòn nga chiba ni'nde tjin̄-la. Jñà xojmá koi, nitoón isò, koi-né nga mì nanga tjin̄ nangui. ⁶ Tanga k'e nga itjokàtji ts'oi nga kjòtsjè ndobá, kixiñó, ikjoàn jngoò k'aá kixi, koi-né nga tsjin̄-la ima. ⁷ Nguì koa tjin̄ chixò ya ijijn̄ na'yá. K'e nga kjò'nga na'yá, kisik'en-ngui xka-la xojmá. ⁸ Jñà xi chixò ñánda nangui ndaà, ndaà tsajà-la toò. Tjin̄ xi kitsjaà jngoò sìndo nga jngoò lingoò xojmá, tjin̄ xi kitsjaà jàn kaàn, koa tjin̄ xi kitsjaà katé. ⁹ Ndaà tjin̄ yaà koni xan-nò.

Mé-ne kjoa xi mangásòn tsakóya-ne Jesús
(Marcos 4:10-12; Lucas 8:9-10)

¹⁰ Jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús ijchòkon ñánda tjna koa kiskònangui-la kitsò-la:

—¿Mé-ne k'oas'ín nokjoà-la xita kjoa xi mangásòn k'e nga okoòyi?

¹¹ Jesús kitsò-la:

—Jñò, Nainá jye kitsjaà-nò nga jchaa kjoa'ma-la xi bénojmiya kó s'ín otixoma jè xi ngajmiì nchrobá-ne. Tanga jñà xita xi kjeií, mìkiì tjiin̄-la. ¹² Jè xi tjin̄-la kjohìtsjeèn, k'oií isa-la skanda tsatoò s'e-la, tanga jè xi tsjin̄-la, skanda tjá'aán-la mé xi chiba tjin̄-la. ¹³ Koií kjoa-la k'e nga okoòya, koií 'én chjà-la kjoa xi mangásòn. Jñà xita koi, sík'aá xkon tanga mìkiì tsejèn-la. Binchá líká-la tanga mìkiì 'nchré, tikoáá mìkiì machiya-la. ¹⁴ Kjoa ts'e xita koi, k'oáá s'ín bitasòn koni kitsò Isaías xita xi kiichja ngajo-la Nainá, nga kitsò:

Jñò, nas'ín í'ño-isa kiná'ya-nò tanga mìkiì kochiya-nò,

nas'ín í'ño-isa chitsejèn-nò tanga mìkiì jchaa.

¹⁵ Inima-la xita koi, tájaajijn̄ tjin̄;
tsibíchjoajto líká-la, tíchjoajto xkon.

Koií kjoa-la mìkiì ndaà 'nchré kò mìkiì tsejèn-la kò mìkiì fahas'en-jijn̄-la.

K'oáá ma-ne nga majin̄-la nga 'an fit'aà-na mé-ne nga 'an sìndaà-na.

¹⁶ Jñò, mé tà ndaà-nò nga tjin̄ xkoòn nga ma tsejèn-nò kò tjin̄ líká-nò nga ma na'yá kjoa xi tíma nàchrjein i'ndeí. ¹⁷ Okixií xi xan-nò, kjin̄ xita xi kiichja ngajo-la Nainá kò xi xita kixi kjòmejèn-la nga skoe jè xi jñò titsa'yaà tanga mìkiì kijtsee; tikoáá kjin̄ xita kjòmejèn-la nga kji'nchré jè xi jñò titsana'ya tanga mìkiì kiì'nchré.

Kó tsòya-ne kjoa xi mangásòn ts'e xojmá
(Marcos 4:13-20; Lucas 8:11-15)

¹⁸ Tjin̄ yaà kó tsòya-ne jè kjoa xi mangásòn ts'e xita xi kijn̄di xojmá. ¹⁹ Jñà xojmá xi chixò iya ndiyá, jè ngaya-la koni jñà xita xi 'nchré 'én-la Nainá koni s'ín otixoma tanga mìkiì machiya-la; f'ìi xita neií, ikjoàn faáxìn jè 'én ijijn̄ inima-la xita. ²⁰ Jñà xojmá xi chixò ya ñánda naxi choòn, jè ngaya-la xita xi 'nchré 'én-la Nainá. Tsjaá ma-la nga sa 'nchré. ²¹ Tanga jè-nè nga tsjin̄-la ima, ta chiba nàchrjein chikjoa-la. K'e nga mé kjoa xi sakó-la kò tsà xita fitjngui kondra-la nga jè ngatjì-la 'én-la Nainá, nitoón síkijna ndiyá-la Nainá. ²² Jñà xojmá xi chixò ijijn̄ ñánda tjin̄ na'yá, jè ngaya-la xita xi 'nchré 'én-la Nainá tanga 'ño síkájno kjoa ts'e tsojmì xi tjin̄ isò'nde kò jè kjoa nchiná konachan-la.

Jñà kjoa koi síkíts'ón-jìin 'én-la Nainá, k'oaá ma-ne nga mìkìi makjìn-ya. ²³ Tanga jñà xojmá xi chixò ñánda nga nangui ndaà, jè ngayá-la xita xi 'nchré 'én-la Nainá koa machiya-la; ikjoàn makjìn-ya 'én, k'oaá ngayá-la koni yá xi ojà-la toò. Tjín xi tsjá katé; tjín xi tsjá jàn-kaàn; tjín xi tsjá jngoò sìndo nga jngoò ijngoò yá.

Kjoa xi mangásòn it'aà ts'e ijñá xi mìkìi ndaà

²⁴ Jesús nguì jngoò kjoa xi mangásòn tsakóya-la xita, kitsò-la:

—Koni s'ín otíxoma jè xi ngajmii nchrobá-ne, k'oaá ngayá-la koni jngoò xita xi 'ñó ndaà xojmá-la trigo tsibítjesòn nangui-la. ²⁵ Tanga k'e nga kjifè yije kóhótjín xita, j'ìi kondra-la nga tsibítjejiin xka ijñá xi mìkìi ndaà ya ijìin trigo. Ikjoàn kii. ²⁶ K'e nga jye kjò'nga jñà trigo koa kixò-la natín, yaá tsatsejèn-jìin ijñá xi mìkìi ndaà. ²⁷ K'eé kii jñà ch'i'nda nga tsibénojmí-la nei-la. Kitsò-la: “Na'èn, jñà xojmá xi tsibítjii ya nangui-lè, ndaà-né. Tanga, ¿ñánda j'ìi-ne ijñá xi mìkìi ndaà xi tsatsejèn-jìin trigo?” ²⁸ Jè nei-la nangui, kitsò: “Jngoò-la xita kondra-na xi okis'iin.” K'eé kitsò jñà xita ch'i'nda: “¿A mejèn-lè nga konguí-jen, chjínèjìin-jen jñà ijñá xi mìkìi ndaà?” ²⁹ Tanga jè nei-la nangui kitsò: “Majìn, tsà chjínè jñò ijñá xi mìkìi ndaà, tsà koi nàchrjein-la yaá chjínèkjoò jñà trigo.” ³⁰ Tikoáá-ne kàtamajchákjoò ingajò skanda k'e nga jye kojchá. K'e nga jè nàchrjein nga sìncháxkó, 'aán koxán-la ch'i'nda xi kojìxkó: “Ítjòn xìn kìncha ijñá xi mìkìi ndaà, k'o'ñójté-né mé-ne nga kitì-ne. Nga koma iskan kìncháxkó jñà trigo; yaá kìncha iya ni'nga-na.”

*Kjoa xi mangásòn it'aà ts'e xojmá mostaza
(Marcos 4:30-32; Lucas 13:18-19)*

³¹ Jesús ijngoò k'a tsakóya-la xita kjoa xi mangásòn, kitsò-la:

—Koni s'ín otíxoma jè xi ngajmii nchrobá-ne, jè mangásòn-ko koni kji xojmá mostaza k'e nga jngoò xita bitjejiin nangui-la. ³² Okixi-né xojmá jè, jè xi isa itsé kji ngats'iì xojmá xi tjín, tanga k'e nga jye majchá, isaá 'nga ma koni xka xi ma chine xi sitje indii ni'ya. K'oaá kji 'nga ma koni jngoò yá 'nga; f'iì nise xi tjímajìin isén, jñà chrja-la ya bíndaà'a tjé-la nise.

*Kjoa xi mangásòn it'aà ts'e na'yo san
(Lucas 13:20-21)*

³³ Jesús nguì jngoò k'a tsakóya-la xita kjoa xi mangásòn, kitsò-la:

—Koni s'ín otíxoma jè xi ngajmii nchrobá-ne, k'oaá ngayá-la koni jè na'yo san, k'e nga jngoò chjoón síkájìin jàn chiba skoan inchrájin, masan yije-né kóhokji na'yo.

*Jesús, kós'ín kisikjeén kjoa xi mangásòn
(Marcos 4:33-34)*

³⁴ Ngats'iì 'én koi, Jesús, nguì kjoa xi mangásòn tsakóya-la xita; ñimé 'én kiichja xi mìtsà kjoa xi mangásòn tsibénojmí. ³⁵ K'oaá s'ín tsitasòn koni s'ín kitsò jè xita xi kiichja ngajo-la Nainá nga kitsò:

Kjoa xi mangásòn kichjà.

Koií kjoa kènojmiá kjoa xi tjí'ma skanda tjen-ne nga kisindaà isò'nde.

Kó tsòya-ne kjoa xi mangásòn it'aà ts'e ijñá xi mìkìi ndaà

³⁶ Jesús k'e nga kishixat'aà xita xi kjìn ma; ikjoàn jahas'en ni'ya. Yaá ijchòkon xita xi kota'yàt'aà-la. Kitsò-la:

—Tènojmiá-nájen kó tsòya-ne jè kjoa xi mangásòn ko jè ijñá xi mìkìi ndaà xi tjín ya ijìin trigo.

³⁷ Jesús kitsò:

—Jè xi kǐjndǐ xojmá xi ndaà, 'an-ná xi Ki'ndí-la Xità xan-la yijo-na; ³⁸ kò jè nangui, jè isò'nde; jǎà xojmá xi ndaà, jǎà-né xità xi títsajnajìin kjotíxoma-la ngajmì; jǎà ijǎà xi mìkiì ndaà, jǎà-né xi xità-la xità neií; ³⁹ kò jè xità kondra xi tsibítjè ijǎà xi mìkiì ndaà, tǐjè-ne xità neií; k'è nga jye sincháxkó tsojmì xi kojchá jè ngaya-la k'è nga kjoehet'aà isò'nde; koà jǎà xi bixkó tsojmì, jǎà ngaya-la àkjale. ⁴⁰ K'oaá s'ín sincháxkó ijǎà xi mìkiì ndaà mé-ne nga kotsjòjìin-ne ni'ín nga kitǐ, k'oaá s'ín koma k'è nga kjoehet'aà isò'nde. ⁴¹ 'An xi Ki'ndí-la Xità xan-la yijo-na siikasén àkjale-na it'aà ts'è kjotíxoma-na mé-ne nga koixkó ngats'ìi xità xi bí't'in-la xità xi kj'eíi nga kátátsji jé, kò ngats'ìi xità xi ch'o s'ín. ⁴² Yaá kotsjoya ngajo ñánda títi ni'ín; yaá skǐndàya kò sǐjts'ìin nǐ'ño. ⁴³ Koà jǎà xi xità kixǐ, k'oaá s'ín ote kotsejèn koni ndobá-la ts'oi ya ñánda nga tíhotíxoma Na'èn-la. ¡Ndaà tǐná'yaà koni xan-nò!

Jngoò tsojmì chǐ xi kisijna'ma

⁴⁴ 'Koni s'ín otíxoma jè xi ngajmì nchrobá-ne, k'oaá ngaya-la koni jngoò ton xi 'ño chǐ xi tǐjna'ma ijìin nangui. Jè xità xi sakó-la, tsjaá ma-la. Tǐyaá ìjngoò k'a bíjna'ma-ne. K'ée fi katǐjna yije tsojmì xi tǐjn-la; ìkjoàn otse nangui jè, nga ts'è koma ton xi 'ño chǐ-la.

Jngoò ndátton chǐ

⁴⁵ 'Koni s'ín otíxoma jè xi ngajmì nchrobá-ne, k'oaá tǐs'ín ngaya-la koni jngoò xità xi koi xá s'ín nga tsojmì otǐjnaya. Ótsji ndátton chǐ xi 'ño ndaà. ⁴⁶ K'è nga jye sakó-la xi 'ño chǐ, ìkjoàn fi katǐjna yije tsojmì-la xi tǐjn-la; k'ée otse ndátton jè.

Na'ya xi bixkóya tǐn

⁴⁷ 'Koni s'ín otíxoma jè xi ngajmì nchrobá-ne, tǐkooá k'oaá s'ín ngaya-la koni jngoò na'ya xi nìkatjen-jìin ndáchikon mé-ne nga koma kjìin skoya tǐn koixkóya-ne. ⁴⁸ K'è nga jye tse na'ya-la jǎà xità xi sík'en tǐn, fikò ya ìndì ndáchikon; yaá faájìin ngats'ìi tǐn xi ndaà kjoàn; nǐsǐyá binchá; koà jǎà tǐn xi mìkiì ndaà kjoàn, síkatsjòò-né. ⁴⁹ K'oaá s'ín koma k'è nga kjoehet'aà isò'nde, kitjojen àkjale xi kjoaájìin jǎà xità xi ch'o s'ín ya ñánda títsajna xità kixǐ. ⁵⁰ Kò jǎà xità xi ch'o s'ín kotsjoya ngajo ñánda títi ni'ín; yaá skǐndàya kò sǐjts'ìin nǐ'ño.

Tsojmì chǐ xi xǐtse kò xi jye kòjchínga

⁵¹ Jesús kiskònangui-la jǎà xità, kitsò-la:

—¿A machǐyaá-nò ngats'ìi kjoà koi?

Jǎà xità kitsò:

—Jon, Na'èn.

⁵² K'ée kitsò-la Jesús:

—Jngoò xità xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskìi Moisés k'è nga kota'ya kó s'ín otíxoma jè xi ngajmì nchrobá-ne, k'oaá s'ín ngaya-la koni jngoò nei-la ni'ya xi 'nchaxkó-la tsojmì, koà k'è nga mochjeén-la, ochrje tsojmì chǐ xi xǐtse, o xi jye kòjchínga.

Kó kitsò xità k'è nga kù Jesús ján naxandá-la Nazaret (Marcos 6:1-6; Lucas 4:16-30)

⁵³ Jesús, k'è nga jye tsibénojmiya kjoà xi mangásòn, kù-ne. ⁵⁴ K'è nga ijchò-ne nangui-la ján Nazaret, ya ni'ya ìngo sinagoga, tsibíts'ia nga tsakóya-la xità 'én-la Nainá. Koà jǎà xità ta kjòxkón-la, k'ée kitsò:

—¿Xità jè, ñánda komà-la ngats'ìi kjoachjine xi okóya? ¿Kó ma-ne nga ma-la s'ín kjòxkón xi ndaà tǐjn? ⁵⁵ ¿A mìtsà jè ti-la chǐjneyá? ¿A mìtsà jè nea-la xi 'mì

María? ¿A mìtsà 'ndse ma Jacobo, José, Simón, kò Judas? ⁵⁶ Tìkoaá, ¿a mìtsà ì títajnaìin-ná jñà íchjín ndichja? ¿Ñánda ma yije-la kjoa koi?

⁵⁷ K'oaá ma-ne nga mìkì kòkjeiín-la ìt'aà ts'e Jesús. Tanga jè Jesús kitsò-la: —Jngò xita xi chja ngajo-la Nainá, nita ñá naxandá-ne yaxkón-né, tanga ya naxandá-la kò ni'ya-la mìkì yaxkón.

⁵⁸ Mìkì kjin kjojkón xi ndaà tjin kis'iin nga jñà xita xi ya i'nde-la mìkì kòkjeiín-la ìt'aà ts'e Jesús.

14

Kii komà k'e nga k'en Juan xi kis'iin bautizar xita
(Marcos 6:14-29; Lucas 9:7-9)

¹ Jñà naxrjein koi, jè Herodes xi xitaxá ítjòn tíjna ya nangui Galilea, kii'nchré koni s'in bénojmi xita mé kjoa xi tís'in Jesús. ² Kitsò-la jñà xita xi síxá-la:

—Xita jè, jè-né xi 'mì Juan xi kis'iin bautizar xita xi jye jaáya ìjngò k'a-la. K'oaá ma-ne nga tjin-la nga'ño nga ma-la s'in kjojkón xi ndaà tjin.

³ Nga isa kjòtseé, jè Herodes kitsjaà okixi nga kitsobà'ño Juan, ikjoàn kiskinìs'en ndayá, koi kjoa-la nga jè chjón Herodías xi chjón-la Felipe xi 'ndse komà Herodes k'oaá s'in kisijé. ⁴ Koi kjoa-la nga jè Juan xi kis'iin bautizar xita, kjin k'a okitsò-la Herodes: “Mìkì tji'nde-lè nga jì tijnakoi chjón-la 'ndsi.”

⁵ K'oaá ma-ne nga jè Herodes mejèn-la kisik'en Juan, tanga jñà kitsakjòn-la xita naxandá, nga jyeé tíjìn-la naxandá nga jè Juan, jè xita xi chjaya ngajo-la Nainá. ⁶ K'e nga ijchò nó-la jè Herodes, tsachrje s'eí-la koa jè tsòti-la Herodías kitè nga nguixkòn xita xi títajna s'eí. Jè Herodes, 'ño ndaà kisaseèn-la. ⁷ Koa kitsjaà kixi 'én-la nga tsjá yije-la mé xi sijé-la jè tsòti. ⁸ Koa jè nea-la chinchá'a ítjòn jè tsòti nga katasijé-la skò Juan. Jè tsòti, k'éé kitsò-la Herodes:

—Tjiì-ná skò Juan xi kis'iin bautizar xita, tinaya-ná chrobate.

⁹ Jè Herodes xi xitaxá ítjòn tíjna, kjòba-la k'e nga kii'nchré-la jè tsòti. Tanga koi kjoa-la nga jye kitsjaà kixi-la 'én nga nguixkòn xita xi ya títajna s'eí, k'éé kitsjaà okixi nga k'oi-la skò Juan jè tsòti. ¹⁰ Jè Herodes kitsjaà-la okixi xita-la nga tsatesin Juan ya iya ndayá. ¹¹ Ikjoàn kiikò skò Juan, tjíya-la chrobate nga kitsjaà-la jè tsòti, kò jè tsòti kisingatsja nea-la.

¹² K'éé ijchò xita xi kota'yàt'aà-la Juan; kiskoé yijo-la nga jye k'en, ikjoàn kii kiihijìn; nga komà iskan, kisikí'nchré Jesús.

Kó kis'iin Jesús nga 'òn jmi xita kisikjèn
(Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17; Juan 6:1-14)

¹³ Jesús, k'e nga jye kii'nchré jè kjoa xi komàt'in Juan, tà tajngò kii-ne; tsibijna'ya jngò chitso; ijchò jngò i'nde it'aà xìn. Tanga jñà xita, nga jye kii'nchré nga kii-ne Jesús, tìkoaá kiitjingui-la; saà ndsokó kii-ne ngats'ì xita xi ya chrañat'aà-la naxandá-la. ¹⁴ Jesús, k'e nga itjojen chitso, kijtseè nga 'ño kjin ma xita xi títajna; kjòhimakeè-né. K'éé kisindaà-ne ngats'ì xita xi xk'én.

¹⁵ Nga jye kjòhoxòn jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús ijchò kinchat'aà-la, kitsò-la: —Jye kjòhoxòn, kò i'nde jè, it'aà xìn-né; nímé tjin. Kot'in-la jñà xita kàtjì-ne nga kàtatse tsojmì xi skine jñà naxandá ñánda nga chrañat'aà.

¹⁶ Jesús kitsò:

—Mìkì kjoì-ne. Tjiì-là jñò xi kokjen xita koi.

¹⁷ Xita xi kota'yàt'aà-la Jesús kitsò:

—Nímé tjin-najen. Tà 'òn ma inchrajìn kò jò ma tìn xi títajna-najen.

¹⁸ Jesús kitsò-la:

—Nchrohóko-ná ijndé.

¹⁹ K'ée kitsò-la jñà xita xi kjìn ma-ne nga kàtìtsajnajìin ijñá; ikjoàn kiskoé jñà inchrájin xi 'òn ma-ne ko jñà tin xi jò ma-ne; ikjoàn kiskoótsejèn ngajmii, kitsjaà-la kjondaà Nainá, ikjoàn kisìxkoaya inchrájin; k'ée kitsjaà-la jñà xita xi kota'yàt'aà-la, koa jñà xita xi kota'yàt'aà-la kisika'bí-la jñà xita xi kjìn ma-ne. ²⁰ Tsakjèn yije kóhotjín xita kó nga kjòskii. K'ée tsibíxkó-ne jñà xi tsiningui-ne. Nguì tejò nisijá komà. ²¹ Jñà xita xi tsakjèn, 'òn jmiì ma-ne xi xita x'in. Mìkii kòxkeya jñà íchjín ko ixti.

Kjoxkón xi kis'ìn Jesús nga kii-ne ndsoko ya isòn ndáchikon
(Marcos 6:45-52; Juan 6:16-21)

²² Nga komà iskan, Jesús kisikas'en xita xi kota'yàt'aà-la ya iya chitso mé-ne nga isa ítjòn kijchò-ne ján xijngoaa ndáchikon; koa jè Jesús k'ée tísíhixat'aà xita xi kjìn ma-ne nga jye nchifi-ne. ²³ K'e nga jye kisihixat'aà yije jñà xita, Jesús kiimijìn-jno jngoò nindoò nga kii kiichjat'aà-la Nainá nga ta jè tajngoò. K'e nga jye kòjñò, Jesús tà tajngoò tíjna ya i'nde jè. ²⁴ Jè chitso jye 'ñó kjìn ijchò. Jè nga 'ñó-la nandá jye ngaxìn ngajen tífikò chitso nga jè tjo bíchjoà ikon-la. ²⁵ K'e nga tajñòya isa, Jesús kiitjingui-la xita xi kota'yàt'aà-la nga kii-ne ndsoko ya isòn nandá. ²⁶ Jñà xita xi kota'yàt'aà-la k'e nga kijtseè nga tífisòn nandá tà kitsakjòn-la; k'ée kiskindàya xkón, kitsò:

—Inima ch'o-né.

²⁷ Tanga Jesús nitoón kiichja-la, kitsò-la:

—'Ñó t'è-là takòn, kì tsakjoòn-jèn, 'an-ná.

²⁸ Jè Pedro, k'ée kiichja-la kitsò-la:

—Na'èn, tsà ji-né, tji'nde-ná nga kjišoàn nandá skanda ñánda tìsìjni.

²⁹ Jesús kitsò-la:

—Nchroboí.

Jè Pedro itjojen-jno chitso koa tsibíts'ia nga kii-ne ndsoko ya isòn nandá ñánda síjna Jesús. ³⁰ Tanga k'e nga kijtseè nga jè tjo 'ñó tí'ba, kitsakjòn-né, ikjoàn tsibíts'ia nga mejèn kiskaajìndá; k'ée kiskindàya kitsò:

—iNa'èn, nachrjejiìn-ndá-ná!

³¹ Jesús nitoón kitsobà'ñó tsja, kitsò-la:

—iChibaá mokjeiín-lè it'aà ts'an! ¿Mé-ne jò kòbeè-la takòin?

³² K'e nga jahas'en-ne chitso ingajò, nitoón kisijyò-ne tjo. ³³ Jñà xita xi tìtsajnyaya chitso chincha-xkó'nchit'aà-la Jesús, kitsò-la:

—iXi okixi, ji-né xi Ki'ndí-la Nainá!

Kii s'ìn kjondaà-ne xita xi xk'én ján Genesaret
(Marcos 6:53-56)

³⁴ K'e nga jye tsatojiìn ndáchikon, ijchò ján nangui Genesaret. ³⁵ Jñà xita xi ya i'nde-la, k'e nga kijtseèxkon Jesús nga jè xi ya ijchò, kisikí'nchré xíkjin kóhokji ya i'nde ñánda chrañat'aà; ikjoàn j'iikò-la ngats'ii xita xi xk'én ya ñánda tíjna Jesús. ³⁶ Tsibítsi'ba-la nas'ín ta jè ítjòn nikje-la tsojà'ñó nga kàtandaà-ne; ngats'ii xi kitsobà'ñó nikje-la kjondaà yijeé-ne.

15

Jè kjoa xi síkíts'ón xita
(Marcos 7:1-23)

¹ Ijchò i'nga xita fariseo ko xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés xi inchròbà-ne Jerusalén nga kiskònangui-la Jesús, kitsò-la:

² —¿Mé-ne jñà xita xi kota'yàt'aà-lè, k'e nga kjèn, mì k'oaá s'ín oníjno-ne tsja koni s'ín síjé kjotíxoma-la xita jchínga-ná?

³ Jesús k'eé kiskònangui-la jǎà x̄it̄a koi, kitsò-la:

—¿Jǎò, mé-ne mìkì nìkitasòn-nò k̄jot̄ixoma-la Nainá nga koi onguít̄jngui-la k̄jot̄ixoma-la x̄it̄a? ⁴ Jè Nainá k'oaá kitsò: “Jchaxkoín na'èn-lè k̄o nea-lè”, k̄o: “Jè xi chjajno-la na'èn-la k̄o nea-la t̄jìnè-la nga k̄iyá.” ⁵ Tanga jǎò bixón-nó: “Jngoò x̄it̄a ma k̄itso-la na'èn-la, o nea-la: Mìkì koma siichjât'aà-lè; ngats'ì tsojmì xi t̄jìn-na, jè Nainá jye kitsjaà-la.” ⁶ Bixón-nó nga mì t̄jì k̄i t̄jì'nde-la nga skoexkón na'èn-la k̄o nea-la; mì t̄jì k̄i koma kosiko-nò. K'oaá s'ín 'nè jǎò nga nìkìjna k̄jot̄ixoma-la Nainá nga koi onguít̄jngui-lá k̄jot̄ixoma tsajòn. ⁷ Jǎò, x̄it̄a xi jò ma isén-nò, ndaà k̄iichj̄a it'aà tsajòn Isaías, x̄it̄a xi k̄iichj̄a ngajo-la Nainá k'e nga kitsò:

⁸ Jǎà x̄it̄a koi beèxkón-na xi tà 'én chj̄a tanga jè inìma-la k̄jìin t̄j̄inat'aàxìn.

⁹ Nìmé chj̄i-la nga beèxkón-na,

nga k̄jot̄ixoma-la x̄it̄aá okóya koni tsà k̄jot̄ixoma-la Nainá.

¹⁰ Jesús, k'eé k̄iichj̄a-la ngats'ì x̄it̄a, kitsò-la:

—T̄iná'yaà k̄o ndaà k̄at̄ach̄iya-nò. ¹¹ Jǎà tsojmì xi tso'ba kine-ne x̄it̄a, mìtsà jǎà xi síkìts'ón x̄it̄a nga nguixk̄on Nainá; jǎà xi tso'ba bitjo-ne xi síkìts'ón.

¹² Jǎà x̄it̄a xi kota'yat'aà-la Jesús ijchòkon, kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿A t̄j̄iìn-lè jǎà x̄it̄a fariseo k̄j̄ti-la k'e nga k̄i'nchré 'én koni s'ín kinokjoi?

¹³ Jesús kitsò-la:

—Nìton mé tsojmì t̄jè xi mìtsà jè Na'èn-na xi t̄jna ngajmì tsibít̄jè, t̄janè-né skanda k̄o im̄a-la. ¹⁴ Kì k̄i 'nè kind̄a; jǎà x̄it̄a fariseo mejèn-la okó-la ndiyá jǎà x̄it̄a xi mìkì tsejèn-la, tanga jǎà, t̄ikoáá mìkì tsejèn-la. Tsà jngoò x̄it̄a xi mìkì tsejèn-la, mìkì koma k̄okò-la ndiyá jngoò xi t̄ikoá mìkì tsejèn-la. Ingajò, yaá k̄ixoya ngajo ñánda ch'o choòn.

¹⁵ Pedro kitsò-la Jesús:

—Tènojmiya-nájen jè kjoa koi koni s'ín kasi.

¹⁶ Jesús kitsò:

—¿Jǎò, a t̄ikoáá mìkì mach̄iya-nò kó tsòya-ne? ¹⁷ ¿A mì f̄iya-nò ngats'ì tsojmì xi ndsobáá chine-ná, indso'ba f̄is'en, ikjoàn bitjoiìn-ne yijo-ná? ¹⁸ Tanga ngats'ì 'én xi ndsobáá nokjoàa-ná, inìma-ná bitjoiìn; jǎà 'én koi, jǎà-né xi síkìts'ón x̄it̄a nga nguixk̄on Nainá. ¹⁹ Nga yaá bitjokàj̄iìn inìma-la x̄it̄a k̄johitsjeèn xi ch'o tsò, koni jǎà xi x̄it̄a sík'en, k̄o xi kjoa ch̄jngui s'ín ts'e x̄it̄a xi k̄'e k̄i bixan k̄o xi jye chixàn, k̄o kjoa ch̄jé, k̄o kjoa ndiso k̄o kjoa nga chjajno-ná. ²⁰ Ngats'ì kjoa koi xi inìma-la bitjokàj̄iìn-ne x̄it̄a, jǎà-né xi síkìts'ón x̄it̄a; tanga k'e nga bichiaá, nas'ín mìkì onìjnoaá ndsaá, mìkì síkìts'ón-ná.

Kó kitsò jngoò chjoón xi xìn nangui-la nga kòk̄jeín-la it'aà ts'e Jesús

(Marcos 7:24-30)

²¹ Jesús itjokàj̄iìn ya i'nde jè; k̄i i'nde ñánda 'mì Tiro k̄o Sidón. ²² Jngoò chjoón xi x̄it̄a Cananea xi ya i'nde-la, inchrobà-ne ijchòkon Jesús, 'ñó k̄iichj̄a, kitsò-la:

—iNa'èn, nga ya nchrobàt'aà-ne t̄jè-la x̄itaxá ítjòn David [nga j̄i t̄jna ngajo-la] jchahim̄a-ná! Ndí tsòti-na ch'in neí t̄j̄iìn inìma-la, tseé k̄jò'in t̄sík̄jeín.

²³ Tanga Jesús nì mé 'én k̄iichj̄a-la jè chjoón. K̄o jǎà x̄it̄a xi kota'yat'aà-la Jesús, kitsò:

—Kot'ìn-la chjoón jè, k̄at̄j̄i-ne; tsí ch'o kjindáya t̄jngui-ná.

²⁴ K'eé kitsò Jesús:

—Nainá kisikasén-na, tà jǎà j̄i katsj̄ià x̄it̄a naxandá Israel nga kichijà koni orrè.

²⁵ Tanga jè chjoón tsasìxkó'nchit'aà-la Jesús, kitsò-la:

—Na'èn, t̄ichj̄at'aà-ná.

²⁶ Jesús kitsò-la:

—Mìkii ndaà tjin nga chjaà'an-lá ñiño jñà ixti, ikjoàn k'oi-lá nañá.

²⁷ Tanga jè chjoón kitsò:

—Jon, Na'èn, tanga jñà nañá kineé xi-là tsojmì xi bixòngui ímíxa-là nei-là.

²⁸ Jesús k'ée kitsò-là:

—Ji chjoón, 'nó ndaà mokjeín-lè it'aà ts'an. K'oas'ín kàtama koni s'ín mejèn-lè.

Ko jè tsòti-là chjoón, tik'ée kjòndaà-ne nga tijè-ne hora.

Kó kis'in Jesús nga kjin skoya ch'in kisindaà-ne

²⁹ Jesús kii-ne ya i'nde ñánda 'mì Tiro ko Sidón ko tsatot'aà indii nandá Galilea. K'ée kiimijìn-jno jngoò nindoò ko yaá tsibijna. ³⁰ Kjin jchán xita ijchòtjingui-là ñánda tjna; ijchòko-là xita xi tsá'yá kjoàn, xita xi mìkii tsejèn-là, xita xi kótó tsja kjoàn, xita xi mìkii ma chja ko xita xi kj'eíi ch'in tjin-là; yaá kisikítsajnangui ndsoko Jesús. Ngats'ii xita koi kisindaà-ne. ³¹ Tà kjòxkón-là jñà xita k'e nga kijtseè nga komà kiichja-ne jñà xi mìkii ma chja; ko jñà xi mìkii ndaà síxá tsja, kjòndaà-ne; xi mì ma fi, komà kii-ne; ko jñà xi mìkii tsejèn-là, kjòtsejèn-là. K'ée jeya kisikijna Nainá koni kisiko jñà xita-là ñaxandá Israel.

Kó kis'in Jesús nga ñijòn jmiì xita kisikjèn (Marcos 8:1-10)

³² Jesús kiichja-là xita xi kota'yàt'aà-là, kitsò-là:

—Mahimakeè-ná jñà xita koi. Jye kò jàn nachrjein tjin-là nga títsajnakò-na, ko nimé tjin tsojmì xi kine. Majìn-na nga tà k'oas'ín síkasén chjan-na ni'ya-là tsà ya kohindaàya ndiyá.

³³ Jñà xita xi kota'yàt'aà-là Jesús kitsò:

—Jngoò i'nde it'aà xìn ñánda nimé tsojmì tjin, ¿kós'ín koma sakó-ná tsojmì xi kòkjen jñà xita koi nga 'nó kjin ma-ne?

³⁴ Jesús kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿Kó tjin ma inchrajín xi tíyijò-nò?

Jñà xita xi kota'yàt'aà-là kitsò:

—Itoò ma-ne inchrajín, ko tjin chiba-najen tin jtobá.

³⁵ K'ée kitsò Jesús:

—Koatin-là kàtitsajnat'aà nangui jñà xita.

³⁶ Jesús kiskoé inchrajín xi itoò ma-ne ko jñà tin jtobá, kitsjaà-là kjòndaà Nainá, ikjoàn kisixkoaya, kjòngatsja jñà xita xi kota'yàt'aà-là mé-ne nga kitsjaà-là jñà xita xi kjin ma-ne. ³⁷ Tsakjèn yije xita kóhótjín skanda kó nga kjòskii. K'e nga tsibíxkó-ne xi tsiningui-ne, nguì itoò ñisiyá komà. ³⁸ Jñà xita xi tsakjèn, ñijòn jmiì ma-ne xi xita x'in, mìkii kòxkeya jñà íchjín ko ixti. ³⁹ Jesús kisihixat'aà xita, ikjoàn jahas'en chitso ko kii ya i'nde ñánda 'mì Magdala.

16

Kó kitsò Jesús k'e nga jñà xita fariseo ko xita saduceo kisijé jngoò seña (Marcos 8:11-13; Lucas 12:54-56)

¹ Jñà xita fariseo ko xita saduceo kiikon Jesús ñánda tjna nga mejèn-là skót'aà tsà kixi kjoa nga Nainá kisikasén. Kisijé jngoò-là seña xi jeya tjin xi it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne. ² Tanga Jesús kitsò-là:

—K'e nga jye mahixòn, jñò, bixón-nò: “Ndaà choòn nchijòn-lè, inì choòn ján ngajmiì.” ³ K'e nga tajñòya bixón-nò: “Mìkii ndaà choòn nachrjein i'nde; ngajmiì inì choòn ko ifi kjiya.” Jñò xi jò ma isén-nò, 'ya-nò kó choòn ngajmiì tanga mìkii fiya-nò kó tsòya-ne kjòxkón xi tíma nachrjein i'nde. ⁴ Jñà xita ts'en

kò xitá xi mìkìi 'nchréñijon-là Nainá, jngoò seña síjé xi jeya tjin; tanga nímé seña skoe, tà jè skoe ts'e Jonás, xitá xi kiichja ngajo-là Nainá.

Jesús yaá kisikítsajna xitá koi; jè, kii-né.

*Jesús, mé kjoa xi tisingásòn-kò kjohítsjeèn xi okóya xitá fariseo
(Marcos 8:14-21)*

⁵ Jñà xitá xi kota'yàt'aà-là Jesús, k'e nga tsatot'aà xijngoaa nandá, ki-jchàajiin-là mìkìi ts'a inchrájin. ⁶ Jesús kitsò-là:

—Chítsejèn-là koa tikindaa yijo-nò it'aà ts'e na'yo san-là xitá fariseo kò xitá saduceo.

⁷ Xitá xi kota'yàt'aà-là Jesús tsohókò xíkjin, kitsò-là:

—Koií kòtsò-ná nga mìkìi kich'á inchrájin.

⁸ Jesús nitoón kijtseèya-là, kitsò-là:

—¿Mé-ne kòkixón-nò nga tsjin-nò inchrájin? 'Ñó chiba mokjeiin-nò it'aà ts'an. ⁹ ¿A mì machiya-nò, a mì bítsjeèn-nò k'e nga kisika'biá inchrájin xi 'òn ma-ne koa 'òn jmii xitá x'in tsakjèn? ¿Kó tjin nisyá tsibíxkó-isa? ¹⁰ ¿A mì tíjin-nò tikoá k'e nga kisika'biá inchrájin xi itoò ma-ne kò ñijòn jmii xitá tsakjèn? ¿Kó tjin nisyá tsibíxkó-isa? ¹¹ ¿Mé-ne nga mìkìi machiya-nò nga 'an mìtsà koi xi otìxan-nò it'aà ts'e inchrájin? Jè-né nga tikindaa yijo-nò na'yo san-là xitá fariseo kò xitá saduceo.

¹² K'ée kjòchiya-là nga jè Jesús k'e nga okitsò-là: “Tikindaa yijo-nò”, mìtsà na'yo san-là inchrájin xi tsibénojmi-là, jñà kjohítsjeèn xi okóya jñà xitá fariseo kò xitá saduceo.

*Kó kitsò Pedro yá xitá-ne Jesús
(Marcos 8:27-30; Lucas 9:18-21)*

¹³ K'e nga ijchò Jesús ya i'nde ñánda 'mì Cesarea ts'e Filipino kiskònangui-là jñà xitá xi kota'yàt'aà-là. Kitsò-là:

—¿Kó tsò jñà xitá? ¿Yá-ná 'an xi Ki'ndí-là Xitá xan-là yijo-na?

¹⁴ Kitsò jñà xitá xi kota'yàt'aà-là:

—Tjin xi tsò: “Jè Juan xi kis'iin bautizar xitá.” Kò tjin xi tsò: “Jè Elías.” Tikoá tjin xitá xi tsò: “Jè Jeremías.” Kò xi kj'eíi xitá tsò-né: “Jngoò xitá xi kiichja ngajo-là Nainá.”

¹⁵ K'ée kitsò Jesús:

—¿Koa jñò, kó bixón? ¿Yá-ná 'an?

¹⁶ K'ée kiichja Simón Pedro kitsò:

—Ji-né xi Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá], Ki'ndí-là Nainá xi tíjnakon.

¹⁷ Ikjoàn kiichja Jesús; kitsò-là:

—Mé tà ndaà-lè nga ji Simón, ki'ndí-là Jonás. Jè Nainá xi tíjna ngajmii tsakó-lè ngats'i kjoa koi; mìtsà xitá isò'nde tsibénojmi-lè. ¹⁸ 'An, k'oaá xán-lè nga Pedro 'mì-lè [nga ndajo tsò-nel]; yaá isòn ndajo jè kındaàsoàn naxandá-na; nas'ín jè nga'ño-là kjoabiyaà mìkìi sùkijne-là jñà xitá naxandá-na. ¹⁹ 'Aán tsjaà-lè ibi-là xotjoa-là naxandá xi jè otíxoma-là jè xi ngajmii nchrobá-ne; ngats'i kjoa xi koi'ndi i isò'nde, tikoá ján ngajmii Nainá tsjá'nde-né; kò jñà kjoa xi mìkìi koi'ndi i isò'nde, tikoá ján ngajmii, Nainá mìkìi tsjá'nde.

²⁰ Jesús kitsò-là jñà xitá xi kota'yàt'aà-là:

—Ki yá xi bènojmi-là nga 'an-ná xi Cristo [nga 'aán kisikasén-na Nainá].

*K'oaá s'in tsibénojmi Jesús kjoabiyaà-là
(Marcos 8:31-9:1; Lucas 9:22-27)*

²¹ Tiko-ne nachrjein Jesús tsibíts'ia nga tsibénojmiya-là xitá xi kota'yàt'aà-là nga jè, ján kjoí Jerusalén, koa jñà xitá jchínga kò xitá sko-là no'mii kò xitá xi okóya kjotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés, tseé kjo'in tsjá-là. Sùk'en-né. Tanga

k'e nga kijchò jàn nachrjein, kjoaáya-la. ²² Jè Pedro k'ée kiikò Jesús ñánda it'aà xìn nga kiichjako nga mìkiì ndaà tjín koni tsò. Kitsò-la:

—Na'èn, ki k'oaá s'ín nìkítsjìn. Mi k'oaá tsò Nainá nga k'oas'ín komat'in.

²³ Tanga Jesús kisikáfaya, kitsò-la jè Pedro:

—Tisít'aaxín-ná jì xitá neíí. Tà mejèn-lè nga jé binchaàtsji-ná. Mìtsà k'oas'ín nìkítsjìn koni s'ín tjín kjohítsjeèn-la Nainá. Ngaji tà k'oaá s'ín nìkítsjìn koni s'ín tjín kjohítsjeèn-la xitá.

²⁴ Jesús k'ée kitsò-la xitá xi kota'yàt'aà-la:

—Tsà yá xi mejèn-la nga xitá ts'an koma, kàtatsjeiìn-takòn mé xi mejèn-la yijo-la; koni jngoò xitá xi 'yajen krò-la, kàtijnandaà nga sikkjeiìn kjo'in xi kjoa ts'an; ndaà kàtjít'aà-na. ²⁵ Nga nità yá xitá xi mejèn-la kochrjetji yijo-la nga nímé kjo'in sakò-la, tà saá sùichija-né kò kjo'in kijnajiìn; tanga jè xi tijnandaà nga tsjá yijo-la xi kjoa ts'an, sakò-la kjoabinachon nga it'aà ts'an ndaà kijná. ²⁶ ¿Mé xi sikkijne jngoò xitá nas'ín tjoé yije-la isò'nde tsà sùichja inima-la? Nímé. ¿A komaá koìichjí kjoabiyaà jngoò xitá xi majìn-la nga kiyá? Majìn. ²⁷ 'An xi Ki'ndí-la Xitá xan-la yijo-na kitjojeén jngoò k'a-na nga kjoikoa kjoajeya-la Na'èn-na kò àkjale-la nga sichikon-t'ian nga jngoò jngoò xitá koni s'ín kisikitasòn. ²⁸ Okixíí xi xan-nò, títajajajiìn i'nga ijndé xitá xi mì kì kiyá skanda k'e nga skoe-na xi Ki'ndí-la Xitá xan-la yijo-na nga kítjojen jngoò k'a nga kotìxoma.

17

*Kii komà nga jahatjìya í'ño isén-la Jesús ya isò'nga nindoò
(Marcos 9:2-13; Lucas 9:28-36)*

¹ Nga komà joòn nachrjein Jesús kiimijìn-jno jngoò nindoò xi 'nga kji; kiikò jè Pedro, Jacobo, kò Juan xi 'ndse ma Jacobo. ² K'e nga ijchò i'nde jè, Jesús, jahatjìya í'ño isén-la nga nguixkòn jñà xitá koi. K'oaá kji komà isén-la koni kji ts'oi kò jè nikje-la kjòchroba-né koni isén ndobá. ³ Jñà xitá koi tà nitoón kijtsee Moisés kò Elías nga nchijoókjoò Jesús. ⁴ Pedro kitsò-la Jesús:

—Na'èn, ndaà tjín nga i títajajnaá; tsà mejèn-lè jàn ní'ya xkójndà kíndaà-jèn, jngoò tsiji, jngoò ts'e Moisés kò xi jngoò ts'e Elías.

⁵ K'e nga tíchja Pedro, j'ì jngoò 'nguién-la ifi xi ote kji xi tsibí'ma xitá koi, kò ya ijììn ifi kina'yà jngoò-la 'én xi kitsò:

—Jè jèe xi k'ndí-na xi 'ño matsjake kò xi xó jaàjììn-na; jè tìná'ya-là.

⁶ Jñà xitá xi kota'yàt'aà-la Jesús k'e nga kii'nchré, tà kitsakjòn-né. K'ée tsoyijò tsakjàn skanda it'aà nangui. ⁷ Jesús kiikasít'aà chraña-la; kisikjaníyá-la, kitsò-la:

—Tisítjeen, kì tsakjón-jèn.

⁸ K'e nga kiskoòtsejèn xitá koi mì tì yá tjín-ne. Tà jè tajngoò síjna Jesús.

⁹ K'e nga inchrohòjen-t'aà-ne nindoò, Jesús kitsò-la:

—Kì yá xitá xi bènojmí-là jè kjoa xi kà'yaà skanda k'e nga kjoaáya-na it'aà ts'e kjoabiyaà 'an xi Ki'ndí-la Xitá xan-la yijo-na.

¹⁰ Jñà xitá xi kota'yàt'aà-la Jesús kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Mé-ne kotsò-ne xitá xi okóya kjotìxoma-la Nainá xi kiskii Moisés nga jè Elías kjoíí ítjòn?

¹¹ Jesús kitsò:

—Okixí-né, jè kjoíí ítjòn Elías, kò jè koìindaàjììn yije kjoa. ¹² Tanga 'an, k'oaá xán-nò, jè Elías, jyeé j'ì. Jñà xitá, mìkiì kijtseèxkon. Ta k'oaá s'ín kisikò koni s'ín mejèn-la. K'oaá tìs'ín komat'ian 'an xi Ki'ndí-la Xitá xan-la yijo-na; tseé kjo'in tsjá-na jñà xitá.

13 Jñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là Jesús k'eé kjòchiya-là nga jè Jesús, k'e nga tíchja ìt'aà ts'e Elías, jè Juan xi kis'iin bautizar x̄it̄a xi otsò-là.

*Kós'ín koma k̄it̄jokàjìin inima ch'o-là neìi xi t̄jín-là x̄it̄a
(Marcos 9:14-29; Lucas 9:37-43)*

14 K'e nga ijchò Jesús ñánda títsajna x̄it̄a xi k̄jìn ma-ne, jngoò x̄it̄a ijchò kasit'aà-là nga tsasixkó'nchit'aà-là, kitsò-là:

15 —Na'èn, chahim̄ai ki'ndí-na. Ch'in biyaàxín t̄jín-là. 'Ñó tse k̄jò'in síkjeiín. Jyeé kòk̄jìn k'a kaàjìin ni'ín k̄jò nandá. 16 Íí kòf'iiko-là jñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-lè, tanga mìkìi mandaà-là.

17 Jesús kitsò:

—Jñò x̄it̄a xi mìkìi mokjeiín-nò ìt'aà ts'an xi ch'o 'nè. ¿Skanda mé nachrjein kótijnako-nò? ¿Skanda mé nachrjein ska-na k̄joa-nò? Nchrohóko-ná jè ti ijndé.

18 Jesús tsohótiko jè inima ch'o-là neìi koa it̄jokàjìin-ne yijo-là jè ti. T̄jìe-ne hora, n̄jtoón kjòndaà-ne.

19 Jñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là Jesús kiskònanguit'aàxìn-là. Kitsò-là:

—¿Mé-ne ngajen mìkìi kòbit̄joiin-najen jè inima ch'o-là neìi?

20 Jesús kitsò-là:

—Mìkìi komà-nò koi-né nga tà chiba mokjeiín-nò ìt'aà ts'an. Okixíi xi xan-nò tsà ta ok̄ji kòk̄jeiín-nò koni k̄ji xojmá mostaza nga ìtsé k̄ji, koma k'oín-là nindoò: “Tixín ijndé. T'in ján xijngoaà ñánda ìt'aà xìn.” Koa jè nindoò k̄os̄it'aàxìn-né. Jñò, n̄imé k̄joa xi 'in koma-nò tsà ndaà kòk̄jeiín-nò. 21 Jñà inima ch'o-là neìi xi ok̄joàn, k'eé bit̄jokàjìin nga nokjoàt'aà-là Nainá k̄jò nga bijnachjaán.

*K'oa s'ín tsibénojmi Jesús k̄joabiyaà-là xi ma-ne jò k'a
(Marcos 9:30-32; Lucas 9:43-45)*

22 K'e nga taña k̄it̄jen nga t̄jima ya ì'nde Galilea, Jesús kitsò-là jñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là:

—An, xi Ki'ndí-là X̄it̄a xan-là yijo-na, yaá tsōba'ñó-na jñà x̄it̄a, 23 ik̄joàn s̄iik'en-na. Tanga k'e nga k̄jichò jàn nachrjein nga k̄iyá, k̄joaáya-na.

Jñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là k'e nga k̄i'chré 'én koi t̄a ba koma-là.

Tsojmi xi machj̄t̄jì ts'e ingo ìt̄jòn

24 K'e nga ijchò Jesús k̄jò x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là ján naxandá Capernaum, jñà x̄it̄a xi bíxkó t̄on ts'e ingo ìt̄jòn kiskònangui-là Pedro kitsò-là:

—Jè Maestro-lè, ¿a mìkìi bíchjì t̄on ts'e ingo?

25 Jè Pedro kitsò:

—Jon, bíchjì-né.

K'e nga jahas'en ni'ya Pedro, Jesús, jè k̄iichja ìt̄jòn-là, kitsò-là:

—¿Kó si Simón, jè x̄it̄axá ìt̄jòn xi ì isò'nde ts'e, yá-né xi sík̄ichj̄t̄jì tsojmi k̄jò t̄on-sá? ¿A jñà-né xi ì naxandá-là, o xi jñá-né xi xìn ì'nde-là?

26 Pedro kitsò:

—Jñà xi xìn ì'nde-là xi bíchjì.

K'eé kitsò-là Jesús:

—Jñà xi ì naxandá-là n̄imé k̄ojichjì. 27 Tanga mé-ne nga mì ch'o k̄it̄so-ná jñà x̄it̄a, t'in ján ìndiì ndáchikon. T̄ikatjen-jìin k̄ich̄a libá-lè xi tsōbà'ñó t̄jìn, koa jè t̄jìn xi chjoé ìt̄jòin, chíx'eìi tso'ba; ya t̄jì'a jngoò t̄on. Komaá-ne nga k̄ichjì xi ts'an k̄jò tsiji. Tikoii, tíchjì-là.

18

*Yá x̄it̄a-ne xi t̄jina ìt̄jòn ìt'aà ts'e Nainá
(Marcos 9:33-37; Lucas 9:46-48)*

1 Jñà nàchrjein koi jñà x̄ita xi kota'yàt'aà-la Jesús ijchòkon nga kiskònangui-la; kitsò-la:

—Jñà x̄ita xi jè otíxoma-la xi ngajmiì nchrobá-ne, ¿yá-ne xi tíjna ítjòn nga ìsa 'ñó chjí-la?

2 Jesús kiichja jngoò-la ndí ti. Kisikasíjna jngoò osen-la jñà x̄ita. 3 Kitsò:

—Okixí xi xan-nò, jñò, tsà mì kì s̄ikjatj̄iya-là kjohítsjeèn-nò kò tsà mì kì k'oas'ín s'een koni jñà ndí ìxti mìkiì k̄itjás'en-jñò ñánda tíhotíxoma jè xi ngajmiì nchrobá-ne. 4 Jè xi s̄ikjajen-la in̄ima-la koni ndí ti jè, jè-né xi tíjna ítjòn-la ngats'ìi x̄ita xi jè tíhotíxoma-la xi ngajmiì nchrobá-ne. 5 N̄ita yá-ne xi it'aà ts'an skoétjò jngoò ndí ti koni jè, 'aán xi skoétjò-na.

Mé xi ok'in-la jñà x̄ita xi jé ótsji-la x̄ita xi kj'eíi
(Marcos 9:42-48; Lucas 17:1-2)

6 'N̄ita yá-ne xi jé sk̄in̄ij̄iìn jngoò ndí x̄ita im̄a xi mokjeiín-la it'aà ts'an, ìsaá-la ndaà koma tsà s̄ingui'ñó jngoò ndajo natsí ís'ìin, ikjoàn s̄ikatj̄en-j̄iìn ndáchikon ñánda nga 'ñó n̄anga 'ncha nandá. 7 Im̄a xó-ne jñà x̄ita isò'nde nga tíjn jchán x̄ita xi ótsji'nde-la nga mejèn-la nga sakó jé. Tanga xó k'oáá koma-ne isò'nde, tanga im̄a xó-nè jè x̄ita xi ótsji-la jé xi kj'eíi x̄ita.

8 'Tsà jè ndsaa kò ndsokò ótsji jé-nò, t̄ichátjòn koa kj̄iìn t̄ikatsjò. Ìsaá ndaà-nè tsà xkoán titsjò nga k̄itjás'een ñánda s'e-nò kjoabinachon, mì k'oáà-ne tsà jò ma ndsaa kò ndsokò koa ján onguió j̄j̄iìn ni'ín ts'e ì'nde kjo'in n̄ita mé nàchrjein-ne. 9 Tsà jè xkoòn ótsji jé-nò, t̄inachrjeè, kj̄iìn t̄ikatsjò. Ìsaá ndaà-nè tsà jngoò ma xkoòn nga k̄itjás'een ñánda s'e-nò kjoabinachon, mì k'oáà-ne tsà jò ma xkoòn koa ján onguió j̄j̄iìn ni'ín ts'e ì'nde kjo'in.

Kjoa xi mangásòn ts'e orrè xi kichijà
(Lucas 15:3-7)

10 'N̄ijngoò ndí x̄ita koi xi nàchrjenguiò; k'oáá xán-nò, ján ngajmiì, jñà àkjale-la x̄ita koi, yaá títsajna k̄it'aà nga nguixkon Na'èn-na xi tíjna ngajmiì. 11 'An xi Kì'ndí-la X̄ita xan-la yijo-na koií xá j'i-na nga j'ì kàchrjekàjñà kjo'in jñà x̄ita xi kichijà.

12 '¿Kó bixón? Tsà jngoò x̄ita xi jngoò s̄indo ma orrè-la koa tsà s̄ijchaya jngoò ján j̄j̄iìn ijñá, ¿a mìtsà s̄iikítsajna jñà xi ñijòn-kaàn kò chrj'òòn ñijòn ma nga kjoì kátsji jè orrè xi kichijà jngoò? 13 Tsà kotsji-la, okixí xi xan-nò, ìsaá tsja koma-la nei-la jè orrè xi jngoò ma, mì k'oáà-ne jñà xi kj̄iìn ma xi mì kì kichijà. 14 K'oáá s'ín mejèn-la Nainá xi tíjna ngajmiì nga n̄ijngoò x̄ita s̄iichja in̄ima-la.

Mé xi mochjeén k'e nga s̄indaàj̄iìn jngoò-la x̄ita
(Lucas 17:3-4)

15 'Tsà jè 'ndsì ch'o t̄ísíko-lè, t̄inókjoa-la k'e nga tà jè tajngoò tíjna; t̄indaàj̄iìn-koi jè kjoa-la; tsà kj̄i'nchré-lè, jyeé ndaà kichibà-nò 'ndsì. 16 Tanga tsà mìkiì kj̄i'nchré-lè, k'eé t̄inókjoa-la tsà jngoò kò tsà jò x̄ita mé-ne nga kj̄i'nchré yije-ne 'én xi chibà koni s'ín t̄ichja Xojon-la Nainá nga tsò: Mochjeén-né tsà jò kò tsà ján x̄ita xi tsjá 'én nga koma s̄indaàj̄iìn n̄ita mé kjoa-ne mé-ne nga chjí-la. 17 Tsà mìkiì 'nchréñijon-la jñà x̄ita koi, koat̄in-la x̄ita naxandá-la Nainá; koa tsà mìkiì 'nchréñijon-la jñà x̄ita naxandá-la Nainá, tà k'oas'ín jchatakòin koni tsà jngoò x̄ita xi mìkiì beèxkon Nainá, koni tsà jngoò x̄ita xi tsojmì s̄ikichj̄it̄j̄i.

18 'Okixí xi xan-nò, jñò, ngats'ìi kjoa xi koi'nde ì isò'nde, t̄ikoaá ján ngajmiì Nainá tsjá'nde-né; koa jñà kjoa xi mìkiì koi'nde ì isò'nde, t̄ikoaá ján ngajmiì Nainá mìkiì tsjá'nde.

19 'Ijngoò k'a koa xan-nò: tsà jò ma-nò i isò'nde xi tìjngoò takòn nga sijét'aà-là Na'èn-na xi tìjna ngajmiù nìta mé kjoa-ne, tsjá-nò. 20 Ya ñánda títsajna jò jàn xita-na xi it'aà ts'an bixoña, yaá tìjnajiìn osen-la.

21 K'ée kii kasit'aà chraña-la jè Pedro, kiskònangui-la Jesús, kitsò-la:

—Na'èn, ¿kó tìjn k'a siijchàat'aà-la xinguiáa k'e nga tsà ch'o tísiko-na? ¿A skanda itoò k'a?

22 Jesús kitsò-la:

—Mìtsà xan-lè itoò k'a; xaán-lè itoò k'a xi jàn-kaàn kò te.

Jngoò chì'nda xi mì kì kisìjchàat'aà-la xíkjin

23 'Koni s'in otíxoma jè xi ngajmiù nchrobá-ne, k'oaá s'in tìjn koni kis'iìn jngoò xitaxá ítjòn xi kisijé-la kinda xita chì'nda-la. 24 K'e nga tís'in kinda j'ii jngoò chì'nda-la xi 'ñó kjin millón ton kitjen-la. 25 Chì'nda jè tsjin-la ton xi koìchjí-la. Jè nei-la kitsjaà okixi nga kàtasatìjna osen jè chá, kò chjoón-la kò ixti-la, ngats'ii tsojmì xi tìjn-la mé-ne nga kochjí-la ton xi kitjen-la. 26 Chì'nda jè tsasìxkó'nchit'aà-la jè nei-la; tsibítisi'ba-la, kitsò-la: “Na'èn, tìjn-lè kjondaà, chíñakjoa-ná; kichjí yijee-lè ngats'ii xi kitjen-na.” 27 Jè nei-la kjòhimakeè chì'nda-la, kisìjchàat'aà-la nga yije kinda xi kitjen-la koa kisikínandeí-ne. 28 Tik'e-ne nga itjo ni'ya chì'nda jè, kisatiikjoò jngoò chì'nda xíkjin xi tìkoá ton kitjen chiba-la xi ts'e. Kitsobà'ñó ís'iìn nga mejèn-la kìnchàjta-la, kitsò-la: “Tíchjí-ná xi kitjen-lè.” 29 Koa jè chì'nda xíkjin tsasìxkó'nchit'aà-la, tsibítisi'ba-la. Kitsò-la: “Chíñakjoa-ná, kichjí yijee-lè xi kitjen-na.” 30 Tanga jè mìkii kòkjeíin-la. Ta saà ndayá kiskinìs'en skanda k'e nga koìchjí yije-la kòhótjín xi kitjen-la. 31 K'e nga kijtseè jña chì'nda xíkjin xi i'nga, baá koma-la. K'ée kii tsibénojmi-la nei-la ngats'ii kjoa xi komà. 32 Jè xitaxá ítjòn xi nei-la, k'ée kiskinìkjaá chì'nda jè, kitsò-la: “Jì chì'nda xi ch'o 'nì. 'An kisìjchàat'aà-lè ngayije xi kitjen-lè k'e nga tsibítisi'ba-ná. 33 Tìkooá ngaji tìj'nde-lè nga jchahimachii chì'nda xinguii koni s'in kisìko-lè nga kjòhimakeè-lè.” 34 Jè nei-la kjòjtí-la, k'ée kitsjaà okixi nga kàt'ii-la kjo'in skanda k'e nga koìchjí yije xi kitjen-la.

35 Jesús kitsò:

—Jñò k'oaá tís'in sùiko-nò nga jngoò ijngoò Na'èn-na xi tìjna ngajmiù tsà nga mì kjo inìma-nò sijchàat'aà-la jé-la xinguiioo.

19

Kiis'in tsakóya Jesús it'aà ts'e xita xi tsjiin xíkjin

(Marcos 10:1-12; Lucas 16:18)

1 K'e nga jye kiichja Jesús, kii-ne ya Galilea ján nangui Judea xi tìjna xijngoàà xajngá nandá Jordán. 2 'Ñó kjin xita kiitjngui-la koa yaá kisindaà-ne i'nde jè jña xita xi xk'én.

3 Ijchò i'nga xita fariseo ya ñánda tìjna Jesús nga mejèn-la skónachan-la. Ikjoàn kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿A tìj'nde-la xi x'in nga tsjiin chjoón-la xi nìta mé kjoa-ne?

4 Jesús kitsò-la:

—¿A kj'eè bìxkejñò Xojon-la Nainá nga tsò: “Nainá, k'e nga sa tsibíndaà xita, tsibíndaà x'in kò chjoón?” 5 K'oaá kitsò: “K'oaá ma-ne nga jè x'in sùikínna na'èn-la kò nea-la nga kíjnakò chjoón-la. Ta jngoò xita koma-ne ingajò.”

6 Mìtsà tì jò ma-ne, tà jngoò koma-ne. K'oíj kjoa-la nga mì yá xita tìj'nde-la nga sùitsjiin-ne xíkjin xi Nainá kisijngoò.

7 Jña xita fariseo kiskònangui-la Jesús:

—¿Mé-ne jè Moisés kitsjaà'nde-ne nga tsò: xojon kàtasindaà nga koma tsjin xíkjin xita?

⁸ Jesús kitsò-la:

—Koií-né nga tájaàjìin t́jín inìma-nò, Moisés kitsjaà'nde-nò nga kijniò ìchjín-nò, tanga k'e nga sa tàts'en-la kjoa, mì k'oaá s'ín t́jín. ⁹ 'An k'oaá xán-nò, jè x'ín xi tsjín-ne chjoón-la, tsà mìtsà kjoa chijngui tísíko, kò tsà kj'eíí chjoón kixan-kò, jyeé kjoa chijngui tís'ín jè x'ín. Tíkooá tsà jè x'ín xi kixan-kò jngoò chjoón xi kitsjìin x'ín-la, tíkooá kjoa chijngui tís'ín.

¹⁰ J́nà xítà xi kota'yàt'aà-la Jesús kitsò:

—Tsà k'oaá s'ín 'iín t́jín kjoa ts'e xítà xi bixan, ìsaá-la ndaà s'e tsà mì kì kixan xítà.

¹¹ Jesús kitsò-la:

—T́jín xítà xi mìkì mokjeíin-la kjohísjeèn jè; tà j́nà xítà xi Nainá xó k'oa's'ín kitsjaà-la. ¹² T́jín xítà xi mìkì bixan nga xó k'oa's'ín kits'iin-ne nga mì ìchjín sìs'in-la; tíkooá t́jín xítà xi xítà xíkjín okisìko nga mì ìchjín sìs'in-la; tíkooá t́jín xítà xi mìkì bixan nga k'oa's'ín tsibínè-la yijo-la nga mì ìchjín sìs'in-la nga mejèn-la sìxá it'aà ts'e kjotíxoma-la ngajmì. J́nà xítà xi chíkjoa-la nga mokjeíin-la kjoa koi, k'oa's'ín kàtasíkitasòn.

Kíi kitsò Jesús nga kisìchikon-t'in ndí ixti

(Marcos 10:13-16; Lucas 18:15-17)

¹³ J́nà xítà j'ìiko-la ndí ixti ñánda t́jna Jesús nga mejèn-la koòt'aà-la tsja kò kùtsi'batjì, tanga j́nà xítà xi kota'yàt'aà-la Jesús tsohótiko j́nà xítà xi j'ìiko ndí ixti. ¹⁴ K'eé kitsò Jesús:

—T́jì'nde-là j́nà ndí ixti nga kàtjanchrobákon-na. Kì binchahikon-là. J́nà xi k'oa s'ín t́jín inìma-la koni ts'e ndí ixti, jyeé ts'e ngats'ì kjondaà xi t́jín ya ñánda tíhotíxoma jè xi ngajmì nchrobá-ne.

¹⁵ Jesús tsohósòn-la tsja j́nà ndí ixti; ìkjoàn kii-ne ya j'nde jè.

Xítà xi 'ñó kjìn tsojmì t́jín-la

(Marcos 10:17-31; Lucas 18:18-30)

¹⁶ Jngoò xítà ijchòkon Jesús, kiskònangui-la, kitsò-la:

—Maestro, ¿mé kjondaà xi s'iaàn nga s'e-la kjoabinachon inìma-na nítà kjé-ne?

¹⁷ Jesús kitsò-la:

—¿Mé-ne chjinangui-ná it'aà ts'e kjoa xi ndaà t́jín? Mìtsà yá t́jín xi ndaà xítà, tà jngoò Nainá. Tsà mejèn-lè nga s'e-lè kjoabinachon nítà kjé-ne, tíkitasòin kjotíxoma-la Nainá.

¹⁸ Xítà jè kiskònangui:

—¿Ñá-laá kjotíxoma-ne?

Jesús kitsò-la:

—“Kì xítà nìk'in; kì kjoa chijngui 'nì; kì chijé 'nì; kì 'én ndiso nokjoì it'aà ts'e xítà xi kj'eíí; ¹⁹ jchaxkoín na'èn-lè kò nea-lè; títjachi xítà xinguii koni tsà tì yijo tsjì-ne.”

²⁰ —Ngats'ì kjotíxoma koi jyeé kisìkitasoàn —kitsò jè ti—. ¿Mé xi chija ìsa-na?

²¹ Jesús kitsò-la:

—Tsà mejèn-lè nga nguì kixi kijni, t'in, tatijni yije tsojmì xi t́jín-lè. Jè ton-lè tika'bí-la xítà imá mé-ne nga s'e-lè kjoa machikon-t'in ján ngajmì. Ìkjoàn nchrobátjngui-ná.

²² Xítà jè, k'e nga kii'nchré 'én koi, tà baá komà-la, koií kjoa-la nga 'ñó kjìn tsojmì t́jín-la.

²³ K'eé kitsò-la xítà xi kota'yàt'aà-la Jesús:

—Okixíí xi xan-nò. 'Ñó 'in koma-la j́nà xítà nchíná nga kjoahas'en-jìin ñánda tíhotíxoma jè xi ngajmì nchrobá-ne. ²⁴ Nguì jngoò k'a koxan-nò, ìsaá

mì 'in koma-la jngoò cho camello nga kjoahas'en xkon nindoò xi tjahaña-ne nikje, mì k'oaá-ne koni jngoò xita nchiná xi 'ño tjín-la tsojmì nga koma kjoahas'en-jìin ñánda tíhotíxoma jè xi ngajmì nchrobá-ne.

²⁵ K'e nga kii'nchré 'én koi jña xita xi kota'yàt'aà-la Jesús tà kjòxkón-la. K'ée kitsò:

—¿Yá-né xi kitjokàjìin kjo'in kjoa ts'e jé-la?

²⁶ Jesús kiskoò'an, kitsò-la:

—Jña xita mikiì koma-la kochrjekàjìin kjo'in inima-la. Tanga xi Nainá komaá-la ngats'ìi kjoa.

²⁷ K'ée kitsò Pedro:

—Na'èn, ngajen, jyeé kinikítsajna yije-jen ngats'ìi tsojmì xi tjín-najen, koa jì tjaàtjìngui-lèjen. ¿Mé xi tjoé-najen?

²⁸ Jesús kitsò-la:

—Xi okixíi xi xan-nò, k'e nga kijchò nachrjein nga koxitseyá ìjngoò k'a isò'nde, ko 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, k'e nga kótijnasoàn íxile xi 'ño jeya tíjna, jño, xi jye 'an tjaàtjìngui-ná, tikoáá yaá kitsajnasòn íxile ts'e kjotíxoma xi tejò ma-ne, nga jño kíndaajìin-là jña xita xi tejò tje-la ts'e naxandá Israel. ²⁹ Ngats'ìi xi kjoa ts'an kisikíjna ni'ya-la, 'ndse, ndichja, na'èn-la, nea-la, chjoón-la, ixti-la, nangui-la, jngoò sìndo k'a k'oa tjín tjoé isa-la. Tikoáá tjoé-la kjoabinachon nita kjé-nè. ³⁰ I'ndeì, kìn xita xi títsajna ítjòn, k'e nga koma iskan jña kitsajna tjìngui. Ko xi títsajna tjìngui i'ndeì k'e nga koma iskan jña kitsajna ítjòn.

20

Chì'nda xi kisixáko tsojmì tjè

¹ Koni s'ín otíxoma jè xi ngajmì nchrobá-ne, k'oaá s'ín गया-la koni tsà jngoò xita xi tjín-la nangui. Kii nga tajñòya nga kii kátsji chì'nda xi sìxáko ñánda tjín-la toò uva. ² K'e nga jye tsibíndaajìin-ko nga koìchjí-la koni tjín síkijne xita chì'nda nga jngoò nachrjein, ikjoàn kisikasén ñánda kisixá. ³ Ìjngoò k'a kii jè nei-la xá koni xi ñijaàn-la nga tajñòya. Kijtseè isa chì'nda xi tíyijòjìin ndítsin xi tsjìn-la xá. ⁴ Kitsò-la: “Tanguió tíxáko-ná. 'An kíchjí-nò koni tjín machjí-nò.” Kii chì'nda koi nga kisixá. ⁵ Jè nei-la xá, kii ìjngoò k'a k'e nga ijchò nchisen. Tikoáá kii ìjngoò k'a k'e nga ijchò xi jàn nga kjòhoxòn. ⁶ Jye-la ijchò tsà xi 'òn nga kjòhoxòn, itjo ìjngoò k'a jè nei-la xá; koa kisakò isa-la chì'nda xi tà jyò títsajna. Kitsò-la: “¿Mé-ne tà jyò títsajna-nò kó nga kò'ba-nò nachrjein nga mì nixá-nò?” ⁷ Jña chì'nda koi kitsò: “Koií-né nga mì yá tsjá xá-najen.” K'ée kitsò-la: “Tanguió ndaà tsà jño; tanguí tíxá ján jìjìin tsojmì tjè-na.” ⁸ K'e nga jye kòjño, jè nei-la xá kitsò-la jè xita xi síkinda chì'nda-la: “Tínójjoa-là ngats'ìi chì'nda. Tichjí-la. Títs'ia-ko-ne jña xi iskan kòfahas'en xá-la; koa jña xi ítjòn kòfahas'en, tikjehet'aà-ne.” ⁹ K'ée kiichja-la jña chì'nda xi jahas'en xi 'òn nga kjòhoxòn; k'oaá tjín tsibíchjí-la koni tjín chí-la nga jngoò nachrjein nga jngoò ìjngoò. ¹⁰ K'e nga kjòchjí-la jña chì'nda xi jahas'en tajñòya, k'oaá komà-la tsà isaá tse kochjí-la. Tanga tà ngàsòn tjín kjòchjí-la koni tjín machjí-la nga jngoò nachrjein nga jngoò ìjngoò. ¹¹ K'e nga jye kjòchjí-la chì'nda koi ikjoàn tsibíts'ia nga tsatít'aà jè nei-la xá. ¹² Kitsò-la: “Jña chì'nda xi iskan kòbijchó, tà jngoò hora kásíxá, koa ngajen kànixá-nájen nga kò'ba nachrjein koa kànikjeín-lajen ndobá nga kò'ba nachrjein. Tà ngàsòn tjín tibíchjí-nájen.” ¹³ Tanga jè nei-la xá kitsò jngoò-la jña chì'nda: “Jì amigo mìtsà mé xi ch'o tìsìko-lè; k'oaá tjín tibíchjí-lè koni tjín chí-la nga jngoò nachrjein nga k'oaá s'ín kàchibá. ¹⁴ Chjóì chí-lè koa t'in-ne. K'oaá s'ín mejèn-na nga k'oa tì tjín tsjaà-la jè xi iskan kásíxá

koni tjin tìtsjaà-lè. ¹⁵ Nga kò tòn-na, ¿a mì tji'nde-na nga k'oas'ín s'iaàn koni s'ín mejèn-na? ¿A maxìtakòn-né nga 'an ndaà xita?"

¹⁶ Jesús kitsò isa:

—K'oaá s'ín koma jñà xita xi tìtsajna tjingui nàchrjein i'nde, nga koma iskan, jñà kìtsajna ítjòn; koa jñà xi tìtsajna ítjòn i'nde nga koma iskan jñà kjoehet'aà-ne. [Kjìn ma-ne xi xó chja-la Nainá tanga chiba ma-ne xi tjàjìn.]

K'oaá s'ín tsibénojmí Jesús kjoabiyaà-la xi ma-ne jàn k'a

(Marcos 10:32-34; Lucas 18:31-34)

¹⁷ Jesús k'e nga nchifi ján naxandá Jerusalén, kiichjat'aaxìn-la jñà xita xi kota'yat'aà-la xi tejò ma-ne, kitsò-la:

¹⁸ —I'nde nga tìtsahonguía naxandá Jerusalén, 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na yaá tsobà'nó-na xita sko-la no'mi kò xita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés nga koi'nè-na kjoabiyaà, ¹⁹ ikjoàn sìngatsja-na jñà xi mìtsà xita judío nga sìsobà-na, kojà-na, koòt'aà-na krò. Tanga xi koma jàn nàchrjein kjoáya-na.

Kjondaà xi kisijé nea-la Jacobo kò Juan

(Marcos 10:35-45)

²⁰ Nea-la Jacobo kò Juan ixti-la Zebedeo ijchòkon ñanda tìjna Jesús. Tjiko ixti-la. Tsasìxkò'nchit'aà-la Jesús nga kisijé jngoò-la kjondaà. ²¹ Jesús kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Mé xi mejèn-lè?

Jè chjoón kitsò:

—Ya ñanda kotixomai, tjii okixi nga ya kàtiyijòt'aà-lè ixti-na. Jngoò kàtijnakixi-lè koa jngoò kàtijnat'aà-lè xi ngaskón-lè.

²² Jesús kitsò-la:

—Mikii 'yaá mé xi nìjé. ¿A kichikjoaá-nò nga kotojñoò jè kjo'in xi 'an kotojñaà?

Xita koi kitsò:

—Kichikjoaá-najen.

²³ K'eé kitsò-la Jesús:

—Okixi-né, k'oaá tìs'ín kotojñoò kjo'in koni 'an, tanga xi 'an tsjaà-nò nga ya kìtsajnat'aà-ná ya kixi-na kò ngaskón-na mìtsà 'an oko-na nga tsjaà-nò. Jñà i'nde koi, jñà tjoé-la xita xi Nainá tìtsajnandaà-la nga tsjá-la.

²⁴ K'e nga kiì'nchré jñà xita-la Jesús xi i'nga xi te ma-ne, kòti-la it'aà ts'e xita xi jò ma-ne. ²⁵ Jesús kiichja-la, kitsò:

—Jyeé tjiìn-nò nga jñà xita sko-la naxandá, nangui síkìtsajna xita-la xi jñà otixoma-la. Tìkoáá jñà xita xi 'nga xá tjin-la, jñà xi beè nga otixoma-la xita.

²⁶ Tanga jñò mikii k'oas'ín s'een. Tsà jngoò xita xinguiòo mejèn-la 'nga kìjna, jè xi kàtasíxá-la xita xi i'nga. ²⁷ Kò jè xi mejèn-la kìjna ítjòn, chi'nda-nò kàtama.

²⁸ 'An xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, mìtsà koi xá j'i-na nga 'an kos'in-na, tà saá 'an sìixá-la xita xi i'nga kò tsjaá yijo-na nga kiyá mé-ne nga kjìn xita kítjokàjìn-ne kjo'in xi kjoa ts'e jé-la.

Kó kisìkò Jesús nga kisindaà-ne xita xi jò ma-ne xi mikii tsejèn-la

(Marcos 10:46-52; Lucas 18:35-43)

²⁹ K'e nga jye nchifi-ne ya naxandá Jericó, kjìn xita kùtjingui-la Jesús. ³⁰ Ya indii ndiyá koni s'ín tifi Jesús, jò xita xi mikii tsejèn-la tìtsajna. K'e nga kiì'nchré nga jè Jesús tífaya ndiyá, 'nó kiichja-la kitsò-la:

—iNa'èn, nga ya nchrobàt'aà-ne tje-la xitaxá ítjòn David [nga jì tìjna ngajo-la] jchahimatakòn-nájen!

³¹ Jñà x̄ita xi t̄jiko Jesús tsohótiko-ne nga jyò kàt̄itsajna, t̄anga jñà x̄ita xi mìkì tsejèn-la, ìsàá 'ñó kiichja, kitsò:

—iNa'èn, xi t̄je-la David, jchahimatakòn-nájen!

³² K'ée tsasíjna Jesús koa kiichja-la, kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Mé xi mejèn-nò nga s̄iiko-nò?

³³ Jñà x̄ita koi, kitsò:

—Na'èn, mejèn-najen nga kàtatsejèn-najen.

³⁴ Jesús kjòhimatee jñà x̄ita koi. Tsohót'aà-la tsja xkon koa n̄itoón kjòtsejèn-la. Ikjoàn k̄it̄jingui-la Jesús.

21

*Kó kitsò x̄ita naxandá k'e nga jahas'en-jìin Jesús ján Jerusalén
(Marcos 11:1-11; Lucas 19:28-40; Juan 12:12-19)*

¹ K'e nga jye kjomeè bijchó chraña-la naxandá Jerusalén ijchò jngoò naxandá xi 'mì Betfagé ya chrañat'aà-la nindoò Yá Olivo. Jesús kisikasén jò x̄ita xi kota'yàt'aà-la. ² Kitsò-la:

—Tanguió ján ndí naxandá ìtsé xi kijnat'aà ján koa ya sakó jngoò-nò orra xi t̄jít'aà 'ñó kò ndí búrró ki'ndí-la. Chíjnda'ñó koa nchrohóko-ná. ³ Tsà yá xi kó k̄it̄so-nò, kot'in-là: “Jè xó Na'èn-ná kochjeén-la koa n̄itoón xó s̄iikasén-ne.”

⁴ K'oaá s'ín komà mé-ne nga tsitasòn-ne koni s'ín kiskì x̄ita xi kiichja ngajo-la Nainá, nga tsò:

⁵ Kot'in-la naxandá Sión:

“Chítsejèn-là X̄ita Ítjòn-lè;
nga jíi nchrobá katsejèn-lè;
ímaá kji;

tinasòn jngoò-la búrró,
jngoò ndí búrró ìtsé xi ki'ndí-la cho ch'á.”

⁶ Kìi jñà x̄ita xi kota'yàt'aà-la Jesús, k'oas'ín kisikitasòn koni s'ín kisatiixá-la.

⁷ K'e nga ijchòko ñánda tíjna Jesús jè orra kò ki'ndí-la, jñà kisikjeén nikje-la nga tsohótsa-la; ikjoàn tsibìjnasòn-la Jesús. ⁸ Koa jñà x̄ita xi k̄jìn ma-ne tsohójngoò nikje-la ya iya ndiyá. Tjín i'nga xi chrja-la yá tsate, ikjoàn tsohójngoò iya ndiyá. ⁹ Jñà x̄ita xi tjíma ítjòn-la kò xi t̄jingui-la tsibíts'ia nga 'ñó kiichja, kitsò:

—iJeya kàt̄ijna jè xi ya nchrobát'aà-ne t̄je-la x̄itaxá ítjòn David [nga jè k̄ijna ngajo-la]! iMé ta ndaà-la jè xi nchrobá ngajo-la Na'èn-ná! iJeya choòn ján ngajmì!

¹⁰ K'e nga jahas'en Jesús ya naxandá Jerusalén ngats'ii x̄ita naxandá tà kjòxkón-la, koa kiskònangui-la x̄ikjín. Kitsò:

—¿Yá x̄ita-ne jè?

¹¹ Jñà x̄ita xi k̄jìn ma-ne kitsò:

—Jè x̄ita xi chja ngajo-la Nainá xi Jesús 'mì xi Nazaret ts'e, ya nangui Galilea.

*K'e nga tsachrje ingo ítjòn jñà x̄ita xi ot̄ijna tsojmì
(Marcos 11:15-19; Lucas 19:45-48; Juan 2:13-22)*

¹² Jesús jahas'en ya nditsin ingo ítjòn-la Nainá, tsachrje yije ngats'ii x̄ita xi ya nchihotíjna kò nchihotse tsojmì ya nditsin ingo. Kisihitk̄já ím̄ixa-la jñà x̄ita xi sík̄jat̄iya t̄on kò t̄ikoáá kisikatsjoò íx̄ile-la jñà xi ot̄ijna n̄ise paloma.

¹³ Kitsò-la:

—Jè Xojon-la Nainá tsò-né: “Ni'ya-na, ni'ya-la ōchikoón k'oín.” Tanga jñò, nguijo-la x̄ita chijé titsa'nè.

¹⁴ Nga ya ingo ítjòn tíjna Jesús, ijchò kinchat'aà-la x̄ita xi mìkì tsejèn-la kò xi tsá'yá kjoàn; jè Jesús kisindaà-ne x̄ita koi. ¹⁵ Jñà x̄ita sko-la nò'mì kò x̄ita

xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés kòkjan-la k'e nga kijtsee kjoxkón xi kis'iin Jesús kò nga kii'nchré 'én-la jñà ndí ixti xi chjaya iya ingo ítjòn, nga tsò: “Jeya kàtjna jè xi ya nchrobát'aà-ne tje-la xitaxá ítjòn David [nga jè kína ngajo-la]!” ¹⁶ K'ée kiichja xita koi, kitsò-la Jesús:

—¿A na'yà-né? ¿A ndaà tsò 'én xi chja jñà ixti koi?

Jesús kitsò:

—Jon, 'nchré-ná. ¿A kj'eè bìkcejñoò Xojon-la Nainá nga tsò?:

Jñà ndí ixti xi jtobá kjoàn kò ki'ndí xi sa oki, jñà-né xi títsajnaandaà nga jeya sikkjna Nainá.

¹⁷ Jesús yaá kisikítsajna jñà xita koi, itjoiin-ne ya naxandá ítjòn Jerusalén. Kii ján naxandá Betania. Yaá kisikjaya nga nitjen.

*K'e nga jè Jesús kisixi yá-la toò iko
(Marcos 11:12-14, 20-26)*

¹⁸ K'e nga tajñòya nga tífi-ne Jerusalén, Jesús, kjòhojò-la. ¹⁹ Kijtsee jngoò yá-la toò iko xi ya chraña indii ndiyá síjna. Kii katsejèn-la tanga nimé toò yijà-la. Tà xkaá tjín-la. K'ée kitsò-la Jesús:

—Ni ti jngoò nachrjein koja-lè toò.

Koa jè yá toò iko nitoón kixi. ²⁰ K'e nga kijtsee jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús, tà kjòxkón-la. K'ée kiskònangui-la mé-ne nga tà niton kixi-ne jè yá-la toò iko.

²¹ Jesús kitsò-la:

—Xi okixi, tsà ndaà mokjeiin-nò it'aà ts'an, tsà mì jò tjín-la inima-nò, komaá-nò nga k'oas'ín s'eén koni s'ín kàsikoaà jè yá iko; tikoaa komaá-nò k'oín-la jè nindoò: “Tisixin; ján tikatjen-jiiin yijo-lè ndáchikon.” Kò k'oaá s'ín koma. ²² Jñò, tsà ndaà mokjeiin-nò nitá mé xi sijé k'e nga kítsi'ba, k'oaá s'ín tjoé-nò.

*Kjotíxoma xi tjín-la jè Jesús
(Marcos 11:27-33; Lucas 20:1-8)*

²³ K'e nga jye komà kjoa koi, Jesús jahas'en ya nditsin ingo ítjòn kò k'e nga tíhokóya-la xita ijchòkon jñà xita sko-la no'mi kò xita jchínga-la jñà xita judío. Kiskònangui-la:

—¿Mé kjotíxoma xi tsjá'nde-lè koni s'ín 'ni? ¿Yá xi kitsjaà-lè kjotíxoma koi?

²⁴ Jesús kitsò-la:

—Tikoaa 'an skònangui jngoò-nò kjoa. Jñò, tsà kòk'oín-ná, tikoaa 'an k'oaá xán-nò yá xi kitsjaà-na kjotíxoma koni s'ín s'iaàn. ²⁵ Jè Juan, k'e nga kis'iin bautizar xita, ¿yá xi kitsjaà-la kjotíxoma? ¿A Nainá-né xi tjina ngajmii, o xi tà xita-né?

Jñà xita koi k'ée tsajoóya-ne. Kitsò-la xikjín:

—Tsà kixoán: “Nainá kitsjaà-la kjotíxoma”, kitso-ná: “¿Mé-ne mikii kòkjeiin-nò it'aà ts'e?” ²⁶ Koa tsà kixoán: “It'aà ts'e xita-né”, tsakjoòn-ná tsà koi nachrjein-la jñà xita naxandá skaàn-kò-ná, nga ngats'ii, ngui k'oaá tsò nga jè Juan, jngoò xita xi kiichja ngajo-la Nainá.

²⁷ K'ée kiichja, kitsò-la Jesús:

—Mì k'ya-jen.

Koa jè Jesús kitsò-la:

—Tikoaa 'an mikii k'oa xán-nò yá xi kitsjaà-na kjotíxoma koni s'ín s'iaàn.

Kjoa xi mangásòn ts'e ixti xi jò ma-ne

²⁸ Jesús kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Jñò, kó bixón? Jngoò xita xi jò ma ixti x'in-la kitsò jngoò k'a-la jngoò ti-la: “Na'èn, t'in, tixá-la jè toò uva-na.” ²⁹ Ti jè kitsò: “Majín-na.” Tanga koma iskan, kisikítsjeèn; k'ée kii síxá. ³⁰ Na'èn-la k'ée kii nga kikon ti xi ijngoò. K'oaá

tj kitsò-la. Tanga ti jè, kitsò: “Ndaà tjín na'èn, komaá kjián.” Tanga mìkii kii.
³¹ ¿Ñá-laá nga ingajò ixti xi kisikitasòn-la na'èn-la?

Jñà xità kitsò:

—Jè xi ítjòn.

K'ée kitsò-la Jesús:

—Okixí xi xan-nò, jñà xità xi síkíhjtjì tsojmì ts'e Roma ko jñà íchjín ská, isaá nìton kjoahas'en ñánda nga Nainá tíhotíxoma mì k'oaá-ne koni jñò. ³² Nga jè Juan xi kis'iin bautizar xità k'oií xá j'i-ne nga tsakóya-la xità kós'in síjchá yijo-la, tanga jñò mìkii kòkjeiín-nò. Koá jñà xi síkíhjtjì tsojmì ko jñà íchjín ská kòkjeiín-la. Tanga jñò ndaà nas'in k'yaá yije kjoa koi, mìkii kinikájno jé-nò ko mìkii kòkjeiín-nò.

Jñà ch'nda ts'en

(Marcos 12:1-12; Lucas 20:9-19)

³³ 'Tiná'yaá ijngòè-là kjoa xi mangásòn. Jngòè xità xi tjín-la nangui, tsibítje toò uva ko tsibíndi-la íchíba, ikjoàn tsibíndaà jngòè i'nde ñánda tsi'ñóngui nandá-la toò uva. Tíkòá tsibíndaà jngòè torre ñánda bitsajna xità nga síkinda yije kóhótjín. Ikjoàn kisikiña-la nangui-la xità xi kj'eíí nga kisixásòn. Ikjoàn kii nei-la nangui ñánda i'nde kjiin. ³⁴ K'e nga ijchò nachrjein-la nga jye kòjchá toò uva, jè nei-la nangui kisikasén xità ch'nda-la nga kisijé-la xi jè oko-la ts'e toò uva xi kòjchá. ³⁵ Tanga jñà xità xi kisixásòn nangui kitsobà'ño xità-la jè nei-la nangui. Jngòè xi tsi'beé-la ko jngòè xi kisik'en koá jè xi ijngòè ndajò tsibíne. ³⁶ K'e komà iskan jè nei-la nangui isaá kjin xità-la kisikasén tanga jñà xità xi síxásòn nangui ta ngásòn kisiko ngats'i ch'nda xi j'i.

³⁷ 'K'e nga jyehet'aà-ne kisikasén ki'ndí-la. Kisikítsjeèn kitsò: “Skoexkón-la ki'ndí-na.” ³⁸ Jñà xità xi síxásòn nangui k'e nga kijtseè jè ki'ndí-la nei-la nangui tsajoóya-ne, kitsò-la xíkjín: “Jè jèè xi tjoé kjotjò-la i'nde, sík'eén ko tsaján koma i'nde.” ³⁹ Kitsobà'ño, tsachrjeiín ya nangui ñánda títje toò uva. Ikjoàn kisik'en.

⁴⁰ 'Jñò, ¿kó bixón? K'e nga kjoíí nei-la nangui, ¿mé xi síiko jñà xità xi kisixásòn nangui-la?

⁴¹ Jñà xità xi nchi'nchré kitsò:

—Jngòè k'aá síik'en jñà xità ts'en; mìkii kohimakeè. Ko jè nangui-la, kj'eíí xità síikiña-la xi koíichjí kó kji oko-la k'e nga kojchá toò uva.

⁴² Jesús kitsò-la:

—¿A kj'eè bíkxjeñòè Xojon-la Nainá nga tsò?:

Jè ndajò xi tsachrjekàngui chjinechrjó nga sa ítjòn,

jè-né xi komà ndajò tàts'en chrjó-la ni'ya.

K'oaá s'in kis'iin Nainá.

Jñá, tà maxkón-ná k'e nga 'yaá kjoa koi.

⁴³ K'oií koxan-nò jñò, tjáxin-nò kjoa machikon-t'in nga jè Nainá tíhotíxoma-nò. Jñá tjoé-la xità xi k'oas'in síxá koni s'in ok'in-la xá-la Nainá. ⁴⁴ Xi it'aà ts'e ndajò, nità ya-ne xi kixosòn ndajò jè, koxkoaya-né; ko tsà jè ndajò skané xità, kochijo-né.

⁴⁵ Jñà xità sko-la no'mii ko xità fariseo, k'e nga kii'nchré koni s'in kiiichja Jesús nga tsibénojmí 'én xi mangásòn, k'ée kjòchija-la nga it'aà ts'e-né koni s'in kiiichja Jesús. ⁴⁶ Tík'eé-ne mejèn kitsobà'ño Jesús tanga jñá kitsakjòn-la xità naxandá, koi-né nga k'oaá s'in mokjeiín-la jñà xità nga jè Jesús, jngòè xità xi chja ngajo-la Nainá.

22

S'eí xi bitjo k'e nga bixan xita (Lucas 14:15-24)

¹ Jesús tsibíts'ia ìjngoò k'a nga tsakóya-la xita kjoa xi mangásòn. Kitsò:

²—Koni s'ín otíxoma jè xi ngajmii nchrobá-ne, k'oaá s'ín mangásòn koni jngoò xitaxá ítjòn xi tsibíjna jngoò s'eí k'e nga chixàn ti-la. ³ Kisikasén ch'inda-la mé-ne nga kii kichja-la ngats'iì xita xi xó kinokjoá-la nga ti-la túbixan. Tanga jña xita koi, mikii kòkjeín-la nga kii s'eí. ⁴ Ìjngoò k'a kisikasén ch'inda-la xi kj'eji. Kitsò-la: “Kot'in-là jña xita xi jye kii'nchré: Tsojmi xi skine, jyeé tjindaà; jyeé kisik'en nchraja-na, cho xi 'ño xiné. Jyeé tjindaà yije kóhotjín. Kátjanchrobá s'eí.” ⁵ Tanga jña xita koi mikii kisís'in. Tjín xi rancho-la kii-katsejèn-la; tjín xi kjohima-la kii. ⁶ Koá jña xita xi i'nga, kitsobà'ño ch'inda-la jè xitaxá ítjòn. Kiskaàn-ko koá kisik'en. ⁷ Jè xitaxá ítjòn, 'ño kòjti-la. K'eé kisikasén xita soldado nga kisik'en yije kóhotjín jña xita koi nga ma-la sík'en-ná, koá tsaká naxandá-la. ⁸ Jè xitaxá ítjòn, ìjngoò k'a kitsò-la ch'inda-la: “Kixii kjoa, jyeé tjindaà yije xi kjoa ts'e s'eí, tanga jña xita xi jye kii'nchré, mikii mochjeén-la nga i kjoii. ⁹ Tanguió ìjngoò k'a ya ndiyá jngoò osen-la naxandá, tinókjoa-là xita nita yá-ne xi skajñoò nga s'eí tjín kjoa ts'e xita xi bixan.” ¹⁰ Jña ch'inda-la xitaxá ítjòn kii kixkóya xita inchò calle nita yá xi kjòtsja-la nga kii s'eí, xita xi ndaà ko xi mikii ndaà; k'oaá s'ín kitseè ni'ya.

¹¹ Jè xitaxá ítjòn, k'e nga jahas'en ni'ya, kiskoòtsejèn-la jña xita xi ijchò. K'eé kijtseè jngoò xita xi ya tijnajin nga mikii íkja nikje-la xi ts'e kjoa bixan.

¹² Kitsò-la: “Ji, amigo, ¿kó s'ín komà nga kòbitjaàs'iin ijndé nga mikii kichíkjeí nikje xi ts'e s'eí?” Tanga xita jè, tà jyò tsibíjna. ¹³ Jè xitaxá ítjòn kitsò-la jña xita xi nchisís'in-la ímixa: “Tit'aà'ño ndsoko ko tsja. Ikjoàn tikatjeen ján ijiiin jño ya ñánda nga skindàya ko sijn's'iin ni'ño.”

¹⁴ Kitsò-isa Jesús:

—K'oaá s'ín koma nga kjin ma-ne xita xi nokjoà-la tanga tà chibaá ma-ne xi tjájin.

Kjoa nga machjiti tsojmi (Marcos 12:13-17; Lucas 20:20-26)

¹⁵ Jña xita fariseo k'eé kii tsajoóya-ne nga mejèn-la kohongui Jesús mé 'én xi kichja. ¹⁶ Koií kjoa-la nga kisikasén-la Jesús xita-la ko xita-la Herodes; kiskònangui-la, kitsò-la:

—Maestro, 'ya-nájen nga 'én kixii xi nokjoì koá k'oaá s'ín okoòyi ndiyá-la Nainá koni s'ín tjín xi kjoa kixi. Mikii 'ni kindá koni tsò-lè xita; ko mìtsà jè chitsejèn-jnoi kó kjoàn xita. ¹⁷ Koatìn-nájen. ¿A ndaà tjín nga kichjiti-jen tsojmi it'aà ts'e xitaxá ítjòn ts'e Roma, a xi majin-né?

¹⁸ Jesús kjòchiya-la nga ch'o nchisíkitsjeèn. K'eé kitsò-la:

—Jño, xita xi jò isén tjín-nò, mé-ne chonachan-ná. ¹⁹ Takó-ná jè ton xi machjiti-ne tsojmi.

K'eé j'iko jngoò-la ton denario. ²⁰ K'e nga kijtseè Jesús, kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Yá ts'e isén jè ko jè 'ín xi jtít'aà?

²¹ Kitsò xita koi:

—Ts'eé César, xitaxá ítjòn ts'e Roma.

K'eé kitsò-la Jesús:

—Tjii-lá César xi ts'e César koá tjii-lá Nainá xi ts'e Nainá.

²² K'e nga kii'nchré 'én koi jña xita fariseo ko xita-la Herodes, tà kjòxkón-la. Kitsjiiin Jesús, ikjoàn kii-ne.

*Kó s'ín koma k'e nga kjoaáya ñngò k'a-la xita xi jye k'en
(Marcos 12:18-27; Lucas 20:27-40)*

²³ Tíkoi-ne nachrjein ijchòkon Jesús jñà xita saduceo nga mìkì mokjeiín-la nga faáya-la jñà xita xi jye k'en. Xita koi kiskònangui-la Jesús, ²⁴ kitsò-la:

—Maestro, Moisés kitsò-né: “Tsà jngò xita x'in kiyá xi mìkì kis'e-la ìxti ko chjoón-la, jè 'ndse mik'en kixan-ko ñngò k'a chjoón-la 'ndse nga s'e-la ìxti xi tje ts'e 'ndse.” ²⁵ Kis'e xó jngò k'a xita ñndé xi itòò komà 'ndse. Jè xi síjna ítjòn chixàn, tanga k'e nga k'en, mìkì kis'e-la ìxti koa jè 'ndse xi ma jò-ne tsibìjnako jè chjoón ka'àn. ²⁶ K'oaá tì komàt'in jè 'ndse xi ma jò-ne ko xi ma jàn-ne skanda komà itòò. Nijngò xi kis'e-la ìxti. ²⁷ Xi jyehet'aà-ne, k'en jè chjoón. ²⁸ K'e nga tsà kjoaáya ñngò k'a-la mik'en, ¿ñá-laá nga itòò 'ndse xi koma chjoón-la? Nga jñà chixàn-ko nga itòò.

²⁹ K'ée kitsò-la Jesús:

—Jñò, maskáya-nò koi-né nga mìkì 'yaà kó s'ín tíchja Xojon-la Nainá ko nga'ñó xi tjin-la Nainá. ³⁰ K'e nga kjoaáya ñngò k'a-la mik'en, íchjín, íchjá, mì tì kii kixan-ne. K'oaá s'ín s'e koni jñà àkjale xi títsajna ngajmii xi ts'e Nainá. ³¹ Jè kjoa nga faáya ñngò k'a-la mik'en, ¿a kj'eè bixkejñò Xojon-la Nainá nga jè sobà Nainá xi kitsò: ³² “‘An-ná xi Nainá tsò-na Abraham, Isaac ko Jacob”? jñà xi jye k'en, mìtsà Nainá tsò-la xi Nainá; tà jñà xi títsajnakon xi Nainá tsò-la! [Nga it'aà ts'e Nainá, títsajnakon xita koi.]

³³ Jñà xita naxandá, k'e nga kii'nchré 'én koi, tà kjòxkón-la koni s'ín tsakóya Jesús.

*Jè kjotíxoma-la Nainá xi tjna ítjòn
(Marcos 12:28-34)*

³⁴ Jñà xita fariseo k'e nga kii'nchré nga Jesús kisikítsajnajyò jñà xita saduceo, tsibíxkóya xíkjín. ³⁵ Jngò xi xita ts'e, xi chjine xojon-la kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés, mejèn-la skót'aà Jesús nga skónachan-la. Kiskònangui-la, kitsò-la:

³⁶ —Maestro, ¿ñá-laá kjotíxoma xi isa tjna ítjòn nga yije kjotíxoma ts'e Moisés?

³⁷ Jesús kitsò-la:

—“Títsjachi Na'èn-ná xi Nainá 'mì-la, nga ko inima-lè ko kjohítsjeèn-lè ko nga tijnakoin.” ³⁸ Jè kjotíxoma xi isa 'ñó tjin ko xi tjna ítjòn. ³⁹ Jè xi ma-ne jò, k'oaá tì tsò-ne: “Títsjachi xita xinguu xi i'nga koni tsà tì yijo tsiji-nè.” ⁴⁰ Jñà títsajna ítjòn jñà kjotíxoma koi. Yaá bitjokàt'aà kóhótjín kjotíxoma xi i'nga xi ts'e Moisés ko xi ts'e xita xi kiichja ngajo-la Nainá.

*Ñánda kitjen-la Cristo [xita xi xó kisikasén-ne Nainá]
(Marcos 12:35-37; Lucas 20:41-44)*

⁴¹ Tà kó yaá títsajna jñà xita fariseo. Jesús kiskònangui-la, kitsò-la:

⁴² —¿Jñò, kó bixón it'aà ts'e Cristo [jè xita xi xó sikasén-ne Nainá]? ¿Ñánda kitjen-la?

Jñà xita fariseo kitsò:

—Yaá kjinchrobàt'aà-ne tje-la xitaxá ítjòn David [nga jè kína ngajo-la].

⁴³ K'ée kitsò Jesús:

—Tanga jè David k'e nga kiichja nga ko nga'ñó-la Inima Tsjeè-la Nainá, kitsò it'aà ts'e Cristo: “Jè otíxoma-na.” K'oaá s'ín kiichja David:

⁴⁴ Jè Nainá kitsò-la jè xi otíxoma-na:

“Tijnat'aà-ná i kixi-na skanda k'e nga sikítsajnanguia ndsokoi jñà xi kondra-lè nga 'an jye kisikijne-la.”

45 Jè David, tsà kòs'ín kitsò-la Cristo [jè x̄it̄a xi xó síkasén-ne Nainá], ¿kó s'ín t̄jín-ne nga ya nchrobát'aà-ne tje-la x̄it̄axá ít̄jòn David?

46 Nijngòò xi koma-la nga kisikát̄ji-ne 'én koi. Tjen-ne nachrjein koi, mì t̄i yá xi k̄jò'ñó-ne ikon nga kiskònangui is̄a-la 'én xi k̄j'eíí.

23

Kiís'ín kiich̄ja Jesús ít'aà ts'e x̄it̄a fariseo kò x̄it̄a xi okóya k̄jot̄ixoma-la Nainá (Marcos 12:38-40; Lucas 11:37-54; 20:45-47)

1 Xi komà iskan kitsò-la Jesús j̄ñà x̄it̄a xi k̄jìn ma-ne kò x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la:

2 —J̄ñà x̄it̄a xi okóya k̄jot̄ixoma-la Nainá xi kiskii Moisés kò j̄ñà x̄it̄a fariseo t̄jín-la xá nga okóya k̄jot̄ixoma-la Nainá xi kiskii Moisés. 3 Tiná'yaà yije-là koni s'ín okóya-nò. Tanga mìkii k'oa 'nè koni s'ín j̄ñà x̄it̄a koi. K̄j'eíí tsò kò k̄j'eíí s'ín.

4 J̄ñà x̄it̄a koi binè-la x̄it̄a xi k̄j'eíí k̄jot̄ixoma-la xi 'ñó 'in t̄jín koni tsà ch'á í'í sík'a xi mìkii k'a-la; koa j̄ñà x̄it̄a xi okóya k̄jot̄ixoma, ni itsé síchját'aà-la j̄ñà x̄it̄a nga s̄iikitasòn k̄jot̄ixoma-la. 5 Koni s'ín s'ín yije kjoa koi, tà jè-né nga mejèn-la nga is̄a ndaà skoe x̄it̄a. Jè Xojon-la Nainá xi ót'aà tjen-la kò chrja-la, is̄aá ù s'ín; koa jè nikje xi ókjá, is̄aá ndojò kjoàn s'ín lixto xi t̄t̄jòn-la nikje-la, tà jè xi mejèn-la nga okó yijo-la nga tsò nga x̄it̄a tsjeè-la Nainá-né. 6 Mejèn-la nga j̄ñà k̄itsat'aà ít̄jòn ím̄ix̄a k'e nga k̄jèn x̄it̄a ñánda t̄jín s'eí kò ya ni'ya ingo sinagoga mejèn-la nga j̄ñà k̄itsanè íxile xi jncha ít̄jòn. 7 Tikoáá mejèn-la nga skoexkón x̄it̄a xi k̄j'eíí, ndaà s̄iixat'aà ya nditsin; k̄itsò-la: “Maestro, Maestro.”

8 Tanga j̄ñò, mìkii biì'nde nga “Maestro” k̄itsò-nò x̄it̄a; ngats'ioò j̄ñò, 'ndse chibàkoo xinguioo; tà jngòò ma xi Maestro-nò, jè Cristo [x̄it̄a xi xó kisikasén-ne Nainá]. 9 Nijngòò xi “Na'èn” 'mì-là ù ít'aà nangui; tà jngòò ma xi Na'èn-nò xi t̄jina ngajmii. 10 Koa ni yá xi x̄it̄a sko-la k̄itsò-nò; tajngòò Cristo xi sko-la t̄jina-nò. 11 Jè xi 'ñó 'nga síkijna yijo-la ít'aà tsajòn, jè-né xi s̄iixá-la x̄it̄a xi 'nga. 12 Jè xi 'nga síkijna yijo-la, is̄aá nangui k̄ijna nga koma iskan; kò jè xi nangui síkijna yijo-la, is̄aá 'nga k̄ijna nga koma iskan.

13 'j̄l̄ma xó-nò j̄ñò, x̄it̄a xi okoóya k̄jot̄ixoma-la Nainá xi kiskii Moisés, kò j̄ñò xi x̄it̄a fariseo, x̄it̄a xi jò isén t̄jín-nò! Bichjoà-là ndiyá-la ngajmii j̄ñà x̄it̄a xi mejèn-la fahas'en ya ñánda nga tíhotixoma Nainá. J̄ñò, mìkii bitjaàs'en-j̄ñòò kò mìkii biì'nde-là xi k̄j'eíí x̄it̄a nga fahas'en-j̄ñò.

14 'j̄l̄ma xó-nò j̄ñò, x̄it̄a xi okoóya k̄jot̄ixoma-la Nainá, kò j̄ñò xi x̄it̄a fariseo, x̄it̄a xi jò isén t̄jín-nò! Chj̄aà'an-là ni'ya-la íchjín ka'àn xi jye k'en x'in-la; ikjoàn 'ñó ndojò onguíkoo ochikon-nò nga mejèn-nò nga bitsajna'ma nga mì jcha-nò mé kjoa xi 'nè. Koií kjoa-la is̄aá tse k̄jò'in s'e-nò.

15 'j̄l̄ma xó-nò j̄ñò, x̄it̄a xi okoóya k̄jot̄ixoma-la Nainá, kò j̄ñò xi x̄it̄a fariseo, x̄it̄a xi jò isén t̄jín-nò! Bitjaàsòn yije isò'nde kò ndáchikon nga nokjoà-là nas'ín tà jngòò x̄it̄a nga ya fit'aà-nò. Kò k'e nga jye bitasòn-nò x̄it̄a jè, jò k'a ok̄ji ok'in-la koni j̄ñò nga s'e-la k̄jò'in ya ñánda títi ni'ín ts'e ù'nde k̄jò'in.

16 'j̄l̄ma-xó-nò j̄ñò, x̄it̄a xi mìkii tsejèn-nò nga mejèn-nò okoò-là ndiyá x̄it̄a xi k̄j'eíí! Bixón-nó: “Tsà jngòò x̄it̄a xi tsjá 'én-la xi ít'aà ts'e ingo, mìtsà mé-ne. Tanga tsà jngòò x̄it̄a tsjá 'én-la xi ít'aà ts'e tsojmì ch̄jì xi oro ts'e ingo, koií xi k̄jò'ñó k̄itasòn 'én-la.” 17 J̄ñò xi x̄it̄a tòn̄dò kò x̄it̄a xkan 'mì-nò! ¿Ná-laá xi is̄a ndaà t̄jín? ¿A j̄ñà tsojmì ch̄jì xi oro a xi jè ingo xi síchikon-t'in tsojmì ch̄jì? 18 J̄ñò k'oaá t̄i bixón: “Tsà jngòò x̄it̄a tsjá 'én-la nga k̄itsò: Tibeè ù'nde tsjeè ñánda binchasòn k̄jot̄jò xi tsjá-la Nainá, j̄ñà x̄it̄a mìkii k̄jò'ñó k̄itasòn 'én-la. Tanga tsà tsjá 'én-la xi ít'aà ts'e tsojmì xi ya títsajnasòn jè ù'nde tsjeè, jè xi okixi nga k̄jò'ñó k̄itasòn.” 19 J̄ñò xi x̄it̄a tòn̄dò kò x̄it̄a xkan 'mì-nò! ¿Ná-laá xi is̄a ndaà t̄jín? ¿A j̄ñà tsojmì xi t̄jín-sòn ya ù'nde tsjeè a xi jè ù'nde tsjeè xi síchikon-t'in tsojmì? 20 Jè xi tsjá 'én-la xi ít'aà ts'e ù'nde tsjeè, t̄ikoáá tsjá 'én-la xi ít'aà ts'e ngayije tsojmì

xi ya tǐn-sòn ya i'nde tsjeè. ²¹ Jè xi tsjá 'én-la it'aà ts'e ingo mìtsà tà jè it'aà ts'e ingo tsjá, tǐkoaá tsjá 'én-la xi it'aà ts'e Nainá xi ya tǐna. ²² Jè xi tsjá 'én-la it'aà ts'e ngajmì, tsjá 'én-la xi it'aà ts'e íxile kjotíxoma-la Nainá; tǐkoaá tsjá 'én-la xi it'aà ts'e Nainá xi ya tǐnasòn íxile.

²³ 'iIma xó-nò jǎn, xǐta xi okoòya kjotíxoma-la Nainá, kò jǎn xi xǐta fariseo, xǐta xi jò isén tǐn-nò! Nga ma-nò 'biì-là Nainá xi teya oko-la ts'e xka menta kò xka anís kò xka comino; tanga mìkiì nìkitasòn jè kjotíxoma xi isa 'ńó mochjeén koni jè kjoa kixi, kjoahimatakòn kò jè kjoa nga kixi kàtakjeiín-nò it'aà ts'e Nainá. Koií kjoa xi 'ńó mochjeén nga kítasòn; tǐkoaá mochjeén-né nga kítasòn jǎn kjoa xi i'nga. ²⁴ jǎn, xǐta xi mìkiì tsejèn-nò nga mejèn-nò okoò-là ndiyá xǐta xi kj'eí, jǎn, nìkjaànguioò natse nga majìn-nò nga chíjeén cho xi tjé, tanga mìkiì 'yaà k'e nga chíjeén cho ch'á xi 'mì camello!

²⁵ 'iIma xó-nò jǎn, xǐta xi okoòya kjotíxoma-la Nainá, kò jǎn xi xǐta fariseo, xǐta xi jò isén tǐn-nò! Onìjnoò chǐtsín-nò kò chroba-nò ya isò'nga-la tanga ya iya-la kitseè tsojmì xi nìchijé kò nga tse mejèn-nò. ²⁶ Jǎn xi xǐta fariseo 'mì-nò, xi mìkiì tsejèn-nò. Ítjòn taníya chǐtsín-nò kò chroba-nò ya iya-la, mé-ne nga kotsjeè-ne isò'nga-la.

²⁷ 'iIma xó-nò jǎn, xǐta xi okoòya kjotíxoma-la Nainá, kò jǎn xi xǐta fariseo, xǐta xi jò isén tǐn-nò! K'oaá titsjoè koni kjoàn chrjó-la mìk'en xi kitsiìnga isò'nga-la. Ndaà kjoàn, tanga ya iya-la kitseè nindaà-la mìk'en kò ngats'ì tsojmì xi ch'o kjoàn. ²⁸ Jǎn, k'oaá s'ín 'nè nga nguixkòn xǐta, xǐta ndaà-nò; tanga jjiìn inìma-nò kitseè kjoa xi jò isén tǐn-la kò kjoa nga ch'o 'nè.

²⁹ 'iIma xó-nò jǎn, xǐta xi okoòya kjotíxoma-la Nainá, kò jǎn xi xǐta fariseo, xǐta xi jò isén tǐn-nò! Bindaà chrjó-la mìk'en ts'e xǐta xi kiìchja ngajo-la Nainá kò nìkiìnga chrjó-la xi xǐta kixi komà. ³⁰ Ikjoàn bixón: “Tsà jǎn-la-ná xi titsajnakoaán jè nachrjein-la xǐta jchínga-ná mì-la kiì kinìchjât'aà-lá xǐta jchínga-ná nga kisik'en jǎn xǐta xi kiìchja ngajo-la Nainá.” ³¹ K'oaá s'ín 'ya-la nga tǐjǎn 'ya-nò yijo-nò nga ixti-la maá xǐta xi kisik'en xǐta xi kiìchja ngajo-la Nainá. ³² Jǎn, koni s'ín tsibíts'ia xǐta jchínga-nò, jngoò k'a tikitason yije kjoa.

³³ Jǎn, k'oaá ngaya-la koni ye, nga ya tǐn-nò it'aà ts'e ye. Mìkiì kojno-nò i'nde ts'e kjo'in. ³⁴ K'oií kjoa-la, 'an síkasén-nò xǐta xi kichja ngajo-la Nainá, xǐta xi tǐn-la kjoachjine kò xi kòkòya kjotíxoma. Tanga jǎn, tǐn xi sík'eèn, tǐn xi kjòt'aà krò koa tǐn xi kixkàn-koo ya iya ni'ya ingo sinagoga; koa konguítjìngui kondra-là xǐta koi nga xki xi ján naxandá. ³⁵ Jǎn skané yije-nò kjo'in jè jní xi kixixteèn ts'e xǐta ndaà xi k'en, mats'iaqo-ne Abel, xǐta kixi xi k'en ítjòn, skanda jè Zacarías, ki'ndí-la Berequías, jè xi kisik'en xǐta tsajòn ya i'nde jngoò osen-la ñánda tǐna Ni'ya Tsjeè-la Nainá kò ñánda binchásòn kjotjò xi tsjá-la Nainá jǎn xǐta. ³⁶ Okixií xi xan-nò, ngats'ì kjoa koi, jǎn skané-la kjo'in jǎn xǐta xi tǐn i'ndeí.

*Mé kjoa-ne nga kòs'ín kiìchjako-ne Jesús xǐta naxandá Jerusalén
(Lucas 13:34-35)*

³⁷ jǎn xi xǐta naxandá Jerusalén tsajòn xi nìk'eèn xǐta xi chja ngajo-la Nainá kò binè ndajo jǎn xǐta xi Nainá síkasén-nò! ¡Kjìn k'a kjòmejèn-na nga tsibíxkóya xǐta naxandá-nò, koni s'ín xa'nda nga bíngui jngaá-la jǎn ixti-la; tanga jǎn, mìkiì kòkjeiín-nò! ³⁸ Chítsejèn-là ni'ya-nò nga jye tsjiìn-takòn Nainá. ³⁹ K'oaá xán-nò mats'ia-ne nachrjein i'ndeí mì tì kiì jchaxkoòn-ná skanda k'e nga jè nachrjein nga kixón: “¡Mé ta ndaà-la jè xi nchrobá ngajo-la Nainá!”

24

*K'e nga kiichja Jesús it'aà ts'e ingo kó s'ín tjinè-la nga kixoña
(Marcos 13:1-2; Lucas 21:5-6)*

¹ Jesús k'e nga jye itjo-ne ingo ítjòn, jyeé tífi nga ijchò kinchat'aà chraña-la xita xi kota'yàt'aà-la. Ikjoàn tsakó-la jè ingo ítjòn kò ni'ya xi tjin-la. ² Jesús kitsò-la:

—¿A titsachitsejèn-là ngats'ìi ni'ya koi? Okixí xi xan-nò, nì tì jngoò ndajo sijijòsòn-la xíkjín. Kixoña yije-né kóhotjín.

*Seña xi s'e k'e nga nchrobá ma chraña nga kjoehet'aà isò'nde
(Marcos 13:3-23; Lucas 21:7-24; 17:22-24)*

³ Jesús, k'e nga tjna ya nindoò Yá Olivo, ijchò kinchat'aà-la jña xita xi kota'yàt'aà-la nga kiskònanguit'aàxìn-la kitsò-la:

—Koatìn-nájen, ¿mé nchrjein-ne nga okoma kjoa koi? ¿Mé seña xi s'e k'e nga kjoii ijngoò k'a kò k'e nga kjoehet'aà isò'nde?

⁴ K'ée kitsò-la Jesús:

—Tikindaa yijo-nò nga mì yá xita xi skónachan-nò. ⁵ Kjìn xita kjoii xi 'ín ts'an sikkjeén; kitsò: “An-ná xi Cristo, [nga 'aán kisikasén-na Nainá]”; koa kjìn xita skónachan-la. ⁶ S'e kjoichán ñánda chrañat'aà kò tikoa kina'ya-la kjoa ts'e kjoichán ñánda kjiin'nde, tanga jñò, kì tsakjoòn-jèn. Xó k'oaá koma-ne. Tanga kj'eè tsà isò'nde tífehet'aà. ⁷ Naxandá skaàn-kjoò xi kjeii naxandá. Koa xitaxá koiits'ia nga skaàn-kjoòko xitaxá xi kjeii naxandá. S'e kjinchrá, s'e ch'in, kò k'oa ch'ón nga xki xi ján i'nde. ⁸ Ngats'ìi kjoa koi, tà jè xi sa tímats'ia kò kjo'in.

⁹ Jña xita skinit'aà-nò ts'e xitaxá nga tsjá-nò kjo'in; sikk'en-nò. Ngats'ìi xita isò'nde kojtikeyè-nò koi kjoa-la nga 'an onguít'aà-ná. ¹⁰ Jè nchrjein koi, kjìn koma xi mì kii tì kokjeiin-la it'aà ts'an. Tijña kóotjinè-ne xíkjín xita kò tsjéngukeè xíkjín. ¹¹ Kjìn xita s'e xi xita ndiso xi kitsò nga Nainá chja ngajo-la. Tikoaá kjìn xita skónachan-la. ¹² Ndaà jchán s'e kjoats'en; skanda mì tì kii kotsjakeè-ne xíkjín xita. ¹³ Tanga jè xi kixi kijnako kjoa xi mokjeiin-la skanda k'e nga kjoehet'aà-ne kjoa, jè xi kitjokajin kjo'in. ¹⁴ Koa jè 'én ndaà-la Nainá koni s'ín otixoma Nainá, kobíson yije-né nga tíjtsa isò'nde mé-ne nga kji'nchré-ne ngats'ìi xita naxandá; ikjoàn k'ée kjoehet'aà isò'nde.

¹⁵ K'e nga jchaa nga 'ñó ch'o tíma ya i'nde Tsjeè-la Nainá, koi kjoa títasòn koni s'ín kiskii Daniel, xita xi kiichja ngajo-la Nainá. (Kátasijiin-la jña xita xi bíkxé xojon jé.) ¹⁶ Jñò, k'e nga jchaa kjoa koi, jña xita xi títsajna Judea, kátanga, kàtjì ñánda nindoò choòn. ¹⁷ Jè xi tíjnasò'nga ni'ya-la, kì tì kii fahas'en-ne ni'ya nga skoé tsojmì-la. ¹⁸ Jè xi tíxíxajin nangui-la, kì tì kii nchrobá-ne nga nchrohókjá nikje-la. ¹⁹ iIma xó-ne jña íchjín xi k'ndí 'ya kò xi ixti xó nchisíkaki jña nchrjein koi! ²⁰ Tijét'aà-la Nainá mé-ne nga mì k'ée kiyó-nò k'e nga nchrjein-la cho 'nchán kò k'e nga nchrjein nìkjáya. ²¹ Jña nchrjein koi, tseé kjo'in s'e; kj'eè kii k'oa ma skanda tjen-ne nga kisindaà isò'nde. Koa mì tì kii okoma-ne nga koma iskan. ²² Tsà mì k'oaá kitsò Nainá nga isa chiba nchrjein s'e kjo'in njngoò xita kitjokajin kjo'in. Tanga koi kjoa-la jña xita xi xó jaajin-ne Nainá, isa chiba nchrjein s'e kjo'in.

²³ K'e nga tsà yá xita xi kitsò-nò: “iChitsejèn-là íi tjna Cristo [xita xi xó kisikasén-ne Nainá]!”, o tsà kitsò-nò: “iJán tjna ján!”, kì kii mokjeiin-nò. ²⁴ Kjoii xita ndiso xi Cristo kitsò-la yijo-la, tikoaá kjoii xita xi koa ti kitsò nga jña xi chja ngajo-la Nainá. K'oaá tis'in kòkò seña kò kjoixkón xi ndaà tjin nga skónachan. Skanda jña xita xi jye jaajin Nainá mejèn skónachan-la tsà kokjeiin-la. ²⁵ Kangui nchrjeiin tibenojmíya yije-nò kjoa xi koma iskan. ²⁶ Tsà yá xita xi kitsò-nò: “iChitsejèn-là yaá tjna Cristo ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui

kixi choòn!”, kì kiì onguió; kò tsà kítso-nò: “!Yáá tíjnaya inga ni'ya!”, tikoáá kì kiì mokjeiín-nò. ²⁷ Koni ma ni'ín ch'on k'e nga ote ñánda bitjokàtji-ne ts'oi skanda ñánda okaàtji-ne, k'oaá s'ín koma k'e nga kjoiaa ìjngoò k'a xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na. ²⁸ Ya ñánda kijna mik'en, yaá kítsajnajtín jña líké.

Mé xi koma k'e nga kjoí ìjngoò k'a Ki'ndí-la Xita

(Marcos 13:24-37; Lucas 21:25-33; 17:26-30, 34-36)

²⁹ 'Tijè-ne nachrjein, k'e nga kjoehet'aà kjo'in koi, jè ts'oi, mì tì kiì sùhiseèn-ne, kojñò-né, mì tì kiì kotsjè-ne ndobá-la. Tikoáá jè sá, mì tì kiì sùhiseèn-ne. Ni'ño xi tjin ngajmii, kixongui-né. Jña nga'ño xi tjin ngajmii kitiya yijeé-la. ³⁰ Ikjoàn skoe xita ján ngajmii seña-na xi Ki'ndí-la Xita 'mì-na. Ngats'ii naxandá xi tjin ì isò'nde, jña xita skindáya-né nga 'ño tsakjón. Koá skoe-na xita xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na nga kjinchrobajñaà jjiin ifi xi tjin ngajmii; tse nga'ño kò kjoajeya kjoikoaa. ³¹ Siikasén àkjale-na nga 'ño sùkjindáya chrjo nga koiìxkóya xita-na xi 'an xó jaajiin-na nga ñijòn chrjangui-la isò'nde, nga jngoò ìjngoò ngobà-la isò'nde.

³² 'Chíta'yàkòò jè yá-la toò ikò mé xi okóya-ná; k'e nga ma kíndíya chrja-la, ikjoàn bíjts'én xka-la, tíjìn-nò nga jye nchrobá machraña chon ndobá. ³³ K'oaá tís'ín tjin, k'e nga jchaa nga k'oas'ín tíma kjoa koi, kátasijiin-nò nga 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na jyeé niton kjoiaa, k'oaá ngaya-la koni tsà jye tíjna chraña xotjoa-la ni'ya. ³⁴ Okixí xi xan-nò, k'oaá s'ín kítasòn yije kjoa koi, k'e nga tikj'eè biyaà xita xi tjin nachrjein ì'nde. ³⁵ Jè ngajmii kò isò'nde kjoehet'aà-né, tanga jña 'én-na mìkiì kjoehet'aà; kítasòn-né.

³⁶ 'Tanga k'e nga okoma, mì yá xi tíjìn-la mé nachrjein-ne kò mé hora-ne; ni jña àkjale xi tjin ngajmii, kò ni jè Ki'ndí-la Nainá tíjìn-la; tajngoò Nainá xi Na'èn-ná tíjìn-la.

³⁷ 'Koni s'ín komà nachrjein-la Noé, k'oaá tís'ín koma k'e nga kjoiaa ìjngoò k'a 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na. ³⁸ Jña nachrjein koi, k'e nga tikj'eè 'ba jtsí xkón, jña xita xi tjin k'e-ne, nchikjèn, nchi'biì, nchibixan íchjá kò íchjín skanda k'e nga jè nachrjein nga jahas'en ni'ya chitso jè Noé. ³⁹ Xita xi tjin koi nachrjein, mìkiì tíjìn-la mé xi koma skanda k'e nga j'ì jtsí xkón xi kiìchrjoako nandá ngats'ii xita. K'oaá tís'ín koma k'e nga kjoiaa ìjngoò k'a 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na. ⁴⁰ Jè nachrjein k'e nga 'an xi kjoiaa, jò xita xi nchisixá ján ijìn ijña, jngoò tjámiltjen, xi ìjngoò sijna-né. ⁴¹ Jò íchjín nchat'aà natsí xi nchi'o na'yo, jngoò tjámiltjen, xi ìjngoò sijna-né.

⁴² 'Titsajnaakoòn nga mìkiì 'yaà mé nachrjein-ne kò mé hora-ne nga kjoiaa 'an xi Nainá 'mì-na. ⁴³ Kátasijiin-nò, tsà jngoò nei-la ni'ya sijiin-la mé hora-ne k'e nga jño kjoí xita chijé nga sùchijé-la, sùkindáá ni'ya-la; mìkiì tsjá'nde nga kochijé-la. ⁴⁴ Jño, tikoáá titsajnandaà; nga 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, k'ée kjoiaa ìjngoò k'a k'e nga jño mìkiì titsachiña.

Chì'nda xi ndaà s'ín kò xi ch'o s'ín

(Lucas 12:41-48)

⁴⁵ '¿Yá-ne xi chì'nda kixi xi tjin-la kjoachjine? Jè nei-la sùkíjna'nda jña chì'nda-la xi i'nga xi ya síxá ni'ya-la mé-ne nga k'e kijchò chiba-la, sùkjèn chì'nda xíkjin. ⁴⁶ Mé tà ndaà-la jè chì'nda xi k'oas'ín ndaà tísikitasòn k'e nga kjoí-ne nei-la. ⁴⁷ Xi okixí xi xan-nò, nei-la chì'nda jè, jè sùkíjna'nda yije tsojmi xi tjin-la. ⁴⁸ Tanga tsà jè chì'nda ts'en kítso nga kòòkò inima-la: “Nei-na, kjìn nachrjein kochrjein-la nga kjoí-ne.” ⁴⁹ Ikjoàn koiìts'ia nga skaàn-kò chì'nda xíkjin, koá kòkjèn-kò kò skoíko xita ch'i. ⁵⁰ Chì'nda jè, kjoí-ne nei-la jè nachrjein kò jè hora k'e nga mìkiì tíkoña-la. ⁵¹ 'Ñó tse kjo'in tsjá-la. Tà ngásòn

okji kjo'in tsjá-la koni jñà xita xi jò isén tjín-la. Ikjoàn skindàya ko sijn's'in ni'ño.

25

Kjoa xi mangàsòn ts'e ixti íchjín xi te ma-ne

¹ Jè nachrjein k'e nga kotixoma jè xi ngajmü nchrobá-ne, k'oaá s'in koma koni komàt'in jñà ixti íchjín xi te ma-ne. Kiskoé ni'in lámpara-la xi ts'e asiti. Kiikoa-la jè xita xi bixan. ² 'Òn ma-ne ixti íchjín xi tjín-la kjohítsjeèn koa 'òn ma-ne xi tsjín-la kjohítsjeèn. ³ Jñà ixti íchjín xi tsjín-la kjohítsjeèn kiskoé lámpara-la tanga mikì ts'a-la asiti. ⁴ Koa jñà ixti íchjín xi jye tíjìn-la ts'a nomità asiti-la ko lámpara-la. ⁵ Jè xita xi tibixan, mikì xátì j'ì, koa kjònijñá-la ngats'ì ixti íchjín; tsohofè í'ño. ⁶ K'e nga ijchò osen nitjen, 'ño kichja jñà xita, kitsò: "Jye nchrobá jè xita xi bixan. Tìtjoo ni'ya, tanguíchjaà indiaà." ⁷ Ngats'ì ixti íchjín tsasítjen, koa tsibítsajnandaà lámpara-la. ⁸ Jñà xi 'òn ma-ne xi tsjín-la kjohítsjeèn kitsò-la jñà xi tjín-la: "Tjii itsé-nájen asiti-nò. Jè ni'in-nájen jye tìbits'o." ⁹ Tanga jñà ixti íchjín xi tjín-la kjohítsjeèn, kitsò-la: "Mikì koma, mikì kichóya-la tsajen. Tanguí kindá ñanda satíjna." ¹⁰ Tanga jñà ixti íchjín xi tsjín-la kjohítsjeèn k'e nga kii katse asiti-la, k'eé j'ì xita xi bixan. Koa jñà ixti íchjín xi 'òn ma-ne xi títsandaà nga títi lámpara-la, jahas'en ko jè xita xi bixan ya ni'ya ñanda tjín s'eí. Ikjoàn kisichjoà xotjoa-la ni'ya. ¹¹ Koma iskan j'ì-ne jñà ixti íchjín xi ngui 'òn ma. Kitsò: "Na'èn, Na'èn, chíx'a-nájen ni'ya." ¹² Tanga jè xita xi bixan, tà kitsò-la: "Okixí xi xan-nò, mikì bexkon-nò yá-nò jño."

¹³ Jesús kitsò-isa:

—Jñò, titsajnandaà, nga mikì 'yaà mé nachrjein-ne koa mé hora-ne nga kjoiaa 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na.

Kjoa xi mangàsòn ts'e ton xi kitjoé-la jñà chí'nda

¹⁴ Jè nachrjein k'e nga kotixoma jè xi ngajmü nchrobá-ne, k'oaá ti ngaya-la koni tsà jngoò xita xi tjín-la chí'nda. Kjiiin i'nde tífi. Kiichja-la chí'nda-la; kisingsaja ton-la nga jngoò ijngoò nga kátasikinda.

¹⁵ Jngoò chí'nda xi kitsjaà-la 'òn jmiù ton oro; xi ijngoò jò jmiù kitsjaà-la; xi ma-ne jàn jngoò jmiù kitsjaà-la. K'oaá s'in kitsjaà-la koni s'in koma-la nga sijáko nga jngoò ijngoò. Ikjoàn kii jè nei-la xá ñanda i'nde kjiiin. ¹⁶ Jè chí'nda xi kitjoé-la 'òn jmiù, kisixáko ton xi kitjoé-la koa ngui okji kisikijnesòn. ¹⁷ Ko jè chí'nda xi jò jmiù kitjoé-la, k'oaá tì kis'iin, tikoá ngui jò jmiù kisikijnesòn. ¹⁸ Tanga jè chí'nda xi kitjoé-la jngoò jmiù, tà tsibíjna'ma-né ton xi kitsjaà-la nei-la. Yaá tsibíjnajiin it'aà nangui.

¹⁹ K'e nga jye kjòtseé kii nei-la chí'nda koi, j'ì ijngoò k'a-ne; kis'iin-la kindá jè ton xi kitsjaà-la. ²⁰ Ijchò jè xi kjòngatsja xi 'òn jmiù, koa ngui 'òn jmiù ijchòkosòn. Kitsò-la nei-la: "Na'èn, 'òn jmiù ton xi jì kinìngatsja-ná, koa ngui 'òn jmiù kisikijnesoàn." ²¹ Jè nei-la kitsò-la: "Ndaà tjín; ngaji, xita ndaà-né. Ndaà kinìtasòn-ná nas'ín tà chiba ton kitsjaà-lè. 'An, isaá tse tsja isa-lè. Títjás'en-jiiin nga títjako-ná." ²² Ikjoàn ijchò jè chí'nda xi jò jmiù kjòngatsja, kitsò: "Na'èn, jò jmiù ton kinìngatsja-ná koa ngui jò jmiù kisikijnesoàn." ²³ Jè nei-la kitsò-la: "Ndaà tjín; ngaji, xita ndaà-né. Ndaà kinìtasòn-ná nas'ín tà chiba ton kitsjaà-lè. 'An isaá tse tsja isa-lè. Títjás'en-jiiin nga títjako-ná." ²⁴ Koa k'e nga ijchò jè chí'nda xi jngoò jmiù kjòngatsja kitsò-la nei-la: "Na'èn, bexkoón-lè nga xita jti takòn-né nga bixkoí tsojmi xi mì jì bitji, ko bixkoí jñà xi mì jì chíjndi. ²⁵ Koi kjoa-la nga kitsakjòn-na nga tsibíjna'ma ton-lè ya jjiin nangui. I tjina-ne ton-lè xi jngoò jmiù kinìngatsja-ná." ²⁶ Jè nei-la kitsò-la: "iNgaji, chí'nda ch'o-né koa xita ts'eè-né! Tsà jye tíjìn-lè nga 'an bixkoá ñanda

mì 'an bitjee kò bixkoá ñánda mì 'an kíndiaa. ²⁷ Tsà yà tsibìjini tòn-na yà banco mé-ne k'e nga kjoì-na, tjoé-na tòn-na kò ki'ndí-la tòn xi ts'an." ²⁸ Ikjoàn kitsò-la jñà xitá xi yà títajna: "Chjaà'an-là jè tòn xi jngoò jmiì; jè tjiì-la chí'nda xi te jmiì ma ts'e. ²⁹ Nga jè xi tjin-la, k'oií isa-la skanda tsatoó s'e-la, tanga jè xi tsjin-la, skanda tjá'aán-la mé xi chiba tjin-la. ³⁰ Jè chí'nda xi nì mé chí-la, tìkatjeen ján ndìtsiaán yà ñánda jñò choòn, yáá skindàya kò yáá sùjts'iin nì'ño."

K'e nga jè Nainá koìndaajìin-la ngats'ii xitá isò'nde

³¹ 'K'e nga kjoiaa ijngoò k'a 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na koni jngoò xitaxá ítjòn nga kjoìkooa kjoajeya-na, kò àkjale tsjeè-na xi títajnandii-na, k'eé kótijnasoàn íxile ts'e kjoítixoma-na xi 'ñó jeya tíjna. ³² Ngats'ii xitá xi tjin isò'nde, yáá koxkóya nguixkoaàn; ikjoàn sùjòya koni s'in paxtò xi ko'nda tindsó nga ochrjekàjìin orrè kò tindsó ska. ³³ Jñà orrè, yáá kitsajnat'aà kixi-na, koa jñà tindsó ska, yáá kitsajnat'aà ngaskón-na. ³⁴ 'An xi xitaxá ítjòn 'mì-na xán-la jñà xi títajnat'aà kixi-na: "Nchrobá jñò xi Nainá kisichikon-t'in-nò; chjoé kjondaà xi tijnandaà-la Nainá skanda k'e nga kisindaà isò'nde, nga yà kitsajnaà yà ñánda nga jè tíhotixoma. ³⁵ K'e nga kjòhojò-na, kits'ii-ná jñò xi tsoókjeen; k'e nga kjòxínda-na, kits'ii-ná nandá nga kits'iaa; k'e nga tsjin-na j'nde ñánda síkjáya, kits'ii'nde-ná ni'ya-nò. ³⁶ K'e nga tsjin-na nikje xi ónakjá, jñò kits'ii-ná; k'e nga kjòxk'én, tsanguì nikinda-ná; k'e nga ndayá tsohótijna'ya, tsanguì chitsejèn-ná." ³⁷ Koa jñà xi xitá kixi skonanguí-na, kitsò-na: "Na'èn, ¿kjé-né nga ki'ya-lèjen nga kjòhojò-lè, kò kits'ii-lèjen xi chíchi?, o ¿kjé-né nga ki'ya-lèjen nga kjòxínda-lè, kò kits'ii-lèjen nandá nga ki'yoì? ³⁸ ¿Kjé-né nga ki'ya-lèjen nga tsjin-lè j'nde ñánda níkjáyi, kò kits'ii'nde-lèjen ni'ya-najen, nas'in mìkiì yaxkon-lèjen? ¿Kjé-né nga ki'ya-lèjen nga tsjin-lè nikje xi chíkjeí, kò kits'ii-lèjen? ³⁹ ¿Kjé-né nga ki'ya-lèjen nga kjòxk'ín, kò tsanguì níkinda-lèjen?, o ¿kjé-né nga ki'ya-lèjen nga tina'yi ndayá, kò tsanguì chitsejèn-lèjen?" ⁴⁰ 'An xi xitaxá ítjòn 'mì-na xán-la: "Okixíí xi xan-nò, k'e nga k'oas'in kinìkò jngoò xitá xinguiáa nas'in takó 'ñó xitá ima kji, 'aán xi k'oas'in kinìkò-ná."

⁴¹ 'An xi xitaxá ítjòn 'mì-na xán-la jñà xitá xi títajna ngaskón-na: "Tinchat'aaxìn-ná jñò xi kjo'in tjinè-nò. Tanguió yà j'nde ñánda títi ni'in xi mìkiì bits'o nitá kjé-ne, jè j'nde xi tjinndaà it'aà ts'e xitá neí kò àkjale-la. ⁴² K'e nga kjòhojò-na, jñò, mìkiì kits'ii-ná xi tsoókjeen; k'e nga kjòxínda-na, mìkiì kits'ii-ná nandá nga kits'iaa; ⁴³ k'e nga tsjin-na j'nde ñánda síkjáya, mìkiì kits'ii'nde-ná ni'ya-nò. K'e nga tsjin-na nikje xi ónakjá, jñò mìkiì kits'ii-ná; k'e nga kjòxk'én mìkiì tsà kinìkinda-ná; k'e nga ndayá tsohótijna'ya, mìkiì tsanguì chitsejèn-ná." ⁴⁴ Tikoáá jñà xitá xi títajna ngaskón-na skonangui-na, kitsò-na: "Na'èn, ¿kjé-né nga ki'ya-lèjen nga kjòhojò-lè, nga kjòxínda-lè nga tsjin-lè j'nde ñánda níkjáyi, nga tsjin-lè nikje xi chíkjeí, nga kjòxk'ín, o k'e nga tina'yi ndayá kò mìkiì kinìchját'aà-lèjen?" ⁴⁵ 'An xi xitaxá ítjòn 'mì-na, xán-la: "Okixíí xi xan-nò, k'e nga mìkiì k'oas'in kinìkò jngoò xitá nas'in takó 'ñó ima kji, 'aán xi mìkiì k'oas'in kinìkò-ná." ⁴⁶ Jñà xitá ts'en koi s'eé-la kjo'in nitá kjé-ne, koa jñà xi xitá kixi s'eé-la kjoabinachon nitá kjé-ne.

26

Kiis'in tsajoóya-ne xitá kondra-la Jesús nga tsoba'ño
(Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-2; Juan 11:45-53)

¹ Jesús k'e nga jye kíichja yije 'én koi kitsò-la xitá xi kota'yát'aà-la:

²—Jñò, jye tíjìin-nò nga tà jò nachrjein chija ts'e s'eí Paxkò; 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, yáá kongatsja it'aà ts'e xitá naxandá nga koòt'aà-na krò.

³ Nachrjein koi jñà xità sko-la nò'miì, xità xi okóya kjetíxoma-la Nainá xi kiskìi Moisés kò xità jchínga-la jñà xità judío, yaá chixoña ya ndítsin ni'ya-la Caifás xi nò'miì ítjòn. ⁴ Yaá tsajoóya-ne kós'ín tsojà'ñó Jesús xi kjoa chijé, ikjoàn sikk'en. ⁵ Kitsò-la xíkjin:

—Mì nachrjein-la s'eí sikk'eén nga mì kots'en jñà xità naxandá.

Jngoò chjoón xi kisikaájno xkii jne sko Jesús
(Marcos 14:3-9; Juan 12:1-8)

⁶ Jesús, k'e nga tíjna ján naxandá Betania, ya ni'ya-la jngoò xità xi tsindojno chrjoa yijo-la nga sa ítjòn xi 'mì Simón, ⁷ ijchò jngoò chjoón xi 'ya jngoò lamità ndajo xi 'mì alabastro xi tíjya-la xkii jne, xi 'ñó chí-la. K'e nga tíjnat'aà ímíxa Jesús, chjoón jè, tsibíxteèn-sòn sko jè xkii jne. ⁸ Jñà xità xi kota'yát'aà-la Jesús k'e nga kijtseè, kòjti-la, kitsò:

—¿Mé-ne nga kasíkits'ón-ne jè xkii jne? ⁹ Tsà kàsatíjna, 'ñó-là tse chí-la koa jè ton-la komaá kochját'aà-la xità ima.

¹⁰ Kii'nchré Jesús. K'eé kitsò-la:

—¿Mé-ne nìjti-là chjoón jè? Koni s'ín kasiko-na ndaà kàs'ín. ¹¹ Jñà xità ima kítsajnakò kjit'aà-nò; tanga 'an mì ì tíjnakò kjit'aà-nò. ¹² Koni s'ín kasiko-na chjoón jè, nga kàbixteèn-jno xkii jne yijo-na, koií okàs'ín-ne nga síkijnandaà-na nga sijnà. ¹³ Okixí xi xan-nò, nita ñánda-ne nga tíjtsa isò'nde nga kobísòn 'én ndaà-la Nainá, tikoaá kobísòn-nè koni s'ín kasiko-na mé-ne nga sikkítsjeèn-ne xità it'aà ts'e chjoón jè.

Kó kis'iin Judas nga tsatíjna Jesús
(Marcos 14:10-11; Lucas 22:3-6)

¹⁴ Jè xi 'mì Judas Iscariote xi ya itjojin ts'e xità xi tejò ma-ne xità-la Jesús, kiiikon jñà xità sko-la nò'miì, ¹⁵ kitsò-la:

—¿Kó tíjn ton k'oi-ná nga sìngatsja-nò Jesús?

Jñà xità sko-la nò'miì, katé ixò ton chroba tsibíndaàjìn-ne. ¹⁶ Judas, k'eé tsibíts'ia nga tsohótsji'nde-la kós'ín sìngatsja Jesús.

Kiis'ín tsibíjna okixi Jesús k'e nga tsakjèn-kò xità-la xi tejò ma-ne
(Marcos 14:12-25; Lucas 22:7-23; Juan 13:21-30; 1 Corintios 11:23-26)

¹⁷ Jè nachrjein xi mats'ia ítjòn ts'e s'eí k'e nga kjèn inchrájin xi tsjin-la na'yo san jñà xità judío, jñà xità xi kota'yát'aà-la Jesús ijchòkon, kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Ñánda mejèn-lè nga onguí kíndaà-jen tsojmì xi chjineé ts'e s'eí Paxkò?

¹⁸ Jesús kitsò-la:

—Tanguíchòn ni'ya-la jngoò xità ya jjin naxandá. Kot'in-là: “Jè maestro k'oaá tsò: Jyeé tíma chraña nachrjein-na nga kiyá. Yaá ni'ya-lè kjián kachrje s'eí Paxkò kò xità xi kota'yát'aà-na.”

¹⁹ Jñà xità xi kota'yát'aà-la, k'oaá s'ín kis'iin koni s'ín kitsò-la Jesús. Yaá tsibíndaà tsojmì xi kòkjen kjoa ts'e s'eí Paxkò.

²⁰ K'e nga jye kòjñò, Jesús, tsibíjnat'aà ímíxa kò xità-la xi tejò ma-ne. ²¹ K'e nga nchikjèn, Jesús kitsò-la:

—Okixí xi xan-nò, jñò, ì tíjnajin jngoò-nò xi sìngatsja-na it'aà ts'e xità kondra-na.

²² Jñà xità xi kota'yát'aà-la Jesús 'ñó kjòba-la k'e nga okitsò. K'eé jngó jngó kiskònangui-la, kitsò-la:

—Na'èn, ¿a 'an-ná?

²³ Jesús kitsò-la:

—Jè xi kóngájiin-ko-na chroba, jé xi sùngatsja-na. ²⁴ 'An xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, k'oaá s'ín komat'ian koni s'ín tichja Xojon-la Nainá. ¡Tanga ima xó-ne jè xita xi sùngatsja-na! Ìsaá-là ndaà komà tsà mikì kits'iin xita jè.

²⁵ K'ée kiichja Judas, jè xi sùngatsja Jesús, kitsò:

—Maestro, ¿a 'an-ná?

Jesús kitsò-la:

—Jon, ngaji-né.

²⁶ K'e nga nchikjèn, Jesús kiskoé inchrajín, kiichjat'aà-la Nainá nga kisichikon-t'in, kisixkoaya ikjoàn kitsjaà-la xita xi kota'yàt'aà-la, kitsò-la:

—Chjoé, tichioè, yijo-na né.

²⁷ Ikjoàn kiskoé jngoè chitsín, kitsjaà-la kjondaà Nainá, k'ée kitsjaà-la xita xi kota'yàt'aà-la. Kitsò-la:

—Ngats'ioè, t'ioè jè xi tjiya chitsín. ²⁸ Jè-né xi jní-na xi síkixiya kjoa xitse xi bindàjiin-ko-nò. Jè jní-na xixteèn xi kjondaà ts'e kjin xita mé-ne nga jchat'aà-la jé-la. ²⁹ K'oaá xán-nò, mì tì kii ski-na vino skanda jè nàchrjein k'e nga skiko ijngoè k'a-nò vino xitse jè nàchrjein k'e nga kotixoma Na'èn-na.

'Èn xi kiichja Jesús nga jè Pedro kjó'mat'in

(Marcos 14:26-31; Lucas 22:31-34; Juan 13:36-38)

³⁰ K'e nga jye kiseè jngoè-la sò Nainá ts'e Salmo, ikjoàn kii ján i'a nindoè Yá Olivo. ³¹ Jesús kitsò-la xita xi kota'yàt'aà-la:

—Ngats'ioè jñò, nitjen jè, kijneí takòn-ná, nga k'oaá s'ín tichja Xojon-la Nainá nga tsò: “Kiyá jè paxtò koa jñà orré tsjohoya-né.” ³² Tanga koma iskan, k'e nga kjoaáya-na, kjin ítjòn-nò ján nangui Galilea.

³³ Kitsò Pedro:

—Nas'in ngats'i xita-lè xi i'nga tsjin takòn-lè, 'an, nimé nàchrjein-ne nga tsjin takòn-lè.

³⁴ K'ée kitsò-la Jesús:

—Okixí xi xan-lè, nitjen jè, k'e nga tikj'eè kjindáya kóxtí, ngaji, jàn k'a tsjá'mat'in-ná.

³⁵ Pedro kitsò:

—Nas'in skanda ya kiyáko-lè mikì kójna'mat'in-lè.

Ngàsòn kitsò ngats'i xita xi kota'yàt'aà-la Jesús.

Kii kitsò Jesús nga tsibitsi'ba ya i'nde ñánda 'mì Getsemaní

(Marcos 14:32-42; Lucas 22:39-46)

³⁶ K'ée kii Jesús ya ñánda 'mì Getsemaní ko xita xi kota'yàt'aà-la. Kitsò-la:

—Titsajna ijndé. 'An, ya kò-là kjián nga kichjàt'aà-la Nainá.

³⁷ Jesús kiiko Pedro ko ingajò ixti-la Zebedeo. Ikjoàn tsibits'ia nga kjòba-la koa kisikájno inima-la. ³⁸ K'ée kitsò Jesús:

—Tsí baá ma-la inima-na koni tsí mejèn kiyá. Titsajna ijndé koa titsajnakon-ko-ná.

³⁹ Jesús kiikjá chiba-isa. Ikjoàn tsohojna tsakján skanda it'aà nangui koa kisijét'aà-la Nainá, kitsò:

—Ji xi Na'èn-na xan-lè, tsà koma, kàtatjaàxìn-ná kjo'in koi, tanga mìtsà jè 'én ts'an kitasòn, jè kàtitasòn 'én tsiji.

⁴⁰ Ikjoàn j'ì ijngoè k'a-ne ya ñánda titsajna xita-la xi kota'yàt'aà-la, tanga jñà xita-la, kjijijòfè-né. Jesús kitsò-la Pedro:

—¿A mì kachíkjoa-nò tsà tà jngoè hora kòbitsajnakon-ko-ná? ⁴¹ Titsajnakoòn koa titsi'ba-là Nainá mé-ne nga mì sùkijne-nò kjoa ts'e jé. Xi okixi, jé inima-nò tíjnandaà-né tanga jè yijo-nò xi tsjin-la nga'ño.

⁴² Xi ma-ne jò k'a kii ijngoè k'a Jesús nga kii kítsi'ba. Kitsò:

—Ji xi Na'èn-na xan-lè, tsà mìkì koma tjáxìn-na kjo'in koi, kos'ín kàttasòn koni s'ín mejèn-lè.

⁴³ K'e nga j'ì ìjngoò k'a-ne, jña xita xi kota'yàt'aà-la, tákó kjiyijòfè-né nga 'ño nijná-la. ⁴⁴ Komà jàn k'a nga kiì kítsi'ba. Yaá kisikítsajna xita xi kota'yàt'aà-la. Táko k'oaá ti kitsò nga tsibítsi'ba. ⁴⁵ J'ì ìjngoò k'a-ne ya ñánda títsajna xita xi kota'yàt'aà-la. Kitsò-la:

—¿A tákó titsanìkjáya-nò kò titsafè-nò? Jyeé ijchò hora-la, 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, yaá kongatsja jña xita jé. ⁴⁶ Tísítjeen, chítsejèn-là, tíkjaán, jyeé nchrobá chraña jè xi sùngatsja-na.

*Kii komà k'e nga kindobà'ño Jesús
(Marcos 14:43-50; Lucas 22:47-53; Juan 18:2-11)*

⁴⁷ Táko tik'eé tíchja-isa Jesús nga ijchò Judas xi ya itjojiìn ts'e xita-la Jesús xi tejò ma-ne. Kjin xita tjiko xi 'ya kicha ndojò kò yá. Jña kisikasén xita sko-la nò'miì kò xita jchínga xi ts'e xita judío. ⁴⁸ Judas, jè xi tsatíjna Jesús, ítjòn tsibénojmi-la kós'ín kòkò-la Jesús. Kitsò-la:

—Jè xi skíne'a, jè-né xi tìndoba'ño.

⁴⁹ Nitoón kiì kasit'aà chraña-la Jesús. Kitsò-la:

—Ndaà-lè Maestro.

Ikjoàn kiskine'a. ⁵⁰ Jesús kitsò-la:

—Amigo, ¿mé xá kjoì-ne?

Jña xita xi tjiko Judas, nitoón kitsobà'ño Jesús.

⁵¹ Jngoò xita xi tikoá ya tsóhoko Jesús, tsachrje kicha ndojò-la. Tsajá-la jè xita chí'nda-la nò'miì ítjòn; tsatet'aà líká-la. ⁵² Jesús kitsò:

—Tikájnatoì kicha ndojò-lè ya i'nde-la; jña xi kicha skaàn-ne nga siik'en xíkjin, ngàsòn kicha kiyá ngajo-ne. ⁵³ ¿A mì 'ya-jèn tsà 'an sijé-la Na'èn-na, tsatoó tejò jmiì àkjale nitoón siikasén-na? ⁵⁴ Tanga tsà k'oas'ín sijé, mìkìl kítasòn koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga mochjeén-né nga k'oas'ín koma.

⁵⁵ Jesús kitsò-la jña xita xi kjin ma-ne:

—¿Mé-ne kos'ín kòf'ì ndobà'ño-ná nga kò kicha kò yá kich'à koni tsà jngoò xita chíjé? Nachrjein nchijòn tijnako-nò ján ingo ítjòn nga okoòya-nò kò mìkìl kindobà'ño-ná. ⁵⁶ K'ojí kjoa-la okoma-ne nga kítasòn 'én xi tjít'aà xojon-la jña xita xi kiichja ngajo-la Nainá.

Tik'eé-né ngats'ìi xita xi kota'yàt'aà-la Jesús tsanga kò kitsjeiìn takòn.

*Kii komà k'e nga tsibìjna Jesús nguixkon nò'miì ítjòn
(Marcos 14:53-65; Lucas 22:54-55, 63-71; Juan 18:12-14, 19-24)*

⁵⁷ Jña xita xi kitsobà'ño Jesús kiìkò ñánda tíjna Caifás xi nò'miì ítjòn. Yaá títsajna xita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskìl Moisés kò xita jchínga-la xita judío. ⁵⁸ Jè Pedro, tà kjiìn tà kjiìn tsajmeètjingui-la skanda ijchò nditsin ni'ya-la nò'miì ítjòn. Jahas'en ni'ya. Yaá tsibìjnat'aà-la ñánda títsajna xita xi síkinda ni'ya ingo nga mejèn-la skoé kós'ín koma nga kjoehet'aà kjoa.

⁵⁹ Jña xita sko-la nò'miì kò xita jchínga, ngats'ìi xita xi tjín-la xá ts'e xita judío, tsohótsji'nde-la nga tsját'in 'én xi kondra ts'e Jesús mé-ne nga koma sùngatsja-ne xita Roma nga siik'en Jesús. ⁶⁰ Tanga nímé 'én kisakò-la nas'ín ijchò xita ndiso xi kondra ts'e. Xi komà iskan ijchò jò xita ndiso ⁶¹ xi kitsò:

—Xita jè kitsò-né: “An, koma-na nga sìhixòña ingo ítjòn-la Nainá koa jàn nachrjein kindàyà ìjngoò k'a-na.” ⁶² K'eé tsasìjna kixi jè nò'miì ítjòn. Kitsò-la Jesús:

—¿A nímé 'én nokjoì, koni tsò 'én xi tsjá xita koi xi kondra tsiji?

⁶³ Jesús mìkìl kiichja. Jè nò'miì ítjòn kitsò-la:

—Tènojímí kixi nga nguixkon Nainá xi tijnakon. Kot'in-nájen. ¿A ngaji-né xi Cristo [xita xi xó kisikasén-lè Nainá] nga Ki'ndí-la mai?

⁶⁴ Jesús kitsò-la:

—Ngají xi k'oa si nga 'an-ná. Tikoá, k'oaá xán-nò, jñò jcha-ná xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na nga kótijnat'aá kixi-la ñánda tijná Nainá xi 'ño tse nga 'ño tjin-la. Tikoáá jcha-ná k'e nga kjinchrobàjñaà jjiin ifi xi ts'e ngajmii.

⁶⁵ Jè nò'mii ítjòn tsatijndajno yijo-la nikje-la xi íkjá nga 'ño kòjti-la, kitsò:

—Xita jè, jyeé kà'yaà nga chjajno-la Nainá koni tsò 'én xi chja. ¿Mé s'éeen-isa-ná xita xi kj'eí xi tsjá 'én? Jñá, jyeé kàna'yà-lá koni s'in chjajno-la Nainá. ⁶⁶ ¿Jñò, kó bixón, mé xi sikoáá?

Ngats'ii xita kitsò:

—Tjin-la jé, ok'in-la nga sik'en.

⁶⁷ Ikjoàn tsibíchrá'a kò tsi'beé-la. Koa tjin xi isén-la tsi'beé'a, ⁶⁸ kitsò-la:

—Ji Cristo [xi xó kisikasén-lè Nainá], kot'in-nájen, ¿yá xi tí'beé-lè?

K'e nga jè Pedro jàn k'a tsoho'mat'in Jesús

(Marcos 14:66-72; Lucas 22:56-62; Juan 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Jè Pedro k'e nga tijná nditsin ni'ya, ijchòkon jngoò chjoón chi'nda xi kitsò-la:

—Tikoáá ngaji, yaá tjaàkoi Jesús xi Galilea i'nde-la.

⁷⁰ Tanga jè Pedro tsoho'mat'in-né nga nguixkon ngats'ii xita. Kitsò:

—Miki be mé 'én xi tinokjoi.

⁷¹ Jè Pedro jyeé tíbitjo xotjoa ni'ya k'e kijtseè jngoò chjoón xi k'oa ti kitsò-la jña xita xi ya títsajna. Kitsò:

—Xita jè, tikoáá ya tsóhoko Jesús xi Nazaret ts'e.

⁷² Pedro jngoò k'a tsoho'mat'in. Kitsò:

—Tíbeè Nainá, miki bexkoan xita jè!

⁷³ Nga komà iskan jña xita xi ya títsajna ijchòkon ñánda tijná Pedro. Kitsò-la:

—Okixi-né, tikoáá ngaji xita xi kota'yàt'aà-la Jesús-né. 'Yaà-lè; k'oaá tis'in nokjoi.

⁷⁴ K'ée isa 'ño kiichja Pedro kitsò:

—Beè Nainá, nas'in tik'eèn-ná, miki bexkoan xita jè!

Tik'e-ne kiskindàya jngoò kóxtí. ⁷⁵ K'ée tsibítsjeèn-la Pedro koni kitsò-la Jesús: “K'e tikj'eè kjindàya kóxtí, ngaji, jàn k'a tsjá'mat'in-ná.” K'ée itjo ni'ya Pedro, jàn nditsiaán; ndaà jchán kiskindàya.

27

Kjoa xi komàt'in Jesús k'e nga kjòngatsja Pilato

(Marcos 15:1-2; Lucas 23:1-2; Juan 18:28-32)

¹ K'e nga kis'e isén, ngats'ii xita sko-la nò'mii, jña xita jchínga ts'e xita judío tsajoóya-ne nga kondra kjoí-la Jesús mé-ne nga koma sijnngatsja-ne jña xita Roma nga sikk'en. ² Tsibít'aà'ño, kiiko nga kisingatsja Pilato xi xitaxá gobernador tijná ts'e Roma.

Kii komàt'in Judas k'e nga k'en

³ Judas, jè xi tsatjna Jesús, k'e nga jye kijtseè nga jye kitjoèt'in kjoa nga kiyá, 'ño kokájno-la kjoa xi kis'iin koa kisikátji-ne ton chroba xi katé ma-ne jña xita sko-la nò'mii ko xita jchínga. ⁴ Kitsò-la:

—Tseé jé tsohótsji-la yijo-na nga kisingatsja-nò jngoò xita xi nimé jé tjin-la.

Tanga jña xita koi kitsò:

—Ngajen, miki 'ya-jen. Kjoa tsiji-né.

⁵ Judas tsibítjsjo ton ya ingo ítjòn. K'ée ki tsibítjohóngui yijo-la.

⁶ Jñà x̄it̄a sk̄o-l̄a n̄o'miì, kiskoé t̄on, kitsò:

—Mikì k̄oma ȳa s̄ijngoá t̄on xi t̄j̄ya kax̄a-l̄a t̄on k̄j̄ot̄j̄ò-l̄a Nainá. T̄on j̄è, ch̄j̄í-l̄a mik'en-né.

⁷ K'eé tsajoóya-ne nga j̄è t̄on j̄è, nanguí k̄otse jngoò 'nde-ne, xi 'mì: I'nde Ñánda Mandaà T̄j̄j̄í, mé-ne nga s'e-ne i'nde ñánda k̄oma s̄ij̄j̄in x̄it̄a xi x̄in nax̄andá-l̄a. ⁸ K'oíj̄ k̄joa-l̄a, skanda n̄achr̄jein i'nde, tákó k'oáá 'mì i'nde j̄è nga I'nde-l̄a Jn̄í 'mì. ⁹ K'oáá s'ín tsitas̄on koni s'ín kitsò Jeremías x̄it̄a xi kiich̄ja ngajo-l̄a Nainá nga kitsò: “Kiskoé t̄on chroba xi katé ma-ne, koni t̄j̄in tsib̄j̄na-l̄a ch̄j̄í-l̄a jñà x̄it̄a Israel, ¹⁰ k̄o k'oáá s'ín kisik̄jeén t̄on j̄è nga tsatse i'nde-l̄a x̄it̄a xi t̄j̄j̄í b̄indaà koni s'ín kits̄jaà-na ok̄ix̄i Nainá.”

*Én xi kiich̄ja Pilato k'e nga kiskònangui-l̄a Jesús
(Marcos 15:2-5; Lucas 23:3-5; Juan 18:33-38)*

¹¹ Jesús, k'e nga s̄ij̄na nguix̄k̄on j̄è x̄it̄ax̄á gobernador kiskònangui-l̄a, kitsò-l̄a:
—¿A j̄i-né xi x̄it̄ax̄á ít̄j̄on-l̄a jñà x̄it̄a judío?

Jesús kitsò:

—Ngaj̄í xi k'oá si nga 'an-ná.

¹² K'e nga nchihóngui Jesús jñà x̄it̄a sk̄o-l̄a n̄o'miì k̄o x̄it̄a jchínga-l̄a x̄it̄a judío, Jesús n̄imé 'én kiich̄ja. ¹³ K'eé kitsò Pilato, j̄è xi x̄it̄ax̄á gobernador:

—¿A mì na'ya-l̄a koni tsò-lè? K̄j̄in 'én ts̄j̄a xi kondra ts̄j̄i.

¹⁴ Tanga Jesús nijngoò 'én kiich̄ja. K'oíj̄ k̄joa-l̄a nga j̄è x̄it̄ax̄á gobernador tà k'oáá komà-l̄a.

*Kii komà k'e nga kitjòdè kjoa Jesús nga kiyá
(Marcos 15:6-20; Lucas 23:13-25; Juan 18:38-19:16)*

¹⁵ Nga x̄k̄i nó k'e nga bitjo s'eí Paxk̄o, j̄è x̄it̄ax̄á gobernador sík̄j̄nandeí jngoò x̄it̄a xi t̄ítsa'ya ndayá, j̄è xi mejèn-l̄a x̄it̄a nax̄andá nga k̄j̄nandeí. ¹⁶ T̄ik'eé-ne t̄j̄na'ya ndayá jngoò x̄it̄a xi 'ya-l̄a nga 'ñó ts'en xi 'mì Barrabás. ¹⁷ K'e nga chixoña x̄it̄a nax̄andá, j̄è Pilato kiskònangui-l̄a, kitsò-l̄a:

—¿Yá-né xi mejèn-nò nga k̄j̄nandeí? ¿A Barrabás-né, o xi Jesús-né xi Cristo 'mì-là?

¹⁸ Koií ok̄itsò-ne Pilato nga jyeé t̄j̄j̄in-l̄a nga tà k̄joax̄it̄ak̄on-né nga ȳa ijchò síngats̄ja Jesús.

¹⁹ J̄è Pilato k'e nga t̄j̄na ni'ya osen, j̄è ch̄joón-l̄a kis̄ikasén xá-l̄a, kitsò-l̄a: “Kii j̄i ch̄inḡaj̄in k̄joa-l̄a x̄it̄a kix̄i j̄è. Nat̄i n̄it̄j̄en, ts̄í 'ñó ch'o tsò nijñá xi kò'biè-na ít'á ts'e.”

²⁰ Tanga jñà x̄it̄a sk̄o-l̄a n̄o'miì k̄o x̄it̄a jchínga, chinchá'a x̄it̄a nax̄andá nga k̄atas̄j̄é nga k̄at̄j̄nandeí Barrabás k̄o k̄atas̄ík'en Jesús. ²¹ J̄è x̄it̄ax̄á gobernador i'ngò k'a kiskònangui-l̄a jñà x̄it̄a nax̄andá; kitsò-l̄a:

—¿Ñá-laá nga ingajò x̄it̄a koi xi mejèn-nò nga sík̄j̄nandiaá?

Jñà x̄it̄a nax̄andá kitsò:

—J̄è Barrabás.

²² Pilato kiskònangui-l̄a jñà x̄it̄a nax̄andá. Kitsò-l̄a:

—¿Mé xi s̄ikoáá Jesús xi Cristo 'mì-là?

Ngats'ì x̄it̄a nax̄andá kitsò:

—¡K̄atasit'aà krò!

²³ K'eé kitsò Pilato:

—¿Mé j̄è xi tsohóts̄ji, mé-ne kiyá-ne?

Jñà x̄it̄a, ìs̄aá 'ñó kiich̄ja, kitsò:

—¡K̄atasit'aà krò!

²⁴ K'e nga kijtsee Pilato nga ni mé kjoa sindaàjìin, tà ìsáá tímatse kjoasiì, kiskinìkjaá nandá nga tsanìjno tsja nga nguixkõn xita naxandá [mé-ne nga skoe-ne jñà xita nga nimé jé tjín-la]. Kitsò:

—Nimé jé tjín-na xi it'aà ts'e xita kixi jè nga mejèn-nò nik'eèn. Kjoa tsajòn-nò.

²⁵ Ngats'ìi xita kjìn kitsò:

—Kjoabiyaà-la xita jè, kinda tsajen-nájen ko ixti-najen.

²⁶ Pilato, k'eé kisikijnandeí Barrabás; k'e nga jye kitsjaà okixi nga tsajá-la Jesús, ikjoàn kisingatsja nga sit'aà krò.

²⁷ Jñà soldado-la xitaxá gobernador kiiko Jesús ján ni'ya osen. Ikjoàn kiichja yije-la soldado xikjín nga tsibìtsajnandiì-la. ²⁸ Tsachrje nikje-la koa kisikjá jngoò nikje xi inì kji. ²⁹ Ikjoàn tsibí'a sko jngoò corona na'yá xi jñà xó tsibíndaà-ne, koa jngoò yá tsohóya tsja kixi; k'eé chincha-xkó'nchit'aà-la nga kisisobà-la. Kitsò-la:

—¡Viva xitaxá ítjòn-la xita judío!

³⁰ Tikoáá tsibíchrájno koa kiskoé yá xkajinchra xi kjiya tsja, tsatji sko. ³¹ K'e nga jye kisisobà-la, jaàxìn-la nikje inì xi íkjá. Ikjoàn kisikákjá-ne xi nikje ts'e. K'eé kiiko nga kosit'aà krò.

Kií kinìko Jesús k'e nga kisasit'aà krò

(Marcos 15:21-32; Lucas 23:26-43; Juan 19:17-27)

³² K'e nga jye nchifiko Jesús, kiskaàkjoò jngoò xita xi Cirene i'nde-la xi 'mì Simón. Jñà soldado kjo'ño kis'ìin-la nga kisik'ajen krò-la Jesús.

³³ K'e nga ijchòko ya i'nde ñánda 'mì Gólgota 'én xi tsòya-ne i'nde sko mik'en, ³⁴ yaá kitsjaà-la vino xi tsjájìin-la ndá chikitsja. K'e nga kiskoòt'aà Jesús mìkìi kits'ìi.

³⁵ K'e nga jyeé tsasit'aà krò, jñà soldado kisisakáko nikje-la Jesús nga kisi'ka'bí-la xikjín yá ts'e koma. K'oaá s'ín tsitasòn 'én-la jè xita xi kiichja ngajo-la Nainá nga kitsò: “Kisi'ka'bí nikje-na koa kisisakáko yá ts'e koma.” ³⁶ Ikjoàn yaá tsibìtsajna nga kisikinda Jesús. ³⁷ Ya isòn sko krò tsibít'aà 'én xi k'oa kitsò mé jé xi komà-la nga kinik'en. Jñà 'én koi, tsò: “Jè jèe xi Jesús xi Xitaxá ítjòn-la xita judío.”

³⁸ Tikoáá kisit'aà krò jò xita chijé. Jngoò kisit'aà nga kixi-la koa jngoò kisit'aà nga ngaskón-la. ³⁹ Jñà xita xi ya ja, síkatji sko nga kiichjajno-la, ⁴⁰ kitsò-la:

—Ji, k'oaá kisi nga siixòñi ingo ítjòn-la Nainá ko jàn nachrjein kíndaà ngajo-ne; tikijnandeí yijo-lè. Tsà kixi kjoa nga ji xi Ki'ndí-la Nainá, chinájen-t'i yijo-lè krò.

⁴¹ K'oaá tis'ín kisisobà-la jñà xita sko-la no'miì, ko xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskìi Moisés, ko xita jchínga ts'e xita judío. Kitsò:

⁴² —Xita jè, tsachrjekàjìin kjo'in xi kj'eíi xita, tanga jè xi yijo-la, mìkìi ma ochrjekàjìin kjo'in. Tsà kixi kjoa nga jè Xitaxá ítjòn-la Israel, kàtìtjojen-t'aà krò mé-ne nga kòkjeiín-ná it'aà ts'e. ⁴³ Xita jè, it'aà ts'e Nainá kjò'ñót'aà ikon. Tsà kixi kjoa tsjakeè Nainá, i'ndeí, jè kàtasìko. Nga k'oaá tì kitsò nga Ki'ndí-la Nainá ma.

⁴⁴ Skanda jñà xita chijé xi tikoá ya kjit'aà krò tikoáá tsatít'aà.

Mé xi komà k'e nga k'en Jesús

(Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49; Juan 19:28-30)

⁴⁵ K'e nga ijchò nchisen skanda xi jàn nga kjòhoxòn, kòhokji nga tíjtsa isò'nde kòjñò. ⁴⁶ Tìjè-ne hora Jesús 'ño kiichja nga kitsò: “Elí, Elí, ¿lama sabactani?” 'Én jè tsòya-ne: Nainá, Nainá, ¿mé-ne kàjneitakòn-ná?

⁴⁷ Tjín i'nga xita xi ya títsajna xi kii'nchré-la, kitsò:

—Xita jè, jé chja-la Elías.

⁴⁸ K'ée tsangachikon jngoò xi kiikjaá tsanga; kiska'nchi-la ko vinagre; ikjoàn tsibísko-la inaxo; kitsjaà-la Jesús nga kàt'iì. ⁴⁹ Tanga kitsò xita xi i'nga:

—Kii k'oa niko, chítsejèn-lá, ¿a kjoí Elías nga skónájen-t'aà krò?

⁵⁰ Jesús ijngoò k'a 'ño kiskindàya. Ikjoàn k'en. ⁵¹ Jè nikje velo xi tjohóya jngoò osen ingo itjòn kixajndà. Jòya komà skanda it'aà nangui; ts'a ch'ón koa tsàkjàn naxi ⁵² nga kitáx'a jña itsjó-la mik'en. Kjin xita tsjeè-la Nainá jaáya-la xi kjòtseé k'en. ⁵³ Jña xita mik'en xi itjo-ne itsjó-la, k'e nga koma iskan nga jaáya-la Jesús, xita koi, jahas'en ya naxandá tsjeè Jerusalén; kjin xita kijtseèxon.

⁵⁴ Jña xita xi nchisíkinda Jesús ko jé xita sko-la soldado, k'e nga kijtseè nga ts'a ch'ón, ngats'iì kjoa xi komà, tsí ndaà kitsakjòn. K'ée kitsò:

—Kixií-là kjoa, xita jèe, Ki'ndí-la Nainá-né.

⁵⁵ Tikoáá kjin íchjín títsajna xi kjiin nchikotsejèn-ne xi inchrobà-tjingui-la Jesús skanda ján Galilea nga kisichját'aà-la. ⁵⁶ Yaá títsajna xi 'mì María Magdalena, María xi nea-la ma Jacobo ko José, ko nea-la ixti-la Zebedeo.

K'e nga kishijiin Jesús

(Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-56; Juan 19:38-42)

⁵⁷ K'e nga jye kòjñò, j'iì jngoò xita nchiná xi 'mì José. Yaá i'nde-la jè naxandá xi 'mì Arimatea. Xita jè tikoáá yaá kiskoòta'yàt'aà-la Jesús. ⁵⁸ K'ée kiichja-la Pilato nga kisijé-la yijo-la Jesús. Jè Pilato kitsjaà okixi nga kàtatjoé-la. ⁵⁹ José kiskoé yijo-la Jesús; kisikájté jngoò nikje sávana tsjeè. ⁶⁰ Kii kishijiin ya nangui-la xi ts'e José. Kiskinís'engui jngoò ngajo itsjó xitse xi xó tsibíndaà-ne ya ingui nguijo. Ikjoàn tsohójtsa xotjoa-la ngajo jngoò ndajo tee; ikjoàn kii-ne. ⁶¹ Jè María Magdalena ko María xi ijngoò, yaá tsibítsajnat'aà chraña-la ñanda kishijiin Jesús.

Mé-ne soldado kisikinda-ne ñanda kishijiin Jesús

⁶² K'e nga komà inchjòn, jè nachrjein nikjáya, jña xita sko-la no'miì ko xita fariseo kiikon Pilato. ⁶³ Kitsò-la:

—Na'èn, bítsjeèn-najen, jè xita ndiso jèe, k'e nga sa tsibijnakon kitsò-né: “K'e nga kijchò jàn nachrjein kjoáya-na.” ⁶⁴ K'oií kjoa-la kàtamakinda itsjó-la skanda k'e koma jàn nachrjein nga mì yaá kijchò xita-la xi kota'yàt'aà-la k'e nga nitjen nga kjiiko chijé yijo-la. Ikjoàn kitsò jña xita-la nga keènojmií-la jña xita naxandá: “Jyee jaáya-la xi it'aà ts'e kjoabiyaà.” Koa isaá ch'o komà 'én ndiso koi koni jña xi itjòn.

⁶⁵ Kitsò Pilato:

—Ya títsajna soldado. Tanguió tikindaa. 'Ñó tichjoà jè itsjó nga 'ño kàtas'e.

⁶⁶ K'ée kii nga tsibíchjoà'ño jè itsjó koa tsasén jngoò-la sello ya isò'nga-la ndajo xi kijtsa. Ikjoàn kisikítsajna soldado xi kisikinda.

28

Mé xi komà k'e nga jaáya-la Jesús it'aà ts'e kjoabiyaà

(Marcos 16:1-8; Lucas 24:1-12; Juan 20:1-10)

¹ K'e nga jye tsato nachrjein nikjáya, nga jye tís'e isén jè nachrjein tahàngo nga tàts'en xomàna, kii María Magdalena ko María xi ijngoò nga kii katsejèn-la itsjó-la ñanda kishijiin Jesús. ² K'e nga itjokàjen jngoò àkjale-la Nainá xi inchrobà-ne ngajmiì, tà nitoón ts'a jngoò ch'ón xi 'ño ts'a nga jaàxìn jè ndajo xi kijtsa ngajo itsjó; yaá tsibijnasòn. ³ Jè àkjale ote kji koni jngoò ni'ín ch'ón; ko jè nikje-la xi ikjá, chroba kji koni kjoàn 'nchán. ⁴ Jña soldado k'e nga kijtseè,

tsí ndaà kitsakjòn-la. Tsí chiba-la tsatsé-né koa yaá k'en-ña. ⁵ Jè àkjale kitsò-la jñà íchjín:

—Kì tsakjoòn-jèn. Be-ná, jè binchaàtsjioè Jesús xi kisit'aà krò. ⁶ Mì tì jí tíjna-ne. Jyeé kòfaáya-la koni s'ín kitsò nga kjoáya-la. Nchrobá chitsejèn-là i'nde-la ñánda kisijna. ⁷ Nitoón tanguió, koatìn-là xita xi kota'yàt'aà-la: “Jyeé kòfaáya-la. Jè, yaá tífi ítjòn-nò ján Galilea. Yaá jchaxkoòn ijngoò k'a.” Tà k'oaá tjin 'én xi tsja-nò.

⁸ Jñà íchjín nitoón itjongui-ne nguijo; kii tsangachikon; okji tsakjón koa okji 'nó tsja s'e-la nga kii kénajmí-la xita xi kota'yàt'aà-la Jesús. ⁹ K'e nga nchifi íchjín, tà nitoón kisatiikjoè Jesús koa kisihiyat'aà. Jñà íchjín, kii kinchat'aà chraña-la, ikjoàn chincha-xkó'nchit'aà-la nga kijtseèxkón, k'ée kitsohòkjá ndsoko. ¹⁰ Jesús kitsò-la:

—Kì tsakjoòn-jèn. Tanguió tikí'nchré jñà 'ndsè mé-ne nga kàtjì-ne ján Galilea. Yaá skoe ijngoò k'a-na.

'Én xi kitsjaà jñà soldado

¹¹ K'e nga nchifi-ne jñà íchjín, tikoá kii i'nga-ne jñà soldado xi kisikinda jé itsjó; kii ján jngoò osen naxandá nga kii kénajmí-la jñà xita sko-la no'mii ngats'i kjoa xi komà. ¹² Jñà xita sko-la no'mii kiikáko jñà xita jchínga. K'e nga jye tsajoóya-ne, tseé ton kitsjaà-la jñà soldado, ¹³ ikjoàn kitsò-la:

—Jñò, k'oaá tixón: “K'e nga ijchò osen nitjen nga titsayijòfè-jen, jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús ijchòkjaá chijé yijo-la.” ¹⁴ Tsà kji'nchré jè xitaxá gobernador nga titsayijòfè, ngajeén onguíchoòn-jen mé-ne nga mì kjo'in tsjá-nò.

¹⁵ Jñà soldado kiskoé ton xi kitsjaà-la ko k'oaá s'ín kitsò koni s'ín ki'mi-la. Skanda naxrjein i'ndeí tákó k'oaá tsò jñà xita judío.

Kii kitsò Jesús nga kitsjaà-la xá xita xi kota'yàt'aà-la (Marcos 16:14-18; Lucas 24:36-49; Juan 20:19-23)

¹⁶ Jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús xi ngui tejingò ma-ne, kii ján Galilea ya nindoò ñánda nga okitsò-la Jesús. ¹⁷ K'e nga kijtseè Jesús, chincha-xkó'nchit'aà-la nga kijtseèxkón. Tanga tjin i'nga xi mikii kòkjeín-la tsà jè-né. ¹⁸ Jesús, k'ée kii kasit'aà chraña-la, kitsò-la:

—Jyeé kitjoé yije-na nga'ño nga 'an kotiixoma ngajmii ko i isò'nde. ¹⁹ Tanguíchòn yije xita xi tjin nga tíjtsa naxandá xi tjin isò'nde; takóya-là nga it'aà ts'an kàtakota'yà; t'een bautizar it'aà ts'e 'ín-la Na'èn-ná ko ts'e Kí'ndí-la koa ko ts'e Inima Tsjeè-la Nainá; ²⁰ takóya-là nga kàtasíkitasòn yije kjoa xi 'an tsakoóya-nò. Kì nijchàajin-jèn nga 'aán tíjnako-nò naxrjein inchijòn skanda k'e nga kjoehet'aà isò'nde. K'oaá s'ín kàtama.

'Én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo koni s'ín kiskù San Marcos

*Kó kitsò 'én xi kùchja Juan xi kis'iin bautizar xita
(Mateo 3:1-12; Lucas 3:1-9, 15-17; Juan 1:19-28)*

¹ I mats'ia-ne 'én ndaà-la Jesucristo xi Ki'ndí-la Nainá.

² K'oaá s'ín komà koni s'ín tjit'aà xojon-la Isaías xita xi kùchja ngajo-la Nainá nga kitsò:

'An, sikasén ítjòn-lè xita-na xi kjiko 'én,
jè xi koìndaàya ítjòn-lè ndiyá-lè.

³ Na'yà-la jta-la jngoò xita xi 'ño chja
ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn, nga tsò:

“Tjandaà ndiyá-la Nainá ya jjiin inima-nò;
kixi tikájna koni jngoò ndiyá ñánda kojmeèya Na'èn-ná.”

⁴ K'oaá s'ín komà; j'ii jè Juan nga kis'iin bautizar xita ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn. Kùchjaya nga kàtasíkájno jé-la jña xita nga mì tì jé kohótsji-ne, ikjoàn kàtas'ín bautizar yijo-la mé-ne nga sùjchàat'aà-la Nainá jé-la. ⁵ Kjìn xita ijchò 'nchré-la Juan xi inchrobà-ne nangui Judea ko naxandá Jerusalén. K'e nga jye jahatakòn jé-la jña xita, jè Juan kis'iin bautizar ya nandá xajngá nandá Jordán.

⁶ Nikje xi tsohòkjá Juan, tsja-la cho camello-né; ko jngoò sincho chrjoa tsibíkjá ndáyá-la; tsojmì xi kiskine Juan, jña cho langosta, ko tsjén-la cho cera xi tjín jjiin ijña. ⁷ K'oaá s'ín kùchja nga tsò:

—Jngoò nchrobátjngui-na xi isa tse nga'ño tjín-la mì k'oaà-ne koni 'an, skanda mì kì tjí'nde-na nga kósiñiat'aà-la nga skíjnda jè xox'ín-la xojté-la. ⁸ Kixíi kjoa 'an, ta nandá s'iin-na bautizar xita, tanga jè xi sa nchrobátjngui-na, kóó Inima Tsjeè-la Nainá s'iin-nò bautizar.

*Kós'ín komà k'e nga komà bautizar Jesús
(Mateo 3:13-17; Lucas 3:21-22)*

⁹ Jngoò nchrjein j'ii-ne Jesús ya Nazaret, nangui xi chja-ne Galilea; ikjoàn jè Juan kis'iin bautizar ya nandá xajngá nandá Jordán. ¹⁰ K'e nga itjokàjiin-ne nandá Jesús, nitoón kijtsee nga kitáxa ngajmù koa jè Inima Tsjeè-la Nainá inchrobàjen 'nè-la koni jngoò nise paloma. ¹¹ Koa kina'yà jngoò-la 'én xi ngajmù inchrobà-ne xi kitsò:

—Ji-né xi ki'ndí-na, xan-lè, xi 'ño matsjake-lè, tsja tjín-la takoàn it'aà tsiji.

*K'e nga jè xita neii kiskoòt'aà Jesús
(Mateo 4:1-11; Lucas 4:1-13)*

¹² Nga komà iskan jè Inima Tsjeè-la Nainá kisikasén Jesús ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn. ¹³ Ichán nchrjein tsibijna; tsibijnajiin-la cho ts'en ko jè xita neii kiskoòt'aà nga mejèn-la nga kàtátsji jé. Tanga jña àkjale kisis'in-la.

*K'e nga tsibíts'ia Jesús nga kisixá ya i'nde Galilea
(Mateo 4:12-17; Lucas 4:14-15)*

¹⁴ K'e nga jye kii ndáyá Juan xi kis'iin bautizar xita, Jesús kii ján Galilea nga kùchjaya 'én ndaà-la Nainá koni s'ín otíxoma Nainá. ¹⁵ Kitsò:

—Jye kjòchrañat'aà-nò nchrjein nga jchaa kós'ín otíxoma Nainá. Tikájno jé-nò, kì tì jé binchaàtsji-nò; kàtakjeín-nò 'én ndaà-la Nainá.

Kii kis'ùin Jesús nga ñijòn xita kiichja-la xi ma-la sík'en tìn
(Mateo 4:18-22; Lucas 5:1-11)

¹⁶ Jesús, k'e nga ja indii ndáchikon Galilea, kijtseè xi 'mì Simón ko 'ndse Andrés nga nchisíkatjen-nguindá na'ya-la. Xita koi, tìn sík'en. ¹⁷ Jesús kitsò-la: —Nchrobátjngui-ná, 'an tsjaà-nò xá nga kíxkóya xita xi 'an kjít'aà-na koni s'ín maxkóya tìn k'e nga ník'eèn.

¹⁸ Jñà xita koi nitoón kisikájna na'ya-la nga kiitjngui-la Jesús.

¹⁹ İsa xijngoaà İsa, Jesús kijtseè xi 'mì Jacobo ko 'ndse Juan, ixti-la Zebedeo nga tıtsaya chitso; nchibındaaya na'ya-la. ²⁰ Tıkoaá nitoón kiichja-la xita koi; yaá kiitjngui-la Jesús; kisikájna Zebedeo xi na'èn-la ma, ko xita chí'nda xi síxáko ya İya chitso.

Jngoò xita xi inima ch'o-la neii tjiin inima-la
(Lucas 4:31-37)

²¹ İjchò naxandá Capernaum; k'e nga jye ijchò nachrjein níkjáya, jahas'en ni'ya ingo sinagoga ts'e xita judío; İkjoàn tsakóya 'én-la Nainá. ²² Jñà xita, tà k'oaá komà-la koni tsò 'én xi tsakóya. K'oaá s'ín tsakóya koni jngoò xita xi 'ñó tjin-la kjotixoma; mıtısa k'oa's'ın tsakóya koni xita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés. ²³ Ya ni'ya ingo sinagoga tjna jngoò xita xi inima ch'o-la neii tjiin inima-la. 'Ñó kiichja nga kitsò:

²⁴ —İ Jesús, xi Nazaret tsiji, ¿mé xi mejèn-lè? ¿Mé xi binchaàtsji? ¿A kòfi níkjehesòn-nájen? Bexkon-lè; İj-né xi Xita Tsjeè-la Nainá.

²⁵ Tanga Jesús tsohótiko jè inima cho-la neii, kitsò-la:

—İyò tjni, titjoiin inima-la xita jè.

²⁶ Jè inima cho-la neii kisikatsé koa kiskindáya xá, İkjoàn itjoiin inima-la xita jè. ²⁷ Ngats'ii xita xi tıtsajna, tà k'oaá koma-la; xki xi ján tsohóko xıkjın; kitsò:

—¿Mé kjoa-ne koi? Jngoò kjoa xitse okóya xi tjin-la kjotixoma. Skanda jñà inima cho-la neii tsjá-la okixi, ko 'nchréñjon-la.

²⁸ Jesús, nitoón kina'ya-la kóhokji nga jngoò itjandi nangui xi chja-ne Galilea.

K'e nga kisindaà-ne Jesús jè nachiya-la Pedro
(Mateo 8:14-15; Lucas 4:38-39)

²⁹ Jesús, k'e nga itjo-ne ni'ya ingo sinagoga, kjihjtako Jacobo ko Juan, nitoón kii ya ni'ya-la ñánda tjna Simón ko Andrés. ³⁰ Jè nachiya-la Simón, kijn xk'én-né. Ch'in tjnnga tjin-la. Nitoón kis'enojmı-la Jesús. ³¹ İkjoàn kiikasıt'aà chraña-la; kitsobà'ñó tsja; kisikasıtjen. Ko nitoón kitjaaxın-la ch'in tjnnga. İkjoàn chjoón jè, kisıs'in-la Jesús ko xita xi kjihjtako.

K'e nga Jesús, kjin xita xk'én kisindaà-ne
(Mateo 8:16-17; Lucas 4:40-41)

³² K'e nga jye kiskaàtji ts'oi nga jye kòjñò, j'ıko-la Jesús ngats'ii xita xk'én ko xi inima cho-la neii tjiin inima-la. ³³ Ngats'ii xita naxandá, yaá kitseèjto xotjoa ni'ya. ³⁴ Jesús, kjin jchán xita kisindaà-ne xi kjin skaya ch'in tjin-la tıkoaá tsachrjekàjii inima ch'o-la neii xi tjiin inima-la xita; Jesús mikii kitsjaà'nde nga jñà neii kiichja nga jñà inima ch'o-la neii jyeé beèkon ya-né Jesús.

K'e nga ijchò Jesús ján Galilea nga kiska'bí 'én ndaà-la Nainá
(Lucas 4:42-44)

³⁵ 'Ñó tajñóya tsasıtjen Jesús; tákó jñò-İsa nga itjoiin najnchra; kii jngoò İ'nde İt'aà xın ñánda tsjin xita nga kiichjat'aà-la Nainá. ³⁶ Simón ko xita xıkjın xi İ'nga, kii kátsji Jesús. ³⁷ K'e nga jye kiskò-la ñánda tjna Jesús, kitsò-la:

—Ngats'ìi x̄ita, j̄ií ótsji-lè.

³⁸ Kùichja Jesús, kitsò:

—T̄ikoá t̄ikjiaán j̄nà naxandá chrañàt'aà nga kichjaya 'én-la Nainá nga koií xá j̄i-na.

³⁹ K'oaá s'ín tsajmeè Jesús kóhokji i'nde Galilea nga kùichjaya 'én-la Nainá ya ni'ya ingo sinagoga nga x̄ki xi ján naxandá. T̄ikoá tsachrjekàj̄in-ne in̄ima cho-la neí xi t̄ij̄in in̄ima-la x̄ita.

Kii komà nga kjòndaà jngòò-ne x̄ita xi t̄ibindojno chrjoa yijo-la
(Mateo 8:1-4; Lucas 5:12-16)

⁴⁰ J'ùikon jngòò x̄ita xi t̄ibindojno chrjoa yijo-la. Tsasèn-xkó'nchit'aà-la Jesús, tsibítsi'ba-la, kitsò-la:

—Tsà mejèn-lè, t̄itsjeè-ná ch'in xi t̄j̄in-na.

⁴¹ Jesús kjòh̄imateè-né, tsijmeé tsja nga tsohót'aà-la yijo-la x̄ita jè, kitsò-la:

—Mejèn-na, kàtandaà-ne.

⁴² T̄ik'eé-ne nga t̄ichja Jesús, n̄itoón kjòndaà-ne; kitjaàx̄in-la ch'in; kjòtsjeè-ne yijo-la. ⁴³ Jesús kis̄ihixat'aà x̄ita jè nga kii-ne. Tanga ítjòn 'nó tsibít'in-la, kitsò-la:

⁴⁴ —T̄iná'yi, k̄i yá x̄ita bènojmi-la. T'in ñánda t̄jna n̄o'mù, takó-la yijo-lè nga jye kjòndaà-ne; jch'iì kjotjò-lè, tsojm̄i xi s̄jé kjot̄ixoma-la Nainá xi kiskii Moisés, mé-ne nga tsjeè kijna-ne nguixkon Nainá t̄ikoá skoe j̄nà x̄ita nga jye kjòndaà-ne ch'in-lè.

⁴⁵ Tanga x̄ita jè, k'e nga kii-ne, tsibíts'ia nga tsibénojmi yije kós'ín komàt'in. K'oaá komà-ne nga jè Jesús, m̄i t̄i kii ma tax̄ki jahas'en-j̄in-ne j̄nà naxandá; yaá tsibijna ñánda tsj̄in x̄ita. Tanga j̄nà x̄ita xi x̄ki xi ján i'nde inchrobà-ne, yaá ijchòkon ñánda t̄jna Jesús.

2

K'e nga jè Jesús kis̄indaà jngòò-ne x̄ita xi mikii ma osijna kixi
(Mateo 9:1-8; Lucas 5:17-26)

¹ Xi komà jò jàn naxrjein, ijchò ijngòò k'a Jesús ján naxandá Capernaum. Kii'nchré x̄ita nga ya t̄jna Jesús ya ni'ya jè. ² T̄ik'e-ne kj̄in jchán x̄ita ijchò maxkót'aà-la skanda m̄i t̄i kii ts̄i'ndè-ne xotjoa ni'ya. Jesús kùichjayaj̄in-la 'én ndaà-la Nainá. ³ Jngòò x̄ita j'ùiko xi mikii ma s̄ihiníyá yijo-la. Ñijòn x̄ita yangui. ⁴ Nga mikii komà kitjò'nde-la nga jahas'en ya xotjoa ni'ya, nga 'nó kj̄in x̄ita t̄itsajna, yaá kiskíx'a_itsj̄a ni'ya ya kixi-la ñánda t̄jna Jesús. Yaá kiskin̄jen-ne jè x̄ita xi xk'én xi kjiya-la yá. ⁵ Jesús, k'e nga kijtsee nga j̄nà x̄ita koi mokjeiín-la j̄t'aà tse, kitsò-la jè x̄ita xi xk'én:

—J̄i ndí n̄a'èn, jé-lè jye kichàat'aà-lè.

⁶ Ya t̄itsajna i'nga x̄ita xi okóya kjot̄ixoma-la Nainá xi kiskii Moisés nga nchisík̄itsjeèn ij̄in in̄ima-la. Kitsò: ⁷ “¿Mé-ne k̄os'ín chja-ne jè x̄ita jè nga Nainá chjajno-la? Nga tajngòò Nainá s̄jchàat'aà-ná jé-ná.” ⁸ T̄ik'e kijtseeya-la Jesús koni s'ín nchisík̄itsjeèn ij̄in in̄ima-la. Kitsò-la:

—¿Mé-ne k̄otsò-ne kjoh̄itsjeèn-la in̄ima-nó? ⁹ ¿Mé xi isa chiba 'in t̄j̄in? Tsà xan-la jè x̄ita xi xk'én: “Jé-lè jye kàchàat'aà-lè”, o tsà xán-la: “Chjoí nachan-lè, t̄is̄t̄j̄in, t̄it̄jeí.” ¹⁰ Kokoò-nò nga 'an xi Ki'ndí-la X̄ita xan-la yijo-na, t̄j̄i'nde-na nga s̄jchàat'aà-la jé-la x̄ita i isò'nde.

K'eé kitsò-la jè x̄ita xi xk'én:

¹¹ —J̄i, k'oaá xan-lè: T̄is̄t̄j̄in, chjoí nachan-yá-lè, t'in-ne ni'ya-lè.

¹² K'eé tsas̄t̄jen jè x̄ita xk'én. Kiskoé nachan-la. Itjoj̄in-la ngats'ìi x̄ita xi t̄itsajna. K'e nga kijtsee kjoa koi, tà kjòxkón-la ngats'ìi x̄ita. K'eé jeya kis̄ik̄jna Nainá. Kitsò:

—Ni saá jngoò k'a 'yaá jngoò kjoa xi kos'ín ma.

*K'e nga jè Jesús kiichja-la Leví
(Mateo 9:9-13; Lucas 5:27-32)*

¹³ Jesús, ijngoò k'a itjo. Kii ján indii ndáchikon. Ngats'iì xita yaá ijchòkon, ikjoàn tsakóya-la 'én ndaà-la Nainá. ¹⁴ K'e nga nchifi, Jesús kijtsee jè Leví, ki'ndí-la Alfeo. Tíjnat'aà ímíxa ya ñánda síkíchjítjì tsojmì ts'e Roma. Kitsò-la:

—Nchrohótjingui-ná.

K'eé tsasítjen Leví, kiitjingui-la Jesús. ¹⁵ K'e nga tíjnat'aà ímíxa Jesús nga tíkjèn ya ni'ya-la Leví, kjìn ma xita xi síkíchjítjì tsojmì kò xita xi jé tjín-la títsat'aàkò ímíxa Jesús kò xita xi kota'yàt'aà-la. Kjìn jchán ma xita xi tjingui-la. ¹⁶ Jñà xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés kò xita fariseo k'e nga kijtsee Jesús nga tíkjèn-kò xita xi tse jé tjín-la kò xita xi síkíchjítjì tsojmì, kitsò-la jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús:

—¿Mé-ne k'oas'ín-ne Maestro-nò nga xita xi síkíchjítjì tsojmì kò xita jé kjèn-kò-ne?

¹⁷ K'e nga kii'nchré Jesús; kitsò-la:

—Jñà xita xi mì ch'in tjín-la, mì chjìnexkii mochjeén-la; jñà-né xita xi xk'én xi mochjeén-la chjìnexkii. 'An, mìtsà koi xá j'i-na nga jñà kichjà-la jñà xita xi tsò-la yijo-la nga xita kixi, koi xá j'i-na nga jñà kichjà-la xita xi beè-la ikon nga jé tjín-la.

*Xita xi bitsajnachjan
(Mateo 9:14-17; Lucas 5:33-39)*

¹⁸ Jngoò k'a, k'e nga jñà xita xi kota'yàt'aà-la Juan kò jñà xi kota'yàt'aà-la xita Fariseo nchibitsajnachjan, kii i'nga xita koi nga kiskònangui-la Jesús. Kitsò-la:

—Jñà xita xi kota'yàt'aà-la Juan kò xi kota'yàt'aà-la xita Fariseo bitsajnachjan-né. ¿Mé-ne jñà xita tsiji xi kota'yàt'aà-lè mì bitsajnachjan-né?

¹⁹ Kitsò Jesús:

—¿A bitsajnachjaán xita k'e nga xita kòbixan k'e nga ya tíjnakò-isa jè xita x'in xi kòbixan? Majìn, mìkii bitsajnachjan xita. ²⁰ Tanga kijchò nachrjein k'e nga tjáxìn-la x'in xi kòbixan; k'e-né nga kítsajnachjan xita.

²¹ 'Jngoò nikje ibaà mìkii ma sijto-ne kò nikje xitse; nga jè nikje xitse, kjeèn-yó-né koa kotejnda-né jè nikje ibaà. Ísaá tse koma ñánda kixajnda kji. ²² Tíkooá mìtsà yá xi koma binchá xán ixii kò chrjoa jchínga; tsà kos'ín s'een, k'e nga jye kojchá xán, siixajnda chrjoa jchínga, ikjoàn chija xán kò chrjoa. Jé xán ixii, chrjoa xitsee sínchá.

*Kiis'ín tjín it'aà ts'e nachrjein nikjaya
(Mateo 12:1-8; Lucas 6:1-5)*

²³ Jngoò nachrjein nikjaya ja Jesús ya ñánda útje trigo. Jñà xita xi kota'yàt'aà-la tsate chiba natín-la trigo. ²⁴ Jñà xita Fariseo kitsò-la:

—¿Mé-ne kos'ín-ne xita-lè jè nachrjein nikjaya? Mìkii tjí'nde nga kos'ín koma.

²⁵⁻²⁶ Kiichja Jesús kitsò-la:

—¿Jñò, a mìtsà jye tíjìn-nò koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá koni kis'iin xitaxá ítjòn xi ki'mì David kò jñà xita-la xi kjihjítakò k'e nga nò'mii ítjòn tsibìjna jè Abiatar? K'e nga kjòhojò-la nga nì mé tjín xi kine, jahas'en ni'ya-la Nainá. Tsakjèn inchrajìn tsjeè-la Nainá. Tíkoo kitsjaà-la xita-la xi tjikò. Mìkii tjí'nde nga jñà kòkjèn. Tà jñà nò'mii tjí'nde-la nga kòkjèn.

²⁷ Jngoò k'a kitsò Jesús:

—Jè nàchrjein nìkjáya, koií xá kisindaà-ne nga kjondaà ts'e xita. Mìtsà koi xá kisindaà-ne xita nga kjondaà ts'e nàchrjein. ²⁸ K'oaá s'ín tjín, 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, skanda jè nàchrjein nìkjáya, 'aán otìxoma-la.

3

Xita xi kixit'aà jngoò tsja (Mateo 12:9-14; Lucas 6:6-11)

¹ Jngoò k'a jahas'en Jesús ñánda tíjna jngoò ni'ya ingo sinagoga. Ko ya tíjna jngoò xita xi kixit'aà jngoò tsja. ² Jña kondra-la Jesús nchisíkínda nga mejèn-la nga skoe a sùndaá-ne jè xita xi kixit'aà tsja jè nàchrjein nìkjáya, mé-ne nga koma kohòngui-ne. ³ Jesús kitsò-la jè xita xi kixit'aà jngoò tsja:

—Tisítjiin, tìsijni i jngoò osen-la xita.

⁴ Jesús k'ée kitsò-la jña xita xi i'nga:

—¿A tsjá'nde kjotíxoma nga ndaà s'éeen, o xi ch'o s'éeen, jè nàchrjein nìkjáya? ¿A sùndaá-ná xita, o xi s'ik'en-ná?

Jña xita xi otì'mi-la ta jyò tsibítsajna. ⁵ Jesús kiskoòtsejèn-jìin-la xita nga jti komà-la. Tìkoa ba kis'e-la nga tájaàjìin tjín inìma-la jña xita. K'ée kitsò-la jè xita xi kixit'aà tsja:

—Tjeèdojoi ndseji.

Tsijmeé tsja, nitoón kjondaà-ne. ⁶ Jña xita fariseo, k'e nga itjo-ne, tsajoóya-ne ko xita Herodes nga mejèn-la s'ik'en Jesús.

K'e nga kjìn xita kùtjìngui-la Jesús ya indii ndáchikon Galilea

⁷ Jesús ko xita xi kota'yàt'aà-la chinchat'aà xìn. Ján kii indii ndáchikon. Kjìn xita kùtjìngui-la xi nangui Galilea ts'e ko xita nangui Judea, ⁸ ko xita naxandá Jerusalén, ko xita nangui Idumea, ko xita xijngoaà xajngá nandá Jordán kóhokji jngoò itjandii-la naxandá Tiro ko Sidón nga kii'nchré-la kjoxkón xi kis'iin Jesús. K'oaá komà-ne kjìn jchán xita ijchò tjìngui-la. ⁹ Jesús kitsò-la xita xi kota'yàt'aà-la:

—Kjit'aà nàchrjein tjajnandaà jngoò chitso mé-ne nga mì xita kojtinè-ná.

¹⁰ Koií kjoa-la nga jyeé kjìn jchán xita xk'én kjondaà-ne. Jña xita xk'én xi i'nga, yaá fikjanè'ño ñánda tíjna Jesús nga mejèn-la koòt'aà-la tsja. ¹¹ Jña xita xi inìma ch'o-la nejí tjìin inìma-la, k'e nga beè Jesús bincha-xkó'nchit'aà-la, ikjoàn 'ño chja, tsò:

—Ji-né xi Ki'ndí-la Nainá.

¹² Tanga jè Jesús 'ño tsohótiko nga mì jña keènojmi yá-né jè.

Kó 'mì 'ín-la xita-la Jesús xi tejò ma-ne (Mateo 10:1-4; Lucas 6:12-16)

¹³ Xi jye komà iskan, Jesús kiimijìn-jno jngoò nindoò. Kùchja-la xita xi jè ndaà kisaseèn takòn. Xita koi, ijchò kinchat'aà-la. ¹⁴ Ikjoàn jaàjìin tejò xita xi koahijtako, tijña-ne xi sùkasén nga kichjaya 'én ndaà-la Nainá ¹⁵ xi tìkoa kitjoé-la okixi nga sùndaà-ne xita xi ch'in tjín-la tìkoa kochrjekàjìin inìma ch'o-la nejí xi tjìin inìma-la xita. ¹⁶ Jña xita xi kitjaàjìin: jè Simón. Ikjoàn tsibít'aàsòn 'ín-la; Pedro kitsò-la. ¹⁷ Ko jña ixti-la Zebedeo xi 'mì Jacobo ko jè 'ndse xi 'mì Juan, xi tìkoa tsibít'aàsòn 'ín-la; Boanerges kitsò-la. (Jè 'én jè tsò-ne: Ixti-la ch'on.) ¹⁸ Ko Andrés; Felipe; Bartolomé; Mateo; Tomás; Jacobo xi ti-la ma Alfeo; Tadeo; Simón, xita xi ya fit'aà-la xita cananista; ¹⁹ Judas Iscariote, jè xita xi kisìngatsja kondra-la Jesús.

Xita xi chjajno-la Inìma Tsjeè-la Nainá (Mateo 12:22-32; Lucas 11:14-23; 12:10)

K'e nga j'i-ne Jesús ni'ya ñánda síkjáya, ²⁰ ñngò k'a kòkjìn x̄t̄a skanda mì ti kii kitjò'nde-là nga tsakjèn. ²¹ K'e nga kii'nchré x̄t̄a x̄íkjín Jesús, kjoa xi tís'ín, kii kátsji nga tsōba'ño; kitsò: Skáyaá-la.

²² Jñà x̄t̄a xi okóya kjotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés xi j'i-ne Jerusalén k'oaá kitsò nga jè x̄t̄a neí xi 'mì Beelzebú tíjìn iníma-là Jesús, nga jè x̄t̄a sko-là x̄t̄a neí tsjá-là nga'ño nga ochrjekàjìn iníma ch'o-là neí xi tíjìn iníma-là x̄t̄a.

²³ Jesús kiiçja-là x̄t̄a koi. Tsibénojmí jngò-là kjoa xi mangásòn. Kitsò-là: —¿A komaá jè x̄t̄a neí kochrjekàjìn-ne xi tíjè-ne yijo-là ya iníma-là x̄t̄a? Majìn. ²⁴ Tsà jngò naxandá je, tsà jòya tíjìn nga kondra títsajna-là x̄íkjín, mìkii koma 'ño kítsajna; ²⁵ kò tsà jngò ni'ya, tsà jòya tíjìn nga kondra títsajna-là x̄íkjín, tíkooá mìkii koma 'ño kítsajna. ²⁶ Tsà jè x̄t̄a neí, tsà jòya tís'ín xi tíjè-ne yijo-là, mìkii koma 'ño kíjna. Jye tífehè'aà nachrjein-là.

²⁷ 'Jngò x̄t̄a xi tíjìn-là nga'ño, mì yá xi koma kjoahas'en ni'ya-là nga sìichijé-là tsà mì ítjòn koìt'aà'ño. K'eé koma sìichijé-là k'e nga jye kàsìt'aà'ño.

²⁸ 'Okixí xi xan-nó, x̄t̄a xi tíjìn-là jè kò xi chjajno-là Nainá, jchat'aà-là jé-là. ²⁹ Tanga jñà x̄t̄a xi chjajno-là Iníma Tsjeè-là Nainá, mìkii jchat'aà-là n̄t̄a mé nó-ne, n̄t̄a mé nachrjein-ne. Kjo'in s'e-là n̄t̄a kjé-ne.

³⁰ Koi k'oas'ín kitsò-ne Jesús nga jñà x̄t̄a xi okóya kjotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés kitsò-né: “X̄t̄a jè, iníma ch'o-là neí tíjìn iníma-là.”

Nea-là Jesús kò 'ndse

(Mateo 12:46-50; Lucas 8:19-21)

³¹ Xi komà iskan, ijchò 'ndse kò nea-là Jesús. Ján ndítsiaán tsibítsajna. K'eé kinokjoa-là Jesús. ³² Jñà x̄t̄a xi títsajnandi-là, kitsò-là:

—Nea-lè kò jñà 'ndsì, ján ndítsiaán títsajna. Jì xó ótsji-lè.

³³ K'eé kiiçja Jesús, kitsò:

—¿Yá-né xi nea-na kò xi 'ndsè?

³⁴ Ikjoàn kiskoòtsejèn-jìn-là jñà x̄t̄a xi títsajnandi-là. Kitsò:

—Jñà x̄t̄a koi xi nea-na, kò xi 'ndsè. ³⁵ Nga n̄t̄a yá x̄t̄a-ne xi síkitasòn koni s'ín mejèn-là Nainá, jñà-né xi 'ndsè, xi tichja, kò xi nea-na.

4

Kjoa xi mangásòn ts'e x̄t̄a xi bíjt̄e xojmá

(Mateo 13:1-9; Lucas 8:4-8)

¹ Jesús ñngò k'a tsibíts'ia nga tsakóya ya ñndi ndáchikon. Kjìn jchán ma x̄t̄a xi chixoñat'aà-là. Jesús jahas'en jngò chitso xi kjijnajìn ndáchikon; ikjoàn tsibijnaya. Ngats'ii x̄t̄a, yaá títsajnat'aà nangui ya ñndi ndáchikon. ² Kjìn skaya kjoa xi mangásòn tsakóya-là x̄t̄a. K'e nga tsibénojmí-là kitsò-là:

³ —Ndaà t̄iná'yaà. Jngò x̄t̄a kii kíjndi xojmá. ⁴ K'e nga tsibíts'ia nga kiskíjndi xojmá, chixò chiba ya ñya ndiyá. Ikjoàn j'i nise; tsakjèn. ⁵ Ngui k'oa tíjìn chixò ñánda naxi choòn nga chiba ni'nde tíjìn-là. Jñà xojmá koi, n̄t̄oón isò koi-né nga mì nanga tíjìn nangui. ⁶ Tanga k'e nga itjokàtji ts'oi nga kjòtsjè ndobá, kixiño, ikjoàn jngò k'aá kixi, koi-né nga tsjìn-là im̄a. ⁷ Ngui k'oa tíjìn chixò ya ñjìn na'yá. K'e nga kjò'nga na'yá, kisik'en-ngui xka-là xojmá; k'oaá ma-ne nga mìkii tsajà-là toò. ⁸ Tanga jñà xojmá xi chixò ñánda nangui ndaà, tsijin, kjò'nga, tsajà-là toò, ndaà itjo. Kitsjaà katé, jàn-kaàn skanda jngò sìndò toò nga jngò ñngò.

⁹ Ikjoàn kitsò Jesús:

—Ndaà t̄iná'yaà koni xan-nò.

*Mé-ne kjoa xi mangásòn kisikjeén-ne Jesús
(Mateo 13:10-17; Lucas 8:9-10)*

¹⁰ K'e nga jye tsibijna tajngoò Jesús, jñà xita xi chraña títsajnat'aà-la kò xita-la xi tejò ma-ne, kiskònangui-la kó tsòya-ne 'én xi tsibénojmi. ¹¹ Kitsò Jesús: —Jñò, Nainá jye kitsjaà-nò nga jchaa kjoa'ma-la kó s'ín otíxoma Nainá. Tanga jñà xita xi kj'eíí, tà 'én ts'e kjoa mangásòn s'énnojmi yije-la, ¹² mé-ne nga mìkiì skoe-ne nas'ín skótsejèn, tikoáá mìkiì kochiya-la nas'ín kji'nchré. Nga jñà xita, majìn-la síkjatjya kjohítsjeèn-la koa mìkiì jchat'aà-la jé-la.

*Jesús tsibénojmi kó tsòya-ne kjoa xi mangásòn ts'e xita xi bitje xojmá
(Mateo 13:18-23; Lucas 8:11-15)*

¹³ Kitsò Jesús:

—¿A mì fiya-nò jè 'én ts'e kjoa xi mangásòn? ¿Kós'ín skaya-nò ngats'ii kjoa xi i'nga? ¹⁴ Jè xi bitje xojmá, jè ngaya-la xita xi síka'bí'én-la Nainá. ¹⁵ Jñà xojmá xi chixò ya iya ndiyá, jñà ngaya-la xita xi 'nchré 'én-la Nainá. K'e nga ma iskan nga jyeé 'nchré, f'ii xita neíí faáxìn jè 'én ya ijììn inima-la xita. ¹⁶ Jñà xojmá xi chixò ya ñánda naxi choòn, jñà ngaya-la xita xi 'nchré 'én-la Nainá. Tsjaá s'e-la k'e nga sa 'nchré. ¹⁷ Tanga jè 'én mìkiì ndaà kisijiìn inima-la koni xka xi tsjìn-la ima, mì 'ñó binchako 'én, ta chiba nachrjein chikjoa-la. K'e nga mé kjoa xi sakó-la kò tsà xita fitjingui kondra-la nga jè ngatji-la 'én-la Nainá, nitóón síkijna ndiyá-la Nainá. ¹⁸ Jè xojmá xi chixò ya ñánda tjín na'yá, jñà ngaya-la xita xi 'nchré 'én-la Nainá, ¹⁹ tanga 'ñó síkájno kjoa ts'e tsojmi xi tjín isò'nde; kò jè kjoa nchiná konachan-la; kò mejèn yije-la tsojmi xi tjín isò'nde. Jñà kjoa koi síkíts'ón-jììn 'én-la Nainá, k'oaá ma-ne nga mìkiì makjìn-ya. ²⁰ Tanga jñà xojmá xi chixò ñánda nga nangui ndaà, jñà ngaya-la xita xi 'nchré 'én-la Nainá koa mokjeiín-la; ikjoàn makjìn-ya 'én, k'oaá ngaya-la koni yá xi ojà-la toò. Tsjá katé, jàn-kaàn skanda jngoò sìndò nga jngoò ijngoò yá.

*Kjoa xi mangásòn ts'e ni'ín xi síhiseèn
(Lucas 8:16-18)*

²¹ Jesús kitsò-isa:

—¿A k'oaá s'ín mochjeén ni'ín xi síhiseèn nga ya sijnangui kaxa, o ya sijnangui nathan? Majìn, jngoò ni'ín xi síhiseèn, 'ngaá sijna mé-ne nga síhiseèn-la xita. ²² Nímé kjoa tjín xi tjí'ma i'ndeí xi mìkiì jcha-la; tikoáá tsjìn kjoa xi tjí'ma i'ndeí xi mìkiì kótsejèn. ²³ ;Ndaà tìná'yaà koni xan-nò!

²⁴ Jesús kitsò-isa-la:

—Jñò xi na'yá, ndaà tìná'yaà. Koni kji machiya-nò, k'oaá tì kji síkíchiya-nò Nainá, skanda tsjásòn-isa-nò. ²⁵ Jè xi tjín-la [kjohítsjeèn], tjoé-isa-la; tanga jè xi tsjìn-la, skanda tjá'aán-la [kjohítsjeèn] xi chiba tjín-la.

Kjoa xi mangásòn ts'e nga majchá nijin

²⁶ Kitsò Jesús:

—Koni s'ín otíxoma Nainá k'oaá tìs'ín tjín koni k'e tsà jngoò xita bitje nojmé. ²⁷ Jè nojmé, síxá nga bisò, ma'nga, nas'ín jè xita xi bitje mìkiì tíbeè kós'ín tísíxá nga jè xita ojnafè-né k'e nga nitjen; nga s'e isén osítjen; ²⁸ nga jè nangui tísíjchá; ítjòn bitjo xka-la, iskan ma'nga, ikjoàn tjo-la natín koa ikjoàn majchá nijin. ²⁹ K'e jye majchá nijin, jye ma maxkó nga jye ijchò chiba-la nga sincháxkó nijin.

*Kjoa xi mangásòn ts'e xojmá mostaza
(Mateo 13:31-32; Lucas 13:18-19)*

³⁰ Jesús ijngoò k'a kitsò:

—¿Mé xi kóngásòn-kò koni s'ín otíxoma Nainá?, o ¿mé 'én xi síngásòn-kjoaá? ³¹ Jè mangásòn-kò koni kji xojmá mostaza; k'e nga sitje ijììn nangui, jè xi isa

itsé kji i it'aà nangui. ³² K'e nga jye sitje, bisò, ma'nga skanda isàá 'nga ma koni ngats'iì xka xi ma chine xi sitje indii ni'ya. 'Ñó 'nga ma chrja-la skanda ma bíndaà'a tjé-la nise ya ngui 'nguién-la.

*Jesús, kós'ín kisikjeén kjoa xi mangásòn
(Mateo 13:34-35)*

³³ Jesús kjin skaya kjoa xi mangásòn kisikjeén nga tsakóya 'én ndaà-la Nainá, koni kji nga ndaà fiya-la xita. ³⁴ Nguì koó kjoa xi mangásòn tsakóya-la xita; nimé 'én kiichja xi mìtsà kjoa xi mangásòn tsibénojmi; tanga k'e nga jye tijnat'aàxìn-ko xita-la xi kota'yàt'aà-la, k'ée ijngò k'a tsakóya ndaà yije-la.

*K'e nga jè Jesús kisikijnajyò tjojkón
(Mateo 8:23-27; Lucas 8:22-25)*

³⁵ K'e nga jye kòjñò nga tijè-ne nachrjein, Jesús kitsò-la xita-la xi kota'yàt'aà-la:

—Tíkjaán, ján xijngoà ndáchikon.

³⁶ Jñà xita xi kjin ma-ne ta yaá kisikísajna; kiì Jesús ko xita xi kota'yàt'aà-la nga títajnyaya chitso. Tikoá tsafáhijtakò chitso xi i'nga. ³⁷ K'e nga jye tjimajin nandá, j'ii jngò tjojkón xi taxki komà-né; kiskimi'nga nandá koa jè chitso jye kitseè nandá. ³⁸ Jesús yaá kjinafè tàts'en chitso. Kijnanguisko jngò nikje nguisko. K'ée kisikjaá-la, kitsò-la:

—Maestro, ¿a mìtsà ti'yi nga titsabixònguindá-ná.

³⁹ Jesús k'ée tsasítjen, tsohótiko jè tjo; kitsò-la ndáchikon:

—Jyò tijni.

Nitoón kisijyò-ne tjo; kjòndaàya-ne. ⁴⁰ Jesús kitsò-la xita xi kota'yàt'aà-la:

—¿Mé-ne tsakjoòn-nò? ¿A mìtsà mokjeiin-nò it'aà ts'an?

⁴¹ Jñà xita xi kota'yàt'aà-la ndaà jchán kitsakjòn. Xki xi ján kjònangui-la xikjin, tsò-la:

—¿Yá xita-ne jè skanda jè tjo ko ndáchikon síkitasòn-la?

5

*Xita Gerasa xi kjin inima ch'o-la neii tjiin inima-la
(Mateo 8:28-34; Lucas 8:26-39)*

¹ Jesús ko xita xi kota'yàt'aà-la ijchò ján xijngoà ndáchikon ya nangui-la xita Gadareno. ² K'e nga itjojen chitso Jesús ijchò kasit'aà jngò-la xita xi inima ch'o-la neii tjiin inima-la. Jè xita jè yaá itjo-ne itsjó ngajo mik'en. ³ Xita jè yaá bijnyaya ya itsjó ngajo mik'en. Mi yá xi ma bí'taà ñó nas'ín na'ño kichá cadena. ⁴ Kjin k'a okis'iin-ko nga tsibít'aà'ño ndsokò ko tsja na'ño kichá cadena. Niyá xi chikjoa-la nga kisi'nchré; otejtso xó cadena. ⁵ Ko nachrjein ko nitjen yaá ojmeèsòn nindoò ñánda tjin itsjó ngajo-la mik'en. Kjindáya tsò kjindáya ská nga kjaán ko yijo-la; 'beé-la ndajo yijo-la. ⁶ K'e nga kijtseè nga kjiin tinchrobá Jesús, tsangachikon. Kiì kasit'aà chraña-la, tsasèn-xkó'nchit'aà-la. ⁷ 'Ñó kiichja, kitsò:

—¿Mé xi tjin-lè ko 'an, Jesús, Ki'ndí-la Nainá xi ñó 'nga tijná? Bìtsi'bà-lè nga nguixkon Nainá, ki yatoòn-ná.

⁸ Koií k'oas'ín kiichja-ne nga jè Jesús kitsò-la:

—Ngaji inima ch'o-la neii, titjoiin inima-la xita jè.

⁹ Jesús kiskònangui-la. Kitsò-la:

—¿Kó 'mì-lè?

Jè kitsò:

—Legión 'mì-na, koií-né nga kjin jchán ma-najen.

10 Jñà inìma ch'o-là neí, 'ñó tsibítsi'ba-là Jesús nga mì it'aà xìn skìnì yá i'nde jè. 11 Kò yá chraña it'aà nindoò, kìn chinga nchikjèn-jno. 12 Jñà inìma ch'o-là neí tsibítsi'ba-là Jesús. Kitsò-la:

—Yá tikasén-nájen ñánda tjin chinga; yá kitjás'en-jiin-jen yijo-la.

13 Jesús kitsjaà'nde-la; jñà inìma ch'o-là neí itjojiin inìma-la xita jè; ikjoàn jahas'en-jiin yijo-la chinga. Ma-la tsà jò jmiù jñà chinga xi tsanga; tsatíkjàjen-jno yá naxi skanda jiin ndáchikon, yá k'en yije jiin ndáchikon.

14 Jñà xita xi ko'ndà chinga, tsanga. Kù kénojmí-la xita naxandá kò xita rancho jè kjoa xi komà. Jñà xita naxandá ijchò katsejèn-la kjoa xi komà.

15 Kìn xita ijchò ñánda tjina Jesús, kijtseè jè xita xi inìma ch'o-là neí tjiiin inìma-la nga sa ítjòn. Jyò tjina. Íkjá-ne nikje-la. Ndaà tjin-ne kjohítsjeèn-la. Xita xi ijchò, ta kitsakjòn-la. 16 Jñá xita xi kijtseè koni s'ín komà'in jè xita xi inìma ch'o-là neí tjiiin inìma-la nga kjòndaà-ne kò chinga xi tsatíkjà, tsibénojmí-la jñá xita xi ijchò xi mìki kijtseè. 17 Jñà xita xi ijchò tsibítsi'ba-là Jesús nga xìn i'nde kàtjì.

18 K'e nga jahas'en chitso Jesús, jè xita xi inìma ch'o-là neí kisijiiin inìma-la, tsibítsi'ba-là Jesús nga mejèn-la kjiiko. 19 Tanga jè Jesús mìki kitsjaà'nde-la. Kitsò-la:

—T'in-ne ni'ya-lè, ténnojmí yije-la xita xingui jè kjòndaà xi kisiko-lè Nainá; kós'ín kijtseè ima-lè.

20 Xita jè, kù; ikjoàn tsibíts'ia nga tsibénojmí-la jñà xita naxandá Decápolis jè kjòndaà xi kisiko Jesús. Ngats'ì xita xi kis'enojmí-la tà k'oaá komà-la.

*Tsòti-la Jairo kò chjoón xi kitsobà'ño ítjòn nikje-la Jesús
(Mateo 9:18-26; Lucas 8:40-56)*

21 Jesús tsibijna'ya chitso, inchrobà ijngoò k'a-ne ján xijngoaa ndáchikon, kìn jchán xita chixoñat'aà ijngoò k'a-la, koa yá tsibijnandi ndáchikon. 22 Ijchòkon jngoò xita xi 'mì Jairo xi xita ítjòn ts'e ni'ya ingo sinagoga. K'e nga kijtseè Jesús tsasèn-xkó'nchit'aà-la. 23 'Ñó tsibítsi'ba-la, kitsò-la:

—Ndí tsòti-na jye kjomeè biyaà; nchroboí, tíkjiaán, tjat'aà-la ndseji nga kàtandaà-ne, mé-ne nga kíjnakon-ne.

24 Jesús kùko, kìn jchán xita kùtjingui-la; chiba-la ó'nchò'ño-né. 25 Yá tsòhojiin jngoò chjoón xi kjò tejà nó xk'éen, ch'in jní tjin-la. 26 Kjòtseè tísjkèiin kjo'in it'aà ts'e chjinekù; jye xó kisikje yije ton-la; mìki mandaà-ne, ta saà tíma'ño ch'in-la. 27 Chjoón jè, k'e nga kù'nchré it'aà ts'e Jesús, kùjiin-la ngats'ì xita kìn; ijton ít'sin kitsobà-ne nikje-la Jesús. 28 K'oas'ín tísjkèijeèn, kitsò: “Tsà tà jè nikje-la sikoaa, kondaá-na.” 29 K'e nga kitsobà'ño nikje-la, nitoón kisijyò-la jní, koa kijtseèyaá-la yijo-la nga jye kjòndaà-ne ch'in-la. 30 Jesús nitoón kijtseèya-la nga nga'ño-la itjojiin; kisikátji, kiskoòtsejèn-jiin-la xita kìn, kitsò:

—¿Yá xi kàtsobà'ño nikje-na?

31 Jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús kitsò-la:

—¿A mìtsà 'yi nga jñà xita ó'nchò'ño-lè? Ngaji si-né: “¿Yá xi kàtsobà'ño nikje-na?”

32 Tanga jè Jesús kotsejèn-jiin-la jñà xita nga mejèn-la skoe yá xi kitsobà'ño nikje-la. 33 Chjoón jè, tsí tíhotsé-né nga kitsakjòn, nga jyeé tjiiin-la kós'ín komà ch'in-la; kù, tsasèn-xkó'nchit'aà-la Jesús; tsibénojmí kixi yije-la kós'ín komà'in.

34 Jesús kitsò-la:

—Ndí neaa, koi-né nga mokjeiin-lè it'aà ts'an nga kòmandaà-ne. T'in-là ndaà-ne. Jyeé kòmaxkù-la ch'in-lè.

35 Tákó tik'eé tíchja-isa Jesús nga j'ì i'nga xita xi inchrobà-ne ni'ya-la xita ítjòn ts'e ni'ya ingo sinagoga, kitsò-la:

—Kì tì kii nìsì-là Maestro, ndí tsòti-lè jyeé k'en.

³⁶ Tanga jè Jesús, nga kii'nchré koni kitsò okixi xi j'ìiko, kitsò-là jè na'èn-là ndí tsòti:

—Kì tsakjoòn-jèn; tà jè-né nga kàtakjeín-lè.

³⁷ Jesús mìkii kitsjaà'nde nga kjìn xita kiiiko. Tà jè Pedro, Jacobo ko Juan 'ndse Jacobo. ³⁸ K'e nga ijchò ni'ya-là jè xita ítjòn ts'e ni'ya ingo sinagoga, Jesús kijtseè nga fijen fikjá xita, 'ñó nchikjindáya ko 'ñó nchisikájno. ³⁹ Jahas'en ni'ya Jesús, kitsò-là:

—¿Mé-ne ko'nè-nò nga ko tà ndaà chihindáya-nò? Jè ndí tsòti mìtsà kòbiyaà; ta kjinafé-né.

⁴⁰ Jñà xita xi títajna tà tsijnòkèè Jesús. K'ée tsachrje yije ni'ya kóhojtín xita; tà jñà tsibítsajna na'èn-là, nea-là, ko xita ts'e xi tjiko. Ikjoàn jahas'en ñánda kijna ndí tsòti. ⁴¹ Kiskoé tsja, kitsò-là:

—Talita cumi —'én xi tsòya-ne: Ji tsòti, k'oaá xan-lè, tísítjin.

⁴² Jè ndí tsòti nìton tsasítjen, tsajmeè-ne. Jye kjò tejò nó tjin-là. Jñà xita xi títajna, 'ñó jchán kitsakjòn. ⁴³ Tanga Jesús 'ñó kitsjaà okixi nga mì yá xita xi keènojímí-là. Ikjoàn kitsò-là:

—Tji-là nga kàtakjèn ndí tsòti.

6

Kó kitsò xita k'e nga kii Jesús ján Nazaret

(Mateo 13:53-58; Lucas 4:16-30)

¹ Jesús itjojìn-ne ya i'nde jè, kii-ne nangui-là Nazaret, tjiko xita xi kota'yàt'aà-là. ² K'e nga jye ijchò nachrjein nikjáya, tsibíts'ia nga tsakóya 'én ndaà-là Nainá ya ni'ya ingo sinagoga. Kjìn jchán ma xita xi kii'nchré-là koni s'ín tsakóya. Jñà xita, tà k'oaá komà-là, kjònangui-là xíkjin, kitsò:

—Xita jè, ¿ñánda komà-là ngats'ì 'én xi okóya? ¿Ñánda ochrje kjoachjine koi ko kjojkón xi s'ín? ³ ¿A mìtsà jè xi chjineyá xi ti-là María, xi 'ndse ma Jacobo, José, Judas ko Simón? ¿A mìtsà tikoá i títajnajjìn-ná íchjín ndichja?

Xita koi mìkii kòkjeiín-là it'aà ts'e Jesús. ⁴ Tanga jè Jesús kitsò-là:

—Jngò xita xi chja ngajo-là Nainá, nita ñá naxandá-ne yaxkón-né, tanga ya naxandá-là ko ni'ya-là ko it'aà ts'e xita xíkjin mìkii yaxkón.

⁵ Jesús nímé kjojkón xi ndaà tjin kis'ìn nangui-là, tà chiba xita xk'én xi tsohót'aà-là tsja nga kisindaà-ne. ⁶ Tà kjòjkón-là Jesús, nga jñà xita koi, mìkii mokjeiín-là it'aà ts'e.

Kós'ín tsatíxoma-là Jesús xita-là xi tejò ma-ne xi kisikasén nga kiska'bí 'én-là Nainá

(Mateo 10:5-15; Lucas 9:1-6)

Jesús yaá tsajmeè naxandá jtobá xi chrañàt'aà kjijijò nga tsakóya. ⁷ Nga komà iskan, Jesús kiichja-là xita-là xi tejò ma-ne xi jè tsibíxáya-là; jò jò kisikasén, kitsjaà-là okixi nga kochrjekàjìn inima ch'o-là neí xi tjin inima-là xita. ⁸ K'oaá tís'ín kitsjaà-là okixi nga nímé tsojmì k'oa k'e nga kjoí ndiyá. Kitsò-là:

—Tà k'oaá s'ín tanguió. Tà jngò yá garrote ch'aà. Kì na'yaá ch'aà, kì inchrajín ch'aà, kì ton ch'aà. ⁹ Komaá tsjayaà xojté-nò. Tà jngò nachro ch'aà. Kì jò ch'aà.

¹⁰ Jesús kitsò-isa-là:

—K'e nga kijchò jngò naxandá, jngò ni'ya títajna skanda k'e nga konguí-nò. ¹¹ Tsà tjin naxandá ñánda mìkii skoétjò-nò, tsà majìn-là nga 'nchré-nò, titjojñò, títajneè chijo-là ndsokò mé-ne nga skoe-ne nga jñà tjin-là jé nga mìkii 'nchréñijon. Xi nguì okixi k'oaá xan-nò k'e nga kijchò

nachrjein-la jñà naxandá koi, isaá tse kjo'in s'e-la koni s'in komàt'in naxandá Sodoma ko Gomorra.

¹² Xita koi, kiì nga tsibénojmiya-la xita nga kàtasíkájno jé-la nga mì ti jé kohótsji-ne. ¹³ Kjin inima ch'o-la neíi tsachrjekàjìn inima-la xita, tikoà kjin xita kisindaà-ne xi xk'én nga kiskaàjno-la asiti.

*K'e nga k'en Juan xi kis'iin bautizar xita
(Mateo 14:1-12; Lucas 9:7-9)*

¹⁴ Jè Herodes xi xita xá ítjòn tíjna, kiì'nchré it'aà ts'e Jesús nga jye xki xi ján naxandá kina'yà-la. Tjín xita xi kitsò:

—Jè Juan xi kis'iin bautizar xita, jyeé jaáya-la. K'oaá ma-ne nga tjín-la nga'ño nga ma-la s'in kjo'xkón xi ndaà tjín.

¹⁵ Tjín xita xi kitsò:

—Jè Elías.

Tikoà tjín xi kitsò:

—Jngoò xita xi kiìchja ngajo-la Nainá kjòtseé.

¹⁶ Jè Herodes, k'e nga kiì'nchré kitsò-né:

—Jè Juan xi jaáya-la xi 'an tsatesian sko.

¹⁷ Nga isa kjòtseé, Herodes kisikasén xita nga kitsobà'ño Juan nga kiskinìs'en ndayá, koi kjoa-la ts'e chjoón Herodías xi chjoón-la Felipe nga jè Herodes chixàn-ko xi chjoón-la 'ndse. ¹⁸ Nga jè Juan xi kis'iin bautizar xita, kjin k'a okitsò-la Herodes:

—Mikì tjii'nde-lè nga ji tijnakoi chjoón-la 'ndsi.

¹⁹ Jè chjoón Herodías, kòjtikeè Juan, mejèn-la nga sikk'en tanga mikì ma xi siko. ²⁰ Nga jè Herodes, beèxkón Juan ko síkinda-ne nga jye tíjiin-la nga xita kixi-né ko xita tsjeè-né. Herodes k'e nga chjako Juan, matsjaá-la nga 'nchré-la, tanga mikì beè mé xi s'iin, a sikkitasòn-né, a xi majìn. ²¹ Ijchò jngoò nachrjein xi ndaà ts'e chjoón Herodías k'e nga tsachrje s'eí-la jè Herodes jè nachrjein nga kits'iin. Ijchò xita-la xitaxá ítjòn, ko xita sko-la soldado, ko xita nchiná xi tjín kóhokji Galilea nga tsakjèn-ko Herodes. ²² Tikoà ijchò tsòti-la Herodías, jahas'en ni'ya; kitè. Jè Herodes ko xita xi títsajna, ndaà jchán kisaseèn-la koni s'in kitè jè tsòti. Herodes, xi xita xá ítjòn tíjna, kitsò-la:

—Tijé-ná mé xi mejèn-lè, tsjaà-lè.

²³ K'oaá s'in kitsjaà-la tso'ba nga tsjá yije-la nita mé xi mejèn-la nas'in osen nangui xi jè otixoma-la. ²⁴ Jè tsòti, itjo ni'ya, kiskònangui-la nea-la. Kitsò-la:

—¿Mé xi siijé-la?

Jè nea-la. Kitsò:

—Tijé-la sko Juan xi s'in bautizar xita.

²⁵ Jè tsòti, nitoón jahas'en ijngoò k'a ni'ya ñánda tíjna xitaxá ítjòn. Kitsò-la:

—I'ndeí mejèn-na nga niton tjii-ná sko Juan xi s'in bautizar xita; tinaya-ná chrobate.

²⁶ Jè Herodes, xi xitaxá ítjòn tíjna, 'ño kjòba-la k'e nga kiì'nchré-la jè tsòti. Tanga koi kjoa-la nga jye kitsjaà-la 'én-la nga nguixkon xita xi títsajna s'eí, kjo'ño kisikitasòn-la. ²⁷ Jè Herodes, tik'eé-ne kisikasén jngoò soldado, kitsjaà okixi nga kàtjanchrohóko sko Juan. ²⁸ Jè soldado kiì ján ndayá nga tsatesin Juan; ikjoàn j'ikko sko Juan; tjíya-la chroba nga kitsjaà-la jè tsòti; ko jè tsòti kisìngatsja nea-la.

²⁹ K'e nga kiì'nchré xita xi kota'yàt'aà-la Juan nga jye k'en, kiìkjaá yijo-la nga kiskinìs'en-ngui jngoò ngajo itsjó-la mik'en.

*Jè kjo'xkón xi kis'iin Jesús nga 'òn jmù xita kisikjèn
(Mateo 14:13-21; Lucas 9:10-17; Juan 6:1-14)*

³⁰ K'e nga j'ii ìjngòò k'a-ne jñà xità xi tsibíxáya-la Jesús, tsibénojmi ngats'ii kjoa xi kis'iin ko xi tsakóya ñánda kiì. ³¹ Jesús kitsò-la:

—Nchrobá. Tíkjaán nga sijkjáya í'ñoá jngòò ì'nde ìt'aà xìn.

Koii k'oa kitsò-la nga kjìn jchán ma xità, koa tjin bijchó, koa tjin nchrobá-ne. Jesús ko xità xi tsibíxáya-la skanda mi ti kiì ma'a-la nga kjèn. ³² Tsibítsajnyaya chitso nga ta jñà kiì jngòò ì'nde ìt'aà xìn ñánda tsjin xità. ³³ Tanga kjìn xità kijtsee k'e nga kiì. Kijtseeèxkon nga jè Jesús. Ikjoàn kiitjingui-la ngats'ii xità naxandá xi ya chrañat'aà-la nga kiì-ne ndsoko; skanda isa íjtòn ijchò jñà xità koi. ³⁴ Jesús, k'e nga itjojen chitso, kijtsee nga 'ño kjìn ma xità xi títsajna; kjòhimakeè-né. K'oaá ngaya-la koni jñà orrè xi tsjin-la paxtò xi ko'ndà. Ikjoàn tsibíts'iaako nga kjìn 'én tsibénojmi-la. ³⁵ K'e nga jye 'ño kjòhoxòn, jñà xità xi kota'yat'aà-la Jesús ijchò kinchat'aà-la, kitsò-la:

—Jyeé kjòhoxòn, jè ì'nde jè, ìt'aà xìn-né, nímé tjin. ³⁶ Kot'in-la jñà xità kàtji-ne nga kàtatse tsojmi xi skine ya naxandá ko tsà jñà ni'ya ñánda nga chrañat'aà.

³⁷ Kiichja Jesús, kitsò-la:

—Tji-là jñò xi kokjen xità koi.

Kitsò jñà xità:

—¿A mejèn-lè nga konguí kindaà-jen inchrajín koni tjin síkijne xità nga jò sìndo naxrjein síxá?

³⁸ Kitsò Jesús:

—Chítsejèn-là kó tjin ma inchrajín-nò.

K'e nga kijtsee kó tjin ma-ne, kitsò-la:

—'Òn ma inchrajín ko jò ma tin.

³⁹ K'eé kitsjaà okixi Jesús nga kàtítsajnajtín jñà xità ya ijìn ijñá ñánda sase choòn. ⁴⁰ Íjngó íjngó sìndo tsibítsajnajtín-ne jñà xità; ko tjin ñánda icháte icháte tsibítsajnajtín-ne. ⁴¹ Jesús kiskoé jñà inchrajín xi 'òn ma-ne ko jñà tin xi jò ma-ne; ikjoàn kiskoótsejèn ngajmii; kitsjaà-la kjondaà Nainá; ikjoàn kisixkoaya inchrajín; k'eé kitsjaà-la jñà xità xi kota'yat'aà-la nga kisika'bí-la ngats'ii xità kjìn xi títsajna. Tikoá kisijòya tin xi jò ma-ne. Kitsjaà-la ngats'ii xità. ⁴² Tsakjèn yije kóhótjin xità kó nga kjòskii. ⁴³ K'eé tsibíxkó-ne inchrajín ko tin xi kjòxkoaya jñà xi tsiningui-ne; nguì tejò nisiyá komà. ⁴⁴ Jñà xità xi tsakjèn, 'òn jmii ma-ne xi xità x'in.

*K'e nga jè Jesús tsajmeèsòn ndáchikon
(Mateo 14:22-27; Juan 6:16-21)*

⁴⁵ Nga komà iskan, Jesús kisikas'en xità xi kota'yat'aà-la ya iya chitso mé-ne nga isa íjtòn kijchò-ne ján naxandá Betsaida ya xijngoaà ndáchikon; koa jè Jesús k'eé tísihixat'aà xità xi kjìn ma-ne nga jye nchifi-ne.

⁴⁶ K'e nga jye kisihixat'aà xità, Jesús kiimijìn-jno jngòò nindoò nga kiì kiichjat'aà-la Nainá. ⁴⁷ K'e nga jye kòjñò, jè chitso, jyeé ya síjna jngòò osen ndáchikon. Jesús, nga tajngòò tsibíjnat'aà nangui, ⁴⁸ kijtsee chitso nga mikii ma fi. Nga jè tjo bíchjoà ikon-la. K'e nga tajñòya isa, Jesús kiitjingui-la xità xi kota'yat'aà-la nga kiì-ne ndsoko ya isòn nandá. Tanga k'oaá kis'iin koni tsà mejèn-la nga kjoí íjtòn-la chitso. ⁴⁹ Jñà xità xi kota'yat'aà-la, k'e nga kijtsee nga tífisòn nandá, k'oaá s'in kisíkítsjeèn, kitsò, tsà inima ch'o-né; kiskindàya xkón ⁵⁰ nga kitsakjòn-la k'e nga kijtsee kóhótjin. Tanga Jesús nitoón kiichja-la, kitsò-la:

—'Ñó t'è-là takòn, kì tsakjoòn-jèn, 'an-ná.

⁵¹ K'e nga jahas'en chitso Jesús, nitoón kisijyò-ne tjo. Tà k'oaá komà-la jñà xita xi kota'yàt'aà-la, ⁵² nga kj'eè kì ndaà fahas'en-jiin-la jè kjojkón xi kis'iin Jesús ts'e inchrájin, koi-né nga tájaàjiin tjín inima-la.

K'e nga jè Jesús kisindaà-ne xita xk'én ján Genesaret

(Mateo 14:34-36)

⁵³ K'e nga jye tsatojiin ndáchikon, ijchò ján nangui Genesaret; yaá tsibít'aà'ño chitso-la ya indiì ndáchikon. ⁵⁴ K'e nga tsitajen yije chitso, jñà xita xi ya títsajna, nitoón kijtseèxkon nga jè Jesús. ⁵⁵ Tikoáá nitoón kii kóhokji nga jngoò itjandii i'nde jè. Ikjoàn tsibíts'ia xita nga j'iiko-la ngats'ii xita xi xk'én; kjisòn-la nàchan-yá ya i'nde ñánda nga 'nchré xita nga bijchó Jesús. ⁵⁶ Nita ñánda naxandá nga jahas'en Jesús, tsà naxandá jtobá-né, naxandá ii-né, inchiya-né, kò tsà rancho-né, jñà xita yaá sikáyjò jñà xita xi xk'én ya jngohosen ndiyá; ikjoàn bítsi'ba-la nas'ín tà jè itjòn nikje-la tsojà'ño nga kátandaà-ne. Ngats'ii xita xi kitsobà'ño nikje-la kjòndaà yijeé-ne.

7

Kjoa xi síkíts'ón xita

(Mateo 15:1-20)

¹ Ijchò xita fariseo kò xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés xi j'i-ne naxandá Jerusalén. Yaá ijchòtjngui-la ñánda tjina Jesús. ² Jñà xita koi, kijtseè i'nga xita xi kota'yàt'aà-la Jesús nga kjèn tjéko tsja nga mikiì oníjno; kitsò-la xikjín [nga mikiì nchisíkitasòn koni s'ín tjín kjotíxoma ts'e xita judío xi xkón tjín]. ³ Nga jñà xita fariseo kò ngats'ii xita judío, k'oaá s'ín síkitasòn koni s'ín tjín kjotíxoma-la xita jchínga; tsà mì nguì ndaà koníjno tsja, mikiì kòkjen. ⁴ Tikoáá k'e nga f'ii-ne ndítsin, itjòn oníjno tsja, k'eé kjèn; tjín-isa-la kjotíxoma xi kj'eí koni oníya chítsín-la, tjií-la, kò chítsín kicha-la kò nàchan-la. ⁵ Koií kjoa-la jñà xita fariseo kò xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés kiskònangui-la Jesús, kitsò-la:

—¿Mé-ne mikiì síkitasòn-ne xita xi kota'yàt'aà-lè, koni s'ín tjín kjotíxoma-la xita jchínga nga ta k'oaá s'ín kjèn tjéko tsja?

⁶ Jesús kitsò-la:

—Koni s'ín kiskii Isaías, xita xi kiichja ngajo-la Nainá, ndaà kiichja it'aà tsajòn, jñò, xita xi jò ma isén-nò, k'e nga kitsò:

Jñà xita koi,

beèxkón-na xi tà 'én chja,

tanga jñà inima-la kjiin títsajna;

⁷ Nímé chji-la nga beèxkón-na,

nga kjotíxoma-la xitaá okóya koni tsà kjotíxoma-la Nainá.

⁸ Jñò, nìkíjna-nò xi nguì kjotíxoma-la Nainá, kò jè onguítjngui-la kjotíxoma-la xita jchínga-nò nga oníya tjií-nò, chítsín-nò; kjìn skaya kjotíxoma tjín-nò koni s'ín 'nè.

⁹ Kitsò-isa Jesús:

—Jñò, nachrjekàngui-nò xi nguì kjotíxoma-la Nainá, jè nìkitasòn kjotíxoma-la xita jchínga-nò. ¹⁰ Moisés k'oaá kitsò: “Jchaxkoín na'èn-lè kò nea-lè.” K'oaá tì kitsò: “Jè xi chajno-la na'èn-la kò nea-la, tjínè-la nga sik'en.” ¹¹ Tanga jñò bixón-nó: “Jngoò xita, ma kitso-la na'èn-la, o nea-la: Mikiì koma siichját'aà-lè; ngats'ii tsojmì xi tjín-na, Corbán-né.” (Én xi tsò Corbán, 'én Hebreo-né; tsòyaá-ne: jè Nainá jyeé kitsjaà yije-la.) ¹² Bixón-nó nga mì tì kii tjí'nde-la nga kosiko na'èn-la, o nea-la. ¹³ Jñò, nachrjekàngui-nò 'én-la Nainá nga nìkatoya-la xinguiqo kjotíxoma-la xita jchínga-nò. Kjìn skaya kjotíxoma tjín-isa-nò xi k'oas'ín 'nè.

¹⁴ Jesús, k'eé kiichja-là ngats'ìi xità, kitsò-là:

—Ngats'ioò, tìná'yaà kò ndaà kàtachiya-nò. ¹⁵ Nìmé tjin xi fahas'en-jìin yijo-là xità xi síkìts'ón. Jè-né xi inìma-là xità bitjojiin-ne, xi síkìts'ón. ¹⁶ ¡Ndaà tìná'yaà koni xan-nò!

¹⁷ Jesús itjokàjiin-là xità; kiì, jahas'en jngoò ni'ya; ikjoàn jñà xità xi kota'yàt'aà-là kiskòngui-là kó tsòya-ne jè kjoa mangàsòn xi tsibénojmi.

¹⁸ Kitsò Jesús:

—¿Jñò, a tikoáá mìkiì machiya-nò kó tsòya-ne? ¿A mì fiya-nò ngats'ìi tsojmi xi fahas'en-jìin yijo-là xità mìkiì síkìts'ón ¹⁹ nga mìtsà inìma-là fahas'en-jìin? Yáá fahas'en indso'ba, ikjoàn bitjo-ne k'e nga fi kítsajna ján baño.

Jesús kitsòyaá-ne: Ngats'ìi tsojmi xi ma chine, tsjeè-né; mìkiì síkìts'ón inìma-là xità. ²⁰ Kitsò-ìsa Jesús:

—Jè kjohitsjeèn xi bitjojiin inìma-là xità, jè xi síkìts'ón. ²¹ Koi-né nga inìma-là xità nchrobájiin, jñà kjohitsjeèn xi ch'o tsò, koni jè kjoa chijngui ts'e xità xi jye chixàn kò xi k'è bixan jèn, kò xi xità sík'en, ²² kò kjoa chijé, kò kjoa tse mejèn, kò kjoa ts'en, kò kjoa konachan, kò kjoa ts'e xi otonè-là kjoa ts'e yijo-ná, kò kjoaxitakòn, kò kjoa 'on takòn, kò kjoa 'nga ikon, kò kjoa 'én ndiso, kò kjoa tònḍo xi mìtsà ítjòn nìkìtsjeèn. ²³ Ngats'ìi kjoa koi xi inìma-là xità bitjokàjiin-ne, koií xi síkìts'ón xità.

Mé xi komàt'in chjoón xi xìn nangui-là nga kòkjeiín-là it'aà ts'e Jesús

(Mateo 15:21-28)

²⁴ Kìi Jesús ján naxandá Tiro kò Sidón. K'e nga ijchò ya, jahas'en jngoò ni'ya; mejèn-là nga mì yá xità xi skoe, tanga mìkiì komà tsibijna'ma. ²⁵ Nìtoón kiì'nchré jngoò chjoón xi inìma ch'o-là neií tjiin inìma-là tsòti-là. Kìi ñánda tíjna Jesús nga tsasìxkó'nchit'aà-là; ²⁶ tsibítsi'ba-là nga kochrjekàjiin jè inìma ch'o xi tíjiin inìma-là tsòti. Jè chjoón, yaá i'nde-là ñánda 'mì Sirofenicia; 'én griego chja. ²⁷ Jesús kitsò-là:

—Tjiin'nde-là jñà kàtakjèn ítjòn xi ixti ma. Mìkiì ndaà tjin tsà chjaà'an-là niño jñà ixti, ikjoàn k'oi-lá ndí nañá.

²⁸ Jè chjoón kitsò:

—Ndaà tjin Na'èn; tanga jñà ndí nañá kineé xi-là tsojmi xi bixòngui ímìxa xi síkatsjoò ixti.

²⁹ K'eé kitsò Jesús:

—Ndaà kinokjoì. T'in-ne ni'ya-lè. Jè inìma ch'o-là neií, jye itjokàjiin-ne inìma-là tsòti-lè.

³⁰ K'e nga ijchò-ne ni'ya-là, jè chjoón, jè tsòti-là, yaá kijnasòn nachan; tanga jye itjokàjiin-ne inìma-là jè inìma ch'o-là neií.

K'e nga jè Jesús kisindaà jngoò-ne xità jtayaà kò xi skí'in

³¹ Jesús kiì-ne ya i'nde ts'e Tiro; jahatojiin i'nde Sidón, tikoá jahatojiin nangui xi 'mì Decápolis, ijchò-ne ya ndáchikon ts'e Galilea. ³² Yaá ijchòko jngoò xità xi jtayaà kò skí'in, tsibítsi'ba-là Jesús nga koòt'aà-là tsja jè xità jè. ³³ Jesús, it'aà xìn kiìko ñánda tsjin xità, k'eé jahas'en jnótsja ya líká-là, kò ndánachrá-là kisikaájno nijen-là. ³⁴ Jesús kiskoòtsejèn ngajmii; ikjoàn jaátse-là, kitsò:

—¡Efata! —tsò-ne 'én jè: ¡Kàtatáx'a!

³⁵ Nìtoón kitáx'a-ne líká-là xità jè, tikoáá ndaà komà kiichja-ne. ³⁶ Jesús kitsò-là jñà xità:

—Kì yá xità xi bènojmi-là.

Tanga k'e nga 'ño tsibít'in-là Jesús nga mì yá xità keènojmi-là, tanga jñà xità isaá ndaà kiskinìsòn 'én. ³⁷ Jñà xità xi kiì'nchré, ta kjoàxkón-là, kitsò:

—Ndaà s'in yije. Síndaà-ne xità xi jtayaà kò xi mìkiì ma chja.

8

Jè kjòxkón xi kis'ù̀n Jesús nga ñijòn jmiù xitá kisikjèn
(Mateo 15:32-39)

¹ Ìjngò nàchrjein nga kjìn jchán xitá kjòxkóya koá tsjìn tsojmì xi kine, Jesús kiùchja-lá xitá-lá xi kota'yàt'aà-lá, kitsò-lá:

² —Jñà xitá koi, mahimakeè-ná. Jyeé kò jàn nàchrjein tjín-lá nga títsajnakò-na koá ñimé tjín tsojmì xi kine. ³ Tsà tà kos'ín sùkasén chjan-na ni'ya-lá yaá kohindaàya ndiyá nga tjín xi kjìn inchrobà-ne.

⁴ Kitsò xitá xi kota'yàt'aà-lá Jesús:

—¿Kós'ín sikjèn xitá koi jngò ì'nde it'aà xìn ñánda ñimé tjín?

⁵ Jesús kiskòngangui-lá, kitsò-lá:

—¿Kó tjín ma inchrajín xi tíyijò-nò?

Kitsò jñà xitá xi kota'yàt'aà-lá:

—Itoò ma-ne.

⁶ K'eé kitsò Jesús:

—Koatìn-lá kàtìtsajnat'aà nangui jñà xitá.

Jesús kiskoé inchrajín xi itoò ma-ne; kitsjaà-lá kjondaà Nainá ikjoàn kisìxkoaya; k'eé kjòngatsja jñà xitá xi kota'yàt'aà-lá mé-ne nga kisìka'bí-lá jñà xitá xi kjìn ma-ne. ⁷ Tìkooá tíyijò chiba-lá tìn jtobá. Jesús kisìchikon-t'in; ikjoàn kitsò-lá xitá xi kota'yàt'aà-lá:

—Tìka'bió.

⁸ Tsakjèn yije xitá kóhotjín skanda kó nga kjòski; k'e nga tsibíxkó-ne jñà xi kjòxkoaya nga tsiningui-ne, ngui itoò ñisiyá koma. ⁹ Jñà xitá xi tsakjèn, kjomeè ñijòn jmiù ma-ne. Jesús, ikjoàn kisìhixat'aà-ne jñà xitá; ¹⁰ ikjoàn jahas'en chitso kò xitá xi kota'yàt'aà-lá. Yaá kiù ì'nde ñánda 'mì Dalmanuta.

K'e nga jñà xitá fariseo jngò seña kisijé xi jeya tjín
(Mateo 16:1-4; Lucas 12:54-56)

¹¹ Ìjchò xitá fariseo, tsibíts'ia nga tsajoókjoò-kò Jesús. Kisijé jngò-lá seña xi jeya tjín xi it'aà ts'e Nainá nchrobà-ne nga mejèn-lá skoé tsà kixi kjoá nga Nainá kisìkasén. ¹² Jesús 'ñó jaátse-lá, kitsò:

—Jñà xitá koi, ¿mé-ne seña xi jeya tjín síjé-ne? Xi ngui okixi, k'oaá xan-nò, ñijngò seña jchaa.

¹³ Yaá kisìkìtsajna xitá koi; jahas'en ñjngò k'a-ne chitso; kiù ján xijngoaà ndáchikon.

Na'yo san-lá xitá fariseo
(Mateo 16:5-12)

¹⁴ Jñà xitá xi kota'yàt'aà-lá Jesús, k'e nga kiù, kijchàajìn-lá mìkiù ts'a inchrajín. Tà jngò ma inchrajín xi kjinaya-lá chitso. ¹⁵ Jesús kitsò-lá:

—Chítsejèn-lá koá tìkindaa yijo-nò it'aà ts'e na'yo san-lá xitá fariseo kò ts'e Herodes.

¹⁶ Jñà xitá xi kota'yàt'aà-lá Jesús tsohóko xíkjín, kitsò-lá:

—Koiù k'oa tsò-ná nga mìkiù kich'á inchrajín.

¹⁷ Jesús kisijìn-lá koni s'ín nchijoó, k'eé kitsò-lá:

—¿Mé-ne kobixón-nò nga tsjìn-nò inchrajín? ¿A kj'eè fiya-nò? ¿A mì machiya-nò? ¿A tsí 'ñó tájaajìn tjín inìma-nò? ¹⁸ Tjín xkoòn, ¿mé-ne mìkiù tsejèn-nò? Tjín líká-nò, ¿mé-ne mìkiù na'yà-nò? ¿A mì bítsjeèn-nò ¹⁹ k'e kisìka'biá inchrajín xi 'òn ma-ne koá 'òn jmiù xitá tsakjèn? ¿Kó tjín ñisiyá tsiningui-ne xi tsibíxkó-ìsa?

Kitsò jñà xitá:

—Tejò ñisiyá komà.

20 —K'e nga kisika'biá jñà inchrájin xi itoò ma-ne, koa ñijòn jmiù xita tsakjèn, ¿kó tjin nisiyá tsiningui-ne xi tsibíxkó-isa?

Kitsò jñà xita:

—Itoò nisiyá komà.

21 K'ée kitsò-la:

—¿A tà kó kj'eè machiya-nò?

K'e nga jè Jesús kisindaà jngoò-ne xita xi mìkiù tsejèn-la

22 Jesús ijchò ján naxandá Betsaida; ya ijchòko jngoò-la xita xi mìkiù tsejèn-la. Tsibítsi'ba-la nga kátát'aà-la tsja jñà xkon. 23 Jesús kitsobà'ño tsja jè xita xi mìkiù tsejèn-la. Ikjoàn tsachrjekàjìin naxandá, tsibíchrángui xkon, ikjoàn tsohósòn-la tsja. K'ée kiskònangui-la a tsejèn chiba-la. 24 Jè xita xi mìkiù tsejèn-la kiskoòtsejèn, kitsò:

—Jye be xita tanga k'oaá ma-na ta koni kjoàn yá kjoàn nga tjíma.

25 Jesús, ijngoò k'a tsohót'aà-la tsja jñà xkon. Kitsò-la nga ndaà kàtakotsejèn, nitoón kjòndaà-ne. Ndaà kijtseè yije-ne. 26 Jesús kisikasén-ne ni'ya-la xita jè, kitsò-la:

—Kì ya bitjaàs'en-jìin naxandá, kì yá xita xi bènojímí-la.

*K'e nga jè Pedro tsibénojímíya nga Jesús, jé xi Cristo
(Mateo 16:13-20; Lucas 9:18-21)*

27 Itjo Jesús ko xita xi kota'yát'aà-la, kù ya naxandá jtobá xi chja-ne Cesarea ts'e Filipino. K'e nga tjímaya ndiyá, Jesús kiskònangui-la xita xi kota'yát'aà-la, kitsò-la:

—¿Kó tsò jñà xita? ¿Yá-ná 'an?

28 Kitsò jñà xita xi kota'yát'aà-la:

—Tjín xi tsò: “Jé Juan xi kis'iin bautizar xita.” Tjín xi tsò: “Jé Elías.” Tìkooá tjín xi tsò: “Jngoò xita xi kùichja ngajo-la Nainá.”

29 Jesús kiskònangui-la jñá xita xi kota'yát'aà-la; kitsò-la:

—¿Jñò kó bixón? ¿Yá-ná 'an?

Kùichja Pedro, kitsò:

—Ji-né xi Cristo [xi xó kisikasén-lè Nainá].

30 Tanga jè Jesús kitsò-la:

—Kì yá xita xi bènojímí-là xi it'aà ts'an.

*K'e nga jè Jesús tsibénojímíya kjoa biyaà-la
(Mateo 16:21-28; Lucas 9:22-27)*

31 Tsibítsi'ia Jesús nga tsakóya-la xita xi kota'yát'aà-la, kitsò-la:

—'An xi Kì'ndí-la Xita xan-la yijo-na, tse kjo'in siikjiaán; kochrjengui-na jñà xita jchínga, ko jñà xita sko-la no'miù, ko xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskù Moisés. Siik'eén-na tanga k'e nga kijchò jàn nachrjein kjoaáya-na.

32 Jesús nguì ndaà tsibénojímí kjoa xi komát'in. Jé Pedro kùichjat'aàxìn-la Jesús nga mìkiù ndaà tjin koni tsò. 33 Tanga Jesús, kisikáfaya, kiskoòtsejèn-la xita xi kota'yát'aà-la, tsohótiko Pedro. Kitsò-la:

—Tisít'aàxìn-ná jì xita neíí. Nga jì, mìtsà k'oas'ín nìkítsjìin koni s'ín tjin kjohítsjeèn-la Nainá. Ngaji tà k'oas'ín nìkítsjìin koni s'ín tjin kjohítsjeèn-la xita.

34 Jesús kùichja-la xita xi kota'yát'aà-la ko xita xi tjingui-la. Kitsò-la:

—Tsà yá xi mejèn-la nga xita ts'an koma, kàtatsjeiin-takòn mé xi mejèn-la yijo-la; koni jngoò xita xi 'yajen krò-la, kàtijnandaà nga siikjeiin kjo'in xi kjoa ts'an; ndaà kàtjít'aà-na. 35 Nga nitá yá xita xi mejèn-la kochrjetji yijo-la nga nimé kjo'in sakò-la, tà saá siichija-né ko kjo'in kijnajìin; tanga jè xi tijnandaà nga tsjá yijo-la xi kjoa ts'an ko kjoa ts'e 'én ndaà-la Nainá, jè-né xi kitjokajìin kjo'in nga it'aà ts'an ndaà kijná. 36 ¿Mé xi siikijne xita nas'ín tjoé yije-la isò'nde

tsà sùichja inìma-là? Nìmé. ³⁷ ¿A koma koiichjí kjoabiyaà jngoò xita xi majìn-là nga kiyá? Majìn. ³⁸ Tsà tjín i'nga xita xi kosobà-là it'aà ts'an kò it'aà ts'e 'én-na ya nguixkon xita jé xi tjín, tikoáá 'an xi Ki'ndí-là Xita xan-là yijo-na, kosobà-na it'aà ts'e k'e nga kjoikoáa jngoò k'a kjoajeya-là Na'èn-na kò àkjale tsjeè-là Nainá.

9

¹ Jesús kitsò-isa:

—Okixí xi xan-nò, títsajnajìin i'nga xita ijndé xi mìki kiyá skanda k'e nga skoe kó s'ín otixoma Nainá nga kjoiko nga'ño-là.

*K'e nga jè Jesús jahatjya í'ño isén-là kóhokji yijo-là
(Mateo 17:1-13; Lucas 9:28-36)*

² Nga komà joòn nachrjein, Jesús kiimijìn-jno jngoò nindoò xi 'nga kji; tà jña kiiko Pedro, Jacobo kò Juan. K'e nga ijchò i'nde jè, Jesús, jahatjya í'ño isén-là nga nguixkon jña xita koi. ³ Jè nikje-là 'ño kjòchroba, tsí ote ni'ín né. Tsjìn xita nga tíjtsa isò'nde xi ma-là ts'ìin nikje koni s'ín kjòchroba. ⁴ Tikoáá kijtsee jè Elías kò Moisés nga nchijoókjoò kò Jesús. ⁵ Jè Pedro kitsò-là Jesús:

—Maestro, ndaà tjín nga i' títajnaá. Jàn ni'ya xkójndà kíndaà-jen. Jngoò tsiji, jngoò ts'e Moisés, jè xi ijngoò ts'e Elías.

⁶ Jè Pedro tà k'oaá kitsò. Mì tì kì beè-ne kó s'ín kiichja nga 'ño kitsakjòn xita koi. ⁷ K'eé j'ii jngoò 'nguién-là ifi xi tsibí'ma xita koi; yaá jjiin ifi kina'ya jngoò-là 'én xi kitsò:

—Jè jèe xi ki'ndí-na xi 'ño matsjake. Jè tjiná'ya-là.

⁸ Tìk'e-ne kiskoòtsejèn xita koi. Mì tì yá tjín-ne. Tà jè tajngoò Jesús síjna.

⁹ K'e nga inchrobàjen-t'aà-ne nindoò, Jesús kitsò-là xita xi kota'yàt'aà-là:

—Kì yá xita xi bènòjmí-là jè kjoa xi kà'yaà; skanda k'eé tènòjmí-là k'e nga kjoáaya-na it'aà ts'e kjoabiyaà 'an xi Ki'ndí-là Xita xan-là yijo-na.

¹⁰ Jña xita xi kota'yàt'aà-là tsibí'ma jè kjoa jè, sakoáá tsajoóya-ne kó tsò-ne xi tsò-là kjoáaya-là. ¹¹ Kiskònangui-là Jesús. Kitsò-là:

—¿Mé-ne kotsò-ne jña xita xi okóya kjotixoma-là Nainá xi kiskì Moisés nga jè Elías kjoí itjòn?

¹² Jesús kitsò-là:

—Okixi né. Jè kjoí itjòn Elías, jè koiindaàjìin yije kjoa. ¿Koa mé-ne kotsò-ne Xojon-là Nainá nga 'an xi Ki'ndí-là Xita xan-là yijo-na, tsee kjo'in siikjiaán, toòn skoe-na xita? ¹³ Tanga 'an, k'oaá xán-nò, jè Elías jyeé j'ii. Jña xita k'oaá s'ín kisikò koni s'ín mejèn-là. Tanga k'oaá s'ín tíchja Xojon-là Nainá nga k'oaá s'ín komat'in.

*K'e nga jè Jesús kisindaà jngoò-ne ti xi inìma ch'o-là neí tíjìn inìma-là
(Mateo 17:14-21; Lucas 9:37-43)*

¹⁴ Jesús k'e nga ijchò-ne ñánda títsajna xita xi kota'yàt'aà-là xi i'nga, kijtsee nga kjìn jchán ma xita xi títsajna. Yaá títsajnajìin i'nga xita xi okóya kjotixoma-là Nainá xi kiskì Moisés, 'ño nchijoóya-ne. ¹⁵ Jña xita k'e nga kijtsee nga ijchò Jesús, tà k'oaá koma-là. Kì yije kóhótjín nga kisihixat'aà. ¹⁶ Jesús kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿Mé xi kò ta ndaà chibàya-nò?

¹⁷ K'eé kiichja jngoò xita xi ya tijnajìin. Kitsò:

—Maestro, jè ki'ndí-na kòf'ìko-lè. Inìma ch'o-là neí tíjìn inìma-là; mìkì ma chja. ¹⁸ Nìton ñánda tíjna k'e nga tsobà'ño, majndoòt'aà nangui kò ochrje ndáxó tso'ba, síjts'ìin nì'ño, ikjoàn síjna tsjò. Koi tìsjé-là xita xi kota'yàt'aà-lè nga kàtachrjekàjìin inìma-là jè inìma ch'o-là neí tanga mìkì bitjokàjìin-là.

¹⁹ Kiichja Jesús, kitsò:

—Jñò, xita xi mìkiì mokjeiín-nò it'aà ts'an. ¿Skanda mé nàchrjein kótijnako-nò? ¿Mé nàchrjein ska-na kjoa-nò? Nchrohóko-ná jè ti ijndé.

²⁰ K'eé kiìko jè ti ya nguixkon Jesús; jè inima ch'o-la neií, k'e nga kijtseè Jesús, ijngoò k'a k'en xín ti. K'e nga kiskaat'aà nangui tsangáyà'nde koa itjo ndáxo tso'ba. ²¹ Jesús kiskònangui-la na'èn-la, kitsò-la:

—¿A kjòtseé oma-la ti-lè?

Jè na'èn-la kitsò:

—Tik'e-ne nga sa ndí ti jtobá kji. ²² Jè inima ch'o-la neií kò kjìn jchán k'a síkatjen-jìin ni'ín ko síkatjen-jìin nandá nga mejèn-la sík'en. Tsà koma-lè mé xi sikoji, jchahimatakòn-nájen ko tichját'aà-nájen.

²³ Jesús kitsò-la:

—¿Kó si tsà koma-lè? Ma yije-né nita mé kjoa-ne jè xi mokjeiín-la.

²⁴ Nitoón 'ño kiìchja jè na'èn-la ti. Kitsò:

—Mokjeiín-na, tichját'aà-isa-ná nga nguì isa ndaà kokjeiín-na.

²⁵ Jesús k'e nga kijtseè nga tíma kjìn xita, tsohótiko jè inima ch'o-la neií; kitsò-la:

—Ngaji, inima ch'o-la neií xi mìkiì ma-lè nokjoì ko mìkiì na'yì, 'an, k'oaá xan-lè, titjojiin inima-la ti jè; kì ti yaá bitjaàs'en-jìin-ne inima-la.

²⁶ Jè inima ch'o-la neií kiskindà yaxá; ikjoàn ijngoò k'a k'en xín ti. Ikjoàn itjojiin-ne inima-la. Kisikájna jè ti koni tsà jye k'en, jña xita xi nchikotsejèn, kitsò:

—Jyeé k'en.

²⁷ Tanga jè Jesús kitsobà'ño tsja; kiskimi'nga; ikjoàn tsasíjna kixi jè ti.

²⁸ K'e nga jahas'en ni'ya Jesús, jña xita xi kota'yàt'aà-la kiskònangui-la nga tajngoò, kitsò-la:

—¿Mé-ne ngajen mìkiì kòbitjojiin-nájen jè inima ch'o-la neií?

²⁹ Kiìchja Jesús, kitsò:

—Jña inima ch'o-la neií xi okjoàn, k'eé bitjokàjiin nga nokjoat'aà-la Nainá ko nga bijnachjaán.

K'oaá s'ín tsibénjmi Jesús kjoabiyaà-la xi ma-ne jò k'a

(Mateo 17:22-23; Lucas 9:43-45)

³⁰ K'e nga kiì-ne ya i'nde jè, jahatojiin nangui Galilea. Tanga Jesús majin-la nga xita skoe; ³¹ Jesús k'oaá s'ín tsakóya-la xita xi kota'yàt'aà-la. Kitsò-la:

—An xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na yaá tso'ba'ño-na jña xita; ikjoàn sikk'en-na. Tanga k'e nga kijchò jàn nàchrjein nga kiyá, kjoáya-na.

³² Tanga jña xita xi kota'yàt'aà-la mìkiì kjòchiya-la 'én xi kitsò-la. Tà kitsakjòn-né, mìkiì kiskònangui-la.

Yá xita xikjín xi kájna ítjòn

(Mateo 18:1-5; Lucas 9:46-48)

³³ K'e nga ijchò ya naxandá Capernaum, k'e nga jye títsajna iya ni'ya, Jesús kiskònangui-la xita xi kota'yàt'aà-la, kitsò-la:

—¿Mé xi koa ta ndaà chibàya-nò k'e nga títsanchrobáya ndiyá?

³⁴ Xita xi kota'yàt'aà-la tà jyò tsibítsajna, koi-né, k'e nga nchinchrobá ya ndiyá, tsajoóya-ne yá xita xikjín xi kájna ítjòn. ³⁵ Jesús tsibìjna; ikjoàn kiìchja-la nga tejò xita xi kota'yàt'aà-la, kitsò-la:

—Tsà yá xita xi mejèn-la nga kájna ítjòn, ta saà jè kjoehet'aà-ne, chi'nda-la kàtama ngats'iì xita xi i'nga.

³⁶ Jesús kiskoé jngoò ndí ti. Tsasíjna 'nchòhosen. Tsa'nga. Ikjoàn kitsò-la:

³⁷ —Nita yá-ne xi it'aà ts'an skoétjò jngoò ndí ti koni jè, 'aán xi skoétjò-na; ko jè xi skoétjò-na mìtsà tà 'an skoétjò-na, tikoáá jè skoétjò xi kisikasén-na.

Yá xi kondra-lá Cristo kọ yá xi xítá ts'e
(Lucas 9:49-50; Mateo 10:42)

³⁸ Kiichja Juan, kitsò:

—Maestro, jngoò xítá ki'ya-jen xi it'aà tsiji ochrjekàjìn inìma ch'o-lá neí inìma-lá xítá. Tanga mìtsà xítá tsaján; mìkiì kits'iì'nde-lajen.

³⁹ Jesús kitsò:

—Kì k'oaá nìkoo. Niyá-jèn xi it'aà ts'an s'jìn jngoò kjoxxkón xi ndaà tjin xi tije kichjajno-ná. ⁴⁰ Jè xi mìtsà kondra tsaján, it'aà tsaján tjna. ⁴¹ Ngats'ì xítá xi it'aà ts'an tsjá jngoò chitsín-nò nandá, koiì kjoa-lá nga xítá-lá Cristo 'mì-nò, okixí xi xan-nò, jña xítá koi, tjoé-lá chjí-lá.

Xítá xi bit'in-ná nga binchaàtsjiaá jé
(Mateo 18:6-9; Lucas 17:1-2)

⁴² 'Nítá yá-ne xi jé skinìjìn jngoò ndí xítá ima xi mokjeiín-lá it'aà ts'an, isaá-la ndaà koma tsà singui'ño jngoò ndajo natsí ís'iìn, ikjoàn siktajengui ndáchikon. ⁴³ Tsà jè ndsaa ótsji jé-nò, tichátjòn. Isaá ndaà-ne tsà xkoán titsjoò nga kitjás'en-jñoò kjoabinachon mì k'oa-ne tsà jò ma ndsaa koa ján konguió ijìn ni'ín ñánda mìkiì bits'o, ⁴⁴ ya ñánda mìkiì biyaa ch'ndo xi kine-ná kọ ya ñánda mìkiì bits'o ni'ín nga titiá. ⁴⁵ Tsà jña ndsokoò ótsji jé-nò, tichátjòn. Isaá ndaà-ne tsà xkoán titsjoò nga kitjás'en-jñoò kjoabinachon mì k'oa-ne tsà jò ma ndsokoò koa ján konguió ijìn ni'ín, ⁴⁶ ya ñánda mìkiì biyaa ch'ndo xi kine-ná kọ ya ñánda mìkiì bits'o ni'ín nga titiá. ⁴⁷ Tsà jña xkoòn ótsji jé-nò, tinachrjeè. Isaá ndaà-ne tsà jngoò ma xkoòn nga kitjás'en-jñoò ñánda tíhotíxoma Nainá mì k'oaá-ne tsà jò ma xkoòn koa ján konguió ijìn ni'ín ⁴⁸ ya ñánda mìkiì biyaa ch'ndo xi kine-ná kọ ya ñánda mìkiì bits'o ni'ín nga titiá.

⁴⁹ 'Ngats'ì xítá sa ni'ín kotsjeè-ne, koa jña kjojtjò xi tsjá xítá, naxaa kojnchra-ne. ⁵⁰ Jè naxa, ndaà-né; tanga tsà mì tì kii jnchra-ne, kós'ín siko-là nga kojnchra ijngoò k'a? Kàtasijìn naxa inìma-nò koa 'nchán titsajnakò xinguiòo.

10

K'e nga jè Jesús tsakóya kjoa ts'e xítá xi tsjìn xíkjin
(Mateo 19:1-12; Lucas 16:18)

¹ Jesús itjojin ya naxandá Capernaum, kii ján i'nde Judea, ijchò ján nangui ijton xajngá nandá Jordán. Yáà kòkjìn ijngoò k'a xítá; koa jè tsibíts'ia ijngoò k'a nga tsakóya-lá xítá koni s'ín kjit'aà. ² Ijchò kinchat'aà chraña i'nga-lá xítá fariseo. Nga mejèn-lá skónachan-lá, kiskònangui-lá, kitsò-lá:

—¿A tí'nde-lá xi x'in nga tsjín chjoón-lá?

³ Tanga Jesús kitsò-lá:

—¿Kós'ín tsakóya-nò Moisés?

⁴ Kitsò xítá koi:

—Moisés kitsjaà'nde-né nga ma sindaà xojon nga koma tsjín xíkjin xítá.

⁵ Jesús kitsò-lá:

—Moisés, koi k'oa kitsò-nò, jño, 'ño tájaàjìn tjin inìma-nò. ⁶ Tanga k'e nga sa kisindaà isò'nde, Nainá tsibíndaà x'in kọ chjoón. ⁷ K'oaá ma-ne nga jè x'in sikkjna na'èn-lá kọ nea-lá nga kíjnakò chjoón-lá. ⁸ Ta jngoò xítá koma-ne ingajò. Mìtsà tì jò ma-ne, ta jngoò koma-ne. ⁹ K'oiì kjoa-lá nga mì yá xítá tí'nde-lá nga sùtsjìn xíkjin xi Nainá kisijngoò.

¹⁰ K'e nga ijchò-ne ni'ya-lá, jña xítá xi kota'yàt'aà-lá Jesús kiskònangui ijngoò k'a-lá tikoi-ne kjoa koi. ¹¹ Jesús kitsò-lá:

—Jè x̄ita xi tsjín chjoón-la, ikjoàn bixan-ko ijngoò xi kj'eíí chjoón, kjoa chijngui tís'ín it'aà ts'e chjoón-la. ¹² Tsà jè chjoón tsjín x'in-la ikjoàn bixan-ko ijngoò xi kj'eíí x'in, tikoáá kjoa chijngui tís'ín it'aà ts'e x'in-la.

K'e nga jè Jesús kisichikon-t'in ndí ixti

(Mateo 19:13-15; Lucas 18:15-17)

¹³ Jngoò k'a jñà x̄ita j'iiko-la ndí ixti jè Jesús nga mejèn-la s̄ichikon-t'in; koòt'aà-la tsja. Tanga jñà x̄ita xi kota'yàt'aà-la Jesús mìkiì kitsjàà'nde-la. Tsohótiko-né. ¹⁴ K'e nga kijtsee Jesús, kòjti-la, kitsò-la:

—Tjì'nde-là ndí ixti kàtjanchrobákon-na. Kì binchahikon-là. Jñà xi k'oaá s'ín tjín inima-la koni ts'e ndí ixti, jñà xi tjín-la kjondaà nga Nainá tíhotíxoma-la.

¹⁵ K'oaá xan-nò xi nguì okixi, jñà xi mìkiì kòkjeíin-la koni jngoò ndí ixti nga skoé kjondaà-la Nainá nga jè kotíxoma-la, mìkiì kjoahas'en-jìin ñánda tíhotíxoma Nainá.

¹⁶ Jesús tsa'nga jñà ndí ixti; tsohósòn-la tsja; ikjoàn kisijét'aà-la Nainá nga kàtasíchikon-t'in jñà ixti.

X̄ita xi 'ñó kjin tsojmì tjín-la

(Mateo 19:16-30; Lucas 18:18-30)

¹⁷ K'e nga tífi ijngoò k'a-ne Jesús, tsangachikon jngoò x̄ita xi ijchò tjingui-la. Tsasìxkó'nchit'aà-la; ikjoàn kiskònangui-la; kitsò-la:

—Jì Maestro ndaà, ¿mé xi s'iaàn nga s'e-na kjoabinachon n̄ita kjé-ne?

¹⁸ Jesús kitsò-la:

—¿Mé-ne nga x̄ita ndaà 'mì-ná? Nijngoò x̄ita xi ndaà, t̄a jngoò jè Nainá xi ndaà. ¹⁹ Jyeé tíjìin-lè kó tsò kjotíxoma: “Kì x̄ita nìk'in; kì kjoa chijngui 'nì; kì chijé 'nì; kì 'én ndiso nokjoi it'aà ts'e x̄ita xi kj'eíí; kì chonachan-jèn; chaxkoín na'èn-lè kò nea-lè.”

²⁰ Jè x̄ita nchíná kitsò:

—Maestro, ngats'ìi kjotíxoma koi, jyeé kisikitasoàn kó nga sa chítia.

²¹ Jesús tsja komà-la, kiskoò'an, ikjoàn kitsò-la:

—Ijngoò kjoa chija-lè. T'in, tatìjni yije tsojmì xi tjín-lè. Ikjoàn tika'bí-la x̄ita ima mé-ne nga s'e-lè kjoa machikon-t'in ján ngajmì. Ikjoàn nchrobátjingui-ná.

²² Jè x̄ita nchíná, tà kjòbaá-la nga kiì'nchré 'én koi. Tà ba kis'e-la nga kiì, koi xó nga 'ñó kjin tsojmì tjín-la.

²³ Jesús kiskoòtsejèn tjingui-la, kitsò-la x̄ita xi kota'yàt'aà-la:

—'Ín jchán koma-la jñà x̄ita nchíná nga kjoahas'en-jìin ñánda tíhotíxoma Nainá.

²⁴ Jñà x̄ita xi kota'yàt'aà-la Jesús, k'e nga kiì'nchré 'én koi, tà k'oaá komà-la. Tanga jè Jesús ijngoò k'a kitsò-la:

—Jñò xi ki'ndí-na xan-nò, 'ñó 'íin koma-la jñà x̄ita xi ton-la 'ñót'aà takòn nga kjoahas'en-jìin kjotíxoma-la Nainá. ²⁵ Ìsaá mì 'in koma-la jngoò cho camello nga kjoahas'en xkon nindoò xi tjahaña-ne nikje, mì k'oaá-ne koni jngoò x̄ita nchíná xi 'ñó tjín-la tsojmì nga koma kjoahas'en-jìin ñánda tíhotíxoma Nainá.

²⁶ Jñà x̄ita xi kota'yàt'aà-la Jesús, isaá ndaà kjòxkón-la. Ikjoàn kiskònangui-la xíkín, kitsò:

—¿Yá-né xi k̄itjokàjìin kjo'in?

²⁷ Jesús kiskoò'an, kitsò:

—Jñà x̄ita mìkiì koma-la; tanga Nainá komaá-la; it'aà ts'e Nainá n̄ita mé kjoa-ne, koma yijeé-la.

²⁸ Kiichja Pedro, kitsò:

—Na'èn, ngajen, jyeé kiníkítsajna yije-jen ngats'ìi tsojmì xi tjín-najen nga tjaàtjingui-lèjen.

29 Jesús kitsò:

—Okixi xi xan-nò, nita yá xita-ne xi kisikjina ni'ya-la, 'ndse, ndichja, nea-la, na'èn-la, chjoón-la, ixti-la ko nangui-la xi kjoa it'aà ts'an ko it'aà ts'e 'én ndaà-la Nainá ³⁰ i isò'nde, isaá tsato tjoé ngajo-la xi ni'ya 'mì, xi 'ndse, ndichja, nea-la, ixti-la ko nangui-la, nas'in kjitjinguikeè xita kondra. Tanga jè isò'nde xi sa nchrobá, s'eé-la kjoabinachon nita kjé-ne. ³¹ Kjìn xita xi títsajna ítjòn i'nde, k'e nga koma iskan jña kítsajna tjingui. Ko xi títsajna tjingui i'nde k'e nga koma iskan jña kítsajna ítjòn.

K'oqa s'in tsibénjmi Jesús kjoabiyaà-la xi ma-ne jàn k'a
(Mateo 20:17-19; Lucas 18:31-34)

³² Jesús, tsó'ba ítjòn-la xita xi kota'yat'aà-la nga nchifi ján naxandá Jerusalén. Jña xita xi tjingui tà nchimaxkón-la nga nchifi. K'eé kiichjat'aà-xìn ijngò k'a-la xita-la xi tejo ma-ne, ikjoàn tsibénjmi ijngò k'a-la jè kjoa xi komat'in. Kitsò-la:

³³ —I'nde ján titsahonguiá naxandá Jerusalén; 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, yaá tsobà'ño-na xita sko-la no'mi ko xita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés nga koi'nè-na kjoabiyaà, ikjoàn sùngatsja-na jña xi mìtsà xita judío ³⁴ nga siisobà-na, kiichrajno-na, kojà-na, ikjoàn siik'en-na. Tanga k'e kijchò jàn nachrjein kjoaayaá-na.

Kjondaà xi 'in tjín xi kisijé Jacobo ko Juan
(Mateo 20:20-28)

³⁵ Jacobo ko Juan ixti-la Zebedeo ijchò kinchat'aà-la Jesús, kitsò-la:
—Maestro, mejèn-najen nga k'oi-najen jè kjondaà xi sijé-lèjen.

³⁶ Jesús kiskònangui-la, kitsò-la:
—¿Mé-ne xi mejèn-nò nga tsjaà-nò?

³⁷ Jacobo ko Juan kitsò:
—K'e nga jeya kijni nga tìhotixomai, ki'nde-najen nga ya kitsat'aà-lèjen, jngò kijnat'aà-lè kixi-lè koa jngò kijnat'aà-lè ngaskón-lè.

³⁸ K'eé kitsò Jesús:
—Miki 'yaà mé xi nijé. ¿A kichikjoaá-nò nga s'ioya jè chitsín ts'e kjo'in xi 'an skiaa, a chikjoa-nò nga koma bautizar ts'e kjo'in xi 'an tímat'ian?

³⁹ Kitsò jña xita koi:
—Kichikjoaá-najen.

Kitsò-la Jesús:
—Jñò, komaá s'ioo koa koma-nò bautizar it'aà ts'e kjo'in xi 'an kotojñaà, ⁴⁰ tanga xi 'an tsjaà-nò nga ya kitsajnat'aà-ná ya kixi-na ko ngaskón-na mìtsà 'an oko-na nga tsjaà-nò. Jña i'nde koi, jña tjoé-la xita xi Nainá títsajnandaà-la nga tsjá-la.

⁴¹ K'e nga kii'nchré jña xita-la Jesús xi i'nga xi te ma-ne, kòjti-la koni kitsò Jacobo ko Juan. ⁴² Tanga jè Jesús kiichja-la, kitsò-la:

—Jye tíjin-nò nga jña xita sko-la naxandá xi 'ya-la nga kjotixoma tjíya tsja, nangui síkítsajna xita-la xi jña otixoma-la. Tíkooá jña xita xi 'ño jeya títsajna, beètoòn-né jña xi xita ima. ⁴³ Tanga jñò miki k'oas'in s'een; tsà jngò xita xinguijo mejèn-la 'nga kijná, jè xi katasíxá-la xita xi i'nga. ⁴⁴ Koa jè xi mejèn-la kijná ítjòn, chi'nda-la kàtama ngats'i xita xi i'nga. ⁴⁵ Ndaà tsà 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, mìtsà koi xá j'i-na nga 'an kos'in-na; tà saá 'an siixá-la xita xi i'nga, ko tsjaà yijo-na ko inima-na nga kjìn xita kítsajnandeí kjoa ts'e jé-la.

K'e nga kisindaà-ne Jesús jè xita xi miki tsejèn-la xi 'mì Bartimeo
(Mateo 20:29-34; Lucas 18:35-43)

⁴⁶ K'e nga ijchò naxandá Jericó nga jye nchibitjoiìn najnchra, Jesús tjiko xita xi kota'yàt'aà-la kò kjìn xita tjingui-isa-la. Ya indiì ndiyá tìjna jngoò xita ima xi mìkì tsejèn-la xi 'mì Bartimeo, ti-la ma xita xi 'mì Timeo, nga tísjé kjotjò tsojmì. ⁴⁷ Jè xita xi mìkì tsejèn-la k'e nga kii'nchré nga jè Jesús xi Nazaret ts'e tífi, nitoón kiichja-la, kitsò-la:

—jJésús, nga ya nchrobàt'aà-ne tje-la xitaxá ítjòn David [nga jì tìjna ngajo-la], jchahimatakòn-ná!

⁴⁸ Kjìn ma xita xi tsohótiko Bartimeo nga jyò kàtìjna. Tanga jè Bartimeo isaá ñó kiichja. Kitsò:

—jJì xi ya nchrobàt'aà-ne tje-la xitaxá ítjòn David, jchahimatakòn-ná!

⁴⁹ K'ée tsasìjna Jesús, kitsò:

—Tinókjoa-là.

Ikjoàn kinokjoa-la jè xita xi mìkì tsejèn-la. Kitsò-la:

—Ñó te-la takòin, tìsìtjìin, chja-lè Jesús.

⁵⁰ Jè xita xi mìkì tsejèn-la kisikatjen inchrókisòn-la, nitoón tsasìtjen, kii kasit'aà-la ñánda síjna Jesús. ⁵¹ Jesús kiskòngui-la, kitsò-la:

—¿Mé xi mejèn-lè nga sijkò-lè?

Jè xita xi mìkì tsejèn-la kitsò:

—Maestro, mejèn-na nga kàtatsejèn-na.

⁵² Jesús kitsò-la:

—T'in-ne; koi-né nga mokjeiìn-lè it'aà ts'an nga kòmandaà-ne.

Jè xita xi mìkì tsejèn-la nitoón kjòtsejèn-la. Kùtjingui-la koni s'in ndiyá tífi Jesús.

11

*K'e nga jè Jesús jahas'en-jìin naxandá Jerusalén
(Mateo 21:1-11; Lucas 19:28-40; Juan 12:12-19)*

¹ K'e nga jye kjomeè bijchó chraña-la naxandá Jerusalén, jña naxandá xi 'mì Betfagé kò Betania, ya it'aà nindoò Yá Olivo, Jesús kisikasén jò xita xi kota'yàt'aà-la; ² kitsò-la:

—Tanguió ján ndí naxandá itsé xi kijnat'aà ján. K'e nga kijchoò yaá síjnat'aà ñó jngoò búrró ki'ndí xi nì saá yá bijnasòn-la. Chíjnda'ñó, nchrohókoo.

³ Tsà yá xi kjòngui-nò, tsà kitsò-nò: “¿Mé-ne konìkò-nò búrró?”, tìn-là: “Jé xó Na'èn-ná Jesús kochjeén-la, koa nitoón xó sijkasén-ne.”

⁴ Kii jña xita xi kota'yàt'aà-la. K'e nga ijchò jngoò ni'ya, yaá tjit'aà'ñó jngoò búrró jè xotjoa-la ni'ya ya iya ndiyá. K'e nga kiskíjnda'ñó.

⁵ Jña xita xi ya títajna kitsò-la:

—¿Mé s'een-nò, mé-ne chíjnda'ñó-nò ndí búrró?

⁶ K'oaá s'in kitsò-la koni s'in tsibénojmi-la Jesús; kitsjaà'nde-la nga kiiiko.

⁷ K'e nga ijchòkò ñánda tìjna Jesús jè ndí búrró, jña nikje ts'e xita kisikjeén nga tsohójtja-la jè ndí búrró; ikjoàn tsibijnasòn-la Jesús. ⁸ Kjìn xita tsohójngoò nikje-la ya iya ndiyá. Jña xita xi i'nga, xka chrja-la yá tsohójngoò xi tsate ya ijìin ijñá.

⁹ Jña xita xi títjòn kò xi tjingui 'ñó chja, nga kitsò:

—jMé tà ndaà-la jè xi nchrobá ngajo-la Nainá, jè xi otíxoma-ná! ¹⁰ jMé tà ndaà-ne nga jè kotíxoma ngajo-la xita jchínga-ná David! jKàtas'e kjoajeya ján ngajmì!

¹¹ Jesús jahas'en-jìin ya naxandá Jerusalén. Ikjoàn jahas'en nditsin ingo ítjòn. Xki xi ján kiskoòtsejèn. Ikjoàn itjo-ne; kiiiko xita-la xi tejò ma-ne ján naxandá Betania, koi-né nga jye kjòhoxòn.

*K'e nga jè Jesús kitsò-la jngoò yá-la toò iko nga ch'o kàtama-la
(Mateo 21:18-19)*

¹² K'e koma nchijòn nga itjo ìjngoò k'a-ne ján naxandá Betania, Jesús kjòhojò-la. ¹³ K'ée kijtsee ìjngoò yá-la toò iko xi kjìin síjna. Kìi katsejèn-la tsà yijà-la toò, tanga nímé tjín-la; tà xkaá tjín-la. Mìtsà nachrjein-la toò. ¹⁴ K'ée kitsò-la jè yá toò iko:

—Nì tì yá xi skine-ne toò-lè.

Xìta xi kota'yàt'aà-la Jesús kii'nchré 'én koi.

*K'e nga tsachrje ingo ítjòn jñà xita xi otijna tsojmi
(Mateo 21:12-17; Lucas 19:45-48; Juan 2:13-22)*

¹⁵ K'e nga ijchò naxandá Jerusalén, Jesús jahas'en ya nditsin ingo ítjòn; ìkjoàn tsibíts'ia nga tsachrje jñà xita xi tsojmi otijna ko xi otse tsojmi. Kisìhitíkjà ímìxa-la jñà xita xi síkijatjìya tòn tìkoáá kisìhitíkjà íxile-la xita xi otijna nise paloma. ¹⁶ Mì tì kii kitsjaà'nde-la xita xi tsojmi otijna nga ch'á fahatoyako ingo ítjòn. ¹⁷ Ìkjoàn tsakóya-la xita. Kitsò-la:

—Jè Xojon-la Nainá tsò-né: “Ni'ya-na, ni'ya ts'e ochikoón k'oín nga ì kichjat'aà-na ngats'ìi xita naxandá xi tjín kóhokji isò'nde.” Tanga jñò, nguijo-la xita chijé titsa'nè.

¹⁸ K'e nga kii'nchré jñà xita sko-la no'mii ko xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés, tsohótsji'nde-la kós'ín síiko nga síik'en Jesús nga tsakjón-la. Koi kjoa-la nga jñà kjotíxoma xi okóya Jesús ndaá tsò, ko jñà xita xi 'nchré-la tà k'oaá ma-la 'én xi okóya. ¹⁹ K'e nga jye kòjñò, Jesús ko xita xi kota'yàt'aà-la itjoiin naxandá Jerusalén, xìn kii.

*Mé xi komà-la jè yá toò iko xi tsjin-la toò
(Mateo 21:20-22)*

²⁰ K'e nga tajñòya nga koma nchijòn, ja ìjngoò k'a ñánda síjna yá toò iko, kijtsee nga jye kixi yá kóhokji skanda ì'ma-la. ²¹ Jè Pedro tsibítsjeèn-la koni kitsò Jesús. K'ée kitsò-la:

—Maestro, chítsejèn-la jè yá toò iko xi 'on kinokjoàkoii ngojña. Jye kixi.

²² Jesús kiichja; kitsò:

—Kàtakjeiín-nò it'aà ts'e Nainá. ²³ Okixíi xi xan-nò, tsà yá xi kitso-la jè nindoò jè: “Tisixìn; ján tìkatjen-jìin yijo-lè ján ìjìin ndáchikon.” Tsà mìtsà tà jò tjín-la k'e nga okitso nga tíjngoò inìma-la nga mokjeiín-la, k'oaá s'ín koma. ²⁴ Koi kos'ín xan-nò kóhótjìón, k'e nga kítsi'ba-la Nainá, k'oaá s'ín kàtakjeiín-nò koni tsà jye kitjoé-nò mé-ne nga tjoé-nò. ²⁵ K'e nga kinókjoat'aà-la Nainá tijchàat'aà-là jé-la xinguiqo mé-ne jè Na'èn-nò xi tíjna it'aà ngajmii síijchàat'aà-nò jé-nò xi tsajòn. ²⁶ Tanga tsà mìkii síjchàat'aà-là jé-la xita xinguiqo tìkoá mìkii síijchàat'aà-nò Na'èn-ná xi tíjna ngajmii.

Kjotíxoma-la Jesús

(Mateo 21:23-27; Lucas 20:1-8)

²⁷ Jesús ijchò ìjngoò k'a Jerusalén. K'e nga tsó'ba ya nditsin ingo ítjòn, j'ii kinchat'aà-la jñà xita sko-la no'mii, ko xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés, ko xita jchínga; ²⁸ kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Mé kjotíxoma xi tsjá'nde-lè koni s'ín 'nì? ¿Yá xi kitsjaà-lè kjotíxoma kjoa xi 'nì?

²⁹ Jesús kitsò-la:

—Tìkoáá 'an jngoò kjoa skònangui-nò. Kot'in-ná, koa 'an, k'oaá xán-nò yá xi kitsjaà-na kjotíxoma koni s'ín s'iaàn. ³⁰ ¿Yá xi kitsjaà-la kjotíxoma Juan nga kis'iin bautizar xita? ¿A Nainá-né xi tíjna ngajmii, o xi tà xita-né? Kot'in-ná.

³¹ Jñà xita koi, k'ée tsajoóya-ne, kitsò-la xíkjín:

—Tsa kixoán: “Nainá kitsjaà-la kjotíxoma”, kitso-né: “¿Mé-ne mìkì kòkjeiín-nò it'aà ts'e?” ³² Mì-la kù koma kixoán: “It'aà ts'e xita-né.”

Nga jñà xita naxandá tsakjón-la, koi-né nga jñà xita k'oaá tsò nga jè Juan, ngui kjoa kixi-né nga jè xi kùichja ngajo-la Nainá.

³³ K'ée kùichja, kitsò-la Jesús:

—Mìkì 'ya-jen.

Jè Jesús kitsò-la:

—Tìkoáá 'an mìkì k'oa xán-nò yá xi kitsjaà-na kjotíxoma koni s'ín s'iaàn.

12

Kjoa mangásòn ts'e xita xi tsibítje toò uva

(Mateo 21:33-46; Lucas 20:9-19)

¹ Tsibíts'ia Jesús nga tsibénojmiya kjoa xi mangásòn. Kitsò:

—Jngoò xita tsibítje toò uva, tsibíndi-la íchíba, ikjoàn tsibíndaà jngoò i'nde ñánda tsi'ñóngui nandá-la toò uva. Tìkoá tsibíndaà jngoò torre xi síkinda yiye kóhótjín. Ikjoàn kisikíña-la nangui xita xi kj'eíí nga kisixásòn. Ikjoàn kù jè nei-la nangui ñánda i'nde kjün. ² K'e nga ijchò naxrjein-la nga kòjchá toò uva, jè nei-la nangui kisikasén jngoò xita chí'nda-la nga kisijé-la xi jè tjoé chiba-la ts'e tsojmi xi kòjchá. ³ Tanga jñá xita xi síxásòn nangui kitsobà'ño koa kiskaàn-ko, tà kisikasén tiyaá-ne. ⁴ Jè nei-la nangui kisikasén ijngoò xita chí'nda-la. Tìkoáá tà ndajo tsibínè, tsate sko, kisik'on ko ch'o kisiko. ⁵ Jè nei-la nangui ijngoò kisikasén xita chí'nda-la. Tìkoáá kisik'en-né. Kjìn xita-la kisikasén-isa, tanga tjín xi kiskaàn-ko, koa tjín xi kisik'en.

⁶ Kò jè nei-la nangui tà jngoò xita-la tíjna-isa; tà jè ki'ndí-la xi 'ño matsjakeè kisikasén, kitsò: “Skoexkón-la ki'ndí-na.” ⁷ Tanga jñà xita xi síxájün nangui, tsajoóya-ne, kitsò-la xíkjin: “Jè jèè xi tjoé kjotjò-la i'nde, sik'eén, tsaján koma i'nde.” ⁸ Kitsobà'ño, kisik'en, ikjoàn kisikatjen ján ijton nangui ñánda tíjje toò uva.

⁹ Jñò, ¿kó bixón? K'e nga kjoíí nei-la nangui, ¿mé xi sùko jñà xita koi? Sùk'en-né; kj'eíí xitaá sùngatsja jè nangui ñánda tjín toò uva.

¹⁰ ¿A kj'eé bixkejñò Xojon-la Nainá? Tsò-né:

Jè ndajo xi tsachrekàngui chjinechrjó nga sa ítjòn,

jè-né xi komà ndajo tàts'en chrjó-la ni'ya;

¹¹ K'oaá s'ín kis'iin Nainá. Jñá, tà maxkón-ná.

¹² Jñà xita sko-la no'mi, ko xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá ko xita jchínga mejèn kitsobà'ño Jesús nga kiskaàya-la jè kjoa xi mangásòn xi tsibénojmi nga kondra ts'e-né, tanga jñà kitsakjòn-la xita naxandá; kisikíjna, ikjoàn kù-ne.

Kjoa ts'e xi machjítjì tsojmi

(Mateo 22:15-22; Lucas 20:20-26)

¹³ Kisikasén i'nga-la Jesús xita Fariseo ko xita ts'e Herodes nga mejèn-la ótsji'nde-la kós'ín sùko nga kohóngui. ¹⁴ Xita koi, kíí kitsò-la:

—Maestro, 'ya-nájen nga 'én kixií xi nokjoi; mìkì 'nì kindá koni tsò-lè xita; ko mìtsà jè chitsejèn-jnoi kó kjoàn xita; k'oaá s'ín okoóyi ndiyá-la Nainá koni s'ín tjín xi kjoa kixi. ¿A ndaà tjín nga kichjítjì-jen tsojmi it'aà ts'e xitaxá ítjòn ts'e Roma, o xi majín-né? ¿A kichjì-nájen a xi mìkì kichjì-jen?

¹⁵ Jesús jye beè nga jò tjín inima-la; kitsò-la:

—¿Mé-ne nga chonachan-ná? Nchrohóko jngoò-ná ton nga skoeè kó kji.

¹⁶ K'ée kùko jngoò-la ton. Jesús kitsò-la:

—¿Yá ts'e isén jè ko jè 'ín xi tíjt'aà?

Kitsò-la:

—Ts'eé César, xitaxá ítjòn ts'e Roma.

17 K'eé kitsò Jesús:

—Tjiì-là César xi ts'e César koa tjiì-là Nainá xi ts'e Nainá.

Tà k'oaá koma-la nga kii'nchré koni kitsò Jesús.

Kjoa ts'e nga faáya-la mik'en

(Mateo 22:23-33; Lucas 20:27-40)

18 Jñà xita Saduceo ijchòkon Jesús. Jñà xita koi mikii mokjeiin-la nga faáya-la xi jye k'en. Kiskònangui-la, kitsò-la:

19 —Maestro, jè Moisés, k'oaá s'in kiskii: Tsà jngoò xita xi kiyá 'ndse, tsà tsjin-la ixti k'e nga kiyá, jè chjoón-la, tijè-ne 'ndse kixan-ko jngoò k'a-ne mé-ne nga s'e-la ixti xi tje ts'e 'ndse. 20 Kis'e xó jngoò k'a xita xi itoò komà 'ndse. Jè xi síjna ítjòn, kis'e xó-la chjoón; tanga k'e nga k'en, mikii kis'e-la ixti. 21 Jè xi ma jò-ne chixàn-ko chjoón ka'àn-la 'ndse. Tikoáá jè k'en. Mikii kis'e-la ixti. K'oaá ti komà jè xi ma jàn-ne. 22 Ngàsòn komà nga itoò. Nijngoò xi kis'e-la ixti. Nga jye it'aà-ne k'en jè chjoón. 23 K'e nga tsà kjoáya-la mik'en, nga itoò 'ndse, ¿yá-né xi chjoón-la koma? Nga jñà tsibìtsajnakò nga itoò 'ndse.

24 Kisikátji-ne 'én Jesús, kitsò-la:

—Jñò, koií maskáya-nò nga mikii 'yaà kó s'in tíchja Xojon-la Nainá ko nga ñó xi tjín-la Nainá. 25 K'e nga kjoáya-la mik'en, íchjín, íchjá mì ti kii kixan-ne. K'oaá s'in s'e koni jñà àkjale xi títsajna ngajmii. 26 Jè kjoa ts'e mik'en nga kjoáya-la, ¿a kje'e bixkejñoò xojon-la Moisés ya ñánda tíchja ts'e yá na'yá xi títi? Nainá kitsò-la Moisés: “An-ná xi Nainá tsò-na Abraham, Isaac, ko Jacob.” 27 Jñà xi jye k'en, mìtsà Nainá tsò-la xi Nainá; tà jñà xi títsajnakon xi Nainá tsò-la! Jñò, 'ño maskáya-nò.

Kjotíxoma-la Nainá xi tíjna ítjòn

(Mateo 22:34-40)

28 Jngoò xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés kii'nchré-la Jesús nga ndaà kiichja; k'e nga nchijoókjoò ijchò kasit'aà chraña-la, ikjoàn kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Ñá-laá kjotíxoma-la Nainá xi tíjna ítjòn?

29 Kiichja Jesús, kitsò-la:

—Jè kjotíxoma xi tíjna ítjòn tsò-né: “Tíná'yaà xita Israel, jè Nainá xi Na'èn-ná, ta jè ta jngoò-né xi otíxoma-ná. 30 Títsjachi Na'èn-ná xi Nainá 'mì-la, nga ko inima-lè ko yijo-lè ko kjohítsjeèn-lè ko nga'ño-lè.” 31 Jè xi ma-ne jò: “Títsjachi xita xinguii koni tsà ti yijo tsiji-ne.” Mì ti tsjin-ne kjotíxoma xi isa xkón tjín.

32 Jè xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá kitsò:

—Ndaà tjín, Maestro. Okixi-né koni s'in nokjoì. Jngoò ma-ne Nainá ko mì ti yá tjín-ne xi kje'ejí. 33 Isa chjí-la nga ko inima-ná jchaxkoán Nainá, ko kjohítsjeèn-ná ko nga'ño-ná ko nga jchaxkoán xinguiáá koni tsà yijo-ná. Isáá chjí-la koni ngats'ii cho xi tisòn ímixa tsjeè-la Nainá, kjotjò xi tsjá jñà xita.

34 Jesús k'e nga kijtseè nga ndaà kiichja jè xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá, kitsò-la:

—Mìtsà kjìin tjìni it'aà ts'e kjondaà xi tjín-la jñà xita xi Nainá otíxoma-la.

Mì ti yá xi kjò'ño-ne ikon nga kiskònangui-isa-la.

Ñánda kitjen-la Cristo [xita xi xó kisikasén-ne Nainá]

(Mateo 22:41-46; Lucas 20:41-44)

35 Jesús k'e nga tíhokóya ya nditsin ingo ítjòn, kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Mé-ne kòtsò-ne jñà xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés nga jè xi Cristo, [xita xi xó sikkasén-ne Nainá], nga yaá kjinchrobàt'aà-ne tje-la

xitaxá ítjòn David? ³⁶ Tijè-ne David k'e nga kiichja nga kò nga'ñó-là Inima Tsjeè-là Nainá, kitsò-né:

Jè Nainá kitsò-là jè xi Nei-na:

“Tijnat'aà-ná i kixi-na

skanda k'e nga sikítsajnanguia ndsokoii

jñà xi kondra-lè nga 'an jye kisikijne-la.”

³⁷ Jè David, tsà Nainá kitsò-là Cristo, [xità xi xó sùkasén-ne Nainá], ¿kó s'ín tjín-ne nga tje-là ma-ne David?

Ngats'iì xità xi kjìn ma-ne, tsja ma-la nga 'nchré-là Jesús koni s'ín okóya.

K'e nga jè Jesús tsohojét'in jñà xità xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés (Mateo 23:1-36; Lucas 11:37-54; 20:45-47)

³⁸ Jesús k'oaá s'ín tsakóya-la xità. Kitsò-la:

—Tikindaa yijo-nò it'aà ts'e xità xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés. Sasén-la nga nikje ndojò ókjá. Tikoaá sasén-la nga skoexkón xità xi k'ejí, ndaa sùxat'aà ya nditsin. ³⁹ Tikoaá jñà ótsji íxile xi jncha ítjòn ya ni'ya ingo sinagoga, kò mejèn-la nga jñà kítsat'aà ítjòn ímixa k'e nga kjèn xità ñánda tjín s'eí. ⁴⁰ Koa faá'an ni'ya-la xi tjín-la íchjín ka'an xi jye k'en x'in-la. K'e nga chjat'aà-la Nainá 'ñó ndajo fiko ochikon nga mejèn-la nga bitsajna'ma nga mì jcha-la mé kjoa xi s'ín. Jñà xità koi isaá tse kjo'in s'e-la.

Ton xi kitsjaà kjotjò chjoón ka'àn xi 'ñó ima (Lucas 21:1-4)

⁴¹ Jesús tsibijna ya kixi-la ñánda tíjna kaxa xi sinchá ton kjotjò-la Nainá. Tikotsejèn-la xità naxandá nga bitsajna ton kjotjò-la Nainá. Kjìn xità nchiná xi tse ton bitsajna. ⁴² Ijchò jngoò chjoón ka'àn xi 'ñó ima. Jò ndí ton jtobá tsibijna xi chiba chjía-la. ⁴³ Jesús kiichja-la xità xi kota'yát'aà-la, kitsò-la:

—K'oaá xan-nò xi ngui okixi, jè chjoón ka'àn xi 'ñó ima, jè xi isa tse ton kòbijna mì k'oaá-ne koni jñà xità xi i'nga. ⁴⁴ Tà jè tsjá xi ningui-la tanga jè ndí chjoón ima, nas'ín nímé tjín-la, jngoò k'a kàtsjá yije ngats'iì ndí ton xi tíjna-la xi tísijchá-ne yijo-la.

13

K'e nga jè Jesús tsibénojmí nga kixoña ingo ítjòn (Mateo 24:1-2; Lucas 21:5-6)

¹ K'e nga itjo-ne nditsin ingo ítjòn, Jesús, jngoò xità xi kota'yát'aà-la kitsò-la: —Maestro, chítsejèn-la mé tà ndaa kjoàn ni'ya kò ndajo-la.

² Kitsò Jesús:

—Chítsejèn-la ngats'iì ni'ya koi xi iì kjoàn. Nii tì jngoò ndajo siyijòsòn-la xíkjín. Kixoña yije-né kóhotjín.

Mé seña xi s'e k'e nga nchrohómachraña nga kjoehet'aà isò'nde (Mateo 24:3-28; Lucas 21:7-24; 17:22-24)

³ Jesús, k'e nga tíjna ya nindoò Yá Olivo ya kixi-la Ingo ítjòn ts'e Jerusalén, jè Pedro, Jacobo, Juan kò Andrés, ijchò kinchat'aà-la Jesús, kiskònanguit'aàxin-la kitsò-la:

⁴ —Koaatìn-nájen, ¿mé nachrjein-ne nga okoma kjoa koi? ¿Mé seña xi s'e k'e nga jye mejèn kítasòn yije kjoa koi?

⁵ Kiichja Jesús, kitsò-la:

—Tikindaa yijo-nò nga mì yá xità xi skónachan-nò. ⁶ Kjìn xità kjoii xi 'ín ts'an sùkjeén; kító: “An-ná xi Cristo, [nga 'aán kisikasén-na Nainá].” Kò kjìn xità skónachan-la.

⁷ Jñò, k'e nga kiná'ya kjoa ts'e kjoichán nga xki xi ján i'nde tjin, ki tsakjoòn-jèn. Xó k'oaá koma-ne, tanga k'j'eè tsà isò'nde tífehèt'aà. ⁸ Naxandá skaàn-kjoò xi k'jeí naxandá. Koa xitaxá koiits'ia nga skaàn-kjoò ko xitaxá xi k'jeí naxandá. Xki xi ján k'oa ch'ón. S'e kjinchrá. S'e kjoasi. Jña kjoa koi, tà jè xi sa tímats'ia ko kjo'in.

⁹ Ndaà tikindaa yijo-nò nga yaá skinit'aà-nò nguixkon xitaxá. Siki'oón-nó nga skaàn-ko-nò xita ya ni'ya ingo sinagoga. Kjikò-nò nguixkon xitaxá gobernador ko xitaxá itjòn, tà koi kjoa-la it'aà ts'an. K'oaá s'in koma kinókjoa-là 'én xi ts'an. ¹⁰ Mochjeén-nè nga itjòn kobison 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo nga tíjtsa isò'nde. ¹¹ K'e kijchò nguixkon xitaxá, ki makájno-nò kós'in kinókjoaa. Ki nikítsjeèn-jèn. Nga tik'eé-ne, Nainá tsjá-nò 'én xi kinókjoaa. Nga mìtsà jñò xi kinókjoaa; jè Inima Tsjeè-la Nainá xi kichja ngajo-nò. ¹² Tijè-ne 'ndse s'ingatsja 'ndse xita nga siik'en. Jè na'èn-la s'ingatsja ki'ndí-la nga siik'en xita. Jña ixti-la s'ingatsja na'èn-la nga kiyá. ¹³ Ngats'i xita isò'nde kojtikeyé-nò xi kjoa ts'an; tanga jè xi kichikjoa-la skanda k'e nga kjoehet'aà-ne kjoa, jè xi kitjokajin kjo'in.

¹⁴ K'e nga jchaá nga 'ñó ch'o tíma ya I'nde Tsjeè-la Nainá ñánda mikii ok'in-la, [koni s'in kiskii Daniel xita xi kiichja ngajo-la Nainá]. (Katasijin-la jña xita xi bíxke xojon jé.) K'e nga okoma kjoa koi, jña xita xi títsajna Judea, kátanga, kàtjì ñánda nindoò choòn. ¹⁵ Jè xi tíjnasò'nga ni'ya-la, ki tì kiì nchrobájen-ne, ki tì kiì fahas'en-ne ni'ya-la tsà mé xi mejèn-la nga skoé. ¹⁶ Jè xi tíxájin nangui-la ki tì kiì nchrobá-ne nga nchrohókjá nikje-la. ¹⁷ Ima xó-ne jña íchjín xi ki'ndí 'ya ko xi ixti xó nchisíkaki jña nachrjein koi! ¹⁸ Tijét'aà-là Nainá nga mì k'eé okoma k'e nga nachrjein-la chon 'nchán. ¹⁹ K'e nga jè nachrjein nga okoma, 'ñó tse kjo'in s'e, k'j'eè ñá oma skanda tjen-ne tsibindaà isò'nde Nainá koa mì tì kiì okoma-ne nga koma iskan. ²⁰ Tsà mì k'oaá kitso Nainá nga isa kochiba nachrjein, nijngoò xita kitjokajin kjo'in. Tanga koi kjoa-la jña xita xi xó jaàjin-ne Nainá, kochibaya nachrjein.

²¹ K'e nga tsà yá xi kitso-nò: “Chítsejèn-là, í tíjna Cristo [xita xi xó kisikasén-ne Nainá]”, o tsà kitso-nò: “Chítsejèn-là, ján tíjna ján”, ki kiì mokjeiin-nò. ²² Kjoii xita ndiso xi Cristo kitso-la yijo-la, tikoá kjoii xita xi koa ti kitso nga jña xi chja ngajo-la Nainá. K'oaá tís'in kokò seña ko kjojkón xi ndaà tjin nga skónachan. Skanda jña xita xi jye jaàjin Nainá mejèn skónachan-la tsà kokjeiin-la. ²³ Tikindaa yijo-nò. Nga jyeé tibenojmíya yije-nò ngats'i kjoa xi koma iskan.

*K'e nga kjoii jngoo k'a Ki'ndí-la Xita
(Mateo 24:29-35, 42-44; Lucas 21:25-36)*

²⁴ K'e nga koma iskan nga jye koto nachrjein ts'e kjo'in, jè ts'oi kojñò-né, mì tì kiì kotsjè-ne ndobá-la; tikoá jè sá mì tì kiì kohiseèn-ne. ²⁵ Ni'ño xi tjin ngajmii, kixongui-né. Jña nga'ñó xi tjin ngajmii kitiya yijeé-la. ²⁶ Ikjoàn skoe-na xita xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na nga kjinchrobájñaà ijìn ifi; tsee nga'ñó ko kjoajeya kjoii koaa. ²⁷ Siikasén àkjale-na nga koiixkóya xita-na xi 'an xó jaàjin-na nga ñjòn chrjangui-la nga tíjtsa isò'nde ko nga tíjtsa ngajmii.

²⁸ Chíta'yàkòò jè yá-la toò ikò mé xi okóya-ná; k'e nga ma kíndíya chrja-la, ikjoàn bíjts'én xka-la, tíjin-nò nga jye nchrobá machraña chon ndobá. ²⁹ K'oaá tís'in tjin, k'e nga jchaá nga k'oas'in tíma kjoa koi, katasijin-nò nga 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, jyeé niton kjoiaa, k'oaá ngaya-la koni tsà jye tíjnaa chraña xotjoa-la ni'ya. ³⁰ Okixi xi xan-nò, ngats'i kjoa koi, k'oas'in koma k'e nga tikj'eé biyaà xita xi tjin nachrjein i'nde. ³¹ Jè ngajmii ko isò'nde kjoehet'aà-né, tanga jña 'én-na mikii kjoehet'aà; kitasòn-né.

³² Tanga k'e nga okoma, mì yá xi tjiin-la mé nachrjein-ne kò mé hora-ne; nì jñà àkjale xi títajna ngajmù kò nì jè Ki'ndí-la Nainá tjiin-la; tajngoò Nainá xi Na'èn-ná tjiin-la.

³³ T'een kinda yijo-nò, títajnakon, títisi'ba nga mìkù tjiin-nò kjé-né nga okoma. ³⁴ K'oaá s'ín t'een koni s'ín chí'nda-la xita xi kjiin i'nde tífi, jè xita xi tífi síngatsja ni'ya-la xita chí'nda-la. Tsjá-la xá nga òjngoò òjngoò, tsò-la jè xi síkinda xotjoa ni'ya: “Tijni, tijnakoin.” ³⁵ K'oaá s'ín títajnaokòon ngats'ioò nga mìkù 'yaá mé nachrjein kjoii-ne nei-la ni'ya. ¿A k'ée-nè nga kjòhoxòn, o xi k'ée-nè nga kijchò osen nítjen, o xi k'ée-nè nga skindàya kóxtí, o xi k'ée-né nga jye s'e isén? ³⁶ Kì tsjayijòfè-jèn tsà koi nachrjein-la tà nìton j'ii-ne nei-la ni'ya. ³⁷ Koni s'ín xan-nò jñò, k'oaá xan yije-la kòhotjín xita: “Títajnaokòon.”

14

Kiis'ín tsajoóya-ne xita kondra-la Jesús nga tsoba'ño
(Mateo 26:1-5; Lucas 22:1-2; Juan 11:45-53)

¹ Tà jò nachrjein chija-la nga kitjo s'eí Paxkò ts'e xita judío k'e nga kjèn inchrajín xi tsjin-la na'yo san. Jñà xita sko-la no'miù kò xita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskù Moisés tsohótsji'nde-la kós'ín sjiikò nga skónachan-la nga tsobà'ño Jesús, ikjoàn sjiik'en. ² Tjín i'nga xita xi kitsò:

—Mì nachrjein-la s'eí s'ik'eén nga mì kots'en jñà xita naxandá.

Jngoò chjoón xi kisikaàjno xkii jne sko Jesús
(Mateo 26:6-13; Juan 12:1-8)

³ Jesús, k'e nga tjina ján naxandá Betania, ya ni'ya-la Simón, jngoò xita xi tsindojno chrjoa yijo-la nga sa ítjòn, k'e nga tjinat'aà ímixa, ijchò jngoò chjoón xi 'ya jngoò ndajo chítsín xi tjíya-la xkii jne ts'e nardo, xi 'ño chí-la. Kiskix'a ndajo chítsín, ikjoàn tsibíxteèn-jno sko Jesús jè xkii jne. ⁴ Tjín i'nga xita xi ya títajna, kòjti-la, kitsò-la xikjín:

—¿Mé-ne kasíkits'ón-ne jè xkii jne? ⁵ Tsà kàsatjna, tsatoó-la jàn sìndò ton denario chí-la koa jè ton-la koma kochját'aà-la xita ima.

Kiichajno-la jè chjoón xi okis'iin.

⁶ Tanga kitsò Jesús:

—Kì k'oaá 'mì-là. ¿Mé-ne nìjti-là? Koni s'ín kàs'ín-kò-na, ndaà kàs'ín. ⁷ Jñà xita ima kítajnakò kjit'aà-nò, kò maá sichját'aà-là k'e nga mejèn-nò. Tanga 'an, mì i tijnakò kjit'aà-nò. ⁸ Jè chjoón jè, k'oaá s'ín kàs'ín koni kji ma xi kàs'ín. Kàsikaàjno ítjòn xkii jne yijo-na xi ts'e nga sijnña. ⁹ Okixí xi xan-nò, nita ñánda-ne nga títja isò'nde nga kobíson 'én ndaà-la Nainá, tikoá kobíson-né koni s'ín kasikò-na mé-ne nga sikijsjeèn-ne xita it'aà ts'e chjoón jè.

K'e nga jè Judas tsatjna Jesús
(Mateo 26:14-16; Lucas 22:3-6)

¹⁰ Jè Judas Iscariote xi ya itjojin-ne ts'e xita xi tejò ma-ne xi tsajmeikò Jesús, kiikon jñà xita sko-la no'miù nga sijnatsja Jesús. ¹¹ Jñà xita sko-la no'miù, k'e nga kii'nchré, kjòtsja-la, kitsjaà-la tso'ba nga ton tsjá-la. Jè Judas tsohótsji'nde-la kós'ín sijnatsja Jesús.

K'e nga jè Jesús tsakjèn kò xita xi kota'yàt'aà-la jè s'eí Paxkò
(Mateo 26:17-29; Lucas 22:7-23; Juan 13:21-30; 1 Corintios 11:23-26)

¹² Jè nachrjein ts'e s'eí xi mats'ia ítjòn-ne k'e nga kjèn inchrajín xi tsjin-la na'yo san jñà xita judío, k'e nga sík'en orrè xi ts'e s'eí Paxkò, jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús kiskònangui-la; kitsò-la:

—¿Ñánda mejèn-lè onguíkindaà-jen xi kichiaá ts'e s'eí Paxkò?

¹³ Jesús kisikasén jò xita xi kota'yàt'aà-la ján Jerusalén, kitsò-la:

—Tanguió ján ijìin naxandá, yaá skajñoò jngoò xita xi 'yajen jngoò nisa nandá; tanguítjngui-là. ¹⁴ Ya ñánda kjoahas'en, koatìn-là nei-là ni'ya: “K'oaá tsò Maestro: ¿Ñánda tíjna jè cuarto ñánda kókjen-koa xita xi kota'yàt'aà-na jè s'eí Paxko?” ¹⁵ Yaá kòkò jngoò-nò cuarto xi je kji xi tíjna isò'nga ni'ya. Jyeé tjíndaà tsojmì xi kochjeén. Ya tindaà xi kichiaá.

¹⁶ Kìi jña xita xi kota'yàt'aà-là ján ijìin naxandá. K'oaá s'ín kisakò-là koni s'ín kitsò-là Jesús, yaá tsibíndaà tsojmì xi kókjen kjoa ts'e s'eí Paxko.

¹⁷ K'e nga jye kòjño, Jesús, ijchòkò xita-là xi tejò ma-ne. ¹⁸ K'e nga títsajnat'aà imixa nga nchikjèn, Jesús kitsò-là:

—Okixíí xi xan-nò, jño, íí tíjnajìin jngoò-nò xi sìngatsja-na it'aà ts'e xita kondra-na, jngoò xi 'an tíkjèn-ko-na.

¹⁹ Jña xita xi kota'yàt'aà-là Jesús ta kjòba-là k'e nga okitsò. K'ée jngó jngó kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿A 'an-ná?

²⁰ Jesús kitsò:

—Jngoò xi kitjokàjìin ts'e xita-na xi tejò ma-ne jè xi tijè-ne chroba ts'an tísíka'nchi-ne inchrájìn-là. ²¹ 'An xi Ki'ndí-là Xita xan-là yijo-na, k'oaá s'ín komat'ian koni s'ín tíchja Xojon-là Nainá. ¡Tanga ima xó-ne jè xita xi sìngatsja-na! Isaá-là ndaà komà tsà mìkìi kits'ìin xita jè.

²² K'e nga nchikjèn, Jesús kiskoé inchrájìn, kùichjat'aà-là Nainá nga kisìchikon-t'in, kisìxkoaya ikjoàn kitsjaà-là xita xi kota'yàt'aà-là, kitsò-là:

—Chjoé. Yijo-na né.

²³ Ikjoàn kiskoé jngoò chitsín, kitsjaà-là kjondaà Nainá; k'ée kitsjaà-là xita xi kota'yàt'aà-là, ngats'ìi xita kits'ìi vino xi tíjya chitsín. ²⁴ Kitsò-là:

—Jè-né xi jní-na xi sìkixiya jè kjoa xitse xi bìndaàjìin-ko-nò. Jè jní-na xìltxeèn xi kjondaà ts'e nga kjìn xita. ²⁵ Okixíí xi xan-nò, mì tì kù skì-na vino skanda jè nachrjein k'e nga skiaa vino xitse, ján ñánda tíhotíxoma Nainá.

'Én xi kùichja Jesús nga jè Pedro kjó'mat'in

(Mateo 26:30-35; Lucas 22:31-34; Juan 13:36-38)

²⁶ Jesús kò xita-là, k'e nga jye kiseé jngoò-là sò Nainá ts'e Salmo, ikjoàn kù ján nindoò Yá Olivo. ²⁷ Jesús kitsò-là xita xi kota'yàt'aà-là:

—Ngats'ioò jño, kijneí takòn-ná jè nìtjen jè, nga k'oaá s'ín tíchja Xojon-là Nainá, nga tsò: “Kiyá jè paxtò koa jña orré tsjohoya-né.” ²⁸ Tanga koma iskan, k'e nga kjoaáya-na, kjín ítjòn-nò ján nangui Galilea.

²⁹ Kitsò Pedro:

—Nas'ín ngats'ìi xita-lè xi i'nga tsjeiìn takòn-lè, 'an, mìkìi tsjeiìn-takòn-lè.

³⁰ Jesús kitsò-là:

—Okixíí xi xan-lè; nìtjen jé, k'e nga tikj'eè kjindáya jò k'a kóxtí, ngaji, jàn k'a tsjá'mat'in-ná.

³¹ Jè Pedro isa 'ño kùichja; kitsò:

—Nas'ín ya kiyáko-lè, mìkìi kójna'mat'in-lè.

Ngàsòn kitsò yije xita xi kota'yàt'aà-là xi i'nga.

Kìi kitsò Jesús nga tsibítsi'ba ya i'nde ñánda 'mì Getsemaní

(Mateo 26:36-46; Lucas 22:39-46)

³² Kìi ján i'nde ñánda 'mì Getsemaní; Jesús kitsò-là xita xi kota'yàt'aà-là:

—Títsajna ijndé; 'an, Nainá kò-là kichjat'aà-là.

³³ Jesús kùiko Pedro, Jacobo, kò Juan. Ikjoàn tsibíts'ia Jesús nga ba koma-là. 'Ñó kisikájno. ³⁴ K'ée kitsò Jesús:

—Tsí baá ma-là inima-na koni tsà mejèn kiyá. Títsajna ijndé, titsajnaakoòn.

³⁵ Jesús kiikjá chiba-ìsa. Ikjoàn tsohojna skanda it'aà nangui koa kisijét'aà-la Nainá tsà koma, kjoaáxin-la kjo'in jè. ³⁶ K'e nga tíchjat'aà-la Nainá, kitsò-la:

—Na'èn xi Na'èn-na xan-lè, ma yijeé-lè nita mé kjoa-ne it'aà tsiji. Chjaáxin-ná kjoa ts'e kjo'in jè, tanga mìtsà jè 'én ts'an kítasòn, jè kàtitasòn 'én tsiji.

³⁷ Ikjoàn j'ì ìjngò k'a-ne ya ñánda títsajna xita-la, tanga jña xita-la, kjiy-ijòfè-né. Jesús kitsò-la Pedro:

—Simón, ¿a titsajnafè-né? ¿A mì kachíkjoa-lè tsà tà jngò hora kòbìjnakoìn?

³⁸ Titsajnakoòn, tíjé't'aà-la Nainá mé-ne nga mì sìikijne-nò kjoa ts'e jé. Xi okixi, jè inima-nò tíjnandaà-né tanga jè yijo-nò, indaá tjin, tsjin-la nga'ño.

³⁹ Jesús kii kítisi'ba ìjngò k'a. Táko k'oaá tì kitsò-ne koni kitsò nga sa ítjòn.

⁴⁰ K'e nga j'ì ìjngò k'a-ne, jña xita xi kota'yàt'aà-la, táko kjiyijòfè-né nga 'ño nijná-la. Mikiì beè kó kítso-la Jesús. ⁴¹ Koma jàn k'a nga j'ì Jesús. Kitsò-la:

—¿A táko titsanikjáya-nò kò titsafè-nò? Kàtje kjoa. Jyeé ijchò hora-la, 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, yaá kongatsja jña xita jé. ⁴² Tisítjeen, chítsejèn-là, tíkjaán, jye nchrobá chraña jè xi sìngatsja-na.

Kii komà k'e nga kindobà'ño Jesús

(Mateo 26:47-56; Lucas 22:47-53; Juan 18:2-11)

⁴³ Táko tik'eé tíchja-ìsa Jesús nga ijchò Judas, xi ya itjojiìn-ne ts'e xita-la Jesús xi tejò ma-ne. Kjin xita tjiko xi 'ya kichà ndojò kò yá. Xita koi, jña kisikasén xita sko-la no'miì kò xita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés kò xita jchínga-la xita judío. ⁴⁴ Judas, jè xi tsatijna Jesús, ítjòn tsibíhichiya-la kós'ín kokò-la Jesús. Kitsò-la:

—Jè xi skíne'a, jè-né xi tìndobà'ño; ndaà tikindaa k'e nga onguíkoo.

⁴⁵ K'e nga ijchò Judas, kii ndiyá-né ñánda tíjna Jesús, kitsò-la:

—Maestro.

Ikjoàn kiskine'a. ⁴⁶ Jña xita xi tjiko, nitoón kitsobà'ño Jesús.

⁴⁷ Yaá tíjna jngò xita xi tsachrje kichà ndojò-la. Tsajá-la jè xita chì'nda-la no'miì ítjòn, tsatet'aà jngò líká-la. ⁴⁸ Jesús kiichja, kitsò-la jña xita:

—¿Mé-ne kos'ín kof'i ndobà'ño-ná nga kò kichà kò yá kich'à koni tsà jngò xita chijé? ⁴⁹ Nachrjein nchijòn tijnako-nò ján ingo ítjòn nga okoóya-nò koa mikiì kindobà'ño-ná. Koiì k'oaá s'ín tíma-ne nga kítasòn 'én xi tíj't'aà Xojon-la Nainá.

⁵⁰ Ngats'ì xita xi kota'yàt'aà-la Jesús tsanga-né, yaá kitsjeiìn-takòn.

⁵¹ Jngò chíti tjingui-la xi tíjnajté jngò nikje sávana. Jña xita kitsobà'ño,

⁵² tanga jè chíti kitsjeiìn nikje sávana-la; ikjoàn k'oas'ín tsanga laká.

K'e nga kiiko Jesús ñánda tíjna no'miì ítjòn

(Mateo 26:57-68; Lucas 22:54-55, 63-71; Juan 18:12-14, 19-24)

⁵³ Jesús kiiko ñánda tíjna no'miì ítjòn. Yaá chixoña kóhotjín xita sko-la no'miì, jña xita jchínga, kò xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés. ⁵⁴ Jè Pedro, tà kjiìn tà kjiìn tsajmeètjingui-la skanda k'e nga ijchò ya nditsin ni'ya-la no'miì ítjòn. Yaá tsibíjnat'aà-la ñánda títsajna xita chì'nda xi síkinda ingo nga títsajna'ngui.

⁵⁵ Jña xita sko-la no'miì kò ngats'ì xitaxá xi ts'e xita judío tsohótsji'nde-la nga tsját'in 'én xi kondra ts'e Jesús mé-ne nga koma sìik'en-ne tanga nímé 'én kisakò-la. ⁵⁶ Kjin ma xita xi tsját'in 'én ndiso xi kondra ts'e Jesús tanga kj'eíí tsò nga jngò ìjngò; mikiì mangásòn 'én xi tsját'in. ⁵⁷ Chíncha kixi i'nga xita xi tsibénojmi 'én ndiso. Kitsò:

⁵⁸ —Ngajen, kina'yà-lajen nga tsò: “An sìikixoña ingo ítjòn xi tsja xita kisindaà-ne, kò jàn nachrjein kindaà ìjngò-na xi mìtsà tsja xita sindaà-ne.”

⁵⁹ Nì mikiì kjòngàsòn 'én-là nàs'ín òkítsò.

⁶⁰ K'eé tsasítjen jè nò'miì ítjòn; tsasíjnajììn osen-là; kiskònangui-là Jesús, kitsò-là:

—¿A nì mé 'én nokjoi, koni tsò 'én xi tsjá xità koi xi kondrà tsiji?

⁶¹ Tanga jè Jesús jyò tsibìjna, nìmé 'én kiìchja. Jè nò'miì ítjòn ìjngò k'a kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿A jì-né xi Cristo, xi Ki'ndí-là Nainá xi 'ñó jeya tíjna?

⁶² Jesús kitsò:

—'An-ná, jñò jcha-ná xi Ki'ndí-là Xità xan-là yijo-na nga kótijnat'aà chrja kixi-là Nainá xi 'ñó tse nga'ñó tjín-là, koa kjinchrobàjñàà ifi ján ngajmiì.

⁶³ Jè nò'miì ítjòn tsatijndajno yijo-là nikje-là xi íkjá nga 'ñó kòjti-là. Kitsò:

—¿Mé s'eén-ìsa-ná xità xi kj'eíj xi tsjá 'én? ⁶⁴ Jñá, jye titsana'yà koni s'ín chjajno-là Nainá. ¿Jñò, kó bixón? ¿Mé xi síkoaá?

Ngats'ì xità kisìjngò ikon nga tjín-là jé koa ok'ín-là nga kiyá.

—Ok'ín-là nga sik'en.

⁶⁵ Jñà xità tsibíts'ia nga tsibíchrájno koa tsibíchjoà xkon, tsi'beé-là, kitsò-là:

—K'oaá si, ¿yá xi tí'beé-lè?

Jñà xità xi síkinda ìjngò, kisìjts'ììn-'a isén-là.

K'e nga jè Pedro tsibìjna'mat'in Jesús

(Mateo 26:69-75; Lucas 22:56-62; Juan 18:15-18, 25-29)

⁶⁶ Jè Pedro yaá tíjna kangui ndítsin ni'ya. Ijchò jngò chjoón xi ch'inda-là nò'miì ítjòn. ⁶⁷ K'e nga kijtseè Pedro, nga tíjna'ngui, kiskoòtsejèn-jno, kitsò-là:

—Tíkoaá ngajì, yaá tjaàkoi Jesús xi Nazaret ì'nde-là.

⁶⁸ Tanga jè Pedro tsoho'mat'in-né. Kitsò:

—Mikiì bexkoan. Mikiì be mé 'én xi tinokjoi.

Pedro itjo ni'ya ján xotjoa-là. K'eé kiskindàya jngò kóxtí. ⁶⁹ Jè chjoón ch'inda-là nò'miì ítjòn kijtseè ìjngò k'a jè Pedro. Kitsò-là jñà xità xi ya títsajna:

—Jè xità jè, xità ts'eé Jesús.

⁷⁰ Tanga jè Pedro tsoho'mat'in ìjngò k'a. Nga koma iskan, jñà xità xi ya títsajna, ìjngò k'a kitsò-là Pedro:

—Xi òkixi, ngajì, xità-là Jesús-né nga Galilea ì'nde-lè, k'oaá tsò 'én-lè xi nokjoi.

⁷¹ Tanga isáá 'ñó kiìchja Pedro kitsò:

—¿Beé Nainá, nàs'ín tik'eèn-ná, mikiì bexkoan jè xità xi o'mi-là!

⁷² Tik'e-ne nga òkítsò Pedro, jè xi ma-ne jò k'a kiskindàya kóxtí. K'eé tsibítsjeèn-là Pedro koni kitsò-là Jesús: “K'e tikj'eè kjindàya jò k'a kóxtí, ngajì, jàn k'a tsjá'mat'in-ná.” Ìkjoàn ndaà jchán kiskindàya.

15

Kjoa xi komat'in Jesús k'e nga kjòngatsja Pilato

(Mateo 27:1-2, 11-14; Lucas 23:1-5; Juan 18:28-38)

¹ K'e nga kis'e isén jñà xità sko-là nò'miì ko xità jchínga ko xità xi okóya kjotíxoma-là Nainá xi kiskì Moisés ko ngats'ì xitàxá ts'e xità judío tsajoóya-ne. Tsibít'aà'ñó Jesús, kiìko, kisìngatsja jè Pilato. ² Jè Pilato kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿A jì-né xi xitàxá ítjòn-là jñà xità judío?

Jesús kitsò:

—Ngajì xi k'oa si nga 'an-ná.

³ Tanga jñà xità sko-là nò'miì, kjìn skaya 'én tjín-ne xi tsját'in nga óngui.

⁴ Pilato ìjngò k'a kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿A nìmé 'én nokjoi? Tìná'yaà-là, 'ñó kjìn skaya kjoa tsját'in-lè nga óngui-lè.

⁵ Jesús mìkìi kiichja ñas'ín koa tí'mì-là. Pilato, tà k'oaá komà-là.

K'e nga jè Jesús kitjoònè kjoa nga kiyá

(Mateo 27:15-31; Lucas 23:13-25; Juan 18:38-19:16)

⁶ Nga xki nó k'e nga bitjo s'eí Paxko jè Pilato síkijnandeí jngoò xita xi títsa'ya ndayá, jè xi síjé xita ñaxandá nga kijnandeí. ⁷ Jñà xita xi títsa'ya ndayá nga kjoasi tsohótsji ts'e gobierno, ya tíjna xi 'mì Barrabás xi xita kisik'en. ⁸ Jñà xita ñaxandá kiikáko Pilato nga mejèn-là koa s'ín síkitasòn koni ma nga xki nó.

⁹ Kiichja Pilato, kitsò:

—¿A mejèn-nò nga siikijnandeí-nò xi xitaxá ítjòn-là xita judío?

¹⁰ Pilato jye tíjìn-là nga tà kjoaxitakòn-né nga jñà xita sko-là ño'miì ya ijchò síngatsja Jesús. ¹¹ Jñà xita sko-là ño'miì chinchá'a xita ñaxandá nga kos'ín katasíjé nga kàtijnandeí-ne Barrabás. ¹² Pilato ijngoò k'a kiskònangui-là xita ñaxandá, kitsò-là:

—¿Mé xi sikoáá jè xi 'mì-là xitaxá ítjòn-là xita judío?

¹³ Jñà xita, 'ñó kiichja, kitsò:

—Tasit'iì krò.

¹⁴ K'eé kitsò Pilato:

—¿Mé jé xi tsohótsji, mé-ne kiyá-ne?

Jñà xita, isaá 'ñó kiichja, kitsò:

—Tasit'iì krò.

¹⁵ Pilato mejèn-là nga ndaà kijnako xita ñaxandá. Kisikijnandeí Barrabás. K'e nga jye kitsjaà okixi nga tsajá-là Jesús, ikjoàn kisìngatsja nga sit'aà krò.

¹⁶ Jñà soldado kiiko Jesús ján ni'ya osen. Ikjoàn kiichja yije-là soldado xíkjín.

¹⁷ Kisikákjá jngoò nikje xi inì jmà kji; tsibí'a sko jngoò corona na'yá xi jñà xó tsibíndaà-ne. ¹⁸ Ikjoàn tsibíts'ia nga kiskindáyat'in. Kitsò-là:

—Viva xitaxá ítjòn-là xita judío.

¹⁹ Tsatji yá xkajnchra sko; ikjoàn tsibíchrájno koa chincha-xkó'nchit'aà-là koni tsà nchibeèxkón. ²⁰ K'e nga jye kisìsobà-là, jaàxìn-là nikje sko xi íkjá, ikjoàn kisikákjá-ne xi nikje ts'e. K'eé itjoko nga kosit'aà krò.

K'e nga kisit'aà krò Jesús

(Mateo 27:32-44; Lucas 23:26-43; Juan 19:17-27)

²¹ Jngoò xita kisatiikjoò xi 'mì Simón xi Cirene i'nde-là xi tínchrobá-ne rancho-là. Na'èn-laá ma jè Alejandro ko Rufo. Jñà soldado kjo'ño kis'iìn-là nga kisik'ajen krò-là Jesús.

²² Kiiko Jesús ján i'nde ñánda 'mì Gólgota, jè 'én xi tsòya-ne i'nde sko mik'en.

²³ Kitsjaà-là vino xi tsjájìn xich'a tsja xi 'mì mirra tanga jè Jesús mìkìi kits'iì.

²⁴ K'eé tsasit'aà krò, ikjoàn jñà soldado kisiskáko nikje-là Jesús nga kisika'bí-là xíkjín yá ts'e koma.

²⁵ Ijchò-là tsà xi ñijaàn nga tajñòya nga kisasit'aà krò Jesús. ²⁶ Jñà 'én xi tsohót'aà isòn sko krò, yaá tíchja mé jé xi komà-là Jesús nga kinik'en. Tsò-né: “Xitaxá ítjòn-là xita judío.” ²⁷ Tikoáá chinchat'aà krò jò xita chijé. Jngoò tsasíjnat'aà nga kixi-là Jesús ko jngoò tsasíjnat'aà nga ngaskón-là. ²⁸ K'oaá s'ín kjòngásòn koni s'ín tíchja Xojon-là Nainá nga tsò: “K'oaá ngaya-là koni jngoò xita xi tse jé tjín-là.”

²⁹ Jñà xita xi ya ja, síkatji sko nga kiichjajno-là, kitsò-là:

—Ji, k'oaá kisi nga siixòñi ingo ítjòn-là Nainá ko jàn nchrjein kíndaà ngajo-ne, ³⁰ tikijnandeí yijo-lè ko chínájen-t'i yijo-lè krò.

³¹ K'oaá tis'ín kisìsobà-là jñà xita sko-là ño'miì ko xita xi okóya kjotíxoma-là Nainá xi kiskìi Moisés. Kitsò-là xíkjín:

—Xità jè, tsachrjekàjiin kjo'in xi kje'í xità, tanga jè xi yijo-la, mìkii ma ochrjekàjiin kjo'in. ³² Kàtìtjojen-t'aà krò jè xi Cristo, xi Xitàxá Ítjòn-la naxandá Israel, mé-ne nga jcha-ná koa kokjeiín-ná.

Skanda jña xità xi tikoá ya kjit'aà krò, tikoáá tsatít'aà.

K'e nga k'en Jesús

(Mateo 27:45-56; Lucas 23:44-49; Juan 19:28-30)

³³ K'e nga ijchò nchisen, kóhokji nga tíjtsa isò'nde kòjñò skanda xi jàn nga nguixòn. ³⁴ Tijè-ne hora Jesús 'ñó kiichja nga kitsò:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —'En jè tsòya-ne: Nainá, Nainá, ¿mé-ne kàjneitakòn-ná?

³⁵ Tjín i'nga xità xi ya títsajna xi kii'nchré-la, kitsò:

—Tiná'yaà-là, jè chja-la Elías.

³⁶ K'ée tsangachikon jngoò xi kisika'nchi tsanga ko vinagre, ikjoàn tsibísko-la inaxo, kitsjaà-la Jesús nga kàt'ii, kitsò:

—Chítsejèn-là, ¿a kjoí Elías nga skónajen-t'aà krò?

³⁷ Tanga Jesús isaá 'ñó kiskindàya; k'en. ³⁸ Jè nikje velo xi tjo'hóya jngoò osen ingo ítjòn kixajndà, jòya koma skanda it'aà nangui. ³⁹ Jè xità sko-la soldado xi síjna ñánda kisit'aà krò Jesús k'e nga kijtseè nga jye k'en Jesús, kitsò:

—Kixí kjoa, xità jèe, Ki'ndí-la Nainá-né.

⁴⁰ Tikoá títsajna i'nga íchjín xi kjiin nchikotsejèn-ne; jè María Magdalena, ko chjoón Salomé, ko María xi nea-la ma José ko Jacobo, jè xi isa ma ki'ndí.

⁴¹ Jña íchjín koi, k'e nga tsibijna Galilea Jesús, yaá chinchima-tjingui-la ko yaá kisichját'aà-la. Kjin ma íchjín xi ya títsajna xi ijchòko ján Jerusalén.

K'e nga kishijiin Jesús

(Mateo 27:57-61; Lucas 23:50-56; Juan 19:38-42)

⁴² K'e nga jye kjònguixòn nga jye bìtsajnandaà-la nachrjein nikjáya. ⁴³ José xi Arimatea i'nde-la, jngoò xità xi tikoá 'nga xá tjín-la ts'e xitàxá-la xità judío xi tikoá tíkoña-la nga mejèn-la skoe kó s'ín otíxoma Nainá, kitsjaà-la nga'ño yijo-la, jahas'en ya ni'ya ñánda tíjna Pilato nga kisijé yijo-la Jesús. ⁴⁴ Pilato, tà k'oaá koma-la nga jye k'en Jesús; kiichja-la jè xità sko-la soldado; kiskònangui-la tsá kixi kjoa nga jye k'en. ⁴⁵ K'e nga jye tsibénojmí jè xità sko-la soldado nga jye k'en Jesús, Pilato kisingatsja José yijo-la Jesús. ⁴⁶ José tsatse jngoò nikje sávana; kiskójen-t'aà krò yijo-la Jesús; ikjoàn kisikájté jè nikje. K'ée kii kishijiin ñánda jye tjíndaà jngoò ngajo itsjó ingui nguijo; kiskinìs'en-ngui, ikjoàn tsohójtsa xotjoa-la ngajo jngoò ndajo. ⁴⁷ María Magdalena ko María nea-la José, nchikotsejèn-la nga kishijiin Jesús.

16

K'e nga jaáya-la Jesús

(Mateo 28:1-10; Lucas 24:1-12; Juan 20:1-10)

¹ K'e nga jye tsato nachrjein nikjáya, María Magdalena, Salomé, ko María nea-la Jacobo, tsatse xkii jne nga mejèn-la síikaàjno yijo-la Jesús. ² Jè nachrjein nga tàts'en xomàna, 'ñó tajñòya kii katsejèn-la ñánda kishijiin Jesús. Tik'ée tíbitjokàtji ts'oi. ³ Tsò-la xíkjín:

—¿Yá xi kjoaáxìn-ná ndajo xi tíchjoajto ya xotjoa-la ngajo itsjó?

⁴ K'e nga ijchò, kiskoòtsejèn, kijtseè nga jè ndajo je xi 'ñó i'í xi tíchjoajto-la ngajo itsjó ñánda kisijna Jesús, jye kitjaáxìn. ⁵ K'e nga jahas'en-ngui nguijo kijtseè jngoò xità ixti xi tíjnajté jngoò nikje chroba ndojò. Tíjnat'aà kixi-la ngajo. Jña íchjín tà kitsakjòn-né. ⁶ Tanga jè xità ixti kitsò-la:

—Kì tsakjoòn-jèn. Jñò, jè binchaàtsjioò Jesús xi Nazaret i'nde-la, jè xi kisit'aà krò. Jye kòfaáya-la. Mì tì i tíjna-ne. Chítsejèn-là i'nde-la ñánda kisijna. ⁷ Tanguió koatìn-là xita xi kota'yàt'aà-la kò Pedro: “Jè tífi ítjòn-nò ján Galilea. Yaá jchaxkoòn ìjngò k'a koni s'ín kitsò-nò.”

⁸ Jñà íchjín, ítjo nitoón-ne ya iya nguijo. Kì, tsangachikon. Chiba-la nchihotsé-né nga kitsakjòn. Niyá xi tsibénojmi-la nga 'ño tsibíxkón-la yijo-la.

*K'e nga jè María Magdalena kijtseè Jesús
(Juan 20:11-18)*

⁹ Jè nachrjein nga tàts'en xomàna, Jesús jaáya-la nga tajñòya. Jè kijtseè ítjòn María Magdalena, jè xi tsachrjekàjìn itoò inima ch'o-la neí inima-la. ¹⁰ María Magdalena kii, kisikí'nchré ngats'ìi xita-la Jesús nga ba tíjn-la koa nchikjindáya. ¹¹ Jñà xita xi kota'yàt'aà-la, k'e nga kii'nchré nga tíjnakon Jesús nga jè chjoón kijtseè, mìkii kòkjeiín-la.

*K'e nga jò xita-la kijtseè Jesús
(Lucas 24:13-35)*

¹² K'e komà iskan, Jesús, kj'eí kji isén-la k'e nga tsakó-la yijo-la jò xita-la xi nchifi campo. ¹³ Tsohótji-ne jñà xita xi jò ma, kisikí'nchré jñà xita xi i'nga. Tíkoáá mìkii kòkjeiín-la.

*Kii kitsò Jesús nga kitsjaà-la xá xita xi kota'yàt'aà-la
(Mateo 28:16-20; Lucas 24:36-49; Juan 20:19-23)*

¹⁴ Xi jyehet'aà-ne, Jesús tsakó-la yijo-la jñà xita xi tejngò ma-ne k'e nga títsajnat'aà ímixa nga nchikjèn. Tsohótiko nga tájaà tíjn inima-la nga mì kòkjeiín-la k'e nga tsibénojmi-la jñà xita xi tsakó ítjòn-la yijo-la nga jè jye jaáya-la. ¹⁵ Koa kitsò-la:

—Tanguió nga títsa isò'nde. Tènojmi yije-là ngats'ìi xita jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'an. ¹⁶ Jñà xita xi kòkjeiín-la it'aà ts'an koa koma bautizar, kitjokàjìn kjo'in. Tanga jñà xi mìkii kòkjeiín-la, kjo'ín s'e-la. ¹⁷ Jñà xi kòkjeiín-la it'aà ts'an, k'oaá s'ín jcha-la; nga koma-la kochrjekàjìn inima ch'o-la neí xi tíjìn inima-la xita; tíkoáá koma-la kichja 'én xi kj'eí tsò; ¹⁸ tsà ye tsobà'ño, tsà xkii kjan skine, nimé xi koma-la; kohòsòn-la tsja xita xi xk'én, kondaà-ne.

*K'e nga jè Jesús kii'mijìn ngajmii
(Lucas 24:50-53)*

¹⁹ K'e nga jye okitsò-la xita xi kota'yàt'aà-la, Na'èn-ná Jesús, kitjámiì'nga; nga kii ngajmii, tsibijna it'aà kixi-la Nainá. ²⁰ Jñà xita-la kii; kisika'bí 'én ndaà-la nga kijnda i'nde, kò jè Na'èn-ná Jesús kisichját'aà-la kò kisikixiyandaà 'én-la kò kjondaà xi kis'iin xita-la. K'oaá s'ín kàtama.

'Én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo koni s'ín kiskii San Lucas

'Én xi kiskii-la Teófilo jè Lucas

¹ Kjoa kixi xi komà jjiin naxandá it'aà ts'e Cristo, jye kjin ma-ne xita xi kiskii chiba ² koni s'ín tsakóya-najen jña xita xi xkon kijtseè-ne skanda tats'en-la kjoa, tijnà-ne xi kis'e-la xá nga kisika'bí 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ³ Ngaji Na'èn Teófilo xi 'ño ndeè, tikoá 'an, ndaà sasén-na nga tikji-lè xojon jè, koni s'ín tjin nga jngoò jngoò skoya kjoa; ndaà tsohotsji-jñaà yije skanda tisa tats'en-la kjoa ⁴ mé-ne nga isa ndaà jcha-ne kjoa kixi xi nguì kos'ín tjin, jña 'én xi k'oas'ín tsakóya-lè xita.

'Én xi kiichja jngoò àkjale-la Nainá nga iskan jts'ín Juan xi kis'iin bautizar xita

⁵ Koi nachrjein k'e nga jè tjina xitaxá itjòn Herodes ján nangui Judea, tjina jngoò no'mii xi Zacarías 'mì xi tje-la ts'e Abías. Jè Zacarías tjin-la chjoón xi Elisabet 'mì xi tikoá tje-la ts'e Aarón. ⁶ Jña ingajò, xita kixi-né nga nguixkon Nainá. Síkitasòn yije-né ngats'i kjoatixoma-la Nainá. ⁷ Tsjin-la ixti; jè Elisabet, chjoón 'ndi-né; ingajò, jyeé 'ño xita jchinga.

⁸ Jngoò nachrjein, jña xita no'mii xi síxakjoè Zacarías, jña tsako-la nga kisixá nguixkon Nainá. ⁹ Koni s'ín tjin kjoatixoma xi ts'e no'mii Israel, tsako-la suerte Zacarías nga jahas'en ni'ya tsjeè-la Nainá, ya iya ingo itjòn, nga jè kòkà chrjongó-la Nainá. ¹⁰ Jè hora k'e nga tì chrjongó-la Nainá ngats'i xita naxandá, yaá títajna nditsin nga nchichjat'aà-la Nainá. ¹¹ Jè Zacarías tsatsejèn jngoò-la àkjale-la Nainá xi síjna kixi ya ngobà kixi-la ñánda tison chrjongó-la Nainá. ¹² Jè Zacarías k'e nga kijtseè, tà kjòxkón-la, tà kitsakjòn-né. ¹³ Tanga jè àkjale-la Nainá kitsò-la:

—Ngaji, Zacarías, kì tsakjoòn-jèn; jè kjoa bitsi'ba-lè jye kina'yà-la; jè chjoón-lè Elisabet, jts'ín jngoò-la ki'ndí x'in; k'oaá s'ín kít'aà 'ín-la nga Juan k'oín. ¹⁴ 'Ñó s'e-lè kjotsja. Koi kjoa-la nga jè ki'ndí xi jts'ín, kjin xita kjotsja-la. ¹⁵ Xita itjòn kjna nga nguixkon Nainá; mikii xán sk'oi nga xó k'oaá s'ín kitjaajin-ne; Inima Tsjeè-la Nainá sjiin inima-la skanda tik'e-ne nga tisa tjina'ya'ma indso'ba nea-la. ¹⁶ Xi it'aà ts'e, kjin xita naxandá Israel koófat'aà-la Nainá. ¹⁷ Jè kjoí itjòn-la Na'èn-ná. Sjiin inima-la nga'ño xi kisikjeén jè Elías xita xi kiichja ngajo-la Nainá. Inima-la xita jchinga, 'nchán sikkítsajnakò ixti-la. Jña xita xi tájaajin tjin inima-la nga mikii síkitasòn, sikkjatjya-la kjohtsjeèn-la mé-ne nga s'e-la kjoa chjine xi tjin-la xita kixi. K'oaá s'ín sikkijjòndaà xita naxandá mé-ne nga kitsajnandaà-ne k'e nga kjoí Na'èn-ná.

¹⁸ Zacarías kitsò-la jè àkjale:

—¿Kó s'ín skoeè-na tsà kixi kjoa? 'An, jye 'ño xita jchinga; tikoá chjoón-na jye tífehét'aà nachrjein-la.

¹⁹ Jè àkjale kitsò:

—'An-ná Gabriel xi tjinaa nguixkon Nainá; kisikasén-na nga kichjàkò-lè, tsjaà-lè 'én ndaà-la Nainá. ²⁰ I'ndeí, kjna chisín-né, mikii koma kinókjoí skanda k'e nga kijchò nachrjein nga kitasòn 'én koi, koi kjoa-la nga mikii kòmokjeín-lè 'én-na xi kàxan-lè.

²¹ Jña xita naxandá, nchikoña-la Zacarías. Kjònangui-la xikjin nga tífchrjein-la nga mikii xatí bitjo-ne ni'ya tsjeè-la Nainá. ²² K'e nga jye itjo-ne jyeé kjòchisín; mì tì kii ma chja-ne; jña xita xi nchikoña-la kis'ejin-la nga tjin

kjoa xi kijtseè ya iya ni'ya tsjeè-la Nainá; Zacarías tà jmeé chísin-isa tsja. K'oaá s'ín tsibìjna nga mìkiì komà kiichja.

²³ Zacarías, k'e nga jye kisisòn jña nàchrjein nga kisikitasòn xá-la, kù-ne ni'ya-la. ²⁴ K'e nga komà iskan, jè chjoón Elisabet, ki'ndí ts'a; 'òn sá mì tì kù itjo-ne ni'ya-la. Kitsò: ²⁵ “K'oaá s'ín kisikò-na jè Nainá xi it'aà ts'an: kijtseè imaá-na nga kitsjaà-na kjondaà-la mé-ne nga mì kù tì kochrjekàngui-na xita.”

Kií komà k'e nga jngò ò àkjale tsibénjmi nga iskan jts'ín jè Jesús

²⁶ K'e nga ijchò joòn sá, jè àkjale Gabriel, Nainá kisikasén jngò naxandá xi chja-ne Galilea ñánda 'mì Nazaret. ²⁷ Kiikon jngò chjoón xongó xi tjin-ne nga jè kixan-kò jngò xita xi 'mì José xi tje-la ts'e xitaxá itjòn xi ki'mì David. Jè 'ín-la chjoón xongó, María 'mì. ²⁸ Jè àkjale, k'e nga jahas'en ni'ya nga kijtseèkon María, kitsò-la:

—iNdaà-lè, ngaji xi jì kitjoé-lè kjondaà jè! Nainá tijnakò-lè. Ngaji xi ndaà kjòchikon-t'in mì k'oaá-ne koni íchjín xi kj'eji.

²⁹ Jè María k'e nga kijtseèkon, tà kjòxkón-la koni s'ín kitsò-la jè àkjale; kisikítsjeèn kó tsòya-ne nga kòs'ín j'ì síhixat'aà-ne. ³⁰ Jè àkjale kitsò-la:

—María, kì tsakjoòn-jèn, jye kitjoé-lè kjondaà nga nguixkòn Nainá. ³¹ I'ndeì koxk'é-né, ki'ndí jchà jngoi. K'oaá s'ín kít'ì 'ín-la nga Jesús k'oín. ³² Xita itjòn koma; Ki'ndí-la Nainá k'oín xi isa 'ño 'nga tjna; Nainá, jè sijnatsja kjotixoma-la. Xitaxá itjòn kina koni s'ín tsibìjna David xi xita jchínga-la komà. ³³ Jè kotixoma-la naxandá Israel. Kjotixoma-la mì kì kjoehet'aà nita kjé-ne.

³⁴ Jè María k'e kitsò-la àkjale:

—¿Kó s'ín koma jè kjoa koi? Nga mìtsà x'in tjin-na.

³⁵ Jè àkjale kitsò:

—Jè Inima Tsjeè-la Nainá kitjojen-nè-lè. Jè nga'ño-la Nainá xi 'ño 'nga tjna koijsat'in-lè koni jngò 'nguién-la ifi mé-ne jè ki'ndí tsjeè xi jts'ín, Ki'ndí-la Nainá k'oín. ³⁶ Jè xingui Elisabet xi chjoón 'ndi, kò joòn sá tjin-la nga ki'ndí 'ya nas'ín jye 'ño xita jchínga. ³⁷ Xi it'aà ts'e Nainá, nijngò kjoa xi mìkiì koma-la —kitsò àkjale.

³⁸ K'e kitsò María:

—'An-ná xi chjoón chí'nda-la Nainá; k'oas'ín kàtama koni s'ín kò'mì-ná.

Jè àkjale tinguixkoon-ne kù-ne.

Kií komà k'e nga jè María kù katsejèn-la Elisabet

³⁹ Nàchrjein koi, jè María nitoón kù jngò naxandá xi kina'nchò nindoò ján nangui Judea. ⁴⁰ Jahas'en ni'ya-la Zacarías; kisihixat'aà Elisabet. ⁴¹ K'e kù'nchré Elisabet nga kisihixat'aà María, ki'ndí xi 'ya, kiskì'nga iya indso'ba. Jè inima-la Elisabet ndaà kis'ejiin Inima Tsjeè-la Nainá. ⁴² K'e 'ño kiichja, kitsò:

—iNainá, isaá 'ño ndaà tísichikon-t'in-lè mì k'oaá-ne koni jña íchjín xi kj'eji; tikoá ki'ndí-lè xi tijnaya indso'boi 'ño ndaà tímachikon-t'in! ⁴³ ¿Yá-ná 'an? ¡Mé tà ndaà kò'ijichon-ná jì xi nea-la Na'èn-ná! ⁴⁴ Tík'e-né nga kà'nchré nga kànihixat'aà-ná, ki'ndí-na kàkjì'ngaya indso'ba nga tsja koma-la. ⁴⁵ ¡Mé tà ndaà-lè nga mokjeiin-lè 'én xi kis'enojmí-lè! Jè 'én xi kiichja Nainá kítasòn-né —kitsò Elisabet.

⁴⁶ Jè María kitsò:

Inima-na 'ño 'nga tísikijna Nainá.

⁴⁷ Matsja-na it'aà ts'e Nainá xi ochrjekátjì-na.

⁴⁸ Kijtseè imaá-na, 'an xi chjoón chí'nda-la ma;

i'ndeì skanda nita kjé-ne k'oaá s'ín kitsò-na xita: “Mé tà ndaá-la.”

⁴⁹ 'Ñó ndaà tse kjoa kisikò-na Nainá, jè, nga isa tse nga'ño tjin-la.

Nainá, xita tsjeè-né.

50 Tjín kjit'aà-la kjohimatakòn it'aà ts'e jñà xità xi beèxkón skanda tàts'en-la kjoa nità kjé-ne.

51 K'oaá s'ín okó nga tse nga'ño tjín-la; jñà xità xi 'ño 'nga ikon jjiin inima-la, ochrjekàngui kjohítsjeèn-la.

52 Jñà xitàxá ítjòn xi 'nga títsajna, faáxìn kjotíxoma-la, koa jñà xi nangui títsajna, isaá 'nga síkítsajna.

53 Jñà xità xi tsjìn-la tsojmì xi kine, 'ño kjìn tsjá-la, koa jñà xità nchiná, nimé tsjá-la, tà síkasén tiyaá-ne.

54 Nainá síchját'aà-la naxandá Israel, jñà xità chí'nda-la; mìkìi síjchàajìin nga tjòkeè Abraham,

55 ngats'ìi tje-la nità mé nachrjein-ne.

Nga Nainá, k'oaá s'ín kitsjaà-la tso'ba jñà xità jchínga-ná.

Kitsò María.

56 Jè María, jàn sá tsibìjnako Elisabet; k'e komà iskan kii-ne ni'ya-la.

K'e nga kits'ìin Juan xi kis'ìin bautizar xità

57 K'e nga jye ijchò nachrjein-la, Elisabet, kits'ìin jngoò-la ki'ndí x'in.

58 Nainá, 'ño ndaà kisìko. K'e nga kii'nchré xità xíkjin ko xità indii ni'ya-la tikoaá kjòtsja-la. 59 Nga komà jiiin nachrjein, kiiiko jè ki'ndí nga nguixkon no'mii, mé-ne nga kisit'aà chiba-la yijo-la kjoa ts'e circuncisión. Jñà xità xi kj'eíi, k'oaá s'ín mejèn tsibít'aà 'ín koni 'mì na'èn-la nga Zacarías 'mì. 60 Tanga jè nea-la kitsò:

—Majìn, Juan k'oín.

61 Kitsò jñà xità xi títsajna:

—¿Mé-ne kos'ín k'oín-ne? Nijngoò xità xingui xi kos'ín 'mì 'ín-la.

62 K'eé kitjònangui chisín-la na'èn-la kó k'oín. 63 Zacarías kisijé jngoò iteè nga kiskijno, tsibít'aà: “Juan 'mì 'ín-la.” Ngats'ìi xità xi ya títsajna, tà k'oaá komà-la. 64 Zacarías tik'eé-ne kitáx'a-ne tso'ba ko tsaniyá-ne nijèn, ikjoàn komà kiichja-ne. K'eé kitsjaà-la kjondaà Nainá. 65 Ngats'ìi xità xi títsajna chraña indii ni'ya-la, tà kjòxkón-la k'e nga kii'nchré nga jye ma kiichja-ne Zacarías. Xki xi ján tsabísòn kjoa koi kóhokji inchò nindoò nangui Judea.

66 Ngats'ìi xità xi kii'nchré kjoa koi, tsohóko jjiin inima-la; kitsò:

—Jè ki'ndí, k'e nga kojchínga, ¿yá xità xi koma?

Nga jè nga'ño-la Nainá tjínako.

Kii komà k'e nga jè Zacarías kiichja it'aà ts'e Nainá

67 Zacarías, na'èn-la Juan, kisijìin inima-la Inima Tsjeè-la Nainá. Kiichja ngajo-la Nainá, kitsò:

68 ¡Mé tà ndaà kji-la Na'èn-ná jè xi Nainá tsò-la naxandá Israel nga j'ìi kichjítjì naxandá-la tikoa j'ìi síkijnandeí!

69 Kitsjaà jngoò-ná xità xi tse nga'ño tjín-la nga j'ìi kachrjetjì-ná kjo'in xi kjoa ts'e jé-ná,

jè xi tje-la David xi chí'nda-la Nainá tsibìjna.

70 Nainá kisìkjeén tso'ba jñà xità tsjeè-la xi kiichja ngajo-la.

K'oaá s'ín kitsò nga tisa tàts'en-la kjoa nga

71 kojchrjekátjì-ná it'aà ts'e xità kondra-ná,

ko xità xi jtikeè-ná.

72 K'oaá tì kitsò Nainá nga skoe ima jñà xità jchínga-ná.

Mìkìi síjchàajìin jè 'én xi kitsjaà-la xità jchínga-ná Abraham nga tsibíndaajìin-ko jngoò kjoa tsjeè.

73 Nainá, k'oaá s'ín kitsjaà-la tso'ba Abraham xi xità jchínga kjìin-ná nga

74 síkítsajnandeí-ná ts'e xità kondra-ná mé-ne nga mìkìi kiskoán nga sixá-lá.

⁷⁵ Kjit'aà nàchrjein tsjeè kitsajnaá tikoá kixi kitsajnaá nga nguixkon Nainá. Kitsò Zacarías.

⁷⁶ K'eé kitsò-la ki'ndí-la:

Ngaji, sijkjeén-lè Nainá xi 'ño 'nga tíjna nga kinókjoa ngajo-la.

Ngají k'oín ítjòn-la Na'èn-ná nga kíndi ndiyá-la.

⁷⁷ Kénojmí-la naxandá-la kós'in s'in Nainá nga kochrjekátjì-ná jé-ná.

Nainá, 'ño tse kjohimatakòn tjín-la nga síjchàat'aà-la jé-la jñà xita.

⁷⁸ Nainá sikkasén jngoò-ná xi nchrobá-ne ngajmì.

K'e nga kjoí, k'oá s'in sikhiseèn-la xita koni s'in mahiseèn k'e nga tajñoa.

⁷⁹ Jñà kohiseèn-la kjohítsjeèn-la xita xi i'nde jño títsajnajìin,

ko xi jye ndiyá kjoa biyàà tjímaya.

Yaá kjiko-ná ndiyá ñánda tjín kjoa'nchán.

Kitsò Zacarías.

⁸⁰ Ki'ndí jè tímajchínga tikoá tís'e-la nga'ño xi ts'e inima-la. Yaá tsibìjna i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn skanda k'e nga tsibíts'ia nga tsibìjna osen-la naxandá Israel.

2

Kii komà k'e nga kits'iin Jesús (Mateo 1:18-25)

¹ Koi nàchrjein k'e nga tjín-la xá ítjòn César Augusto tsjachrje jngoò okixi nga ngats'i xita naxandá xi otíxoma-la Roma, xojoón sít'aà 'ín-la. ² Jè xojoon censo xi kisindaà ítjòn k'e nga tíjna gobernador xita xi 'mì Cirenio ján i'nde ñánda 'mì Siria. ³ Kii yije xita nga kii kít'aà xojoon yijo-la nga jngoò ijngoò naxandá-la xi chja-ne.

⁴ José itjo-ne Nazaret, naxandá ts'e Galilea, kii nangui ñánda 'mì Judea ya naxandá Belén ñánda kits'iin xita ítjòn xi David ki'mì nga jè José, tje-la ts'e David-né. ⁵ Kii kít'aà xojoon yijo-la; tikoá kii jè María, chjoón-la xi tíjna'ño-la nga jè kixan-ko, tanga jyeé ki'ndí 'ya. ⁶ K'e nga jye títsajna Belén, María ijchò nàchrjein-la nga kits'iin ki'ndí-la. ⁷ Kits'iin ki'ndítjòn-la xi ndí ki'ndí x'in; kisikájté nikje-la; ya kisikánaya kaxa ñánda kjèn-ya cho, nga mì tì kii tjín-ne i'nde ya ni'ya ñánda ma níkjáya.

Kii komà k'e nga jñà àkjale-la Nainá j'iikon jñà paxtò

⁸ Ya chrañat'aà-la Belén títsajna paxtò xi nchisíkínda cho orrè-la nga nítjen. ⁹ Tà nitoón ijchòkon jngoò àkjale-la Nainá. Jè kjoajeya-la Nainá xi 'ño ote kji, kisikhiseèn yije kóhokji jngoò itjandii ñánda títsajna jñà paxtò. K'e nga kijtseé, tsí ndaà kitsakjòn. ¹⁰ Jè àkjale kitsò-la:

—Kii tsakjoón-jèn; 'an, koi xá j'i-na nga síkí'nchré jngoò-nò 'én xitse xi ndaà tsò xi 'ño kjotsja-la ngats'i naxandá: ¹¹ I'nde j kats'iin jngoò ki'ndí ya naxandá-la David jè xi kochrjekajìin-ná kjo'in, jè xi Cristo, [xita xi xó kisikasén-ne Nainá], nga jè kotixoma-ná. ¹² Tjín jngoò seña nga kixi kjoa: sakò jngoò-nò ki'ndí xi tsjájtejìin nikje-la; kjinaya kaxa ñánda kjèn-ya cho.

¹³ Tík'e-ne kjìn jchán àkjale tsatsejèn-kjoò-isa xi inchrobà-ne ngajmì xi 'nga kisikíjna Nainá. Kitsò:

¹⁴ Nainá kàtas'e-la kjoajeya ján ngajmì;

ko i it'aà nangui,

'nchán kàtas'e kjoa, it'aà ts'e xita xi tjín-la kjondaà-la Nainá.

¹⁵ K'e nga kii-ne jñà àkjale ján ngajmì, jñà paxtò kitsò-la xíkjín:

—Tíkjaán skanda Belén nga jchaá kjoa xi kòma koni s'in kàsikí'nchré-ná Na'èn-ná.

¹⁶ Nìtoón kiì jñà paxtò ján Belén; k'e nga ijchò, kisakò-la ñánda tíjna María ko José, koa jè ki'ndí, kjinaya kaxa ñánda kjèn-ya cho. ¹⁷ K'e nga kijtseèxkon ki'ndí jè, tsibénojmí yije koni s'ín kitsò jè àkjale it'aà ts'e ki'ndí. ¹⁸ Ngats'ii xita xi kiì'nchré koni s'ín kitsò jñà paxtò tà k'oaá komà-la. ¹⁹ Tanga jè María yaá tsibíjii yije jiiin iníma-la jñà 'én xi kis'enojmí-la. 'Nó kisikítsjeèn-jiiin kjoa koi. ²⁰ Kiì ìjngoò k'a-ne jñà paxtò; jeya tsachrje tikoá ndaà kisikíjna Nainá ngats'ii kjoa xi kiì'nchré ko xi kijtseè, nga nguì k'oaá s'ín komà koni s'ín kis'enojmí-la.

K'e nga jñà xita jchínga-la Jesús kiìko ingo ítjòn ya Jerusalén nga kisingatsja Nainá

²¹ K'e nga ijchò jiiin nachrjein nga kits'iin ki'ndí jè, kisit'aà chiba-la yijo-la kjoa ts'e circuncisión; Jesús kisit'aà 'ín-la koni s'ín kitsò àkjale-la Nainá k'e nga tisa kisinaya'ma indso'ba nea-la.

²² Ijchò nachrjein nga k'oaá s'ín s'ín xita koi, koni s'ín tíchja kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés, mé-ne jè María tsjeè kína-ne nguixkon Nainá. Nachrjein koi, kiìko Jesús ingo ítjòn ya Jerusalén nga kisingatsja Nainá. ²³ K'oaá s'ín tjít'aà kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés: “Ngats'ii ki'ndí x'in xi jts'ín ítjòn, ts'ee Nainá, jè kongatsja.” ²⁴ Xita jchínga-la Jesús kiìko kjotjò-la nguixkon Nainá; jò tjoní'ña ko tsà jò pichón koni s'ín tjín kjotíxoma-la Nainá.

²⁵ Koi nachrjein ján Jerusalén tíjna jngoò xita kixi xi ndaà beèxkón Nainá, Simeón 'mì. Tikoáá tíkoña-la jè xi sikkijnandeí naxandá Israel; jè Simeón, yaá tíjnako Iníma Tsjeè-la Nainá. ²⁶ Jè Iníma Tsjeè-la Nainá k'oaá s'ín tsibénojmíya-la Simeón nga mikii kiyá skanda k'e nga skoexkon Cristo xi Nainá sikkasén. ²⁷ Jè Iníma-la Nainá kisikasén Simeón ján ingo ítjòn Jerusalén. K'e nga ijchòko Jesús jñà xita jchínga-la mé-ne nga kisikitasòn-ne koni s'ín síjé kjotíxoma-la, ²⁸ Simeón kiskoé ki'ndí jè, tsohóya tsja; 'nga kisikíjna Nainá. Kitsò:

²⁹ Na'èn, jyeé kòbitasòn 'én-lè koni s'ín ki'mì-ná, i'ndeí, 'nchán kàtiyaa 'an xi ch'i'nda-lè ma.

³⁰ Jyeé kòbe-na xkoaàn jè xi kochrjekátjì-ná kjo'in,

³¹ jè xi kànikíjna-osin nguixkon ngats'ii naxandá,

³² jè xi sikhiseèn-la kjohítsjeèn-la jñà xita xi mìtsà xita naxandá Israel.

It'aà ts'e ki'ndí jè, naxandá-lè Israel jeyaá kína.

³³ Jñà xita jchínga-la Jesús tà k'oaá komà-la koni s'ín kitsò Simeón it'aà ts'e ki'ndí-la. ³⁴ Simeón kisijét'aà-la Nainá nga kàtasíchikon-t'in; ikjoàn kitsò-la María, nea-la Jesús:

—It'aà ts'e ki'ndí jè, k'oaá s'ín tjínè-la nga kjìn xita naxandá Israel kitjoiin kjo'in koa kjìn kixoiin. Señá-la Nainá kína ³⁵ mé-ne nga jcha-la kó s'ín tjín kjohítsjeèn-la nga jngoò ìjngoò xita, tanga kjìn xita xi mikii kòkjeiín-la; tikoáá ngaji, k'oaá s'ín s'e-lè kjo'on-takòn koni tsà jngoò kichá ndojò kotokjá iníma-lè.

³⁶ Tikoáá yaá tíjna chjoón Ana xi chjaya 'én-la Nainá, tsòti-la Fanuel xi tje-la Aser. Jyeé 'nó xita jchínga. Itoò nó tsibíjnako x'in-la. ³⁷ Nachrjein koi, jè chjoón Ana kò ñijòn kaàn ko ñijòn nó tjín-la nga tíjna ka'àn. Yaá bíjnaya nachrjein inchijòn ya nditsin ingo ítjòn; ko nachrjein ko nitjen beèxkón Nainá; bítsi'ba-la koa bíjnachjan. ³⁸ Tijè-ne hora, chjoón jè ijchò kasijnat'aà chraña-la xita jchínga-la Jesús; kitsjaà-la kjondaà Nainá; kiìchja-la ngats'ii xita it'aà ts'e ki'ndí jè, jñà xi tikoá nchikoña-la nga kitjotjì yije naxandá xi chja-ne Jerusalén.

K'e nga kiì ìjngoò k'a-ne Nazaret

³⁹ José ko María, k'e nga jye kisihitasòn yije koni s'ín tíchja kjotíxoma-la Nainá, kiì ìjngoò k'a-ne ján Galilea ya naxandá-la Nazaret. ⁴⁰ Ki'ndí jè

tímajchínga; tís'e-la nga'ño jjiin inima-la; tikoáá isa ndaà tímachiya-la; yaá tíjnakò kjondaà-la Nainá.

Kii komà k'e nga jè Jesús tsibijnaya ingo ítjòn ján Jerusalén

⁴¹ Jñà xita jchínga-la Jesús, xki nó fi ya Jerusalén k'e nga bitjo s'eí Paxkò. ⁴² Jesús, k'e nga jye tjín-la tejò nó tikoá kii ján Jerusalén koni s'ín choòn kjotíxoma ts'e s'eí Paxkò. ⁴³ K'e nga inchrobà-ne xita nga jyehet'aà s'eí, jè Jesús yaá tsibijna Jerusalén; koá jñà xita jchínga-la mìkii kisijiin-la tsà ya tsibijna. ⁴⁴ Jngoò nachrjein chinchimaya ndiyá. Maá-la tsà yaá tsóhojiin-la jñà xita xi nchifi-ne. K'e nga tsohótsjijiin-la xikjín kò xita xi beèxkon, ⁴⁵ mìkii kisakò-la. K'eé kii jngoò k'a ján Jerusalén nga kii kátsji.

⁴⁶ K'e nga komà ján nachrjein nga nchihótsji, kisakò-la ya nditsin ingo ítjòn; tíjnajiin-la xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá; tí'nchré-la tikoá tíkjónangui-la. ⁴⁷ Ngats'ii xita xi nchi'nchré-la tà k'oaá komà-la jè kjohítsjeèn xi tjín-la koni s'ín tíchja. ⁴⁸ Jñà xita jchínga-la, k'e nga kijtseè nga ya tíjna, tikoáá tà k'oaá komà-la; jè nea-la kitsò-la:

—Ji na'èn, ¿mé-ne nga kòs'ín nìkò-nájen? Na'èn-lè kò 'an tímakájno-najen nga kichiji, titsabinchaàtsji-lèjen.

⁴⁹ Jesús kitsò:

—¿Mé-ne nga binchaàtsji-ná? ¿A mì tíjiin-nò nga tíjné-na nga ya kótijna ni'ya-la Na'èn-na?

⁵⁰ Tanga jñà xita jchínga-la mìkii jahas'en-jiin-la jè 'én xi kitsò Jesús.

⁵¹ Jesús, kii jngoò k'a-ne ján Nazaret kò nea-la kò na'èn-la; Jesús ndaà kisikitasòn-la xita jchínga-la. Jè nea-la tà yaá tsibíjiin-ikon inima-la ngats'ii kjoá koi. ⁵² Jesús, tímajchínga koá nachrjein inchijòn, isa ndaà tímachiya-la; tikoá tís'e-la kjondaà-la Nainá kò ts'e xita.

3

*'Én xi kùichja Juan xi kis'iiin bautizar xita
(Mateo 3:1-12; Marcos 1:1-8; Juan 1:19-28)*

¹ K'e nga jye tjín-la chrj'oòn nó nga tíhotíxoma-la isò'nde xi chja-ne Roma jè xi 'mì Tiberio César, kò ján nangui Judea, jè tíjna gobernador Poncio Pilato; kò jè Herodes, xitaxá ítjòn tíjna ya nangui Galilea; kò jè Felipe xi 'ndse ma Herodes, xitaxá ítjòn tíjna ya nangui ñánda 'mì Iturea kò ya nangui Traconite; kò jè Lisaniás, xitaxá ítjòn tíjna ya nangui Abilinia. ² Kò ján Jerusalén, no'mii ítjòn títsajna jè Anás kò Caifás. Tíkoi-ne nachrjein, Juan, ki'ndí-la Zacarías, kits'ii-la 'én-la Nainá ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn. ³ Juan, kii kóhokji indii xajngá nandá Jordán nga kùichjaya nga kàtasíkájno jé-la jñà xita nga mì tí jé kòhótsji-ne, ikjoàn kàtas'ín bautizar yijo-la mé-ne nga sùjchàat'aà-la Nainá jé-la.

⁴ K'e nga k'oaas'ín kùichjaya Juan, jñà tíbitasòn 'én xi kiskii Isaías, xita xi kùichja ngajo-la Nainá nga tsò:

Na'ya-la 'én xi 'ño chja ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn:

“Tjandaà ndiyá-la Nainá ya ijiin inima-nò; kixi tikíjna koni jngoò ndiyá ñánda kojmeéya Na'èn-ná.

⁵ Ngats'ii xajngá kongásòn-né;

ngats'ii nindoò kò chrjangui, kòkixi-né;

jñà ndiyá xi tsó'ño tjín, tikoáá kòkixi-né;

koá jñà ndiyá xi tjen-jen-jno tjen-jen-t'aà choòn, kojchoòn-la.

⁶ Ngats'ii xita nga tíjtsa isò'nde, skoe-né kó s'ín s'iiin Nainá nga kòchrjekátji jé-la xita.”

Kitsò Isaías.

⁷ Juan kitsò-la jñà xità xi ijchò nga mejèn-la koma bautizar:

—¿Jñò xi xità tje-la ye 'mì-nò! ¿Yá xi okitsò-nò nga kinchat'aaxìn-là jè kjo'in xi sà nchrobá machrañàt'aà-nò? ⁸ Ndaà tjín kjoa xi t'een nga ndaà kàta'ya-nò nga jyeé kinikájno jé-nò nga mì tì jé binchaàtsji-nò. Kì bixón-jèn ya ijìin inima-nò: “Ngajen, [miki s'e-najen kjo'in] nga yaá inchrobàt'aà-najen tje-la Abraham.” K'oaá xan-nò, Nainá, skanda jñà ndajo komaá-la siikjatìya-la nga ixti-la Abraham koma. ⁹ Jè kichayá jyeé kijjandaà nga kotesòn yá; ngats'ìi yá xi 'mì ndaà toò ojà-la, skanda kò ima-la, jtìsòn-né, ikjoàn sinchájiin ni'ín nga kiti.

¹⁰ Jñà xità kiskònangui-la kitsò-la:

—¿Mé xi s'en-jen?

¹¹ Juan kiichja kitsò-la:

—Jè xi jò ma nachro-la kàtatsjá jngoò-la jè xi tsjìn-la; jè xi tjín-la tsojmì xi kine, kàtatsjá-la jè xi tsjìn-la.

¹² Tìkoáá j'ìi i'nga xità-la xitàxá Roma xi síkíhjtì tsojmì nga mejèn-la koma bautizar. Kitsò-la Juan:

—Maestro, ngajen, ¿mé xi s'en-jen?

¹³ Juan kitsò:

—Kì tsato níkíhjió koni s'ín tíchja kjotíxoma.

¹⁴ Tìkoáá kiskònangui i'nga jñà soldado, kitsò:

—Ngajen, ¿mé xi s'en-jen?

Juan kitsò-la:

—Kì xità binchaxkón-là, kì 'én ndiso nìyasòn-là k'e nga nì mé kjoa tjín-la nga ton mejèn-nò nachrjekájno-là; kàtajngoò-takòn koni tjín machjí-nò.

¹⁵ Nchikoña jñà xità naxandá; nchisíkítsjeèn ijìin inima-la xi it'aà ts'e Juan: tsà jè xi Cristo, [xità xi xó kisikasén-ne Nainá]. ¹⁶ Juan kitsò-la ngats'ìi xità naxandá:

—Okixi-né, 'an, tà nandá s'iin-nò bautizar; tanga nchrobá ijngoò xi isá tse nga ñó tjín-la mì k'oaá-ne koni 'an; skanda mìkì tjí'nde-na nga skíjnda'ñoá xox'ín-la xojté-la; jè xi sà nchrobá, s'iin-nò bautizar kò Inima Tsjeè-la Nainá koa kò ni'ín. ¹⁷ Jyeé kjinaya tsja jè pala nga siitsjeè tjé-la trigo. Kincháxkó trigo ya jya ni'nga; tanga jè tjé-la trigo, kòkà-né ya ijìin ni'ín ñánda mìkì bits'o nita mé nachrjein-ne.

¹⁸ Juan, k'oaá s'ín kiichjayajiin-la xità 'én ndaà-la Nainá; kjìn skoya kjotíxoma tsibit'in-la xi ndaà tsò. ¹⁹ Juan, tsohótiko jè Herodes xi xità ítjòn tjína, koií kjoa-la nga jè tjínako Herodías chjoón-la Felipe xi 'ndse Herodes. Tìkoá tsohótiko Herodes ngats'ìi kjoa xi ch'o tís'ín. ²⁰ Tanga jè Herodes, isáá 'ño ch'o kis'iin-isa: ndayá kiskinìs'en Juan.

Kii komà k'e nga komà bautizar Jesús

(Mateo 3:13-17; Marcos 1:9-11)

²¹ K'e nga tikj'eè ndayá fahas'en Juan nga tís'ín bautizar ngats'ìi xità naxandá, tìkoáá k'eé komà bautizar Jesús; k'e nga tíchjat'aà-la Nainá Jesús, kitáx'a ngajmì. ²² Ikjoàn itjojen-nè-la Jesús jè Inima Tsjeè-la Nainá xi okji koni kji nise paloma; koa kina'yà jngoò-la 'én xi ngajmì inchrobà-ne xi kitsò:

—Ji-né xi ki'ndí-na xan-lè xi 'ño matsjake-lè; tsja tjín-la takoàn it'aà tsiji.

Tje-la Jesucristo

(Mateo 1:1-17)

²³ Jesús k'e nga tsibíts'ia nga kisixá, tjín-la tsà katé nó. K'oaá s'ín tíjìin-la xità, nga ki'ndí-la xó José; José, ki'ndí-la Elí;

- 24 Elí, ki'ndí-là Matat; Matat, ki'ndí-là Leví; Leví, ki'ndí-là Melqui; Melqui, ki'ndí-là Jana; Jana, ki'ndí-là José;
- 25 José, ki'ndí-là Matatías; Matatías, ki'ndí-là Amós; Amós, ki'ndí-là Nahúm; Nahúm, ki'ndí-là Esli; Esli, ki'ndí-là Nagai;
- 26 Nagai, ki'ndí-là Maat; Maat, ki'ndí-là Matatías; Matatías, ki'ndí-là Semei; Semei, ki'ndí-là Josec; Josec, ki'ndí-là Judá;
- 27 Judá, ki'ndí-là Joanán; Joanán, ki'ndí-là Resa; Resa, ki'ndí-là Zorobabel; Zorobabel, ki'ndí-là Salatiel; Salatiel, ki'ndí-là Neri;
- 28 Neri, ki'ndí-là Melqui; Melqui, ki'ndí-là Adi; Adi, ki'ndí-là Cosam; Cosam, ki'ndí-là Elmodam; Elmodam, ki'ndí-là Er;
- 29 Er, ki'ndí-là Josué; Josué, ki'ndí-là Eliezer; Eliezer, ki'ndí-là Jorim; Jorim, ki'ndí-là Matat;
- 30 Matat, ki'ndí-là Leví; Leví, ki'ndí-là Simeón; Simeón, ki'ndí-là Judá; Judá, ki'ndí-là José; José, ki'ndí-là Jonam; Jonam, ki'ndí-là Eliaquim;
- 31 Eliaquim, ki'ndí-là Melea; Melea, ki'ndí-là Mainán; Mainán, ki'ndí-là Matata; Matata, ki'ndí-là Natán;
- 32 Natán, ki'ndí-là David; David, ki'ndí-là Isai; Isai, ki'ndí-là Obed; Obed, ki'ndí-là Booz; Booz, ki'ndí-là Salmón; Salmón, ki'ndí-là Naasón;
- 33 Naasón, ki'ndí-là Aminadab; Aminadab, ki'ndí-là Aram; Aram, ki'ndí-là Esrom; Esrom, ki'ndí-là Fares; Fares, ki'ndí-là Judá;
- 34 Judá, ki'ndí-là Jacob; Jacob, ki'ndí-là Isaac; Isaac, ki'ndí-là Abraham; Abraham, ki'ndí-là Taré; Taré, ki'ndí-là Nacor;
- 35 Nacor, ki'ndí-là Serug; Serug, ki'ndí-là Ragau; Ragau, ki'ndí-là Peleg; Peleg, ki'ndí-là Heber; Heber, ki'ndí-là Sala;
- 36 Sala, ki'ndí-là Cainán; Cainán, ki'ndí-là Arfaxad; Arfaxad, ki'ndí-là Sem; Sem, ki'ndí-là Noé; Noé, ki'ndí-là Lamec;
- 37 Lamec, ki'ndí-là Matusalén; Matusalén, ki'ndí-là Enoc; Enoc, ki'ndí-là Jared; Jared, ki'ndí-là Mahalaleel; Mahalaleel, ki'ndí-là Cainán;
- 38 Cainán, ki'ndí-là Enós; Enós, ki'ndí-là Set; Set, ki'ndí-là Adán; Adán, xi jè sobà Nainá tsibíndaà.

4

K'è nga jè xita neí kiskoòt'aa Jesús (Mateo 4:1-11; Marcos 1:12-13)

¹ Jesús, nga ndaà tíjìl inìma-là jè Inìma Tsjeè-là Nainá, inchrobà ìjngoò k'a-ne ya xajngá nandá Jordán, koà jè Inìma Tsjeè-là Nainá kiìko ìjngoò ì'nde ìt'aa xìn ñánda nangui kixì choòn. ² Ichán nàchrjein tsibìjna. Jè xita neí kiskoòt'aa nga mejèn-là kàtátsji jé Jesús. Ngats'ì nàchrjein koi, Jesús mìkì tsakjèn, tsibìjnachjan-né. K'è nga jyehet'aa nàchrjein, jyeé 'ñó kjòhò-là. ³ Jè xita neí kitsò-là:

—Tsà kixì kjoà nga ngaji xi Ki'ndí-là Nainá 'mì-lè, tji-là okixì ndajo jè nga inchrajín kàtama.

⁴ Jesús kiìchja kitsò:

—Tjít'aa Xojon-là Nainá nga tsò: “Mìtsà tà koi tsojmì xi ma chine kitsakon-ne xita, tìkoáá kitsakoón-ne ngats'ì 'én-là Nainá.”

⁵ Jè xita neí kiìko Jesús jngoò nindoò 'nga, tà jngoòhijta tsakó yije-là ngats'ì naxandá xi tjín isò'nde. ⁶ Jè xita neí kitsò-là Jesús:

—Ngajì tsjaà yije-lè ngats'ì naxandá koi, nga jì kotixoma-là nga jeya kijni. Nga 'aán kjòngatsja yije. Tsà mejèn-na maá sìngatsja nita yá-ne. ⁷ Ngaji, tsà kòsìxkó'nchit'aa-ná kò jeya sikhìjna-ná, tsijì koma kòhotjín.

⁸ Kiìchja Jesús, kitsò-là:

—Tisít'aà xìn-ná ji, xítà neíí. K'oaá s'ín tít'aà Xojon-la Nainá nga tsò: “Jeya tìkíjni Na'èn-ná xi Nainá; tà jè tajngoò chaxkoín.”

⁹ Jè xítà neíí, ikjoàn kiìko Jesús ján Jerusalén; kisìkíjnasòn ingo ítjòn ñánda isa 'nga kji; kitsò-la:

—Tsà kixíí kjoa nga ji xi Ki'ndí-la Nainá 'mì-lè, tìkatjengui yijo-lè ijndé;

¹⁰ k'oaá s'ín tít'aà Xojon-la Nainá nga tsò:

Nainá koií xá-la àkjale-la mé-ne nga siìkinda-lè,

¹¹ nga ko tsja tsoba'ño-lè mé-ne nga nijngoò ndajo satíngui-ne ndsokoií.

¹² Kiìchja Jesús, kitsò-la:

—K'oaá s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: “Kì taxkì chít'aà-jèn Na'èn-ná xi Nainá.”

¹³ Jè xítà neíí, k'e nga mì tì kiì kisakò-la kós'ín skónachan-la Jesús nga mejèn-la kohótsji jé, tsasít'aà xìn chiba nachrjein-la skanda komà iskan.

Kii komà nga tsibíts'ia Jesús nga kisixá nangui Galilea

(Mateo 4:12-17; Marcos 1:14-15)

¹⁴ Jesús j'ii lingoò k'a-ne Galilea, ko nga'ño-la Inima Tsjeè-la Nainá ndaà tíjìn inima-la; kina'yà-la it'aà ts'e, kóhokji nga jngoò itjandii nangui ts'e Galilea.

¹⁵ Tsakóya ya ni'ya ingo sinagoga xi ts'e naxandá ñánda tsajmeè; ngats'ii xítà xi kiì'nchré 'én-la ndaà kisìkíjna Jesús.

Kó kitsò Jesús nga mì kiì kòkjeín-la jña xítà ya naxandá-la Nazaret

(Mateo 13:53-58; Marcos 6:1-6)

¹⁶ Jesús ijchò Nazaret ya nangui-la ñánda kòjchá. Jè nachrjein nìkjáya, koni s'ín s'ín kjit'aà, jahas'en ni'ya ingo sinagoga. Tsasìjna kixi nga tsibíxke Xojon-la Nainá. ¹⁷ Kits'ii-la xojon-la Isaías, xítà xi kiìchja ngajo-la Nainá; k'e nga kiskíjndaya jè xojon, kjòtsji-la ñánda tít'aà 'én xi tsò:

¹⁸ Jè Inima Tsjeè-la Nainá tíjnakò-na nga 'aán tsibít'aà-na xá nga sika'bí-la xítà ima 'én ndaà-la Nainá;

'aán kisìkasén-na nga sindaà-na xítà xi kjo'on tíjìn inima-la;

tìkooá koi xá kisìkasén-na nga 'an kichjàjìn-la xítà xi ndayá títsajna nga kítsajnadejí-ne;

sindaà-na jña xítà xi mìkiì tsejèn-la;

kítsajnadejí xítà xi tíyatoòn;

¹⁹ kichjàya jè nó-la Nainá k'e nga tsjá-la kjotjò xítà-la.

²⁰ Tsibíxkóya-ne xojon, kitsjaà-la jè xítà xi síchját'aà xá ts'e ni'ya ingo sinagoga, ikjoàn tsibìjna. Tà nchikotsejèn-la ngats'ii xítà xi ya títsajna. ²¹ K'ée tsibíts'ia Jesús nga kiìchja kitsò:

—I'ndeí, jyeé kàna'yà-là nga nguixkoòn kòbitasòn koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá xi 'an kòbìxkee.

²² Ngats'ii xítà ndaà kiìchja it'aà ts'e Jesús. Tà k'oaá komà-la nga 'ño ndaà tsò 'én xi chja. Jña xítà kitsò-la xíkjín:

—¿A mìtsà jè jèe xi ki'ndí-la José?

²³ K'ée kitsò Jesús:

—Xi okixi, jño, k'oaá k'oín-ná 'én xi tsò: “Chjine xkiì, tiji tìxkiì-la yijo-lè.” K'oaá tìs'ín k'oín-ná: “Koni s'ín kina'yà-jen kjoa xi ki'nì ján Capernaum nga kinìxkiì-la xítà, k'oa tìs'ín tìxkiì-la i nangui-lè.”

²⁴ Jesús kitsò-isa:

—Okixíí xi xan-nò, nijngoò xítà xi chja ngajo-la Nainá xi yaxkón ya nan-gui-la. ²⁵ Tìkooá okixíí xi xan-nò, kjìn íchjín ka'àn tjin ya Israel jè nachrjein ts'e Elías k'e nga jàn nó osen mì tì kiì ts'a-ne jtsí; j'ii kjinchrá 'ño kóhokji j'nde Israel.

²⁶ Tanga jè Elías mìtsà ya kiì ñánda títsajna íchjín ka'àn ts'e naxandá Israel; yaá kinìkasén ñánda tíjna chjoón ka'àn ts'e naxandá Sarepta xi chja-ne Sidón.

27 Tíkooá k̄jìn ma x̄ita xi t̄ibindojno chrjoa yijo-la ya Israel koi nachrjein ts'e Eliseo, x̄ita xi kiichja ngajo-la Nainá. Tanga nijngoò xi x̄ita Israel kjòndaà-ne, tà jè tajngoò Naamán xi Siria ts'e.

28 Ngats'ìi x̄ita xi ya títsajna ya ni'ya ingo sinagoga, 'ñó kòjti-la k'e nga kiì'nchré 'én xi kiichja Jesús nga k'oaá s'ín kiskaàya-la nga kondra ts'e-né.

29 Ngats'ìi x̄ita koi tsasítjen, tsachrjeiìn Jesús ya naxandá jè, kiìko isò'nga nindoò ñánda kijna naxandá-la nga mejèn-la siikatjen-ngui naxi ñánda nga 'ñó tjen-jen-jno choòn. 30 Tanga jè Jesús jahajiìn osen-la koa kiì.

Jngoò x̄ita xi inima ch'o-la neíi síxájiìn yijo-la

(Marcos 1:21-28)

31 Jesús kiì ñánda 'mì Capernaum, naxandá xi chja-ne Galilea; tsakóya-la x̄ita k'e nga nachrjein nìkjáya. 32 Jñà x̄ita, tà k'oaá komà-la koni tsò 'én xi tsakóya, nga jè 'én xi kiichja, tjín-la kjotíxoma.

33 Ya ni'ya ingo sinagoga tíjna jngoò x̄ita xi inima ch'o-la neíi síxájiìn yijo-la; x̄ita jè, 'ñó kiichja:

34 —Jesús xi Nazaret tsiji, kì k'oaá nìko-nájen. ¿Mé kjoa xi tjín-lè ko ngajen? ¿Mé-ne ngajen nìjti-nájen? ¿A kòf'ì nìkjesòn-nájen? Beèxkon-lè; ji-né xi X̄ita Tsjeè-la Nainá —kitsò.

35 Jesús tsohótiko jè x̄ita neíi:

—jyò t̄jini, titjoiìn yijo-la x̄ita jè! —kitsò-la.

Jè inima ch'o-la neíi, tsajndoòt'aà nangui nga nguixkon ngats'ìi x̄ita, ikjoàn itjoiìn yijo-la x̄ita jè, tanga nì mé xi kisiki'on. 36 Ngats'ìi x̄ita xi títsajna, tà kitsakjòn-né; k'ée tsohóko xíkjín:

—¿Mé 'én-ne koi? K'e nga chja x̄ita jè, tjín-la nga'ñó t̄ikoa tjín-la kjotíxoma nga síkitasòn-la inima ch'o-la neíi —kitsò.

37 Jesús, kina'ya-la kóhokji nga jngoò itjandi nangui xi chja-ne Galilea.

Kiì kis'ùin Jesús nga kisindaà-ne nachíya-la Pedro

(Mateo 8:14-15; Marcos 1:29-31)

38 Jesús tsasítjen; itjo-ne ni'ya ingo sinagoga; kiì; jahas'en ni'ya-la Simón. Jè nachíya-la Simón 'ñó xk'én. Ch'in t̄jnga tjín-la. Jñà x̄ita kiichjat̄i nga skótsejèn-la. 39 Jesús tsasiñiat'aà-la, tsohótiko ch'in t̄jnga; jè chjoòn nitoòn kjòndaà-ne. Ikjoàn tsasítjen, kisis'in-la x̄ita.

Kiì kis'ùin Jesús nga k̄jìn x̄ita xk'én kisindaà-ne

(Mateo 8:16-17; Marcos 1:32-34)

40 K'e nga tíkaàt̄jì ts'oi, ngats'ìi x̄ita xi tjín-la x̄ita xk'én xi k̄jìn skoya ch'in tjín-la, j'ìiko ñánda tíjna Jesús. Jè Jesús tsohót'aà-la tsja nga jngoò ijngoò x̄ita xk'én; ngats'ìi x̄ita koi, kjòndaà yijeé-ne. 41 Tíkooá k̄jìn ma x̄ita xi inima ch'o-la neíi itjokàjiìn yijo-la nga kjòndaà-ne. 'Ñó kiichja inima ch'o-la neíi:

—ji-né xi Ki'ndí-la Nainá 'mì-lè! —kitsò.

Tanga jè Jesús tsohótiko. Mìkiì kitsjaà'nde-la nga kiichja, koi kjoa-la nga jyeé beèxkon nga jè xi Cristo, [x̄ita xi xó kisikasén-ne Nainá].

Kiì komà k'e nga jè Jesús kisika'bí 'én-la Nainá

(Marcos 1:35-39)

42 K'e nga jye kis'e isén, itjo Jesús; kiì jngoò i'nde it'aà xìn ñánda tsjìn x̄ita. Jñà x̄ita tsohótsji ñánda kiì. K'e nga ijchò ñánda tíjna, mejèn-la nga ya k̄jnakò nga mì xìn kjoì. 43 Tanga jè Jesús kitsò-la jñà x̄ita:

—Tíkooá mochjeén-né nga xìn naxandá kjíkoaa 'én ndaà-la Nainá koni s'ín otíxoma Nainá. Koií xá kisikasén-na Nainá.

44 K'oaá s'ín chjaya 'én-la Nainá kóhokji ni'ya ingo sinagoga xi tjín ya nangui-la x̄ita judío.

5

Kjoxkón xi komà k'e nga kjìn tìn tsibíxkóya Pedro
(Mateo 4:18-22; Marcos 1:16-20)

¹ Jesús k'e nga síjna ya indii ndáchikon ts'e Genesaret kjòjtínè jñà xità xi ijchò nga mejèn-la kjì'nchré 'én-la Nainá. ² Jesús, kijtseè jò chitso xi ya kjioèndii ya indii nandá. Jñà xità nei-la xi bíxkóya tìn, jyeé itjojen chitso nga nchihoníjno na'ya-la. ³ Jesús jahas'en jngoò chitso xi ts'e Simón, tsibítsi'ba-la nga skiníkjá-isa chitso-la ya ijìin ndáchikon. Ikjoàn tsibìjnaya nga tsakóya-la xità. ⁴ K'e nga jye tsakóya-la xità, kitsò-la Simón:

—Tikoji chitso-lè ñánda nga isa 'ño nanga nandá; ikjoàn tìkatjen-ngui-ndá na'ya-nò mé-ne nga kíxkóya-nò tìn.

⁵ Simón kiichja kitsò:

—Maestro, kànik'a-nájen nitjen nga kànixá-jen, nimé xi kàsakó-najen; tanga tsà ji xi osi nga siikatjen-ngui-ndá na'ya-na, koma-né.

⁶ K'e nga jngoò k'a kisikatjen-ngui-ndá na'ya-la, kjìn jchán tìn tsibíxkóya, tsí mejèn xajndá na'ya-la. ⁷ K'eé kisikatji-la tsja xíkjin nga kiichja-la jñà xità xi títsaya chitso xi jngoò mé ne nga kisichját'aà-la. Ingajò chitso jngoò k'a kitseè tìn. Mejèn tsà bixòngui-ndá nga 'ño i'í komà. ⁸ Jè Simón xi tìkoá Pedro 'mì, k'e nga kijtseè kjoa koi, tsasèn-xkó'nchit'aà-la Jesús, kitsò-la:

—Tìsit'aàxin-ná Na'èn, 'an xità jé-ná!

⁹ Jè Simón ko xità xíkjin xi taña síxákjoò, tà kjòxkón-la nga 'ño kjìn tìn kjòxkóya-la. ¹⁰ Tìkoáà tà kjòxkón-la jè Jacobo ko Juan, ixti-la Zebedeo, jñà xità xi taña síxákjoò Simón. Jesús kitsò-la Simón:

—Kì tsakjoèn-jèn, i'ndeì mì tì kii tìn kíxkóya-ne, xitàá kíxkóyi xi it'aà ts'an.

¹¹ K'e nga jye kiiko-ne chitso-la ya indii ndáchikon, yaá kitsjeiin-takòn yije tsojmì-la, ikjoàn kiitjingui-la Jesús.

K'e nga jè Jesús kisìtsjeè jngoò xità xi tìbindojno chrjoa yijo-la
(Mateo 8:1-4; Marcos 1:40-45)

¹² Jesús k'e nga tsibìjna jngoò naḡandá, ijchò jngoò xità x'in xi tìbindojno chrjoa yijo-la; nga kijtseè Jesús, tsohojna-ñiat'aà nangui nga kijtseèxkón Jesús, tsibítsi'ba-la, kitsò-la:

—Na'èn, tsà mejèn-lè, tìtsjeè-ná ch'in xi tjin-na.

¹³ Jesús tsijmeé tsja nga tsohót'aà-la yijo-la xità jè, kitsò-la:

—Mejèn-na; jkàtandaà-ne!

Xità jè, nitoón kjòndaà-ne. ¹⁴ Jè Jesús kitsò-la:

—Kì yá xità xi bènojmi-la; t'in ñánda tíjna no'mi; takó-la yijo-lè nga jye kjòndaà-ne; tji-la kjotjò xi síjé kjotíxoma-la Moisés mé-ne nga tsjeè kijna-ne nguixkon Nainá tìkoá skoe jñà xità nga jye kjòndaà-ne ch'in-lè.

¹⁵ Tanga Jesús, isaá 'ño kina'ya-isa-la; ko isaá kjìn xità kjòxkóya xi mejèn-la nga kjì'nchré-la; tìkoá mejèn-la nga kondaà-ne ch'in xi tjin-la. ¹⁶ Tanga Jesús xin i'nde fi ñánda tsjin xità nga chjat'aà-la Nainá.

Kii kis'iin Jesús nga kisindaà jngoò-ne xità xi mì kì ma síhiníyá yijo-la
(Mateo 9:1-8; Marcos 2:1-12)

¹⁷ Jngoò nachrjein k'e nga tíhokóya-la xità Jesús, ya títsajnajìin xità fariseo ko xità xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés. Xità koi, ján inchrobà-ne naḡandá xi chja-ne Galilea, Judea ko Jerusalén. Jesús ya tíjnajìin inima-la nga 'ño-la Nainá nga siindaà-ne ngats'iì xità xi xk'én. ¹⁸ J'iiko jngoò xità xk'én xi mìkii ma síhiníyá yijo-la; kjiya-la nachan-yá. Tsohótsji'nde-la kó s'in siikas'en xotjoa ni'ya ya ñánda tíjna Jesús. ¹⁹ Tanga mìkii komà jahas'en ni'ya nga 'ño kjìn xità títsajna; k'eé tsijin isò'nga ni'ya; jaaxìn nitja; kiskinijen-jìin-la xità koni

s'ín kjiya nàchan-yá-la jè x̄ita xk'én. Yáá tsohójna nguixkõn ñánda tíjna Jesús.
²⁰ Jesús k'e nga kijtseè nga mokjeiín-la ìt'aà ts'e, kitsò-la jè x̄ita xk'én:

—Ngaji, jyeé kàchàat'aà-lè jé-lè.

²¹ J̄nà x̄ita fariseo kò x̄ita xi okóya k̄jotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés tsohóko inima-la, kitsò: “X̄ita jè, chjajno-la Nainá koni s'ín tsò. ¿Yá-né jè nga ma-la síjchàat'aà-ná jé-ná? Tajngoò Nainá xi síjchàat'aà-ná jé-ná.”

²² Jesús kijtseèya-la koni s'ín nchisíkítsjeèn; kiichja, kitsò-la:

—¿Mé-ne kòtsò-ne inima-nò? ²³ ¿Mé xi isa chiba 'in t̄jín, tsà xán-la jè x̄ita xi xk'én: “Jé-lè jyeé kichàat'aà-lè”, kò tsà xán-la: “T̄isítj̄iin koa t̄itjei”? ²⁴ Kokoò-nò nga 'an xi Kí'ndí-la X̄ita xan-la yijo-na, t̄j̄i'nde-na nga síjchàat'aà-la jé-la x̄ita i isò'nde.

Jè Jesús k'eé kitsò-la jè x̄ita xi mìkii ma síkjaníyá:

—J̄i, k'oaá xan-lè, t̄isítj̄iin, chjoi nàchan-lè, t'in-ne ni'ya-lè.

²⁵ Jè x̄ita xk'én n̄itoón tsasítjen nga nguixkõn ngats'ii x̄ita xi ya títsajna; kiskoé nàchan-la xi kijnasòn; k'e nga tífi-ne ni'ya-la, jeya chjat'aà-la Nainá.

²⁶ Ngats'ii x̄ita xi ya títsajna tà k̄jòxkón-la, t̄ikoaá jeya kiichjat'aà-la Nainá. Tsakjón-ko-ne, kitsò:

—I'nde j̄ kà yaxkon jngoá k̄joxkón.

*Mé kjoa xi komà k'e nga jè Jesús kiichja-la Leví
 (Mateo 9:9-13; Marcos 2:13-17)*

²⁷ K'e nga jye os'ín komà kjoa koi, itjo Jesús, kii; k'eé kijtseè jngoò x̄ita xi 'mì Leví, x̄ita-la x̄itaxá Roma xi síkíchj̄itj̄i tsojmì. T̄j̄inat'aà ím̄ixa ya ñánda síkíchj̄itj̄i tsojmì ts'e Roma. Jesús kitsò-la:

—Nchrobátj̄ingui-ná.

²⁸ Leví, tsasítjen; kisíkítsajna yije tsojmì xi t̄j̄ín-la; kiitj̄ingui-la Jesús.

²⁹ Leví, ya ni'ya-la, tsí ndaà kis'iin-la s'eí Jesús. T̄ikoaá k̄j̄in x̄ita xíkj̄in títsajna xi t̄ikoa tsojmì síkíchj̄itj̄i, kò x̄ita xi k̄j'eí; títsat'aà ím̄ixa. ³⁰ J̄nà x̄ita fariseo kò x̄ita xi okóya k̄jotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés tsatít'aà x̄ita xi kota'yàt'aà-la Jesús, kitsò-la:

—¿Mé-ne j̄nà x̄ita xi síkíchj̄itj̄i tsojmì, kò xi t̄j̄ín-la jé, 'yò-koo koa bichi-koo?

³¹ K'eé kiichja Jesús kitsò:

—J̄nà x̄ita xi mìtsà ch'in t̄j̄ín-la mìtsà chj̄ine xkii mochjeén-la, tà j̄nà x̄ita xi xk'én xi mochjeén-la chj̄ine xkii. ³² Mìtsà koi xá j'i-na 'an nga j'ikjaàj̄nà x̄ita kixi, j̄nà-né x̄ita xi t̄j̄ín-la jé nga kàtasíkájno jé-la nga mì t̄i jé kohótsji-ne.

*Kó kitsò Jesús k'e nga kitj̄onangui-la mé-ne mì bìtsajnachjan-ne x̄ita-la
 (Mateo 9:14-17; Marcos 2:18-22)*

³³ J̄nà x̄ita kitsò-la Jesús:

—¿Mé-ne j̄nà x̄ita xi kota'yàt'aà-la Juan tsí ndaà bìtsajnachjan t̄ikoa tsí ndaà bìtsi'ba; k'oaá t̄is'ín j̄nà x̄ita fariseo; tanga j̄nà x̄ita tsiji, k̄j̄en-né koa 'bii-né?

³⁴ Jesús kitsò-la:

—K'e nga bixan jngoò x̄ita, ¿a komaá síkítsajnachjaán x̄ita xi báhihtako-ná k'e nga tákó tíjna x̄ita x'in xi kòbixan? ³⁵ Tanga kijchò nàchrjein nga t̄j̄axin-la x'in xi kòbixan, k'e-né nga k̄ítsajnachjan x̄ita.

³⁶ T̄ikoaá tsibénojmi jngoò-la 'én xi mangásòn [nga tsakóya-la nga j̄nà k̄jotíxoma jchínga, mìkii sasén-la xi k̄jotíxoma x̄itse]. Kitsò-la:

—Mìtsà yá xi ote chiba nikje x̄itse nga bíjto-ne kò nikje j̄baà. Tsà kòs'ín s'een k̄its'ón nikje x̄itse; t̄ikoaá mìkii ndaà kongásòn nikje x̄itse kò nikje j̄baà.

³⁷ T̄ikoaá mìtsà yá xi binchá xán ixii chrjoa jchínga; tsà kòs'ín s'een, k'e nga jye kojchá xán, síxajndà chrjoa jchínga, ikjoàn x̄ixteèn xán; t̄ikoaá chija jè chrjoa.

³⁸ Jè xán ixii, chrjoa x̄itseé sinchá mé-ne nga ndaà s̄inchátj̄ò-ne. ³⁹ Tsà yá xi

skoí xán jchínga xi kjòtseé jncha, mìkiì nìton sùjé ìjngoò k'a xi xán ixii. Kìtso-né: “Jè xán jchínga, ìsaá ndaà.”

6

K'e nga jñà xità xi kota'yàt'aà-là Jesús tsate natín jè nachrjein nìkjáya
(Mateo 12:1-8; Marcos 2:23-28)

¹ Jngoò k'a jè nachrjein nìkjáya, ja Jesús ñánda tíjje trigo. Xità xi kota'yàt'aà-là tsate natín-là trigo, tsafèya-ne tsja, ìkjoàn kiskine. ² Tjín i'nga xità fariseo xi kitsò:

—¿Mé-ne kò'nè-enò jè kjoa xi mìkiì tjí'nde nga kòs'ín koma jñà nachrjein nìkjáya?

³ Kìichja Jesús, kitsò-là:

—¿Jñò, a mìtsà jye tíjìn-nò koni s'ín tíchja Xojon-là Nainá koni kis'iìn xitàxá ítjòn xi k'i'mì David kò jñà xità-là xi kjihjtake k'e nga kjòhojò-là? ⁴ Jahas'en ni'ya-là Nainá; kiskoé inchrajín tsjeè-là Nainá; tsakjèn. Tìkoà kitsjaà-là xità-là xi tjiko. Mìkiì tjí'nde nga jñà kòkjen. Tà jñà nò'miì tjí'nde-là nga kòkjen.

⁵ Jesús kitsò-ìsa-là:

—'An xi Ki'ndí-là Xità xan-là yijo-na, 'aán otìxoma-là nachrjein nìkjáya.

Xità xi kixit'aà jngoò tsja

(Mateo 12:9-14; Marcos 3:1-6)

⁶ Jngoò k'a k'e nga jè nachrjein nìkjáya, Jesús jahas'en ni'ya ingo sinagoga; tsibíts'ia nga tsakóya-là xità. Koa yaá tíjna jngoò xità xi kixit'aà tsja kixi. ⁷ Jñà xità xi okóya kjotixoma-là Nainá xi kiskìì Moisés kò xità fariseo nchisíkìnda Jesús kó s'iìn, a sùndaá-ne jè xità xi xk'én jè nachrjein nìkjáya; mejèn-là nga skoe mé-ne nga koma kohòngui-ne. ⁸ Tanga Jesús jyeé tíjìn-là kó s'ín nchisíkìtsjeèn jñà xità koi. Kitsò-là jè xità xi kixit'aà tsja:

—Tìsítjìn, tìsìjna kixi ya jngoò osen.

Xità jè tsasítjen, tsasìjna kixi. ⁹ Jesús, k'eé kitsò-là ngats'ìì xità xi ya títsajna:

—Jngoò kjoa skònangui-nò: ¿A tjí'nde-né k'e nga jè nachrjein nìkjáya nga ndaà s'eén, o xi ch'o s'eén? ¿A s'ik'en-ná o xi s'indaá-ná jngoò xità?

¹⁰ Jesús kiskoòtsejèn yije-là kòhotjín xità xi ya títsajnandi-là. K'eé kitsò-là jè xità xi kixit'aà tsja:

—Tjeèndojoi ndseji.

Xità jè, tsijmeé tsja, nìtoón kjòndaà-ne. ¹¹ Jñà xità fariseo, 'ñó jti komà-là; k'eé tsibíts'ia nga tsajoóya-ne mé xi s'ìkò Jesús.

Kó 'mì 'ín-là xità-là Jesús xi kota'yàt'aà-là xi tejò ma-ne

(Mateo 10:1-4; Marcos 3:13-19)

¹² Tìjñà-ne nachrjein koi, Jesús kìmijìn-jno jngoò nindoò nga kìichjat'aà-là Nainá; kisk'á nìtjen nga tíchjat'aà-là. ¹³ K'e nga kis'e isén kìichja-là xità xi kota'yàt'aà-là; ìkjoàn jaajìn tejò xità xi tsibíxáya-là. ¹⁴ Jè Simón xi tìkoà Pedro tsibít'aà 'ín; Andrés xi 'ndse ma Simón; Jacobo; Juan; Felipe; Bartolomé; ¹⁵ Mateo; Tomás; Jacobo, ti-là Alfeo; Simón xi ya fit'aà-là kjotixoma ts'e xità Celote; ¹⁶ Judas, ti-là Jacobo; kò Judas Iscariote, jè xi iskan komà kondra-là Jesús.

K'e nga jè Jesús, kjìn xità kisindaà-ne

(Mateo 4:23-25)

¹⁷ Jesús itjojen-jno-ne nindoò, tjiko xità xi kota'yàt'aà-là; j'ìì jngoò i'nde ñánda isòn choòn; yaá tsibítsajna. Kjìn ma xità-là xi ya nchikòña-là; tìkoáá kjìn ma xità xi k'ejí xi inchrobà-ne kòhokji i'nde Judea kò naxandá Jerusalén kò xi inchrobà-ne Tiro kò Sidón, naxandá xi kjiyijòndiì ndáchikon. Koi xá j'ìì-ne nga

kji'nchré-la Jesús, tikoá mejèn-la kondaa-ne ch'in xi tjin-la. ¹⁸ Jñà xita xi inima ch'o-la neji síjti-la, tikoáá kjondaà-ne. ¹⁹ Ngats'ì xita, mejèn-la nga koòt'aà-la tsja yijo-la Jesús nga tsee nga'ño tíbitjojin yijo-la nga mandaà yije-ne xita.

Kó kitsò Jesús it'aà ts'e xita ima ko xita nchiná

(Mateo 5:1-12)

²⁰ Jesús kiskoòtsejèn-'a xita xi kota'yàt'aà-la kitsò-la:

—Mé tà ndaà-anò jñò xi xita ima 'mì-nò, nga tsajòn-nó jñà kjondaà xi tsjá Nainá nga jè tíhotíxoma.

²¹ 'Mé tà ndaà-anò jñò xi ijò-nò i'ndeji, nga koma iskan, koskii-nò.

'Mé tà ndaà-anò jñò xi chihindáya i'ndeji, nga koma iskan kijno-nò.

²² 'Mé tà ndaà-anò k'e nga tjin xita xi síjtikeè-nò tà 'an ngatji-na xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na; k'e nga síkítsajnat'aaxìn-nò, k'e nga chja'on-ko-nò, k'e nga ochrjekàngui-nò koni tsà jngoò xita xi 'ño ts'en. ²³ Tsja t'è-là takòn jè nàchrjein koi; tìtsja-là inima-nò; tsee kjondaà tjoé-nò ján ngajmii; tikoáá jñà xita jchínga-la xita xi beetoòn-nò, k'oaá tìs'ín kijtseètoòn jñà xita xi kiichja ngajo-la Nainá.

²⁴ 'Tanga ima-xó-nò jñò xi xita nchiná 'mì-nò nga tjin yije-nò xi mochjeén-la yijo-nò [tanga mìkii nìkítsjeèn kjondaà-la Nainá xi mochjeén-la inima-nò].

²⁵ 'Ima-xó-nò xi skiì tìtsajnaà i'ndeji; k'e nga koma iskan, kohojò-nò.

'Ima-xó-nò jñò xi bijnò i'ndeji; k'e nga koma iskan kobaá-nò koa jchihindáya-nò.

²⁶ 'Ima-xó-nò jñò k'e nga ndaà síkítsajna yije-nò xita. Jñà xita jchínga k'oaá tìs'ín ndaà kisikítsajna jñà xita xi 'én ndiso kiichjaya.

Kó s'ín sikoáá xita kondra-ná

(Mateo 5:38-48; 7:12)

²⁷ 'Tanga jñò xi tìtsana'yà, k'oaá xán-nò: Tìtsjacha kondra-nò, ndaà tikoo jè xi jtikeè-nò. ²⁸ Tijét'aà-là Nainá nga kàtasíchikon-t'in jñà xi chja'on-ko-nò, tìtsi'batjiò jè xi ch'o síko-nò. ²⁹ Jè xi síjts'ìn-t'aà kjioòn, tikoá tjiì-là xi ngobá; jè xi faá'an nàchrokisòn-nò, tikoá tjiì-là nàchro-nò xi i'jngoò. ³⁰ Nita yá xita xi síjé-nò tsojmì, tjiì-là; tsà yá xi skoé xi tsojmì tsajòn, kì tì kii nìjé-là. ³¹ Koni s'ín mejèn-nò nga siko-nò xita, k'oaá tìs'ín tikoo ngajo-nò.

³² 'Tsà matsjacha jè xi matsjakeè-nò, nímé kjondaà xi s'e-nò, nga k'oaá tìs'ín jñà xita ts'en, matsjakeè xikjín. ³³ Tsà tà jñà ndaà sikoò xita xi tikoá ndaà síko-nò, nímé kjondaà xi s'e-nò. Jñà xita ts'en, k'oaá tì síko xikjín. ³⁴ Tsà síkiña-là jè xi yaxkoòn nga koìichjí, tikoáá nímé kjondaà s'e-nò. Tikoáá jñà xita ts'en síkiña-la xikjín nga jyeé tjiìn-la nga koìichjí yije kóhotjín. ³⁵ Tìtsjacha kondra-nò; ndaà tikoo; tikiña-là mé xi síjé-nò, nímé xi chiña-là it'aà ts'e. Tsà kos'ín s'een, isáá tse kjondaà s'e-nò. Ixti-la Nainá xi 'ño 'nga tjna komaà k'e nga k'oaas'ín s'een koni s'ín Nainá, nga tjin-la kjohimatakòn it'aà ts'e xita xi 'nga ikon ko xi ch'o s'ín. ³⁶ Chahimaa xinguiò koni s'ín beehima-nò Nainá xi Na'èn-ná 'mì-là.

Mì kii koma jñà sikindaá jé-la xita xinguiáá

(Mateo 7:1-5)

³⁷ 'Kì jé-la xinguiò 'nè kindaa mé-ne nga Nainá tikoá mìkii sikhinda jé-nò; kì jé binchanè-là xinguiò mé-ne nga Nainá mì jé kinchanè-nò; tìjchàat'aà-là jé-la xinguiò mé-ne nga Nainá tikoá sikhàat'aà-nò jé-nò. ³⁸ Tjiì-là xinguiò; jè Nainá tsjá ngajo-nò; Nainá sikhiba-nò chiba xi ndaà kitseè, xi 'ño jncha, xi ndaà kisitsajneè ko xi tíxíteèn-tji nga kincha chijtsa-nò; jè chiba xi sikhibaya-là xinguiò, tije sikhibaya ngajo-nò Nainá.

³⁹ Jesús tsibénojmi jngoò-la kjoá xi mangásòn, kitsò-la:

—Jngoò xita xi mìkii tsejèn-la, mìkii koma kòkò-la ndiyá ìjngoò xi tikoà mìkii tsejèn-la. Ingajò, yaá kixoya ngajo ñánda ch'o choòn. ⁴⁰ Jngoò xita xi kota'yà mìtsà ìsa 'nga tíjna koni maestro-la; tanga k'e nga kjoehet'in-la nga ndaà skóta'yà, tikoáá kongásòn-né koni jè maestro-la.

⁴¹ '[¿Mé-ne jé-la xinguii nìkinda-ne koà tsiji mìkii nìkindi?]' ¿Mé-ne chitsejèn-la tjé xi kjinangui xkon xinguii, koà jè yá chiso xi kjinangui xkoiin mìkii chitsejèn-la? ⁴² ¿A mì 'ya-jèn yá chiso xi kjinangui xkoiin? ¿Mé-ne kò'mi-la xinguii: “Ndsè, tji'nde-ná nga kochrjekànguia tjé xi kjinangui xkoiin”? Ngaji xi jò ma isén-lè; ítjòn tinachrjekàngui chiso xi kjinangui xkoiin, mé-ne nga ndaà kotsejèn-lè, ikjoàn tinachrjekàngui tjé xi kjinangui xkon xinguii.

Kós'ín 'ya-la kós'ín tjin inima-la jña xita
(Mateo 7:17-20; 12:33-35)

⁴³ 'Tsjin yá xi ndaà kjoàn kò ch'o kjoàn toò xi ojà-la; tikoáá tsjin yá xi ch'o kjoàn kò ndaà kjoàn toò xi ojà-la. ⁴⁴ Nga jngoò ìjngoò skoya yá, k'oaá s'ín yaxkon-la koni kjoàn toò xi ojà-la. Jè toò iko, mìtsà yá na'yá ojà-la. Tikoáá jña toò uva mìtsà na'yá xanchroò ojà-la. ⁴⁵ Koni kjoàn yá, k'oaá ti kjoàn xita; jngoò xita xi 'én ndaà chja, koií-né nga kjondaà tíjin inima-la; koà jngoò xita xi 'én ts'en chja, koií-né nga kjoats'eén tíjin inima-la; nga k'oaá tsò 'én xi nokjoá koni tsò kjohitsjeèn xi tíjin inima-ná.

Chrjò ni'ya xi jò ma-ne
(Mateo 7:24-27)

⁴⁶ '¿Mé-ne kòs'ín 'mì-ná nga bixón: “Na'èn, Na'èn”, koà mìkii nìkitasòn koni xan-nò? ⁴⁷ K'oaá xan-nò yá xi mangásòn jè xita xi 'an fit'aà-na, xi 'nchré 'én-na, tikoá síkitasòn. ⁴⁸ Jè mangásòn jngoò xita xi bíndaà ni'ya-la; 'ñó nanga ò'nguii; bíjna tàts'en chrjò ni'ya ya isòn naxi. K'e nga 'ba jtsí xkón, f'ii xajngá nandá, kaàt'aà'ñó-la ni'ya; nímé xi síko nga ya tjindaàsòn naxi. ⁴⁹ Tanga jè xi 'nchré 'én-na koà mìkii síkitasòn, k'oaá ngaya-la koni jngoò xita xi bíndaàsòn ni'ya-la ñánda tà nangui; mìkii ndaà bíndaà tàts'en chrjò; f'ii xajngá nandá, kaàt'aà'ñó-la ni'ya; yaá bixòña ni'ya jè; jngoò k'a bixòjen.

7

Kii komà nga kjondaà-ne chi'nda-la xi xita sko-la soldado
(Mateo 8:5-13)

¹ Jesús, k'e nga jye tsakóya-la xita naxandá xi nchi'nchré 'én-la, kii, jahas'en-jiin naxandá Capernaum. ² Ya tíjna jngoò soldado ítjòn. Jè chi'nda-la, 'ñó xk'én. Kjomeè biyaà. Tanga 'ñó tjòkeè. ³ K'e nga kii'nchré xita jè it'aà ts'e Jesús, kisikasén xita jchínga xi ts'e xita judío nga kii kitsi'ba-la Jesús mé-ne nga kàtjanchrobá, kàtasíxkii-la jè chi'nda-la xi xk'én. ⁴ Jña xita jchínga, k'e nga ijchòkon Jesús 'ñó tsibítsi'ba-la, kitsò-la:

—Ok'ín-la nga sichját'aà-la xita ítjòn jè. ⁵ Tsjakeè naxandá xi chja-ne Judea, koà jè tsibíndaà jngoò-ná ni'ya ingo sinagoga i naxandá-ná.

⁶ Jesús kiiiko jña xita jchínga koi, tanga k'e nga jye kjomeè bijchó chrañat'aà-la ni'ya, jè xita ítjòn-la soldado kisikasén i'nga amigo-la nga kitsò-la Jesús:

—Na'èn, kii yijo-lè nijti-la. 'An, mìkii ok'ín-na nga ngaji k'oín sobi ni'ya-na. ⁷ Tikoáá mìkii ok'ín-na nga 'an kòfikon sobà-lè. Tanga tji okixi nga kàtandaà-ne chi'nda-na. ⁸ 'An, tíjin-na nga tjin-lè kjotíxoma. Tikoáá 'an, tjin-na xita ítjòn xi otíxoma-na, tikoáá tjin-na soldado xi 'an otíxoma-la, k'e nga xan jngoò-la:

“T'in”, fi-né; xan-la xi ijngò: “Nchroboí”, nchrobá-né; koa k'e nga xan-la jè xi chi'nda-na: “K'oa t'jin”, síkitasòn-na.

⁹ K'e nga kiì'nchré Jesús jñà 'én koi, tà kjòxkón-la. K'eé kiskoòtsejèn-'a jñà xita xi tjingui-la; kitsò-la:

—K'oaá xan-nò, ya Israel, ni saà jngò xita sakó-na xi kos'in ndaà mokjein-la koni jè xita jè.

¹⁰ Jñà xita xi kiikjaá Jesús, k'e nga j'ii-ne, jè chi'nda xi xk'én, jyeé kjòndaà-ne.

Kós'in komà k'e nga jè Jesús kisikjaáya-la ki'ndí-la chjoón ka'àn

¹¹ Nga komà iskan Jesús kiì jngò naxandá xi 'mì Naín. Tjiko xita xi kota'yàt'aà-la, tikoáá kjin xita xi tà xita naxandá tjingui-la. ¹² K'e nga jye ijchò chraña ijto xotjoa naxandá, kjin ma xita naxandá xi kjihijtao chjoón ka'àn nga nchifi kihijin jngò mik'en xi ti ta jngò-la jè chjoón ka'àn. ¹³ Na'èn-ná Jesucristo, k'e nga kijtseèxkon, kjòhimaakeé; kitsò-la chjoón ka'àn:

—Ki chihindáya-jèn.

¹⁴ Kiì kasit'aà chraña-la jè kaxa mik'en, tsohósòn-la tsja; jñà xita xi yangui mik'en chinchako. Kitsò Jesús:

—Ngaji ti, k'oaá xán-lè: ¡Tisítjin!

¹⁵ Jè mik'en nitoón tsibijna kixi; ikjoàn kiichja. Jesús, k'eé kisingsatsja nea-la.

¹⁶ Ngats'ii xita xi tjiko, tà kitsakjòn-né; k'eé jeya kisikjna Nainá kitsò:

—Jngò xita tijnako-ná xi 'ño ndaà chja ngajo-la Nainá.

Tikoáá tjin xi kitsò:

—Nainá j'ii kasiko naxandá-la.

¹⁷ Jñà 'én koi, kina'yà-la kóhokji nangui Judea, ngats'ii i'nde nga jngò itjandii nangui Judea.

Xita xi kota'yàt'aà-la Juan xi kis'iiñ bautizar xita

(Mateo 11:2-19)

¹⁸ Juan xi kis'iiñ bautizar xita kiì'nchré yije kjoa xi tís'in Jesús; jñà xita xi kota'yàt'aà-la tsibénojmi-la. K'eé kiichja jò-la xi xita ts'e. ¹⁹ Kisikasén ñánda tjna Jesús nga skonangui-la, ¿a jè-né xi Cristo xi tjinè-la nga kjoii a xi kj'eii chíña-lá?

²⁰ Jñà xita-la Juan, k'e nga ijchòkon Jesús, kitsò-la:

—Jè Juan kásikasén-najen xi it'aà tsiji nga chjinangui-lèjen, ¿a ji-né xi Cristo xi tjinè-lè nga kjoii a xi kj'eii chíña-lajen?

²¹ Tjè-ne hora, Jesús, kjin xita kisindaà-ne xi xk'én, xi kjo'in nchisikjein, xi inima ch'o-la neii tjin inima-la; tikoáá kjin xita xi mikii tsejèn-la kjòndaà-ne.

²² Jesús kitsò-la jñà xita xi ijchòkon:

—Tanguió ténajmi-là Juan jñà kjoa xi kà'yaà ko xi kàna'yà. Jñà xita xi mikii tsejèn-la, jyeé tsejèn-la; jñà xi tsá'yá kjoàn, jyeé ma fi-ne; jñà xi tìbindojno chrjoa yijo-la, tímatsjeèjnoó-ne yijo-la; jñà xita xi jtayaà, jyeé 'nchré-ne; ko xita xi jye k'en, nchifaáyaá-la; koa jñà xita ima, jye tís'enojmi-la 'én ndaà-la Nainá. ²³ ¡Mé tà ndaà-la jè xita xi ngui jngò k'a ndaà mokjein-la it'aà ts'an nga nimé xi osijna-ikòn-la!

²⁴ K'e nga jye kii-ne xita xi kisikasén Juan, tsibíts'ia Jesús nga tsohóko xita xi it'aà ts'e Juan, kitsò-la:

—¿Mé xi tsanguì chitsejèn-là ya i'nde it'aà xin ñánda nangui kixi choòn? ¿A jè tsanguì chitsejèn-là jngò yá inaxo xi síjtija-la tjo? ²⁵ ¿Mé-né xi tsanguì chitsejèn-là? ¿A jngò xita xi 'ño ndaà kji nikje-la? Jñò, jyeé 'yaà, jñà xi ndaà kjoàn nikje xi ókjá, xi tikoá 'ño ndaà kjoàn tsojmi xi tjin-la, yaá títaya ni'ya-la xitaxá ítjòn. ²⁶ Tanga, ¿mé xi tsanguì chitsejèn-là? ¿A jngò xita xi chja ngajo-la Nainá? Qkixi-né, k'oaá xan-nò, Juan, isaá 'ño ndaà koni jngò xita xi chja ngajo-la Nainá. ²⁷ It'aà ts'e Juan, yaá tíchja Xojon-la Nainá nga tsò:

'An, sikasén íjtòn-lè x̄ita-na xi kjiko 'én;
jè xi koìindaàya íjtòn-lè ndiyá-lè.

²⁸ K'oaá xán-nò, ngats'ii x̄ita xi t̄jín i isò'nde, nijngoò x̄ita xi mangásòn koni jè Juan xi kis'iin bautizar x̄ita, tanga ya ijìin naxandá ñánda otíxoma Nainá, jè x̄ita xi fehet'aà-ne, isaá jeya t̄jna mi k'oaá-ne koni Juan.

²⁹ K'e nga kiì'nchré j̄ña x̄ita naxandá ko j̄ña x̄ita-la x̄itaxá Roma xi síkíchjítjì tsojmì, kjòjngoò-ikon nga ndaà t̄jín jè ndiyá kixi-la Nainá, nga jye komà bautizar it'aà ts'e Juan. ³⁰ Tanga j̄ña x̄ita fariseo ko x̄ita chjine xojon ts'e kjotíxoma-la Nainá, mìkiì komà bautizar it'aà ts'e Juan. Tsachrjengui-né kjondaà xi t̄jindaà-la Nainá nga tsjá-la x̄ita koi.

³¹ Jesús kitsò:

—¿Yá xi siingásòn-koaa j̄ña x̄ita xi t̄jín nachrjein i'ndeì? ¿Kó kjoàn xi kongásòn-ko? ³² J̄ña kongásòn-kjoò j̄ña ixti xi bìtsajna nditsin nga síská, chja-la xíkjin, tsò-la: “Kànikjaneé-nòjen xobí tanga j̄ño mìkiì kàchà; kàjndaá-nòjen sò xi ba tsò tanga mìkiì kàchìhindáyaà.” ³³ J'ii Juan xi kis'iin bautizar x̄ita xi mìtsà inchrajín tsakjèn, tikoá mìtsà xán kits'ii koa j̄ño bixón-nò: “Inima ch'o-la neií t̄jín-la.” ³⁴ Ikjoàn j'iaa xi Ki'ndí-la X̄ita xan-la yijo-na; ma-na kjeen, tikoá ma-na 'biaa; j̄ño, k'oaá s'ín bixón i'ndeì: “X̄ita chrjá'a-né, x̄ita ch'i-né, amigo-la-né j̄ña x̄ita-la x̄itaxá Roma xi síkíchjítjì tsojmì ko j̄ña xi x̄ita jé.” ³⁵ Tanga jè kjoachjine-la Nainá, 'yaá-la nga kixi t̄jín k'e nga jye bitasòn.

Kó tsò 'én xi kiichja Jesús k'e nga jngoò chjoón xi tse jé t̄jín-la tsaníjno ndsoko

³⁶ Jngoò x̄ita fariseo kiichja-la Jesús nga mejèn-la kokjen-ko. K'e nga jahas'en ni'ya-la jè x̄ita fariseo, tsibìjnat'aà ímíxa. ³⁷ Ya naxandá jè, t̄jna jngoò chjoón xi tse jé t̄jín-la. K'e nga kiì'nchré nga ya t̄jnat'aà ímíxa Jesús, ya ni'ya-la jè x̄ita fariseo, ijchòko jngoò chitsín xi t̄jya-la xkiì xi ndaà jne. ³⁸ Yaá tsasìjnat'aà ijton ndsoko Jesús nga t̄kjindáya. Ikjoàn tsaníjno ndsoko Jesús ko ndáxkon. K'eé kisìxìjno-ne ko tsja sko. Kjin k'a kiskine'a ndsoko. Ikjoàn kisikaajno xkiì xi ndaà jne. ³⁹ Jè x̄ita fariseo xi kiichja-la Jesús, k'e nga kijtsee kjoa koi, kitsò ijìin inima-la: “¿Mé-ne nga mìkiì beèxkon-ne yá chjoón-ne xi otísiko? Tsà kixi kjoa nga jè x̄ita xi chja ngajo-la Nainá, skoexkon-né nga chjoón xi jé t̄jín-la.” ⁴⁰ K'eé kiichja Jesús, kitsò-la:

—Simón, jngoò kjoa koxán-lè.

Simón kitsò:

—Maestro, kot'in-ná.

⁴¹ Jesús kitsò:

—Jò x̄ita títsajna xi ton tjen-la ts'e x̄ita xi síkìña ton; jngoò xi 'òn sìndo tjen-la; jè xi ijngoò icháte tjen-la. ⁴² Ingajò x̄ita koi, tsjín-la ton xi koìichjì ngajo-ne. Jè nei-la ton kisìjchàat'aà-la ingajò. Kot'in-ná, ¿ñá-laá ingajò x̄ita koi xi isa 'ñó matsjakeè jè nei-la ton?

⁴³ Kiichja Simón kitsò:

—'An, k'oaá s'ín sikkitsjeèn, jè-la xi isa tse ton kitjen-la.

Jesús kitsò:

—Ndaà kichoòsòn-la.

⁴⁴ Jesús kiskoòtsejèn-jno jè chjoón, kitsò-la Simón:

—Chítsejèn-la chjoón jè. 'An, k'e nga kòfahas'eèn ni'ya-lè [mìkiì kànikitasoìn koni s'ín t̄jín kjotíxoma tsaján]; mìkiì kò'biì-ná nandá xi mochjeén-la ndsokoaà nga saníjno; tanga chjoón jè, ndáxkoón kòhoníjno-ne ndsokoaà koa tsja skoó kàsìxìjno-ne. ⁴⁵ K'e nga kànìhixat'aà-ná mìkiì kichine'a-ná tanga chjoón jè, kóni kòfahas'eèn ni'ya-lè t̄kine'a ndsokoaà.

⁴⁶ 'Ngaji, mìkiì kànàhijnoi asitjì skoaa, tanga chjoón jè, kòfàhijno ndsokoaà xkiì xi ndaà jne. ⁴⁷ Koií k'oaas'ín xan-lè: Chjoón jè, jyeé kàchàat'aà yije-la

ngats'iì jé-la koi kjoa-la nga 'ñó matsjakeè-na, tanga jè xita xi chiba kachàat'aà-la jé-la, isáa chiba matsjakeè-na.

⁴⁸ K'eé kitsò-la Jesús jè chjoón:

—Jé-lè jyeé kachàat'aà-lè.

⁴⁹ Jñà xita xi taña títsajnat'aà ímixa kitsò-la xíkjin:

—¿Yá xita-né jè nga tikoá ma-la síjchàat'aà-ná jé-ná?

⁵⁰ Jesús kitsò ijngoò k'a-la jè chjoón:

—Koi-né nga mokjeiín-lè it'aà ts'an nga bitjotji-ne jé-lè; t'in-là ndaà-ne.

8

Íchjín xi kisichját'aà-la Jesús

¹ K'e nga komà iskan, Jesús, kjìn naxandá tsajmeè, ko rancho, nga kiichjaya ko kisika'bí 'én ndaà-la Nainá koni s'in otíxoma Nainá. Tjiko xita-la xi tejò ma-ne. ² Tikoáá tjiko i'nga íchjín xi jye kjòndaà-ne ch'in neíí-la ko xi k'ejí ch'in. Yáá tjiko María jè xi Magdalena 'mì, xi itoò inima ch'o-la neíí itjojin yijo-la; ³ tjiko Juana, chjoón-la Chuza xi síkinda tsojmi-la xitaxá ítjòn xi 'mì Herodes; tikoáá tjiko xi 'mì Susana koá kjìn-isa íchjín tjiko xi síchját'aà-la mé tsojmi xi tjín-la.

Kjoa xi mangásòn ts'e xita xi bitje xojmá

(Mateo 13:1-9; Marcos 4:1-9)

⁴ K'e nga jye kòkjìn xita xi xki xi ján naxandá j'iì-ne, Jesús, tsibénojmi-la kjoa xi mangásòn. Kitsò-la:

⁵ —Jngoò xita xi kiì kíjndi xojmá. K'e nga tsibíts'ia nga kiskíjndi xojmá, chixò chiba ya iya ndiyá. Koá chinchane xita koá jñà nise tsakjèn. ⁶ Nguì k'oa tjín chixòsòn ya ñánda naxi choòn, tanga k'e nga isò xojmá, nitoón kixi nga mìkiì 'nchi'nde nangui. ⁷ Nguì k'oa tjín chixò ya jjiìn na'yá; yáá taña isòkjoò; k'e nga kjò'nga na'yá, kisik'en-ngui xka-la xojmá. ⁸ Nguì k'oa tjín chixò ñánda nangui ndaà; isò, kjò'nga, koá tsajà-la toò; kitsjaà jngoò sindo nga jngoò ijngoò.

Jesús k'e nga jye tsibénojmi kjoa koi, 'ñó kiichja, kitsò:

—iNdaà tiná'yaà koni xan-nò!

Mé-ne kjoa xi mangásòn kisikjeén-ne Jesús

(Mateo 13:10-17; Marcos 4:10-12)

⁹ Jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús kiskònangui-la kó tsòya-ne jè kjoa xi mangásòn xi tsibénojmi-la xita. ¹⁰ Jesús kitsò:

—Jñò, Nainá jye kitsjaà-nò nga jchaa kjoa'ma-la xi bénojmiya kó s'in otíxoma Nainá; tanga jñà xita xi k'ejí, tà kjoa xi mangásòn s'enojmi-la, mé-ne nga mìkiì skoe-ne xi kjoa kixi nas'in skótsejèn, mìkiì kochiya-la nas'in nchi'nchré.

Kó tsòya-ne kjoa xi mangásòn ts'e xita xi bitje xojmá

(Mateo 13:18-23; Marcos 4:13-20)

¹¹ 'Jè kjoa xi mangásòn ts'e xojmá, kíí tsòyaá-ne: Jñà xojmá, jè 'én-la Nainá. ¹² Jñà xojmá xi chixò iya ndiyá, jñà ngaya-la xita xi 'nchré 'én-la Nainá, ikjoàn f'iì xita neíí, faáxìn jè 'én jjiìn inima-la mé-ne nga mìkiì kòkjeiín-la koá mìkiì kitjojin kjo'in inima-la. ¹³ Jñà xojmá xi chixòsòn naxi, jñà ngaya-la xita xi 'nchré 'én-la Nainá, k'e nga tàts'en-la kjoa tsjaá ma-la nga mokjeiín-la, tanga tsjin-la i'ma; tà chibaá nachrjein mokjeiín-la; k'e nga mé kjoa xi sakó-la, nitoón síkijna-ne. ¹⁴ Jñà xojmá xi chixò jjiìn na'yá, jñà ngaya-la xita xi 'nchré 'én-la Nainá; k'e nga jye tjímaya ndiyá-la Nainá, bíts'ia nga síkájno-la yijo-la, ótsji xi kjoa nchiná ko xi kjoa kjotsja. Jñà kjoa koi xi tjín isò'nde bíchjoà-ikòn-la nga mìkiì makixi nga ojà-la toò. ¹⁵ Jñà xojmá xi chixò ñánda nangui ndaà, jñà ngaya-la xita xi ndaà tjín ko xi kixi tjín inima-la; 'nchré 'én-la Nainá tikoá

bíjìin-ikon 'én xi 'nchré; ndaà bincha kixi skanda k'e nga ndaà makjìn-ya jñà 'én.

Kjoa xi mangásòn ts'e ni'ín xi síhiseèn
(*Marcos 4:21-25*)

¹⁶ 'Tsjìn xitá xi oká ni'ín, ikjoàn bíjtsa'ma, o xi ya síkijnangui nāchan; jngoò ni'ín xi tì, sijna 'nga-né; yaá sijnaya candelero mé-ne nga kohiseèn-la jñà xitá xi kjoahas'en ni'ya. ¹⁷ Nímé kjoa tjin xi tji'ma i'ndeji xi mikii kotsejèn nga koma iskan; tikoaa tsjin kjoa xi tji'ma i'ndeji xi mikii jcha-la. Ngats'ii kjoa skoexkon yije xita.

¹⁸ 'T'een kinda kjohitsjeèn-nò k'e nga kiná'ya 'én-la Nainá. Ndaà tiná'yaà. Nga jè xi tjin-la kjohitsjeèn k'oií isa-la; tanga jè xi tsjin-la, skanda tjá'aán-la mé xi k'oas'ín síkítsjeèn nga tjin-la.

Nea-la Jesús ko 'ndse
(*Mateo 12:46-50; Marcos 3:31-35*)

¹⁹ Nea-la ko 'ndse kiikon ñánda tjna Jesús. Tanga mikii komà ijchò skanda ñánda tjna nga 'ño kjin ma-ne xita xi títsajna. ²⁰ Jesús kis'enojmí-la, kitsò-la: —Nea-lè ko jñà 'ndsì, ján ndítsiaán títsajna, mejèn xó-la nga skótsejèn-lè.

²¹ Kiichja Jesús, kitsò:

—Xi nea-na ko xi 'ndsè xan-la, jñà-né xi 'nchré 'én-la Nainá, tikoaa síkitasòn.

K'e nga jè Jesús kisikijnajyò tjoxkón
(*Mateo 8:23-27; Marcos 4:35-41*)

²² Jngoò nachrjein, Jesús ko xita xi kota'yat'aà-la jahas'en jngoò chitso, kitsò Jesús:

—Tíkjaán, kitjájtoaá ján xijngoaà ndáchikon.

Ikjoàn kiì. ²³ Tanga k'e nga kiisondá chitso, Jesús tsohojnafè-né. Ikjoàn kjòts'ia nga j'ii tjoxkón ya jjiin ndáchikon. Jyeé tífahas'en nandá chitso; xkón tjin tsà ya skajiiin-ndá. ²⁴ Jñà xita-la k'eé kiikon nga kisikjaá-la Jesús; kitsò-la:

—¡Maestro! ¡Maestro! ¡Chitso, jye tíkaànguindá! Jyeé-la kiyá.

Jaá-la Jesús; ikjoàn tsohótiko tjoxkón ko ndáchikon, nitoón kisijyò-ne, kjòndaàya-ne. ²⁵ Jesús kitsò:

—¿Mé-ne mikii mokjeiín-nò it'aà ts'e Nainá?

Jñà xita-la tà kitsakjòn-né. Tà kjòxkón-la. Kitsò-la xikjín:

—¿Yá xita-ne jè nga chja-la tjo ko nandá koa síkitasòn-la?

Xita Gadara xi kjin inima ch'o-la neií tjiin inima-la
(*Mateo 8:28-34; Marcos 5:1-20*)

²⁶ Ikjoàn ijchò ya nangui-la xita Gadareno xi kijna xijngoaà ndáchikon ts'e Galilea. ²⁷ K'e nga itjojen chitso, Jesús, ijchò kasit'aà jngoò-la xita x'in xi ya i'nde-la naxandá Gadara. 'Ñó kjòtseé tjiin yijo-la inima ch'o-la neií; mitsà nikje ókjá, koa mì ni'ya tjin-la; yaá xó bijnaya ngajo-la mik'en. ²⁸ Xita jè, k'e nga kijtseé Jesús, 'ño kiskindàyat'aà-la koa tsasèn-xkó'nchit'aà-la; ikjoàn 'ño kiichja, kitsò:

—Jesús, ngaji xi Ki'ndí-la Nainá 'mì-lè xi 'ño 'nga tjna, ¿mé xi mejèn-lè ko 'an? ¡Bitsi'bà-lè, kì yatoòn-ná!

²⁹ Koií okitsò-ne, nga jè Jesús, jyeé kos'ín tsatixoma-la jè inima ch'o-la neií nga kàtitjojiin yijo-la xita jè. Jyeé kjòtseé kos'ín tjiin yijo-la nga biyaaxín; nas'ín na'ño kichá cadena sit'aà'ño ndsokò ko tsja, chikjoaa-la nga otejtso, ikjoàn fiko jè inima ch'o-la neií ya nangui kixi ñánda tsjin xita. ³⁰ Jesús kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Kó 'mì-lè?

Xita jè kitsò:

—Legión 'mì-na.

Koií kò'mì-ne nga 'ñó k̄jìn in̄im̄a ch'o-la neíí t̄j̄jìn yijo-la. ³¹ J̄ñà in̄im̄a ch'o-la neíí tsibítsi'ba-la Jesús nga mì yaá s̄ìkatsjòya n̄itjan-la neíí ñánda t̄j̄n k̄jò'in. ³² Ya it'aà nindoò, 'ñó k̄jìn ma ch̄inga xi nchikjèn-jno ij̄jìn ij̄ñá. J̄ñà in̄im̄a ch'o-la neíí, tsibítsi'ba-la Jesús nga tsjá'nde-la nga ya k̄joahas'en-j̄jìn yijo-la ch̄inga. Jesús, kitsjaà'nde-la. ³³ J̄ñà in̄im̄a ch'o-la neíí, nga jye itjòj̄jìn yijo-la x̄ita jè, ikjòàn jahas'en-j̄jìn yijo-la j̄ñà ch̄inga. Ikjòàn j̄ñà ch̄inga tsatík̄j̄jen-jno ya nax̄i skanda ij̄jìn nandá; yaá k'en-j̄jìn nandá ngats'ìi j̄ñà ch̄inga.

³⁴ J̄ñà x̄ita xi nchikondà ch̄inga, k'e nga k̄ijtseè k̄joa xi komà, tsangachikon nga kisikí'nchré nax̄andá kóhok̄ji ñánda rancho. ³⁵ J̄ñà x̄ita nax̄andá, k'e nga k̄iì'nchré, itjò katsejèn j̄ñà k̄joa xi komà. K̄iì ñánda t̄j̄na Jesús. T̄ikoā ya t̄j̄nat'aà ndsok̄o Jesús jè x̄ita xi jye itjòj̄jìn-ne yijo-la j̄ñà in̄im̄a ch'o-la neíí. Jyeé ík̄j̄a-ne nikje-la, t̄ikoāá jyeé ndaà t̄j̄n-ne k̄johítsjeèn-la. J̄ñà x̄ita k'e nga k̄ijtseèxkon, tà kitsakjòn-la. ³⁶ J̄ñà x̄ita xi k̄ijtseè k̄joa koi, tsibénojmi-la x̄ikj̄ín kó s'ín komà nga k̄jòndaà-ne jè x̄ita xi in̄im̄a ch'o-la neíí kisij̄jìn yijo-la. ³⁷ Ngats'ìi x̄ita xi t̄ítsajna ya nangui-la x̄ita Gadareno, kóhok̄ji j̄ngòè itjand̄i, tsibítsi'ba-la Jesús nga k̄àtj̄i-ne, koií k̄joa-la nga 'ñó kitsakjòn x̄ita koi. Jesús jahas'en-ne chitso, ikjòàn k̄iì-ne. ³⁸ Jè x̄ita xi jye itjok̄àj̄jìn-ne yijo-la in̄im̄a ch'o-la neíí tsibítsi'ba-la Jesús nga mejèn-la nga ya k̄ojmeiik̄o; tanga jè Jesús kitsjaà-la ok̄ixi nga k̄àtj̄na; kitsò-la:

³⁹ —T'in-ne ni'ya-lè, t̄ènojmi yije-la x̄ita nga 'ñó tse k̄joa kàsiko-lè Nainá.

X̄ita jè, k̄iì-ne; ikjòàn tsibíts'ia nga tsibénojmi, kisihingason 'én kóhok̄ji nax̄andá jè nga 'ñó tse k̄joa kisik̄o Jesús xi it'aà ts'e.

*Tsòti-la Jairo kò chjòón xi kitsobà itjòn nikje-la Jesús
(Mateo 9:18-26; Marcos 5:21-43)*

⁴⁰ K'e nga jye j'ìi j̄ngòè k'a-ne Jesús ján xijngoaà ndáchikon, k̄jòtsjaà-la j̄ñà x̄ita xi k̄jìn ma-ne, koií k̄joa-la nga ngats'ìi, nchikoña-la. ⁴¹ J'ìikon j̄ngòè x̄ita skò-la xi ts'e ni'ya j̄ngòè sinagoga xi 'mì Jairo; tsasèn-xkó'nchit'aà ndsok̄o Jesús, tsibítsi'ba-la nga mejèn-la k̄jiko ni'ya-la. ⁴² Koií xá j'ìikjaà-ne nga jye t̄ibiyaa ndí tsòti-la xi tajngòè ma-ne xi tejò nó t̄j̄n-la.

Jesús, k'e nga t̄ífi, j̄ñà x̄ita nga k̄jìn ma-ne, ch̄iba-la tsohó'nchò'ñó-né. ⁴³ Ya tsóhoj̄jìn j̄ngòè chjòón xi jye k̄jò tejò nó t̄j̄n-la ch'in j̄ní. Jye k̄jò tse ton kò tsojm̄i xi t̄j̄n-la kisikjeheya xi k̄joa ts'e ch̄jinexk̄i; mìk̄iì mandaa-ne n̄ita yá xi síxk̄iì-la. ⁴⁴ Chjòón jè, k̄iì kasit'aà chraña-la Jesús ya ij̄ton íts'in nga kitsobà'ñó itjòn nikje-la, koā jè j̄ní xi t̄ix̄ixteèn-la, n̄itjòón kisijyò-ne. ⁴⁵ K'eé kiskònangui Jesús, kitsò:

—¿Yá-né xi k̄àtsobà-na?

Ngats'ìi x̄ita kitsò:

—Mìtsà yá-jèn.

K'eé kitsò Pedro kò x̄ita xi i'nga:

—Maestro, j̄ñà x̄ita nga k̄jìn ma-ne f̄ahitjèn-lè koā ó'nchò'ñó-lè, ngaji si-né: “¿Yá-né xi k̄àtsobà-na?”

⁴⁶ Jesús kitsò j̄ngòè k'a:

—T̄j̄n xi k̄àtsobà-na; kàbeéyaa-na nga kòbitjòj̄jìn nga'ñó yijo-na.

⁴⁷ Jè chjòón, k'e nga k̄ijtseè nga mìk̄iì koma kójna'ma nga ki'yat'in-la, ch̄iba-la t̄ihotsé yijo-la nga tsasèn-xkó'nchit'aà-la Jesús. Tsibénojmi-la nga nguixkon ngats'ìi x̄ita nax̄andá mé k̄joa-ne nga nikje-la Jesús kitsobà-ne, koā kó s'ín nga n̄itjòn k̄jòndaà-ne ch'in-la. ⁴⁸ Jesús kitsò-la:

—Ndí neaa, koi-né nga mokjeiín-lè it'aà ts'an nga kòmandaà-ne. T'in-la ndaa-ne.

⁴⁹ Tákó t̄ik'eé t̄ichja-łsa Jesús nga j'ìi jngoò x̄ita xi ts'e x̄ita ítjòn xi inchrobà-ne ni'ya-là nga kitsò:

—Ndí tsòti-lè jyeé k'en; k̄i t̄i k̄i n̄jti-là Maestro.

⁵⁰ K'e nga k̄i n̄chré Jesús kitsò-là:

—K̄i tsakjoòn-jèn; tà jè-né nga k̄atakjeiín-lè, jè ndí tsòti-lè k̄ondaá-ne.

⁵¹ K'e nga jahas'en ni'ya, Jesús, mìk̄i kitsjaà'nde-là x̄ita xi k̄j'eíi nga jahas'en-ko, tà jè Pedro, Jacobo, Juan, k̄o na'èn-là k̄o nea-là ndí tsòti. ⁵² Ngats'ìi x̄ita xi t̄itsajna, nchikjindáya-né koa nchisíkajno-né xi ít'aà ts'e ndí tsòti. Tanga jè Jesús kitsò-là:

—K̄i ch̄ihindáya-jèn; mìtsà kòbiyaà ndí tsòti, tà k̄jinafè-né.

⁵³ J̄nà x̄ita xi t̄itsajna tà tsijnòkeè Jesús nga t̄ij̄in-là nga jyeé k'en. ⁵⁴ Tanga Jesús kiskoé tsja ndí tsòti; 'ñó k̄iichja-là kitsò-là:

—Tsòti, t̄itsit̄j̄in!

⁵⁵ J'ìi jngoò k'a-ne in̄ima-là; ik̄joàn n̄itoón tsasit̄j̄en; Jesús kitsjaà okix̄i nga tsjá-là xi sk̄ine. ⁵⁶ J̄nà x̄ita jchínga-là, tà k̄jòxkón-là; tanga jè Jesús kitsò-là:

—K̄i yá x̄ita xi bènojmi-là jè k̄joa xi kòma.

9

*K'e nga jè Jesús kitsjaà-là xá x̄ita-là xi tejò ma-ne
(Mateo 10:5-15; Marcos 6:7-13)*

¹ Jesús k̄iichja-là x̄ita-là xi tejò ma-ne xi jè tsibíxáya-là; kitsjaà-là nga'ñó k̄o k̄jotíxoma nga k̄ochrjeiín yije in̄ima ch'o-là neíi xi t̄ij̄in yijo-là x̄ita; t̄ikoa k̄oma-là s̄iindaà-ne x̄ita xi ch'in xk'één t̄j̄in-là. ² Kisikasén nga k̄ichjaya kó s'ín otíxoma Nainá, t̄ikoa s̄iindaà-ne x̄ita xi ch'in t̄j̄in-là. ³ Kitsò-là:

—N̄imé xi ch'aà xi ts'e ndiyá; k̄i yá garrote ch'aà; k̄i na'yaá ch'aà; k̄i inchrajín ch'aà; k̄i toón ch'aà; t̄ikoa k̄i jò nachro ch'aà. ⁴ N̄ita ñánda ni'ya nga kijchoò, yaá t̄itsajna, skanda k'e k̄itjoo-nò. ⁵ Tsà jngoò naxandá ñánda kijchoò, tsà mìk̄i skoétjò-nò, titjòjñò, t̄itsajneè chijo-là ndsokoò nga k̄ateè k̄joa koi koni jngoò seña, nga jñò, mì t̄i k̄i s̄is'in-là; k̄j'íin s'e-là nga mìk̄i mokjeiín-là.

⁶ Itjo x̄ita koi, x̄k̄i xi ján naxandá k̄i; kisika'bí 'én ndaà-là Nainá xi k̄joa ts'e Cristo; t̄ikoaá k̄isindaà-ne x̄ita xi ch'in t̄j̄in-là nga k̄jijndà naxandá.

*K'e nga k'en Juan xi kis'ìin bautizar x̄ita
(Mateo 14:1-12; Marcos 6:14-29)*

⁷ Jè x̄itaxá ítjòn xi 'mì Herodes, k'e nga k̄i n̄chré ngats'ìi k̄joa xi t̄is'ín Jesús, mìk̄i beè kó s'ín s̄ik̄itsjeèn, nga t̄j̄in i'nga x̄ita xi tsò: “Juan, jyeé jaáya-là.” ⁸ X̄ita xi i'nga tsò: “Jè Elías xi tsatsejèn jngoò k'a-ne.” T̄ikoaá x̄ita xi k̄j'eíi tsò: “Jaáya jngoò-là x̄ita jchínga xi k̄iichja ngajo-là Nainá.” ⁹ Kitsò Herodes:

—'An sobà tsibíxá-là x̄ita xi kisik'en Juan nga tsatesin. ¿Yá x̄ita-ne jè xi k̄os'ín t̄is'ín k̄joa xi 'nchrè?

K'oaá ma-ne nga mejèn-là skoexkon Jesús.

*K'e nga 'òn jmi x̄ita kisikjèn Jesús
(Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Juan 6:1-14)*

¹⁰ K'e nga j'ìi jngoò k'a-ne j̄nà x̄ita xi tsibíxáya-là Jesús, tsibénojmi ngats'ìi k̄joa xi kis'ìin. Jesús, k'eé k̄i k̄o jngoò i'nde ts'e naxandá Betsaida ñánda tsj̄in x̄ita. ¹¹ J̄nà x̄ita, k'e nga k̄i n̄chré nga jye k̄i Jesús, k̄iit̄j̄ingui-là; k'e nga ijchòt̄j̄ingui-là, Jesús, k̄is̄is'in-là, tsohóko, tsibénojmi-là kó s'ín otíxoma Nainá, t̄ikoa k̄isindaà-ne x̄ita xi mochjeén-là nga k̄ondaà-ne.

¹² K'e nga jye tímahixòn, j̄nà x̄ita-là xi tejò ma-ne, ijchò kinchat'aà-là Jesús, kitsò-là:

—Kot'in-la ngats'ii xita kàtji-ne mé-ne nga kàtasíkjáya ya naxandá chrañat'aà ko rancho ñánda sakò-la xi skine. I i'nde ñánda titsajnaá, it'aà xin-né, nímé tjín.

¹³ Jesús kitsò-la:

—Tji-là jñò xi kòkjen xita koi.

Jña xita-la kitsò:

—Nímé tjín-najen, tà 'òn ma inchrajín-najen koa jò ma tin, tà jè-la tsà konguí kindaa-lajen xi kòkjen ngats'ii xita koi.

¹⁴ Maá-la tsà 'òn jmiì xi nguì xita x'in.

Jesús kitsò-la xita xi kota'yat'aà-la:

—Tikítsajnajtión, icháte icháte tikítsajna-nò.

¹⁵ K'oaá s'in kisíkítsajna kóhotjín. ¹⁶ Jesús, kiskoé jña inchrajín xi 'òn ma-ne ko jña tin xi jò ma-ne; ikjoàn kiskoótsejen ngajmiì; kitsjaà-la kjondaà Nainá; ikjoàn kisixkoaya inchrajín, k'ée kitsjaà-la jña xita xi kota'yat'aà-la nga kisika'bí-la jña xita xi kjin ma-ne. ¹⁷ Tsakjèn yije kóhotjín xita, kó nga kjòskii; k'ée tsibíxkó-ne jña xi tsiningui-ne; nguì tejò nisiyá komà.

*Kós'in kiichja Pedro nga jè Jesús xi Cristo
(Mateo 16:13-19; Marcos 8:27-29)*

¹⁸ Jngò k'a k'e nga tijnat'aaxìn Jesús nga tíchjat'aà-la Nainá, ya títsajnako xita xi kota'yat'aà-la. Jesús kiskònangui, kitsò-la:

—¿Kó tsò xita, yá-ná 'an?

¹⁹ Jña xita-la kitsò:

—Tjín xi tsò: jè Juan xi kis'in bautizar xita, tikoáá tjín xi tsò: jè Elías, koa tjín i'nga xi tsò: jaáyaá-la jngò-la xita xi chinchima kjòtseé xi kiichja ngajo-la Nainá.

²⁰ Jesús kiskònangui-la kitsò-la:

—Jñò, kó bixón. ¿Yá-ná 'an?

K'ée kiichja Pedro, kitsò:

—Ji-né xi Cristo xi xó kisikasén-lè Nainá.

*K'oaá s'in tsibénojmí Jesús kjoabiyaà-la
(Mateo 16:20-28; Marcos 8:30-9:1)*

²¹ Tanga Jesús 'ño tsibít'in-la nga mì yá xita xi keènojmí-la kjoa koi. ²² Kitsò-la:

—'An xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, tseé kjo'in siikjiaán; kochrje-nguú-na jña xita jchínga, ko xita sko-la no'miì ko xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés. Siik'eén-na tanga k'e nga kijchò jàn nachrjein kjoaáya-na.

²³ Xi komà iskan kitsò-la kóhotjín:

—Tsà yá xi mejèn-la nga xita ts'an koma, kàtatsjein-takòn mé xi mejèn-la yijo-la; koni jngò xita xi 'yajen krò-la, nachrjein inchijòn kàtijnandaà nga siikjein kjo'in xi kjoa ts'an; ndaà kàtjít'aà-na. ²⁴ Nga nita yá xita xi mejèn-la kochrjetji yijo-la nga nímé kjo'in sakò-la, tà saá siichija-né ko kjo'in kíjnajin; tanga jè xi tijnandaà nga tsjá yijo-la xi kjoa ts'an, jè-né xi kitjokajin kjo'in nga it'aà ts'an ndaà kijná. ²⁵ ¿Mé xi siikijne jngò xita nas'in tjoé yije-la isò'nde tsà chija inima-la koa siikits'ón yijo-la? Nímé. ²⁶ Tsà tjín i'nga xita xi kosobà-la it'aà ts'an ko it'aà ts'e 'én-na, tikoáá 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, kosobà-na k'e nga kitjojen ijngò k'a nga skoe xita kjoajeya-na, skoe kjoajeya-la Na'èn-na tikoá skoe kjoajeya-la ts'e àkjale tsjeè-la Nainá. ²⁷ Xi okixi, k'oaá xán-nò, ijndé títsajnajin i'nga xita xi mìkii kiyá skanda k'e nga skoe kó s'in otíxoma Nainá.

Kii komà k'e nga jè Jesús jahatjìya í'ño isén-la kóhokji yijo-la
(Mateo 17:1-8; Marcos 9:2-8)

²⁸ Tjín-la tsà kó jìin nàchrjein nga tsibénojímí 'én koi, Jesús, kìmijìn-jno jngoò nindoò nga kiichjat'aà-la Nainá. Kii kò Pedro, Juan kò Jacobo. ²⁹ K'e nga tíchjat'aà-la Nainá, Jesús, jahatjìya í'ño isén-la; jè nikje-la 'ño kjòchroba; tsí ote tsatsejèn. ³⁰ Jò xitá x'in tsatsejèn xi nchijoókjoò Jesús, jè Moisés kò Elías. ³¹ Xitá koi, tsí ote choòn kjoajeya-la nga jngoò itjandù ñánda jncha. Nchijoóya-ne nga jè Jesús, jye tífi síkitasòn kjoa ján Jerusalén nga ya kiyá. ³² Jè Pedro kò xitá xíkjin, tsí 'ño nijñá-la, tanga k'e nga jye kitjaàxìn-la nijñá kijtseèxkon kjoajeya-la Jesús kò jñá xitá xi jò ma-ne xi títsajnakò. ³³ K'e nga jye chinchat'aà xìn-la Jesús xitá koi, jè Pedro kitsò:

—Maestro, ndaà tjín nga j títajnaá. Kíndaá jàn ni'ya xkójndà, jngoò tsiji, jngoò ts'e Moisés, jè xi ijngoò ts'e Elías.

Jè Pedro tà k'oáá kitsò, mì tì kii beè-ne kó s'ín kichja. ³⁴ Tik'e-né nga tíchja Pedro, j'ii jngoò 'nguién-la ifi xi tsibí'ma xitá koi. K'e nga jahas'en-jìin ifi, tà kitsakjòn-né. ³⁵ Ya jìin ifi kina'ya jngoò-la 'én xi kitsò:

—Jè jèe xi ki'ndí-na xi 'ño matsjake, jè tìná'ya-là.

³⁶ K'e nga jye kina'ya-la 'én koi tà jè tajngoò síjna-isa Jesús. Nàchrjein koi jñá xitá-la jyò tsibítsajna, nímé 'én xi kiichja, mìtsà yá xitá tsibénojímí-la kjoa xi kijtseè.

K'e nga jè Jesús kisindaà jngoò-ne ti xi inima ch'o-la neíí tjìin inima-la
(Mateo 17:14-21; Marcos 9:14-29)

³⁷ Xi komà inchijòn, k'e nga itjojen-jno-ne nindoò, 'ño kjìn xitá kisatìkjoò.

³⁸ K'ée jngoò xitá xi ya tijnajìin-la xitá kjìn, 'ño kiichja, kitsò-la Jesús:

—Maestro, tibitsi'bà-lè nga chítsejèn-la ki'ndí-na xi tà jè tajngoò-ne. ³⁹ Jngoò inima ch'o-la neíí tsobà'ño; tà nitòón kjindáya, ikjoàn 'ño síkatsé yijo-la; ochrje ndáxó tso'ba; tse kjo'in tsjá-la, mìkii xátí tsjeìin. ⁴⁰ Kàbitsi'bà-la jñá xitá xi kota'yàt'aà-lè nga kàtchrjekàjìin inima ch'o xi tjìin yijo-la, tanga mìkii kòma-la.

⁴¹ K'ée kiichja Jesús kitsò:

—Jñò, xitá xi mìkii mokjeìin-nò it'aà ts'an, xi ch'o 'nè. ¿Skanda mé nàchrjein kótijnakò-nò koa skà-na kjoa-nò? Nchrohókoi ki'ndí-lè jndé.

⁴² K'e nga tíchrobá chraña jè ti, jè inima ch'o-la neíí, tsajndoòt'aà nangui, ikjoàn kisikatsé yijo-la; tanga jè Jesús, tsohótiko jè inima ch'o-la neíí; ikjoàn kisindaà-ne jè ti; kisingsatsja-ne na'èn-la. ⁴³ Ngats'ii xitá tà kjòxkón-la jè kjoajeya-la Nainá.

K'oáá s'ín tsibénojímí Jesús kjoabiyaà-la xi ma-ne jò k'a
(Mateo 17:22-23; Marcos 9:30-32)

Ngats'ii kjoa xi kis'ìin Jesús, tìkooá tà kjòxkón-la ngats'ii xitá. Jesús kitsò-la jñá xitá xi kota'yàt'aà-la:

⁴⁴ —Ndaà tìná'yaà jñá 'én koi; kì nìjchàajìin-jèn: 'An xi Ki'ndí-la Xitá xan-la yijo-na yaá sìngatsja-na xitá nguixkon xitaxá.

⁴⁵ Jñá xitá-la mìkii kjòchiya-la jè 'én xi kos'ín kitsò-la. Nainá tsibí'ma-né nga mìkii kjoahas'en-jìin-la; tà kitsakjòn-né, mìkii kiskònangui-la Jesús kó tsòya-ne 'én xi tsibénojímí-la.

Yá xitá xíkjin xi kjna ítjòn
(Mateo 18:1-5; Marcos 9:33-37)

⁴⁶ Xitá xi kota'yàt'aà-la Jesús, tsibíts'ia nga tsajoóya-ne yá xitá xíkjin xi kjna ítjòn. ⁴⁷ Jesús, k'e nga kijtseè koni s'ín nchisíkítsjeèn, kiskoé jngoò ndí ti, kisikínat'aà-la yijo-la, ⁴⁸ kitsò-la:

—Nita yá-ne xi it'aà ts'an skoétjò jngoò ndí ti koni jè, 'aán xi skoétjò-na; jè xi skoétjò-na, tikoáá skoétjò-né jè xi kisikasén-na. Koií kjoa-la, jè xi isa nangui tíjna xi ya tíjnajiin-nò, jè-né xi isa tíjna ítjòn.

Yá xi kondra-la Cristo ko yá xi xita ts'e

(Marcos 9:38-40)

⁴⁹ Juan kitsò:

—Maestro, ki'ya jngoò-jen xita xi ko 'ín-lè ochrjekàjiin inima ch'o-la nejí xi tíjiin yijo-la xita; mikiì kits'ii'nde-lajen nga mìtsà xita tsaján xi jñá fit'aà-ná.

⁵⁰ Jesús kitsò-la:

—Kì bichakjáya-là. Jè xi mìtsà kondra tsaján, xita tsaján-ná.

K'e nga jè Jesús tsohótiko Jacobo ko Juan

⁵¹ K'e nga jye kjòchraña nachrjein nga kjoì jngoò k'a-ne Jesús ján ngajmiì, 'ñó tsi'beé-la ikon nga kii ján Jerusalén. ⁵² Kisikasén ítjòn i'nga xita-la jngoò naxandá jtobá ján nangui Samaria. Kii kátsji'nde ñánda síkjáya. ⁵³ Jñà xita Samaria mikiì kitsjaà'nde-la nga jyeé tíjiin-la nga ján nchifi Jerusalén. ⁵⁴ Xita xi kota'yát'aà-la Jesús, Jacobo ko Juan, k'e nga kijtseè nga mikiì kitsjaà'nde-la kitsò:

—Na'èn, ¿a mejèn-lè nga k'oa kixón-jen nga kàtjanchrobá-jen ni'ín xi ts'e ngajmiì nga kàtjehesòn xita koi koni s'ín kis'iin Elías?

⁵⁵ Tanga jè Jesús kisikátji'a, tsohótiko. Kitsò-la:

—Jñò, mikiì tíjiin-nò yá ts'e inima xi kàtsjá-nò kjohítsjeèn jè. ⁵⁶ 'An xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, mìtsà koi xá j'i-na nga kàtachija inima-la xita; jè-né nga kàtitjokàjiin kjo'in.

Ikjoàn xìn naxandá kii.

Jè xi mejèn-la nga kjitjinguì-la Jesús

(Mateo 8:19-22)

⁵⁷ K'e nga nchifiya ndiyá, jngoò xita kitsò-la:

—Na'èn, kjitjinguì-lè nita ñánda-ne nga k'oin.

⁵⁸ Jesús kitsò-la:

—Jñà ninda, tjín-la nguijo ñánda oyijò; tikoáá jñà nise tjín-la tjé; tanga 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, tsjìn-na i'nde ñánda síkjáya.

⁵⁹ Jesús kitsò jngoò-la xita:

—Nchrobátjinguì-ná.

Jè xita xi oki'mi-la kitsò:

—Na'èn, tjii'nde-ná nga ítjòn kjián kìhijñaà na'èn-na.

⁶⁰ Jesús kitsò-la:

—Jñà mik'en kàtìhijìin mik'en-la; ngaji t'in, tika'bí 'én kó s'ín otíxoma Nainá.

⁶¹ Jngoò xita xi k'oa tì kitsò:

—Kjítjinguì-lè ngaji Na'èn, tanga tjii'nde-ná nga kjián síhixat'aà ítjoàn jñà xita xi títsajna ni'ya-na.

⁶² Jesús kitsò-la:

—Nijngoò xita xi ijton íts'in tíkotsejèn-ne koma síkitasòn xá-la Nainá nga jè tíhotíxoma. K'oaá ngaya-la tsà jngoò xita xi tísíkon nchraja, tsà ijton íts'in tíkotsejèn-ne, mikiì koma síxá.

10

Xá xi kits'ii-la xita xi jàn-kaàn ko te ma-ne

¹ K'e nga jye komà kjoa koi, Na'èn-ná Jesús kitsjaà-la xá ngui jàn-kaàn ko te xita xi k'ejí. Jò jò kisikasén ítjòn nga kjijndà naxandá ko i'nde ñánda nga isa iskan kjoì jè.

2 Kitsò-la:

—Xi okixi, 'ño tse xá tjín xi it'aà ts'e 'En-la Nainá koni s'ín ma k'e nga kjìn tsojmì majchá, tanga jña xita chi'nda xi síxá, chiba ma-ne. Tìtsi'ba-là jè Nei-la xá, kàtasikasén-isa xita chi'nda xi kojìxkó tsojmì koi. ³Tanguió; 'aán siikasén-nò koni orrè ki'ndí ya jjiìn-la cho tsején. ⁴Kì chijtsa tòn ch'aà, kì naxá na'yaá ch'aà, ni xoxté tsjayaà; tikoáá mìkiì yá xita xi nihixat'aà ya iya ndiyá. ⁵Nita ñánda ni'ya nga kitjás'een, ítjòn k'oa tixón: “Nchán kàtas'e ni'ya jè.” ⁶Ni'ya jè, tsà tjín xita xi ok'in-la nga s'e-la kjoa'nchán, kitasòn-né; tsà majìn, mìkiì kitasòn. ⁷Tìtsajna ya ni'ya ñánda kitjás'een; kì xkì xi ján ni'ya onguió; chinee, t'ioo mé tsojmì xi tsjá-nò. Jè xita xi síxá mochjeén-né nga k'oi-la chjí-la. ⁸K'e nga kijchoò jngoò naxandá ñánda tsjá'nde-nò, chinee mé tsojmì xi tsjá-nò. ⁹Tsà tjín xita xi xk'én, tindaà-nò; koatìn-là: “Jye kjòchrañàt'aà-nò nga jchaa kó s'ín otixoma Nainá.” ¹⁰Tsà jngoò naxandá ñánda kijchoò, tsà mìkiì tsjá'nde-nò, títjayaà ndiyá, koatìn-là: ¹¹“Skanda jè chijo-la naxandá-nò xi kàtsobà'ño ndsokòò-jen, kítsajneè-nòjen koni jngoò seña nga mì tì kiì sis'in-nòjen. Tanga kàtasijìin-nò nga jye kjòchrañàt'aà-nò nga jchaa kó s'ín otixoma Nainá.” ¹²K'oaá xán-nò, naxandá jè, isaá tse kjo'in s'e-la jè nachrjein k'e nga sindaàjìin-la xita, mì k'oaá-ne koni jña xita ts'e naxandá Sodoma.

Mé kjo'in xi tjoé-la naxandá xi mìkiì síkjahatjìya kjòhítsjeèn-la kjoa ts'e jé-la (Mateo 11:20-24)

¹³'iIma xó-nò jño, xita naxandá Corazín! 'iIma xó-nò jño, xita naxandá Betsaida! Tsà ya-làne naxandá Tiro ko Sidón nga k'oas'ín kis'iaàn kjojkón xi ndaà tjín xi komà ya jjiìn naxandá tsajòn, tsà jña xita Tiro ko Sidón kijtseè, jyeé-la nikje naxá íkjá ko chijo ni'ín títajìin koni seña nga jye kisikájno jé-la nga mì tì jé ótsji-ne. ¹⁴Tanga jè nachrjein nga sindaàjìin, isaá tse kjo'in s'e-nò mì k'oaá-ne koni jña xita naxandá Tiro ko Sidón. ¹⁵Jño xi xita naxandá Capernaum tsajòn, ¿a k'oaá s'ín mokjeiín-nò nga jchaxkón-nò ján ngajmì? Majìn, yaá kítsajnajñoò j'nde ñánda tjín kjo'in.

¹⁶Jè xi 'nchré-nò, 'aán xi 'nchré-na; jè xi kochrjengui-nò, 'aán xi ochrjen-gui-na; jè xi kochrjengui-na, jè ochrjengui xi kisikasén-na.

Mé-ne kjòtsja-la jña xita xi jàn-kaàn ko te ma-ne

¹⁷J'ii-ne jña xita xi jàn-kaàn ko te ma-ne. 'Ñó tsja tjín-la, kitsò:

—Na'èn, xi it'aà tsiji, skanda jña inima ch'o-la neí síkitasòn-najen.

¹⁸Jesús kitsò-la:

—Kixí kjoa, kijtseè-ná jè xita neí koni kji ni'ín ch'oon kji nga kiskaàngui it'aà ngajmì. ¹⁹An, jyeé kitsjaà-nò kjotixoma ko nga'ño nga koma kinchanè ye ko cho na'yá, nga sikijneè-là ngats'ii nga'ño-la xita neí xi kondra tsajòn; nimé xi ch'o sùko-nò. ²⁰Tanga kì matsja-nò nga jè inima ch'o-la xita neí síkitasòn-nò; jè xi kàtatsja-nò nga jye tjín-nò j'nde ján ngajmì nga jyeé ya tít'aà 'ín-nò.

Mé kjoa-ne nga jè Jesús kitsjaà-la kjondaà Na'èn-la it'aà ts'e xita-la (Mateo 11:25-27; 13:16-17)

²¹Tijè-ne hora, Jesús, tsjaá komà-la xi it'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá; kitsò:

—Na'èn, xi tsiji ngajmì ko tsiji isò'nde, tsjaà-lè kjondaà nga jña kjoa koi tsibi'ma-la jña xita xi tjín-la kjoachjine ko xi 'ño tjín-la kjòhítsjeèn nga jña tsakoò-la xi taxkì ndí xita ima kjoa. Jon, Na'èn, nga k'oaá s'ín kjòmejèn-lè.

²²'Ngats'ii kjoa ts'e kjotixoma, 'aán kisingatsja-na Na'èn-na. Mítsà yá xi beèxkon yá-né xi Ki'ndí-la ma, tajngoò jè xi Na'èn ma; tikoáá mítsà yá xi beèxkon yá-né xi Na'èn ma, tajngoò jè xi Ki'ndí-la beèxkon, ko jè Ki'ndí-la kokò-la jña xita xi jè mejèn-la nga skoexkon, yá-né xi Na'èn ma.

²³Jesús kisikáfaya'a xita xi kota'yàt'aà-la, tà jña kiichjat'aà xìn-la, kitsò-la:

—Mé tà ndaà-là jñà xita xi xkon nchibeè-ne koni s'ín títsa'yaà jñò. ²⁴ K'oaá xán-nò, kjin xita xi kiichja ngajo-là Nainá, tikoá kjin xitaxá ítjòn xi kjòmejèn-là nga skoe jè kjoa xi jñò títsa'yaà, tanga mìkì kijtseè; tikoáá kjòmejèn-là nga kji'nchré jè xi títsana'ya, tanga mìkì kii'nchré.

Xita samaritano bi ndaà xita

²⁵ Jngoò xita chjine xojon ts'e kjotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés kiikon Jesús nga mejèn-là skónachan-là, kitsò:

—Maestro, ¿mé kjondaà xi s'iaàn nga kijnakon inima-na nita mé nachrjein-ne?

²⁶ Jesús kitsò-là:

—¿Mé xi tjit'aa jè xojon ts'e kjotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés? ¿Kó tsò xi bixkejiin?

²⁷ Jè xita chjine xojon kitsò:

—“Titsjachi Na'èn-ná xi Nainá 'mì-là nga kò inima-lè, kò nga'ño-lè, kò kjohitsjeèn-lè; koá tis'ín titsjachi xita xinguii koni tsà tì yijo tsiji-ne.”

²⁸ Jesús kitsò-là:

—Ndaà kànokjoì. Tsà k'oas'ín s'iin, kijnakon-né.

²⁹ Jè xita chjine xojon mejèn-là nga ndaà sikkjna yijo-là 'én xi kiskònangui; ijngoò k'a kiskònangui-là Jesús, kitsò:

—¿Yá-né xi xita xinguiia?

³⁰ Jesús kitsò:

—Jngoò xita tífiyen ján ndiyá Jerusalén skanda Jericó. Ya iya ndiyá tsibíchoà-là xita chijé. Tsafaá'an tsojmì-là kò nikje-là. 'Nó kisiki'on. Ikjoàn yaá kisikájna k'en ya iya ndiyá. ³¹ Tijè-ne ndiyá, k'e chiba-là jahajen jngoò no'miì, tanga k'e nga kijtseèxkon nga ya kjinaya ndiyá xita xi kitsi'on, tà jahat'aa xìn-là. ³² Tik'eé-ne ja jngoò xita levita [xi iya ingo síxá] k'oaá tì kis'iin k'e nga kijtseèxkon xita jè nga kjinaya ndiyá; tikoáá tà jahat'aa xìn-là. ³³ Tanga k'e nga ijchò jngoò xita Samaria [xi xita kondra-là xita judío] nga koá tis'ín tífi ndiyá jè, k'e nga kijtseèxkon, kjòhimakeè-né. ³⁴ Kii kasit'aa chraña-là. Kisixki-là; kiskaàjno asiti kò xán ñánda kitii-là. Ikjoàn tsibíjtéjiin; kisikínasòn-là kohòyo-là; kiikò jngoò ni'ya ñánda nga ma nikjáyaá. Jè kisikinda. ³⁵ Xi komà inchijòn k'e nga jye tífi-ne jè xita Samaria, tsibíchjí-là nei-là ni'ya, kitsjaà-là ton koni tjin chjí-là ch'nda xi jò nachrjein; kitsò-là: “Tikinda-ná xita jè. K'e nga kjoì ijngoò k'a-na kichjiá tsà isa tse sikkje.” ³⁶ Ngaji, ¿kó si? Ingajàn xita koi, ¿yá-né xi xikjín jè xita xi kisiki'on chijé?

³⁷ Jè xita chjine xojon kitsò:

—Jè xi xikjín, jè xita xi kjòhimakeè.

Jesús kitsò-là:

—Ngaji, k'oaá tis'ín t'iin.

K'e nga jè Jesús tsibijna ni'ya-là María kò Marta

³⁸ Jesús k'e nga tjímaya-isa iya ndiyá, ijchò jngoò ndí naxandá jtobá ñánda tíjna ni'ya-là chjoón xi 'mì Marta. Yaá kitsjaà'nde-là nga tsibijna. ³⁹ Jè Marta tíjna ijngoò-isa chjoón ndichja xi 'mì María. Jè María tsibijnat'aa ndsoko Jesús nga kii'nchré-là 'én xi tibénojmí. ⁴⁰ Tanga jè Marta, 'ño tísikájno xá xi tjin-là. Kii kasit'aa-là Jesús, kitsò-là:

—Na'èn, ¿a mì makájno-lè nga jè xinguiia tajngoò síkjna-na nga s'iaàn xá? Kot'in-là katasichját'aa-na.

⁴¹ Jesús kiichja kitsò-là:

—Marta, Marta, tsí ndaà nikájnoi, tsí ndaà bìnè-là xá yijo-lè. ⁴² Tà jngoò kjoa xi 'ño mochjeén. Jè María ndaà tjin xi kòfaájiin; niyá xi kjoaáxìn-là kjoa jè.

11

K'e nga jè Jesús tsakóya kjoa ts'e nga bitsi'baá
(Mateo 6:9-15; 7:7-11)

¹ Jngoò k'a, Jesús tíjna jngoò i'nde ñánda tíchjat'aà-la Nainá; k'e nga jye kiichjat'aà-la, jngoò xita xi kota'yàt'aà-la kitsò-la:

—Na'èn, takóya-nájen kó s'ín kinókjoat'aà-lajen Nainá koni s'ín kis'iin Juan nga tsakóya-la xita xi kota'yàt'aà-la.

² Jesús kitsò-la:

—K'e nga kinókjoat'aà-la, k'oaá s'ín tixón:

Na'èn xi tijni ngajmii, kàtayaxkón-la kjoajeya-lè nga tsjeè tijni.

Kàtjanchrobá kjotixoma-lè.

K'oa'sín kàtama i it'aà nangui koni s'ín mejèn-lè nga koma, koni s'ín ma ján ngajmii.

³ Tjiì kjit'aà-nájen ñiño xi mochjeén-najen nga nachrjein inchijòn.

⁴ Tijchàat'aà-nájen jé-najen koni s'ín ñijchàat'aà-lajen ngats'ii xita xi ch'o síko-najen.

Ki kii biì'ndi yá xi mejèn-la nga kot'aà-najen nga kinchátsji jé-jen.

⁵ Jesús kitsò-isa-la:

—Jñò, tsà tjin jngoò-nò amigo, tsà osen nitjen onguíchoòn, tsà k'oín-là: “Amigo, tikña jàn-ná inchrajín-lè, ⁶ jngoò amigo-na kòf'iikon-na koa tsjìn-na mé xi tsjaà-la.” ⁷ Tsà jè amigo xi tíjna inga ni'ya, tsà kitsò: “Kì 'an ñijti-ná. Jè xotjoa ni'ya jyeé tíchjoajto. Jñà ndí ixti-na ko 'an jyeé kinikjáya-jen. Mikii koma kósitjeen nga tsjaà-lè tsojmì xi mochjeén-lè.” ⁸ K'oaá xán-nò, na'sín majìn-la nga ositjen nga amigo tsajòn, tsà 'ño sisii-là, chaán kosítjen. Tsjá yije mé xi mejèn-nò.

⁹ 'K'oaá xan-nò: Tijé mé xi mejèn-nò, jè Nainá tsjá-nò; tinchátsjioò Nainá, sakó-nò; tinókjoat'aà-la Nainá mé xi mejèn-nò mé-ne skix'a'nde-nò koni jngoò xotjoa. ¹⁰ Ngats'ii xita xi síjé, tjoé-la, jè xi ótsji, sakò-la ko jè xi chjat'aà-la Nainá, tjáx'a'nde-la koni jngoò xotjoa.

¹¹ Jñò xi na'èn 'mì-nò, tsà inchrajín sijné-nò ixti-nò, ¿a ndajoo k'oi-là? Majìn. Koa tsà tin sijné-nò, ¿a yeé k'oi-là? Majìn. ¹² Tsà chjoó sijné-nò, ¿a cho na'yá k'oi-là? Majìn. ¹³ Jñò, na'sín xita xi ch'o 'nè, ma-nò 'biì-là ixti-nò tsojmì xi ndaà kjoàn; jè Na'èn-nò xi tíjna ngajmii, isaá niton siis'in-nò nga tsjá-nò Inima Tsjeè-la tsà jñò sijét'aà-la.

Jngoò ni'ya xi jòya tjin

(Mateo 12:22-30; Marcos 3:20-27)

¹⁴ Jesús, tíhochrjeiin inima ch'o-la neíi xi tjiin inima-la jngoò xita xi mikii ma chja. Xita jè, k'e nga jye itjokàjiiin jè inima ch'o-la neíi, komà kiichja-ne. Jñà xita xi nchikotsejèn, tà kjòxkón-la jè kjoa jè. ¹⁵ Tanga tjin i'nga xita xi kitsò:

—Jè xita skò-la xita neíi xi 'mì Beelzebú, jè tsjá-la nga'ño nga k'oa'sín ochrjekàjiiin inima ch'o-la neíi xi tjiin inima-la xita.

¹⁶ Tjin i'nga xita xi mejèn-la skót'aà tsà kixi kjoa nga Nainá kisikasén Jesús; kisijé jngoò-la seña xi jeya tjin xi it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne. ¹⁷ Jesús, tik'eé kijtseèya-la koni s'ín nchisíkítsjeèn xita koi, kitsò-la:

—Ngats'ii naxandá xi jòya tjin nga kondra títsajna-la xíkjín, ti yijo-laá tísíxixòña-ne; tikoaá tsà jngoò ni'ya xita xi jòya tjin nga kondra títsajna-la xíkjín tikoaá jngoò k'a tsjohoba xita. ¹⁸ Tsà tikoa jè xita neíi, tsà jòya tí'sín xi tijè-ne yijo-la. ¿Kós'ín koma s'e-la nga'ño nga kotixoma? Jñò, bixón-nò nga 'an, koó nga'ño-la Beelzebú ochrjekàjñà inima ch'o-la neíi. ¹⁹ Tsà k'oa'sín tjin kjoa, jñà xita tsajòn, ¿yá xi tsjá-la nga'ño k'e nga ochrjekàjiiin neíi? Koíi

kjoa-la, tijnà-ne xita-nò keènojmi nga mìtsà kixi kjoa nga jè sko-la neí síkjeén.
²⁰ Tanga 'an, k'e nga ochrjekàjñaà inima ch'o-la neí xi tjiin inima-la xita, jè Nainá tsjá-na nga'ño. Jè kjoa koi tsòyaá-ne nga Nainá, jyeé i tíhotíxoma i it'aà nangui.

²¹ 'K'e nga jngoò xita xi tjin-la nga'ño ko tjin-la kicha, ko ndaà síkinda ni'ya-la, ndaà jncha tsojmi xi tjin-la. ²² Tanga tsà kjoíi jngoò xi kjeíi xita xi isa tse nga'ño tjin-la, síkijne-la, kjoaá'an yije kicha xi ma'ñót'aà takòn, ikjoàn síjòya yije tsojmi xi tjin-la; kjiiko-né.

²³ 'Niton yá xita-ne xi mì 'an fit'aà-na, jè-né xi kondra-na; koa nita yá xita-ne xi mìkiì síchját'aà-na nga bíxkóyako-na xita xi ts'an koma, jè tísítsjohoba xita.

Mé xi mat'in xita k'e nga f'ù jngoò k'a-ne inima ch'o-la neí
(Mateo 12:43-45)

²⁴ 'K'e nga jngoò inima ch'o-la neí bitjokàjiin inima-la jngoò xita, yaá ojmeé i'nde ñánda kixi choòn, ótsji'nde nga síkjáya. K'e nga mìkiì sakó'nde-la, jngoò k'a síkítseén, tsò: “Kjín-la jngoò k'a-na ni'ya-na ñánda inchrobà-na.” ²⁵ K'e nga bijchó jngoò k'a-ne ni'ya-la, beè nga ndaà kisatiicha ko tsjeé choòn. ²⁶ Ikjoàn fikjaá ngui itoò xíkjin xi isa ch'o s'in. K'eé fahas'en-jiiin inima-la xita jè; yaá bitsajna. Xita jè, isaá 'ño ch'o bijna koni s'in tsibijna nga sa ítjòn.

Yá xita-ne xi isa 'ño ndaà-la

²⁷ Tik'e-né nga tibeñojmi Jesús jña kjoa koi, kiichja jngoò chjoón xi ya tijnajiin-la xita kjin, 'ño kiichja, kitsò:

—iMé tà ndaà-la jè chjoón xi kisikatsejèn-lè isò'nde tikoá kisikaki-lè!

²⁸ Jesús kitsò:

—iIsaá ndaà-la jña xita xi 'nchré 'én-la Nainá, tikoá síkitasòn!

Xita xi kisjé jngoò kjoxkón
(Mateo 12:38-42; Marcos 8:12)

²⁹ K'e nga jye kòkjìn xita ñánda tíjna Jesús, tsibíts'ia nga kitsò:

—Xita xi tjin nàchrjein i'nde, ch'oo s'in; síjé jngoò seña xi it'aà ts'e Nainá, tanga nijngoò seña skoe. Tà jè skoe seña ts'e Jonás. ³⁰ Koni s'in komat'in Jonás, jña xita naxandá Nínive kijtseé jngoò kjoxkón xi ndaà tjin, 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, k'oaá tjs'in tjin jè kjoa xi sa komat'ian; jña xita xi tjin i'nde skoeé kjoxkón xi ndaà tjin. ³¹ Jè chjoón ítjòn xi ya otíxoma nangui sur, kosítjen-né jè nàchrjein k'e nga koìndaàjiin Nainá; jè tsját'in 'én jña xita xi tjin nàchrjein i'nde, koií kjoa-la nga kjiin nangui j'ii-ne nga j'ii 'nchré-la kjoachjine-la Salomón; tanga nàchrjein i'nde, 'an xi tìchjàko-nò, isaá 'ño jeya tíjnaa mì k'oaá-ne koni Salomón. ³² Jña xita naxandá Nínive kosítjen-né jè nàchrjein k'e nga koìndaàjiin Nainá; jña tsját'in 'én jña xita xi tjin nàchrjein i'nde, koií kjoa-la nga kisikájno jé-la nga mì tì jé tsohótsji-ne k'e nga kiichjaya 'én-la Nainá Jonás; tanga nàchrjein i'nde, 'an xi tìchjàko-nò, isaá 'ño jeya tíjnaa mì k'oaá-ne koni Jonás.

Ni'in xi síhiseèn-la xita
(Mateo 5:15; 6:22-23)

³³ 'Nijngoò xita xi síkijna'ma k'e nga jngoò ni'in bí't'a'í. Mìtsà kaxa síkijnangui; síkijna'nga-né, candelero síkijnaya mé-ne nga kohiseèn yije-la xita xi fahas'en ni'ya. ³⁴ Jña xkoaán, jè ma ni'in xi síhiseèn-la yijo-ná; k'e nga ndaà tsejèn-ná, iseèn choòn yije-la yijo-ná; tanga tsà mìkiì ndaà tsejèn-la xkoìin, jño choòn-la yijo-lè. ³⁵ Ndaà chítsejìn, ¿a ndaà tíjna inima-lè? ¿A iseèn choòn-la? ¿A xi jño choòn-la? ³⁶ Tsà iseèn choòn kóhokji yijo-lè, tsà mì ñánda tíjt'aà xi jño choòn, ndaà kòtsejìn k'oaá ngaya-la koni tsà jngoò ni'in xi 'ño títi tísíhiseèn-lè.

K'e nga jè Jesús kisikaká-la xita fariseo ko xita chjine xojon ts'e kjotixoma-la Nainá

(Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40; Lucas 20:45-47)

³⁷ K'e nga jye kiichja Jesús, jngoò xita fariseo kiichja-la nga mejèn-la kokjen-ko ya ni'ya-la. K'e nga jahas'en ni'ya Jesús, tsibijnat'aà ímíxa. ³⁸ Jè xita fariseo, tà k'oaá komà-la nga kijtseè nga jè Jesús, mìkìl kisihitasòn kjotixoma xi xkón tjín, mìkìl tsanijno tsja nga tsakjèn. ³⁹ Kiichja Na'èn-ná Jesucristo, kitsò-la:

—Jñò, xi xita fariseo 'mì-nò, onijnoò chitsín-nò ko chroba-nò ya isò'nga-la, tanga ijìn inima-nò, 'ñó fahajìn-nò nga chjaà'an-là tsojmì-la xita xi kj'eíj tikoáá binchaàtsjioò kjoa xi ch'o tjín. ⁴⁰ Jñò xi xita tondo 'mì-nò. ¿A mì tíjìn-nò: Nainá, k'e nga tsibíndaà isò'nga yijo-la xita, tikoáá tijè-ne xi tsibíndaà inima-la? ⁴¹ Tji-là xita ima kjondaà xi tíjìn inima-nò mé-ne nga tsjéè kitsajnaà nguixkon Nainá.

⁴² 'ima xó-nò xi xita fariseo 'mì-nò! Nga ma-nò bíchjí-là Nainá xi teya oko-la ts'e xka menta ko xka ruda ngats'iì xka xi ma chine, tanga mìkìl kjoa kixi nikoo xita; mìkìl tjòcha 'yaà Nainá. Koi kjoa xi 'ñó mochjeén nga kitasòn; tikoáá mochjeén-né nga kitasòn jñà kjoa xi i'nga.

⁴³ 'ima xó-nò xi xita fariseo 'mì-nò! Nga mejèn-nò nga jñò kitsanè íxile xi jncha ítjòn ya ni'ya ingo sinagoga, tikoáá mejèn-nò nga skoexkón-nò xita xi kj'eíj, ndaà sjaxat'aà-nò ya ndjtsin.

⁴⁴ 'ima xó-nò jñò xita xi okoòya kjotixoma-la Nainá xi kiskìl Moisés ko xi xita fariseo 'mì-nò xi jò ma isén-nò! K'oas'ín titsjoò koni kjoàn ngajo-la mik'en nga mìkìl tsejèn; k'e nga binchimasòn xita, mìkìl beè mé xi jnchaya.

⁴⁵ K'eé kitsò jngoò jñà xita chjine xojon:

—Maestro, k'e nga k'oas'ín nokjoi, tikoáá 'on nokjoàko-nájen.

⁴⁶ Jesús kitsò:

—Tikoáá, ima xó-nò jñò xi xita chjine xojon 'mì-nò! Nga binè-là kjotixoma-nò xita xi kj'eíj xi 'ñó 'in tjín nga mìkìl chíkjoa-la nga síkitasòn, tanga jñò, ni itsé nìchjât'aà-là.

⁴⁷ 'ima xó-nò xi bindaà chrjó-la mik'en ts'e jñà xita xi kiichja ngajo-la Nainá! Jñà xita jchínga-nò kisik'en. ⁴⁸ K'oaá s'ín bitjo kixi kjoa nga tíjngoò-takòn nga xita jchínga tsajòn kisik'en xita koi, koa jñò, bindaà chrjó-la mik'en.

⁴⁹ 'Xi kjohítsjeèn ts'e Nainá kitsò-né xi it'aà ts'e xita jchínga-nò ko tsajòn: “Siikasén xita xi kichja ngajo-na ko xita xi 'an kotixáya-la; tanga tjín xi s'ik'en koa tjín xi kondra kjoí tjingui-la.” ⁵⁰ Nainá kindáá s'ijé-la jñà xita xi tjín i'ndeí, jní xi kixixteèn ngats'iì xita xi k'en xi kiichja ngajo-la Nainá skanda k'e nga tisa kisindaà isò'nde; ⁵¹ mats'iaako-ne Abel xita xi k'en ítjòn skanda jè Zacarías xi jyehet'aà-ne nga k'en; jè xita xi k'en ya i'nde jngoò osen-la ñánda tíjna Ni'ya Tsjeè-la Nainá ko ñánda binchásòn kjotjò xi tsjá-la Nainá jñà xita. K'oaá xán-nò, jè Nainá s'ijé-la kindá jñà xita xi tjín i'ndeí.

⁵² 'ima xó-nò jñò xita xi okoòya kjotixoma-la Nainá xi kiskìl Moisés! Binchachjoà-là xita xi kj'eíj nga mìkìl kjoahas'en-jìn-la kjoa chjine-la Nainá; jñò, mìkìl bitjaàs'en-jñoò ko mìkìl bì'nde-là xi kj'eíj xita nga fahas'en-jìn kjoa chjine-la Nainá.

⁵³ K'e nga jye okitsò Jesús jñà 'én koi, jñà xita xi okóya kjotixoma-la Nainá ko xita fariseo 'ñó tsibít'aà-la nga kjìn skoya kjoa kiskòngui-la, ⁵⁴ tikoáá kisikinda nga skoe mé 'én xi kichja-isa mé-ne nga koma kohòngui-ne it'aà ts'e xitaxá.

12

Kjoa ts'e xita xi jò isén tjín-la

¹ K'e nga jye 'ñó k̄jìn jmiù kòk̄jìn x̄ita, ch̄iba-la ot̄ijno, ot̄it'aà x̄ik̄jìn, tsib̄its'ia Jesús nga kiùch̄ja ít̄jòn-la x̄ita xi kota'yàt'aà-la; kitsò-la:

—T̄ikindaa yijo-nò it'aà ts'e x̄ita fariseo xi jò is̄én tjín-la; k̄i k'oaá s'ín komat'ioòn koni ma na'yo san nga s̄isan x̄ik̄jìn k'e nga ot̄ijjìn-la. ² Ni mé tjín xi t̄ijtsa'ma xi mik̄i k̄otsejèn; ngats'ii xi tjí'ma, jchaá-la. ³ Ngats'ii k̄joa xi k̄inók̄joa'maà k'e nga n̄itjen, k̄ji'nchré yije x̄ita k'e nga nachrjein; jè k̄joa xi ya k̄inók̄joa'maà iya ni'ya-nò, ján is̄ò'nga ni'ya, 'ñó k̄iná'ya-la.

Yá-né xi k̄iskón-lá
(Mateo 10:26-31)

⁴ J̄ñò xi amigo ts'an xan-nò, k̄i tsakjoòn-là j̄ñà xi ma-la s̄ik'en yijo-ná; k'e nga jye ma, ni t̄i mé xi s̄iko-isa-ná. ⁵ An, k'oa xán-nò yá xi k̄iskón-là; jè xi t̄iskón-là, jè xi ma-la s̄ik'en-ná, ik̄joàn tjí'nde-la nga s̄ikatjen-jjìn-ná ñánda títi ni'ín xi ts'e k̄jo'in. K'oaá xan-nò, jè xi t̄iskón-là.

⁶ K'e nga 'òn ndí n̄ise, saá jò ton sat̄ijna-ne. Tanga Nainá, tjín-la kindá. Nijngò n̄ise s̄ijchàajjìn. ⁷ Xi it'aà tsajòn, isaá 'ñó tse ch̄jì-nò mì k'oaá-ne koni nas'ín 'ñó k̄jìn ma n̄ise. Skanda tsjaskòò t̄ixkeya yije-la Nainá. K̄i tsakjoòn-jèn, nga Nainá 'ñó ndaà s'ín-nò kindá.

J̄ñà xi beèxkón Jesús nga nguixk̄on x̄ita
(Mateo 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ Ngats'ii x̄ita xi tsjá 'én nga nguixk̄on x̄ita nga 'an f̄it'aà-na, t̄ikoaá 'an xi Ki'ndí-la X̄ita xan-la yijo-na, tsjaà-la 'én j̄ñà àkjale-la Nainá nga x̄ita ts'an xan-la. ⁹ Tanga jè xi k̄jóna'mat'in-na nga nguixk̄on x̄ita, t̄ikoaá s̄i'mat'in-né nga nguixk̄on àkjale-la Nainá.

¹⁰ Ngats'ii x̄ita xi ch'o tsò 'én xi k̄ichjajno-na 'an xi Ki'ndí-la X̄ita xan-la yijo-na, jchat'aà-la jé-la; tanga j̄ñà xi k̄ichjajno-la Inima Tsjeè-la Nainá mik̄i jchat'aà-la jé-la.

¹¹ J̄ñò, k'e nga k̄jiko-nò x̄ita ya ni'ya ingo sinagoga, ya nguixk̄on x̄ita ít̄jòn k̄o ts'e x̄itaxá, k̄i makájno-nò kó s'ín kixón nga kos̄iko yijo-nò mé 'én xi k̄inók̄joaa. ¹² K'e nga k̄ijchò hora nga k̄inók̄joaa, jè Inima Tsjeè-la Nainá, keènojmiya-nò kó s'ín kixón.

Xi ts'e k̄joa nch̄iná

¹³ Jngò x̄ita xi ya t̄ijnajjìn-la x̄ita k̄jìn, kitsò-la Jesús:

—Maestro, kot'in-la jè 'ndse k̄atasjòya tsojm̄i-la x̄ita jchínga-najen; xi 'an oko-na, k̄atatsjá-na.

¹⁴ Tanga jè Jesús kitsò-la:

—Ji amigo, mìtsà x̄itaxá tjín-na nga 'an s̄jòya-nò tsojm̄i xi tsajòn.

¹⁵ Jesús t̄ikoaá kitsò-isa-la:

—Chítsejèn, t̄ikoa t'een kindá yijo-nò; k̄i 'ñó k̄jìn tsojm̄i binchaàtsjioò i is̄ò'nde; nga jngò x̄ita, nas'ín 'ñó k̄jìn tsojm̄i tjín-la, mik̄i s̄iik̄jnakon tsojm̄i-la.

¹⁶ T̄ikoaá tsibénojmi jngò-la k̄joa xi mangàsòn; kitsò-la:

—Jngò k'a jngò x̄ita xi 'ñó nch̄iná, 'ñó k̄jìn tsojm̄i k̄ojchàsòn nangui-la.

¹⁷ X̄ita jè, kisik̄tsjeèn; kitsò: “¿Mé xi s'iaàn? Tsjìn-na ñánda k̄inchaàxkoá tsojm̄i-na.” ¹⁸ K'ée kitsò: “Jyee be mé xi s'iaàn. S̄iikixòña ni'nga-na, ik̄joàn kindaa-isa xi isa ii k̄joàn; yaá k̄inchaàxkoá yije kóh̄otjín tsojm̄i xi k̄ojchá-na k̄o xi tjín-na. ¹⁹ Ik̄joàn xán-la yijo-na: K̄jìn tsojm̄i 'nchaxkó-na. K̄jìn nó koma-la; s̄iik̄jáya, kókjeen, skiaa, s̄iitsjakoaa is̄ò'nde.” ²⁰ Tanga jè Nainá kitsò-la: “Ji xi x̄ita tòn̄do 'mì-lè, n̄itjen jè, kiyá-né. Tsojm̄i xi 'nchaxkó-lè, ¿yá ts'e koma?” ²¹ K'oaá s'ín mat'in j̄ñà x̄ita xi tà tsojm̄i ts'e yijo-la bincháxkó koa mìtsà x̄ita nch̄iná nga nguixk̄on Nainá.

*Kós'ín síkinda Nainá jñà xi ixti-la ma
(Mateo 6:25-34)*

²² Nga komà iskan Jesús kitsò-la xita xi kota'yàt'aà-la:

—Koií k'oà xan-nò: kì makájno-nò mé tsojmì xi chjinee nga sijchá yijo-nò kò mé nikje xi chikjá. ²³ Ìsaá 'ñó tse chjí-la nga titsajnakoaán i isò'nde koni jñà tsojmì xi ma chine. Tikoáá yijo-ná, isaá 'ñó tse chjí-la koni jñà nikje xi chikjá. ²⁴ Chítsejèn-là jñà nchraá; mì jnoó 'beé, mì nijin bincháxkó, tsjin-la kaxa nojmé, tikoá tsjin-la ni'nga; tanga jè Nainá tsjá-la tsojmì xi kine. Jñò, isaá 'ñó chjí-nò mì k'oáá-ne koni jñà cho xi tjímajin isén! ²⁵ Jñò, nas'ín takó 'ñó síkájnoò, ni itsé koma síkatonè-là nàchrjein-nò koni s'ín tjíndaà-la Nainá. ²⁶ Tsà mìkiì ma-nò nìkitasòn kjoa xi chiba tjín, mé-ne nga jè nìkájno-nò kjoa xi isa chjá tjín.

²⁷ Chítsejèn-là naxó lirio, kó s'ín majchá; mìkiì síxá, mìkiì ma-la faña nikje; tanga 'an, k'oáá xan-nò, ndaà tsà jè Salomón xi xitaxá ítjòn tsibijna nga 'ñó xita jeya, mì k'oáá kjoàn nikje tsohòkjá koni kjoàn jñà naxó. ²⁸ Nainá, k'oáá s'ín ndaà kjoàn s'ín xka ijñá, xi jngoò nàchrjein títsajnakon kò xi ma nchijòn kotsjòojin ni'ín. Jñò xi xita 'mì-nò xi mìkiì ndaà mokjeiín-nò, ¿a mìtsà isa niton tsjá-nò Nainá nikje xi mochjeén-nò nga chikjá? ²⁹ Jñò, kì nìkájno-jèn; kì bixón-jèn: “¿Mé xi chjineé; mé xi s'ioáá?” ³⁰ Ngats'ii xita isò'nde, k'oáá tjín tsojmì xi ótsji, tanga jñò, tjínaá-nò Na'èn xi Nainá; jyeé tjíin-la nga kotjín tsojmì xi mochjeén-nò. ³¹ Jñò, tinchátsjioò kjoa ts'e Nainá koni s'ín otíxoma; ngats'ii tsojmì xi mochjeén-nò tikoáá tjoésòn-nò.

*Tsojmì xi 'ñó tse chjí-la ngajmì
(Mateo 6:19-21)*

³² Jñò, xi ndí orrè-na xan-nò, kì tsakjoòn-jèn; k'oáá s'ín kiskoòsòn-la Nainá nga jñò kotixomakjoò ya ñánda tíhotíxoma Nainá. ³³ Tatijnaà tsojmì xi tjín-nò; tjìi kjojtò-là jñà xita xi mochjeén-la; k'e nga tsà k'oas'ín s'een, k'oáá ngaya-la koni tsà nchisakó ngajo-nò chijtsa ton ján ngajmì xi mìkiì majchínga; sakò-nò tsojmì xi 'ñó tse chjí-la ján ngajmì ya ñánda mìkiì kjoehet'aà, mìkiì bijchó chijé, tikoá mìkiì síkje cho kixo. ³⁴ Ya ñánda kinchajtíon tsojmì-nò, tikoáá yaá síkítsjeèn inima-nò.

Chì'nda xi ndaà títsajnandaà

³⁵ 'Ndaà titsajnandaà nga síkitasòn-là Na'èn-ná koni jngoò xita xi ndaà tíkjá xincho-la kò ndaà títi ni'ín-la. ³⁶ K'oáá s'ín ndaà titsajnakoòn koni jñà xita chì'nda xi nchikoña-la nei-la xi s'eí kòfi ñánda kòbixan xita, mé-ne k'e nga kjoí-ne, nei-la ni'ya kichja, síkjane xotjoa ni'ya, ikjoàn skíx'a-la. ³⁷ Mé tà ndaà-la jñà xita chì'nda xi títsajnakon k'e nga kjoí-ne nei-la. Xi okixi, k'oáá xán-nò, jè sobà nei-la skoé nikje ot'aà-la nga koòt'aà koa síkítsajnat'aà ímíxa-la, ikjoàn síkjèn. ³⁸ Mé tà ndaà-la jñà chì'nda xi kos'ín títsajnakon nas'ín jye ijchò osen nitjen, nas'ín jye nchrohós'e isén nga kjoí-ne nei-la. ³⁹ Tjìin-nò tsà jngoò nei-la ni'ya sjiin-la mé hora kjoí xita chijé nga síichijé-la, kíjnakon-né nga mìkiì tsjá'nde nga kochijé-la. ⁴⁰ Jñò, k'oáá tis'ín títsajnandaà; 'an xi Kì'ndí-la Xita xan-la yijo-na, kjoíi jngoò k'a k'e nga mìkiì títsachiña kjoa.

*Chì'nda xi mì ndaà s'ín
(Mateo 24:45-51)*

⁴¹ Pedro kiskònangui, kitsò:

—Na'èn, jè kjoa mangásòn xi tinokjoì, ¿a tà jín xi otì'mì-nájen, a xi kóhotjín xita?

⁴² Kitsò Na'èn-ná Jesús:

—K'oaá xán-nò yá-né xi chí'nda kixi xi tjín-la kjoachjine nga jè nei-la sùkíjna'nda jña chí'nda-la xi i'nga xi ya síxá ni'ya-la mé-ne nga k'e kijchò chiba-la, sùkjèn chí'nda xíkjin. ⁴³ Mé tà ndaà-la jè chí'nda xi k'oas'ín ndaà tísikitasòn k'e nga kjoí-ne nei-la. ⁴⁴ Okixí xi xan-nò, nei-la chí'nda jè, jè sùkíjna'nda yije tsojmì xi tjín-la. ⁴⁵ Tanga tsà jè chí'nda jè kitsò nga koòko inima-la: “Nei-na, kjin nachrjein kochrjein-la nga kjoí-ne.” Ikjoàn koiits'ia nga skaàn-ko chí'nda x'in xíkjin, tikoá k'oeè-la jña chí'nda íchjín; kokjen, koá skoí, koá koch'i. ⁴⁶ Chí'nda jè, kjoí-ne nei-la jè nachrjein ko jè hora k'e nga mìkì tikoña-la. 'Ñó tse kjo'in tsjá-la; yaá sùkíjnajiin-la ñánda títsajna xita xi mìkì mokjeiín-la.

⁴⁷ Jè chí'nda xi jye ndaà tíjiin-la mé xi mejèn-la nei-la, tanga mìkì bìjnandaà, tikoá mìkì síkitasòn koni s'ín síjé nei-la, koií jé xi koma-la nga 'ño kojà-la nei-la. ⁴⁸ Tanga tsà jè chí'nda, tsà mìkì tíjiin-la nga kjo'in tjín-la kjoá xi ch'o tjín, isaá chiba kjo'in s'e-la. Jè xi tse kitjoé-la, isaá tse sijé-la; tikoá jè xi tse kjòngatsja, tikoá isaá tse sijé-la.

Mé xi koma ya ni'ya-la xita xi jè ngatji-la kjoá ts'e Jesús
(Mateo 10:34-36)

⁴⁹ Koni jngoò ni'ín xi oká tjé ko síkijne-ngui xi tsjeè, koií xá j'i-na i it'aà nangui nga kjoaxin-la jé-la xita mé-ne nga kotsjeè-ne. Tsí mejèn-na tsà jye títasòn. ⁵⁰ K'oaá s'ín tjínè-na nga tse kjo'in kotojñaà; tsí ndaà makájno-na skanda k'e nga kítasòn! ⁵¹ ¿A k'oaá s'ín nìkítseèn nga jè kjoá xi j'ikoá nga 'nchán kítasajna xita? Majìn, xán-nò, kjoási kítasajajiin jè ngatji-la kjoá ts'an. ⁵² Mats'ia-ne skanda i'ndeí kóni nga fi-isa nachrjein, k'oaá ngaya-la tsà 'òn ma xita xi títsajna nga jngoò ni'ya, jòya koma; xi jàn ma-ne skaàn-kjoòko xi jò ma-ne, jña xi jò ma-ne skaàn-ko xi jàn ma-ne. ⁵³ Jò skoya s'e. Na'èn-la, kondra-laá koma jè ki'ndí-la; koá jè ki'ndí-la, kondra-laá koma na'èn-la; nea-la, kondra-laá koma tsòti-la; jè tsòti-la kondra-laá koma nea-la; nachíya-la, kondra-laá koma jè kja'nda-la; jè kja'nda-la kondra-laá koma nachíya-la.

Seña ts'e nachrjein
(Mateo 16:1-4; Marcos 8:11-13)

⁵⁴ Jesús tikoá kitsò-la jña xita xi kjin ma-ne:
—K'e nga 'yaà nga nchrobá ifi, bixón-nò: “Jtsí k'oa.” K'oaá s'ín bitasòn. ⁵⁵ K'e nga 'ba tjo tsjè, bixón-nò: “Ndobá kotsjè.” K'oaá s'ín bitasòn, matsjè-né. ⁵⁶ ¡Ñò, xita xi jò ma isén-nò! Maá-nò chítsejèn-là kó choòn it'aà ngajmì ko it'aà nangui, koá, ¿mé-ne nga mìkì ma-nò 'nè kindá mé kjoá xi tíma jña nachrjein xi titsajnaà?

Mé xi komat'iaán tsà mìkì nìton kíndaajiin-koá kondra-ná
(Mateo 5:25-26)

⁵⁷ ¿Mé-ne nga mì tà jño bìndaajiin-là xinguiò nga kàtakixiya kjoá xi tjín-nò? ⁵⁸ K'e nga onguió ján nguixkon xitaxá ko kondra-lè, tinchátsji'nde-la ya iya ndiyá mé-ne nga koma jchibàndaà-nò nga mì ya kjiko-lè it'aà ts'e xitaxá koá jè xitaxá mì ya sùngatsja-lè it'aà ts'e policia koá jè policia nga mì ndayá skínis'en-lè. ⁵⁹ K'oaá xan-lè, mìkì koma kitjoo-ne ndayá skanda k'e nga kíchjiti yijo-lè nga yije xi sùjé-lè xitaxá.

13

Mé xi koma tsà mìkì sùkájno jé-la jña xita

¹ Tijnà-ne nachrjein koi, ijchò xita xi tsibénojmi-la Jesús nga jè Pilato tsatíxá-la xita nga taña kisik'en-kjoò cho ko xita Galilea k'e nga nchitsjá-la kjotjò Nainá. Kisikátjijiin jní-la cho ko ts'e xita.

² Kiichja Jesús, kitsò:

—Jñò, ¿a k'oaá s'ín nìkítsjeèn nga isaá tse jé tjín-la jñà xita Galilea nga k'oas'ín komàt'in? ³ Majìn, xán-nò; tsà mìkìl s'ikájnoò jé-nò nga mì tì jé k'inchátsji-nò, jñò, kiyá yije-nò. ⁴ K'e nga k'en jñà xita xi chrj'oòn jàn ma-ne xi kiskaànè chrjò ts'e torre Siloé, ¿a k'oaá s'ín nìkítsjeèn nga isaá tse jé tjín-la xita koi nga kos'ín komàt'in, mì k'oa-ne koni ngats'ìi xita xi tjín ján Jerusalén? ⁵ Majìn, xán-nò; tsà mìkìl s'ikájnoò jé-nò nga mì tì jé k'inchátsji-nò, jñò, tìkoaá kiyá yije-nò.

Kjoa xi mangásòn-kjoò yá iko xi mìkìl ojà-la toò

⁶ Jesús tìkoaá tsibénojmí jngoò-la kjoa xi mangásòn. Kitsò-la:

—Jngoò xita xi kijna jngoò-la i'nde ñánda tjín-la toò uva, yaá títejiìn jngoò-la yá toò iko. Xita jè, j'ìi katsejèn-la tsà yijà-la toò, tanga nímé kisakò-la. ⁷ K'ée kitsò-la jè xita xi tjína'nda: “Kó jàn nó nga f'ìi katsejèn-la yá jè, tsà yijà-la toò. Tanga nímé tjín-la. Tichásoìn. Nanguí tísíkits'ón.” ⁸ Jè xita xi tjína'nda kitsò: “Na'èn, tìkíjna-là nguì jngoò nó-isa. Sikòn-la, s'ixan-nguì-la ni'nde nga jngoò itjandi; ikjoàn kinguì-la tjé'nde. ⁹ Tsà koií nachrjein-la, kjoa-la toò nó xi nchrobá; tsà majìn, komaá iskan kichásoìn.”

K'e nga jè Jesús jngoò chjoón kisindaà-ne nachrjein nìkjáya

¹⁰ Jesús, k'e nga tíhokóya jngoò ni'ya ingo sinagoga ts'e xita judío, jè nachrjein nìkjáya, ¹¹ ya tjína jngoò chjoón xi jye kò chrj'oòn jàn nó tjína nga xk'é. Jngoò inima ch'o-la neíi tísítsit'in koa mì xó kii ma osìjna kixi. ¹² Jesús, k'e nga kijtseè, kiichja-la, kitsò-la:

—Chjoón, jyeé ndaà-ne ch'in xi tjín-lè.

¹³ Ikjoàn tsohósòn-la tsja; jè chjoón, nitoón kjòkixi ijngoò k'a-ne, ikjoàn kitsjaà-la kjondaà Nainá. ¹⁴ Tanga jè xita sko-la ts'e ni'ya ingo sinagoga kòjtií-la nga jè Jesús kisindaà-ne chjoón jè, koií kjoa-la nga nachrjein nìkjáya; kitsò-la jñà xita xi títajna:

—Joòn nachrjein tjín nga ma maxá; jñà nachrjein koi komaá kjinchrobà nga kondaà-nò, tanga mìkìl jí'nde jè nachrjein nìkjáya.

¹⁵ K'ée kiichja Na'èn-ná Jesús, kitsò:

—Jñò, xi jò ma isén-nò. Jè nachrjein nìkjáya, ¿a mì chíjnda'ño-jèn nchraja-nò ko búrró-nò nga nachrjenguiò ni'nga nga onguí nìk'ioò nandá? ¹⁶ Ko jè chjoón jè, xi tsòti-la Abraham, jyeé kò chrj'oòn jàn nó tjín-la nga tjít'aà'ño-la xita neíi. ¿A mì koma tjàjnda'ño nas'ín jè nachrjein nìkjáya?

¹⁷ K'e nga jye okitsò Jesús, tà kjòsobà-la ngats'ìi xita kondra-la tanga jñà xita naxandá kjòtsja-la koni s'ín tjín kjòxkón xi 'ño jeya tís'ín Jesús.

Kjoa xi mangásòn-kjoò xojmá mostaza

(Mateo 13:31-32; Marcos 4:30-32)

¹⁸ Jesús kitsò:

—¿Mé xi k'oas'ín mangásòn-kjoò koni s'ín otíxoma Nainá? ¿Mé xi siingásòn-kjoaà? ¹⁹ Jè mangásòn-ko koni kji xojmá mostaza; k'e jngoò xita bítejiìn nangui-la, ikjoàn bisò, ma'nga; jñà nise xi tjíma i'ngaá, bíndaà'a tjé-la jñà chrja-la yá.

Kjoa xi mangásòn-kjoò na'yo san

(Mateo 13:33)

²⁰ Jngoò k'a kiichja Jesús, kitsò:

—¿Mé xi siingásòn-kjoaá koni s'ín otíxoma Nainá? ²¹ K'oaá ngaya-la koni jè na'yo san, k'e nga jngoò chjoón s'ikájiìn jàn chiba skoan inchrajín, masan yije-né kóhokji na'yo.

Xotjoa xi 'nchrèya kji
(Mateo 7:13-14, 21-23)

²² Jesús, nga tífi ján ndiyá Jerusalén, kjìn naxandá jahato nga tsakóya, naxandá xi jtobá kjoàn kò xi ì kjoàn. ²³ Jngoò xitá xi kiskònangui-lá, kitsò-lá:
—Na'èn, ¿a chibaá ma xitá xi kochrjekàjìin kjo'in Nainá?

Jè, k'eé kitsò:

²⁴ —T'een-là kjo'ño yijo-nò nga kitjás'een jè xotjoa xi 'nchrèya kji. K'oaá xán-nò: kjìn xitá komejèn-lá kjoahas'en tanga mikì koma kjoahas'en. ²⁵ K'e nga jè nei-lá ni'ya kosítjen nga kiichjoajto xotjoa ni'ya, jño, tsà nditsiaán titsajnaà, k'eé kits'iaa nga kinókjoaa, kixón: “Na'èn, chíx'a-nájen xotjoa ni'ya.” Jè nei-lá ni'ya kitsò-nò: “Mikì bekkon-nò ñánda-ne tsajòn.” ²⁶ K'eé kits'iaa nga kixón: “Tañaá chichiko-lèjen, tikoáá tañaá ki'yòko-lèjen, tikoáá yaá nditsin-nájen tsakoòyi.” ²⁷ Tanga jè, tà kitsòó-nò: “K'oaá xán-nò, mikì bekkon-nò ñánda-ne tsajòn. ¡Tinchat'aaxìn-ná ngats'ioò xi ch'o 'nè!” ²⁸ Yaá jchìhindáyaà, tikoá sijts'ioòn ni'ñoò k'e nga jchaxkoòn jè Abraham, Isaac, Jacob, ngats'ì xitá xi kiichja ngajo-lá Nainá nga ya títsajna ñánda tíhotíxoma Nainá, koá jño, xìn i'nde sikkasén-nò Nainá. ²⁹ Kjoí-ne xitá xi kjinchrobà-ne nga ñjòn chrjangui-lá isò'nde xi kitsajnat'aà ímixa nga kokjen ñánda tíhotíxoma Nainá. ³⁰ I'nde, tjin xitá xi títsajna-tjingui, nga koma iskan jña kitsajna íjòn; tikoáá tjin xitá xi títsajna íjòn i'nde, k'e nga koma iskan, jña kjoehet'aà-ne.

K'e nga jè Jesús kiskindáyakeè naxandá Jerusalén
(Mateo 23:37-39)

³¹ Tjè-ne nachrjein ijchò i'nga xitá fariseo ñánda tjina Jesús, kitsò-lá:

—Tisit'aà xìn, jè Herodes mejèn-lá sikk'en-lè.

³² Kitsò Jesús:

—Tanguió, kot'in-lá xitá maña jè: “I'nde kò nchijòn-lè k'oaá s'iaàn: kochrjekàjñaà inima ch'o-lá neí xi tjiin inima-lá xitá, tikoá siindaà-na xitá xi xk'én; skanda k'e kijchò nachrjein nga kjoehet'aà xá-na.” ³³ K'oaá s'ín koma i'nde, nchijòn-lè kò jngui-lè, kàtjì-isa ndiyá-na. Mikì ndaà tjin nga jngoò xitá xi chja ngajo-lá Nainá, xìn-t'aà kiyá-lá naxandá Jerusalén.

³⁴ ¡jño xi xitá naxandá Jerusalén tsajòn xi nìk'eèn xitá xi chja ngajo-lá Nainá, kò binè ndajo jña xitá xi Nainá síkasén-nò! ¡Kjìn k'a kjòmejèn-na nga tsibìxkóya íxti-nò koni s'ín xa'nda nga bíngui jngaá-lá jña íxti-lá; tanga jño, mikì kòkjeín-nò! ³⁵ Chítsejèn-lá ni'ya-nò nga jye tsjeiin-takòn Nainá; k'oaá xán-nò nga mì tì kii jchaxkoòn-ná skanda k'e nga kijchò nachrjein nga kixón: “¡Mé tà ndaà-lá jè xi nchrobá ngajo-lá Nainá!”

14

Kós'ín komà k'e nga kisindaà jngoò-ne xitá Jesús xi ch'in chjón-ndá tjin-lá

¹ Jngoò k'a jngoò nachrjein nìkjáya, Jesús kii kjèn ni'ya-lá jngoò xitá sko-lá jña xitá fariseo; jña xitá koi, nchisíkinda mé kjoa xi s'jin Jesús. ² Tikoá yaá tjina nguixkon Jesús jngoò xitá xi ch'in chjón-ndá tjin-lá (jña xitá xi nandá sinchá indso'ba). ³ Jesús kiskònangui-lá jña xitá chjine xojon ts'e kjotíxoma-lá Nainá kò xitá fariseo, kitsò-lá:

—¿A tji'nde-né nga sixkii-lá xitá jè nachrjein nìkjáya, a xi majìn-né?

⁴ Tanga jña xitá koi, mikì kiichja, tà jyò tsibìtsajna. Tanga jè Jesús kiskoé xitá jè, kisindaà-ne, ikjoàn kisikasén-ne ni'ya-lá. ⁵ K'eé kitsò-lá jña xitá koi:

—Jño, tsà búrró-nò, kò tsà nchraja-nò kixoya jngoò ngajo, ¿a mìtsà nìton kìnachrje-nò nas'ín nachrjein nìkjáya?

⁶ Jña xitá fariseo, nì tì mé 'én kiichja-ne.

Xità xi faájìn íxile xi jncha ítjòn

⁷ Jesús, k'e nga kijtseè jǎà xità xi xó kinokjoà-la nga nchifaájìn íxile ts'e xità ítjòn ya ít'aà ímíxa, tsibénojímí jngoò-la kjoa xi mangásòn, kitsò-la:

⁸ —Tsà xó kinókjoa-lè ya ni'ya ñánda tǐn s'eí nga xità bixan, mìkì ya bijnasòin íxile ts'e xità ítjòn, tsà koi nàchrjein-la tǐn ìjngoò-ìsa xità xi 'ñó títjòn koni ngaji, xi tìkoa xó kànokjoà-la; ⁹ jè xità xi xó kàchja-nò kítso-lè: “Tǐjì'nde-la xità jè nga kàtǐjna.” Ngaji, kòsobà-lè nga kj'eíí íxile kijnasòin ñánda fehet'aà-ne. ¹⁰ K'e nga xó kinókjoa-lè, yaá tijnasòin íxile xi fehet'aà-ne mé-ne k'e nga kjoíí jè xità xi xó kàchja-lè, kítso-lè: “Amigo, tǐjnat'eíí ímíxa ñánda síjna íxile ítjòn.” Ngaji, skoexkón-lè xità xi taña títsajnat'aà ímíxa. ¹¹ Jè xità xi 'nga síkǐjna yijo-la, ìsaá nangui kǐjna; jè xi nangui síkǐjna yijo-la, ìsaá 'nga kǐjna.

¹² Jesús, tìkoaá kitsò-la jè xità xi xó kùchja-la:

—K'e nga xó kinókjoa-la xità nga kichikoíi nga nchisen, o nas'ín nguixòn, kì jǎà nokjoà ítjòn-la amigo-lè, 'ndsi, xità xinguii, nǐ jǎà xità indìi ni'ya-lè xi xità nchiná, mé-ne nga jǎà xità koi, tsà koi nàchrjein-la k'oaá tǐs'ín kichja ngajo-lè nga kojndà-ne. ¹³ Tà saá k'e nga s'eí s'ǐin, jǎà tǐnokjoa ítjòn-la xità imá, xi tsǐn tsja, xi mìkì ma fì, kò xi mìkì tsejèn-la. ¹⁴ Ngaji, k'e nga k'oaas'ín s'ǐin, ndaà s'e-la iníma-lè nga jǎà xità koi mìkì koma sǐjndà ngajo-lè; tanga ngaji, k'eé kochǐ ngajo-lè k'e nga kjoaáya-la jǎà xi xità kixì.

Kjoa xi mangásòn ts'e xità xi kjèn s'eí

(Mateo 22:1-10)

¹⁵ K'e nga kǐi'nchré jngoò xità xi ya taña títsajnat'aà ímíxa, kitsò-la Jesús:

—Ímé tà ndaà-la jè xità xi kòkjen ya ñánda tìhotíxoma Nainá!

¹⁶ K'eé kitsò Jesús:

—Jngoò xità, xi s'eí tsibǐjna, kǐn xità kùchja-la. ¹⁷ K'e nga ijchò hora-la nga jye kòkjen xità, kǐsikasén chǐ'nda-la nga kǐi kichja-la jǎà xità xi xó kinokjoà-la, kitsò-la: “Nchrobá, jyeé tǐjndaà yije.” ¹⁸ Ngats'ìi xità kǐsǐjé kjoa nǐchàat'aà. Kitsò jè xi títjòn: “Mì-la kǐi koma kǐján; jngoò nangui jye kòhotse; mochjeén-né nga kǐján katsejèn-la; kǐtsi'bà-lè, tǐje-la takoìn, mìkì kǐján.” ¹⁹ Jè xi ìjngoò kitsò: “An, 'òn nga nchraja xi bínchi jyeé kòhotse; mejèn-na kǐján kat'aà tsà ndaà síxá; kǐtsi'bà-lè, tǐje-la takoìn, mìkì kǐján.” ²⁰ Xi ìjngoò, k'oaá tǐ kitsò: “An, saá jye kòbixan, koií kjoa-la nga mìkì koma kǐján.” ²¹ K'e nga j'ìi-ne chǐ'nda jè, tsibénojímí yije-la nei-la ngats'ìi kjoa koi. Jè nei-la ni'ya, kòjti-la; k'eé kitsò-la chǐ'nda-la: “T'ín nǐtojìn ján nditsìn, kóhokǐi ìya ndiyá-la naxandá; nchrohókoií yije xità imá, xi tsǐn tsja, xi mìkì ma fì, kò xi mìkì tsejèn-la.” ²² Chǐ'nda jè, nga komà ìskan kitsò: “Na'èn, jyeé kòbitasòn yije koni s'ín kò'mì-ná, tanga tǐjín-ìsa ì'nde.” ²³ K'eé kitsò jè nei-la chǐ'nda: “T'ín kóhokǐi ndiyá teè, kò ndiyá ìtsǐjì; nchrohókoií xità; kò'ñó t'en-la nga kàtjahas'en mé-ne nga kàtatseè ni'ya-na. ²⁴ K'oaá xán-nò; nǐjngoò xità xi kichja ítjòn-la kòkjen-kò-na s'eí-na.”

Mé kjo'in xi singui nga onguítǐngui-lá Cristo

(Mateo 10:37-38)

²⁵ 'Ñó kǐn xità tǐngui-la Jesús; kǐsíkáfayat'aà-la, kùchja, kitsò-la:

²⁶ —Tsà yá xi mejèn-la nga 'an kǐnchrobà-tǐngui-na, tsà jè yijo-la, tsà na'èn-la, tsà nea-la, tsà chjoón-la, ìxti-la, 'ndse, ndichja, tsà ìsa tǐjokéè mì k'oaá-ne koni 'an, mìkì koma nga xità ts'an xán-la nga 'an kota'yàt'aà-na. ²⁷ Jè xi mìkì síkitasòn koni jngoò xità xi 'yajen krò-la, tsà mìkì tǐjnandaà nga sǐikjeíin kjo'in nga 'an kǐnchrobà-tǐngui-na, mìkì koma nga xità ts'an xán-la nga 'an kota'yàt'aà-na. ²⁸ Jǎò, tsà mejèn-nò nga chrjó torre kǐndaà jngoò, ¿a mìtsà ítjòn jchósòn-là kó tǐn sǐngui chǐjì-la, a tǐjín-nò ton xi sǐndaà yije-ne? ²⁹ Tsà koi

nachrjein-la tà jè tàts'en chrjó sijna. Tsà mìkiì kongásòn yije chrjó, ngats'iì xita xi skoe kijnokeè-né. ³⁰ Kìtso: “Jñà xita koi tsibíts'ia nga kiskímìtjen chrjó ni'ya tanga mìkiì kisikjehet'aà.” ³¹ Tsà jngoò xitaxá ítjòn xi mejèn-la koiìts'ia kjojchán nga skaàn-kjoòko xíkjin xi ngásòn xitaxá ítjòn, ¿a mìtsà ítjòn skósòn-la tsà te jmiì ma xita-la, a kichikjoaá-la nga skaàn-ko tsà kaàn jmiì ma xita kondra-la? ³² Tsà beè-la ikon nga mìkiì kichikjoa-la, tik'eé-ne nga kjiìn tíjna xitaxá ítjòn xi ijngoò, sìikasén xita xi kjoì sijné kjoa'nchán. ³³ K'oaá tis'ín tjín, ngats'ioò, nita yá-nò xi mejèn-nò nga xita ts'an koma, ítjòn tikítsjeèn, a sijngoò-takòn nga sìchjaà yije tsojmi xi tjín-nò. Tsà majìn, mìkiì koma nga xita ts'an xán-nò.

Jñà xita xi kota'yàt'aà-la Cristo, k'oaá s'ín ngaya-la koni naxa
(Mateo 5:13; Marcos 9:50)

³⁴ 'Jè naxa, ndaà-né; tanga tsà mì tì kiì sijnchra-ne tsojmi, ¿kó tis'ín kochjeén-ne? ³⁵ Mì tì mé chjí-la; mì tì kiì kochjeén-la nangui; mì tì kiì kochjeén-ne koni tjé'nde, tà xíxteèn-né. ¡Ndaà tiná'yaà koni xan-nò!

15

Kjoa xi mangásòn ts'e paxtò xi kisakò-ne orrè-la
(Mateo 18:10-14)

¹ Jñà xita-la xitaxá Roma xi síkíchítjì tsojmi ko jñà xita xi ch'o tjín kjoa xi s'ín, ijchò kinchat'aà chraña-la Jesús ñánda tíjna, nga mejèn-la kji'nchré-la. ² Jñà xita fariseo ko xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskiì Moisés kiichjajno-la Jesús, kitsò:

—Xita jè, ndaà óko jñà xita xi ch'o s'ín, tikoá tañaá kjèn-ko.

³ Jesús, k'eé tsibénojmi jngoò-la kjoa xi mangásòn, kitsò-la:

⁴—Tsà jngoò xita tsajòn xi tjín-la jngoò sìndo orrè, tsà chija jngoò orrè-la, ¿a mìtsà sìkítsajna ijiìn ijñá jñà xi ñijòn kaàn ko chrj'oòn ñijòn ma-ne? Ikjoàn kjoì kátsji jè xi kichijà skanda kó nga sakò-la. ⁵ K'e nga jye sakò-la, tsjaá koma-la; koa'nga kohòsòn chrja-la. ⁶ K'e nga kijchò-ne ni'ya-la, kichja-la amigo-la ko xita indiì ni'ya-la, kítso-la: “Títsjako-ná, jye kásakó-ne orrè-na xi kichijà.” ⁷ K'oaá xán-nò, k'oaá tis'ín isa ndaà s'e kjotsja ján ngajmiì it'aà ts'e jngoò xita jé xi síkájno jé-la nga mì tì jé ótsji-ne, mì k'oaá-ne koni tsà ñijòn kaàn ko chrj'oòn ñijòn ma-ne xi tjín-la okixi xi mìkiì mochjeén-la nga sìkájno jé-la.

Kjoa xi mangásòn ts'e chjoón xi kisakò-ne ton-la

⁸ 'Tsà jngoò chjoón xi te ma-ne ton-la, tsà chija jngoò ton-la, ¿a mìtsà kokà ni'ín, tikoá koticha inga ni'ya-la; ndaà ndaà kohótsji ton-la skanda kó nga sakò-la? ⁹ K'e nga jye sakò-la, kichja-la amiga-la ko íchjín indiì ni'ya-la, kítso-la: “Títsjako-ná, jye kásakó-ne ton-na xi kichijà.” ¹⁰ K'oaá xán-nò, k'oaá tis'ín tjín kjotsja nga nguixkon àkjale-la Nainá k'e nga jngoò xita jé síkájno jé-la nga mì tì jé ótsji-ne.

Kjoa xi mangásòn ts'e ti xi kichijà

¹¹ Jesús tsibénojmi ijngoò kjoa xi mangásòn; kitsò:

—Jngoò xita xi jò ma ixti-la. ¹² Jè ti xi ma ki'ndí kitsò-la na'èn-la: “Na'èn, tjii-ná tsojmi xi 'an koko-na.” Jè na'èn-la kisijòya yije-la tsojmi xi tjín-la, ikjoàn kitsjaà-la. ¹³ Xi jye tsato jò jàn nachrjein, ti jè, nitoón tsatíjna yije tsojmi-la xi kitjoé-la, kisijngoò ton-la. Ikjoàn kiì jngoò naxandá xi 'ño kjiìn kijna. Yaá kisikjeheya yije ton-la nga taxki kisiko yijo-la. ¹⁴ K'e nga jye kisikjeheya yije ton-la, ya i'nde ñánda tsibijna, j'ii jngoò kjinchrá 'ño; mì tì mé tjín-la xi kine. ¹⁵ K'eé kiì síjé-la xá jngoò xita xi ya i'nde-la naxandá jè. Xita jè, kisikasén ñánda tjín-la rancho nga kisikinda chinga. ¹⁶ Ti jè, mejèn xó kine chrjoa najmá xi kjèn chinga tanga mì yá xi tsjá-la. ¹⁷ K'e nga jye kjòndaàya-ne kjohítsjeèn-la

kitsò: “iKjìn x̄it̄a ch̄i'nda t̄jín-la n̄a'èn-na ya ni'ya-la xi ningui-la inchr̄ajín xi kjèn, koa 'an, ijndé, t̄ibiyaà-ná kjinchr̄á! 18 Kjìn ìjngoò k'a-na ni'ya-la n̄a'èn-na; k'oaá xán-la: N̄a'èn, tseé jé tsohotsjià xi it'aà ts'e Nainá xi t̄jna ngajm̄i ko it'aà tsiji; 19 mì t̄i k̄i ok'in-na nga ki'ndí-lè k'oín-ná; k'oaá s'ín jch̄a-takòn-ná koni tsà jngoò ch̄i'nda-lè.” 20 K'eé tsasitjen, kiikon n̄a'èn-la.

Tik'eé-ne nga kjìn tífi, jè n̄a'èn-la k̄ijtseèxkon, kjòhimakeè, tsangachikon, ikjoàn kitsobàkjá ki'ndí-la, kiskine'a. 21 Jè ki'ndí-la kitsò: “N̄a'èn, tsohotsjià jé xi it'aà ts'e Nainá xi t̄jna ngajm̄i ko it'aà tsiji; mì t̄i k̄i ok'in-na nga ki'ndí-lè k'oín-ná.” 22 Tanga jè n̄a'èn-la kitsò-la ch̄i'nda-la: “N̄iton nchrobákò nikje xi is̄a 'ñó ndaà kjoàn, tikákjá, t̄ikoá t̄ikjá jngoò t̄angò jnótsja, tjayaà xoxté ndsokò. 23 Tanguíchjaà jngoò nchraja ki'ndí xi 'ñó xiné, tik'eèn. iChjineé, s'eí s'eén! 24 Jè ki'ndí-na, maá-na tsà jyeé k'en, tanga t̄jnakon-né; kichijà-né tanga i'ndeí k̄asakó-ne. Ikjoàn tsibíts'ia s'eí.”

25 Jè ti-la xi ma jchínga, ján t̄isíxá rancho-la. K'e nga j'ì chrañà-ne ni'ya-la, ki'l'nchré-la música nga s'eí t̄jín; x̄it̄a nchitè. 26 K'eé kiichja jngoò-la ch̄i'nda, kiskònangui-la mé xi tíma. 27 Jè ch̄i'nda kitsò: “Jè 'ndsi kòf'ì-ne; jè n̄a'èn-lè k̄asík'en jngoò nchraja ki'ndí xi 'ñó xiné, koií kjoa-la nga ndaà kòf'ì-ne jè 'ndsi.” 28 Jè ti xi ma jchínga, 'ñó kòjti-la; majìn-la fahas'en ni'ya; k'eé itjo ni'ya n̄a'èn-la, tsibítsi'ba-la nga k̄atjahas'en ni'ya. 29 Kitsò-la n̄a'èn-la: “An, kjò kjìn nó s̄ixá-lè; nikjé-ne nga mìkiì s̄ikitasòn-lè; ni saà jngoò ndí t̄indsó ki'ndí 'biì-ná nga s̄itsjakoaa amigo-na. 30 Tanga k'e nga kòf'ì-ne ki'ndí-lè xi kisikjeheya ton-lè, tsojm̄i-lè, kisikjeheyako íchjín ská; ikjoàn k̄anik'en jngoò-la nchraja ki'ndí xi 'ñó xiné.” 31 Jè n̄a'èn-la kitsò-la: “Ngaji xi ki'ndí-na xan-lè, í t̄jnakò kjit'aà-ná; ngats'ì tsojm̄i xi t̄jín-na, tsiji-né. 32 Mochjeén-né nga s'eí s'eén mé-ne nga s̄itsjakoaa yijo-ná, koi kjoa-la nga jè 'ndsi, jye kòf'ì-ne. Maá-na tsà jyeé k'en tanga t̄jnakon-né; kichijà-né tanga i'ndeí k̄asakó-ne.”

16

Kjoa xi mangásòn ts'e ch̄i'nda xi konachan

1 Jesús tsibénojmi ìjngoò-la kjoa xi mangásòn, jñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la, kitsò-la:

—Jngoò k'a, jngoò x̄it̄a nchíná, t̄jna jngoò-la x̄it̄a xi síkinda ch̄i'nda. X̄it̄a xi kj'eí k̄i nga nguixkon nei-la nga kitsjaat'in 'én nga tsojm̄i-la t̄isíkje. 2 Jè nei-la, k'eé kiichja-la, kitsò-la: “¿Mé 'én xi tsjât'in-lè x̄it̄a? Tjì-ná kindá kjoa ts'e xá-lè; mì-la t̄i k̄i ch̄i'nda skò-la kijna-ne.” 3 Ch̄i'nda jè, k'eé tsohókò yijo-la, kitsò: “¿Mé xi s'iaàn? Jè nei-na mì t̄i k̄i tsjá-na xá. 'An, mìkiì ch̄ikjoa-na nga siixákoaa nangui. Masobà-na tsà ton siijé kjotjoà. 4 Jyeé be mé xi s'iaàn mé-ne nga s'e-na amigo xi tsjá'nde-na ni'ya-la k'e nga t̄jxìn-na xá jè.” 5 K'eé kiichja ìjngoò ìjngoò-la jñà x̄it̄a xi t̄jen-la ton ts'e nei-la. Kitsò-la jè xi ítjòn: “¿Kó t̄jín kitjen-lè ts'e nei-na?” 6 X̄it̄a jè kitsò: “Jngoò sìndò barril asit̄i kitjen-na.” Jè ch̄i'nda kitsò-la x̄ikjín: “Chjoí xojon-lè, t̄jini, n̄iton t̄indaà ìjngoì xi kj'eí xojon xi tà icháte ch̄jì-la.” 7 Ikjoàn kiskònangui-la xi ìjngoò, kitsò-la: “Ngaji, ¿kó t̄jín kitjen-lè?” X̄it̄a jè kitsò: “Jngoò sìndò naxá trigo kitjen-na.” K'eé kitsò-la: “Chjoí xojon-lè; t̄indaà ìjngoì xi tà ñijòn kaàn ch̄jì-la.” 8 Ch̄i'nda jè, k̄ijtseèxkòn nei-la nga t̄jín-la kjòhítsjeèn nga amigo tsohótsji, nas'ín ch'o kis'ìn nga kiskoònachan-la nei-la. Jñà xi mìtsà x̄it̄a-la Nainá, is̄aá t̄jín-la kjòhítsjeèn kó s'ín ótsji amigo-la xi skoétjò mì k'oaá-ne koni jñà x̄it̄a xi iseèn t̄jín kjòhítsjeèn-la.

9 K'oaá xán-nò, tikjeén ton kò tsojm̄i xi t̄jín i isò'nde nga k̄atas'e-nò amigo mé-ne k'e nga mì t̄i k̄i kochjeén-ne i isò'nde, ján ngajm̄i s'e-nò amigo xi skoétjò-nò ya ñánda k̄itsajnaà n̄it̄a mé nachrjein-ne.

¹⁰ 'Jè xi ndaà síkitasòn jè kjoa xi chiba tjín, tikoáá ndaà síkitasòn jè kjoa xi tse tjín; tanga jè xi konachan kjoa xi chiba tjín tikoáá konachan-né kjoa xi tse tjín. ¹¹ Jñò, tsà mì ndaà titsanìchjeén tsojmì kò ton xi tjín isò'nde jè, mìkiì tjoé-nò kjoa xi nguì ndaà tjín ts'e ngajmii. ¹² Tsà mì ndaà titsanìkjeén tsojmì kò ton xi mì tsajòn-jèn xi Nainá kisingatsja-nò i isò'nde, tikoáá mìkiì tjoé-nò xi nguì tsajòn ján ngajmii.

¹³ 'Nijngòò chì'nda xi jò koma nei-la nga sùxá-la; tsà jò koma nei-la, jngòò kojtikeyè koa jngòò kotsjakeè; jngòò ndaà kjit'aà-la koa ch'o sùiko xi jngòò. Jñò, tsà kjoa nchiná sùis'in-là, mìkiì kòs'in-la kjoa ts'e Nainá.

¹⁴ Jñà xita fariseo nga tsjakeè ton, k'e nga kiì'nchré ngats'iì kjoa koi, tà tsijnòkèè Jesús. ¹⁵ K'eé kitsò-la jè Jesús:

—Jñò, ndaà nìkítajnaà yijo-nò nga nguixkon xita, tanga Nainá, beè inima-nò nga mìtsà kixi kjoa nga ndaà 'nè. Jè kjoa xi jeya síkijna xita, Nainá ochrjekàngui-né.

Kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés

¹⁶ Jesús kitsò-isa:

—Jñà Xojon-la Nainá xi kiskii Moisés kò xita xi kiìchja ngajo-la Nainá, jñà tímakjeén xojon koi skanda k'e nga j'ii Juan xi kis'iìn bautizar xita. Tjen-ne nachrjein koi, skanda i'nde, tìnokjoáya 'én ndaà-la Nainá kó s'ín otíxoma Nainá. Ngats'iì xita xi mejèn-la kjoahas'en-jiiñ ñánda tíhotíxoma Nainá, bínè-la yijo-la.

¹⁷ "Nó 'in tjín tsà jè isò'nde kò ngajmii chija, tanga isaá tà 'ño 'in tjín nga chija jngòò letra ts'e kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés. Mikiì chija nita kjé-ne —kitsò Jesús.

Kiís'ín tsakóya Jesús it'aà ts'e xita xi tsjiin xíkjin (Mateo 19:1-12; Marcos 10:1-12)

¹⁸ —Nita yá-ne xi tsjiin chjoón-la ikjoàn bixan-kò jngòò chjoón xi kj'eíí, kjoa chijngui tís'ín; tikoáá jè x'in xi bixan-kò chjoón xi kitsjiin x'in-la, tikoáá kjoa chijngui tís'ín —kitsò-isa Jesús.

Xita nchiná kò xita ima xi 'mì Lázaro

¹⁹ Jesús kitsò:

—Tsibijna jngòò xita nchiná xi 'ño ndaà kjoàn nikje chji xi tsohòkjá; nachrjein inchijòn kis'iìn s'eí xi taxki 'ño ndaà ma. ²⁰ Tikoá tsibijna jngòò xita ima xi Lázaro ki'mì, xi jtsé tjín yijo-la. Yaá bijna xotjoa ni'ya-la jè xita nchiná. ²¹ Xita ima jè, fahajiin xó-la jñà xi-la tsojmì xi kine jè xita nchiná nga bixòngui ímixa; tikoáá jñà nañá bijchó xó nga tomajno jtsé-la. ²² K'e nga k'en jè ndí xita ima, jñà àkjale-la Nainá kiìkò; yaá kisikijnat'aà-la Abraham. Tikoáá chaán k'en jè xita nchiná; ikjoàn kisihjiin.

²³ 'Ya i'nde ts'e mik'en ñánda nga tísíkjeiín kjo'in jè xita nchiná, kiskoòtsejèn, kijtseèxkon Abraham nga kjiiñ tijná; yaá tíjnat'aà-la jè Lázaro. ²⁴ Xita nchiná, k'eé 'ño kiìchja kitsò: "i'Na'èn Abraham, chahima-takòn-ná! Tikasín Lázaro nga kátasíka'nchi jnótsja ya jjiin nandá nga kátasíkijne 'nchán nijen-na; 'ño tse kjo'in tísíkjaán i jjiin ni'ín." ²⁵ Jè Abraham kitsò-la: "Na'èn, tikítsjiin k'e nga tsijni isò'nde, 'ño ndaà tsijni. Jè Lázaro, kjo'iín kisíkjeiín, tanga i'nde, ndaà tijná ijndé. Ngaji, kjo'iín tìníkjeiín. ²⁶ K'oaá s'ín tjín, tikoáá jngòò xajngá jñò xi 'ño nanga kijna-ikòn mé-ne nga mìkiì koma ján kotot'aà jñà xita xi i títajna; tikoá xi títajna ján, mìkiì koma kjinchrobà ijndé."

²⁷ 'Kitsò jè xita nchiná: "Na'èn Abraham, 'an bìtsi'bà-lè tikasín Lázaro ya ni'ya-la Na'èn-na; ²⁸ 'òn ma-ne 'ndsè xi títajna; kàtènojmi-la xi okixi mé-ne nga tikoá mì i kjinchrobà-ne i'nde ts'e kjo'in." ²⁹ Abraham kitsò-la: "Xita

xinguii, jyeé tjin-la xojon-la Moisés ko ts'e xita xi kiichja ngajo-la Nainá; jñà kàta'nchré-la!" ³⁰ K'ée kitsò jè xita nchiná: "Majin, na'en Abraham, tsà jngoò mik'en xi jye kijtsee kjo'in kjoì keènojmi-la, siikájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne." ³¹ Jè Abraham kitsò-la: "Tsà mikì 'nchré-la Moisés ko xita xi kiichja ngajo-la Nainá, tikoáá mikì kòkjeiin-la nas'in kjoaáya jngoò-la mik'en."

17

Xita xi bit'in-ná nga binchaàtsjiaá jé
(Mateo 18:6-7, 21-22; Marcos 9:42)

¹ Jesús kitsò-la xita xi kota'yat'aà-la:

—Kjit'aà nachrjein s'e xita xi kojìt'in-ná nga kinchátsjiaá jé, tanga ima-xó-ne jè xita xi kojìt'in. ² Isaá-la ndaà koma tsà singui'ño jngoò ndajo natsí is'in, ikjoàn sikatjen-jiin ndáchikon, mé-ne nga mì jé skinjiin-ne ndí xita xi mochjeén-la nga kòkinda. ³ T'een kindá yijo-nò!

'Tsà jè xinguii ótsji jé xi kondra tsiji, tinókjoa-la nga kàtakixi; tsà siikájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne, tijchàat'aà-la. ⁴ Tsà itoò k'a nga jngoò nachrjein ótsji jé xinguii xi kondra tsiji, koa tsà siikájno jé-la koa tsà itoò k'a nga jngoò nachrjein kjoìkon-lè, kitsò-lè: "Mì tì kiì k'oa s'in-na", tsà k'oa kitsò-lè, tijchàat'aà-la.

K'e nga mokjeiin-ná it'aà ts'e Jesús

⁵ Jñà xita xi tsibíxáya-la Na'en-ná Jesucristo kitsò-la:

—Tisikò-nájen mé-ne nga isa 'ño ndaà kòkjeiin-nájen it'aà tsiji.

⁶ Jè Na'en-ná k'ée kitsò:

—Jñò, tsà tà okji kòkjeiin-nò koni kji xojmá mostaza nga itsé kji, komaá k'oín-la yá xanchroò jè: "Chjínèyi yijo-lè, ikjoàn ya kàtatjen-jiin ndáchikon"; jè yá, k'oaá s'in siikitasòn-nò.

Xá-la chi'nda

⁷ Jñò, tsà tjina jngoò-nò chi'nda xi kàfi síkínchi nchraja, o xi kàfi ka'ndà tíndso, k'e nga kjoii-ne nga kàfi síxá, ¿a k'oín-là: "Tijni, tijnat'eii ímixa"? ⁸ Majin, a mìtsà ta sa k'oín-là: "Tindaà-ná tsojmi xi kókjeen; tíxkóngui níkje-lè; tìya-ná tsojmi xi kókjeen ko xi skiaa. K'e nga jye kjoé koma, ikjoàn tichi koa tioji ji." ⁹ Jè nei-la, tikoáá mikì tsjá-la kjondaà chi'nda-la nga ndaà kàsikitasòn jè xá xi kàsít'in-la; mìtsà tsò-la: "Ndaà chí-lè." ¹⁰ Tikoáá jñò, k'e nga jye níkitasòn yije xá xi tsjá-nò Nainá, k'oaá tixón: "Ngajen, taxki chi'nda-nájen, tà jè kànìkitasòn-jen koni s'in ki'mì-nájen."

Kós'in komà k'e nga jè Jesús, te xita kisindaà-ne xi tìbindojno chrjoa yijo-la

¹¹ Jesús, k'e nga tífi ján naxandá Jerusalén, jahato ya nangui Samaria ko Galilea. ¹² K'e nga jahas'en-jiin jngoò ndí naxandá xi jtobá kji, te xita kiskaàjiin ya iya ndiyá xi tìbindojno chrjoa yijo-la; kjiin chinha-ne ¹³ nga 'ño kiichja kitsò:

—Jesús, Maestro, चाहिमा-takòn-nájen!

¹⁴ Jesús, k'e nga kijtsee, kitsò-la:

—Tanguió, takó-la yijo-nò jè no'mii.

K'oaá s'in komà, k'e nga nchifi-ne, kjòtsjeè-ne yijo-la ch'in xi tjin-la. ¹⁵ K'e nga kijtsee yijo-la nga jye kjondaà-ne ch'in xi tjin-la, jngoò-ne xi inchrobà ijngoò k'a-ne; 'ño kiichja nga kitsjaà-la kjondaà Nainá. ¹⁶ Tsasèn-xkó'nchit'aà-la Jesús skanda it'aà nangui, nga kitsjaà-la kjondaà. Xita jè, Samaria i'nde-la.

¹⁷ Jesús kitsò-la:

—¿A mìtsà te ma-ne xi kòmatsjeè-ne ch'in-la? Jñà xi ñijaàn, ¿ñánda títsajna?

¹⁸ ¿A tà jè tà jngoò xita xi xìn nangui-la kànchrobá ijngoò k'a-ne nga tsjá-la kjondaà Nainá?

19 Jesús kitsò-la x̄it̄a jè:

—T̄isítj̄iin, t'in-ne; koi-né nga mokjeiín-lè nga kòmandaa-ne.

K'e nga jcha-la kó s'ín kotixoma Nainá
(Mateo 24:23-28, 36-41)

20 J̄n̄a x̄it̄a fariseo kiskònangui-la Jesús, kitsò-la:

—¿Kjé-né nga jcha-la kó s'ín kotixoma Nainá?

Jesús kitsò-la:

—Koni s'ín otíxoma Nainá mìtsà tsejèn jcha-la. ²¹ Mìtsà yá xi k̄itso: “Íí t̄jna ijndé”, ko “Ján t̄jna ján”; nga jyeé t̄jnaj̄iin-nò kó s'ín otíxoma Nainá.

²² Jesús, kiichja-isa; kitsò-la x̄it̄a xi kota'yat'aà-la:

—Kijchò nachrjein k'e nga komejèn-nò jchaxkoòn-ná nga jye kótijnaj̄iin-nò 'an xi Ki'ndí-la X̄it̄a xan-la yijo-na, tanga nachrjein jè, mìkì jchaxkoòn-ná.

²³ K'oaá k̄itso-nò x̄it̄a: “Chítsejèn-là ijndé, chítsejèn-là ján.” Tanga k̄i k̄i mokjeiín-nò, t̄ikoaá k̄i k̄i onguít̄j̄ingui-là nas'ín k'oa k̄itso-nò. ²⁴ Koni ma ni'ín ch'on k'e nga ote, ma iseèn kó ok̄ji nga jngoò itjandiì, k'oaá s'ín koma k'e nga kijchò nachrjein nga kjoiaa ijngoò k'a xi Ki'ndí-la X̄it̄a xan-la yijo-na.

²⁵ Tanga 'an xi Ki'ndí-la X̄it̄a xan-la yijo-na, ítjòn, tse kjo'in siikjiaán; j̄n̄a x̄it̄a xi t̄j̄in nachrjein i'ndeì, kochrjekàngui-na. ²⁶ Koni s'ín komà j̄n̄a nachrjein ts'e Noé, k'oaá t̄is'ín koma j̄n̄a nachrjein k'e nga kjoiaa ijngoò k'a 'an xi Ki'ndí-la X̄it̄a xan-la yijo-na. ²⁷ X̄it̄a, tsakjèn, kits'ii, chixàn íchj̄a ko íchj̄in skanda jè nachrjein nga jahas'en ni'ya chitso jè Noé, ikjoàn j'ì jtsí xkón, yaá jyehesòn yije x̄it̄a kóhotj̄in. ²⁸ K'oaá t̄is'ín komà nachrjein ts'e Lot [x̄it̄a xi tsiniù kitsò-la Abraham]. J̄n̄a x̄it̄a tsakjèn, kits'ii, tsatse tsojmì, tsat̄jna tsojmì, tsibítje tsojmì, tsibíndaà ni'ya; ²⁹ tanga jè nachrjein nga itjoīin jè Lot ya naxandá Sodoma, ts'a jtsí ni'ín xi ngajmii inchrobà-ne xi nguì chijo azufre, yaá jyehesòn yije x̄it̄a kóhotj̄in. ³⁰ K'oaá s'ín koma jè nachrjein k'e nga 'an kítj̄ojen ijngoò k'a xi Ki'ndí-la X̄it̄a xan-la yijo-na.

³¹ Jè xi t̄jnasò'nga ni'ya-la, k̄i t̄i k̄i nchrobájen-ne nga skoé tsojmì xi 'ncha ni'ya-la; t̄ikoaá jè xi t̄isíxaj̄iin nangui-la k̄i t̄i k̄i nchrobá-ne ni'ya-la.

³² T̄ikitsjeèn koni s'ín komat'in chjoón-la Lot. ³³ N̄ita yá x̄it̄a xi mejèn-la kochrjetj̄i yijo-la nga mì mé kjo'in sakò-la, tà saá siichija-né ko kjo'in kíjnaj̄iin; tanga jè xi t̄jnandaà nga tsj̄a yijo-la, jè-né xi k̄itjokaj̄iin kjo'in nga it'aà ts'an ndaa kíjna.

³⁴ K'oaá xan-nò, jè nitjen k'e nga okoma, t̄j̄in ni'ya ñánda jò x̄it̄a kjoòsòn nachan, jngoò t̄jamitjen nga kjiko Cristo, xi ijngoò sijna-né nga kjo'in s'e-la.

³⁵ T̄ikoaá t̄j̄in ni'ya ñánda jò íchj̄in nchi'o na'yo, jngoò t̄jamitjen nga kjiko Cristo, xi ijngoò sijna-né nga kjo'in s'e-la.

³⁶ Jò x̄it̄a xi nchisíxangui rancho-la, jngoò t̄jamitjen nga kjiko Cristo, jè xi ijngoò sasíjna-né nga kjo'in s'e-la.

³⁷ J̄n̄a x̄it̄a kiskònangui-la Jesús:

—¿Ñánda-ne nga k'oas'ín koma Na'èn?

Jesús kitsò-la:

—Ya ñánda kíjna cho k'en, yaá kít̄saj̄najt̄in j̄n̄a líké.

18

Kjoa xi mangásòn ts'e chjoón ka'àn ko xitaxá ts'en

¹ Jesús t̄ikoa tsibénojmì jngoò-la kjoa xi mangásòn nga mochjeén-né nga mìkì siindaaj̄ñaá inima-ná; nachrjein inchijòn kinókjoat'aà-lá Nainá.

² Kitsò-la:

—Jngoò naxandá ñánda tíjna jngoò xitaxá xi mikiì beèxkón Nainá tikoá mikiì beèxkón xita xi kj'eíí. ³ Tíya-ne naxandá jè, tíjna jngoò chjoón ka'àn xi f'iìkon kjit'aà xitaxá jè nga tsò-la: “Tindaàjìin-ná kjoa ts'e kondra-na.” ⁴ Jè xita xi tjin-la xá, mikiì xatí tsibindaàjìin-la, tanga xi komà iskan kisikítsjeèn nga tsibindaàjìin-la jè chjoón mé-ne nga mì ta tsja sùjti-la. Kitsò jìjìn inima-la: “Nas'ín mikiì bexkoán Nainá, tikoá mikiì bexkoán xita, ⁵ tanga chjoón jè, 'ño tísisi-na, koií kjoa-la nga kindaàjìin-la mé-ne nga mì ta tsja i kjoíkon-na, mì ta tsja 'an sùjti-na.”

⁶ Kitsò Na'èn-ná:

—Tiná'ya-là koni tsò xitaxá xi tsjìn-la okixi. ⁷ Nainá, ¿a mìtsà isa ndaà sùs'in-la xita-la xi xó k'oas'ín jaàjìin-ne nga ko nachrjein ko nitjen 'ño sijét'aà-la? ¿A mìtsà isa niton sùs'in-la? ⁸ K'oaá xán-nò nga isa xatíya koiindaàjìin-la. Tanga k'e nga kjoiaa jngoò k'a 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, ¿a sakó-na xita i isò'nde xi mokjeiín-la it'aà ts'an?

Kjoa xi mangàsòn ts'e xita fariseo ko xita-la xitaxá Roma xi síkíchjítjì tsojmi

⁹ Jesús tsibénojmi jngoò-la kjoa xi mangàsòn ts'e xita xi xita kixi tsò-la yijo-la koa ochrjekàngui xi i'nga. Kitsò:

¹⁰ —Jò xita kiì ñánda tíjna ingo ítjòn nga kiìchjat'aà-la Nainá: jngoò xi xita fariseo, xi jngoò, xita-la xitaxá Roma xi síkíchjítjì tsojmi. ¹¹ Jè xita fariseo, nga síjna kixi, tíchjatjì yijo-la, kitsò: “Nainá, tsjaà-lè kjondaà, ndaà chíjì-lè nga 'an mì k'oaá s'iaàn koni s'ín xita xi kj'eíí xi tsjìn-la kjoa kixi, xita chíjé, xita ts'en, xita chíjngui; ni mì k'oaá s'iaàn koni s'ín jè xita xi síkíchjítjì tsojmi. ¹² Jò k'a ótijnachjan nga jngoò xomàng; tsjaà-ná xi teya ngats'ii xi síkijne.” ¹³ Tanga jè xita xi síkíchjítjì tsojmi, kjiin síjna; skanda majìn-la nga kotsejèn ngajmii; tà jè inima-la 'beé-la; tsò: “iNainá, kàtas'e-lè kjohimatakòn xi it'aà ts'an nga xita jé 'mì-na!” ¹⁴ K'oaá xán-nò, xita jè, k'e nga kiì-ne ni'ya-la, jyeé xita kixi kitsò-la Nainá; tanga jè xita fariseo majìn. Koií kjoa-la, nita yá-ne xi 'nga síkíjna yijo-la, isaa nangui kijná, koa jè xi nangui síkíjna yijo-la, isaa 'nga kijná.

K'e nga jè Jesús kisichikon-t'in ndí ixti

(Mateo 19:13-15; Marcos 10:13-16)

¹⁵ Tikoáá j'iìko-la ndí ixti mé-ne nga koòt'aà-la tsja; jña xita xi kota'yàt'aà-la Jesús, k'e nga kijtseèxkon jña xita xi ijchòko ndí ixti, tsohótiko. ¹⁶ Tanga jè Jesús kiìchja-la jña ixti; kitsò-la xita-la:

—Tjiì'nde-là jña ndí ixti nga kàtjanchrobákon-na, ki binchahikon-là. Jña xi k'oa s'ín tjin inima-la koni ts'e ndí ixti, jña xi tjin-la kjondaà nga Nainá tíhotixoma-la. ¹⁷ K'oaá xán-nò xi nguì okixi, jña xi mikiì kòkjeiín-la koni jngoò ndí ixti nga skoé kjondaà-la Nainá nga jè kotixoma-la, mikiì kjoahas'en-jìin ñánda tíhotixoma Nainá.

Jngoò xita xi 'ño nchiná

(Mateo 19:16-30; Marcos 10:17-31)

¹⁸ Jngoò xi xita skò-la kiskònangui-la Jesús kitsò:

—Maestro ndaà, ¿mé xi s'iaàn nga s'e-na kjoabinachon nita kjé-ne?

¹⁹ Jesús kitsò-la:

—¿Mé-ne nga xita ndaà 'mì-ná? Nijngoò xita xi ndaà; ta jngoò jè Nainá xi ndaà. ²⁰ Jyeé tíjìn-lè kó tsò kjotixoma: “Ki kjoa chíjnguií 'nì, kì xitaá nìk'in, kì chíjé 'nì, kì 'én ndiso nokjoi it'aà ts'e xita xi kj'eíí, chaxkoín na'èn-lè ko nea-lè.”

²¹ Xita jè kitsò:

—Ngats'ii kjotixoma koi, jyeé kisikitasoàn kó nga sa chítia.

²² K'e nga kiì'nchré Jesús, kitsò-la:

—Nguì jngoò kjoa chija-lè: tatìjni yiji kóhotjín tsojmì xi tjín-lè; ìkjoàn tika'bí-la xita ima mé-ne nga s'e-lè kjoa machikon-t'in ján ngajmì. Ìkjoàn nchrobátjìngui-ná.

²³ Xita jè, k'e nga kiì'nchré, tà kjòbaá-la, koií kjoa-la nga 'ñó nchiná. ²⁴ Jesús, k'e nga kijtseè nga 'ñó ba kis'e-la kitsò:

—jñà xita nchiná, 'iín koma-la nga kjoahas'en-jìin ñánda tíhotíxoma Nainá!
²⁵ Ìsaá mì 'in koma-la jngoò cho camello nga kjoahas'en xkon nindoò xi tjahaña-ne nikje, mì k'oaá-ne koni jngoò xita nchiná xi 'ñó tjín-la tsojmì nga koma kjoahas'en-jìin ñánda tíhotíxoma Nainá.

²⁶ Jñà xita xi kiì'nchré kitsò:

—¿Yá-né xi kitjokàjìin kjo'in?

²⁷ Jesús kitsò-la:

—Jè kjoa xi mìkiì koma-la xita, Nainá komaá-la.

²⁸ K'eé kitsò Pedro:

—Na'èn, ngajen, jyeé kinikítsajna yije-jen tsojmì xi tjín-najen nga tjaàtjìngui-lèjen.

²⁹ Jesús kitsò-la:

—Okixíí xi xan-nò, ngats'ii xita xi kitsjìin-takòn ni'ya-la, na'èn-la, 'ndse, chjoón-la, ixti-la, nga mejèn-la k'oas'in sijnchá yijo-la koni s'in otíxoma Nainá,
³⁰ ngats'ii xita koi, tsojmì xi kisikítsajna, isaá tse tjoé ngajo-la jñà nachrjein xi titsajnaá i'nde i'isò'nde; koa jñà nachrjein xi sa nchrobá, s'eé-la kjoabinachon nita kjé-ne.

Jesús, jngoò k'a tsibénojmí kjoabiyaá-la

(Mateo 20:17-19; Marcos 10:32-34)

³¹ Jesús kiìchjat'aà xìn-la xita-la xi tejò ma-ne, kitsò-la:

—I'nde, ján onguiá Jerusalén; yaá kitasòn yije ngats'ii kjoa xi tjít'aà xojon it'aà ts'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, koni s'in kiskii xita xi kiìchja ngajo-la Nainá. ³² Yaá sijnngatsja-na it'aà ts'e xita xi mìtsà xita judío; kijnokeè-na; ch'o sijnko-na; kiìchrájno-na; ³³ kojà-na, ìkjoàn sijn'en-na; tanga xi koma jàn nachrjein kjoáya-na.

³⁴ Tanga jñà xita-la mìkiì kjòchiya-la 'én xi tsibénojmí-la; tjí'maá-la; mìkiì jahas'en-jìin-la koni s'in kitsò Jesús.

Kós'in kisindaà-ne Jesús jngoò xita xi mìkiì tsejèn-la ya naxandá Jericó

(Mateo 20:29-34; Marcos 10:46-52)

³⁵ K'e nga jye tímachrañat'aà nga kijchò Jesús ya naxandá Jericó, jngoò xita ima xi mìkiì tsejèn-la tjina indii ndiyá; tísíjé kjotjò ton. ³⁶ Xita jè, k'e nga kiì'nchré nga kjìn xita nchifa, kiskònangui mé kjoa xi tíma. ³⁷ K'eé kitsò-la xita nga jè Jesús xi Nazaret ts'e tífahato. ³⁸ K'eé 'ñó kiìchja, kitsò:

—jJesús, nga ya nchrobát'aà-ne tje-la xitaxá ítjòn David [nga jì tijna ngajo-la], jchahimatakòn-ná!

³⁹ Jñà xita xi tjíma ítjòn, tsohótiko nga jyò kàtijna; tanga jè, isaá 'ñó kiìchja nga kitsò:

—jJì xi ya nchrobát'aà-ne tje-la xitaxá ítjòn David, jchahimatakòn-ná!

⁴⁰ K'eé tsasijna Jesús; kitsò: “Nchrobákòò.” K'e nga ijchò kasit'aà chraña-la kiskònangui-la, kitsò-la:

⁴¹ —¿Mé xi mejèn-lè nga siiko-lè?

Jè xita xi mìkiì tsejèn-la, kitsò:

—Na'èn, mejèn-na nga kàtatsejèn-na.

⁴² Jesús kitsò-la:

—jKàtatsejèn-lè! Koi-né nga mokjeiín-lè nga kòmandaà-ne.

⁴³ Xita jè, nitoón kjòtsejèn-la, ikjoàn kiitjingui-la Jesús; jeya kisikíjna Nainá. Ngats'ì xita naxandá xi kijtseè kjoa koi, tikoáá jeya kisikíjna Nainá.

19

Jesús ko Zaqueo

¹ Jesús k'e nga ijchò naxandá Jericó, tsibíts'ia nga jahas'en-jiin naxandá. ² Ya tíjna jngoò xita xi 'mì Zaqueo xi xita sko-la jña xita-la xitaxá Roma xi síkíhítjì tsojmì; tikoá 'ño xita nchiná. ³ Mejèn-la nga skoexkon yá-né xi 'mì Jesús; tanga mìkiì ma kotsejèn-la nga kjìn ma-ne xita, nga jtobá kji Zaqueo. ⁴ K'eé tsangachikon ítjòn, ikjoàn tsijin-jno jngoò yá sicómoro nga mejèn-la skoexkon Jesús koni s'ín kjoahato. ⁵ K'e nga jahaya ndiyá Jesús, kiskoòtsejèn mijin k'oa kijtseèxkon Zaqueo nga ya tíjna'a yá; kitsò-la:

—Zaqueo, nitoón titajiin, i'ndeì mochjeén-né nga ya siikjáya ni'ya-lè.

⁶ Zaqueo, nitoón tsitajen. Tsjaá komà-la nga kitsjaà'nde-la ni'ya-la. ⁷ Jña xita k'e nga kijtseè nga ya kisikjáya ni'ya-la Zaqueo, tsibíts'ia nga kiichjajno-la Jesús; kitsò nga ya kisikjáya ni'ya-la xita xi jé tjín-la. ⁸ K'eé tsasijna kixi Zaqueo, kitsò:

—Na'èn, osen tsojmì xi tjín-na tsjaà-la xita ima; koa tsà tjín xita xi 'an kiskoònachaan-la, ñijòn k'a koki tsjaà ngajo-la.

⁹ Jesús kitsò-la:

—Ngats'ì xita nei-la ni'ya jè, nachrjein i'ndeì, jyeé kòbitjokàjiin kjoa ts'e jé-la, koiì kjoa-la nga k'oas'ín mokjeiín-la Zaqueo koni jè xita jchínga-la Abraham.

¹⁰ 'An xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, koií xá j'i-na nga j'i katsjià xita xi kichijà, tikoá j'i kàchrjekajñaà jé-la xita.

Kjoa xi mangásòn xi okóya kjoa ts'e ton (Mateo 25:14-30)

¹¹ Jña xita, k'e nga nchi'nchré-la Jesús, koni s'ín tíbénajmí kjoa koi, k'oaá s'ín kisikítsjeèn nga yaá koiíts'ia niton nga kotixoma Nainá; nga jè Jesús, jyeé kjomeè bijchó chraña Jerusalén. Koiì kjoa-la, Jesús, tsibénajmí jngoò-la kjoa xi mangásòn nga mìtsà k'oas'ín koma.

¹² Kitsò-la:

—Jngoò k'a, jngoò xita xi tje-la xita ítjòn kii jngoò nangui ñánda 'ño kjiiin nga tjoé-la xá ítjòn, ikjoàn kjinchrobà-ne k'e nga jye tjoé-la xá. ¹³ Tanga k'e nga tikj'eè bitjo xita jè, te xita chi'nda-la kiichja-la nga tse ton kisingsatsja nga jngoò ijngoò; kitsò-la: “Chjóé ton koi, tixáko skanda k'e nga kjoì-na.” ¹⁴ Tanga jña xita xi tija-ne naxandá-la nga jtikeè komà, kisikasén-tjingui i'nga-la xita xi kitsò-la xitaxá ítjòn: “Majìn-najen nga jè xitaxá jè kotixoma-najen.”

¹⁵ 'Tanga jè xita jè, k'e nga jye kitjóé-la xá, j'ì ijngoò k'a-ne nangui-la. Ikjoàn kiichja-la ngats'ì xita chi'nda-la xi kisingsatsja ton mé-ne nga skoé kó tjín kisikijne ki'ndí-la jè ton xi kisingsatsja nga jngoò ijngoò. ¹⁶ Jè xita xi j'ì ítjòn kitsò: “Na'èn, ton-lè xi kiningsatsja-ná, te k'a okji kisikijnesòn ki'ndí-la.” ¹⁷ Jè xitaxá ítjòn kitsò-la: “Ndaà tjín; ngaji, chi'nda ndaà-né; ndaà kinikjiin ton xi chiba kjòngatsjei; i'ndeì, te naxandá singsatsja-lè xi ji kotixoma-la.” ¹⁸ Ijchò ijngoò xi ma-ne jò chi'nda, kitsò: “Na'èn, ton-lè xi kiningsatsja-ná, 'òn k'a okji kisikijnesòn ki'ndí-la.” ¹⁹ Jè xitaxá ítjòn kitsò: “Tikoáá ngaji, 'òn naxandá singsatsja-lè xi ji kotixoma-la.”

²⁰ J'ì ijngoò xi kitsò: “Na'èn, i tíjna ton-lè xi kiningsatsja-ná. Ndaà tsibitjoà; pahìto tsibijt'éñoá. ²¹ Kitsakjoón-lè; ngaji, xita jti-takòn-né; chjoí xi mì ngají tsibijni tikoá bìkkoí xi mì ngaji tsibitji.” ²² Jè xitaxá ítjòn kitsò: “Ngaji xi chi'nda ch'o 'mì-lè; tijè-ne 'én xi nokjoì sinè-lè jé, nga si: xita jti-takòn-né; chjoí

xi mì ngaji tsibìjni tìkoà bìxkoí xi mì ngaji tsibìtjii. ²³ Tsà jye tíjìn-lè, ¿mé-ne mì yaá kinìkìjna-ne tòn-na ya banco nga kisikijnesòn ki'ndí-la mé-ne k'e nga kjoì ìjngoò k'a-na sìnqatsja-ná tòn-na?" ²⁴ K'eé kitsò-la jñà xità xi ya títsajna: "Chjaà'an-là tòn; jè tji-là xità xi te k'a kisikijnesòn." ²⁵ Jñà xità xi oki'mi-la kitsò: "Na'èn, ¿xità jè, jyeé kò te k'a kotjín tjín-la!" ²⁶ Jè xitàxá ítjòn kitsò: "K'oaá xán-nò, ngats'ìi xi tjín-la, k'oií-isa-la; tanga jè xi tsjìn-la, skanda tjá'aán-la mé xi chiba tjín-la. ²⁷ Tìkoà jñà xità kondra-na xi majìn-la nga 'an kotìxoma-la, nchrohóko-ná ìjndé, tìk'eèn nga nguixkoaàn."

K'e nga jahas'en Jesús ya naxandá Jerusalén
(Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Juan 12:12-19)

²⁸ K'e nga jye okitsò Jesús, kii ítjòn-la xità-la nga kiìko ján Jerusalén. ²⁹ K'e nga jye ijchò chraña jñà naxandá xi 'mì Betfagé ko Betania ya chrañat'aà-la jè nindoò xi 'mì Yá Olivo, kisikasén jò xità xi kota'yát'aà-la. ³⁰ Kitsò-la:

—Tanguió ján ndí naxandá ìtsé xi kijnat'aà ján; k'e nga kijchoò, yaá síjnat'aà'ño jngoò ndí búrró ki'ndí xi ñi sa yá xità bijnasòn-la. Chíjnda'ño, nchrohóko. ³¹ Tsà yá xi kjòngui-nò, tsà kitsò-nò: "¿Mé-ne chíjnda'ño-nò?", tìn-là: "Jè xó Na'èn-ná Jesús kochjeén-la."

³² Kii jñà xità-la; k'oaá s'ín kisakò-la koni s'ín tsibénojmi-la Jesús. ³³ K'e nga nchikíjnda'ño ndí búrró ki'ndí, kitsò nei-la:

—¿Mé-ne chíjnda'ño-nò ndí búrró?

³⁴ Jñà xità-la Jesús kitsò:

—Jè xó kochjeén-la Na'èn-ná Jesús.

³⁵ K'e nga ijchòko ñánda tíjna Jesús, jñà kisikjeén nikje-la nga tsohójtsa-la ndí búrró; ìkjoàn kisikíjnasòn-la. ³⁶ Koni s'ín tífi Jesús, jñà xità tsohójngoò nikje-la ya ìya ndiyá. ³⁷ K'e nga jye kjòchrañat'aà nga nchifijen ya nindoò Yá Olivo, ngats'ìi xità xi kota'yát'aà-la xi tjìko tsibíts'ia nga 'ño kiichja xi ngui tà kjotsja-la nga kitsjaà-la kjòndaà Nainá nga koií kjoa-la jñà kjòxkón xi jye kijtsee. ³⁸ Kitsò:

—Mé tà ndaà-la jè xitàxá ítjòn xi jè nchrobá ngajo-la Nainá. Tjín kjoa'nchán ìt'aà ngajmii. Tìkoà tjín kjoajeya.

³⁹ Jñà xità fariseo xi ya taña tjìko xità kìn kitsò-la:

—¿Maestro, jchitikoji xità xi kota'yát'aà-lè!

⁴⁰ Tanga jè Jesús kitsò-la:

—K'oaá xán-nò tsà jñà xità koi kítsajnajyò, jñà ndajo kichja.

⁴¹ Jesús, nga jye ijchò chraña naxandá Jerusalén, k'e nga kijtseexon, kiskindáyakeè xi ìt'aà ts'e naxandá. ⁴² Kitsò:

—Jñò xi xità naxandá Jerusalén 'mì-nò, tsà jè-là-ne nachrjein ìndeì kokjeín-nò ìt'aà ts'e jè kjoa xi tsjá-nò kjoa'nchán; tanga ìndeì, tjí'maá-nò.

⁴³ Kjoí nachrjein k'e nga jñà kondra-nò koiíndii-nò chrjó ndajo, sùkinda-nò ko kí't'aà-nò nga jngoò itjandii. ⁴⁴ Jngoò k'a sùkjehesòn-nò, sùk'en yijeé-nò; ñii tí jngoò ndajo siyijòsòn-la xíkjin. Koií jé xi koma-nò nga mìkii kiyaxkoòn Nainá k'e nga j'ii katsejèn-nò.

Kii komà k'e nga jè Jesús tsachrje xità xi otjina tsojmi ya ingo ítjòn ts'e Jerusalén

(Mateo 21:12-17; Marcos 11:15-19; Juan 2:13-22)

⁴⁵ Jesús jahas'en ya ñánda kijna ingo ítjòn, ìkjoàn tsibíts'ia nga tsachrje jñà xità xi nchihotjna ko xi nchihotse tsojmi; ⁴⁶ kitsò-la:

—K'oaá s'ín tíchja Xojon xi tjít'aà 'Én Tsjeè-la Nainá: "Ni'ya-na, ni'ya ts'e ochikon-né, tanga jñò, nguijo-la xità chíjé titsa'nè."

⁴⁷ Jesús, nàchrjein inchiòn tsakóya-la xita ya nditsin ingo ítjòn; jña xita sko-la no'miì, xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskiì Moisés, ko jña xita sko-la naxandá, nchihótsji'nde-la nga mejèn-la sikk'en Jesús. ⁴⁸ Tanga mìkiì kisakò-la kó s'ín sikkò nga jña xita naxandá, 'ño ndaà nchi'nchré-la koni s'ín tsò 'én xi tíbénjmi.

20

Kjotíxoma-la Jesús

(Mateo 21:23-27; Marcos 11:27-33)

¹ Jngoò nàchrjein, k'e nga jè Jesús tíhokóya-la xita 'én ndaà-la Nainá ya nditsin ingo ítjòn, ijchò sko-la no'miì ko xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskiì Moisés; kjihijta_{ko} xita jchínga. ² Kitsò-la:

—Koatìn-nájen, ¿mé kjotíxoma xi tsjá'nde-lè koni s'ín 'nì? ¿Yá xi kitsjaà-lè kjotíxoma koi?

³ Kiìchja Jesús, kitsò:

—Tìkoáá 'an, jngoò kjoa skònangui-nò. Koatìn-ná: ⁴ ¿Yá xi kitsjaà-la kjotíxoma Juan nga kis'iin bautizar xita? ¿A Nainá-né xi tíjna ngajmiì, o xi tà xita-né?

⁵ Jña xita koi k'eé tsajoóya-ne; kitsò-la xíkjin:

—Tsà kixoán: “Nainá kitsjaà-la kjotíxoma”, kitsò-né: “¿Mé-ne nga mìkiì kòkjeiìn-nò it'aà ts'e?” ⁶ Tìkoáá tsà kixoán: “It'aà ts'e xita-né”, jña xita naxandá ndajó koi'nè-ná nga k'oaá s'ín mokjeiìn-la nga jè Juan xi kiìchja ngajo-la Nainá. ⁷ K'eé kitsò:

—Mìkiì 'ya-jen yá xi kitsjaà-la kjotíxoma.

⁸ Jè Jesús, kitsò-la:

—Tìkoáá 'an, mìkiì k'oaá xán-nò yá-né xi kitsjaà-na kjotíxoma koni s'ín s'iaàn.

Kjoa xi mangásòn ts'e jña chì'nda ts'en

(Mateo 21:33-44; Marcos 12:1-11)

⁹ Ikjoàn tsibíts'ia Jesús nga kiìchja-la xita naxandá; tsibénjmi jngoò-la kjoa xi mangásòn, kitsò:

—Jngoò k'a jngoò xita tsibítje toò uva, ikjoàn kisikìña-la xita xi kj'eíí nga kisixásòn; jè nei-la nangui, kjìin nó kiì. ¹⁰ K'e nga ijchò nàchrjein nga jye kòjchá toò uva, jè nei-la, kisikasén jngoò chì'nda-la nga tjoé chiba-la chjí-la toò uva xi jè okò-la; tanga jña xita xi kisixásòn nangui, tà kiskaàn-ko-né, tà kisikasén tiyaá-ne. ¹¹ Xi komà iskan, jè nei-la nangui ijngoò xita chì'nda-la kisikasén; k'oaá tìs'ín kisikò; kiskaàn-ko, ch'o kisikò, ikjoàn kisikasén tiya-ne. ¹² Jngoò kisikasén xi ma-ne jàn xita chì'nda; tà ngásòn kisikò; kisikì'on, koa tsachrjekàjìin nangui-la.

¹³ K'eé kitsò jè nei-la nangui: “¿Mé xi s'iaàn? Jè-la sikasén ki'ndí-na xi 'ño tsjakeè; jè-la xi skoexkón.” ¹⁴ Tanga jña xita chì'nda koi, k'e nga kijtseèxkon, kitsò-la xíkjin: “Jè jèe xi tjoé kjotjò-la i'nde; sikk'eén mé-ne nga tsaján koma i'nde.” ¹⁵ Tsachrjekàjìin ya ñanda títje toò uva; ikjoàn kisik'en.

Jño, ¿kó bixón? Nei-la nangui, ¿mé xi sikkò xita koi? ¹⁶ Kjoíí sík'en xita koi; kj'eíí xita sìngatsja jè nangui ñanda tíjn toò uva.

Jña xita xi nchi'nchré-la Jesús kitsò:

—iNikjé-ne k'oaas'ín koma!

¹⁷ Tanga Jesús, kiskoò'an, kitsò-la:

—Tsà majìn, ¿kó bixón? ¿Kó tsòya-ne koni s'ín tíchja Xojon xi tíjt'aà 'Én-la Nainá nga tsò?:

“Jè ndajó xi tsachrjekàngui chjinechrjó nga sa ítjòn,

jè-né xi komà ndajo tàts'en chrjó-la ni'ya.”

¹⁸ Ngats'iì xi ya kixosòn ndajo jè, koxkoaya-né; kò tsà jè ndajo skané xita, kochijo-né.

¹⁹ Jñà xita sko-la nõ'miì kò xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés, mejèn-la nga tijè-ne hora tsobà'ño Jesús, nga jè kjoa xi mangásòn, kiskaàya-la nga kondra ts'e koni s'ín tsibénojmi; tanga jñà xita naxandá kitsakjòn-la.

Kjoa ts'e xi machjítjì tsojmi

(Mateo 21:45-46; 22:15-22; Marcos 12:12-17)

²⁰ Jñà xita sko-la nõ'miì kisikinda; kisikasén-'ma-la xita xi ijchò 'nchré-la xi k'oaá s'ín kis'iìn koni tsà xita ndaà nga mejèn-la sakòtsji jngoò-la 'én xi ch'o tsò mé-ne nga koma sìngatsja-ne jè gobernador xi tjíya kjotíxoma tsja nga jè koiindaàjìin. ²¹ Jñà xita koi kiskònangui-la, kitsò-la:

—Maestro, 'ya-nájen jñà 'én xi nokjoi, ndaà okoòyi; mìkii chjaàjìin xita; k'oaá s'ín okoòyi ndiyá-la Nainá koni s'ín tjín xi kjoa kixi. ²² ¿A ndaà tjín nga kíchjítjì-jen tsojmi it'aà ts'e xitaxá ítjòn ts'e Roma? ¿A xi majìn-né?

²³ Jesús, tik'eé kijtseèya-la nga nchikonachan-la, kitsò-la:

—¿Mé-ne nga mejèn-nò nga 'an chít'aà-ná? ²⁴ Takó jngoò-ná tòn. ¿Yá ts'e isén kò 'ín xi tjít'aà?

Kitsò xita koi:

—Ts'eé César xi xitaxá ítjòn ts'e Roma.

²⁵ Jesús kitsò:

—Tjii-lá César xi ts'e César, koa tjii-là Nainá xi ts'e Nainá.

²⁶ Ngats'iì 'én xi kiichja Jesús nga nguixkon xita naxandá, mìkii kisakò-la xi koma kohòngui-ne. Tà kjòxkón-la; tà saá tà jyò tsibìtsajna.

Kós'ín kiskònangui kjoa ts'e nga faáya-la mik'en

(Mateo 22:23-33; Marcos 12:18-27)

²⁷ Jñà xita saduceo xi mìkii mokjeiín-la nga faáya-la xita xi jye k'en ijchò kjònangui-la Jesús, kitsò-la:

²⁸ —Maestro, Moisés, k'oaá s'ín kiskii: Tsà jngoò xita xi kiyá 'ndse, tsà tsjìn-la ixti k'e nga kiyá, jè chjoón-la mik'en, tijè-ne 'ndse kixan-kò jngoò k'a-ne mé-ne nga s'e-la ixti xi tje ts'e 'ndse. ²⁹ Kis'e xó jngoò k'a xita xi itoò komà 'ndse. Jè xi síjna ítjòn, kis'e xó-la chjoón; tanga mìkii kis'e-la ixti skanda kóni nga k'en. ³⁰ Jè 'ndse xi ma-ne jò, chixàn-koó; tikoaá k'e nga k'en, mìkii kis'e-la ixti. ³¹ Chjoón jè, chixàn-koó xi ma-ne jàn; k'oaá xó s'ín chixàn-kò ngats'iì nga itoò 'ndse, tanga nijngoò xi kis'e-la ixti skanda k'e nga k'en. ³² Xi komà iskan, tikoaá k'en jè chjoón. ³³ K'e nga tsà kjoaáya-la, nga itoò 'ndse, ¿yá-né xi chjoón-la koma? Nga jñà tsibìtsajnakò nga itoò 'ndse.

³⁴ Jesús, k'eé kitsò-la:

—Jñà xita xi tjín naxhrjein i'nde, kò chjoón kò x'in, bixan-né. ³⁵ Tanga jñà xita xi Nainá okitsò nga ok'in-la nga kjoaáya-la nga kítsajna isò'nde xi sa kjoii, mì tì kii kixan-ne. ³⁶ Tikoaá mì tì kii kiyá-ne. K'oaá s'ín ngásòn kítsajnakon koni àkjale; yaá kítsajnakò Nainá nga ixti-la ma nga jye kòfaáya-la. ³⁷ Tijè-ne Moisés k'oaá s'ín okóya nga jñà xi jye k'en, kjoaáya-la. K'oaá s'ín tjít'aà xojon it'aà ts'e yá na'yá xi títì k'e nga tsò Moisés: “Jè xi Nainá 'mì-lá, tikoaá Nainá tsò-la Abraham, Isaac, kò Jacob.” ³⁸ Jñà xi jye k'en, mìtsà Nainá tsò-la xi Nainá; tà jñà xi títsajnakon xi Nainá tsò-la! It'aà ts'e Nainá, ngats'iì-né nga títsajnakon.

³⁹ K'eé kiichja xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés, kitsò:

—Maestro, kixi kjoa 'én xi nokjoi.

⁴⁰ Ni tì jngoò xita xi kjò'ño-ne ikon nga kiskònangui-isa-la.

*Ñánda kitjen-la Cristo [xita xi xó kisikasén-ne Nainá]
(Mateo 22:41-46; Marcos 12:35-37)*

⁴¹ Jesús kitsò:

—¿Mé-ne kotsò-ne jñà xita nga jè xi Cristo, [xita xi xó sikkasén-ne Nainá], nga ya kjinchrobát'aà-ne tje-la xitaxá ítjòn David? ⁴² Tije-ne David, tsò xojon-la ya ts'e Salmo:

Jè Nainá kitsò-la Cristo, jè xi otixoma-na:

“Tijnat'aà-ná i kixi-na,

⁴³ skanda k'e nga sikkasajnanguia kondra-lè

ñánda nchasòn ndsokoi nga 'an, jye kisikijne-la.”

⁴⁴ Jè David, tsà kos'in kitsò-la Cristo, ¿kó s'in tjín-ne nga ya nchrobát'aà-ne tje-la David?

*Kii kitsò Jesús it'aà ts'e xita xi okóya kjotixoma-la Nainá
(Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40; Lucas 11:37-54)*

⁴⁵ K'e nga nchi'nchré ngats'ìi xita naxandá, Jesús kitsò-la xita xi kota'yát'aà-la:

⁴⁶ —Tikindaa yijo-nò it'aà ts'e xita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés. Sasén-la nga nikje ndojò ókjá. Tikoáá tsjaá ma-la nga ndaà beèkón xita xi k'eí, ndaà síhixat'aà ya nditsin. Tikoáá jñà ótsji íxile xi incha ítjòn ya ni'ya ingo sinagoga, kò mejèn-la nga jñà kítsat'aà ítjòn ímixa k'e nga kjèn xita ñánda tjín s'eí. ⁴⁷ Faá'an ni'ya-la íchjín ka'an xi jye k'en x'in-la. Ikjoàn 'ño ndojò fiko ochikon-la nga mejèn-la nga bitsajna'ma nga mì jcha-la mé kjoa xi s'in. Jñà xita koi isaá tse kjo'in s'e-la.

21

*Ton xi kitsjaà kjotjò chjoón ka'àn xi 'ño ima
(Marcos 12:41-44)*

¹ Jesús k'e nga kiskoòtsejèn, kijtseè xita nchiná xi 'ño tjín-la ton nga nchibítsajnaya ton-la ya kaxa ñánda sinchá ton kjotjò-la Nainá. ² Tikoáá kijtseè jngoò chjoón ka'àn xi 'ño ima nga tsibítsajnaya jò ndí ton xi chibachjí chjí-la. ³ K'eé kitsò:

—Xi kjoa kixi, k'oaá xán-nò, chjoón ka'àn ima jè, isaá tse ton kòbína mì k'oaá-ne ngats'ìi xita xi i'nga. ⁴ Ngats'ìi xita koi xi tjín-la ton, koií tsjá-la Nainá jè xi ningui-la, tanga jè chjoón ima, kàtsjá yijeé ton xi tjín-la xi tímajchá-ne.

*K'e nga kùchja Jesús it'aà ts'e ingo kó s'in tjínè-la nga kixoña
(Mateo 24:1-2; Marcos 13:1-2)*

⁵ Tikoá nchijoóya i'nga-ne xita xi nchikotsejèn-la ingo ítjòn nga ndaà kjoàn ndajo-la; tikoá ndaà kjoàn tsojmì xi kitsjaà kjotjò-la Nainá jñà xita. Jesús kitsò-la:

⁶ —Kjoíi nchrjein k'e nga jñà ndajo kò tsojmì xi ndaà kjoàn xi chitsejèn-la, níi tí jngoò sijjòsòn-la xíkjín, kixoña yije-né.

*Seña xi s'e k'e nga nchrobá machraña nchrjein nga kjoehet'aà isò'nde
(Mateo 24:3-28; Marcos 13:3-23)*

⁷ K'eé kiskònangui-la kitsò-la:

—Maestro, ¿mé nchrjein-ne nga okoma kjoa koi? ¿Mé seña xi s'e k'e nga jye kochraña nga k'oas'in koma kjoa koi?

⁸ Jesús kitsò:

—Tikindaa yijo-nò nga mì yá xita xi skónachan-nò. Kjìn xita kjoíi xi 'ín ts'an sikkjeén; kitsò: “An-ná xi Cristo, [nga 'aán kisikasén-na Nainá]”, tikoá kitsò-nò: “Jyeé tjína chraña nchrjein nga 'an kotixoma.” Kì kii onguítjngui-là. ⁹ K'e

nga k_{in}á'ya kjoa ts'e kjojchán, kjoasiì, k_i tsakjoòn-jèn; mochjeén-né nga k'oas'ín koma ítjòn tanga kje'e tsà jè nachrjein nga kjoehet'aà.

¹⁰ Kitsò-isa-la:

—Naxandá skaàn-kjoò xi kje'ei naxandá. Koa xitaxá kojits'ia nga skaàn-kjoòko xitaxá xi kje'ei naxandá. ¹¹ Ndaà jchán k'oà ch'ón xkón; xki xi ján naxandá s'e kjinchrá kò ch'in xi 'ño kjan. Ján ngajmù jcha-la kjoòkón xi ch'o tjín kò xi ch'o kjoàn.

¹² 'Tanga jñò, ítjòn tsoba'ño-nò xita; kjitjinguikèè-nò kjiko-nò ya ni'ya ingo sinagoga nga ya sindaàjìin. Skinis'en-nò ndayá; kjiko-nò it'aà ts'e xitaxá ítjòn kò ts'e gobernador, tà koií kjoa-la nga mokjeiín-nò it'aà ts'an. ¹³ K'e nga k'oas'ín komat'ioòn, jè hora nga kénajmí-là xita xi it'aà ts'an. ¹⁴ K'oaá s'ín t'è-là takòn, k_i tà chjà ítjòn nìkìtsjeèn kó kixón nga k_{in}ókjoaa nga k_{in}chakoo yijo-nò, ¹⁵ koií kjoa-la nga 'an, tsjaà-nò 'én t_{ik}oa tsjaà-nò kjoa k_{in}-takòn kó s'ín k_{in}ókjoaa mé-ne nga jña xita kondra-nò mikì s_{ik}ijne-nò k'e nga chibàkjoò. ¹⁶ Skanda jña s_{in}gatsja-nò xi na'èn-nò, 'ndsè, xinguiqo kò amigo-nò, t_{ik}oa s_{ik}'en i'nga-nò. ¹⁷ Ngats'iì xita isò'nde kojitikeè-nò xi kjoa ts'an. ¹⁸ Tanga nijngòò tsjaskòò chija. ¹⁹ jè xi k_{ich}ikjoa-la kjo'in, k_{in}nakon inima-la!

²⁰ 'K'e nga jcha naxandá Jerusalén nga kitseè jngòò itjandii-la soldado, k'oaá s'ín tjìin-nò nga jye kjòchraña nga jngòò k'a kjoehesòn yije mé xi tjín. ²¹ Jña xita xi títsajna Judea, kàtanga, kàtjì ñánda nindoò choòn; jña xi títsajna Jerusalén, kàtitjokàjìin naxandá, jña xi ján títsajna campo, k_i t_i k_ui nchrobá-ne jìin naxandá-la. ²² Koií kjoa-la nga nachrjein ts'e kjo'in-né mé-ne nga k_{it}asòn yije-ne koni s'ín tíchja Xojoñ xi tjít'aà 'Èn Tsjeè-la Nainá. ²³ j_{im}a xó-ne jña íchjín xi k_i'ndí 'ya kò xi ixti xó nchisikaki jña nachrjein koi, nga 'ño tse kjo'in s'e it'aà nangui! Xi kjoajti-la Nainá, tse kjo'in koi'nè-la xita naxandá Israel. ²⁴ Tjín xita xi k_{ich}a machit_{in} kiyá-ne; t_{ik}oaá tjín xi kje'ei nangui kjiko preso jña xita kjojchán. Jña xi mìtsà xita judío, 'ño ch'o s_{ik}ko nga skoetoòn jña xita naxandá Jerusalén; jña kotixoma skanda k'e nga k_{it}asòn nachrjein-la xita koi.

K'e nga kjoí ijngòò k'a-ne Ki'ndí-la Xita

(Mateo 24:29-35, 42-44; Marcos 13:24-37)

²⁵ 'Ikjoàn jcha-la jè ts'oi, sá kò ni'ño nga kotsejèn-la seña xi ch'o kjoàn. I it'aà nangui, ngats'iì xita 'ño tsakjón nga kji'nchré-la nga 'ño kjone nga f_i nchrobá ndáchikon. ²⁶ Jña xita chiba-la kiyáya-né nga tsakjón k'e nga skoe kjoa xi komat'in isò'nde. Skanda jña ni'ño xi tjín ngajmù kjitiyaá-la. ²⁷ Ikjoàn skoe-na xita xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na nga k_{in}chrobàjñaà jìin ifi. Tseé nga 'ño kò kjoajeya kjoikoaa. ²⁸ K'e nga kots'ia kjoa koi nga k'oas'ín koma, kixi t_{in}chaà, chjímù'ngaà skòò, tsja t'è-là inima-nò, chíñakjoaa nga jyeé kjòchraña nachrjein nga jño k_{it}sajnandejì-nò.

²⁹ K'ee tsibénojmi jngòò-la kjoa xi mangàsòn; kitsò-la:

—Chítsejèn-la yá toò iko, ngats'iì yá xi tjín. ³⁰ K'e nga jye bíts'ia nga bíjts'én xka-la yá, jyeé 'yaà nga nchrobá machraña chon ndobá. ³¹ K'oaá t_{is}'ín tjín, k'e nga jcha nga k'oas'ín tíma kjoa koi, kàtasijìin-nò nga jye tíjnat'aà chraña-nò nachrjein nga jcha kó s'ín otixoma Nainá.

³² 'Xi okixi, k'oaá xán-nò: Mikì kiyá xita xi tjín nachrjein koi skanda kóni nga jye k_{it}asòn yije jña kjoa koi. ³³ Jè ngajmù kò isò'nde kjoehet'aà-né, tanga jña 'én-na mikì kjoehet'aà; k_{it}asòn-né.

³⁴ 'T'een kindà yijo-nò; mikì bìl'nde nga sítajaàjìin inima-nò jña kjoa xi ch'o tjín koni kjoa ch'i, kjoa chrjá'a, kò kjoa xi nìkájnoò i isò'nde. Tsà k'oas'ín s'een, mikì titsajnandaà jè nachrjein k'e nga 'an kjoiaa ijngòò k'a; tà n_{it}on kjoí nachrjein, skané-nò koni jngòò ch'an. ³⁵ K'oaá s'ín komat'in ngats'iì xita xi

tjín nga tíjtsa isò'nde. ³⁶ Jñò, ndaà tìtsajna, tìtsi'ba kijndà nga kjit'aà nàchrjein mé-ne nga s'e-nò nga'ñó nga koma kitjoñò ngats'iì kjo'in xi k'oas'in koma, tìkoa mé-ne nga mìkìi kòsobà-nò nga kìncha nguixkòn Kì'ndí-là Xìta.

³⁷ K'e nga nàchrjein, Jesús, yaá tsakóya ya nditsin ingo ítjòn. K'e nga majñò yaá fìsikjaya ya nindoò xi 'mì Yá Olivo. ³⁸ Kjin xita naxandá, f'iìkon ya nditsin ingo ítjòn nga xkì tajñòya; f'iì 'nchré-là mé 'én xi okóya.

22

Kiis'in tsohótsji'nde-là xita kondra-là Jesús nga tsoba'ño
(Mateo 26:1-5, 14-16; Marcos 14:1-2, 10-11; Juan 11:45-53)

¹ Jyeé tímachraña nàchrjein nga bitjo s'eí Paxko k'e nga kjèn inchrájin xi tsjìn-là na'yo san jñà xita judío. ² Jñà xita sko-là no'miì kò xita xi okóya kjotixoma-là Nainá xi kiskìi Moisés, nga tsakjón-là xita naxandá, tsohótsji'nde-là kó s'in sùkò Jesús nga sùk'en.

³ Jè xita nei jahas'en-jìin inima-là jè Judas xi tìkoa Iscariote 'mì, xi ya itjojiìn ts'e xita xi tejò ma-ne xi tsajmeiìkò Jesús. ⁴ Judas, kiikáko jñà xita sko-là no'miì kò xita sko-là xi síkinda ingo ítjòn nga tsajoóya-ne kó s'in sùngatsja Jesús. ⁵ Jñà xita koi, tsjaá komà-là; tsibíndaàjìin nga ton tsjá-là. ⁶ Judas, kòkjeiín-là, ikjoàn tsohótsji'nde-là kó s'in sùngatsja Jesús nga mìkìi skoe jñà xita naxandá.

K'e nga jè Jesús tsakjèn-kò xita xi kota'yàt'aà-là
(Mateo 26:17-29; Marcos 14:12-25; Juan 13:21-30; 1 Corintios 11:23-26)

⁷ Ijchò nàchrjein-là s'eí ts'e inchrájin xi tsjìn-là na'yo san, k'e nga k'oas'in tjínè-là nga biyaà orrè xi bíxteèn jní-là xi it'aà ts'e s'eí Paxko. ⁸ Jesús kisikasén Pedro kò Juan, kitsò-là:

—Tanguió kìndaà tsojmì xi kjoa ts'e s'eí Paxko mé-ne nga kìchiaá.

⁹ Jñà xita-là kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿Ñánda mejèn-lè nga konguí kìndaà-jèn?

¹⁰ Jesús kitsò:

—K'e nga kítjás'en-jñò naxandá, ya skakjoò jngoò xita x'in xi 'yajen jngoò nisa nandá. Tanguítjìngui-là skanda ya ñánda kjoahas'en ni'ya. ¹¹ Kòt'in-là nei-là ni'ya: “Jè Maestro kjònangui: ¿Ñánda tíjna cuarto-là ni'ya ñánda kókjen-koaa xita xi kota'yàt'aà-na ts'e s'eí Paxko?” ¹² Xita jè, kòkò jngoò-nò cuarto xi tiyà kji xi jye ndaà choòn xi ya tíjnasò'nga ni'ya. Ya tindaà nga kìchiaá.

¹³ Jñà xita koi, kii; k'oaa s'in kisakò-là koni s'in kitsò-là Jesús. Yaá tsibíndaà tsojmì xi kòkjen kjoa ts'e s'eí Paxko.

¹⁴ K'e nga ijchò hora nga kòkjen, Jesús tsibìjnat'aà ímìxa kò xita-là xi tsibíxaya-là. ¹⁵ Kitsò-là:

—i'Ñó tìsikìtsjeèn nga mejèn-na kókjen-kò-nò ts'e s'eí Paxko nga tìkj'eè fi-na kjoa biyaà! ¹⁶ K'oaa xán-nò nga mì tì kii kókjeen-na s'eí Paxko skanda k'e nga kítasòn yije kjoa ts'e s'eí Paxko jñà nàchrjein k'e nga Nainá kòtixoma.

¹⁷ K'ee kiskoé jngoò chitsín, kitsjaà-là kjondaà Nainá, kitsò:

—Chjoé, tìka'bí-là xinguiò; ¹⁸ k'oaa xán-nò nga mì tì kii skì-na vino skanda k'e nga kòtixoma Nainá.

¹⁹ Ikjoàn kiskoé inchrájin, kitsjaà-là kjondaà Nainá, kisìxkoaya, kitsjaà-là xita-là, kitsò:

—Inchrájin jè, yijo-na-né nga 'aán kiyá ngajo-nò. K'oa tìs'in t'een nga tìxkoaya inchrájin, mé-ne nga kòjìtsjeèn-nò xi it'aà ts'an.

²⁰ K'e nga jye tsakjèn, k'oaa tìs'in kis'iin; kiskoé chitsín, kitsò:

—Chitsín jè, jè-né xi kjoa xitse xi bìndaàjìin-kò-nò xi it'aà ts'e jní-na xi xixteèn xi kjondaà tsajòn nga makixiya kjoa. ²¹ Íí tíjnat'aako-ná ímìxa, jè xita xi

sìngatsja-na it'aà ts'e xita kondra-na. ²² Xi okixi, 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, tjinè-na nga kiyá. Tanga, jima xó-ne jè xita xi sìngatsja-na!

²³ Jña xita-la tsibíts'ia nga kiskònangui-la xikjín, kitsò:

—¿Yá-né xi k'oas'ín sìngatsja?

Yá-né xi tíjna ítjòn

²⁴ Jña xita-la tsajoókjoò xi kjoa ts'e yá-né xi tíjna ítjòn. ²⁵ Jesús kitsò-la:

—Jña xitaxá ítjòn-la xi mìtsà xita judío, 'ño beètòon xita naxandá-la, tanga jña xitaxá koi, tsò-né nga ndaà xita. ²⁶ Tanga jño, mìkiì k'oas'ín s'een. Jè xi tíjna ítjòn, isaá nangui kàtjina; jè xi otíxá, tà saá jè kàtama ch'nda. ²⁷ ¿Yá-né xi tíjna ítjòn? ¿A jè xi bijnat'aà ímixa, o xi jè xi bíya tsojmì? ¿A mìtsà jè xi bijnat'aà ímixa? Tanga j'ndeì, mìkiì k'oas'ín koma. 'An, tijnajìin-nò koni jngoò xita ch'nda xi síxá-nò.

²⁸ 'Skanda kó-ne nga tàts'en-la kjoa, jño-nò xi titsajnakò kjit'aà-ná nita mé kjoa xi tímat'ian. ²⁹ Koiì kjoa-la nga 'an sìngatsja-nò kjotíxoma nga jño kjotíxomaà koni s'ín kisingatsja-na Nainá xi Na'èn-na, ³⁰ mé-ne jño, ya kichioò tikoa s'ioo ya it'aà ímixa-na ñánda tìhotíxoma, tikoa ya kitsajnasòn íxile ts'e kjotíxoma nga jño, kíndaàjìin-là xita xi tejò tje-la ts'e naxandá Israel.

'En xi kùichja Jesús nga jè Pedro kjó'mat'in

(Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Juan 13:36-38)

³¹ Kùichja-isa Na'èn-ná, kitsò:

—Simón, Simón, jè xita nejí kisijé'nde nga mejèn-la 'ño skót'aà-nò. K'e nga skót'aà-nò, yaá jcha-la yá-né xi ndaà kò xi mìkiì ndaà, koni s'ín nìkò trigo nga matsjeè.

³² Tanga 'an, tsibítsi'batjì-lè mé-ne nga mì jchijat'aà-lè nga mokjeiín-lè xi it'aà ts'an. K'e nga jye s'ikátjifaya-ne xi it'aà ts'an, tìsìkojì xinguii nga kixi kitsajna.

³³ Simón kitsò:

—Na'èn, tijnandaà-ná nga kjíko-lè nas'ín ndayá k'oín, nas'ín skanda kiyáko-lè.

³⁴ Jesús kitsò-la:

—Ngaji Pedro, k'oaa xan-lè, j'ndeì, jàn k'a k'oaa sí nga mìkiì yaxkon-ná k'e nga tikj'eè kjindáya kóxtí.

K'e nga jye kjòchraña nachrjein nga k'oi-la kjo'in Jesús

³⁵ Jesús kiskònangui-la, kitsò-la:

—K'e nga kisikasén-nò nga tsanguió nika'bió 'én-na nga mìkiì kich'à ton, mìkiì kich'à chijtsa, mìkiì xoxté kitsjaya, ¿mé xi kisichjaat'aà-nò?

Jña xita kitsò:

—Nimé-jèn.

³⁶ K'éé kitsò-la:

—J'ndeì, jè xi tjín-la chijtsa ton, kàtakjoé; tikoa jè xi tjín-la na'ya kàtakjoé; kò jè xi tsjín-la kichá ndojò, kàtatjina nachrokisòn-la koa kàtatse kichá-la. ³⁷ K'oaa xán-nò nga tjínè-la nga kítasòn koni s'ín tíchja Xojon xi jtít'aà 'En Tsjeè-la Nainá xi it'aà ts'an nga tsò: “K'oaa s'ín skoe-ikon koni jngoò xita xi mìkiì ndaà s'ín.” Koni s'ín tíchja 'En Tsjeè-la Nainá xi it'aà ts'an, kítasòn yije-né.

³⁸ Jña xita-la kitsò:

—Na'èn, kjioò jò-najen kichá ndojò ijndé.

Jè Jesús kitsò:

—Kàtje kjoa.

*K'e nga jè Jesús tsibítisi'ba ya nindoò Yá Olivo
(Mateo 26:36-46; Marcos 14:32-42)*

³⁹ Jesús kiì nga kiichjat'aà-la Nainá ya ñánda 'mì nindoò Yá Olivo koni s'ín s'ín kjit'aà; ikjoàn kiitjinguí xita xi kota'yàt'aà-la. ⁴⁰ K'e nga ijchò i'nde jè, kitsò-la xita-la:

—Titsi'ba-la Nainá mé-ne nga mì jé skajñoò.

⁴¹ K'ée tsasit'aà xìn chiba-la koni kji saté jngoò ndajo k'e jngoò xita osén. Tsasèn-xkò'nchi, ikjoàn kiichjat'aà-la Nainá. ⁴² Kitsò:

—Na'èn, tsà mejèn-lè, chjaàxìn-ná kjo'in jè; tanga mìtsà jè kitasòn 'én-na, jè kàtabitasòn tsiji.

⁴³ K'e nga tíchjat'aà-la Nainá tsatsejèn jngoò àkjale-la Nainá xi inchrobà-ne ngajmii nga kitsjaà-isa-la nga'ño. ⁴⁴ Nga tse kjo'in tísjekiín inima-la, isaá 'ño kiichjat'aà-la Nainá; chiba-la kitjoòndá-né, jè ndátsjèya-la xi chixòt'aà nangui, jní kjoàn.

⁴⁵ K'e nga jye kiichjat'aà-la Nainá, kiì ijngoò k'a-ne ñánda títsajna xita xi kota'yàt'aà-la. Tanga k'e nga ijchò, jyeé kjiyijòfè, koií kjoa-la nga 'ño 'on ma-la inima-la. ⁴⁶ Kitsò-la:

—¿Mé-ne titsayijòfè-nò? Tísjitjeen, titsi'ba-la Nainá mé-ne nga mì jé skajñoò.

*Kii komà k'e nga kindobà'ño Jesús
(Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Juan 18:2-11)*

⁴⁷ Táko tík'ée tíchja-isa Jesús, kjìn xita ijchò; jè tsó'ba íjtòn Judas, xi ya itjojiìn ts'e xita-la Jesús xi tejò ma-ne. K'e nga ijchò, kiì kasit'aà chraña-la Jesús nga kiskine'a. ⁴⁸ Jè Jesús kitsò-la:

—Ngaji Judas, ¿a k'oaá s'ín tà jngoò kjoa xi chine'aá nìngatsja-ná 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na?

⁴⁹ Jña xita-la xi i'nga, k'e nga kijtseè kjoa xi komat'in Jesús, kitsò:

—Na'èn, ¿a mejèn-lè nga kich'on-jen kicha ndojò?

⁵⁰ Jngoò xita-la Jesús tsajá-la kicha ndojò jè chí'nda-la nò'mii íjtòn, tsatet'aà líká kixi-la. ⁵¹ K'ée kitsò Jesús:

—iKì k'oaá nìkoo, kàtje kjoa!

Ikjoàn tsohót'aà-la tsja líká-la; nitoón kjòndaà-ne. ⁵² K'ée kitsò-la jña xita xi j'íkjaá xi xita sko-la nò'mii kò xita xi síkínda ingo íjtòn kò xita jchínga:

—¿Mé-ne k'oaas'ín kà'nè-nò nga kichá machitín kò yá kich'à koni tsà jngoò xita chíjé kòf'íichjaá? ⁵³ Nachrjein inchijòn tsohótijnako-nò ya nditsin ingo íjtòn; ¿mé-ne nga mìkiì ya kindobà'ño-ná? Koií kjoa-la nga jè hora jè nga jño choòn, tsajòn-nò k'e nga jè xita neíí tíhotíxoma.

*K'e nga jè Pedro mìkiì tsibénojmi nga beèxkon Jesús
(Mateo 26:57-58, 69-75; Marcos 14:53-54, 66-72; Juan 18:12-18, 25-27)*

⁵⁴ Jesús, kitsobà'ño xita, kiìkò ni'ya-la nò'mii íjtòn. Jè Pedro, tà kjììn tà kjììn tsajmeètjinguí-la. ⁵⁵ Ya jngoò osen nditsin, jña xita tsibítse jngoò ni'ín, ikjoàn tsibíttsajna'ngui jngoò itjandiì. Tikoá jè Pedro tsibìjnajiìn-la xita. ⁵⁶ K'ée jngoò chjoón chí'nda kijtseèxkon Pedro nga tíjna'ngui; kiskoò'an, kitsò:

—Xita jè, tíkooá yaá tsóhoko Jesús.

⁵⁷ Tanga jè Pedro tsoho'mat'in-né, kitsò:

—Ngaji chjoón, xita jè, mìkiì bexkoan.

⁵⁸ Xi komà ijngoò tjò, ngui jngoò xita kijtseèxkon Pedro, kitsò-la:

—Tikoá ngaji, yaá tjaàkoií Jesús.

K'ée kitsò Pedro:

—Ngaji x'íin, mìtsà ya tsòhokoaa.

⁵⁹ Nga komà iskan, tjín-la tsà jngoò hora, tíkooá 'ño okitsò ngui jngoò xita:

—Kixí kjoa, xita jè, yaá tsóhoko, tikoáá yaá i'nde-la Galilea.

⁶⁰ Pedro kitsò:

—Ngaji x'in, mìkì be mé 'én xi ko'mi-la.

Tik'eé-ne tíchja Pedro kiskindàya kóxtí. ⁶¹ Kisikátjifaya Na'èn-ná Jesús, kiskoòtsejèn-la Pedro. K'eé tsibítsjeèn-la Pedro 'én xi kitsò-la Na'èn-ná Jesús nga kitsò-la: “Jàn k'a k'oá sí nga mìkì yaxkon-ná k'e nga tikj'eè kjindáya kóxtí.” ⁶² Jè Pedro, k'eé itjo ni'ya, ikjoàn 'ño jchán kiskindàya nga 'on komà-la inima-la.

Kós'in kùichja xita xi kisìsobà-la Jesús

(Mateo 26:67-68; Marcos 14:65)

⁶³ Jñà xita xi nchisikinda Jesús, kisìsobà-la tikoá tsajá-la. ⁶⁴ Tsibíchjoà xkon, ikjoàn kiskònangui-la, kitsò-la:

—iKoaìn-nájen yá xi tí'beé-lè!

⁶⁵ Kjin kjoa tjin-isa xi kj'eí xi 'ño 'on kitsò-la.

K'e nga kiiko Jesús ñánda tjna xitaxá ítjòn ts'e xita judío

(Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Juan 18:19-24)

⁶⁶ K'e nga kis'e isén, kjòxkóya jñà xita jchínga ts'e xita judío, xita sko-la no'miì ko xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskì Moisés; kiiko Jesús ya ñánda maxkóya jñà xitaxá ítjòn; ikjoàn kiskònangui-la, kitsò-la:

⁶⁷ —Koaìn-nájen, ¿a ngaji-né xi Cristo, [xi xó kisìkasén-lè Nainá], o xi majìn-né?

Jesús kitsò:

—Tsà k'oá xán-nò: “'An-ná”, mìkì kokjeiín-nò. ⁶⁸ Tsà 'an skònangui-nò, jñò, mìkì kinókjoa tikoáá mìkì sikjnandeií-ná. ⁶⁹ Jyeé ijchò hora-la nga 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na yaá kótijnat'aà kixi-la Nainá xi 'ño tse nga'ño tjin-la.

⁷⁰ Ngats'ì xita kitsò:

—¿A ngaji-né xi Ki'ndí-la Nainá 'mì-lè?

Jesús kitsò-la:

—Jñò sobà xi obixón nga 'an-ná.

⁷¹ K'eé kitsò jñà xita:

—¿Yá xita xi mochjeén-isa-ná xi tsja 'én? Jñá sobá titsana'yà-lá koni s'in tíchja-ne tso'ba.

23

K'e nga kiiko Jesús ñánda tjna Pilato

(Mateo 27:1-2, 11-14; Marcos 15:1-5; Juan 18:28-38)

¹ Tsasítjen ngats'ì xita, kiiko Jesús ñánda tjna Pilato. ² K'e nga ijchòko nguixkon Pilato, jñà xita tsibíts'ia nga tsohóngui, kitsò:

—Xita jè, kjòtsji-najen nga kj'eí ndiyá fiko naxandá-ná. Tsò-né nga mì xó kiì kichjtjiá tsojmì xi it'aà ts'e César, xitaxá ítjòn ts'e Roma; tikoáá tsò-né nga jè xó xi Cristo [xi xó kisìkasén-ne Nainá] nga xitaxá ítjòn kijná.

³ Jè Pilato kiskònangui, kitsò-la:

—¿A ji-né xi xitaxá ítjòn-la jñà xita judío?

Kitsò Jesús:

—Ngají xi k'oá si nga 'an-ná.

⁴ Pilato kitsò-la jñà xita sko-la no'miì ko xita naxandá:

—Nimé jé xi matsji-na it'aà ts'e xita jè.

⁵ Tanga jñà xita, isaá 'ño kùichja nga tsohóngui, kitsò:

—Kj'eí s'ín okóya-la xitá naxandá nga ótsji-la kjoasi. Tsiíbíts'ia-ne nangui Galilea, kóhokji nangui Judea, skanda i Jerusalén.

K'e nga kiiko Jesús ñánda tjna Herodes

⁶ K'e nga kiinchré Pilato jè 'én xi tsò, Galilea, kiskònangui-la xitá: ¿A yaá i'nde-la? ⁷ K'e nga kis'enojmí-la nga ya i'nde-la, kisikasén-la jè xitá xi tjna xitaxá ítjòn Galilea xi 'mì Herodes; jña nàchrjein koi, tikoáá ján tjna naxandá Jerusalén. ⁸ Herodes, k'e nga kijtseèxkon Jesús, 'ño tsja komà-la nga kjòtseé mejèn-la nga skoèxkon, nga jyeé kjin kjoa kiinchré xi it'aà ts'e. Mejèn-la skoè jngoò kjoèxkón xi s'ín. ⁹ Kjìn skoya kjoa kiskònangui-la, tanga jè Jesús, nijngoò 'én kiichja. ¹⁰ Tikoáá yaá títsajna jña xitá sko-la no'miì ko xitá xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskì Moisés nga 'ño nchihóngui. ¹¹ Jè Herodes ko soldado-la tsachrjekàngui-né; kisikákjá nikje xi 'ño ndaà kjoàn koni ts'e xitaxá ítjòn nga kisìsobà-la; ikjoàn kisikasén ijngoò k'a-la jè Pilato. ¹² Nàchrjein jè, tsajoóndaà-ne jè Pilato ko Herodes; k'e nga sa ítjòn, kondraá títsajna-la xíkjin.

K'e nga kitjoònè kjoa Jesús nga kiyá

(Mateo 27:15-26; Marcos 15:6-15; Juan 18:39-19:16)

¹³ Pilato tsibíxkóya jña xitá sko-la no'miì ko jña xitaxá, ngats'ì xitá naxandá, ¹⁴ kitsò-la:

—Jñò, kinikasén-ná xitá jè nga onguioò; bixón-nó nga kjoasi ótsji-la xitá naxandá; tanga 'an, kiskònangui-la nga nguixkoòn; ngats'ì 'én xi 'bioò, nímé jé sakó-na it'aà ts'e.

¹⁵ 'Tikoáá jè Herodes, kisikasén ijngoò k'a-na xitá jè nga nímé jé kisakòt'aà-la. Tsjin-la jé nga kiyá. ¹⁶ Tsjaà-la kjo'in, ikjoàn siikíjnandeí-na.

¹⁷ K'oaá s'ín tjinè-la, k'e nga bitjo s'eí Paxko, bijnandeí jngoò xitá xi ndayá títsajna'ya. ¹⁸ Tanga jña xitá naxandá, tà jngoò jtaá kiì ngats'ì, kitsò:

—iKàtiyaà Jesús; tikíjnandeí-nájen Barrabás!

¹⁹ Barrabás, ndayá tjna koií kjoa-la nga xitá naxandá Jerusalén kisikjaán-kjoò tikoá xitá kisik'en jngoò. ²⁰ Pilato, mejèn-la nga siikíjnandeí Jesús; ijngoò k'a kiichja-la xitá naxandá. ²¹ Tanga jña xitá naxandá, isaá 'ño kiichja, kitsò:

—iTjat'aà krò! iTjat'aà krò!

²² Xi ma-ne jàn k'a kitsò-la xitá naxandá:

—¿Mé jé xi tsohótsji, mé-ne kiyá-ne? 'An, nímé jé sakó-na xi it'aà ts'e nga kiyá. Tikoáá-ne tsjaà-la kjo'in, ikjoàn siikíjnandeí-na.

²³ Siì kis'ìin xitá, 'ño kiichja nga mejèn-la krò sít'aà Jesús. Koií kjoa-la nga 'ño chja xitá naxandá ko xitá sko-la no'miì, kisikijne nga kisikitasòn Pilato. ²⁴ Jè Pilato kitsjaà okixi nga kàtitasòn koni s'ín síjé xitá naxandá. ²⁵ Kisikíjnandeí Barrabás, xitá xi xó k'oas'ín kisijé-ne naxandá xi tjna'ya ndayá nga kjoasi tsohótsji koa xitá kisik'en. Ikjoàn kisingatsja Jesús nga k'oas'ín kàtasíko koni s'ín mejèn-la.

K'e nga kisit'aà krò Jesús

(Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Juan 19:17-27)

²⁶ K'e nga kiiko Jesús nga kiì sík'en it'aà krò, kitsobà'ño jngoò xitá xi tinchrobá-ne rancho-la xi 'mì Simón xi ya i'nde-la ñánda 'mì Cirene; jè kisik'ajen krò nga kiitjinguiko-la Jesús.

²⁷ Kjìn xitá naxandá tjingui-la, tikoáá kjin íchjín tjingui-la xi kjindáyakeè nga mahimakeè kjoa xi tímat'in Jesús. ²⁸ Jesús, kisikátji, kiskoòtsejen-la, kitsò:

—Íchjín xi Jerusalén tsajòn, k'ì 'an chihindáyachaà-ná, chihindáyachaà yijo-nò ko ts'e ixti-nò. ²⁹ Kijchò nàchrjein k'e nga tse kjo'in s'e nga kitsò xitá:

“Mé tà ndaà-là jñà íchjín xi 'ndi, xi tsjìn-là ixti, xi mìkiì ki'ndí tsi'beé, xi mì ixti kisìkaki nga ìsáá chiba sùkájno.” ³⁰ Ikjoàn koiìts'ia nga kùtso-là nindoò: “¡Kàtakaà-nè-najen!” K'oa tì kùtso-là chrjangui-là nindoò: “¡Tjtsa'nde-nájen!” ³¹ 'An, koni jngoò yá xkoén, tanga 'ñó ch'o síko-na xita; jñò xi xita Jerusalén tsajòn, ìsáá tà 'ñó ch'o sùiko-nò xita koni jñà yá kixi.

³² Tìkoa kiìko jò xita xi tse jé tjín-là nga tìkoa krò kiyát'aà. ³³ K'e nga ijchòko ya i'nde ñánda 'mì I'nde Sko Mik'en, tsasíjnat'aà krò Jesús ko xita xi jò ma-ne, jñà xi tse jé tjín-là; jngoò, tsasíjnat'aà nga kixi-là koa jngoò, tsasíjnat'aà nga ngaskón-là. ³⁴ K'eé kitsò Jesús:

—Na'èn, tijchàat'aà-là; mìkiì beè mé kjoa xi s'ín.

Ikjoàn jñà soldado kisìskáko nikje-là Jesús nga kisìka'bí-là xíkjín yá ts'e koma. ³⁵ Jñà xita naxandá nchikotsejèn-là; tìkoa jñà xitaxá ítjòn nchisísobà-là, nchitsò:

—Xita xi k'ejí tsachrjetjì kjo'in; tsà kixi kjoa nga jè xi Cristo xi xó k'oas'ín jaàjìn-ne Nainá, kàtachrjetjì kjo'in yijo-là.

³⁶ Tìkoaá jñà soldado kisìsobà-là Jesús. Ijchò kinchat'aà chraña-là; kitsjaà-là nandá vinagre nga sùkiì. ³⁷ Kitsò-là:

—¡Tsà jì-né xi xitaxá ítjòn-là xita judío, tìkíjnandeí yijo-lè!

³⁸ Tìkoa tít'aàsòn-là sko krò xi 'én griego, 'én latín, ko 'én hebreo xi tsò: “Jè jèe xi Xitaxá ítjòn-là xita judío.”

³⁹ Jñà xita xi tse jé tjín-là xi tìkoa ya tjo'hónguit'aà krò, jngoò xi 'ñó 'nga kiìchjako Jesús, kitsò-là:

—¡Tsà jì-né xi Cristo [xi xó kisikasén-lè Nainá], tìkíjnandeí yijo-lè tìkoa tìkítsajnandeí-nájen!

⁴⁰ Jè xita xi ìjngoò tsohótiko xíkjín, kitsò-là:

—¿A mì tsakjoòn-là Nainá nga ngásòn kjo'in titsanìkjaán? ⁴¹ Xi okixi, jñá ok'ín-ná nga sùkjaán kjo'in nga kichjiá jé-ná, koi kjoa-là nga 'ñó ch'o ki'né; tanga jè xita jè, nímé xi ch'o kis'ìn.

⁴² K'eé kitsò-là Jesús:

—Tìkítsjeèn-ná k'e nga jye kíts'ìi nga kotixomai.

⁴³ K'eé kitsò Jesús:

—Okixí xi xan-lè; i'nde, ján kijnako-ná ngajmì ya i'nde ñánda 'ñó ndaà choòn.

K'e nga k'en Jesús

(Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Juan 19:28-30)

⁴⁴ K'e nga ijchò nchisen, kòjñò nga tjtsa isò'nde skanda xi jàn nga nguixòn. ⁴⁵ Jè ts'oi, kòjñò, koa jè nikje xi tjo'hóya jngohosen ingo ítjòn, jòya komà nga kixojndà. ⁴⁶ Jesús 'ñó kiìchja, kitsò:

—¡Na'èn, ndseji bíjnaya inìma-na!

K'e nga jye okitsò, k'en.

⁴⁷ Jè xita sko-là soldado, k'e nga kijtseè kjoa koi koni s'ín komà, kijtseèxkón Nainá, kitsò:

—Kixí kjoa, xita jè, xita kixi-né.

⁴⁸ Ngats'ìi xita xi chixoña nga nchikotsejèn, k'e nga jye kijtseè kjoa xi komà, kiì-ne ni'ya-là; kisìjts'ìn-sòn inìma-là nga 'ñó tse kjoaba kis'ejìin inìma-là.

⁴⁹ Ngats'ìi xita xi beèxkon Jesús ko íchjín xi inchrobà-tjingui-là skanda ján Galilea, kjiin jncha-ne nga nchikotsejèn-là.

K'e nga kisìhjiin Jesús

(Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Juan 19:38-42)

⁵⁰ Tíjna jngoò x̄it̄a xi 'mì José xi 'ñó ndaà x̄it̄a, t̄ikoaá x̄it̄a kix̄i-né. Yaá i'nde-la ñánda 'mì Arimatea, jngoò nax̄andá xi ch̄ja-ne Judea. T̄ikoaá xá ít̄jòn t̄jín-la ts'e x̄it̄a judío. ⁵¹ Jè José, t̄ikoaá t̄ikoaá-la nga mejèn-la skoe kó s'ín otíxoma Nainá; mìkiì t̄jngoò-ikon koni s'ín tsajoóya-ne x̄it̄axá x̄ikjín koni s'ín kisik̄o Jesús. ⁵² Kiikon Pilato; kiì síjé'nde-la nga k̄jinchrobàko yijo-la Jesús. ⁵³ Kiskónájen-t'aà krò; kisikájté jngoò nikje lino chroba. Ikjoàn kiì kíhijìn. Kiskin's'en-ngui jngoò ngajo mik'en ñánda nga xó k'oas'ín kitáx'a-ne nax̄i. I'nde jè, ni saá jngoò mik'en sihijìn. ⁵⁴ Nàchrjein jè, víspera-la s'eí Paxko-né; jye kjomeé bijchó hora nga kots'ia jè nàchrjein n̄ikjaya.

⁵⁵ Jñà íchjín xi t̄jiko kóni nga inchrobà-ne Galilea, kiit̄jngui-la; kijtseèkon ngajo mik'en kó s'ín kisijna yijo-la Jesús. ⁵⁶ K'e nga j'ii-ne ni'ya-la tsibítsajnandaà x̄kiì xi 'ñó ndaà jne k̄o x̄kiì na'yo. Ikjoàn kisikjaya íchjín jè nàchrjein n̄ikjaya, koni s'ín t̄ichja kjotíxoma.

24

Mé xi komà k'e nga jaáya-la Jesús

(Mateo 28:1-10; Marcos 16:1-8; Juan 20:1-10)

¹ Jè nàchrjein nga tàts'en xomàna, 'ñó tajñòya kiì jñà íchjín ya ngajo mik'en ñánda kisihijìn Jesús nga kiik̄o x̄kiì jne xi tsibítsajnandaà nga k̄ix̄ten-jno yijo-la Jesús; t̄ikoa k̄jihijtako íchjín xi k̄jeí. ² K'e nga ijchò, kijtseè jè ndajo xi t̄ichjoàto-la ngajo mik'en, x̄in kijna. ³ K'e nga jahas'en-ngui ngajo mì t̄i kiì kjòtsji-la yijo-la Na'èn-ná Jesús. ⁴ K'e nga nchisikájno íchjín koi, tà n̄itoón chinchat'aà jò-la x̄it̄a x'ín xi íkjá nikje xi ote ni'ín kjoàn. ⁵ Íchjín koi, tà kitsakjòn-la; chincha-ñiat'aà nangui. K'eé kitsò jñà x̄it̄a x'ín xi jò ma-ne:

—¿Mé-ne i binchaàtsjijìn-là mik'en jè x̄it̄a xi t̄jnakon? ⁶ Mì t̄i yá t̄jín-ne ijndé, jyeé kòfaáya-la. T̄ikítsjeèn koni s'ín kitsò-nò k'e nga t̄isa tsibìjna Galilea, ⁷ nga kitsò: “Mochjeén-né nga jè Ki'ndí-la X̄it̄a, jñà kongatsja x̄it̄a jé nga koòt'aà krò tanga k'e nga kijchò jàn nàchrjein kjoaáya-la.”

⁸ Jñà íchjín koi, k'eé tsibítsjeèn-la koni s'ín kitsò Jesús. ⁹ K'e nga j'ii-ne nga kiì katsejèn-la ngajo mik'en, tsibénojmí-la jñà x̄it̄a xi tsibíxáya-la xi tejngoò ma-ne k̄o x̄it̄a xi i'nga. ¹⁰ Jñà íchjín koi, jè xi 'mì María Magdalena, Juana, María xi nea-la ma-ne Jacobo k̄o xi k̄jeí íchjín-isa; jñà xi ijchòko 'én nga tsibénojmí-la jñà x̄it̄a xi tsibíxáya-la. ¹¹ Tanga jñà x̄it̄a-la Jesús, xi kjoa n̄iton, tà kjoaská komà-la; mìkiì kòk̄jeíin-la 'én xi tsibénojmí-la jñà íchjín.

¹² Tanga jè Pedro, tsangachikon, kiì katsejèn-la ngajo mik'en; k'e nga kiskoòtsejèn-s'en ngajo, kijtseè nga tà jñà kjioò nikje xi kisìjtéjìn Jesús. Ikjoàn kiì-ne ni'ya-la; tà kjòxkón-la kjoa xi komà.

Ndiyá Emaús

(Marcos 16:12-13)

¹³ Tjje-ne nàchrjein, jò x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la Jesús nchifi jngoò nax̄andá xi 'mì Emaús, xi t̄jín-la tsà tejngoò kilómetro skanda ján Jerusalén. ¹⁴ Nga nchifi ya ndiyá, koií nchijoóya-ne ngats'ii kjoa xi komà. ¹⁵ Nga nchijoónojmí t̄ikoa nchikjònangui-la x̄ikjín ijchòt̄jngui chraña-la xi tjje-ne Jesús xi taña tsobáhijtako. ¹⁶ Tanga jñà, k'oaá komà-la koni tsà t̄ichjoà x̄kon, mìkiì kijtseèkon. ¹⁷ Jesús kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Mé 'én xi ondaà chibàya-nò nga tjaàya ndiyá? ¿Mé-ne ba t̄jín-nò?

¹⁸ K'eé kiichja Cleofas, kitsò:

—Ngats'ii x̄it̄a nax̄andá Jerusalén, tà j̄i t̄a jngoò-lè xi mìkiì t̄jijn-lè jè kjoa xi komà ján Jerusalén, jñà nàchrjein xi tsato.

¹⁹ Jesús kitsò:

—¿Mé kjoa-ne?

Jñà xita koi kitsò-la:

—Kjoa ts'e Jesús xi Nazaret i'nde-la, jè xi kiichja ngajo-la Nainá; kis'eé-la nga'ño, ma yijeé-la nita mé kjoa-ne, nita mé 'én-ne nga nguixkon Nainá, nguixkon ngats'iì xita naxandá. ²⁰ Xita sko-la no'miì, ko xitaxá tsajen, kisingatsja xita Romano nga kisik'en, tsohót'aà krò. ²¹ Ngajen, titsachiñá-lajen, bixón-nájen tsà jè Mesías xi siikítsajnandejí-ne xita naxandá Israel. Tanga i'ndeì, jyeé tjin-la jàn nachrjein nga k'oas'ín komà kjoa koi. ²² Tikoáá tjin i'nga íchjín xi títsajnajin-najen, xi tajñòya kòfi katsejèn-la jè ngajo mik'en. K'e nga kòf'i-ne kabincháxkón-najen nga kábénojmí-najen ²³ nga mì xó kii kàsakó-la yijo-la Jesús; tikoá kàbeèxkon xó àkjalé xi kàtsò-xó-la: Jesús tíjnakon-né. ²⁴ K'eé kòfi i'nga xita xingui-jen xi kòfi katsejèn-la ngajo mik'en, k'oaá tís'ín kàbeèxkon koni s'ín kàtsò jñà íchjín tanga jè Jesús, mì xó kii kòbeè.

²⁵ K'eé kitsò Jesús:

—¿Mé tà tònò-nò tikoá mé tà tájaàjìn tjin inima-nò nga mikii ndaà mokjeiín-nò kjoa xi kitsò jñà xita xi kiichja ngajo-la Nainá! ²⁶ ¿A mitsà tíjìn-nò? K'oaá s'ín tjinè-la Cristo, [xita xi xó kisikasén-ne Nainá], nga ítjòn siikjeiín kjo'in, ikjoàn kjoahas'en ngajmiì ñánda jeya kijna.

²⁷ Tsibénojmíya-la kó tsòya-ne koni s'ín tíchja ngats'iì Xojon-la Nainá it'aà ts'e Cristo. Tsibíts'iaqo-ne xojon xi kiskii Moisés; ikjoàn tsibénojmíya-la ngats'iì xojon xi kiskii jñà xita xi kiichja ngajo-la Nainá.

²⁸ K'e nga ijchò ya naxandá ñánda nchifi xita koi, Jesús, k'oaá kis'iin koni tsà isa kjin tifi. ²⁹ Tanga jñà xita koi, kjo'ño kis'iin-la nga kisikijna; kitsò-la:

—Tijnako-nájen; jyeé kjòhoxòn, jye kiskaàtji ts'oi.

Jè Jesús, kòkjeiín-la; jahas'en ni'ya; tsibijnako. ³⁰ K'e nga jye títsajnat'aà ímixa, kiskoé inchrajín, kitsjaà-la kjondaà Nainá, kisixkoaya, ikjoàn kitsjaà-la jñà xita. ³¹ K'eé kitáx'a xkon; kijtseèxkon nga jè Jesús; tanga jè Jesús, tà kichijà-né nga nguixkon xita koi. ³² K'eé kitsò-la xíkjin:

—Koi-la kjoa-la nga ndaà kòmatsja-la inima-ná k'e nga tíhókonojmí-ná ya iya ndiyá nga tibenójmí-ná kjoa ts'e Xojon-la Nainá.

³³ Mì tì kii kiskoðña-ne, kisikátji nitoón-ne nga kii-ne Jerusalén; ijchò ijngòò k'a-ne jngòò ni'ya ñánda títsajnajtín xíkjin xi tejngòò ma-ne ko xita xi k'ejí-isa.

³⁴ Jñà xita xi tejngòò ma-ne kitsò-la xíkjin:

—Kixí kjoa, jyeé kòfaáya-la Na'èn-ná Jesús; jyeé kòbeèxkon Simón.

³⁵ K'eé tsibénojmí jñà xita xi jò ma-ne kó s'ín komàt'in ya iya ndiyá koá kó s'ín komà nga kijtseèxkon Jesús k'e nga kisixkoaya inchrajín.

*K'e nga jè Jesús tsatsejèn-jìn osen ñánda títsajna xita xi kota'yàt'aà-la
(Mateo 28:16-20; Marcos 16:14-18; Juan 20:19-23)*

³⁶ Táko tìk'eé nchichja-isa nga nchibénojmí-la xíkjin kjoa koi, nga tsasijnajin osen-la Jesús; kisihixat'aà, kitsò-la:

—Nainá, 'nchán kàtasíkítsajna-nò.

³⁷ Jñà xita koi, tsí ndaà kitsakjòn, koá tsí ndaà kisinchaàxkón; k'e nga kijtseè, komà-la tsà tà inima-la mik'en-né. ³⁸ Tanga Jesús kitsò-la:

—¿Mé tà ndaà tsakjoòn-nò? ¿Mé-ne k'oa tsò-ne kjohítsjeèn xi bitjojin inima-nò? ³⁹ Chítsejèn-là ndsaa ko ndsokoaà. 'An-ná. Tjat'aà-ná ndsaa koá chítsejèn-ná. Jngòò xita xi tà inima, tsjin-la yijo, tikoáá tsjin-la nindaà, tanga 'an, tjin-na koni s'ín titsa'yaà-ná.

⁴⁰ K'e nga jye okitsò-la, tsakó-la tsja ko ndsoko. ⁴¹ Tanga jñà xita-la mikii xatí kòkjeiín-la nga tsja komà-la tikoá kisinchaàxkón nga kijtseèxkon Jesús; k'eé kiskònangui Jesús, kitsò-la:

—¿A tjin chiba-nò tsojmì xi ma chine?

⁴² Kitsjaà ìtsé-la tìn xi jye kichjàn, kò tsjén-la cho cera. ⁴³ Jesús kiskoé, ìkjoàn kiskine nga nguixkòn jñà xita-la. ⁴⁴ K'eé kitsò-la jñà xita-la:

—Jñà kjoa xi komàt'ian, jñà-né xi tsibenojmí-nò k'e nga tisa tsohótijnako-nò. K'oaá s'ín kixan-nò nga kítasòn yije-né koni s'ín tíchja xojoñ it'aà ts'an, jè kjotíxoma-la Nainá xi kiskìi Moisés kò ts'e xita xi kiichja ngajo-la Nainá kò xi tjit'aà libro ts'e Salmo.

⁴⁵ K'eé kisìkichiya-la kjohítsjeèn-la mé-ne nga kàtjahas'en-jìin-la koni s'ín tíchja Xojoñ xi tjit'aà 'Én Tsjeè-la Nainá. ⁴⁶ Kitsò-la:

—K'oaá s'ín tíchja Xojoñ-la Nainá nga tsò nga 'an xi Cristo, [xi xó kisìkasén-na Nainá], k'oaá s'ín tjinè-na nga kiyá; tanga k'e nga kijchò jàn nachrjein, kjoaáya-na it'aà ts'e kjoa biyaà. ⁴⁷ Xi it'aà ts'an, Nainá siichàat'aà-la jé-la xita k'e nga siikájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne. Jè 'én koi, mochjeén-né nga kinókjoayajìin yije-la xita mats'iaako-ne Jerusalén kó nga tíjtsa isò'nde. ⁴⁸ Jñò kénajmió kjoa kixi koni s'ín komà. ⁴⁹ An sikasén-nò jè kjotjò xi tsjá Na'èn-na koni s'ín kitsjaà tso'ba. Tanga jñò, ìí tìtsajna naxandá Jerusalén skanda k'e nga tjoé-nò nga ñó-la Nainá xi nchrobá-ne ngajmiì.

K'e nga kùimijìn ngajmiì Jesús

(Marcos 16:19-20)

⁵⁰ K'eé kiiko xita-la skanda ján naxandá Betania. Kiskimiì'nga tsja nga kisijét'aà-la Nainá nga katasíchikon-t'in jñà xita koi. ⁵¹ K'e nga tísijét'aà-la, kitjámì'nga nga kù-ne ngajmiì. ⁵² Jñà xita-la, k'e nga jye chincha-xkó'nchit'aà-la nga jeya kisikíjna Jesús, kù-ne Jerusalén; 'ñó tsja kis'e-la. ⁵³ Nachrjein inchiòn tsibìtsajnaya ingo ítjòn nga kitsjaà-la kjondaà Nainá tìkoa jeya kisikíjna.

'Én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo koni s'ín kiskì San Juan

Jesucristo xi 'Én-la Nainá, xitàá komà

¹ K'e nga tisa tàts'en-la kjoa, jè 'Én, jyeé k'oa tíjna-né. Yaá tíjnako Nainá. Jè 'Én, Nainá-né. ² Ko yaá tíjnako Nainá skanda tisa tàts'en-la kjoa. ³ Jè Nainá, k'e nga tsibíndaà ngats'ì tsojmì xi tjin, it'aà ts'eé 'Én tsibíndaà; nì mé tsojmì tjin xi mì it'aà ts'e kisindaà. ⁴ Jè 'Én, it'aà ts'e-né nga títsajnakon xità; jè kjoa nga títsajnakon xità, jè-né ni'ín xi síhiseèn-la ngats'ì xità. ⁵ Jè ni'ín xi síhiseèn ñánda jñò choòn, ote-né, ko jè kjoa jñò mìkì ma síkijne-la ni'ín nga síkits'o.

'Én xi kùichja Juan it'aà ts'e Cristo

⁶ Tsibìjna jngoò xità xi 'mì Juan xi Nainá kisikasén. ⁷ Jè j'ì tsjá 'én it'aà ts'e ni'ín xi síhiseèn, mé-ne ngats'ì xità kòkjeiín-la koni s'ín kùichjaya. ⁸ Mìtsà jè Juan ni'ín xi síhiseèn-la xità, tà 'én j'ì tsjá it'aà ts'e ni'ín xi síhiseèn-la xità. ⁹ Jè ni'ín xi nguì kixi kjoa xi síhiseèn-la ngats'ì xità, yaá tìnchrobá i isò'nde.

¹⁰ Í tsibìjna isò'nde, ko it'aà ts'eé kisindaà isò'nde, tanga jñà xità isò'nde mìkì kijtseèxkon. ¹¹ J'ì nangui ñánda ts'e, tanga jñà xità-la mìkì kiskoétjò. ¹² Ngats'ì xità xi kiskoétjò tikoá kòkjeiín-la jñà 'én xi kùichja, k'oaá s'ín kitjò'nde-la nga Ki'ndí-la Nainá ma, ¹³ tanga mìtsà koi kjoa-la nga jní kits'iin-jìin, nì mìtsà koi kjoa-la nga it'aà ts'e xità kits'iin; koi-né nga it'aà ts'e Nainá kits'iin.

¹⁴ Jè 'én, xitàá komà, jì tsibìjnajìin-najen. Ki'ya-nájen kjoa jeya-la nga Ki'ndí tà jngoò-la Nainá. 'Ñó tjin-la kjondaà ko kjoakixi.

¹⁵ Juan kitsjaà 'én it'aà ts'e, kitsò:

—Jè jèe xi k'oa s'ín kixan-nò k'e nga kixan-nò: “Jè xi sa nchrobá tjingui-na, jè isa tíjna ítjòn-na, nga isa kjòtseé tíjna koni 'an.”

¹⁶ 'Ñó tse kjondaà kitjoé-ná ngats'iaá, sa 'ñó, sa 'ñó kochikon-t'ian. ¹⁷ Jè kjotíxoma, it'aà ts'e Moisés j'ì-ne, tanga xi kjondaà ko kjoakixi, it'aà ts'e Jesucristo j'ì-ne. ¹⁸ Nì saá jngoò xità beèxkon kó kji Nainá. Tà jè xi ki'ndí tajngoò-la xi ya tíjnat'aà-la, bénojmi kixi-ná it'aà ts'e.

'Én xi tsibénojmi Juan it'aà ts'e Jesús

(Mateo 3:11-12; Marcos 1:7-8; Lucas 3:15-17)

¹⁹ Jñà 'én koi xi kitsjaà Juan, k'e nga jñà xità judío xi títsajna Jerusalén kisikasén-la no'mù ko xità levita ñánda tíjna Juan nga kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Yá xità-ne jì?

²⁰ Juan tsibénojmi kixi-né; mìkì tsakajna'ma, kitsò:

—Mìtsà 'an xi Cristo, xità xi xó kisikasén-ne Nainá.

²¹ Xità koi jngoò k'a kiskònangui-la kitsò-la:

—¿Yá-né ngaji? ¿A jì-né Elías?

Juan kitsò:

—Majìn, mìtsà 'an.

—¿A jì-né xità xi chja ngajo-la Nainá xi tjinè-la nga kjoíí?

Juan kitsò:

—Majìn, mìtsà 'an.

²² Jngoò k'a kiskònangui-la, kitsò-la:

—Kot'ìn-nájen, yá-ne jì, mé-ne nga koma konguíko-lajen 'én jñà xità xi kàsikasén-najen. ¿Mé 'én xi k'oi-nájen it'aà tsiji?

²³ K'eé kitsò Juan:

—'An-ná x̄ita xi 'ñó chjàya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixì choòn: “Tjandaà kixiõ ndiyá-la Nainá”, koni s'ín kitsò Isaías, x̄ita xi kiichj̄a ngajo-la Nainá.

²⁴ Jñà x̄ita xi ijchò kjònangui-la Juan, x̄ita fariseo-né. ²⁵ Ìjngò k'a kiskònangui-la, kitsò-la:

—Tsà mìtsà j̄i xi Cristo, n̄i Elías, n̄i jè x̄ita xi chj̄a ngajo-la Nainá, mé-ne x̄ita 'nè-ne bautizar.

²⁶ Kiichj̄a Juan kitsò:

—'An tà nandá s'iin-na bautizar x̄ita, tanga t̄ijnaj̄iìn jngò-nò xi jñò mìkì yaxkon, ²⁷ jè xi iskan kjoí, jè xi is̄a t̄ijna ítjòn koni 'an; skanda mìkì t̄j'nde-na nga 'an sk̄j̄nda'ñoá xox'ín-la xojté-la.

²⁸ Ngats'ìi kjoa koi, ján naxandá Betania nga k'oas'ín komà, naxandá xi kijna xijngoaà ndá je Jordán, ñánda kis'iin bautizar x̄ita jè Juan.

²⁹ Nga komà nchijòn, Juan kijtseè Jesús nga t̄inchrobákon, kitsò:

—¿Chítsejèn-là, jè jèe xi síkasén Nainá k'oaa ngaya-la koni Orrè Ki'ndí xi faáxìn jé-la x̄ita isò'nde! ³⁰ Jè jèe xi k'oaa kixan-nò k'e nga kixan: “Nchrobá t̄jngui jngò-na x̄ita x'ín xi is̄a t̄ijna ítjòn-na nga is̄a kjòtseé t̄ijna koni 'an.”

³¹ T̄ikoaá 'an, mìkì bexkoan yá-né jè. Koi kjoa-la nga ta nandá s'in-na bautizar x̄ita mé-ne jñà x̄ita naxandá Israel skoexkon-ne.

³² Juan, k'oas'ín kitsjaà 'én nga kitsò:

—Kijtseè-ná jè Inima Tsjeè-la Nainá nga itjojen-ne ngajmì koni kji n̄ise paloma kji, tsib̄ijnasòn-la Jesús. ³³ 'An, k'j'eè k̄i bexkoan, tanga jè Nainá xi kisikasén-na nga k̄o nandá s'iin-na bautizar x̄ita, kitsò-na: “Jè xi jch̄i nga k̄itjojenè-la Inima Tsjeè-na nga ya k̄ijnasòn-la, jè-né xi k̄o Inima Tsjeè-na s'iin-ne bautizar x̄ita.” ³⁴ 'An, k'oaa s'ín kijtseè, k'oaa ma-ne k'oas'ín tsjaà 'én nga Jesús, jè xi Ki'ndí-la Nainá.

X̄ita xi kiskoòta'yàt'aà ítjòn-la Jesús

³⁵ Nga komà nchijòn, Juan yaá t̄ijna ìjngò k'a; t̄jko jò x̄ita xi kota'yàt'aà-la.

³⁶ Juan kijtseèxkon Jesús nga t̄ikoa ya tsóba, kitsò:

—¿Chítsejèn-là, jè jèe xi orrè-la Nainá [xi kiyátj̄i jé-la x̄ita]!

³⁷ Ingajò x̄ita koi, k'e nga k̄i'nchré koni s'ín kitsò Juan, k̄it̄jngui-la Jesús.

³⁸ Jesús k'e nga kisikátjiya, kijtseè nga x̄ita t̄jngui-la kitsò-la:

—¿Mé xi binchaàtsjioè?

Ingajò x̄ita koi, kiichj̄a, kitsò:

—Maestro, ¿ñánda t̄ijni?

³⁹ Jesús kitsò-la:

—Nchrobá, chítsejèn.

Ikjoàn k̄it̄jngui-la, kijtseè ñánda b̄ijna Jesús. Yaá tsib̄itsajnakò nga jye kjòhoxòn, ijchò-la tsà xi ñijòn.

⁴⁰ Ingajò x̄ita koi, jñà xi k̄it̄jngui-la Jesús k'e nga k̄i'nchré-la koni s'ín kitsò Juan, jngò xi 'mì Andrés xi 'ndse ma Simón Pedro. ⁴¹ Andrés k̄i kátsji ítjòn 'ndse xi 'mì Simón, kitsò-la:

—Jyeé k̄ayaxkon-jen jè Mesías [xi xó kisikasén-ne Nainá]. Jè 'én Mesías, Cristo tsòya-ne.

⁴² Andrés k̄iikò Simón xi 'ndse ma ya ñánda t̄ijna Jesús. Jesús, k'e nga kijtseè, kitsò-la:

—Ngaj̄i-né xi 'mì-lè Simón xi ki'ndí-la ma Jonás. I'ndēj, Cefas k'oín-lè ('én xi Pedro tsòya-ne).

K'e nga Jesús kiichj̄a-la jè Felipe k̄o Natanael

⁴³ Nga komà nchijòn, Jesús k'oaá s'ín kisikítsjeèn nga ján kjoì nangui Galilea. Kiskaàjììn Felipe, kitsò-la:

—Nchrobá tjingui-ná.

⁴⁴ Felipe, yaá ì'nde-la naxandá Betsaida, ya ñánda ì'nde-la Andrés ko Pedro.

⁴⁵ Felipe kiì kátsji Natanael, kitsò-la:

—Jè xitá xi oxkit'aà kjotíxoma xi kiskì Moisés ko xitá xi kiìchja ngajo-la Nainá, jyeé kà yaxkon-jen nga jè Jesús xi ki'ndí-la José xi Nazaret ì'nde-la.

⁴⁶ Natanael, kitsò-la Felipe:

—Ján naxandá Nazaret, ¿a tjin jngoò xi ndaà xitá xi ya kitjokàjììn-ne?

Felipe kitsò:

—Nchroboí, chítsejèn-la.

⁴⁷ Jesús, k'e nga kijtseè Natanael nga tinchrobákon, kitsò:

—Jè xitá jè xi nguì kixi kjoa nga xitá Israel nga ndaà tísíchá yijo-la ko mìkì konachan.

⁴⁸ Natanael kitsò:

—¿Kó s'ín ma-ne nga yaxkon-ná?

Jesús kitsò:

—K'ée kòbe-lè k'e nga tikj'eè chja-lè Felipe nga tijna'ngui yá toò iko.

⁴⁹ Natanael kitsò:

—Maestro, ngaji-né xi Ki'ndí-la Nainá; ji-né xi xitaxá ítjòn-la naxandá Israel.

⁵⁰ Kiìchja Jesús kitsò:

—¿A koi-né nga xan-lè: Kòbe-lè k'e nga tijna'ngui yá toò iko nga mokjeiín-lè? K'oaá xan-lè nga isa 'ñó tse kjoxkón jchaá-isi.

⁵¹ Ìjngoò k'a kiìchja Jesús kitsò:

—Nguì okixi xi xan-nò, nachrjein xi sa f'ii isa jchaxkoòn ngajmì nga tix'á koa jña àkjalè-la Nainá fimijìn koa nchrobájen nga tjímat'aà-na xi Ki'ndí-la Xitá xan-la yijo-na.

2

Jè kjoxkón xi kis'ìn ítjòn Jesús

¹ Xi komà jàn nachrjein, kis'e jngoò s'eí nga chixàn xitá ján naxandá Caná, ya nangui Galilea. Tikoaá yaá tjna jè nea-la Jesús. ² Tikoa kinokjoà-la Jesús ko xitá xi kota'yàt'aà-la ya ñánda chixàn xitá. ³ K'e nga jyehet'aà vino, jè nea-la Jesús kitsò:

—Mì tì mé vino tjin-ne.

⁴ Jesús kitsò:

—¿Mé xi ma-lè? ¿Mé-ne 'an kò'mì-ná? Kj'eè kiì bijchó nachrjein-na nga skoe-na xitá yá-ná 'an.

⁵ Jè nea-la Jesús kitsò-la jña xitá xi bíya vino:

—K'oaá s'ín tikitasòn yije-là koni s'ín tsò-nò.

⁶ Ya títajna joòn tiji ndajo xi sinchá nandá, xi síkjeén jña xitá judío nga ma sítsjeè-ne tsojmì xi tjin-la koni s'ín tjin kjotíxoma-la xi xkón tjin. Jña tiji kjiaá-la tsà jò ko tsà jàn nisa nandá. ⁷ Jesús kitsò-la jña xitá chi'nda xi nchibíya vino:

—Tínchaà nandá tiji koi.

Jña xitá chinchá nandá; jngoò k'aá kisítseè. ⁸ Ikjoàn kitsò Jesús:

—Tínachrjeè chiba vino; tanguíko-là jè xi tísís'in-la xitá.

K'ée kiiko-la. ⁹ Jè xitá xi oko-la nga tísís'in-la jña xitá, kiskoòt'aà nandá xi vino komà; xitá jè, mìkì tjiìn-la ñánda j'ii-ne. (Tà jña tjiìn-la xitá chi'nda xi tsachrje nandá.) Jè xitá xi oko-la, k'ée kiìchja-la xitá x'in xi chixàn, ¹⁰ kitsò-la:

—Ngats'ìi x̄ita, jè tsjá ítjòn vino xi 'ñó ndaà; k'e nga jye 'ñó 'biì j̄nà x̄ita, k'eé tsjá xi chiba ndaà. Tanga ngaji, kòbinchatjó-né xi 'ñó ndaà, skanda saá tì'biì.

¹¹ Jè kjojkón xi kis'ìin ítjòn Jesús ján naxandá Caná nangui xi chja-ne Galilea; k'oaá s'ín tsakó kjoa jeya-la ko j̄nà x̄ita xi kota'yàt'aà-la kòkjeín-la ít'aà ts'e.

¹² Xi jye komà iskan, Jesús kii ján naxandá Capernaum; kiiko nea-la, 'ndse, ko x̄ita xi kota'yàt'aà-la. Tà chibaá nachrjein tsibítsajna ya naxandá jè.

K'e nga kii s'eí Jesús ján Jerusalén

(Mateo 21:12-13; Marcos 11:15-18; Lucas 19:45-46)

¹³ Nga jye nchrobá machraña s'eí-la x̄ita judío xi bitjo k'e nga itjokàjìn kjo'in ján nangui Egipto, Jesús kii ján Jerusalén. ¹⁴ K'e nga jahas'en ingo ítjòn, kijtseé nga tjín x̄ita ya ndítsin ingo xi nchihotjina nchraja ko orré ko paloma; tikoá títsajna xi síkjatjya ton. ¹⁵ Jesús tsibíndaà ingoè na'ñó xi tsaja-la j̄nà x̄ita nga tsachrje yije ya ndítsin ingo, ko nchraja ko orré. Tsibíxteèn ton-la j̄nà xi síkjatjya ton. Ingoè k'aá chinchá ngajten ímíxa-la. ¹⁶ J̄nà x̄ita xi nchihotjina nise paloma, kitsò-la:

—Tínachrjeé yije cho koi; kii ni'ya ndítsin 'nè ni'ya-la Na'èn-na.

¹⁷ J̄nà x̄ita xi kota'yàt'aà-la k'eé tsibítsjeèn-la nga k'oas'ín tjít'aà Xojon-la Nainá nga tsò: “Ñó matsjake ni'ya-lè; koií kjoa-la nga machinikeè.”

¹⁸ J̄nà x̄ita judío kiskònangui-la Jesús, kitsò-la:

—¿Mé kjojkón xi okoò-nájen nga tjín-lè kjoíxoma ít'aà ts'e kjoa xi 'nì?

¹⁹ Kiichja Jesús kitsò-la:

—Tíkixàña ingo jè, 'an, jàn nachrjein kindàya ìjngoè k'a-na.

²⁰ Kitsò j̄nà x̄ita judío:

—Ingo jè ichán joèn nó kisindaà-ne, koa jí, ¿a tà jàn nachrjein kíndaà x̄itse ìjngoè k'a-ne?

²¹ Tanga jè ingo xi kisikaxki Jesús, jè yijo-la xi okitsò-la. ²² K'e nga jye jaáya-la Jesús nga k'en, k'eé tsibítsjeèn-la j̄nà x̄ita xi kota'yàt'aà-la 'én xi okitsò. K'eé kòkjeín-la koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá ko 'én xi kiichja Jesús.

Jesús, kós'ín ma ndaá beè inima-la ngats'ìi x̄ita

²³ Jesús k'e nga tsibijna s'eí Paxko ján Jerusalén, kjìn x̄ita kòkjeín-la ít'aà ts'e k'e nga kijtseé kjojkón xi kis'ìin. ²⁴ Tanga Jesús mìtsà nguì ndaà tíjngoè ikon ít'aà ts'e x̄ita koi, nga jyeé beèxkon yije x̄ita. ²⁵ Jesús mikiì mochjeén-la nga kj'eíi x̄ita okitso-la kó s'ín j̄nà x̄ita; jè, jyeé beè inima-la x̄ita kós'ín síkítsjeèn.

3

K'e nga jè Jesús tsohókò Nicodemo

¹ Tsibijna jngoè x̄ita fariseo xi tikoá x̄ita ítjòn tsibijna ít'aà ts'e x̄ita judío; Nicodemo ki'mì. ² Jngoè k'a j'ìikon Jesús k'e nga j̄nò, kitsò-la:

—Maestro, 'ya-nájen nga jè Nainá kisikasén-lè mé-ne kòkóya-nájen. Nga jngoè x̄ita xi mìtsà Nainá tíjnako, mikiì koma-la s'ìin kjojkón xi jí 'nì.

³ Jesús kitsò-la:

—Xi nguì okixi, k'oaá xan-lè, jè x̄ita xi mikiì jts'ín x̄itse ìjngoè k'a-ne, mikiì skoe kó s'ín otíxoma Nainá.

⁴ Nicodemo kiskònangui, kitsò:

—¿Kós'ín koma jts'ín x̄itse ìjngoè k'a x̄ita xi jye kòjchínga? Nì ítse koma kjoahas'en ìjngoè k'a indso'ba nea-la nga jts'ín ìjngoè k'a.

⁵ Kiichja Jesús kitsò:

—Xi nguì okixi, k'oaá xan-lè, jè xi mì ít'aà ts'e nandá ko Inima Tsjeè-la Nainá jts'ín-ne, mikiì koma kjoahas'en-jìn ñánda tíhotíxoma Nainá. ⁶ Jè xi ts'ìin ít'aà

ts'e xita, xita-né. Koa jè xi ts'ìn it'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá, inima-né. ⁷ Ki maxkón-lè koni s'ín tixan-lè: “Mochjeén-né nga jts'ín xitse ijngoò k'a-ne jña xita.” ⁸ Jè tjo 'ba-né nita ñánda-ne; na'yà-la nga one. Tanga mìkiì 'ya-la ñánda nchrobá-ne, tikoà mìkiì 'ya-la ñánda fi. K'oaá tís'ín ma yije ngats'ii xi it'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá ts'ìn-ne.

⁹ K'ée kitsò Nicodemo:

—¿Kós'ín ma-ne nga k'oas'ín koma-ne kjoa koi?

¹⁰ Jesús kitsò-la:

—Ngaji, maestro tijni ts'e xita naxandá Israel. ¿Mé-ne mìkiì tíjìn-lè kjoa koi? ¹¹ Xi nguì okixi, k'oaá xan-lè: Jè kjoa xi ma-najen, k'oaá s'ín nokjoà-jen; xi jye kina'yà-jen, k'oaá s'ín benojmí-jen. Jñò, mìkiì mokjeiín-nò 'én-najen. ¹² K'e nga benojmí-nò kjoa xi tjín isò'nde, mìkiì mokjeiín-nò. ¿A kokjeiín-nò tsà keenojmí-nò kjoa xi tjín ján ngajmii?

¹³ 'Nì saà jngoò xita xi jye kùimijìn ján ngajmii; tà jè Ki'ndí-la Xita xi ngajmii tíjna nga ya itjojen-ne. ¹⁴ Koni s'ín kis'ìn Moisés nga kiskimii'nga yá xi tjoót'aà ye kicha bronze ya i'nde it'aà xìn ñánda kixi choòn, k'oaá tís'ín tjínè-la jè Ki'ndí-la Xita nga tjámittjen-t'aà jè yá, ¹⁵ mé-ne ngats'ii xita xi kokjeiín-la it'aà ts'e, mìkiì chija, s'ée-la kjoabinachon nita kjé-ne.

¹⁶ 'Nainá 'ño tsatoó kjòtsjakeè xita isò'nde nga kitsjaà Ki'ndí-la xi tajngoò ma-ne, mé-ne ngats'ii xita xi mokjeiín-la it'aà ts'e, mìkiì chija; s'ée-la kjoabinachon nita kjé-ne. ¹⁷ Nainá mìtsà koi xá kisikasén-ne Ki'ndí-la nga kjo'in koiinè-la xita isò'nde; koií xá kisikasén-ne nga kochrjekàjìn kjo'in xita kjoa ts'e jé-la.

¹⁸ 'Jè xi mokjeiín-la it'aà ts'e Ki'ndí-la Nainá, mìtsà kjo'in sinè-la xi kjoa ts'e jé-la, tanga jè xi mìkiì mokjeiín-la jyeé kjo'in tjínè-la, koií kjoa-la nga mìkiì mokjeiín-la it'aà ts'e Ki'ndí-la Nainá xi tajngoò ma-ne. ¹⁹ Jña xita xi mìkiì mokjeiín-la, jyeé kjo'in tjínè-la, koií kjoa-la k'e nga j'ii i isò'nde jè xita xi j'ii kjoahiseèn, mìkiì kisaseèn-la kjoahiseèn; isaá ndaà kisaseèn-la kjoajñò, nga ch'o tjín kjoa xi nchis'ín. ²⁰ Ngats'ii xita xi ch'o s'ín, majtikeè kjoahiseèn; mìkiì ya síchrañat'aà ñánda iseèn choòn, mé-ne nga mìkiì jcha-la kjoa xi ch'o nchis'ín. ²¹ Tanga jña xita xi kjoa kixi nchis'ín, nchrobá kinchat'aà chraña-la ñánda iseèn choòn, mé-ne nga jcha-la nga ndaà tjín kjoa xi nchis'ín koni s'ín mejèn-la Nainá.

Jè Juan, j'ii itjòn-la Cristo

²² Nga jye komà kjoa koi, Jesús kiìko xita xi kota'yàt'aà-la ján nangui Judea; yaá tsibitsajna chiba nachrjein nga kis'ìn bautizar xita. ²³ Juan tikoà kis'ìn bautizar xita ya naxandá Enón, jngoò i'nde xi chrañat'aà-la ya naxandá Salim, koií kjoa-la i'nde jè tjín jchán nandá. Jña xita, yaá ijchòkon Juan nga komà bautizar. ²⁴ Nachrjein koi, tikj'eè ndayá fis'en Juan.

²⁵ Jña xita xi kota'yàt'aà-la Juan kjo jngoò xita judío tsohótiya-ne kjotíxoma-la xita judío xi xkón tjín kós'ín matsjeèya-ne xita. ²⁶ Kii jña xita ñánda tíjna Juan, kitsò-la:

—Maestro, jè xita xi ijchòkoi ján xijngoàà xajngá nandá Jordán, jè xita xi ji kits'ii 'én it'aà ts'e, i'nde tikoà tís'ín bautizar; saá jé fitjingui-la ngats'ii xita.

²⁷ Kiichja Juan, kitsò:

—Nimé xi s'e-la xita tsà mì jè sobà Nainá tsjá-la. ²⁸ Jñò, ndaà tíjìn-nò koni s'ín kixan-nò nga mìtsà 'an xi Cristo; 'an-ná xi kinikasén itjòn-na it'aà ts'e xita jè. ²⁹ Jè xita x'ín xi sa kòbixan, tíjna chjoón-la; jè amigo-la xi kòbixan síjnat'aà chraña-la nga tí'nchré-la koni s'ín tíchja. Tsja jchán ma-la k'e nga 'nchré-la xita xi sa kòbixan. 'An, k'oaá tís'ín matsja-na k'e nga 'nchrè koni s'ín tís'ín xita jè.

³⁰ Xita jè, mochjeén-né nga katasijna itjòn. 'An, kósijna tjingui-ná.

Mé 'én xi tsjá jè xi ngajmù nchrobá-ne

³¹ Jè xi nchrobá-ne ngajmù, jè tíjna ítjòn-la ngats'ìi xítà. Jè xi ì isò'nde ts'e, xítà isò'nde-né, kò jñà 'én xi chja kjoa ts'e isò'nde-né. Tanga jè xi ngajmù nchrobá-ne, jè tíjna ítjòn-la nítà yá-ne. ³² Jè tsjá 'én mé xi kijtseè kò mé xi kiì'nchré. Tanga 'én xi tsjá, nìyá xi mokjeiín-la koni s'ín tsò. ³³ Tanga jè xítà xi mokjeiín-la 'én xi chja, jè tsjá 'én nga Nainá, nguì 'én kixíí xi chja. ³⁴ Xítà xi Nainá kisìkasén, 'én-la Nainá chja, nga mìkiì fehet'aà koni s'ín síxájìin inìma-la jè nga'ño xi tíjn-la Inìma Tsjeè-la Nainá. ³⁵ Na'èn-ná tsjakeé Ki'ndí-la; jè kisìngatsja yije nítà mé kjoa-ne. ³⁶ Jè xi mokjeiín-la koni tsò 'én xi chja Ki'ndí-la Nainá, tíjn-la kjoabinachon nítà kjé-ne. Kò jè xi mìkiì mokjeiín-la mìkiì kíjnakon inìma-la; kjo'in sìnè-la xi kjojtì-la Nainá.

4

Kó komà k'e nga jè Jesús tsohóko jngoò chjoón samaritana

¹ Jesús, kis'enojmí-la nga jñà xítà fariseo kitsò: Jesús isaá kjin xítà tí'sín bautizar mé-ne nga ya skóta'yàt'aà-la mì k'oà-ne Juan. ² (Tanga Jesús mìtsà xítà kis'iin bautizar; tà jñà xítà xi kota'yàt'aà-la xi kis'iin bautizar.) ³ K'oàá komà-ne itjoiin-ne nangui Judea; kiì l'jngoò k'a-ne nangui Galilea.

⁴ K'e nga kii-ne, kjo'ño tíjn-ne nga ya kjoahato Samaria. ⁵ Ijchò jngoò naxandá xi 'mì Sicar, nangui xi chja-ne Samaria, ya chrañat'aà-la nangui xi kitsjaà kjotjò-la kjòtseé Jacob jè ki'ndí-la xi José ki'mì. ⁶ Yaá tíjna jngoò ngajo nandá xi nei-la komà Jacob. Jesús jye 'ño ijta-la nga tsó'baya ndiyá. Tsibìjnat'aà jè ngajo nandá nga jyeé kjomeé bijchó nchisen. ⁷⁻⁸ Jñà xítà xi kota'yàt'aà-la Jesús, tsojmií kiì katse ján ijìin naxandá, jñà tsojmì xi skine. K'eé ijchò jngoò chjoón xi ya ì'nde-la Samaria xi ijchòkjaá nandá. Jesús kitsò-la:

—Tjìì itsé-ná nandá xi skiaa.

⁹ Jñà xítà judío mìkiì ndaà fikò xítà Samaria. Koií kjoa-la, jè chjoón kitsò:

—Ngaji xítà judío-né, kò 'an chjoón Samaria-ná. ¿Mé-ne nandá nìjé-ná?

¹⁰ Kiìchja Jesús kitsò-la:

—Tsà 'ya-lè kjotjò xi tsjá Nainá kò tsà yaxkoin yá-né xi tísjé-lè nandá, tsà jì sijé-la nandá, jè tsjá-lè nandá xi síkíjnakon-ná.

¹¹ Jè chjoón kitsò:

—Na'èn, nímé kich'ì xi koma kìnachrje-ne nandá. Jè ngajo nandá 'ño nanga. Nánda tíjn-lè nandá xi síkíjnakon-ná. ¹² Ngaji, ¿a isaá tíjna ítjòn-la xítà jchínga-najen Jacob? Jè kitsjaà-najen jè ngajo nandá jè. Jñà xítà jchínga-najen, jí kits'ìi nandá, ixti-la kò cho tjè-la.

¹³ Kiìchja Jesús kitsò-la:

—Nítà yá-ne xi skoí nandá xi ì tíbitjo, koxíndá l'jngoò k'a-la. ¹⁴ Tanga jè xítà xi skoí nandá xi 'an tsjaà-la, mì tì kiì koxíndá-la nítà kjé-ne. K'oàá s'ín s'e ijìin inìma-la koni jngoò ngajo nandá xi tíbitjo nga jè nandá síkíjnakon-ne nítà kjé-ne.

¹⁵ Jè chjoón kitsò:

—Na'èn, tjìì-ná jè nandá xi kò'mì-la mé-ne nga mì tì kiì koxíndá-na tìkoà mì tì jí kjoikjaá-na nandá.

¹⁶ Jesús kitsò-la:

—Tínókjoa-la x'in-lè, nchrobákoji ijndé.

¹⁷ Kiìchja jè chjoón kitsò:

—Tsjìn-na x'in.

Jesús kitsò-la:

—Okixíí xi si nga tsjìn-lè x'in. ¹⁸ Jyeé kò 'òn ma x'in-lè xi bijnakoji. Jè xítà xi tíjnakoji ì'ndeí, mìtsà x'in-lè ma. Okixíí xi kasi nga tsjìn-lè x'in.

19 Jè chjoón k'e nga kiì'nchré 'én koi kitsò:

—Na'èn, k'oaá s'ín machiya-na nga jí-là xita xi chja ngajo-la Nainá. 20 Xita jchínga-najen xi Samaria tsajen, íi nindoò jè kijtseèxkón Nainá. Tanga jñò xi xita judío 'mì-nò bixón-nó nga tà ján Jerusalén jchaxkoán Nainá.

21 Jesús kitsò-la:

—Ngaji chjoón, kàtakjeín-lè, jyeé nchrobá machraña nachrjein nga jchaxkón Nainá nas'ín mì i kjinchrobà nindoò jè kò nì ján onguió Jerusalén.

22 Jñò, xi Samaria tsajòn, mìkiì 'ya yá-né xi yaxkón; tanga ngajen xi xita judío 'mì-najen, 'ya-najen yá xi yaxkón-jen; nga tje-la xita judío kitjokàjìin jngoò xi kochrjekàjìin kjo'in xita. 23 Jyeé nchrobá nachrjein, kò tije-ne hora jè, k'e nga jñà xita xi nguì kixi kjoa nga beèxkón Nainá, kàteèxkón nga kò inima-la kò kjoa kixi. Tikoa jè Na'èn-ná ótsji-né xita xi k'oaá s'ín mejèn-la nga skoèxkón. 24 Nainá Inima Tsjeè-né. Jè xita xi beèxkón, mochjeén-né nga nguì kò kjoa kixi kò nguì kò inima-la kàteèxkón.

25 Jè chjoón, k'ée kitsò:

—'An, be-ná nga sa kjoí jè Mesías [xi xó sikkasén-ne Nainá] jè xi Cristo tsòya-ne; k'e nga jè xi kjoí kènojmi yije-najen kjoa koi.

26 Jesús kitsò-la:

—'An-ná, jè xi tihóko-lè.

27 Tije-ne hora j'ii-ne xita xi kota'yat'aà-la xi kiì katse tsojmi. Ta k'oaá komà-la nga kijtseè nga chjoón tihóko. Tanga nijngoò xita xi kitsò ikon nga kiskònangui-la mé xi tikjònangui-la, o mé 'én xi nchijoó. 28 Jè chjoón, k'ée kisikíjna nisa nandá-la; kiì ján jìin naxandá nga tsibénojmi yije-la xita; kitsò-la:

29—Nchrobá, chítsejèn-la jngoò xita xi k'oa kàtsò yije-na kjoa xi kis'iaàn. Tsà jè-né xi Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá].

30 K'ée kiì jñà xita naxandá nga kiì katsejèn-la ñánda tíjna Jesús. 31 Tik'e-ne jñà xita xi kota'yat'aà-la Jesús, tsibítsi'ba-la, kitsò-la:

—Maestro, tichi.

32 Tanga Jesús kitsò:

—'An, tjin-na tsojmi xi kókjeen, xi jñò mìkiì yaxkon.

33 Jñà xita xi kota'yat'aà-la kitsò-la xikjín:

—¿Yá xi kòf'iko-la tsojmi xi skine?

34 Tanga Jesús kitsò:

—Jñà tsojmi xi kínee, jè-né nga sikitasoàn koni s'ín mejèn-la jè xi kisikasén-na kò nga sikjehet'aà xá-la. 35 Jñò, bixón-nó nga nguì ñijòn sá chija-la nga sincháxkó tsojmi xi jye tímajchá. 'An, k'oaá xan-nò: Chítsejèn-la xita koi; k'oaá ngaya-la koni tsojmi tje xi jye kòjchá; jyeé koma sincháxkó. 36 Jè xita xi bíxkó, machjí-la, kò jñà tsojmi xi bincháxkó, k'oaá ngaya-la koni xita xi s'e-la kjoabinachon, mé-ne nga jè xi bítje kò xi bincháxkó ngàsòn s'e-la kjotsja. 37 'Én kixi-né xi tsò: “Kj'eíi xita xi bítje koa kj'eíi xi bíxkó.” 38 'An, kisikasén-nò nga kìncháxkó tsojmi xi mìtsà jñò kisengui-nò kjo'in. Kj'eíi xi kisixá. Tanga jñò tihóko-nò nga bíxkó tsojmi tje-la.

39 Kjìn jchán xita Samaria xi ya títsajna naxandá jè kòkjeín-la it'aà ts'e Jesús koni kitsò 'én xi kitsjaà jè chjoón nga kitsò: “K'oaá kàtsò yije-na kjoa xi kis'iaàn.” 40 K'e nga jñà xita Samaria ijchòkon Jesús ñánda tíjna, tsibítsi'ba-la nga ya kàtijnako. Jesús, jò nachrjein tsibijnako. 41 Kjìn xita kòkjeín isa-la it'aà ts'e Jesús, k'e nga kiì'nchré-la 'én xi jè sobà tsibénojmi. 42 Jñà xita kitsò-la jè chjoón:

—I'ndeí mokjeín-najen; mìtsà tà koi kjoa-la koni s'ín ki'mì-najen. Ngajen sobà kina'yà-lajen; k'oaá s'ín ma-ne nga mokjeín-najen. Kixi kjoa, jè xi

kochrjekàjìin kjo'in kjoa ts'e jé-la xita isò'nde, jè-né xi Cristo [xi xó kisìkasén-ne Nainá].

K'e nga jè Jesús kisindaà jngoò-ne ti xi ch'inda-la xitaxá ítòn.

⁴³ Xi jye komà jò nàchrjein nga tsibìjna Samaria, Jesús, itjojìin ìjngoò k'a-ne ì'nde jè. Kii ìjngoò k'a-ne nangui Galilea. ⁴⁴ Jè sobà Jesús kitsò: Nijngoò xita xi chja ngajo-la Nainá yaxkón nangui-la. ⁴⁵ K'e nga ijchò ya Galilea, jña xita xi ya ì'nde-la, ndaà kiskoétjò, nga jyeé kijtseè jña kjoa xi kis'iin ján Jerusalén k'e nga itjo s'eí Paxko. Jña xita koi tikoá kii-ne k'e nga itjo s'eí.

⁴⁶ Jesús ijchò ìjngoò k'a ján Caná, nangui xi chja-ne Galilea, ñánda kisìkajatjia-la nandá nga vino kis'iin. Ya naxandá Capernaum tjna jngoò ch'inda-la xitaxá ítòn xi tikoá xá 'nga tjín-la. 'Nó xk'én ki'ndí-la. ⁴⁷ Xita jè k'e nga kii'nchré nga Jesús ya ijchò Galilea nga inchrobà-ne Judea, kiikon, tsibítsi'ba-la nga kàtjì ni'ya-la, kàtasindaà-ne ki'ndí-la xi jyeé kjomeè biyaà. ⁴⁸ Jesús kitsò-la:

—Jñò, mìkii mokjeiín-nò k'e nga tsà mìkii jchaa kjoxkón ko kjoa xi okó kjoa jeya-la Nainá.

⁴⁹ Jè xita ch'inda ítòn kitsò-la Jesús:

—Na'èn, t'iin kjondaà, nìton nchroboí nga tikj'eè biyaà ki'ndí-na.

⁵⁰ Jesús kitsò-la:

—T'in-ne ni'ya-lè. Ki'ndí-lè jyeé ndaà tjna-ne.

Xita jè kòkjeiín-la 'én xi kitsò-la Jesús. Ikjoàn kii-ne ni'ya-la. ⁵¹ K'e nga jye kjomeè bijchó-ne ni'ya-la, xita ch'inda-la kiikjaá indiaà, kitsò-la:

—Ki'ndí-lè jyeé ndaà tjna-ne.

⁵² Xita jè, kiskònangui-la ch'inda-la:

—¿Mé hora kjòxan-la ch'in 'ndi xi tjín-la?

Kitsò xita ch'inda-la:

—Ngojña xi jngoò-là kjondaà-ne.

⁵³ Jè na'èn-la ti xi xk'én, kisijìin-la nga tijè-ne hora k'e nga kitsò-la Jesús: “Ki'ndí-lè jyeé ndaà tjna-ne.” Xita jè ko ngats'ii xita xi títsajna ni'ya-la, jyeé ndaà tjíjngoò ikon nga mokjeiín-la it'aà ts'e Jesús.

⁵⁴ Jè xi ma-ne jò kjoxkón xi kis'iin Jesús k'e nga inchrobà-ne Judea nga j'ii-ne ya Galilea.

5

Kó kitsò xita k'e nga Jesús kisindaà jngoò-ne xita xi mìkii ma fi jè nàchrjein nìkjáya

¹ K'e nga jye k'oas'ín komà kjoa koi, nga komà iskan, jña xita judío tsibìjna jngoò s'eí ján Jerusalén. Jesús kii ìjngoò k'a ján Jerusalén. ² Ya Jerusalén tjna jngoò chrjó nandá xi 'mì Betesda nga 'én hebreo. 'Òn ma nguitjoa xi tjín-la. Yaá tjna chrañat'aà-la xotjoa ts'e orrè. ³ Ya nguitjoa-la kjin xita xk'én kjijjòngui: xi mìkii tsejèn-la, xi tsá'yá kjoàn, xi mìkii ma síkjaníyá. Ngats'ii xita koi nchikoña-la k'e nga síjtíya-la nandá xi 'ncha jè chrjó. ⁴ Jngoò àkjale-la Nainá xi tà kjé tà kjé bitjojen-ne nga síjtíya-la nandá. Jè xita xk'én xi fahas'en-jìin ítòn nandá, k'e nga jye jtíya-la, nìtoón mandaà-ne nita mé ch'in xi tjín-la. ⁵ Ya kijnajìin jngoò xita xi jye tjín-la kaàn chrj'oòn jàn nó nga xk'én. ⁶ Jesús, k'e nga kijtseèxkon nga ya kijna, kisijìin-la nga jyeé 'nó kjòtseè xk'én. Kitsò-la:

—¿A mejèn-lè kondaà-ne?

⁷ Jè xita xk'én, kitsò:

—Na'èn, mì yá xi síchját'aà-na nga kinís'en-jìin-na k'e jtiya-la nandá. 'An, k'e nga mejèn-na fahas'en-jñà, kj'eij xita síkijne-na nga fahas'en-jìin ítjòn.

⁸ Jesús kitsò-la:

—Tisítjiin, chjoí nijñaà-lè, títjámìl.

⁹ Xita jè nitoón kjòndaà-ne, kiskoé-ne nijñaà-la, komà tsajmeè-ne. Nachrjein jè, nachrjein nìkjáya-né. ¹⁰ Jñà xita judío kitsò-la jè xita xi kjòndaà-ne:

—Nachrjein i'ndeì, nachrjein nìkjáya-né. Mikìl tíj'nde-lè nga kíkoìi nijñaà-lè.

¹¹ Xita jè kitsò:

—Jè xita xi kàsindaà-na, jè sobà xi kòkàtsò-na: “Chjoí nijñaà-lè, títjámìl.”

¹² Jñà xita koi kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Yá-né xi okàtsò-lè: “Chjoí nijñaà-lè, títjámìl”?

¹³ Jè xita xi jyeé kjòndaà-ne mikìl beèkxon yá xita-ne xi kisindaà-ne nga jè Jesús jyeé xìn kùì nga itjokàjìin-la xita xi kjìn ma-ne xi ya títsajna. ¹⁴ Xi komà iskan, Jesús kisatiikjòè ìjngòè k'a xita jè ya iya ìngò, kitsò-la:

—Jyeé kòmandaà-ne; tanga kì tì jé binchaàtsji-ne, mé-ne nga mì isa ch'o tjin kjoa xi komat'in.

¹⁵ Xita jè kùikon jñà xita judío, tsibénojmi-la nga jè Jesús xi kisindaà-ne. ¹⁶ Jñà xita judío kùitjìngui kondra-la Jesús, mejèn-la sìik'en koií kjoa-la nga k'oas'in s'in k'e nga nachrjein nìkjáya. ¹⁷ Tanga Jesús kitsò-la:

—Na'èn-na skanda nachrjein i'ndeì k'oaa tjin xá xi tís'in, tikoaa 'an k'oaa tís'in tís'iaàn.

¹⁸ K'oaa ma-ne jñà xita judío isaá 'ñó ndaà kùitjìngui kondra-la Jesús nga mejèn-la sìik'en. Mìtsà tà koií kjoa-la nga mikìl beèkxon nachrjein nìkjáya, tikoaa koií-né nga jè Jesús Na'èn-na tsò-la Nainá. K'oaa s'in tisingàsòn-kjòè yijo-la koni Nainá nga k'oaa tsò.

¹⁹ Jesús kitsò-la:

—Xi nguì okixi xi xan-nò, 'an xi Ki'ndí-la Nainá nì mé kjoa xi s'iaàn xi tà kjohítsjeen ts'an. Tà koií kjoa s'iaàn xi be koni s'in Na'èn-na. Ngats'ii kjoa xi s'in Na'èn-na, 'an xi Ki'ndí ma, k'oaa tís'in s'iaàn. ²⁰ Jè xi Na'èn-na ma, 'ñó tsjakeè-na nga Ki'ndí-la tsò-na; okó yije-na mé xi s'iaàn. Kòkò-isa-na kjoa xi isa 'ñó xkón tjin, mé-ne jñò, k'e nga jchaa, isa 'ñó ndaà kòxkón-nò.

²¹ Koni s'in s'in Nainá nga síkjaáya-la mik'en kò síkítsajnakon inima-la nita kjé-ne, 'an xi Ki'ndí-la ma, k'oaa tís'in tsjaà-la kjoabinachon yá-né xi mejèn-na nga tsjaà-la. ²² Jè xi Na'èn-na ma, mìtsà jè bndaàjìin-la xita, 'an-ná xi Ki'ndí-la ma kisìngatsja yije-na kjotíxoma nga koma kìndaàjìin-la xita, ²³ mé-nè ngats'ii xita skoèkxon-na nga Ki'ndí-la ma koni s'in beèkxon Na'èn-na. Jè xi mikìl beèkxon-na nga Ki'ndí-la ma, tikoaa mikìl beèkxon Na'èn-na nga jè kisìkasén-na.

²⁴ 'Xi nguì okixi, k'oaa xan-nò: Jè xi 'nchré 'én-na koni s'in chjà, tikoaa mokjeiín-la it'aà ts'e xi kisìkasén-na, tjin-la kjoabinachon nita kjé-ne. Mìtsà kjo'in sìnè-la, jyeé itjokàjìin kjo'in ts'e kjoa biyaà, jyeé tíjnakon inima-la it'aà ts'e Nainá. ²⁵ Xi nguì okixi xi xan-nò: Nchrobá nachrjein, tije-ne hora jè, k'e nga jñà mik'en kji'nchré jta-na xi Ki'ndí-la Nainá ma; jñà xi kji'nchré jta-na, kítsajnakon-né. ²⁶ Jè Na'èn-na, tije-ne xi kjoabinachon; kò 'an xi Ki'ndí-la ma, k'oaa tís'in kitsjaà-na nga tì'an-na xi kjoabinachon. ²⁷ Tikoaa kitsjaà-na kjotíxoma nga 'an kìndaàjìin-la xita, nga 'an-ná xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na.

²⁸ Kì maxkón-nò 'én koi, kijchò nachrjein k'e nga ngats'ii xita xi títsajnak'en ján ínchíba mik'en kji'nchré-la jta-na. ²⁹ Kosítjen ìjngòè k'a-ne ya ngajo mik'en. Jñà xita xi ndaà kis'iin, kjoaáya-la nga s'e-la kjoabinachon, tanga jñà xita xi ch'o kis'iin, kjoaáya-la nga s'e-la kjo'in.

Yá xi tsjá 'én it'aà ts'e Jesús

³⁰ Jesús kitsò:

—'An, nì mé xi s'iaàn xi ta kjohítsjeèn ts'an. K'oaá s'ín bìnndaàjñàà koni s'ín tsò-na Na'èn-na. Kixií bìnndaàjñàà; mìtsà k'oas'ín s'iaàn koni s'ín mejèn-na. K'oaá s'ín s'iaàn koni s'ín mejèn-la Na'èn-na xi kisikasén-na. ³¹ Tsà tjan tsjaà-na 'én xi it'aà ts'an, 'én xi tsjaà, jñò kixón-nò: “Nì mé chjí-la.” ³² Tanga tjín jngoò xi kj'eí xi tsjá 'én xi it'aà ts'an, be-ná nga jè 'én xi tsjá it'aà ts'an, nguì 'én kixi-né. ³³ Jñò kinikasén-la xita Juan nga kiskònangui-la. Jè Juan, kitsjaà kixi 'én xi it'aà ts'an. ³⁴ Mìtsà kjo'ñó tjínè-la nga kj'eí xita tsjá 'én xi it'aà ts'an, koií k'oa xan-nò mé-ne nga kitjokàjñòò kjo'in kjoa ts'e jé. ³⁵ Juan k'oas'ín ngaya-la koni jngoò ni'ín xi títi nga síhiseèn, tanga jñò tà chiba nachrjein kinìtsjakoo kjoa iseèn-la. ³⁶ Jè xá xi tìs'iaàn, isa 'ñó ts'e chjí-la mì k'oa-ne koni 'én xi kitsjaà Juan, nga jè Na'èn-na kitsjaà-na nga sikitasoàn; tijè-ne xá xi tìs'iaàn okó it'aà ts'an nga kixi kjoa nga jè Na'èn-na kisikasén-na. ³⁷ Jè Na'èn-na xi kisikasén-na, tsjá 'én xi it'aà ts'an. Jñò, kj'eè kii na'yà-là jta-la, nì mikii yaxkon kó kji isén-la; ³⁸ tikoáà jè 'én-la mikii fahas'en-jiin inima-nò. Jè xi Nainá kisikasén, mikii mokjeiin-nò it'aà ts'e. ³⁹ Ndaà binchaàtsjijñòò Xojon-la Nainá nga k'oas'ín nìkìtsjeèn nga ya sakó-nò kjoabinachon nita kjé-né. Jè Xojon-la Nainá, tsjá 'én xi it'aà ts'an, ⁴⁰ tanga jñò, mikii sasén-nò nga nchrobátjngui-ná, mé-ne nga s'e-nò kjoabinachon koi.

⁴¹ Mìtsà koi kjoa otsjia nga jeya sùikijna-na xita. ⁴² Tanga 'an, beèxkoòn-nò, nga jñò, mikii matsjacha Nainá nga ko inima-nò. ⁴³ 'An, it'aà ts'e Na'èn-na j'i-na; jñò majìn-nò nga choétjò-ná. Tanga tsà kj'eí xita kjoí xi ta kjotsja ts'e kjoí-ne, isaá-là nìton choétjò. ⁴⁴ Jñò, ¿kós'ín koma kokjeiin-nò? Nga tà jè binchaàtsjioò nga ndaà kitsajnaà nga nguixkon xita, ko mìtsà jè binchaàtsjioò nga ndaà kitsajnaà nga nguixkon Nainá xi tà jngoò ma. ⁴⁵ Kì k'oa s'ín nìkìtsjeèn nga 'an tsjat'in-nò 'én nga nguixkon Na'èn-na. Jè xi tsjat'in-nò 'én, tijè-ne Moisés xi jè ma'ñót'aà takòn. ⁴⁶ Jñò, tsà mokjeiin-nò koni s'ín kiskii Moisés, tikoáà kokjeiin-nò it'aà ts'an nga jè Moisés it'aà ts'aán kichja nga kiskii. ⁴⁷ Tsà mikii mokjeiin-nò koni s'ín kiskii Moisés, ¿kós'ín kokjeiin-nò 'én-na xi benojmí-nò?

6

Kó kis'iin Jesús nga 'òn jmù xita kisikjèn

(Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17)

¹ Nga jye komà kjoa koi, Jesús kii ján xijngoàà ndáchikon Galilea, xi tikoá Tiberias 'mì. ² 'Nó kjìn xita kiitjngui-la nga jye kijtseè kjojkón ndaà xi s'ín nga síndaà-ne xita xk'én. ³ Jesús k'eé kilmijìn-jno jngoò nindoò, yaá tsibijna ko xita xi kota'yàt'aà-la. ⁴ Jyeé tímachraña s'eí Paxko ts'e xita judío. ⁵ Jesús, k'e nga kiskootsejèn, kijtseè nga 'nó kjìn ma xita tjíma tjingui-la, kitsò-la Felipe:

—¿Nánda kindá-lá tsojmì xi kokjen xita koi?

⁶ Tà k'oaá kitsò-la, tà jè xi mejèn-la nga skoe kó kitsò Felipe. Jesús, jyeé tíjin-la mé kjoa xi s'iin. ⁷ Felipe kitsò:

—Nas'ín jò-la sindo nachrjein tjín-ne chjí-la xita, mì-la kii kichiya-la nga itsé itsé skine ngats'ì xita koi.

⁸ Kichja Andrés xi tikoá xita xi ya kota'yàt'aà-la Jesús xi 'ndsè ma Simón Pedro, kitsò:

⁹ —I tjina jngoò ti xi 'ya 'òn inchrajín ts'e cebada ko jò ma tin xi 'ya, tanga mì-la kii kichiya-la nga 'nó kjìn ma-ne xita.

¹⁰ Jesús kitsò-la:

—Kot'in-la jña xita, kàtsajna yije.

I'nde jè 'ńó tǵín xka ijńá. Jńà xǵta xi tsibítsajna, ma-la tsà 'òn jmiì xi nguì xǵta x'ín. ¹¹ Jesús, kiskoé inchrǵjín, kitsjaà-la kǵondaà Nainá, ikjoàn kitsjaà-la jńà xǵta-la. K'ée kisíka'bí-la jńà xǵta xi títsajna. K'oa tís'ín kisíkǵ jńà tǵn, kiskine nǵta kó kǵi mejèn-la nga jngoò òjngoò. ¹² K'e nga jye kǵòskǵi yije xǵta, Jesús kitsò-la jńà xǵta xi kota'yàt'aà-la:

—Tǵxkó yije-nò xi kaningui-ne, mé-ne nga mì kǵts'ón-ne.

¹³ Jńà xǵta-la tsibǵxkó-ne inchrǵjín xi tsiningui-ne. Nguì tejò nisǵiyá komà, k'e nga jye tsakjèn yije xǵta. ¹⁴ Jńà xǵta, k'e nga jye kǵjtseè kǵjǵkón ndaà xi kis'ìn Jesús, kitsò-la xǵkǵjín:

—Kixǵí-la kǵoa, jè-la xǵta jè xi chǵa ngajo-la Nainá, xi tǵjínè-la nga kǵojǵi ò isò'nde.

¹⁵ Tǵnga Jesús, tǵk'ée kǵjtseèya-la nga jńà xǵta mejèn-la kǵjǵ'ńó kǵikǵo nga xǵtaxá ítǵjòn sǵikǵjina; òjngoò k'a kǵimǵjìn-jno nindoò nga tà tajngoò tsibǵjna.

K'e nga tsajmeèsòn ndáchikon Jesús

(Mateo 14:22-27; Marcos 6:45-52)

¹⁶ K'e nga jye kǵjǵnò, xǵta xi kota'yàt'aà-la Jesús inchrǵhòjen òjngoò k'a-ne ñánda kǵjna ndáchikon. ¹⁷ Jahas'en jngoò chitso, kǵsòn-nda nga kǵi ján naxandá Capernaum. Jyeé 'ńó kǵjǵnò, Jesús mìkǵi xátǵ j'ì tǵjngui-la jńà xǵta-la. ¹⁸ Ya òjǵjìn ndáchikon j'ì jngoò tǵjǵkón xi 'ńó jchán ts'a. Jè ndáchikon tsibǵts'ia nga kǵiskǵ'nga. ¹⁹ K'e nga jye tǵjín-la tsà 'òn kǵo tsà joòn jmiì metro nga tǵjǵmajìn nandá, kǵjtseè nga jè Jesús tsóbasòn ndáchikon. Tǵfǵ tǵjngui chrańà-la jè chitso. Jńà xǵta tà kitsakjòn-la. ²⁰ K'ée kǵichǵa Jesús, kitsò-la:

—Kǵi tsakjoòn-jèn, 'an-ná.

²¹ Jńà xǵta tsjaá komà-la, k'ée kisíkǵs'en chitso. Kǵo jè chitso nǵtoón òjchò ya naxandá ñánda nchifǵ.

Mé xi kis'ìn jńà xǵta nga tsohótsǵi Jesús

²² Nga komà nchǵjòn, jńà xǵta xi tsibítsajna ján xǵjngoaa ndáchikon, kǵjtseè nga tà jngoò chitso kǵjna xi kǵikǵo xǵta, tǵnga Jesús mìkǵi tsejèn jahas'en ya chitso. Tà jńà xǵta xi kota'yàt'aà-la jahas'en nga kǵi. ²³ Tǵnga òjchò chitso xi kǵj'eí xi ya inchrǵbà-ne naxandá Tiberias; yaá chinchǵ chrańà ò'nde ñánda tsakjèn inchrǵjín xǵta xi 'òn jmiì ma-ne, k'e nga jè Jesús kitsjaà-la kǵondaà Nainá. ²⁴ Jńà xǵta, k'e nga kǵjtseè nga mì yá tǵjín Jesús kǵo xǵta xi kota'yàt'aà-la, k'ée jahas'en jńà chitso koi, kǵi kǵátsǵi Jesús ján naxandá Capernaum.

Inchrǵjín xi tsǵá Nainá, jè xi tsǵá-la kǵjabinachon xǵta

²⁵ Xǵta koi, k'e nga jye òjchò ján xǵjngoaa ndáchikon, yaá kǵiskaàjǵjìn Jesús kitsò-la:

—Maestro, ¿mé nǵchrjein j'ì òjndé?

²⁶ Kǵichǵa Jesús, kitsò-la:

—Xi nguì òkǵixǵ, k'oaá xan-nò, mìtsà koi xá binchaàtsǵi-ná nga kǵi'yaá kǵjǵkón-ndaà xi kis'iaàn, koií-né nga kisíkǵjèn-nò skanda kó nga kǵjǵskǵoò. ²⁷ Kǵi koi nǵxátǵjì tsojmǵ xi fehèt'aà. Jè tǵxátǵjì tsojmǵ xi síkǵjnakon ònimǵ-ná nǵta kǵjé-né, jè xi 'an tsǵá xi Kǵi'ndí-la Xǵta xan-la yǵjo-na. Na'èn-ná xi Nainá jè kitsjaà-na kǵjótǵxoma kǵjǵ xi s'iaàn.

²⁸ Xǵta koi, kǵskònanngui, kitsò-la Jesús:

—¿Mé xi s'en-jen nga kǵoma sǵxá-lajen Nainá koni s'ín mejèn-la jè?

²⁹ Jesús kitsò-la:

—Xá-la Nainá, jè-né nga kǵkǵjeíin-nò òt'aà ts'e xi Nainá kisíkǵsén.

³⁰ Xǵta koi, kitsò-la Jesús:

—¿Mé kǵjǵkón ndaà xi kǵkó-nájèn mé-ne k'e nga jchǵ-jen kǵkǵjeíin-najèn? ¿Mé xi ma-lè 'nǵ? ³¹ Jńà xǵta jchǵngǵ kǵjǵn-najèn tsakjèn inchrǵjín xi 'mǵ maná,

ján i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixì choòn. Koni s'ín tjit'aà Xojon-la Nainá nga tsò: “Inchrajín xi nchrobá-ne ngajmii kitsjaà-la nga kisìkjèn.”

³² Kiichja Jesús kitsò-la:

—Xi ngui okixi xi xan-nò, mìtsà jè Moisés kitsjaà-nò inchrajín xi ngajmii inchrobà-ne; jè Na'èn-na xi tsjá-nò xi ngui inchrajín xi ngajmii nchrobá-ne.

³³ Inchrajín xi tsjá Nainá, jè xi jye itjojen-ne ngajmii, jè xi tsjá-la kjoabinachon jña xita isò'nde.

³⁴ Xita koi kitsò:

—Na'èn, kjit'aà nachrjein tji-nájen inchrajín koi.

³⁵ Jesús, kitsò-la:

—'An-ná inchrajín xi síkíjnakon inima-la xita. Jè xi 'an kjinchrobát'aà-na, mì tì kii kohijò-la. Jè xi kokjeiín-la it'aà ts'an, mì tì kii koxínda-la nita kjé-ne.

³⁶ Jyeé okixan-nò, jñò nas'ín titsa'yaà-ná mìkii mokjeiín-nò. ³⁷ Ngats'ii xita xi 'an tsjá-na Na'èn-na, 'aán nchrobát'aà-na; kò jña xi 'an nchrobát'aà-na mìkii ochrjengua. ³⁸ 'An, mìtsà koi xá itjojen-na ngajmii nga k'oas'ín s'iaàn koni s'ín mejèn-na. K'oáá s'ín síkitasoàn koni s'ín mejèn-la Na'èn-na xi kisìkasén-na. ³⁹ Jè xi mejèn-la Na'èn-na xi kisìkasén-na, nga nijngoò xita chja xi 'an tsjá-na. 'An siikjaáya-la it'aà ts'e kjoa biyaà k'e nga kjoehet'aà nachrjein. ⁴⁰ Koi xi mejèn-la jè xi kisìkasén-na: ngats'ii xita xi skoexkon-na nga Ki'ndí-la Nainá 'mì-na kò kokjeiín-la it'aà ts'an, s'eé-la kjoabinachon. 'An siikjaáya-la k'e nga kjoehet'aà nachrjein.

⁴¹ Jña xita judío k'eé tsibíts'ia nga kiichjajno-la Jesús, koi kjoa-la nga kitsò: “'An-ná inchrajín xi ngajmii nchrobá-ne.”

⁴² Kitsò-la xíkjin:

—¿A mìtsà jè Jesús, xi ti-la ma José? Yaxkon-ná na'èn-la kò nea-la. ¿Mé-ne tsò-ne nga ngajmii itjojen-ne?

⁴³ K'eé kitsò Jesús:

—Kii k'oas'ín nokjoàjno-ná. ⁴⁴ Nijngoò xita xi koma kjinchrobát'aà-na tsà mìtsà jè Na'èn-na xi kisìkasén-na kjinchrobàkò, mé-ne nga 'an siikjaáya-la k'e nga kjoehet'aà nachrjein. ⁴⁵ Xita xi kiichja ngajo-la Nainá, k'oáá tsò xojon xi kiskii nga tsò: “Jè sobà Nainá kòkòya yije-la xita.” K'oáá s'ín ma-ne nga ngats'ii xita xi 'nchré-la Na'èn-na kò xi machiya-la it'aà ts'e, 'aán nchrobát'aà-na.

⁴⁶ 'Ni saá jngoò xita xi beèxkon Na'èn-ná. Tajngoò jè beèxkon xi Nainá kisìkasén. ⁴⁷ Xi ngui okixi xi xan-nò: Jè xi kokjeiín-la it'aà ts'an s'eé-la kjoabinachon nita kjé-ne. ⁴⁸ 'An-ná inchrajín xi síkíjnakon inima-la xita. ⁴⁹ Jña xita jhínga kjin-nò tsakjèn inchrajín xi 'mì maná ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixì choòn, tanga tákò k'en-né. ⁵⁰ Jè inchrajín xi k'oá xan-nò xi nchrobájen-ne ngajmii. Kò jè xi kòkjen inchrajín jè mìkii kiyá. ⁵¹ 'An-ná inchrajín xi tíjnakon xi itjojen-ne ngajmii. Tsà yá xi kòkjen inchrajín jè, s'eé-la kjoabinachon nita kjé-ne. Jè inchrajín xi 'an tsja, jè yijo-na. Koi k'oas'ín tsjaà-na nga 'an kiyátjì-la xita isò'nde mé-ne nga kítsajnakon-ne.

⁵² Jña xita judío xki xi ján tsajoókò xíkjin, kitsò:

—¿Kós'ín s'iin nga siikine-ná yijo-la?

⁵³ Jesús kitsò-la:

—Ngui okixi xi xan-nò. Jñò, tsà mìkii chjinee yijo-na 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, tikoà mìkii s'ioo jní-na, mìkii s'e-nò kjoabinachon. ⁵⁴ Jè xi skine yijo-na tikoà skoí jní-na tíj-la kjoabinachon nita kjé-ne. 'An siikjaáya-la k'e nga kjoehet'aà nachrjein. ⁵⁵ Yijo-na, jè xi kixi kjoa xi ngui yijo xi ma chine; koà jè jní-na jè nandá xi ngui kixi kjoa nga ma 'yò. ⁵⁶ Jè xi skine yijo-na koà skoí jní-na, kjit'aà nachrjein ya kíjnakò-na, tikoà 'an kjit'aà nachrjein ya tíjnakjoòkoà. ⁵⁷ Na'èn-na xi kisìkasén-na, tíjnakon-né; kò it'aà ts'e-né nga

tijnakoan; k'oaá t̄is'ín t̄jín jè xi skine yijo-na, it'aà ts'an k̄ijnakon-né. ⁵⁸ Jè inchrājín xi itjojen-ne ngajm̄i, m̄itsà jè x̄ikjín inchrājín maná xi tsakjèn x̄ita jchínga k̄j̄iìn-nò; nga komà iskan, x̄ita xi tsakjèn, k'en-né. Tanga jè xi k̄okjèn inchrājín xi itjojen-ne ngajm̄i, s'eé-la kjoabinachon n̄ita kjé-ne.

⁵⁹ Jesús k'oaá s'ín kiichja nga tsakóya ya ni'ya ingo sinagoga ya naxandá Capernaum.

'Én xi tsjá-la kjoabinachon inima-la x̄ita

⁶⁰ Jñà x̄ita k'e nga kiinchré koni s'ín tsakóya Jesús, k̄jín ma x̄ita xi kota'yàt'aà-la xi kitsò:

—Jñà 'én koi, 'ñó 'in t̄jín. ¿Yá xi k̄okjeiín-la?

⁶¹ Jesús, k'e nga kijtseèya-la nga jñà x̄ita xi kota'yàt'aà-la ch'o nchijoóya-ne 'én xi tsakóya, kitsò-la:

—¿'Én koi, a m̄i sasén-nò? ⁶² ¿Kós'ín koma-ne tsà jcha-ná 'an xi Ki'ndí-la X̄ita xan-la yijo-na nga k̄j̄imij̄in ìjngoò k'a-na ñanda t̄jn̄aa nga sa ítjòn? ⁶³ Jè Inima Tsjeè-la Nainá xi síkijnakon-ná. Jè yijo-ná n̄imé chj̄i-la. 'Én xi 'an okóya-nò, ts'eé Inima Tsjeè-la Nainá, k̄o tsjá-la kjoabinachon inima-nò. ⁶⁴ Tanga jñò t̄jín i'nga x̄ita xinguió xi m̄ikiì mokjeiín-la.

Nga jè Jesús jye t̄j̄iìn-la kóni skanda tàts'en-la kjoa yá-né xi m̄ikiì k̄okjeiín-la k̄o yá-né xi s̄iingatsja it'aà ts'e x̄ita kondra-la. ⁶⁵ Jesús kitsò isa:

—Koií k'oaas'ín kixan-nò nga nijngoò x̄ita xi koma k̄j̄inchrobàt'aà-na tsà m̄itsà jè N̄a'èn-na k̄j̄inchrobàk̄o.

⁶⁶ Ikjoàn k̄j̄in jchán x̄ita xi kota'yàt'aà-la Jesús xi t̄j̄ingui-la tsibíts'ia nga kiin-ne ít's'ín. M̄i t̄i k̄i ya chinchimako-ne. ⁶⁷ Jesús kitsò-la jñà x̄ita-la xi tejò ma-ne:

—Jñò, ¿a t̄ikoaá mejèn-nò nga onguió?

⁶⁸ Kiichja Simón Pedro, kitsò:

—Na'èn, ¿yá xi onguít̄j̄ingui-lajen? Ji-né xi t̄j̄ín-lè 'én xi tsjá kjoabinachon.

⁶⁹ Ngajen 'ya-nájen, t̄ikoaá mokjeiín-najen nga ji-né xi Cristo, xi Ki'ndí-la Nainá xi t̄j̄inakon.

⁷⁰ Jesús kitsò-la:

—'An, xó k'oaá s'ín jaàj̄iìn-nò nga tejò ma-nò, mé-ne nga k̄it̄j̄ak̄o-ná. Tanga jñò, yaá t̄j̄inaj̄iìn jngoò-nò xi x̄ita neí t̄isxáj̄iìn inima-la.

⁷¹ Jesús, jè kiichja it'aà ts'e Judas, ki'ndí-la Simón Iscariote. Nga jè s̄iingatsja Jesús it'aà ts'e x̄ita kondra-la. Jè Judas, xi ya itjoiìn x̄ita-la Jesús xi tejò ma-ne.

7

Kó kitsò jñà 'ndse Jesús nga m̄ikiì k̄okjeiín-la it'aà ts'e

¹ K'e nga jye k'oaas'ín komà kjoa koi, Jesús yaá tsajmeè nangui Galilea. Majìn-la nga ya kojmeè naxandá Judea, koií kjoa-la nga jñà x̄ita judío nchihótsji nga mejèn-la s̄iik'en. ² Jyeé nchrobá machraña s'eí-la x̄ita judío ts'e Ni'ya Xka Ijñá. ³ Jñà 'ndse Jesús kitsò-la:

—Kì t̄a tsja jí bijni. T'in ján Judea mé-ne jñà x̄ita xi kota'yàt'aà-lè xi t̄itsajna ján k̄ateè-lè mé kjoa xi 'nì. ⁴ Tsà k'e mejèn-ná nga skoe-ná x̄ita mé kjoa xi t̄i'né, mochjeén-né nga k̄okó-lá yijo-ná. Ngaj̄i, koni s'ín 'nì, takó-la yijo-lè ngats'ii x̄ita isò'nde.

⁵ Koií okitsò-la jñà 'ndse nga m̄ikiì k̄okjeiín-la it'aà ts'e. ⁶ Jesús kitsò-la:

—Kj'eè k̄i bijchó nachrjein-na, tanga xi it'aà tsajòn ndaà t̄j̄in n̄ita mé nachrjein-ne. ⁷ Jñò, m̄ikiì majtikeè-nò jñà x̄ita isò'nde, tanga 'an majtikeé-na, koií kjoa-la nga 'an benojm̄i kixi-la nga ch'o t̄j̄in kjoa xi s'ín. ⁸ Tanguió jñò jè s'eí, 'an m̄ikiì k̄j̄ián. Kj'eè k̄i bijchó nachrjein-na.

⁹ K'e nga jye okitsò-la jñà x̄ita, Jesús yaá tsibìjna ya nangui Galilea.

K'e nga jè Jesús kù s'eí ts'e ni'ya xka

¹⁰ K'e nga jye kù s'eí jñà 'ndse Jesús, jè, tikoá kù 'ma-né. Majìn-la nga xita skoexkon. ¹¹ Ya ñánda tíbitjo s'eí, jñà xita judío nchihótsji Jesús, kitsò-la xíkjin: —Xita jè, ñánda tíjna.

¹² Ngats'ìi xita xi ijchò s'eí, xki xi ján tsajoóya-ne it'aà ts'e Jesús. Tjín xi kitsò: “Xita ndaà-né.” Tikoá tjín xi kitsò: “Majìn, naxandá konachan-la.”

¹³ Tanga niyá xi kiichja tsejèn nga nguixkon xita xi kj'eí, nga jñà xita sko-la xita judío, tsakjón-la.

¹⁴ K'e nga jye ijchò osen nga tíbitjo s'eí, ijchò Jesús, jahas'en ingo ítjòn, ikjoàn tsakóya-la xita. ¹⁵ Jñà xita judío, k'e nga kijtsee koni s'ín okóya, tà kjòxkón-la kitsò-la xíkjin:

—Xita jè, ¿kós'ín ma-ne nga ko tà ndaà okóya-ne nga mìtsà xojon kiskoòta'yà?

¹⁶ Jesús kitsò-la:

—Jñà 'én xi 'an okoóya, mìtsà 'én ts'an, ts'e-né jè xi kisikasén-na. ¹⁷ Tsà yá xi mejèn-la sikitason koni s'ín mejèn-la Nainá, skoe-né jñà 'én xi 'an okoóya tsà it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne, o xi tà kjohítsjeèn ts'an-ná. ¹⁸ Jngoò xita xi tà kjohítsjeèn ts'e tísikjeén nga tíchja, tà jè xi mejèn-la nga jè jchaxkón; tanga jè xita xi koií kjoa tíhótsji nga jè katayaxkón jè xi kisikasén, jè-né xi ngui 'én kixi tsjá, mìtsà 'én ndiso chja.

¹⁹ Jñò, ¿a mìtsà kixi kjoa nga kitjoé-nò kjotíxoma-la Nainá xi jè Moisés kiskii? Tanga jñò, nijngoò xi ma-la sikitason. ¿Mé-ne mejèn-nò nga sik'en-ná?

²⁰ Jñà xita kitsò:

—iNeí-là tíjin inima-lè! ¿Yá-né xi mejèn-la sikk'en-lè?

²¹ Jesús kiichja kitsò-la:

—Jñò, maxkón-nò jngoò kjoa xi kis'iaàn jè nachrjein nìkjáya. ²² Kixií kjoa, jè Moisés kitsjaà-nò kjotíxoma xi kjoa ts'e circuncisión. (Tanga kjotíxoma jè, mìtsà ts'e Moisés; it'aà ts'eé xita jchinga kjiin-nò inchrobà-ne.) Tanga jñò, nas'ín nachrjein nìkjáya bít'aà chibaá-la xita x'in kjoa ts'e circuncisión. ²³ Jñò, nga bít'aà chiba-la jñà xita kjoa ts'e circuncisión jè nachrjein nìkjáya nga majìn-nò nijchaànguio kjotíxoma xi kitsjaà-nò Moisés, ¿mé-ne majti-nò nga 'an jngoò k'a ndaà sindaà-na xita jè nachrjein nìkjáya? ²⁴ Kì k'oaá s'ín jchósòn-la koni s'ín tsejèn-nò. K'oaá s'ín jchósòn-la koni s'ín tjín xi ngui kjoa kixi.

Kós'ín béngmí Jesús ñánda j'ii-ne

²⁵ Tjín i'nga xita xi Jerusalén ts'e xi kitsò:

—¿A mìtsà jè xita jè xi ótsji jñà xita judío nga mejèn-la sikk'en? ²⁶ Chítsejèn-la, tíchjajin osen-la jñà xita naxandá, niyá xi kó tsò-la. ¿A jyeé kòkjeiin-la jñà xitaxá nga kixi kjoa nga jè xi Cristo [xi xó Nainá kisikasén-ne]? ²⁷ Tanga jñà, 'ya-ná ñánda j'ii-ne xita jè, k'e nga kjoíí Cristo niyá xi skoe ñánda kjoíí-ne.

²⁸ Jesús nga tíhokóya ya nditsin ingo ítjòn, kù'nchré koni s'ín kitsò jñà xita. K'éé 'ñó kiichja kitsò:

—Jñò, yaxkoón-ná; tíjin-nò ñánda j'i-na. Tanga mìtsà tà kjotsja ts'an nga j'iaa. Jè xi kisikasén-na, jè-né xi ngui kixi kjoa nga Nainá. Jñò, mikii yaxkon. ²⁹ Tanga 'an, bexkon-ná. It'aà ts'eé inchrobà-na nga jè sobà kisikasén-na.

³⁰ Tijè-ne hora jñà xita mejèn-la nga tsobà'ñó Jesús tanga nijngoò xi kitsò ikon nga kitsobà'ñó, koi-né nga kj'eé kì bijchó nachrjein-la nga kijá. ³¹ 'Ñó kjin xita kòkjeiin-la koni kitsò Jesús. Kitsò-la xíkjin:

—K'e nga kjoíí Cristo, ¿a isa kjin kjoxkón ndaà xi s'iin, koni jè xita jè? Kixií-là kjoa, jè-la xi Cristo.

Kó kitsò Jesús k'e nga jñà xita fariseo mejèn-la kitsobà'ñó

³² Jñà x̄it̄a fariseo kii'nchré koni s'ín nchijoó jñà x̄it̄a it'aà ts'e Jesús. X̄it̄a sko-la nò'miì kò x̄it̄a fariseo kisikasén x̄it̄a xi síkinda ingo nga mejèn-la tsoba'ño Jesús. ³³ Jesús kitsò-la:

—'An, tà chibaá n̄achrjein kótijnako-nò, ikjoàn kjín ìjngoò k'a-na ñánda t̄jna xi kisikasén-na. ³⁴ Jñò, k̄inchátsji-ná t̄nga m̄ikiì sakò-nò nga m̄ikiì koma konguió ya ñánda kótijna.

³⁵ Jñà x̄it̄a judío, tsibíts'ia nga kiskònangui-la x̄íkjín kitsò:

—X̄it̄a jè, ¿ñánda kjoí? ¿Mé-ne nga m̄ikiì koma sakò-ná? ¿A yaá kjiko x̄it̄a judío xinguiáá xi x̄in ì'nde títsajna nga jñà xi taxk̄i x̄it̄a kokòya-la? ³⁶ ¿Kó tsòya-ne 'én xi bénojmi nga tsò: “Jñò, k̄inchátsji-ná t̄nga m̄ikiì sakò-nò nga m̄ikiì koma konguió ya ñánda kótijna”?

Jngoò xajngá nandá xi t̄jnakon

³⁷ Jè n̄achrjein xi fehet'aà-ne s'eí, Jesús tsasíjna kixi, 'ño kiichja, kitsò:

—Tsà yá xi x̄indá-la k̄at̄janchrobákon-na, k̄at'ìi nandá. ³⁸ Koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: Jè xi mokjeiín-la it'aà ts'an s̄ijnajìin inima-la koni jngoò xajngá nandá xi m̄ikiì x̄iya xi síkijnakon x̄it̄a.

³⁹ K'e nga okitsò Jesús, it'aà ts'eé Inima Tsjeè-la Nainá kiichja nga iskan tjoé-la jñà x̄it̄a xi kokjeiín-la it'aà ts'e. N̄achrjein jè, Inima Tsjeè-la Nainá kj'eè kii bitjojen nga kj'eè kii fi-ne ngajmiì Jesús nga jcha-la kjoajeya-la.

Mé-ne kjòjòya-ne jñà x̄it̄a it'aà ts'e Jesús

⁴⁰ Jñà x̄it̄a, k'e nga kii'nchré 'én koi, t̄jín i'nga xi kitsò:

—Kixií kjoa x̄it̄a jè, jè-né xi t̄jínè-la nga kjoíi nga kichja ngajo-la Nainá.

⁴¹ Jñà x̄it̄a xi i'nga kitsò:

—Jè-né xi Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá].

T̄ikoáá t̄jín i'nga xi kitsò:

—Majìn-la nga jè Cristo, mìtsà nangui Galilea kjoíi-ne. ⁴² Xojon-la Nainá k'oaá s'ín tíchja nga jè Cristo, yaá k̄jinchrobàt'aà-ne tje-la David, ya naxandá Belén, ì'nde-la David.

⁴³ K'oaá s'ín komà-ne nga kjòjòya jñà x̄it̄a xi kjoa ts'e Jesús. ⁴⁴ T̄jín i'nga x̄it̄a xi mejèn-la kitsobà'ño nga kjiko ndayá, t̄nga nijngoò xi kitsò ikon nga kitsobà'ño.

Kjoa xi tsohótiya-ne x̄it̄a ítjòn-la nò'miì

⁴⁵ Jñà x̄it̄a xi síkinda ingo, inchrobà-ne ñánda títsajna x̄it̄a fariseo kò x̄it̄a sko-la nò'miì, kitjànangui-la, ki'mi-la:

—¿Mé-ne m̄ikiì k̄anchrobáko-nò?

⁴⁶ Jñà x̄it̄a xi síkinda ingo kitsò:

—N̄i saá jngoò x̄it̄a xi k'oas'ín chja koni s'ín chja x̄it̄a jè.

⁴⁷ Jñà x̄it̄a fariseo, kitsò:

—Jñò, ¿a t̄ikoáá kachonachaán-nò? ⁴⁸ ¿A k'oaá t̄is'ín mokjeiín-la x̄itaxá ítjòn tsaján kò x̄it̄a xinguiáá fariseo? ⁴⁹ T̄nga jñà x̄it̄a xi tíchonachan-la nga m̄ikiì t̄jìin-la kjotíxoma-la Moisés, t̄jínè-la nga kjo'in s'e-la.

⁵⁰ Nicodemo, jè xi x̄it̄a fariseo, xi jñò j'iikon jngoò k'a Jesús, kitsò-la:

⁵¹ —Kjotíxoma tsaján, m̄ikiì tsjá'nde nga kjo'in k'oi-la x̄it̄a, k'e nga t̄ikj'eè kii ndaà 'ya-la mé kjoa xi t̄jín-la.

⁵² Jñà x̄it̄a fariseo, kitsò-la Nicodemo:

—¿A t̄ikoáá yaá nangui-lè Galilea? Chíta'yì Xojon-la Nainá mé-ne nga jcha-ne n̄i sà jngoò x̄it̄a xi chja ngajo-la Nainá f'iì-ne Galilea.

Chjoón xi kjoa chijngui kis'iìn

⁵³ Tà k'oas'ín kitsjòya-ne x̄it̄a, xk̄i xi ján kii-ne ni'ya-la nga jngoò ìjngoò.

8

¹ Tanga Jesús, ján kiì ya nindoò Yá Olivo. ² Nga komà nchijòn tajñòyaá j'ii-ne ya ingo ítjòn. Ngats'ii xita j'ii tjingui-la Jesús ñánda tíjna. K'eé tsibìjna nga tsakóya-la jña xita. ³ Jña xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés ko xita fariseo ijchòko jngoò chjoón xi ki'yat'in-la nga kjoa chijngui tís'in. Tsasíjna osen ñánda títsajna ngats'ii xita; ⁴ Jña xita koi kitsò-la Jesús:

—Maestro, chjoón jè, ndaà kà'yat'in-la nga kjoa chijngui tís'in. ⁵ Jè kjotíxoma-la Moisés, k'oaá s'in tíchja nga jña íchjín xi k'oa tjin kjoa xi ótsji ndajoó kiyá-ne. Ngaji, ¿kó si?

⁶ Jña xita koi, koií k'oas'in kitsò-la Jesús nga mejèn-la skót'aà, mé-ne koma kohòngui-ne it'aà ts'e xitaxá. Tanga Jesús, tsasiñiat'aà nangui nga kiskiijno-ne ko jnótsja it'aà nangui. ⁷ Xita koi nga siì nchis'in nga kjònangui, Jesús tsasíjna kixi kitsò-la:

—Jñò, tsà tjin i'nga xita xinguiòo xi tsjin-la jé, jè kátinè ítjòn ndajo chjoón jè.

⁸ Jesús ijngoò k'a tsasiñia nga kiskiijno isa it'aà nangui. ⁹ Jña xita koi, k'e nga kiì'nchré koni s'in kitsò Jesús, tà íjngó íjngó kiì-ne, nga kijtseè nga mìkiì ndaà tjin kjohítsjeèn xi kiìchja, tsibíts'ia-ne xi xita jchínga, ikjoàn kiì-ne ixti. Tà jè tajngoò Jesús ko chjoón tsibítsajna. ¹⁰ Jesús tsasíjna kixi-ne, kijtseè nga mì tì yá xita tjin-ne. Tà jè tajngoò chjoón síjna. K'eé kitsò-la:

—¿Ñánda títsajna xita xi óngui-lè? ¿A nijngoò xi kòhónè-lè kjo'in?

¹¹ Jè chjoón kitsò:

—Na'èn, niyá-jèn.

Jesús kitsò-la:

—Tikoáá 'an, mìkiì kìnè-lè kjo'in. T'in-ne ni'ya-lè; kì tì jè binchaàtsji-ne.

Ni'in xi tsjá kjoabinachon xi síhiseèn-la xita isò'nde

¹² Jesús, ijngoò k'a kiìchjajin-la jña xita, kitsò-la:

—'An-ná ni'in xi síhiseèn-la isò'nde. Jè xi 'an fit'aà-na s'eé-la ni'in xi tsjá kjoabinachon. Mì tì kiì ya kojmejin-ne kjoajñò.

¹³ Jña xita fariseo kitsò:

—Ti jii tì'biì-ne 'én it'aà tsiji. 'Én xi nokjoi, nímé chjí-la.

¹⁴ Jesús kiìchja kitsò-la:

—'Én xi chjà, chjí-la-né, nas'in tì'an tsjaà-na 'én xi it'aà ts'an. Nga be-ná ñánda j'i-na ko ñánda tífia. Tanga jñò mìkiì 'yaà ñánda j'i-na ko ñánda tífia.

¹⁵ Jñò, tà kjohítsjeèn ts'e xitaá níkjeén k'e nga jé binè-ná. Tanga 'an nijngoò xita binè-la jé. ¹⁶ Tanga 'an, tsà yá xita xi konè-la jé, kjoakixii xi s'iaàn. Nga mìtsà tajngoò bindaàjiaàn, koó Na'èn-na xi kisikasén-na bíndaàjin-ko-na. ¹⁷ Kjotíxoma tsajòn k'oas'in tíchja nga tsò: K'e nga tsà jò ma-ne xita xi tsjá 'én, tsà ngásòn tsò ingajò, kixii kjoa, chjí-la né. ¹⁸ Tì'aán-na xi tsjaà 'én it'aà ts'an. Ko tikoáá jè Na'èn-na xi kisikasén-na tsjá 'én it'aà ts'an.

¹⁹ Jña xita fariseo, kiskònangui-la kitsò-la:

—¿Ñánda tíjna Na'èn-lè?

Kiìchja Jesús, kitsò-la:

—Jñò, 'an, mìkiì yaxkon-ná, ni jè Na'èn-na mìkiì yaxkon. 'An, tsà yaxkon-ná tikoáá jchaxkon-nò Na'èn-na.

²⁰ K'e nga tsakóya jña 'én koi Jesús, yaá tíjna ya ingo ítjòn ya chrañat'aà-la j'nde ñánda maxkón ton kjotjò. Nijngoò xita xi kitsò ikon nga kitsobà'ño Jesús nga kj'eè kiì bijchó nachrjein-la nga kiyá.

Mé-ne jña xita mìkiì koma kjoì-ne ya ñánda tífi Jesús

²¹ Jesús ijngoò k'a kitsò-la:

—'An, tìfi-ná. Jñò, kìnchátsji-ná. Tanga jñò yaá kiyájñòò jé-nò. Ya ñánda 'an tìfia, jñò mìkìi koma konguió.

²² Jñà xita judío kitsò-la xíkjin:

—¿A tije s'ik'en-ne yijo-la? ¿Mé-ne k'oa tsò-ne, nga tsò: Ya ñánda 'an tìfia, jñò mìkìi koma konguió?

²³ Jesús kitsò-la:

—Jñò, íí it'aà nangui tsajòn, tanga 'an ján ngajmì ts'an. Jñò, íí i'nde-nò isò'nde, 'an, mìtsà isò'nde i'nde-na. ²⁴ Koií k'oas'ín kixan-nò nga ya kiyájñòò jé-nò nga mìkìi mokjeiín-nò nga 'an-ná (xi Cristo). Koií kjoa-la nga kiyájñòò jé-nò.

²⁵ Xita judío, kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Yá-ne ngaji?

Jesús kùichja, kitsò-la:

—Jyeé okixan-nò nga sa ítjòn yá-ná 'an. ²⁶ It'aà tsajòn, kjin kjoa tjin isa xi 'an kènojmi-nò, ko xi 'an kìnndaàjìn-ko-nò. Jè xi kisikasén-na nguì 'én kixi xi chja. Koni s'ín ki'nchrè-la, k'oaá tjin 'én xi 'an chjàjìn-la jñà xita isò'nde.

²⁷ Tanga jñà xita judío mìkìi kjòchija-la tsà it'aà ts'e Na'èn-ná xi Nainá tichja Jesús. ²⁸ Jesús kitsò-la:

—Jñò, k'e nga chjimi'nga-ná 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, k'ée kochiya-nò nga 'an-ná [xi Cristo]. Nime kjoa xi s'iaàn xi ta kjòhítsjeèn ts'an. K'oas'ín chjà koni s'ín tsakóya-na xi Na'èn ma. ²⁹ Jè xi kisikasén-na íí tijnako-na. Mìkìi síkijna tajngoò-na Na'èn-na. Koií kjoa-la nga kjit'aà nachrjein sikitasoàn koni s'ín sasén-la jè.

³⁰ Jesús, k'e nga kùichja 'én koi, kjin jchán xita kòkjeiín-la it'aà ts'e.

Jè kjoa kixi síkítsajnandeíí-ná xi kjoa ts'e jé-ná

³¹ Jesús kitsò-la jñà xita judío xi kòkjeiín-la it'aà ts'e:

—Tsà kixi sikitason 'én-na xi okoóya-nò, jñò-nò xi nguì kixi kjoa nga 'an kota'yàt'aà-na. ³² Jchaxkoòn xi kjoa kixi, koa jè kjoa kixi síkítsajnandeíí-nò.

³³ Kùichja xita judío, kitsò:

—Ngajen, xita tje-la Abraham-najen. Ni saá jngoò xita xi kj'eíí síkítsajna'ño-najen. Ngaji, ¿mé-ne k'oa si-ne nga kítsajnandeíí-najen?

³⁴ Jesús kitsò-la:

—Nguì kjoa kixi xi xan-nò, ngats'ìi xita xi jé ótsji, yaá títsajna'ño it'aà ts'e jé-la, k'oaá ngaya-la koni jngoò xita ch'nda xi tijná'ño-la nei-la. ³⁵ Jngoò xita xi ch'nda tijná, mìkìi tji'nde-la nga ya kijná kjit'aà ya ni'ya ñánda síxá. Tanga jngoò xi ki'ndí ma, tji'ndeé-la nga kjit'aà nachrjein ya kijná ya ni'ya-la na'èn-la.

³⁶ K'oaá ma-ne, tsà jè Ki'ndí-la Nainá síkijnandeíí-nò, nguì kixi kjoa nga jñò, kítsajnandeíí-nó. ³⁷ 'An, be-ná nga tje-la Abraham-nò; tanga jñò mejèn-nò nga s'ik'en-ná, koi-né nga mìkìi mokjeiín-nò 'én-na xi chjà. ³⁸ 'An, k'oaá s'ín chjà koni s'ín tjin xi kjitsee k'e nga tisa tijnakoaa Na'èn-na. Jñò, k'oaá tis'ín 'nè koni s'ín kina'yà-la na'èn-nò.

Yá-né xi na'èn-la ma xita xi chjako Jesús

³⁹ Jñà xita judío kitsò:

—Jè tje-najen, yaá inchrobàt'aà-ne ts'e Abraham. Jè na'èn-jchá kjiin-najen.

Jesús kùichja kitsò-la:

—Tsà kixi kjoa nga ixti-la Abraham 'mì-nò, k'oaá s'ín s'een koni s'ín kis'iin Abraham. ⁴⁰ 'An, nas'ín jye k'oas'ín tsibenojmì kixi-nò, nga Nainá kitsjaà-na 'én xi chjà, jñò mejèn-nò nga s'ik'en-ná. Abraham mì k'oaá kis'iin. ⁴¹ Jñò, k'oas'ín 'nè koni s'ín na'èn-nò.

Jñà xita judío kitsò:

—Ngajen, mìtsà kjoa chijngui kits'iin-jiiin-jen. Tajngoò jè Na'èn-najen, jè Nainá.

⁴² Jesús kiichja, kitsò-la:

—Tsà kixi kjoa nga jè na'èn-nò Nainá, 'an tjòchaá-la s'en-ná nga it'aà ts'e Nainá inchrobà-na; mìtsà tà kjotsja ts'an nga j'iaa; Nainá kisikasén-na.

⁴³ ¿Mé-ne mìkiì machiya-nò 'én-na xi chjàko-nò? Koií-né nga mìkiì ma-nò na'yañijon. ⁴⁴ Na'èn-nò, jè xita neí, jè nokjoà-nò. K'oaá s'in 'nè koni s'in mejèn-la na'èn-nò. Jè xi ma-la sík'en xita kóni nga tisa tàts'en-la kjoa. Mìtsà kjoa kixi s'in nga tsjin-la kjoa kixi. K'e nga chja 'én ndiso, k'oaá tsò koni s'in tjin inima-la nga nguì xita ndiso-né. Jè na'èn-la ts'e 'én ndiso. ⁴⁵ Tanga 'an, 'én kixi benojmí-nò; koií kjoa-la jñò, mìkiì mokjeiín-nò. ⁴⁶ ¿Yá xita xinguiioo xi koma-la kòkò mé jé xi tjin-na? K'e nga chjàko-nò, nguì 'én kixi chjà, kò ¿mé-ne mìkiì mokjeiín-nò? ⁴⁷ Jè xi xita-la Nainá, 'én-la Nainá 'nchré. Tanga jñò, nga mìkiì na'yá, koií-né nga mìtsà xita-la Nainá 'mì-nò.

Jñà kjoa xi tsohótiya-ne Jesús kò xita judío

⁴⁸ Jñà xita judío kiichja, kitsò-la Jesús:

—Ngajen, koií kjoa-la k'oas'in 'mì-lèjen: ji, xita Samaria-né, inima ch'o-la neí tíjiiin inima-lè.

⁴⁹ Kiichja Jesús kitsò-la:

—'An, mìtsà inima ch'o-la neí tíjiiin inima-na. Jè kjoa xi tìs'iaàn, jè-né nga bexkoán Na'èn-na. Tanga jñò mìkiì yaxkón-ná. Tà saá nachrjengui-ná. ⁵⁰ Mìtsà jè kjoa tìhotsjià nga jeya síkijna yijo-na. Tíjna jngoò xi tìkosòn-la, jè-né xi jeya síkijna-na. ⁵¹ Nguì 'én kixi xi chjàko-nò, jè xi síkitasòn 'én-na koni s'in xan-nò, mìkiì kiyá nita kjé-ne.

⁵² Xita judío kiichja, kitsò:

—I'ndeí jyeé 'ya-jen nga inima ch'o-la neí tíjiiin inima-lè. Abraham kò ngats'ii xita xi kiichja ngajo-la Nainá kjòtseé, k'en-né. Tanga ji si-né: “Jè xi síkitasòn 'én-na koni s'in xan-nò, mìkiì kiyá.” ⁵³ Ngaji, ¿a isa tíjna ítjoín a mì k'oa-ne koni jè Na'èn-najen Abraham? K'en-né. Kò ngats'ii xita xi kiichjaya ngajo-la Nainá tìkooá k'en-né. ¿Yá-ne ji nga tíji tìnachrjeè jeya-ne yijo-lè?

⁵⁴ Kiichja Jesús kitsò-la:

—Tsà tí'an jeya síkijna-na yijo-na, nímé chjí-la. Jè xi jeya síkijna-na, jè Na'èn-na xi Nainá 'mì-la. ⁵⁵ Jñò mìkiì yaxkon Nainá, tanga 'an beèxkon-ná. Tsà xán-nò mìkiì bexkoan, xita ndiso koma koni jñò nga xita ndiso-nò. 'An, bexkon-ná kò sikitasòn-ná 'én-la. ⁵⁶ Xita jchínga-nò Abraham, tsjaá komà-la nga mejèn-la skoexkon nachrjein-na nga j'iaa. K'e nga kijtseè nachrjein-na isa 'ñó ndaà kjòtsja-la.

⁵⁷ Jñà xita judío kitsò-la:

—Skanda kj'eè tjin-lè icháte nó. ¿Kós'in komà-ne nga kiyaxkoin Abraham?

⁵⁸ Jesús kiichja kitsò-la:

—Nguì kixi kjoa xi xan-nò, 'An-ná xi isa kjòtseé tíjnaa koni jè Abraham.

⁵⁹ Jñà xita judío, kiskoé ndajo nga mejèn-la kosèn-la Jesús. Tanga Jesús tsibijna'ma, ítjo-ne nditsin ingo, jahajiiin osen-la xita, ikjoàn kiì.

9

K'e nga jè Jesús kisindaà jngoò-ne xita xi mìkiì tsejèn-la

¹ Jesús k'e nga tífi ya ndiyá, kijtseè jngoò xita xi mìkiì tsejèn-la xi xó k'oas'in kits'iin-ne. ² Xita xi kota'yát'aà-la Jesús kiskònangui-la kitsò-la:

—Maestro, xita jè, ¿mé-ne k'oas'in kits'iin-ne? ¿Yá xi tsohótsji jé? ¿A jñà xita jchínga-la, o xi jè xita xi mìkiì tsejèn-la?

³ Kiichja Jesús kitsò-la:

—Mìtsà jè x̄ita xi mìkiì tsejèn-la t̄jín-la jé, n̄i mìtsà j̄nà x̄ita jchínga-la tsohótsji jé. Koií-né nga it'aà ts'e x̄ita koi jcha-la kjojkón-ndaà-la Nainá. ⁴ Mochjeén-né nga siìkitasoàn kjojkón-ndaà-la jè xi kisikasén-na nga nachrjein isa. Kijchò nachrjein k'e nga kojñò; n̄i t̄i jngoò-ne xi koma siixá. ⁵ K'e tákó ì t̄ijnaa isa isò'nde, 'an-ná ni'ín xi sihiseèn-la x̄ita isò'nde.

⁶ K'e nga jye okitsò, tsibíchrá it'aà nangui. Jè ndánachrá-la tsibíndaà-ne ndási, ikjoàn kisikaàjno xkon jè x̄ita xi mìkiì tsejèn-la. ⁷ Ikjoàn kitsò-la:

—T'in, kaníkjoìn ya chrjó nandá Siloé (jè 'én xi tsòya-ne, jè xi kinikasén).

Jè x̄ita xi mìkiì tsejèn-la kii kaníkjoàn, k'e nga inchrobà-ne jye tsejèn-la. ⁸ J̄nà x̄ita indii ni'ya-la jè x̄ita xi mìkiì tsejèn-la, ko j̄nà x̄ita xi jye kjòtseé beèxkon nga ton síjé kjotjò, kitsò-la xíkjin:

—¿A mìtsà jè x̄ita jè xi b̄ijna nga síjé kjotjò ton?

⁹ T̄jín i'nga x̄ita xi tsò:

—Jè-né.

Koa j̄nà x̄ita xi i'nga kitsò:

—Kjomeé k'oaá kji, tanga mìtsà jè.

K'ée kiichja x̄ita xi mìkiì tsejèn-la nga sa ítjòn, kitsò:

—'An-ná.

¹⁰ J̄nà x̄ita kiskònangui-la kitsò-la:

—¿Kós'ín komà nga kitáx'a-ne xkoiìn?

¹¹ X̄ita jè kitsò:

—Jè x̄ita xi 'mì Jesús, kisindaà ndási, kisikaàjno xkoaàn, ikjoàn kitsò-na: "T'in, kaníkjoìn ya chrjó nandá Siloé." 'An, kiaà, k'e nga jye tsaníkjoaàn, komà kotsejèn-na.

¹² J̄nà x̄ita koi kiskònangui-la kitsò-la:

—X̄ita jè, ¿ñánda t̄ijna?

Jè x̄ita xi jye kjòndaà-ne, kitsò:

—Mìkiì be ñánda t̄ijna.

K'e nga j̄nà x̄ita fariseo kisijtsò jè x̄ita xi mìkiì tsejèn-la xi jye kjòndaà-ne

¹³ Jè x̄ita xi mìkiì tsejèn-la nga jye kjòndaà-ne kii ko ñánda t̄itsajna x̄ita fariseo, ¹⁴ koií kjoa-la nga nachrjein nikjáya-né k'e nga tsibíndaà ndási Jesús nga kisikaàjno xkon jè x̄ita xi mìkiì tsejèn-la mé-ne koma kitáx'a-ne xkon. ¹⁵ J̄nà x̄ita fariseo ijngoò k'a kiskònangui-la jè x̄ita xi mìkiì tsejèn-la xi jye kjòndaà-ne, kitsò-la:

—¿Kós'ín komà nga kitáx'a-ne xkoiìn?

X̄ita jè kitsò:

—Ndásií kisikaàjno xkoaàn; ikjoàn tsaníkjoàn; ì'ndeì jyeé tsejèn-na.

¹⁶ T̄jín i'nga x̄ita fariseo xi kitsò:

—X̄ita jè, mì-la tsà Nainá kisikasén nga mìkiì beèxkón nachrjein nikjáya.

T̄ikoá t̄jín i'nga xi kitsò:

—¿Kós'ín ma-ne nga ma-la s'ín kjojkón xi ndaà t̄jín tsà x̄ita jé-né?

Ikjoàn kjòjòya xi t̄ijñà-ne x̄ita fariseo; mìkiì kjòngàsòn kjohítsjeèn-la.

¹⁷ Ijngoò k'a kitjanangui-la jè x̄ita xi mìkiì tsejèn-la xi jye kjòndaà-ne, kitsò-la:

—Ngaji, ¿kó si, yá x̄ita-ne xi kiskíx'a-ne xkoiìn?

X̄ita jè kitsò:

—Jngoò x̄ita xi chja ngajo-la Nainá.

¹⁸ Tanga j̄nà x̄ita judío, mìkiì kòkjeín-la tsà kixi kjoa nga jè x̄ita xi mìkiì tsejèn-la nga k'oas'ín kits'ìin koa ì'ndeì jyeé tsejèn-la. K'ée kiichja-la j̄nà x̄ita jchínga-la, ¹⁹ kiskònangui-la kitsò-la:

—Jè x̄ita jè, ¿a ki'ndí-nò ma? ¿A kixíí kjoa nga mìkiì tsejèn-la k'e nga sa kits'ìin? ¿Kó ma-ne nga tsejèn-la ì'ndeì?

20 Jñà x̄ita jchínga-la kitsò:

—'Ya-nájen nga ki'ndí-najen ma. Kixií kjoa nga mìkiì tsejèn-la k'e nga sa kits'iìn. 21 Tanga mìkiì 'ya-jen mé-ne nga ma tsejèn-la i'ndeì, t̄ikoáá mìkiì 'ya-jen yá-né xi kiskíx'a-ne xkon. Jè sobà chjinangui-là, jè kàtènojmi-nò, nga jyeé x̄ita jchínga.

22 Jñà x̄ita jchínga-la koií k'oas'ín kitsò-ne nga jñà tsakjón-la x̄ita judío. Jñà x̄ita judío jyeé k'oas'ín tsajoóya-ne nga jngoò k'aá kitjokàjìin ya ni'ya ingo sinagoga, tsà yá x̄ita xi kitsò nga jè Jesús jè xi Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá].

23 Koií k'oá t̄is'ín kitsò-ne jñà x̄ita jchínga-la, nga kitsò: “Jè sobà chjinangui-là, nga jyeé x̄ita jchínga-né.”

24 Jñà x̄ita judío ìjngoò k'a kiichja-la jè x̄ita xi mìkiì tsejèn-la, kitsò-la:

—Tènojmi kixi-nájen nga nguixkon Nainá. Ngajen 'ya-nájen nga jè x̄ita jè, x̄ita jé-né.

25 Jè x̄ita xi mìkiì tsejèn-la xi jye kjòndaà-ne kiichja, kitsò:

—'An, mìkiì be tsà x̄ita jé-né. Tà jè xi be, k'e nga sa kits'ian mìkiì tsejèn-na, tanga i'ndeì jyeé tsejèn-na.

26 Ìjngoò k'a kitsò-la:

—¿Mé xi kisikò-lè? ¿Kó s'ín kisikò-lè nga kitáx'a-ne xkoiìn?

27 Jè x̄ita xi mìkiì tsejèn-la kitsò:

—Jyeé koa kàxan-nò, tanga jñò mìkiì na'yà. ¿Mé-ne mejèn-nò nga ìjngoò k'a k'oá xán-nò? ¿A t̄ikoáá mejèn-nò nga x̄ita-la koma nga ya chíta'yàt'aà-là?

28 Jñà x̄ita judío k'e nga k'oá ki'mi-la, kòjti-la, kiichjajno-la jè x̄ita xi mìkiì tsejèn-la, kitsò-la:

—Ji-né x̄ita xi ya chíta'yàt'aà-la. Tanga ngajen yaá chíta'yàt'aà-lajen Moisés.

29 'Ya-nájen nga jè sobà Nainá kiichjako Moisés. Tanga jè x̄ita jè mìkiì 'ya-jen ñánda j'iì-ne.

30 Jè x̄ita xi mìkiì tsejèn-la kitsò:

—Kjoa jè, tà maxkón-ná nga jñò, mìkiì 'ya ñánda j'iì-ne x̄ita jè, tanga 'an be-ná nga jè kiskíx'a-ne xkoaàn. 31 'Yaà-ná jñà x̄ita xi t̄jín-la jé, mìkiì 'nchré-la Nainá. Tanga jñà x̄ita xi tsakjón-keè Nainá t̄ikoá síkitasòn koni s'ín mejèn-la, jñà-né xi 'nchré-la. 32 Kóni nga t̄isa kjòtseé, ni saá jngoò x̄ita na'yà-la xi ma-la kíx'a-ne xkon jngoò x̄ita xi mìkiì tsejèn-la k'e nga k'oas'ín kits'iìn. 33 X̄ita jè, tsà mìtsà Nainá kisikasén, n̄imé xi koma-la nga k'oas'ín s'iìn.

34 Jñà x̄ita judío kitsò-la jè x̄ita xi mìkiì tsejèn-la:

—Ngaji xi taxki 'ñó tse jé t̄jín-lè, ¿a j̄iì mejèn-lè kókóya-najen?

Ikjoàn tsachrje ni'ya ingo sinagoga.

X̄ita xi mìkiì tsejèn-la kjoa ts'e inima-la

35 Jesús kiì'nchré nga jè x̄ita jè kinachrjekàjìin ya ni'ya ingo sinagoga. K'e nga kisatiikjoò ìjngoò k'a, kiskònangui-la kitsò-la:

—Ji, ¿a mokjeiín-lè it'aà ts'e xi Ki'ndí-la X̄ita tsò-la yijo-la?

36 X̄ita jè kitsò:

—Na'èn, koatìn-ná yá-né, mé-ne nga kòkjeiín-na it'aà ts'e.

37 Jesús kitsò-la:

—Jyeé ki'yi, 'an-ná xi t̄ichjàkò-lè.

38 X̄ita jè tsasìjna xkó'nchit'aà-la Jesús nga kijtseèxkón, kitsò-la:

—Na'èn mokjeiín-na it'aà tsiji.

39 Ikjoàn kitsò Jesús:

—'An, koií xá j'i-na i isò'nde; nga 'an skosòn-la mé-ne jñà x̄ita xi mìkiì tsejèn-la kòtsejèn ìjngoò k'a-la, koa jñà xi tsejèn-la mìkiì kòtsejèn-la.

40 Tjín i'nga x̄it̄a fariseo xi ya t̄ítsajnak̄o Jesús, k'e nga kiì'nchré 'én koi, kiskònangui-l̄a kitsò-l̄a:

—Ngajen, ¿a t̄ikoaá mìkiì tsejèn-najen?

41 Jesús kiìchj̄a kitsò-l̄a:

—Jñò, tsà mìkiì tsejèn-nò, tsjìn-nò jé. T̄anga bixón-nò: “Tsejèn-najen”, k'oaá ma-ne nga ya t̄jìnè-nò jé-nò.

10

Paxtò k̄o ndí orrè-l̄a

1 'Nguì kjoa kixií xi xan-nò, jè x̄it̄a xi mìtsà ya fahas'en-ne xotjoa-l̄a írchíbá-l̄a orrè, xi x̄in fahas'en-kjá-ne, x̄it̄a chijé-né, jè x̄it̄a xi fik̄o chijé cho. 2 T̄anga jè xi ya fahas'en-ne xotjoa-l̄a írchíbá, jè-né xi paxtò, xi síkinda orrè. 3 Jè xi síkinda xotjoa-l̄a írchíbá, jé k̄ix'a-l̄a. Jè xi paxtò, chj̄a 'ín-l̄a nga jngoò ìjngoò orrè, k̄o jñà orrè 'nchréjta-l̄a nei-l̄a. Ikjoàn ochrje írchíbá-l̄a. 4 K'e nga jye bitjo yije írchíbá-l̄a jñà orrè, jè paxtò fik̄o nga 'nchréjtaá-l̄a nga jè nei-l̄a. 5 T̄anga jngoò x̄it̄a xi k'ejí, mìkiì k̄j̄it̄j̄ingui-l̄a nga mìkiì beèxkon. T̄a saá ta k̄ongaá-l̄a nga mìkiì 'nchré j̄ta-l̄a x̄it̄a xi k'ejí.

6 Jesús k'oaá tsò kjoa xi mangásòn xi tsibénojmí-l̄a. T̄anga jñà x̄it̄a koi mìkiì k̄j̄ochīya-l̄a kó tsòya-ne.

Mé xi s'ín jè paxtò xi ndaà síkinda orrè

7 Jesús, ìjngoò k'a kitsò-l̄a:

—Xi nguì okixi k'oaá xán-nò. 'An-ná xotjoa-l̄a írchíbá ñánda fahas'en-ne jñà orrè. 8 Ngats'ì jñà xi j'ì ìt̄jòn-na, sa x̄it̄a chijé-né, jñà xi fik̄o chijé cho. Jñà orrè mìkiì kiì'nchréñijon-l̄a. 9 'An-ná xi xotjoa; jè xi ìt'aa ts'an kjoahas'en, k̄it̄jok̄aj̄iìn k̄j̄o'in kjoa ts'e jé-l̄a. K'oas'ín ngaya-l̄a koni s'ín orrè nga fahas'en írchíbá-l̄a k̄o bitjo k̄o sakó-l̄a ijñà xi kjèn.

10 Jè x̄it̄a chijé tà f'ì síchijé-né, f'ì sík'en-né, f'ì síkjesòn-ne. T̄anga 'an, koií xá j'ì-na nga k̄atas'e-nò kjoabinachon n̄it̄a kjé-ne, nga n̄imé chijat'aa-nò nga nguì ndaà k̄atas'e-nò. 11 'An-ná xi paxtò xi ndaà ko'ndà orrè. Jè paxtò xi ndaà ko'ndà orrè, jè xi t̄j̄jngoò ikon nga k̄iyátj̄i jñà orrè. 12 Jè x̄it̄a xi tà ch̄i'nda t̄jna nga ko'ndà orrè, k'e nga beè nga nchrobá chraña tsején, sík̄ítsajna jñà orrè, ìkjoàn onga. Koií k'oas'ín-ne nga mìtsà jè paxtò xi ko'ndà, t̄ikoa mìtsà jè nei-l̄a orrè. Ikjoàn matsja-l̄a jè tsején nga tsobà'ño jñà orrè, x̄k̄i xi ján sítsjòya jñà orrè xi i'nga. 13 Jè x̄it̄a xi ch̄i'nda t̄jna tà onga-né; koií k'oas'ín-ne nga n̄imé kindá-l̄a. Tà jè síkinda ch̄j̄i-l̄a mìtsà jñà orrè síkinda.

14-15 'An-ná paxtò xi ndaà ko'ndà orrè; koni s'ín beèxkon-na Na'èn-na, t̄ikoa 'an bexkoan Na'èn-na, k'oaá t̄is'ín beèxkon-ná orrè-na kó kjoàn, k̄o jñà orrè beèxkoòn-na nga ts'an. 'An t̄j̄jngoò takoàn nga k̄iyátj̄i jñà orrè-na. 16 T̄ikoa t̄j̄in-isa-na xi k'ejí orrè, jñà xi mìtsà ì t̄ítsajnaya írchíbá jè. T̄ikoaá mochjeén-né nga k̄j̄inchrobàkon-na mé-ne nga k̄j̄i'nchréñijon-na t̄ikoa sík̄itasòn-na. Jngoò írchíbá koma-ne k̄o jngoò koma paxtò xi skó'nda.

17 Koií kjoa-l̄a nga matsjakeè-na Na'èn-na nga 'an t̄j̄jngoò takoàn nga k̄iyá mé-ne k'e nga koma iskan kjoaáya-na. 18 Niyá xi t̄j̄'nde-l̄a nga s̄ik'en-na, 'an kjotsja ts'an-ná nga tsja yijo-na. T̄j̄'nde-na nga tsja, t̄ikoa t̄j̄'nde-na nga kjoaáya-na ìt'aa ts'e kjoabiyaá. Jè Na'èn-na k'oa t̄j̄in k̄j̄ot̄ixoma xi kitsjaà-na.

19 Jñà x̄it̄a judío k'e nga kiì'nchré 'én koi, ìjngoò k'a k̄j̄òjòya jñà x̄it̄a. 20 Kjín ma x̄it̄a xi kitsò:

—Inim̄a cho-l̄a neií t̄j̄iìn inim̄a-l̄a. X̄it̄a ská-né. ¿Mé-ne ok̄ji-ne x̄it̄a xi na'yà-là?

21 Jñà x̄it̄a xi i'nga kitsò:

—'Én koi mìtsà ts'e xità neí. ¿A komaá-la jè xità neí nga skíx'a xkon xità xi mìkiì tsejèn-la?

Mé xi komà k'e nga jñà xità judío kisìjtikeè Jesús

²² K'e nga nàchrjein chon 'nchán, ján Jerusalén tíbitjo s'eí nga ijchò ìjngoò nó nga kjòchikon-t'in ingo. ²³ Jesús ya tíjna ingo ítjòn nga tsóbangui nguitjoa xi 'mì Salomón. ²⁴ Jñà xità judío chincha jngoò ítjandiì-la Jesús, kitsò-la:

—¿Skanda mé nàchrjein chíña-lèjen? Jngoò k'a koatìn-nájen, ¿a jì-né xi Cristo [xi jó kisikasén-ne Nainá]?

²⁵ Jesús kiìchja kitsò-la:

—Jyee k'oa kixan-nò, tanga jñò mìkiì mokjeiín-nò. Jñà kjojkón xi ít'aà ts'e Na'èn-na s'iaàn, jñà síkixiya ndaà kjoa xi ít'aà ts'an. ²⁶ Tanga jñò, mìkiì mokjeiín-nò, koií kjoa-la nga mìtsà ndí orrè ts'an xan-nò. ²⁷ Jñà ndí orrè-na 'nchréjtaá-na; 'an beèxkon-ná, koa fitjingui-na. ²⁸ 'Aán tsja-la kjoabinachon nità kjé-ne; mìkiì chija nità kjé-ne; tìkóa niyá xi kjoaá'an-na. ²⁹ Jè Na'èn-na xi kisìngatsja-na jñà ndí orrè, isa tíjna ítjòn nità yá-ne. Nijngoò xi koma-la kjoaá'an-na iya tsja Na'èn-na. ³⁰ 'An ko Na'èn-na tà jngoò ma-najen.

³¹ Jñà xità judío tsibíxkó ndajo nga mejèn-la kosèn-la Jesús. ³² Kiìchja Jesús kitsò-la:

—'Nó kjìn kjojkón xi ndaà tíjn jye tsakoò-nò xi inchrobà-ne ít'aà ts'e Na'èn-na. ¿jñò, ñá-laà ngatjì-la kjoa koi, nga ndajo mejèn bínè-ná?

³³ Jñà xità judío kitsò:

—Mìtsà koií kjoa-la kjojkón ndaà xi tì'nì nga ndajo kìnè-lèjen. Koií kjoa-la nga Nainá nokjoajno-la nga Nainá 'mì-la yijo-lè. Jì, tà xità-né.

³⁴ Jesús kiìchja kitsò-la:

—Jè Xojon-la Nainá xi jñò chità'yà k'oaá s'ín tíchja ñánda nga tsò Nainá: “Jñò, k'oaá kixan-nò, nainá 'mì-nò.” ³⁵ Xojon-la Nainá, mì yá xi koma kochrjekàngui. K'oaá s'ín tíchja nga jè Na'èn-ná, nainá kitsò-la jñà xità xi kitjoé-la 'én-la. ³⁶ Tsà k'oas'ín ki'mì xità koi, ¿mé-ne bixón-nò nga Nainá chjàjno-la k'e nga xan-nò: 'An-ná xi Ki'ndí-la Nainá? Nga jè Nainá kitsjaà-na xá nga kisikasén-na i isò'nde. ³⁷ Kì kiì mokjeiín-nò ít'aà ts'an, tsà mì k'oaá s'ín tìs'iaàn koni s'ín tìs'ín Na'èn-na. ³⁸ Tanga tsà k'oa tíjn kjoa xi tìs'iaàn nas'ín mìkiì mokjeiín-nò ít'aà ts'an, kàtakjeiín-nò ít'aà ts'e kjoa xi tìs'iaàn, mé-ne nga k'oas'ín jcha-nò ko kàtakjeiín-nò nga ta jngoó ma-najen Na'èn-na ko 'an.

³⁹ Jñà xità judío mejèn-la nga kitsobà'ñó ìjngoò k'a Jesús. Tanga Jesús itjokàya tsja xità koi, ikjoàn kiì.

⁴⁰ K'ée kiì ìjngoò k'a ján xijngoàà xajngá nandá Jordán ya ñánda kis'iìn ítjòn bautizar xità jè Juan; Jesús yaá tsibìjna. ⁴¹ 'Nó kjìn xità ijchò tjingui-la Jesús. Xità koi, kitsò:

—Juan, nìmé kjojkón ndaà kis'iìn. Tanga ngats'iì 'én xi kitsò jè Juan ít'aà ts'e xità jè, nguì kjoa kixi-né.

⁴² Ya i'nde jè, 'ñó kjìn xità kòkjeiín-la ít'aà ts'e Jesús.

11

Kó kitsò Jesús k'e nga kiì'nchré nga k'en Lázaro

¹ Tíjna xk'én jngoò xità xi 'mì Lázaro xi ya i'nde-la Betania, ya naxandá ts'e María ko ndichja xi 'mì Marta. ² (Jè María xi ndichja ma Lázaro, jè-né xi kisikaajno xkiì jne ndsoko Jesús. Ikjoàn ko tsja skò kisixijno-ne ndsoko.) ³ Jñà íchjín ndichja Lázaro, kisikasén-la xá Jesús, kitsò-la:

—Na'èn, jè amigo-lè xi ndaà matsjachi kijna xk'én-né.

⁴ K'e nga kiì'nchré Jesús, kitsò:

—Ch'in jè, mìkii kiyá-ne; k'oaá s'ín kochjeén nga jcha-la kjoajeya-la Nainá, mé-ne jè Ki'ndí-la tikoá jeya kíjna-ne.

⁵ Jesús 'nó matsjakeè Marta kò ndichja kò Lázaro xi 'ndse ma. ⁶ K'e nga kii'nchré nga kijna xk'én Lázaro, nguì jò nàchrjein tsibijna Jesús, ya i'nde ñánda tíjna. ⁷ Xi jye komà, ikjoàn kitsò-la xita xi kota'yàt'aà-la:

—Ìjngoò k'a tìkjiaán ján nangui Judea.

⁸ Jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús kitsò:

—Maestro, kj'eè tsà kjìn nàchrjein tjin-la k'e nga jñà xita judío mejèn-la tsibínè-lè ndajo nga sikk'en-lè. ¿A tiyaá mejèn k'oín ìjngoò k'a ngá-ne?

⁹ Kiichja Jesús kitsò-la:

—Nga jngoò nàchrjein, ¿a mìtsà tejò hora tjin-la? Jè xi nàchrjein tsóba mìkii satíngui nga jè ni'ín xi tjin isò'nde síhiseèn-la. ¹⁰ Tanga jè xi tsóba nga nitjen, satíngui-né nga tsjin-la ni'ín xi síhiseèn-la.

¹¹ Ikjoàn kitsò-la xita-la:

—Jè amigo-ná Lázaro kjinafé-né, tanga 'an koiú xá fi-na nga 'an sikkjaá-la.

¹² Xita xi kota'yàt'aà-la Jesús kitsò:

—Na'èn, tsà kjinafé-né, kondaá-ne.

¹³ Jesús k'e nga okitsò, jè tíchja it'aà ts'e kjoabiyaà-la Lázaro. Tanga jñà xita xi kota'yàt'aà-la k'oaá s'ín kisikítsjeèn tsà tà tísikjaya-ne Lázaro nga kjinafé. ¹⁴ K'eé jngoò k'a tsibénajmí kixi-la kitsò-la:

—Lázaro jyeé k'en. ¹⁵ Matsja-na xi it'aà tsajòn nga jè nàchrjein nga mì ya titsajnaà, mé-ne jñò kòkjeiín-nò. Nchrobá, tìkjiaán chítsejèn-lá.

¹⁶ K'eé kiichja Tomás xi tikoá Dídimò tsò-la [én xi tsòya-ne Ti'ño]; kitsò-la xikjín:

—Jñà tikoá tìkjiaán, mé-ne ya kiyákoá Jesús.

Jesús, jè xi sikkjaáya-la xita tikoá tsjá-la kjoabinachon

¹⁷ K'e nga ijchò Jesús, kii'nchré nga jyeé tjin-la ñijòn nàchrjein nga kisihijìn Lázaro. ¹⁸ Naxandá Betania chrañat'aà kijna-la naxandá Jerusalén, tjin-la tsà jàn kilómetro. ¹⁹ Kjìn xita judío ijchòkon jè Marta kò María nga ijchò síjehikon nga 'ndse k'en. ²⁰ Jè Marta, k'e nga kii'nchré nga Jesús tinchrobá chraña, kiikjaá indiaà. Jè María yaá tsibijnaya ni'ya. ²¹ Jè Marta kitsò-la Jesús:

—Na'èn, tsà i-la tijni, jè 'ndse mì-la kii k'en. ²² Tanga i'ndeì be-ná nita mé xi sijé-la Nainá, tsjá-lè.

²³ Jesús, kitsò-la:

—Jè 'ndsi kjoaáya-la.

²⁴ Marta kitsò:

—Be-ná k'e nga kjoehet'aà nàchrjein kíjnakon ìjngoò k'a-ne, k'e nga kjoaáya-la ngats'ii xita xi jye k'en.

²⁵ Jesús, k'eé kitsò-la:

—'An-ná xi sikkjaáya-la xita kò tsjaà-la kjoabinachon. Jè xi mokjeiín-la it'aà ts'an nas'ín kiyá, kíjnakon ìjngoò k'a-ne. ²⁶ Ngats'ii xita xi títsajnakon, jñà xi mokjeiín-la it'aà ts'an, mìtsà jngoò k'a kiyá. Ngaji, ¿kó si?, ¿a mokjeiín-lè?

²⁷ Marta kiichja kitsò:

—Jon Na'èn, 'an, mokjeiín-na nga ji-né xi Cristo; ji-né xi Ki'ndí-la Nainá, jè xi k'oaas'ín tjinè-la nga kjoíí i isò'nde.

Jesús, mé-ne kiskindàyakeè-ne Lázaro

²⁸ Marta, k'e nga jye okitsò, kiichja'ma-la María xi ndichja ma, kitsò-la:

—Íí tíjna Maestro, chja xó-lè.

²⁹ Jè María k'e nga kii'nchré, nitoón tsasítjen, kiikon Jesús. ³⁰ Jesús, kj'eé kii fahas'en-jìn naxandá, tákó yaá síjna ñánda ijchòkjaá indiaà Marta. ³¹ Jñà xita

judío xi títsajnakò ni'ya-la María nga nchisíjehikon, k'e nga kijtseè nga tà nìton itjo ni'ya María, kiitjingui-la. K'oaá s'ín kisìkítsjeèn tsà ya tífi kjindáya ñánda kisìhijiìn Lázaro.

³² María k'e nga ijchò ñánda síjna Jesús, k'e nga kijtseè, tsasìjna xkó'nchit'aà-la, kitsò-la:

—Na'èn tsà jí-la tìjni, jè 'ndsè mì-la kii k'en.

³³ Jesús k'e nga kijtseè nga tíkjindáya María tíkoá nchikjindáya xita judío xi tíjiko, 'oón komà-la inima-la Jesús, 'ño kjòba-la. ³⁴ Jesús kiskònangui, kitsò:

—¿Ñánda kisìhijiìn?

Kitsò jña xita:

—Na'èn nchroboí, chítsejèn-la.

³⁵ Jesús kiskindáya-né. ³⁶ Jña xita judío kitsò-la xíkjin:

—Chítsejèn-la, 'nó matsjakeè Lázaro.

³⁷ Tjín i'nga xita xi kitsò:

—Xita jè komà-la kiskí'á xkon xita xi mìkii tsejèn-la, ¿a mìtsà komà-la tsà mìkii k'en Lázaro?

Kós'ín ma jaáya-la Lázaro

³⁸ Jesús ijngoò k'a 'ño 'on komà-la inima-la. Kii kasit'aà chraña-la jè itsjó-la mik'en. Jngoò nguijo ñánda jngoò ndajò teè tíchjoàjto-la. ³⁹ Jesús kitsò:

—Chjaàxiòn jè ndajò.

Jè Marta, ndichja mik'en, kitsò-la Jesús:

—Na'èn, jyeé-la ch'o jne nga jyeé tjín-la ñijòn nàchrjein nga kisìhijiìn.

⁴⁰ Kiichja Jesús kitsò-la:

—¿A mì jyeé k'oa kixan-lè, tsà mokjeiín-lè jcha-ne kjoajeya-la Nainá?

⁴¹ K'eé jaaxìn ndajò xi tíchjoàjto-la itsjó-la mik'en, Jesús kiskoòtsejèn ngajmii, kitsò:

—Na'èn, tsjaà-lè kjondaà, ndaàha chjí-lè nga na'yà-ná. ⁴² 'An be-ná nga kjit'aá nàchrjein na'yà-ná, tanga koií k'oa kàxan-lè nga kjìn ma xita xi títsajna mé-ne nga kòkjeiín-la nga jì kinikasén-ná.

⁴³ K'e nga jye okitsò, 'nó kiichja, kitsò:

—Lázaro, nchroboí, tìtjoiì ngajò.

⁴⁴ Jè xi kijna k'en, itjo-ne ngajò. Jña ndsoko kò tsja, nikje na'ño tjí'ño-ne. Jè isén-la, jngoò nikje chroba tíjtéjìn. Jesús k'eé kitsò-la jña xita:

—Chíjnda'ño-nò, kàtjì-ne.

K'e nga jña xita judío tsajoóya-ne nga sùk'en Jesús

(Mateo 26:1-5; Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-2)

⁴⁵ Jña xita judío xi j'ii nga tsobáhijtakò María, k'e nga kijtseè koni s'ín kis'iìn Jesús, kjìn ma xi kòkjeiín-la it'aà ts'e. ⁴⁶ Tanga tjín i'nga xita judío xi kiikon jña xita fariseo, tsibénjómí-la koni s'ín tjín kjoa xi kis'iìn Jesús. ⁴⁷ Jña xita sko-la no'mii kò xita fariseo tsibíxkóya xíkjin, tsibíjna jngoò junta ts'e xita ítjòn-la xita judío, kitsò-la xíkjin:

—¿Mé xi s'eén? Xita jè ndaà jchán tís'ín kjojkón xi ndaà tjín. ⁴⁸ Tsà ta k'i'nde-lá, ngats'ii xita kòkjeiín-la it'aà ts'e. Ikjoàn kjoii xita Roma, sùkits'ón-ya i'nde tsjeè-ná kò naxandá-ná.

⁴⁹ Xi tíjña-ne xita koi, jngoò xi 'mì Caifás xi no'mii ítjòn tjina jè nó jè, kiichja kitsò:

—Jñò, nímé kjoa xi tíjìn-nò, ⁵⁰ kò mìkii nìkítsjeèn nga mochjeén-né nga tà jngoò xita kàtiyaàtjì-la naxandá-ná mì k'oaá-ne tsà kiyá yije xita naxandá-ná.

⁵¹ Caifás k'e nga k'oas'ín kiichja mìtsà tà kjohítsjeèn ts'e. Tanga koi-né nga no'mii ítjòn tjina nó jè, Nainá kisìkichiya-la nga Jesús, k'oaá s'ín tjínè-la nga jè naxandá kiyátjì ngajo-la. ⁵² Mìtsà ta jè naxandá kiyátjì ngajo-la; tíkoáá

koììxkóya-né ngats'ìi ìxti-la Nainá xi xkì xi ján naxandá nchisíjchá yijo-la, kóhokji nga tíjtsa isò'nde. ⁵³ Tìjè-ne nàchrjein jè tsajoóya-ne nga sùk'en Jesús.

⁵⁴ Koií kjoa-la Jesús mì tì kù taxkì tsajmeèjìin osen-la xita judío. Yaá kù kìjna ì'nde ìt'aà xìn ñánda nangui kixì choòn ya chrañàt'aà-la jngoò naxandá xi 'mì Efraín; yaá tsibìjna kò xita xi kota'yàt'aà-la.

⁵⁵ Jyee nchrobá machraña s'eí Paxkò ts'e xita judío. K'e nga tikj'eè mats'ia s'eí, kìn xita kù ján Jerusalén nga kù sítsjeèya yijo-la koni s'ín tjin kjotíxoma-la xi xkón tjin. ⁵⁶ Xkì xi ján tsohótsji Jesús. K'e nga títajna ya nditsin ingo, kitsò-la xíkjin:

—¿Kó bixón? ¿A kjoí s'eí Paxkò, o xi majìn-né?

⁵⁷ Jñà xita sko-la no'mi kò xita fariseo, k'oaá s'ín kitsjaà okixi tsà yá xi skoexkon ñánda tíjna Jesús, kàtènojmi mé-ne nga tsoba'ño-ne.

12

Mé xi kis'ìin María ìt'aà ts'e Jesús

(Mateo 26:6-13; Marcos 14:3-9)

¹ Ngui joòn nàchrjein chija isa-la nga kitjo s'eí Paxkò. Jesús kù ján naxandá Betania ñánda tíjna Lázaro xi jè Jesús kisikjaáya-la k'e nga k'en. ² Yaá kisin-daà-la tsojmì Jesús xi tsakjèn nga kòjñò. Jè Marta tsibíya tsojmì xi kiskine. Ngats'ìi xita xi ya títajnat'aà ímixa, tikoá ya tíjna Lázaro kò Jesús. ³ María j'ìkò osen litro xkù jne xi 'ño chjí xi ngui ts'e nardo. Kisikaájno ndsóko Jesús, ikjoàn kisixìjno-ne tsjaskò. Kóhokji i'nga ni'ya, ndaà jchán kùjne. ⁴ Jngoò xita xi kota'yàt'aà-la Jesús, jè ti-la Simón xi 'mì Judas Iscariote, jè xi sìingatsja Jesús jñà xita kondra-la, kitsò:

⁵ —¿Mé-ne mìtsà kàsatìjna-ne xkù jne jè? Tsà kàsatìjna-ne koni tjin síkijne chjí-la jngoò xita xi jàn sìndo nàchrjein síxá, mé-ne jè ton-la ko'bi-la jñà xita ima.

⁶ Judas mìtsà koi kjoa-la okitsò-ne nga makájno-la xita ima, koií-né nga xita chijé-né. Jè ngatsja chijtsa xi sinchá ton; ma síchijé ton xi sinchá chijtsa.

⁷ Jesús kitsò-la:

—Kì k'oa 'mì-la jè chjoón. Xkù jne jè tíjnatjò-la k'e nga 'an xi sìjñaà.

⁸ Jñò, kjit'aà nàchrjein kítajnakò-nò jñà xita ima, tanga 'an mìtsà tà kjit'aà nàchrjein ì kótijnakò-nò.

K'e nga jñà xita judío tsajoóya-ne nga tikoá sùk'en jè Lázaro

⁹ 'Ñó kìn xita judío kisijìin-la nga ya tíjna Jesús ya naxandá Betania; k'eé kùtjìngui-la. Tanga mìtsà tà koií kjoa-la Jesús kù-ne; jè kù katsejèn-la Lázaro xi jè Jesús kisikjaáya-la k'e nga k'en. ¹⁰ Jñà xita sko-la no'mi tsajoóya-ne nga tikoá mejèn-la sùk'en jè Lázaro, ¹¹ koií kjoa-la nga jè ngatjì-la Lázaro, kìn jchán xita judío chinchat'aàxìn nga jye mokjeiín-la ìt'aà ts'e Jesús.

Kós'ín komà k'e nga jè Jesús jahas'en-jìin naxandá Jerusalén

(Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Lucas 19:28-40)

¹² Nga komà nchìjòn, kìn jchán xita ijchò s'eí Paxkò ján Jerusalén; kisijìin-la nga tikoá ya kijchò Jesús; ¹³ tsate xkajén, itjo kiskoòñà-la ìya ndiyá; 'ño kùchja, kitsò:

—¡Jeya kàtìjna Nainá! ¡Mé tà ndaà-la jè xita xi nchrobá ngajo-la Nainá, xi xitaxá ìtjòn-la xita naxandá Israel!

¹⁴ Jesús kisakò jngoò-la ndí búrró ki'ndí xi tsibìjnasòn-la koni s'ín tíchja Xojòn-la Nainá, nga tsò:

¹⁵ Kì tsakjoòn-jèn, jì naxandá Sión, chitsejèn-la xitaxá ìtjòn-lè xi nchrobá,

tíjnasòn jngoò-la ndí búrró ki'ndí.

¹⁶ K'e nga sa ítjòn, jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús mìkì kjàchiya-la kó tsòya-ne 'én koi. Tanga k'e nga k'en Jesús, ikjoàn jaáya-la nga kìmijìn ján ngajmì, skanda k'ée kjàchiya-la nga k'oaá s'ín komàt'in koni s'ín tíchja xojon xi it'aà ts'e.

¹⁷ Jñà xita xi kijtsee k'e nga jè Jesús kisikjaáya-la jè Lázaro nga jye kijnak'en, isaá ndaà kisika'bísòn 'én, tsibénojímí yije-la xita xi k'ejí. ¹⁸ Koií kjoa-la 'ñó kjìn xita kiikjaá indiaà Jesús nga jye kii'nchré jñà kjoákon xi kis'iin. ¹⁹ Jñà xita fariseo kitsò-la xíkjin:

—Chítsején-là; jñá, nímé xi s'een nga ngats'ii xita isò'nde sa jè fitjingui-la.

Kó kitsò Jesús k'e nga jñà xita griego mejèn-la skoexkon

²⁰ Jñà xita xi ijchò s'eí ján Jerusalén nga ya beèxkón Nainá, yaá títsajnajìin i'nga xita griego. ²¹ Xita koi ijchòkon Felipe xi Betsaida i'nde-la, nangui xi chja-ne Galilea; tsibítsi'ba-la kitsò-la:

—Na'èn, mejèn-najen jchaxkon-jen Jesús.

²² Felipe kii kénójímí-la Andrés; k'ée kii Andrés ko Felipe tsibénojímí-la Jesús.

²³ Jesús kiichja kitsò-la:

—Jyeé ijchò nachrjein-la nga jè Ki'ndí-la Xita kjimijìn ijngoò k'a-ne ngajmì mé-ne nga jeya kíjna-ne. ²⁴ Nguí okixí xi xan-nò, jè nojmé tsà mìkì tjókiyá k'e nga sitje, tà jngoò kjit'aá koma. Tanga tsà tjókiyá k'e nga síhijìn, kokjin-ya-né.

²⁵ Jè xita xi tjòkèè yijo-la nga mì mé kjo'in sakò-la, tà saá síichija-né ko kjo'in kíjnajìn; tanga jè xita xi mìkì tjòkèè yijo-la i isò'nde, ndaà tíjnatjò-la kjoabinachon-la skanda ta mé nachrjein-ne. ²⁶ Tsà yá xi mejèn-la nga 'an síxáko-na kàtjanchrobá tjingui-na; ya ñánda nga 'an kótijna, tikoá jè, yaá kíjnat'aà-na. Tsà yá xi 'an síxáko-na jè Na'èn-na ndaà skoexkón.

K'oaá s'ín tsibénojímí Jesús it'aà ts'e kjoabiyaà-la

²⁷ 'I'ndeí 'ñó jchán ba ma-la inima-na. ¿Mé 'én xi kichjà? ¿A k'oaá xan-lè: “Na'èn, tinachrjekàjìin-ná kjo'in xi komat'ian jè hora jè”? Majìn, nga koií xá j'i-na nga kítasòn. ²⁸ Na'èn, jeya tijni.

Tik'e-ne kina'yà jngoò-la 'én xi ngajmì nchrobá-ne, kitsò:

—Jyeé kòkjin k'a jeya síkijna yijo-na ko ijngoò k'a jeya síikijna yijo-na.

²⁹ Jñà xita xi ya títsajna, k'e nga kii'nchré, tjín xi kitsò: ch'oón xi jane. Jñà xita xi i'nga, kitsò:

—Ákjale-la Nainá xi kiichja-la.

³⁰ Kiichja Jesús kitsò:

—'Én xi kána'yà-là mìtsà kjondaà ts'an, kjondaà tsajòn-nò. ³¹ Jè hora jè, nga sindaàjìin-la isò'nde; i'ndeí, jyeé ijchò hora nga jè xita neí xi tíhotíxoma-la isò'nde, jyeé kitjojìn. ³² K'e nga 'an, tjámiltjen it'aà nangui, ngats'ii xita, 'aán kichjà-la nga kjinchrobàt'aà-na.

³³ Koií okitsò-ne, jè tsibénojímíya kós'ín komat'in k'e nga kiyá. ³⁴ Jñà xita kiichja kitsò-la:

—Ya-nájen nga jè kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés, k'oaá s'ín tíchja, tsò-né: Jè Cristo, kíjnakon-ne nita kjé-ne. Ngaji, ¿mé-ne kosi-ne nga mochjeén-né nga jè Ki'ndí-la Xita tjámiltjen-t'aà nangui? ¿Yá-ne xi Ki'ndí-la Xita 'mì-la?

³⁵ Jesús kitsò-la:

—Tákó kíjnajìn chiba nachrjein-nò ni'ín xi síhiseèn-nò. Títjájmeè nga tíjnajìn-nò xi síhiseèn-nò, mé-ne nga mì kojñò-nò. Jè xi jìin jñò tsó'ba mìkii beè kós'ín fi. ³⁶ Kàtakjeín-nò it'aà ts'e ni'ín xi síhiseèn k'e nga tákó tíjnajìn-nò, mé-ne nga ya kitjá ñánda iseèn choòn.

K'e nga jye okitsò Jesús, kii tsibijna'ma-la jñà xita.

Mé-ne jñà xitá judío mìkiì kòkjeiín-la ìt'aà ts'e Jesús

³⁷ Jesús, nas'ín tákó 'ñó kjìn kjòxkón ndaà kis'iìn nga nguixkòn xitá, jñà xitá mìkiì kòkjeiín-la. ³⁸ Koií tsitasòn 'én xi kiskìi Isaiás, xitá xi kiichjaya ngajo-la Nainá, nga kitsò:

Na'èn, ¿yá-né xi tímokjeiín-la 'én-ná xi kinokjoàyaá?

¿Yá xi tìhokoò-la nga'ñó xi tjín-lè?

³⁹ Koií kjoa-la nga mìkiì kòkjeiín-la, nga k'oaá s'ín tíchja ìjngoò k'a xojon-la Isaiás ñánda tsò:

⁴⁰ Nainá tsibíchjoà xkòn,

kisítájaàjìin inìma-la,

mé-ne nga mìkiì kotsejèn-la,

mìkiì kochiya-la ìjìin inìma-la

nga tìkooà mì 'an kjinchrobàt'aà-na nga 'an sindaà-na.

⁴¹ Isaiás, koií k'oaá s'ín kiichja-ne nga jyeé kijtseè jè kjoa jeya-la Jesús nga ìt'aà ts'eé kiichja.

⁴² Nas'ín koatsò 'én koi, kjìn xitá judío kòkjeiín-la ìt'aà ts'e Jesús, skanda kòkjeiín i'nga-la xi xitá sko-la. Tanga mìtsà jngoò k'a tsakó yijo-la nga jye kòkjeiín-la ìt'aà ts'e Cristo; nga jñà tsakjón-la jñà xitá fariseo, tsà ya kochrjekàjìin ni'ya ìngo sinagoga. ⁴³ Jè xi mejèn-la nga isa ndaà kitsajna nga nguixkòn xitá mì k'oa-ne koni nga nguixkòn Nainá.

'Én xi kiichja Jesús, nga jè koiindaàjìin-la xitá

⁴⁴ Jesús 'ñó kiichja kitsò:

—Jè xi mokjeiín-la ìt'aà ts'an, mìtsà tà ìt'aà ts'an mokjeiín-la, tìkooá mokjeiín-la ìt'aà ts'e Na'èn-na xi jè kisikasén-na. ⁴⁵ Jè xi beèxkon-na, tìkooá beèxkon-né jè xi kisikasén-na. ⁴⁶ 'An xi síhiseèn-la xitá, koií xá j'i-na ì isò'nde, nga ngats'ìi xitá xi kòkjeiín-la ìt'aà ts'an, mì ya kítsajnajìin ìjìin jñò. ⁴⁷ Jè xi 'nchré 'én-na kò mìkiì síkitasòn, mìtsà 'an tsjaà-la kjo'in nga mìtsà koi xá j'i-na nga kjo'in tsjaà-la xitá isò'nde, koií xá j'i-na nga kochrjekàjñà kjo'in xitá isò'nde. ⁴⁸ Jè xi ochrjekàngui-na nga mìkiì kjoétjò 'én-na, tjín xi tsjá-la kjo'in. Jè 'én xi jye 'an kichjà, jè tsjá-la kjo'in k'e nga kjoehet'aà nachrjein. ⁴⁹ K'e nga chjà, mìtsà tà kjo'hítsjeèn ts'an s'ikjeén, jè Na'èn-na xi kisikasén-na kitsjaà-na okixi kós'ín chjà koo mé 'én xi kokoòya. ⁵⁰ Be-ná jè kjo'tixoma-la Na'èn-na, jè xi tjín-la kjoabinachon nitá kjé-ne. Jñà 'én xi 'an chjà, k'oaá s'ín chjà koni s'ín tsatixoma-na Na'èn-na.

13

K'e nga jè Jesús tsaníjno ndsoko xitá xi kota'yàt'aà-la

¹ Chibaá nachrjein chija-isa nga kitjo s'eí Paxko ts'e xitá judío. Jesús jyeé tíjìin-la nga jye ijchò nachrjein nga sìkìjna isò'nde nga jye tífiko-ne Na'èn-la. Tanga Jesús tjòkèè kijtseè yije xitá-la ì isò'nde kóni skanda jyehet'aà nachrjein-la.

² K'e nga jye kòjñò, Jesús tíkjèn-kò xitá-la, kò jè xitá neí jyeé k'oaá s'ín tsibíjìin inìma-la jè Judas Iscariote, ti-la Simón, nga jè sìngatsja Jesús ìt'aà ts'e xitá kondra-la. ³ Jesús jyeé tíjìin-la nga jè Na'èn-la kisingatsja yije kjoa nga jè kotixoma-la nga ìt'aà ts'e Nainá inchrobà-ne kò tije tífiko ìjngoò k'a-ne. ⁴ Jesús tsasítjen-t'aà ímìxa, jaàxìn nachro xi kisòn-'nga-la, kiskoé jngoò nikje toalla, tsibíkjá ndáyá-la. ⁵ Ikjoàn kiskoé jngoò tina, tsibíya nandá, tsibíts'ia nga tsaníjno ndsoko xitá xi kota'yàt'aà-la, ikjoàn kisìxìjno-ne jè nikje toalla xi tíkjá ndáyá-la.

⁶ K'e nga ijchò kasit'aà-la Simón Pedro nga mejèn-la koníjno ndsoko, Simón kitsò:

—Na'èn, ¿a ok'in-na nga ji konijnoui ndsokoaà?

⁷ Kiichja Jesús, kitsò:

—I'ndeji mìkiì machiya-lè mé kjoa xi tìs'iaàn, tanga koma iskan, k'ée kochiya-lè.

⁸ Jè Pedro kitsò:

—Mìkiì tsjaà'nde nga ndsokoaà konijnoui.

Jesús kitsò-la:

—Tsà mìkiì kónijnoa ndsokoiì mìtsà xita ts'an xán-lè.

⁹ K'ée kitsò Simón Pedro:

—Na'èn, mìtsà tà ndsokoaà tanijnoui, tikoáá tanijnoui ndsaa ko skoaà.

¹⁰ Kiichja Jesús kitsò-la:

—Jè xi jye tsangàya, tà jè ndsoko mochjeén nga saníjno, nga jyeé tsjeè yije yijo-la. Jñò, tsjeé kjoàn nas'in mìtsà kóhotjión.

¹¹ Jesús koií k'oas'in kitsò-la: “Mìtsà tà ngats'ioò nga tsjeé kjoàn”, nga jyeé tíjijn-la yá-né xi sùngatsja it'aà ts'e xita kondra-la.

¹² K'e nga jye tsaníjno ndsoko jñà xita-la, tsohòkjá-ne nachrokisòn-'nga-la. Tsibijnat'aà-ne ímixa, kitsò-la:

—¿A machiyaá-nò kjoa xi kàsìko-nò? ¹³ Jñò, k'oáá bixón nga Maestro ko Na'èn 'mì-ná. Ndaà bixón, kixíi kjoa xi 'mì-ná. ¹⁴ 'An, xi Maestro ko Na'èn 'mì-na, kònijnoa ndsokò, jñò tikoáá mochjeén-né nga k'oá tìs'in tanijnò ndsoko xinguiò. ¹⁵ 'An, k'oáá s'in kijnna jngoò-nò xkósòn mé-ne jñò k'oá tìs'in tikoo xinguiò koni s'in kàsìko-nò. ¹⁶ Nguì kjoa kixíi xi xan-nò, jè xi ch'inda tíjna, mìtsà jè tíjna ítjòn-la nei-la. Tikoá jè xi satíxá-la mìtsà jè tíjna ítjòn-la jè xi otíxá-la. ¹⁷ I'ndeji nga jye machiya-nò kjoa koi, mé ta ndaà-nò tsà k'oas'in sikitason nga kos'in s'een.

¹⁸ 'Mìtsà ngats'ioò k'oatìxan-nò; bexkon-ná jñà xita xi 'an jaajñaà. Mochjeén-né nga kàtitason koni s'in tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: “Jè xi kjèn-ko-na, tíjè-ne xi kondra kiitjinguina.” ¹⁹ Tibenojmí-nò kjoa koi k'e nga tikj'eè k'oá ma, mé-ne k'e nga jye k'oas'in koma, kokjeín-nò nga 'an-ná [xi Nainá]. ²⁰ Nguì kjoa kixíi xi xan-nò, jè xi skoétjò xita xi 'an siikasén, 'aán skoétjò-na; ko jè xi skoétjò-na, jè skoétjò jè xi kisikasén-na.

Kó kitsò Jesús k'e nga tsibenojmí nga jè Judas sùngatsja xita kondra-la (Mateo 26:20-25; Marcos 14:17-21; Lucas 22:21-23)

²¹ Jesús k'e nga jye okitsò, 'nó jchán kokájno-la; jngoò k'a kiichja, kitsò:

—Nguì okixíi xi xan-nò, i tíjnajijn jngoò-nò xi sùngatsja-na it'aà ts'e xita kondra-na.

²² Jñà xita xi kota'yàt'aà-la, xki xi ján kiskoò'an xíjín nga mìkiì tíjijn-la yá-ne xi otítsò-la Jesús. ²³ Jngoò xita xi kota'yàt'aà-la Jesús ya tíjnakjoòko k'e nga nchikjèn, jè xita-la xi jè Jesús 'nó matsjakeè. ²⁴ Jè Simón Pedro, kitsjaà-la seña jè xita xíjín xi ya tíjnakjoòko Jesús nga skonangui-la yá-né xi otítsò-la. ²⁵ Jè xita jè, isa 'nó tsibijnat'aà chraña-la; kiskònangui-la, kitsò-la:

—Na'èn, ¿yá-né xi otì'mì-la?

²⁶ Kiichja Jesús kitsò:

—Jè xi tsjaà jngoò-la inchrajín 'nchi, jè-né xi otìxan-la.

K'ée kitsjaà-la jè Judas Iscariote, ti-la Simón. ²⁷ Jè xita neíi nitoón ja-has'en-jijn inima-la Judas k'e nga kiskoé inchrajín. Jesús kitsò-la:

—Jè kjoa xi s'iin xátíya kot'iin.

²⁸ Jñà xita xi títsajnat'aà ímixa xi nchikjèn, nijngoò xi kjòchiya-la mé-ne kos'in kitsò-ne Jesús. ²⁹ Tjín i'nga xita xi k'oas'in kisikítsjeèn; maá-la tsà títsò-la

Jesús: “Tsojmì tìndí xi ts'e s'eí.” O tsà títsò-là: “Tòn tjiì chiba-là xitá ima.” Nga jè Judas ngatsja chijtsa tòn. ³⁰ Judas, k'e nga jye tsakjèn inchrajín, nitoón itjo ni'ya; kiì; nga jye jñò choòn.

Kjotíxoma xitse xi kitsjaà Jesús

³¹ K'e nga jye itjo ni'ya Judas nga kiì, Jesús kitsò:

—I'ndeì, jè Ki'ndí-là Xitá, jyeé jeya tíjna. Tíkoà Nainá jyeé jeya tíjna it'aà ts'e Ki'ndí-là. ³² Nainá tsà jeya tíjna it'aà ts'e Ki'ndí-là, tije-ne Nainá jeya sikhíjna Ki'ndí-là. Nitoón jcha-là kjoà jeya-là. ³³ Jñò, xi ndí ixti-na xan-nò, mìtsà tì tse kótijnako isa-nò. Jñò, kinchátsji-ná tanga k'oaá xan-nò koni kixan-là jñà xitá judío: Ya ñánda tífia, jñò, mìkiì koma konguió. ³⁴ Jngoò kjotíxoma xitse tsjaà-nò: Títsjacha xinguióo nga jngoò ijngoò. K'oa's'ín títsjacha xinguióo koni s'ín 'an kisítsjakeè-nò. ³⁵ Tsà k'oa's'ín sítsjacha xinguióo nga jngoò ijngoò, k'oaá s'ín skoe-ne ngats'iì xitá nga kixi kjoà nga ya chità'yàt'aà-ná.

'Én xi kiichja Jesús nga jè Pedro kjó'mat'in

(Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Lucas 22:31-34)

³⁶ Simón Pedro kiskònangui-là Jesús, kitsò-là:

—Na'èn, ¿ñánda tì'mì?

Jesús, kitsò-là:

—Ya ñánda tífia, mìkiì koma kjítjngui-ná xi kjoà nìton, tanga k'e nga koma iskan, komaá kjítjngui-ná.

³⁷ Simón Pedro kitsò-là:

—Na'èn, i'ndeì, ¿mé-ne mìkiì koma kjítjngui-lè? Tíjngoò takoàn nga 'an kiyá ngajo-lè.

³⁸ Jesús kiichja, kitsò-là:

—¿A kixií kjoà nga tíjngoò takoìn nga jì kiyá ngajo-ná? Nguì okixií xi xan-lè, k'e nga tikj'eè kjindáya kóxtí, jàn k'a tsjá'mat'in-ná nga mìkiì yaxkon-ná.

14

Kó s'ín koma nga ma kijchoaá ya ñánda tíjna Na'èn-ná

¹ Kì makájno-nò. Kàtakjeiín-nò it'aà ts'e Nainá, tíkoà kàtakjeiín-nò it'aà ts'an. ² Ján ni'ya-là Na'èn-na tíjn jchán i'nde ñánda ma nìkjáya. Tsà mì kixi kjoà nga k'oa's'ín tíjn, mì-la tsà tà chjà k'oa xán-nò nga tífikindaà-nò jngoò i'nde xi tsajòn. ³ Koni s'ín kjián nga kindaà-nò i'nde, k'oaá tìs'ín kjoiaa ijngoò k'a nga kjiko-nò, mé-ne ya ñánda kótijna, tíkoà ya kitsajnakò-ná. ⁴ Jñò jyeé 'yaà kós'ín fì ndiyá ñánda tífia.

⁵ Tomás kitsò:

—Na'èn mìkiì 'ya-jen ñánda tì'mì. ¿Kós'ín jcha-najen ndiyá?

⁶ Jesús kitsò-là:

—'An-ná xi ndiyá, 'an-ná xi kjoakixi, 'an-ná xi kjoabinachon. Tajngoò it'aà ts'an koma kijchò jñò ñánda tíjna Na'èn-ná. ⁷ Jñò, tsà yaxkon-ná, tíkoà jchaxkon-nò Na'èn-na. Tanga i'ndeì, jyeé yaxkon kò tìtsachitsejen-la.

⁸ Felipe kitsò:

—Takó-nájen yá-ne xi Na'èn 'mì. Tà k'oaá tíjn xi kojngoò-ne takòn-jen.

⁹ Jesús kiichja kitsò-là:

—Jì Felipe, kjòtseé tíjnako-nò, ¿a tà kj'eè yaxkon-ná? Jè xi jye kijtseèxkon-na, jyeé kijtseèxkon Na'èn-na. ¿Mé-ne kosi-ne: “Takó-nájen xi Na'èn 'mì”? ¹⁰ ¿A mì mokjeiín-lè nga 'an, yaá tíjnakoaa Na'èn-na, koà jè Na'èn-na ya tíjnako-na? Jñà 'én xi 'an chjàkò-nò, mìtsà kjohítsjeèn ts'an; jè Na'èn-na xi tíjnako-na, jè-né xi tísíxá it'aà ts'an. ¹¹ Kàtakjeiín-nò nga 'an ya tíjnakoaa Na'èn-na, kò jè Na'èn-na ya tíjnako-na. Tsà mìkiì mokjeiín-nò it'aà ts'an, nas'ín tà jè kàtakjeiín-nò it'aà

ts'e xá-na xi 'an tìs'iaàn. ¹² Nguì okixí xi xan-nò, jè xi mokjeíin-la ìt'aà ts'an, tìkoá komaá-la s'iin xá xi 'an s'iaàn; skanda isaá tsato s'iin, nga 'an, ján tífia ñánda tíjna Na'èn-na. ¹³ Nita mé xi sijé-la Na'èn-na xi ìt'aà ts'an, 'an sikitasoàn, mé-ne jè Na'èn-na jeya kíjna-ne ìt'aà ts'e Ki'ndí-la. ¹⁴ Tsà mé xi sijé ìt'aà ts'an, 'an, sikitason-ná.

K'e nga jè Jesús kitsjaà 'én-la nga sikkasén jè Inima Tsjeè-la Nainá

¹⁵ 'Jñò, tsà matsjacha-ná tikitason kjotíxoma-na. ¹⁶ 'An, kítsi'bà-la Na'èn-na nga kátasikasén jngoò-nò jè xi kosíko-nò, mé-ne kjit'aà nachrjein kíjnako-nò. ¹⁷ Jè xi sikkasén-nò Na'èn-na, jè Inima Tsjeè-la xi nguì kjoa kixi. Jñà xita isò'nde, mìkiì koma skoétjò nga mìkiì beèxkon, tanga jñò yaxkon-nò nga ya tíjnako-nò, ko yaá kíjnajiin inima-nò. ¹⁸ Mikiì sikkítsajna jchan-nò, kjoikon jngoò k'a-nò nga kótijnako-nò. ¹⁹ Tà chibaá nachrjein chija-la nga jñà xita isò'nde mì tì kii skoexkon-na; tanga jñò jchaxkon-ná; tìkoá kítsajnakon-nò nga 'an tíjnakon-ná. ²⁰ K'e nga kjichò nachrjein jè, jcha-nò nga yaá tíjnakoá Na'èn-na, koá jñò yaá titsajnakon-ná, ko 'an yaá tíjnako-nò. ²¹ Jè xi tíjiin-la kjotíxoma-na tìkoá sikitason-né, jè-né xi matsjakeè-na. Ko jè xi matsjakeè-na tìkoá kotsjakeè Na'èn-na. 'An, tìkoá matsjake-ná koá kokoò tsejèn-la yijo-na.

²² Kiskònangui Judas (mìtsà jè Iscariote). Kìtsò-la:

—Na'èn kós'ín koma nga tà ngajen kòkòtsejèn-nájen yijo-lè nga mìtsà jñà xita isò'nde kòkòtsejèn-la yijo-lè.

²³ Kiihja Jesús, kìtsò-la:

—Jè xi matsjakeè-na sikkitasòn 'én-na; ko jè Na'èn-na kotsjakeè-né. Na'èn-na ko 'an kjinchrobàchón-nájen; yaá kítsajnakon-jen. ²⁴ Jè xi mìkiì matsjakeè-na mìkiì sikitason 'én-na. Jñà 'én xi jñò titsana'yà, mìtsà ts'an, ts'eé Na'èn-na xi kiskasén-na.

²⁵ 'K'oaá s'ín tibenojmi yije-nò 'én koi k'e nga tákò tíjnako isa-nò. ²⁶ Jè xi kosíko-nò, jè Inima Tsjeè-la Nainá xi ìt'aà ts'an sikkasén-nò Na'èn-na, jè kòkòya yije-nò koá sikkítsjeèn-nò ngats'ii 'én xi tìxan-nò.

²⁷ 'An, tsjaà-nò kjoa'nchán; yaá sikkíjnajñaà inima-nò. K'oaá s'ín tsjaà-nò koni s'ín 'nchán tíjna, mìtsà k'oas'ín tsjaà-nò koni s'ín tsjá isò'nde. Kì makájno-nò ko kì tsakjoòn-jèn. ²⁸ Jñò, jyeé kina'yà koni s'ín tìxan-nò nga 'an tífia tanga kjoii jngoò k'a. Tsà kixi kjoa nga matsjacha-ná, jñò, tìkoá kotsjaá-nò nga xan-nò: Jye tífia ñánda tíjna Na'èn-na; nga jè Na'èn-na isaá tíjna ítjòn mì k'oa-ne koni 'an. ²⁹ K'oaá s'ín tibenojmi ítjòn-nò kjoa koi, mé-ne k'e nga jye kítason, kòkjeíin-nò.

³⁰ 'Mì tì kii kjin 'én kichjàko isa-nò. Jyeé nchrobá xita neii xi tíhotíxoma-la jè isò'nde; tanga nímé nga'ño tíjn-la nga jè sikkijne-na. ³¹ K'oaá s'ín kítason, mé-ne skoè-ne jñà xita isò'nde nga matsjake Na'èn-na nga tìsikitasoàn kjotíxoma xi kitsjaà-na.

'Tisítjeen, tìkjaán.

15

Jè xi nguì yá-la toò uva ko jñà xi chrja-la

¹ 'Aán ngaya-la yá je-la toò uva; jè Na'èn-na xi síxáko. ² Ngats'ii chrja-la yá uva xi ìt'aà ts'an nchrobát'aà-ne xi mìkiì ojà-la toò, Na'èn-na otet'aà-né; koá jñà xi ojà-la toò, ta sítsjeè-né, mé-ne nga isa ndaà koja-la toò. ³ Jñò, jyeé k'oa'ín kjòtsjeè-nò xi ìt'aà ts'e 'én xi okixan-nò. ⁴ Jñò, mochjeén-né nga ya kítsajnakon kjit'aà-ná koá 'an, yaá kótijnako kjit'aà-nò. Jngoò chrja-la yá toò uva, mìkiì koja-la toò tsà mìkiì 'ño tíjt'aà jè yá je-la. It'aà tsajòn, k'oa tìs'ín tíjn, nímé xi s'een tsà mì 'an kítsajnakon kjit'aà-ná.

⁵ 'An-ná xi yá je-la toò uva, jñò-nó xi chrja-la. Jè xi 'an kíjnakò kjit'aà-na kò 'an kótijnakò kjit'aà, ndaà jchán koja-la toò. Tanga nimé xi s'een tsà titsajnat'aaxìn-ná. ⁶ Jè xi mìtsà 'an kíjnakò kjit'aà-na, k'oaá s'ín tjáxìn koni chrja-la yá xi nimé toò ojà-la; k'e nga jye xi, maxkó-né ikjoàn sinchájin ni'ín nga ti.

⁷ Jñò, tsà ya kitsajnakò kjit'aà-ná, koa tsà kixi kitsajnakoo 'én-na xi 'an tsakoóya-nò, tije nita mé xi mejèn-nò, k'oaá s'ín kitasòn-nò koni s'ín kixón. ⁸ K'oaá s'ín ma-ne jcha-la kjoajeya-la Na'èn-na k'e nga 'ño kìn toò koja-nò kò k'oaá s'ín ma-ne nga 'ya-la nga kixi kjoa nga ya chita'yat'aà-ná. ⁹ Koni s'ín matsjakeè-na Na'èn-na, jñò, 'an, k'oaá tìs'ín matsjake-nò. Mochjeén-né nga k'oaá s'ín titsajnakò kjit'aà kjoa tsjacha-na. ¹⁰ Tsà sikitasòn kjotíxoma-na, yaá kitsajnajñò kjit'aà kjoa tsjacha-na. 'An, k'oaá tìs'ín sikitasoàn kjotíxoma-la Na'èn-na kò yaá tijnajñaà kjit'aà kjoatsjacha-la.

¹¹ Jñò, k'oaá s'ín chjako-nò mé-ne sijnajjin-ne inima-nò kjotsja xi 'an tjin-na kò ngui ndaà s'e-nò kjotsja. ¹² Kjotíxoma-na xi 'an tsjaà-nò, jè-né nga titsjacha xinguiò nga jngoò lingoò, koni 'an matsjake-nò. ¹³ Jè xita xi biyaàtjì ngajo-la amigo-la, jè-né xi isa 'ño matsjakeè xikjín. ¹⁴ Jñò-nó xi amigo-na xan-nò, tsà sikitasòn koni s'ín binè-nò. ¹⁵ Mì tì chì'nda-na xan-nò nga jè chì'nda mìkì beè mé xi s'ín nei-la. Amigo ts'aàn xan-nò nga jyeé tsibenojmíya yije-nò kjoa xi tsakóya-na Na'èn-na. ¹⁶ Mitsà jñò kichjaajjin-ná, ta saà 'an jaajjin-nò. Kitsjaà-nò xá nga konguió mé-ne nga ndaà sixá-nò. Jè xá-nò sijna-né nita kjé-ne, mé-ne k'e nga mé xi sijé-la Na'èn-na xi it'aà ts'an, tsjá-nò. ¹⁷ Jè kjotíxoma xi 'ño tìbinè-nò: Nga tjòcha jcha xinguiò nga jngoò lingoò.

Mé-ne jña xita isò'nde sítikeè-ne xita-la Jesús

¹⁸ Jñò, tsà sijitikeè-nò jña xita isò'nde, katasijjin-nò nga 'an, k'oaá s'ín kisitikeè ítjòn-na. ¹⁹ Jñò, tsà tákó ya titsajnajjin-là xita isò'nde, jña xita isò'nde kotsjakeè-nò koni s'ín matsjakeè xita xikjín. Tanga jñò, mìtsà tì i-ne isò'nde tsajòn. 'An jaajjin-nò nga tsachrjekajjin-nò kjoa xi tjin isò'nde, koi kjoa-la nga majtikeè-nò jña xita isò'nde. ²⁰ Ndaà tikitsjeèn koni s'ín kixan-nò: "Jè xi chì'nda tjna, mìtsà isa tjna ítjòn-la nei-la." Koni s'ín kiitjingui kondra-na jña xita, jñò, k'oaá tìs'ín kjitjingui kondra-nò. Tsà kisikitasòn 'én-na, tikoáá sikitasòn tsajòn. ²¹ Ngats'ì kjoa koi, k'oaá sikò-nò jè ngatjì-la it'aà ts'an nga mìkì beèxkon jè xi kisikasén-na.

²² 'An, tsà mì-la kii j'iaa kò tsà mì-la kii tsohókoa, ni mé-la jé tjin-la. Tanga j'nde, mì tì kii koma kosiko-ne yijo-la kjoa ts'e jé-la. ²³ Jña xita xi 'an majtikeè-na, tikoáá majtikeè Na'èn-na. ²⁴ Nimé-là jé tjin-la jña xita tsà mì-la kii kijtseè jña kjoxkón xi 'an kis'iaàn xi ni saá jngoò xita k'oaá s'ín s'ín. Tanga jyeé kijtseè kjoxkón xi 'an kis'iaàn, tanga tákó majtikeè-na tikoá majtikeè Na'èn-na. ²⁵ K'oaá s'ín tíma nga títitasòn 'én xi tjit'aà Xojon-la Nainá xi kota'ya xita koi, nga tsò: "Tísitikeè-na nas'ín ni mé kjoa tiskoa."

²⁶ Tanga k'e kitjojen jè xi kosiko-nò, xi 'an sikasén it'aà ts'e Na'èn-na, jè Inima Tsjeè-la Nainá xi ngui okixi, xi it'aà ts'e Na'èn-na nchrobá-ne, jè tsjá 'én it'aà ts'an. ²⁷ Jñò, tikoáá k'oiò 'én it'aà ts'an nga yaá titsajnakò-ná kóni nga tàts'en-la kjoa.

16

¹ 'K'oaá s'ín tibenojmí-nò kjoa koi mé-ne nga mìkì kinchat'aaxìn-nò nga mokjeiin-nò it'aà ts'an. ² Kochrjekajjin-nò ya ni'ya ingo sinagoga. Tikoá kijchò nachrjein k'e nga nita yá-ne xi sikk'en-nò k'oaá s'ín sikkitsjeèn nga Nainá nchisíxá-la. ³ Koi kjoa-la nga k'oaá s'ín s'iin-ne nga mìkì beèxkon Na'èn-na, tikoáá 'an mìkì beèxkon-na. ⁴ Koi k'oaá s'ín tixan-nò mé-ne k'e nga kijchò

nachrjein kiitsjeèn-nò nga jyeé tsibenojmíya yije-nò. K'e nga sa ítjòn, mìkiì okixan-nò nga yaá tìjnako-nò.

Xá xi s'ín Inimá Tsjeè-la Nainá

⁵ Tanga i'ndeji, jyeé tífiko-na jè xi kisikasén-na. Jñò, nijngoò chjinangui-ná, ñánda tífia. ⁶ Tà saà kjoaba tíjìn inima-nò, jè ngatjì-la koni tixan-nò kjoa koi. ⁷ Én kixíí xi tixan-nò; kjondaà tsajòn-nò nga kjián. Tsà mìkiì kjián, mìkiì koma kitjojen jè xi kosiko-nò nga i kijnako-nò. Mochjeén-né nga kjián mé-ne nga koma sikasén-nò. ⁸ K'e nga kitjojen jè xi kosiko-nò, jè siikíchiya ndaà-la xita isò'nde kjoa ts'e jé, kò kjoa xi kixi tjín kò nga sindaàjìin yá xi kòko-la kjo'in. ⁹ Jè siikíchiya ndaà-la xita isò'nde xi kjoa ts'e jé nga mìkiì mokjeiín-la it'aà ts'an. ¹⁰ Kò siikíchiya ndaà-la xita it'aà ts'e kjoa xi kixi tjín, nga 'an jyeé tífia ñánda tíjna Na'èn-na. Jñò, mì tì kiì jchaxkon-ná. ¹¹ Kò siikíchiya ndaà-la xita nga sindaàjìin-la yá xi kòko-la kjo'in, koi kjoa-la nga jè xita neíí xi tíhotíxoma-la isò'nde jye k'oas'ín tjíne-la nga kjo'in s'e-la.

¹² Kjìn jchán kjoa tjín isa xi kjeíí xi koxán-nò tanga i'ndeji mìkiì titsajnandaà nga kjoahas'en-jìin-nò. ¹³ K'e nga kitjojen jè Inimá Tsjeè-la Nainá xi nguì kjoa kixi, jè siikixiya ndaà-nò xi nguì kjoa kixi nga mìtsà kjohítsjeèn ts'e siikjeén k'e nga kichja. K'oaá s'ín kichja koni s'ín tjín kjoa xi 'nchré. Keènojmi-nò kjoa xi s'e k'e nga koma iskan. ¹⁴ Jè jeya siikíjna-na k'e nga tjoé-la 'én-na ikjoàn kòkòya-nò. ¹⁵ Ngats'iì xi tjín-la Na'èn-na, tikoáá ts'an-ná. Koi k'oa xan-nò nga jè Inimá Tsjeè-la Nainá tjoé-la 'én xi ts'an, ikjoàn kòkòya-nò.

Mé-ne jè kjoba, kjotsjaá koma-ne

¹⁶ Jñò, tà chibaá nachrjein chija nga mì tì kiì jchaxkon-ná; xi koma jò jàn nachrjein ìjngoò k'a jchaxkon ìjngoò k'a-ná nga jè tífikoaa Na'èn-na.

¹⁷ Xita xi kota'yàt'aà-la k'eé kitsò-la xíkjín:

—Kó tsòya-ne 'én xi tsò-la: tà chibaá nachrjein chija-la nga mì tì kiì jchaxkon-ná, xi koma jò jàn nachrjein, ìjngoò k'a jchaxkon-ná nga jè tífikoaa Na'èn-na.

¹⁸ Kitsò-la xíkjín:

—¿Kó tsòya-ne 'én xi tsò-la: “Ta chibaá nachrjein chija”? Mìkiì fiya-ná koni s'ín chja.

¹⁹ Jesús, tik'eé kjòchiya-la nga jña xita-la mejèn-la skonangui-la kó tsòya-ne 'én xi kiìchja. K'eé kitsò-la:

—¿A titsachjinanguií-la xinguiòo kó tsòya-ne koni s'ín kàxan-nò: Tà chibaá nachrjein chija-la nga mì tì kiì jchaxkon-ná, xi koma jò jàn nachrjein ìjngoò k'a jchaxkon-ná? ²⁰ Nguì okixíí xi xan-nò, jñò, ba s'e-la inima-nò, jchihindáya-nò, tanga jña xita isò'nde tsjaá s'e-la inima-la. Jñò, nas'ín ba s'e-nò, jè kjoa ba-nò, nga koma iskan, kjoa tsjaá koma-ne. ²¹ Jngoò chjoón, k'e nga chóya nachrjein-la nga 'beé ki'ndí, tse kjo'in síkjeiín. Tanga k'e nga jye ts'iin jè ki'ndí, mì tì kiì síkítsjeèn-ne kjo'in xi kasíkjeiín jè chjoón. Tà saá tà kjotsjaá s'e-la nga jngoò xita kats'iin i isò'nde. ²² Okixi-né it'aà tsajòn, i'ndeji, ba tjín-nò, tanga koma iskan, k'e nga skoexkon ìjngoò k'a-nò, k'e-né nga 'ño tsja koma-la inima-nò. Jè kjotsja-nò niyá xi kjoaáxìn-nò.

²³ K'e nga kijchò nachrjein nga jchaxkon ìjngoò k'a-ná, nimé xi chjinangui-ná. Okixíí xi xan-nò, nita mé xi sijé-la Na'èn-na xi it'aà ts'an, tsjá-nò. ²⁴ Skanda i'ndeji, ni sà mé xi nìjé xi it'aà ts'an; tijé, tjoé-nò, mé-ne nga nimé xi chijat'aà-la kjotsja xi tíjìn inima-nò.

Mé kjoa-ne nga Jesús jye kisikijne-la kjoa xi tjín isò'nde

²⁵ "Én xi tìchjàkò-nò, tà kjoa mangásòn-né tìsikjeén. Tanga kijchò nachrjein k'e nga mì tì kiì kjoa mangásòn kichjàkò-nò. Kènojmi kixií-nò it'aà ts'e Na'èn-na. ²⁶ Nachrjein jè, jñò, it'aà ts'aán sijét'aà-là Na'èn-na. 'An, mì tì kiì kitsi'bà-tji-nò xi it'aà tsajòn, ²⁷ nga jè sobà Na'èn-na matsjakeè-nò. Koií matsjakeè-nò nga jñò, tìkoaá matsjacha-ná kò mokjeiín-nò nga it'aà ts'e Nainá inchrobà-na. ²⁸ Yaá itjokàt'aà-là Nainá nga inchrobà i isò'nde. I'ndeì siikíjna-ná isò'nde, tìfikòó ìjngòò k'a-na Na'èn-na.

²⁹ Jñà xita xi kota'yàt'aà-là kitsò-là:

—I'ndeì, tinokjoà kixi-né, nìmé kjoa mangásòn tìnikjiín. ³⁰ I'ndeì, jyeé 'ya-jen nga jì machiya yijeé-lè nita mé kjoa-ne. Mikiì mochjeén tsà yá xi skonangui-lè. K'oaá ma-ne nga mokjeiín-najen nga it'aà ts'e Nainá inchrobà-ne.

³¹ Kiichja Jesús, kitsò-là:

—I'ndeì, ¿a mokjeiín-nò? ³² Jyeé kjomeè bijchó hora, tijè-ne hora jè, jñò, tsjohoba-nò nga jngòò ìjngòò; ongui-nò ni'ya-nò; tajngòò sikíjna-ná. Tanga mìtsà tajngòò tijnáa, jè tijnako-na Na'èn-na. ³³ K'oaá s'ín tìchjàkò-nò mé-ne it'aà ts'an s'e-nò kjoa'nchán. Koá i isò'nde kjo'íin s'e-nò, tanga 'ñó t'è-là takòn. 'An, jyeé kisikijne-là jñà kjoa xi tjin isò'nde.

17

K'e nga jè Jesús tsibítsi'batji jñà xita xi kota'yàt'aà-là

¹ Jesús, k'e nga jye k'oas'ín kiichja, kiskoòtsejèn ngajmì, kitsò:

—Na'èn, jyeé ijchò hora-là, jeya tìkíjni Ki'ndí-lè, mé-ne jè Ki'ndí-lè tìkoa ngaji, jeya siikíjna-lè, ² koni s'ín kits'ì-là kjotíxoma Ki'ndí-lè it'aà ts'e ngats'ì xita nga tji'nde-là nga tsjaà-là kjoabinachon nita kjé-ne ngats'ì xita xi jì kits'ì-là. ³ Jè kjoabinachon xi tjin nita kjé-ne, jè-né nga skoexkon-lè, nga ta jì tajngòò-né xi kixi kjoa nga Nainá 'mì-lè, tìkoa skoexkon Jesucristo xi Ki'ndí-lè xi xó jì kinikasén-ne.

⁴ 'An, jeya kisikíjna-lè i isò'nde, nga jyeé kisijngoàà xá xi jì kinìngatsja-ná.

⁵ Na'èn, i'ndeì, k'oas'ín jeya tìkíjna-ná nga nguixkoiìn koni tjin kjoa jeya xi kis'e-na nga tsohótijnat'aà-lè k'e nga tìkj'eè sindaà isò'nde.

⁶ Jñà xita isò'nde xi xó jì kichjaàjìin-ne nga 'an kinìngatsja-ná, jyeé tsibenojmí-là it'aà tsiji. Xita tsiji-né, nga jì kits'ì-ná, kò nchisíkitasòn-né koni tsò 'én-lè. ⁷ Jñà xita koi, i'ndeì, jyeé beè nga ngats'ì kjoa xi 'an kits'ì-ná, it'aà tsiji nchrobà-ne. ⁸ 'An, tsibenojmí-là jñà 'én xi jì kits'ì-ná; jñà xita koi, jahas'en-jìin-là; jyeé kijtseè nga kixi kjoa nga it'aà tsijií inchrobà-na. Mokjeiín-là nga jì kinikasén-ná.

⁹ Jñà xita koi, bìtsi'batjià. Mìtsà jñà xita isò'nde bìtsi'batjià; tà jñà-né xi jì kits'ì-ná, nga xita tsiji-né. ¹⁰ Ngats'ì xita xi ts'an, tìkoa tsiji-né, koá jñà xita xi tsiji, tìkoaá ts'an-ná. It'aà ts'eé xita koi, nga jeya ótijná.

¹¹ 'An, mì tì kiì tse kótijná-na i isò'nde; tanga jñà xita koi, jì kítsajna isò'nde. 'An, yaá tìfikon-lè nga ya kótijnako-lè. Na'èn tsjeè, ndaà tìkindii xita koi nga kò nga 'ñó-lè, tijè-ne nga 'ñó xi jì kits'ì-ná mé-ne nga ndaà kítsajnajtín-ne koni jñà ndaà titsajnakjoaá ngaji kò 'an. ¹² K'e nga tsohótijnakoá i isò'nde, ndaà kisikindaa nga kò nga 'ñó-lè, tijè-ne nga 'ñó xi jì kits'ì-ná. Nijngòò xi kichijà, tà jè kichijà jè xi k'oas'ín tjinè-là nga k'oas'ín komat'in, mé-ne kítasòn-ne koni s'ín tichja Xojon-lè.

¹³ Tanga i'ndeì yaá tìfikon-lè ñánda tijni. Jñà 'én xi tichjà k'e nga tákó i tijnáa isò'nde, koi-né nga 'ñó ndaà kátasijìin inima-là jñà xita-na, jè kjotsja xi tjiin ts'an. ¹⁴ 'An, jyeé tsibenojmí-là 'én-lè jñà xita-na; tanga jñà xita isò'nde síjtikeè-né, koií-né nga mìtsà tì xita ts'e isò'nde-ne, tìkoaá 'an, mìtsà tì i isò'nde

chjà-na. ¹⁵ Mìtsà xan-lè nga chjàxìn i isò'nde, tà jè-né xi xan-lè nga tìkindii it'aà ts'e xita neí. ¹⁶ Koni 'an mìtsà i isò'nde chjà-na, tìkoaá jñà xita-na mìtsà tì i-ne isò'nde chjà-ne. ¹⁷ It'aà ts'e kjoa kixi-lè, tsjeè tìkítsajni nga nguì xita tsiji kàtama; nga jñà 'én-lè, nguì kjoa kixi-né. ¹⁸ Ji, koni s'ín kinikasén-ná i isò'nde, 'an, k'oaá tìs'ín sikasén jñà xita-na it'aà ts'e xita isò'nde. ¹⁹ Xi kjondaà ts'e xita-na, 'an, jyeé tsjeè tìsingatsja-lè yijo-na mé-ne jñà xita-na tìkoa tsjeè sìngatsja-lè yijo-la xi it'aà ts'e kjoa kixi-lè.

²⁰ 'Mìtsà tà jñà bìtsi'batjià jñà xita ts'an; tìkoaá bìtsi'batji-ná jñà xita xi iskan kòkjeiin-la it'aà ts'an k'e nga kji'nchré 'én-na xi keènojmi-la jñà xita-na, ²¹ mé-ne ngats'iì jñà xita koi, tà jngoò koma-ne, koni jñà nga jngoò ma-ná koni s'ín tijnako-ná ngaji Na'èn, tìkoa 'an tijnako-lè. Jñà xita koi, tìkoa kàtitsajnakò-ná mé-ne jñà xita isò'nde kòkjeiin-la nga jì kinikasén-ná. ²² Jè kjoajeya xi jì kits'iì-ná, 'an, k'oaá tìs'ín kitsjaà-la jñà xita-na mé-ne nga tà jngoò koma-ne koni jñà nga tà jngoò ma-ná. ²³ 'An tijnakoaa jñà xita-na kò jì tijnako-ná, mé-ne nga nguì jngoò koma-ne. K'oaá s'ín skoe-ne jñà xita isò'nde nga jì kinikasén-ná kò tìkoa skoe nga matsjachi jñà xita-na koni s'ín matsjacha-ná 'an.

²⁴ 'Na'èn, koi xi mejèn-na nga jñà xita xi jì kits'iì-ná ya kítsajnakò-na ñánda kótijna, mé-ne nga skoe-ne kjoa jeya-na xi jì kits'iì-ná nga tìkoa matsjacha-ná skanda k'e nga tìkj'eè sindaa isò'nde. ²⁵ Na'èn xi xita kixi 'mì-lè, jñà xita xi tjin isò'nde, mìki beèxkon-lè, tanga 'an, beèxkon-lè. Tìkoa jñà xita xi jì kits'iì-ná jye kisijiin-la nga jì kinikasén-ná. ²⁶ Jñà xita-na jyeé tsibenojmí yije-la it'aà tsiji; tákó saá kènojmi isa-la mé-ne jè kjoatjòcha xi tjin-lè it'aà ts'an, tìkoa s'e-la jñà xita koi, koa 'an sobà kótijnajñaà inima-la.

18

Kós'ín komà k'e nga kitsobà'ño Jesús xita kondra-la (Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Lucas 22:47-53)

¹ Jesús k'e nga jye okitsò, ikjoàn itjo, kiìkò xita xi kota'yàt'aà-la ján xijngoaa xajngá nandá xi 'mì Cedrón. Ya kijna jngoò i'nde ñánda kjìn skaya tsojmi títje; yaá jahas'en-jiin Jesús kò xita-la. ² Judas, xita xi sìngatsja Jesús it'aà ts'e xita kondra-la, jyeé beèxkon i'nde jè, nga Jesús, kjìn k'a ya chixoñako xita xi kota'yàt'aà-la ya i'nde jè. ³ Judas, kjìn soldado ijchòkò, tìkò xita xi síkinda ingo xi jñà kisikasén xita skò-la nò'mii kò xita fariseo; 'ya ni'ín linterna, 'ya kicha ndojò, 'ya ni'ín nicha. ⁴ Jesús, nga jyeé tjiin yije-la kjoa xi komat'in, nitòón itjo, kitsò-la:

—¿Yá xi binchaàtsjioò?

⁵ Xita koi, kitsò:

—Jè Jesús xi Nazaret i'nde-la.

Jesús kitsò-la:

—'An-ná.

Judas, xita xi tìsingatsja Jesús, tìkoaá ya tsóbajiin-la. ⁶ K'e nga kitsò Jesús: “'An-ná”, xita koi, kii-ne íts'in, chixòt'aà nangui. ⁷ Jesús, i'ngoò k'a kiskònangui-la kitsò-la:

—¿Yá xi binchaàtsjioò?

Xita koi kitsò:

—Jè Jesús xi Nazaret i'nde-la.

⁸ Kiichja Jesús, kitsò-la:

—Jyeé, k'oa tìxan-nò, 'an-ná. Tsà 'an binchaàtsji-ná, tji'nde-la jñà xita-na xi i'nga nga kàtji-ne.

⁹ K'e nga okitsò Jesús, koií tsitasòn 'én xi jè kiichja k'e nga kitsò: “Na'èn, xita xi ji kits'ìi-ná, nijngoò kichijà.” ¹⁰ Jè Simón Pedro, 'ya jngoò kichja ndojò; tsachrje; tsajà-la xita xi 'mì Malco, xita chi'nda-la nò'miì ítjòn; tsatet'aà líká kixi-la. ¹¹ Jesús kitsò-la jè Simón Pedro:

—Tikájnátjò-ne kichja ndojò-lè. Tjaya-ne chrjoa-la. Jè kjoa ts'e kjo'in xi tsjá-na Na'èn-na koni s'ín mejèn-la, ¿a mìtsà tjínè-la nga siikitasoàn?

K'e nga jè Jesús tsibijna nguixkon Anás

(Mateo 26:57-58; Marcos 14:53-54; Lucas 22:54)

¹² Jñà xita soldado kò soldado ítjòn kò xita judío xi síkinda ingo ítjòn, kitsobà'ño Jesús, ikjoàn chinchá na'ño. ¹³ Ítjòn kiikò ján ñánda tíjna ni'ya-la Anás, nga níxáya-la ma jè Caifás xi nò'miì ítjòn tíjna nó jè. ¹⁴ Jè Caifás xi okitsò-la jñà xita judío nga kitsò-la: Mochjeén-né nga tà jngoò xita kàtiyaàtjì-la naxandá.

K'e nga jè Simón Pedro k'oa kitsò nga mìkiì beèxkon Jesús

(Mateo 26:69-70; Marcos 14:66-68; Lucas 22:55-57)

¹⁵ Simón Pedro tjingui-la Jesús kò ijngoò sa xita xi kota'yàt'aà-la Jesús, jè xi beèxkon jè nò'miì ítjòn, jahas'en-kò Jesús ya nditsin ni'ya-la nò'miì ítjòn. ¹⁶ Tanga jè Pedro, ján kiskoòña nditsiaán; yaá tsibijna xotjoa-la ni'ya. Jè xita-la Jesús xi ijngoò, k'eé itjo ijngoò k'a, kiichja-la jè chjoón xi síkinda xotjoa-la ni'ya, ikjoàn kisikas'en Pedro. ¹⁷ Jè chjoón xi síkinda xotjoa-la ni'ya, kitsò-la Pedro:

—Ngaji, ¿a mìtsà tikoá ya chità'yàt'aà-la xita jè?

Jè Pedro, kitsò:

—Majìn.

¹⁸ Jñà xita chi'nda kò xita xi síkinda ingo nchat'aà-la ni'ín xi jñà tsibítse nga nchisíhiso-la yijo-la nga 'ño 'nchán tíma. Jè Pedro tikoá ya síjna nga tíshiso-la yijo-la.

Mé 'én xi kiichja Jesús ya nguixkon nò'miì ítjòn

(Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Lucas 22:66-71)

¹⁹ Jè nò'miì ítjòn tsibíts'ia nga kiskònangui-la Jesús it'aà ts'e xita xi kota'yàt'aà-la kò it'aà ts'e 'én xi okóya. ²⁰ Kiichja Jesús kitsò-la:

—'An, kichjàjìin osen-la xita nga títsa isò'nde. Kjit'aà nachrjein tsakoóya ya ni'ya ingo sinagoga kò ya nditsin ingo ítjòn ñánda bixoña yije xita judío. Nímé 'én xi tìchjà 'ma. ²¹ ¿Mé-ne 'an chjinangui-ná? Jñà chjinangui-la xita xi kiì'nchré-na, mé 'én xi tsakoóya-la. Jñà xita koi, ndaà tíjìin-la kó kixan-la.

²² K'e nga jye okitsò Jesús, jngoò xita xi síkinda ingo ítjòn síjnat'aà chraña-la, kisìjts'ìin-t'aà kjìn Jesús, kitsò-la:

—¿Mé-ne kòtsò-ne 'én xi nokjoàkoji nò'miì ítjòn?

²³ Jesús kiichja kitsò-la:

—Tsà ch'o tsò 'én xi tìchjà, koatìn-ná, kó xán. Tanga tsà ndaà tsò 'én xi tìchjà, ¿mé-ne ti'bé-ná?

²⁴ Nga k'oa s'ín tjít'aà'ño Jesús, jè Anás kisikasén ñánda tíjna jè Caifás jè xi nò'miì ítjòn tíjna koi nachrjein.

K'e nga jè Pedro ijngoò k'a kitsò nga mìkiì beèxkon jè Jesús

(Mateo 26:71-75; Marcos 14:69-72; Lucas 22:58-62)

²⁵ Jè Pedro ya síjnat'aà-la ni'ín nga tíshiso-la yijo-la; jñà xita koi kiskònangui-la, kitsò-la:

—Ngaji, ¿a mìtsà tikoá ya chità'yàt'aà-la xita jè?

Jè Simón Pedro tsibijna'ma, kitsò:

—Majìn, mì yaá kota'yàt'aà-la.

²⁶ Ikjoàn kiskònangui ìjngoò-la x̄ita chí'nda-la nò'miù ítjòn; x̄ikjín ma x̄ita xi jè Pedro tsatet'aà líká-la, kitsò-la:

—Ngaji, yaá kijtseèxkon-lè kò Jesús ya ì'nde ñánda t̄jín tsojmì t̄jè.

²⁷ Jè Pedro, ìjngoò k'a tsibìjna'mat'in Jesús, ìkjoàn n̄itòón kiskindàya kóxtí.

K'e nga tsibìjna Jesús ya nguixkon Pilato

(Mateo 27:1-2, 11-14; Marcos 15:1-5; Lucas 23:1-5)

²⁸ Kiiko-ne Jesús ya ni'ya-la Caifás skanda ján ni'ya osen ts'e x̄itaxá ítjòn ts'e Roma. Nga jye t̄is'e isén, j̄ñà x̄ita judío mìkiì jahas'en ni'ya osen koni s'ín t̄jín kjotíxoma-la nga majìn-la nga s̄iikits'ón yijo-la mé-ne koma kòkjen-ne s'eí paxko. ²⁹ K'oaá komà-ne nga itjo ni'ya osen jè Pilato, kiskònangui-la j̄ñà x̄ita koi, kitsò-la:

—¿Mé kjoa xi ongui-nò x̄ita jè?

³⁰ J̄ñà x̄ita judío kitsò:

—Tsà n̄imé jé t̄jín-la, mì-la j̄i t̄itsan̄ingatsja-lèjen.

³¹ K'eé kitsò Pilato:

—Tanguíkoo, j̄ñò t̄indaàj̄iìn-là koni s'ín t̄jín kjotíxoma-nò.

J̄ñà x̄ita judío kitsò:

—Ngajen mìkiì t̄jì'nde-najen nga taxkì s̄ik'en jngoò-jen x̄ita.

³² K'oa'sín komà-ne nga tsitasòn 'én xi kitsò Jesús k'e nga tsibénojmí kós'ín komat'in k'e nga kiyá. ³³ Pilato, ìjngoò k'a jahas'en ni'ya osen, kiichja-la Jesús, kitsò-la:

—¿A j̄i-né xi 'mì-lè x̄itaxá ítjòn-la x̄ita judío?

³⁴ Kiichja Jesús, kitsò-la:

—¿A tà kjohítsjeèn tsiji-né nga k'oa tisi, a xi kj'eí x̄itaá okitsò-lè ít'aà ts'an?

³⁵ Pilato kitsò:

—'An, mìtsà x̄ita judío-ná. J̄ñà x̄ita naxandá-lè kò x̄ita sko-la nò'miù, j̄ñà xi kòfi s̄ingatsja-na ít'aà tsiji. ¿Mé kjoa xi chinhaàtsji?

³⁶ Kiichja Jesús kitsò:

—Mìtsà ì isò'nde t̄jínè-na nga kotìixoma. Tsà k'oaá-la s'ín t̄jín j̄ñà x̄ita-na kòsiko-na nga mì ya kòngatsja ts'e x̄ita judío. Tanga mìtsà ì kotìixoma.

³⁷ Pilato, ìjngoò k'a kiskònangui-la kitsò-la:

—Ngaji, ¿a x̄itaxá ítjòn 'mì-lè?

Kiichja Jesús kitsò:

—Ngají xi osi nga x̄itaxá ítjòn 'mì-na. Koií xá kits'iìn-na kò koií xá j'i-na ì isò'nde, mé-ne nga kènojmiá ít'aà ts'e kjoa kixi. Ngats'ì xi fit'aà-la kjoa kixi, 'nchré 'én-na.

³⁸ Pilato kiskònangui, kitsò-la:

—¿Mé-né xi 'mì-la kjoakixi?

K'e nga kitjoònè kjoa Jesús nga kiyá

(Mateo 27:15-31; Marcos 15:6-20; Lucas 23:13-25)

K'e nga jye kiskònangui Pilato, ìjngoò k'a itjo ni'ya osen. Kiikon x̄ita judío, kitsò-la:

—X̄ita jè, n̄imé jé xi sakót'aà-na ít'aà ts'e. ³⁹ J̄ñò, k'oaá s'ín t̄jín kjotíxoma-nò k'e nga bitjo s'eí Paxko: b̄ijnandeí jngoò x̄ita xi ndayá t̄itsajna. ¿A mejèn-nò nga kàt̄ijnandeí jè X̄itaxá Ítjòn-la x̄ita judío?

⁴⁰ Ìjngoò k'a 'ñò jchán kiichja kóhotjín x̄ita judío, kitsò:

—Majìn, jè Jesús, mìkiì kíjnandeí, jè Barrabás kíjnandeí.

Tanga jè Barrabás x̄ita chijé-né.

19

K'e nga j̄ñà x̄ita kisijé nga krò kàtasit'aà jè Jesús

¹ Pilato kitsjaà-là okixi jñà xita soldado nga tsajá-là Jesús. ² Jñà soldado tsibíndaà jngoò corona na'yá, tsibí'a sko Jesús, ikjoàn kisikákjá jngoò nikje sko.

³ Kitsò-là:

—A ta k'oaá ndaà-ne ji xi xitaxá ítjòn-là xita judío 'mì-lè.

Ikjoàn kisijts'iin-t'aà kjín.

⁴ Pilato itjoko ijngoò k'a ya nditsin, kitsò-là jñà xita naxandá:

—Chítsejèn-là, i j'ikò ijngoò k'a-nò mé-ne nga jcha-nò nga nìmé jé sakót'aà-na it'aà ts'e xita jè.

⁵ Itjo Jesús, tji'a corona na'yá sko; íkjá nikje xi sko kjoàn; Pilato kitsò-là jñà xita naxandá:

—I síjna xita jè.

⁶ K'e nga kijtseèxkon jñà xita sko-là no'mii ko jñà xita xi síkinda ingo, tsibíts'ia nga 'nó jchán kiichja, kitsò:

—¡Tjat'aà krò! ¡Tjat'aà krò!

K'ée kitsò jè Pilato:

—Jñò, sobà tanguíkoo nga tjat'aà krò. 'An, nìmé jé xi sakót'aà-na it'aà ts'e xita jè.

⁷ Kiichja jñà xitaxá-là xita judío, kitsò-là Pilato:

—Ngajen, tjín jngoò-najen kjotíxoma; k'oaá s'ín tíchja kjotíxoma tsajen: Xita jè, mochjeén-né nga kiyá, koií kjoa-là nga Ki'ndí-là Nainá tsò-là yijo-là.

⁸ Pilato, k'e nga kiì'nchré 'én koi, isaá 'nó ndaà kitsakjòn. ⁹ Pilato, jahas'en ijngoò k'a ni'ya osen, kitsò-là Jesús:

—¿Ñánda-ne i'nde-lè?

Tanga Jesús, mìkiì kiichja-là.

¹⁰ Pilato kitsò-là:

—¿Mé-ne mì nokjoà-ná? ¿A mì 'ya-jèn? 'An, tji'ndeé-na nga kot'aà-lè krò, tikoá tji'ndeé-na nga siikíjnandeí-lè.

¹¹ Kiichja Jesús kitsò-là:

—Nìmé-la xi tji'nde-lè it'aà ts'an tsà mìtsà Nainá kitsjaà-lè. Jè xita xi síngatsja-na it'aà tsiji, isaá tse jé tjín-là mì k'oa-ne koni ji.

¹² Tjè-ne hora, jè Pilato mejèn-là siikíjnandeí Jesús tanga jñà xita judío isaá 'nó kiichja kitsò:

—Xita jè, tsà síkíjnandeí-ne, mìtsà amigo tsiji ma César xi xitaxá ítjòn tíjna ts'e Roma. Nita yá-ne xi xitaxá ítjòn tsò-là yijo-là, kondra ts'ée César.

¹³ Pilato, k'e nga kiì'nchré 'én koi, kiiko Jesús ján nditsiaán; tsibijnasòn íxile-là ya i'nde ñánda 'mì Isòn Chrjó Ndajò; Gabatá 'mì nga 'én hebreo. ¹⁴ Ta jngoò naxhrjein chija-là ts'e s'eí Paxko; jyeé kjomeé bijchó nchisen. Pilato, kitsò-là jñà xita judío:

—I síjna xitaxá ítjòn-nò!

¹⁵ Jñà xita judío 'nó jchán kiichja kitsò:

—¡Kàtabiyaà! ¡Kàtabiyaà! ¡Tjat'aà krò!

Pilato kitsò-là:

—Xitaxá ítjòn-nò, ¿a krò kót'aà?

Jñà xita sko-là no'mii, kiichja kitsò:

—Ngajen, tsjìn-najen xitaxá ítjòn xi kj'eí, tà jè ta jngoò César.

¹⁶ Pilato kisíngatsja nga kátát'aà krò. Jñà xita koi kiiko Jesús.

K'e nga kisit'aà krò Jesús

(Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Lucas 23:26-43)

¹⁷ Jesús itjo, 'yajen krò-là; yaá kiiko ya i'nde ñánda 'mì I'nde Sko Mik'en, xi 'én hebreo Gólgota 'mì. ¹⁸ K'e nga ijchòko i'nde jè, tsohót'aà krò, ko nguì jò xita xi kj'eí, íjngó íjngó kisinchaat'aà-là nga ngobà ngobà. Jè Jesús kisasijna jngoò

osen-la. ¹⁹ Pilato kiskii 'én xi tsohót'aà sko krò xi tsò: “Jesús xi Nazaret i'nde-la, Xitaxá Ítjòn-la xita judío.” ²⁰ Jñà 'én koi, kjìn xita judío tsibíxkejiìn; nga ya i'nde ñánda kisit'aà krò Jesús, yaá chrañàt'aà-la naxandá. 'Én hebreo tjit'aà ko 'én griego, ko 'én latín. ²¹ Jñà xita sko-la no'miì ts'e xita judío, kitsò-la jè Pilato:

—Kì k'oaá s'ín chjiì xi tsò: “Xitaxá ítjòn-la xita judío.” K'oaá s'ín chjí xi tsò: “Xita jè, k'oaá tsò nga jè-né xi xitaxá ítjòn-la xita judío.”

²² Kiichja Pilato kitsò:

—Koni s'ín jye kàkjiaà, k'oaá s'ín kàtìjna.

K'e nga jñà soldado, kisijòya nikje-la Jesús

²³ Jñà soldado k'e nga jye tsohót'aà krò Jesús, tsibíxkó nikje-la; ñijòn ya kis'iìn. Íjngó íjngó ya kitsjaà-la xíkjin. Tikoá kiskoé jè nikje ndojò-la xi x'io kji, mìkii kitjahaña, tà kijna ndojò-né. ²⁴ Kitsò-la xíkjin:

—Mìkii sixajndá; tà siskáko-ná yá ts'e koma.

Jè kjoa koi k'oaá s'ín tsitasòn koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò:

Nikje-na kisika'bí-la xíkjin;

jè nikje ndojò-na tà kisiskáko-né.

Jñà soldado, k'oaá kis'iìn. ²⁵ Yaá nchat'aà chrañà-la krò nea-la Jesús ko ndichja ko María chjoón-la Cleofas ko María Magdalena. ²⁶ Jesús, k'e nga kijtseèxkon nea-la ko jè xita xi kota'yàt'aà-la xi 'ño matsjakeè, kitsò-la nea-la:

—Chjoón, ya síjna ki'ndí-lè.

²⁷ Ikjoàn kitsò-la jè xita xi kota'yàt'aà-la xi 'ño matsjakeè:

—Ya síjna nea-lè.

Skanda tik'e-ne jè xita jè kiskoétjò jè nea-la ya ni'ya-la.

K'e nga k'en Jesús

(Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49)

²⁸ Xi jye komà, Jesús kijtseè nga jye tsitasòn yije, kitsò:

—Xínda-na.

K'oaá s'ín tsitasòn koni s'ín tjit'aà Xojon-la Nainá. ²⁹ Yaá tíjna jngoò tíjí xi tíya nandá vinagre. Kiskoé tsanga, kisika'nchi-ne vinagre, ikjoàn tsibí'a jngoò yá, tsijmeé'a chrañà-la tso'ba Jesús. ³⁰ Jesús, k'e nga jye kits'iì nandá vinagre, ikjoàn kitsò:

—Jyeé tsitasòn yije.

Tsibíjnajteén sko, k'en.

Mé-ne kiskix'akjá-ne nisin-la Jesús

³¹ Tà jngoò nachrjein chija-la ts'e s'eí Paxko; jñà xita judío majìn-la nga ya sitjobát'aà krò yijo-la xita xi jye k'en jè nachrjein níkjáya (koií kjoa-la nga 'ño xkón jè s'eí Paxko). Tsibítsi'ba-la Pilato nga kàtatsjá okixi mé-ne nga kàtakjàn-ne nindaà chrjomí-la jñà xita xi tjoót'aà krò, ikjoàn kàtakjínájen-t'aà krò. ³² Kii jñà soldado nga tsakján nindaà chrjomí-la jè xi síjna ítjòn; k'oaá tí kisikò jè xi íjngoò xi ngásòn taña kisit'aà krò. ³³ Tanga k'e nga ijchò kinchat'aà-la Jesús, kijtseè nga jye k'en. Mìkii tsakján nindaà chrjomí-la.

³⁴ Tanga jngoò soldado tsibísekjá nisín-la jngoò kichá xi 'mì lanza. Ikjoàn itjo jní ko nandá. ³⁵ Jè xi kijtseè kjoa koi, jè-né xi tsjá 'én nga kixi kjoa, ko jè 'én xi tsjá, nguì 'én kixi-né, ndaà tíjiln-la nga 'én kixií xi bénojmi, mé-ne jñò tikoá kokjeiín-nò. ³⁶ Kjoa koi, k'oaá s'ín komà mé-ne nga tsitasòn-ne koni s'ín tjit'aà Xojon-la Nainá nga tsò: “Nijngoò nindaà-la kokjàn.” ³⁷ Tikoáá tjit'aà-né ñánda tsò: “Jè skótsejen-la jè xi kiskix'akjá nisín-la.”

K'e nga kisihjiìn Jesús

(Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-56)

³⁸ K'e nga jye komà kjoa koi, José xi ya naxandá Arimatea i'nde-la, tikoáá jè xita xi kota'yàt'aà-la Jesús tanga tà tsajmeè'ma-né nga jñà tsakjón-la xita judío. Tsibítisi'ba-la Pilato nga kàtatsjá'nde-la nga kjiko yijo-la Jesús. Pilato kitsjaà'nde-né. José kiskónájen-t'aà krò yijo-la Jesús, ikjoàn kiiko. ³⁹ Tikoá ijchò Nicodemo, jè xita xi ijchòkon jngoò k'a Jesús k'e nga jñò. 'Ya chijo jne xi tsjájiin-la chijo xi 'mì mirra ko áloe. Ma-la tsà katé kilo chijo xi 'ya. ⁴⁰ José ko Nicodemo, kiiko yijo-la Jesús. Kisikájtéjno nikje xi tjín-la chijo xi ndaà jne koni s'ín tjín kjotíxoma-la jñà xita judío k'e nga sihijiin mik'en. ⁴¹ Ya i'nde ñánda kisit'aà krò Jesús, tjín jngoò i'nde ñánda tíjje tsojmì tjè; yaá tix'á jngoò ngajo itsjó-la mik'en xi ngui xitse, ñánda ni saà jngoò mik'en sijnya. ⁴² Yaá kisikájna yijo-la Jesús nga isa chrañat'aà nga jyeé tímats'ia nachrjein nìkjáya ts'e xita judío, jè víspera-la s'eí Paxko.

20

K'e nga jaáya-la Jesús it'aà ts'e kjoa biyaà

(Mateo 28:1-10; Marcos 16:1-8; Lucas 24:1-12)

¹ Jè nachrjein nga tàts'en xomàna, jè María Magdalena 'ñó tajñòya kii, nga kii katsejèn-la itsjó ñánda kisihijiin Jesús; tákó jñò choòn k'e nga kii. K'e nga ijchò, kijtseè nga jye kitjaàxìn ndajo xi tíchjoàjto-ne jè ngajo itsjó. ² K'ee tsangachikon, kiikon ñánda tíjna Simón Pedro ko xita xi ijngoò xi tikoá ya kota'yàt'aà-la Jesús, jè xi 'ñó matsjakeè, kitsò-la:

—Jñà xita, jyeé kiiko jè Na'èn-ná. Mikii 'yaá ñánda kisikájna.

³ Pedro ko xita xi ijngoò xi ngàsòn ya kiskoòta'yàt'aà-la Jesús, kii katsejèn-la jè ngajo itsjó. ⁴ Ingajo xita koi, 'ñó jchán tsangachikon, tanga jè xi ijngoò, isaá 'ñó tsangachikon mì k'oaá-ne koni jè Pedro. Isaá ítjòn ijchò ya ngajo itsjó-la Jesús. ⁵ K'e nga tsasiñia kiskoòtsejèn-s'en ngajo, kijtseè nga tà jñà nikje-la kjioò, tanga mikii jahas'en-ngui ya ngajo. ⁶ Ikjoàn ijchò tjingui Simón Pedro, jè-né xi jahas'en-ngui ngajo itsjó, tikoá kijtseè nga tà jñà nikje-la kjioò. ⁷ Tikoá kijtseè jè nikje xi kisijtéjiin sko Jesús. Mitsà ya tsátijiin-la nikje xi i'nga. Xìn kijna nga tíxkóya-la. ⁸ K'ee jahas'en-ngui xita xi ijngoò, jè xi ijchò ítjòn; kijtseè kjoa xi komà, kòkjeiín-la. ⁹ K'ee kii ndaà machiya-la nga k'oas'ín tíchja Xojon-la Nainá nga jè Jesús, k'oaá s'ín tjínè-la nga kjoaáya-la it'aà ts'e kjoabiyaà. ¹⁰ Jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús, kii-ne ni'ya-la.

K'e nga jè Jesús tsakó-la yijo-la jè María Magdalena

(Marcos 16:9-11)

¹¹ Tanga jè María Magdalena, yaá tsibijna nditsiaán nga tíkjindáyat'aà-la ngajo itsjó; k'e nga tíkjindáya tsasiñia nga kiskoòtsejèn-s'en jè ngajo itsjó-la Jesús. ¹² Kijtseè jò àkjale xi nikje chroba íkjá. Jngoò tíjna ya sko ñánda kisijna yijo-la Jesús; jè xi ijngoò ya tíjngui ndsoko. ¹³ Jñà àkjale, kitsò-la María:

—Ji ndí chjoón, ¿mé-ne tíchhindáya-ne?

Jè María kitsò:

—Koií tíkjindáya-na, jyeé kiiko xita yijo-la Na'èn-na; mikii be ñánda kisikájna.

¹⁴ María k'e nga okitsò, kisikátji sko, kijtseè Jesús nga ya síjna, tanga mikii beè tsà jè-né. ¹⁵ Jesús kitsò-la:

—Ji ndí chjoón, ¿mé-ne chíhindáya-ne? ¿Yá xi binchaàtsji?

Jè María, k'oaá s'ín kisikátsjeèn, maá-la tsà jè xita xi síkinda i'nde jè, kitsò-la:

—Ji na'èn, tsà ji kiikoji, kot'ín-ná ñánda kinikájnei mé-ne nga kíkjaá-na.

¹⁶ Jesús kiichja-la kitsò-la:

—¡María!

Ko jè María, kisikátji, kitsò-la:

—¡Raboni! —'én hebreo xi tsòya-ne: Maestro.

¹⁷ Jesús, kitsò-la:

—Kì 'an nìkò-ná nga k'j'eè kù fi mijìn-koaa jè Nà'èn-na. Tanga t'in tìkì'nchré jñà 'ndsè, kòt'in-la nga jye tífikooa jè Nà'èn-na jè xi tìkooa Nà'èn-nò ma, jè xi Nainá xan-la, xi tìkooa Nainá 'mì-là.

¹⁸ María Magdalena kii kisikí'nchré jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús nga jye kijtseèxkon Jesús, tìkooa tsibénojmi-la 'én xi kiichja Jesús.

K'e nga jè Jesús tsakó-la yijo-la jñà xita-la

(Mateo 28:16-20; Marcos 16:14-18; Lucas 24:36-49)

¹⁹ K'e nga jye kòjñò, tije-ne nachrjein nga tàts'en xomàna, jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús tíchjoàjto-la xotjoa-la ni'ya ñánda chixoña nga jñà tsakjón-la xita judío. Jesús jahas'en ni'ya, tsasijnajin osen-la xita-la, kisihixat'aà, kitsò-la:

—¿A ta k'oaá ndaà-ne? Kàtas'e-nó kjoa'nchán.

²⁰ K'e nga jye okitsò-la, tsakó-la tsja kò nindaà nisìn-la. Jñà xita xi kota'yàt'aà-la 'ñó tsja kis'e-la k'e nga kijtseè Jesús. ²¹ Jesús, ijngò k'a kitsò-la:

—Jñò, kàtas'e-nò kjoa'nchán. Koni s'ín kisikasén-na Nà'èn-na, jñò, k'oaá tìs'ín siikasén-nò.

²² K'e nga jye okitsò, ikjoàn kiskinomájno, kitsò-la:

—Chjoé jè Inima Tsjeè-la Nainá. ²³ Jñà xita xi jñò sijchàat'aà-là jé-la, jchat'aà-la, jñà xi jñò mìkì sijchàat'aà-là jé-la, k'oaá s'ín kítsajna nga mìkì jchat'aà-la.

K'e nga kijtseè Tomás nga jye jaáya-la Jesús

²⁴ Xita xi kota'yàt'aà-la Jesús xi tejò ma-ne, jngò xi 'mì Tomás, xi tìkooa Dídimò tsò-la ['én xi tsòya-ne: Ti'ño], mìkì ya tíjna k'e nga ijchò Jesús. ²⁵ Jñà xita xi i'nga xi tìkooa ya kota'yàt'aà-la Jesús, kitsò-la Tomás:

—Kà'ya-nájen Nà'èn-ná Jesús.

Tomás kitsò:

—Tsà mìkì skoeè tsja ñánda kisinchaàs'en xó, kò tsà mìkì skinìs'en najmá ndsaa ñánda kitáx'a, kò tsà mìkì skinìs'en ndsaa ya nisìn-la, mìkì kòkjeiín-na.

²⁶ Xi jye komà jin nachrjein, jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús ijngò k'a ya títsajna; jyeé ya tíjna-ne Tomás; tanga jè xotjoa ni'ya tíchjoàjto-né. Ijchò Jesús, tsasijnajin osen-la, kitsò-la:

—Jñò, kàtas'e-nò kjoa'nchán.

²⁷ Jesús, ikjoàn kitsò-la Tomás:

—Chinìs'in najnóndseii ijndé, chítsejèn-la ndsaa. Nchrobákoji ndseii, chinìs'in nisìn-na. Kì k'oaá s'ín mìkì mokjeiín-lè. Kàtakjeiín-lè.

²⁸ K'ée kiichja Tomás, kitsò:

—¡jì xi Nà'èn xan-lè kò xi Nainá xan-lè!

²⁹ Jesús kitsò-la:

—Ngaji Tomás, koií kjoa-la mokjeiín-lè nga kà'ya-ná. ¡Mé tà ndaà-la jñà xita xi mokjeiín-la nas'ín mìkì beèxkon-na!

Mé-ne k'oas'ín kitjei-ne xojon jè

³⁰ Taxkì kjin jchán kjoxkón kis'iin isa Jesús nga nguixkon xita xi kota'yàt'aà-la xi mìkì tjít'aà xojon jè. ³¹ Tà jñà 'én koi k'oas'ín kitjei mé-ne nga kòkjeiín-nò nga Jesús, jè xi Cristo, [jè xi xó kinikasén-ne] xi Kì'ndí-la Nainá. Kò mé-ne k'e nga kòkjeiín-nò s'ée-nò kjoabinachon xi it'aà ts'e.

21

K'e nga jè Jesús itod xita-la tsakó-la yijo-la

¹ Jesús, ìjngòò k'a tsakó-là yijo-là jǎà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là ya ìndiì ndáchikon xi 'mì Tiberias. Jǎà kjoa koi, kiís'ín komà. ² Títsajna kjoò Simón Pedro kò Tomás, xi t̄ikoḗ Dídimo tsò-là [én xi tsòya-ne: Ti'ñò], kò Natanael xi Caná ì'nde-là, nangui xi chja-ne Galilea. T̄ikoḗ títsajna jǎà ìxti-là Zebedeo kò ngui jò ìsa x̄it̄a xi t̄ikoḗ ya kota'yàt'aà-là Jesús. ³ Simón Pedro kitsò-là x̄it̄a xíkjin:

—T̄in kó-lá tífi tsoḅà'ñoá nga sik'èn.

Jǎà x̄it̄a xi i'nga, kitsò-là:

—T̄ikoḗ onguíko-lèjen.

Ìkjoàn kii, jahas'en jngòò chitso. Tanga n̄itjen jè, n̄imé t̄in kisakò-là. ⁴ K'e nga jye kis'e isén, Jesús tsatsejèn, tsasijna ya ìndiì nandá, tanga jǎà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là mìkiì kijtseèxkon tsà jè Jesús. ⁵ Jesús kitsò-là:

—Ìxti, ¿a k'j'èè sakó chiba-nò t̄in?

Jǎà x̄it̄a-là kitsò:

—Majìn, n̄imé t̄jín.

⁶ Jè Jesús, k'èé kitsò-là:

—T̄ikatjen-ngui-ndá n̄a'ya-nò ya kixi xijngoaà chitso. Sakò-nò t̄in.

Jǎà x̄it̄a koi, k'oaá s'ín kisikatjen-ngui-ndá n̄a'ya-là. K'e nga tsachrekàjiiñ-ne, jye mì t̄i kii ma bitjokàjiiñ-ne n̄a'ya-là nga 'ñó jchán k̄jìn t̄in 'ncha. ⁷ Jè x̄it̄a-là Jesús xi 'ñó matsjakeè xi ngàsòn ya kota'yàt'aà-là Jesús, kitsò-là jè Simón Pedro:

—Jè N̄a'èn-ná Jesús xi okji.

Simón Pedro, k'e nga kii'nchré nga jè N̄a'èn-ná Jesús, n̄itoón tsohòkjá nachro-là (nga sa ìtjòn tà nikje kjinguí ìkjá), ìkjoàn kiskingui nandá nga kiitjingui-là Jesús. ⁸ Jǎà x̄it̄a xi i'nga xi ngàsòn ya kota'yàt'aà-là, kiìko jè chitso; tífejiiñ nandá jè n̄a'ya t̄in nga k̄jìn jchán t̄in 'ncha; nga mìtsà k̄jiiñ kijna jè chitso; t̄jín-là tsà jngòò sìndò metro ñánda kijna jiiñ nandá. ⁹ X̄it̄a koi, k'e nga tsitajen chitso, kijtseè ìt'aà nangui t̄jitse jngòò ni'ín. Jngòò t̄in tímatsjò, t̄ikoḗ kijtseè ìnchrajín. ¹⁰ Jesús kitsò-là:

—Nchrohókoo i'nga t̄in xi sa jye kitjoé-nò.

¹¹ Simón Pedro, jahas'en chitso. Kiskoé n̄a'ya t̄in, tsibífet'aà nangui. Jngòò sìndò kò icháte jàn ma-ne jǎà t̄in ìi xi 'ncha n̄a'ya. N̄as'ín 'ñó k̄jìn ma-ne t̄in, jè n̄a'ya mìkiì kixajndà. ¹² Jesús kitsò-là:

—Nchrobá, t̄ichioò.

Tanga n̄ijngòò x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là kitsò ikon nga kiskònangui-là yá-né jè. Nga jyeé t̄ijiiñ-là nga jè N̄a'èn-ná Jesús. ¹³ Jesús, kii kasit'aà chraña-là, kiskoé ìnchrajín, kitsjaà-là jǎà x̄it̄a koi, k'oaá ti kisìko jǎà t̄in.

¹⁴ Ya ma-ne jàn k'a nga tsakó-là yijo-là Jesús jǎà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là, k'e nga jye jaáya-là ìt'aà ts'e kjoabiyaà.

Jesús, mé-ne jàn k'a kiichja-là Simón Pedro

¹⁵ K'e nga jye tsakjèn, Jesús kiskònangui-là Simón Pedro, kitsò-là:

—Ji, Simón, ti-là Jonás, ¿a ìsaá ndaà matsjacha-ná mì k'oa-ne koni jǎà koi?

Pedro kitsò:

—Jon N̄a'èn, jyeé 'yi nga matsjake-lè.

Jesús kitsò-là:

—T̄ikindii jǎà ndí ìxti orrè-na.

¹⁶ Xi ma-ne jò k'a, Jesús ìjngòò k'a kiskònangui-là, kitsò-là:

—Simón, ti-là Jonás, ¿a matsjacha-ná?

Kiichja Pedro, kitsò:

—Jon N̄a'èn, jyeé 'yi nga matsjake-lè.

Jesús kitsò-là:

—T̄ikindii jǎà orrè-na.

¹⁷ Xi ma-ne jàn k'a, ìjngoò k'a kiskònangui-là kitsò-là:

—Simón, ti-là Jonás, ¿a matsjacha-ná?

Pedro, ba kis'e-là nga ma-ne jàn k'a nga kjònangui-là tsà nga matsjakeè-né.

Kitsò-là:

—Na'èn, 'ya yije-né, jyeé tíjìn-lè nga matsjake-lè.

Jesús kitsò-là:

—Tìkindii jñà orrè-na. ¹⁸ Nguì okixíí xi xan-lè, k'e nga tisa ti titsjoi, jì tajngoó kichíkjeí nikje-lè k'e nga k'ìin ñánda mejèn-lè nga k'oín. Tanga k'e nga jye kojchíngui, tà kjoén-né ndsejì. Kj'eíí xitaá sikkákjá-lè nikje-lè, kjoikò-lè ñánda nga majìn-lè nga k'oín.

¹⁹ Jesús, koií okitsò-ne, jè kjoa tsibénojmiya kós'ín komat'in Pedro k'e nga kiyá mé-ne nga jeya sikkíjna-ne Nainá. K'e nga jye okitsò Jesús, ikjoàn kitsò-là Pedro:

—Nchrobátjìngui-ná.

Jè xita-là Jesús xi 'ñó tsjakeè

²⁰ Pedro, k'e nga kiskoòtsejèn-ne íts'in, kijtseè jè xita-là Jesús xi 'ñó matsjakeè xi ngàsòn ya kota'yàt'aà-là nga tífitjìngui-là. Tìjè-ne xita xi taña tsibìtsajnakjoò Jesús k'e nga tsakjèn. Jè xi kiskònangui-là nga kitsò-là: “¿Yá-né xi sùngatsja-lè it'aà ts'e xita kondra-lè?” ²¹ Pedro, k'e nga kijtseè, kiskònangui-là Jesús, kitsò-là:

—Na'èn, xita jè, ¿mé xi komat'in?

²² Kìichja Jesús, kitsò-là:

—Tsà 'an xi mejèn-na nga kíjnakon skanda k'e nga kjoiaa ìjngoò k'a, mìtsà jì oko-lè. Ngaji, nchrobátjìngui-ná.

²³ K'oaa s'ín komà-ne nga tsabísòn 'én koi. Ngats'ìi xita 'ndse kitsò nga jè xita jè, mìkìi kiyá; tanga Jesús mìtsà kitsò nga mìkìi kiyá. Kitsò-né: “Tsà 'an xi mejèn-na nga kíjnakon skanda k'e nga kjoiaa ìjngoò k'a, mìtsà jì oko-lè.”

²⁴ Tìjè-ne xita xi kota'yàt'aà-là Jesús xi tìbénojmi kixi ngats'ìi kjoa koi. Kò tìjè-ne xi kiskìi yije xojon jè. Kò 'ya-ná nga 'én kixíí xi chja.

²⁵ Jesús kjìn jchán kjoa kis'ìin-isa xi kj'eíí. Tsà tjeí yije nga jngoò jngoò skaya kjoa xi kis'ìin, mì-la kii kichìya-là nga tíjtsa isò'nde jñà xojon. K'oas'ín kàtama.

Kó kis'iìn jñà xità xi tsibíxáya-la Jesús

'Én xi kitsjaà Jesús nga iskan kjoí Inima Tsjeè-la Nainá

¹ Ngaji Na'èn Teófilo, jè xojon xi 'an kiskii ítjòn-lè, k'oaá kixan-lè ngats'iì kjoa xi kis'iìn kò xi tsakóya Jesús kóni nga tsibíts'ia nga kisixá ² skanda jè nachrjein k'e nga Nainá kiikò ìjngoò k'a-ne ján ngajmii. K'e nga tikj'eè fì-ne ján ngajmii, jè nga'ño-la Inima Tsjeè-la kisikjeén nga jaàjiiin xità xi tsibíxáya-la nga kitsjaà-la kjotíxoma mé xá xi s'iin. ³ K'e nga k'en kò nga jaáya-la it'aà ts'e kjobiyaà nguì ichán nachrjein tsibìjna isa; kjin k'a tsakó-la yijo-la jñà xità-la kò kjin skoya kjoa kis'iìn nga kixi kjoa nga tíjnakon. Tíkooá tsakóya-la xità-la kós'ín otíxoma Nainá.

⁴ K'e nga tíjnako xità-la k'oaá s'ín kitsjaà-la okixi, kitsò-la:

—Kì tà chjà bitjojñoò naxandá Jerusalén. Chíña kjoaa skanda k'e nga kitjojen kjondaà xi tsjá Na'èn-na koni s'ín kitsjaà tso'ba. Jyeé k'oas'ín kixan-nò nga sa ítjòn. ⁵ Kixii kjoa, jè Juan, nandá kis'iìn-ne bautizar xità. Tanga jñò, machraña nachrjein nga kò Inima Tsjeè-la Nainá koma-nò bautizar.

Kii komà k'e nga kii mijin ìjngoò k'a-ne Jesús ján ngajmii

⁶ Jñà xità xi títsajnakò Jesús, kiskònangui-la, kitsò-la:

—Na'èn, xi jì otíxoma-nájen, jñà nachrjein koi, ¿a síkijnandeí ìjngoò k'a-ne naxandá Israel nga ta jè tajngoò kotíxoma-la yijo-la?

⁷ Jesús kitsò:

—Mìtsà jñò oko-nò nga jchaa nachrjein; ta jngoò Na'èn-ná beè kó s'ín kosòn-la xi kjotíxoma ts'e. ⁸ Tanga k'e nga kitjojen-nè-nò jè Inima Tsjeè-la Nainá, tjoé-nò nga'ño-la. Jñò kénajmii-la xità xi it'aà ts'an i Jerusalén, kóhokji nga kijndà nangui Judea kò Samaria, skanda ñánda fehet'aà-ne isò'nde.

⁹ K'e nga jye okitsò Jesús, ikjoàn kitjámijin i'nga nga kiikò ìjngoò k'a Nainá ján ngajmii kò jñà xità-la nchikotsejèn-la. Chaán mì tì kii kijtseè-ne nga jè ifi tsibíjtsa'ma. ¹⁰ Jñà xità-la, k'e nga nchikotsejèn-la nga tífi-mijin ngajmii Jesús, tà nitoón j'iì kinchat'aà jò-la xità xi íkjá nikje chroba. ¹¹ Kitsò jñà xità koi:

—Jñò xi xità Galilea tsajòn, ¿mé-ne kos'ín chitsejèn-nò ngajmii? Jè Jesús, koni s'ín kà'yaà nga kòfimijin ìjngoò k'a-ne ngajmii, kijchò nachrjein nga k'oa tìs'ín kjoí ìjngoò k'a-ne.

Kii komà nga kitjaàjiiin Matías

¹² Jñà xità xi tsibíxáya-la Jesús inchrobà-ne nindoò Yá Olivo nga kii ìjngoò k'a-ne Jerusalén. K'oaá kji chrañat'aà fì ndiyá Jerusalén koni kji tsjá'nde kjotíxoma nga ma fì xità k'e nga nachrjein níkjáya. ¹³ K'e nga ijchò-ne naxandá Jerusalén, kii mijin isò'nga ni'ya, jahas'en cuarto ñánda síkjáya. Jñà xità xi ijchò, jè Pedro, Jacobo, Juan, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Jacobo ki'ndí-la Alfeo, Simón Celote, Judas, ti-la Jacobo. ¹⁴ Ngats'iì xità koi yaá bixoña nga kjit'aà nachrjein nga jngoò tjin kjohítsjeèn-la nga chjat'aà-la tikoá bítsi'ba-la Nainá; tíkooá títsajna i'nga íchjín kò María xi nea-la Jesús kò jñà 'ndse Jesús.

¹⁵ Jñà nachrjein koi, Pedro, kiichjajiiin-la xità xíkjín xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo. Maá-la tsà jngoò sindo kò kaàn jñà xità. Pedro kitsò:

¹⁶ —'Ndsè, tjin-ne nga kítasòn koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá jñà 'én xi kjòtseé kiichja Inima Tsjeè-la Nainá nga jè xítaxá ítjòn David kisikjeén nga kiichja mé xi komat'in Judas, jè xi kiikakó-la xità xi kitsobà'ño Jesús. ¹⁷ Judas, nga xità xingui-nájen. Tíkooá kitjoé-la xá nga ngajen kisixáko-nájen. ¹⁸ Jè ton xi

kisikijne Judas it'aà ts'e jé xi tsohótsji, nanguií tsatse jngoò 'nde-ne; ikjoàn sko kiskaànguit'aà-ne nangui, jngoò k'a kixojndá indso'ba, itjo ndó'ye-la. ¹⁹ K'e nga jye kii'nchré yije xita naxandá Jerusalén nga jye k'en Judas, i'nde jè, k'oaá s'in tsibít'aà 'in nga Acéldama kitsò-la. 'Én ts'e xi chja, tsòyaá-ne: "I'nde ts'e Jní-né." ²⁰ Jè xojon ts'e Salmo, k'oaá s'in tíchja nga tsò:

Ni'ya-la kàtasijna tiya-né,

nijngoò xita kítsajnyaya.

Tikoáá tíchja Salmo ñánda tsò:

Kj'eíí xita kàt'ì-la xá-la.

²¹ 'Mochjeén-né nga kj'eíí xita sakó ijngoò-isa xi jè ngajo-la Judas; jña chjaàjìn-jngoáá xita xi kjòtseé tímakò-ná skanda k'e nga tisa tsajmeiiko-ná Jesús, ²² mats'iaqò-ne nga kis'iin bautizar Juan skanda k'e nga tsijin ijngoò k'a-ne Jesús ján ngajmii, mé-ne nga kíjnako-ná tikoá tsjá 'én nga Jesús jyeé jaáya-la.

²³ K'eé tsafaájin jò xita: jngoò xi 'mì José, tikoá tíj't'aàsòn 'in-la nga Barsabás 'mì. Barsabás, kò tíjè-ne xi 'mì Justo. Xi ijngoò, Matías 'mì. ²⁴ Ikjoàn kiichjat'aà-la Nainá kitsò:

—Ngaji Na'èn, xi yaxkoin inima-la ngats'ìi xita, kot'in-nájen ñá-laá ingajo xita koi jye kàchjaàjìn, ²⁵ mé-ne nga skoé xá-lè xi jì bíxáya-la, jè xá xi kisikijna Judas k'e nga tsohótsji jé, nga jye tíjna i'nde ñánda oko-la.

²⁶ Kisiskákjòò suerte-la. Jè Matías kisikijne. Jè komà-ne tejò xita xi tsibíxáya-la Jesús xi tejngoò ma nga sa ítjòn.

2

K'e nga itjojen Inima Tsjeè-la Nainá

¹ K'e nga ijchò nàchrjein-la s'eí Pentecostés, ngats'ìi xita xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo ta jngoò jtín títsajna. ² Tà nitoón kina'ya jngoò-la xi ñó one, koni jngoò tjo xi 'ño tí'ba xi ngajmii inchrobà-ne. Kina'ya-la kóhokji i'nga ni'ya ñánda títsajna jña xita. ³ Tsatsejèn-la nijen xi koni kjoàn ni'in kjoàn; kjòxkoaya íjngó íjngó kisijnasòn-la jña xita. ⁴ Ngats'ìi xita, jngoò k'a ndaà kis'ejin inima-la Inima Tsjeè-la Nainá; ikjoàn tsibíts'ia nga kiichja 'én-la xita xi kj'eíí naxandá koni s'in kitsjaà-la Inima Tsjeè-la Nainá nga kichja.

⁵ Nàchrjein koi, kjìn xita judío títsajna [xi ijchò s'eí] ya naxandá Jerusalén xi beèxkón Nainá xi inchrobà-ne ñánda nga xìn naxandá nga tíjtsa isò'nde. ⁶ Jña xita xi ya títsajna xi ijchò s'eí ya naxandá Jerusalén, ngats'ìi kjòxkóya k'e nga kii'nchré-la xi jane. Tikoáá tà kjòxkón-la k'e nga kii'nchré-la xita-la Cristo nga ma-la chja nga jngoò ijngoò skoya 'én-la xita xi xìn naxandá-la xi ya títsajna. ⁷ Tà k'oaá komà-la, tikoáá tà kjòxkón-la, kitsò-la xíkjin:

—¿A mìtsà xita Galilea ngats'ìi xita xi nchichja? ⁸ ¿Kós'in ma-ne nga na'yá-lá 'én-ná xi nokjoá nga xìn naxandá-ná nga ijngoò jngoá? ⁹ Ngats'iaá xi i títsajnaá, tjín xita Partia, xita Media, xita Elam, xita Mesopotamia, xita Judea, xita Capadocia, xita Ponto, xita Asia, ¹⁰ xita Frigia, xita Panfilia, xita Egipto, xita Libia xi ya chrañat'aà-la Cirene. Tikoá tjín xita Roma xi i títsajna Jerusalén. Tjín xi nguì xita judío. Tikoáá tjín xi tà jahatjìya-la nga xita judío komà. ¹¹ Tikoáá tjín xi inchrobà-ne Creta kò Arabia. ¿Ngats'iaá na'yá-lá nga jngoò ijngoò skoya 'én-ná koni s'in bénojmi-ná kjòxkón xi s'in Nainá!

¹² Ngats'ìi xita tà kisinchaàxkón-né, mì tì kii machiya-la, kitsò-la xíkjin:

—¿Kó tsòya-ne kjoá koi?

¹³ Tjín i'nga xita xi tà tsijnòkèè-né, kitsò:

—¿Ch'íí xita koi!

'Én xi kùchjajajìin-là xità jè Pedro

¹⁴ K'eé tsasíjna kixi Pedro kò xità xi tejngoò ma-ne; 'ñó kùchjajìin-là xità, kitsò:

—Jñò, xità xinguiáá xi judío 'mì-ná kò ngats'ioò xi xìn naxandá-nò xi i titsajnaà Jerusalén, ndaà kàtasijìin-nò, ndaà tìná'ya 'én xi kichjàkò-nò. ¹⁵ Jñò bixón-nò: “Ch'íi xità koi.” ¿Kós'ín koma-ne nga koch'i nga saá ijchò xi ñijaàn nga tajñòya? ¹⁶ Koií tìbitasòn 'én xi kùchja Joel, xità xi kùchja ngajo-là Nainá.

¹⁷ K'oaá tsò Nainá:

K'e nga jye tífehet'aà nachrjein,
síkà'bí-là Inimà Tsjeè-nà ngats'ìi xità xi tjin nga tíjtsa isò'nde;
jñà ìxti x'in kò ìxti íchjín-nò, 'aán kichja ngajo-na;
jñà ìxti xongó-nò, skoe kjojkón xi okó Nainá;
jñà xità jchínga-nò k'oií-là nijñá xi it'aà ts'e Nainá.

¹⁸ Okixi-né nachrjein koi,

jñà chí'nda-nà xi x'in kò íchjín sùka'bí-là Inimà Tsjeè-nà
mé-ne nga kichja ngajo-na.

¹⁹ Ján ngajmì kjin kjojkón jcha-là,
tìkoaá i it'aà nangui jchaá-là kjojkón
nga xíxteèn jní-là xità,

nga kò ni'ín kò nì'ndi tsjè xi kjoa ts'e kjojchán.

²⁰ Jè ts'oi, kojñò-né,

jè sá, jní kji koma

k'e nga tìkj'eè f'ìi Na'èn-ná

nga kjoíi kíndaajìin-là xità

jè nachrjein xi jeya kò 'ñó xkón.

²¹ Tanga ngats'ìi xità xi kichjat'aà-là Nainá,

kítjokajìin kjo'in.

[K'oaá tsò 'én-là Nainá xi kiskii Joel (2:28-32).]

²² Tìná'ya xi xità Israel 'mì-nò 'én xi k'oa xán-nò: Jñò, ndaà tíjìin-nò, Nainá tsakó nga Jesús xi Nazaret ts'e, tjin-là kjotixoma. Xkoòn ki'ya-nò nga kis'ìin ngats'ìi kjojkón kò kjoa ts'e seña xi tsee nga'ñó tjin-là. ²³ Koni s'ín tjindaà-là Nainá nga tisa tàts'en-là kjoa, jñò, kindobà'ñó xità jè nga kinik'eèn nga kinìngatsja xità xi mìkii beèxkón kjotixoma nga tsakat'aà krò. ²⁴ Tanga Nainá kisìkjaáya-là; kisìkijnandeíi kjoa ts'e kjo'in xi tjin-là kjoabiyaà nga mìkii koma nga ya sijna'ñó it'aà ts'e kjoabiyaà. ²⁵ Jè xitaxá ítjòn xi David ki'mì, kitsò it'aà ts'e Jesús:

Kijtseè kjit'aà-ná Nainá k'e nga tíjna nguixkoaàn;

i tíjnat'aà ndsaa kixi mé-ne nga nì mé xi komat'ian.

²⁶ Koií kjoa-là nga matsja-là inimà-nà,

tìkoa matsja-là nijen-nà nga seè.

Yijo-nà, tìkoaá ndaà sùkjáya nga skóña kjoa,

²⁷ koií kjoa-là nga mì ya sikhjini inimà-nà ya i'nde-là mik'en,

tìkoa mìkii koi'ndi nga kì'ndo yijo-nà xi chí'nda tsjeè-lè 'mì-ná.

²⁸ Tsakoò-ná ndiyá nga ma kótijnakoan,

tsee kjotsja s'e-là inimà-nà nga jì tijnako-ná.

[K'oaá tsò 'én-là Nainá xi kiskii David (Salmo 16:8-11).]

²⁹ "Ndsè, k'oaá xan-nò xi nguì kjoa kixi: xità jchínga-ná David, jye kjòtseé k'en, tìkoa kisihjìin-né. Jè itsjó-là, tíjna skanda nachrjein i'ndeí. ³⁰ Tanga jè David, jngoò xità xi kùchja ngajo-là Nainá. Jyeé k'oa's'ín tíjìin-là koni s'ín kitsjaà-là tso'ba Nainá nga tje ts'e kítjokajìin Cristo nga jè kíjna ngajo-là koni xitaxá ítjòn. ³¹ Jè David, k'oaá s'ín kùchja it'aà ts'e Cristo koni tsà jye kijtseè nga

jye jaáya-la. Kitsò: “Mìkiì ya kisijna inìma-la ya i'nde-la mik'en, tìkoáá mìkiì i'ndo yijo-la.” ³² Nainá, jyeé kisìkjaáya-la Jesús. Ngats'ìi kjoa xi komà, k'oaá s'ín bènojmí-nòjen nga xkoòn ki'ya-najen. ³³ Nainá jeya kisìkíjnat'aà chrja kixi-la; kitjoé-la Inìma Tsjeè-la koni s'ín kitsjaà tso'ba Nainá. Jè Jesús kisika'bísòn ijngoò k'a Inìma Tsjeè-la. Koií kjoa-la nga k'oas'ín tìtsa'yaà kò tìtsana'ya. ³⁴ Jè David, mìtsà ngajmì kù mijìn; tanga k'oaá kitsò:

Jè Nainá kitsò-la jè xi Nei-na:

“Tijnat'aà-ná i kixi-na,

³⁵ skanda k'e nga sikítsajnanguia kondra-lè ñánda nchasòn ndsokoiì.”

³⁶ Jñò xi xita naxandá Israel tsajòn, ndaà jcha yije nga 'ño kixi tjin kjoa nga jè Jesús xi jñò tsakat'aà krò, Nainá, k'oaá s'ín kisìkíjna nga jè-né xi Na'èn-ná, kò tije-ne xi Cristo [xita xi xó kisikasén-ne Nainá].

³⁷ K'e nga kiì'nchré 'én xi okitsò jña xita xi ya títsajna, kisìkájno jjiìn inìma-la; k'ée kiskònangui-la Pedro kò xita xíkjin xi i'nga xi tìkoá xó tsibíxáya-la Jesús. Kitsò-la:

—'Ndsè, ¿mé xi s'en-jen?

³⁸ Pedro kitsò-la:

—Tikájno jé-nò, kì tì jé binchaàtsji-nò; t'een bautizar yijo-nò it'aà ts'e Jesucristo nga jngoò ijngoò-nò, mé-ne nga sijchàat'aà-nò Nainá, tìkoá tsjá-nò Inìma Tsjeè-la. ³⁹ Koni s'ín kitsjaà tso'ba Nainá, 'én xi tsibíjna tsajòn-nò; tìkoáá ts'ée ixti-nò, kò ngats'ìi xita xi kjiìn títsajna, nga yije xi jè sobà Nainá xó kichja-la.

⁴⁰ Pedro, kjin 'én kiìchjajìn-sa-la. 'Ñó kiìchjako. Kitsò-la:

—i Tinchat'aàxìn-là kjo'in xi tjoé-la jña xita koi xi ch'o s'ín!

⁴¹ Jña xita xi kòkjeiín-la 'én xi kiìchja Pedro komà bautizar; ma-la tsà jàn jmì xita xi jahas'en-t'aà nachrjein jè. ⁴² Kóhotjín, kixií chinchako 'én xi kiì'nchré koni s'ín tsakóya-la jña xita xi tsibíxáya-la Jesús, tìkoá kjit'aà nachrjein maxkóya nga kjèn-kò xíkjin tìkoá chjat'aà-la Nainá.

⁴³ Ngats'ìi xita xi ya títsajna tà kitsakjòn-né k'e nga kijtseè ngats'ìi kjondaà kò kjoxxón xi kis'iìn jña xita xi tsibíxáya-la Jesús. ⁴⁴ Jña xita xi jye kòkjeiín-la it'aà ts'e Cristo bìtsajnajtín-né kóhotjín; síxkoaya yije mé tsojmì xi tjin-la.

⁴⁵ Otijna nangui-la kò tsojmì xi tjin-la, ijkjoàn síjòya ton-la koni s'ín mochjeén-la nga jngoò ijngoò. ⁴⁶ Nachrjein inchijòn bixoña ya nditsin ingo itjòn, kò ya ni'ya-la xíkjin nga kjèn-kjoò nga tjin-la kjotsja kò indaàjìn tjin inìma-la.

⁴⁷ Jeya kisìkíjna Nainá; jña xita naxandá tsjakeè komà xita-la Cristo; jè Nainá, nachrjein inchijòn kisikas'en-t'aà-isa naxandá-la Cristo jña xita xi jè mejèn-la nga kitjokàjìn kjo'in.

3

Kós'ín komà k'e nga kjòndaà jngoò-ne xita xi mìkiì ma fi

¹ Jngoò k'a kii Pedro kò Juan ya ingo itjòn ts'e xita judío. Ijchò-la xi jàn nga nguixòn k'e nga chjat'aà-la Nainá jña xita. ² Nachrjein nchijòn bijchó síkijna jngoò xita ima xi mìkiì ma fi. Xita jè k'oaá s'ín kits'iìn. Yaá bijnajto xotjoa-la ingo itjòn xi k'oas'ín tjit'aà 'ín: xotjoa xi ndaà kji. Xita jè, ton síjé kjetjò-la jña xita xi fahas'en nditsin ingo. ³ Jè xita xi mìkiì ma fi, k'e nga kijtseè Pedro kò Juan nga nchifahas'en nditsin ingo, kisijé kjetjò-la ton. ⁴ Jè Pedro kò Juan, kiskoò'an; jè Pedro kitsò-la:

—i Chítsejèn-'a-nájen!

⁵ Jè xita xi mìkiì ma fi kiskoò'an; k'oaá s'ín komà-la koni tsà tjin xi tsjá-la.

⁶ Tanga jè Pedro kitsò-la:

—Nimé ton tjín-na xi oro ko xi plata, tanga jè xi tjín-na tsjaà-lè; it'aà ts'e Jesucristo xi Nazaret ts'e, tísítjiin, títjámì.

⁷ Jè Pedro, k'e nga okitsò-la, kiskoé tsja kixi, kiskímìtjen; nitoón kis'e-la ngañó tsji ndsoko, kóhokji ndsoko. ⁸ Jè xita jè, kiskì'nga nga tsasítjen; ikjoàn tsibíts'ia nga tsajmeè-ne; jahas'en-ko nditsin ingo jè Pedro ko Juan nga ndsoko kiì-ne; fijen fikjá, kjì'nga kitsian nga jeya kisikíjna Nainá. ⁹ Ngats'ii xita naxandá kijtseè jè xita jè nga jye ma fi-ne ko nga jeya kisikíjna Nainá. ¹⁰ Tà kjòxkón-la xita, tikoáà tà kitsakjòn-né koni s'ín komàt'in jè xita jè nga jyeé beèxkon nga jè-né xi síjé kjòtjò ton ya xotjoa ingo xi k'oas'ín tít'aà 'ín-la: xotjoa xi ndaà kji.

'Én xi kiichjaya Pedro ya nguitjoa-la ingo ts'e Salomón

¹¹ Jè xita xi jye kjòndaà-ne, mìkiì tsjeiin nga kitsobà'ñó Pedro ko Juan. Ngats'ii xita naxandá tà k'oáá komà-la; k'eé tsangachikon kiitjingui-la ya ingo ítjòn, ya nguitjoa-la xi 'mì Salomón. ¹² Jè Pedro, k'e nga kijtseè jñà xita naxandá, kitsò-la:

—Jñò, xita xinguiáá xi xita Israel 'mì-ná, ¿mé-ne maxkón-onò? ¿Mé-ne ngajen ch'àn-nájen? ¿A k'oáá s'ín nikítsjeèn koni tsà nga'ñó tsajen ko kjondaà tsajen kòmandaà-ne xita jè nga ma fi-ne? ¹³ Jè xi Nainá tsò-la Abraham, Isaac, Jacob ko ngats'ii xita jchínga-ná xi i'nga, jè-né xi jeya kásikíjna Jesús xi ch'inda-la ma; tijè-ne Jesús xi jñò kinìngatsja xitaxá. Jñò, mìkiì kits'ii'nde k'e nga jè Pilato mejèn-la sùikíjnandeí-ne. ¹⁴ Jñò, kinachrjekànguio jè xi Xita Tsjeè ko xi Xita Kixi; ikjoàn kinìjé nga tsibijnandeí jè xita xi mik'en kitjen-la. ¹⁵ Jñò kinik'eèn jè xi síkíjnakon-ná tanga jè Nainá kisikjaáya-la. Ngats'ii kjoa koi, ki'ya-nájen, k'oáá ma-ne nga bènojmi-jen. ¹⁶ Jesús kàtsjá-la nga'ñó xita jè xi jñò titsa'yaà tikoá yaxkoòn, koi-né nga mokjeiin-najen it'aà ts'e Jesús. Tà koií kjoa-la nga ndaà mokjeiin-najen nga ndaà kòmandaà-ne xita jè nga nguixkoòn jñò xi i titsajnaà.

¹⁷ "Ndsè, jyeé tíjiin-na, k'e nga k'oas'ín ki'nè ko xitaxá-nò nga kinik'eèn Jesús, koi-né nga mìkiì machiya-nò. ¹⁸ Jè Nainá, k'oáá s'ín kisikitasòn koni s'ín kiichja ngats'ii xita-la xi kiichja ngajo-la nga jè Cristo [jè xi xó kisikasén-ne Nainá] k'oáá s'ín tjínè-la nga kiyá. ¹⁹ Koií k'oá 'mì-nòjen nga tikájno jé-nò, kì tì jé binchaàtsji-nò; Nainá tanguít'aà-là mé-ne nga jchat'aà-nò jé-nò ikjoàn tsjá-nò Nainá kjoa'nchán ts'e inima-nò. ²⁰ Kàtasikasén-nò Jesús, jè xi xó k'oas'ín kjòtseé jaàjiin-ne Nainá nga jè xi Cristo nga it'aà tsajòn kjoii-ne. ²¹ Mochjeén-né nga ján kíjna ngajmii jè Jesucristo skanda k'e nga jè Nainá sùixitseyá yije ìjngòò k'a tsojmi xi tjín. K'oáá s'ín kitsjaà okixi Nainá k'e nga kiichja ngajo-la xita tsjeè-la xi jè kisikjeén nga sa kjòtseé. ²² Moisés, k'oáá s'ín kitsò-la jñà xita jchínga-ná: "Jè Na'èn-ná xi Nainá, yaá kochrjekàjiin jngòò xita xinguiáá xi kichja ngajo-la Nainá koni 'an. Jè tiná'ya-là koni s'ín kichjako-nò ngats'ii kjoa xi keènojmi-nò. ²³ Ngats'ii xita xi mìkiì kji'nchréñijon-la, jngòò k'a tjáxin it'aà ts'e naxandá-la Nainá."

²⁴ Ngats'ii xita xi kiichja ngajo-la Nainá, mats'ia-ne Samuel, skanda i'ndeí, saá koií 'én tsibènojmi mé kjoa xi tíma nachrjein i'ndeí. ²⁵ Kjòndaà tsajòn-nò koni s'ín kitsjaà tso'ba Nainá it'aà ts'e xita-la xi kiichja ngajo-la. Tikoáà kjòndaà tsajòn-nò koni s'ín tsibíndaàjiin jngòò kjoa Nainá ko xita jchínga-ná k'e nga kitsò-la Abraham: "Ngats'ii xita xi tjín nga tíjtsa isò'nde kochikon-t'in-né xi it'aà ts'e tje-lè." ²⁶ Nainá, k'e nga kisikjaáya-la Ki'ndí-la, jñò kisikasén ítjòn-nò nga sùichikon-t'in-nò mé-ne nga sikjatjìya-là kjohítsjeèn-nò nga jngòò ìjngòò, nga mì tì ch'o s'en-nò.

4

K'e nga jè Juan kò Pedro kiikò xita naxandá ya nguixkon xitaxá

¹ Pedro kò Juan tákó tik'eé nchihókò xita naxandá nga ijchò jñà nò'miì, tjiko jè xita sko-la policia xi síkinda ingo ítjòn kò jñà xita saduceo. ² Jñà xita koi 'ñó jti komà-la nga jè Pedro kò Juan k'oaá s'ín tsakóya-la xita naxandá nga jyeé ki'ya-la nga kjoaáya-la xita xi jye k'en koni s'ín jaáya-la Jesús. ³ Kitsobà'ñó, kiikò, ikjoàn kiskinis'en ndayá nga jyeé kjònguixòn. Yaá kisikítsajna ndayá skanda komà nchijòn. ⁴ 'Nó kjìn ma-ne xita xi kòkjeiín-la k'e nga kiì'nchré 'én xi kiìchja Pedro kò Juan. Jyeé ma 'òn jmìi xita x'in xi mokjeiín-la; kò jñà íchjín xi kòkjeiín-la mìkiì kòxkeya.

⁵ Xi komà inchijòn, kjòxkóya ján Jerusalén xita sko-la jñà xita judío kò xita jchínga kò xita chjine xojon xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés. ⁶ Tikoá ya tíjna Anás, xi nò'miì ítjòn, Caifás, Juan, kò Alejandro, ngats'ìi xita xíkjin jñà xi nò'miì ítjòn. ⁷ Kiskinikjaá Pedro kò Juan, ikjoàn chinchá osen nga kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Yá ts'e nga'ñó? ¿Yá xi kitsjaà'nde-nò nga xita xk'én nìndaà-nò?

⁸ Jè Pedro nga ndaà tíjin inima-la jè Inima Tsjeè-la Nainá kitsò:

—Jñò xi xitaxá ítjòn 'mì-nò kò xita jchínga-la naxandá Israel: ⁹ Jñò, ¿mé-ne mejèn-nò nga jchaa kjondaà xi kòmat'in xita jè nga kòmandaà-ne nga jye ma fi-ne? ¹⁰ Jñò nga nguixkòon, kénójmí-nòjen, tikoá kàtji'nchré yije ngats'ìi xita naxandá Israel. Xita jè, it'aà ts'eé Jesucristo xi Nazaret ts'e kjondaà-ne. Tijè-ne xi kinik'eèn nga tsakat'aà krò, tanga Nainá kisikjaáya-la. ¹¹ Jñò, k'oaá ngaya-la koni chjinechrjó xi bíndaà ni'ya. Kinachrjekàngui-nò Jesús koni jngoò ndajo xi nímé chjì-la. Tanga i'ndeì jè tíjna ítjòn koni ndajo chrjangui-la chrjó ni'ya. ¹² Tà jngoò ma xita xi ma-la ochrjekàjìin-ná kjo'in, tà jè Jesucristo. Mì tì yá xita tjín-ne i it'aà nangui xi Nainá kisikasén nga kòma kochrjekàjìin-ná kjo'in.

¹³ Jñà xitaxá, k'e nga kijtseè nga 'ñó chja Pedro kò Juan nga mìkiì tsakjón, tikoá kijtseè nga taxki ndí xita-né nga mìtsà 'ñó ma-la xojon, tà kjòxkón-la; k'eé kjòchiya-la nga jñà xita xi tsajmeiikò Jesús. ¹⁴ Tikoá kijtseè nga ya síjna jè xita xi jye kjondaà-ne, k'oaá s'ín komà-ne nga mì tì kó kitsò-la. ¹⁵ K'eé tsachrje jngoò tjò ni'ya osen, ikjoàn tsajoóya-ne. ¹⁶ Kitsò-la xíkjin:

—¿Mé xi sikoáá xita koi? Ngats'ìi xita naxandá Jerusalén, jyeé tíjin-la kjoxkón xi kis'iin, mìkiì kòma kí'maá. ¹⁷ Kinchaxkón-laá nga nì tì jngoò xita kòhókò-ne xi it'aà ts'e Jesús, mé-ne nga mì tì kiì kòbísòn-ne kjoa koi.

¹⁸ K'eé kiìchja ijngoò k'a-la Pedro kò Juan; kitsjaà-la okixi nga jngoò k'a mì tì kiì tjí'nde-la nga kichja-isa-la, tikoá kòkòya-isa-la xita it'aà ts'e Jesús. ¹⁹ Jè Pedro kò Juan kiìchja, kitsò-la:

—Jñò, ndaà jchósòn-là, ñá-laá xi kixi tjín nga nguixkon Nainá. ¿Yá-né xi sikitasòn-lajen? ¿A jñò-nò xi xita 'mì-nò? ¿A xi jè sobá Nainá? ²⁰ Mìkiì kòma jyò kitsajna-jen it'aà ts'e kjoa xi ki'ya-jen kò xi kina'yà-jen.

²¹ Jñà xitaxá mìkiì kjòtsji-la kós'ín siikò nga tsjá-la kjo'in, tà chincháxkón-la, ikjoàn kisikítsajnandejì-ne, koiì kjoa-la nga jñà ngats'ìi xita naxandá, 'ñó jeya kisikíjna Nainá it'aà ts'e kjoxkón xi komà. ²² Koiì-né nga jè xita xi jye kjondaà-ne, tsatoó ichán nó tjín-la k'e nga k'oas'ín komat'in kjoxkón jè.

Kó s'ín kisijét'aà-la Nainá jñà xita xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo

²³ K'e nga jye tsibítsajnandejì-ne Pedro kò Juan, kiì-ne ñánda títsajna xita xíkjin; tsibénójmí yije-la kó kitsò-la jñà nò'miì ítjòn kò jñà xita jchínga. ²⁴ Jñà xita xíkjin, k'e nga jye kiì'nchré koni s'ín kis'enojmí-la, ngats'ìi, tsibíts'ia nga tà jngoò jta kiìchjat'aà-la Nainá, kitsò:

—Ji Na'èn xi ji tjín-lè kinda ngats'iì xi tjín, nga ji tsibìndiì ngajmiì, nangui kò ndáchikon, ngats'iì tsojmi xi tjín isò'nde. ²⁵ Nga kò Inima Tsjeè-lè kinìkjiìn tso'ba chi'nda-lè David xi xita jchínga kjiìn-najen nga k'oa kisi:

¿Mé-ne nga mats'en-ne xita isò'nde?

Kò jña xita naxandá, ¿mé-ne kjoa ts'en joóya-ne xi kondra ts'e Nainá?

²⁶ Kjóxkóya xitaxá ítjòn xi tjín isò'nde;

kisìjngò yijo-la jña xita xi tjín-la kjotíxoma

nga kondra kii-la Nainá kò Cristo, [xita xi xó kisikasén-ne Nainá].

²⁷ Kixi kjoa, jè Herodes kò Poncio Pilato, kò xi taxki xita xi mìtsà xita judío, kò ngats'iì xita naxandá Israel, kisìjngò yijo-la i naxandá jè, nga kondra kii-la Ki'ndí-lè Jesús xi xita tsjeè xi ngaji xó ji kichjaajìin-ne nga kinikasín nga jè xi Cristo. ²⁸ Jña xita koi, k'oa s'ín kis'iìn yije koni s'ín tjíndaà-lè nga tisa tàts'en-la kjoa nga k'oas'ín koma. ²⁹ Na'èn, i'nde, chítsején-la xita koi nga mejèn-la beètòon-najen; tichját'aà-najen nga mìkì kiskón-jen nga ma kinókjoaya-jen 'én-lè xi chi'nda-lè 'mì-najen. ³⁰ Takói nga ñó xi tjíya ndsei nga kàtandaà-ne xita xi xk'én; it'aà ts'e Chi'nda Tsjeè-lè Jesús, t'iin kjoxkón xi okó kjoajeya-la Nainá.

³¹ K'e nga jye kiichjat'aà-la Nainá, ts'a ch'ón ya i'nde ñánda títsajna. Ngats'iì xita xi ya títsajna kis'ejiìn inima-la Inima Tsjeè-la Nainá; mì tì kii kitsakjòn-ne nga kiichjaya 'én-la Nainá.

Kó kis'iìn jña xita-la Cristo nga nijngò xi kisichját'aà-la tsojmi xi mochjeén-la

³² Ngats'iì xita xi jye kòkjeiín-la, ngásòn ngáya tjín inima-la kò kjohítsjeèn-la; ngats'iì tsojmi xi tjín-la nga jngò òjngò, ts'e yije-né kóhotjín. Nijngò xi kitsò: “Tsojmi xi tjín-na, tà ts'an, tajngò-ná.” ³³ Jña xita xi tsibíxáya-la Jesús 'ño tse nga ñó kis'e-la nga isa ndaà tsibénojmí nga jye jaáya-la Na'èn-ná Jesucristo it'aà ts'e kjoabiyaà. Ngats'iì jña xita koi, Nainá 'ño ndaà kisichikon-t'in. ³⁴ K'oa s'ín komà-ne nga nijngò xita kisichját'aà-la tsojmi xi mochjeén-la. Jña xita xíkjín xi tjín-la nangui kò jña xi tjín-la ni'ya, otíjna. Ikjoàn f'ìikò yije ton-la tsojmi xi otíjna. ³⁵ Síngatsja jña xita xi tsibíxáya-la Jesús; ikjoàn síka'bí-la xíkjín nga jngò òjngò mé xi chijat'aà-la. ³⁶ Ya tíjnajìin jngò xita levita xi José 'mì. Yaá i'nde-la naxandá Chipre. Jña xita xi tsibíxáya-la Jesús, tsibít'aasòn 'ín-la: Bernabé kitsò-la. (Ín jè, tsòyaá-ne: xita xi síjehikon-ná.) ³⁷ Xita jè, kijna jngò 'nde-la nangui; tsatíjna; j'ìikò ton-la; kisìngatsja jña xita xi tsibíxáya-la Jesús.

5

Jé xi tsohótsji Ananías kò Safira

¹ Tanga òjngò xita x'in xi 'mì Ananías kò chjoón-la Safira, tikoá tsatíjna jngò 'nde nangui-la. ² Xita jè tsajoóya-ne kò chjoón-la, tsibí'ma chiba ton chjí-la nangui. Tà chiba j'ìikò nga kisìngatsja jña xita xi tsibíxáya-la Jesús. ³ Jè Pedro kitsò:

—Ji Ananías, ¿mé-ne kòbi'nde-ne nga xita neí kòfahas'en-jiìn inima-lè nga mejèn-lè kachonachan-la Inima Tsjeè-la Nainá nga kòbi'ma chiba ton chjí-la nangui? ⁴ ¿A mìtsà tsiji nangui? K'e nga jye kòhotijni, ¿a mìtsà tsiji ton? ¿Mé-ne k'oas'ín kànikítsjeèn-ne jiìn inima-lè? Mìtsà taxki xita mejèn-lè kachonachan-la, jè sobà Nainá.

⁵ Jè Ananías, k'e nga kii'nchré 'én koi, kiskaajndoòt'aà nangui, k'en. Ngats'iì xita xi kis'ejiìn-la kjoa xi komà, ndaà jchán kitsakjòn. ⁶ K'eé j'ìi i'nga ixti x'in xi kisikájté nikje yijo-la Ananías; tsachrje ni'ya, nga kii kíhijìn.

⁷ Tjín-là tsà jàn hora nga j'ì Safira chjoón-là Ananías; mikiì tíjìn-là mé kjoa xi komà. ⁸ Pedro kiskònangui-là kitsò-là:

—¿A k'oaá tjín kòhotijna-nò nangui-nò koni tjín bixón?

Jè chjoón kitsò:

—Jon, k'oaá tjín kòhotijna-najen.

⁹ Jè Pedro kitsò-là:

—¿Mé-ne k'oas'ín kàchibàya-nò? ¿A k'oaá s'ín kànìkítsjeèn nga ma chónachan-là jè Inima Tsjeè-là Nainá? Chítsején-là jñà ixti xi nchajto xotjoa ni'ya. Jñà kòfi kíhijìn x'in-lè; tìkoaá ngaji, jñà kjìko-lè.

¹⁰ Chjoón jè, nitoón kiskaàjndoòt'aà nangui ya ñánda síjna Pedro; k'en. K'e nga jahas'en ni'ya jñà ixti x'in, kijtseè nga jye k'en; tsachrje ni'ya; kiì kíhijìn-t'aà-là x'in-là. ¹¹ Ngats'ì xità naxandá-là Cristo kò ngats'ì xità xi kiì'nchré kjoa koi, ndaà jchán kitsakjòn.

Kjoxkón ndaà xi kis'ìn jñà xità xi tsibíxáya-là Jesús

¹² Jñà xità xi tsibíxáya-là Jesús, kjìn kjoxkón xi okó kjoajeya-là Nainá kis'ìn nga nguixkòn xità naxandá. Ngats'ì xità-là Cristo, yaá bixoña kjit'aà ya ingo ítjòn ya nguitjoa-là xi 'mì Salomón. ¹³ Jñà xità xi mikiì mokjeiin-là it'aà ts'e Cristo, nijngoò kjò'ñóhikon nga ya kiit'aà-là jñà xità-là Cristo. Tanga jñà xità naxandá, 'ño ndaà kijtseèxkón jñà xità-là Cristo. ¹⁴ Tanga jñà xità xi kòkjeiin-là it'aà ts'e Cristo, íchjín íchjá, isaá 'ño kòkjìn-ya-isa. ¹⁵ Jñà xità tsachrje xità xi xk'én ya iya ndiyá; kisikáyjòsòn nachan kò nijñaà mé-ne k'e nga kjoa Pedro, nas'ín tà jè 'nguién-là skat'aà i'nga-là jñà xità xk'én. ¹⁶ Tìkoa kjìn xità j'ì ya Jerusalén xi inchrobà-ne naxandá xi kjijijòt'aà chraña-là; j'ìko xità xi xk'én kò jñà xi inima ch'o-là nejí nchibeètoòn; ngats'ì xità koi kjòndaà yijeé-ne.

Kjo'in xi tsatojìn Pedro kò Juan

¹⁷ Jè nò'miì ítjòn kò ngats'ì xità xi ya báhihtako, jñà xi ya chja-ne it'aà ts'e xità saduceo, kjòchinikeé jñà xità xi tsibíxáya-là Jesús. ¹⁸ Kitsobà'ño; kiiko; kiskin's'en ndayá xi ts'e naxandá. ¹⁹ Tanga k'e nga jye kòjñò, jngoò àkjale-là Nainá ijchò kíx'a-là xotjoa ndayá. Tsachrje xità koi; kitsò-là:

²⁰ —Tanguió, tinchajtoò xotjoa ingo ítjòn. Tènojmi yije-là xità naxandá kós'ín kítsajnakon xità it'aà ts'e Cristo.

²¹ K'e nga kiì'nchré 'én koi, nga komà nchijòn, tajñòyaá kiì ya ingo ítjòn, ikjoàn tsibíts'ia nga tsakóya-là xità.

Tik'e-ne chixoña jè nò'miì ítjòn, ngats'ì xità-là xi ya títsajnako. Kiìchja-là ngats'ì xitaxá kò xità jchínga ts'e naxandá Israel; ikjoàn kiskiníkjaá jñà xità-là Cristo xi títsajna'ya ndayá. ²² Tanga k'e nga ijchò jñà policía, mikiì kisakò-là jñà xità xi títsajna'ya ndayá; tà k'oaá s'ín inchrobà-ne; kitsjaà okixi nga mì tí yá tjín-ne. ²³ Kitsò:

—K'e nga kòbijchò-jen, ndaà tíchjoajto xotjoa-là ndayá. Jñà xità soldado xi síkinda, yaá nchajto xotjoa, tanga k'e nga kòbitjaàs'en-jen mì tí yá xità tjín-ne iya ndayá.

²⁴ K'e nga kiì'nchré 'én koi, jè nò'miì ítjòn kò nò'miì xi i'nga kò jè xità sko-là policía xi síkinda ingo ítjòn, tà k'oaá komà-là nga mikiì machiya-là kós'ín koma nga kjoehet'aà kjoa koi. ²⁵ Tik'eé-ne j'ì jngoò xità xi j'ì kénajmi, kitsò:

—Jñà xità xi kichin's'en ndayá ngojña, yaá títsajna ingo ítjòn nga nchi-hokóya-là xità naxandá.

²⁶ K'eé kiì jè xità sko-là policía xi síkinda ingo, kjihhtako jñà policía xi i'nga nga kiikjaá Pedro kò Juan. Tà kjòndaá inchrobàko. Jñà tsakjòn-là xità naxandá tsà ndajo koi'nè nga sík'en. ²⁷ K'e nga j'ìko, chinchá osen ñánda nchijoóya-ne. Jè nò'miì ítjòn kitsò-là:

28 —¿A mìtsà k'oas'ín ki'mì-nòjen nga jngoò k'a mì tì k'oaá tsò-ne 'én xi kòkóya it'aà ts'e Jesús? I'ndeì, kòhòkji Jerusalén, jyeé titsachinìsòn yije kjotíxoma-nò; tìkoaá mejèn-nò ngajen chinì'nè-nájen nga k'en xita xi 'mì Jesús.

29 Jè Pedro kò xita xi i'nga xi taña tsibíxáya-la Cristo kitsò:

—Isaá 'nó mochjeén nga jè Nainá sikitason-lajen mì k'oaá-ne koni xi taxki xita. 30 Jè xi Nainá tsò-la xita jchínga-ná kisikjaáya-la Jesús it'aà ts'e kjoabiyaà, tije-ne Jesús xi jñò kinik'eèn nga tsakat'aà krò. 31 Nainá, 'nó jeya kisikíjnat'aà chrja kixi-la. Xitaxá ítjòn kisikíjna. Tìkoaá jè kisikíjna nga jè kochrjekàjìin-ná kjo'in. K'oaá s'ín kis'iìn Nainá, mé-ne nga jñá xi naxandá Israel 'mì-ná sikájnoaá jé-ná; mì tì jé kinchatsji-ná nga sijnchàat'aà-ná Nainá jé xi tjín-ná. 32 K'oaá s'ín benojmì-nòjen kjoa koi xi xkoòn ki'ya-najen. Tìkoa benojmì kixi-né jè Inima Tsjeè-la Nainá xi jye kitjoé-la jñà xita xi sikitason-la Nainá.

33 K'e nga kiì'nchré 'én koi, 'nó jchán kòjti-la; skanda mejèn-la siik'en. 34 Ya tijnajìin jngoò xita fariseo xi tìkoa xá tjín-la xi 'mì Gamaliel, jè xi okóya kjotíxoma. Ngats'ìi jñà xita naxandá 'nó ndaà beèxkón xita jè. K'ée tsasijna-kixi-jìin-la ngats'ìi jñà xita xi tjín-la xá; kitsjaà okixi nga kàtitjo jngoò tjò ni'ya jñà xita xi tsibíxáya-la Jesús. 35 Jè Gamaliel kitsò-la xitaxá xíkjin:

—Jñò ngats'ioò xi xita xinguiáá Israel 'mì-ná, ndaà tikítsjeèn mé kjoa xi sikoo jñà xita koi. 36 Tikítsjeèn jñà nachrjein xi jye tsato, tsibìjnaá jngoò xita xi ki'mì Teudas. K'oaá kitsò nga xita ítjòn-né. Komà-la tsà ñijòn sindo xita xi kiit'aà-la. Tanga k'e nga kisik'en xita, ngats'ìi xita xi kiit'aà-la, kitsjohoba-né. Tà yaá jyehet'aà kjoa. 37 K'e nga komà iskan, jè nachrjein nga kòxkeya xita, tsatsejèn ijngoò xita xi 'mì Judas xi xita Galilea. Tìkoaá kjìn xita naxandá kiit'aà-la. Tanga k'e nga kinik'en xita jè, tìkoaá ngats'ìi xita xi ya kiit'aà-la, kitsjohoba yije-né. 38 I'ndeì k'oaá ma-ne koxan-nò, tà tikjehet'aà kjoa. Tjìi'nde-là xita koi nga kàtji-ne. Tsà tà xá ts'e xitaá xi nchis'ín kjoehet'aà-né. 39 Tanga tsà xá ts'e Nainá-né xi nchis'ín, mìkiì kichikjoa-nò nga jñò kixkàn-kò; tikindaá yijo-nò tsà koi nachrjein-la, tsà xá-la Nainá titsabixkàn-koo.

40 Ngats'ìi xita xi títsajna junta, kòkjeiín-la koni s'ín kitsò Gamaliel. K'ée kiìchja ijngoò k'a-la jñà xita xi tsibíxáya-la Jesús. Ikjoàn tsajá-la. 'Nó tsibínè-la nga mì tì k'oa s'ín kichjaya-ne it'aà ts'e Jesús. Ikjoàn kisikítsajnandeí-ne. 41 Jñà xita xi tsibíxáya-la Jesús, 'nó tsja tjín-la k'e nga itjo-ne ni'ya nga jè Nainá kitsjaà'nde nga kitjoé-la kjondaà nga kisikjeiín kjo'in xi kjoa ts'e Jesús. 42 Jñà xita koi, mìkiì jyò tsibìtsajna. Nachrjein inchijòn tsakóya tìkoa kiìchjaya 'én ndaà-la Nainá ya ingo ítjòn kò xi kjeíi ni'ya nga jè Jesús xi Cristo [jè xi xó kisikasén-ne Nainá].

6

K'e nga itoò xita kitjaàjìin xi kisichját'aà

1 Jñà nachrjein koi, k'e nga jye 'nó tímakjìn-ya xita xi kota'yàt'aà-la Cristo, jñà xita xi chja 'én griego tsibíts'ia nga tsohojét'in jñà xita xi chja 'én hebreo, nga jñà íchjín ka'àn xi ts'e xita griego mì ngàsòn tí'biì-la tsojmì xi kine koni jñà íchjín ka'àn xi ts'e xita hebreo. 2 Jñà xita xi tejó ma-ne xi tsibíxáya-la Jesús, tsibíxkóya ngats'ìi xita xi kota'yàt'aà-la Cristo, kitsò:

—Mì-la kiì ndaà tjín nga sikíjna-jen xá-la Nainá nga mì tì kiì kinókjoaya-najen 'én-la Nainá, nga nguì ta koi xá s'en-jen nga xita ima sikjèn-jen. 3 'Ndsè, chjaájñòò itoò xita x'in xi 'yaà nga ndaà nchisíjchá yijo-la, tìkoa ndaà tíjìin inima-la Inima Tsjeè-la Nainá, xita xi ndaà kjohítsjeèn tjín-la mé-ne jñà kongatsja xá koi. 4 Ngajen, kjit'aà nachrjein kinókjoat'aà-lajen Nainá; tìkoa kòkóya-jen 'én-la Nainá.

⁵ Jñà 'én koi, ndaà kisaseèn yije-la ngats'ìi xità. K'eé jaàjiin Esteban, jngoò xità x'in xi ndaà mokjeiín-la it'aà ts'e Nainá, tikoá ndaà tíjiin iníma-la jè Iníma Tsjeè-la Nainá. Tikoá kitjaàjiin Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, Nicolás, jngoò xità Antioquía xi jahatjiya-la nga xità judío komà. ⁶ Jñà xità xi itoò ma-ne chinchá osen nga nguixkon xità xi tsibíxáya-la Jesús. Ko jñà xità xi tsibíxáya-la Jesús kiichjatjì it'aà ts'e Nainá, ikjoàn tsohósòn-la tsja nga kjòngatsja xá.

⁷ Ísaá 'ñó tsabísòn-isa 'én-la Nainá. Ya naxandá Jerusalén saá 'ñó saá 'ñó makjìn-ya xità xi kota'yàt'aà-la Cristo. Skanda jñà no'miì, tikoáá jyeé kjìn ma-ne xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo.

K'e nga kindobà'ñó Esteban

⁸ Jè Esteban, 'ñó ndaà kis'e-la nga'ñó ko kjondaà xi it'aà ts'e Nainá. K'oaá komà-ne nga kjìn kjojkón xi okó kjoajeya-la Nainá kis'iin ya jjiin naxandá. ⁹ Tjín i'nga xità xi ya chja-ne ni'ya ingo sinagoga ñánda maxkóya xità judío xi jye títsajnadeií-ne, ko xità Cirene, xità Alejandría, xità Cilicia ko xi ján i'nde-la Asia; tsibíts'ia nga tsakátikjoó ko Esteban. ¹⁰ Tanga xità koi, mikìl kisikijne, nga jè Esteban, koó kjohítsjeèn-la Iníma Tsjeè-la Nainá kiichja. ¹¹ K'eé tsohótsji xità xi tsibíchjì-la nga kitsjaàt'in 'én ndiso; kitsò:

—Kina'yà-lajen Esteban nga chjajno-la Moisés ko Nainá.

¹² K'oaá s'ín komà-ne nga kòjti-la jñà xità naxandá ko xità jchínga ko xità xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskìl Moisés. Kitsobà'ñó Esteban, kiiko ñánda títsajna xitaxá ítjòn xi joóya-ne kjotíxoma. ¹³ Ijchòko xità ndiso xi kitsjaàt'in 'én, kitsò:

—Xità jè, mikìl jyò bìjna, kjit'aà nachrjein chjajno-la jè Ingo Tsjeè-la Nainá ko kjotíxoma xi kiskìl Moisés. ¹⁴ Jyeé kina'yà-lajen nga tsò nga jè Jesús xi Nazaret ts'e, sùkixòña Ingo-la Nainá tikoá sùkijatjiya-la kjotíxoma xi 'né koni s'ín tsakóya-ná Moisés.

¹⁵ Ngats'ìi xitaxá xi ya títsajna, k'e nga kiskoò'an Esteban, k'oaá s'ín kijtsee isén-la koni kjì isén-la àkjale.

7

'Én xi kiichja Esteban nga tsasìko yijo-la

¹ Jè xità sko-la no'miì kiskònangui-la Esteban kitsò-la:

—¿A kixíí kjoa nga k'oaá tjín jé xi ónè-lè xità?

² Jè Esteban kitsò:

—'Ndsè, ko xi xità jchínga 'mì-nò, tìná'ya-ná: Jè Nainá, xi 'ñó jeya tíjna, yaá ijchòkon ñánda tíjna xità jchínga-ná Abraham k'e nga tákó ya tíjna Mesopotamia, k'e nga tikj'eè bijchó kijna ján naxandá Harán. Ko jè Abraham kijtsee tsejèn-né kó kjì Nainá. ³ K'eé kiichja Nainá, kitsò-la: “Títjòjiin nangui-lè; tikítsajnei xità xingui; t'in kjini ya nangui ñánda 'an kokoò-lè.” ⁴ Jè Abraham, itjokàjiin nangui-la xità Caldea; ján kùl kójna nangui Harán. K'e nga k'en na'èn-la, Nainá j'ìiko i i'nde jè ñánda títsajnaá i'nde. ⁵ Nainá, nímé i'nde kitsjaà kjotjò-la; ni tsà tà itsé ñánda kosijnasòn jngoò ndsoko. Tanga k'oaá s'ín kitsjaà-la tso'ba nga kitsò-la nga ts'eé koma ko ts'eé xità tje-la nita mé nachrjein-ne. Nachrjein koi, kj'eé ixtií tjín-la jè Abraham. ⁶ Nainá k'oaá s'ín kitsò-isa-la: “Jñà tje-lè, xità chì'ndaá koma; ñijòn sìndo nó xìn naxandá sùjchá yijo-la nga sùkjeiín kjo'in.” ⁷ Nainá kitsò: “Aán tsjaà-la kjo'in jè naxandá ñánda chì'nda kítsajna; k'e nga koma iskan, kitjokàjiin-né nangui jè. Kjinchrobà ijngoò k'a-ne ijndé, ko íí i'nde jè, skoexkón-na.” ⁸ Nainá jngoò kjoa tsibíndaàjiin-ko Abraham nga sít'aà chiba-la yijo-la xità kjoa ts'e circuncisión.

Abraham, kis'e jngoò-la ki'ndí xi Isaac ki'mì; k'e nga ijchò jìin nàchrjein nga kits'iin, tsibít'aà chiba-la. Isaac kis'e-la ki'ndí xi 'mì Jacob; k'oaá tìs'ín kisìkò. Jacob, kis'e-la ixti xi tejò ma-ne tje-la xita jchínga-la naxandá Israel. K'oaá tìs'ín tsibít'aà chiba-la.

⁹ 'Jñà ixti-la Jacob, xi xita jchínga-ná, kjòxítakòn-keè jè 'ndse xi 'mì José; ikjoàn tsatíjna nga kiikò xita xi tsatse ján nangui Egipto. Tanga Nainá kisìkinda José. ¹⁰ Nainá kisìchját'aà-la nita mé kjoa xi kis'e-la José. Kitsjaà-la kjohítsjeèn, kitsjaà-la kjondaà nguixkòn faraón xi xitaxá ítjòn tíjna ján naxandá Egipto. Jè Faraón kisìkíjna José nga jè tsatixoma-la naxandá Egipto, tìkoá jè tsatixoma ni'ya-la faraón.

¹¹ 'Jñà nàchrjein koi j'ìi kjinchrá kòhokji nangui Egipto kò j'nde Canaán; tsee kjo'in kis'e-la xita; jñà xita jchínga-ná tsjìn tsojmì xi kine. ¹² K'e nga kiì'nchré Jacob nga tíjn tsojmì xi ma chine ján Egipto kisìkasén nga kiikjaá ítjòn tsojmì ixti-la jñà xi xita jchínga-ná. ¹³ Xi komà jò k'a nga kiikjaá tsojmì, José tsakó-la yijo-la xikjín nga 'ndse ma-ne. Faraón k'oaá s'ín komà-ne kijtseèkxon, ñánda nchrobát'aà-ne tje-la José. ¹⁴ José kiskinikjaá Jacob xi na'èn-la ma nga kjitjinguì-la ján Egipto. Ngats'ìi xita xikjín, jàn kaàn kò chrj'òòn ma-ne. ¹⁵ K'oaá s'ín komà-ne nga kiì Jacob ján Egipto; yaá k'en; tìkoá yaá k'en ngats'ìi ixti-la jñà xi xita jchínga-ná. ¹⁶ Xi komà iskan, kiikò nindaà-la Jacob kò ts'e ti-la nga kiì kihijìin jngoò ngajo itsjó ján Siquem; j'nde ñánda tsatse Abraham xi tsatíjna ixti-la Hamor.

¹⁷ 'K'e nga jye kjòchraña nàchrjein nga kitasòn 'én koni s'ín kitsjaà tso'ba Nainá koni s'ín tsajoókjoò Abraham, jè naxandá Israel, 'ño kòkjìn-ya jñà xita-la ján Egipto. ¹⁸ Ijchò nàchrjein nga ijngoò xita kisakò xi xita sko-la tsibìjna ján Egipto; tanga xita jè, mìkiì beèkxon José. ¹⁹ Xitaxá ítjòn jè, tsibíts'ia nga kiskoònachan-la xita jchínga-ná nga kijtseètoòn; kis'iin-la kjo'ño nga kitsjeiìn takòn ngats'ìi ndí ixti-la mé-ne nga kàtiyaà yije-ne nga kàtachija tje-ne. ²⁰ Tijnà-ne nàchrjein koi, kits'iin Moisés. Ki'ndí jè, 'ño ndaà kji isén-la. Jàn sá kisìkíjna'ma ni'ya-la xita jchínga-la. ²¹ K'e nga ijchò síkíjna jìiìn nandá, jè tsòti-la faraón kiskoétjò, kisìjchá koni tsà ki'ndí ts'e. ²² Jè Moisés kiskoòta'ya ngats'ìi kjoachjine xi tíjn Egipto. 'Ñó ndaà kjohítsjeèn xi kis'e-la, ndaà kiichja tìkoá ndaà kis'iin.

²³ 'Moisés, k'e nga jye tíjn-la ichán nó k'oaá s'ín tsi'beé-la ikon nga mejèn kiikòn xita naxandá Israel xikjín. ²⁴ Moisés, k'e nga kijtseè nga ch'o tìnìkò jngoò xita Israel xikjín, tsasìkò nga kisìk'en xita Egipto mé-ne nga kòjndà-ne. ²⁵ Moisés, k'oaá s'ín tísikítsjeèn, maá-la tsà tímachiyaá-la jñà xita Israel xikjín nga jè Moisés sùkjeén Nainá nga sùkítsajnandeíi; tanga jñà xita Israel mìkiì kjòchija-la. ²⁶ K'e nga komà inchijòn, Moisés kijtseè jò xita Israel xi nchikjaán-kjoò, mejèn-la kotekjáya-la, kitsò-la: “Jñò xi 'ndsè chiba, ¿mé-ne bixkàn-kò-nò xinguiò?” ²⁷ Jè xita xi tíkjaán-kò xikjín, k'eé kiì jahitjen Moisés, kitsò-la: “¿Yá xi xitaxá kàsìkíjna-lè kò xi ixkàlè kàtsò-lè xi it'aà tsajen? ²⁸ ¿A tìkoá mejèn-lè nga sùk'en-ná koni s'ín kinik'in ngojña jè xita Egipto?” ²⁹ Moisés, k'e nga kiì'nchré 'én koi, tsanga-né; ján kiì kíjna j'nde ñánda 'mì Madián. K'oaá s'ín tsibìjna koni jngoò xita xi kjìin j'nde-la; jò ixti kis'e-la.

³⁰ 'K'e nga jye ijchò ichán nó nga tíjna Madián, Moisés, tsatsejèn jngoò-la àkjale-la Nainá xi ya síjnajìin ni'ín ñánda títi jngoò yá na'yá ya chrañat'aà-la nindoò Sinaí, ya j'nde it'aà xìn ñánda nangui kixì choòn. ³¹ Moisés, k'e nga tíkotsejèn-la jè yá na'yá xi títi, tà kjòxkón-la koni s'ín tíma; k'e nga isa chrañat'aà kiì kasìjna nga isa ndaà skoe, kiì'nchré jta-la Nainá nga kiichja-la, kitsò: ³² “An-ná xi Nainá tsò-na xita jchínga-lè, Nainá tsò-na Abraham, kò Isaac, kò Jacob.” Tanga jè Moisés tà tsatsé-né nga 'ño kitsakjòn, mìkiì kitsò-ikon nga

kiskoòtsejèn-là. ³³ Jè Nainá kitsò-là Moisés: “Chjàxìn xojté xi titsjayi; jè ì'nde ñánda tisijnasòin, ì'nde tsjeè-né. ³⁴ Ndaà tibe kjo'in xi nchisíkjeiín xita-na xi títsajna Egipto. Jyeé ki'nchrè-là nga nchihojét'aà-na; koií xá kòbitjojen-na nga siikítsajndiaá. Koií xá tichjà-lè, nchroboí, ján siikasén-lè Egipto.”

³⁵ Jñà xita Israel nas'in tsachrjekàngui Moisés k'e nga kitsò-là: “¿Yá xi xitaxá kàsíkijna-lè kò xi ixkàlè kàtsò-lè?”, tanga jè sobá Nainá kisikasén ján naxandá Egipto koni jngoò xitaxá ítjòn xi kisikítsajndeií xita Israel. Nainá kisikjeén jè àkjale xi tsatsejèn-jìin yá na'yá xi títi. ³⁶ Jé Moisés xi tsachrjekàjìin xita Israel ján naxandá Egipto. Nainá kisikjeén Moisés nga 'ñó kjìn kjojkón kis'iin kóhokji Egipto, kò ya Ndáchikon Inì, kóhokji ñánda nangui kixì choòn nga ichán nó chinchimaya ndiyá. ³⁷ Tjè-ne Moisés xi kitsò-là jñà xita Israel: “Nainá kochrjekàjìin jngoò xi tì xita xinguiòo-nò, jè xi kichja ngajo-là Nainá koni 'an.” ³⁸ Tikoáá tjè-ne Moisés xi tsibìjnako xita naxandá Israel ya ñánda nangui kixì choòn, jè xi tsohóko àkjale ya nindoò Sinaí, jè xi tsajmeìko xita jchínga-ná nga kisikatoya-là 'én xi kitsjaà-là àkjale; tikoáá tjè-ne xi kitjoé-là 'én-là Nainá xi síkijnakon-ná mé-ne komà kisikatoya-ná jñà 'én.

³⁹ Tanga jñà xita jchínga-ná, tsachrjenguií 'én xi kitsjaà Moisés, mìkìl kisikitasòn. K'oaá s'in kisikítsjeén jìin inìma-là, mejèn kii jngoò k'a-ne ján Egipto. ⁴⁰ Kitsò-là jè Aarón: “Tindaà i'nga-ná nainá xi kjiko-ná. Jè Moisés xi tsachrjekàjìin-ná ján nangui Egipto, mìkìl 'yaá mé xi komà-là.” ⁴¹ K'ée tsibíndaà jngoò xkósòn xi nainá kitsò-là xi isén-là nchraja ki'ndí kji; kisik'en cho kjojtò xi kitsjaà-là jè nchraja nga kijtseèxkón, ikjoàn tsibìjna jngoò-là s'eí xi it'aà ts'e xkósòn xi tjñà tsibíndaà-ne. ⁴² Koií kjoa-là tsasit'aaxìn Nainá it'aà ts'e xita Israel. Kitsjaà'nde-là nga kijtseèxkón yije ni'ño xi tjìn ngajmii. K'oaá s'in tichja jè xojòn xi kiskii jñà xita xi kichja ngajo-là Nainá nga tsò:

Jñò xi xita naxandá Israel tsajòn,
k'e nga ichán nó tsitjaàyaà ndiyá ya ñánda nangui kixì choòn,
kò kinik'eèn cho nga mejèn-nò kits'iì kjojtò-ná,
mìtsà 'an kiyaxkón-ná.

⁴³ Majìn, tã saá kichijeèn ni'ya nikje-là Moloc,
kò ni'ño ts'e Renfán xi nainá 'mì-là;
jñà isén xi tjñò tsibíndaà-nò nga kiyaxkón.
Koií kjoa-là nga kochrjekàjìin-nò ì'nde tsajòn.
Ján siikasén-nò ñánda nga isa kjìin-là Babilonia.

⁴⁴ Ya ñánda nangui kixì choòn, jñà xita jchínga-ná kis'e-là Ni'ya Tsjeè xi nikje ñánda kjiyijòya kjoítixoma-là Nainá. K'oaá s'in kisindaà koni s'in tsatixoma-là Nainá jè Moisés k'e nga kitsò-là nga kàtíndaà jngoò ni'ya koni kji isén-là ni'ya xi jye jè tsakó-là. ⁴⁵ Ni'ya tsjeè jè xi nikje, jñà xita jchínga-ná kjòngatsja; jñà xita Israel xi tjiko Josué, j'iìko ni'ya jè, k'e nga jahas'en nangui ijndé ñánda Nainá kitsjaà-là kò tsachrjekàjìin nangui-là jñà xita naxandá xi kj'eí. Ni'ya jè, yaá kisijna skanda nachrjein ts'e xitaxá ítjòn xi David ki'mì. ⁴⁶ Nainá, 'ñó ndaà kisaseèn takòn David. Kò jè David mejèn-là koiindaà jngoò-là ni'ya ñánda jeya kijná Nainá xi beèxkón jñà xita tje-là Jacob. ⁴⁷ Tanga jè xitaxá ítjòn xi ki'mì Salomón, jè xi tsibíndaà jngoò-là ni'ya Nainá. ⁴⁸ Nainá xi 'ñó 'nga tíjna, mìtsà ya tíjnaya ni'ya xi xita bíndaà. Jè xita xi kichja ngajo-là Nainá kitsò:

⁴⁹ Jè ngajmii, jè íxile-na ñánda otìixoma;
jè isò'nde, k'oaá ngaya-là koni jngoò ískon ñánda nchasòn ndsokoaà.
¿A komá-nò nga kíndaà jngoò-ná ni'ya ñánda siikjáya? tsò Na'èn-ná.

⁵⁰ ¿A mìtsà 'an sobá xi tsibíndaà yije tsojmì koi?

⁵¹ Jè Esteban kitsò-isa-là:

—Jñò, kjit'aà nachrjein, 'ñó tájaàjìin tjin inima-nò, kò mìkìi ndaà na'ya koni s'ín jñà xi mìtsà xita-la Nainá. Kjit'aà nachrjein kondra onguí-là Inima Tsjeè-la Nainá koni kis'iin jñà xita jchínga-nò. ⁵² Nijngò xita xi kiichja ngajo-la Nainá xi mì kondra kii-la; kisik'en jñà xita xi j'ì kénjímí it'aà ts'e jè xita kixi xi tjinè-la nga kjoíi. I'ndeí, nga jye j'ì jè xita kixi, yaá kiningsja jñà xitaxá nga kisik'en. ⁵³ Jñò, nas'ín it'aà ts'e àkjale-la Nainá kitjoé-nò kjoíxoma, tanga mìkìi nìkitasòn.

K'e nga k'en Esteban

⁵⁴ K'e nga kii'nchré 'én xi kiichja Esteban, 'ñó jti komà-la ijìin inima-la, chiba-la kinenè ni'ño xi kondra ts'e Esteban. ⁵⁵ Jè Esteban, 'ñó ndaà tíjìin inima-la Inima Tsjeè-la Nainá. Kiskoòtsejèn ngajmii; kijtseè kjoajeya-la Nainá nga Jesús ya síjnat'aà chrja kixi-la Nainá. ⁵⁶ Kitsò Esteban:

—Tíbe-ná ngajmii nga tix'á; jè xi Ki'ndí-la Xita tsò-la yijo-la yaá síjnat'aà chrja kixi-la Nainá.

⁵⁷ Ngats'ii xita koi, tsibíchoajto líká-la; ikjoàn 'ñó kiskindàya; jngò k'a kii kóhótjín nga jahatjen Esteban; ⁵⁸ tsachrjekàjìin naxandá; kò jñà xita ndiso xi kitsját'in 'én xi kondra kii-la Esteban, yaá tsibítsajnangui ndsoko jñà nikje-la ñánda síjna jngò xita ixti xi 'mì Saulo mé-ne nga komà tsibínè-ne ndajo nga kisik'en.

⁵⁹ K'e nga tísine ndajo, Esteban tíchjat'aà-la Nainá, kitsò:

—Na'èn Jesús, chjoétjoi inima-na.

⁶⁰ Esteban tsasijna-xkó'nchi, ikjoàn 'ñó kiichja kitsò:

—iNa'èn, kì kindáá 'nì jé-la xita koi!

K'e nga jye okitsò, k'en.

8

¹ Jè Saulo, nga ya síjna tikoáá kisìjngò ikon nga kinik'en Esteban.

Mé kjoa-ne nga jè Saulo kitsobà'ño xita-la Cristo

Kjòts'ia-ne nachrjein jè nga 'ñó kùtjngui kondra-la xita ngats'ii xita naxandá-la Cristo ján Jerusalén. Kóhótjín xita-la Cristo kitsjohoba kóhokji nangui Judea kò Samaria. Tà jñà tsiningui-ne xita xi tsibíxáya-la Jesús. ² Tjín i'nga xita xi beèxkón Nainá, jñà tsibíhijìin Esteban. 'Ñó kiskindàyakeè. ³ Tanga jè Saulo, 'ñó kùtjngui kondra-la xita naxandá-la Cristo. Xkì xi ján ni'ya jahas'en nga kjo'ño ochrje íchjín kò íchjá, ikjoàn kinís'en ndayá.

Mé xi komà ya nangui Samaria k'e nga kiichjaya 'én-la Nainá jè Felipe

⁴ Jñà xita xi kitsjohoba, xkì xi ján kii nga kisika'bí 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ⁵ Jè Felipe, k'e nga ijchò naxandá Samaria, yaá tsibénjímí it'aà ts'e Cristo [xita xi xó kisikasén-ne Nainá]. ⁶ Jñà xita Samaria nga kjìn ma, k'e nga kii'nchré tikoá kijtseè jñà kjoxkón ndaà xi kis'iin Felipe, kóhótjín, isaá ndaà kii'nchré-isa koni s'ín tsibénjímíya-la. ⁷ Kjìn xita xi inima ch'o-la neíi tíjìin inima-la kjòndaà-ne. Jñà inima ch'o-la neíi, 'ñó kjindáya k'e nga bitjojìin inima-la xita. Tikoáá kjìn xita imà kjòndaà-ne xi mìkìi ma síhiníyá yijo-la kò xi tsá'yá kjoàn. ⁸ K'oáá ma-ne nga jñà xita naxandá jè, 'ñó tsja kis'e-la.

⁹ Ya Samaria tsibìjna jngò xita xi Simón ki'mì. K'e nga sa ítjòn, maá-la bíndaà. Kjìn nó kiskoònachan-la xita xi ya i'nde-la nga chincháxkón-la nga kitsò: “An 'ñó ndaà machiya-na.”

¹⁰ Ngats'ii xita ixti kò xita jchínga, ndaà kii'nchréñijon-la; kitsò:

—Jè xita jè xi tse nga'ño tjin-la it'aà ts'e Nainá.

¹¹ Koií kjoa-la nga ndaà kii'nchréñijon-la nga jye kò kjìn nó konachan-la nga bincháxkón-la nga 'ñó ndaà ma-la bíndaà. ¹² Jñà xita, k'e nga kòkjeíin-la

'én ndaà-là Nainá kó s'ín otíxoma Nainá kò ìt'aà ts'e Jesucristo xi jè Felipe tíbénajmí, tsibít's'ia nga komà bautizar íchjín íchjá. ¹³ Skanda tìjè-ne Simón tìkoáà kòkjeiín-là; ìkjoàn komà bautizar. Ñánda tsajmeè Felipe, yaá tsajmeiìkò Simón. Tà k'oaá ma-là nga tíbeè kjoàxkón ndaà xi tís'ín Felipe kò kjoà xi okó kjoà jeya-là Nainá.

¹⁴ Jñà xìtá xi tsibíxáya-là Jesús xi títsajna Jerusalén, k'e nga kiì'nchré nga jñà xìtá Samaria jyeé kòkjeiín-là 'én-là Nainá, kisìkasén jè Pedro kò Juan. ¹⁵ Jñà xìtá koi, k'e nga jye ijchò Samaria, tsibít's'ibatjì jñà xìtá xi jye kòkjeiín-là mé-ne nga tjoé-là jè Inìma Tsjeè-là Nainá. ¹⁶ Nga jè nachrjein jè, nì saá jngoò tjoé-là Inìma Tsjeè-là Nainá. Sà tà jè ìt'aà ts'e Nà'én-ná Jesús komà bautizar xìtá koi. ¹⁷ Jè Pedro kò Juan, k'eé tsohósòn-là tsja, ìkjoàn kitjoé-là Inìma Tsjeè-là Nainá.

¹⁸ Jè Simón, k'e nga kijtseè nga jñà xìtá xi tsibíxáya-là Jesús, ósòn-là tsja jñà xìtá, nìtoón tjoé-là Inìma Tsjeè-là Nainá, jè Simón tsibít'aà-là ton jñà xìtá-là Cristo, ¹⁹ kitsò-là:

—'An, tìkoà tjiì-ná nga'ño jè, mé-ne nìtá yá xìtá-ne xi kosòn-là ndsaa tìkoà tjoé-là Inìma Tsjeè-là Nainá.

²⁰ Jè Pedro kitsò-là:

—ìkàtiyaàkoiì ton-lè! Ngaji, k'oaá s'ín nìkìtsjìin tsà maá bindaà-ná kjoà jè xi tsjá Nainá. ²¹ Ngaji mìkiì tji'nde-lè ìt'aà ts'e xá jè nga jè inìma-lè mì kixi tìjna nguixkòn Nainá. ²² Tìkájnoi jé-lè, nga ch'o tsò ya jjiìin inìma-lè, kì tì jé binchaàtsji-ne. Tìjét'aà-là Nainá tsà koi nachrjein-là sùjchàat'aà-lè jé-lè. ²³ Be-ná nga jè kjoaxìtakòn xi tìjìin inìma-lè kò jè kjoach'o-lè mìkiì tsjá'nde-lè nga ndaà 'nì.

²⁴ Jè Simón k'eé kitsò:

—Sìjét'aà-nò, tìtsi'ba-là Nainá xi ìt'aà ts'an mé-ne nga mì k'oa s'ín komat'ian ngats'ìi kjoà xi k'oa s'ín tìtsa'mì-ná.

²⁵ Jñà xìtá xi tsibíxáya-là Jesús, k'e nga jye kitsjaà 'én ìt'aà ts'e Cristo tìkoà tsakóya 'én ndaà-là Nainá, kiì jngoò k'a-ne ján Jerusalén. K'e nga chinchimaya ndiyá, kjìn xìtá naxandá jtobá xi chja-ne Samaria tsibénajmí-là 'én ndaà-là Nainá xi kjoà ts'e Cristo.

Jè Felipe kò jngoò xìtá Etiopía

²⁶ Xi jye komà, jngoò àkjale-là Nainá kiìchja-là Felipe, kitsò-là:

—Tìsítjìin, t'in kixiì ndiyá xi bitjokàt'aà-ne Jerusalén, fìjen bijchó skanda Gaza.

(Ndiyá jè, yaá fahato ya ì'nde ìt'aà xìn ñánda nangui kixi choòn.)

²⁷ Felipe, tsasítjen, kiì; ya ìya ndiyá kisatiikjoò jngoò xìtá x'in ts'e Etiopía xi 'ño 'nga xá tìjín-là xi jye kjòxkiì-là nga mì tì íchjín sùs'in-ne; tesorero tìjín-là ts'e chjoón skò-là Etiopía xi 'mì Candace. Jerusalén j'ìi-ne xìtá jè nga kiì jngoò ñánda beèxkón Nainá. ²⁸ Xìtá jè, k'e nga tìnchrobá-ne nangui-là, tìjnaya carreta-là; tìbìxkejiìn xojon xi kiskìi Isaiás, xìtá xi kiìchja ngajo-là Nainá. ²⁹ Jè Inìma Tsjeè-là Nainá kitsò-là Felipe:

—T'in tìjngui-là carreta jè, tsjahijtakoìi.

³⁰ Felipe nìtoón kiìtjngui-là, kiì'nchré-là jè xìtá nga tìbìxkejiìn xojon xi kiskìi Isaiás, xìtá xi kiìchja ngajo-là Nainá; ìkjoàn kiskònangui-là kitsò-là:

—¿A fìyaá-lè kó s'ín tìchja xojon xi tìbìxkejiìn?

³¹ Jè xìtá etiope kitsò:

—¿Kó s'ín koma kjìya-na nga mì yá bénojmiya-na? K'eé tsibít's'iba-là Felipe nga tsijin-jno carreta; yaá tsibìjnayako.

³² Jè Xojon-là Nainá xi tìbìxkejiìn ts'e Isaiás tsò-né:

Kiìkò koni jngoò orrè nga kiì sík'en;

k'oaá ngaya-là koni jngoò orrè ki'ndí xi mìkiì kjindáya k'e nga tìsìjno-là,

k'oaá s'ín mìkìi kùichja k'e nga tsatojiin kjo'in.

³³ K'e nga tsachrjekàngui xita, mì kixi kisindaàjiin-la.

Nga mì yá xita tje s'e-la, niyá xi siikítsjeèn,
nga jè, kinik'en-né i isò'nde.

³⁴ Jè xita etiope kitsò-la Felipe:

—T'iin kjondaà. Tènojmíya-ná yá-né xi k'oas'ín títsò-la jè Isaías; ¿a kj'eíí xita-né, a xi tije-ne yijo-la?

³⁵ Felipe tsibíts'iaako-ne jè xojon xi tíbíkexiin xita etiope; tsibénojmí yije-la it'aà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Jesús. ³⁶ Koni s'ín nchifiya ndiyá, ijchò jngoò i'nde ñánda tjin nandá, kitsò xita etiope:

—I'nde jè, tjin nandá; ¿a mìtsà ndaà s'e tsà s'iaàn bautizar yijo-na?

³⁷ Felipe kitsò-la:

—Tsà koó inima-lè nga ndaà mokjeiín-lè koma-né.

Xita jè kitsò:

—Mokjeiín-na nga Jesús, jè xi Cristo xi Ki'ndí-la Nainá.

³⁸ Ko kitsjaà okixi nga tsasíjna carreta, ikjoàn tsitajen ingajò, jahas'en-jiin nandá, jè Felipe kis'iin bautizar. ³⁹ K'e nga jye itjokajiin-ne nandá, Felipe, tà nitoón kichijá; jè Inima Tsjeè-la Nainá kiiko; mì tì kii kijtseèxkon-ne xíkjín; tanga jè xita etiope, k'e nga tífi ya ndiyá, tsjaá jchán tjin-la. ⁴⁰ Jè Felipe k'e nga kjòchiya-la jye ya tíjna naxandá Azoto; xki xi ján naxandá tsibénojmí 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo skanda k'e nga ijchò naxandá xi 'mì Cesarea.

9

Kós'ín komà k'e nga jè Saulo kòkxeiín-la it'aà ts'e Cristo (Hechos 22:6-16; 26:12-18)

¹ Saulo, xki xi ján i'nde bincháxkón-la xita xi kota'yàt'aà-la Cristo nga mejèn-la siik'en. K'oaá ma-ne nga kiikon jè no'mií ítjòn, ² nga kisijé-la xojon xi tjin-la nga'ño xi k'oa ts'e jña ni'ya ingo sinagoga ján Damasco, mé-ne nga koma tsojà'ño-ne xita íchjín ko íchjá xi fit'aà-la jè ndiyá xitse-la Cristo; ikjoàn kjinchrobàko Jerusalén nga siikítsajna ndayá. ³ K'e nga nchifiya ndiyá nga jye kjòchrañat'aà-la naxandá Damasco, tà nitoón kjòhiseèn jngoò itjandii-la jngoò ni'ín xi inchrobà-ne ngajmií. ⁴ Jè Saulo kiskaàndoòt'aà nangui, ikjoàn kii'nchré-la 'én xi kiichjajiin isén xi kitsò:

—Saulo, Saulo, ¿mé-ne 'an tì'mitjngui kondra-ná?

⁵ Saulo kitsò:

—¿Yá-né ngaji, Na'èn?

Jè xi tíchja kitsò:

—An-ná Jesús xi tì'mitjngui kondra-ná. Tijíí tìyatoòn-ne yijo-lè, k'oaá ngaya-la koni tsà nchraja tsjón-la jè yá xi bínès'en-la nei-la.

⁶ Saulo, tsí tsatsé-né; tsí ndaà kitsakjòn; k'eé kitsò:

—Na'èn, ¿mé xi mejèn-lè nga 'an s'iaàn?

Jè Na'èn-ná kitsò-la:

—Tisítjiin, títjás'en-jiin naxandá; yaá s'enojmí-lè mé xi s'iin.

⁷ Jña xita xi tjiko Saulo, tà kisinchaà-né nga 'ño kitsakjòn; kii'nchré-la jè xi tíchja tanga mìkii kijtseèxkon yá xi tíchja. ⁸ Jè Saulo, tsasítjen-t'aà-ne nangui, tanga k'e nga kiskíx'a xkon mì tì kii kjòtsejèn-la. Tà jña xita xi tjiko kitsobàt'aà, kiiko ján Damasco. ⁹ Ján nachrjein tsibijna nga mì tì kii kotsejèn-la; nimé xi kiskine tikoá nimé xi kits'ií.

¹⁰ Ya naxandá Damasco tíjna jngoò xita xi kota'yàt'aà-la Cristo xi 'mì Ananías; Nainá kiichja-la nga tsatsejèn jngoò-la kjoa koni tsà nijná tí'bií-la, kitsò-la:

—¡Ananías!

Kiichja Ananías kitsò:

—¿Mé-ne Na'èn? ¿Mé xi mejèn-lè?

¹¹ Jè Na'èn-ná kitsò-la:

—Tisítjiin, t'in jè calle xi 'mì Calle Kixi, ya ni'ya-la Judas; ya tinchátsji jngoìi xita xi 'mì Saulo xi ya i'nde-la Tarso. I'ndeì, tíbitsi'ba-né. ¹² Saulo jyeé kòbeè jngoò kjoa koni tsà niñá tí'biì-la xi tsò: jngoò xita xi 'mì Ananías kòbijchókon nga kòhósòn-la tsja nga kòmandaa jngoò k'a-ne xkon.

¹³ Ananías, k'e nga kiì'nchré kitsò:

—Na'èn, tíjiin-na, kjiin xita jye tsibénojmí-na nga 'ñó ch'o kjoàn xita jè; jè-né xi 'ñó tíbeètoòn xita tsiji ján Jerusalén. ¹⁴ I'ndeì koií xá j'ii-ne skanda ijndé, tjin-la okixi it'aà ts'e nò'miì íjtòn nga tsoba'ñó ngats'ii xita xi mokjeiín-la it'aà tsiji.

¹⁵ Nainá kitsò-la Ananías:

—Tich'oín xita jè; xó jaàjiin-na; k'oaá s'in kochjeén-na nga jè kichjaya it'aà ts'an nga títsa isò'nde nguixkon ngats'ii xita xi mìtsà xita judío kò xitaxá íjtòn-la, tikoá jña xi xita Israel. ¹⁶ Aán kokoò yije-la kjo'in xi 'ñó tse siikjeiín xi kjoa ts'an.

¹⁷ Ananías kiì ñánda tíjna Saulo; jahas'en ni'ya. Tsohósòn-la tsja, kitsò-la:

—'Ndsé Saulo, jè Na'èn-ná Jesús xi kiichja-lè ya iya ndiyá k'e nga tjinchroboí, jè kàsikasén-na nga kotsejèn jngoò k'a-lè tikoá sijiin inima-lè Inima Tsjeè-la Nainá.

¹⁸ Saulo, niñoón kitjaàxìn-la xkon xi koni kjoàn chrjoa ton-la tin. Ikjoàn kjòtsejèn jngoò k'a-la. K'ée tsasítjen, ikjoàn komà bautizar. ¹⁹ Saulo, tsakjèn; ikjoàn kis'e jngoò k'a-la nga'ñó. Tsibijnako chiba nachrjein jña xita xi kota'yàt'aà-la Cristo xi títsajna Damasco.

Kós'ín komà nga jè Saulo kiichjaya 'én-la Cristo

²⁰ Saulo, niñoón tsibíts'ia nga kiichjaya it'aà ts'e Jesús ya ngats'ii ni'ya ingo sinagoga nga jè Jesús, jè xi Ki'ndí-la Nainá. ²¹ Ngats'ii xita xi kiì'nchré-la tà kjòxkón-la; kitsò-la xikjín:

—¿A mìtsà jè xita jè xi tsangatjingui-la xita ján Jerusalén, jña xi mokjeiín-la it'aà ts'e Jesús? ¿A mìtsà tikoá koií xá j'ii-ne ijndé nga ndayá kjiko yije xita koi, ikjoàn siingatsja nò'miì íjtòn?

²² Tanga Saulo, isaá 'ñó tse nga'ñó tísiin inima-la nga chjaya. Jña xita judío xi títsajna Damasco, skanda mi ti kiì beè-ne kós'ín siikítsjeèn koni s'in tsakóya Saulo nga ngui 'én kixi-né nga Jesús, jè xi Cristo [jè xi xó kisikasén-ne Nainá].

K'e nga jè Saulo tsanga-la xita judío

²³ Nga jye komà kjiin nachrjein, jña xita judío, tsajoóya-ne nga siik'en Saulo. ²⁴ Tanga jè Saulo kiì'nchré koni s'in tsajoóya-ne nga jña xita judío, kò nachrjein kò nitjen kisikinda, tsibítsajnajto xotjoa-la naxandá nga mejèn-la siik'en. ²⁵ Tanga jña xita-la Saulo, k'e nga jño, kiiko, kisikijnaya jngoò nisiyá xi je kji; ikjoàn kiskinìs'en-kjá ñánda tix'á chiba jè chrjó xi tjíndiì-la naxandá kò yaá kiskinjen-jno jè chrjó, mé-ne komà tsanga-ne.

K'e nga tsibijna Jerusalén jè Saulo

²⁶ Saulo, k'e nga ijchò-ne ján Jerusalén, mejèn-la nga ya koahijtako jña xita xi kota'yàt'aà-la Cristo, tanga ngats'ii xita koi, tà kitsakjòn-la, nga mikiì kòkjeiín-la tsà kixi kjoa nga tikoá ya kota'yàt'aà-la Cristo. ²⁷ Tanga jè Bernabé k'ée kiiko ñánda títsajna xita xi tsibíxáya-la Jesús. Tsibénojmí-la nga jyeé jahatjya-la k'e nga kijtsee Na'èn-ná Jesús nga kiichja sobà-la ya iya ndiyá k'e nga tífi Damasco; tikoáá tsibénojmí-la nga ján Damasco 'ñó ndaa kiichja it'aà

ts'e Jesús, mìkìi kitsakjòn. ²⁸ Saulo, yaá tsibìjnako jñà xità xi tsibíxáya-là Jesús; yaá tsajmeìkò Jerusalén. Mìkìi kitsakjòn nga kùichjaya it'aà ts'e Jesús. ²⁹ 'Nó kùichjako jñà xità judío xi 'én griego chja nga tsajoókjoòkò xíkjin; tanga jñà xità koi tsohótsji'nde-là kó s'ín sùkò nga mejèn-là sùk'en Saulo. ³⁰ Jñà xità xi 'ndse joó it'aà ts'e Cristo, k'e nga kù'nchré 'én koi, kùkò Saulo ján Cesarea, ìkjoàn kisìkasén skanda ján Tarso.

³¹ Ngats'ìi xità naxandá-là Cristo, 'nchán tsibìtsajna kóhòtjin naxandá xi chja-ne nangui Judea, Galilea kò Samaria; nì tì mé kjoasìi kis'e-ne. Kis'e-ìsa-là nga'ño ts'e inìma-là nga ìsa ndaà kijtseèxkón Nainá; jè Inìma Tsjeè-là Nainá ìsaá ndaà tsasìkò nga ìsa kjìn komà xità-là Cristo.

Kós'ín komà k'e nga kjòndaà-ne Eneas

³² Jè Pedro, k'e nga tsajmeèsòn i'nde koi, tìkoáá kùikon xità-là Cristo xi tìtsajna ya naxandá Lida. ³³ Ya tíjna jngoò xità xi 'mì Eneas; jyeé tjin-là jìn nó nga kijna xk'én, mìkìi ma síkjaníyá yijo-là. ³⁴ Pedro kitsò-là:

—Eneas, jè Jesucristo tísindaà-lè. Tísítjin, tixkóyi nijñaà-lè.

Eneas, nìtoón tsasítjen. ³⁵ Ngats'ìi xità xi tìtsajna ya naxandá Lida kò Sarón, kijtseè Eneas nga tsajmeè-ne, ìkjoàn kòkjeiín-là it'aà ts'e Na'èn-ná Jesús.

K'e nga jaáya-là Dorcas it'aà ts'e kjoabiyaà

³⁶ Ya naxandá Jope tíjna jngoò chjoón xi kota'yàt'aà-là Cristo: Tabita 'mì. Jè 'én griego, Dorcas 'mì. [Jè 'én tsaján, Naxín tsò-ne.] Chjoón jè, 'ño ndaà xità, tìkoáá ndaà síchjåt'aà-là xità imà. ³⁷ Jñà nàchrjein koi, chjoón jè, kjòxk'én koa k'en. K'e nga jye kishingáya, kùkò, kisìkájnyaya ni'ya xi ma-ne jò piso. ³⁸ Jè naxandá Lida yaá kijnat'aà chraña-là Jope. Jñà xità xi kota'yàt'aà-là Cristo kù'nchré nga ya tíjna Lida jè Pedro. Kisìkasén jò xità x'in xi kù kítsi'ba-là, kitsò-là:

—Kì nìkàchrjein-jèn, nìton nchrobáchón-nájen.

³⁹ Pedro, k'e nga kiskaàt'aà-là okixi, nìtoón tsasítjen; tsobáhjtako xità koi. K'e nga ijchò Jope, kùkò ñánda kijna mìk'en; jahas'en ni'ya. Ngats'ìi íchjín ka'àn xi tìtsajna ijchò kinchat'aà-là Pedro nga kjindáya; tsakó-là x'ió kò nàchrò xi tsibíndaà Dorcas k'e nga tisa tíjnakon. ⁴⁰ Pedro tsachrje yije ni'ya jñà xità koi; ìkjoàn tsasìxkó'nchi, kùichjåt'aà-là Nainá; k'eé kiskoò'an jè mìk'en, kitsò-là:

—¡Tabita, tísítjin!

Jè mìk'en, kiskíx'angui-ne xkon. K'e nga kijtseè Pedro, tsibìjna kixi. ⁴¹ Pedro kitsjaà-là tsja, kisìkasítjen; ìkjoàn kùichja-là xità-là Cristo kò jñà íchjín ka'àn; tsakó-là Dorcas nga tíjnakon-né. ⁴² Kjoa jè, ki'ya yijeé-là kóhokji Jope; kjìn xità kòkjeiín-là it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo. ⁴³ Jè Pedro, kjìn nàchrjein tsibìjna ya Jope, ya ni'ya-là xità xi 'mì Simón chjinechrjoa.

10

K'e nga jè Cornelio kùichja-là Pedro

¹ Ya naxandá Cesarea tsibìjna jngoò xità xi 'mì Cornelio, jè xi xità skò-là ts'e soldado xi jngoò sìndò ma-ne xi ya chja-ne xi 'mì Italiano. ² Jè Cornelio, ngats'ìi xità ni'ya-là, ndaà beèxkón Nainá, tìkoáá tsakjón-keè Nainá. Ndaà síchjåt'aà-là jñà xità imà xi nì mé tjin-là. Kjit'aà nàchrjein bítsi'ba-là Nainá. ³ Jngoò nàchrjein, ijchò-la tsà xi jàn nga nguixòn, tsatsejèn jngoò-là kjoa koni tsà nijná tí'biì-là nga jahas'en jngoò àkjale-là Nainá ya ni'ya ñánda tíjna; kitsò-là:

—¡Cornelio!

⁴ Jè Cornelio, k'e nga kiskoò'an àkjale, tà kitsakjòn-là, kitsò-là:

—¿Mé xi mejèn-lè na'èn?

Jè àkjale kitsò:

—Jyeé ijchò kaàt'aà-la Nainá jè kjoa bítsi'ba-lè kò kjoa nga nìchját'aà-la xita ima xi nì mé tjín-la. Jè Nainá ndaà sasén-la. ⁵ Tíkasin xita-lè ján naxandá Jope; kàtikjaá Simón xi tikoá Pedro 'mì. ⁶ Ya tíjna ni'ya-la xita xi tikoá Simón 'mì xi chrjoa-la cho síhinda. Jè ni'ya-la yaá kijnandi ndáchikon. Jè keènojímí-lè mé xi s'iin.

⁷ K'e nga jye kiù-ne àkjale-la Nainá xi tíchjako Cornelio, kiùchja jò-la xita chi'nda-la koa jngoò soldado xi ndaà beèxkón Nainá xi ya síxát'aà-la. ⁸ K'e nga jye tsibénojímí yije-la ngats'iù kjoa xi kiù'nchré, ikjoàn kisikasén ján naxandá Jope.

⁹ K'e nga komà nchijòn, ijchò-la tsà nchisen, jña xita koi, jyeé kjomeè bijchó chraña-la naxandá Jope. Tijè-ne hora jè Pedro, tsijin isò'nga ni'ya nga kiù kítsi'ba-la Nainá. ¹⁰ Pedro, jyeé 'ño kjòhojò-la; mejèn-la nga kokjen, tanga tíkoñaá-la, k'ée tísindaà tsojmì xi skine; tsatsejèn jngoò-la kjoa koni nijña tí'biì-la. ¹¹ Kijtseè nga tíxá ngajmì; inchrobàjen jngoò nikje skanda it'aà nangui xi 'ño teè kji, tjít'aà'ño nga ñijòn chrjangui-la. ¹² Jè nikje, yaá títsajna yije cho xi tjín i it'aà nangui xi ñijòn ma ndsokò kò jña cho xi bífejno yijo-la nangui, ngats'iù cho xi tjín-la jngaá xi tjíma ijìin isén. ¹³ Jè Pedro kiù'nchré jngoò 'én xi kitsò-la:

—Pedro, tísítjiin, tik'in cho koi, chinii.

¹⁴ Kitsò Pedro:

—Na'èn, majin; ni saà jngoò k'a tsojmì tjé kínee xi xkón tjín it'aà ts'e kjotíxoma.

¹⁵ Pedro, ijngoò k'a kiù'nchré 'én xi kitsò-la:

—Tsojmì xi Nainá jye kisitsjeè nga ma chjine, kì tsojmì tjé 'mì-la.

¹⁶ Jè kjoa ts'e nikje, jàn k'a okomà. Ikjoàn tsijin ijngoò k'a-ne ján ngajmì. ¹⁷ Pedro, tísíkijsjeèn kó tsòya-ne jè kjoa xi kijtseè. Tik'eé-ne ijchò kinchajto xotjoa ni'ya jña xita xi kisikasén Cornelio nga jye kiskònangui ñánda-ne ni'ya-la Simón. ¹⁸ Kiskònangui, a yaá tíjna jngoò xita xi Simón 'mì, tikoá tjít'aàsòn 'ín-la nga Pedro 'mì. ¹⁹ Jè Pedro, tákó k'ée tísíkijsjeèn jè kjoa xi kijtseè, jè Iníma Tsjeè-la Nainá kitsò-la:

—Jàn ma xita xi jì ótsji-lè. ²⁰ Tísítjiin, titjojiin, kì jò 'beé-la takoìn nga 'mìkoi; jña xita koi, 'aán kásikasén.

²¹ Jè Pedro inchrobàjen ñánda 'ncha xita xi kisikasén Cornelio, kitsò-la:

—'An-ná xi binchaàtsji-ná; ¿mé xá xi kòf'i-nò?

²² Jña xita koi kitsò:

—Jè kisikasén-najen xita sko-la soldado xi 'mì Cornelio, jngoò xita kixi xi ndaà beèxkón Nainá, tikoá jè, ndaà yaxkón it'aà ts'e naxandá Israel. Jngoò xó àkjale-la Nainá k'oa kitsò-la nga ngaji skínikjaá-lè nga k'oin ni'ya-la mé-ne nga kénojímíya-la 'én xi jì tihokoòyi.

²³ Jè Pedro kisikas'en ni'ya-la; yaá kisikjáyako jngoò nitjen. Xi komà nchijòn, kiùko xita koi; tikoáá tsobáhijtakò i'nga xita xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo xi títsajna ya Jope.

²⁴ Xi komà nchijòn ijchò Cesarea; jyeé tíkoña jè Cornelio; jyeé títsajna xita xíkjín kò amigo-la xi ndaà ókò xi xó kisikí'nchré-ne. ²⁵ K'e nga jye ijchò Pedro, jè Cornelio itjo ni'ya nga kisihixat'aà; tsasìxkó'nchit'aà-la nga kijtseèxkón.

²⁶ Tanga jè Pedro kisikasitjen, kitsò-la:

—Tísítjiin; 'an, tikoáá ta xita-ná koni ngaji.

²⁷ Jè Pedro, nga tíhókò Cornelio, jahas'en ni'ya; kijtseè nga 'ño kjìn ma-ne xita xi ya títsajna. ²⁸ Pedro kitsò-la:

—Jñò, tíjìn-nò nga jñà xità judío mìkìlì tjí'nde-la nga jñà xità xi xìn j'nde-la sìnngàsòn-ko, mìkìlì ma kjoas'en ni'ya-la xi mìtsà xità judío. Tanga Nainá tsibénojmiya-na nga nijngoò xità xi koma xán-la: jñò, taxki xità-nò ko xità tjé-nó nga nguixkon Nainá. ²⁹ Koií kjoa-la k'e nga ijchò nokjoà-ná, mìkìlì kisitájaajñà, nitoón inchrobà. Jè xi kjònanguia, ¿mé xá xi nokjoà-ná?

³⁰ Cornelio kitsò:

—Tjín-la ñijòn nachrjein, tijè-ne hora jè nga xi jàn nga nguixòn, k'e nga tichjät'aà-la Nainá i ni'ya-na, tà nitoón tsatsejèn jngoò xità xi tsasijna nguixkoaàn; 'ñó ote kji nikje-la. ³¹ Kitsò-na: “Cornelio, jè kjoa bítsi'ba-lè jye kina'ya-la ko jye ki'ya-la nga nguixkon Nainá koni s'ín nìchjät'aà-la xità ima xi ni mé tjín-la. ³² Tikasín xità-lè ján naxandá Jope, kàtikjaá Simón xi tikoa Pedro 'mì. Ya tjína ni'ya-la xità xi tikoa Simón 'mì xi chrjoa-la cho síhinda. Jè ni'ya-la yaá kijnandii ndáchikon.” ³³ K'oáá komà-ne nga nìton kiskinikjaá-lè. Ndaà kà'nè-ne nga kànchrobò. Kóhotjín-jen ii titsajna-jen nga nguixkon Nainá mé-ne nga kiná'ya yije-jen mé okixi xi kitsjaà-lè Nainá nga kénojmi-nájen.

K'e nga kiichja Pedro ya ni'ya-la Cornelio

³⁴ Pedro tsibíts'ia nga kiichja, kitsò:

—Kixí kjoa, tíbe-ná nga Nainá mìkìlì faájiin nita yá xità-ne, tà ngàsòn fiko yije. ³⁵ Nainá kjoétjò-né nita yá xità-ne nita ñánda-ne j'nde-la xi beèxkón Nainá xi tikoa s'ín kjoakixi. ³⁶ Nainá kisikasén 'én-la ya naxandá Israel; tsibénojmiya-la 'én ndaà-la nga 'nchán kitsajnaakoá Nainá it'aà ts'e Cristo, jè xi otixoma-la ngats'ii xità xi tjín isò'nde. ³⁷ Jñò, ndaà tíjìn-nò koni s'ín komà kóhokji nangui-la xità judío, kjòts'ia-ne j'nde Galilea k'e nga jye kiichjaya Juan xi kjoa ts'e bautismo. ³⁸ Tíjìn-nò nga jè Jesús xi Nazaret ts'e, Nainá xó jaàjiin-ne nga kitsjaà-la Inima Tsjeè-la ko nga'ño. Nita ñánda-ne nga tsajmeè Jesús, ndaà tjín kjondaà xi kis'iin; kisindaà-ne xità xi kjo'in nchisíkjeiin it'aà ts'e xità neii. Koií k'oas'ín kis'iin-ne nga jè Nainá tjínako. ³⁹ K'oáá ma-ne bénojmi-jen nga xkoón ki'ya-najen ngats'ii kjondaà xi kis'iin Jesús ya nangui-la xità judío ko Jerusalén. K'e nga komà iskan, jñà xità kisik'en Jesús, tsibítjohónguit'aà krò. ⁴⁰ Tanga nga ijchò jàn nachrjein Nainá kisikjaáya-la ko k'oáá s'ín kis'iin nga kiyaxkon iñgoò k'a-la nga jye jaáya-la. ⁴¹ Mìtsà ngats'ii xità naxandá kijtseèxkon, tà ngajen-nájen xi xó kjòtseé kitjaàjiin-najen mé-ne nga koma kénojmi-jen xi it'aà ts'e, ngajen-nájen xi chichiko-jen tikoa ki'yòko-jen k'e nga jye jaáya-la. ⁴² Jè Jesús tsibít'in-najen nga kinókjoaya-jen ko kénojmi kixi-lajen xità naxandá nga jè Jesús, k'oáá s'ín kisikijna Nainá koni xitaxá itjòn nga jè bíndaàjiin-la xità xi titsajnakon ko xi jye k'en. ⁴³ Ngats'ii xità xi kiichja ngajo-la Nainá, k'oáá s'ín tsjá 'én nga ngats'ii xità xi mokjeiin-la it'aà ts'e Cristo, it'aà ts'e-né nga jchat'aà-la jé-la.

K'e nga kitjoé-la Inima Tsjeè-la Nainá jñà xi mìtsà xità judío

⁴⁴ Táko tik'eé tichja isa Pedro, ngats'ii xità xi nchi'nchré-la itjojen-nè Inima Tsjeè-la Nainá. ⁴⁵ Jñà xità judío xi tjiko Pedro [xi tikoa jye mokjeiin-la it'aà ts'e Cristo], tà k'oáá komà-la k'e nga kijtseè nga jñà xi mìtsà xità judío, tikoa ndaà itjojen-nè jè Inima Tsjeè-la Nainá. ⁴⁶ Nga kiì'nchré-la nga chja xi kj'eíí 'én, tikoa chjat'aà-la Nainá nga 'ño jeya síkijna. ⁴⁷ K'eé kitsò Pedro:

—Mì-la kii koma kichakjáya-là jñà xità koi nga koma bautizar nga jyeé kàtjoé-la Inima Tsjeè-la Nainá koni s'ín kitjoé-ná jñà.

⁴⁸ Jè Pedro kitsjaà okixi nga koma bautizar xità koi it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo. Ijjoàn jñà xità tsibítsi'ba-la Pedro nga kàtijnako chiba nachrjein isa.

11

Mé 'én xi kiichja Pedro nga tsibénojmi-la xita naxandá-la Cristo ján Jerusalén

¹ Jñà xita xi tsibíxáya-la Jesús kò xita xíkjin xi 'ndse joó it'aà ts'e Cristo xi títsajna nangui Judea, kiì'nchré nga jñà xi mìtsà xita judío tikoáá jye kòkjeiin-la 'én-la Nainá. ² Jñà xita judío xi mokjeiin-la it'aà ts'e Cristo tsohótiko Pedro, k'e nga ijchò-ne ján Jerusalén. ³ Kitsò-la:

—¿Mé-ne ya kiì-ne ni'ya-la xi taxki xita xi mìtsà xita judío, skanda yaá chichikoi?

⁴ Jè Pedro k'eé tsibíts'ia nga ndiyá ndiyá tsibénojmi yije-la koni s'ín komàt'in; kitsò-la:

⁵ —K'e nga tijnáa ján naxandá Jope, nga tìchjàt'aà-la Nainá, tsatsejèn jngoò-na kjoa koni tsà nijñá tí'biì-na, jngoò nikje kijtsee xi 'ño te kji, tjí'ño nga ñijòn chrjangui-la xi ngajmiì inchrobàjen-ne, j'ì skanda ñánda tijnáa. ⁶ K'e nga kiskoòtsejèn-la, ndaà kijtsee nga títsajna cho xi tjin i it'aà nangui xi ñijòn ma ndsoko kò cho ts'en xi tjin ijin ijñá, kò cho xi bífejno yijo-la nangui, ngats'ì cho xi jngaá tjin-la xi tjímajin isén. ⁷ Ki'nchré jngoàà 'én xi kitsò-na: “Pedro, tísitjin, tik'ìin cho koi, chinii.” ⁸ 'An kixan-la: “Majin Na'èn, 'an, ni saà jngoò k'a tsojmi tjé kínee xi xkón tjin it'aà ts'e kjotíxoma.” ⁹ Xi ma-ne jò k'a, ijngoò k'a kiichja-na ján ngajmiì kitsò-na: “Tsojmi xi Nainá jye kisítsjeè nga ma chjine, kì tsojmi tjé 'mì-la.” ¹⁰ Jè kjoa koi, jàn k'a okomà. Ikjoàn tsijin yije ijngoò k'a-ne ján ngajmiì. ¹¹ Tijè-ne hora, jàn xita ijchò kátsji-na ya ni'ya ñánda tijnáa xi ján inchrobà-ne Cesarea xi xó kisatixá-la. ¹² Jè Inima Tsjeè-la Nainá kitsò-na: “Tikoi xita koi; kì jò beè-la takòin nga tsjáhjtakoi; tikoáá tsobáhjtako-na jñà xita 'ndse xi joòn ma-ne xi i títsajna; ijchò-jen ya ni'ya-la jè xita xi kiskinikjaá-na, ikjoàn tsitjaàs'en-jen ni'ya-la.” ¹³ Xita jè tsibénojmi-najen nga jngoò xó àkjale kijtsee ya ni'ya-la xi kitsò xó-la: “Tikasín xita ján naxandá Jope nga kàtikjaá jè xita xi 'mì Simón xi tikoá Pedro 'mì. ¹⁴ Jè tsjá-lè 'én nga kitjokajñoò kjo'in kjoa ts'e jé-nò, ngaji kò ngats'ì xita ni'ya-lè.” ¹⁵ K'e nga tsibíts'ia nga tsibénojmi-la, jè Inima Tsjeè-la Nainá, nitóon itjojen-nè jñà xita koi koni s'ín komàt'iaán jñà nga sa tàts'en-la kjoa. ¹⁶ K'eé tsibítsjeèn-na koni s'ín kitsò Na'èn-ná Jesús nga kitsò: “Jè Juan, nandá kis'ìin-ne bautizar, tanga jñò, koo Inima Tsjeè-la Nainá koma-nò bautizar.” ¹⁷ Tsà Nainá k'oas'ín sasén-la nga tikoá tsjá kjotjò-la jè Inima Tsjeè-la koni s'ín kitsjaà-ná jñà k'e nga kòkjeiin-ná it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo, ç'an, mé-ne kondra kótijna-la Nainá?

¹⁸ K'e nga kiì'nchré 'én koi, jyò tsibítsajna. Jeyaá kisikijna Nainá, kitsò:

—¿Kixí-la kjoa nga jñà xi mìtsà xita judío, tikoá tsjá-la kjondaà Nainá mé-ne nga sijkájno-ne jé-la kò mì tì jé kohótsji-ne mé-ne nga s'e-la kjoabinachon ts'e inima-la!

K'e nga kinikasén Bernabé ján naxandá Antioquía

¹⁹ K'e nga jye k'en Esteban, jñà xita xi mokjeiin-la it'aà ts'e Jesús kitsjohoba, koi kjoa-la nga 'ño kiitjinguikèè xita. Tjin xi kiì ján nangui Fenicia kò Chipre kò naxandá Antioquía. Xita koi, k'e nga ijchò i'nde koi, tsibénojmi-la 'én-la Cristo jñà xita judío xi ya títsajna tanga xi taxki xita, majin. ²⁰ Jñà xita xi kitsjohoba, tjin i'nga xi ján i'nde-la nangui Chipre kò naxandá Cirene. K'e nga ijchò ya naxandá Antioquía tikoáá tsibénojmi-la jñà xita xi mìtsà xita judío 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Jesús xi otixoma-ná. ²¹ Nainá kitsjaà-la nga'ño; kjin xita koi kòkjeiin-la it'aà ts'e Cristo, jahatjya-la kjohítsjeèn-la, kiit'aà-la Na'èn-ná.

²² Jñà xita naxandá-la Cristo xi títsajna Jerusalén kiì'nchré koni s'ín tíma ján Antioquía. Kisikasén jè Bernabé. ²³ Bernabé, k'e nga ijchò Antioquía, kijtsee

nga jè Nainá ndaà tísíchikon-t'in x̄ita koi. Tsja jchán komà-la. K'eé isa ndaà tsibít'in yije-la nga k̄o in̄ima-la isa ndaà kàtjìt'aà-la Na'èn-ná. ²⁴ Jè Bernabé, 'ñó ndaà x̄ita; ndaà tíjìn in̄ima-la In̄ima Tsjeè-la Nainá; t̄ikoaá ndaà mokjeiín-la ìt'aà ts'e Nainá. K'oaá s'ín komà-ne nga isa k̄jìn x̄ita jahas'en-t'aà-la Na'èn-ná Jesús.

²⁵ Nga komà iskan, Bernabé kii ján Tarso nga kii kátsji Saulo. ²⁶ K'e nga jye kisakò-la, kiik̄o ján Antioquía. Jngoò nó tsibìtsajnakò j̄nà x̄ita naxandá-la Cristo; koií xá kis'ìn nga k̄jìn x̄ita tsakóya-la. Yaá kisit'aà 'ín ítjòn nga x̄ita-la Cristo 'mì ngats'ì x̄ita xi kota'yàt'aà-la Cristo.

²⁷ Nàchrjein koi ijchò i'nga x̄ita xi kiichja ngajo-la Nainá ján Antioquía xi inchrobà-ne Jerusalén. ²⁸ Jngoò x̄ita xi 'mì Agabo, tsasìjna kixi, kiichja nga jè In̄ima Tsjeè-la Nainá tsibít'in-la, kitsò nga tíjtsa isò'nde kjinchrá 'ñó kjoí. 'Èn jè, k'oaá s'ín tsitasòn k'e nga tsibìjna x̄itaxá ítjòn ján Roma jè xi 'mì Claudio. ²⁹ J̄nà x̄ita xi kota'yàt'aà-la Cristo xi títsajna Antioquía tsajoóya-ne nga s̄ilkasén-la nga'ñó x̄ita x̄ikjín xi títsajna nangui Judea koni kji bijchó nga'ñó-la nga jngoò ìjngoò. ³⁰ Koni s'ín tsajoóya-ne, k'oaá s'ín kisikitasòn. Jè Bernabé k̄o Saulo, kiik̄o k̄jotjò jè ján nangui Judea nga kisìngatsja j̄nà x̄ita jchínga xi tjín-la xá ts'e naxandá-la Cristo.

12

Kó s'ín komà nga itjo ndayá Pedro

¹ Tj̄j̄nà-ne nàchrjein koi, jè Herodes xi x̄itaxá ítjòn tíjna, kitsjaà okixi nga kit-sobà'ñó i'nga x̄ita naxandá-la Cristo mé-ne nga koma skoetoòn-ne. ² Tsatíxá nga k̄ich̄a ndojò kisik'en-ne Jacobo, 'ndse Juan. ³ Jè Herodes, k'e nga kijtsee nga tsja komà-la j̄nà x̄ita judío nga jye k'en Jacobo, ikjoàn kitsobà'ñó Pedro jè nàchrjein k'e nga bitjo s'eí nga k̄jèn inchrájin xi tsjìn-la na'yo san. ⁴ Kiskinis'en ndayá. Chrj'oòn jngoò soldado kisikinda ya iya ndayá; ñjòn kisikinda nga indiaa indiaa. Kjohítsjeèn-la Herodes, jè-né k'e nga jye kjoehet'aà s'eí Paxk̄o kochrje ndayá mé-ne j̄nà x̄ita naxandá tsjá 'én nga kiyá Pedro. ⁵ Jè Pedro, ndaá tímakinda iya ndayá; k̄o j̄nà x̄ita naxandá-la Cristo, mìkii jyò tsibìtsajna nga 'ñó ndaà nchisíjèt'aà-la Nainá ìt'aà ts'e Pedro.

⁶ Jè nàchrjein k'e nga mejèn-la Herodes nga s̄ìngatsja x̄ita naxandá jè Pedro, tj̄j̄e-ne n̄itjen, k̄jijnafè'nchò osen-la jò soldado; jò na'ñó k̄ich̄a cadena tjít'aà'ñó-ne; j̄nà soldado xi i'nga yaá nchisíkinda xotjoa ndayá. ⁷ Tà n̄itoón tsatsejèn jngoò àkjale-la Nainá ya iya ndayá; kjòhiseèn yije kòhokji; jè àkjale kisihiniyá-la Pedro nga kisikjaá-la; kitsò-la:

—iN̄it̄on t̄isítj̄in!

J̄nà na'ñó k̄ich̄a cadena xi tjít'aà'ñó-ne tsja Pedro chixòt'aà nangui. ⁸ Jè àkjale kitsò-la:

—Ch̄ikjeí nikje-lè, tsjayi xojté-lè.

Jè Pedro, k'oaá s'ín kis'ìn. Ikjoàn kitsò àkjale:

—Ch̄ikjeí nàchr̄okisòn-lè, nchrobátj̄ingui-ná.

⁹ Pedro itjo tj̄ingui-la jè àkjale; mìkii machiya-la tsà kixi kjoa xi tísíko àkjale; jè Pedro k'oaá ma-la koni tsà nijná tí'biil-la. ¹⁰ Jahat'aà-la jè soldado xi síjna ítjòn, t̄ikoa jahat'aà-la xi ma-ne jò; k'e nga ijchò xotjoa-la ndayá xi ngui k̄ich̄a nga jye bitjoaá calle, tà tajngoò kitáx'a; ikjoàn itjo; tsato'nchò jngoò calle; tà n̄itoón kichijà jè àkjale; jè Pedro, tajngoò kisasijna. ¹¹ Jè Pedro, k'eé ndaà kjòch̄iya-la nga kixi kjoa xi tímat'in, kitsò:

—Kixi kjoa, mokjeiín-na nga Nainá kàsikasén àkjale-la nga kàsíkijnandeí-na ìt'aà ts'e Herodes k̄o ngats'ì kjoa xi ch'o tjín xi nchikòña-la x̄ita judío nga s̄ìko-na Herodes.

¹² Jè Pedro, k'e nga ndaà kjòchiya-la kjoa koi, kiì ni'ya-la María, nea-la Juan xi tikoà Marcos 'mì. Ya ni'ya jè, kjìn xita chixoña xi nchibítsi'ba-la Nainá. ¹³ Kiichja, kisikjane xotjoa-la ni'ya; k'ée itjo katsejèn jngoò tsòti xi 'mì Rode nga mejèn-la skoe yá-né xi tichja. ¹⁴ K'e nga kiì'nchré jta-la nga jè Pedro xi tichja, tsja jchán komà-la skanda mì tì kiì kiskíx'a-la xotjoa ni'ya; ta saá tsangachikon iya ni'ya; kiskí'nchré ñánda títsajna xíkjin nga jè Pedro síjnajto xotjoa ni'ya. ¹⁵ Jñà xita xíkjin kitsò-la:

—¡Ská-lè!

Tanga jè tsòti tákó k'oaá tsò nga kixíi kjoa jè Pedro xi tichja. Tanga jñà xita kitsò-la:

—Jè-la àkjale-la.

¹⁶ Jè Pedro, tákó tichja-ne, síkjane xotjoa ni'ya. K'e nga kiskíx'a-la xotjoa ni'ya, kijtseèxkon nga jè Pedro; jñà xita xíkjin, tà kjòxkón-la. ¹⁷ Kiskímiltjen tsja Pedro nga kitsò-la jyò títsajnaà; ikjoàn tsibénojmí-la kó s'ín komà'tin nga Nainá tsachrje-ne ndayá. Kitsò-la:

—K'oaá s'ín tènnojmí-la jè Jacobo ko xita xinguiáa xi i'nga.

Ikjoàn itjo ni'ya; xìn i'nde kiì.

¹⁸ K'e nga kis'e isén ngats'ii soldado xi nchisíkinda, mì tà k'oaá kji kjoasii kis'e-la nga mìkiì tíjin-la kó s'ín komà nga itjo ndayá Pedro. ¹⁹ Jè Herodes kitsjaà okixi nga tsohótsji Pedro tanga mìkiì kisakò-la. K'e nga jye kiskònangui-la ngats'ii soldado xi kisikinda, jñà kiskaànè-la nga tsjin Pedro; ikjoàn kitsjaà okixi nga kàtiyaà jñà soldado. Herodes itjokàjin ya Judea. Ján kiì kijna naxandá Cesarea.

²⁰ Herodes kjoasii tjín-la ko xita naxandá Tiro ko Sidón. Xita naxandá koi, tsajoóya-ne nga inchrobàkon Herodes. Tanga ítjòn ndaà tsajoókò Blasto xi tikoà xá tjín-la ya ni'ya-la Herodes xi xitaxá ítjòn tjina. Ko jè Blasto kiichjatji naxandá koi nga kàtas'e kjoa'nchán. Koi k'oa'sín kis'iìn-ne jñà naxandá koi, nga ya nangui-la Herodes otse tsojmì xi kine. ²¹ Jè nachrjein k'e nga chixoña xita nga kisijna junta, jè Herodes, tsohòkjá nikje-la xi ts'e xitaxá ítjòn; tsibijnasòn íxile-la, ikjoàn kiichjajjin-la xita naxandá. ²² Jñà xita naxandá, k'e nga kiì'nchré-la, tsibíts'ia nga 'ño kiichja kitsò:

—jè xi tichja, jngoò xita xi nainá, mìtsà taxki xita!

²³ Tik'e-ne j'ii àkjale-la Nainá xi kitsjaà ch'in-la; kjòxk'én, ch'i'ndoó kisikje, ikjoàn k'en, koi kjoa-la nga mìkiì jeya kisikjina Nainá.

²⁴ Tanga jè 'én-la Nainá isaá ndaà tíhobísòn k'oa isaá ndaà tímakjin xita xi mokjeiin-la.

²⁵ Jè Bernabé ko Saulo, k'e nga jye kjòngásòn xá-la, inchrobà-ne Jerusalén, kiì-ne ján Antioquía. Tjiko Juan xi tikoà Marcos 'mì.

13

K'e nga jè Bernabé ko Saulo tsibíts'ia nga kisixá

¹ Jñà xita naxandá-la Cristo xi títsajna ya naxandá Antioquía, tjín i'nga xita xi chjaya ngajo-la Nainá ko okóya 'én-la Nainá: jè xi 'mì Bernabé, Simón (xi tikoà Niger 'mì), Lucio xi Cirene ts'e, Manaén (xi taña kòjchákò Herodes, xi tsatíxoma Galilea), ko Saulo. ² Jngoò nachrjein k'e nga tíma culto tikoà títsajnachjan xita-la Cristo, jè Inima Tsjeè-la Nainá kitsò:

—Tíkítsajnandaà-ná jè Bernabé ko Saulo xá xi xó 'an kichjà-la.

³ Jñà xita-la Cristo, k'e nga jye tsibítsajnachjan koa jye tsibítsi'ba, tsohósòn-la tsja Bernabé ko Saulo, ikjoàn kisikasén [xi kjoa ts'e xá-la Nainá].

Kós'ín komà k'e nga jè Bernabé ko Saulo kiichjaya ján Chipre

⁴ Jè Inìma Tsjeè-la Nainá kisikasén Bernabé kò Saulo nga kiì Seleucia; yaá jahas'en chitso nga kiì nangui xi kijnajìin-nda xi 'mì Chipre. ⁵ K'e nga ijchò naxandá Salamina, tsibíts'ia nga kiìchjaya 'én ndaà-la Nainá ya jñà ni'ya ingo sinagoga ts'e xita judío. Tjiko jè Juan Marco xi kisichját'aà-la Bernabé kò Saulo. ⁶ Tsatojiin kóhokji nangui jìin-nda Chipre, ijchò skanda naxandá Pafos. Yaá kiskaat'aà jngoò-la xita judío xi 'mì Barjesús xi xita tj'e, tikoáá xita ndiso-né nga tsò, 'én-la Nainá chjaya. ⁷ Jè xita tj'e, yaá ojmeèkò Sergio Paulo xi xitaxá ítjòn tíjna kóhokji nangui Chipre. Jè Sergio Paulo ndaà fiya-la. Kiìchja-la jè Bernabé kò Saulo nga mejèn-la kji'nchré 'én ndaà-la Nainá. ⁸ Tanga jè xita tj'e, xi 'mì Barjesús xi tikoá Elimas 'mì xi 'én griego, kondraá kiì-la jè Bernabé kò Saulo nga majìn-la nga jè xitaxá ítjòn kòkjeiín-la 'én ndaà-la Nainá. ⁹ Tanga jè Saulo, tije-ne xi 'mì Pablo, ndaà tíjìin inìma-la Inìma Tsjeè-la Nainá; 'ño kiskod'an, ¹⁰ kitsò-la:

—Xita ndiso xi ch'o tíjn kjohítsjeèn-lè; ki'ndí-la xita neií; ngaji kondra 'mì yije-la xi kjoá kixi! ¿Mé-ne nga kjit'aà nachrjein mejèn-lè níkits'ón-jìin ndiyá kixi-la Nainá? ¹¹ I'ndeí Nainá tsjá-lè kjo'in; mì kiì tí kotsejèn-lè. Kjin nachrjein mì tí kiì jcha-ne isén ndobá ts'e ts'oi.

Tik'e-ne mì tí kiì kjòtsejèn-la. Kje'eií xita tsohótsji xi kitsobàt'aà nga komà kiì. ¹² Jè xitaxá ítjòn, k'e nga kijtseè kjoá koi, kòkjeiín-la 'én-la Nainá nga kixi kjoá. Tà kjòxkón-la koni s'ín tsakóya-la Pablo kò Bernabé ít'aà ts'e Na'èn-ná.

Kós'ín komà k'e nga jè Pablo kiìchjaya ya Antioquia ts'e Pisidia

¹³ Pablo kò jñà xita xi kjihijtakò jahas'en chitso ya Pafos, kiì ján Perge i'nde xi chja-ne Panfilia. Tanga jè Juan Marco, tsohótji-ne, ján kiì-ne Jerusalén. Mì tí ya tsobáhijtakò-ne Pablo. ¹⁴ Jè Bernabé kò Pablo jahato Perge, kiì Antioquia, naxandá xi chja-ne Pisidia. Jè nachrjein níkjáya, jahas'en ni'ya ingo sinagoga, ikjoàn tsibítsajna. ¹⁵ K'e nga jye kjòxkejiin kjotíxoma-la Moisés kò xojon xi kiskú xita xi kiìchjaya ngajo-la Nainá, jñà xita sko-la ni'ya ingo sinagoga kisikasén xá-la jè Pablo kò Bernabé, kitsò-la:

—'Ndsè, tsà tíjn-nò mé 'én xi kìnókjoajìin-là xita, tìnókjoaa mé-ne nga s'e-la nga'ño inìma-la jñà xita.

¹⁶ K'ée tsasítjen Pablo; kòó tsja kisijé-la nga jyò kàtìtsajna; kitsò-la:

—Jñò xi xita Israel 'mì-nò, kò xi mìtsà naxandá Israel tsajòn tanga yaxkón Nainá, tìná'ya-ná. ¹⁷ Jè Nainá xi ts'e naxandá Israel, jaàjìin xita jchínga kjin-ná; jngoò naxandá je kis'iin k'e nga tisa ján títsajna Egipto nga mìtsà ya i'nde-la; nga'ño ts'e Nainá-né nga tsachrjekajìin nangui Egipto. ¹⁸ Nainá, ichán nó kis'e-la kjoatsejta nga kisikinda jñà xita Israel ya i'nde ít'aà xìn ñánda nangui kixi choòn. ¹⁹ Nainá, itoò naxandá xita kisikjehesòn ya nangui Canaán. Ikjoàn kitsjaà-la jñà xita Israel jè nangui jè nga ts'e koma. ²⁰ Ngats'ìi kjoá koi, ñijòn sìndo osen nó tsato.

'Xi komà iskan, Nainá kitsjaà-la xi xita sko-la tsibítsajna nga tsibíndaajìin-la xita naxandá Israel. Kò jñà tsasikò skanda k'e nga j'ìi Samuel, xita xi kiìchja ngajo-la Nainá. ²¹ Xita naxandá Israel, kisijé-la Nainá jngoò xitaxá ítjòn xi mejèn-la nga kotíxoma-la. Nainá kitsjaà-la Saúl, ki'ndí-la Cis xi tje-la Benjamín. Ichán nó tsatíxoma Saúl. ²² Nga komà iskan, Nainá jaàxìn Saúl; jè David kitsjaà-la xá nga tsibìjna xitaxá ítjòn. Nainá kitsò: “Jyeé kisakò-na nga jè David xi ki'ndí-la Isai, jngoò xita xi sasén-la inìma-na nga sìkitasòn yije xi 'an mejèn-na.” ²³ Nainá kisikasén-la xita naxandá Israel, jngoò xita xi tje-la David xi 'mì Jesús nga jè kochrjekajìin kjo'in. Nainá, k'oaá s'ín kitsjaà tso'ba nga tisa tàts'en-la kjoá. ²⁴ K'e nga tikj'eè f'ìi Jesús, Juan kiìchjayajìin-la xita naxandá Israel nga kàtasíkájno jé-la, mì tí jé kohótsji-ne kò kàtama bautizar. ²⁵ K'e nga jye tífehèt'aà nachrjein-la Juan xá xi j'ìi-ne, kitsò: “Jñò, ¿kó s'ín níkitsjeèn ít'aà

ts'an? ¿A bixón-nò: jè Cristo? Majìn. Saá nchrobá tjingui jngoò-na xi ìsa tìjna ítjòn skanda mìkìi ok'in-na nga 'an skíjnda ñoá xox'in-la xoxté-la", kitsò Juan.

²⁶ 'Tanga ì'ndeì, k'oaá ma-ne koxan-nò ngats'ioò jñò ndí 'ndsè xi tje-la Abraham inchrobát'aà-nò kò jñò xi mìtsà ya inchrobát'aà-nò tanga yaxkón Nainá: jñá j'ìi-ná jè 'én ít'aà ts'e Cristo nga jè kochrjekàjìin-ná kjo'in. ²⁷ Jñà xìtá naxandá Jerusalén kò xìtaxá-la, mìkìi kijtseèxkon Jesús nga jè xi Cristo, tìkooá mìkìi kjòchiya-la jñà 'én xi maxke nga jìin jìin nàchrjein jè nàchrjein nìkjáya ya ni'ya ìngo sinagoga koni s'ín tít'aà xojon ts'e xìtá xi kùichja ngajo-la Nainá. Tanga jñà xìtá koi kitsjaà okixi nga kàtiyaà Jesús kò k'oaá s'ín tsitasòn koni tsò 'én koi. ²⁸ Nas'ín tsjìn-la jé Jesús nga ok'in-la nga kiyá, xìtá koi, kisijét'aà-la Pilato nga kàtasík'en. ²⁹ K'e nga jye tsitasòn yije koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá ít'aà ts'e Jesús, kiskónájèn t'aà krò, ikjoàn kù nga tsibíhijìn. ³⁰ Tanga Nainá kisìkjaáya-la ít'aà ts'e kjoabiyaà. ³¹ Jesús, k'e nga jye jaáya-la, kjìn k'a tsakó-la yijo-la jñà xìtá xi chinchimako nga inchrobà-ne Galilea skanda Jerusalén; nàchrjein ì'ndeì, jñà xìtá koi xi bénojímí kixi-la xìtá naxandá ít'aà ts'e Jesús.

³² 'Koi xá j'ìi-najèn nga kénojímí-jèn 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo koni s'ín kitsjaà-la tso'ba Nainá jñà xìtá jchínga-najèn. ³³ Ì'ndeì, k'e nga kisìkjaáya-la Jesús, k'oaá s'ín kisikitasòn xi ít'aà tsajèn xi ìxti-la ma-jèn jñà xìtá jchínga-najèn. K'oaá s'ín tít'aà xojon ts'e Salmo xi ma-ne jò, nga tsò: "Ì'ndeì, jì-né xi Kì'ndí-na xan-lè; 'an-ná xi na'èn-lè ma." ³⁴ Koni kis'ìin Nainá nga kisìkjaáya-la Jesús ít'aà ts'e kjoabiyaà nga mì tì kù kiyá-ne, yaá makixiya 'én koi nga tsò Xojon-la Nainá: "Sìikitasòn-ná koni tsò 'én tsjeè-na, kò 'én kixi-na xi 'an kitsjaà-la David." ³⁵ K'oaá tìs'ín tít'aà ìjngoò xojon ts'e Salmo nga tsò: "Mìkìi koi'ndi nga kì'ndo yijo-la Xìtá tsjeè-lè." ³⁶ Jñà nàchrjein nga tsibijnakon David, k'e nga jye kisikitasòn koni s'ín mejèn-la Nainá, k'en. K'oaá tìs'ín kisìhijìn koni komàt'in xìtá jchínga-la. Tìkooá i'ndo yijo-la. ³⁷ Tanga jè Xìtá Tsjeè xi Nainá kisìkjaáya-la mìkìi i'ndo yijo-la. ³⁸ Ngats'ioò jñò ndí 'ndsè, k'oaá s'ín kàtasijìn-nò, jñà 'én xi nokjoàyajìin-nòjèn, jè-né nga ít'aà ts'e Jesús, Nainá síjchàat'aà-ná jé-ná. ³⁹ Jñà xìtá, ngats'ìi kjoa xi ch'o s'ín, mìtsà ít'aà ts'e kjotíxoma-la Moisés makixiya; jè ít'aà ts'e Jesús makixiya xìtá, jñà xi mokjeiín-la ít'aà ts'e. ⁴⁰ T'een kindá yijo-nò mé-ne nga mì k'oaá s'ín komat'ioòn koni s'ín tíchja xojon-la jñà xìtá xi kùichja ngajo-la Nainá nga tsò:

⁴¹ Chítsejèn, jñò xi nàchrjekànguioò kjoakixi,

kàtaxkón-nò, kò jngoò k'a kàtachija jñò.

'An, jngoò xá s'iaàn nàchrjein tsajòn, k'e nga tìsa titsajnaoòn.

Mìkìi kòkjeiín-nò nas'ín s'enojímí-nò xá xi 'an tìs'iaàn.

⁴² Jè Pablo kò Bernabé k'e nga itjo-ne ni'ya ìngo sinagoga, jñà xìtá kisijét'aà-la nga kàtènojímíya kjoa koi jè xòhoto xi sa nchrobá. ⁴³ K'e nga kisìhixat'aà xíkjin nga kù-ne, kjìn xìtá kiit'aà-la Pablo kò Bernabé, jñà xi xìtá judío kò jñà xìtá xi beèxkón Nainá xi jye jahatjìya-la nga xìtá judío komà. Jè Pablo kò Bernabé, k'e nga tsohókò xìtá koi, 'ño tsibít'in-la nga ndaà kàtìjìn inìma-la jñà 'én xi jye kù'nchré xi kjondaà ts'e Nainá.

⁴⁴ Jè nàchrjein nìkjáya xi ìjngoò, kjomeé ijchò ngats'ìi xìtá naxandá nga kù'nchré 'én-la Nainá. ⁴⁵ Tanga jñà xìtá judío k'e nga kijtseè nga 'ño kjìn ma xìtá, ìsaá ndaà kjòchìnikèè Pablo. Ikjoàn tsibíts'ia nga kondra kù-la Pablo 'én xi kùichja, tìkooá tsakatít'aà. ⁴⁶ Pablo kò Bernabé, 'ño tsi'beé-la ikon; kitsò-la:

—Tjìné-najèn nga kénojímí ítjòn-nòjèn 'én-la Nainá jñò xi xìtá judío 'mì-nò; tanga jñò nàchrjengui-nò; k'oaá ma-ne nga jñò, mìkìi s'e-nò kjoabinachon nìtá mé nàchrjein-ne; ngajèn tã saá jñà kénojímí-lajèn jñà xi mìtsà xìtá judío.

⁴⁷ K'oaá s'ín tsatíxoma-najèn Nainá nga kitsò:

Jìi tsjaà-lè xá nga síhiseèn-la jñà xìtá xi mìtsà xìtá judío,

kóhokji nga tíjtsa isò'nde mé-ne nga kitjokàjìin-ne kjoa ts'e kjo'in.

⁴⁸ K'e nga kiì'nchré ngats'ìi xi mìtsà xita judío, kjòtsjaá-la; ikjoàn tsibíts'ia nga kitsò: Ndaà tjin 'én-la Nainá; kòkjeiín-la ngats'ìi xi xó kitjaàjìin-ne nga s'e-la kjoabinachon nita mé nachrjein-ne. ⁴⁹ K'oaá s'ín komà nga tsabísòn 'én ndaà-la Nainá kóhokji ya i'nde jè. ⁵⁰ Tanga jña xita judío tsibíts'ia nga chinchá'a jña íchjín ítjòn xi ndaà beèxkón Nainá kò xita ítjòn-la naxandá. K'oaá s'ín komà nga kondra kiì-la jè Pablo kò Bernabé. Tsachrjekàjìin ya naxandá. ⁵¹ Jè Pablo kò Bernabé tsibítsajneè chijo-la ndsoko xi kondra ts'e xita koi, [jè kjoa xi okó nga kjo'in s'e-la it'aà ts'e Nainá]; ikjoàn kiì ján Iconio. ⁵² Tanga jña xita xi kota'yát'aà-la Cristo, ndaà kis'e-la kjòtsjacha kò ndaà kisìxàjìin inima-la Inima Tsjeè-la Nainá.

14

K'e nga jè Pablo kò Bernabé kiìchjaya ján Iconio

¹ K'oaá s'ín komà ya Iconio, jè Pablo kò Bernabé, k'e nga jahas'en ni'ya ingo sinagoga ts'e xita judío, 'ño ndaà tsakóya; k'oaá komà-ne nga 'ño kjìin xita judío kò xi mìtsà xita judío kòkjeiín-la it'aà ts'e Jesús. ² Tanga jña xita judío xi mìkiì mokjeiín-la, chinchá'a jña xi mìtsà xita judío mé-ne nga ch'o tsò-ne kjòhítsjeèn xi kisìkítsjeèn it'aà ts'e xita-la Cristo. ³ Pablo kò Bernabé, tseé tsibítsajna ya Iconio. Mikiì kitsakjòn nga tsakóya 'én ndaà-la Nainá koií kjoa-la nga Nainá ndaà ma'ñót'aà takòn. Nainá kisikixiyandaà nga kixi kjoa 'én xi tsibénojmi xi kjondaà-la Nainá. Kitsjaà-la nga'ño nga kis'iin kjòxkón xi ndaà tjin xi okó kjoajeya-la Nainá. ⁴ Jña xita naxandá Iconio, jòya komà; osen kiit'aà-la jña xita judío koa osen kiit'aà-la Pablo kò Bernabé, xita xi tsibíxáya-la Jesús. ⁵ Jña xita judío kò xi mìtsà xita judío tsajoóya-ne kò xitaxá ítjòn-la nga mejèn-la skaàn-kò, kiìne ndajo. ⁶ Pablo kò Bernabé, k'e nga jye kiì'nchré, tsanga; kiì ján Listra kò Derbe, naxandá xi chja-ne Licaonia; tikoá chinchima kóhokji i'nde xi chja-ne nga jngoò ítjandiì. ⁷ Ya i'nde jè, tikoá kisìka'bí 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo.

K'e nga kisinè ndajo Pablo ya Listra

⁸ Ya Listra tíjna jngoò xita x'in xi mìkiì ma fi. K'oaá s'ín kits'iin; ni saá jngoò nachrjein nga ndsoko tsajmeè-ne. ⁹ Xita jè, tíjna; tí'nchré-la Pablo nga tíchjaya. Jè Pablo, k'e nga kiskoò'an, kijtseè nga mokjeiín-la nga kondaà-ne. ¹⁰ Pablo, 'ño kiìchja kitsò-la:

—i Tisítjìin, tìsjjna kixi-ne ndsokoiì!

Xita jè, nguì kiskì'nga-né; tsibíts'ia nga tsajmeè-ne. ¹¹ Jña xita, k'e nga kijtseè kjòxkón ndaà xi kis'iin Pablo, 'ño kiìchja xi 'én Licaonia, kitsò:

—jña nainá, xitaá kjoàn kòma nga kòf'ìikon-ná!

¹² Bernabé, Zeus kitsò-la; Pablo, Hermes kitsò-la nga jè xi isa 'ño chja. ¹³ Jè ingo xkòsòn-la Zeus, yaá kijna indii naxandá. Jè nò'miì-la j'ùkò nchraja kò corona. Jè nò'miì, kò ngats'ìi xita naxandá mejèn sík'en-la jña nchraja nga tsjá-la kjòtjò mé-ne nga skoexkón-ne. ¹⁴ Jè Pablo kò Bernabé xi kisixáya-la it'aà ts'e Cristo, ch'oó komà-la k'e nga kijtseè kjoa xi nchis'ín; tsatejndajno yijo-la jè nikje-la; ikjoàn kiìs'ejìin-la xita. 'Ñó kiìchja, kitsò-la:

¹⁵ —Tiná'yaà, ¿mé-ne k'oa's'ín titsa'nè-nò? Ngajen, tikoáá taxki xita-nájen koni jño. Koií xá kòf'i-najen nga kénojmi-nòjen 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo mé-ne nga síkìjna-nò kjoa koi xi nì méé chjì-la; jè tanguít'aà-la Nainá xi tíjnakon xi tsibíndaà ngajmiì, nangui, kò ndáchikon, kò ngats'ìi tsojmi xi ya tjin. ¹⁶ Nachrjein xi jye tsato, Nainá kitsjaà'ndeé-la ngats'ìi xita naxandá xi tjin kóhokji isò'nde nga chinchimaya ndiyá xi kisaseèn-la. ¹⁷ Tanga Nainá, kijt'aà

nachrjein tíhokó yijo-la yá-né jè, nga tí'ya-la ngats'ìi kjondaà xi tís'ín; jè-né xi tísíkasén-nò jtsí xi ngajmìi tínchrobá-ne; títsjá-nò tsojmì xi ndaà tímajchá-nò; jè tísíchikon-t'in-nò nga ndaà títsjá-nò tsojmì xi ma chine, mé-ne nga ndaà s'e-nò kjotsja.

¹⁸ Pablo kò Bernabé, nas'ín k'oas'ín tsatekjáya yije-la kjoa xi nchis'ín nga mejèn sùik'en-t'aà-la cho, tseé xá kisengui nga kòkjeiín-la jñà xita naxandá.

¹⁹ Tìk'e-ne j'ìi xita judío xi inchrobà-ne Antioquía kò Iconio xi chinchá'a jñà xita naxandá nga tsibínè ndajo jè Pablo. K'e nga jye k'oas'ín kisìkò, kitsò-né tsà jyeé k'en; ìkjoàn tsibífejno nangui, kùì síkatjen ján indii naxandá. ²⁰ Tanga jñà xita xi kota'yàt'aà-la Cristo, k'e nga chixoñat'aà-la Pablo ñánda kijna, jè Pablo tsasítjen ìjngoò k'a-ne; jahas'en-jìin ìjngoò k'a-ne naxandá; xi komà inchijòn, Pablo kò Bernabé kùì ján Derbe.

²¹ K'e nga jye tsibénojímí 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo ya Derbe, nga jye kùin xita kòkjeiín-la, kùì ìjngoò k'a-ne Listra, Iconio kò Antioquía. ²² Pablo kò Bernabé kitsjaà-la nga'ño inima-la jñà xita xi kota'yàt'aà-la Cristo xi títsajna naxandá koi; tsibénojímí-la nga kixì kàtitsajnakò 'én xi mokjeiín-la; kitsò-la:

—Mochjeén-né nga tse kjo'in sùikjaán ítjoán k'e nga kitjás'en-jñaá ñánda tíhotíxoma Nainá.

²³ Nga jngoò ìjngoò ì'nde ñánda tjín xita naxandá-la Cristo, Pablo kò Bernabé jaajìin xita jchínga xi tsibít'aà xá nga sùikinda xita-la Cristo; k'e nga jye kùichjät'aà-la Nainá, jye tsibítsajnachjan, kisikítsajnaya tsja Nainá nga jye mokjeiín-la ìt'aà ts'e Nainá.

Kós'ín ijchò-ne Pablo kò Bernabé ján Antioquía ts'e Siria

²⁴ Jahato ì'nde Pisidia, ijchò-ne nangui Panfilia. ²⁵ Tsibénojímí 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo ya Perge, ìkjoàn kùì-ne Atalia. ²⁶ Yaá jahas'en chitso nga tsohótji-ne nga kùì ìjngoò k'a-ne Antioquía, ì'nde ñánda kisatìxá-la ìt'aà ts'e kjondaà-la Nainá, xá xi jye kisikitasòn. ²⁷ K'e nga jye ijchò-ne Antioquía, tsibíxkóya xita naxandá-la Cristo; tsibénojímí-la ngats'ìi kjoa xi kisìkò Nainá, kós'ín komàt'in nga Nainá kitsjaà'nde nga tìkjoa kòkjeiín-la jñà xi mìtsà xita judío. ²⁸ Pablo kò Bernabé, tseé tsibítsajnakò xita xi kota'yàt'aà-la Cristo ya Antioquía.

15

Mé kjoa xi tsajoóya-ne jñà xita xi tsibíxáya-la Jesús kò xita jchínga ján Jerusalén

¹ Jñà nachrjein koi, j'ìi i'nga xita xi inchrobà-ne Judea nga tsibénojímí-la xita-la Cristo, kitsò-la: “Mikìi kitjokàjñòò kjo'in tsà mikìi sít'aà chiba-la yijo-nò kjoa ts'e circuncisión koni s'ín tíchja kjotíxoma xi kiskìi Moisés.” ² Pablo kò Bernabé 'ño tsajoókjoò kò jñà xita koi; tsohótiyaá-ne jñà kjoa koi; ìkjoàn kisìkasén Pablo kò Bernabé ján Jerusalén; tsobáhijtakò i'nga xita-la Cristo xi títsajna ya Antioquía nga kùikon jñà xita xi tsibíxáya-la Jesús kò xita jchínga xi otíxoma ya naxandá-la Cristo nga sindaajìin kjoa koi.

³ Jñà xita naxandá-la Cristo xi títsajna Antioquía, kisìchjät'aà-la nga kùì-ne xita koi. Jahato Fenicia kò Samaria; tsibénojímí nga jñà xi mìtsà xita judío tìkjoa jyeé tífatjìya-la nga Cristo nchifít'aà-la. Ngats'ìi xita xi mokjeiín-la ìt'aà ts'e Cristo, 'ño kjòtsja-la.

⁴ Pablo kò Bernabé, k'e nga ijchò ján Jerusalén, jñà xita naxandá-la Cristo kò xita jchínga xi ya otíxoma kò xita xi tsibíxáya-la Jesús, ndaá kiskoétjò. Xita koi tsibénojímí yije mé kjoa xi kis'ìin Nainá nga kisìchjät'aà-la. ⁵ Ya títsajnajìin i'nga xita fariseo xi jye kòkjeiín-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo; chinchà kixì, kitsò:

—Jñà xi mìtsà x̄ita judío xi jye mokjeiín-la, mochjeén-né nga s̄it'aà ch̄iba-la kjoa ts'e circuncisión; t̄ikoa sinè-la nga k̄atasíkitasòn kjotíxoma xi kiskii Moisés.

⁶ Kjòxkóya x̄ita xi tsibíxáya-la Jesús ko x̄ita jchínga xi otíxoma ya jjiìn naxandá-la Cristo nga tsajoóya-ne kjoa koi. ⁷ Tse jchán tsajoóya-ne kjoa koi; chaán tsasíjna kixi Pedro, kiichja, kitsò:

—'Ndseeé, jñò, jyeé tíjiìn-nò nga kjòtseeé jaàjiìn-na Nainá nga 'an kènojmi-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo jñà xi mìtsà x̄ita judío mé-ne nga t̄ikoa kokjeiín-la. ⁸ Nainá xi beè inima-ná, k'oaá s'ín tsakó kixi-ná nga t̄ikoa kiskoétjò x̄ita koi nga k'oaá t̄is'ín kitsjaà-la Inima Tsjeè-la koni s'ín kitsjaà-ná jñá. ⁹ Nainá, kisitsjeè inima-la x̄ita koi k'e nga kòkjeiín-la it'aà ts'e Cristo, nga mìkii faájiìn x̄ita, tà ngásòn f̄iko-ná ngats'iaá, xi x̄ita judío 'mì-ná ko xi taxki x̄ita. ¹⁰ I'ndeí, ¿mé-ne kondra onguí-là kjohítsjeèn-la Nainá, tsà koi nachrjein-la kojti-la? Nga bìnè-lá x̄ita xi kota'yàt'aà-la Cristo nga s̄ikitasòn kjoa ts'e kjotíxoma. Ni jñá ko ni jñà x̄ita jchínga-ná chíkjoa-ná nga n̄ikitasoán. ¹¹ Mìkii kos'ín koma. Nga k'oaá s'ín mokjeiín-ná nga jñá, ko xi taxki x̄ita, ta ngásòn kjondaà-la Na'èn-ná Jesucristo k̄itjokàjñá kjo'in.

¹² Jyò tsibitsajna ngats'ii x̄ita xi ya t̄itsajna. Kii'nchré-la Bernabé ko Pablo nga tsibénojmi-la x̄ita nga 'ñó tse kjoxkón ndaà xi kis'ii Nainá xi it'aà ts'e nga nguixkon jñà xi mìtsà x̄ita judío. ¹³ K'e nga jye kiichja Bernabé ko Pablo, k'ée kiichja Jacobo, kitsò:

—'Ndseeé xi i t̄itsajnaà, t̄iná'ya-ná. ¹⁴ Jè Simón Pedro, jyeé tsibénojmi-ná kó s'ín komà nga t̄isa ítjòn nga Nainá jaàjiìn jñà xi mìtsà x̄ita judío nga naxandá-la koma. ¹⁵ K'oaá s'ín mangásòn 'én koni s'ín kiskii jñà x̄ita xi kiichja ngajo-la Nainá nga kitsò:

¹⁶ K'e nga koma iskan, kitjojen i jngoò k'a nga k̄indàya x̄itse-na kjotíxoma-la x̄itaxá ítjòn David xi jye its'oòn; jè xi jye chixoña, i jngoò k'a síkixiya-na;

s̄ikíjna jngoò-na x̄ita xi kotíxoma ngajo-la David,

¹⁷ mé-ne jñà x̄ita xi i'nga kohótsji-ne Nainá, ngats'ii xi mìtsà x̄ita judío, jñà xi 'ín ts'an t̄jít'aà.

¹⁸ K'oaá tsò Nainá, nga tsibénojmi kjohítsjeèn xi t̄jín-la skanda t̄isa tàts'en-la kjoa.

¹⁹ "An, k'oaá xán-nò nga mìkii sinè-la kjoa xi 'in t̄jín jñà xi mìtsà x̄ita judío, jñà xi nchifatj̄iya-la nga Nainá nchifit'aà-la. ²⁰ Ta jè xi mochjeén nga s̄ikasén-lá xojon mé-ne nga mìkii sk̄ine ngats'ii tsojmi xi ya sinchá nguixkon kjoaxkósòn; t̄ikoa k̄i t̄i kjoa chijngui s'ín-ne, mì t̄i kii sk̄ine-ne jní ko ngats'ii yijo-la cho xi mìkii xíxteèn jní-la. ²¹ Skanda kjòtseeé, x̄ki xi ján naxandá t̄jín x̄ita xi bíxkejiìn xojon kjotíxoma xi kiskii Moisés ya ni'ya i jngo sinagoga nga jiìn jiìn nachrjein nga nachrjein n̄ikjáya.

²² Jñà x̄ita xi tsibíxáya-la Jesús ko ngats'ii x̄ita naxandá-la Cristo ko x̄ita jchínga xi ya otíxoma, tsajoóya-ne nga jaàjiìn i'nga x̄ita x̄ikjín xi kisikasén ján Antioquía. Jñà kitjaàjiìn Judas xi t̄ikoa Barsabás 'mì ko Silas, jñà x̄ita xi ndaà yaxkón ya jjiìn naxandá-la Cristo. Tsobáhijtakò Pablo ko Bernabé. ²³ Kisik'a jngoò xojon xi tsò:

“Ngajen, x̄ita xi tsibíxáya-la Jesús ko x̄ita jchínga, n̄ihixat'aà-nòjen jñò xi mìtsà x̄ita judío 'mì-nò xi 'ndsé chibá it'aà ts'e Cristo xi t̄itsajnaà ya naxandá Antioquía, ko i'nde Siria ko Cilicia. ²⁴ Jyeé kina'yà-jen nga i itjokàjiìn i'nga x̄ita xi ijchòkon-nò nga siì síko-nò nga chjako-nò 'én xi síkits'ón-jiìn-la inima-nò, tanga mìtsà ngajen tsatíxá-lajen. ²⁵ Ngats'ii-jen, k'oaá s'ín kichoòsòn-lajen nga kinikasén i'nga-nòjen x̄ita tsajen xi kiikon-nò. Tsobáhijtakò xinguiáá Pablo ko Bernabé, x̄ita xi 'ñó matsjacha-jen. ²⁶ Jñà x̄ita koi, jye k'oaas'ín

tsibínè-là yijo-là nita mé kjo'in xi komàt'in xi kjoa ts'e Na'èn-ná Jesucristo. ²⁷ Títsanikasén-nòjen Judas kò Silas; ngats'ìi 'én xi tjit'aà xojon, jña xita koi keènojmiya ijngòò k'a-nò xi tà 'én kòòkò-nò. ²⁸ Ngajen kò Inima Tsjeè-là Nainá ndaà kisaseèn-najen nga mì kjo'ño koma-nò kjoa ts'e kjotixoma xi 'in tjin; tà koi-né xi ndaà mochjeén: ²⁹ nga mìkiì ma chjinee yijo-là cho xi ya biyaà nguixkon xkòsòn; mìkiì ma chjinee jni kò mìkiì ma chjinee yijo-là cho xi mìkiì xixteèn jni-là; tikoaa kì tì kjoa chijngui nìs'in-là; tsà chjaàxìn-là yijo-nò ngats'ìi kjoa koi, ndaà s'e; k'e chibá.”

³⁰ Xita koi, k'e nga jye kisihixat'aà xíkjin, nitoón kii skanda ján Antioquia; k'e nga ijchò tsibíxkóya ngats'ìi xita-là Cristo, kisingatsja xojon xi 'ya. ³¹ Jña xita naxandá-là Cristo, k'e nga jye tsibíxkejiin xojon, tsjaá komà-là nga ijchò-là 'én xi kisijehikon. ³² Jè Judas kò Silas tikoaa Nainá chja ngajo-là; ndaà kisijehikon jña xita-là Cristo; kitsjaà-là nga'ño. ³³ Xita koi, kjin nachrjein tsibítsajna Antioquia. Nga komà iskan kisihixat'aà xíkjin, kii-ne Jerusalén; kiikon-ne jña xita xi kisikasén. ³⁴ [Tanga jè Silas ndaà kisaseèn-là nga tsibijna Antioquia.] ³⁵ Jè Pablo kò Bernabé, yaá tsibítsajna Antioquia; tsakóya-isa 'én-là Nainá tikoaa kiichjaya 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Tikoaa kjin xita xi kj'eij kisixákjoò.

K'e nga chinchat'aà xìn-là xíkjin jè Pablo kò Bernabé

³⁶ K'e nga komà iskan, Pablo kitsò-là Bernabé:

—Tíkjaàn ijngòò k'aá kòhokji naxandá ñánda tsibènojmiá 'én-là Nainá mé-ne nga jchaá kó s'in títsajna xita xinguiáá.

³⁷ Jè Bernabé mejèn-là kjiko Juan, xi tikoaa Marcos 'mì; ³⁸ tanga jè Pablo mìkiì kisaseèn-là nga jè kjiko, koi kjoa-là nga kitsjeiin takòn ján Panfilia nga mì tì kii tsobáhijtakò-ne nga kisixá jè xá xi tjíma-ne. ³⁹ K'oaá s'in komà-ne nga kisakò kjoa nga mìkiì kjongásòn 'én-là; chinchat'aà xìn-là xíkjin; jè Bernabé kiiko Marcos; kiisòn-ndá skanda Chipre. ⁴⁰ Jè Pablo, jaàjin Silas nga tsobáhijtakò. Jña xita-là Cristo kisikítsajnaya tsja Nainá nga kii. ⁴¹ Kii kòhokji nangui Siria kò Cilicia nga ya chinchima nga isa ndaà kisi'ño ikon jña xita naxandá-là Cristo.

16

K'e nga jè Timoteo tsobáhijtakò Pablo kò Silas

¹ Pablo, k'e nga ijchò naxandá Derbe kò Listra, ya kisatiikjoò jngòò xita xi kota'yàt'aà-là Cristo xi Timoteo 'mì; nea-là xita judío-né xi mokjeiin-là it'aà ts'e Cristo. Tanga jè na'èn-là xita griego-né. ² Jña xita-là Cristo xi títsajna Listra kò Iconio 'ño ndaà kisikijna Timoteo. ³ Pablo mejèn-là nga jè koahijtakò; k'oaá komà-ne nga kisi't'aà chiba-là kjoa ts'e circuncisión mé-ne nga ndaà kijn-ne Timoteo it'aà ts'e xita judío; nga jña xita xi ya i'nde-là jyeé beè nga na'èn-là Timoteo, xita griego-né. ⁴ Ngats'ìi naxandá ñánda jahato, k'oaá kitsò-là nga kátasíkitasòn kjoakixi xi tsajoóya-ne jña xita xi tsibíxáya-là Jesús kò xita jchínga xi títsajna Jerusalén xi otixoma ya jjiin naxandá-là Cristo. ⁵ Jña xita naxandá-là Cristo, isaá 'ño ndaà mokjeiin isa-là; nachrjein nchijòn tímakjin-ya xita xi nchimokjeiin-là.

K'e nga jè Pablo kisijnjá jngòò-là xita Macedonia

⁶ Jè Inima Tsjeè-là Nainá mìkiì kitsjaà'nde-là Pablo kò xita xi kjihijtakò nga 'én-là Cristo kii síka'bí ján nangui Asia; k'oaá ma-ne nga ya jahatojin nangui ñánda 'mì Frigia kò Galacia. ⁷ K'e nga ijchò chrañat'aà-là nangui Misia mejèn-là nga ján kjoì nangui Bitinia, tanga jè Inima-là Jesús mìkiì kitsjaà'nde-là. ⁸ Tà jahato Misia, ijchò skanda naxandá Troas. ⁹ Nga jye títsajna

Troas, Pablo, k'e nga n̄tjen, tsatsejèn jngoò-la x̄ita koni tsà nijñá tí'biì-la xi nangui Macedonia i'nde-la xi tsasíjna kixi nguixkõn Pablo. Tsibítsi'ba-la, kitsò-la: “Nchroboí i nangui Macedonia. Tichjât'aà-nájen.” ¹⁰ Pablo, k'e nga jye kijtseè kjoa koi, n̄itoón tsitsajnaandaà-jen nga tsanguì-jen ján nangui Macedonia; k'oaá s'ín kjòchiya-najen nga kixíi kjoa nga Nainá tichja-najen mé-ne nga s̄ika'bí-jen 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo ya i'nde jè.

Kós'ín komà nga jè Pablo kò Silas kù ndayá ya naxandá Filipos

¹¹ K'e nga itjo-najen ya naxandá Troas, kichjoé jngoò-jen chitso, tsanguí kixi-jen ya nangui xi kijnajin ndá xi 'mì Samotracia; xi komà inchijòn ìjngoò k'a tsanguì-jen skanda naxandá Neápolis. ¹² Itjo-najen Neápolis, tsanguí-jen Filipos, jngoò naxandá ítjòn ts'e i'nde Macedonia xi 'ñó tjoé-la nga'ño it'aà ts'e Roma. Kjìn nachrjein tsitsajna-jen ya i'nde jè. ¹³ Jngoò nachrjein n̄kjáya tsanguí jngoò-jen i'nde indiì naxandá ñánda tífa jngoò xajngá nandá nga k'oas'ín kinikítsjeèn-jen nga tjín jngoò i'nde ñánda chjât'aà-la Nainá x̄ita judío. Tsitsajna-jen; kinokjoàko-jen it'aà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo jñà íchjín xi maxkóya ya i'nde jè. ¹⁴ Ya tijnajin jngoò chjoón xi 'mì Lidia xi otíjna nikje chjì xi sko kjoàn isén-la; yaá i'nde-la ñánda 'mì Tiatira; ndaà beèxkón Nainá; jè Nainá kiskix'ajin kjohítsjeèn-la nga ndaà tí'nchré koni s'ín tichja Pablo. ¹⁵ Komà bautizar Lidia kò ngats'ii x̄ita ni'ya-la; xi komà iskan tsibítsi'ba-najen kitsò:

—Jñò tsà kixíi kjoa nga mokjeiín-nò nga 'an, ndaà mokjeiín-na it'aà ts'e Nainá, tíkjiaán ni'ya-na, ya s̄ikjáyaá.

Ngajen kjo'ño tsitsajna-jen.

¹⁶ Jngoò nachrjein k'e nga titsahonguí-jen i'nde ñánda nokjoàt'aà-lajen Nainá, kisatìkjoò jngoò-jen tsòti ch̄i'nda xi in̄ima ch'o-la neií tíjin in̄ima-la; maá-la bíndaà nga kot'aàsòn x̄ita. Jñà nei-la tsòti jè, ndaà jchán síkijne ton nga koi xá s'ín. ¹⁷ Tsòti jè, kiltjingui-najen; 'ño chja tjingui-najen, nga tsò:

—X̄ita koi, ch̄i'nda-la Nainá-né xi 'ño jeya tíjna; tijnà-ne xi bénojmi-nò ndiyá xi kitjokàjin-nò kjo'in.

¹⁸ Jè tsòti, kjìn nachrjein k'oas'ín kitsò-najen. Pablo chaán kòjti-la, kisikátjifaya'a; kiichja-la jè tjo neií xi tíjin in̄ima-la. Kitsò-la:

—It'aà ts'e Jesucristo, k'oaá xan-lè, tìtjokàjin in̄ima-la tsòti jè.

Tik'eé-ne kjòndaà-ne.

¹⁹ Jñà nei-la, k'e nga kijtseè nga kitjaàxìn-la kjoa xi ma-la, nga mì tì kiì kisikijne-ne ton, kitsobà'ño Pablo kò Silas, kiìkò nguixkõn x̄itaxá. ²⁰ Chinchá osen ñánda títsajna x̄itaxá, kitsò:

—Jñà x̄ita koi xi x̄ita judío, fì kátsji kjosii i naxandá-ná. ²¹ Kjotíxoma xi okóya mìkiì ndaà tjín, mìkiì tjí'nde-ná nga chjoé, mìkiì k'oas'ín s'eén, koií kjoa-la nga x̄ita Roma-ná jñá.

²² Ngats'ii x̄ita naxandá saà kondra kiì-la jè Pablo kò Silas; jñà x̄itaxá kitsjaà okixi nga tsatejndajno nikje-la, ikjoàn tsajá-la. ²³ K'e nga jye 'ño tsajá-la, ingajò, kiskinìs'en ndayá; ikjoàn kitsjaà-la okixi jè x̄ita xi síkinda ndayá nga ndaà katasíkinda x̄ita koi. ²⁴ Jè x̄ita xi síkinda ndayá, k'e nga kits'ii-la okixi, yaá chinchá iya ñánda isa 'ño tjín. Tsibít'aà 'ño ndsoko it'aà ya ts'e ndayá.

²⁵ K'e nga jye ijchò osen n̄tjen, jè Pablo kò Silas, nchichjât'aà-la Nainá kò nchiseè-la; jñà x̄ita xi i'nga xi tìkoà kjo'in títsajna, tà nchi'nchré-la. ²⁶ Tik'e-ne tà n̄itoón j'ii jngoò ch'ón xi 'ño jchán ts'a. Jñà xotjoa-la ndayá kitáx'a, tìkoà jñà na'ño kichá cadena xi tjít'aà 'ño-ne x̄ita xi títsajna ndayá, jngoò k'a kitjájnda'ño. ²⁷ Jè x̄ita xi síkinda ndayá, k'e nga jaá-la, kijtseè nga tix'á yije xotjoa-la ndayá. Kisikítsjeèn, maá-la tsà jyeé tsanga yije x̄ita xi títsajna kjo'in.

Kiskoé jngoò kicha ndojò nga mejèn-la sìik'en yijo-la. ²⁸ Jè Pablo, k'e nga kijtsee, nitoón 'ño kiichja-la kitsò-la:

—Kì k'oaá nikoji yijo-lè; ìi titsajna yije-jen.

²⁹ Jè xita xi síkinda ndayá kisijé jngoò ni'in nga kjòhiseèn-ya ndayá; chiba-la tíhotsé-né k'e nga jahas'en cuarto ñánda títsajna Pablo ko Silas; ikjoàn kisikatjen yijo-la ya ingui ndsoko. ³⁰ Ikjoàn tsachrje-ne ndayá Pablo ko Silas; kiskònangui-la, kitsò-la:

—Na'èn, ¿mé xi s'iaàn nga kitjokajñaà kjo'in?

³¹ Pablo ko Silas kitsò-la:

—Kàtakjeiín-lè it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo mé-ne nga kitjokajñoò kjo'in ngaji ko ngats'ii xita ni'ya-lè.

³² K'eé tsibénojmí-la 'én-la Na'èn-ná ngats'ii xita xi ya títsajna ni'ya-la.

³³ Tjè-ne nitjen jè, jè xita xi síkinda ndayá, tsaníno ñánda kitì-la Pablo ko Silas; xita jè tikoa komà bautizar kóhotjín xita xi ya títsajna ni'ya-la. ³⁴ Nga jye komà iskan, kiiko ni'ya-la nga tsakjèn kjoò kóhotjín xita ni'ya-la xi ngui tà kjotsja nga jye kòkjeiín-la it'aà ts'e Nainá.

³⁵ Nga komà inchijòn, jña xitaxá kisikasén policía-la nga kisikasén-la okixi jè xi síkinda ndayá nga tà k'oas'ín kàtitjo-ne Pablo ko Silas. ³⁶ Jè xita xi síkinda ndayá kisikí'nchré Pablo kitsò-la:

—Jña xitaxá, jyeé kàtsjá-na okixi nga ma kitjondeí-nò. Ndaà tanguí-nò.

³⁷ Tanga jè Pablo kitsò:

—Ngajen xita Roma-nájen. [Mikì tjí'nde nga taxki siko-najen.] Tanga kis'eé-najen yá nga nguixkon naxandá k'e nga skanda tikj'eé 'ya-la mé jé xi tjín-najen; tanga i'ndeí mejèn-la nga tà kjoa chijé kochrje-najen ndayá; jña kàtjanchrobá sobà nga kàtachrje-najen.

³⁸ Jña policía, k'oaá s'ín kii kénojmí-la jña xitaxá koni s'ín kitsò Pablo. K'e nga kii'nchré jña xitaxá nga jè Pablo ko Silas nga xita Roma, tsí ndaà kitsakjòn.

³⁹ K'eé niton kii nga tsachrje-ne ndayá Pablo ko Silas; ikjoàn tsibítsi'ba-la kjoa xi komàt'in; kitsò-la nga ta kjondaà kàtitjojin naxandá. ⁴⁰ Pablo ko Silas, k'e nga jye itjo-ne ndayá, kii ni'ya-la chjoón xi 'mì Lidia. Yaá tsohóko nojmí xikjín xi ngàsòn mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo nga 'ño kàt'eé-la ikon; ikjoàn kii-ne.

17

K'e nga kisakò kjoasii ján Tesalónica

¹ Jahato Anfípolis ko Apolonia, ijchò Tesalónica ya naxandá ñánda tjín jngoò ni'ya ingo sinagoga xi ts'e xita judío. ² Jè Pablo, koni s'ín kijit'aà, jahas'en jè ni'ya ingo sinagoga; jàn nachrjein nikjáya tsajoóya-ne nga kiskoóta'ya Xojon-la Nainá. ³ K'oaá s'ín tsibénojmí-la nga jè Cristo k'oaá s'ín tjínè-la nga kiyá tikoaá jaáyaá-la it'aà ts'e kjoabiyaà. Kitsò-la:

—Jesús xi 'an tibenojmí-nò, jé-né xi Cristo [xi xó k'oas'ín tjínè-la nga kjoii].

⁴ Tjín i'nga xita judío xi kòkjeiín-la; yaá tsoháhtako Pablo ko Silas. Tikoaá kjín íchjín ítjòn kòkjeiín-la ko xita griego xi beèxkón Nainá. ⁵ Tanga jña xita judío xi mikì mokjeiín-la, kjòchinikeè Pablo ko Silas. Tsibíxkóya xita ts'eé xi tà jyò tjíma; tsibíts'ia kjoasii ya naxandá; kii kjaán-t'aà ni'ya-la xita xi 'mì Jasón nga tsohótsji Pablo ko Silas nga mejèn-la sìikjina osen nga nguixkon naxandá. ⁶ Tanga mikì kisakò-la ñánda tjína Pablo ko Silas; kjo'ño komà-la nga tsachrje ni'ya jè Jasón ko i'nga xita-la Cristo xi ya títsajna nga kiiko nguixkon xitaxá; 'ño kiichja kitsò:

—Jña xita koi xi síkits'ón xita xi tjín nga tíjtsa isò'nde; jyeé j'ii i'nde tsaján.

⁷ Ngats'ii xita koi, jè Jasón kitsjaà'nde-la ni'ya-la. Saà kondraá fi-la kjotíxoma-la César xi xitaxá ítjòn ts'e Roma; k'oaá tsò nga tjín ijngoò xitaxá ítjòn xi Jesús 'mì.

⁸ Jñà xitaxá kò xitá naxandá, k'e nga kii'nchré 'én koi, kòjtií-la. ⁹ Jè Jasón kò xitá xi i'nga tsibíchjítjì yijo-la it'aà ts'e xitaxá nga komà tsibìtsajnandeí-ne.

K'e nga tsibìtsajna naxandá Berea Pablo kò Silas

¹⁰ K'e nga jye kòjñò, jñà xitá-la Cristo nitoón kisikasén jè Pablo kò Silas skanda ján naxandá Berea. K'e nga ijchò i'nde jè jahas'en ni'ya ingo sinagoga ts'e xitá judío. ¹¹ Jñà xitá xi títsajna Berea, isaá ndaà tjin kjohítsjeèn-la mì k'oaà-ne koni xi títsajna ya Tesalónica; isaá niton kòkjeín-la 'én-la Nainá kò nachrjein inchijòn tsibíxkejìin Xojon-la Nainá nga mejèn-la skoe tsà kixíi kjoa koni tsò 'én xi okóya Pablo. ¹² Kjin xitá judío kòkjeín-la tikoá kjin íchjín ítjòn kò xitá x'in kòkjeín-la xi xitá griego. ¹³ Jñà xitá judío xi títsajna Tesalónica, k'e nga kii'nchré nga jè Pablo kò Silas ya títsajna Berea, nga 'én-la Nainá nchibénojmí, kii ya naxandá jè nga kii kinchá'a xitá mé-ne nga kisakò-ne kjoasií. ¹⁴ Jñà xitá-la Cristo, nitoón kisikasén Pablo ján indii ndáchikon; tà jè Silas kò Timoteo tsibìtsajna ya Berea. ¹⁵ Jñà xitá xi tsobáhijtakò Pablo nga kii kiní indiaa, kii kò skanda Atenas. K'e nga jye j'ii-ne xitá koi, 'ya-la okixi Silas kò Timoteo nga nitoón kjitjingui-la Pablo.

Kó tsò 'én xi kii'chja Pablo k'e nga tsibìjna ján Atenas

¹⁶ Pablo, k'e nga tina naxandá Atenas nga tíkoña-la Silas kò Timoteo, 'ño baá komà-la nga kijtseè nga ya naxandá jè, 'ño kjin xkósòn beèxkón. ¹⁷ Ya ni'ya ingo sinagoga tsajoókjoòkò xitá judío kò xi taxki xitá xi beèxkón Nainá; nachrjein inchijòn tsohókò ngats'ii xitá xi bixoña ya nditsin. ¹⁸ Nachrjein koi tjin i'nga xitá xi tsakóya kjohítsjeèn ts'e xitá epicúreo kò xitá estoicos nga tsajoókjoò Pablo. Tjin i'nga xi tsò:

—¿Kó tsòya-ne 'én xi chjaya, nga sií s'ín nga chja?

Tikoá tjin i'nga xi tsò:

—K'oaá ma-ná, kj'eíi-la nainá tíhokóya.

Koií k'oas'ín kitsò-ne nga jè Pablo, jè tibenójmí 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Jesús nga jaáya-la it'aà ts'e kjoabiyaá. ¹⁹ K'éé kii kò jngoò i'nde ñánda 'mí Areópago. Kiskònangui-la kitsò-la:

—¿A komaá isa ndaà kénójmí-nájen jè kjotíxoma xitse xi ngaji okoòyi? ²⁰ 'Ñó kj'eíi tsò. Mejèn-najen nga jcha-jen kó tsòya-ne.

²¹ Koií okitsò-ne nga jñà xitá Atenas kò xitá xi xìn nangui-la xi ya títsajna, tà jè xi mejèn-la nga skoe kò koma kjoóya-ne ngats'ii kjoa xitse.

²² Pablo, tsasíjna kixi nga jngoò osen-la i'nde Areópago, kitsò:

—Ngats'ioò xi i'nde-nò Atenas, k'oaá s'ín tibexkon-nò; 'ño ndaà yaxkón jñà xi nainá 'mì-la. ²³ K'e nga jáhatoá jñà ingo ñánda bixoñaá, kijtseè jngoáà ingo ñánda tjit'aà 'én xi tsò: “Nainá xi mìkii yaxkon-la.” Jè xi jñò yaxkón, nas'ín mì kii yaxkon, tijè-ne xi 'an benójmí-nò.

²⁴ 'Jè Nainá xi tsibíndaà isò'nde, ngats'ii tsojmí xi tjin nga títsa isò'nde, jè xi nei-la ngajmii kò nangui; mìtsà ya tijnaya ingo xi tsja xitá bíndaà-ne. ²⁵ Tikoáá, nimé xi mochjeén-la it'aà tsaján. Ta saá jè tísikíjnakon-ná, tsjá-ná tjo xi chjoaán, tsjá-ná ngats'ii xi mochjeén-ná.

²⁶ 'Nainá, jngoò xitá kisikjeén nga tsibíndaà ngats'ii xitá xi tjin nga títsa isò'nde; kiskoòsòn-la kótjín nachrjein kítsajna kò ñánda kítsajna, ²⁷ mé-ne nga kátátsji-ne Nainá, nas'ín k'oas'ín kátas'ín koni jngoò xitá xi mìkii tsejèn-la nga ótsjijno ótsjit'aà nangui. Tanga Nainá, mìtsà kjiin tina; chraña tijnat'aà-ná. ²⁸ Koni s'ín kitsò jngoò xitá tsajòn xi 'ño chjine: “Jñá, ki'ndí-la Nainá 'mì-ná.” Kixíi kjoa, nga jè tsjá-ná nga titsajnakoaán nga nìkjaníyá nga titsajnasoaán isò'nde. ²⁹ Tsà kixi kjoa nga ki'ndí-la Nainá 'mì-ná, mì k'oas'ín sikítsjeén nga Nainá jñà isén xi kichá oro xi kichá plata kò xi ndajo xi xitá bíndaà-ne tsja

koni s'ín tjín kjohítsjeèn-la. ³⁰ Nga sa ítjòn Nainá kitsjaà'nde-né nga tjíñò-la xita. Tanga i'nde, k'oaá s'ín tsjá okixi nga tíjtsa isò'nde nga jñà xita kàtasíkájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne. ³¹ Nainá jye tsibíjna jngoò nachrjein nga kixi koìndaàjìin ngats'ìi xita isò'nde. Jaàjìin jngoò xita xi kitsjaà-la okixi nga jé koma xitaxá xi koìndaàjìin-la ngats'ìi xita. Kò k'oaá s'ín tsakó nga kixi kjoa k'e nga kisikjaáya-la it'aà ts'e kjoa biyaà.

³² K'e nga kii'nchré-la kjoa ts'e nga faáya-la mik'en it'aà ts'e kjoa biyaà, tjín i'nga xita xi tà tsijnò'nga-né kò tjín i'nga xi kitsò:

—Jñà kjoa koi, kj'eíi nachrjein kiná'ya-jen.

³³ Pablo, k'eé itjojiin-la. ³⁴ Tanga tjín i'nga xita xi ya títsajna nga kòkjeiín-la: jngoò xita xi 'mì Dionisio xi ya chja-ne ts'e xita xi títsajnajtín xi 'mì Areópago; tikoá jngoò chjoón xi 'mì Dámaris, kò xita xi kj'eíi isa.

18

K'e nga kisixá Pablo ya Corinto

¹ K'e nga jye komà iskan, Pablo itjojiin Atenas, kii Corinto. ² Yaá kiskaàkjoò jñà xita judío xi 'mì Aquila kò chjoón-la xi 'mì Priscila. Ján nangui-la ñánda 'mì Ponto. Sà tã k'eé j'ii-ne nangui Italia koií kjoa-la nga jé Claudio xi xita sko-la tsachrje kjotíxoma nga ngats'ìi xita judío kitjokàjìin naxandá ítjòn xi 'mì Roma. Pablo kiiikon jñà xita koi. ³ Jñà xita koi, tikoá koií xá s'ín jé xá xi s'ín Pablo nga ni'ya nikje bíndaà. Yaá tsibíjnako nga kisixákjoò. ⁴ Nga jìin jìin nachrjein, k'e nga nachrjein nikjáya, Pablo fi ya ni'ya ingo sinagoga nga fi káko jñà xita judío kò xi mìtsà xita judío nga kàtakjeiín-la.

⁵ K'e nga j'ii-ne Macedonia, jé Silas kò Timoteo, jé Pablo nguì koií xá kis'iin nga tsibénojímí-la 'én-la Nainá jñà xita judío. Kitsò-la nga jé Jesús, jé xi Cristo [xi xó kinikasén-ne]. ⁶ Tanga jñà xita judío, tà kondraá kii-la Pablo koá kiichjajno-la; k'oaá s'ín komà-ne jé Pablo tsibítsajne nikje-la xi kondra ts'e xita koi, [jé kjoa xi okó nga kjo'in s'e-la it'aà ts'e Nainá], kitsò-la:

—Jé tsajòn-nó tsà mìkii mokjeiín-nò; 'an jye kisikitasoàn nga tsibenojmí-nò 'én. I'nde, jñà tífikenojmí-la jñà xi mìtsà xita judío.

⁷ Pablo, itjo ni'ya ingo sinagoga; kii jngoò ni'ya-la xita xi ya chrañat'aà tíjna xi 'mì Ticio Justo xi ndaà beèxkón Nainá. ⁸ Crispo, jé xi xita ítjòn-la ni'ya ingo sinagoga, kòkjeiín-la 'én-la Nainá, ngats'ìi xi xita ni'ya-la; tikoá kjìin xita Corinto xi kii'nchré 'én xi tsakóya Pablo kòkjeiín-la, ikjoàn komà bautizar. ⁹ Jngoò nitjen jé Pablo, k'oaá komà-la koni tsà nijná kits'ii-la; Na'èn-ná kiichja-la, kitsò-la:

—Kì jyò bijni, kò kii tsakjoòn-jèn, tinókjoa-né. ¹⁰ Mì yá xita kó siko-lè, 'aán tijnako-lè; i'nde jé, kjìin ma xi xita ts'an ma.

¹¹ Pablo, jngoò nó osen tsibíjna Corinto nga tsakóya 'én-la Nainá.

¹² K'e nga xitaxá gobernador tsibíjna jé xi 'mì Galión ya i'nde Acaya, jñà xita judío tsajoóya-ne nga kitsobà'ño Pablo; kiiiko ni'ya osen mé-ne nga kisindaàjìin-la. ¹³ Kitsò-la jé xitaxá xi gobernador tíjna:

—Xita jé naxandá tíbinchá'a nga kj'eíi s'ín beèxkón Nainá; mì k'oaá s'ín koni s'ín tjín kjotíxoma ts'e Roma.

¹⁴ K'e nga mejèn kiichja Pablo, jé Galión kitsò-la xita judío:

—Tsà jngoò kjoa xi tse tjín kò 'in tjín, tjínè-la nga 'an kindaàjñà; ¹⁵ tanga tà 'én-né, tà kjotíxoma tsajòn-nò; tà jñò tindaàjñoò; 'an mìkii skongájñà kjoa koi.

¹⁶ Ikjoàn tsachrje ni'ya osen. ¹⁷ Ngats'ìi xita griego kitsobà'ño jé xita ítjòn ts'e ni'ya ingo sinagoga, jé xi 'mì Sóstenes. Kiskaàn-kò ya ni'ya osen nga nguixkon xitaxá. Tanga jé xitaxá Galión, mìkii kisis'in-la.

Kii s'ín kii ìjngòò k'a-ne Pablo ya Antioquía

¹⁸ Pablo, kjin nàchrjein tsibìjna ìsa ya Corinto. Iskan kisìhixat'aà jñà xità 'ndse, kii-ne Siria. Tsoháhtakò Priscila kò Aquila. Ya Cencrea tsibìjno-là skò koni jngòò chibà xi okó nga jye kisikitasòn koni s'ín kitsjaà-là tso'ba Nainá. ¹⁹ K'e nga ijchò Éfeso, yaá tsibìtsajna Priscila kò Aquila. Pablo, ján kii ni'ya ìngò sinagoga nga tsajoókjoò jñà xità judío xi ya bixoña. ²⁰ Jñà xità koi tsibìtsi'ba-là Pablo nga ìsa kjin nàchrjein kàtijnakò, tanga Pablo, mìkii kòkjeiín-là. ²¹ Kisihixat'aà xità xíkjin kitsò-là:

—Tsà Nainá mejèn-là, iskan kjoikon ìjngòò k'a-nò.

Ikjoàn tsibìjnaya chitso nga kii. ²² K'e nga ijchò Cesarea, kii ján Jerusalén nga kisìhixat'aà xità naxandá-là Cristo. Ikjoàn kii skanda Antioquía. ²³ Kjin nàchrjein tsibìjna Antioquía; iskan kii kóhokji ì'nde Galacia kò Frigia. Kisì'ño ikon ngats'ii xità xi kota'yàt'aà-là Cristo.

K'e nga kiihjaya Apolos ya Éfeso

²⁴ Ya Éfeso ijchò jngòò xità judío xi 'mì Apolos xi ján ì'nde-là Alejandría, jngòò xità xi 'ño ndaà ma-là chjaya. Ndaà tíjìin-là it'aà ts'e Xojon-là Nainá. ²⁵ Jè Apolos, xó kiskoòta'ya-ne ndiyá-là Nainá; 'ño tsja beè-là inìma-là nga nguì kixíi chjaya tìkooá tsakóya it'aà ts'e Jesús; jé kjoa ts'e bautismo nas'ín tà jè tíjìin-là ts'e Juan. ²⁶ Apolos, 'ño tjín ikon nga kiihjaya ya ni'ya ìngò sinagoga. K'e nga kil'nchré jè Priscila kò Aquila, it'aà xìn kii kò nga ìsa kixíi tsakóya-là ndiyá-là Nainá. ²⁷ Apolos, k'e nga kjòmejèn-là kii ján ì'nde Acaya, ngats'ii xità-là Cristo kisì'ño ikon nga komà kii. Ikjoàn kiskii jngòò-là xojon jñà xità xi kota'yàt'aà-là Cristo xi títsajna ján ì'nde Acaya nga skoétjò jè Apolos k'e nga kijchò. K'e nga ijchò Acaya, 'ño ndaà tsasikò jñà xità xi kitsjaà-là kjondaà Nainá nga kòkjeiín-là it'aà ts'e Cristo. ²⁸ Apolos, 'ño ndaà tsajoókjoò jñà xità judío ya nguixkon naxandá nga kisikítsajnajyò nga it'aà ts'e Xojon-là Nainá, nguì ndaà tsakó-là nga jè Jesús, jè xi Cristo [xi xó kinikasén-ne].

19

K'e nga ijchò naxandá Éfeso jè Pablo

¹ K'e nga tákó ya tíjna Apolos ya naxandá Corinto, jè Pablo, kjin ì'nde jahatojìin xi nindoò choòn nga ijchò Éfeso. Yaá kiskaàjìin i'nga xità xi kota'yàt'aà-là Cristo. ² Kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿A kitjoé-nò Inìma Tsjeè-là Nainá k'e nga kòkjeiín-nò it'aà ts'e Cristo?

Jñà xità koi kitsò:

—Ngajen mìkii tíjìin-najen tsà tjín Inìma Tsjeè-là Nainá.

³ Pablo kitsò-là:

—¿Kó s'ín komà bautizar?

Jñà xità koi kitsò:

—It'aà ts'eé bautismo-là Juan komà-jen.

⁴ Pablo kitsò:

—Kixíi kjoa. Juan, kis'ìin bautizar xità xi kisikájno jé-là nga mì tì jé kohótsji-ne, tanga k'oaá s'ín kitsò-là xità naxandá nga kàtakjeiín-là it'aà ts'e Jesús, jè xità xi iskan kjoíi.

⁵ K'e nga jye kii'nchré 'én koi, ikjoàn komà bautizar it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo. ⁶ Pablo, k'e nga jye tsohósòn-là tsja, jñà xità koi jahas'en-jìin inìma-là Inìma Tsjeè-là Nainá, ikjoàn kiihjaya 'én xi kj'eíi tsò tìkooa kiihjaya ngajo-là Nainá. ⁷ Ngats'ii xità koi, tejò ma xi xità x'in.

⁸ Pablo, jàn sá tsibìjna Éfeso nga xki xòhoto fì ya ni'ya ìngò sinagoga; mìkii tsakjón nga bénojmiya, 'ño kiihjako xità nga kàtakjeiín-là kós'ín otíxoma Nainá.

⁹ Tanga tjin i'nga xita xi kisitajaajin inima-la, mikii kokein-la koni s'in tihokoya Pablo. Ch'oo kiichja nga nguixkon xita it'aà ts'e ndiyá xitse-la Cristo. Pablo, k'eé tsasit'aà xìn; kiiko yije xita xi kota'yat'aà-la Cristo. Yaá kiiko jngoò ni'ya escuela ñanda okóya xita xi 'mì Tirano. Yaá tsajoóya-ne nga nachrjein nchijòn. ¹⁰ Pablo, jò nó tsibijna nga tsakóya-la xita. K'oaá s'in komà nga kiin'chré 'én ndaà-la Na'èn-ná Jesucristo ngats'iì xita judío kò xi mìtsà xita judío xi títajna naxandá ts'e nangui Asia. ¹¹ Nainá, tsee kjoxkón kis'iìn nga jè kisikjeén Pablo. ¹² Skanda jè pahito-la kò nikje xi síkjeén Pablo f'iikjaá xita nga fiko-la xita xi xk'én. K'e nga jye síkò jña nikje, mandaà-ne ch'in xi tjin-la; tikoáá bitjokajin-ne inima ch'o-la neij xi tjin inima-la.

¹³ Tjin i'nga xita judío xi xki xi ján naxandá tjíma nga ochrjekajin inima-la xita xi inima ch'o-la neij tjin inima-la. Mejèn-la k'oa tís'in siikaxki 'in-la Jesús nga koxkii-la xita. Tsò-la jè neij:

—i't'aà ts'e Jesús xi jè Pablo okóya otixoma-lè nga titjokajin inima-la xita koi!

¹⁴ Jngoò xita judío xi 'mì Esceva xi xita sko-la no'mii, k'oaá s'in mejèn kis'iìn ixti-la xi itoò ma-ne. ¹⁵ Tanga jè xita neij, jngoò k'a kiichja-la kitsò-la:

—'An bexkon-ná Jesús, tikoáá bexkon-ná Pablo; tanga jño, ¿yá xita-nò?

¹⁶ Jè xita xi inima ch'o-la neij tjin inima-la kiskaàn-kò jña ixti koi; kitsjoònè kitsjoòfe; kisikijne-la nga itoò ixti. Itjo ni'ya, ikjoàn tsanga nga laká kjoàn koi kjoa-la nga 'ño kisiki'on. ¹⁷ Ngats'iì xita judío kò xi mìtsà xita judío xi tjin ján naxandá Éfeso, kiin'chré kjoa xi komà; tà kitsakjòn-né. Isaá 'ño ndaà kijtseeékón Na'èn-ná Jesucristo.

¹⁸ Kjin xita xi jye mokjein-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, j'iì kénojmi nga nguixkon xita nga ch'o tjin xá xi kis'iìn nga sa ítjòn. ¹⁹ Tikoáá kjin ma xita tj'e j'iko yije libro xi kisikjeén nga tisa ítjòn nga tsaká. Chinchajin ni'in nga kitii nga nguixkon yije xita. K'e nga komà kindá jè chjí-la libro xi kitii, icháte jmii ton plata tjin-ne chjí-la. ²⁰ K'oaá s'in komà-ne nga 'ño tsangasòn 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo; tsee nga'ño kis'e-la.

²¹ K'e nga jye jyehet'aà kjoa koi, Pablo kisikitsjeèn nga ján kjoí Jerusalén, kjoahato nangui Macedonia kò Acaya. K'oaá s'in kisikitsjeèn nga tikoá mochjeén-né nga ján kjoí naxandá Roma. ²² K'eé kisikasén ingajò xita xi síchjít'aà-la ján nangui Macedonia, jè Timoteo kò Erasto; kò jè Pablo, yaá tsibijna chiba nachrjein isa ya nangui Asia.

Mé kjoa-ne nga kjoasii kis'e ya naxandá Éfeso

²³ Jña nachrjein koi, 'ño tse kjoasii kis'e ya Éfeso, koi kjoa-la Ndiyá xitse-la Cristo. ²⁴ Jngoò xita xi 'mì Demetrio xi síxáko kicha plata, bíndaà xkósòn-la ts'e ingo-la Diana. Ngats'iì xita xi síxáko 'ño ndaà síkijne ton. ²⁵ Tsibíxkóya ngats'iì xita-la xi síxáko kò xita xi kj'eij xi tikoá koi xá s'in, kitsò-la:

—Ngats'ioò jño, 'ya-nò nga jè xá koi, bijne-ná ton. ²⁶ Tanga tikoáá tisa'ya-nò, kò tisaná'ya-nò nga jè xita xi 'mì Pablo, k'oaá s'in binchá'a yije xita nga mì xó tsà nainá xi tsja xita sindaà-ne. Kjin ma-ne xi jye jahatjya-la, mìtsà tà i Éfeso, kóhokji jngoò itjandii nangui Asia. ²⁷ Jè kjoa koi, mikii ndaà tjin. Mìtsà tà koi kjoa-la nga chija xá xi 'nè. Tikoáá tjin-la kjoskon tsà chija ingo-la nainá xi 'mì Diana, jè xi 'ño 'nga tjina nga mì tì kii skoexkón-ne xita; kò yaá chija kjoajeya-la; mìtsà tà i Asia nga yaxkón, tíjtsaá isò'nde.

²⁸ Jña xita, k'e nga kiin'chré 'én koi, 'ño kòjti-la, ikjoàn 'ño kiichja nga kitsò:

—i'Nga kàtjna Diana ts'e naxandá Éfeso!

²⁹ Kóhokji naxandá kis'e kjoasii; kitsobà'ño jè xi 'mì Gayo kò Aristarco. Ingajò xita koi, yaá kjihjtake Pablo; ján i'nde-la nangui Macedonia. Fàhatjen

fàhania, kiikò ni'ya teatro ñánda bixoña xita naxandá. ³⁰ Pablo, mejèn jahas'en tjingui-la ni'ya nga kichjajin-la xita naxandá tanga jña xita xi kota'yàt'aà-la Cristo mìkì kitsjaà'nde-la. ³¹ Tikoáá yaá títajna i'nga xita xi xá tjin-la ts'e nangui Asia xi amigo ts'e Pablo. Kisikasén-la 'én nga mì ya kjoas'en-jin ya ni'ya teatro. ³² Ya ni'ya teatro ñánda chixoña xita, mìkì 'ya-la mé kjoa xi tjin. Xki xi ján chja, kak'ejí kak'ejí tsò nga jngoò ìjngoò. Ìsaá kjìn ma-ne xi mìkì tjin-la mé kjoa xi tjin i'nde jè. ³³ Jña xita judío tsasíjna osen Alejandro nga kisikichja. Jè Alejandro, k'eé kiskimittjen tsja nga kisikitsajnajyò xita. Mejèn-la nga kosiko xita judío. ³⁴ Jña xita, k'e nga kijtseèxkon Alejandro nga xita judío, ngats'ì, 'ño kiichja nga ta jngoó jtaá kiichja, kitsò:

—i'Nga kàtjna Diana ts'e naxandá Éfeso!

Koni jò-la hora kiichja nga okitsò. ³⁵ Jè xita xi tjin-la secretario ts'e naxandá, k'e nga jye kisikitsajnajyò xita naxandá kitsò-la:

—Ngats'ioò xi xita Éfeso 'mì-nò, 'ya-nò nga ngats'ì xita xi tjin nga títsa isò'nde beè-né nga i naxandá Éfeso tjin-la kindá ingo-la kò xkòsòn-la xi nea-ná Diana xi 'ño 'nga tjna xi ngajmì j'ì-ne. ³⁶ Nijngoò xi koma kijnama kjoa koi. Mochjeén-né nga mì taxki s'een; ítjòn tikitsjeèn. ³⁷ Jña xita xi jño kòf'ikoò ijndé, nì mé kjoa xi kòhòtsji it'aà ts'e ingo; tikoáá mìtsà jè nea-ná Diana kàchajno-la. ³⁸ Tsà jè Demetrio kò xita xi síxáko, tsà mé kjoa xi tjin-la kò xita xi kj'eí, tjin xitaxá xi ma-la bíndaajin, koa tjin ni'ya osen ñánda sindaajin mé-ne nga koma kinchako-ne yijo-la. ³⁹ Jño, tsà mé xi mejèn-isa-nò, kàtasijna jngoò junta ts'e xita naxandá xi kixi tjin nga kàtasindaajin koni s'ín tíchja kjotíxoma. ⁴⁰ Jè kjoa xi kòma i'nde, tjin-la kjoskon tsà jè xitaxá ítjòn ts'e Roma kichja'nchré-ná nga kjosì títabinchaátsjaá. ¿Mé kindá xi k'oiá?

⁴¹ K'e nga jye okitsò xita jè, kii yije-ne ni'ya-la xita.

20

K'e nga kii Pablo ya nangui Macedonia ko Grecia

¹ K'e nga jye kisikjoàn-la kjoasì, Pablo tsibíxkóya yije xita xi kota'yàt'aà-la Cristo nga kitsjaà-la 'én xi ndaà tsò nga kisì'ñojìn ikon. Ikjoàn, kisìhixat'aà xikjín nga kii ján nangui Macedonia. ² Koni s'ín tsajmeè nga kii, jahato ngats'ì naxandá nga ndaà kisì'ñojìn ikon jña xita-la Cristo; ijchò skanda Grecia. ³ Pablo, jàn sá tsibijna Grecia. K'e nga jye tibijnandaà nga skoé jngoò chitso nga jye tífi ján Siria, kisijin-la nga jña xita judío, k'oaá s'ín tíndaà-la nga mejèn-la sikk'en; kisikátji-ne, ndiyá Macedonia kii ìjngoò k'a-ne. ⁴ Tsobáhijtakò jè Sópater xi Berea i'nde-la, ti-la ma Pirro; jè Aristarco kò Segundo xi Tesalónica i'nde-la; Gayo xi Derbe i'nde-la; kò Timoteo; tikoáá ya tji kò Tíquico kò Trófimo xi Asia i'nde-la. ⁵ Jña xita xinguiá koi, kii ítjòn-né skanda ján Troas. Yaá kiskoòña-najen. ⁶ K'e nga jye jyehet'aà jña nachrjein-la s'eí nga bichiaá inchrajín xi tsjin-la na'yo san, tsitsajnyaya jngoò-jen chitso ya Filipos; ikjoàn tsanguijin-nda-jen; xi komà 'òn nachrjein ijchòtjingui-lajen ján Troas; yaá tsitsajna jngoò xomàna-jen.

K'e nga tsibijna Pablo ján Troas

⁷ Jè nachrjein tahàngo nga tàts'en xomàna chixoña yije-jen nga kinixkoaya-jen inchrajín; jè Pablo 'ño ndojò kiikò nga tsibénojmíya 'én-la Cristo. Tíchja-né skanda kó nga ijchò osen nitjen, koi kjoa-la nga komà inchjòn jye tífi-ne. ⁸ Ya cuarto xi kijnasòn-'nga ts'e ni'ya ñánda titsajna-jen, kjìn lámpara títi. ⁹ Jngoò chíti xi 'mì Eutico tíjnajto ventana-la ni'ya xi jàn piso tjin-la. Koa jè Pablo nga 'ño ndojò kiikò 'én xi tsibénojmí, jè chíti kisijnafè nga

'nó nijñá-la. K'e nga jye 'nó kjinafè, kiskaàngui skanda it'aà nangui. K'e nga kitjámiltjen, jyeé k'en. ¹⁰ K'eé inchrobàjen Pablo; kitsobàkjá, kitsò:

—Kì tsakjoòn-jèn, tíjnakon-né.

¹¹ Ikjoàn kii mijìn ijngoò k'a-ne ya cuarto ñánda títsajna; kisixkoaya inchrajín, koa tsakjèn-ko xíkjin. Ijngoò k'a tsibíts'ia nga kiichjaya skanda kis'e-la isén. Ikjoàn kii-ne. ¹² Jñà xita kiiko-ne ni'ya-la jè chíti; jye tíjnakon-ne; k'oaá tjin kjoa xi isa ndaà kjòtsja-la xita.

K'e nga itjo-ne Pablo ya Troas nga kii ján Mileto

¹³ Ngajen, tsanguì ítjòn-nájen, tsitsajnaya-jen chitso skanda ján Asón; yaá tsitjaàchjaàto-jen Pablo; k'oaá kitsò nga ndiyá ndsokoó kii-ne. ¹⁴ K'e nga jye ijchò-jen ján Aso, yaá kiskaàkjoò-jen Pablo; tsibìjnayako-najen chitso; tsanguí-jen skanda ján Mitilene. ¹⁵ Itjo-jen Mitilene. Nga komà inchijòn, tsitjaàto-jen Quío. Xi ma-ne jò nachrjein ijchò-jen Samos. Yaá Trogilio kinikjáya-jen. Xi komà jàn nachrjein ijchò-jen Mileto. ¹⁶ Jè Pablo, k'oaá s'ín kisikítsjeèn nga tà kjoahato kixíí Éfeso; kisixátíya-la yijo-la nga mìkii tsibìjna Asia; jè xi mejèn-la nga isa nìton kijchò Jerusalén tsà koi nachrjein-la ya tíjna k'e nga kitjo s'eí ts'e Pentecostés.

'Én xi kiichjako Pablo jñà xita jchínga ts'e naxandá-la Cristo xi títsajna Éfeso

¹⁷ Pablo, k'e nga tíjna Mileto, kiskinikjaá jñà xita jchínga xi tjin-la xá ya jjiin naxandá-la Cristo xi títsajna Éfeso. ¹⁸ K'e nga ijchò jñà xita jchínga, kitsò-la:

—Jñò, ndaà tíjìn-nò kós'ín tíjnakò-nò skanda tjen-ne k'e nga j'iaa i nangui Asia. ¹⁹ Nga kijit'aà nachrjein, 'nó indaàkjoa tsixá-la Nainá; mì k'oaá kji ndáxkoaàn bìxteèn nga otojñaà kjoa koi kjoa-la koni s'ín síko-na jñà xita judío nga bíchjoà ikon-na. ²⁰ 'An, mìkii jyò ótjna nga benojmíya-nò ngats'ii kjoa xi mochjeèn-nò xi kjondaà tsajòn. Benojmíya-nò ñánda bixoña xita ko ni'ya-nò. ²¹ K'oaá s'ín benojmíya yije-la, ngats'ii xita judío ko xi mìtsà xita judío nga kátasíkájno jé-la nga mì tí jé kohótsji-ne, Nainá kátjít'aà-la ko kátakjeiin-la it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo. ²² I'ndeí, ján tífia Jerusalén; tsejèn ma-na nga jè kjo'ño tífiko-na Inima Tsjeè-la Nainá. Mìkii tíjìn-na mé kjoa xi komat'ian; ²³ ta jè-né nga kijjndà naxandá ñánda bijchoa, jè Inima Tsjeè-la Nainá, k'oaá s'ín benojmíya-na, k'e nga kijchoa Jerusalén, ndayá kótjna, tse kjo'in siikjaán. ²⁴ Kjoa ts'e kjo'in, mìkii makájno-na nas'ín siik'en-na xita. Jè xi mejèn-na nga ndaà sikitasoàn. Ndaà sikjehet'aà xá xi kitsjaà-na Na'èn-ná Jesucristo nga sika'biá 'én ndaà-la it'aà ts'e kjondaà xi tsjá Nainá.

²⁵ I'ndeí, k'oaá xan kixi-nò ngats'ioò jñò xi kiyaxkon-ná nga tsibenojmí-nò kjotíxoma-la Nainá, mì tí kii jchaxkon-ná. ²⁶ I'ndeí, k'oaá xan-nò, tsà mìkii mokjeiin-nò it'aà ts'e Jesús, mìtsà 'an tjin-na jé tsà kjo'in s'e-nò. ²⁷ Nga 'an, jyeé tsibenojmí yije-nò kó s'ín tjin kjoa xi tíjndaà-la Nainá; nímé xi tsibì'ma-nò. ²⁸ Jñò, tíkindaa yijo-nò, tíkoa tíkindaa naxandá-la Cristo xi jè kisikijne nga ko jní-la. K'oaá s'ín tíkindaa koni jngoò paxtò ts'e orrè nga jè xá kitsjaà-nò Inima Tsjeè-la Nainá. ²⁹ 'An, be-ná, k'e nga koma iskan, nga jye kjián, kjoahas'en-jiiin-nò xita xi kjeíí koni tsején ts'en xi mejèn-la siikje xita naxandá-la Cristo. ³⁰ Tíkoa kitjokajín xi tí xita tsajòn-nò xi kjeíí kjotíxoma kokòya xi mìtsà kixi kjoa; kjiko xita xi kota'yat'aà-la Cristo nga skónachan-la. ³¹ Títsajnakon; tíkítsjeèn, 'an, jàn nó tsohótijnako-nò ko nachrjein ko nítjen bìxteèn ndáxkoaàn nga tsibenojmíya-nò kós'ín sjchá yijo-nò.

³² I'ndeí, ndí 'ndsè, ngats'ioò, tsja Nainá sikítsajnaya-nò. Tíkoa sikítsajnajiin-nò 'én-la Nainá it'aà ts'e kjòtsjacha xi tjin-la, jè 'én xi koma tsjá-la nga'ño inima-nò. It'aà ts'e 'én koi tjoé-nò kjotjò ján ngajmii k'e nga

tjoé yije-la xita tsjeè-la Nainá. ³³ 'An, nimé xi jaàjiin-na, ni ton, ni nikje xi ts'e xita. ³⁴ Jñò, ndaà tíjiin-nò nga ndsaa kisixá-na nga kisikijne ngats'ii tsojmì xi kinichjeén-jen ko xita xi títajna-ko-na. ³⁵ K'oaá s'in tsakoòya-nò, mochjeén-né nga sixá mé-ne nga sichjât'aà-lá jñà xita xi 'in títajna; tikítsjeèn 'én-la Na'èn-ná Jesucristo xi tsò: “Ìsaá ndaà machikon-t'in jñà xita xi tsjá mì k'oaà-ne jñà xita xi tjoé-la.”

³⁶ K'e nga jye okitsò, ikjoàn tsasijna-xkó'nchi Pablo, kiichjat'aà-la Nainá kóhotjín xita. ³⁷ Ngats'ii kiskindàya, kitsobàkjá ko kiskine'a Pablo. ³⁸ Jñà xita, tsí 'on komà-la jè 'én xi kitsò Pablo nga mì tì kii skoexkon-ne xíkjín. Kii kinì indiaà skanda ñánda kijna chitso.

21

K'e nga kii Pablo ján Jerusalén

¹ K'e nga jye kinihixat'aà-jen xita xingui-jen, tsitsajnyaya-jen chitso; tsanguí kixi-jen naxandá jiin-ndá ñánda 'mì Cos; xi komà inchijòn ijchò-jen naxandá Rodas, ikjoàn tsanguí-jen skanda naxandá Pátara. ² Ya Pátara síjna ijngòò chitso xi tífi Fenicia; jè tsitsajnyaya-jen nga tsanguí-jen. ³ K'e nga tsitjaàjiin-ndá-jen, ki'ya-jen nangui jiin-ndá ts'e Chipre xi kijna ya ngaskón-najen; tanga tsanguí kixi-nájen skanda Siria. Jè chitso, yaá kisasijna indii ndáchikon Tiro nga yaá chinchá ch'á-la xi 'ya. ⁴ Ya Tiro, kiskaàkjoò-jen xita xi kota'yát'aà-la Cristo, itoò nachrjein tsitsajna-ko-jen. Jñà xita koi kitsò-la Pablo nga mikii kjoì ján Jerusalén; jè Inima Tsjeè-la Nainá k'oaá s'in tsibénojmiya-la. ⁵ K'e nga jye ijchò jngòò xomàna nga títajna-jen, ikjoàn itjo ijngòò k'a-jen. Tsoháhtakò yije-najen jñà xita-la Cristo, ko íchjín-la ko ixti-la skanda ján indii najnchra. Ko yaá indii ndáchikon chincha-xkó'nchi-jen nga kinokjoàt'aà-lajen Nainá. ⁶ Ikjoàn kinihixat'aà-jen xita xingui-jen, tsitjaàs'en-jen chitso koa jñà xita koi, kii-ne ni'ya-la.

⁷ Yaá jyehet'aà nga tsitjaàjiin-ndá-jen nga itjo-najen Tiro skanda ijchò-jen Tolemaida. Yaá kinihixat'aà-jen xita xinguiáá it'aà ts'e Cristo; jngòò nachrjein tsitsajna-ko-jen. ⁸ K'e nga komà nchijòn, tsanguí-jen ján Cesarea. Ijchò-jen ni'ya-la Felipe, xita xi chjaya 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, jè xi taña kitjaàjiin-ko jñà xita xi itoò ma-ne nga kisixáko naxandá-la Cristo. Yaá kinikjáya-jen ni'ya-la. ⁹ Nijòn ma ixti íchjín xongó-la xi síkjeén Nainá nga chja ngajo-la. ¹⁰ Kjìn nachrjein tsitsajna-ko-jen Felipe. Yaá j'ii jngòò xita xi 'mì Agabo xi inchrobà-ne Judea jè xi síkjeén Nainá nga chja ngajo-la. ¹¹ K'e nga ijchòkon-najen, kiskoé sincho xi bijnakjá Pablo. Tsibí'ño tsja ko ndsoko, ikjoàn kitsò:

—K'oaá tsò jè Inima Tsjeè-la Nainá: kiís'ín koiit'aà'ño jñà xita judío ján Jerusalén jè xita nei-la sincho jè; ikjoàn sìngatsja xi mìtsà xita judío.

¹² Ngajen ko xita Cesarea, k'e nga kina'ya-jen 'én koi, tsibìtsi'ba-lajen Pablo nga mikii kjoì Jerusalén. ¹³ Tanga jè Pablo kitsò:

—¿Mé xi ma-nò? ¿Mé-ne chihindáya-nò? Kì nìba-là inima-na. 'An tíjngòò takòan nga kàtít'aà'ño-na nas'ín kàtasík'en-na xita ján Jerusalén xi kjoa ts'e Na'èn-ná Jesucristo.

¹⁴ Mikii komà kichjaàxìn-lajen kjohítsjeèn-la; tà k'oaá ki'mì-lajen:

—K'oas'ín kàtítasòn koni s'in mejèn-la Nainá.

¹⁵ Xi komà iskan, tsibìxkó-jen tsojmì-najen, ikjoàn tsanguí-jen Jerusalén.

¹⁶ Tsoháhtakò i'nga-najen jñà xita-la Cristo xi Cesarea i'nde-la. Kii-ko-najen ya ni'ya-la xita xi 'mì Mnasón xi Chipre i'nde-la. Xita jè kjòtseé kota'yát'aà-la Cristo. Yaá kinikjáyo-ko-jen.

Mé xi komà k'e nga jè Pablo ijchò Jerusalén

¹⁷ K'e nga ijchò-jen Jerusalén, jñà x̄ita-là Cristo xi ya títsajna, tsjaá komà-la nga kiskoétjò-najen. ¹⁸ Xi komà inchijòn, tsanguì-jen kò Pablo ni'ya-là Jacobo; yaá títsajna ngats'iì x̄ita jchínga xi otíxoma jjiìn naxandá-là Nainá. ¹⁹ Pablo kisihixat'aà x̄ita koi, ikjoàn tsibénojmi yije-là kjoa xi tís'ín Nainá it'aà ts'e x̄ita xi mìtsà x̄ita judío nga jè tískjeén Pablo xá xi tís'ín. ²⁰ K'e nga kiì'nchré 'én koi, jeyaá kisikíjna Nainá. Ikjoàn kitsò-là Pablo:

—Ji ndí 'ndsè, tí'ya-né nga jñà x̄ita judío jyeé 'ñó kjìn jmii ma-ne xi mokjeiìn-là it'aà ts'e Jesús. Ngats'iì x̄ita koi, 'ñó mejèn-là nga kítasòn kjotíxoma xi Nainá kitsjaà-là Moisés. ²¹ Tanga jye xó kiì'nchré xi it'aà tsiji nga k'oaá xó s'ín okoòya-là ngats'iì x̄ita judío xi títsajnajiiìn ya naxandá-là jñà xi mìtsà x̄ita judío nga mì xó tì kiì sikkítasòn-ne kjotíxoma-là Moisés; kátasíchija xó kjotíxoma xi tjín-ná xi x̄ita judío 'mì-ná, tikoá mì xó tì kiì sít'aà chiba-là jñà ndí ixti kjoa ts'e circuncisión. ²² ¿Mé xi s'eén? Kjo'ñó-né kji'nchré x̄ita nga i tijni. ²³ K'oaá s'ín t'jiìn koni s'ín 'mì-lèjen; i títsajnajiiìn ñijòn-najen x̄ita xi sikkítasòn koni s'ín kitsjaà-là tso'ba Nainá nga sùtsjeèya yijo-là. ²⁴ Tikoji jñà x̄ita. Tìtsjeèyi yijo-lè kò x̄ita koi. Tíchjí nga kátasijno-là tsja skò mé-ne nga skoe-ne x̄ita xi kj'eíj nga mìtsà kixi kjoa koni tsò-lè x̄ita. Yaá skoe-ne nga tikoáá ngaji nítasòin kjotíxoma-là Moisés. ²⁵ It'aà ts'e x̄ita xi mìtsà x̄ita judío xi jye mokjeiìn-là 'én-là Cristo, jyeé kinikasén-lajen xojon koni s'ín kichoòsòn-lajen nga mìkiì skine tsojmì xi xkòsòn sinchát'aà-là; mìkiì skine jní-là cho; tikoáá mìkiì skine yijo-là cho xi mìkiì xíxteèn jní-là k'e nga biyaà; tikoáá kì tì kjoa chijngui sís'in-là.

K'e nga kindobà'ñó Pablo ya ingo ítjòn

²⁶ Xi komà nchijòn, Pablo kiìkò nga ñijòn x̄ita koi. Tañaá kisikkítasòn kjotíxoma-là x̄ita judío nga kisìtsjeèya yijo-là kjoa ts'e jé-là. Ikjoàn kiì ya ñánda tíjna ingo ítjòn nga kisikí'nchré jñà x̄ita mé nachrjein kjoehet'aà nachrjein-là nga nchisìtsjeèya yijo-là; ikjoàn koma kjikò cho xi kjotjò ts'e Nainá nga jngoò ijngoò.

²⁷ K'e nga jye kjomeè bijchó itoò nachrjein, jñà x̄ita judío xi inchrobà-ne nangui Asia, kijtseèxkon Pablo nga ya tíjna nditsin ingo ítjòn; chinchá'a ngats'iì x̄ita nga kitsobà'ñó. ²⁸ 'Ñó kiichja, kitsò:

—iNgats'ioò xi x̄ita Israel 'mì-nò, tìchját'aà-nájen! Jè x̄ita jè xi tsó'ba nga kijndà naxandá nga okoòya kjotíxoma xi kondra ts'e naxandá, kondra ts'e kjotíxoma-là Moisés, kò kondra-là ingo ítjòn. Skanda j'iiikoó x̄ita xi mìtsà x̄ita judío xi kisikas'en ya nditsin ingo nga sítjé jè i'nde tsjeè-là Nainá.

²⁹ X̄ita koi, koiì kjoa-là nga k'oas'ín kitsò, k'e nga sa ítjòn kijtseèxkon Pablo ya jjiìn naxandá nga taña tímakjoòkò jngoò xi mìtsà x̄ita judío xi 'mì Trófimo xi x̄ita Éfeso; k'oaá s'ín kisikítsjeèn tsà tikoáá kiìkò-né ya nditsin ingo.

³⁰ Kóhokji naxandá kiì'nchré nga kjoasiì kisakò. Nitoón chixoña x̄ita. Kitsobà'ñó Pablo; kjo'ñó tsachrje ya nditsin ingo; ikjoàn tsibíchjoàjto-là xotjoa ingo. ³¹ Jye mejèn nchisík'en tanga nitoón kiì'nchré jè x̄ita skò-là soldado ts'e Roma nga kjoasiì kisakò naxandá Jerusalén. ³² Jè x̄ita skò-là soldado, nitoón kiìchja i'nga-là soldado xi isa nangui xá tjín-là nga tsibíxkóya soldado-là; ikjoàn tsangachikon, kiì ñánda tjín kjoasiì. Jñà x̄ita, k'e nga kijtseè soldado, k'ée kitsjeiìn Pablo; mì tì kiì kiskaàn-ko-ne. ³³ K'e nga ijchò x̄ita skò-là soldado, kitsobà'ñó Pablo; kitsjaà okixi nga jò na'ñó kichá cadena kisit'aà'ñó Pablo. Ikjoàn kiskònangui yá x̄ita-ne xi 'mì Pablo kò mé xi kis'iìn. ³⁴ Jñà x̄ita xi kjìn ma-ne, xkì xi ján chja; kàkj'eíj kàkj'eíj tsò nga jngoò ijngoò. Jè x̄ita skò-là soldado, mìkiì kisakò-là mé kjoa xi komà nga 'ñó sù nchis'ín. Kitsjaà-là okixi soldado-là nga kàtjikò Pablo ján cuartel. ³⁵ K'e nga nchifimijìn-jno escalón, jñà

soldado tsa'nga Pablo, koií kjoa-la nga jñà xita xi kjìn ma-ne xi tjingui-la, 'ño nchimats'en, ³⁶ nga tsò:

—i Tik'eèn!

Kó kitsò Pablo nga küchjatji yijo-la

³⁷ Jè Pablo, k'e nga jye tífahas'en cuartel küchja-la jè xita sko-la soldado, kitsò-la:

—¿A koma kichjàko jngoò tjò-lè?

Jè xita sko-la soldado kitsò:

—¿A maá-lè nokjoi 'én griego? ³⁸ ¿A mìtsà ngaji xi xita Egipto i'nde-lè xi tsibits'i kjoasi kò jngoò kò jò nó nga kükoji ñijòn jmiì xita kjoasi ján i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn?

³⁹ Pablo kitsò:

—An, xita judío-ná, yaá i'nde-na Tarso, jngoò naxandá xi ndaà yaxkon-la ts'e nangui Cilicia; tjín-lè kjondaà, tjì'nde-ná nga kichjàkoaa xita naxandá.

⁴⁰ Jè xita sko-la soldado, kitsjaà'nde-la; ikjoàn tsasijna kixi Pablo ya escalón; kiskimìtjen tsja nga jyò kàtitsajna xita naxandá. K'e nga jye tsibitsajnajyò, küchjàko 'én hebreo, kitsò:

22

¹ —Ngats'ioò xi xita judío xinguiá 'mì-nò kò xi xita jchínga, tìná'ya 'én kixi xi kichjàko-nò nga kichjàtjia yijo-na.

² Jñà xita, k'e nga kü'nchré nga 'én hebreo küchja, isaá jyò tsibitsajna. K'eé kitsò Pablo:

³ —An, xita judío-ná. Yaá kits'ian Tarso, naxandá xi chja-ne Cilicia. Tanga ií Jerusalén kojchá. Jè kiskoòta'yàt'aà-la jè maestro Gamaliel. Nguì kixií tsakóya-na koni s'ín tjín kjotíxoma-la xita jchínga-ná. Nguì tjíngoò takoàn nga sikitasòn-la Nainá koni s'ín 'nè jñò skanda nachrjein i'nde. ⁴ Nga sa kjòtseé, küjtjngui kondra-la jñà xita xi fitjngui-la ndiyá xitse jè, skanda mejèn-na kisik'én. Tsibit'aà'ñoá, tikoá kiskinìs'en ndayá íchjín, íchjá. ⁵ Jñà xita sko-la nò'miì, ngats'iì xita jchínga, ndaà kijtseé kjoa koi. Jñà kitsjaà-na xojòn nga küko-la xita xinguiá xi títsajna Damasco nga koma kjinchrobàkoaa i Jerusalén ngats'iì xita xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo mé-ne nga s'e-la kjo'in.

Kó kitsò Pablo k'e nga tsibénojmí kó s'ín komàt'in nga jahatjya kjòhítsjeèn-la (Hechos 9:1-19; 26:12-18)

⁶ K'e nga jye kjomeè bijchoa chrañàt'aà-la Damasco, ijchò-la tsà nchisen, tà nitoón tsatsejèn jngoò-na ni'ín xi ngajmiì inchrobà-ne xi kjòhiseèn kòhokji nga jngoò itjandii-na koni s'ín tífia. ⁷ An, kiskaàjndoòt'aà nangui. Ki'nchré 'én xi ijiín isén küchja, kitsò: “Saulo, Saulo, ¿mé-ne 'an tì'mìtjngui kondra-ná?” ⁸ K'eé kiskònangui-la, kixan-la: “¿Yá-ne ngaji Na'èn?” Kitsò-na: “An-ná xi 'mì-na Jesús xi Nazaret ts'an xi jì tì'mìtjngui kondra-ná.” ⁹ Jñà xita xi tjikoa, kijtseè ni'ín nga kjòhiseèn, tà kitsakjòn-né, tanga mìkù ki'ya-la 'én xi 'an küchja-na. ¹⁰ K'eé kiskònangui-la kixan-la: “¿Mé xi s'iaàn, Na'èn?” Kitsò-na: “Tisítjín, t'in kixi Damasco. Yaá s'enojmí yije-lè kó s'ín tjíndaà kjoa xi s'iin.” ¹¹ Koi kjoa-la nga 'ño kjòhiseèn ni'ín, 'an mì tì kü kjòtsejèn-na. Jñà xita xi tjikoa kitsobà'ño ndsaa nga küko-na skanda Damasco.

¹² Ya Damasco tjina jngoò xita xi 'mì Ananías xi ndaà beèxkón Nainá koni s'ín tichja kjotíxoma ts'e Moisés. Jè Ananías tikoáá ndaà yaxkón it'aà ts'e xita judío xi títsajna ya i'nde jè. ¹³ K'e nga j'ii katsejèn-na Ananías, kitsò-na: “Ndsè Saulo, kàtatáx'a-ne xkoìin.” Tik'eé-ne kitáx'a-ne xkoaàn ikjoàn kiskoò'an Ananías. ¹⁴ Kitsò isa-na: “Nainá xi ts'e xita jchínga-ná jaàjìin-lè nga jchaxkoin mé xi mejèn-la; tikoá jchaxkoin jè xi Nguì Xita Kixi; kìná'yi 'én-la xi jè sobà

kichja-lè. ¹⁵ Jí kénójmí-là ngats'ì xita, ngats'ì kjoa xi tì'yi ko xi tina'yì. ¹⁶ I'ndeì, kì tì chiñà-ne. Tìsítjìin; kàtamai bautizar; tìnókjoat'aà-là Na'èn-ná Jesús nga kàtatsjeèya jé-lè.”

Mé xi komà k'e nga jè Pablo tsibénójmí-là kós'ín komà nga kiikon jñà xi mìtsà xita judío

¹⁷ K'e nga j'i-na Jerusalén, kiaà ya ñánda tíjna ingo ítjòn nga kichjàt'aà-là Nainá. Koni nijñá tí'biì-na, ¹⁸ tsatsejèn-na Na'èn-ná; kitsò-na: “Tixátíyi, nìton tìtjokàjìin naxandá Jerusalén; ijndé, mì yá xi kji'nchré 'én-lè xi kìnókjoayi ít'aà ts'an.” ¹⁹ 'An kixan-là: “Na'èn, jyeé beèxkon-na nga 'an, xkì ni'ya ingo sinagoga kiaà nga kitsobà'ñoá xita, kiskinìs'en ndayá, tìkoa kiskaàn-koaa jñà xi mokjeiìn-là ít'aà tsiji. ²⁰ K'e nga kisik'en Esteban xi xita chì'nda-lè xi jè kitsjaà 'én tsiji, tìkoaá 'an yaá tíjnaa; tìkoaá kisìjngoò takoàn nga kinik'en; skanda 'aán kitsobà nikje-là jñà xita xi kisik'en Esteban.” ²¹ Tanga jè Na'èn-ná kitsò-na: “T'in, ján siikasén-lè naxandá-là xi mìtsà xita judío xi kjiin títsajna.”

²² Jñà xita naxandá, ndaà nchi'nchré-là Pablo koni s'ín tíchja; k'eé kòjti-là k'e nga kiì'nchré 'én xi jyehet'aà-ne; 'ño kiichja kóhótjín nga kitsò:

—Xita jè, kàtiyaà! Mikiì ok'in-là nga kíjnakon isa isò'nde!

²³ Jñà xita koi, isaá 'ño kiichja isa, bítsajneè nikje-là koa bíxteèn chijo ni'nde. ²⁴ Jè xita sko-là soldado, kitsjaà okixi nga tsasíjna'ya Pablo ya cuartel; tìkoa kitsjaà okixi nga kàtajá-là mé-ne nga keénójmí-ne mé kjoa xi tsohótsji nga kondra fitjingui-là xita. ²⁵ K'e nga jye tít'aa'ño, Pablo kiskònangui, kitsò-là jè soldado xi ya síjna, jè xi bí't'in-là jñà soldado xi i'nga:

—¿A tsjá'ndeé-lè kjoat'ixoma nga k'oas'ín nikoji jngoò xita Roma xi kj'eè kiì 'ya-là mé jé xi tjin-là?

²⁶ Jè xita xi bí't'in-là jñà soldado xi i'nga, k'e nga kiì'nchré nga xita Romaá Pablo, kiikon jè xita sko-là soldado, kitsò-là:

—¿Mé xi sikoji xita jè? Nga xita Roma-né.

²⁷ Jè xita sko-là soldado kiikon Pablo, kiskònangui-là kitsò-là:

—Ngaji, ¿a kixí kjoa nga xita Roma-né?

Pablo kitsò:

—Kixí kjoa.

²⁸ Jè xita sko-là soldado kitsò-là Pablo:

—Tse jchán ton kisengui-na yijo-na nga xita Roma komà.

Jè Pablo kitsò:

—Tanga 'an, k'oaá s'ín kits'ian nga xita Roma-ná.

²⁹ Jñà xita soldado xi tjin-ne nga kojà-là, chinchat'aàxìn; tìkoaá jè xita sko-là soldado k'e nga kisijin-là nga jè Pablo xita Roma-né, kitsakjòn-né koi kjoa-là nga jè kitsjaà okixi nga kisit'aà'ño Pablo.

Mé xi komà k'e nga jè Pablo tsibijna nguixkon xitaxá ítjòn-là xita judío

³⁰ K'e nga komà inchijòn, jè xita sko-là soldado mejèn-là nga ndaà skoe mé jé xi tjin-là nga k'oas'ín óngui-ne jñà xita judío. Kiskíjnda'ño; ikjoàn tsibíxkóya xita sko-là no'miì ko xitaxá ítjòn-là xita judío; kiiko Pablo, tsasíjnangui nguixkon xita koi.

23

¹ Pablo kiskoò'an jñà xitaxá ítjòn kitsò-là:

—Jñò xi xita xinguiáá judío 'mì-nò, ngats'ioò, k'oaá xán-nò, kjohítsjeèn ts'an, k'oaá tsò nga ndaà tìsikitasoàn koni s'ín mejèn-là Nainá skanda nachrjein i'ndeì.

² Jè no'miì ítjòn xi 'mì Ananías kitsò-là jñà xita xi nchat'aà chrañà-là Pablo nga kàtasíjts'iin-'a tso'ba. ³ Tanga jè Pablo kitsò-là:

—iNgaji, xi jò isén tjín-lè, Nainá kàtasíjts'iìn-'a ndsobo! Ngaji, koií xá tijna-ne nga kíndaàjìin-ná koni s'ín tíchja kjotíxoma tanga ngaji, isaá nìkatonè-la kjotíxoma nga mejèn-lè sijts'in-'a-ná.

⁴ Jñà xità xi nchat'aà chraña-la Pablo kitsò-la:

—¿Mé-ne k'oas'ín nokjoajno-la xi no'miì ítjòn-la Nainá?

⁵ Pablo kitsò:

—'Ndsè, mìkiì bexkoan tsà jè xi no'miì ítjòn tíjna. Kixií kjoa, k'oaá s'ín tíchja xojon kjotíxoma-la Nainá nga tsò: “Jè xi xitaxá sko-la naxandá mìkiì koma kinókjoajno-la.”

⁶ Pablo, k'e nga kijtseèxkon jñà xità xi títsajna nga jò skoya ma; tjín xità fariseo ko tjín xità saduceo; 'ño kiichja, kitsò-la:

—'Ndseeé, 'an, xità fariseo-ná; ki'ndí-la xità fariseo-ná; koií kjoa-la nga k'oas'ín tíindaàjìin-na nachrjein i'ndeì nga k'oaá s'ín mokjeiín-na nga faáya-la jñà xità xi biyaa.

⁷ K'e nga k'oa kitsò Pablo, kjòjòya jñà xità xi títsajna junta; tsibíts'ia jñà xità fariseo ko xità saduceo nga tsohótiko xíkjin. ⁸ Koi kjoa-la nga jñà xità saduceo mìkiì mokjeiín-la tsà kixi kjoa nga faáya-la mik'en, tikoá mìkiì mokjeiín-la tsà tjín xi 'mì àkjale ko xi 'mì inima; tanga jñà xità fariseo mokjeiín yije-la kjoa koi. ⁹ Ngats'iì xità 'ño jchán kiichja; k'eé chinchá kixi xità xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi ya chja-ne ts'e xità fariseo, kitsò:

—Xità jè, nímé kjoa xi ch'o tís'ín; tsà inima tsohóko ko tsà àkjale tsohóko; mìkiì koma jñà kincha ikón-lá Nainá.

¹⁰ Jè xità sko-la soldado, k'e nga kijtseè nga isa 'ño makjan-la jñà xità, kitsakjòn-né tsà ya sikk'en Pablo. K'eé kiichja isa-la soldado; kitsjaà-la okixi nga kàtjiko iingò k'a ján cuartel.

¹¹ Xi komà nchijòn nga nitjen, ijchò kasit'aà-la Na'èn-ná jè Pablo, kitsò-la:

—Kì tsakjoòn-jèn, k'oaá s'ín mochjeén nga kinókjoì xi it'aà ts'an ján Roma, koni s'ín kinokjoi i Jerusalén.

K'e nga jñà xità judío tsajoóya-ne nga sikk'en Pablo

¹² Nga kis'e isén, jñà xità judío tsajoóya-ne nga sikk'en Pablo; k'oaá kitsò nga mì kì kokjen ko mìkiì skoí nandá; Nainá kàtatsjá-la kjo'in tsà mìkiì kítasòn nga sikk'en Pablo. ¹³ Tsatoó ichán ma-ne jñà xità judío xi k'oas'ín tsajoóya-ne.

¹⁴ Xità koi, kiikon jñà xità sko-la no'miì ko xità jchínga ts'e xità judío, kitsò-la:

—K'oaá s'ín tsibìnè-lajen yijo-najen nga nímé xi chjine-jen, Nainá kàtatsjá-najen kjo'in tsà mìkiì kítasòn nga sikk'en-jen Pablo. ¹⁵ Ngats'ioò xi tjín-nò xá ítjòn ts'e Junta jè, kot'in-là jè xità sko-la soldado nga kàtjanchrobáko nchijòn-lè i nguixkoòn. Tà k'oaá tìn-là nga isa ndaà mejèn-nò jchaxkoòn kjoa xi tjín-la. Ngajen kítsajnandaà-jen ya iya ndiyá nga sikk'en-jen k'e nga tikj'eé fi ijndé.

¹⁶ Jè ti-la ndichja Pablo, ki'nchré kjoa xi tsajoóya-ne xità judío; k'eé kii kisikí'nchré Pablo ya cuartel. ¹⁷ Pablo kiichja jngò-la soldado, kitsò-la:

—Tikoii ti jè ñánda tíjna xità sko-la soldado. Tjín 'én xi keènojmi-la.

¹⁸ Jè soldado kiiko jè ti ñánda tíjna xità sko-la, kitsò-la:

—Jè Pablo xi tíjna ndayá kàchja-na kàtsò-na: “Tikoii ti jè.” Tjín xó 'én xi keènojmi-lè.

¹⁹ Jè xità sko-la soldado, kitsobà'ño tsja jè ti, kiiko it'aà xìn, kiskònangui-la mé 'én xi keènojmi-la. ²⁰ Jè ti kitsò:

—Jñà xità judío, jye ndaà tsajoóya-ne [nga mejèn-la skónachan-lè]; sijjé-lè nga kikoii nchijòn-lè jè Pablo ján nguixkon xitaxá judío nga mejèn xó-la isa ndaà tjanangui-la mé kjoa xi tjín-la. ²¹ Ngaji, kii kii mokjeiín-lè. Xità koi, ma-la tsà ichán nga títsajnachjoà-la Pablo ya iya ndiyá nga mejèn-la sikk'en.

Jye k'oas'ín kitsjaà-la tso'ba Nainá nga mìkì kokjen tìkoa mìkì skoí nandá skanda k'e nga s'ìk'en Pablo. I'ndeì, tà jè nchikòña-la nga k'oi-la 'én-lè koni s'ín nchisíjé.

²² Jè xitá sko-la soldado, kitsò-la jè ti nga komaá kjoì-ne; kitsjaà-la okixi nga nijngoò xitá keènojmi-la nga jè ijchò síkí'nchré.

K'e nga jè Pablo kichinì'aà-la Félix xi xitaxá ítjòn

²³ Jè xitá sko-la soldado kiichja jò-la soldado-la xi bit'in-la soldado xi i'nga, kitsjaà-la okixi nga kàtasíkítsajnaandaà jò sindo soldado xi ndsoko kjoì-ne, jàn kaàn kò te xi kohoyo kítsasòn-la, jò sindo xi kichá lanza k'oa nga kjoì skanda ján Cesarea k'e nga kijchò xi ñijaàn nga kojñò. ²⁴ Tìkoa kitsjaà okixi nga kàtinchándaà kohoyo xi kíjnakjá-la Pablo mé-ne nga ndaà kjìko-ne nga ñimé xi komat'in skanda ñánda tìjna Félix xi xitaxá ítjòn. ²⁵ Jngoò xojon carta tsibíndaà xi tsò:

²⁶ “Tjín-lè kjondaà ngaji Félix xi xitaxá ítjòn tijni; 'an, xi Claudio Lisias 'mì-na síhixat'aà-lè. ²⁷ Xitá xi tìsikásén-lè, jñà xitá judío kitsobà'ño, kjomeé kisik'en, tanga 'an tsohósikooa nga kiikooa soldado-na nga jye kis'ejiin-na nga xitá Roma-né. ²⁸ 'An, mejèn-na nga skoeè mé kjoa xi tjín-la. K'oaá komà-ne nga kiikooa ñánda títsajna xitaxá judío. ²⁹ K'e nga ijchòkooa, kisijiin-na nga tà koií kjoa-la xi kjotíxoma ts'e. Nì mé jé tjín-la nga kiyá; skanda mìkì ok'in-la nga ndayá kíjna iya. ³⁰ 'An, kis'enojmi-na nga jñà xitá judío, k'oaá s'ín tsajoóya-ne nga mejèn-la s'ìk'en chijé. K'oaá ma-ne nga jì tìsikásén-lè. K'oa tìs'ín kixan-la jñà xitá xi óngui nga nguixkoiin kàtasindaajiin-la mé kjoa xi tjín-la kondra ts'e.”

³¹ Jñà soldado, k'e nga jye kitjoé-la okixi, kiiko Pablo k'e nga jye kojñò skanda ján naxandá Antipatris. ³² Nga komà nchijòn jñà xitá soldado xi ndsoko kii-ne, kisikátji-ne; inchrobà-ne skanda cuartel. Tà jñà kiiko Pablo soldado xi kohoyo títsajnasòn. ³³ Jñà xitá soldado, k'e nga ijchò Cesarea, kisìngatsja jè xitaxá ítjòn xojon carta xi 'ya; tìkoa kisìngatsja Pablo. ³⁴ Jè xitaxá ítjòn, k'e nga jye tsibíxkejiin xojon carta, kiskònangui ñánda i'nde-la Pablo. K'e nga jye kis'enojmi-la nga nangui Cilicia i'nde-la, ³⁵ kitsò-la:

—K'ée kji'nchrè-lè k'e nga kjoí xitá xi óngui-lè.

Ijkoàn kitsjaà okixi nga kàtamakinda, yaá kíjna ni'ya osen-la Herodes.

24

Kó kitsò Pablo k'e nga kiichjatji yijo-la nguixkon xitaxá ítjòn xi 'mì Félix

¹ K'e nga komà 'òn nàchrjein, ijchò Ananías ya Cesarea xi xitá sko-la no'miì. Tjiko i'nga xitá jchínga xi xá tjín-la ts'e xitá judío tìkoa tjiko jngoò xitá xi 'mì Tértulo xi chjine xojon ts'e kjotíxoma. Jñà xitá koi kiikon Félix jè xi xitaxá ítjòn tìjna nga kitsjaat'in 'én xi kondra ts'e Pablo. ² K'e nga jye ijchòkò Pablo nguixkon xitaxá, tsibíts'ia Tértulo nga kitsjaat'in 'én xi kondra ts'e Pablo; kitsò-la Félix:

—Ngaji xi xitaxá ítjòn tijni, ndaà yaxkón-lèjen. Nga it'aà tsiji, 'ño tísakó-najen kjoa'nchán. Ndaà xá xi tìbitasòn i naxandá-najen xi kjoa chjine tsiji. ³ Kjit'aà nàchrjein, kóhokji ñánda títsajna-jen tjoé-najen kjondaà tsiji. Ndaà chí-lè nga k'oas'ín nìchjít'aà-nájen. ⁴ Majìn-najen nga s'ì s'en-lèjen; tjín-lè kjondaà, tìná'ya itsé-nájen. ⁵ K'oaá s'ín ki'ya-jen xitá jè nga títsa isò'nde 'ño ch'o tjín kjoa xi ótsji nga síjòya xitá judío; jè-né xi xitá ítjòn-la xitá Nazaret xi síkijatjya ndiyá-la Nainá. ⁶ Tìkooá mejèn-la ch'o kisitjé Ingo Tsjeè-la Nainá, k'oaá ma-ne nga kindobà'ño-jen. [Mejèn k'oas'ín s'ìko-jen koni s'ín tíchja kjotíxoma tsajen, ⁷ tanga jè Lisias xi xitá sko-la soldado tsasiko. Kóo kjoats'en tsafaá'an-najen k'e nga jye tìjnaya ndsaa-jen. ⁸ Kó k'oaá kitsò Lisias

nga jñà xità xi óngui, jí kjoí nguixkoiìn nga sindaàjiìn.] Komaá ngaji soba chjinangui-la mé-ne nga jcha-ne mé kjoa xi tjín-la nga ongui-jen.

⁹ Jñà xità judío xi ya títajna, tikoáá síngàsòn 'én nga kixi kjoa. ¹⁰ Jè xitàxá ítjòn kiskímiitjen tsja nga kitsjaà'nde-la Pablo nga kiichja. Pablo kitsò:

—Ji xi xitàxá ítjòn tjini, tjiiin-na nga kò kjìn nó tinikitasòin xá i i'nde jè; k'oaá ma-ne nga kò kjotsja-na, ti'an kichjàtjì-na yijo-na. ¹¹ Ngaji, komaá kinchátsjiyi. 'An, saá tjín-la tejó nàchrjein nga kiaà Jerusalén ya ingo ítjòn nga kijtseèkòán Nainá. ¹² Ni saá ingoò k'a 'ya-na nga xità otikjoòkooa, tikoáá mi xità naxandá binchaà'a ya nditsin ingo ítjòn, kò ni'ya ingo sinagoga, kò ya ijiiin naxandá. ¹³ Jñà xità xi óngui-na mìkiì koma kòkixiya-la kjoa xi ónè-na. ¹⁴ K'oaá xán-lè xi nguì kixi kjoa, 'an, jè sikitasòn-la xi Nainá tsò-la xità jchínga-najen; k'oaá s'ín sikitasòàn koni s'ín tjín jè ndiyá xitse-la Cristo, jè xi tsò-la jñà xità koi nga ndiyá xìn-la Nainá-né. 'An, mokjeiín yije-na koni s'ín tíchja xojòn ts'e kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés kò ts'e xità xi kiichja ngajo-la Nainá. ¹⁵ 'An, k'oaá tís'ín mokjeiín-na it'aà ts'e Nainá koni s'ín mokjeiín-la jñà xità xi óngui-na nga faáya-la xità xi biyaà, jñà xi xità kixi kò xi mìtsà xità kixi. ¹⁶ Koií k'oa's'ín binè-la yijo-na nga tsjeè síkijna kjohítsjeèn-na nguixkòn Nainá kò nguixkòn xità.

¹⁷ 'Nga jye kò kjìn nó mì tì kii f'i-na naxandá-na Jerusalén, j'íi ìjngoò k'a-na nga j'ìko-la ton jñà xità imà kò kitsjaà-la kjotjò Nainá. ¹⁸ K'oaá tjín kjoa xi tís'iaàn k'e nga jye kisitsjeèya yijo-na koni tjín kjotixoma-la xità judío. K'e nga kijtseè-na jñà xità judío xi Asia i'nde-la nga ya tjinaa ya nditsin ingo, mìtsà kjìn ma xità xi títajnakò-na. Tikoáá mìtsà kjoasiì tìbìts'iaa. ¹⁹ Jñà xità xi kijtseè-na ya nditsin ingo, tsà mé kjoa xi tjín-la xi kondra ts'an, jñà sabá kàtjanchrobá nga kàtatsjá 'én. ²⁰ Tsà majìn, jñà xità xi i títajna kàtènojmi tsà mé jé kisakòt'aà-la it'aà ts'an k'e nga tsohótijna nguixkòn xitàxá judío. ²¹ A xi koií jé xi tíma-na nga 'nó kichjà k'e nga tjinajiìn-la xitàxá judío nga kixan-la: “Nàchrjein i'ndeí tísindaàjiìn-na nga mokjeiín-na nga faáya-la xità xi biyaà.”

²² Jè Félix, ndaà tjiiin-la koni s'ín tjín ndiyá xitse ts'e Jesucristo. Tsibíchróbá kjoa koi. Kitsò:

—K'e nga kjoí Lisias xi xità skò-la soldado, k'eé skònangui-isa-nò kjoa xi tjín-nò.

²³ Félix kitsjaà-la okixi jñà soldado-la nga síkijna isa ndayá Pablo, tanga komaá kojmeèndeí ya iya ndayá, tikoáá komaá kijchòkon xità xikjín kò amigo-la.

²⁴ K'e nga komà jàn ñijòn nàchrjein, ijchò ìjngoò k'a Félix; tjikò Drusila xi chjoón-la ma xi tikoá xità judío. Kiskinìkjaá Pablo nga mejèn-la kjì'nchré-la kós'ín mokjeiín-la it'aà ts'e Nà'èn-ná Jesucristo. ²⁵ Pablo, tsibénojmi-la kós'ín tjín xi kjoa kixi, mé xi s'éeen nga kíkjoán-lá kjoa xi ch'o tjín xi síjé yijo-ná; tikoá tsibénojmi-la nga sa nchrobá nàchrjein nga Nainá kiiindaàjiìn. Félix tà kitsakjòn-né; k'eé kitsò-la:

—T'in-ne. Kj'eí nàchrjein kichjà ìjngoò k'a-lè k'e nga kò'a-na.

²⁶ Jè Félix, k'oaá s'ín tísíkitsjeèn, mejèn-la ton kòchrjekájno-la Pablo nga síkijnandeí; k'oaá ma-ne nga kjìn k'a kiichja-la. ²⁷ K'e nga tsato jò nó, jahatjiya xá-la Félix. Jè jahas'en xi 'mì Porcio Festo. Jè Félix, mejèn-la nga ndaà tsibijnako jñà xità judío; kisikijna isa ndayá Pablo.

25

K'e nga jè Pablo tsibijna nguixkòn Festo

¹ Festo ijchò Cesarea nga jahas'en xitàxá ítjòn; xi komà jàn nàchrjein itjo-ne Cesarea, kii Jerusalén. ² K'e nga jye tjina Jerusalén, jñà nò'miù ítjòn

ko xita sko-la xita judío ijchòkon nga tsohóngui Pablo; kitsjaàt'in 'én xi kondra ts'e. ³ Xita koi, kisijé-la kjondaà jè Festo nga kàtjanchrobáko Pablo ya Jerusalén. K'oaá s'in jye tjindaà-la nga kítsachjoà ikon-la ya iya ndiyá mé-ne nga sùk'en-ne. ⁴ Tanga jè Festo, kitsò:

—Majìn, mìkì koma, nga jè Pablo ndayá tíjna ján Cesarea; 'an, jyeé ya tífia. ⁵ Jñà xitaxá-nò koma koahijtako-na ján Cesarea mé-ne koma kohòngui-ne xita jè, tsà mé jé xi tjín-la.

⁶ Jè Festo tsibìjna-la tsà nguì jìin nachrjein ko tsà te nachrjein ján Jerusalén; ikjoàn kii ìjngò k'a-ne ján Cesarea; nga komà inchijòn ijchò ni'ya osen, tsibìjnané íxile-la ñánda otíxoma; ikjoàn kiskinìkjaá Pablo. ⁷ K'e nga jahas'en ni'ya osen Pablo, jñà xita judío xi j'ii-ne Jerusalén, kii kinchat'aà chraña-la nga kitsjaàt'in 'én ndiso xi 'ñó ch'o tsò tanga mìkì komà kjòkixiya 'én xi kitsjaàt'in. ⁸ Pablo tsasìko yijo-la kitsò:

—Nimé jé xi tsohotsjià xi kondra ts'e kjotíxoma-la xita judío, nì jè kondra ts'e ingò ítjòn-la Nainá, nì jè kondra ts'e César xi xitaxá ítjòn ts'e Roma.

⁹ Tanga jè Festo mejèn-la nga ndaà kijnako xita judío; kiskònangui-la Pablo, kitsò-la:

—¿A mejèn-lè nga k'oin ján Jerusalén mé-ne nga ya kíndaàjñaà kjoa-lè?

¹⁰ Pablo kitsò:

—Jye ì tjinaa ñánda tjín kjotíxoma-la César xi xitaxá ítjòn ts'e Roma. Mochjeén-né nga ì kátasindaàjìin-na. Ngaji ndaà tíjìn-lè nga nì mé kjoa tsohotsjià it'aà ts'e xita judío. ¹¹ Tsà tjín-na jé, tsà ok'in-la nga kiyá, tíjngò takoàn nga kátasík'en-na; tanga tsà mì kixi kjoa 'én xi tsját'in-na, mìkì koma ya kongatsja it'aà ts'e xita koi. Tikoá-ne, jè kátindaàjìin-na César xi xitaxá ítjòn ts'e Roma.

¹² Jè Festo, k'ée tsajoóya-ne ko xita-la xi títsajnao junta, ikjoàn kitsò:

—Tsà k'oaá s'in nìjì nga jè César kíndaàjìin-lè, tà saá ján sikasén-lè.

K'e nga ijchò ján Cesarea jè xitaxá Agripa

¹³ K'e nga jye tsato chiba nachrjein, jè xitaxá Agripa ko Berenice kii ján Cesarea nga kisihiat'aà Festo. ¹⁴ Kìin nachrjein tsibìtsajna ya Cesarea; jè Festo tsibénojmi-la Agripa kjoa-la Pablo, kitsò-la:

—Jè Félix, jngò xita kisikijnaya ndayá ijndé. ¹⁵ K'e nga tsohótijna ján Jerusalén, jñà xita sko-la no'mù ko xita jchínga-la xita judío kitsjaà-na 'én nga óngui. Kisijé nga kàtiyaà. ¹⁶ 'An, k'oaá kixan-la nga jñà xitaxá Roma, mì taxki sík'en xita k'e nga tikj'eè 'ya-la jé xi tjín-la. Ítjòn joó'a kjoa-la ko jñà xita xi óngui mé-ne nga koma kinchako-ne yijo-la. ¹⁷ Koi kjoa-la, k'e nga j'ii ijndé jñà xita koi, mìkì kisichja nachrjein; nga koma inchijòn, nga jye tjinasoàn íxile-na nga tìhotìxoma, nitoón kiskinìkjaá xita jè. ¹⁸ K'e nga jye títsajna osen jñà xita xi óngui, mìtsà koi kjoa tsohóngui koni s'in 'an tísíkijsjeèn. ¹⁹ Tà k'oaá tjín 'én xi kitsjaàt'in xi kondra ts'e Pablo koni s'in beèxkón Nainá ko it'aà ts'e jngò xita xi 'mì Jesús xi jye k'en; tanga jè Pablo tsò-né nga tíjnakon-né. ²⁰ 'An, mìkì be mé xi s'iaàn it'aà ts'e kjoa koi. K'ée kiskònangui-la Pablo, a mejèn-la nga ján kjoa Jerusalén mé-ne nga ya sindaàjìin-la kjoa xi finé. ²¹ K'oaá s'in kisijé Pablo nga jè César kíndaàjìin-la. Koi k'oa s'in kitsjaà-na okixi nga ndayá tíjnaya-isa skanda k'e nga koma sikasén-la César.

²² Agripa kitsò-la jè Festo:

—Tikoá 'an mejèn-na nga kji'nchrè-la xita jè.

Festo kitsò:

—Nchijòn-lè kiná'ya-la.

²³ Nga komà inchijòn, ijchò Agripa kò Berenice. K'e nga jahas'en ni'ya osen 'nó ndaà kisis'in-la. Kjihijtako jñà xita sko-la soldado kò jñà xita sko-la naxandá. Festo kitsjaà okixi nga kùchjaà Pablo. ²⁴ Festo kitsò:

—Ngaji Agripa xi xitaxá ítjòn tijni, ngats'ioò xi i titsajnaà: chítsejèn-la xita jè. Ngats'ì jñà xita judío, 'nó s'jét'aà-na ján Jerusalén kò i Cesarea nga 'nó chja nga mejèn-la s'ik'en. ²⁵ Tanga 'an, nímé xi matsjit'aà-na it'aà ts'e nga mochjeén-la nga kiyá. Tanga tso'baá kisijé-ne nga jè kùndaàjìin-la César xi xitaxá sko-la tíjna-la ngats'ì xita. 'An, k'oaá s'ín kiskoòsòn-la nga ya s'ikasén. ²⁶ Tanga 'an, nímé kjoa xi matsji-na it'aà ts'e xita jè, kós'ín s'ikasén-la xojon jè César xi xitaxá sko-la tíjna-la ngats'ì xita. K'oaá ma-ne nga s'jét'aà-nò jñò xi i titsajnaà kò ngaji Agripa xi xitaxá ítjòn tijni, mé-ne k'e nga jye chjinangui-laá, 'an sakó-na okixi nga s'ikasén xita jè. ²⁷ 'An, k'oaá ma-na, nga nímé chjí-la tsà taxki s'ikasén jngoaa xita xi ndayá tíjna tsà mì sik'à jngoò xojon xi 'ya-la mé jé xi tíjn-la.

26

K'e nga kùchjatjì yijo-la Pablo nga nguixkon Agripa

¹ Jè Agripa kitsò-la Pablo:

—Tjì'ndeé-lè nga kìnókjoatjì yijo-lè.

Pablo kiskímìtjen tsja; tsibíts'ia nga kùchjatjì yijo-la; kitsò:

²—Ngaji Agripa, matsjaá-na nga ma kichjàko-lè mé-ne nga kós'ikooa yijo-na ngats'ì kjoa xi kondra ts'an tsját'in-na 'én xita judío. ³ Be-ná nga jì Agripa, tíjìin yijeé-lè ngats'ì kjotíxoma xi tíjn-la xita judío kò kjoa xi joóya-ne. K'oaá ma-ne s'jét'aà-lè, tíjn-lè kjondaà, tse t'jìin takoìn, ndaà tiná'ya-ná.

⁴ Ngats'ì xita judío tíjìin-la kós'ín kisijchá yijo-na ján nangui-na kò Jerusalén tjen-ne nga sa ti kja skanda nachrjein i'nde. ⁵ Jñà xita koi, tsà mejèn-la komaá keènojímí-lè. Ndaà tíjìin-la nga 'an, nguì xita fariseo-ná; nga jñà xita fariseo xi isa 'nó bínè-la yijo-la nga beèxkón kjotíxoma-la Nainá mì k'oaá-ne koni jñà xita judío xi i'nga. ⁶ 'An mokjeiín-na nga kítasòn kjoa xi tikoña-la koni s'ín jye kitsjaà-la tso'ba Nainá jñà xita jchínga kjiin-ná. Koi kjoa-la nga i tíjnaa. ⁷ Nga tejò tje-la naxandá Israel, kò nachrjein kò nítjen, jeya nchisíkijna Nainá nga nchikoñaá-la nga kítasòn kjoa koi. K'oaá xan-lè ngaji Agripa, nga tikoí-ne kjondaà xi 'an tikoña-la; k'oaá ma-ne nga óngui-na jñà xita judío. ⁸ ¿Jñò, mé-ne nga mìkì mokjeiín-nò nga Nainá s'ikjaáya-la xita xi jye k'en?

K'e nga tsibénojímí Pablo kó kis'ìin nga kisijtikeè xita-la Cristo

⁹ 'An, nga sa kjòtseé, k'oaá s'ín kisikísjeèn nga mochjeén-né nga kondra kjítjìngui-la Jesús xi Nazaret i'nde-la. ¹⁰ K'oaá kis'iaàn ján Jerusalén. Jñà xita sko-la no'miù kitsjaà-na okixi nga kjin xita tsjeè-la Nainá kiskinìs'en ndayá. K'e nga kinìk'en xita koi, 'an tikoaa kjòjngoò takoàn. ¹¹ Nga xki xi ján ni'ya ingo sinagoga, kjin k'a kitsjaà-la kjo'in nga mejèn-na nga kàtíchajno-la Cristo. 'Nó kisijtikeè, skanda kiitjìngui kondra-la ñánda xìn naxandá xi tíjn isò'nde.

Kó komà nga jahatjìya kjohítsjeèn-la Pablo (Hechos 9:1-19; 22:6-16)

¹² 'Koi xá kii-na ján naxandá Damasco nga 'an tsatíxá-na jñà xita sko-la no'miù, tikoaa kitsjaà-na okixi. ¹³ Ngaji, xi xitaxá ítjòn tijni, k'e nga ijchò nchisen, kijtseé ya iya ndiyá, jngoò ni'ín xi ngajmì inchrobà-ne xi isa 'nó ote tsejèn mì k'oaá-ne koni ts'e ts'oi. Nguì kisihiseèn-né nga jngoò itjandìin-na kò ts'e xita xi tjìkooa. ¹⁴ Chixòt'aà-jen nangui, ikjoàn ki'nchrè jngoaa 'én hebreo xi kùchjajìin isén-na; kitsò: “Saulo, Saulo, ¿mé-ne 'an tì'mìtjìngui kondra-ná? Tjìjì tìyatoòn-ne yijo-lè, k'oaá ngaya-la koni tsà nchraja tsjón-la jè yá xi bínès'en-la

nei-la.” ¹⁵ 'An kixan-la: “¿Yá-né ngaji Na'èn?” Jè kitsò-na: “An-ná xi 'mì-na Jesús xi tì'mìtjngui kondra-ná. ¹⁶ Tìsítjijn; tìsijna kixii; koií xá kà yaxkon-ná nga 'an sixá-ná; jíí k'oií 'én, jè kjoa xi kà'yi kjoa xi iskan 'an kokoò sobà-lè. ¹⁷ 'Aán sikinda-lè it'aà ts'e xita naxandá-lè kò ts'e xi mìtsà xita judío. Yáá sikasén-lè ¹⁸ nga chíx'anguí xkon nga mì tã tsjaà yã kinchimaya ndiyá jñò; ndiyá iseèn kinchimaya. Kàtinchat'aàxìn-la nga'ñó-la xita neii; Nainá kàtjít'aà-la. K'e nga kòkjeiín-la it'aà ts'an, jchat'aà-la jé-la, tikoá s'e-la kjojò xi tjoé-la xita naxandá-la Nainá xi xó kitjaajijn-ne.”

¹⁹ 'Ngaji Agripa xi xitaxá ítjòn tijni, 'an mìkiì kisitajaajñaà inima-na jè kjoa xi kijtsee kò xi ki'nchré xi ngajmii inchrobà-ne. ²⁰ Ta saá, tsibenojmí ítjòn-la jña xita Damasco, ikjoàn tsibenojmí-la xita Jerusalén, tikoá tsibenojmí-la kòhokji nangui Judea, kò jña xi mìtsà xita judío. K'oaá s'ín tsibenojmí-la nga kàtasikáño jé-la nga mì tì jé kòhótsji-ne. Nainá kàtjít'aà-la; ndaà kàtas'ín mé-ne nga jcha-la nga jye jahatjya-la kjohitsjeèn-la. ²¹ Koií kjoa-la, jña xita judío, kitsobà'ñó-na yã nditsin ingo; mejèn-la nga sijk'en-na. ²² Tanga Nainá tsasiko-na; tákó k'oaá tìs'iaàn skanda i'ndeí; k'oaá s'ín tsibenojmí yije-la nita yá xita-ne. Mìtsà kj'eíí 'én okoòya; koi 'én benojmiá xi tsakóya Moisés kò xita xi kiichja ngajo-la Nainá, kjoa xi koma nga tífi isa nachrjein. ²³ K'oaá s'ín tsakóya xita koi, nga jè Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá] tjínè-la nga k'en, tanga jè jaáya ítjòn-la mé-ne nga keènojmiá-la xita naxandá-la kò xi mìtsà xita judío kós'ín kòhiseèn-jijn inima-la nga koma kitjokajijn kjoajñò.

Kó kitsò Agripa nga mejèn jahas'en-jijn-la 'én-la Nainá

²⁴ Jè Festo, k'e nga kiì'nchré 'én-la Pablo nga tíhosìkò yijo-la, 'ñó kiichja kitsò: —Ngaji Pablo, tímaskáyaá-lè; jè xojon tísiskáya-lè!

²⁵ Tanga jè Pablo kitsò:

—Ngaji Festo xi xitaxá tijni, mìtsà tímaskáya-na; k'oaá s'ín tjín; 'én kixíí xi tìchjà. ²⁶ Jè Agripa xi xitaxá ítjòn tjina, tjijn yijeé-la kjoa koi; k'oaá ma-ne ma'ñó takoàn nga nguixkon jè tìchjà 'én koi; 'an, k'oaá s'ín makixiya-na nga jè, tikoáá 'ñó ndaà tjijn-la kjoa koi; nga mìtsà tjí'ma koni s'ín komà. ²⁷ Ngaji Agripa xi xitaxá tijni, ¿a mokjeiín-lè koni s'ín kitsò jña xita xi kiichja ngajo-la Nainá? 'An, be-ná nga mokjeiín-lè.

²⁸ Jè Agripa kitsò-la Pablo:

—Tà chibaá chija-la tsà kinikijne-ná nga 'an, xita-la Cristo koma.

²⁹ Pablo kitsò:

—Tsà tse kò tsà chiba chija-la, 'an, k'oaá s'ín mejèn-na nga nguixkon Nainá nga kàtakjeiín-lè xi xitaxá ítjòn tijni; tikoá kàtakjeiín-la ngats'ii xita xi nchi'nchré-na. K'oaá s'ín kàtamát'ioòn koni 'an tanga mì k'oaá s'ín na'ñó kicha cadena sít'aà'ñó.

³⁰ K'ée tsasítjen Agripa kò Festo kò Berenice, ngats'ii xita xi yã títsajna. ³¹ Xìn kiì nga tsajoóya-ne kjoa koi. Kitsò-la xíkjín:

—Xita jè, nímé kjoa tjín-la nga kiyá, tikoáá mìkiì ok'in-la nga ndayá kójna'ya.

³² Agripa kitsò-la jè Festo:

—Xita jè, komaá-la kíjnandeí-ne tsà mì k'oaá s'ín kisijé nga jè kíindaajijn-la César xi xitaxá ítjòn ts'e Roma.

27

K'e nga kinikasén Pablo ján Roma

¹ K'e nga jye k'oaas'ín kiskoòsòn-la nga ján sijkasén-najen Italia, jè Pablo kò xita xi i'nga xi ndayá títsajna, jè kjòngatsja xita skò-la soldado xi 'mì Julio xi yã chja jngòò jtín-ne soldado xi ts'e César. ² Tsitjaàs'en-jen jngòò chitso xi ts'e Adramitio xi jye mejèn tíbitjo nga yã tífi jña naxandá indii ndáchikon

ts'e nangui Asia. Tikoáá yaá tijnako-najen Aristarco xi ya i'nde-la Tesalónica, naxandá xi chja-ne nangui Macedonia. ³ Nga komà inchijòn, ijchò-jen Sidón. Jè Julio ndaà kijtseè ikon Pablo; kitsjaà'nde-la nga kiikon amigo-la mé-ne nga sji's'in-la. ⁴ K'e nga itjo-najen Sidón, k'oaá s'in tsanguì-jen xijngoàà nangui jiiin-ndá Chipre, nga jè tjo, kondra tsajeén tí'ba. ⁵ Tsitjaàjto-jen jiiin ndáchikon i'nde ts'e Cilicia ko Panfilia; ijchò-jen Mira, naxandá xi chja-ne nangui Licia.

⁶ Jè xita sko-la soldado kisakò jngoò-la chitso xi naxandá Alejandría ts'e; yaá kisikas'en-najen nga ján tífi Italia. ⁷ Kjìn nachrjein tsitjaàjiiin-jen ndáchikon nga tafi tafi tsanguì-jen; chjá ijchò-najen ya kixi-la Gnido. Jè tjo mìkiì tsjá'nde-najen nga onguí kixi-jen; tsitjaáhindiì-la-jen nangui Creta ya kixi-la naxandá Salmón. ⁸ Tseé kjo'in ki'nè-jen nga tsitjaàjiiin-ndá-jen kóhokji indiì ndáchikon ts'e Creta. Chjá ijchò-najen i'nde ñánda 'mì Buenos Puertos ya chrañàt'aà-la naxandá Lasea.

⁹ Jyeé kjìn nachrjein tsato; jyeé 'ño kjojkón tjín-la jiiin ndáchikon, nga jyeé nchrobá machraña nachrjein cho 'nchán [k'e nga 'ño 'ba tjo]. K'oaá ma-ne jè Pablo kitsò-la jña xita:

¹⁰ —'An, k'oaá s'in machiya-na, ndiyá jè, 'ño tse kjojkón tjín-la; jchijaá-la jè chitso ko ch'á xi 'ya, skanda jña, mejèn tsà sichijaá yijo-ná.

¹¹ Jè xita sko-la soldado, isaá ndaà kiì'nchréñijon-la jè nei-la chitso ko jè xita sko-la xi tísákò chitso mì k'oaá-ne koni kitsò Pablo. ¹² Ya i'nde jè, mìkiì ndaà choòn nga ya sasijna chitso nachrjein ch'o 'nchán. Xita xi ya títajayaya chitso, kjìn ma xi ngásòn kitsò nga kitjokàjiiin Buenos Puertos; ján kjoì Fenice, jngoò i'nde xi ndaà choòn xi chja-ne Creta ñánda bijchó sinchá chitso nga ya fahas'en jngoò chrja-la ndáchikon ya nga kixi-la ko ngaskón-la ñánda kahatji-ne ts'oi; yaá kítajayaya nachrjein ts'e cho 'nchán.

K'e nga ts'a tjo xkón

¹³ Jña xita xi sixákò chitso, k'e nga kijtseè nga indaà ts'a tjo xi inchrobà-ne ya i'nde sur, k'oaá s'in kisikítsjeèn nga jyeé koma kisòn-ndá; itjo-jen, tsanguisòn ndá-jen ya indiì nangui Creta. ¹⁴ Xi komà iskan nga jye tjaájiiin-ndá-jen, j'ii tjojkón xi inchrobà-ne ya i'nde norte. ¹⁵ Kiìko jè chitso koni s'in fi tjo. Ngajen, mì tì kiì ma nikáfaya-najen jè chitso, nga jè tjo, mìkiì tsjá'nde-la; ta saá ta kits'i'ndeé-lajen nga k'oas'in kiìko-najen jè tjo. ¹⁶ Tsitjaàjto-jen ijton íts'in i'nde Cauda; i'nde jè, mì tì k'oaá 'ño tí'ba-ne tjo; chjá kitjoé-najen jè chitso jtobá xi tjíndófe-la ijton íts'in jè chitso je. ¹⁷ K'e nga jye kitjoé-najen jè chitso jtobá, ikjoàn na'ño tsibí'ñókjá-ne jè chitso je nga mì kixoña-jèn. Jña xita xi sixákò chitso, tsakjón-la tsà ya skajiiin-ño ya i'nde ñánda 'ño 'ncha tsomì ñánda 'mì Sirte. Koií kiskínajen-ne jè nikje ts'e chitso xi 'mì vela; tà k'oaá s'in kiìko jè tjo. ¹⁸ Nga komà inchijòn, jè tjojkón, táko 'ño jchán tí'ba. K'eé tsachrje jña ch'á xi 'ya chitso; tsibíxteèn-jiiin ndáchikon [mé-ne nga isa jna komà-ne jè chitso]. ¹⁹ Xi komà jàn nachrjein, tikoá tsachrje tsojmì xi mochjeén-la nga sixákò chitso. Tsibíxteèn-jiiin ndáchikon. ²⁰ Kjìn nachrjein mì tì kiì ki'ya-najen ts'oi ko ni'ño nga 'ño 'ncha ifi nga jtsí xkón tibané-najen. K'oaá komà-ne nga chixón-jen nga mì-la tì kiì ndaà kitjokàjiiin-najen ndáchikon.

²¹ Nga jyeé kò kjìn nachrjein mì tì kiì bichi-najen, Pablo tsasijna kixi, kitsò-la jña xita:

—Ndaà-la komà tsà kina'yañijon-ná koni kixan-nò; tsà mìkiì itjokàjñaá ya i'nde Creta, mì-la kiì k'oas'in tímat'iaán nga kjo'in títanjikjaán koa kinichijaá tsojmì-ná. ²² Tanga i'ndeì, kì makájno-nò; nijngoò xita kiyá; tà jè chitso xi jchija. ²³ Nati nitjen kò'biì jngoò-na nijña; jngoò àkjalè kò'fikon-na xi Nainá kásikasén, jè Nainá xi 'an fit'aà-la koa 'an sixá-la, ²⁴ kàtsò-na: “Pablo, kì tsakjoòn-jèn; kjo'ño tjín-ne nga kùjchoi nguixkon César, xitaxá ítjòn ts'e Roma.

Nainá, k'oaá tjin kjondaà xi tsjá-lè nga njingoò xita kiyá xi ya títajayako-lè chitso.”²⁵ Jñò, 'ñó t'è-là takòn. 'An mìkiì sikájnoa. 'Beé-la takoàn, k'oaá s'ín kitasòn koni kàtsò-na jè àkjale.²⁶ Tanga yaá kìjcho kat'aà'ñó-laá jngoò nangui jtobá xi kjijnajin-ndá.

²⁷ K'e nga jye komà jò xomàna nga tjaàjin-jen ndáchikon Adriático, jè tjo fijen fikjako jè chitso. Jngoò nitjen, ijchò-la tsà osen nitjen, jñà xita xi nchisíxako chitso, kijtseè nga jyeé kjomeè bijcho chrañàt'aà-lajen nangui.²⁸ Kisichiba kó kji nanga kijna nandá; kijtseè nga kaàn chrj'oòn jngoò metro nanga kijna. K'eé ngui kò kji kii isa; ikjoàn kisichiba jngoò k'a; jye kaàn itoò metro tjin-la nga nanga.²⁹ Kitsakjòn-la tsà jñà ndajo nandá skakjoòko jè chitso. Nijòn kichà ì xi gancho kjoàn kisikatsjòjìn tàts'en chitso mé-ne nga kitsobà'ñó-ne nangui nga mì tì kii koma kjoì-ne jè chitso; ikjoàn tsibítsi'ba-la Nainá nga niton kàtas'e isén.³⁰ Ngats'ii jñà xita xi síxako chitso mejèn tsanga chijé; k'oaá kis'ii koni tsà jñà kichà ì xi gancho kjoàn kinchangui'ñó skò chitso nga kitsobà'ñó nangui; tsibíts'ia nga kiskinjen-jin nandá jè chitso jtobá.³¹ Tanga jè Pablo kitsò-la jè xita skò-la soldado kò soldado xi i'nga:

—Tsà jñà xita koi kongá, jñá, mìkiì koma kitjójñaá nandá.

³² Jñà soldado tsate'ñó jè chitso jtobá. Kiskaàjin ndáchikon.

³³ K'e nga jye kis'e isén, jè Pablo kitsò-la ngats'ii xita:

—Jyeé tjin-la jò xomàna nga titsajnachjaán nga chiñá-lá mé xi komat'iaán.

³⁴ Bítsi'bà-nò, mochjeén-né nga tichioò mé-ne nga s'e-nò nga'ñó. Ngats'ioò, nimé xi komat'ioòn, skanda njingoò xi sìichja jngoò tsja skòò.

³⁵ Pablo, k'e nga jye okitsò, kiskoé inchrajín, kitsjaà-la kjondaà Nainá nga nguixkon ngats'ii xita. Kisixkoaya; ikjoàn tsakjèn.³⁶ Ngats'ii xita, kjòtsja yije-la; tikoá tsakjèn kóhotjín.³⁷ Jò sindo kò jàn kaàn kò chrj'oòn jngoò ma-najen xi ya titsajnaya-jen chitso.³⁸ K'e nga jye komà ndàà chichi yije-jen, jñà ch'á trigo kisixteèn-jin ndáchikon mé-ne nga isa jna komà-ne jè chitso.

³⁹ K'e nga jye itjokàtji ts'oi, jñà xita xi síxako chitso, mìkiì beèxkon kó 'mì nangui ñánda ijchò-jen, tanga kijtseè-né nga tjin jngoò i'nde ñánda fahas'en jngoò chrja-la ndáchikon ñánda 'ñó 'ncha tsomì; mejèn k'oas'ín kiskinì chitso tsà koma ya skajin-'ñó tsomì.⁴⁰ Tsate na'ñó xi tjit'aà'ñó chitso; jñà kichà ì xi gancho kjoàn, yaá kisijjòjin ndáchikon; kiskijnda'ñó jñà yá xi síxako nga fiko kixi chitso. Ikjoàn kiskimijtjen jè nikje xi sinchá tjo nga fahitjen chitso. Ikjoàn tsibíts'ia nga kii kixi ñánda kijna nangui xi 'ñó 'ncha tsomì.⁴¹ Tanga yaá kii kaàjin-'ñó ñánda 'ncha tsomì ya jjin ndáchikon. Jè skò yá chitso, kiskaàjin-'ñó; mì tì kii koma kishiníyá-ne. Ikjoàn kjòts'ia nga kjòxkoaya jè tàts'en chitso nga jè nga'ñó-la nandá kisixkoaya.

⁴² Jñà soldado mejèn kisik'en jñà xita xi kjo'in nchifi nga majin-la nga kongá ya jjin ndáchikon.⁴³ Tanga jè xita skò-la soldado mìkiì kitsjaà'nde. Jè xi mejèn-la nga mì kiyá Pablo. Tà saá okixi kitsjaà kitsò:

—Yá xi ma-la nandá, kàtji ítjòn mé-ne nga koma kijchò-ne ñánda nangui choòn,⁴⁴ kò jñá xita xi i'nga xi mì ma-la nandá, kàtjìsòn íteè kò tsà jñà yá xkoá-la chitso.

K'oaá s'ín komà-ne nga ndàà ijchò yije-jen ñánda nangui choòn.

28

Mé xi komat'in Pablo k'e nga tsibijna Malta

¹ K'e nga jye itjòjin-jen ndáchikon, kis'enojmí-najen nga ya i'nde jè, Malta 'mì.² Jñà xita xi ya i'nde-la, ndàà kisìko-najen; tsibítse-najen ni'ín, ikjoàn kitsjaà'nde-najen nga kinihiso-jen, nga jtsí tí'ba koa 'nchán choòn.³ Jè Pablo tsibíxkó chiba chikín kixi. K'e nga chinchájin ni'ín jñà chikín, jngoò ye

itjokàjìin xi tìhonga nga 'ñó tsjè ni'ín; kiskine tsja Pablo. ⁴ Jñà xità xi ya i'nde-la nga kijtseè nga ye tjo'hóngui-la tsja Pablo, kitsò-la xíkjin:

—Xità jè, xitàa-la ma-la sík'en; nas'ín ndaà kòbitjokàjìin ndáchikon, jè nea-ná xi tjín-la okixi, majìn-la síkijnakon.

⁵ Jè Pablo, tsibítsajneè tsja ya ijìin ni'ín; nímé xi komà-la. ⁶ Ngats'ìi xità nchikoña-la mé hora kítjaya tsja koa mé hora kiyá Pablo. K'e nga kijtseè nga jye kjin hora tsato nga nímé xi komà-la, kj'eji s'ín kisikítsjeèn, kitsò:

—Jè Pablo, Nainá-la.

⁷ Ya chrañat'aà-la i'nde ñánda ijchò-jen, tseé nangui tjín xi ts'e xità ítjòn-la i'nde Malta xi 'mì Publio. Jàn nachrjein tsitsajna-ko-jen; ndaà kiskoétjò-najen ko ndaà kisis'in-najen. ⁸ Nachrjein koi, jè na'èn-la Publio, xk'én-né; ch'in tíjnga tjín-la ko xojmá jní tífa-la. Pablo kiikon; kiichjat'aà-la Nainá; ikjoàn tsohójnasòn-la tsja; jngoò k'a kjòndaà-ne. ⁹ K'e nga kiì'nchré jñà xità xk'én xi tjín ya i'nde jè, tikoà inchrobà ñánda tíjna Pablo. Kjòndaà yijeé-ne. ¹⁰ Jñà xità, ndaà kisis'in-najen. K'e nga jye titsachjoé jngoò-jen chitso nga jye titsahongui-jen, jñà xità kisik'a yijeé-najen ngats'ìi tsojmi xi kochjeén-najen ya ndiyá.

K'e nga ijchò Pablo ján naxandá Roma

¹¹ K'e nga jye tsato jàn sá nga titsajna-jen i'nde jè, ikjoàn tsanguì ijngoò k'a-jen. Tsitjaàs'en jngoò-jen chitso xi ján i'nde-la naxandá Alejandría xi tikoà ya kiasijna ya indiì ndáchikon ts'e Malta jñà nachrjein cho 'nchán; isén ts'e Cástor ko Pólux tjít'aà. ¹² K'e nga ijchò-jen naxandá Siracusa, jàn nachrjein tsitsajna-jen. ¹³ Tsanguì ijngoò k'a-jen; ijchò-jen skanda naxandá Regio. Xi komà inchijòn tsibíts'ia nga ts'a tjo xi inchrobà-ne i'nde sur. Ijchò jò nachrjein, ijchò-jen naxandá Puteoli. ¹⁴ Yaá kiskaakjòò i'nga-jen xità xinguiáá xi it'aà ts'e Cristo xi kiichjako-najen nga tsitsajna-ko-jen jngoò xomàna. Xi komà iskan, ikjoàn tsanguí-jen skanda Roma. ¹⁵ Jñà xità xinguiáá it'aà ts'e Cristo xi titsajna Roma, jyeé tíjìn-la nga ya titsahongui-jen; tjín xi ijchò kaña-najen ya nditsin Apio; tikoà tjín xi ijchò kaña-najen ñánda 'mì Jàn Tabernas. Jè Pablo, k'e nga kijtseèxkon, tsjaá kis'e-la inima-la; kitsjaà-la kjòndaà Nainá. ¹⁶ K'e nga jye titsajna-jen Roma, Pablo kits'ìi'nde-la nga tsibìjna tajngoò ni'ya-la; ko tà jngoò soldado kisikinda.

Mé 'én xi kiichja Pablo k'e nga tsibìjna Roma

¹⁷ Nga komà jàn nachrjein nga ijchò-jen Roma, Pablo, tsibíxkóya jñà xità sko-la xità judío xi ya titsajna. K'e nga jye j'ii yije, kitsò-la:

—Jñò xi xità xinguiáá judío xi i titsajnaà Roma, ján Jerusalén, kitsobà'ñó-na xità, ikjoàn kisingsatsja-na it'aà ts'e xitaxá Roma nga tsibíndaàjìin-na. 'An, nímé jé xi tìhotsjia it'aà ts'e xità xinguiáá judío ko it'aà ts'e kjotíxoma-la xità jchínga-ná. ¹⁸ Jñà xitaxá Roma nga tsibíndaàjìin-na, nímé jé xi kisakòt'aà-la it'aà ts'an. Mejèn kisikijnandeji-na nga mìkiì ok'in-la nga sjik'en-na. ¹⁹ Tanga jñà xità judío, mìkiì kòkjeiín-la; k'oaá komà-ne nga 'an, kisìjé nga jè kátindaàjìin-na jè César xi xitaxá ítjòn ts'e Roma. 'An, nímé xi sùjé xi kondra ts'e naxandá-ná. ²⁰ K'oaá ma-ne nga kòbìxkóya-nò mé-ne nga kichjàko-nò; koií kjoa-la nga mokjeiín-na it'aà ts'e kjoa xi titsachiñá-lá xi xità Israel 'mì-ná nga na'ño kicha tjít'aà'ñó-na.

²¹ Jñà xità judío kitsò:

—Ngajen, nímé xojon tíkaat'aà-najen xi kjoa tsiji xi ján Judea nchrobá-ne. Ngats'ìi xità judío xinguiáá xi nchif'ii, nímé 'én xi ch'o tsò nchitsjá-najen xi kjoa tsiji. ²² Mejèn-najen nga kiná'ya-jen kjoa xi nìkítsjìin; ngajen, tíjìn-najen nga xki xi ján chjajno-la xità nga kondra fi-la jè ndiyá xitse xi ya tjaáyi.

²³ Tsibíjna jngoò nàchrjein-là xíkjín, mé nàchrjein kixoña. K'e nga chixoña, kjìn xita ijchò ya ni'ya ñánda tíjna Pablo; kò jè Pablo tsakóya-là kós'ín otíxoma Nainá, tsibíts'ia-kò-ne nga sa tajñòya skanda kjònguixòn. Pablo kisìkjeén xojòn ts'e Moisés kò ts'e xita xi kiìchjaya ngajo-là Nainá nga tsakóya-là kó s'ín tìchja mé-ne nga jñà xita kàtakjeiín-là it'aà ts'e Jesús nga jè xi Cristo. ²⁴ Tjín xita xi kòkjeiín-là, tìkoa tjín xi mìki kòkjeiín-là. ²⁵ Nga mìki kjòngàsòn 'én-là koni s'ín tsajoókjoò, tsibíts'ia nga itjo ni'ya. K'eé kitsò-là Pablo:

—Ndaà kiìchja Inima Tsjeè-là Nainá nga kisìkjeén Isaías xita xi kiìchja ngajo-là kjòtseé nga kitsò-là jñà xita jchínga judío:

²⁶ T'in, kòt'in-là jñà xita naxandá:

Jñò, kiná'ya-nò tanga mìki kjoas'en-jìin-nò;
chítsejèn-nò tanga mìki jchaxkon.

²⁷ Koi kjoa-là nga jñà xita naxandá jè, kisitàjaajìin kjohítsjeèn-là,
tsibíchjoajto líká-là,
tìkoa tsibíchjoà xkon,
mé-ne nga mìki skoé-ne,
mìki kjì'nchré,
tìkoa mìki kjoas'en-jìin-là;
majìn-là nga 'an fit'aà-na
nga sindaà-na.

²⁸ Jñò kàtasijìin-nò, nàchrjein j'nde, Nainá, ján tísikasén-là jñà xi mìtsà xita judío, kjondaà jè, mé-ne nga kitjokàjìin-ne kjo'in. Kò jñà xita koi, kòkjeiín-là.

²⁹ K'e nga jye okitsò Pablo, jñà xita judío, k'e nga kù-ne, nguì tà tsohótiyaá-ne 'én xi tsibénojmí Pablo.

³⁰ Pablo, jò nó tsibìjna ni'ya xi kiskìña nga tsibíchjí. Yaá kisis'in-là ngats'ìi xita xi ijchòkon. ³¹ Kitjò'nde-là nga kiìchjaya kós'ín otíxoma Nainá tìkoa tsakóya it'aà ts'e Nà'èn-ná Jesucristo. Mì yá xita tsatekjáya-là.

Xojon carta-la San Pablo xi kiski-la xita naxandá-la Cristo xi títsajna Roma

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà jñà xita naxandá-la Cristo xi títsajna Roma

¹ Jè xojon carta jè, 'aán tikjiì-nò xi Pablo 'mì-na xi chì'nda-la Jesucristo ma, xi xó kiìchja-na Nainá nga 'an tsibíxáya-na kò xó kitjaàjiìn-na nga 'an sika'bísoàn 'én ndaà-la Nainá.

² It'aà ts'e 'én koi, Nainá jye k'oas'ín kitsjaà tso'ba nga tisa kjòtseé, koni s'ín tíchja Xojon Tsjeè-la xi kiski xita xi kiìchja ngajo-la Nainá. ³ Nga ya tíchja it'aà ts'e Ki'ndí-la, jè Na'èn-ná Jesucristo xi jè otíxoma-ná. Koni xita isò'nde, yaá inchrobát'aà-ne tje-la xitaxá ítjòn David. ⁴ K'e nga jaáya-la it'aà ts'e kjoabiyaà, Jesucristo, k'oaá s'ín kiyaxkon-la nga Ki'ndí-la Nainá-né xi tse nga'ño tjín-la koni s'ín ndaà síkíchiya-ná jè Iníma Tsjeè-la Nainá xi sítsjeè-ná. ⁵ It'aà ts'e Jesucristo, kitjoé-na kjondaà nga 'an tsibíxáya-na nga kènojmiya-la 'én ndaà-la jñà xita naxandá xi tjín nga títsa isò'nde nga kátasíkitasòn kò kátakjeiín-la it'aà ts'e Cristo, mé-ne nga jeya kíjna-ne Cristo. ⁶ Tíkoáá jñò, xó kinokjoà-nò nga xita-la Cristo k'oin-nò.

⁷ Tikjiì-nò ngats'ioò xi títsajnaà Roma xi matsjakeè-nò Nainá nga tíkoá xó kinokjoà-nò nga xita tsjeè-la koma.

Nainá xi Na'èn-ná, kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná kátatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán ya íjiin iníma-nò.

Mé-ne mejèn-la kjoí Roma jè Pablo

⁸ Xi mats'ia-ne, it'aà ts'e Jesucristo tsjaà-la kjondaà Nainá xi it'aà tsajòn, koi kjoa-la nga xki xi ján naxandá xi tjín nga títsa isò'nde, na'yá-nò nga ndaà mokjeiín-nò it'aà ts'e Cristo. ⁹ It'aà ts'e Nainá xi 'an síxá-la nga tíjngò takoàn nga sika'biá 'én ndaà-la xi kjoa ts'e Ki'ndí-la, jè tíbeè nga nachrjein nchijòn síkítsjeèn-nò k'e nga chjàt'aà-la. ¹⁰ K'e nga bìtsi'ba-la Nainá, k'oaá s'ín síjét'aà-la tsà ikon xi tsò nga chaán tsjá'nde-na nga kjíkon-nò. ¹¹ Tíkoáá mejèn-na skoexkon-nò mé-ne nga tsja chiba-nò kjohítsjeèn ts'e iníma-ná mé-ne nga isá kixi kítsajna-nò. ¹² Jè xi tíxan-nò nga ngásòn k'oi-lá nga'ño xinguiá it'aà ts'e kjoa xi mokjeiín-ná.

¹³ 'Ndsè, tíchja, mejèn-na nga kátasijiìn-nò nga kjòtseé tjín-ne nga kjíkon-nò tanga skanda i'ndeì mì tà jngò kjoa bíchjoà ikòn-na. Xi kjohítsjeèn ts'an, jè xi mejèn-na nga síxáko-nò jñò, koni s'ín kíxáá ñánda nga xìn naxandá mé-ne nga tíkoá skoeè-na kjondaà-la xá-na xi 'an s'iaàn it'aà tsajòn. ¹⁴ Tjínè-na nga kokoòya-la ngats'ìi xita xi 'én griego chja kò xi mìkì chja, xita xi tjín-la kjoachjine kò xi tsjín-la. ¹⁵ K'oaá ma-ne nga 'ño mejèn-na nga tíkoá kichjáyajiìn-nò jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, jñò xi títsajnaà naxandá Roma.

Mé nga'ño xi tjín-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo

¹⁶ Mìkì masobà-na it'aà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, nga nga'ño-la Nainá-né. Jè 'én xi ma-la síkítsajnandejì xita kjoa ts'e jé, ngats'ìi xita xi mokjeiín-la it'aà ts'e, mats'ia'ko-ne jñà xi xita judío kò tíkoá xi mìtsá xita judío. ¹⁷ Jñà 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo okó-ná kós'ín s'ín Nainá nga síkixi xita. Tà jè-né nga mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo mé-ne nga isá ndaà kòkjeiín-la. K'oaá s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: “Jè xi xita kixi, it'aà ts'e kjoa xi mokjeiín-la kíjnakon-ne.”

Jé xi tjin-la xita isò'nde

¹⁸ Nga jè Nainá skanda ján ngajmiì tíhokó kjoajti-la it'aà ts'e xita xi mìkiì beèxkón ko xi ch'o s'ín. Jè kjohítsjeèn ch'o xi tjin-la mì kì tsjá'nde-la nga kjoétjò xi kjoakixi. ¹⁹ Jè kjoa xi 'ya-la it'aà ts'e Nainá, ndaà tíjìn-la jñà xita koi, nga tíjè-ne Nainá tíhokó-ne. ²⁰ Nga jñà kjoa ts'e Nainá xi mìkiì tsejèn, ndaà tíyaxkon-la kóni nga tisa kisindaà isò'nde. Yaxkoón-la nga tjin-la nga'ño Nainá nita mé nachrjein-ne nga tà jè tajngoò xi Nainá 'mì. Kjoa koi tí'yaá-la it'aà ts'e tsojmì xi tsibíndaà Nainá. K'oaá ma-ne nga jñà xita mì kì koma kinchako yijo-la nga kitso: "Mìkiì tíjìn-na tsà tíjna Nainá." ²¹ Jñà xita nas'ín tíjìn-la nga tjin Nainá xi tsibíndaà isò'nde, tanga mìkiì jeya kisikíjna, nì mìkiì kitsjaà-la kjondaà. Tà saá tà koií 'ño ndaà kisis'in-la kjohítsjeèn xi nímé chjí-la. Kjöhotsjeèn tájaà-la kisijñò-la. ²² Xi kjohítsjeèn ts'e, xita chjineé kitsò-la yijo-la; tanga mìtsà kixi kjoa, xita nchikón-né. ²³ Kisikíjnat'aaxìn Nainá xi jeya tíjna xi mìkiì fehet'aà nachrjein-la; tà saá koi kijtseèxkón isén ts'e xita xi fehet'aà nachrjein-la; skanda jñà isén-la cho xi tíjmajìn isén kijtseèxkón, ko isén-la cho xi ñijòn ma ndsoko ko isén-la ye.

²⁴ Koií kjoa-la nga kitsjeiìn takòn Nainá nga taxki kàtas'ín nga kàtas'ín nita mé kjoa chinga xi bitjokajìn inima-la. K'oaá ma-ne nga tsohótsji-la kjoa sobà yijo-la koni s'ín kisikò xíkjin. ²⁵ Kisikjatjyaá-la kjoa kixi-la Nainá; 'én ndiso kiskoé. Jñà kijtseèxkón koa jñà kisitsjako tsojmì xi jè Nainá tsibíndaà. Mìtsà jè kijtseèxkón koa kisitsjako Nainá xi tsibíndaà tsojmì. Nainá kàtayaxkón nita mé nachrjein-ne, k'oas'ín kàtama.

²⁶ Koií kjoa-la nga kitsjeiìn takòn Nainá nga ko s'ín kàtas'ín-ko yijo-la kjoa sobà xi ch'o tjin. Jñà íchjín kisikjatjyaá-la koni s'ín mochjeén x'in; tjin íchjín xi tíjñà xíkjin kiskoé-ne. ²⁷ K'oaá tis'in kis'iìn íchjá, kitsjeiìn takòn-né koni s'ín mochjeén íchjín. Tjin íchjá xi 'ño kisaseèn-la nga tí x'in xíkjin tsoyijòko-ne. Tsohótsji-la kjoa sobà yijo-la. K'oaá ma-ne nga kjo'in kis'e-la xi tí yijo ts'e-ne koni s'ín ok'in-la kjoa ch'o xi kis'iìn.

²⁸ Xita koi, mìkiì kisikítsjeèn tsà mochjeén-né nga skoexkon Nainá; k'oaá ma-ne nga kitsjeiìn takòn Nainá nga kàtasíkjeén kjohítsjeèn-la xi nì méé chjí-la mé-ne nga k'oas'ín kàtas'ín-ne kjoa xi mìkiì ok'in-la. ²⁹ Xita koi, yaá tíjìjìn yije inima-la ngats'iì kjoa xi ch'o tjin koni: kjoa chijngui, kjoa ts'en, kjoa tse mejèn, kjoa toòn, kjoaxitakòn, kjoa nga ma-la sík'en xita, kjoa xi kjaán-kjoò, kjoa konachan, kjoa xi ch'o s'ín, kjoa 'én ndiso; ³⁰ nga chajno-la xíkjin; nga sítikeé Nainá; ochrjengui xíkjin; 'nga ikon; ndaà síkíjna yijo-la; síkítsjeèn nga mejèn-la isa ch'o tjin kjoa xi s'iìn; mìkiì 'nchréñijon-la xita jchínga-la; ³¹ mìkiì machiya-la; mìkiì síkitasòn 'én xi chja; mìkiì beètjò xita xíkjin; tsjìn-la kjoa nìjchàat'aà; koa tsjìn-la kjoahimatakòn. ³² Jñà xita koi, ndaà tíjìn-la nga k'oaá s'ín tsjá okixi Nainá: ngats'iì xi k'oa tjin kjoa xi s'ín, ok'in-la nga kiyá. Tanga mìkiì majngoò ikon nga tà jñà xi k'oas'ín, skanda tíkoaá matsja-la k'e nga k'oa tis'in xita xi kj'eíí.

2

Nainá, mé xi tsjá-la xita xi ndaà s'ín ko xi ch'o s'ín

¹ K'oaá ma-ne, ngaji, nita yá xita-ne ji, nga jé onè-la xingui, mìkiì koma kosikoi yijo-lè nga nguixkon Nainá. K'e nga jé tìbìnè-la xita xingui, tíkoaá ngaji, tíjì tìbìnè-la jé yijo-lè nga k'oa tis'in 'nì. ² Tanga 'ya-ná nga kixi s'ín Nainá k'e nga tsjá-la kjo'in jñà xita xi koa tjin jé xi ótsji. ³ Ngaji xi kjo'in bìnè-la xita xi kj'eíí, ¿mé-ne koa s'ín nìkítsjeèn-ne nga jchat'aà-lè kjo'in xi tsjá Nainá? Nga ji k'oaá tis'in 'nì. ⁴ ¿A mì tíjìn-lè nga nachrjekàngui jè kjondaà-la Nainá nga tjin-la kjojetakòn koa tjin-la kjoatsejta? ¿A mì tíjìn-lè nga jè kjondaà-la

Nainá tíkoña-né nga s̄ikájnoi jé-lè nga mì t̄i jé k̄inchátsji-ne? ⁵ Nga tájaàjìin t̄jìn inìma-lè nga mìkiì n̄ikájnoi jé-lè, ìsaá tse k̄jo'in t̄ibìnè-la yijo-lè xi tsjá-lè Nainá jè n̄achrjein k'e nga k̄jo'ik̄o k̄joajti-la nga jcha-la kós'ín kixi k̄oìndaàjìin Nainá nga tsjá-la k̄jo'in j̄nà x̄ita. ⁶ Nainá tsjá-la chjì-la mé k̄joa xi kis'iin nga jngoò ijngoò x̄ita. ⁷ Tsjá-la k̄joabinachon n̄ita mé n̄achrjein-ne j̄nà x̄ita xi n̄chihótsji k̄joajeya, k̄o n̄chihótsji nga jchaxkón, k̄o n̄chihótsji nga k̄ítsajnakon n̄ita mé n̄achrjein-ne ján ngajmì. Koiì k̄joa-la nga ndaà t̄jìn k̄joa xi n̄chis'ín nga k̄jit'aà n̄achrjein. ⁸ Tanga Nainá nga k̄o k̄joajti-la tsjá-la k̄jo'in j̄nà x̄ita xi kondra fi-la nga mìkiì 'nchréñjon xi k̄joa kixi. Tà k̄joa n̄chikón fit̄jngui-la. ⁹ Tseé k̄joa s'e-la k̄o tseé k̄jo'in s'e-la ngats'iì x̄ita xi ch'o s'ín, mats'iāk̄o ít̄jòn-ne j̄nà x̄ita judío, t̄ikoaá k̄o xi tax̄ki x̄ita xi mìtsà x̄ita judío. ¹⁰ Tanga j̄nà x̄ita xi ndaà s'ín, t̄joé-la k̄joajeya, ndaà jchaxkón, t̄ikoaá s'eé-la k̄joa'nchán inìma-la, mats'iāk̄o ít̄jòn-ne j̄nà x̄ita judío, t̄ikoaá k̄o xi tax̄ki x̄ita xi mìtsà x̄ita judío.

¹¹ Nainá mìkiì faájìin n̄ita yá x̄ita-ne, tà ngàsòn fik̄o yije. ¹² Ngats'iì j̄nà x̄ita xi mìkiì t̄jìin-la kó tsò k̄jotíxoma xi kiskii Moisés, k'e nga jé ótsji, chija-né nas'ín mìkiì kijtseè k̄jotíxoma-la Moisés. Koà j̄nà x̄ita xi ndaà t̄jìin-la k̄jotíxoma-la Moisés, k'e nga jé ótsji, k'oaá s'ín kojtso koni s'ín t̄ichja xi t̄ijè-ne k̄jotíxoma. ¹³ J̄nà x̄ita xi tà 'nchré-la k̄jotíxoma xi kiskii Moisés, mìtsà j̄nà xi x̄ita kixi nga nguixkón Nainá. J̄nà-né xi x̄ita kixi xi síkitasòn. ¹⁴ K'e nga j̄nà xi tax̄ki x̄ita xi mìkiì t̄jìin-la kós'ín t̄ichja k̄jotíxoma-la Moisés, sà k'oaá tà yaá n̄chrobájiin inìma-la nga k'oas'ín s'ín koni tsò k̄jotíxoma-la Moisés, yaá 'ya-la nga t̄ikoa t̄jìin inìma-la k̄jotíxoma xi ts'e nas'ín tsjìn-la ts'e Moisés. ¹⁵ K'e nga ndaà s'ín yaá 'ya-la nga t̄jìin inìma-la k̄joa xi síjé k̄jotíxoma-la Moisés; jè inìma-la okó k̄joa xi ndaà t̄jìn k̄o xi mìkiì ndaà t̄jìn; t̄ijè-ne k̄johítsjeèn-la sà k'oaá óngui k̄o sà k'oaá osik̄o. ¹⁶ K'oaá s'ín koma jè n̄achrjein k'e nga Nainá k̄oìndaàjìin ngats'iì jé xi t̄jì'ma-la x̄ita j̄jìin inìma-la; it'aà ts'e Jesucristo s̄indaàjìin, koni tsò 'én ndaà-la Nainá xi k̄joa ts'e Cristo xi 'an chjaya.

¹⁷ Ngaji xi x̄ita judío 'mì-lè; jè ma'ñót'aà takoìn k̄jotíxoma xi kiskii Moisés; 'ngaá ma takoìn it'aà ts'e Nainá nga si tsiji-né; ¹⁸ 'ya-né mé xi mejèn-la Nainá nga s̄ikitasoìn; ma-lè chjaàjìin mé k̄joa xi nguì ndaà t̄jìn koni s'ín okóya-lè K̄jotíxoma; ¹⁹ k'oaá s'ín n̄ikítsjiin nga t̄jngoò takoìn nga j̄i okoò-la ndiyá kixi x̄ita xi mìkiì machiya-la nga t̄ichjoà xkón k̄o k'oaá ma-lè nga j̄i n̄ihiseèn-la xi t̄j̄j̄nò k̄johítsjeèn-la. ²⁰ J̄i, k'oaá s'ín n̄ikítsjiin nga ma-lè okoòya-la xi tax̄ki x̄ita xi tsjìn-la k̄johítsjeèn; nga maestro 'mì-lè ts'e x̄ita xi chiba ma-la it'aà ts'e Nainá; nga t̄jìn-lè k̄joa chjine k̄o k̄joa kixi xi okó-lè it'aà ts'e K̄jotíxoma. ²¹ J̄i xi ma-lè okoòya-la x̄ita xi k̄j'eì, ¿mé-ne mìkiì okoòya-la xi t̄i yijo tsiji-ne? J̄i k'oaá s'ín nokjoàyi nga mìkiì ma s̄ichijé; j̄i, ¿mé-ne n̄ichijé-ne? ²² J̄i, k'oaá si nga mìkiì ndaà t̄jìn nga k̄joa chijngui s'iin x̄ita; j̄i, ¿mé-ne nga k'oa t̄is'ín 'nè-ne? J̄i, k'oaá si nga jtichii xkósòn; ¿mé-ne nga ingo bitjaàs'en-ne nga n̄ichijí tsojmi-la xkósòn? ²³ J̄i, 'ngaá takoìn nga ndaà t̄jìin-lè k̄joa ts'e k̄jotíxoma tanga, ¿a mìtsà t̄inachrekàngui Nainá nga mìkiì n̄ikitasòn-la koni s'ín t̄ichja k̄jotíxoma? ²⁴ K'oaá s'ín t̄ichja Xojon-la Nainá nga tsò: “K̄joa tsajòn-nò xi x̄ita judío 'mì-nò nga chjajno-la Nainá j̄nà xi tax̄ki x̄ita.”

²⁵ Tsà ndaà s̄ikitasoìn k̄jotíxoma xi kiskii Moisés, jè k̄joa ts'e circuncisión nga t̄jít'aà ch̄iba-lè, chjì-la-né; tanga tsà mìkiì s̄ikitasoìn, k'oaá ngaya-la koni tsà mìkiì t̄jít'aà ch̄iba-lè. ²⁶ J̄nà xi mìtsà x̄ita judío, nas'ín mìkiì t̄jít'aà ch̄iba-la koni x̄ita judío, tanga tsà kixi s̄ikitasòn k̄jotíxoma ts'e Moisés, Nainá skoétjò-né koni tsà t̄jít'aà ch̄iba-la. ²⁷ J̄nà x̄ita xi s̄ikitasòn k̄jotíxoma ts'e Moisés, nas'ín mìkiì t̄jít'aà ch̄iba-la yijo-la, j̄nà k̄oìndaàjìin-nò nga mìkiì n̄ikitasòn nas'ín t̄jít'aà ch̄iba-nò, nas'ín t̄jìn-nò xojon ts'e k̄jotíxoma-la Nainá. ²⁸ Jngoò xi x̄ita judío, mìtsà tà jè nga ndaà 'ya-la k̄joa xi s'ín; koà jngoò x̄ita xi t̄jít'aà ch̄iba-la k̄joa

ts'e circuncisión, mìtsà tà jè xi mochjeén nga tjit'aà chiba-la isò'nga yijo-la. ²⁹ Jè xi nguì xita judío, jè xi chjí-la koni s'ín tjin ijìn inima-la. Ko jè xi nguì tjit'aà chiba-la, jè xi chjí-la koni s'ín tjit'aà chiba-la ya ijìn inima-la. Kjoa koi, mìtsà ts'e kjotixoma xi xojon tjit'aà; ts'éé Inima Tsjeè-la Nainá. Jñà xi k'oas'ín síkitasòn, Nainá ndaà chja xi it'aà ts'e, nas'ín mìkiì ndaà chja xita xi kj'ejí.

3

Mé kjoa xi 'ñó chjí-la it'aà ts'e xita judío

¹ Tsà k'oaá s'ín tjin, ¿mé kjondaà xi isa tse tjin-la nga xita judío 'mì? Ko ¿mé chjí-la nga tjit'aà chiba-la? ² Kjin skoya chjí-la. Jè xi tjna ítjòn, jè-né nga jñà xita judío kjòngatsja 'én-la Nainá. ³ Jñà xita judío, nas'ín tjin i'nga xi mìkiì síkitasòn 'én xi kjòngatsja, ¿a koma sikjatjija-la kjoakixi-la Nainá nga mìkiì kítasòn koni s'ín kitsjaà tso'ba? ⁴ Majìn, mìkiì koma. Nainá, xita kixi-né, nas'ín xita ndiso ngats'ì xita xi tjin isò'nde; koni s'ín tíchja xojon nga tsò:

Mé-ne nga kàta'ya-la nga kixi kjoa 'én xi nokjoi sikijne-né k'e nga ya xi kohòngui-lè.

⁵ Tjin i'nga xita xi tsò: K'e nga ch'o 'nè, isaá ndaà 'ya-la kjoakixi-la Nainá. Tsà k'oas'ín tjin, ¿kó kixoán? ¿A kixón-ná nga mì kjoa kixi tís'ín Nainá nga kjo'in tsjá-ná? (Tsà kos'ín kixoán, jngoò kjohítsjeèn-la xi taxki xita titsanìkjeén.)

⁶ Tanga majìn, mì k'oaá s'ín tjin. Tsà mìtsà kixi s'ín Nainá nga kjo'in tsjá-ná, ¿kós'ín koma koìndaàjìn-la xita isò'nde?

⁷ Tikoáá tsà k'oa kítsò xita koi: “Tanga tsà kjoandiso-na okó nga jè kjoa kixi-la Nainá isa jeya kjna, ¿mé-ne k'oas'ín tísine-na nga xita jé tíyatakòn-na?”

⁸ Tikoáá-ne ch'o s'eén mé-ne nga kàtasakó-isa-ná kjondaà-la Nainá. Tjin xita xi kòtsò nga k'oaá tjin 'én xi okoòya; jè xi mejèn-la nga ch'o síkijna-na. Jñà xita xi kòtsò, ok'ín-la nga tjoé-la kjo'in xi Nainá tsjá.

Mé jé xi tjin-la ngats'ì xita

⁹ ¿Kó s'ín nìkítsjeèn? Jñà xi xita judío 'mì-ná, ¿a isaá ndaà xitaá koni jñà xita xi kj'ejí? Majìn, jyeé k'oaá kixan-nò, tà ngàsòn jé titsajnajñaá ngats'iaá xi xita judío 'mì-ná ko xi taxki xita. ¹⁰ Koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò:

Nijngoò xita tjin xi xita kixi, ni tsà tà jngoò.

¹¹ Nijngoò tjin xi machija-la, nijngoò tjin xi ótsji Nainá.

¹² Ngats'ì xita, saá xìn ndiyá kiì; ngats'ì nímée chjí-la kjoa xi s'ín; nijngoò xi ndaà s'ín, ni tsà tà jngoò.

¹³ Naxájtá-la, k'oaá kjoàn koni ngajo-la mik'en k'e nga táx'ajto; nijen-la nguì 'én ndisoó chja; 'én xi chja, k'oaá ngaya-la koni tsà xán-la ye.

¹⁴ Chjajno-la xita ko nguì koi 'én chja xi 'on ma-la inima-ná.

¹⁵ Mìkiì koña kjoa, nitoón sík'en xita.

¹⁶ Njta ñánda nga fi, síhima ko síkjesko xita xi kj'ejí.

¹⁷ Mìkiì beèxkon ndiyá ñánda tjin kjoa'nchán.

¹⁸ Mìkiì tsakjón-keè Nainá it'aà ts'e kjoa xi s'ín.

¹⁹ Jyeé 'yaá nga ngats'ì 'én xi tjit'aà kjotixoma ts'e Moisés, jñà chja-la ngats'ì xita xi ya fit'aà-la, mé-ne nga ngats'ì xita, mìkiì koma kichja nga kinchako yijo-la nga nguixkon Nainá; ngats'ì xita xi tjin isò'nde koìndaàjìn-la Nainá nga jcha-la nga jé tjin-la. ²⁰ Nijngoò xita xi kixi kjna nga nguixkon Nainá tà koi kjoa-la nga ndaà tísíkitasòn Kjotixoma ts'e Moisés. Nga jè Kjotixoma, tà k'oaá s'ín mochjeén nga bénojmiya-ná nga jé tjin-ná.

Kó síko-ná Nainá nga kixi kítsajnaá nguixkon jè

²¹ Tanga i'ndeji, Nainá okó-ná kós'ín s'ín Nainá nga xita kixi beètakòn-ná. Ko mìtsà kjoa ts'e Kjotíxoma nga bitasòn. Jñà xojon jchínga ts'e kjotíxoma-la Nainá ko ts'e xita xi kiichja ngajo-la Nainá k'oaá tís'ín bénojmiya-ná, ²² nga jñà xita k'e nga mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo, kixi bitsajna nguixkon Nainá. K'oaá s'ín síko yije kóhotjín xi mokjeiín-la. Nga ngats'ii xita ngásòn jé tjín-la, ²³ nga ngásòn ótsji jé-né; kjiin títsajnat'aàxìn-la Nainá ñánda nga jeya tíjna. ²⁴ Tanga Nainá, nga ndaà xita, kitsjaà kjotjò-ná kjondaà-la mé-ne nga kixi kitsajnaá nguixkon jè. Jè Jesucristo tsibíhjíti ngajo-ná jé-ná mé-ne nga kitsajnadeií-ná xi kjoa ts'e jé. ²⁵ Nainá kitsjaà ki'ndí-la koni jngoò kjotjò xi faáxìn jé-ná nga nguixkon Nainá k'e nga mokjeiín-ná it'aà ts'e Jesucristo, nga jè tsibíxteèn jní-la k'e nga k'en. Nainá k'oaá s'ín okóya-ná kós'ín tjín kjoakixi-la. Koií kjoa-la nga ngasa kjòtseé, Nainá, tíkoña kjoa-né, mìkiì nìton kitsjaà-la kjo'in xita koni s'ín ok'in-la jé xi tsohótsji. ²⁶ Tanga i'ndeji tí'ya-la nga it'aà ts'e Jesucristo tísindeàjiiin-la xita jñà kjoa-la jé xi kisichroba mé-ne nga kàta'ya-la Nainá nga xita kixi-né ko tikoáá tijè-ne Nainá xi kixi síkítsajna xita xi mokjeiín-la it'aà ts'e Jesús.

²⁷ ¿A 'ngaá koma takoán nga kixi titsajnaá nguixkon Nainá? Majìn, mìkiì 'nga koma takoán. Nga mìtsà koi kjoa-la nga kjotíxoma nìkitasoán. Jè-né nga mokjeiín-ná it'aà ts'e Jesús nga kixi síkítsajna-ná Nainá. ²⁸ K'oaá tsòya-ne ngats'ii kjoa koi nga Nainá síkixi xita k'e nga mokjeiín-la it'aà ts'e Jesús; mìtsà koi nga kjotíxoma ts'e Moisés síkitasòn.

²⁹ ¿A tà ts'eé xi xita judío Nainá? ¿A mìtsà tikoá ts'e xi taxki xita? Kjoa kixi-né, tikoáá ts'e-né xi taxki xita xi mìtsà xita judío. ³⁰ Nainá, tà jngoò ma xi kixi síkítsajna ngats'ii xita k'e nga mokjeiín-la it'aà ts'e Jesús. Ngásòn síko jñà xita judío xi tjít'aà chiba-la ko xi taxki xita xi mìkiì tjít'aà chiba-la. ³¹ Jè kjoa nga mokjeiín-ná it'aà ts'e Jesucristo, ¿a tíchahingui-né kjoa ts'e Kjotíxoma? Majìn, mìtsà tíchahingui; tà saá tímajngoò-ne koni jé xá xi tjín-la.

4

Abraham, mé-ne kixi tsibijna-ne nga nguixkon Nainá

¹ ¿Kó kixoán? ¿Mé kjoa kixi xi kisakò-la na'èn-jchá-kjiin-ná Abraham nga kixi tsibijna nguixkon Nainá? ² Na'èn-jchá-ná Abraham, tsà koií-la kjoa-la nga ndaà xá xi kis'iiin nga kixi tsibijna nguixkon Nainá, ok'ín-la nga jeya síkíjina yijo-la, tanga majìn nga nguixkon Nainá. ³ Nga k'oaá s'ín tíchja Xojon jchínga-la Nainá nga tsò: “Abraham, jè-né nga kòkjeiín-la it'aà ts'e Nainá; k'oaá ma-ne nga kiskoétjò Nainá nga xita kixi kitsò-la.” ⁴ Jngoò xita xi síxá, jè ton xi tjoé-la, mìtsà tà kjotjò tjoé-la; jè chjí-la nga síxá. ⁵ Tanga jé xita xi mìtsà xá-la ma'ñót'aà takòn, tanga mokjeiín-la it'aà ts'e Nainá xi kixi síkítsajna xita xi jé tjín-la, xita jè, Nainá k'oaá s'ín skoétjò nga xita kixi tsò-la. ⁶ Jè xitaxá ítjòn xi ki'mì David k'oaá tís'ín kiichja nga tsja s'e-la xita xi Nainá kjoétjò nga xita kixi tsò-la; Nainá mì tì kindá s'ín-ne nita mé xi s'ín. ⁷ David kitsò: Mé tà ndaà-la jñà xita xi jye kichàat'aà-la kjoa ch'o-la ko xi jye títsa'ma jé-la.

⁸ Mé ta ndaà-la jñà xita xi mì tì kindá s'ín-ne Nainá kjoa ts'e jé-la.

⁹ Jè kjondaà jè, ¿a tà ts'eé xita judío xi tjít'aà chiba-la? ¿A xi tikoáá ts'e-né xi taxki xita xi mìkiì tjít'aà chiba-la? Jye okixan nga jé xita jchínga Abraham, k'e nga kòkjeiín-la it'aà ts'e Nainá, kiskoétjò-né nga xita kixi kitsò-la. ¹⁰ ¿Kós'ín komà nga kiskoétjò Nainá Abraham nga xita kixi kitsò-la? ¿A k'e-né nga jye tjít'aà chiba-la? ¿A xi k'e-né nga tikj'eè tjít'aà chiba-la? Majìn, k'e-né nga tikj'eè tjít'aà chiba-la. ¹¹ Abraham, k'e nga jye kiskoétjò Nainá nga xita kixi kitsò-la, iskaán kisit'aà chiba-la koni jngoò chiba xi okó nga jye xita kixi nga kòkjeiín-la it'aà ts'e Nainá k'e nga tikj'eè tjít'aà chiba-la. K'oaá komà-ne nga

xita jchínga kitsò-la Abraham ngats'iì xita xi mokjeiín-la it'aà ts'e Nainá nas'ín mìkìi tjit'aà chiba-la. ¹² Abraham, tikoáá xita jchínga-la-né jña xita judío xi tjit'aà chiba-la, tanga mìtsà tà koií kjoa-la nga tjit'aà chiba-la, tikoáá koi-né nga ya tjímatjngui-la nga mokjeiín-la it'aà ts'e Nainá, koni s'ín kòkjeiín-la Abraham k'e nga tikj'eè tjit'aà chiba-la.

¹³ Nainá, k'oaá s'ín kitsjaà-la tso'ba Abraham kò ngats'iì xita tje-la, nga jè kongatsja isò'nde; mìtsà koi kjoa-la nga Kjotíxoma kisikitasòn, jè-né nga kòkjeiín-la koni s'ín kùichja Nainá, k'oaá ma-ne nga xita kixi kitsò-la. ¹⁴ Tsà tà jña tjoé-la kjondaà xita xi síkitasòn Kjotíxoma, tsà k'oaá s'ín tjin kjoa, nimé-là chjí-la nga mokjeiín-ná it'aà ts'e Nainá; tikoáá mì-là kii kítasòn koni s'ín kitsjaà tso'ba Nainá. ¹⁵ K'e nga tjin Kjotíxoma, kjo'iín sinè-ná; tanga tsà tsjin kjotíxoma, nimé tjin xi kotonè-la kjotíxoma.

¹⁶ Jña xita, nga mokjeiín-la it'aà ts'e Nainá tjoé-la kjondaà koni s'ín kitsjaà-la tso'ba Nainá jè Abram. Nainá tsjá kjotjò kjondaà koi mé-ne nga jcha-ná nga kixi kjoa nga kítasòn it'aà ts'e ngats'iì tje-la Abraham. Mìtsà tà jña tjoé-la xita judío xi tje-la Abraham nga tjin-la kjotíxoma; tikoáá tjoé-la jña xita xi mìtsà xita judío xi tikoáá tje-la Abraham ma koií kjoa-la nga mokjeiín-la koni s'ín kòkjeiín-la Abraham. K'oaá ma-ne nga jè Abraham, xita jchínga-ná ma ngats'iaá ¹⁷ nga nguixkon Nainá. Koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: “Kjin naxandá xita xi jye kisíngatsja-lè xi xita jchínga tsò-lè.” Abraham, kòkjeiín-la it'aà ts'e Nainá xi ma-la síkjaáya-la xita xi jye k'en xi tikoá tsjá 'én-la koni tsà jye tsitasòn kjoa xi kj'eè bitasòn.

¹⁸ Xita jchínga Abraham kòkjeiín-la koni kitsò-la Nainá; kiskoña kjoa-né nas'ín mìkìi tjiín-la kós'ín koma nga kítasòn. K'oaá s'ín komà nga kjin naxandá xi xita jchínga tsò-la, koni s'ín kitsjaà-la tso'ba Nainá nga kitsò-la: “K'oaá s'ín kjin jchán koma tje-lè.” ¹⁹ Abraham, mìkìi kjòhindaà koni s'ín kòkjeiín-la it'aà ts'e Nainá, nas'ín kos'ín beè-la ikon nga mì tì mé chjí-la yijo-la nga jye 'ño xita jchínga; jyeé kjomeè jngoò sindo nó tjin-la; Sara xi chjoón-la, tikoáá chjoón 'ndi-né; mì tì kii koma s'e-la ixti. ²⁰ Abraham, mìtsà jò tsi'beé-la ikon koni s'ín mokjeiín-la 'én xi kitsjaà-la Nainá. Tà isaá 'ño tsi'beé-la ikon nga ndaà kòkjeiín-la. 'Ñó jeya kisikijna Nainá. ²¹ Abraham, nguì ndaà tíjngoò ikon nga Nainá tjin-la nga'ño nga komaá-la sikkitasòn yije kòhotjin kjoa koni s'ín kitsjaà-la tso'ba. ²² K'oaá ma-ne Nainá, k'e nga kijtseeè nga ndaà mokjeiín-la Abraham, kiskoétjò nga xita kixi kitsò-la.

²³ Mìtsà tà it'aà ts'e Abraham kitjei xojon jè nga Nainá kiskoétjò nga xita kixi tsò-la. ²⁴ Tikoáá it'aà tsaján kitjei nga Nainá skoétjò-ná nga ngásòn xita kixi kító-ná koi kjoa-la nga mokjeiín-ná it'aà ts'e Nainá, jè xi kisikjaáya-la Na'èn-ná Jesucristo it'aà ts'e kjoabiyaá. ²⁵ Kjòngatsja xita nga kisik'en Jesús jè ngatji-la jé-ná; tikoáá jaáya-la mé-ne nga kixi kítsajnaá nguixkon Nainá.

5

Mé kjondaà xi sakó-ná nga jye xita kixi tsò-ná Nainá

¹ K'e nga jye xita kixi 'mì-ná nga mokjeiín-ná it'aà ts'e Nainá, jyeé 'nchán titsajnaoá Nainá it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo. ² Jè Cristo tsjá-ná nga s'e-ná kjondaà jè, nga mokjeiín-ná it'aà ts'e. Jè kjondaà jè, 'ño ndaà tjiín inima-ná; matsjaá-la inima-ná nga chiña kjoaá nga tikoá s'e-ná kjoajeya-la Nainá. ³ Mìtsà tà koi kjoa nga matsja-ná, tikoáá matsja-ná k'e nga mé kjo'in xi otojñaá. K'e nga kjo'in otojñaá, yaá sakó-ná nga'ño nga tseejta s'eén inima-ná. ⁴ K'e nga tseejta s'eén inima-ná, yaá sakó-ná nga ndaà kítjoáá; tsà nga ndaà kítjoáá, tikoáá yaá sakó-ná nga skóña kjoa inima-ná kjondaà xi tsjá Nainá. ⁵ Jè kjoa xi chiña-lá nga tíjngoò takoán, mìkìi masobà-ná nga mìkìi kítasòn; jè Nainá

jyee ndaà kisikíjnajiin inima-ná kjotjòcha-la it'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá xi kitsjaà-ná.

⁶ K'e nga kichóya nachrjein, Cristo, k'en ngajo-ná jñá xi xita jé 'mì-ná, koií kjoa-la nga tsjin-ná nga'ño nga ma bitjokàjñaá jé-ná. ⁷ Mì-là yá xita tjin xi kiyátji ngajo-la jngoò xita kixi, tanga tsà koi nachrjein-la tsà tjin jngoò xi kò'ño ikon nga kiyátji ngajo-la jngoò xi 'ño ndaà xita. ⁸ Tanga jè Nainá okó-ná nga 'ño tsjakeè-ná nga jè Cristo k'en ngajo-ná, k'e nga tákó xita jé 'mì-ná. ⁹ I'ndeì nga jye xita kixi tsò-ná Nainá nga jè Cristo tsibíxteèn jní-la k'e nga k'en ngajo-ná, isaá 'ño tíkixi kjoa nga it'aà ts'e Cristo kitjokàjñaá kjo'in jè nachrjein k'e nga sikkasén kjoiti-la Nainá. ¹⁰ K'e nga kondra titsajna-lá Nainá, jè Ki'ndí-la kisikijne 'nchán kjoa k'e nga k'en. I'ndeì, k'e nga jye ndaà chibà-ná, isaá 'ño tjikixi kjoa nga kitjokàjñaá kjo'in it'aà ts'e Cristo nga jè tijnakon-né. ¹¹ Mitsà tà jñá kjoa koi, tikoáá 'ño matsja-ná it'aà ts'e Nainá koni s'in kisikò-ná it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo nga it'aà ts'e Cristo 'nchán titsajna-kooá Nainá nga jye kichibàndaà-aná.

¹² K'e nga jahas'en jé isò'nde, jngoò xita xi ki'mì Adán tsohótsji jé, ikjoàn k'en; k'oaá s'in komà nga kjòts'ia nga biyaà yije kóhotjin xita, koií kjoa-la nga jé ótsji yije kóhotjin. ¹³ K'e nga tikj'eè tjoé-la Kjotixoma Moisés, xita xi tjin isò'nde jyee tjin yije-la jé. Tanga mìkì ma kindá jé-la k'e nga tsjin kjotixoma. ¹⁴ Tjen-ne nachrjein ts'e Adán skanda ts'e Moisés, tjinè-la nga kiyá yije xita kóhotjin nas'in mì k'oaá tjin jé xi tsohótsji koni kis'iin Adán nga kisikatonè-la okixi xi kitsjaà-la Nainá. Adán, jè ngaya-la [Cristo] xi iskan j'ii.

¹⁵ Tanga jé xi tsohótsji Adán, mìkì mangàsòn koni jè kjondaà xi Nainá tsjá; nga tà jè ngatji-la jé xi tsohótsji xi tà jngoò xita, k'oaá ma-ne nga kjìn xita biyaà; tanga isaá 'ño tse kjondaà tjin-la Nainá nga kjìn xita machikon-t'in kjotjò xi tsjá Nainá it'aà ts'e xi tà jngoò xita xi 'mì Jesucristo. ¹⁶ Jé xi tsohótsji xi tà jngoò xita, mìkì mangàsòn koni jè kjondaà xi Nainá tsjá. K'e nga kisakò jé ítjòn, Nainá kitsjaà okixi nga tsibinè-la kjo'in ngats'ii xita. Tanga k'e nga jye kjìn jé tsohótsji xita, j'ii kjondaà-la Nainá nga kixi kítsajna xita nguixkon Nainá. ¹⁷ Jè ngatji-la jé-la xi tà jngoò xita, tjinè-la nga kiyá xita. Tanga i'ndeì, isaá 'ño tjikixi kjoa nga it'aà ts'e xi tà jngoò xita xi 'mì Jesucristo, tji'nde-la nga jeya kítsajnakon jñá xita xi 'ño tse kjondaà-la Nainá kjoé, kò xi 'ño tse kjotjò tjoé-la nga kixi kítsajna nguixkon Nainá.

¹⁸ Jè kjoa-la jé xi tsohótsji xi tà jngoò xita kisinè-la kjo'in ngats'ii xita, tanga jè kjoa kixi xi kis'iin Jesucristo tikoáá kixi kisikítsajna ngats'ii xita nga kítsajnakon nguixkon Nainá. ¹⁹ Jè kjoa-la nga mìkì kii'nchréñijon-la Nainá xi tà jngoò xita xi 'mì Adán, k'oaá ma-ne nga kjìn xita kisakò jé-la. Tanga jè kjoa-la nga kii'nchréñijon-la Nainá xi tà jngoò xita xi 'mì Jesucristo, kjìn xita xi kixi kítsajna nga nguixkon Nainá.

²⁰ J'ii Kjotixoma-la Moisés mé-ne nga ndaà ki'ya-la nga isa 'ño isa 'ño tís'e jé; tanga k'e nga isa tse jé tísakò, isaá 'ño tse kjondaà-la Nainá j'ii. ²¹ Nga sa ítjòn, jè kjoa ts'e jé tsatixoma-la xita, mé-ne nga kisakò-la kjoabiyaà xita; tanga i'ndeì, k'oaá tís'in kàtatixoma kjondaà-la Nainá k'e nga kixi síkítsajna xita nga nguixkon Nainá mé-ne nga s'e-la kjoabinachon nita mé nachrjein-ne xi it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo.

6

Mé-ne nga jé kjoa ts'e jé, mì tì mé nga'ño tjin-la nga jé kotixoma-ná

¹ ¿Kó kixoán? ¿A ndaà tjin nga kinchátsji-jé-isa mé-ne nga isa tse kjondaà tsjá-ne Nainá? ² Majìn, mì kii tì k'oa s'en-ná. Jyee titsajnat'aaxìn-lá kjoa ts'e jé koni tsà jye k'eén xi it'aà ts'e; mì tì kii koma ya kítsajnajjìn-isaá kjoa ts'e jé.

³ ¿A mìtsà jye tíjìn-nò k'e nga komà bautizar it'aà ts'e Cristo ngats'iaá nga tikoà ya tìtsakjoòkoaá k'e nga k'en? ⁴ K'e nga ma bautizar xita, k'oaá s'ín ngaya-la koni tsà ya sihiìin-t'aà-là Cristo k'e nga k'en. Koni s'ín jaáya-la Cristo it'aà ts'e nga ñó-la Nainá xi 'ño jeya tíjna, k'oaá tìs'ín mochjeén nga kos'ín sijchá yijo-ná nga kijnakon xitse ìjngoò k'aá.

⁵ Koni s'ín tìtsakjoòkoaá Cristo k'e nga k'en, jña k'oaá tìs'ín kjoáya-ná koni s'ín jaáya-la jè. ⁶ Tíjìn-ná nga jè kjoa jchínga-ná koni s'ín ki'né nga isa kjòtseé, yaá kisit'aà krò-la Cristo mé-ne nga kàtachija-ne nga ñó-la yijo jé-ná nga mì tì jé kjotíxoma-isa-ná. ⁷ Jngoò xita xi jye k'en, jyeé tíjnandeí kjoa ts'e jé. ⁸ Nga ya k'en-koaá Cristo, mokjeíin-ná nga tikoà ya kìtsajnaakoaá. ⁹ 'Ya-ná k'e nga jaáya-la Cristo k'e nga k'en, nì tì jngoò nachrjein kiyá ìjngoò k'a-ne. Mì tì mé nga ñó tíjn-la kjoabiyaà nga jè kotíxoma-la. ¹⁰ K'e nga k'en Cristo, jngoò k'a k'en xi kjoa ts'e jé-ná; i'ndeí nga ìjngoò k'a tíjnakon-né koií kjoa tíjnakon-ne nga jeya síkijna Nainá. ¹¹ Jño, k'oaá tìs'ín tìkítseén koni tsà jye k'eèn xi kjoa ts'e jé; tìtsajnakon-nò xi kjoa ts'e Nainá nga ya tìtsajnaako Na'èn-ná Jesucristo.

¹² Koií kjoa-la, mì tì kii bìi'nde-là yijo jé-nò nga jè kjoa ts'e jé kotíxoma-nò k'e nga kjo'ño s'ín-nò nga nìkitasòn-là kjoa xi ch'o tíjn xi síjé yijo-nò. ¹³ Kì ya òngatsja yijo-nò kjoa ts'e jé nga jè jé síkjeén nga ch'o 'nè, ta saá jè Nainá tìngatsja yijo-nò koni jngoò xita xi jye jaáya-la it'aà ts'e kjoabiyaà. Nainá tìngatsja yijo-nò nga kàtasíkjeén kjoa xi kixi tíjn. ¹⁴ Kjoa ts'e jé, mì tì mé nga ñó tíjn-la nga jè kotíxoma-nò nga mìtsà kjoa ts'e kjotíxoma-la Moisés tìtsajnajñoò; kjondaà-la Nainá tìtsajnajñoò.

¹⁵ ¿Kó bixoán? ¿A ndaà tíjn nga kìnchátsji jé isaá nga kjondaà-la Nainá tìtsajnajñaá nga mìtsà kjoa ts'e kjotíxoma tìtsajnajñaá? Majìn, mìkii ndaà tíjn. ¹⁶ Ndaà tíjìn-nò tsà ya sìngatsja yijo-nò ts'e xita xi bìtje chí'nda nga jè nìkitasòn-là, chí'nda-la komaà ts'e xita jè. Kjo'ño tíjn-ne nga jè síkitasòn-là. K'oaá s'ín tíjn, tsà chí'nda-la jé komaà nga jè síkitasòn-là, kiyá-nò; tanga tsà chí'nda-la Nainá komaà nga jè síkitasòn-là, kixií kìtsajnaà nguixkon jè. ¹⁷ Jño, nga isa kjòtseé, k'oaá s'ín kinìkitasòn-là kjoa ts'e jé koni tsà jngoò chí'nda, tanga i'ndeí, ndaà chjí-la Nainá nga kò inìma-nò ndaà nìkitasòn koni s'ín ngui ndaà tíjn 'én kixi xi kis'enojmí-nò. ¹⁸ I'ndeí jyeé tìtsajnandeí-là kjoa ts'e jé; chí'nda ts'e kjoakixi-nò; tíjnè-nò nga síkitasòn koni s'ín síjé kjoakixi. ¹⁹ Koi 'én tìchjàko-nò xi mìtsà 'in chja koií kjoa-la nga indaà tíjn takòn; mìkii ndaà machiya-nò kjoa ts'e Nainá. Koni s'ín ki'né nga isa kjòtseé nga ya kinìngatsja yijo-nò it'aà ts'e ngats'ii kjoach'o xi tíjn nga jè tsatíxoma-nò koni xita chí'nda; i'ndeí k'oaá tìs'ín tìngatsja yijo-nò it'aà ts'e kjoa kixi mé-ne jè kjoa kixi kàtatíxoma-nò koni chí'nda xi tsjeé tìtsajna nga nguixkon Nainá.

²⁰ K'e nga kjoa ts'e chí'nda-la jé tìtsajnajñoò, mìkii tìtsanìkitasòn-là kjoakixi-la Nainá. ²¹ Tanga, ¿mé xi kisakò-nò kjoa ts'e jé? I'ndeí tà masobà-nò kjoa koi; tà yaá fiko-ná ñánda tíjn kjoabiyaà. ²² I'ndeí nga jye tìtsajnandeí-là xi kjoa ts'e jé, chí'nda-la Nainá ma; kjondaà xi sakó-nò jè-né nga tsjeé tìtsajnaà nga nguixkon Nainá. Xi fehet'aà-ne, s'e-nò kjoabinachon nita mé nachrjein-ne. ²³ Chjí xi tíjn-la kjoa ts'e jé, kjoabiyaà-né. Tanga kjotjò xi tsjá Nainá, kjoabinachon-né nita mé nachrjein-ne nga ya tìtsajnaakoaá Cristo Jesús xi Na'èn-ná ma.

7

Kó s'ín ma fehet'aà nga ñó-la jè kjotíxoma

¹ Jño, xi 'ndseé chibà, tìchjàko-nò xi jyeé tíjìn-nò kós'ín tìchja kjotíxoma; 'ya-nò nga tíjn-la nga ñó jè kjotíxoma kós'ín otíxoma-la xita k'e nga tìtsajnakon-isa skanda k'e nga kiyá. ² K'oaá ngaya-la jngoò chjoón xi tíjn-la

x'in, k'oaá tsò kjotíxoma nga mìkiì koma tsjín xíkjín k'e nga tákó títajnakon ingajò. Tanga tsà jè x'in kiyá, jè chjoón, jye tijnandeí it'aà ts'e kjotíxoma xi ts'e kjoabixan. ³ Jè chjoón, k'e nga tsà tákó tijnakon x'in-la, tsà kjeíí x'in kixan-ko, kjoa chijnguí tís'in; tanga tsà jye k'en x'in-la, jè chjoón, jyeé tijnandeí xi kjoa ts'e kjotíxoma jè; komaá kixan-ko ìjngoò k'a-ne xi kjeíí x'in. Mì tì kjoa chijnguí tís'in-ne.

⁴ Jñò ndí 'ndsè, k'e nga k'en-kjoòkòò Cristo, yaá k'en it'aà ts'e nga'ño-la kjotíxoma, mé-ne nga ya kinókjoa-nò it'aà ts'e Cristo xi jye jaáya-la ts'e kjoabiyaà nga k'oas'in kàta'ya-la it'aà tsaján jè kjondaà xi sasén-la Nainá. ⁵ K'e nga tisa ya tjaajñaá kjoa xi tjin isò'nde, jè kjotíxoma tsibít'in-ná mé-ne nga jña kjoa ch'o xi síjé yijo-ná, isa 'ño ch'o kisixájin yijo-ná; k'oaá komà-ne nga kisakò-ná kjoabiyaà. ⁶ Tanga i'ndeí jyeé títajnandeí-lá kjoa ts'e kjotíxoma. Jyeé k'eén it'aà ts'e kjoa xi bít'aà'ño-ná, mé-ne nga koma sixá-lá Nainá xi kjoa xitse koni s'in okóya-ná Inima Tsjeè-la Nainá. Mìtsà k'oas'in sixá-lá koni s'in tjin kjoa jchínga xi tjit'aà xojon.

⁷ ¿Kó kixoán xi kjoa ts'e kjotíxoma? ¿A ch'o tjin? ¿A kjoa ts'e jé-né? Majìn, ndaà tjin. Tanga 'an, tsà mìkiì kijtseèxkoan kjoa ts'e kjotíxoma, tikoáà mì-là kiì kijtseè kjoa ts'e jé. Mì-là kiì kisijin-na nga mìkiì ndaà tjin nga 'an fahajin-na tsojmì xi mìtsà ts'an, tsà jè kjotíxoma mì k'oaá s'in bénojmì nga tsò: “Kì jì nìkjaajin tsojmì xi mìtsà tsiji.” ⁸ Kjoa ts'e jé, yaá kisakò-la nga'ño it'aà ts'e kjotíxoma; k'oaá komà-ne nga isa 'ño jahajin-na tsojmì xi mìtsà ts'an. Tanga tsà tsjin kjotíxoma, tsjin-la nga'ño kjoa ts'e jé. ⁹ K'e nga sa kjòtseé, kjeè kiì bexkoan kjotíxoma. Tanga k'e nga kijtseèxkoan kjotíxoma, kjoa ts'e jé, isaà ndaà kis'e-la nga'ño; kjoabiyaà kisakò-na. ¹⁰ Kjoa ts'e kjotíxoma, tjinè-la nga kjoabinachon tsjá-na, tanga tà saá kjoa biyaà kitsjaà-na. ¹¹ Kjoa ts'e jé, yaá kisakò-la nga'ño it'aà ts'e kjotíxoma nga kiskoònachan-na, k'oa kisik'en-na.

¹² K'oaá s'in tjin nga jè Kjotíxoma, tsjeè-né; koni s'in otíxoma jña 'én xi tjit'aà, tsjeè-né, kixi-né, koa ndaà-né. ¹³ ¿Kó bixón? ¿A jè kjoa ts'e kjotíxoma xi ndaà tjin xi kisik'en-na? Majìn, mìtsà koi kjoa-la. Kjoa ts'e jé-né. K'oaá s'in ki'ya-la nga kixi kjoa nga jé-né. It'aà ts'e kjotíxoma xi ndaà tjin, jè kjoa ts'e jé kisakò-la nga'ño nga kisik'en-na, mé-ne nga ki'ya-la it'aà ts'e kjotíxoma nga 'ño ch'o tjin xi kjoa ts'e jé.

Kó tsò xita xi otíxoma-la kjoa ts'e jé

¹⁴ Kjoa ts'e kjotíxoma, 'ya-ná nga kjohítsjeèn ts'e Inima Tsjeè-la Nainá; tanga 'an, yijo jé tsohoya; yijo-na yaá kjòngatsja kjoa ts'e jé nga jè otíxoma-na. ¹⁵ Mìkiì fíya-na mé kjoa xi s'iaàn. Kjoa xi ndaà tjin xi mejèn-na nga s'iaàn mìkiì koa s'iaàn. Tà saá jña kjoa xi mìkiì sasén-na sikitasoàn. ¹⁶ K'e nga k'oa s'iaàn jña kjoa xi mìkiì mejèn-na, k'oaá xan nga tjkixi kjoa nga ndaà tjin koni s'in tíchja kjotíxoma. ¹⁷ K'e nga k'oa s'iaàn nga otsjià jé, mìtsà 'an xi k'oa s'iaàn, jè kjoa ts'e jé xi tjin-na bít'in-na. ¹⁸ 'An xi xita isò'nde 'mì-na, be-ná nga mìkiì ndaà tjin kjoa xi tjin yijo-na. Mejèn-na nga ndaà s'iaàn, tanga mìkiì sakò-na kó s'in s'iaàn kjoa xi ndaà tjin. ¹⁹ K'e nga mejèn-na ndaà s'iaàn, mìkiì sikitasoàn; tà saá koi sikitasoàn kjoa xi ch'o tjin xi majìn-na nga koa s'iaàn. ²⁰ K'e nga k'oas'in sikitasoàn kjoa xi ch'o tjin xi majìn-na nga koa s'iaàn, mìtsà 'an xi k'oa s'iaàn, jè kjoa ts'e jé xi tijnajin-na xi k'oas'in.

²¹ Jngoò kjoa matsji-na nas'in mejèn-na nga ndaà s'iaàn, tà saá tà koi sakò-na kjoa xi ch'o tjin. ²² Xi jjin inima-na matsja-na it'aà ts'e Kjotíxoma-la Nainá. ²³ Tanga tjin ìjngoò kjoa xi tísixájin yijo-na xi mìkiì tsjá'nde-na nga ndaà s'iaàn; jè kjoa ts'e jé kjaán-kjoò kjohítsjeèn-na xi mejèn-la nga ndaà s'iaàn. Kjoa ts'e jé xi tísixájin yijo-na síkijne-na nga ch'o s'iaàn.

²⁴ Ima xó-na 'an; ¿yá xi s̄ikíjnandeí-na it'aà ts'e yijo jé-na xi kjoabiyaà tjín-la? ²⁵ Ndaà chjí-la Nainá nga it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo s̄ikíjnandeí-ná kjoa ts'e jé.

Nga jñà 'én xi kotíxan-nò nga 'an, ya jjiìn kjohítsjeèn-na mejèn-na s̄ikitasoàn kjotíxoma-la Nainá, tanga ya jjiìn yijo jé-na, tà saá kjoa ts'e jé s̄ikitasoàn.

8

Mé kjondaà xi sakó-ná k'e nga k'oas'ín títsanjchá yijo-ná koni s'ín mejèn-la Inima Tsjeè-la Nainá

¹ Tanga i'ndeí, jñà xita xi ya títsajnakjoòko Cristo, mì tì mé kjo'in sinè-la, jñà xita xi mì k'oaa s'ín nchisíjchá yijo-la koni tjín jé xi síjé yijo-la; tà saá k'oaa s'ín nchisíjchá yijo-la koni s'ín mejèn-la Inima Tsjeè-la Nainá. ² Jè nga'ño-la Inima Tsjeè-la Nainá xi s̄ikítsajnakon-ná nga ya títsajnakjoòkoaá Cristo; kò tije-ne nga'ño xi kisikítsajndeí-ná it'aà ts'e nga'ño-la kjoa ts'e jé kò it'aà ts'e kjoabiyaà. ³ Kjotíxoma ts'e Moisés mìkiì kichìkjoa-la nga s̄ikítsajndeí-ná it'aà ts'e jé, nga tsjin-la nga'ño, koi kjoa-la nga jè yijo-ná síjé jé xi tjín isò'nde. Tanga Nainá kichìkjoaa-là nga kisikasén Ki'ndí-la koni jngoò xi xita isò'nde xi yijo kis'e-la koni jñà xi xita jé 'mì-ná. Ki'ndí-la kitsjaà kjotjò yijo-la nga k'en xi kjoa ts'e jé-ná. Nainá k'oaa s'ín kis'iìn nga jngoò k'a kisikjehet'aà kjoa ts'e jé xi tjín-la yijo-ná. ⁴ Nainá k'oaa s'ín kis'iìn mé-ne nga it'aà tsaján kàtitasòn-ne jè kjoa kixi xi ts'e kjotíxoma, jñà xi mì k'oaa s'ín títsanjchá yijo-ná koni tjín jé xi síjé yijo-ná, nga k'oas'ín títsanjchá yijo-ná koni s'ín mejèn-la Inima Tsjeè-la Nainá.

⁵ Jñà xita xi k'oaa s'ín koni tjín xi síjé yijo-la, k'oaa tjín kjoa xi nchisíkítsjeèn; tanga jñà xi k'oaa s'ín koni s'ín tjín xi síjé Inima Tsjeè-la Nainá, k'oaa tjín kjoa xi nchisíkítsjeèn. ⁶ Jñà xita xi k'oas'ín nchisíkítsjeèn koni tjín xi mejèn-la yijo-la, kjoabiyaà tjín-la. Tanga jñà xita xi k'oas'ín nchisíkítsjeèn koni s'ín mejèn-la Inima Tsjeè-la Nainá, tjín-la kjoabinachon kò kjoa'nchán. ⁷ Xita xi tà koi kjoa nchisíkítsjeèn koni tjín kjoa ch'o xi síjé yijo-la, kondra ts'e Nainá-né koi kjoa-la nga mìkiì s̄ikitasòn kò mìkiì chikjoa-la nga s̄ikitasòn kjotíxoma-la Nainá. ⁸ Jñà xita xi k'oas'ín s'ín koni tjín xi síjé yijo-la, mìkiì ma-la s'ín koni s'ín sasén-la Nainá.

⁹ Tanga jñò, mì tì k'oaa 'nè-nò koni tjín xi síjé yijo-nò; k'oaa s'ín títsa'nè koni tjín xi síjé Inima Tsjeè-la Nainá, nga jè tijnajiìn inima tsajòn Inima Tsjeè-la Nainá. Jñà xita xi tsjin-la Inima Tsjeè-la Nainá xi kitsjaà Cristo, mìtsà xita ts'e Cristo. ¹⁰ Tanga tsà yaá tijnajiìn inima tsajòn Cristo, inima tsajòn tijnakon-né nga xita kixi 'mì-nò nga nguixkon Nainá, nas'ín k'oas'ín tjinè-la nga kiyá yijo-nò xi kjoa ts'e jé. ¹¹ Jè Nainá xi kisikjaáya-la Jesucristo it'aà ts'e kjoabiyaà, tsà ya tijnajiìn inima-nò jè Inima Tsjeè-la, k'oaa tjs'ín s̄ikítsajnakon ijnngoò k'a yijo-nò xi kjoa ts'e kjoabiyaà it'aà ts'e nga'ño-la Inima Tsjeè-la Nainá xi tijnajiìn inima tsajòn.

¹² K'oaa ma-ne, jñà xi 'ndseé chibá, tjna jngoò xi tjinè-ná nga s̄ikitasòn-lá, tanga mìtsà jè yijo-ná s̄ikitasòn-lá; mì tì kiì k'oas'ín s'en-ná koni tjín kjoa ch'o xi síjé yijo-ná. ¹³ Tsà tákó k'oaa s'ín s'een nga ya onguít'aà-là kjoa xi ch'o mejèn-la yijo-nò, kiyá-nò. Tanga tsà koi'nde-la Inima Tsjeè-la Nainá nga jngoò k'a s̄ikijne-la kjoa xi ch'o mejèn-la yijo-nò, kitsajnakon-nò.

¹⁴ Jñà xita xi jè Inima Tsjeè-la Nainá okó-la ndiyá, jñà-né xi ixti-la Nainá 'mì. ¹⁵ Jè Inima Tsjeè xi kitsjaà-nò Nainá mìtsà taxki inima ima xi kjo'ño s'ín-nò koni jngoò ch'inda xi ts'e jé nga ma-la bíxkón-nò; tà saá jè Inima xi kitsjaà-ná Nainá skoétjò-ná nga ixti-la komaá, tije-ne Inima Tsjeè-la Nainá bénojmiya-ná nga ma nokjoà-lá Nainá nga Ndí Apa 'mì-lá. ¹⁶ Jè Inima Tsjeè-la

Nainá tsjá kixi-lá 'én inima tsaján nga ixti-lá Nainá 'mì-ná. ¹⁷ K'e nga jye ixti-lá maá, tikoáá tsaján-ná kjotjò-lá Nainá xi jye k'oas'ín kitsjaà tso'ba nga tsjá-ná; tañaá tjoékjò-ná kò Cristo nga tikoá kò jè titsanìkjaán kjo'in mé-ne nga jeya kitsajna-kò-ná Cristo.

¹⁸ An, k'oaá xan nga kixi kjoa, koni tjín kjo'in xi titsanìkjaán i'ndeì mikiì mangàsòn koni tjín kjoajeya-lá Nainá xi s'e-ná k'e nga koma iskan. ¹⁹ Jñà tsojmì xi Nainá tsibíndaà, 'ñó nchikoña kjoa nga mejèn-lá skoe nachrjein k'e nga Nainá jngoò k'a ndaà kòkò kó kjoàn xi ixti-lá ma. ²⁰ Jñà tsojmì xi tsibíndaà Nainá, jngoò k'a its'oòn-jìin koni s'ín tjínè-lá nga kochjeén nga sa ítjòn; mìtsà kjotsja ts'e isò'nde nga k'oas'ín komàt'in; koi-né nga jè Nainá k'oaá s'ín kiskoòsòn-lá; tanga i'ndeì jñà xi tsibíndaà Nainá nchikoñaá-lá ²¹ nga kjoìi nachrjein k'e nga tikoá kitsajna-ndeì xi tsibíndaà Nainá nga mì tì kii kits'ón-jìin-ne; Nainá jeya sikkitsajna-ndeì jngoò k'a-ne koni s'ín sikkò ixti-lá. ²² Ya-ná ngats'ìi xi Nainá tsibíndaà, skanda i'ndeì, nchitsiné-né, kjo'in nchisìkjeín koni jngoò chjòon xi ki'ndí tí'beé. ²³ Mìtsà tà koi xi tjín isò'nde xi tsiné; tikoáá jñà xi jye tjín-ná Inima Tsjeè-lá Nainá koni jngoò kjondaà xi tjein kitjòé ítjòn-ná, tikoáá tsiné-ná nga kjo'in titsanìkjaán nga titsachiñá-lá nga 'ñó mejèn-ná nga skoétjò-ná Nainá nga jngoò k'a ya kitsajna-koáá koni ixti-lá maá; yijo-ná kijnandeì-ne it'aà ts'e kjoa xi síkìts'ón-ná. ²⁴ Nga jye titsajna-ndiaá, i'ndeì jè titsachiñá-lá nga jngoò k'a kàtitasòn. Tanga tsà tsejèn tjína xi chiñá-lá mikiì ma chiñá-lá. ¿Yá xi koña-lá xi tsejèn tjína? ²⁵ Tanga tsà jè chíña-lá xi mikiì tsejèn tjína, tafi tafi chíñakjoa-lá.

²⁶ K'oaá tìs'ín s'ín jè Inima Tsjeè-lá Nainá k'e nga indaàjìin tjín inima-ná síchját'aà-ná. K'e nga mikiì ma-ná kó s'ín sijét'aà-lá Nainá k'e nga bìtsi'ba-lá, tije-ne Inima Tsjeè-lá Nainá bìtsi'batjì-ná, nímé 'én xi tsejèn chja, ni itsé fiya-ná kó tsòya-ne. ²⁷ Jè Nainá xi ma-lá bíxkejìin inima-ná, tjìin-lá mé xi tìbìtsjeèn-lá jè Inima Tsjeè-lá. K'e nga bìtsi'batjì xitá tsjeè-lá Nainá k'oaá s'ín sijét'aà-lá koni s'ín mejèn-lá Nainá.

Nímé xi koma kochrjet'aàxìn-ná kjoatjòcha-lá Nainá xi jye tjín-ná it'aà ts'e Cristo Jesús

²⁸ Tjìin-ná nga it'aà ts'e jñà xitá xi tjòkèè beè Nainá, ngats'ìi kjoa xi mat'in, Nainá k'oaá s'ín síkjeén xi kjondaà ts'e xitá. K'oaá s'ín síkò jñà xitá xi xó jè kiichja-lá koni s'ín mejèn-lá, ²⁹ jñà xitá xi jye tjìin-lá nga tisa tàts'en-lá kjoa nga ixti-lá koma; tikoáá k'oaá s'ín kiskoòsòn-lá nga ngàsòn kjoàn koma koni kji Ki'ndí-lá mé-ne nga jè Cristo Ki'ndítjòn koma koa kjin koma xitá xíkjín xi 'ndse. ³⁰ Nainá nga k'oas'ín kiskoòsòn-lá it'aà ts'e xitá koi, tikoáá xó kiichja-lá, jñà xi xó kiichja-lá tikoáá kixiì kisikìtsajna, jñà xi kixiì kisikìtsajna tikoáá jeya kisikìtsajna.

³¹ ¿Mé xi kixoán it'aà ts'e kjoa koi? Nga Nainá tjínako-ná, nijngoò xitá kon-dra-ná sikkijne-ná. ³² Nainá mikiì 'on komà-lá, nga kitsjaà kjotjò Ki'ndí-lá it'aà tsaján ngats'iaá skanda kjoabiyaà. ¿A mìtsà tikoá tsjá kjotjò-ná ngayije nga kò Cristo? ³³ ¿Yá xi koma kohòngui-ná jñà xi Nainá xó jaàjìin-ná? Mì yá xi koma kohòngui-ná nga jè Nainá jye kixiì kisikìtsajna-ná. ³⁴ ¿Yá xi koi'nè-ná kjo'in? Nga jè Cristo Jesús k'en ngajo-ná, tikoá jaáya-lá kjoa ts'e kjoabiyaà. Yaá tjína it'aà kixi-lá Nainá nga tìbìtsi'batjì-ná. ³⁵ ¿Yá xi kochrjet'aàxìn-ná kjoatjòcha-lá Cristo? ¿A kjo'in-né? ¿O xi kjoaba-ne? ¿O xi jè-né nga ongatjìngui-ná xitá? ¿O xi kjoa ts'e kjinchrá-ne? ¿O xi koi'né nga tsjín-ná nikje xi chíkjá? ¿O xi jè kjoa xi xkón tjín? ¿O xi jè kjoa biyaà nga xitá sík'en-ná? Majìn, nímé kjoa-ne.

³⁶ K'oaá s'ín tíchja Xojon-lá Nainá nga tsò:

Xi kjoa tsiji kjit'aà nachrjein tjín kjoaxkón nga kiyá-jen,

k'oaá s'ín t́iyatakòn-najen koni orrè xi t́ijnandaà nga ḱiyá.

³⁷ Tanga it'aà ts'e ngats'iì kjoa koi, jye tsato titsanikijne-lá xi it'aà ts'e Cristo xi kjòtsjakeè-ná. ³⁸ K'oaá s'ín t́jngoò takoán nga nijngoò kjoa xi koma kochrjet'aàxìn-ná xi kjoatjòcha-là Nainá, nì jè kjoa biyaà, nì kjoabinachon, nì àkjale, nì j́há nga'ño xi t́jín isò'nde nì j́há xi t́jín ijìin isén, nì j́há kjoa xi t́jín nachrjein i'ndeì, nì j́há kjoa xi koma nachrjein xi sa nchrobá, ³⁹ nì jè xi isa 'nga, nì jè xi isa nanga, nita mé tsojmì xi Nainá tsibíndaà, nimé xi koma kochrjet'aàxìn-ná kjoatjòcha-là Nainá xi jye t́jín-ná it'aà ts'e Cristo Jesús xi Na'èn-ná.

9

Mé-ne mìkì ijchòtjìngui-là kjoa kixi-là Nainá j́há xita Israel xi xó jaàjìin-ne

¹ Okixií xi xan it'aà ts'e Cristo; mì 'én ndiso chjà; jè Inima Tsjeè-là Nainá síkichiya-là kjohitsjeèn-na nga tsjá 'én it'aà ts'an, ² nga kjit'aà nachrjein ba t́jín-na koa 'on ma-là inima-na, ³ it'aà ts'e j́há xita 'ndsè xi xinguiáa ma koi-né nga 'ño matsjake. 'Ñó mejèn-na nga kàtasakó-là kjondaà. Skanda komaá-là kósit'aàxìn-là Cristo tsà k'oas'ín sakò-là kjondaà j́há xita xinguiáa xi ts'e naxandá Israel, tanga mìkì t́j'nde-na nga kos'ín s'iaàn. ⁴ Nga j́há xita Israel, jè Nainá kiskoétjò nga ixti-là ma, ko yaá ki'ya-là kjoajeya-là Nainá, ko kitjoé-la j́há kjoa xi tsibíndaàjìin-ko, tikoá kitjoé-la kjotíxoma-là Moisés, ko kitjoé-la okixi kós'ín skoexkón Nainá, ko kitjoé-la 'én koni s'ín kitsjaà-là tso'ba Nainá. ⁵ J́há xita Israel yaá inchrobát'aà-ne ts'e xi 'ño xita jchínga kjìin xi Nainá xó jaàjìin-ne. Jè Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá] nga xita isò'nde komà, yaá inchrobát'aà-ne it'aà ts'e xita jchínga koi. Jè Cristo xi Nainá; jè otíxoma yije-là kjoa; jeya kàtìjna nita kjé-ne. K'oas'ín kàtama.

⁶ [Nga mìtsà mokjeiín-là ngats'iì xita Israel], mìtsà koi kjoa-là nga jè 'én-là Nainá mìkì bitasòn. Koi-né nga it'aà ts'e Nainá, mìtsà ngats'iì xita xi ya nchrobát'aà-ne tje-là Israel nga nguì kixi kjoa nga ya chja-ne. ⁷ Nas'ín ya tjen-là it'aà ts'e Abraham, mìtsà ngats'iì nga kitjoé-là kjondaà nga ixti-là ma. Nga k'oaá tsò Xojon-là Nainá: “J́há xita tje-lè, yaá kjinchrobà-ne it'aà ts'e Isaac.” ⁸ Kjoa koi, k'oaá tsòya-ne, nga j́há ixti-là Nainá, mìtsà jè xi chjí-là yá ts'e tje xi nchrobát'aà-ne. Ta j́há-né xi ixti-là Nainá ma j́há xi jye k'oas'ín kitsjaà tso'ba Nainá nga ixti-là koma. Tà j́há-né xi k'oas'ín oxkit'aà nga kixi kjoa nga nguì tje-là Abraham ma. ⁹ Nga jè 'én xi Nainá kitsjaà-là tso'ba Abraham, k'oaá tsò: “Jè nó xi sa nchrobá kjoíí j́ngoò k'a-na; jè Sara, ki'ndí s'e jngoò-la.”

¹⁰ Mìtsà ta j́há kjoa koi xi komà. Tikoá jè Rebeca kis'e-là ixti'ño xi ts'e Isaac, jè xi xita jchínga-ná ma. ¹¹ Nainá k'oaá s'ín kitsjaà tso'ba k'e nga tìkj'eè ts'ìin j́há ixti'ño nga tìkj'eè kù 'ya-là mé kjoa xi s'ìin, a jè xi ndaà t́jín, o jè xi mìkì ndaà t́jín. K'oaá s'ín kjòkixi nga Nainá t́j'nde-là nga kjoájìin xita koni s'ín jye t́jindaà-la nga kichja-là j́há xita xi jè mejèn-là. Mìtsà kindá s'ín mé xi jye kis'ìin xita. ¹² Nainá k'oaá kitsò-là Rebeca: “Jè ti-lè xi jts'ín ítjòn, chì'nda-lá koma jè xi iskan jts'ín.” ¹³ K'oaá s'ín tichja Xojon-là Nainá nga tsò: “Jè Jacob kjòtsjakeè-ná, ko jè Esau kòjtikeè-ná.”

¹⁴ ¿Mé xi kixoán? Nainá, ¿a mìtsà kjoa kixi xi s'ín? Majìn, mì k'oaá s'ín t́jín. ¹⁵ Nainá k'oaá kitsò-là Moisés: “Kohimakeè-ná xi 'an mejèn-na nga kohimakeè, skoehima-ná jè xi mejèn-na nga skoehima.” ¹⁶ K'oaá s'ín t́jín kjoa koi, mìtsà koi nga j́há mejèn-ná nga s'e-ná, nì mìtsà koi nga 'ño binchaatsjaá; jè Nainá tsjá-là kjondaà-là j́há xita xi jè mejèn-là mahimakeè. ¹⁷ K'oaá s'ín tichja Xojon-là Nainá nga kitsò-là Faraón: “Koií k'oas'ín kisikíjna-lè nga xitaxá tìjni ya naxandá Egipto mé-ne nga it'aà tsiji kokoaà nga'ño-na tikoá skoexkon-na xita nga títja isò'nde.” ¹⁸ K'oaá s'ín s'ín Nainá, t́jín-là kjohimatakòn it'aà ts'e

xita xi jè mejèn-la; tikoá ma-la sítájaajìin inìma-la xita xi jè mejèn-la nga kàtasítájaajìin inìma-la.

¹⁹ Tanga tsà jì k'oa k'oin-ná: “Tsà k'oas'ín s'ín Nainá, ¿mé-ne jé bínè-la jñà xita?, nga nì yá xita xi koma kondra kjoì-la koni s'ín mejèn-la jè.” ²⁰ Tanga jì, xi taxki xita-né, ¿yá-né jì, nga Nainá otikjoòkoi? Jngoò tíjì xi xó kisindaà-ne, ¿a komaá kitso-la jè xi tsibindaà: “Mé-ne k'oas'ín tsibindaà-ná”? ²¹ ¿A mì tíj'nde-la jè xi ma-la bíndaà tíjì nì'nde nga tíjè-ne ndási koìndaà jngoò-ne tíjì xi tà k'e mochjeén k'e nga tíjín s'eí koa koìndaà jngoò xi nàchrjein nchijòn mochjeén?

²² Tsà Nainá mejèn-la tsakó kjoajti-la ko nga'ño-la, ¿a ch'o tíjín nga kiskoòñà kjoa it'aà ts'e xita xi tjoé-la kjo'in ko xi tíjínè-la nga kjoehesòn? ²³ Mitsà ch'o tíjín; nga koí k'oas'ín kis'iin-ne mé-ne nga ma tsakó kjoajeya-la xi it'aà tsaján nga kjohimakeè-ná. Nga jè tsibítsajnandaà-ná skanda tisa kjotseé, mé-ne tikoá s'e-ná kjoajeya-la. ²⁴ Nainá k'oaá s'ín xó kiichja-ná. Tjín xita xi ya itjokàjìin ts'e xita judío; tikoá tíjín xita xi ya itjokàjìin ts'e xi taxki xita xi mìtsà xita judío. ²⁵ K'oaá s'ín tíchja xojon-la Oseas xita xi kiichja ngajo-la Nainá nga tsò:

Jè xi mìtsà naxandá-na ma nga sa íjtòn, naxandá ts'aán koma;
jè xi mì tjòkèè kijtseè nga sa íjtòn, tjòkèè skoeè.

²⁶ Ti ya-ne i'nde ñánda oki'mi-nò:

“Mìtsà naxandá ts'an xan-nò”,
“ixti-la Nainá xi tíjnakon” k'oin-nò.

²⁷ Isaías, xita xi kiichjaya ngajo-la Nainá, k'oaá tí tsò it'aà ts'e naxandá Israel: “Nas'ín kjín jchán ma-ne ixti-la koni tso mi ts'e ndáchikon, tà chiba ma-ne xi kitjokàjìin kjo'in. ²⁸ Nga jè Na'èn-ná nitoón sikitason jè kjoakixi-la xi jye jè kitsjaà koni s'ín tíjínè-la jñà xita nga tíjtsa isò'nde.” ²⁹ Koni s'ín kitsò Isaías nga tisa íjtòn:

Jè Na'èn-ná, xi tse nga'ño tíjín-la,
tsà mìkiì kisikiningui chiba-ne tje-ná,
jyeé-la kisikjehesòn yije-ná

koni kisiko naxandá Sodoma ko naxandá Gomorra.

³⁰ ¿Mé xi kixoán? Jñà xi mìtsà xita judío, xi mìkiì fitjìngui-la kjoa kixi, i'nde, jyeé xita kixi-né nga nguixkon Nainá tà koí kjoa-la nga mokjeiín-la it'aà ts'e Nainá. ³¹ Tanga jñà xita Israel xi fitjìngui-la Kjoítxoma-la Moisés nga nchihótsji nga kixi kitsajna nguixkon Nainá mìkiì ijchòtjìngui-la. ³² ¿Mé-ne nga k'oas'ín komà-ne? Koí kjoa-la nga mìkiì mokjeiín-la it'aà ts'e Nainá. Tà k'oaá s'ín 'ño tsohót'aàhikon nga ndaà tíjín kjoa xi kis'iin it'aà ts'e Kjoítxoma. K'oaá ma-ne [k'e nga j'ì Cristo] yaá kisatíngui koni jngoò Ndajo xi kijnahikòn. ³³ Xojon-la Nainá k'oaá s'ín tíchja [it'aà ts'e Cristo] nga tsò:

Ya nindoò Sión kijnaá jngoáá ndajo xi kijnahikòn,
jngoò Ndajo xi satíngui xita,
tanga jè xi kokjeiín-la it'aà ts'e Ndajo jè mìkiì kosobà-la.

10

Mé xi s'eén nga kitsajnandeí-ná xi kjoa ts'e jé-ná nga kixi kitsajnaá nguixkon Nainá

¹ Jño ndí 'ndsè, xi nguì okixi, koí xi 'ño mejèn-la inìma-na ko xi 'ño s'jét'aà-la Nainá it'aà ts'e naxandá Israel, nga kàtsajnandeí kjoa ts'e jé-la. ² An be kixi-ná nga 'ño mejèn-la nga ndaà skoeékón Nainá jñà xita Israel, tanga mìkiì mangásòn kjohítsjeèn-la koni s'ín tíjín jè kjohítsjeèn xi nguì kixi tíjín. ³ Nga mìkiì fahas'en-jìin-la nga tà jngoò jè Nainá xi ma-la kixi s'íkítsajna xita. Tà jè xi mejèn-la nga tà jñà kixi s'íkítsajna yijo-la. Majìin-la kjoé xi okixi-la Nainá xi

ma-la kixi siikijna-ná. ⁴ Nga jè Cristo kisikjehet'aà kjoa ts'e kjotixoma mé-ne nga s'e-la kjoa kixi ngats'iì xita xi mokjeiin-la it'aà ts'e Nainá.

⁵ Jè Moisés, k'oaá s'ín kiskii it'aà ts'e xita xi mejèn-la kixi kítsajna it'aà ts'e kjotixoma nga tsò: “Jè xita xi siikitasòn kjotixoma, it'aà ts'eé kjotixoma kijnakon-ne.” ⁶ Tanga it'aà ts'e xita xi kixi kítsajna k'e nga mokjeiin-la, k'oaá tsò: “Kì k'oaá tsò inima-lè: ¿Yá xi kjimijìn ngajmii?” (Èn koi tsòyaá-ne nga mejèn-la kjinchrobàjen-ko Cristo.) ⁷ Ko, k'oaá tsò inima-lè: “¿Yá xi ma koiis'en-jìin j'nde ñánda nchisikjeiin kjo'in jña mik'en?” (Èn koi tsòyaá-ne nga mejèn-la skimiì nga lingoò k'a-ne Cristo ya jjiin-la mik'en.) ⁸ Tanga, ¿kó tsò-isa 'én-la Moisés? Tsò-ne: “Chrañat'aà tíjna-lè jè 'én, yaá tíjna'a ndsoboì, yaá tíjnajìn inima-lè.” K'oaá tsò 'én xi 'an chjaya xi mochjeén nga kokjeiin-ná. ⁹ Tsà ndsoboì kénojmi-ne nga Jesucristo, jè xi Na'èn-ná, koa tsà ko inima-lè kokjeiin-lè nga Nainá kisikjaáya-la it'aà ts'e kjoabiyaá, kijnandejií-né xi kjoa ts'e jé-lè. ¹⁰ Nga koó inima-ná mokjeiin-ná mé-ne nga kixi kítsajnaá nguixkon Nainá tikoá koó ndsobaá bènojmiá nga Jesucristo, jè xi Na'èn-ná, mé-ne nga koma kítsajnandejií-ná xi kjoa ts'e jé-ná.

¹¹ K'oa's'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: “Ngats'iì xi kokjeiin-la it'aà ts'e Cristo mìkii kosobà-la.” ¹² Jña xita judío ko xi mìtsà xita judío, tà ngàsòn-né xi it'aà ts'e Nainá; nga tíjè-ne Cristo xi Na'èn tsò-la ngats'iì xita. Jè kjondaà xi ñó tse tíjn-la Cristo, jè tsjá-la ngats'iì xita xi chjat'aà-la. ¹³ Nga k'oaá tí tsò Xojon-la Nainá: “Ngats'iì xita xi kichjat'aà-la Na'èn-ná, kítsajnandejií-né xi kjoa ts'e jé-la.” ¹⁴ Tanga mìkii koma kichjat'aà-la Cristo jè xita xi k'èè kì mokjeiin-la. Ko mìkii kokjeiin-la xita xi k'èè mé 'én 'nchré it'aà ts'e Cristo. Koa mìkii koma kji'nchré xita tsà mì yá xita tíjn xi keènojmi-la it'aà ts'e Cristo. ¹⁵ Koa jè xita xi keènojmi 'én, mìkii koma siixá tsà mì yá xi siikasén. K'oa's'ín tíjt'aà xojon: “Mé tà ndaà-ne nga k'oa's'ín binchimasòn jña xita xi chjaya 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi ts'e kjoa'nchán.”

¹⁶ Tanga mìtsà tà ngats'iì xita Israel kisikitasòn jè 'én ndaà-la Nainá xi kii'nchré. Nga jè Isaías xita xi kiichja ngajo-la Nainá, k'oaá kitsò: “Na'èn, ¿yá xi kòkjeiin-la 'én xi jìn kinokjoàya-jen?” ¹⁷ K'oaá ma-ne, k'e nga mokjeiin-ná, yaá nchrobát'aà-ne k'e nga na'yá-lá 'én. K'oa jña 'én xi na'yá, 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo-né.

¹⁸ Tanga, k'oaá xan: ¿A mìtsà kii'nchré xita Israel jè 'én ndaà-la Nainá? Jon, kii'nchré-né. Nga k'oaá tsò jè Xojon-la Nainá:

Kijnda isò'nde jyeé tsabísòn 'én-la.

Jyeé ijchò skanda ñánda fehet'aà-ne nangui.

¹⁹ Tikoáá xan-ná: jña xita Israel, ¿a mì kisijìn-la kjoa koi? Kisijìn-la. Jè xi tíjna ítjòn, k'oaá kitsò Moisés:

'An, k'oaá s'ín s'iaàn nga kàtachinicha jño jngoò naxandá xi mìtsà naxandá ts'an xan-la.

Kàtamajticha it'aà ts'e naxandá xi chiba kjohítsjeèn tíjn-la.

²⁰ Tikoáá Isaías 'ño tsi'beé-la ikon nga kiichja 'én-la Nainá nga kitsò:

Kisakò-la jña xita xi mìkii 'an tsohótsji-na.

Tsakó-la kjondaà-na jña xita xi mìkii 'an kiskònanguiya-na.

²¹ Tanga jè Isaías k'oaá s'ín kiskii it'aà ts'e xita Israel koni s'ín kitsò Nainá: “Nachrjein nchijòn tsijmeé-la ndsaa nga kichjà'nchré-la jngoò naxandá xi kondrà kii-la 'én-na nga mì kì kisikitasòn.”

11

Kjohimatakòn xi tíjn-la Nainá it'aà ts'e naxandá Israel

¹ 'Aán kjònunguia, jè Nainá, ¿a kitsjeiìn takòn naxandá-là Israel? Majìn, mì k'oaá s'ín tjín. 'An, tìkoaá xita Israel-ná, tje-laá ma Abraham, xita xinguiáá ma xi ya nchrobát'aà-ne ts'e Benjamín. ² Nainá mìtsà tsachrjekàngui naxandá-là nga jye tjiìn-là nga tisa tàts'en-là kjoa nga ixti-là koma. ¿A mì tjiìn-nò koni tsò Xojon-là Nainá it'aà ts'e Elías nga k'oas'ín chjat'aà-là Nainá xi kondra ts'e Israel? Tsò: ³ “Na'èn, jña xita-lè xi kiìchja ngajo-lè, jyeé kisik'en xita, koa jña i'nde tsjeè-lè jyeé kisikits'óna; tà 'an tajngoò tijná isa, tìkoaá mejèn-là siik'en-na.” ⁴ Tanga k'oaá tsò 'én xi tsjá Nainá: “Majìn, mìtsà tà jì tajngoò tijni. Itoò jmiì ma-ne xita xi 'an títajnatjò-na xi kj'eè tsà ya bincha-xkó'nchit'aà-là xkósòn-là Baal.” ⁵ Nachrjein i'ndeì tákó k'oaá s'ín ma, tjín isa xita Israel xi títajnatjò-là Nainá xi xó jaàjìin-ne xi kjondaà ts'e. ⁶ Tsà tà kjondaà ts'eé Nainá nga k'oas'ín jaàjìin xita, tsòyaá-ne mìtsà koi kjoa-là kjondaà xi kis'iìn. Tanga tsà koi kjoa-là kjondaà xi kis'iìn, mì-la tsà tì kjondaà-là Nainá kjòchjeén-ne nga kitjaàjìin xita.

⁷ ¿Kó s'ín tjín kjoa? Tsòyaá-ne nga kjín xita Israel mìkiì ijchòtjingui-là jè kjoa xi tsohòtsji. Tanga kis'e i'nga xita xi xó jaàjìin-ne Nainá xi jye ijchòtjingui-là. Jña xita xi i'nga, 'ñó kjòtájaàjìin inima-là. ⁸ K'oaá s'ín tjít'aà Xojon-là Nainá nga tsò: “Nainá, kitsjaà-là nga kisijñòjìin inima-là; jña xkon mìkiì tsejèn-là, kò líká-là, mìkiì 'nchré skanda nachrjein i'ndeì.” ⁹ Jè xitaxá ítjòn David k'oaá ti kitsò:

Jè s'eí xi ochrje, tije kàtama-ne ch'an nga kàtakaàngui, kàtasiya'ñó na'ya, kò tijnà kàtasatíngui-ne mé-ne nga kàtas'e-là kjo'in.

¹⁰ Kàtasichjoà xkon mé-ne nga mìkiì kòtsejèn-là nga kjit'aà nachrjein kàtamatsit'in ít'sin.

¹¹ 'An kjònungui-ná, ¿a jngoò k'a chixòt'aà nangui jña xita Israel k'e nga kisatèngui? Majìn. Mì k'oaá s'ín tjín kjoa. Jè kjoa-là nga mìkiì kisikitasòn jña xita Israel, jña kitjoé-là xi mìtsà xita judío nga tsibìtsajnadeì xi kjoa ts'e jé-là. K'oaá s'ín komà mé-ne nga jña xita judío kàtachini-ne it'aà ts'e kjondaà-là Nainá. ¹² Tsà jña xita isò'nde kisakò-là kjoanchinà-là Nainá k'e nga jña xita judío mìkiì kisikitasòn-là Nainá kò kisichijà kjondaà-là, isaá ta 'ñó ndaà s'e-là kjoa machikon-t'in jè isò'nde k'e nga jña xita judío òjngoò k'a skoé i'nde-là ya nguixkon Nainá.

¹³ Jñò chjàkò-nò xi mìtsà xita judío mì-nò. 'An kisixáya-na nga 'an kichjàjìin-là jña xi mìtsà xita judío. 'An beèxkón-ná xá xi kits'iì-na. ¹⁴ Tsà koi nachrjein-là kochini i'nga xita xinguiáa mé-ne nga tìkoa koma kítajnadeì-ne xi kjoa ts'e jé-là. ¹⁵ Tsà jña xita isò'nde kisakò-là kjoa'nchán it'aà ts'e Nainá k'e nga jña xita judío itjokàngui, isaá tse kjondaà sakò-là jña xita judío k'e nga skoétjò òjngoò k'a-ne Nainá. Skanda k'oaá s'ín komat'in koni jngoò xita xi jye k'en kò kjoaáya-là it'aà ts'e kjoabiyaà. ¹⁶ Tsà tsjeè niño xi sindaà ítjòn nga kongatsja Nainá, tìkoaá tsjeè-né na'yo xi kochjeén nga sindaà niño k'e nga koma iskan. Tsà tsjeè it'aà ts'e Nainá i'ma-là yá, jña chrja-là tìkoaá tsjeè-né.

¹⁷ Jña xita Israel, k'oaá s'ín ngaya-là koni jngoò yá olivo ndaà xi kitiit'aà chrja-là, koa ngaji k'oaá s'ín ngaya-là koni chrja-là yá olivo jjiìn ijña nga ya kisikjoòkoi ya ngajo-là chrja-là yá olivo ndaà; k'oaá ma-ne nga ya tíchjoì jè nga'ño-là i'ma-là yá olivo ndaà. ¹⁸ Kì 'nga nikíjni yijo-lè nga ya títajjoòkoi chrja-là yá olivo ndaà. Tíkítjìin nga tà kisikjoòkò-né; mìtsà jì 'biì-là nga'ño jña i'ma-là yá olivo ndaà, tà saà jì tsjá-lè nga'ño jña i'ma-là yá olivo ndaà.

¹⁹ Jì, kì k'oaá si: “Kitiit'aà chrja-là yá olivo ndaà, nga 'an kisikjoòkoa.” ²⁰ Tíkítjìin koi kjoa-là nga mìkiì mokjeiìn-là nga kitiit'aà-ne. Tanga jì koi kjoa-là nga mokjeiìn-lè nga ya tijnat'eì. Kì 'ngaá beè-là takòin, tiskón-là

Nainá. ²¹ Nainá, tsà mikiì kitsjaà'nde-la jñà chrja-la jè yá olivo ndaà nga ya kijnakjoòko tikoáá ngaji tsà mì tì kiì mokjeiín-lè mì tì kiì tsjá'nde-lè nga ya kijnakjoòkoi. ²² Chitsejèn-la Nainá, 'ñó ndaà xita tanga tikoáá jè xi mejèn-la nga ndaà kitasòn 'én xi chja. Mikiì beè ima jñà xita xi chinchat'aaxìn-la Nainá. Tanga it'aà tsiji títsjá-lè kjondaà. Tà jè xi mochjeén nga k'oas'ín kijni koni s'ín tjín kjondaà xi kitsjaà-lè. Tsà majìn tikoá kotet'aà-lè koni jngoò chrja-la yá. ²³ Jñà xita judío xi chrja-la yá xi kitiit'aà, tsà kokjeiín ijngoò k'a-la, komaá sincháya-ne i'nde-la, nga Nainá tjín-la nga'ñó, komaá kíkjoò ijngoò k'a-ne. ²⁴ Ji, nga ya kitiit'aà-ne jñà yá olivo jjiin ijñá koá kisikjoòkoi yá olivo ndaà nas'ín mikiì ya ok'in-lè. ¡Isáá tà ndaà ok'in-la nga jñà chrja-la yá olivo xi xó kitjaàjiin-ne nga sincháya ijngoò k'a-ne i'nde-la xi tijè-ne yijo-la yá!

²⁵ 'Ndsè, mejèn-na nga ndaà katasijiin-nò kjoa'ma koi koni s'ín tjindaà-la Nainá mé-ne nga mì 'ñó chjine kinachrje yijo-nò. Jè kjoa nga tjín i'nga xita Israel xi kjótajaàjiin inima-la nga mikiì mokjeiín-la, tanga skanda k'eé kokjeiín-la k'e nga jye kokjeiín yije-la xi mìtsà xita judío. ²⁶ K'e nga jye k'oas'ín koma, ngats'ii xita Israel kítsajnandeíí-né xi kjoa ts'e jé-la, koni s'ín tíchja xojon nga tsò:

Yáá nindoò Sión kjinchrobà-ne xi ma-la sikkítsajnandeíí xita Israel xi kjoa ts'e jé-la,

jè xi kjoaáxìn-la jé-la jñà xita tje-la Jacob.

²⁷ Jè kjoa xi bindaàjiin-koaa

k'e nga kjoaáxìn-la jñà jé xi tjín-la.

²⁸ Kjoa ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, jñà xita judío, kondra-laá ma Nainá mé-ne jñò sakò-nò kjondaà. Tanga jè kjoa nga xó kitjaàjiin-ne xita koi, tákó matsjakeè Nainá nga jye kos'ín kitsjaà-la tso'ba jñà xita jchínga kjiin-la. ²⁹ Nainá mikiì faáxìn kjotjò xi tsjá, tikoá mikiì faáxìn 'én xi chja-ná. ³⁰ Jñò, k'oáá tís'ín ki'nè nga sa kjótseé; mikiì kinikitasòn-là Nainá, tanga i'ndeí jyeé kisakò-nò kjohimatakòn, koií ngatji-la nga mikiì kisikitasòn jñà xita judío. ³¹ Nachrjein i'ndeí jñà xita judío mikiì síkitasòn-la Nainá. Tanga tà koi-né nga jè Nainá tjín-la kjohimatakòn xi it'aà tsajòn mé-ne jñà xita koi tikoáá s'e-la kjohimatakòn ts'e Nainá. ³² Nainá, k'oáá tsò nga ngats'ii xita judío, kò xi mìtsà xita judío, mikiì síkitasòn-la nga jè xi mejèn-la Nainá nga ngàsòn ngáya kohimakeè ngats'ii xita.

³³ ¡Mé tà 'ñó tse ma kjoanchiná xi tjín-la Nainá, kò 'ñó tse kjoachjine tjín-la kò kjohítsjeèn-la! Njingoò xita xi machiya-la kós'ín kosòn-la k'e nga bíndaàjiin kò kós'ín tjín ndiyá-la. ³⁴ ¿Yá xi beè kós'ín tjín kjohítsjeèn-la Nainá? Mì yá xi koma-la sikkíchiya-la Na'èn-ná. ³⁵ ¿Yá xita xi jè kisikíña ítjòn-la xi mochjeén-la Nainá mé-ne nga jè sikkátji ngajo-la? ³⁶ It'aà ts'eé Nainá nchrobát'aà-ne ngats'ii tsojmì xi tjín, tikoá it'aà ts'e-né nga títsakon, kò k'oáá s'ín mochjeén nga jeya kína.

Nainá, kàtas'e-la kjoajeya nita mé nachrjein-ne. K'oas'ín kàtama.

12

Mé xi s'eén nga tsjeè sijchá yijo-ná koni s'ín sasén-la Nainá

¹ K'oáá ma-ne 'ndsè, nga tse kjohimatakòn tjín-la Nainá xi it'aà tsaján, 'an bitsi'bà-nò nga k'oas'ín tingatsja yijo-nò it'aà ts'e Nainá koni jngoò kjotjò xi tjínakon, xi tsjeè tjín, xi ndaà sasén-la Nainá; nga nguì kò inima-nò kò kjohítsjeèn-nò jeya sikkína Nainá. ² Kì k'oas'ín onguíko yijo-nò koni s'ín tjín kjotíxoma-la isò'nde. Tixitseyá kjohítsjeèn-nò nga kàtatjia-nò koni s'ín titsanjchá yijo-nò mé-ne nga jcha-nò mé xi mejèn-la Nainá it'aà tsajòn, jñà kjoa xi ndaà tjín, xi nguì tjikixi, xi jè ndaà sasén-la.

³ It'aà ts'e xá xi 'an kitjoé kjotjò-na, k'oaá xan-nò nga jngoò ìjngoò, kì 'nga onguíkoo kjohítsjeèn-nò koni s'ín tjínè-la nga sikítsjeèn; tà saà ndaà tikítsjeèn koni s'ín ok'in-la kjondaà xi kitsjaà-nò Nainá k'e nga kòkjeiin-nò it'aà ts'e Cristo. ⁴ Koni s'ín tjín yijo-ná nga kjin skoya tjín-la tanga kak'ejí kak'ejí xá tjín-la nga ìjngoò ìjngoò skoya. ⁵ K'oaá s'ín ma it'aà tsaján nga kjin ma-ná, tanga xi it'aà ts'e Cristo tà jngoò ma-ná nga ìjngoò ìjngoá; k'oaá s'ín kindoba'ñoá xinguiáá koni s'ín kitsobà'ñoó xíkjin yijo-ná.

⁶ Koni s'ín kjòmejèn-la Nainá jye kitsjaà-ná xá xi s'eén nga jngoò ìjngoá. Jngoò xita, tsà jè xá kitjoé-la nga xita kichjayajin-la, k'oaá s'ín kàtasíkjeén koni s'ín mokjeiin-la. ⁷ Tsà jè xá kitjoé-la nga xita kosiko, k'oaá s'ín kàtasíkjeén nga ndaà kàtasiko xita. O xi jè xá kitjoé-la nga kòkòya, k'oaá s'ín kàtasíkjeén nga ndaà kàtakóya. ⁸ Jè xi kitjoé-la xá nga sijnehikon xita, k'oaá s'ín kàtas'ín. Jè xi ma-la sika'bí tsojmì, nguì koó inima-la kàtasíka'bí; jè xi xá ítjòn kjòngatsja, ndaà kàtasíkitasòn; jè xi síchjât'aà-la jña xita ima, koó kjotsja-la kàtasíchjât'aà-la.

⁹ Nguì koó inima-nó tìtsjacha xinguiò. Tìjticha kjoa xi ch'o tjín. Koií tanguítjngui-la kjoa xi ndaà tjín. ¹⁰ Koó kjotsja-nò tìtsjacha xinguiò nga 'ndsè chiba. Ìsa ndaà jchaxkón xita xinguiò xi i'nga; jña tikítsajna ítjòn nga jngoò ìjngoò.

¹¹ Kì ts'eè 'nè xi xá ts'e Nainá. Nguì koó inima-nò tixá-la Na'èn-ná.

¹² Tsja te-lá takòn jè kjoa xi chiñà-là. Ko inima-nò kàtachíkjoako-nò kjo'in xi tìtsanjioón. Nachrjein nchijòn tìtsi'ba-là Nainá.

¹³ Tjii-là mé xi mochjeén-la jña xita tsjeè-la Cristo. Chjoétjò xita xi bijchó ya ni'ya-nò.

¹⁴ Tjjet'aà-la Nainá nga kàtasíchikon-t'in jña xita xi ch'o síko-nò; kì k'oaá s'ín njét'aà-la nga kjo'in tsjá-la.

¹⁵ Tìtsjakoo jña xita xi tsja tjín-la. Chìhindáyakoo jña xi nchikjindáya.

¹⁶ Tà jngoò t'een kjohítsjeèn-nò. Kì 'nga ikon 'nè yijo-nò, ya tsjahijtakoo jña xita ima. Kì 'ñoó chjine nachrjenguiò yijo-nò.

¹⁷ Jña xita xi ch'o síko-nò, kì ch'o nikoo ngajo-nò. Kjit'aà nachrjein ndaà t'een nga nguixkon ngats'ii xita. ¹⁸ Skanda ñánda sakó'nde-nò, jño tjínè-nò nga 'nchán tìtsajnakoo ngats'ii xita. ¹⁹ Ndí 'ndsè xi matsjake-nò, k'e nga mé xi mat'ioòn, kì jño 'nè ngajo-nò. Tsja Nainá tikijnaya kjoa-nò mé-ne nga jè tsjá-ne kjo'in. K'oaá s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: "Tsò Na'èn-ná: 'Aán oko-na nga kındaàjin-la xita, 'aán tsja-la chjí-la." ²⁰ K'oaá ma-ne, tsà jè kondra-lè, tsà tsjin tsojmì xi kine, jí tjii-la; tsà xindá-la, tjii-la nandá nga kàt'ii. K'e nga koa sikoi, kosobà tì'biù-la kondra-lè, chiba-la kohinì isén-la koni xá'í. ²¹ Jè kjoa xi ch'o tjín, kì jè síkijne-nò; tìkoáá-ne jè kàtitasòn xi kjondaà, mé-ne nga síkijne-la kjoa xi ch'o tjín.

13

Mé kjoa-ne nga nìkitasòn-lá xi xitaxá tìtsajna

¹ Ngats'ii xita kàtasíkitasòn-la xi xitaxá tìtsajna, nga Nainá kitsjaà-la kjotíxoma. Jña xi xitaxá tìtsajna, Nainá kitsjaà-la xá. ² Jña xita xi bitsajna tájaà-la kjotíxoma-la xitaxá, kondraá bìtsajna-la jña xita xi Nainá kitsjaà-la xá. Jña xita koi, ti yijo-laá tìbínè-la kjo'in. ³ Jña xitaxá mìtsà koi xá tìtsajna-ne nga jña kinchaxkón-la xita xi ndaà s'ín, jña-né xita xi ch'o tjín kjoa xi s'ín. Tsà mejèn-lè nga mikii kiskón-la xitaxá, ndaà t'jin, ko jña xitaxá ndaà sijkjna-lè. ⁴ Jña xi xitaxá tjín-la, xá ts'e Nainá nchisíkitasòn, mé-ne nga ndaà kijna-ne. Tanga tsà ch'o tjín kjoa xi tì'nì, tiskón-la xi xitaxá tjín-la, nga tì'nde-la nga tsjaà-lè kjo'in. Nga xá-la Nainá nchis'ín k'e nga bíndaàjin kjoa ko nga tsjá-la kjo'in jña xita xi ch'o s'ín. ⁵ K'oaá ma-ne nga mochjeén-né nga ndaà

sikitasòn-lá jñà xi xitaxá títsajna, mìtsà tà koi-ne nga kjo'in tsjá-ná; koi-né nga xó k'oas'ín beè-là takoán nga tjínè-ná nga sikitasoán. ⁶ Koií kjoa-là nga tikoá machjí ton sá, nga jñà xitaxá k'oaa s'ín nchisíkitasòn-là Nainá kò kjit'aà nachrjein koatjín xá xi nchis'ín.

⁷ Tichjió yije mé xi kitjen-nò. Jè xi kitjen-là ton sá, kàtíchjí. Jè xi kitjen-là tsojmì xi machjítjì, kàtíchjítjì. Jè xitá xi mochjeén-là nga jchaxkón, kàtayaxkón. Jè xitá xi mochjeén-là nga ndaà kójna, ndaà tikójna. ⁸ Kì mé xi jmeèt'ioòn yijo-nò. Tanga kitjeén-nò ts'e kjoatjòcha it'aà ts'e xitá xinguiòo. Nga jè xi matsjakeè xíkjin, jyeé kisikitasòn yije Kjotíxoma. ⁹ Jñà kjotíxoma tsò-ne: “Kì kjoa chingui 'nì, kì xitá nìk'in, kì chijé 'nì, kì 'én ndiso nokjoì, kì maxítakòn-chiù xinguii.” Ngats'ìi kjotíxoma koi, kò xi kj'eíi, yaá mangásòn yije jè kjotíxoma xi tsò: “Títjachi xitá xinguii koni tsà ti yijo tsiji-ne.” ¹⁰ Jè xi matsjakeè xíkjin, mìtsà ch'o síko xitá xíkjin. Jè xi matsjakeè xíkjin, jyeé ndaà tísíkitasòn Kjotíxoma.

¹¹ K'e nga k'oas'ín s'eén yijeé kjoa koi, jcha-ná nachrjein ì'ndeì mé kjoa xi tíma nga jye ijchò chiba-là nga sikja-lá yijo-ná nga titsafè. Koni k'e nga sà kòkjeiín-ná, jye 'ñó kjòchrañàt'aà nachrjein nga kitsajnandiaá kjoa ts'e jé-ná.

¹² Nitjen, jyeé tífahato, jyeé tímachrañà nachrjein nga s'e isén nga kitjojen ìjngò k'a Na'èn-ná. Kínachrjenguaiaá ngats'ìi kjoa xi ma ñánda nga jñò choòn kò chjoé nga'ñó-là Nainá koni s'ín mochjeén ñánda iseèn choòn koni tsà kichá ts'e soldado. ¹³ K'oaa s'ín iseèn kitjá koni nachrjein nga ndaà sijchá yijo-ná. Mì kì mochjeén nga taxkì chjineé tsojmì kò nga mach'iaá. Mikiì mochjeén nga íchjín kjòhijtaoaa, kò mì kì ma taxkì sikoaa yijo-ná. Mikiì mochjeén nga xitá kixkàn-koaa kò mikiì mochjeén nga kjoaxítakòn kichjà-lá xinguaiaá. ¹⁴ K'oaa s'ín tijchá yijo-nò koni s'ín kis'iin jè Na'èn-ná Jesucristo, kì kii níkitasòn-là yijo-nò kjoa ch'o xi síjé.

14

K'e nga mikiì mangásòn kjohítsjeèn-ná it'aà ts'e kjoa xi mì xó kii tíj'nde-ná nga s'eén

¹ Chjoétjò xitá xinguiòo xi mikiì tíjngòò ikon mé kjoa xi tíj'nde-là nga s'iin; kì chibàya-nò jñà kjoa xi mikiì mangásòn kjohítsjeèn-nò. ² Tjín xitá xi k'oas'ín mokjeiín-là nga ma chine yije tsojmì xi tjín, tikoá tjín xitá xi mikiì mokjeiín-là tsà ma chine yije tsojmì xi tjín. Tà jñà tsojmì xi nangui síjchá kine. ³ Jè xi kine yije tsojmì xi ma chine mikiì koma kochrjekàngui jè xi mikiì ma-là kine yije tsojmì; kò jè xi mikiì ma-là kine yije tsojmì, mikiì koma kichjajno-là jè xi ma-là kine yije tsojmì xi tjín, nga Nainá jyeé kiskoétjò nga ki'ndí-là ma. ⁴ ¿Yá-né jì nga níkindjì ch'inda xi mìtsà tsiji? Nga ch'inda ts'e Nainá-né. Jè ch'inda jè, kindá ts'eé nei-là tsà kixi tíjna kò tsà mì kixi tíjna. Tanga kixií kójna, nga jè Na'èn-ná tjín-là nga'ñó nga kixi síkijna.

⁵ Tjín xitá xi tsò: tjín nachrjein xi isá xkón. Tikoá tjín xi tsò: Nachrjein, tà ngásòn ngayá-né nga nachrjein nchijòn. Nga jngòò ìjngòò xitá, k'oaa s'ín ndaà katíjngòò-là ikon koni s'ín síkítsjeèn. ⁶ Jñà xitá xi faájiin jngòò nachrjein nga beèxkón, k'oaa s'ín nga jeya síkijna Na'èn-ná; koa jñà xitá xi tsò nga ta ngásòn ngayá nachrjein, tikoaa k'oaa s'ín s'ín nga tikoá jeya síkijna Na'èn-ná. Jñà xitá xi kine yije tsojmì, it'aà ts'e Na'èn-ná kine, nga tsjá-là kjondaà Na'èn-ná k'e nga kine; k'oá jñà xitá xi tsò nga tjín tsojmì xi mikiì ma chine, tikoaa it'aà ts'eé Na'èn-ná nga mikiì kine tsojmì, kò tikoaa tsjá-là kjondaà Na'èn-ná.

⁷ Jñá, k'e nga titsajnakoaán, mìtsà koi xá titsajnakon-ná xi ta kjondaà tsaján. Kò k'e nga kiyá, mìtsà ta kjondaà tsaján kinchátsjiaá nga kiyá. ⁸ Tanga k'e nga titsajnakoaán, koií xá titsajnakoaán xi kjondaà ts'e Na'èn-ná. Kò nga kiyá, tikoaa koií xá kiyá-aná xi kjondaà ts'e Na'èn-ná. K'oaa ma-ne tsà

titsajnakoaán kò tsà kiyá kjondaà ts'e Na'èn-ná nga ts'e tsò-ná. ⁹ Koií kjoa-la nga k'en Cristo koa jaáya-la nga tsibijnakon-né, mé-ne nga jè koma-ne Nei-la jña xita xi biyaà kò xi titsajnakon.

¹⁰ Tanga ji xi nokjoàjno-la 'ndsì, ¿mé-ne koa'nè-ne? Tikoáá ji xi nachrjekàngui 'ndsì, ¿mé-ne nachrjekàngui-ne? Nga ngats'ì-ná kijchò kinchanguiaá ndsokò Cristo ñánda nga jè tíhotíxoma. ¹¹ K'oaá s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò:

Tsò Na'én-ná: 'An tijnakon-ná,
ngats'ì xita kincha-xkó'nchit'aà-na
kò ngats'ì xita skoexkón Nainá.

¹² Ngats'iaá k'oi-lá kindá Nainá mé kjoa xi ki'né nga tsitsajnaá isò'nde.

¹³ K'oaá ma-ne nga mì tì xinguiáá kinókjoajno-lá; jñò, ta saá ndaà tikítsjeèn nga nimé xi s'een xi sikits'ón-jìin koni s'ín mokjeiín-la xinguiqo mé-ne nga mì jé skajiin ìjngoò k'a-ne. ¹⁴ 'An ndaà tíjngoò takoàn it'aà ts'e Na'èn-ná Jesús nga kixi kjoa nga tsjìn tsojmì xi xkón tjín nga mìkì ma chine; tanga jè xita xi k'oas'ín sikítsjeèn nga tjín tsojmì xi xkón tjín nga mìkì ma chine, xkón tjín-la it'aà ts'e tsà skine. ¹⁵ Tanga tsà ta koií kjoa-la ts'e tsojmì xi chiniì, jè 'ndsì ch'o ma-la, jè kjoa xi tì'nì mìtsà tì kjoatjòcha-ne; kì kii bìl'ndi nga jè 'ndsì xi Cristo k'en ngajo-la kits'ón-jìin-la xi tà kjoa ts'e tsojmì xi chiniì. ¹⁶ Kì k'oaá s'ín 'nè mé-ne nga mì xita kichjajno-nò it'aà ts'e kjoa xi titsa'nè nga k'oas'ín mokjeiín-nò nga ndaà tjín. ¹⁷ K'e nga jè Nainá tíhotíxoma-ná mìtsà jè xi isa ñó chjì-la mé xi s'ioáá kò mé xi chineé. Jè xi 'ñó mochjeén nga kixi kitsajnaá, 'nchán sjchá yijo-ná, kò tsja k'oé-lá inima-ná; koi kjoa xi tsjá Inima Tsjeè-la Nainá. ¹⁸ Jè xi k'oas'ín síkitasòn kjoa koi k'e nga síxá-la Cristo, ndaà sasén-la nguixkon Nainá, tikoáá ndaà bìjna nga nguixkon xita.

¹⁹ K'oaá s'ín kjitjìngui-lá kjoa xi 'nchán síkijna-ná kò kjoa xi 'bì-lá nga ñó xinguiáá nga jngoò jngoáá koni s'ín mokjeiín-ná. ²⁰ Kì xá-la Nainá nìkìts'ón-jìin-la xi ta kjoa ts'e tsojmì xi ma chine. Kixi kjoa, ngats'ì tsojmì xi tjín, tsjeè-né. Tanga jè xi ch'o tjín k'e nga ta koi kjoa-la tsojmì xi chineé bits'ón-jìin-la kjoa xi mokjeiín-la it'aà ts'e Nainá jña xita xi k'ejí. ²¹ Isáá ndaà-ne nga mì yijo chjineé, nga mì xán s'ioáá, nga nimé kjoa xi s'een jè xi sikits'ón-jìin-la jè 'ndsì nga sakó-la jé. ²² Koni s'ín mokjeiín-lè it'aà ts'e kjoa koi, tà jíí tíjìn takoàn kò Nainá. ¿Mé ta ndaà-la jè xi mì kjo'in bìnè-la yijo-la k'e nga tíjngoò ikon nga ndaà tjín kjoa xi s'ín! ²³ Jè xi jò tjín-la k'e nga mé tsojmì xi kine, jé tíhónè-la yijo-la nga mìkì tíjngoò ikon tsojmì xi kine. Tsà mìkì tíjngoò takoàn k'e nga mé kjoa xi s'een, jé titsahonè-lá yijo-ná.

15

¹ Jña xi jye kixi mokjeiín-ná it'aà ts'e kjoa xi tjí'nde-ná mé xi s'een, mochjeén-né nga tikoá kichikjoako-ná jña xita xi k'oas'ín mokjeiín-la nga mìkì tjí'nde-la mé kjoa xi s'ìin. Mìtsà tà jña kjoa xi ndaà sasén-ná kinchátsjiaá. ² Nga jngoò ìjngoáá, mochjeén-né nga k'oas'ín s'een jè kjoa xi sasén-la jña xita xinguiáá xi kjondaà ts'e, mé-ne nga kijin-isa kjohítsjeèn-la jè kjoa xi mokjeiín-la. ³ Nga tikoá jè Cristo mìtsà jè tsohótsji kjoa xi sasén-la yijo-la, tà saá it'aà ts'eé tsitasòn koni s'ín tjít'aà xojon ts'e Salmo, nga tsò: “Én ch'o xi jí kichjajno-lè, 'aán kiskaat'aà-na.” ⁴ Jña 'én xi kitjei nga sa kjòtseé, koií xá kitjei-ne nga kòkòya-ná mé-ne nga it'aà ts'e Xojon-la Nainá, tseé s'een takoàn tikoá s'e-la kjoa'nchán inima-ná, mé-ne nga koma chíñakjoa-lá it'aà ts'e Nainá. ⁵ Nainá xi ma-la tsjá-ná kjoatsetakòn kò xi ma-la sí'nchán-jìin inima-ná, k'oas'ín jngoò kjohítsjeèn kàtatsjá-nò nga jngoò ìjngoò koni tsò Cristo Jesús,

⁶ mé-ne ngats'ioò ngásòn jngoò jta jeya tikíjna Nainá, Na'èn-la Jesucristo xi otíxoma-ná.

⁷ Koií kjoa-la k'oas'ín choétjò xinguiqo nga jngoò ìjngoò koni s'ín kiskoétjò-nò Cristo mé-ne nga jeya kíjna-ne Nainá. ⁸ K'oaá xán-nò, jè Cristo Jesús, koií xá j'i-ne nga j'ì síxájùn-la xita judío xi tjít'aà chiba-la kjoa ts'e circuncisión mé-ne nga tsakó-ne kjoakixi-la Nainá tikoá síkitasòn koni s'ín jye kitsjaà-la tso'ba Nainá jña xita jhínga kjiin-la. ⁹ Tikoá koií xá j'i-ne mé-ne nga jña xi mìtsà xita judío jeya siikíjna Nainá it'aà ts'e kjohimatakòn xi tjín-la Nainá koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá, nga tsò:

Koií kjoa-la nga jeya siikíjna-lè jjiin-la xita naxandá xi mìtsà xita judío. It'aà tsiji sé-lè sò xi ndaà tsò.

¹⁰ Ìjngoò k'a tjít'aà xojon ñánda nga tsò:

Jño xi mìtsà xita judío 'mì-nò,
tsjaá t'è-lá takòn ko xita naxandá-la Nainá.

¹¹ Ìjngoò k'a tjít'aà xojon ñánda tsò:

Jño ngats'ioò xi mìtsà xita judío 'mì-nò,
jeya tikíjna Na'èn-ná,
ngats'ioò xi naxandá 'mì-nò jeya tinachrjeè Nainá.

¹² Ìjngoò k'a tjít'aà xojon ts'e Isaías ñánda tsò:

Jè tje-la Isai kítjot'aà jngoò-ne jts'én-la xi kotíxoma-la jña xi mìtsà xita judío,
ko jè jts'én jè koèt'aà ikon nga skóña-kjoa-la.

¹³ Nainá xi tsjá nga chiñakjoá, kátatsjá yije-nò kjotsja ko kjoa'nchán nga mokjeiin-nò it'aà ts'e, mé-ne nga isa ndaà chíñakjoa isaa xi ko nga'ño-la Inima Tsjeè-la Nainá.

Pablo chi'nda-la Jesucristo

¹⁴ Tanga ndí 'ndsè, 'an tíjngoò takoàn xi it'aà tsajòn xi tijñò-nò tjín-nò kjondaà tikoá machiya-nò nga koma tijñò sikixiya-la xita xinguiqo nga ìjngoò jngoò. ¹⁵ Ndí 'ndsè, 'ño tíbeè-la takoàn nga tikjiin-nò xojon jè; tíchja kixi-nò, mé-ne nga mìki jchàajin-nò koni tsò xojon jè. Koií k'oas'ín tìsikítsjeèn-nò nga 'an kitjoé-na kjotjò-la Nainá k'e nga kitsjaà-na xá, ¹⁶ mé-ne nga 'an koma-na chi'nda-la Jesucristo it'aà ts'e xi mìtsà xita judío. Síxakoaa 'én ndaà-la Nainá, mé-ne jña xi mìtsà xita judío ndaà sasén takòn-nè Nainá koni jngoò kjotjò xi 'ño sasén-la Nainá nga it'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá jyeé kjòtsjeè.

¹⁷ 'An tjín-na mé kjoa-ne nga matsja-na it'aà ts'e Cristo ts'e xá xi tìs'iaàn. ¹⁸ Nì mé kjoa tjín xi ma'ñót'aà takoàn nga ma chjà, ta jè kjoa ts'e Cristo nga 'an síkjeèn-na nga síxakoaa jña xi mìtsà xita judío mé-ne nga koma síkitasòn-la Nainá. K'oaá s'ín kis'iaàn it'aà ts'e 'én xi kichjà ko it'aà ts'e xá xi kis'iaàn, ¹⁹ ko it'aà ts'e kjoakón xi okó kjoajeya-la Nainá ko it'aà ts'e nga'ño-la Inima Tsjeè-la Nainá. Jyeé ndaà kisingásoàn 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, tsibìts'iaqo-na ján Jerusalén kóhokji nga jngoò itjandi-la skanda ján Ilírico. ²⁰ K'oaá s'ín tsibìnè-la yijo-na nga kichjaya 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo ya i'nde ñánda kj'eè yá bénojmiya it'aà ts'e Cristo, mé-ne nga mì 'an kokoòya ndaà-la xita xi kj'eí xi jye tsakóya ítjòn-la it'aà ts'e Cristo. ²¹ Koni s'ín tjít'aà Xojon-la Nainá nga tsò:

Skoe-né jña xita xi mì yá tsibénojmi-la it'aà ts'e;
kochiyaá-la jña xita xi kj'eè mé 'én 'nchré xi it'aà ts'e.

Kós'ín tìsikítsjeèn Pablo nga mejèn-la kjoí Roma

²² Kò kjìn k'a mejèn-na fikon-nò tanga jña xá xi 'an tìs'iaàn i i'nde jé mìki tjò'nde-na nga ma fia. ²³ Tanga i'ndeí nga jye jyehet'aà xá-na ijndé, ko tikoá kò kjìn nó tjín-la nga mejèn fikon-nò, ²⁴ k'oaá s'ín tìsikítsjeèn, k'e nga kjián ján

España, k'eé kichjàjto-nò mé-ne nga skoexkon-nò. K'e nga jye chibá jngoò tjoà koma kinchako-ná nga koma kjián ñánda nga tífia. ²⁵ Tanga i'ndeí ján Jerusalén tífia, nga tífiko jngoò-la nga ñó jñà xita-la Cristo xi ya títsajna. ²⁶ Nga jñà xita naxandá-la Nainá xi títsajna Macedonia ko Acaya kjòtsja ts'e-né nga tsibíxkó chiba ton koni jngoò nga ñó xi kjotjò ts'e xita ima naxandá-la Cristo xi títsajna ján Jerusalén. ²⁷ Ngui kjòtsja ts'e-né koni s'in kis'iin jñà xita koi. Nga tjen-t'in-la kjondaà. Tsà jñà xita xi mìtsà xita judío k'oaá s'in kisakò-la kjondaà ya jjiin inima-la it'aà ts'e xi ngui xita judío, tikoáá tjinè-la jñà xi mìtsà xita judío nga kinchako nga tsjá-la tsojmì xi mochjeén-la. ²⁸ K'e nga jye kjoehet'aà kjoa koi nga jye sìngatsja jè ton xi kjòxkó, ikjoàn skotsejèn jngoò tjò-nò, k'eé kjián ján España. ²⁹ Be-ná nga 'ño ndaà sìichikon-t'in-ná Cristo k'e nga kijchokon-nò.

³⁰ Tanga jñò ndí 'ndsè, bìtsi'bà-nò it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo ko it'aà ts'e kjoatjòcha xi tsjá-ná Inima Tsjeè-la Nainá, tinoá kjoat'aà-la Nainá xi it'aà ts'an, ³¹ mé-ne nga kosìko-na Nainá it'aà ts'e xita xi mikì mokjeiín-la xi títsajna ján Judea, ko mé-ne nga jè ton xi tífiko-la xita-la Cristo xi títsajna ján Jerusalén ndaà kátasasén-la, ³² mé-ne nga, tsà k'oas'in mejèn-la Nainá, nga ko kjòtsja-na kijchokon-nò, tikoá koma ndaà sìikjáyá chiba nachrjein-ko-nò. ³³ Jè Nainá xi tsjá-ná kjoa'nchán kàtijnako-nò ngats'ioò. K'oas'in kàtama.

16

Kós'in kisihixat'aà Pablo ngats'ii xita naxandá-la Nainá xi títsajna Roma

¹ It'aà tsajòn sìngatsja-nò jè tichjaá Febe, jè xi síchját'aà naxandá-la Cristo xi ya tíjna Cencrea; ² ndaà chjoétjò xita jè nga xinguiáá ma nga tikoáá mokjeiín-la it'aà ts'e Na'èn-ná nga k'oaá s'in ok'in-la xi xita-la Cristo. Tichját'aà-la nita mé xi kochjeén-la nga 'ño kjín xita tsasìko, tikoá 'an kisichját'aà-na.

³ Tixat'eì jè Priscila ko Aquila, jñà xita xi taña nixákjoò-jen it'aà ts'e Cristo Jesús. ⁴ Jñà xita koi kjomeè kinik'en xi kjoa ts'an. Mìtsà tà 'an xi tsjaà-la kjondaà tikoá tsjá-la kjondaà ngats'ii xita naxandá-la Cristo xi mìtsà xita judío. ⁵ Tikoá tixat'eì jñà xita naxandá-la Cristo xi maxkóya ya ni'ya-la Priscila ko Aquila. Tixat'eì jè Epeneto xi 'ño matsjake nga jè kòkjeiín ítjòn-la it'aà ts'e Cristo ya i'nde Acaya. ⁶ Tixat'eì jè María, chjoón xi 'ño ndaà kisixá it'aà tsajòn. ⁷ Tixat'eì jè Andrónico ko Junias, xi xinguiáá ma nga taña tsitsajna'ya-jen ndayá. Jñà xita xi tsibíxáyá-la Cristo 'ño matsjakeè xita koi. Ko isa ítjòn kijtseèkon 'én-la Cristo koni 'an.

⁸ Tixat'eì jè Amplias, jè xita xi 'an 'ño matsjake it'aà ts'e Na'èn-ná. ⁹ Tixat'eì jè Urbano xi taña síxako-na it'aà ts'e Cristo Jesús ko jè Estaquis xi 'an 'ño matsjake. ¹⁰ Tixat'eì jè Apeles xi ndaà kixi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo. Tixat'eì jñà xita xíkjín xi ya títsajna ni'ya-la jè Aristóbulo. ¹¹ Tixat'eì jè Herodiòn xi xinguiáá ma. Tixat'eì jñà xita xíkjín xi ya títsajna ni'ya-la Narciso xi Na'èn-ná títsajna. ¹² Tixat'eì jè Trifena ko Trifosa jñà íchjín xi 'ño síxá-la Na'èn-ná, ko tichjaá Pérsida xi 'ño matsjachaá nga tikoá ndaà síxá-la Nainá. ¹³ Tixat'eì jè Rufo xi xó jaàjiin-ne Nainá. Ko nea-la xi 'an k'oa tìs'in beètakoàn koni tsà nea-na. ¹⁴ Tixat'eì jè Asíncrito, jè Flegonte, jè Hermas, jè Patrobas, jè Hermes ko xita 'ndseé xi ya títsajna. ¹⁵ Tixat'eì jè Filólogo, jè Julia, jè Nereo ko ndichja, ko Olimpas, ngats'ii xita xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo xi ya títsajna.

¹⁶ Jñò nga jngoò ìjngoò, k'e nga sìxat'aà xinguióo, ngui koó inima-nò tixat'aà xinguióo nga ko okixi-nò. Ngats'ii xita naxandá-la Cristo xi i títsajna síhixat'aà-nò.

¹⁷ Ndí 'ndsè k'oaá s'in bìtsi'bà-nò nga chítsejèn-la jñà xita xi síjòya ko xi síkìts'ón-jiin koni s'in mokjeiín-nò, jñà xi kondra f'ii-la kjohítsjeèn koni s'in

kichìta'yà jñò. Tìnchat'aàxìn-là jñà xit̃a koi. ¹⁸ Jñà xit̃a koi, mìtsà Nà'èn-ná Jesucristo síxá-là, tà yijo-laá síxátjì. 'Én sin 'én ndaà chj̃a nga konachan-là xit̃a xi mìkiì ndaà machiya-là. ¹⁹ 'An, matsjaá-na ìt'aà tsajòn nga jye ndaà na'yà-nò nga ndaà nìkítasòn. Tanga 'an mejèn-na nga xit̃a chj̃inee kàtama ìt'aà ts'e kjoa xi ndaà tjín. Kò jñà kjoa xi ch'o tjín, kj'eè kiì na'yà-nò. ²⁰ Jè Nainá xi tsjá-ná kjoa'nchán, tà chibaá chija-là nga ya sìkíjnangui ndsokò jè xit̃a neií mé-ne nga koma kìnchanè. Kjonndaà-là Nà'èn-ná Jesucristo kàtijnako-nò.

²¹ Tísíhixat'aà-nò jè Timoteo xi taña nìxájoò-jen, kò Lucio, kò Jasón kò Sosípater jñà xi xit̃a xinguiáa ma.

²² 'An xi Tercio mì-na, xi tìkjì-nò xojon jè, ìt'aà ts'e Nà'èn-ná, sìhixat'aà-nò.

²³ Tìkoá tísíhixat'aà-nò Gayo; 'an ì tijnáa ì ni'ya-là nga tìkoá ìí bixoña ngats'ì xit̃a naxandá-là Cristo. Tísíhixat'aà-nò Erasto xit̃a xi bíjtò ton ts'e ni'ya osen; tìkoáá síhixat'aà-nò jè 'ndseé xi 'mì Cuarto.

²⁴ Ngats'ioò, jè kàtijnako-nò kjonndaà-là Jesucristo xi otíxoma-ná.

'Én xi fehet'aà-ne

²⁵ Jeya kàtijná jè Nainá xi tijnako-nò. Jè xi komà tsjá-nò nga'ño tìkoá komà kixì sìkítsajna-nò koni tsò 'én ndaà-là Nainá xi 'an okoòya-nò kò jñà 'én xi nokjoàyajì-nò ìt'aà ts'e Nà'èn-ná Jesucristo. Nga jyeé tí'ya-là kjoa xi tjí'ma-là Nainá skanda sa kjòtseé; ²⁶ tanga ì'ndeì jye ki'ya-là koni s'ín tíchj̃a Xojon-là Nainá xi kiskì jñà xit̃a xi kùichj̃a ngajo-là Nainá kjòtseé. K'oaá s'ín tíchj̃a kjotíxoma-là Nainá xi tijná nità mé nachrjein-nè. Jè kjoa'ma-là Nainá, jye kis'enojmí yije-là ngats'ì xit̃a naxandá xi tjín nga tíjtsa isò'nde mé-ne nga kàtasíkítasòn-ne koni s'ín mokjeiín-là.

²⁷ Jè Nainá xi tajngoò ma-ne, xi tjín-là kjoachj̃ine, kàtas'e-là kjoa jeya ìt'aà ts'e Jesucristo nità mé nachrjein-ne. K'oas'ín kàtama.

Xojon carta-la San Pablo xi kiskiù ítjòn-la xita naxandá-la Cristo xi títsajna Corinto

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà jñà xita naxandá-la Cristo xi títsajna Corinto

¹ 'An xi 'mì-na Pablo, xi xó k'oas'ín kinokjoà-na nga 'an tsibíxáya-na Cristo Jesús, nga k'oas'ín kjòmejèn-la Nainá. Títsanìhixat'aà-nòjen kò Sóstenes xi 'ndseé chibá it'aà ts'e Cristo. ² Tíkjiù-nò xojon carta jè, jñò xi naxandá-la Cristo maà xi títsajnaà ján Corinto, xi jye kisítsjeè-nò Nainá nga ya títsakjoòkoo Cristo Jesús nga xó k'oas'ín jaàjiin-nò Nainá mé-ne nga xita tsjeè-la komaà kò ngats'ì xita xi xkì xi ján chjat'aà-la nga jeya síkíjna jè Na'èn-ná Jesucristo xi otíxoma-ná, tikoà jè otíxoma-la xita koi. Xi Na'èn-ná 'mì-lá, tikoà Na'èn-ná tsò-la jñà xita koi. ³ Nainá xi Na'èn-ná, kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná kàtatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán ya jjiin inima-nò.

'Én xi kiichja Pablo nga tsjá-la kjondaà Nainá

⁴ Kjit'aà nachrjein tsjaà-la kjondaà Nainá xi it'aà tsajòn koi kjoa-la jñà kjondaà xi kitsjaà-nò Nainá nga ndaà kisichikon-t'in-nò it'aà ts'e Cristo Jesús. ⁵ Nga yaá it'aà ts'e Cristo, Nainá kisichikon-t'in yije kjohítsjeèn-la inima-nò, kós'ín nokjoà, kò kós'ín machiya-nò 'én-la Nainá. ⁶ Nga k'oaá s'ín 'ya-la, nga jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo kjòkixiyaa jjiin inima-nò. ⁷ Nímé kjotjò-la Nainá chijat'aà-nò k'e nga tákó títsachiñá-la nga kjoí ijngò k'a Jesucristo xi otíxoma-ná. ⁸ Nainá tsjá-nò nga'ño skanda k'e nga kjoehet'aà nachrjein, mé-ne nga nímé jé sakòt'aà-nò k'e nga kitjojen ijngò k'a Jesucristo xi otíxoma-ná. ⁹ Nainá xita kixi-né, síkitasòn-né koni s'ín tsjá 'én-la. Xó k'oaá s'ín kiichja-nò nga ya chraña kitsajnakjoòkoo Jesucristo xi ki'ndí-la tsò-la nga jè otíxoma-ná.

Mé-ne kjòjòya-ne naxandá-la Cristo ján Corinto

¹⁰ Ndí 'ndsè kò tichjaá, it'aà ts'e okixi xi kitsjaà-na Jesucristo xi otíxoma-ná, tìbitsi'bà-nò ngats'ioò, ngásòn ngáya títsajnakoo xinguiòo, mé-ne nga mì kojòya-ne kjohítsjeèn-nò. Tajngò kjohítsjeèn tikjeén, ngásòn jchósòn-là nita mé kjoa-ne. ¹¹ Koi koxan-nò ndí 'ndsè, nga jñà xita ni'ya-la Cloé, tsibénajmí-na nga kjoasì tjín-nò. ¹² Koi k'oas'ín tìxan-nò, tjín i'nga xita xinguiáá xi tsò: “An, jé Pablo fit'aà-la.” Tjín xi tsò: “An, jé Apolos fit'aà-la.” Tjín xi tsò: “An, jé Cefas [xi tikoà Pedro 'mì] fit'aà-la.” Tjín xi tsò: “An, jé Cristo fit'aà-la.” ¿Mé-ne obixón-nò? ¹³ ¿A kjìn ya ma-ne Cristo? ¡Majìn! ¿A jé Pablo xi kisit'aà krò it'aà tsajòn? ¡Majìn! ¿A it'aà ts'eé Pablo komà bautizar? ¡Majìn! ¹⁴ Ndaà chjí-la Nainá, 'an, mìtsà yá xita kis'iaàn bautizar ya naxandá tsajòn, ta jé Crispo kò Gayo, ¹⁵ mé-ne nga mì yá xita kitso-ne: “It'aà ts'eé Pablo komà bautizar.” ¹⁶ Saá tìbitsjeèn-na nga tikoà kis'iaàn bautizar Estéfnas kò xita xíkjín, tanga mìkiù bítsjeèn-na tsà kis'iaàn bautizar xi kjejí xita. ¹⁷ Jé Cristo mìtsà koi xá kisikasén-na nga xita s'iaàn bautizar; koi xá kisikasén-na nga 'an kichjàya 'én ndaà-la Nainá. K'e nga chjàya, mìtsà 'én-la xita chjine síkjeén; majìn-na nga chja nga'ño-la krò-la Cristo.

Jé Cristo, nga'ño-la Nainá-né kò kjoachjine-la Nainá-né

¹⁸ Jñà 'én xi tìnokjoáya it'aà ts'e Cristo nga k'en-t'aà krò, ta kjoa ská ma-la jñà xita xi ya tjímaya ndiyá-la i'nde kjo'in. Tanga jñà xi jye títsabitjokàjñá kjo'in, k'oaá s'ín mokjeíin-ná nga jè 'én-la Cristo nga'ño-la Nainá-né. ¹⁹ K'oaá s'ín tichja Xojon-la Nainá nga tsò:

Jǎa x̄it̄a xi 'ñó t̄jín-la kjoa chjine,
'aán kokoò-la nga n̄imé chj̄í-la kjoachjine-la.
'Aán kochrjeènguia kjohítsjeèn-la
jǎa x̄it̄a xi 'ñó machiya-la.

²⁰ Jǎa x̄it̄a xi 'ñó t̄jín-la kjoachjine, k̄o xi 'ñó chjine xojon k̄o xi joóya-ne kjoa xi t̄jín isò'nde, i'nde, ¿ñánda títsajnak̄o kjoachjine-la? Jè Nainá, kisiskáya-la kjoachjine xi t̄jín-la x̄it̄a isò'nde. ²¹ Nainá 'ñó x̄it̄a chjine, mìkìi kitsjaà'nde-la x̄it̄a nga it'aà ts'e kjoachjine-la isò'nde kijtseèxkon. Nainá k'oaá s'ín sasén-la nga ochrjekàjìin kjo'in jǎa xi mokjeiín-la it'aà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, 'én xi tsò-la x̄it̄a koi, kjoa ská-né.

²² Jǎa x̄it̄a judío [mìkìi mokjeiín-la] nga jé xi mejèn-la nga skoe kjoxkón xi 'ñó jeya t̄jín, k̄o jǎa xi mìtsà x̄it̄a judío [t̄ikoaá mìkìi mokjeiín-la] nga koií ótsji xi 'ñó kjoa chjine. ²³ Tanga ngajen k'oaá s'ín nokjoàya-jen nga krò k'en-t'aà Cristo [x̄it̄a xi xó kisikasén-ne Nainá]. Jǎa x̄it̄a judío mìkìi mokjeiín-la kjoa xi komàt'in Cristo, k̄o jǎa xi mì x̄it̄a judío, kjoa ská ma-la. ²⁴ Tanga jǎa x̄it̄a xi xó jaàjìin-ne Nainá, xi x̄it̄a judío k̄o xi mìtsà x̄it̄a judío, k'oaá s'ín mokjeiín-la nga jè Cristo nga'ñó-la Nainá-né k̄o kjoa chjine-la Nainá-né. ²⁵ Kjoa-la Nainá xi ta kjoa ská tsò-la x̄it̄a isò'nde, kjoa chjine-la Nainá-né. Ìsaá tse kjoachjine t̄jín-la mì k'oaá-ne koni kjoachjine xi t̄jín-la x̄it̄a isò'nde. K̄o jè kjoa-la Nainá xi ta kjoa indaà tsò-la x̄it̄a isò'nde, nga'ñó-la Nainá-né. Ìsaá tse nga'ñó t̄jín-la mì k'oa-ne koni nga'ñó xi t̄jín-la x̄it̄a isò'nde.

²⁶ Jǎa ndí 'ndsè k̄o ndí tichjaá, t̄ikítsjeèn k'e nga sa jaàjìin-nò Nainá, chibaá ma-nò xi x̄it̄a chjine tsò-nò x̄it̄a isò'nde, k̄o chibaá ma-nò xi x̄it̄a ítjòn títsajnaá, t̄ikoa chibaá ma-nò xi ya ni'ya-la x̄it̄a sko-la kits'iòn. ²⁷ Tanga Nainá jaàjìin jǎa x̄it̄a xi tsò-la x̄it̄a isò'nde nga chiba kjohítsjeèn t̄jín-la mé-ne kosobà-la jǎa x̄it̄a chjine. T̄ikoa jaàjìin Nainá xi tsò-la x̄it̄a isò'nde nga n̄imé chj̄í-la mé-ne kosobà-la jǎa x̄it̄a xi x̄it̄a ítjòn títsajna. ²⁸ Nainá jaàjìin x̄it̄a ima k̄o x̄it̄a xi bitjongui xi tsò-la x̄it̄a isò'nde nga n̄imé chj̄í-la, mé-ne kitjongui-ne jǎa x̄it̄a xi tsò nga jǎa títsajna ítjòn, ²⁹ mé-ne nijngoò x̄it̄a xi 'nga s̄iikíjna-ne yijo-la nga nguixkon Nainá. ³⁰ Tanga tijè-ne Nainá kisikítsajnak̄o-ná Cristo Jesús. K'oaá t̄is'ín kis'iìn nga it'aà ts'e Cristo sakó-ná jè kjoachjine, nga jè Cristo, x̄it̄a kixi s'ín-ná, x̄it̄a tsjeè s'ín-ná k̄o síkítsajnandeíí-ná kjoa ts'e jé-ná. ³¹ Koni s'ín tichja Xojon-la Nainá nga tsò: “Jè xi jeya síkíjna yijo-la, ta saá Nainá jeya kàtasíkíjna.”

2

¹ Ndí 'ndsè k̄o tichjaá, k'e nga k̄iikon-nò nga tsibenojmí-nò 'én-la Nainá, mìtsà koi 'én kichjà-nò xi maxkón-la x̄it̄a k'e nga 'nchré k̄o xi tsò-la nga 'én-la x̄it̄a chjine. ² K'e nga tsohótijnako-nò, k'oaá s'ín kiskoòsòn-la; mìtsà mé kjoa xi kj'eíi kisikítsjeèn; ngui tà 'én-la Jesucristo tsibenojmí-nò, nga jè-né xi krò k'en-t'aà. ³ K'e nga ijchò kènojmí-nò 'én-la Nainá, indaàkjoaá ijchoa. Títsakjoòn-ná skanda tíhotsé-ná. ⁴ K'e nga kichjàyajìin-nò mìtsà 'én-la x̄it̄a chjine kisikjeén mé-ne nga k̄okjeiín-nò. Ta saá jè Inima Tsjeè-la Nainá tsakó nga'ñó-la nga k̄okjeiín-nò. ⁵ Mé-ne jè kjoa xi mokjeiín-nò it'aà ts'e Cristo, mìtsà ya nchrobá-ne kjoa chjine-la x̄it̄a, yaá nchrobá-ne nga'ñó-la Nainá.

Xi ngui kjoa chjine, it'aà ts'eé Nainá nchrobá-ne

⁶ Kixií kjoa 'én chjineé nokjoàya-lajen jǎa x̄it̄a xi jye tímajchínga nga mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo. Tanga mìtsà kjoa chjine ts'e isò'nde nokjoàya-jen, ni mìtsà ts'e x̄it̄a ítjòn xi t̄jín isò'nde xi jye tichja nga'ñó-la. ⁷ 'Én xi nokjoàya-jen, kjoa chjine ts'e Nainá-né, jè kjoachjine xi t̄jí'ma-la xi k'oaá s'ín kiskoòsòn-la skanda t̄isa kjõtseé nga jǎa jeya k̄itsajnaá. ⁸ Nijngoò x̄it̄a ítjòn xi t̄jín isò'nde

kjòchija-là it'aà ts'e kjoa chjine koi. Tsà kjòchija-là, mì-là kiì k'oas'ín krò kisik'en-t'aà Na'èn-ná Jesucristo xi tjin-là kjoa jeya. ⁹ Xojon-là Nainá, k'oaá s'ín tichja nga tsò:

Jñà xita xi matsjakeè Nainá,
jè tjindaà-là kjoa xi ni saá jngoò xita xi xkon beè-ne,
xi líká-là 'nchré-ne
xi ko inima-là machija-là.

¹⁰ Nainá, it'aà ts'e Inima Tsjeè-là tsakó-najen kjoa koi. Nga jè Inima Tsjeè-là Nainá ótsjiya yije-né skanda jñà kjoa xi mìkiì ndaà fya-ná it'aà ts'e Nainá.

¹¹ ¿Yá xita-ne xi machija-là kó tsò kjohitsjeèn xi tjiin inima-là xita xi kjeií? Tà jè tjiin inima-là kó tsò kjohitsjeèn-là. K'oaá tis'ín tjin kjoa ts'e Nainá, nijngoò xita tjiin-là kó tsò kjohitsjeèn-là Nainá; ta jè Inima Tsjeè-là tjiin-là.

¹² Ngajen, mìtsà jè inima-là xita isò'nde kitjoé-najen. Jè Inima Tsjeè-là Nainá kitjoé-najen, mé-ne nga jcha-najen kjoa xi Nainá kitsjaà kjotjò-ná. ¹³ 'Én koi, k'oaá s'ín nokjoà-jen koni s'ín okóya-najen Inima Tsjeè-là Nainá. Mìtsà kjohitsjeèn ts'e xita isò'nde. 'Én Tsjeè-là Nainá bènojmí-jen xi kjoa ts'e Inima Tsjeè-là.

¹⁴ Jè xi mìtsà xita-là Cristo, mìkiì machija-là 'én xi ts'e Inima Tsjeè-là Nainá. Tà kjoa ská ma-là. Mìkiì fahas'en-jiiin-là, nga mochjeén-né nga it'aà ts'e Inima Tsjeè-là Nainá kinchátsjiyaá. ¹⁵ Tanga jè xita xi Inima Tsjeè-là Nainá tijnajiiin inima-là, maá-là ótsjiya yije nita mé kjoa-ne. Tanga it'aà ts'e xita jè, mì yá xita xi koma-là kohótsjiya kjohitsjeèn-là. ¹⁶ K'oaá s'ín tichja Xojon-là Nainá nga tsò: “¿Yá-né xi beè kjohitsjeèn-là Nainá? ¿Yá-né xi koma kokóya-là?” Tanga jñà tjin-ná kjohitsjeèn xi ts'e Cristo.

3

Jñà xita xi síxá it'aà ts'e Nainá ján Corinto

¹ Jñò ndí 'ndsè ko tichjaá, mìkiì komà kos'ín kichjàko-nò koni xita xi ndaà tjiin inima-là Inima Tsjeè-là Nainá. Ta k'oaá s'ín kichjàko-nò koni tsà taxki xita isò'nde xi tà kjoa ts'e yijo-là ótsji, koni tsà takó ndí ixti xó xi it'aà ts'e Cristo. ² Mìtsà 'in tjin 'én xi tsakoóya-nò; k'oas'ín ngaya-là koni ndí ixti xó xi sa nchihoki, tà tsjin 'biì, mìtsà tsojmì tájaà kine. Jñò, kjeè kiì ndaà fahas'en-jiiin-nò 'én-là Nainá, k'oaá ngaya-là koni tsojmì tájaà xi kjeè kiì ma chine skanda nachrjein i'nde. ³ Takó k'oaá s'ín 'nè koni s'ín xita xi kjoa ts'e yijo-là ótsji. Machinicha-nò xinguioo, chitiya-nò nita mé kjoa-ne. Kjoa koi, kjoa ts'e xita isò'nde-né. ⁴ K'e nga bixón: “An, xita ts'e Pablo-ná”, ko jè xi ijngoò tsò: “An, xita ts'e Apolos-ná”, jñò, k'oaá s'ín nokjoà koni chja xi taxki xita isò'nde.

⁵ 'An xi Pablo 'mì-na, ko Apolos, tà xita chi'nda-nájen xi nixá-lajen Nainá. It'aà tsajeén kòkjeiín-nò 'én-là Nainá, nga ijngoò ijngoò-jen ki'nè-jen xá xi Na'èn-ná kisingatsja-najen. ⁶ 'Aán tsakoóya-nò 'én-là Nainá, k'oaá ngaya-là koni jngoò xita xi bitje xojmá, jè Apolos kiskinindá-là, tanga jè Nainá tisíjchá. ⁷ Mìtsà jè xita xi bitje tsojmì, ni mìtsà jè xi kinindá-là xi chjí-là, ta jngoò jè Nainá xi síjchá tsojmì xi sitje xi 'ñó chjí-là. ⁸ Jè xi bitje ko xi kinindá-là, ta jngoò xá tjin-ne xi s'ín. Tanga jè Nainá tsjá-là chjí-là koni tjin xá xi kis'iin nga jngoò ijngoò. ⁹ Ngajen, yaá taña nixákjoò-jen xá-là Nainá. Koá jñò-nò i'nde ñanda sitje 'én-là Nainá. Tikoáá jñò-nò ni'ya-là Nainá xi ngajen bíndaà-jen. ¹⁰ Koni s'ín tjin kjondaà-là Nainá xi kitjoé-na, 'an-ná xi chjine chrjó ítjòn, xi tsibijnà tàts'en chrjó-là ni'ya. Kjeií xitaá bíndaàsòn ni'ya. Tanga jñà xi bíndaàsòn, ndaà kàtasíkinda nga jngoò ijngoò kós'ín kiìndaà. ¹¹ Mì ti yá xi koma-là kiìjna ijngoò-isa tàts'en chrjó ni'ya koni jè xi jye tjna, nga jè Jesucristo tjna koni tàts'en chrjó

ni'ya. ¹² Tàts'en chrjó ni'ya, komaá sindaàsòn-ne kicha oro, plata, ndajo chji xi 'nó ndaà kjoàn, nas'ín yá, nas'ín xka paja, o xka ndiji. ¹³ Tanga jña xá xi s'ín nga jngoò ìjngoò xita, k'eé jcha-la jè nachrjein k'e nga sindaàjìin-la xita. Nachrjein jè, ni'ín kjoíko, koa jè ni'ín skót'aà nga jngoò ìjngoò skaya xá xi komà. ¹⁴ Tsà jngoò xá kichikjoako-la ni'ín xi skót'aà, tjoé-la chji-la jè xita xi kiindaàsòn. ¹⁵ Tanga tsà jè xá xi kisindaàsòn, tsà kiti, chijaá chji-la. Tanga jè xita kitjokàjìin kjo'in koni jngoò xita xi bitjokàjìin ni'ín.

¹⁶ Jñò, ¿a mìtsà tíjìin-nò nga ni'ya ingo tsjeè-la Nainá 'mì-nò? Nga jè Inima Tsjeè-la Nainá tíjnajìin-nò. ¹⁷ Tsà yá xita xi mejèn-la sikkits'ón-jìin-la ni'ya tsjeè-la Nainá, Nainá tikoaá sikkits'ón-jìin-la jè xita xi k'oas'ín s'ìin. Nga jè ni'ya-la Nainá, tsjeè-né. Koa jñò-nò xi ni'ya tsjeè-la Nainá 'mì-nò.

¹⁸ Kì yijo-nò chonachan-là, tsà yá xi k'oas'ín síkítseèn nga 'nó tjin-la kjohitsjeèn xi ts'e kjoa chjine-la isò'nde, ta saá kos'ín kàtas'ín koni tsà tsjìn-la kjohitsjeèn, mé-ne nga nguì xita chjine koma-ne. ¹⁹ Jè kjoa chjine-la xita isò'nde, it'aà ts'e Nainá, kjoa ská tsò-la. Xojon-la Nainá, k'oaá s'ín tichja nga tsò: “Nainá, k'oaá s'ín s'ín nga jña xita chjine, tijña-ne kjoa maña-la kixojìin-ne.”

²⁰ Jè Xojon-la Nainá, ìjngoò k'a tjit'aà ñánda tsò: “Nainá, beè-né nga nímé chji-la kjohitsjeèn-la xita xi chjine tsò-la yijo-la.” ²¹ K'oaá ma-ne, jñò, kì nijngoò xita xi 'nga níkjina. Nga ngats'ìi xi tjin, kjondaà tsajòn yije-nò. ²² Tsà jè Pablo, tsà jè Apolos, tsà jè Cefas [xi tikoa Pedro 'mì], tsà jè isò'nde, tsà jè kjoabinachon, tsà jè kjoa biyaà, tsà jè nachrjein i'nde, tsà jè nachrjein xi sa nchrobá, kjondaà tsajòn yije-nò. ²³ Jñò, ts'e Cristo-nò, koa jè Cristo ts'eé Nainá.

4

Xá-la xita xi tsibíxaya-la Jesús

¹ K'oaá s'ín jchatakòn-nájen koni xita chi'nda xi síxá-la Cristo, nga ngajen kjongatsja-jen nga kokóya-jen kjoa tji'ma-la Nainá. ² Jngoò xita xi xá mangatsja, mochjeén-né nga kàta'ya-la nga kixi síkitasòn xá-la. ³ 'An, mìkiì síkájnoa xi it'aà tsajòn kó tsò kjohitsjeèn-nò, a ndaá tìsíkitasoàn, a xi ch'oó tìsíkitasoàn xá xi 'an kjongatsja, kó kó s'ín síkítseèn jña xitaxá xi bíndaàjìin-la xita isò'nde. Skanda 'an, mì tì kiì xan-na tsà ndaà tjin kó tsà ch'oó tjin xá xi tìs'iaàn. ⁴ 'An, nas'ín k'oas'ín síkítseèn nga tsjìn-na jé, tanga mìtsà tsò-ne kjoa nga nguì xita kixi-ná. Nga jè Na'èn-ná xi bíndaàjìin-na. ⁵ K'oaá ma-ne kì tà chjà jé bìnè-là xinguiqo nga ti kj'eè bijchó nachrjein. Chíña-kjoaa k'e nga kjoíi Na'èn-ná xi síhiseèn nga jcha-la kjoa xi tji'ma ñánda nga jñò choòn. Koa sikkatsejèn kó tsò kjohitsjeèn xi tíjìin inima-la xita. Ikjoàn Nainá jeya sikkijna koni s'ín nga ok'in-la nga jngoò ìjngoò xita.

⁶ Ndí 'ndsè kó tichjaá, koi 'én tichjàko-nò kjoa xi mangásòn it'aà ts'an kó it'aà ts'e Apolos xi kjondaà tsajòn mé-ne nga mìkiì síkatonè-là koni tsò 'én-la Nainá. Kì k'oaá s'ín níkítseèn nga jngoò chi'nda-la Nainá isa ndaà nachrjenguiòò koni chi'nda xi i'nga. ⁷ Jñò, ¿mé-ne koa bixón-nò nga isa 'nó chji-nò koni xita xi i'nga? ¿Mé kjondaà xi tjin-nò xi mìtsà Nainá kitsjaà-nò? Tsà jye kitjoé-nò ngats'ìi kjondaà, ¿mé-ne nga 'nga ma-ne takòn koni tsà ta nga 'nó tsajòn kisakò-nò?

⁸ Jñò, k'oaá s'ín machiya-nò koni tsà jyeé ma yije-nò, koni tsà 'nó xita nchiná it'aà ts'e Nainá. K'oaá s'ín níkítseèn koni tsà xitaxá ítjòn titsajnaà kó ngajen mìtsà xitaxá titsajna-jen. Ndaà-la tjin tsà kixi kjoa nga otixoma, mé-ne ngajen koma kotixomako-nòjen. ⁹ 'An, k'oaá s'ín síkítseèn, ngajen xi it'aà ts'e Cristo kisixáya-najen, Nainá k'oaá s'ín kiskoòsòn-la nga ngajen-nájen xi fehet'aà-ne, xi tjinè-najen nga kiyá-jen nga nguixkon isò'nde, nga nguixkon xita kó àkjale. Jña xita, tà nchikotsejèn-najen nga tsja ma-la mé kjo'in xi

tímat'in-jen. ¹⁰ Ngajen, xi kjoa ts'e Cristo, xita ská 'yatakòn-najen; tanga jñò, it'aà ts'e Cristo, k'oaá s'ín 'ya-nò nga 'ñó tjín-nò kjoachjine. Ngajen, k'oaá s'ín 'yatakòn-najen nga xita indaàkjoa-nájen; tanga jñò, xita tájaà-nò. Ngajen, mì yá xita beèxkón-najen; jñò, beèxkón-nò xita. ¹¹ Skanda jè hora jè, kjinchrá-najen, xíndá-najen, tsjìn-najen nikje xi chíkjá-jen, 'ñó beetoòn-najen xita, tà tjaàsòn-najen, tsjìn-najen ni'ya. ¹² Skanda bijtaá-najen nga 'ñó nixá-jen. K'e nga chja'on-ko-nájen xita, ngajen, nìjèt'aà-lajen Nainá nga kàtasíchikon-t'ín. K'e nga kondra fi-najen xita, chíkjoakoó-najen. ¹³ 'On chjako-najen xita, ngajen ndaà nokjoá-lajen. K'oas'ín beè takòn-najen koni tsà tjé-la isó'nde. Skanda nachrjein i'nde, jñà xita k'oaá s'ín beètakòn-najen koni tsojmì xi ningui-ne nga bíxteèn.

¹⁴ Koni s'ín tìkjiù-nò, mìtsà tìs'iìn sobà-nò. Kjoátsjeèn tìtsja jngoò-nò koni tsà ixti ts'an xi matsjake. ¹⁵ Nas'ín te jmì ma-ne xi okóya-nò it'aà ts'e Cristo, ta jngoò ma-ne xi na'èn-nò. 'An-ná xi komà na'èn-nò nga mokjeiín-nò it'aà ts'e Cristo Jesús nga 'aán tsibenojmí ítjòn-nò 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ¹⁶ K'oaá ma-ne bitsi'bà-nò nga k'oas'ín tijchá yijo-nò koni 'an.

¹⁷ Koií kjoa-la tìsikásen-nò Timoteo, xi ki'ndí-na xan-la nga 'ñó matsjake ko kixi síxá-la Na'èn-ná. Jè sùikìtsjeèn-nò kós'ín tijnakoá Cristo Jesús nga mokjeiín-na it'aà ts'e, koa kós'ín okoòya-la xita naxandá-la Cristo nga kijndà naxandá ñánda bijchoa. ¹⁸ Tjín i'nga xita xinguiòo xi 'ñó 'nga chja, k'oaá-là s'ín síkìtsjeèn tsà mìkiù kjiikon-nò. ¹⁹ Tanga tsà Nainá mejèn-la, kjiikon nitòón-nò. K'e nga kjiçhoa, skoeè jñà xita xi 'nga chja, a nga'ñó-la Nainá xi tjín-la a xi tà jè 'én-la xi 'nga chja. ²⁰ K'e nga jè Nainá tíhotixoma jngoò-la xita, mìtsà ta kjoa ts'e 'én mochjeén, koó nga'ñó-la Nainá mochjeén. ²¹ Jñò, ¿kós'ín mejèn-nò nga kjián? ¿A mejèn-nò nga kjo'in tsjaà-nò k'e nga kjiçkokon-nò, a xi mejèn-nò nga ko kjondaà-na ko kjotsja-na kjiçkokon-nò?

5

Jé xi kisakò ya ijiìn naxandá-la Cristo ján Corinto

¹ Jye na'ya-la nga kjoachijngui tíma ijiìn tsajòn. Kjoa xi tíma, skanda jñà xita xi mìkiù beèxkón Nainá, mì k'oaá s'ín. Nga yaá tijnajiìn jngoò-nò xita xinguiòo xi neajòn-la tsóhoko. ² Jñò, ¿mé-ne 'nga nìkìtsajna-nò yijo-nò? Mochjeén-né nga kjoaba kitsajnajñò, ko jè xita xi kotjín jé tíhótsji, tìnachrjekàjioòn. ³ 'An, kixií kjoa, kjiìn tijnà-nò, tanga kjohìtsjeèn-la inìma-na yaá tijnajiìn osen-nò. 'An, k'oaá ngaya-la koni tsà ya tijnajiìn-nò, jyeé kiskoòsòn-la mé kjo'in xi sìnè-la jè xita xi k'oa tjín jé tíhótsji. ⁴ Jñò, k'e nga koxkóya nga jeya síkijna Jesucristo xi otíxoma-ná, jè kjohìtsjeèn-la inìma-na yaá kijnajiìn-nò, tikoá yaá kijnajiìn-nò jè nga'ñó-la Na'èn-ná Jesucristo. Ko it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo, ⁵ xita jè, xita neijí kàtangatsja yijo-la nga kàtas'e-la kjo'in, ko kàtasíkájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne mé-ne nga kitiçkàjiìn-ne kjo'in inìma-la, k'e nga kjoíi jngoò k'a Jesucristo xi otíxoma-ná.

⁶ Mikiù ndaà tjín nga 'nga nìkìtsajna yijo-nò. ¿A mì tjiìn-nò nga nas'ín ta chiba na'yo san sísan yije xikjín na'yo? ⁷ Tìnachrjekàjioòn jè xita xi ótsji jé k'oaá ngaya-la koni tsà na'yo san xi mì tì ndaà-ne nga síkìts'ón-nò, mé-ne jñò k'oas'ín kjoàn koma-nò koni na'yo xitse ts'e inçhrajín xi tsjìn-la na'yo san. Nga jñò, jyeé kitjaàxìn-nò kjoa ts'e jé koni na'yo san jchínga nga jè Cristo k'en ngajo-ná koni jñà orrè xi kisik'en xita Israel k'e nga Paxko. ⁸ Koií kjoa-la jñá, k'oaá s'ín kináçhrjeé s'eí nga jyeé kisikìtsajnandeí-ná Nainá kjoa ts'e jé, koni s'ín xita Israel k'e nga Paxko nga sítsjeè ni'ya-la nga faáxìn yije na'yo san. Jñá, k'oaá tìs'ín chjaàxián kjoa ts'e jé ko kjoa ch'o ko nguì kjoatsjeè ko kjoakixi síkjeén k'oaá ngaya-la koni inçhrajín xi tsjìn-la na'yo san.

⁹ Jè xojon xi kisikasén ítjòn-nò, k'oaá kixan-nò nga mì ya koahijtakoo jñà xita xi kjoa chijngui s'ín. ¹⁰ K'e nga k'oa kixan-nò, mìtsà jñà kisikaxkia jñà xita isò'nde xi kjoa chijngui s'ín, kò jñà xi tse mejèn-la, kò jñà xita chijé, kò jñà xi xkósòn beèxkón. Xita koi, xki xi ján satíkjoò. Ta jè xi koma kinchat'aàxìn-là tsà xìn isò'nde onguió. ¹¹ Jñà 'én xi kixan-nò, jè-né nga mì ya tsjahijtakoo jñà xi tsò nga xita-la Cristo xi 'ndsè chibá tsà tákó kjoa chijngui nchis'ín, xita xi tse mejèn-la, xi xkósòn beèxkón, xi ch'o chjajno-ná, xi xán 'biì, xi chijé s'ín. Jñà xita xi k'oas'ín s'ín, skanda mìkiì mochjeén nga kichikoo. ¹²⁻¹³ Mìtsà jñà oko-ná nga bíndaàjìin-lá jñà xita isò'nde. Jè Nainá kùndaàjìin-la jñà xita koi. Tanga jñò oko-nò nga kíndaàjìin-lá xita naxandá-la Nainá xi tsajòn. K'oaá ma-ne nga xan-nò, chjaaxìon jè xita xi ch'o tìs'ín xi ya tíjnajìin-nò.

6

Kós'ín s'ìin jñà xita-la Cristo nga tijñà xíkjin koìndaàjìin-la

¹ Jñò, k'e nga tsà kjoasìi tíjn-nò kò xita xinguioo, ¿mé-ne jñà mejèn-nò koìndaàjìin-nò jñà xitaxá xi mìtsà xita-la Cristo? ¿A mìtsà tà jñà kàtindaàjìin-nò xi xita naxandá-la Cristo? ² ¿A mìtsà tíjìin-nò nga jñà xi xita naxandá-la Cristo 'mì-ná, jñà kíndaàjìin-lá xita isò'nde? Tsà jñò koìndaàjìin-lá xita isò'nde, ¿a mì chíkjoa-nò nga ta jñò kíndaàjìin-lá xita xinguioo kjoa xi chiba tíjn? ³ ¿A mìtsà tíjìin-nò nga tìkoá it'aà tsaján kíndaàjìin-lá àkjale? Tsà jñà kíndaàjìin-lá àkjale, ¿a mì koma-ná kíndaàjìin-lá xita xinguiáá kjoa xi tíjn ì isò'nde? ⁴ K'oaá ma-ne tsà ta kjoa ts'e isò'nde-né xi tíjn-nò, tínokjoa jngoò-lá xita 'ndsè xi jñò nachrjenguiod nga 'mì-là nímé chji-la, jè kàtindaàjìin-nò. ⁵ Koií koa xan-nò mé-ne nga kàtasobà-nò. ¿A mìtsà tíjna jngoò xita xinguioo xi tíjn-la kjohítsjeèn nga koma-la koìndaàjìin-la xita xi 'ndsé chibá? ⁶ Mìtsà ta koií kjoa-la nga bixkàn-koo xinguioo, skanda yaá onguíkoo xinguioo nguixkon xitaxá xi mìkiì beèxkon Nainá nga bìndaàjìin-nò.

⁷ Kixíi kjoa, ch'oó tíjn kjoa k'e nga tijñò bixkàn-kò-nò xinguioo. ¿Mé-ne mìtsà ta saá nìkjeiín-lá xinguioo k'e nga ch'o síkò-nò? Ta saá tìkjeiín-la nga kàtasíchijé-nò. ⁸ Tanga jñò, k'oaá tìs'ín ch'o nìkoo xinguioo, tijñò nìchijé-là.

⁹ ¿A mìtsà tíjìin-nò nga jñà xi mìtsà xita kixi, mìkiì kjoahas'en-jìin ì'nde ñánda tíhotíxoma Nainá? Jñà xita xi kjoa chijngui s'ín, jñà xi xkósòn beèxkón, jñà xita xi jye chixàn xi kjoa chijngui s'ín, jñà xita xi'nde xi tì x'ín xíkjin oyijòkò-ne, ¹⁰ jñà xita chijé, jñà xita tse mejèn, jñà xita xi xán 'biì, jñà xi xita chjajno-la, jñà xita xi konachan-la xíkjin nga síchijé-la, kì yijo-nò chonachan-là nga jñà xita xi koatjín kjoach'o xi s'ín mìkiì kjoahas'en-jìin ñánda tíhotíxoma Nainá. ¹¹ Jñò, k'e nga sa kjòtseé k'oa tìs'ín kì'nè i'nga; tanga ì'ndeì, jye kisaníjno kjoa ts'e jé-nò, jye xita tsjeè-la Nainá komà, kò jye xita kixi komà it'aà ts'e nga'ño-la Jesucristo xi otíxoma-ná kò it'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá.

Kó s'ín sìchjeén yijo-ná mé-ne nga jeya kíjna Nainá

¹² Tjín i'nga xita xinguioo xi tsò: “An tíj'ndeé-na nita mé kjoa xi s'iaàn.” Kixíi kjoa tíj'nde-né, tanga mìkiì ok'in-la tsà k'oas'en yijeé ngats'ìi kjoa; k'oaá ma-ne, 'an, mìkiì tsjaà'nde-la yijo-na nga sìlkijne-na jngoò kjoa. ¹³ Tìkoáá tíjn i'nga xi tsò: “Jñà tsojmì xi ma chine, ts'eé indso'ba, koa jè indso'ba mochjeén-la tsojmì xi ma chine.” Kixíi kjoa, tanga ingajò kjoa koi, Nainá sìlkjehet'aà. Tanga jè yijo-ná, mìtsà kòs'ín kochjeén nga kjoa chijngui s'eén; it'aà ts'e Nainá kochjeén; yijo-ná, ts'eé Nainá. ¹⁴ Koni s'ín kis'ìin Nainá nga kisikjaáya-la Na'èn-ná Jesús, jñà k'oaá tìs'ín kjoaáya-ná it'aà ts'e kjoa biyaà nga tíjn-la nga'ño Nainá.

¹⁵ ¿A mìtsà tíjìn-nò nga jè yijo-ná, yaá tíkjoòkò ts'e Cristo? ¿A komaá síkjeén yijo-la Cristo nga sijngoòt'aà-lá ts'e chjoón ská? Majìn, mìkiì koma. ¹⁶ ¿A mìtsà 'yaà, k'e nga jngoò xita x'in, tsà chjoón ská kíjnakò, jngoò yijoó koma? Nga k'oaá s'in tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: Ingajò xita koi, jngoò yijoó koma. ¹⁷ Tanga jè xi Na'en-ná tíjnakò, yaá majngoòkò inima-la kò ts'e Na'en-ná.

¹⁸ Tinchat'aàxìn-là kjoa chijngui. Jngoò xita, nita mé jé xi ótsji xi kj'eíí jé, mìtsà yijo-la tíbeètoòn. Tanga jè xita xi kjoa chijngui s'in, yijo-laá beètoòn. ¹⁹ ¿A mìtsà tíjìn-nò nga jè yijo-nò ni'ya-la Inima Tsjeè-la Nainá-né xi jñò kitsjaà-nò Nainá nga tíjnajìn inima-nò? Yijo-nò, mìtsà tí tsajòn-nò. ²⁰ Nainá jye tsakatse-nò, tseé tsibíchjítjì-nò. Koií kjoa-la jchaxkón Nainá, ndaà tíkjeén yijo-nò nga ts'eé Nainá.

7

Kjoa ts'e xita xi bixan

¹ It'aà ts'e 'én xi kichjìngui-ná nga kinikasén-ná xojon nga bixón: “Ndaà-la tíjìn, jngoò xita x'in kò jè chjoón tsà mìkiì kixan.” ² Tanga koií kjoa-la nga 'ñó tíjìn kjoa chijngui, nga jngoò òjngoò xita x'in kàtas'e-la chjoón, kò nga jngoò òjngoò chjoón kàtas'e-la x'in. ³ Koni s'in tíjìn kjotíxoma ts'e kjoa bixan, jè x'in, ndaà kàtasís'in-la chjoón-la k'e nga kójnakò, tíkjoa jè chjoón, ndaà kàtasís'in-la x'in-la. ⁴ Jè chjoón, mìtsà tíjè otíxoma-la yijo-la, jè x'in-la otíxoma-la. Tíkjoa jè x'in mìtsà tíjè otíxoma-la yijo-la, jè chjoón-la otíxoma-la. ⁵ K'e nga tsjáyijòkoo xinguiò, kì yijo-nò nìxkon-là xinguiò. Tà k'e-né tsà ngàsòn chibàya-nò kótjìn nàchrjein mìkiì tsjáyijòkoo xinguiò tsà Nainá kíjòkjoat'aà-là. Xi koma iskan mochjeén-né nga sís'in-là xinguiò nga mì jè xita neíí skónachan-nò k'e nga tsà mì tí kiì chíkjoa-nò nga xìn tsjáyijò-là xinguiò.

⁶ 'Én xi tíxan-nò tà 'an-ná xi títsjaà'nde-nò; mìtsà kjotíxoma tíbìnè-nò. ⁷ Xi it'aà ts'an, mejèn-na tsà ngats'iì xita k'oas'in kàtitsajna tajngoò, koni 'an, tajngoó tíjnaa. Tanga òjngoò òjngoò xita kits'iì-la kjotjò xi Nainá kitsjaà-la, kós'in kítsajna. Kakj'eíí kakj'eíí s'in títsajna nga òjngoò òjngoò xita.

⁸ Jñà xita xi títsajna tajngoò kò jñà íchjín xi jye k'en x'in-la, ndaà-la tíjìn tsà tà k'oas'in kítsajna tajngoò koni 'an. ⁹ Tanga tsà mìkiì chíkjoa-la nga bitsajna òjngó, isaá ndaà-ne tsà kàtixan, mì k'oa-ne tsà tsjè síik'en.

¹⁰ 'An, k'oaá s'in bíbìnè-la jñà xita xi jye chixàn, nga mìkiì koma tsjeín xíkjín. Jè chjoón, mìkiì koma síikjína x'in-la. Mìtsà kjotíxoma ts'an xi tsjaà-nò; ts'eé Nainá. ¹¹ Jè chjoón xi tsjeìn x'in-la, mìkiì tíj'nde-la nga kj'eíí x'in kixan-kò òjngoò k'a. Tíkjoa-ne kàtajoóndaà-ne. Tíkjoa jè x'in, mìkiì tíj'nde-la nga tsjeín chjoón-la.

¹² Jñà xita xi i'nga, k'oaá xan-la, xi tà kjohítsjeèn ts'an, mìtsà jè Na'en-ná tsibíjna kjotíxoma jè. Tsà jngoò xita x'in xi mokjeiín-la 'én-la Nainá, tsà jè chjoón-la xi tíjnakò, tsà mìkiì mokjeiín-la, tsà tsò ikon jè chjoón nga bíjnakò, kàtijnakò, kì tsjeiìn takòn jè chjoón-la. ¹³ Tsà jngoò chjoón xi mokjeiín-la 'én-la Nainá, jè x'in xi tíjnakò, tsà mìkiì mokjeiín-la, tsà tsò ikon jè x'in nga bíjnakò, kàtijnakò, kì tsjeiìn takòn jè x'in-la. ¹⁴ Jè x'in xi mìkiì mokjeiín-la 'én-la Nainá, it'aà ts'e chjoón-laá matsjeè-né; tíkjoaá jè chjoón xi mìkiì mokjeiín-la, it'aà ts'e x'in-laá matsjeè-né. Tsà majìn, jñà òjxti-la mìtsà xita kixi nga nguixkon Nainá, tanga òjndeí òjxti-la, yaá chja-ne naxandá-la Cristo. ¹⁵ Tanga tsà jè chjoón xi mìkiì mokjeiín-la 'én-la Nainá tsà mejèn-la tsjeín x'in-la xi mokjeiín-la, kàtatsjeiìn. Kò tsà jè xita x'in xi mìkiì mokjeiín-la 'én-la Nainá, tsà mejèn-la nga tsjeín chjoón-la xi mokjeiín-la, kàtatsjeiìn. Jñà xita koi mìkiì tíjìnè-la nga kjo'ñó kítsajnakò xíkjín. Nainá, jè xi mejèn-la nga 'nchán kítsajna. ¹⁶ Jì chjoón xi mokjeiín-lè it'aà ts'e Cristo, mìkiì tíjìn-lè tsà koi nàchrjein it'aà tsiji koma

kitjokàjìin kjo'in x'in-lè. Kò jì xi x'in 'mì-lè nga mokjeiín-lè it'aà ts'e Cristo, mìkì tìjìin-lè tsà koi nàchrjein it'aà tsiji koma kitjokàjìin kjo'in chjoón-lè.

¹⁷ Jngoò kjoa mejèn-na nga ndaà síkìjna-la ngats'ìi xìta naxandá-la Cristo, nga ìjngoò ìjngoò xìta x'in kò chjoón, mochjeén-né nga kòs'ín kàtasìjchá yijo-la koni s'ín kitsjaà-la Nainá koni s'ín tìtsajna k'e nga Nainá kiichja-la nga xìta-la komà. ¹⁸ Tsà tìjín i'nga xìta xi jye tìjít'aà chìba yijo-la kjoa ts'e circuncisión k'e nga xìta-la Cristo komà, tà k'oaá s'ín kàtìjna. Tsà tìjín i'nga xi kj'eè kù tìjít'aà chìba yijo-la, kì bít'aà chìba-la yijo-la. ¹⁹ Xi kjoa ts'e circuncisión, tsà tìjít'aà chìba-nò kò tsà majìn, mìtsà mé-ne. Jè xi chjì-la nga ndaà síkitasòn jè kjotìxoma-la Nainá. ²⁰ Nga jngoò ìjngoò, k'oaá s'ín tìtsajna koni s'ín tìtsajnaà k'e nga kiichja-nò Nainá. ²¹ K'e nga kiichja-lè Nainá, tsà chì'nda tìjini, kì makájno-lè. Tanga ì'ndeì tsà koma kijnandeì-ne, ndaà s'e, tìjnandeì-ne. ²² Jè xi chì'nda tìs'ín k'e nga kiichja-la Nainá nga kòkjeiín-la 'én-la, ì'ndeì tìjnandeì-né it'aà ts'e Cristo. K'oaá tìs'ín tìjín, jè xi tìjnandeì k'e nga kiichja-la Nainá, ì'ndeì chì'nda-la Cristo-né. ²³ Jñò, Nainá jye tsatse-nò, kì kii bìi'nde nga xìta xi kj'eì chì'nda 'nè-là. ²⁴ Jñò ndí 'ndsè kò tichjaá, koni s'ín tìtsajnaà nga jngoò ìjngoò k'e nga kiichja-nò Nainá, k'oaá s'ín tìtsajna ya nguixkòn Nainá.

²⁵ It'aà ts'e xìta xi tìtsajna tajngoò, tsjìn jngoò-na kjotìxoma xi ts'e Na'èn-ná. 'An, k'oaá s'ín kosòn-la koni tsò kjohìtsjeèn-na nga Nainá kis'e-la kjohimatakòn mé-ne nga it'aà ts'an kjoaàt'aà takòn-na jñà xìta. ²⁶ Koiì kjoa-la nga 'ñó 'in choòn nàchrjein ì'ndeì, 'an, k'oaá s'ín síkìtsjeèn, ìsaá-la ndaà tìjín, tà k'oas'ín kàtìtsajna xìta koni s'ín tìtsajna skanda nàchrjein ì'ndeì. ²⁷ Tsà tìjín-lè chjoón, kì níkìjna-jèn chjoón-lè. Tsà tsjìn-lè, kì chjoón binchaàtsji. ²⁸ Tsà kixein, mìtsà jé tìbinchaàtsji. Kò tsà jngoò chjoón xongó xi kixan, tìkooá mìtsà jé tìhòtsji. Ta jè-né, k'e nga jye kixan, kjoaá s'e-nò. 'An, mejèn-na nga mì kjoa kàtas'e-nò.

²⁹ Ndí 'ndsè, mejèn-na nga kàtasijìin-nò, nga chiba jchán nàchrjein chija nga ma sixá-lá Nainá. Koiì kjoa-la jngoò xìta x'in xi tìjín-la chjoón, k'oaá s'ín kàtas'ín koni tsà tsjìn-la chjoón. ³⁰ Kò jñà xìta xi kjoaba tìtsajnajìin, k'oaá s'ín kàtìtsajna koni tsà mì ba tìtsajna. Koa jñà xi s'eì tìjín-la, k'oaá s'ín kàtìtsajna koni tsà mì s'eì tìjín-la. Koa jñà xi tsojmì otse, k'oaá s'ín kàtas'ín koni tsà nìmé tìjín-la. ³¹ Kò jñà xi fitjìngui-la kjoa xi tìjín ìsò'nde, k'oaá s'ín kàtas'ín koni tsà mì ya fitjìngui-la; nga jè ìsò'nde xi tìtsajnasoán ijndé, kjoehet'aà-né.

³² 'An, k'oaá s'ín mejèn-na nga nìmé kjoa ts'e ìsò'nde síkìtsjeèn. Jè xìta x'in xi tìjna tajngoò, koiì síkìtsjeèn kjoa ts'e Nainá, mé xi s'ìin nga kòtsja-la Nainá. ³³ Tanga jè xi jye chjoón tìjín-la, koiì síkìtsjeèn kjoa xi tìjín ìsò'nde mé xi s'ìin nga kòtsja-la chjoón-la, ³⁴ k'oaá ma-ne nga jò kjoa síkìtsjeèn. Tìkooá jè chjoón ka'án xi jye k'en x'in-la kò jè chjoón xi tìjna tajngoò xi kj'eè x'in tìjín-la, koiì síkìtsjeèn kjoa ts'e Nainá mé-ne nga tsjeè síkìtsajna-ne yijo-la kò inìma-la. Tanga jè chjoón xi x'in tìjín-la, koiì síkìtsjeèn kjoa ts'e ìsò'nde mé xi s'ìin nga kòtsja-la x'in-la.

³⁵ Kjoa xi benojmì-nò kjondaà tsajòn-nò, mìtsà xan-nò nga 'an ósijna ikon-nò, jè-né nga ngui ndaà sijchá yijo-nò nga nìmé kjoa kìchjoà ikon-nò nga sixá-lá Nainá.

³⁶ Tsà jngoò x'in xi kòs'ín tìsìkìtsjeèn nga mì ndaà tìsìkò chjoón nga mì xátì tìbixan-kò nga jye tìhóto nó-la chjoón, k'oaá s'ín kàtas'ín koni s'ín síkìtsjeèn, kàtìxan; jè kjoa bixan, mìtsà jé nchihòtsji. ³⁷ Tanga tsà jngoò xi k'oas'ín bìnè-la yijo-la kò inìma-la nga majìn-la kixan, nga kjohìtsjeèn ts'e-né, kò tsà chíkjoa-la yijo-la nga mìkì kixan, kò tsà jye kòs'ín kiskòòsòn-la, ndaà tìjín. ³⁸ Jñà xìta xi bixan, ndaà s'ín, tanga jñà xi mìkì bixan, ìsaá ndaà s'ín.

³⁹ Jngoò chjoón xi x'in tìjín-la, mìtsà tìjnandeì. K'eé-né tsà jye k'en x'in-la nga jye tìjnandeì. Koma kixan-kò nìta yá x'in-ne xi matsjakeè tsà tanga

mokjeiín-la 'én-la Nainá. ⁴⁰ 'An, k'oaá s'ín síkítsjeèn, ndaà-la tjin tsà mì tì kii kixan-ne jñà íchjín ka'àn. Tìkooá 'an, k'oaá s'ín machiya-na nga jè Inima Tsjeè-la Nainá tísíchiya-na.

8

Tsojmì xi sinchàsòn ya nguixkòn xkòsòn

¹ Jè kjoa xi ts'e yijo-la cho xi sík'en-la xkòsòn-la xita isò'nde nga tsjá-la kjotjò, jñò bixón-nò nga ngats'iaá jyeé tjin-ná kjoachjine it'aà ts'e kjoa koi. Kixíí kjoa, tanga k'e nga tjin-ná kjoachjine, ma'ngaá takoán. Tanga k'e nga tjin-ná jè kjotsjacha, isaá ndaà 'biì-lá nga'ño xinguiáá. ² Tsà tjin i'nga xita xi tsò nga ndaà machiya-la, chijaá isa-la; kj'eè kii beè yije koni s'ín tjinè-la nga skoe. ³ Jngoò xita xi matsjakeè Nainá, jè Nainá ndaà beèxkon.

⁴ K'oaá xan-nò kó s'ín tjin, tsà ma chine yijo-la cho xi ya biyaat'aà-la jñà xkòsòn. Tjiin-ná nga jñà xkòsòn xi tjin i isò'nde, nímé nga'ño tjin-la. Nga ta jngoò ma-ne xi Nainá. ⁵ Jñà xita, k'oaá s'ín síkítsjeèn nga kjin ma nainá xi tjin ján ngajmì kò it'aà nangui. (Kixíí kjoa it'aà ts'e xita koi, kjin ma xi nainá kò na'èn-ná tsò-la.) ⁶ Tanga jñá, 'ya-ná nga ta jngoò ma-ne Nainá xi Na'èn-ná nga it'aà ts'eé inchrobà-ne nita mé xi tjin. Jñá, koií xá tjin-ná nga sikitasoán xá-la. Tìkooá ta jngoò ma-ne xi otíxoma-ná, jè Jesucristo; nga it'aà ts'eé nga'ño-la kisindaà yije nita mé xi tjin kò tìkooá jñá, it'aà ts'eé titsajnakoaán.

⁷ Tanga mìtsà ngats'ii xita tjiin-la kjoa koi. Tjin i'nga xita 'ndseé xi jye k'oas'ín kjò'nga-la kjoa ts'e xkòsòn k'e nga tikj'eè mokjeiín-la. Tanga i'ndeí, k'e nga kine yijo-la cho xi ya biyaat'aà-la jñà xkòsòn, k'oaá s'ín síkítsjeèn nga jñà nchibeèxkón xkòsòn xi nainá tsò-la xita isò'nde. Nga jò tjin kjohítsjeèn-la, k'oaá s'ín fiya-la nga jé ótsji nguixkòn Nainá. ⁸ Jñò bixón-nó nga jñà tsojmì xi ma chine, mìtsà koi kjoa-la nga isa ndaà skoétjò-ná Nainá. Tsà kichiaá mìtsà isa ndaà kitsajnaá kò tsà mikií kichiaá mìtsà isa ch'o kitsajnaá nga nguixkòn Nainá. ⁹ Kixíí kjoa, tji'nde-ná nita mé xi chjineé. Tanga jñá jchòsòn-lá yijo-ná nga mì k'oaá tjin xi chjineé mé-ne jñà xita 'ndseé xi indaàjìin tjin kjohítsjeèn-la mì jé sakò-la. ¹⁰ Tsà tjin jngoò xita xinguióo xi tsò nga tjin-la kjohítsjeèn nga ma chine nita mé yijo-ne, kò yaá fi kakjèn ya i'nde ñánda yaxkón xkòsòn; tsà koi nachrjein-la ya skoe jngoò 'ndsé xi indaàjìin tjin kjohítsjeèn-la nga ya tìkjèn. Jè xita 'ndsé, k'oaá tìs'ín s'iin. ¹¹ Kjohítsjeèn-la xita jè nga tsò nga maá chine yije nita mé-ne, koií kjoa-la nga kjo'in síkjeiín jè 'ndsé xi indaàjìin tjin kjohítsjeèn-la xi Cristo k'en ngajo-la. ¹² K'e nga jé binchaatsjioè xi kondra ts'e xita 'ndseé nga nìkìts'ón-jñoò kjohítsjeèn-la xi indaàjìin tjin, jé binchaatsjioè xi kondra ts'e Cristo. ¹³ 'An, tsà ta koií kjoa-la ts'e tsojmì xi kinee nga jé sakò-la jè 'ndsé, tìkooá-ne, jngoò k'a mì tì kii skíne-na yijo, mé-ne nga mì jé sakò-la 'ndsé.

9

Kjoa xi tji'nde-la xita xi tsibíxáya-la Cristo

¹ 'Aán tsibíxáya-na Cristo. Tijnandeíí-ná. Xkoaàn kijtseè-na jè Jesús xi otíxoma-ná. Nga xá-la Na'èn-ná tìs'iaàn, i'ndeí jñò-nò xi xita-la Cristo maá. ² K'oaá xó tsò i'nga xita xi kj'eíí nga mì xó tsà 'an tsibíxáya-na Cristo, tanga jñò, ndaà tjiin-nò nga 'aán kixíxáya-na, nga it'aà ts'an-ná nga mokjeiín-nò 'én-la Nainá. K'oaá s'ín bitjo kixí kjoa.

³ K'e nga jngoò xita kjònangui-na xi kondra ts'an, 'an, kií xan-la nga ósikoaa yijo-na: ⁴ ¿A mìtsà tji'nde-najen nga k'oi-najen tsojmì xi chine-jen kò xi s'io-jen nga xá-la Nainá titsa'nè-jen? ⁵ ¿A mìtsà tji'nde-najen nga kítjako jngoò-jen xi chjoón-najen ma xi 'én-la Nainá mokjeiín-la, koni s'ín xita xi i'nga xi

tsibíxáya-la Cristo koni jñà 'ndse Na'èn-ná ko Cefas [xi tikoá Pedro 'mì]? ⁶ ¿A tà 'an-ná ko Bernabé xi tjinè-najen nga kjeíí xá s'en-jen mé-ne nga sakò-najen tsojmì xi chine-jen? ⁷ ¿A tjin xita xi soldado síkitasòn xi tije bíchjí-la yijo-la? ¿A tjin xita xi bitje tsojmì tje, koá mìkìì kine toò xi ojà-la? ¿A tjin xita xi cho síjchá, koá mìkìì 'biì tsjin xi ochrje? ⁸ Kì k'oaá s'in níkítseèn nga tà kjohítseèn ts'an koni s'in tixan. Tikoáá tíchjaá kjotíxoma ts'e Moisés. ⁹ Kjotíxoma-la Nainá xi kiskìì Moisés, k'oaá s'in tíchja nga tsò: “Jñà nchraja xi bínchi, kì na'ya bì'a tso'ba.” 'En koi mìtsà tsò-ne kjoá nga Nainá 'ñó síkinda nchraja, ¹⁰ jñà-ná xi síkinda-ná Nainá; nga it'aà tsaján tíchja kjotíxoma. Jè xi síkínchi nchraja ko xi sítsjeè tsojmì xi majchá-la, nchikoñaá-la nga tjoé chiba-la tsojmì xi majchá-la. ¹¹ 'En ndaà-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo xi jin tsakoòya-nòjen jè ngaya-la koni tachó xi kisítje jjiin inima-nò. ¿A mì ndaà s'e tsà tjoé chiba-najen tsojmì xi majchá-nò? ¹² Tsà jñà xi kjeíí xita tjoé chiba-la tsojmì xi tsajòn, ngajen, ¿a mìtsà isa ndaà tí'nde-najen nga tikoá tjoé-najen?

Tanga mì k'oaá s'in titsa'nè-jen koni s'in tí'nde-najen mé-ne nga mìkìì koma sichjoà ikon-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo. ¹³ Jñò, ndaà 'yaà, jñà xita xi ya síxá ya Ingo Ítjòn-la Nainá, koií tsojmì kine xi tjin ya i'nde jè; ko jñà xi ya síxá i'nde tsjeè-la Nainá ya ñánda bínchásòn kjotjò xi tsjá-la Nainá jñà xita, okoó chiba-la yijo-la cho xi ya bínchásòn. ¹⁴ Nainá k'oaá s'in kitsjaà okixi: jñà xi chjaya 'én ndaà-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo yaá sakò-la tsojmì xi skine. ¹⁵ 'An, mì k'oaá s'in tìsìkjeén jñà kjoá xi tí'nde-na. Tikoáá mìtsà koi xá tìkjiì-nò nga kos'in síko-ná. Isáa-la ndaà tjin tsà kàtiyaà mì k'oaá-ne tsà tjin xita xi kjoáxìn-na kjotsja xi tjin-na nga ta kjotjò 'an chjaya 'én ndaà-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo.

¹⁶ Nga 'én ndaà-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo chjaya, mìkìì tsà jeya síkíjna yijo-na. 'An, xó k'oaá s'in tjinè-na nga 'an kichjaya; ima xó-na tsà mìkìì kichjaya jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo. ¹⁷ Tsà tà kjohítseèn ts'aán-la nga kos'in tìs'iaàn, tjinè-la nga kochjí-na, tanga mìtsà tà kjohítseèn ts'an, jè tìsìkitasòàn xá xi kisìngatsja-na Nainá. ¹⁸ Jè chjí xi tìsakó-na, jè-né nga tsja tjin-na nga chjaya 'én ndaà-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo nga mìtsà chjí-na sije, na s'in tí'nde-na nga jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo kótijnakon-na.

¹⁹ 'An tijnandejí-ná, tanga i'ndeí, k'oaá s'iaàn koni tsà ch'i'nda-la ma ngats'ìì xita, mé-ne nga isa kjìn xita koma kichjà-la 'én-la Cristo nga kokjeiín-la. ²⁰ K'e nga ya tijnajìin-la jñà xita xinguiáa judío, k'oaá s'in s'iaàn koni s'in xita judío mé-ne nga koma kichjà-la 'én-la Cristo nga kokjeiín-la. Kixií kjoá nga 'an, mìkìì kjo'ñó tjinè-na nga kos'in síkitasòàn koni tsò kjotíxoma xi kiskìì Moisés, tanga k'e nga ya tijnajìin-la jñà xita judío xi kjotíxoma-la Moisés títsajnajìin, 'an k'oaá ti s'iaàn, ta jè xi mejèn-na nga koma kichjà-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo nga kokjeiín-la. ²¹ K'e nga ya tijnajìin-la jñà xita xi mìtsà ya títsajnajìin kjotíxoma-la Moisés, 'an, k'oaá ti s'iaàn koni tsà mì ya tijnajñaà kjotíxoma mé-ne nga koma kichjà-la 'én-la Cristo nga kokjeiín-la xita xi mì ya títsajnajìin kjotíxoma. Mìtsà tsò-ne kjoá nga tijnat'aà xìn-la kjotíxoma-la Nainá. Yaá tijnajñaà kjotíxoma-la Cristo. ²² K'e nga ya tijnajìin-la jñà xita xi indaàjìin tjin kjohítseèn-la, 'an, k'oaá s'iaàn koni tsà tikoáá indaàjìin tjin kjohítseèn-na mé-ne nga koma kichjà-la 'én-la Cristo xita koi. Yaá síngàsòn yijekoá mé kjoá xi títsajnajìin ngats'ìì xita mé-ne nga koma kochrjekàjìin i'nga-na kjo'in kjoá ts'e jé-la. ²³ K'oaá s'iaàn xi kjondaà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo mé-ne nga s'e-na kjoá machikon-t'in it'aà ts'e 'én.

²⁴ Jñò, jyeé tíjìin-nò k'e nga síská xita xi ongachikon, ngats'ìì-né nga ongachikon, tanga ta jngoò-né xi tjoé-la kjotjò, ta jè xi síkijne. Jñò, k'oaá s'in

tijchá yijo-nò nga xita-la Cristo 'mì-nò koni jngoò xita xi ongachikon mé-ne nga tjoé-nò kjoé-nò xi Nainá tsjá-nò. ²⁵ Jñà xita xi sískákjoò nga mejèn-la sìikijne, ítjòn bitsajnandaà nga mì tijñà sìikjeén-ne tsojmì xi ch'o síko; koi k'oas'ín-ne nga mejèn-la tjoé jngoò-la kjoé-nò. K'e nga jye ma iskan, jè kjoé-nò xi tjoé-la, ta bits'on-né. Tanga jñà bitsajnandaà nga tjoé jngoò-ná kjoé-nò xi mìkiì bits'on nita kjé-ne. ²⁶ 'An, mìtsà k'oas'ín ongachikoan [kjoa ts'e xá-la Nainá] koni jngoò xita xi mìkiì beè ñánda kijchò. Tikoáà mìtsà k'oas'ín [sìxá it'aà ts'e Nainá] koni s'ín xita xi ta 'beéjìn isén k'e nga kjaán-ko xíkjín. ²⁷ 'An, k'oáà s'ín bì-nè-la yijo-na nga kátas'e-na kjo'in mé-ne k'e nga kjoehet'aà nachrjein nga okoòya-la xita 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, Nainá mì kító-na: “Nì mé chji-la xá-lè.”

10

Kjoa ts'e xkósòn xi mìtsà kixi kjoa nga Nainá

¹ Jñò ndí 'ndsè ko tichjaá, kì nìjchàajìn-jèn nga jñà xita jchínga kjiìn-ná, [k'e nga itjoiìn naxandá Egipto], yaá tsibítsajngui yije ijìn ifi [nga tsakó-la ndiyá], tikoáà ngats'ì tsatojìn ndáchikon. ² K'oáà ngaya-la koni tsà komà bautizar ya ijìn ifi ko ijìn ndáchikon mé-ne nga xita-la Moisés koma-ne. ³ K'oáà tís'ín jngoò skaya tsojmì kiskine xi kjoókón ndaà ts'e Nainá. ⁴ Tikoáà ta jngoò skaya nandá kits'ì xi kjoókón ndaà ts'e Nainá, jè nandá xi ya naxi itjo-ne nga jè Nainá kitsjaà-la. Jè naxi, jè ngaya-la Cristo nga jè tsajmeèyako ndiyá ñánda chinchimaya. ⁵ Tanga jñà xita jchínga koi, kjin jchán k'en ya ñánda nangui kixi choòn nga Nainá mìkiì kisaseèn-takòn koni s'ín kis'ìn ngats'ì xita jchínga koi, ta chibaá tsiningui-ne.

⁶ Jñà kjoa xi k'oas'ín komà, jñà okóya-ná nga mì jñà sìkjaajñaá kjoa xi ch'o tjin koni kis'ìn jñà xita jchínga-ná. ⁷ Kì k'oá s'ín sando xkósòn yaxkón koni kis'ìn i'nga xita jchínga koi, nga k'oá s'ín tichja Xojon-la Nainá nga tsò: “Jñà xita naxandá tsibítsajna nga tsakjèn koa kits'ì, ikjoàn tsasítjen nga kitè [nga jè kisítsjako xkósòn].” ⁸ Tikoáà mìkiì kjoa chijngui s'eén koni s'ín kis'ìn i'nga xita jchínga koi, nga tà jngoò nachrjein kaàn jàn jmiì xita k'en. ⁹ Mì kì taxki chít'aá Nà'èn-ná koni s'ín kis'ìn i'nga xita jchínga koi; k'oáà komà-ne nga k'en nga kiskine-la ye. ¹⁰ Tikoáà kì í'ño-isa tsajét'aà-là Nainá koni s'ín kis'ìn i'nga xita jchínga koi. K'oáà komà-ne nga jè àkjale-la kjoabiyaà kisik'en xita koi.

¹¹ Ngats'ì kjoa koi, k'oá s'ín komàt'in jñà xita jchínga-ná ko k'oá s'ín kisijna chiba mé-ne sijìn-ná. Kisit'aà Xojon-la Nainá nga jchaá jñà mé kjo'in xi sinè-ná tsà k'oá tís'ín s'eén jñà xi titsajnakoaán nachrjein xi jye tífehet'aà. ¹² K'oáà ma-ne jè xi kos'ín síkítsjeèn nga kixi tjina, kátasíkínda yijo-la nga mì jè sakó-la. ¹³ Jñò, kj'eé mé kjoa xi mat'ioòn nga tíchit'aà-nò xi isa 'ño 'in tjin koni mat'in xita xi kj'eí. Nainá, xita kixi-né, jè kàta'ñót'aà takòn nga mìkiì tsjá'nde nga isa tsato chít'aà-nò koni kji chikjoako-nò. Tijè-ne Nainá kòkò ndiyá kós'ín kichikjoa-nò koni s'ín tíchit'aà-nò skanda k'e nga kjoehet'aà kjoa.

¹⁴ Jñò ndí 'ndsè, nì itsé kjoa ts'e xkósòn nìkítsjeèn nga mejèn-nò jchaxkón. ¹⁵ 'An, k'oá s'ín tichja-nò koni xita xi tjin-la kjohítsjeèn. Jchósòn-là 'én xi xán-nò, a kixi kjoa. ¹⁶ K'e nga 'yooá vino xi tjíya chítsín nga nìjét'aà-lá Nainá nga kátasíchikon-t'in, ¿a mìtsà ya nìngàsòn-koáà ko jní-la Cristo? Ko k'e nga nìxkoayaá inchrajín, ¿a mìtsà ya nìngàsòn-koáà ko yijo-la Cristo? ¹⁷ Jñà, nas'ín 'ño kjin ma-ná, jè inchrajín xi bichiaá, ta jngoò ma-ne; k'oáà ma-ne nga ngats'iaá, ta jngoò yijo ma-ná.

¹⁸ Chítsejèn-là xita naxandá Israel, jñà xi kine yijo-la cho xi biyaà ya i'nde tsjeè nga tsjá-la kjoé-nò Nainá. Xita koi, yaá síngàsòn-ko kjoé-nò xi tsjá-la Nainá ya i'nde tsjeè. ¹⁹ K'e nga k'oá xan-nò, mìtsà xan-nò nga tjin-la okixi jñà xkósòn

kò tsojmì xi sinchát'aà-là. ²⁰ Jñà 'én xi xan-nò, jñà kjotjò xi fikò jñà xità xi mìkiì beèxkon Nainá, jñà fikò-là inìma ch'o-là neíí, mìtsà jè sobà Nainá. 'An, majìn-nà nga ya sìngàsòn-kòo inìma ch'o-là neíí. ²¹ Mìkiì ndaà tjin, k'e nga jye 'yò vino xi ts'e Jesús, xi otíxoma-ná, ikjoàn s'ioo xi ts'e inìma ch'o-là neíí. Tìkoáà mìkiì ndaà tjin, k'e nga jye bichioò inchrajín xi ts'e Jesús, ikjoàn bichioò xi ts'e inìma ch'o-là neíí. ²² ¿A xi mejèn-nò sijkjàn-là Nà'èn-ná nga kàtachinì? ¿A isáá tjin-nò nga'ño mì k'oa-ne Nainá?

Jè kìnchàtsjiaá ítjoán kjondaà ts'e xità xi kj'eíí

²³ Tsò jñà xità: “Tjì'nde-né nità mé xi s'eén.” Kixíí kjoa tjì'nde-né, tanga mìtsà ngats'ìi kjoa nga ndaà tjin. Tjì'nde-né nità mé kjoa xi s'eén, tanga mìtsà ngats'ìi kjoa tsjá-ná nga'ño. ²⁴ Mìtsà tà kjondaà tsajòn binchaàtsjioò ítjòn, jè tìnchàtsjioò ítjòn kjondaà ts'e xità xi kj'eíí.

²⁵ Maá chinee nità mé yijo xi satijna ya ñánda biyaà cho. Kì kù chjinanguio ñánda j'ii-ne mé-ne nga mì ch'o koma-là kjohítsjeèn-nò. ²⁶ Nga ts'eé Nà'èn-ná jè nangui kò ngats'ìi tsojmì xi tjin-là.

²⁷ Tsà jngoò xità xi mìkiì mokjeiin-là 'én-là Nainá, kichja-nò nga kichikoo, tsà mejèn-nò nga onguió, chjinee yije-nò xi tsjá-nò. Kì mé xi chjinanguio nga mì ch'o koma-là kjohítsjeèn-nò. ²⁸ Tsà jngoò xità xi kítsò-nò: “Jñà tsojmì koi, yaá kisinchaàt'aà-là xkòsòn.” Jè kjoa-là xità xi okítsò-nò, kì kù chine, mé-ne nga mì ch'o koma-là kjohítsjeèn-là. ²⁹ Mìtsà kjohítsjeèn tsajòn xi tixan-nò, ts'eé xità xi okítsò.

Tanga tsà tjin i'nga xità xi skonangui nga kítsò: “¿Mé-ne mì tjì'nde-na nga s'iaàn nità mé kjoa xi mejèn-na nga ta koi kjoa-là nga mì ch'o koma-là kjohítsjeèn-là xità xi kj'eíí? ³⁰ 'An, tsà tsjaà-là kjondaà Nainá it'aà ts'e tsojmì xi kinee, mìkiì ndaà tjin tsà ch'o kítsò-là xità jñà tsojmì xi jye kàtsjaà-là kjondaà Nainá.” ³¹ Tanga jñò, k'e nga bichioò kò tsà 'yò, nità mé kjoa xi 'nè, k'oaá s'ín t'een nga jeya kàtijna Nainá. ³² Kì jè binchaàtsji-là jñà xità judío, kò xi mìtsà xità judío, kò jñà xità naxandá-là Nainá. ³³ 'An, k'oaá s'ín s'iaàn yije koni s'ín sasén-là xità xi kj'eíí. Mìtsà jè otsjià ítjoàn xi kjondaà ts'an, jè otsjià ítjoàn kjondaà ts'e xità xi kj'eíí mé-ne nga kítjokàjiiin-ne kjo'in.

11

¹ Koni s'ín s'iaàn 'an nga kjingui-là Cristo, k'oa tìs'ín chjinguì-ná.

Kó s'ín skoexkón x'in-là jñà íchjín k'e nga chjat'aà-là Nainá

² Ndí 'ndsè kò tichjaá, ndaà 'nè-nò nga nìkítsjeèn it'aà ts'an ngats'ìi kjoa xi s'iaàn; tìkoá nìkítasòn kjotíxoma xi 'an kiskatoya-nò. ³ Tanga mejèn-na nga kàtasijiiin-nò nga jngoò lingoò xità x'in, jè Cristo xi sko-là ma, kò jè chjoón, jè xità x'in xi sko-là ma, koni jè Cristo, jè Nainá xi sko-là ma. ⁴ Tsà jngoò xità x'in xi tjtisa sko k'e nga chjat'aà-là Nainá, o k'e nga chjaya 'én-là Nainá, mìkiì beèxkón Cristo nga jè tjna sko-là. ⁵ Tanga tsà jngoò chjoón, tsà mìkiì bíjtsa sko k'e nga chjat'aà-là Nainá, o k'e nga chjaya 'én-là Nainá, mìkiì beèxkón x'in-là nga jè tjna sko-là. K'oaá ngaya-là koni tsà kisijno-là. ⁶ Tsà jngoò chjoón xi majìn-là bíjtsa sko, tìkoáà-ne kàtasijno-là tsja sko. Kò tsà masobà-là nga sijno-là, kàtjtisa sko. ⁷ Jè xità x'in, mìkiì tjì'nde nga kùjtisa sko, nga k'oaá s'ín 'ya-là koni Nainá, kò it'aà ts'e xità x'in, 'yaá-là kjoajeya-là Nainá; tanga it'aà ts'e chjoón 'yaá-là kjoajeya-là x'in-là. ⁸ Jè x'in, mìtsà ya itjokàt'aà-ne ts'e chjoón; jè chjoón xi it'aà ts'e xità x'in itjokàt'aà-ne. ⁹ Jè xità x'in, mìtsà kjoa ts'e chjoón kisindaà-ne; tanga jè chjoón, kjoa ts'e x'in kisindaà-ne. ¹⁰ Koi kjoa-là jè chjoón tjinè-là nga kùjtisa sko, seña-né nga beèxkón x'in-là, mé-ne nga tìkoá sko-ne jñà àkjale. ¹¹ Tanga koni s'ín tjindaà-là Nà'èn-ná, tsà tsjìn chjoón, mìkiì

tíjna x'in; kò tsà tsjìn x'in, mìkìl tíjna chjoón. ¹² Koni s'in komà nga jè chjoón, it'aà ts'e x'in kisindaà-ne; tikoáà jè x'in, it'aà ts'e chjoón ts'ìn. Tanga it'aà ts'e Nainá nchrobá yije-ne.

¹³ Jñò, ndaà tìkítsjeèn: ¿A ndaà tjin tsà mìkìl tíjtsa skò jñà íchjín k'e nga chjat'aà-la Nainá? ¹⁴ Tjé-ne isò'nde, bénojmiya-ná nga kjoasobà-né k'e nga jè xita x'in síndojò tsja skò. ¹⁵ Tanga ndaà tsejèn k'e nga jngoò chjoón xi ndojò kjoàn tsja skò. Kjoajeya ts'e-né. Koií xá kits'iì-la tsja-la nga ndojò kjoàn, mé-ne nga kùjtsa-ne skò koni tsà payò. ¹⁶ Tsà tjin xita xi mìkìl tíjngoò ikon koni bixón-jen, k'oaá s'in kàtasijìn-la, ngajen kò naxandá-la Cristo, nguì k'oaá s'in 'nè-jen, tsjìn xi kj'eí s'in.

Kjoa xi mìkìl ndaà tjin k'e nga bichiaá koni s'in tsakóya Cristo

¹⁷ Nga tìkjiì isa-nò, mìkìl ndaà síkítsajna-nò, koií kjoa-la nga mìkìl ndaà títsa'nè k'e nga maxkóya; ch'o títsa'nè. ¹⁸ Jè kjoa xi tíjna ítjòn it'aà tsajòn, k'oaá s'in k'inchrè, jñò xi naxandá-la Cristo 'mì-nò, k'e nga maxkóya, jò xó ya maà. Mejèn tsà mokjeiín-na tsà koií nachrjein-la tsà k'oaá s'in títsa'nè. ¹⁹ Ta xó k'oaá-la komat'in-nò nga s'eé xita xinguiò xi sùjòya-nò, mé-ne nga jcha-la yá-ne xi tjin-la okixi. ²⁰ K'e nga maxkóya nga bichioò, koni s'in tsakóya Cristo, mìtsà kixi kjoa nga jè nìkítsjeèn-yaà koni s'in komat'in Na'èn-ná k'e nga k'en. ²¹ K'e nga bichioò, tjin i'nga xita xi ítjòn kjèn tsojmì xi bijchókò; mìkìl koña-la xikjín nga tsjá itsé-la; skanda tjin xi mach'i. Tanga jñà xita xi i'nga, imaá ijò-la nga mìkìl tsjá itsé-la. ²² Jñò, ¿a tsjìn-nò ni'ya ñánda nga bichioò kò nga 'yò? ¿Mé-ne nachrjekàngui-nò xita naxandá-la Cristo koa nìsobà-là xita ima xi tsjìn-la tsojmì xi kine? K'e nga k'oa s'in 'nè, ¿kó s'in xán-nò? ¿A ndaà síkítsajna-nò? Majìn, mìkìl ndaà síkítsajna-nò.

K'e nga jè Na'èn-ná tsakjèn-kò xita-la k'e nga kòjñò (Mateo 26:26-29; Marcos 14:22-25; Lucas 22:14-20)

²³ Koni s'in tsakóya-na Na'èn-ná, ti koií-ne xi 'an tsakoòya-nò. Jè nìtjen k'e nga Na'èn-ná Jesús kitsobà'ño xita, kiskoé inchrájin, ²⁴ kitsjaà-la kjondaà Nainá, ikjoàn kisixkoaya, kitsò: “Chjoé, jè-né xi yijo-na nga títsjaà kjotjò nga kiyá xi kjondaà tsajòn. K'oa tì s'in t'een nga tixkoaya inchrájin, mé-ne nga síkítsjeèn-nò it'aà ts'an.” ²⁵ K'oaá tìs'in kis'ìn k'e nga jye tsakjèn, kiskoé chitsín, kitsò: “Vino xi tjíya chitsín jè, jè jní-na xi síkixiya kjoa xitse xi bìndaàjìn-kò-nò. Jñò, k'e nga ijngoò ijngoò k'a s'ioo, k'oaá s'in t'een mé-ne nga síkítsjeèn-nò it'aà ts'an.” ²⁶ K'e nga ijngoò ijngoò k'a kichioò inchrájin jè, koa s'ioya vino chitsín jè, it'aà ts'eé kjoabiyaà-la Na'èn-ná kìnókjoaya, skanda k'e nga kjoí ijngoò k'a Cristo.

Mìkìl ma taxkì bichikoáà Na'èn-ná

²⁷ Nita yá xita-ne xi kòkjen inchrájin jè, o xi skoíya chitsín ts'e Na'èn-ná, tsà mìkìl skoexkón k'e nga kòkjen, jè tíhótsji it'aà ts'e Na'èn-ná nga tíhochrjengui yijo-la kò jní-la. ²⁸ Koií kjoa-la, ítjòn ndaà tìkítsjeèn ijìn inima-nò kós'ín títsajnakoo Nainá kò xita xinguiò. Iskan tichioò inchrájin koa t'ioya chitsín ts'e Na'èn-ná. ²⁹ Tsà yá xita xi kòkjen inchrájin koa skoí vino xi tjíya chitsín, tsà mìkìl síkítsjeèn nga jè yijo-la Na'èn-ná, xita jè, kjo'ín tìbínè-la yijo-la. ³⁰ K'oaá ma-ne kjìn xita xinguiò xi ch'in bít'aà-la koa tjin xi indaàkjoa títsajna, skanda jye kjò kjìn biyaà. ³¹ Tsà ndaà síkítsjeèn kós'ín títsajnakoo Nainá kò xita xinguiá, Na'èn-ná mìkìl kjo'in tsjá-ná. ³² Tanga tsà jè Na'èn-ná tsjá-ná kjo'in, koi-né nga mejèn-la síkixiya-ná mé-ne mìkìl kòkòt'aà-ná kjo'in xi mìkìl fehet'aà nita kjé-ne xi tjoé-la jñà xita isò'nde xi mìkìl beèxkón Nainá.

³³ K'oaá ma-ne jñò ndí 'ndsè k'e nga maxkóya nga bichioò, chíñakjoa-là xinguiò. ³⁴ Tsà tjin i'nga xi 'ño ijò-la, tichioò ni'ya-nò, mé-ne k'e nga koxkóya

mì kjo'in tsjá-nò Na'èn-ná. Jñà kjoa xi i'nga xi tjín ìsa-nò, k'e kìjchokon-nò kíndaàjñáá.

12

Kó s'ín tjín kjoa chjine xi tsjá Inima Tsjeè-la Nainá xi kjondaà ts'e naxandá-la

¹ Ndí 'ndsè kò tichjaá, 'an mejèn-na kàtasijìn-nò jñà kjoa chjine xi tsjá Inima Tsjeè-la Nainá.

² Jñò, ndaà tíjìn-nò k'e nga tìkj'eè mokjeiín-nò 'én-la Nainá, yaá tsanguit'aà-là xkòsòn xi mìkì ma chja nga xìn ndiyá kùkò-nò nga mìtsà kixì kjoa nga Nainá. ³ K'oaá xan-nò, niyá xita xi koma kítóso-la Jesús: “ìCh'o kàtamát'in!”, tsà it'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá tichja. Tíkooá tsà mìtsà nga ñó ts'e Inima Tsjeè-la Nainá tichja, mìkì koma kítóso-la: “ìjì-né Jesús xi otixomai!”

⁴ Ya jíjìn naxandá-la Nainá, kìn skaya kjoa chjine tjín kjoa ts'e xá xi síkitasòn xita, tanga jè xi tsjá kjoa chjine, tije-ne Inima Tsjeè-la Nainá. ⁵ Jñà xita, kìn skaya xá tjín-la nga sùxá-la Na'èn-ná, tanga tije-ne Na'èn-ná xi maxá-la.

⁶ Kìn skaya nga ñó tjín kós'ín maxá, tanga tije-ne nga ñó-la Nainá xi síxájin-la ngats'ì xita. ⁷ Nga jngoò ìjngoò xita, tjoé-la jngoò kjoa chjine xi okó nga yaá tijnajìn inima-la Inima Tsjeè-la Nainá mé-ne nga ngats'ì xita naxandá-la Nainá kochjeén-la kjondaà xi tjoé-la. ⁸ Xi it'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá tjín xita xi 'biì-la 'én xi tjín-la kjohítsjeèn; koa tjín i'nga xi 'biì-la 'én xi tjín-la kjoa chjine, nga tije-ne Inima Tsjeè-la Nainá tsjá. ⁹ Tjín xi tjoé-la kjoachjine nga ndaà mokjeiín-la nga tije-ne Inima Tsjeè-la Nainá tsjá-la, tíkooá tjín xi tjoé-la kjoachjine nga síndaà-ne xita xi xk'én, nga tije-ne Inima Tsjeè-la Nainá tsjá-la. ¹⁰ Tjín xi tjoé-la kjoachjine nga ma-la s'ín kjoxkón xi ndaà tjín, kò xi ma-la chja ngajo-la Nainá, kò xi machiya-la mé inima xi tísíxájin inima-la xita xi chja. Kò tjín xi tjoé-la nga ma-la chja 'én xi k'ejí tsò xi mì yá xita fiya-la, tíkooá tjín xi ma-la síkatoya 'én xi k'ejí tsò xi mì yá xita fiya-la. ¹¹ Tije ta jngoó-ne Inima Tsjeè-la Nainá xi síxá it'aà ts'e ngats'ì kjoa koi nga síka'bí-la nga jngoò ìjngoò xita kjoachjine xi jè mejèn-la nga tsjá-la.

¹² Yijo tsaján, kìn jchán skaya tjín-la; tanga koni s'ín tíkjoò, ta jngoò ma-ne yijo. Naxandá-la Cristo, k'oaá tís'ín tjín, ta jngoò ma-ne. ¹³ Jñà xi xita judío kò xi mìtsà xita judío, xi xita ch'inda títajna kò xita xi títajnadejì ta jngoò ma-ne. Ngats'iaá jñá, tà ngàsòn komaá bautizar it'aà ts'e xi tije-ne Inima Tsjeè-la Nainá nga jngoò naxandá-la Nainá komaá koni tsà jngoò yijo. Nga jngoò ìjngoáá, Nainá kitsjaà-ná xi tije-ne Inima Tsjeè-la.

¹⁴ Jè yijo-ná, mìtsà tà jngoò skaya tjín-ne; kìn jchán skaya tíkjoòya. ¹⁵ Tsà jè ndsokooá kítóso: “An, mìtsà tsja xita ma, mìtsà ya chja-na jè yijo.” Mìtsà koi kjoa-la nga okítóso nga mì ya chja-ne yijo. ¹⁶ Tsà jñà líká kítóso: “An, mìtsà xkon xita ma, mìtsà ya chja-na jè yijo.” Mìtsà koi kjoa-la nga okítóso nga mì ya chja-ne yijo. ¹⁷ Tsà kóhokji yijo-ná, tsà nguì xkooán koma, ¿kós'ín kìná'ya-ná? Tsà jè yijo-ná, tsà nguì líká koma, ¿kós'ín kijné-ná? ¹⁸ Tanga Nainá nga jngoò ìjngoò skaya yijo-ná, yaá kíkítajna i'nde-la yijo-ná ñánda nga jè kjòmejèn-la. ¹⁹ Yijo-ná tsà tà jngoò skoya koma, mì-la tsà yijo xi nguì tijnjoò. ²⁰ Kixí kjoa nas'ín kìn skaya tíkjoòya yijo-ná, tanga tajngoò ma-ne.

²¹ Jñà xkooán mìkì koma kítóso-la jñà ndsaá: “Mìkì mochjeén-na.” Jè skooá tíkooá mìkì koma kítóso-la jñà ndsokooá: “Mìkì mochjeén-na.” ²² Tanga it'aà ts'e yijo-ná, tjín-né xi 'mì-lá nga chiba nga ñó tjín-la tanga ìsaá ndaà mochjeén. ²³ It'aà ts'e yijo-ná xi 'mì-lá nga mìkì ndaà tsejèn, jñà-né xi nìkakjá nikje mé-ne nga ìsa ndaà kotsejèn-ne. Bíjtsa'ma-né jè yijo-ná, jñà xi mìkì tjí'nde-la nga jcha-la. ²⁴ Mìkì mochjeén nga sijtsa'ma yijo-ná xi tsejèn. Nainá jye k'oas'ín tsibíndaà nga ìsa ndaà jchaxkón jè xi 'mì-lá nga ìsa chiba chjí-la, ²⁵ mé-ne nga

mì kojòya-ne. Tà saá nga jngoò òjngoò skaya kàtasíkinda xíkjin. ²⁶ Tsà tjín jngoò skaya yijo-ná ñánda ijò ma, ok'ín yije-la xíkjin kóhokji nga ma ijò. Koà tsà tjín ñánda ndaà tíyaxkón, ndaá s'e yije-la kóhokji yijo.

²⁷ Jñò, k'oaá ngaya-la koni yijo-la Cristo. Katjín, katjín xá xi kitjoé-nò ya ijìn naxandá-la Nainá. ²⁸ Nainá k'oaá s'ín kiskoòsòn-la mé xá xi s'ín xita: jñà títsajna ítjòn xita xi bixáya-la Nainá; xi ma-ne jò, xita xi chja ngajo-la Nainá; xi ma-ne jàn, xita xi okóya 'én-la Nainá. Tikoà tjín xi ma-la s'ín kjoxkón xi ndaà tjín. Kò tjín xi ma-la síndaà-ne xita xi xk'én; tjín xi ma-la síchját'aà; tjín xi otixoma mé kjoa xi koma; kò tjín xi chja 'én xi kj'eíi tsò xi mì yá xita fiya-la. ²⁹ Mìtsà ngats'ii nga ma bixáya-la Nainá. Mìtsà ngats'ii nga Nainá chja ngajo-la. Mìtsà ngats'ii nga ma-la okóya 'én-la Nainá. Mìtsà ngats'ii nga ma-la s'ín kjoxkón xi ndaà tjín. ³⁰ Kò mìtsà ngats'ii nga ma-la síndaà-ne xita xk'én. Mìtsà ngats'ii nga ma-la chja 'én xi kj'eíi tsò xi mì yá xita fiya-la. Mìtsà ngats'ii ma-la síkatoya 'én xi kj'eíi tsò xi mì yá xita fiya-la. ³¹ Tanga jñò, mochjeén-né nga tìnchatsjioò jñà kjoachjine xi isa ndaà tjín.

Tanga j'ndeí 'aán kokoò-nò jngoò ndiyá xi isa ndaà tjín kó s'ín sijchá yijo-nò.

13

It'aà ts'e kjoatjòcha

¹ 'An, tsà ma-na chja jñà 'én xi kj'eíi tsò xi chja xita nas'ín jñà 'én xi chja àkjale, tanga tsà tsjìn-na kjoatjòcha, nímé chjí-la; k'oaá ngaya-na koni jngoò kicha xi 'nó one, o koni jñà kicha tsjìn xi ch'o one k'e nga kaàkjoò. ² Tsà tsjìn-na kjoatjòcha, nímé chjí-na nas'ín ma-na chja ngajo-la Nainá, nas'ín machiya yije-na kjoa xi jí'ma-la Nainá; nas'ín ma yije-na kjoa chjine, nas'ín ndaà mokjeiin yije-na it'aà ts'e Nainá, skanda ma-na síkjaníyá-la nindoò. ³ Tsà sika'biá yije tsojmì xi tjín-na nga kòkjen xita ima, koa tsjaà kjoatjòcha yijo-na nga kiti xi kjondaà ts'e xita xi kj'eíi, tanga tsà tsjìn-na kjoatjòcha, nímé síkijne.

⁴ Jè xita xi tjín-la kjoatjòcha, tjín-la kjoatsetakòn nita mé kjoa-ne; tjín-la kjondaà; mìkiì maxitakòn; mìtsà 'én 'nga chja; kò mìtsà tije ndaà síkijna-ne yijo-la; ⁵ mìtsà taxki s'ín; mìtsà tà kjondaà ts'e ótsji; mìkiì taxki majti-la; nímé kjoa bíngui takòn; ⁶ mìtsà matsja-la it'aà ts'e kjoa xi ch'o tjín, ts'eé kjoa kixi xi matsja-la. ⁷ Jè xi tjín-la kjoatjòcha, síkjeiin yije-la nita mé kjoa-ne, mokjeiin yije-la, koña yije-la, chíkjoako yije-la ngats'ii kjoa.

⁸ Jè kjoatjòcha mìkiì kjoehet'aà. Tanga kijchò nachrjein nga mì tì yá xi kichja ngajo-la Nainá, nga mì tì yá xi kichja-ne 'én xi kj'eíi tsò xi mì yá xita fiya-la kò nga mì tì yá xi tjoé-la kjohítsjeèn xi jí'ma-la Nainá. ⁹ Nga kj'eè tsà nguì ndaà tíjìn yije-ná kjohítsjeèn xi jí'ma-la Nainá, kò kj'eè tsà nguì ndaà nokjoà ngajo-lá Nainá. ¹⁰ Tanga k'e nga kijchò nachrjein nga kjoíi xi nímé chijat'aà-la, yaá kjoehet'aà jñà kjoa xi ta chiba machiya-ná.

¹¹ K'e nga sa chítia, k'oaá s'ín kichja koni chja ixti, k'oas'ín kisikítsjeèn koni s'ín síkítsjeèn ixti, k'oas'ín kiskoòsòn-la koni ixti. Tanga k'e nga jye kòjchínga, kisikíjna-ná kjoa ts'e ixti. ¹² I'ndeí, ta k'oaá s'ín 'yaá Nainá koni tsà chítsín jmà chítsejèn-yaá nga mìkiì ndaà tsejèn-ná. Tanga kijchò nachrjein k'e nga ndaà kotsejèn-ná nga chí'aán Nainá. I'ndeí tà chibaá machiya-na, tanga kijchò nachrjein nga ndaà kochiya-na koni s'ín beèxkon-na Nainá.

¹³ Ján kjoa tjín xi mìkiì kjoehet'aà, jngoò kjoa nga mokjeiin-ná it'aà ts'e Nainá, òjngoò nga chiñà-lá xi tjoé-ná, òjngoò nga s'e-ná kjoatjòcha. Jñà ingajàn kjoa koi, jè kjoatjòcha xi isa 'nó chjí-la.

14

Jè xi ma-la chja 'én xi kj'eíi tsò

¹ Jè kjoatjòcha tanguítjinguì-là; tìkoa mochjeén-né nga tìnchátsjioò jñà kjoachjìne xi tsjá Inìma Tsjeè-la Nainá. Kò jè xi ìsa 'ñó mochjeén nga kìnókjoa ngajo-là Nainá. ² Jngoò xìta xi k'ejí tsò 'én xi chja, mìtsà taxki xìta tíchja-la; Nainá tíchjat'aà-la. Nga mì yá xìta fiya-la kó tsò 'én xi tíchja. Jñà 'én xi chja, ts'eé Inìma Tsjeè-la Nainá nga tíchja'ma-né. ³ Tanga jè xìta xi chja ngajo-la Nainá, jñà xìta naxandá-la Nainá chjajìin-la, mé-ne nga ìsa ndaà koma-la, ìsa ndaà kò'ñójìin-ne kjohítsjeèn-la kò ìsa ndaà sùje takòn-ne xìta naxandá-la Nainá. ⁴ Jè xìta xi chja 'én xi k'ejí tsò xi mì yá xìta fiya-la, tì yijo-laá tsjá nga'ño-la. Tanga jè xi chja ngajo-la Nainá, jñà xìta naxandá-la Cristo tsjá-la nga'ño.

⁵ 'An, k'oaá s'ín mejèn-na tsà ngats'ioò koma-nò kìnókjoa 'én xi k'ejí tsò xi mì yá xìta fiya-la. Tanga ìsaá-la ndaà tjín tsà koma-nò kìnókjoa ngajo-la Nainá. Jè xi Nainá chja ngajo-la ìsaá 'ñó chjì-la mì k'oa-ne koni jè xi chja 'én xi k'ejí tsò. Ta jngoó-la tsà tjín xìta xi koma-la sùkatoya 'én xi k'ejí tsò mé-ne ìsa ndaà s'e-la nga'ño xìta naxandá-la Cristo.

⁶ Ndí 'ndsè kò tichjaá k'oaá ngaya-la tsà 'an mejèn-na kíkòn-nò, tsà k'ejí tsò 'én xi kichjàkò-nò xi mìkiì na'yà-là, kós'ín kochjeén-nò. Ta jé-la tsà 'én-la Nainá sikíchiya-nò, tsà kènojímí chiba-nò kjohítsjeèn xi ndaà tsò, tsà kichjàjìin-nò 'én kixì, kò kokoòya-nò 'én xi ndaà tsò.

⁷ Jñà chrjo-la música kò ní'ño xi tíhone tsà ngàsòn kjone, ¿kós'ín jcha-la ñá-laá xi tíhone nga tà ngàsòn tsò? ⁸ Tsà jè chrjo trompeta-la xìta kjojchán, tsà mìkiì ndaà skìndàya, ¿yá xìta xi kítsajnandaà nga kjoì kjojchán? ⁹ Jñò, k'oaá tìs'ín mat'ioòn tsà mìtsà 'én tsajòn kìnókjoa nga kjiya-la xìta, ¿kó s'ín kìná'ya-la mé 'én xi titsanokjoà? Tà jjiin ìsén-la titsanokjoà. ¹⁰ Kjìn jchán skoya 'én tjín nga tíjtsa ìsò'nde, tanga ngats'ii 'én tjín-la kjohítsjeèn kó tsòya-ne nga jngoò ìjngoò skoya. ¹¹ 'An, tsà mìkiì fiya-na kó tsò 'én xi tíchja jngoò xìta, xìta xìn nanguií koma-na. Kò jè xìta xi tíchja, k'oaá tì koma-la it'aà ts'an koni xìn nanguií ì'nde-na. ¹² Jñò, nga mejèn-nò jñà kjoachjìne xi tsjá Inìma Tsjeè-la Nainá, mochjeén-né nga ìsa ndaà tìnchátsjioò jñà kjoachjìne xi koma ndaà sìchjít'aà-la naxandá-la Cristo mé-ne nga ìsa tse nga'ño s'e-la.

¹³ K'oaá ma-ne jè xìta xi k'ejí tsò 'én xi chja xi mì yá xìta fiya-la, kàtasíjét'aà-la Nainá nga kàtatsjá-la kjoachjìne mé-ne koma sùkatoya-ne 'én xi chja. ¹⁴ 'An, k'e nga chjít'aà-la Nainá nga k'ejí tsò 'én xi tíchjà xi mìkiì fiya-na, tà jè tíchja Inìma Tsjeè-la Nainá xi tijnajìin inìma-na. Tanga jè kjohítsjeèn-na, nímé kjondaà sakò-la nga mìkiì fiya-na kó s'ín tíchjà. ¹⁵ 'An, ¿mé xi s'iaàn? Mochjeén-né nga kichjàt'aà-la Nainá 'én xi bíjìin inìma-na Inìma Tsjeè-la Nainá. Tìkooá mochjeén-né nga kichjàkooa Nainá 'én xi ndaà fiya-na. K'e nga seè, tìkooá mochjeén-né nga seè sò xi bíjìin inìma-na Inìma Tsjeè-la Nainá. Tanga tìkooá mochjeén nga seè sò xi ndaà fiya-na. ¹⁶ K'e nga jeya níkjìni Nainá, tsà tà jñà 'én nokjoì xi bíjìin inìma-lè Inìma Tsjeè-la Nainá, tsà kjì'nchré-la 'én-lè jñà xìta xi mìkiì fiya-la, mìkiì koma kítso: “K'oaá s'ín kàtama”, nga mìkiì fiya-la kó tsò 'én xi nokjoì. ¹⁷ Okixì-né, kjondaà xi tì'biì-la Nainá, ndaà tjín, tanga jñà xìta xi i'nga, nì mé nga'ño tísakó-la nga mìkiì fiya-la. ¹⁸ 'An, tsjaà-la kjondaà Nainá nga ìsaá ndaà ma-na chjà 'én xi mì yá xìta fiya-la mì k'oa-ne koni jñò. ¹⁹ Tanga k'e nga yá tijnajìin-la xìta naxandá-la Cristo, ìsaá ndaà tjín tsà tà 'òn 'én kichjà xi tjín-la kjohítsjeèn nga kokoòya-la xìta, mì k'oa-ne tsà te jmii 'én kichjà xi k'ejí tsò xi mìkiì 'nchréya-la xìta.

²⁰ Ndí 'ndsè kò tichjaá, kì k'oaá s'ín níkjìsjeèn koni ìxti. Tanga ts'e kjoa xi ch'o tjín, k'oaá s'ín t'een koni ìxti xi k'ejí ndaà machiya-la. Tanga it'aà ts'e kjohítsjeèn-nò, k'oaá s'ín t'een koni xìta xi jye ndaà machiya-la. ²¹ Xojon-la Nainá k'oaá s'ín tíchja nga tsò: “Nga kichjà-la naxandá-na, xìta xìn nanguií sìkjeén xi k'ejí 'én chja nga koma kichja-la. Tanga nas'ín k'oa's'ín s'iaàn mìkiì

kji'nchréñijon-na, tsò Na'èn-ná.” ²² K'e nga nokjoá 'én xi kj'eíí tsò xi mì yá x̄ita fiya-la, kjoəxkón okó-la Nainá j̄nà x̄ita xi mìkiì mokjeiín-la, mìtsà ts'e x̄ita xi mokjeiín-la. Tanga k'e nga nokjoà ngajo-lá Nainá, ts'eé x̄ita xi mokjeiín-la, mìtsà ts'e x̄ita xi mìkiì mokjeiín-la. ²³ J̄nà x̄ita naxandá-la Cristo k'e nga maxkóya, tsà ngats'ìi nga kj'eíí 'én kichja xi mì yá x̄ita fiya-la, tsà kjoəhas'en jngoò x̄ita xi taxki x̄ita xi mìkiì mokjeiín-la 'én-la Nainá, kitso-né: “J̄nà x̄ita koi, x̄ita ská-né.” ²⁴ Tanga tsà ngats'ioò nga 'én-la Nainá titsanokjoáya ngajo-lá, tsà kjoəhas'en jngoò xi taxki x̄ita xi mìkiì mokjeiín-la 'én-la Nainá, k'e nga kji'nchré-nò, kòkjeiín-la kò kochiyaá-la nga x̄ita jé-né. ²⁵ Jè kjoə xi t̄jna'ma ij̄iìn inima-la, jchaá-la; kò jè x̄ita, kosijna-xkó'nchi-la Nainá nga skoəxkón; kòkjeiín-la nga kixi kjoə nga ya t̄jnajiìn-nò Nainá.

Okixi xi kitsjaà Pablo kó s'ìin x̄ita k'e nga maxkóya nga jeya síkijna Nainá

²⁶ J̄nò ndí 'ndsè kò tichjaá, ¿kó s'ín fiya-nò j̄nà 'én koi? Tsòyaá-ne, k'e nga maxkóya nga jeya níkijna Nainá, t̄jín i'nga x̄ita xinguiòo xi seè-la Nainá; t̄jín i'nga xi ma-la okóya 'én-la Nainá; t̄jín xi ma-la bénojmi 'én xi jye tsakó-la Nainá; t̄jín xi chja 'én xi kj'eíí tsò xi mì yá x̄ita fiya-la; t̄kioáá t̄jín xi ma-la síkatoya 'én xi kj'eíí tsò. Ngats'ìi xá koi, k'oaá s'ín kàtabitasòn mé-ne nga isa ndaà s'e-la nga ñó inima-la j̄nà x̄ita naxandá-la Nainá. ²⁷ Tsà t̄jín x̄ita xi ma-la chja 'én xi kj'eíí tsò xi mì yá x̄ita fiya-la, tà jò kò tsà jàn kichja; tanga ta ìjngoò ìjngoò kichja; kò jngoò xi s̄ikatoya 'én koi. ²⁸ Tsà ts̄jìn x̄ita xi ma-la síkatoya, tà jyò kàtitsajna nga nguixkòn naxandá-la Cristo, t̄kioáá-ne tà ij̄iìn inima-la kàtichjako Nainá. ²⁹ K'oaá t̄s'ín t̄jín ts'e x̄ita xi chja ngajo-la Nainá, tà jò-ne kò tsà jàn xi kichja. J̄nà x̄ita xi i'nga, tà kji'nchré-né; ta s̄ingàsòn-kjoò-né a ndaà t̄jín, o xi maj̄ìn-né. ³⁰ J̄nà x̄ita xi t̄itsajna, tsà kitjokàj̄iìn jngoò x̄ita xi Nainá s̄ikichiya-la 'én xi mejèn-la nga kichja, jè x̄ita xi t̄ichjaya t̄kioáá-ne ta jyò kàt̄ijna, kàtatsjá'nde-la nga jè kàtichja. ³¹ K'oaá ma-ne, ngats'ioò xi ma-nò nokjoà ngajo-la Nainá komaá kinókjoaa nga ìjngoò ìjngoò-nò mé-ne nga isa ndaà koma-nò kò isa ndaà kotsja-nò ngats'ioò. ³² J̄nà x̄ita xi ma-la chja ngajo-la Nainá, mochjeén-né nga t̄j̄nà skósòn-la kós'ín kichja. ³³⁻³⁴ Nga Nainá, jè xi mejèn-la nga s'e kjoə'nchán, maj̄ìn-la nga kjoəs̄i s'e.

J̄nà íchjín, jyò kàtitsajna, koni ma ngats'ìi naxandá-la Cristo ñánda maxkóya x̄ita-la; mìkiì t̄j̄'nde nga kichja; ndaà kàta'nchréñijon koni s'ín t̄ichja kjot̄ixoma. ³⁵ Tsà mé kjoə xi mejèn-la nga skoe, yaá ni'ya-la kàtakjònangui-la x'ín-la. Mìkiì ndaà t̄jín tsà jngoò chjoón kichjaj̄iìn ñánda maxkóya x̄ita naxandá-la Nainá.

³⁶ ¿A k'oaá s'ín níkítsjeèn nga ta it'aà tsajòn kisindaà 'én-la Nainá? ¿A k'oaá ma-nò tsà ta j̄nò-nó xi kitjoé-nò? ³⁷ Tsà t̄jín i'nga x̄ita xinguiòo xi k'oaas'ín síkítsjeèn nga ma-la chja ngajo-la Nainá, o xi ndaà machiya-la kjoh̄ítsjeèn-la Inima Tsjeè-la Nainá, k'oaas'ín kàtakixiya-la nga j̄nà 'én xi t̄ikj̄iìn-nò, kjot̄ixoma ts'eé Na'èn-ná. ³⁸ Tsà t̄jín x̄ita xi mìkiì sasén-la koni s'ín okoòya-nò, t̄kioáá Nainá mìkiì sasén takòn x̄ita jè.

³⁹ Ndí 'ndsè kò tichjaá, k'oaá s'ín 'ñó t̄inchátsjioò nga t̄inókjoə ngajo-la Nainá; tanga k̄i bitsajna ikòn-la j̄nà xi ma-la chja 'én xi kj'eíí tsò xi mì yá x̄ita fiya-la. ⁴⁰ Tanga ngats'ìi kjoə koi, nguì ndaà t'een, kixi tanguíkoo.

15

K'e nga jaáya-la Cristo

¹ I'ndeí ndí 'ndsè kò tichjaá, 'an mejèn-na nga síkítsjeèn-nò jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoə ts'e Cristo xi 'an kichj̄ayaj̄iìn-nò xi kichjoétjò kò nga kixi t̄itsajnakoo. ² Jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoə ts'e Cristo xi koma kochrj̄eij̄iìn-nò

kjo'in tsà kixi títsajnakoo skanda i'ndeji koni s'in nga kichjàyajiin-nò nga tisa ítjòn; tsà majin, nimé chji-la nga kòkjeiin-nò.

³ Jè kjoa xi isa 'ño tjin, jè-né nga kos'in tsakooya-nò koni tjin xi 'an kitjoé-na, nga jè Cristo k'en ngajo-ná xi kjoa ts'e jé-ná nga k'oaá s'in tichja Xojon-la Nainá; ⁴ nga kishijiin, koa nga ijchò jàn nachrjein jaáya-la, koni s'in tichja Xojon-la Nainá. ⁵ K'e nga jaáya-la, tsakó-la yijo-la jè Cefas [tijè-ne Pedro], ikjoàn tsakó-la yijo-la jña xita-la xi i'nga, ya tejò ma-ne ko Pedro. ⁶ Xi komà iskan, tsato 'òn sindo ma-ne xita 'ndsè xi títsajnajtín nga tsakó-la yijo-la. Jña xita koi, tjin i'nga xi jye k'en, tanga kjin ma xi tákó títsajnakon skanda i'ndeji. ⁷ Ikjoàn tsakó-la yijo-la jè Jacobo. Xi komà iskan tsakó yije-la yijo-la jña xita-la xi tsibíxáya-la.

⁸ Xi jyehet'aà-ne, ikjoàn 'aán tsakó-na yijo-la. 'An, k'oaá s'in ngaya-la koni tsà jngoò ki'ndí xi mì jé nachrjein kits'iin koni s'in chíya nachrjein-la. ⁹ 'An-ná xi isa 'ño nangui tijn-la kóhotjin jña xita xi tsibíxáya-la Jesús. Skanda mìkì ok'in-na nga k'oas'in k'oín-na; nga 'aán kiitjingui kondra-la jña xita naxandá-la Cristo. ¹⁰ Tanga jè kjonda-la Nainá ndaà tsasikona; k'oaá komà-ne nga 'an tsibíxáya-na. Jè kjonda-la, mìtsà tà kjotjò kitsjaà-na. Tanga 'an, isaá 'ño kisixá mì k'oa-ne koni ngats'ii xita-la xi i'nga. Kixii kjoa, mìtsà nga'ño ts'an, kjonda ts'eé Nainá. ¹¹ Tsà 'an-ná, ko tsà jña xita-la xi i'nga xi ndaà síxá, tanga jè xi chji-la nga k'oa s'in nokjoàya-jen, koa jño, k'oaá s'in mokjeiin-nò.

K'e nga kjoaáya-la jña xita xi jye k'en

¹² K'oaá s'in tinokjoáya nga jè Cristo jaáyajiin-la xita xi jye k'en, tanga, ¿mé-ne tjin i'nga-ne xita xinguiqo xi tsò: “Jña xita xi jye k'en mì ti kii kjoaáya-la.”? ¹³ Tsà mìkì kjoaáya-la xita xi jye k'en, tikoáá jè Cristo, mì-la tsà kixi kjoa nga jaáya-la. ¹⁴ Tsà mìkì jaáya-la Cristo, jña 'én xi nokjoàya-jen nimé-la chji-la, tikoáá nimé-la chji-la koni s'in mokjeiin-nò. ¹⁵ Tikoáá ngajen, xita ndisoó kitjokàngui-jen it'aà ts'e Nainá, nga k'oaá s'in nokjoàya-jen 'én-la Nainá nga bixón-jen: “Jè Nainá kisikjaáya-la Cristo.” Nga tsà jña mik'en mìkì kjoaáya-la, mì-la tsà kixi kjoa nga kisikjaáya-la Cristo. ¹⁶ Tsà jña xita xi jye k'en mìkì kjoaáya-la, tikoáá jè Cristo mì-la tsà kixi kjoa nga jaáya-la. ¹⁷ Jè Cristo, tsà mìkì jaáya-la, nimé-la chji-la koni s'in mokjeiin-nò it'aà ts'e, tákó yaá-la títsajnajñoò jé-nò. ¹⁸ Tikoáá jña xita xi jye k'en nga kòkjeiin-la it'aà ts'e Cristo, jngoò k'aá-la kichjà, tsà mì jaáya-la Cristo. ¹⁹ Jè kjoa xi chiñá-lá it'aà ts'e Cristo, tsà tà jí isò'nde kjoehet'aà, jña-la xi nguì xita ima 'mì-ná kó ngats'ii xita xi tjin isò'nde.

²⁰ Tanga nguì kixii kjoa nga jè Cristo jaáya-la it'aà ts'e kjoa biyaà. K'oaá ngaya-la koni tsojmì xi majchá ítjòn, nga jè Cristo jaáya ítjòn-la ngats'ii xita xi iskan kjoaáya-la [nga mì ti kii kiyá-ne]. ²¹ Koni s'in komà nga it'aà ts'e jngoò xita kjòts'ia nga biyaà xita, k'oaá tís'in komà nga it'aà ts'e jngoò xita j'ii nga kjoaáya-la xita xi jye k'en. ²² Koni s'in ma nga biyaà ngats'ii xita xi it'aà ts'e tje-la Adán kits'iin, k'oaá tís'in ma nga kjoaáyaá-la ngats'ii xita xi it'aà ts'e Cristo ts'iin xitse-ne. ²³ Tanga jngoò ijngoò 'ncha ndiyá-né nga kjoaáya-la koni s'in oko-la. Jè Cristo, tjina ítjòn nga jaáya-la; k'e nga kjoii ijngoò k'a Cristo, k'eé kjoaáya-la xi xita ts'e. ²⁴ Cristo, ítjòn sikkjehesòn ngats'ii xi kondra fi-la, ngats'ii xi títsajna ítjòn, xi tjin-la nga'ño ko xi otixoma. Ikjoàn jè Cristo sijnngatsja kjotixoma-la Nainá xi Na'èn-ná ma; k'eé kjoehet'aà isò'nde. ²⁵ Mochjeén-né nga jè Cristo kàtatixoma skanda k'e nga jye sikkítsajnangui yije ndsoko jña xi kondra-la. ²⁶ Ko jè kondra-la xi fehet'aà-ne nga chija, jè kjoa biyaà. ²⁷ Nita mé xi tjin, Nainá, yaá kisikítsajnangui yije ndsoko Cristo. Jè tíhotixoma yije-la. Tanga mìtsà tsò-ne kjoa nga jè Nainá, yaá tijnangui ndsoko Cristo. Nga jè sobá

Nainá xi kisikítsajngui ndsoko nita mé xi tjín. ²⁸ K'e nga jye ya títsajngui yije ndsoko Cristo nita mé xi tjín, jè Cristo, nga Ki'ndí-la Nainá ma, tikoáá nangui sùkíjna yijo-la nga nguixkon Nainá nga jè sobà Nainá tsibítsajngui ndsoko Cristo nita mé xi tjín, mé-ne nga jè Nainá jngoò k'aá jè kíjna ítjòn-la nita mé kjoa-ne.

²⁹ Tanga tsà jña xita xi jye k'en mì tì kù kjoaáya-la, jña xita xi it'aà ts'e mik'en ma-ne bautizar, ¿kó s'ín síkítsjeèn? ¿Mé-ne it'aà ts'e mik'en ma-ne bautizar, tsà kixi kjoa nga mì tì kù kjoaáya-la xita? ³⁰ Ko ngajen, ¿mé kjoa-ne nga nachrjein nchijòn binchaxkón-lajen yijo-najen, tsà mì tì kù kjoaáya-la xita? ³¹ Ndí 'ndsè kò tichjaá, k'oaá xan-nò nga nguì kixi kjoa nga nachrjein nchijòn tjín-na kjoxkón tsà ya kiyá, koni s'ín nga nguì kixi kjoa nga matsja-na it'aà tsajòn nga ngàsòn mokjeiín-ná it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo. ³² Tsà tà jña kjoa ts'e isò'nde-né nga kiskaàn-koa xita koni tsà xa ján Éfeso, ¿mé xi kisikijne? Tsà jña xita xi jye k'en mì tì kù kjoaáya-la, tikoáá-ne: “Kichiaá, s'ioáá nga nchijòn-lè kiyá-ná.”

³³ Kì yá xita xi konachan-nò it'aà ts'e kjoa koi. Nga tjín jngoò 'én xi tsò: “Jña xita xi tsahijtakoáá xi mìkù ndaà s'ín, jña síkíts'ón-jù kjoa xi ndaà tjín koni s'ín titsanjchá yijo-ná.” ³⁴ Ndaà tikítsjeèn it'aà ts'e kjoa koi; kì tà tsjaà jé binchaàtsjioò. Nga tjín i'nga xita xinguiòo xi mìkù beèxkon Nainá. K'oaá xan-nò mé-ne nga kàtasobà-nò.

Kó kjoàn koma mik'en k'e nga kjoaáya-la

³⁵ Tsà koi nachrjein-la tjín i'nga xita xi tsò: “¿Kós'ín koma nga kjoaáya-la xita xi jye k'en? ¿Kó kjoàn yijo xi kitjokàjù-kò?” ³⁶ Mé tà tònò-nò! K'e nga 'bè tje, jña nojmé nga sihiùin, biyaà-né, mé-ne nga kiso xitse-ne jno, nga ìjngoò k'a kítsajnakon. ³⁷ K'e nga 'bè tje, mìtsà jña xi jye jno bitjee; tà jña nojmé bitjee, o xi trigo-né. ³⁸ Tanga jè Nainá, k'oaá kjoàn s'ín koni s'ín mejèn-la; k'oaá kjoàn s'ín nga jngoò ìjngoò skaya xojmá koni kjoàn tje-la. ³⁹ Jña yijo, mìtsà ngàsòn kjoàn. Yijo-la xita, k'ejí kjoàn; yijo-la cho, k'ejí kjoàn; yijo-la tin, k'ejí kjoàn; yijo-la nise, k'ejí kjoàn. ⁴⁰ Koni choòn i isò'nde nga tjín yijo xi k'ejí s'ín tsejèn, k'oaá ti choòn ngajmù nga tjín xi k'ejí s'ín tsejèn. Mìtsà ta ngàsòn tsejèn xi tjín ngajmù kò xi tjín isò'nde. ⁴¹ Jè ts'óí k'ejí s'ín tsejèn, jè sá k'ejí s'ín tsejèn, jña ni'ño k'ejí s'ín tsejèn. K'a k'ejí, k'a k'ejí s'ín tsejèn nga jngoò ìjngoò skoya.

⁴² K'oaá tis'ín ma nga kjoaáya-la xita xi jye k'en. Jè yijo xi sihiùin, bits'on-né, tanga jè yijo xi kjoaáya-la, mì tì kù kíts'ón-ne. ⁴³ Sihijùn-né xi nímé chjí-la; jè xi kjoaáya-la jeya-né. Xi sihiùin, yijo indaà-né; xi kjoaáya-la tjín-la nga'ño. ⁴⁴ Jè yijo xi sihiùin, taxkì yijo-né, ts'e isò'nde-né. Yijo xi kjoaáya-la, yijo xitse-né, ts'éé Inima Tsjeè-la Nainá. Tjín xi taxkì yijo, tikoá tjín xi tsjá Inima Tsjeè-la Nainá.

⁴⁵ K'oaá s'ín tichja Xojon-la Nainá nga tsò: “Jè xita x'in tjòn xi k'ímì Adán, jngoò xi xita komà xi tsibìjnakon.” Tanga [jè Cristo], jngoò inima xi síkítsajnakon xita, nga jè j'ì ngajo-la Adán nga jyehet'aà-ne kjoa. ⁴⁶ Tanga jè xi inima, mìtsà jè j'ì ítjòn; jè j'ì ítjòn xi taxkì yijo ts'e isò'nde, iskaán j'ì xi inima. ⁴⁷ Jè xita x'in xi tjòn, i it'aà nangui ts'e; ni'ndeé kisindaà-ne. Jè xita x'in xi ma-ne jò, ngajmù ts'e, yaá inchrobà-ne, [nga jè xi Na'èn-ná]. ⁴⁸ Ngats'ì xita xi i isò'nde ts'e, k'oaá kjoàn yijo-la koni kji ts'e Adán nga ni'ndeé kisindaà-ne. Ngats'ì xi ngajmù kítsajna, k'oaá kjoàn koma yijo-la koni kji ts'e Cristo xi ngajmù inchrobà-ne. ⁴⁹ I'ndeì, jña, k'oaá kjoàn tsejèn yijo-ná koni kji xi ni'ndeé kisindaà-ne; nga komà iskan, k'oaá kjoàn kotsejèn yijo-ná koni kji xi ngajmù j'ì-ne.

⁵⁰ Ndí 'ndsè, k'oaá xan-nò jè yijo-ná nga jní tjín-la mìkù ma kjoahas'en-jù ñánda tíhotíxoma Nainá. Tikoáá jè yijo-ná xi bi'ndoya mìkù ok'in-la nga ya

kjoahas'en-jiin ñánda tjin xi mikii bi'ndoya. ⁵¹ Kènojmi jngoò-nò kjoa'ma ts'e Nainá: Jñá xi xita-la Cristo 'mì-ná, mìtsà ngats'iaá nga kiyá, tanga ngats'iì-ná ta jngoò tjò kjoatjlya-ná, ⁵² k'oaá ngaya-la koni k'e nga tsix'aá koa bíchjoà xkoaán, tik'eé-ne nga skindàya chrjo trompeta xi fehet'aà-ne. K'e nga kjone chrjo trompeta, jñà mik'en kjoaáya-la, mì tì kii k'i'ndo-ne nita kjé-ne. Koa jñá kjoatjlya-ná. ⁵³ Jè yijo-ná nga biyaà ko nga bi'ndo, mochjeén-né nga tjoé jngoò-la yijo xi mì tì kii kiyá-ne ko mì tì kii k'i'ndo-ne nita kjé-ne. ⁵⁴ K'e nga k'oas'ín koma nga jè yijo-ná tjoé jngoò-la yijo xi mì tì kii kiyá-ne ko mì tì kii k'i'ndo-ne nita kjé-ne, k'eé kitasòn koni s'ín tichja Xojon-la Nainá nga tsò: “Jè kjoa xi síkijne jngoò k'aá síchija kjoabiyaá. ⁵⁵ Ji xi kjoa biyaá 'mì-lè, ¿ñánda-ne nga kinikijni? ¿Ñánda tjina na'yá-lè xi ma-la sík'en xita?” ⁵⁶ Jè na'yá xi tjin-la kjoa biyaá, jé kjoa ts'e jé. Ko jè nga'ño xi tjin-la jè kjoa ts'e jé, jé kjotixoma. ⁵⁷ Ndaà chji-la Nainá nga jè tsjá-ná nga'ño xi it'aá ts'e Jesucristo xi otixoma-ná nga nikijne-lá kjoa biyaá ko kjoa ts'e jé.

⁵⁸ Jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nò, kixi titsajna. Niyá xi siikjatjlya-la kjohitsjeèn-nò. Kjit'aà nachrjein isa 'ño tixá-là Na'èn-ná. Nga tjiin-nò nga jè xá xi 'nè xi ts'e Na'èn-ná, mìtsà tà kjotjò.

16

Ton xi maxkót'aà-la jñà xita naxandá-la Cristo

¹ Jè ton xi maxkót'aà-la xita naxandá-la Cristo, k'oas'ín t'een koni s'ín kixan-la xita naxandá-la Nainá ján nangui Galacia. ² Jñò, nga jngoò ijngoò, nga jiin jiin nachrjein k'e nga tahango, titjò chiba ton-nò koni s'ín machikon-t'ioòn, mé-ne nga mì k'e kixkó-nò k'e nga 'an xi kijchoa. ³ K'e nga kijchokon-nò ya Corinto, sikasén ján Jerusalén xita xi jñò chjaajñò. Tsjaà-la xojon carta nga kjiko jè ton xi maxkót'aà-nò. ⁴ Tsà mochjeén nga tikoa 'an kjián, komaá kjiko-na jñà xita koi.

K'e nga kisikitsjeèn Pablo nga kjoiján Corinto

⁵ Mejèn kjikon-nò k'e nga jye kjoáhatoaá ján nangui Macedonia, nga k'oaá s'ín tjindaà-na nga ya kjoáhatoaá mé-ne nga ikjoàn kijcho-na Corinto. ⁶ Tsà koma ya kótijnako chiba nachrjein-nò, ko tsà koií nachrjein-la nga ya kótijnako-nò skanda k'e nga kjoehet'aà nachrjein-la chon 'nchán, mé-ne jñò koma sichját'aà-ná k'e nga tsà ñánda kjián nga koma iskan. ⁷ Majin-na nga tà jngoò tjò skotsejèn-nò; jè xi mejèn-na nga kjin nachrjein kótijnako-nò, tsà Nainá mejèn-la nga tsjá'nde-na. ⁸ Íí kótijna naxandá Éfeso skanda nachrjein ts'e s'eí Pentecostés, [jè s'eí xi bitjo k'e nga jye bijchó icháte nachrjein nga bitjo s'eí Paxko]. ⁹ Ndaà titjo'nde-na nga tis'iaàn xá-la Nainá xi 'ño ndaà títitasòn, nas'ín 'ño kjin ma-ne xita xi kondra titsajna-na.

¹⁰ Tsà kijchòkon-nò jè Timoteo, chitsejèn-là nga tsja kátas'e-la nga kijnako-nò nga mì yijo-la kinchaxkón-la, nga tikoa xá-la Nainá tís'ín koni 'an. ¹¹ K'oaá ma-ne, kì nachrjenguiò jñò, tà saá tichját'aà-là nga 'nchán kätjanchrobákon-na; 'an, tíkoñaá-la ko xita 'ndseé xi i'nga.

¹² An 'ño tsibitsi'ba-la jè 'ndsè Apolos, nga katahijtako jñà xita 'ndseé xi tjinè nga kjikon-nò, tanga majin-la nga fi; k'eé-la kjoij k'e nga ko'a-la.

¹³ Ndaà titsajnakon. 'Ñó kixi titsajnakoo jè 'én xi mokjeiín-nò. Kì yá xi tsakjoòn-là, kátas'e-nò nga'ño. ¹⁴ Ngats'iì kjoa xi 'nè, koó kjoatjòcha-nò k'oa t'een.

¹⁵ Jñò ndí 'ndseé ko tichjaá, jyeé tjiin-nò nga jñà xita ni'ya-la Estéfanos, jñà kòkjeiín ítjòn-la 'én-la Cristo ya nangui Acaya. Jñà xita koi, k'oaá s'ín bínè-la yijo-la nga jñà xita naxandá-la Cristo siichját'aà-la. ¹⁶ Ndí 'ndsè, bitsi'bà-nò

nga t_{in}á'yañijon-là x_{it}a xi k'oas'ín síxá koni jñà x_{it}a koi, k_o ngats'ì x_{it}a xi mìkìì bijta-là nga síxá-là Nainá. ¹⁷ Matsja-na nga j'ìikon-na Estéfanas, Fortunato k_o Acaico [nga jñò kinikasén], nga jñà j'ìì síkitasòn xi jñò mìkìì komà kinitasòn nga inchrobàchon-ná. ¹⁸ Jñà j'ìì síje ikon-na k_o tsajòn. K'oáá ma-ne jchaxkón jñà x_{it}a xi k'oas'ín s'ín koni jñà x_{it}a koi.

Pablo síhixat'aà naxandá-là Cristo

¹⁹ Jñà naxandá-là Cristo xi títsajna nangui Asia síhixat'aà-nò. Jè Aquila k_o Priscila k_o x_{it}a naxandá-là Cristo xi bixoña ya ni'ya-là, it'aà ts'e Na'èn-ná ndaà síhixat'aà-nò. ²⁰ Ngats'ìì x_{it}a 'ndseé, síhixat'aà-nò. Jñò t_{ix}at'aà nga jngoò ìjngoò x_{it}a xingui_oo nga k_o in_{im}a-nò.

²¹ 'An, xi Pablo 'mì-nà, tìsìhixat'aà-nò nga k_o ndsaa tìkjiì-nò xojon jè.

²² Tsà t_{jin} x_{it}a xi mìkìì matsjakeè Jesucristo xi otíxoma-ná, jè x_{it}a neí kàtjik_o. Na'èn, jì n_{it}on nchroboí.

²³ Jè kàtìjnako-nò kjondaà-là Jesucristo xi otíxoma-ná. ²⁴ Kjit'aà n_{ach}rjein kàtas'e-nò kjoatjòcha-nà nga jè Cristo Jesús tìtsajnakoáá. K'oáá s'ín kàtama.

Xojon carta-la San Pablo xi ma-ne jò xi kiskii-la xita naxandá-la Cristo xi títsajna Corinto

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà jñà xita naxandá-la Cristo xi títsajna Corinto

¹ 'An, Pablo, tìsikasén-nò xojon jè, nga k'oaá s'ín kjòmejèn-la Nainá nga 'an tsibíxáya-na Cristo Jesús. 'An, kò 'ndsè Timoteo tìtsanìkasén-nòjen xojon jè. Tìtsanìhixot'aà-nòjen jñò xi xita naxandá-la Nainá 'mì-nò xi títsajnaà ya naxandá Corinto, kò ngats'iì xita tsjeè-la Cristo xi títsajna kóhokji nangui Acaya. ² Nainá xi Na'èn-ná, kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná kàtatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán ya ijìin inima-nò.

Kó tsò Pablo nga tsjá-la kjondaà Nainá

³ Ndaà kàtayaxkón Nainá xi Na'èn-la ma Jesucristo xi otíxoma-ná. Jè Nainá xi Na'èn-ná ma, tse kjohimatakòn tjín-la it'aà tsaján. Kò jè, kjit'aà nàchrjein síje takoán. ⁴ K'e nga mé kjo'in títsajnajñaá, jè Na'èn-ná síjetakòn-ná mé-ne jñá, k'oaá tìs'ín síjetakoán xinguiáá xi tìkoá kjo'in títsajnajìin koni s'ín kisìjetakòn-ná Nainá. ⁵ Koni tjín kjo'in xi tse nìkjiaán xi kjoa ts'e Cristo, k'oaá tìs'ín tse kjojetakòn sakó-ná it'aà ts'e Cristo. ⁶ Ngajen, tsà kjo'in tìtsanìkjeiín-jen, kjondaà tsajòn-nò nga s'e-nò kjojetakòn, koá kítjokajñò kjo'in. Tsà Nainá síjetakòn-najen, jè-né nga tìkoá jñò s'e-nò kjojetakòn, koá kichìkjoa kò-nò kjo'in xi jìn tìtsanìkjeiín-jen. ⁷ Tjín kixíi kjoa xi chíñà-lajen it'aà tsajòn. Tíjìin-najen, koni s'ín tíhokot'aà-nò kjo'in xi tìtsanìkjeiín-jen, k'oa tìs'ín okot'aà-nò kjojetakòn xi tjín-najen.

⁸ Jñò 'ndsè kò tichjaá, mejèn-najen nga kàtasijìin-nò kjo'in xi kis'e-najen ján nangui Asia. Tse jchán kjo'in kinìkjeiín-jen. Jyeé mì tì kii kichìkjoako-najen skanda mì tì kii bixón-najen tsà kítajnakon isa-jen. ⁹ K'oaá s'ín komà-najen nga jyeé-la tjínè-la nga kiyá-jen. K'oaá s'ín komàt'in-jen mé-ne nga isa ndaà kjót'aà takòn-najen Nainá xi ma-la síkjaáya-la mik'en, nga mì tà yijo-najen kjót'aà takòn-jen. ¹⁰ Nga jyeé kjomeé k'en-jen, tanga Nainá tsasìko-najen nga kisìkatojìin-najen kjo'in kò tákó sílkatojìin-isa-najen kjo'in. Kò k'oaá s'ín kjit'aà takòn-jen nga jè sílkatojìin isa-najen nita mé kjoa-ne. ¹¹ Jñò, mochjeén-né nga síchjat'aà-najen nga kinókjoat'aà-là Nainá it'aà tsajen mé-ne nga isa kjin koma-ne xita xi kichjat'aà-la Nainá, tìkoá kjin koma xita xi tsjá-la kjondaà Nainá koni s'ín machikon-t'in-jen.

Mé-ne mìkii kii-ne Pablo ján Corinto

¹² Tjín jngoò kjoa nga ndaà nìkítajna-jen yijo-najen. K'oaá s'ín beè-lajen takòn-jen nga it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne nga tsjeè kò kixi tihonguìko-jen yijo-najen i isò'nde, kò jè tjina ítjòn it'aà tsajòn. Mìtsà kjoachjine-la xi taxkì xita nga kò'nè-jen, kjondaà-la Nainá-né. ¹³ Mìtsà kjeií kjoa nga títsachjii-nòjen, ta jè-né nga kixkejñò kò kjoas'en-jìin-nò koni tsò 'én xi tíjt'aà xojon jè. K'oaá s'ín majngoò takoàn nga nguì ndaà kjìya-nò ¹⁴ koni s'ín jye kjòchiya chiba-nò nga tsja kàtama-nò it'aà tsajen kò nga tìkoá tsjaá koma-najen it'aà tsajòn k'e nga kjoíi ijngoò k'a Jesucristo xi otíxoma-ná.

¹⁵ 'An, jyeé ndaà tíjngoò takoàn it'aà ts'e kjoa koi, k'oaá ma-ne nga k'oa s'ín kiskoòsòn-la nga jò k'a kjikòn-nò mé-ne jñò, jò kjondaà sakò-nò. [Tanga mì k'oaá s'ín tsitasòn.] ¹⁶ K'oaá s'ín kisìkítseèn, k'e nga kiaà nangui Macedonia nga ya jahato ítjòn-nò. Tjín-né nga kjoahato ijngoò k'a-nò k'e nga

kjinchrobà-na mé-ne jñò koma sichját'aà-ná nga kjián nangui Judea. ¹⁷ K'e nga k'oas'ín kiskoòsòn-la, ¿a k'oaá s'ín kiníkítsjeèn nga 'an, tìsìskáko-nò? Majìn, nga mì k'oaá s'ín s'iaàn koni s'ín xi taxkì xitá isò'nde. Mìtsà ítjòn xan-nò: “Koma-né”, ko tik'e-ne ìjngoò k'a xan-nò: “Mikì koma.” ¹⁸ Tíbeè Nainá; 'én kixíí xi kixan-nò, ngajèn, mì k'oaá s'ín nokjoà-jen nga bixón-jen: “Jon, koma-né”, ko “Mikì koma.” ¹⁹ Timoteo, Silvano ko 'an, k'oaá s'ín nokjoàjìin-nòjen ít'aà ts'e 'én-la Jesucristo xi ki'ndí-la Nainá. Tsjìn-la 'én xi tsò jon ko majìn. Nainá jngoò k'a sítikasòn ít'aà ts'e Cristo nga tsò: “Jon, koma-né.” ²⁰ Ngats'ì 'én xi chja Nainá koni s'ín tsjá tso'ba, ít'aà ts'e Cristo bitasòn yije-né. Nga jè Cristo xi tsò “koma-né”. Ko ít'aà ts'e Cristo, jñá bixón-ná: “K'oas'ín kàtama”, mé-ne jeya kíjna-ne Nainá. ²¹ Jè Nainá, xi síkixiyandaà-ná nga jè titsajnaoá Cristo [xi xó jaàjìin-ne Nainá], tìkooá jñá xó jaàjìin-ná Nainá. ²² Ko tìjè-ne Nainá xi tsibít'aà chiba-ná koni jngoò sello; kiskíjnajìin inìma-ná jè Inìma Tsjeè-la xi tjoé ítjòn-ná nga kixì kjoa nga tìkooa tjoé yije-ná kjondaà xi tjíndaà-la nga tsjá-ná.

²³ Tíkotsejèn Nainá, jè tíbeè inìma-na, mé-ne k'j'eè kù fi-na Corinto koni s'ín tìjìin-na; koií kjoa-la, majìn-na nga 'on koma-la inìma-nò nga 'én ts'en kichjàko-nò. ²⁴ Ngajèn, majìn-nòjen nga ngajèn, kjo'ño kotìxoma-nòjen ít'aà ts'e 'én xi mokjeiín-nò. Ta saá nìchját'aà-nòjen mé-ne nga s'e-nò kjotsja nga kixì titsajnaà koni s'ín mokjeiín-nò.

2

¹ K'oaá ma-ne nga k'oas'ín kiskoòsòn-la nga mì tì kù kùkon-nò. Majìn-na nga ba kítajnaà. ² Tanga tsà 'an, ba síkítajna-nò, nga koma iskan, mì tì yá tìin-ne xi sùtsjako-na, nga jñò, jyeé ba titsajnaà. ³ Koií xá jye kiskìi jngoò-nò xojòn, mé-ne k'e nga kijchokon ìjngoò k'a-nò nga mì ba síkìjna-ná nga mochjeén-né nga jñò sùtsjako-ná. Nga k'oaá s'ín tìjngoò takoàn, 'an, matsja-na tìkooa jñò, matsjaá-nò. ⁴ K'e nga k'oas'ín kiskìi-nò, ndaà jchán kokájno-la inìma-na, baá kis'e-na skanda ndáxkooàn tsibíxteèn. Tanga 'an mìtsà koi xá kiskìi-nò nga kàtaba-nò. Jè-né nga jchaa nga 'ño matsjake-nò.

Kó kitsò 'én xi kùchja Pablo ít'aà ts'e xitá xi tsohótsji jé

⁵ Jè xitá xi tsohótsji jé, mìtsà ta 'an xi ba kiskìjna-na, mejèn tsà ba kiskítajna ngats'ì xitá naxandá-la Cristo. Tà k'oaá xan-nò nga mì koto chiba-la koni s'ín tìxan-nò. ⁶ Nga kjin ma-nò xi tsibìnè-là kjo'in jè xitá jè; jyeé ndaà tìin, ta koma-ne. ⁷ I'ndeí, jè xi s'een nga sijnchàat'aà-là jé-la; sijnetakòn xitá jè, mé-ne nga mì kjoba kiyájin-ne. ⁸ K'oaá ma-ne nga bìtsi'bà-nò nga ndaà jchibàya-nò nga ìjngoò k'a tìtsjacha xitá jè. ⁹ Tìkooa koií xá kiskìi-nò ít'aà ts'e kjoa koi, mejèn-na skot'aà-nò, a kixíí kjoa nga ma-nò nìkítasòn yije. ¹⁰ Jè xitá xi jñò nìjchàat'aà-la jé-la, tìkooá 'an sijnchàat'aà-la. Tsà mochjeén-né nga 'an sijnchàat'aà-la xitá jè, 'an jyeé kiskìjchàat'aà-la xi kjondaà tsajòn ko tíbeè Cristo. ¹¹ Mé-ne jè xitá neíí mikìi koma jè sijnkijne-ná, nga jyeé ndaà 'yaá kjoamaña-la kós'ín síxá.

Kó komà-la Pablo nga mikì kisatìkjoò Tito ján Troas

¹² K'e nga ijchoa ján naxandá Troas, nga kichjàya 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, ít'aà ts'e Na'èn-ná kitáx'a'nde-na nga kiskíxakooa 'én ndaà-la Nainá. ¹³ Tanga mikìi ndaà kis'e-la inìma-na nga mikìi kiskaàjñá jè 'ndsé Tito. K'oaá komà-ne kiskítajna jñá xitá xi yá i'nde-la, ikjoàn kiaà ján nangui Macedonia.

Mé kjoa-ne nga jè Pablo tsjá-la kjondaà Nainá

¹⁴ Ndaà chjí-la Nainá nga ít'aà ts'e Cristo fiko-najen k'e nga okó-lajen jñá xitá isò'nde nga jye kiskìkijne. It'aà tsajèn k'oaá s'ín obìsòn kjohítsjeèn-la Nainá xi

kos'ín ngaya-la koni jngoò jta-la tsojmì xi 'ñó ndaà jne, mé-ne nga skoε-ne jña xita nita ñánda-ne nga títsajna. ¹⁵ It'aà tsajen k'oaá s'ín ngaya-la koni nì'ndi-la chrjóngó-la Nainá, k'e nga jè Cristo tsját'aà-la Nainá. K'oaá s'ín bijchókajjìn-la jña xita xi bitjokàjìn kjo'in kò xita xi chija. ¹⁶ It'aà ts'e jña xita xi chija, [k'e nga beè-najen nga bənojmiya-jen 'én-la Nainá], k'oaá s'ín ch'o jne-la koni jngoò jta xi sík'en-ná. Tanga jña xita xi bitjokàjìn kjo'in, k'oaá s'ín ndaà jne-la koni jngoò jta xi síkijnakon-ná. It'aà ts'e xá koi, nijngoò xita chíkjoa-la nga síkitasòn xi ta kjohítsjeèn ts'e. ¹⁷ Ngajen, mìkì k'oas'ín 'nè-jen koni s'ín xita xi kj'eij xi chjaya 'én-la Nainá nga ton síkijne. Ngajen, 'én kixij nokjoà-jen. Nainá tíbeè-ne nga jè kisikasén-najen kò nga'ñó ts'e Cristo-né nga nokjoàya-jen, nga jè Cristo titsajnakò-jen.

3

Xá-la Nainá xi kjoa xitse

¹ K'e nga k'oa'mì-nòjen kjoa koi, ¿a bìts'ia ijngoò k'a-jen nga ndaà níkítsajna-jen yijo-najen? Jñò, ¿a k'oaá s'ín níkítsjeèn nga mìkì tíj'nde-na nga ma sixá tsà tsjìn-na xojon xi jñò k'oi-ná, o xi kj'eij xita tsjá-na koni s'ín síjé xita xi kj'eij? ² Majìn, jñò sobà-nò xi xojon-najen ma xi tíjìn ijìn inima-najen. Ngats'ì xita beè-né koa bíxkejìn-né. ³ K'oaá s'ín ndaà 'ya-jen nga jñò-nò xi koni xojon-la Cristo xi it'aà tsajen kitjei. Jngoò xojon carta xi mìtsà tinta kitjei-ne; koó Inima Tsjeè-la Nainá xi tíjnakon kitjei-ne; mìtsà ndajo kitjeit'aà; yaá kitjeit'aà yijo inima-la xita.

⁴ Kjoa koi, k'oaá s'ín makixiya nga it'aà ts'e Cristo mokjeiín-najen it'aà ts'e Nainá. ⁵ Xi ta nga'ñó tsajen tsjìn-najen kjohítsjeèn mé xi s'en-jen. Tanga jè Nainá tsjá-najen kjohítsjeèn k'e nga mé xi 'nè-jen. ⁶ Jè Nainá tsjá-najen kjohítsjeèn nga chí'nda-la ma-jen mé-ne nga koma kinókjoaya-najen it'aà ts'e kjondaà xitse xi Nainá tsibíndaajìn-kò jña xita. Mìtsà kjoa ts'e kjotíxoma xi xojon tíj't'aà, ts'eé Inima Tsjeè-la Nainá. Jè kjoa xi ts'e kjotíxoma sík'en-ná nga nguixkon Nainá, tanga jè Inima Tsjeè-la Nainá síkijnakon-ná.

⁷ Jè kjotíxoma xi kitjoé-la Moisés xi ndajo kitjeit'aà, kjoa biyaà j'ùko. Tanga k'e nga sa kitjoé ítjòn-la kjotíxoma jè, k'oaá s'ín ki'ya-la kjoa jeya-la Nainá. Jè Moisés, k'e nga j'ù-ne nga kù mijìn-jno nindoò, jña xita Israel mìkì komà kiskoò'an Moisés nga 'ñó ote ni'ín kji isén-la; tanga xi komà iskan, chaán kichijà xi ote kji isén-la. Tsà k'oaá s'ín kis'e-la kjoajeya, jè kjoa xi tjínè-la nga chija, ⁸ isa jeya tjín kjondaà xitse xi tsjá-ná Nainá k'e nga tsjá-ná Inima Tsjeè-la. ⁹ Nga jeya j'ù jè kjotíxoma xi kjoa biyaà tsibínè-ná, isaá 'ñó jeya kítasòn 'én xi nokjoàya-jen nga xita kixi síkítsajna-ná Nainá. ¹⁰ Nas'ín 'ñó kis'e-la kjoa jeya jè kjotíxoma xi jye tsato, tanga mìkì mangásòn-kò jè kjoajeya xi tjín-la kjondaà xitse; isaá 'ñó jeya tjína. ¹¹ Tsà jè kjoa xi tíchijangui kis'e-la kjoa jeya, isaá jeya tjín kjoa xitse xi mì tí kù chija-ne nita kjé-ne.

¹² Nga tíjngoò takòn-jen nga titsachiñá-lajen kjoa koi, k'oaá ma-ne nga mìkì masobà-najen nga nokjoá-jen. ¹³ Mìtsà k'oas'ín 'nè-jen koni kis'ìn Moisés nga níkje tsibíjtsa isén-la, mé-ne nga jña xita Israel mìkì komà kiskoò'an-ne nga jye tíchijangui xi ote kji isén-la. ¹⁴ Tanga jña xita Israel kjotájaajìn kjohítsjeèn-la. Skanda nachrjein i'ndeij, k'e nga bíxkejìn Xojon-la Nainá xi tíj't'aà kjoa jchínga xi tsibíndaajìn-kò xita, tákó k'oaá s'ín ma-la koni tsà níkje xoba kíjtsa kjohítsjeèn-la. Ta jngoó it'aà ts'e Cristo koma tjáxin níkje jè. ¹⁵ Skanda nachrjein i'ndeij, jña xita Israel, k'e nga bíxkejìn xojon xi kiskù Moisés, tákó k'oaá s'ín ma-la koni tsà níkje xoba tíjtsa'ma kjohítsjeèn-la. ¹⁶ Tanga k'e nga jngoò xita síkjahatjija-la kjohítsjeèn-la nga fit'aà-la Na'èn-ná xi otíxoma-ná, tjáxin-la níkje xoba xi tíjtsa'ma kjohítsjeèn-la. ¹⁷ Nga jè Na'èn-ná,

jè sobà-né xi Inìma Tsjeè-la Nainá. Ya ñánda tíjna Inìma-la Na'èn-ná, jñà xítà títsajnadejí-né kjoa ts'e kjoatíxoma. ¹⁸ Ngats'iaá jñá mì tì nikje xoba títsa'ma-ne kjohítsjeèn-ná. It'aà tsaján k'oaá s'ín ngaya-la koni jngoò chítín xi ma chítsejèn-yá xi okó kjoa jeya-la Na'èn-ná. Kjit'aà nachrjein isa jeya tíhotsejèn koni kji Na'èn-ná nga jè Inìma Tsjeè-la tísíkatjìya-ná.

4

Kó s'ín síhiseèn-ná jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo

¹ Koií kjoa-la ngajen, mìkiì mahindaà inìma-najen nga jè Na'èn-ná kjòhimakeè-najen nga xá ts'e kisingatsja-najen. ² Jyeé kichjaàxìn-jen jñà kjoa ch'o xi tíj'ma, xi sísobà-najen; mìkiì chonachan-jen, nì mìkiì nìkjatjìya-lajen 'én-la Nainá. Ngui 'én kixì bènojmi-jen, mejèn-najen nga nguixkon Nainá ngats'ii xítà kàteèxkon kjohítsjeèn-najen kós'ín 'nè-jen. ³ Jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi nokjoàya-jen, jñà xítà xi ya tíchijajìin kjoa ts'e jé-la, ta jñà-né xi títsa'ma kjohítsjeèn-la nga mìkiì fìya-la. ⁴ Jè xítà neí xi tíhotíxoma-la isò'nde nachrjein i'nde, xi kós'ín tíjna koni tsà nainá, jé bíchjoà xkon jñà xítà xi mìkiì mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo; nga jè bíjñò kjohítsjeèn-la, mé-ne nga mìkiì skoe-ne kjoahiseèn-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi 'ñó jeya tíjna, nga jè Cristo xi okó kó kji xi ngui jè sobà Nainá. ⁵ Ngajen, mìtsà tà it'aà tsajen nokjoà-jen k'e nga bènojmiya-jen 'én-la Nainá; it'aà ts'eé Jesucristo nokjoà-jen nga jè xi otíxoma-ná. Ngajen, tà chì'ndaá ma-jen nga ngajen nìxá-nòjen, koií-né nga matsjacha-jen Jesús. ⁶ Nainá, jè xi kitsò nga jè nì'ín kàtasíhiseèn i'nde ñánda jñò choòn, tíjè-né xi kisihiseèn jìin inìma-najen, mé-ne jñà xítà xi kj'eí kohiseèn-la nga skoèxkon kjoa jeya-la Nainá koni s'ín 'ya-la ts'e Cristo.

Mé-ne tíjngoò-ne takoán nas'ín kjo'in títsanìkjaán

⁷ Kjondaà jè xi 'ñó tse chí-la, yaá tíjìin yijo-najen. Tanga yijo-najen k'oaá s'ín ngaya-la koni tíjì nì'nde. Jè Nainá k'oaá s'ín kis'ìin mé-ne nga 'ya-la nga jè nga'ñó xi 'ñó ndaà tíxajìin yijo-najen, it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne; mìtsà it'aà tsajen nchrobá-ne. ⁸ 'Nó kjìn ma-ne kjoa xi tíjìn-najen, tanga maá kítjokàjìin-jen. Tjín kjoa xi makájno-najen, tanga mìkiì mahindaà-jen. ⁹ Fítjìngui kondraá-najen xítà, tanga Nainá mìkiì tsjeiín takòn-najen; jñà xítà beètoòn-najen, tanga mìkiì chíkjoa-la nga síkjesòn-najen. ¹⁰ Nítà ñánda-ne nga onguí-jen, kjit'aà nachrjein mejèn-la sík'en-najen xítà koni s'ín komàt'in Jesús; tanga jè Nainá, jè xi mejèn-la nga it'aà tsajen kàta'ya-la nga jè Jesús xi tísíkjìnakon-najen. ¹¹ Ngajen xi títsajnakon-jen, kjit'aà nachrjein tíjnat'aà chraña-najen kjoabiyaà xi jè ngatjì-la Jesús, mé-ne jè yijo-najen xi ma biyaà jcha-la kjoabinachon ts'e Jesús. ¹² Ngajen, kjo'ín títsanìkjeiín-jen skanda mejèn-la xítà sík'en-najen, tanga jñò kjoabinachon tísakó-nò.

¹³ K'oaá s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: “Mokjeiín-na k'oaá ma-ne nga kichjà.” Ngajen, k'oaá tí'sín tjín inìma-najen it'aà ts'e 'én xi mokjeiín-najen, k'oaá ma-ne nga nokjoá-jen. ¹⁴ Jè Nainá xi kisi'kjaáya-la Na'èn-ná Jesús it'aà ts'e kjoabiyaà, 'ya-nájen nga tík'oaá kichò nachrjein nga sík'jaáya-najen koni s'ín jaáya-la Jesús. Ikjoàn ngats'iaá kjìk'oaá ya nguixkon Nainá. ¹⁵ Ngats'ii kjoa koi, kjondaà tsajòn-nò, mé-ne isa kjìn koma-ne xítà xi tjoé-la kjondaà-la Nainá, nga tík'oa isa jeya kíjna Nainá nga kjìn ma xítà xi tsjá-la kjondaà.

¹⁶ K'oaá ma-ne mìkiì mahindaà inìma-najen; kixí kjoa yijo-najen tífehenguí-né; tanga Nainá, nachrjein nchijòn tíxítseya inìma-najen. ¹⁷ Jè kjo'in xi nìkjeiín-jen i isò'nde, tà chibaá tjín. Tà jngoò tjo oto. Tanga yaá sakó-najen kjondaà xi isa jeya tjín xi mìkiì fehet'aà nítà kjé-ne. ¹⁸ Nga mìtsà jñà chítsejèn-lajen kjoa xi tjín isò'nde xi tsejèn, jñà chítsejèn-lajen xi mìkiì

tsejèn xi ts'e Nainá. Kjoa xi tíma i isò'nde, kjoehet'aà-né, tanga jñà kjoa xi mìkì tsejèn, mìkì kjoehet'aà nita kjé-ne.

5

Ni'ya xi tjíndaà-la Nainá ján ngajmì

¹ Yijo-ná k'oaá s'ín ngaya-la koni ni'ya xi tjín i it'aà nangui xi chiba nachrjein ma-la nga bixòña. Tsà kixòña ni'ya jè, Nainá tjíndaà jngoò-la ni'ya ján ngajmì, xi tjína nita kjé-ne, nga mìtsà tsja xita kisindaà-ne. ² K'oaá ma-ne nga imaá fahatse-la inima-ná i isò'nde nga jè xi mejèn-ná nga nìton kitsajnyayaá ni'ya-ná ján ngajmì. ³ Nas'ín sijna yijo-ná xi tsjach'á i'nde, Nainá tsjá jngoò-ná xi yijo xitse. Jè inima-ná mìtsà chija, yijo xitseé koma. ⁴ K'e nga tákó tjínakon yijo-ná koni jngoò ni'ya xi ma bixòña, imaá fahatse-ná, maba-ná, mìkì tsò takoán nga nìkíjna ni'ya-ná. Majìn-ná nga tjáxin-ná ni'ya jè, jè xi mejèn-ná nga kàtaxitseyaya yijo-ná mé-ne nga yijo-ná xi ma biyaà jngoò k'aa jchija nga jè kjoabinachon sijkijne-la. ⁵ Jè Nainá xi xó k'oas'ín tsibíndaà-ná kò kitsjaà-ná Inima Tsjeè-la mé-ne tjíkixi-ne kjoa nga iskan tsjá yije-ná koni s'ín kitsjaà tso'ba.

⁶ Kjit'aa nachrjein k'oas'ín tjíngoò takoán it'aà ts'e Nainá kò k'oaá s'ín tjíin-ná, k'e nga tákó tjínakon yijo-ná i it'aà nangui koni jngoò ni'ya ñanda titsajnaá, kjiin titsajna-la ni'ya-la Na'èn-ná ján ngajmì. ⁷ K'oaá s'ín titsanjchá yijo-ná koni s'ín mokjeiin-ná it'aà ts'e Nainá, mì k'oaá s'ín mochjeén nga kòs'ín sijchá yijo-ná koni s'ín beè xkoaán. ⁸ Tjíngoò takoán it'aà ts'e Nainá, isaá-la ndaà tjín tsà sijkíjnaá yijo-ná, mé-ne nga ján kitsajnaakoá Na'èn-ná ngajmì. ⁹ Koií kjoa-la nga ndaà sikitasoán koni s'ín sasén-la Na'èn-ná, a i titsajnaá it'aà nangui a xi ján titsajnaá ján ngajmì. ¹⁰ Mochjeén-né nga ngats'iaá kijchoá nguixkon ñanda tíhotíxoma Cristo nga k'oi-lá kindá nga jngoò jngoáá; tjoé-ná chjíná mé kjoa xi ki'né nga titsajnaá isò'nde, a ndaà ki'né, o xi ch'o ki'né.

Én xi tsjá kjoa'nchán it'aà ts'e Nainá

¹¹ Nga yaxkón-jen Nainá koni s'ín ok'in-la, k'oaá ma-ne bènojmi-lajen xita xi kj'eí, mé-ne kòkjeiin-la it'aà ts'e Cristo. Nga nguixkon Nainá ndaà beèxkon-najen nga ndaà 'nè-jen, 'an k'oaá tis'ín mejèn-na nga tikoá jñò jyeé ndaà yaxkon-najen. ¹² Mìtsà 'mì-nòjen nga tjíin ndaà nìkitsajna-najen yijo-najen tanga jè xi mejèn-najen nga tsja kàtama-nò it'aà tsajen, mé-ne koma kìnókjoa-là jñà xita xi tjíin ndaà sikitajna-ne yijo-la koni s'ín tsejèn-la, tanga jè inima-la mìkì ndaà síkinda. ¹³ Tsà ská-najen, koi-né nga Nainá nixá-lajen, tsà ndaà tjín kjohitsjeèn-najen, kjondaà tsajòn-nò nga jñò nixá-nòjen. ¹⁴ Jè kjoatjòcha-la Cristo jè kitsobà'ño-najen nga ma fikò-najen koni s'ín mejèn-la, k'oaá tjín kjohitsjeèn xi kjochiya-najen nga jngoò xita k'en ngajo-la ngats'ii xita xi tjín isò'nde, k'oaá komà-ne nga ngats'ii xita k'en. ¹⁵ Jè Cristo k'en ngajo-la ngats'ii xita xi tjín isò'nde, mé-ne jñà xita xi titsajnakon mì tjí k'oaá s'ín sijchá-ne yijo-la koni s'ín mejèn-la yijo-la. K'oaá s'ín sijchá yijo-la koni s'ín mejèn-la Cristo nga jè k'en ngajo-la koa jaáya-la it'aà ts'e kjoabiyaá.

¹⁶ I'nde, mì tjí k'oi k'oaá s'ín nìkitsjeèn-najen it'aà ts'e xita xi kj'eí kòs'ín tsejèn, kò kjoàn, koni s'ín s'ín jñà xita isò'nde. K'e nga sa ítjòn k'oaá s'ín kinìkitsjeèn-jen, jè Cristo, tsà taxki xita isò'nde-nè. Tanga i'nde, mì tjí k'oaá s'ín nìkitsjeèn-najen. ¹⁷ Jngoò xita, k'e nga Cristo tjínako, xita xitse-né it'aà ts'e Nainá. Jè kjoa jchínga jyeé tsato, jyeé kjòxitseyaya yije.

¹⁸ Ngats'ii kjoa koi it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne, nga it'aà ts'e Cristo kichibandaà-ná kò Nainá. Kò jè Nainá kitsjaà-najen xá nga koma kénajmi-jen kòs'ín kjoondaà-ne xita kò Nainá. ¹⁹ It'aà ts'e Cristo kisixá Nainá nga

kisikjoóndaà-ne xita isò'nde. Mì tì kii kindà kis'iin-ne jé-la jñà xita. Kò kits-jaà-najen xá nga bènójmí-jen kós'ín ma nga chibàndaà-ná kò Nainá. ²⁰ K'oaá ma-ne ngajen síkasén-najen Cristo nga nokjoà ngajo-lajen. K'oaá ngaya-la koni tsà jé Nainá tíbítsi'ba-nò. It'aà ts'e Cristo bìtsi'ba-nòjen: jchibàndaako-nò Nainá. ²¹ Cristo, mìtsà jé tsohótsji; tanga xi kjondaà tsaján, Nainá, jé tsohónè yije-la ngats'iì jé xi tjin isò'nde, mé-ne it'aà ts'e Cristo, xita kixi komaá nga jé Nainá sikkixiya-ná.

6

¹ Ngajen, xi Nainá nixát'aà-lajen, bìtsi'ba-nòjen, kjondaà xi tsjá-nò Nainá, ndaà tikjeén. ² Nga jé Nainá, k'oaá tsò:

Ki'nchrè-lè k'e nga ndaà chiba-la kjòchjeén-lè kjondaà-na, tsohósikoó-lè, jé nachrjein k'e nga tíchiñá-la nga kitjoiin kjo'in.

I'nde, jñò, ndaà tiná'yaà. Jyeé ijchò nachrjein ts'e kjondaà-la Nainá nga kítjokàjñò kjo'in.

³ Nímé kjoa xi ch'o 'nè-jen xi síkíts'ón-jiiin-la xita xi kj'eíí, mé-ne jé xá-la Nainá xi jin títsa'nè-jen mì yá xi ch'o kichjajno-la. ⁴ Nita mé kjoa xi 'nè-jen, ndaá onguiko-jen yijo-najen mé-ne jñà xita skoé-ne nga chí'nda-la Nainá 'mì-najen, nga 'ñó tjin-najen kjoatsetakòn, 'ñó ndaà chíkjoako-najen kjoa ts'e kjo'in, kò tíchijat'aà-najen mé tsojmì xi kochjeén-najen, koa chjá tíma-najen kjoa xi tíhotojiiin-jen, ⁵ nga tísat'é-najen, nga ndayá tìnìkjas'en-najen, nga ngajen binchaàtsji-lajen kjoasiì naxandá, nga 'ñó nixá-jen, kò mìkii tsafé-jen, skanda bìtsajna kjinchrá-nájen. ⁶ Tanga nguì tsjeé títšanijchá-jen yijo-najen; ndaá machiya-najen nita mé kjoa-ne; tjin-najen kjoatsetakòn kò kjondaà it'aà ts'e xita; kò jé Inima Tsjeè-la Nainá tíxíxájiin inima-najen; kò nguì koó inima-najen nga tjin-najen kjoatjòcha. ⁷ Bènójmí-jen 'én xi kixi tjin. Tjin-najen nga'ñó-la Nainá. Jñà kjoa kixi xi 'nè-jen, k'oaá ngaya-la koni jñà kicha xi kò ngaskón kò kixi mochjeén. ⁸ Tjin xita xi beèxkón-najen, tikoá tjin xi mìkii beèxkón-najen. Sakoá ndaà chja it'aà tsajen, sakoá majin. Tjin i'nga xi xita ndiso tsò-najen tanga ngajen 'én kixiì nokjoá-jen. ⁹ Tjin i'nga xi k'oas'ín síko-najen koni tsà mìkii beèxkon-najen, tanga tjin xi beèxkon-najen. K'oaá s'ín beèhikon-najen koni tsà jyeé k'en-jen, tanga títšanakon-nájen. Tsjá-najen kjo'in jñà xita tanga mìkii biyaà-jen. ¹⁰ K'oaá s'ín ko'an-najen koni tsà ba tjin-najen, tanga ngajen tsja tjin-najen. Tsò-najen nga xita ima-né, tanga it'aà tsajen, kjin jchán xita tísakó-la kjondaà ts'e inima-la. Nímé xi tjin-najen, tanga nguixkon Nainá, tjin yijeé-najen nita mé-ne.

¹¹ Jñò 'ndseé xi Corinto tsajòn, jyeé kinokjoà kixi-nòjen; nguì koó inima-najen matsjacha-nòjen. ¹² Ngajen, mìtsà bìxkon-nòjen kó tsò kjohítsjeèn-la inima-najen, jñò-nó xi bìxkoòn kó tsò kjohítsjeèn-la inima-nò.

¹³ K'oaá s'ín chjà-nò koni tsà ixti-na xan-nò, jñò, k'oaá tís'ín t'een koni s'ín 'nè-jen, nga kò inima-nò títjsjacha-nájen.

Tinchat'aàxin-là kjoa ts'e jé

¹⁴ Jñò, xi mokjeiín-nò it'aà ts'e Cristo, kì jñà xita xi mìkii mokjeiín-la nìngàsòn-kò kjohítsjeèn-nò. ¿A komaá kongàsòn-kò jngoò xita xi tjin-la okixi kò jngoò xi tsjin-la okixi-la Nainá? ¿A komaá ya kitsajnajñaá ñánda jñò choòn nga tjin kjoa iseèn? ¹⁵ ¿A komaá ndaà kjiko xíkjin, jé Cristo kò xita neíí? Tikoá mìkii koma ndaà kjiko xíkjin jngoò xita xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo kò jngoò xi mìkii mokjeiín-la. ¹⁶ Mìkii koma ya sijmaya ni'ya ingo-la Nainá jñà xkósòn xi nainá tsò-la xita. Nga jñá-ná xi 'mì-ná ni'ya ingo-la Nainá xi tíjnakon. Koni s'ín kitsò Nainá it'aà ts'e xita xi mokjeiín-la, tsò-né:

'An, yaá kótijnakoá naxandá-na, tikoá yaá kojmejiin-la.

'An-ná xi Nainá kitsò-na koa jñà koma xita naxandá-na.

¹⁷ Nainá k'oaá kitsò nga kiichjajin-la xita naxandá-la:

Titjokajin-la jñà xita xi mikii mokjeiin-la it'aà ts'an,

koa tinchat'aaxin-la.

Nimé kjoa chingajñoò xi tjé tjin nga nguixkoaàn,

mé-ne nga 'an koma skoétjò-nò.

¹⁸ 'An-ná xi skoétjò-nò koni jngoò Na'en,

jñò koma ndí ixti x'in-na ko ndí ixti íchjin-na,

k'oaá tsò Na'en-ná xi ta jè tajngoò xi 'ño tse nga'ño tjin-la.

7

¹ Jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nò, k'oaá tjin kjondaà xi tsjá-ná Nainá koni s'in kitsjaà tso'ba. K'oaá ma-ne kinchat'aaxin-la ngats'ii kjoa xi tjé tjin xi síkits'on yijo-ná ko inima-ná, mé-ne tsjeè kitsajnaà nga nguixkon Nainá. Ndaà jchaxkoán Nainá mé-ne nga kjit'aà nachrjein isa tsjeè sijchá yijo-ná.

Mé-ne tsja ma-la Pablo kjoa xi s'in xita Corinto

² Chjoétjò-najen nga ko inima-nò. Ngajen, niyá xita xi ch'o niko-jen; ni saá yá xita níki'on-jen, ni saá jngoò xita chonachan-lajen. ³ K'e nga k'oas'in tixan-nò, mitsà mé kjoa xi ch'o tjin tihonè-nò; jyeé k'oa kixan-nò nga sa ítjòn, kjit'aá nachrjein nga matsjacha-nòjen, nas'in kiyá ko tsà titsajnaakoaán, koó inima-najen nga matsjacha-nòjen. ⁴ Ngui 'én kixí xi tichjako-nò; 'ño matsja-la inima-na it'aà tsajòn. 'Ñó tjin-na kjojetakòn ko taxki tsjaá ma-la inima-na, nas'in tse kjo'in tjin-najen.

⁵ K'e nga j'ii-jen i nangui Macedonia, nimé xi komà kinikjáya-jen. 'Ñó kinikájno-jen; xki xi ján kis'e-najen kjoasi, koa ya jiiin inima-najen 'ño kisinchaaxkón. ⁶ Tanga Nainá síjehikon-né xita xi indaà tjin ikon; kisijehikòn-najen k'e nga j'ii Tito. ⁷ Mitsà tà koi kjoa-la nga j'ii Tito, jè-né nga jè, tikoáá tsja tjin-la xi it'aà tsajòn. Tsibénojmí-najen nga jñò, 'ño mejèn-nò nga jchaxkon-najen. K'oaá ti kitsò-najen nga ba titsajnaà koa makájno-nò it'aà ts'an. K'e nga ki'nchrè 'én koi, 'an, isáá ndaà kjòtsja-na.

⁸ Jñò, nas'in tà kjoaba tsohotsji-nò k'e nga kisikasén ítjòn-nò xojon, i'ndeji, mi ti kiì tìsikájno-na. Nga sa ítjòn kisikájnoa nga kisikasén jngoò-nò xojon, koi kjoa-la nga kisibaá chiba nachrjein-nò. ⁹ Tanga i'ndeji, matsja-la inima-na, mitsà koi nga kjoaba kis'e-nò kjoa ts'e xojon, koi-né nga it'aà ts'e Nainá kinikájno jé-nò nga mi ti jé chinchaàtsji-nò. Jñò, k'oaá s'in kjòba-nò koni s'in mejèn-la Nainá. K'oaá ma-ne nga nimé kjoa ch'o kisakò-nò it'aà tsajen. ¹⁰ Jè kjoaba xi s'e-ná koni s'in mejèn-la Nainá, jè síxájin inima-ná nga níkájnoá jé-ná nga mi ti jé binchaàtsji-ná mé-ne nga koma kitjokajñaá kjo'in; ko mitsà mé xi iskan síkájnoá. Tanga jè kjoaba xi tsjá-ná isò'nde nga mikii mokjeiin-ná it'aà ts'e Nainá, jè síxájin inima-ná nga kjoa biyaà fiko-ná. ¹¹ Tanga tikítsjeèn ngats'ii kjondaà xi ki'nè ta koi kjoa-la nga kjoaba kisakò-nò it'aà ts'e Nainá. I'ndeji titsajnandaà-nò nga s'een kjoa xi tjinè-nò nga sikitasòn; k'oaá s'in titsahokoò yijo-nò nga nimé jé tjin-nò; majticha-nò kjoa ts'e jé; i'ndeji tsakjoòn-chaà Nainá; mejèn-nò nga jchaxkon-ná; makájnoó-nò it'aà ts'an; k'oaá komà-ne nga kits'ii-la kjo'in jè xita xi tsohótsji jé. Ngats'ii kjoa koi koni s'in ki'nè, k'oaá s'in 'ya-la nga mitsà ngats'ioò tjin-nò jé. ¹² 'An, koni s'in kiskii-nò xojon carta xi kisikasén-nò, mitsà jè tìsikítsjeèn it'aà ts'e xita xi tsohótsji jé; ni mitsà it'aà ts'e xita xi kitsì'on kisikasén-nò xojon. Jè-né nga tijñò ki'ya-nò nga nguixkon Nainá nga kixí kjoa nga tjòcha 'ya-najen. ¹³ Maje takòn-najen ngats'ii kjoa xi ki'nè.

Mìtsà ta koií kjoa-la nga maje takòn-jen it'aà ts'e kjoa koi; ìsà 'ñó mat-sja-najen nga ki'ya-jen Tito nga 'ñó tsja tjin-la, koií kjoa-la nga ngats'ioò kinìtsjakoo. ¹⁴ 'An, jyeé kos'ín ndaà kisikítsajna-nò nga nguixkòn Tito koni kixan-la. Jñò, ñimé kjoa tjin xi ch'o kinikíjna-ná. Koni s'ín nga ngats'ii 'én xi ki'mi-nòjen, ngui 'én kixi-né, k'oaá tis'ín kixi itjo koni tsò 'én xi kixan-la Tito nga ndaà kisikítsajna-nò. ¹⁵ Tito, ìsàá 'ñó ndaà matsjakeè-nò k'e nga bitsjeèn-la nga ngats'ioò ndaà kinikitasòn-la kò ndaà kichjoétjò k'e nga ijchòkon-nò, koa 'ñó ndaà kiyaxkón. ¹⁶ I'ndeì, it'aà tsajòn ma'ñót'aà takoàn ñita mé kjoa-ne, k'oaá ma-ne nga matsja-la inima-na.

8

Mé kjoa-ne nga ton maxkó-ne

¹ Ndí 'ndsè kò tichjaá, mejèn-na nga kàtasijìn-nò kjondaà-la Nainá xi okó jjin naxandá-la Cristo xi títajna ya nangui Macedonia. ² Nas'ín 'ñó tse kjo'in nchihotojin tikoa tí'ya-la nga 'ñó matsja-la. Nas'ín 'ñó xita ima, jña tsojmì xi tsjá kjotjò-la Nainá, koo inima-la tsjá koni tsà 'ñó xita nchiná. ³ 'An, tibe-ná nga koo kjotsja-la tsjá ton xi kjotjò ts'e Nainá koni kji bijchó nga 'ñó-la, saà k'oaá skanda tsjásòn-né koni kji bijchó nga 'ñó-la. ⁴ Jña xita koi, 'ñó tsibítsi'ba-najen nga mejèn-la nga tikoa sikasén-la ton kjotjò jña xita naxandá-la Cristo jè i'nde ñanda kochjeèn-la. ⁵ Jña xita koi, ìsàá tsato kitsjaà koni s'ín titsachiña-lajen. Ítjòn nangui kisikítsajna-la Nainá inima-la, ikjoàn, k'oaá ti s'ín kis'iin it'aà tsajen koni s'ín mejèn-la Nainá. ⁶ K'oaá ma-ne bitsi'ba-lajen Tito koni s'ín tsibíts'iaako xá xi kitjoé-la k'e nga sa ítjòn, k'oaá tis'ín kàtasíkjehet'aà-ne nga kátíxkó ton kjotjò xi jñò 'bioò. ⁷ Tanga jñò, 'ñó ndaà 'nè-nò ngats'ii kjoa xi 'nè nga ndaà mokjeiin-nò, nga ndaà nokjoà, nga ndaà tjin-nò kjoa chjine, nga titsajnandaà nga mejèn-nò sichját'aà ñita mé kjoa-ne, nga tjin-nò kjoatjòcha nga it'aà tsajen komà-nò. Koni s'ín 'nè yije kjoa koi, k'oaá tis'ín tikatonè-là jè kjotjò xi 'bioò.

⁸ Mìtsà k'oaas'ín tixan-nò koni tsà jngoò kjotixoma titsja-nò. Jè xi mejèn-na nga skoeè a ngui kixii kjoa nga tjin-nò kjoatjòcha koni s'ín tjin-la xita xi kjeii nga titsajnandaà nga tsjá kjotjò-la. ⁹ Jñò, jyeé 'yaà kjondaà-la Jesucristo xi otixoma-ná. Xita imaa kis'iin yijo-la xi kjondaà tsajòn, nas'ín ts'e yije-né ngats'ii tsojmì xi tjin, mé-ne jñò tjoé-nò kjoa nchiná xi tjin-la.

¹⁰ Tsjaà jngoò-nò kjohitsjeèn it'aà ts'e kjoa jè. Kochjeèn-nò nga ndaà sikitasòn koni s'ín tsibíts'iaako jè nó xi tsato nga kits'ioò ton xi kjotjò ts'e Nainá. K'oaas'ín ki'nè nga kò kjotsja-nò kits'ioò. ¹¹ I'ndeì, tákó k'oaá s'ín t'een koni s'ín tsibíts'iaako. K'oaá s'ín tikjehet'aà koni s'ín kjomejèn-nò nga sa ítjòn. K'oaá kji tjioò koni kji bijchó nga 'ñó-nò. ¹² K'e nga jngoò xita xi tijnandaà nga kò inima-la mejèn-la tsjá, k'oaá kji kàatsjá koni kji ma xi s'ín, mìtsà tsato tijnjé-la. Nainá mìtsà tsato síjé koni kji ma xi 'nè.

¹³ Mìtsà koi kjoa-la nga kjo'in s'e-nò nga sichját'aà-lá xita xi kjeii, jè-né nga ngàsòn ngáya s'e-ná mé xi mochjeèn-ná. ¹⁴ I'ndeì, jña xita koi, tsjin-la mé xi mochjeèn-la, tanga jñò, tjin-nò. K'e nga kjeii nachrjein, jña xita koi, s'ee-la mé xi mochjeèn-la, kò jña kosiko-nò k'e nga jñò tsjin-nò. K'oaá s'ín ngàsòn ngáya s'e-ná mé xi kochjeèn-ná. ¹⁵ K'oaá s'ín tichja Xojon-la Nainá nga tsò: “Jè xi kjin tsibíxkó, ñimé tsiningui-la, koa jè xi chiba tsibíxkó, ñimé kisichjaat'aà-la.”

Kós'ín komà nga kinikasén Tito ján Corinto

¹⁶ Ndaà chji-la Nainá nga k'oaas'ín tsibíjin inima-la jè Tito nga tikoa kisikájno it'aà tsajòn koni s'ín 'an kisikájnoa. ¹⁷ Kixii kjoa jè Tito kòkjeiin-la koni s'ín tsibit'ín-la; tikoa jè, 'ñó mejèn-la nga kiikon-nò; ikoón xi kitsò nga kjikon-nò.

¹⁸ Jè Tito tífikò jngoò 'ndseé xi ndaà síkíjna ngats'iì xítà naxandá-là Cristo xi tjin nítà ñánda-ne; nga jè 'ndseé ndaà chjaya 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ¹⁹ Mitsà tà koi kjoa koi, tikoáá jñà naxandá-là Cristo jaàjìn jè 'ndseé nga koahijtakò-najen nga onguíko-jen ton kjoatjò-là Nainá xi ngajen titsabíxkò-jen mé-ne jè Na'én-ná jeya kíjna, tikoá skoe jñà xítà nga koó inima-najen síchját'aà-lajen xítà. ²⁰ K'oaá ma-ne nga mì yá xítà kichjajno-najen kós'ín kochjeén ton xi tse tímaxkó. ²¹ K'oaá s'ín binè-lajen yijo-najen kjoa xi ndaà tjin nga nguixkon Nainá kò tikoá nguixkon xítà.

²² Tito, tikoáá báhijtakò ijngoò 'ndsè xi xkí xi ján ki'ya-jen nga 'ñó binè-là yijo-là nga kjìn xá ma-là. Tjin kixi-né i'ndeí, isaá ndaà binè-là yijo-là nga síchját'aà-nò nga isa ndaà beè takòn-nò. ²³ Jè Tito, amigo ts'an-ná nga 'aán síxáko-na xi kjondaà tsajòn. Jñà xítà 'ndseé xi i'nga, jñà naxandá-là Cristo xi tjin nangui Macedonia jñà kisikasén; nga it'aà ts'e xítà 'ndseé koi, jè Cristo jeya bíjna. ²⁴ Takó-là xítà koi kjoatjòcha xi tjin-nò, takó-là kjondaà xi tjin-nò koni s'ín jye okixan-là jñà xítà 'ndseé koi, mé-ne nga skoe-ne jñà naxandá-là Cristo xi i'nga nga kixi kjoa.

9

Mochjeén-né nga síchját'aà-lá xítà-là Cristo xi kj'eí

¹ Jè kjoa ts'e nga ñó xi maxkót'aà-là jñà xítà tsjeè-là Nainá xi kochjeén-là jè nga ñó, mì tì kii mochjeén-ne nga 'an skiì-isa-nò. ² Be-ná nga titsajnandaà nga mejèn-nò síkitasòn. K'oaá xan-là jñà xítà xi nangui Macedonia ts'e nga jñò xi Acaya tsajòn, titsajnandaà-nò skanda jè nó xi tsato nga mejèn-nò síkasén nga ñó. K'e nga kiì'nchré jñà xítà Macedonia koni s'ín tisa'nè, kjìn ma-ne xi matsja-là it'aà tsajòn tikoáá kjòtsja-là nga mejèn-là sìichját'aà. ³ Koií xá tísikasén-nò jñà 'ndseé koi, mé-ne 'an mì ch'o kótijna-na tsà koi nachrjein-là tsà ta 'én ndiso koma-ne koni s'ín ndaà síkítsajna-nò it'aà ts'e kjoa koi, mé-ne jñò titsajnandaà koni s'ín kixan. ⁴ Kós'ín koma-ne tsà koi nachrjein-là kjikò i'nga-na xítà Macedonia. K'e nga kijchò skoe-nò nga kj'eè kii titsajnandaà nga ñó xi síkasén. Tsà k'oas'ín koma kjoa koi, ngajen kosobá-najen, kò jñò, isaá ñó kosobà-anò. Nga ngajen, it'aà tsajòn 'ñó ndaà níkítsajna-nòjen. ⁵ Koií kjoa-là k'oaá s'ín tísikitsjeèn nga tsibitsi'ba-là jñà 'ndseé nga kisikasén ítjoàn, mé-ne nga kàtikon-nò koa kàtasíchját'aà-nò nga kàtíxkóko-nò ton kjoatjò xi jye k'oas'ín kits'ioò ndsobaa, mé-ne k'e nga jye tijnandaà kjoatjò-nò jcha-là nga ijìn inima-nò inchrobàjìn-ne; mìtsà kjo'ñó komà-nò.

⁶ Tíkítsjeèn jè 'én xi tsò: Jè xi chiba tsojmì bítje, chibaá tsojmì majchá-là; jè xi tse tsojmì bítje, kjìn tsojmì majchá-là. ⁷ Nga jngoò ijngoò, k'oaá kji kàtatsjá koni kji kosòn-là inima-là. Mitsà kò kjoa-là nga tsjá, ni mìtsà kjo'ñó koma-là, nga Nainá tsjakeè-né xi kò kjòtsja-là tsjá. ⁸ Nainá koma-là tsjá yije-nò kjondaà xi tjin-là, mé-ne nga kjit'aà nachrjein s'e yije-nò xi mochjeén-nò, skanda kininguí-nò mé-ne koma síchját'aà ts'e xá xi ndaà tjin. ⁹ K'oaá s'ín tíchja Xojon-là Nainá nga tsò:

Kisika'bí-là xítà ima nga kitsjaà-là mé xi mochjeén-là.

Kjoakixi-là, mìkii kjoehet'aà nítà kjé-ne.

¹⁰ Nainá tsjá tje-là tsojmì xi sitje, tikoá tsjá tsojmì xi chineé. Tsjá yije-nò xi mochjeén-nò nga kitje; tikoáá síchá tsojmì xi bítje. Kjìn skoya kjondaà sakò-nò k'e nga kò kjoakixi-nò 'bioò kjoatjò-nò. ¹¹ Jñò, s'e yije-nò ngats'iì kjoa nchiná xi tjin, mé-ne nga kò kjondaà-nò ma síchját'aà-là xítà xi kj'eí, nga síkasén-là kjoatjò xi ngajen onguíko-jen. K'e nga tjoé-là jñà xítà 'ndseé, tsjá-là kjondaà Nainá. ¹² Jñà tsojmì kjoatjò xi titsanikasén-là jñà xítà 'ndseé, mìtsà ta koi kjoa-là nga kochját'aà-là mé xi chija-là, tikoá koií-né nga isa kjìn koma

xita xi tsjá-la kjondaà Nainá. ¹³ Jñà xita koi, k'e nga tjoé-la tsojmì kjotjò, jeya sikkijna Nainá. K'oaá s'ín skoe-ne nga kixí kjoa nga jñò nìkitasòn-nò 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo koni s'ín mokjeiín-nò. Jñà xita koi skoexkón Nainá it'aà ts'e tsojmì kjotjò xi 'biì-là kò xi 'biì-là jñà xita xi kj'eíí. ¹⁴ Koó inima-la kichjat'aà-la Nainá it'aà tsajòn, nga 'ñó tse kjondaà tísakó-nò xi tsjá-nò Nainá. ¹⁵ jNdaà chjí-la Nainá nga 'ñó tse kjondaà tsjá-ná, skanda tsjin-ná 'én kós'ín k'oi-lá kjondaà!

10

Kó tsò Pablo nga chjatjì xá-la nga ch'inda-la ma Cristo

¹ An xi Pablo 'mì-na, bìtsi'bà-nò it'aà ts'e Cristo xi tjín-la kjondaà, kò xi indaà tjina inima-la. Tjín xita xi tsò-na nga ima kjoa xó s'iaàn k'e nga ya tijnajìn-nò, kò 'ñó xó ts'en s'iaàn k'e nga kjìnn tijnaa. ² Tikoá bìtsi'bà-nò k'e nga kjíkon-nò, jñò, ítjòn jchibàya-nò kjoa xi tjín-nò, mé-ne k'e nga kijchoa, kì kii binè-nájen nga 'ñó kichjàkooa jñà xita xi k'oas'ín nchitsò nga k'oaá s'ín titsa'nè-jen koni s'ín xi taxki xita isò'nde. Tanga 'an, tjina ndaà-ná nga kojtkooa jñà xita xi chjajno-najen. ³ Kixí kjoa nga xita isò'nde 'mì-najen, tanga mì k'oas'ín bixkán-jen koni s'ín kjaán jñà xi taxki xita isò'nde. ⁴ Kicha xi nikjeén-jen, mìtsà kicha ts'e isò'nde. Nga'ñó ts'e Nainá-né xi ma-la síkixòña nga'ñó-la xita neíí xi bíchjoà ikòn-la 'én-la Nainá. ⁵ Nìkixòña-nájen ngats'ii kjohítsjeèn xi ch'o tjín kò kjoa 'nga takòn xi kondra ts'e kjoachjine-la Nainá. Ndobà'ñó-nájen ngats'ii kjohítsjeèn mé-ne koma kítasòn-la Cristo koni s'ín mejèn-la. ⁶ Títsajnaandaà-nájen nga k'oi-lajen kjo'in xita nita mé kjoa-ne xi mìkii ndaà bitasòn-la, k'e nga jye jcha-la nga jñò kixi nìkitasòn.

⁷ Jñò, tà k'oaá s'ín chítsejèn-là koni s'ín 'ya-la jñà xita. Tsà tjín i'nga xita xi tsò-la yijo-la nga jè Cristo kisikasén, ndaà kàtasíkítsjeèn, tikoá ngajen jè sobà Cristo kisikasén-najen. ⁸ Mìkii masobà-na nga ndaà síkijna yijo-na it'aà ts'e kjotíxoma xi kisingatsja-najen Cristo mé-ne koma síchjít'aà-nò nga isa 'ñó kítsajnaa; kò mìtsà koi-ne nga 'an sikits'ón-jiin-nò. ⁹ Majìn-na nga k'oas'ín síkítsjeèn nga 'an mejèn-na binchaxkón-nò k'e nga xojon tísikasén-nò. ¹⁰ Tjín i'nga xita xi tsò: “Xojon-la, 'ñó jchán tjín, 'ñó tíchja, tanga k'e nga i tijnajìn-ná mìtsà 'ñó xkón kji. 'Én xi chja, mì yá xi ndaà beèxkón.” ¹¹ Jñà xita xi k'oa tsò, ndaà kàtasíkítsjeèn koni tsò xojon xi nìkasén-jen k'e nga kjìnn titsajna-jen. K'oaá tís'ín s'en-jen k'e nga ya titsajnajìn-nòjen.

¹² Kixí kjoa, ngajen, majìn-najen nga siingásòn-kjoòko-jen jñà xita xi tì yijo-la ndaà síkítsajna-ne. Jñà xita xi k'oas'ín s'ín, xita tònò-né. Tsjin-la kjohítsjeèn nga tì chiba ts'eé síchiba-ne yijo-la. Tikoá tì xíkjin síchibakjoè-ne. ¹³ Ngajen, mìkii síkatonè-lajen chiba-la nga ndaà síkítsajna-jen yijo-najen. K'oaá kji koni kji tsjá chiba Nainá it'aà ts'e xá-najen. Jè Nainá kitsjaà-najen xá xi ijchòko-nòjen skanda ján Corinto. ¹⁴ Kò tsà mì-là ngajen ijchò ítjòn-jen, kixí kjoa kinikatonè-lajen chiba-la i'nde koni kji kitjò'nde-najen. Tanga ngajen-nájen xi ijchòko ítjòn-nòjen 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ¹⁵ Mìtsà jin ndaà nìkítsajna-jen yijo-najen it'aà ts'e xá xi nchis'ín xita xi kj'eíí. Mìtsà titsanikatonè-lajen chiba-la koni kji xá xi oko-najen. Chiñakjoa-nájen, koni s'ín isa 'ñó ndaà kòkjeiín-nò, kò isaá kotseya xá xi titsa'nè-jen. Tanga ta k'oaá kji sixá-jen koni s'ín tjen chiba-la. ¹⁶ K'oaá s'ín kénòjmíya-jen 'én ndaà-la Nainá jñà naxandá xi fi-isa ñánda kijna naxandá tsajòn. Tanga mì ya kitjás'en-jiin-jen i'nde ñánda jye nchis'íxá xita xi kj'eíí nga mì jin ndaà síkítsajna-jen yijo-najen xá xi nchis'ín xita xi kj'eíí.

17 Jè xi jeya síkíjna yijo-la, ta saá Nainá jeya kàtasíkíjna. 18 Mitsà jè xi ndaà bitjongui xi tì yijo-la ndaà síkíjna-ne it'aà ts'e mé kjoa xi s'ín. Jè Nainá xi k'oa kitsò tsà kixi kjoa nga ndaà xita.

11

Pablo, jè xi nguì xita-la Cristo nga jè tsibíxáya-la

1 T'een kjondaà, tìná'ya jngoò tjo-ná; k'oaá s'ín tìchjàko-nò koni jngoò xita xi mì ndaà tíjna kjohítsjeèn-la. Kàtas'e-nò kjoatsejta. 2 Koni s'ín makájno-la Nainá, 'an, k'oaá tìs'ín makájno-na it'aà tsajòn nga mì kj'eíí xita konguít'aà-là. Ta jngoò x'ín tsibìndaàjìin-ko-nò nga sìngatsja-nò, jè Cristo. 'An mejèn-na nga tsjeè sìngatsja-nò Cristo koni jngoò tsòti xongó. 3 Tanga tsakjoòn-ná tsà k'oas'ín komat'ioòn koni komat'in Eva nga kiskoònachan-la jè ye, tsà ya kits'ón-jìin kjohítsjeèn-nò nga kìnchat'aaxìn-lá jè kjoatjòcha kixi xi tjin-nò ko Cristo nga mì tì tìjngoò-ne takòn nga onguít'aà-là. 4 Nga bìl'nde-là nga kj'eíí xita bijchókon-nò xi kj'eíí tsò 'én xi okóya-nò it'aà ts'e Jesús koni tsò 'én kixi xi jìn bènójmí-nòjen, ko mokjeiín-nò nga chjoétjò jngoò inima xi kj'eíí xi mitsà jè Inima Tsjeè-la Nainá xi jye kichjoétjò. Tìkoa, mokjeiín-nò nga kj'eíí tsò 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi bènójmí-nò koni tsò xi kòkjeiín-nò nga sa ítjòn. Nga ndaà sasén-nò nga jñà na'yà-là xita koi. 5 'An, mitsà isa nangui tíjna-la jñà xita xi 'mì-là jñò nga isaá 'nga títsajna-la jñà xita xi tsibíxáya-la Cristo. 6 'An, nas'ín mìkiì ndaà ma-na chjà, nìmé kjohítsjeèn chijat'aà-na xi it'aà ts'e 'én-la Nainá. Jñò, jyeé ndaà 'yaà, 'an, nita ñánda nga tìjnaa, k'oaá s'ín tsakoò-nò.

7 ¿A ch'oó kis'iaàn nga tsakoòya-nò 'én ndaà-la Nainá nga nìmé kisìkíchjí-nò? Nanguì tsohótijnako-nò skanda kisihíma-ná yijo-na mé-ne jñò isa 'nga kisikítsajna-nò. 8 Jñà xita naxandá-la Cristo xi xìn j'nde-la kisichját'aà-na nga tsachrjekájno-la ton mé-ne komà kisixáko-nò nga tsibenójmí-nò 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. 9 K'e nga tsohótijnako-nò, niyá xi kisijti-la mé xi kichiját'aà-na. K'e nga mé tsojmi xi kjòchjeén-na, jñà xita 'ndseé xi j'ù-ne nangui Macedonia kitsjaà-na. Nga majin-na nga chjà koma-nò. Nachrjein xi fi-isa, tákó k'oaá s'iaàn. 10 Nguì koó kjoakixi-la Cristo koni tìxan-nò nga mì yá xi kotichjoà-na kòhokji nangui Acaya nga ndaà síkíjna yijo-na kjoa xi tìs'iaàn nga mì ton kisijé-nò. 11 ¿Mé-ne k'oa xan-na nga chjà? ¿A koi-né nga mìkiì matsjake-nò? Tíbeè Nainá, 'an 'ñó matsjake-nò.

12 Tanga tákó k'oaá s'iaàn koni kisìko-nò nga sa ítjòn nga nìmé kisijé-nò mé-ne nga mìkiì tsjaà'nde-la nga kitsò jñà xita xi mejèn-la nga jeya síkítsajna yijo-la nga k'oaá tìs'ín nchis'ín koni ngajen. 13 Xita koi, xita ndiso-né. Mitsà kixi kjoa nga xita xi jè Cristo tsibíxáya-la. Ta konachan-né nga síkijatjya-la yijo-la koni tsà jè Cristo tsibíxáya-la. 14 Kjoa koi, mitsà kjoa xitse; tijè-ne xita neíí síkijatjya-la yijo-la koni jngoò àkjale-la Nainá xi ote kji. 15 Mitsà xkón tjin, xó k'oaá koma-ne nga jñà xita xi síxá-la jè xita neíí, k'oaá s'ín síkijatjya-la yijo-la koni tsà xita xi bènójmí 'én kixi-la Nainá. Xita koi k'e nga kjoehet'aà nachrjein-la, k'oaá s'ín komat'in koni s'ín tjin kjoa ch'o xi nchis'ín.

Mé kjoa-ne nga jeya síkíjna yijo-la Pablo

16 Ìjngoò k'a k'oa tìxan-nò, kì k'oaá s'ín nìkítsjeèn nga mìkiì ndaà tjin kjohítsjeèn-na. Tsà k'oas'ín síkítsjeèn, tji'nde-ná nga 'an, k'oa tìs'ín ndaà síkíjna itsé yijo-na koni s'ín xita xi i'nga xi mì ndaà tjin kjohítsjeèn-la. 17 K'e nga kos'ín tìchjà, mitsà k'oas'ín chjà koni s'ín sasén-la Nà'èn-ná, k'oaá s'ín tìchjà koni jngoò xita xi mì ndaà tjin kjohítsjeèn-la nga tì'an ndaà síkíjna-na yijo-na. 18 Koni s'ín kjin ma xita xi tijnà ndaà síkítsajna-ne yijo-la it'aà ts'e kjoa xi s'ín, 'an k'oaá

tjís'ín mejèn-na nga tì'an ndaà síkíjna-na yijo-na. ¹⁹ Jñò, bixón-nó nga xita chjine-nò, tanga, ¿mé-ne biì'nde-là jñà xita xi mì ndaà tsò kjohítsjeèn-la? ²⁰ Jñò, nìkjeiín-là xita xi kjo'ño s'ín-nò nga chí'nda 'nè-là, xita xi ma-la síkjehejno-nò tsojmì xi tjín-nò, xita xi jñò beètoòn-nò, xita xi ochrjekàngui-nò, koa nìkjeiín-là xita xi síjts'iín-'a isén-nò. ²¹ Jñò, ¿kó s'ín nìkítsjeèn? ¿A masobà-na nga indaàkjoa kinìko-nòjen nga mì k'oaá s'ín kinìko-nòjen koni kisikò-nò jñà xita xi i'nga?

Tsà tjín i'nga xi 'ño ts'en s'ín nga chja, 'an tìkoa ts'eén tìs'iaàn koni s'ín 'ño tìchjàkò-nò. Tanga ta k'oaá s'ín tìchjà koni tsà mìkiì ndaà tjín kjohítsjeèn-na.

²² Jñà xita koi, tsà kixi kjoa nga xita hebreo-né, 'an, tìkoaá xita hebreo-ná. Tsà xita Israel-né, 'an, tìkoaá xita Israel-ná. Tsà tje-la Abraham-né, 'an, tìkoaá tje-la Abraham-ná. ²³ ¿A chí'nda-la Cristo-né? 'An, isaá ndaà síxá-la Cristo. (K'e nga kos'ín chjà, k'oaá ngaya-la koni jngoò xita xi mìkiì ndaà tjín kjohítsjeèn-la.) 'An isaá 'ño síxá-la. Isaá kò kjìn k'a ótijnaya ndayá, isa kò kjìn k'a síki'on-na xita, tìkoa kò kjìn k'a nga jye kjomeè sík'en-na xita. ²⁴ Jñà xita judío, 'òn k'a kitsjaà-na kjo'in nga tsakajá-na xox'ín xi s'e-la kohòyo xi kaàn chrj'oòn ñjòn tjín-ne nga jngoò ñjngoò k'a. ²⁵ Jàn k'a kits'iín-na kjo'in nga tsajá-na xkajnchra jñà xita; jngoò k'a tsibínè-na ndajo xita nga mejèn-la sìk'en-na; jàn k'a kiskaàjìin-ndáko-na chitso ya ijìin ndáchikon; jngoò nachrjein kò jngoò nìtjen tsohótijnajñaà ijìin ndáchikon. ²⁶ Nita ñánda nga ojmeè, ta kjojkón tjín kjit'aà-la. Tjín kjojkón ya xajngá nandá ñánda nga otoa. Tjín kjojkón ts'e xita chijé. Tjín kjojkón it'aà ts'e xita xinguiáa judío koa tjín it'aà ts'e xita xi mìtsà xita judío. Tjín kjojkón ya ijìin naxandá, koa ya i'nde it'aà xìn ñánda tsjìn xita. Tjín kjojkón ya ijìin ndáchikon, koa ya ijìin-la xita xi tsò nga xita-la Cristo ma tanga mìtsà kixi kjoa. ²⁷ Kjin jchán xá kisinè-na xi 'ño tjín, sà k'oaá skanda mìkiì ójñafè. Kisikjiaán kjinchrá. Sà k'oaá tsjìn-na nandá xi ma 'yò, sà k'oaá skanda mìkiì tsoókjeen, kisikjiaán 'nchán nga tsjìn-na nikje xi ójñakjá.

²⁸ Mìtsà tà jñà kjoa koi xi komàt'ian. Tjín isa xi kj'eijí xi isa 'ño tjín. Nachrjein nchjòn makájno-na kjoa xi tímat'in kóhótjín naxandá-la Cristo xi 'an síkinda. ²⁹ Tsà yá 'ndsee xi ma indaàjìin, tìkoaá 'an, ma indaàjìin-ná. Tsà yá xi mejèn-la ótsji jé-la jngoò xita xi kj'eijí, 'an ma jtike-ná. ³⁰ Tsà mochjeén nga tì yijo-na ndaà síkíjna-na, jè ndaà síkíjna yijo-na it'aà ts'e kjoa xi mahindaàjñaà. ³¹ Jè Nainá xi Na'èn-la Jesucristo xi otíxoma-ná, jeya kàtìjna nita kjé-ne, tíbeè-ne nga 'én kixíí xi tìchjà. ³² K'e nga tsohótijna ján naxandá Damasco, jè xita xi gobernador tíjna nga jè kitsjaà-la xá jè xitaxá ítjòn xi 'mì Aretas, kitsjaà-la okixi nga kisikinda xotjoa-la naxandá nga mejèn-la tsobà'ño-na. ³³ Tanga jñà xita kisichját'aà-na nga kisikíjnaya-na nisiyá, ikjoàn ya tsachrje-na ñánda tix'á chrjó ndajo xi tjíndi-la naxandá nga kiskinìjen-t'aà-na skanda it'aà nangui. K'oaá s'ín komà-ne nga mìkiì komà kitsobà'ño-na.

12

Pablo, kits'ù jngoò-la nijña xi kixi kjoa

¹ Nímé xi síkijne nga ndaà síkíjna yijo-na. Tanga mochjeén-né nga k'oa xán-nò kjoa xi tsakó-na Nainá k'e nga tsohóko-na, jè kjoa xi Nainá kisikichiya-na. ² Beèxkon-ná jngoò xita xi fit'aà-la Cristo. Tjín-la te ñjòn nó nga kiìko Cristo skanda jè ngajmì xi ma-ne jàn [ñánda tíjna Nainá]. Mìkiì be tsà k'oaá s'ín kiìko nga yijo, a xi tà inìmaá kiìko. Jè Nainá tíjìn-la. ³ Tanga be-ná nga jè xita jè, kii. A yijo-né, o a tà inìmaá kii, tà jngoò Nainá tíbeè. ⁴ Kii skanda ján i'nde ñánda ndaà jchán choòn ján ngajmì ñánda tíjna Nainá. Kii'nchré 'én xi 'ño xkón tjín, xi nijngoò xita koma s'enojmí-la. ⁵ Koni komàt'in xita jè, jè-né xi ok'in-la nga ndaà kíjna. Tanga it'aà ts'an mìkiì ok'in-na nga 'an ndaà síkíjna yijo-na. Tajngoò tsà jñà kjoa xi mahindaàjñaà ndaà síkíjna. ⁶ Tsà ndaà síkíjna

yijo-na [koni tjin kjoa xi 'an kijtseè ngajmii], mitsà 'én ská benojmiá, 'én kixí chjà. Tanga majin-na nga ndaà síkijna yijo-na it'aà ts'e kjoa xi kijtseè mé-ne nga nijngòò xita isa 'nga síkijna-na ta ngatji-la kjoa koi. Kos'ín kátasíkinda-na kó s'iaàn, kó s'ín chjà, kó kó s'ín tìsijchá yijo-na.

⁷ Mé-ne nga mì 'an ndaà kótijna-na it'aà ts'e kjoa xi 'an tsakó-na Nainá xi jeya jchán tjin, kiskaat'aà jngòò-na ch'in, k'oaá ngaya-la koni tsà na'yá nchajin yijo-na. Jè xita neí kijtseètoòn-na nga kisikasén-na kjo'in. ⁸ Kó jàn k'a bítsi'ba-la Na'èn-ná nga kàtjaàxìn-na kjo'in jè. ⁹ Tanga jè Nainá ta k'oaá tsò-na: “Jè kjondaà-na yaá tijnako-lè. Yaá okoaà yije nga'ño-na k'e nga tsjin-lè nga'ño.” K'oaá ma-ne jè kjoa xi mahindaàjñaà, jè xi ndaà síkijna-na yijo-na, mé-ne nga jè nga'ño-la Cristo kíjako-na. ¹⁰ Koi kjoa-la matsja-na k'e nga ma indaàjñaà. Tikoáá matsja-na k'e nga chja'on-ko-na xita, k'e nga mé tsojmì xi chja-na, k'e nga fitjingui kondra-na xita, k'e nga mé kjoa xi 'iin ma-na síkjaán it'aà ts'e Cristo. K'e nga ma indaàjñaà, k'ee isa ndaà s'e-la nga'ño inima-na [nga jè Cristo tsjá-na].

¹¹ 'An, k'oaá s'ín kichjà, koni s'ín chja xita 'én xi nimé chjí-la. Tanga jñò ki'nè-ná kjo'ño. Jñò xi tjinè-nò nga ndaà síkijna-ná. Nga 'an mitsà isa nangui tijn-la jña xita xi 'mì-là jñò nga isa 'nga títajna-la jña xita xi tsibíxáya-la Cristo; nas'ín 'an nimé chjí-na. ¹² K'e nga tsohótijnako-nò kis'e-na kjoatsejta nga tsakoò-nò kjoaxkón xi okó chiba kó xi okó kjoa jeya-la Nainá kó nga'ño-la. Kjoa koi okó nga kixi kjoa nga 'an-ná xi tsibíxáya-na Cristo. ¹³ ¿Jñò, mé xi isa nangui kisíkítajna-nò koni jña naxandá-la Cristo xi kj'eí? ¿A koi majti-nò nga mì jñò kisíjti-nò k'e nga mé tsojmì xi kichjàt'aà-na? Tijchàat'aà-ná nga nimé kisíjé-nò.

Kó kitsò Pablo nga ijngòò k'a tífikon jña xita Corinto

¹⁴ Jyeé tijnandaà xi ma-ne jàn k'a nga kíkion-nò. Táko k'oaas'ín s'iaàn, mitsà mé xi síjé-nò. Mitsà koi otsjià mé tsojmì xi tjin-nò; kjondaà tsajòn xi otsjià. Nga jña xita jchínga tjinè-la nga koiitjò ton xi kochjeén-la ixti, mitsà jña ixti tjinè-la nga koiitjò ton xi kochjeén-la xita jchínga. ¹⁵ Matsjaá-na nga síkjèya yije mé xi tjin-na, skanda tìsikjè yijo-na kjoa ts'e inima-nò. Nga isa ndaà matsjake-nò, jñò, ¿a isaá chiba matsjacha-ná?

¹⁶ Kixí kjoa, 'an, nimé tsojmì xi kisíjé-nò. Tanga tjin i'nga xita xi tsò: “Ñó maña nga konachan-la xita.” ¹⁷ Tanga, ¿mé xi kiskoònachan-nò k'e nga kisikasén i'nga-nò xita? ¹⁸ Tsibítsi'ba-la Tito nga kiikon-nò kó jè 'ndsè xi ijngòò. Jè Tito, ¿a kiskoònacháán-nò? ¿A mitsà ngásòn tikoi-ne kjohítsjeèn tjaàjìn-jèn, tikoá tikoi-ne ndiyá kixi tjaàya-jèn?

¹⁹ ¿A k'oaá s'ín níkítseèn nga yijo-najen títanokjoàtji-jèn? Majin, tíbèè Nainá koi 'én xi títanokjoà-jèn nga Cristo títajna-ko-jèn. Jñò ndí 'ndsè xi 'ño matsjake-nò, ngats'ii kjoa koi, kjondaà tsajòn-nò nga isa tse nga'ño kátas'e-nò. ²⁰ Makájno-na tsà k'e nga kichokon-nò tsà mì k'oaá s'ín títas'è koni s'ín mejèn-na. Koá 'an tsà mì k'oa s'ín tìs'iaàn koni s'ín mejèn-nò jñò. Koi makájno-na tsà koi nachrjein-la títasabixkàn-kjoò, tsà kjoaxítakòn tjin-nò, tsà kjoajti tjin inima-nò, tsà jò tsà jàn ya títajna-là xinguiò, tsà 'én ndiso títasabine-là xinguiò, tsà xinguiò títanokjoájno-lá, tsà 'nga takòn títas'è kó tsà mìkii ndaà títajna-ko xinguiò nga jngòò ijngòò. ²¹ Tikoáá makájno-na k'e nga kichokon ijngòò k'a-nò tsà Nainá sísobà-na nga nguixkoòn jñò. Tsà Nainá síkjindáya-na xi kjoa tsajòn nga kjin ma-nò xi jye kjótseé binchaàtsjioò jé nga mìkii níkájno jé-nò kjoa tjé xi 'nè kó kjoa chijngui xi 'nè kó ngats'ii kjoa ch'o xi 'nè.

13

'Én-la Pablo xi fehet'aà-ne.

¹ Jè xi ma-ne jàn k'a nga kjíkon-nò. K'oaá s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: “K'e nga tsà jngoò xitá mejèn-la kùndaàjìn jngoò kjoa, jò kò tsà jàn xitá kochjeén xi koma tsjá 'én nga xkon kijtseè-ne kjoa xi komà mé-ne nga jcha-la, a kixí kjoa, o xi majìn-né.” ² K'oaá s'ín jye kixan kixi-nò k'e nga ijchòkon-nò xi ma-ne jò k'a, kò i'ndeji nas'ín kjìnn tijnáa, k'oaá tì xan ijngoò k'a-nò nga jñà xi jé tsohótsji nga sa ítjòn kò xi nchihótsji jé skanda i'ndeji, mìkìl kojno-la nga tsjaà-la kjo'íin nga jngoò ijngoò. ³ An, k'oaá s'iaàn mé-nè nga jcha-nò, a kixí kjoa nga 'an síkjeén-na Cristo nga chjàjìn-nò 'én-la. Mìtsà indaàkjoa Cristo; tjin-la nga'ño k'e nga síxajìn inima-nò. ⁴ Kixí kjoa jè Cristo, k'oaá s'ín k'en-t'aà krò koni jngoò xitá xi tsjìn-la nga'ño. Tanga i'ndeji, nga'ño ts'e Nainá tijnakon-ne. Ngajen, k'oaá tìs'ín indaàkjoa tìtsajna-jen koni s'ín komàt'in Cristo, tanga nga'ño ts'e Nainá kìtsajnakon-najen koni Cristo mé-ne nga koma síxá-nòjen.

⁵ Jñò, chít'aà inima-nò, tsà kixí kjoa nga ndaà mokjeiín-nò it'aà ts'e Nainá. Ndaà chít'aà inima-nò xi tijnò-nò. ¿A mìtsà tjiin-nò nga Cristo tijnajìn inima-nò? Ta jngoò-la tsà mìkìl tsatojioòn koni s'ín kichít'aà-nò. ⁶ Tanga 'an, majngoò takoàn nga jchaá it'aà tsajen, ngajen tsatojìn yije-nájen koni s'ín kichít'aà-najen. ⁷ Koií kjoa-la bìtsi'ba-lajen Nainá nga nímé jé kìnchátsjioò. Tanga mìtsà koi-ne nga jcha-najen nga ndaà bitjo-jen k'e nga chít'aà-najen. Jè-né nga síkitasòn jñò kjoa xi ndaà tjin, nas'ín k'oas'ín kàta'ya-la it'aà tsajen koni tsà mìkìl chíkjoa-najen kjoa xi otojìn-jen. ⁸ Mìkìl koma kondra kìtsajna-lajen xitá xi síkitasòn kjoakixi-la Nainá. Ta saá k'oi-lajen nga'ño. ⁹ Matsja-najen k'e nga jñò tjin-nò nga'ño, nas'ín ngajen ma indaàjìn-jen. K'oaá ma-ne nga bìtsi'ba-lajen Nainá, mé-ne jñò nímé kjohítsjeèn chijat'aà-nò. ¹⁰ Tìkjì-nò xojon jè k'e nga tákó kjìnn tijnáa-isa, mé-ne k'e nga kìjchokon-nò mì tì k'oaá s'ín 'ño kichjàkò-nò koni s'ín tjin kjotíxoma xi kitsjaà-na Nainá. Nga Nainá mìtsà koi xá kitsjaà-na kjotíxoma nga 'an síkìts'ón-jìn-nò, jè-né nga isa kixi kìtsajnakoo 'én xi mokjeiín-nò.

Kó kitsò Pablo nga síhixat'aà xitá Corinto

¹¹ Ndí 'ndsè kò tichjaá, jè xi fehet'aà-ne, tsja t'è-là inima-nò; kixi tìtsajna; tìjetakòn xinguiò; tà jngoò kjohítsjeèn kàtas'e-nò, 'nchán tìtsajnakoo xinguiò. Nainá xi tjin-la kjoa 'nchán kò xi tjin-la kjoatjòcha kàtijnakò-nò. ¹² Nga nguì koo inima-nò tìixat'aà xinguiò nga jngoò ijngoò. ¹³ Ngats'ìi xitá-la Nainá xi i tìtsajnakò-na síhixat'aà-nò.

¹⁴ Jè kjondaà-la Jesucristo xi otíxoma-ná, kò kjoatjòcha-la Nainá, kò Inima Tsjeè-la Nainá kàtijnakò-nò ngats'ioò. K'oaá s'ín kàtama.

Xojon carta-la San Pablo xi kiski-la xita naxandá-la Cristo xi títsajna nangui Galacia

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà xita naxandá-la Cristo xi títsajna nangui Galacia

¹⁻² Jñò xi naxandá-la Cristo maà xi títsajnaà ján nangui Galacia, títsanihixot'aà-nòjen 'an xi 'mì-na Pablo, kò ngats'iì xita-la Cristo xi jì títsajna-kò-na. Jè xá íjtòn xi 'an tjín-na, mìtsà it'aà ts'e xita isò'nde kitjoé-na kò mìtsà taxkì xita tsibít'aà-na. Jè sobà Jesucristo kò Nainá tsibíxáya-na, jè xi Na'èn 'mì-lá xi jè kisijsáya-la Jesús it'aà ts'e kjoabiyaà. ³ Jè Na'èn-ná xi Nainá kò Na'èn Jesucristo xi otíxoma-ná kàtatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán ya jjiin inima-nò. ⁴ Jñò, jyeé tíjìn-nò nga jè Jesucristo kitsjaà kjotjò yijo-la nga k'en xi kjoa ts'e jé-ná, mé-ne nga kochrjekàjiin-ná jñà kjoach'o xi tjín jì isò'nde. Jesucristo, k'oaá s'ín kisijsáya-kòni s'ín mejèn-la Na'èn-ná xi Nainá. ⁵ Jeya kàtìjna Nainá nita mé nachrjein-ne, nita mé nó-ne. K'oaá s'ín kàtama.

Tsjìn ijngò-isa 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi kj'eijì tsò

⁶ 'An, tà maxkón-na nga jñò, ta nitoón chinchat'aàxìn-là Nainá nga kj'eijì 'én tsanguit'aà-là kò kijnei takòn Nainá xi xó kiichja-nò mé-ne nga it'aà ts'e kjondaà-la Cristo sijchá yijo-nò. ⁷ Tanga tsjìn ijngò-isa 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi kj'eijì tsò. Tanga tjín i'nga xita xi binchá ská-nò xi mejèn-la sijkatjija-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ⁸ Tanga tsà tjín xita xi kj'eijì tsò 'én xi okóya xi mì k'oaá tsò koni tsò 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi jin bènojmi-jen, kàtatsjá-la kjo'in Nainá, nas'ín ti 'an-na, o nas'ín jngò àkjalé xi ngajmii nchrobá-ne kàtatsjá-najen kjo'in. ⁹ Koni s'ín ki'mì-nòjen nga sa íjtòn, tákó k'oaá s'ín tìxan ijngò k'a-nò: Tsà yá xi kj'eijì tsò 'én xi bènojmi-nò koni tsò 'én ndaà-la Nainá xi jye kichjoétjò, Nainá kàtatsjá-la kjo'in.

Mé kjoa xi komàt'in Pablo nga it'aà ts'e Cristo kisixáya-la

¹⁰ 'An, mìtsà kjondaà-la xita otsjià, kjondaà-la Nainá otsjià. Mìtsà koiì otsjià nga ndaà kótijna nga nguixkon xita. Tsà kos'ín s'iaàn, mì-là tsà kixi kjoa nga chi'nda-la Cristo ma.

¹¹ Jñò 'ndseé kò tichjaá, k'oaá s'ín kàtasjiin-nò; jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi 'an benojmiá, mìtsà kjohitsjeèn-la xi taxkì xita. ¹² Mìtsà it'aà ts'e xi taxkì xita komà-na kò nga kjòchiya-na 'én koi; jè sobà Jesucristo kisihsieèn-na nga tsakóya-na.

¹³ Jñò, jyeé kina'yà kó kis'iaàn nga tisa íjtòn, k'e nga ya kiit'aà-la kjotíxoma-la xita judío. 'An, tsangatjingui-la jñà xita naxandá-la Cristo nga kòjtikeè; mejèn-na nga kàtachija. ¹⁴ Koni s'ín tjín kjotíxoma-la jñà xita judío, kjìn jchán xita naxandá-na xi taña jchínga-jen, kisijsáya-tjinguia nga 'an, isa 'nó ndaà kisijsáya-kòni s'ín tjín xkósòn xi tjín-la xita jchínga-na. ¹⁵ Tanga Nainá k'oaá s'ín kisaseèn-la nga 'an jaàjiin-na k'e nga tákó ya tijnaya'ma indso'ba nea-na, nga nguì tà koo kjondaà-la nga 'an kiichja-na; ¹⁶ kò kisijsáya-kòni s'ín ndí-la mé-ne koma kichjàyajiin-la 'én ndaà-la jñà xi mìtsà xita judío. Mìtsà yá xi kiskònangui-la xi taxkì xita; ¹⁷ kò mìtsà ya kiaà ján naxandá Jerusalén ñanda títsajna jñà xita xi isa kjòtseé tsibíxáya-la Cristo koni 'an. Tà saá ya kiaà i'nde Arabia; xi komà iskan-ne inchrobà ijngò k'a-na ya naxandá Damasco.

¹⁸ K'e nga jye tsato jàn nó, skanda k'eé kiaà ján Jerusalén nga mejèn-na skoexkoan Cefas [xi tikoá Pedro 'mì]; chrj'oòn nachrjein tsohótijna ya ni'ya-la. ¹⁹ Xita xi kisixáya-la, mìtsà yá xi kijtseèxkoan xi kj'eijì, ta jè tajngò Jacobo xi

'ndse ma Na'èn-ná. ²⁰ Jñà 'én koi xi 'an tìsikásén-nò, nguì 'én kixi-né, tíbèè Nainá, mìtsà 'én ndiso.

²¹ K'e nga jye komà iskan, kiaà ján nangui Siria kọ ya nangui Cilicia. ²² Tanga jñà nàchrjein koi, kj'eè kì beèxkon-na jñà xita naxandá-là Cristo xi títajna ya nangui Judea. ²³ Tà k'oaá tsò 'én xi kii'nchré: “Jè xi kùtjngui kondra-ná nga sa kjòtseé, i'ndeì, 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo chjaya, jè 'én xi mejèn-là kisichja nga sa ítjòn.” ²⁴ Jñà xita koi, jeya kisikijna Nainá nga jye jahatjìya-na.

2

¹ K'e nga jye komà iskan nga jye ijchò te ñijòn nó, kiaà ijngòò k'a ján Jerusalén kọ Bernabé; tikoá kii'koáa jè Tito. ² Koi kii-nà nga Nainá k'oa'sín kisikichiya-na nga tjínè-nà nga kjián. Jñà xita xi xá 'nga tjín-là ya naxandá-là Cristo it'aà xìn tsibenojmí-là kó tsò 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi 'an chjaya-là jñà xi mìtsà xita judío. Majìn-na nga jñà xita koi kító-na nga nimé chjì-là xá xi 'an tìs'iaàn kọ xi jye kis'iaàn. ³ Jè Tito nas'ín xita griego nga ya tjiko-na, mìtsà yá xi kjo'ño kis'iin-là nga kisit'aà chiba-là yijo-là kjoa ts'e circuncisión. ⁴ Tanga tjín i'nga xita ndiso xi jahas'en-jìin chijé nga tsò nga tikoá jè Cristo fit'aà-là; ta jè xi mejèn-là nga kotsejèn chijé kós'ín títajné jñà xi mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo Jesús nga jye títajnandiaá kjoa ts'e kjotixoma xi kitjoé-là Moisés, kọ mejèn-là nga kjo'ño s'iin-ná nga sikitasoán kjotixoma. ⁵ Tanga ngajen nì jtsé kinis'in-lajen mé-ne nga jè kjoa kixi xi ts'e 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo, yaá kàtijnajìin-nò nga kjit'aà nàchrjein.

⁶ Jñà xita xi xá 'nga tjín-là nimé kjoa xitse kitsjaà-isa-na koni tsò 'én xi 'an okoòya. Tanga mìtsà 'an tjín-na kindà tsà xita ítjòn-né kọ tsà majìn. Nga Nainá mìtsà faájìin xita yá-ne xi títajna ítjòn kọ yá-ne xi títajna tjingui. ⁷ Ta saá kòkjeiín-là nga jè sobà Nainá kitsjaà-na xá nga 'an kichjajajìin-là 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo jñà xi mìtsà xita judío xi mìkii' tít'aà chiba yijo-là kjoa ts'e circuncisión. Kọ jè Pedro kitjoé-là xá nga jè kichjajajìin-là jñà xi nguì xita judío xi tít'aà chiba yijo-là kjoa ts'e circuncisión. ⁸ Nainá, koni kisikọ Pedro nga jè tsibíxáya-là nga kichjajajìin-là 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo jñà xi nguì xita judío, 'an, k'oaá tì kisiko-na nga 'aán tsibíxáya-na nga kichjajajìin-là 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo jñà xi mìtsà xita judío.

⁹ Jacobo, Cefas [xi tikoá Pedro 'mì] kọ Juan, xi kós'ín beèxkón xita nga jñà títajna ítjòn ya naxandá-là Cristo, kijtseè nga Nainá kitsjaà-na kjondaà koi. Kjòjngòò ikon, ikjoàn kitsjaà-najen tsja, 'an kọ Bernabé, mé-ne nga ki'ya-là nga ta jngóó xá títajné-jen. Ndaà kisaseèn-là nga tsanguì nixá-lajen jñà xi mìtsà xita judío, koá jñà, kisixáko jñà xi nguì xita judío. ¹⁰ Tà koi kjoa xi kisijé-najen nga kochját'aà-là xita ima. Jñà kjoa koi, tikoáá 'an, jyeé kós'ín tìbinè-là yijo-nà nga k'oa tìs'iaàn.

Mé-ne tsohótiko-ne Pedro jè Pablo ján naxandá Antioquía

¹¹ Jngòò k'a k'e nga jè Cefas [xi tikoá Pedro 'mì] j'ii i naxandá Antioquía, tsakatíkoá nga nguixkon xita k'e nga kijtseè nga mìkii ndaà tjín kjoa xi tís'ín. ¹² K'e nga sa ítjòn, yaá tsakjèn-kọ jñà xita-là Cristo xi mìtsà xita judío. Nga komà iskan, k'e nga j'ii xita judío xi tikoá mokjeiín-là it'aà ts'e Cristo, xita xi ts'e Jacobo, k'eé mì tì kii ya tsakjèn-kò-ne; tsasit'aàxìn-né nga majìn-là nga ch'o kijnako jñà xita koi nga kjo'ño mejèn-là nga sit'aà chiba-là jñà xi mìtsà xita judío. ¹³ Tikoáá jñà xita judío xi i'nga xi mokjeiín-là 'én-là Nainá, k'oaá ti kis'iin koni jè Pedro nga kisìs'in-là kjoa xi jò isén tjín-là, skanda jè Bernabé k'oaá ti kis'iin. ¹⁴ An, k'e nga kijtseè nga mì k'oaá s'ín nchisíkitasòn koni s'ín tjín kjoa kixi-là 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo, k'oaá kixan-là jè Cefas [xi tikoá

Pedro 'mì] nga nguixkòn ngats'ìi xità: “Ngaji nga xità judío 'mì-lè, k'oaá s'ín tìnjíchi yijo-lè koni tsà mìtsà xità judío. ¿Mé-ne kjo'ńó 'nè-la jńà xi mìtsà xità judío nga k'oas'ín kàtasíjchá yijo-la koni tsà nguì xità judío?”

¹⁵ Nás'ín kixi kjoa nga tje-la xità judío 'mì-ná nga mì yaá kits'iin-jìin-lá jńà xi mìtsà xità judío xi xità jé 'mì-lá, ¹⁶ tanga 'ya-ná nga jńà xità, mìtsà kixi kitsajna nga nguixkòn Nainá nga ta koi kjoa-la nga síkitasòn Kjotíxoma xi kitjoé-la Moisés; ta jè-né nga mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo. Jńà, jyeé kòkjeiín-ná it'aà ts'e Jesucristo, kò jè Nainá kixi síkijna-ná koi kjoa-la nga jye ya kòkjeiín-ná it'aà ts'e Cristo, mìtsà koií kjoa-la nga nikitasoán kjotíxoma. Nijngoò xità xi kixi kína nga nguixkòn Nainá nga ta koi kjoa-la nga síkitasòn Kjotíxoma.

¹⁷ 'I'nde] k'oaá s'ín chińá-lá nga kixi kitsajnaá ya nguixkòn Nainá ta koií kjoa-la nga mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo, [mìtsà koi-ne nga kjotíxoma titsaníkitasoán]. K'oaá ma-ne nga xità jé tí'mì-ná [koni jńà xi mìtsà xità judío]. Tanga, ¿a tsò-ne kjoa nga jè Cristo bít'in-ná nga binchaàtsjiaá jé? Majìn, mì k'oaá s'ín tjin. ¹⁸ Tsà jè kjotíxoma xi 'an tsachrjekànguia nga sa ítjòn, kò tsà ìjngoò k'a síkitasoán, jé tìhotsjia. ¹⁹ Jè kjotíxoma xi kitjoé-la Moisés, jè kisik'en-na. I'nde] tijnande]i-ná kjoa ts'e kjotíxoma mé-ne ma kótijnakon-na nga síkitasòn-la Nainá. ²⁰ K'e nga k'en-t'aà krò Cristo, 'an, tikoáá ya k'en-t'aàkoa. Kò mìtsà tì'an-na xi tijnakoan, jè Cristo xi tijnajìin inima-na. I'nde], koií tijnakon-na nga jè Ki'ndí-la Nainá ma'ńót'aà takoán nga 'ńó kjòtsjakeè-na skanda jè kitsjaà kjòtjò yijo-la nga k'en ngajo-na. ²¹ Majìn-na nga ochrjekànguia kjondaà-la Nainá. Tsà it'aà ts'e kjotíxoma xi kitjoé-la Moisés, kixi kitsajnaá nga nguixkòn Nainá, mì-la mé chjí-la nga k'en Cristo.

3

Mé xi chjí-la, a jè kjotíxoma xi kitjoé-la Moisés, o xi jè-né nga mokjeiín-ná it'aà Cristo

¹ Jńò xi nangui Galacia tsajòn, mé ta tònđo-nò! ¿Yá xi kiskoònaçhan-nò? ¿A mì bítsejen-nò koni s'ín nga nguì ndaà tsibènojmiya-nòjen nga jè Jesucristo yaá k'en-t'aà krò xi kjondaà tsajòn? ² Tà koií kjoa kjonangui-nò: ¿A koií kjoa-la nga kiníkitasòn kjotíxoma nga kitjoé-nò Inima Tsjeè-la Nainá, o xi koií-né nga mokjeiín-nò 'én-la Nainá koni s'ín kina'ya? ³ Jńò, nga sa ítjòn, tsibìts'iaako-nò kjohítsjeen-la Inima Tsjeè-la Nainá; kò i'nde], mejèn-nò nga tà kjohítsjeen-la xità sikjehet'aà-nò. ¿Mé ta tònđo-nò! ⁴ Jńò, tseé kjo'in tsatojioòn nga kòkjeiín-nò 'én ndaà-la Nainá. ¿A tà kjòtjò-ne nga tse kjo'in tsatojioòn? Majìn, mì-la kii ndaà tjin. ⁵ K'e nga Nainá kitsjaà-nò Inima Tsjeè-la kò kis'iin kjoçkón xi ndaà tjin ijìin naxandá tsajòn, ¿mé-ne k'oas'ín kis'iin-ne? ¿A koi-né nga ndaà kiníkitasòn kjotíxoma? Majìn, koií-né nga kòkjeiín-nò 'én ndaà-la Nainá.

Nainá, mé-ne xità kixi kijtseè takòn-ne Abraham

⁶ Koni jè xità jchínga-ná xi ki'mì Abraham kòkjeiín-la it'aà ts'e Nainá; k'oaá komà-ne nga xità kixi kitsò-la Nainá. ⁷ Jńò, k'oaá s'ín ndaà kàtasijìin-nò: Jńà xi mokjeiín-la, jńà-né xi tje-la Abraham. ⁸ Nga tisa kjòtseé, jyeé k'oas'ín kitsjaà 'én Nainá koni s'ín tichja Xojon-la nga síkixi-né jńà xi mìtsà xità judío k'e nga mokjeiín-la it'aà ts'e. Yaá tichja nńanda jè Nainá tjen kitsjaà ítjòn-la Abraham jńà 'én ndaà-la xi tsò: “Ngats'ìi naxandá xi tjin isò'nde, it'aà tsijí kochikon-t'in.” ⁹ K'oaá ma-ne nga ngats'ìi xità xi mokjeiín-la it'aà ts'e Nainá ngàsòn kochikon-t'in kò Abraham nga jè Abraham kòkjeiín-la it'aà ts'e Nainá.

¹⁰ Ngats'ìi xità xi jè ma'ńót'aà takòn koni s'ín nchisíkitasòn kjotíxoma, kjo'iin tjinè-la, nga mìtsà kixi kjoa nga ndaà síkitasòn ngats'ìi kjoa xi ya tjit'aà. Nga k'oaá s'ín tichja Xojon-la Nainá nga tsò: “Kàtasinè-la kjo'in jè xi mì kixi síkitasòn ngats'ìi kjoa xi tjit'aà jè xojon ts'e kjotíxoma.” ¹¹ Okixi-né nga nijngoò xità xi

kixi kǐjna nga nguixkon Nainá nga kjotíxoma síkitasòn. Nga jè 'én-la Nainá tsò-né: “Jè xi xita kixi, jè kjoa xi mokjeiin-la kǐjnakon-ne.” ¹² Jǎa xita xi kjotíxoma síkitasòn mìtsà Nainá ma'ñót'aà ikon. Nga k'oaá s'ín tíchja Xojon-la Nainá, nga tsò: “Xita xi kjotíxoma síkitasòn, k'oaá s'ín tǐnè-la nga k'oas'ín sǐijchá yijo-la koni tsò kjotíxoma.”

¹³ Jè Cristo tsibíhjtǐ-ná kjo'in xi ya titsajnajǎa nga kjotíxoma titsaníkitasoán nga jè kisíkjeiin kjo'in xi jé tsaján; nga k'oaá s'ín tíchja xojon nga tsò: “Kjo'iin sinè-la ngats'ii xi krò sit'aà.” ¹⁴ Jè Cristo, koií okis'iin-ne mé-ne nga jǎa kjoa machikon-t'in xi kitjoé-la Abraham tǐkoa tjoé yije-la ngats'ii naxandá xi tǐn isò'nde nga jǎa kjoa machikon-t'in, yaá nchrobá-ne it'aà ts'e Cristo mé-ne nga it'aà ts'e kjoa xi mokjeiin-ná, tjoé-ná Inima Tsjeè-la Nainá xi jye k'oas'ín kitsjaà tso'ba Nainá nga tsjá-ná.

Nga'ñó xi tǐn-la 'én-la Nainá koni s'ín kitsjaà-la tso'ba Abraham

¹⁵ Jǎo 'ndsè ko tichjaá, kènojmi jngoò-nò kjotíxoma xi ts'e isò'nde. K'e nga sindaàjǐn jngoò kjoa nga xojon tǐami'nga, nga jye ma firma ko sasén-la sello, mì tǐ kǐi koma kǐts'ón-ya-ne koni s'ín sindaàjǐn, tǐkoaá mì tǐ kǐi koma sǐit'aàsòn-isa-la 'én xi k'ejí tsò koni s'ín jye kasindaàjǐn. ¹⁶ K'oaá s'ín kitsjaà-la tso'ba Nainá jè Abraham ko jè xita tje-la. Jè Xojon-la Nainá mìtsà tsò “jǎa xita tje-la”, ta tsò-né: “jè tje-lè.” Nga mìtsà kǐin ma tje-la Abraham xi kitjoé-la koni tsò 'én xi kitsjaà-la Nainá, ta jngoó ma-ne. Nga jè tíhoxkǐt'aà Cristo. ¹⁷ Jè kjoa xi tibenojmiá, kǐis'ín tǐn: Nainá ko Abraham tsibíndaàjǐn jngoò kjoa, ikjoàn kisíkixiya [koni ma k'e nga jye ma firma]. K'e nga jye tsato ñijon sindo ko katé nó, j'ii kjotíxoma ts'e Moisés; tanga jè kjotíxoma mikǐi ma síkǐts'óña jè kjoa xi jye kisindaàjǐn ko mikǐi ma kǐtjongui xi Nainá jye k'oas'ín kitsjaà tso'ba. ¹⁸ Jè Nainá k'e nga tsjá-ná kjondaà-la, mìtsà koi kjoa-la nga níkitasoán kjotíxoma, koi-né nga jye k'oas'ín kitsjaà tso'ba. Nga Nainá, tà kjotjò kitsjaà-la kjondaà Abraham nga jyeé k'oas'ín kitsjaà-la tso'ba.

Mé xá xi tǐn-la kjotíxoma

¹⁹ Tanga jè kjotíxoma, ¿mé xá kitjei-ne? Koií k'oas'ín kitjei-ne koií kjoa-la nga ch'o nchis'ín xita. K'oaá s'ín kisijna skanda k'e nga j'ii tje-la Abraham xi Nainá xó k'oas'ín kitsjaà-la tso'ba. Jè kjotíxoma, jǎa àkjalé j'ii ko jè Moisés tsasijnajǐn osen nga kisikatoya 'én ko kǐichjatǐ xita nguixkon Nainá. ²⁰ K'e nga jngoò xita osijnajǐn osen, mìtsà ta jngoò xita fit'aà-la, fit'aà-la ngajò. Tanga jè Nainá ta jè tajngoó kitsjaà-la 'én Abraham.

²¹ Nainá, k'e nga kitsjaà kjotíxoma, mìtsà kondra kǐi-la koni s'ín jye kitsjaà-la tso'ba Abraham. Tsà jè-la-ne kjotíxoma ma-la síkǐtsajnakon xita, maá-la kixi kǐtsajna xita nga kjotíxoma síkitasòn. ²² Tanga jè Xojon-la Nainá, k'oaá tsò nga ngats'ii xita saá jé tǐtsajnajǐn. K'oaá ma-ne nga jǎa xita xi mokjeiin-la it'aà ts'e Jesucristo, tjoé-la kjoabinachon xi Nainá jye k'oas'ín kitsjaà tso'ba nga tsjá-la jǎa xita nga mokjeiin-la.

²³ K'e nga tǐkj'eè f'ii jè kjoa xi mokjeiin-ná, jè kjotíxoma kitsobà'ñó-ná koni tsà ndayá tsibítsajna'ya-ná skanda jè nachrjein k'e nga kǐ'ya-la jè kjoa xi mokjeiin-ná. ²⁴ Ko jè kjotíxoma kisíkǐnda-ná koni s'ín makǐnda jǎa ixti, skanda k'e nga j'ii Cristo, mé-ne k'e nga mokjeiin-ná it'aà ts'e Cristo, kixi kǐtsajnaá nga nguixkon Nainá. ²⁵ I'ndeǐ nga jye j'ii kjoa xi mokjeiin-ná, mì tǐ yaá titsajna'ñó-ná it'aà ts'e kjotíxoma.

²⁶ Jǎo, ngats'ioò, saá ixti-la Nainá maá koi kjoa-la nga mokjeiin-nò it'aà ts'e Cristo Jesús. ²⁷ K'e nga ya titsajnakjoòko Cristo nga komà bautizar, k'ee jahatǐya-nò koni jngoò xita xi síkǐjatǐya nikje-la. Jè sobá Cristo xi komà nikje xitse-nò. ²⁸ Mì tǐ kǐi mochjeén-ne nga tǐjǐn xita yá-né xi xita judío ko yá-né xi

mìtsà x̄ita judío, yá xi ch̄i'nda'ñó títsajna k̄o yá xi títsajnadej̄í, yá-né xi x̄'in k̄o yá-né xi ch̄joón. Ngats'ioò ta jngoò yijo ma-nò nga yá títsajnakjoōkoo Cristo Jesús. ²⁹ J̄ñò, nga x̄ita-la Cristo ma, kix̄í kjoa nga tje-la Abraham ma, t̄ikoa tjoé-nò k̄jotjò koni s'ín kitsjaà-la tso'ba Nainá jè Abraham.

4

¹ T̄ikoaá k̄enojm̄i jngoò-nò k̄jotixoma: Jngoò ti, k'e nga tákó itsé kji, k'oaá ngayala koni tsà ch̄i'nda tíjna nga k'j'eè tsà jè be mé tsojm̄i xi t̄jín-la na'èn-la nas'ín k'e nga koma iskan jè tjoé-la tsojm̄i xi t̄jín. ² Nga x̄itaá síkinda skanda k'e nga majchinga, k̄o t̄jín x̄ita xi síkinda j̄ña tsojm̄i-la skanda k'e nga kichóya nachrjein-la koni s'ín tsibijna ch̄iba na'èn-la. ³ J̄ñá xi x̄ita 'mì-ná, k'oaá t̄is'ín komat'iaán koni mat'in j̄ña ixti k'e nga t̄ikj'eè mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo nga j̄ña k̄jotixoma xi t̄jín isò'nde 'ñó tsatixoma-ná koni s'ín mat'in j̄ña xi ch̄i'nda títsajna'ñó nga mìk̄i t̄j'inde-la nga k̄ítsajnadej̄í. ⁴ Tanga k'e nga kichóya nachrjein koni s'ín t̄jinda-la Nainá, jè Nainá kisikasén ki'ndí-la i it'aà nangui; k̄o it'aà ts'e ch̄joón kits'iin koni s'ín ts'iin xi taxk̄i x̄ita isò'nde. K̄o yaá k̄jòchaj̄iin k̄jotixoma ts'e x̄ita judío. ⁵ K'oaá kis'iin Nainá, mé-ne nga jè Jesucristo s̄ik̄ítsajnadej̄í j̄ña x̄ita xi yá títsajnaj̄iin-'ñó k̄jotixoma k̄o mé-ne nga ngàsòn skoétjò-ná Nainá nga ixti-la komaá.

⁶ Koií kjoa-la nga jye ixti-la maá, Nainá kisikasén Inima Tsjeè-la xi ts'e Ki'ndí-la ya j̄iin inima-ná. K'e nga nokjoát'aà-lá Nainá, k'oaá tsò Inima Tsjeè-la: “Ndí apa”, tsò-né. ⁷ K'oaá ma-ne nga i'nde j̄ m̄itsà t̄i x̄ita ch̄i'nda títsajnaá; jyeé ixti-la Nainá 'mì-ná; k̄o t̄ikoaá tsja-ná Nainá ngats'i k̄jotjò xi j̄ña tjoé-ná nga ixti-la 'mì-ná.

Mé-ne síkajno-ne Pablo it'aà ts'e x̄ita Galacia xi mokjeiín-la 'én-la Nainá

⁸ J̄ñò k'e nga sa k̄jotseé, k'e nga t̄ikj'eè yaxkon xi nguì jè sobà Nainá, ch̄i'nda'ñó tsitsajnaá nga k̄jo'ñó-né nga j̄ña tsanguit'aà-la xi m̄itsà kix̄i kjoa nga Nainá. ⁹ Tanga i'nde j̄ nga jye yaxkoòn xi nguì jè sobà Nainá, (tanga xi nguì kix̄i kjoa, jè Nainá xi jye ndaà beèxkon-nò), ¿mé-ne k'oas'ín n̄ik̄itsjeèn-nò nga j̄ña onguít'aà i jngoò k'a-là j̄ña k̄jotixoma ima xi t̄jín-nò, jè xi tsj̄in-la nga'ñó, k̄o xi n̄imé ch̄j̄i-la? ¿A mejèn-nò nga ya s̄ik̄ítsajna'ñó i jngoò k'a-nò? ¹⁰ J̄ñò, tákó 'ñó yaxkón nachrjein ts'e s'eí, ts'e sá, k̄o ts'e nó. ¹¹ 'An, makájno-na jè xá xi kis'iaán nga kisixaj̄iin-nò tsà tà k̄jotjò-ne.

¹² 'An nga jye tsohósijnat'aax̄in-la jè k̄jotixoma, t̄ikoaá yaá kisingsòn-k̄o-nò, nga j̄ñò, mìk̄i t̄j̄iin-nò it'aà ts'e k̄jotixoma. I'nde j̄ k'oaá s'ín t̄isj̄é-nò nga t̄inchat'aax̄in-la k̄jotixoma koni 'an jyeé tsohósijnat'aax̄in-la. Nga sa it̄jòn n̄imé kjoa t̄jín xi ch'o kiniko-ná. ¹³ Jyeé t̄j̄iin-nò k'e nga sa kiaá it̄joàn nga kichj̄aj̄aj̄iin-nò 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, koií kjoa-la nga ch'in t̄jín-la yijo-na. ¹⁴ J̄ñò, mìk̄i kinachrjengui-ná n̄i m̄itsà x̄in kinik̄ijna-ná, nas'ín kjoa tsohótsji-nò nga ch'in t̄jín-la yijo-na. Tà saá kichjoétjò-ná koni jngoò àkjale-la Nainá, koni tsà jè sobà Cristo Jesús. ¹⁵ ¡Nga sa it̄jòn, 'ñó tsja t̄jín-nò! I'nde j̄, ¿mé xi komà-nò? K'oaá xan-nò, skanda j̄ña xkoòn mejèn kinachrje nga 'an kits'iin-ná. ¹⁶ I'nde j̄, ¿a kondraá kótijnako-nò, tà koií kjoa-la nga 'én kix̄i benojm̄i-nò?

¹⁷ J̄ña x̄ita [xi mejèn-la nga k̄jotixoma s̄ik̄itasòn], 'ñó bìnè-la yijo-la it'aà tsajòn, tanga mìk̄i ndaà t̄jín k̄joh̄itsjeèn-la. Tà jè xi mejèn-la nga kochrjet'aax̄in-nò it'aà tsajen mé-ne nga j̄ña konguít'aà-la. ¹⁸ J̄ñò, ndaà t̄jín k'e nga 'ñó bìnè-la yijo-nò it'aà ts'e kjoa xi mejèn-nò tsà ndaà t̄jín k̄joh̄itsjeèn-nò k̄o tsà k̄j̄it'aà nachrjein k'oas'ín s'een, m̄itsà tà k'e nga 'an t̄ijnako-nò. ¹⁹ J̄ñò xi koni tsà ndí ixti-na xan-nò, 'an, k'oaá s'ín tímat'ian koni jngoò ch̄joón xi ki'ndí tí'beé; tseé k̄jo'in t̄is̄ik̄iaán xi kjoa tsajòn. Jè k̄jo'in xi t̄is̄ik̄iaán skanda

k'eé-la kjoehet'aà k'e nga k'oas'ín sijchá yijo-nò koni Cristo. ²⁰ Mejèn-na nga ya kótijnako-nò jè hora jè, mé-ne nga kj'eí tsò 'én xi kichjàko-nò. Jyeé mì tì kù be-na kós'ín sikítsjeèn it'aà tsajòn.

Kó tsòya-ne it'aà ts'e chjoón Agar ko Sara

²¹ Jñò xi mejèn-nò nga kjotíxoma sikítasòn, ¿a kj'eè na'yà-là kó tsò 'én xi tjít'aà kjotíxoma-la Moisés? ²² K'oaá tsò nga jè Abraham, jò komà ixti-la, jngoò ts'e chjoón chi'nda-la; jè xi ìjngoò, ts'eé xi nguì chjoón-la xi mìtsà chi'nda tíjna. ²³ Jè ki'ndí-la xi chjoón chi'nda k'oaá s'ín kits'iìn koni s'ín ts'iìn ngats'ì ndí ixti. Tanga jè ts'e xi nguì chjoón-la xi mìtsà chi'nda tíjna, k'oaá s'ín kits'iìn nga tsitasòn koni s'ín kitsjaà-la tso'ba Nainá Abraham. ²⁴ Kjoa ts'e íchjín koi, k'oaá ngaya-la koni jñà kjoa xi jò tsibíndaàjìin Nainá. Jè chjoón Agar; jè ngaya-la kjoa xi kisindaàjìin ya nindoò Sinaí k'e nga kitjoé-la kjotíxoma Moisés. Ngats'ì xita tje-la chi'ndaá tsibítsajna. ²⁵ Jè chjoón Agar; jè ngaya-la nindoò Sinaí xi síjna ján Arabia, ko nachrjein i'ndeí jè mangásòn-ko naxandá Jerusalén, nga jñà xita-la chi'nda'ño títsajna nga tákó kjotíxoma sí's'in-la. ²⁶ Tanga jè Jerusalén xi kijna ngajmì, tíjnandeí-né ko yaá nokjoá-ná ya naxandá jè; k'oaá ngaya-la koni tsà nea-ná ma. ²⁷ K'oaá tsò Xojon-la Nainá nga tsò: Kàtatsja-lè ngaji xi chjoón 'ndí 'mì-lè nga tsjìn-lè ixti.

'Nó chihindáyi nga ko kjotsja-lè nga mìkì 'yi kós'ín ma nga ts'iìn ixti.

Nga jè chjoón xi kijnei takòn,

isaá kjìn koma ixti-la mì k'oa-ne jè xi tjín-la x'ín.

²⁸ Isaac k'oaá s'ín kits'iìn koni s'ín kitsjaà tso'ba Nainá. Jñò tìkooá ixti-laá maá xita jchínga-la Isaac koni s'ín kitsjaà-la tso'ba Nainá. ²⁹ Jè ki'ndí xi tà k'oas'ín kits'iìn koni ts'iìn yije xita isò'nde, kùtjìngui kondra-la jè xi it'aà ts'e Iníma Tsjeè-la Nainá kits'iìn-ne. Koni s'ín komà jñà nachrjein koi, tákó k'oaá s'ín ma skanda nachrjein i'ndeí. ³⁰ Tanga, ¿kó tsò Xojon-la Nainá? K'oaá tsò: “Tiyótjìngui-la jè chjoón chi'nda ko ki'ndí-la; nga jè ki'ndí-la nímé kjotjò tjoé-la, tà jè tjoé-la kjotjò jè ki'ndí-la xi mìtsà chjoón chi'nda.” ³¹ Jñò ndí 'ndse ko ndí tichjaá, k'oaá s'ín tjín, jñà mìtsà ixti-la chjoón chi'nda maá, jñá-ná xi ixti-la chjoón xi mìtsà chi'nda tíjna.

5

Kós'ín sijchá yijo-ná nga jye titsajnandiaá it'aà ts'e kjotíxoma xi kitjoé-la Moisés

¹ Jè Cristo, jngoò k'aá kisikítsajnandeí-ná it'aà ts'e kjotíxoma xi kitjoé-la Moisés; k'oaá ma-ne jñò 'ño kixi títsajna koni s'ín kisikítsajnandeí-nò Jesu-cristo. Kì tì ya onguít'aà-là kjoa ts'e kjotíxoma xi kitsobà'ño-nò skanda kjòtseé.

² 'An sobá-ná xi 'mì-na Pablo, tìná'ya-ná koni xan-nò: tsà sít'aà chiba-nò kjoa ts'e circuncisión, mì tì mé kjondaà sakò-nò it'aà ts'e Cristo. ³ Ìjngoò k'a koxan-nò, nità yá xita-ne xi sít'aà chiba-la kjoa ts'e circuncisión, kjo'ño tjínè-la nga síkítasòn yije koni tsò 'én xi tjít'aà xojon ts'e kjotíxoma. ⁴ Jñò xi k'oas'ín mejèn-nò nga it'aà ts'e kjotíxoma kixi kítsajnaà nga nguixkon Nainá, jyeé chinchat'aàxìn-là Cristo, jyeé chinchat'aàxìn-là kjondaà xi tsjá kjotjò-ná Nainá. ⁵ Tanga ngajen, it'aà ts'eé Iníma Tsjeè-la Nainá titsachiñá-lajen nga kixi kítsajna-jen nga nguixkon Nainá nga ta koi kjoa-la nga mokjeíin-najen it'aà ts'e Cristo. ⁶ Nga it'aà ts'e Cristo Jesús, mì tì mé chjí-la yá-ne xi tjít'aà chiba-la ko yá-ne xi tsjìn-la chiba kjoa ts'e circuncisión. Jè xi chjí-la nga 'ya-la koni s'ín mokjeíin-ná it'aà ts'e Cristo, nga tjín-ná kjotsjacha.

⁷ Jñò, k'e nga sa ítjòn, ndaà titsahonguíkoo kjohítsjeèn-nò. ¿Yá xi tsatekjáya-nò nga mì tì kù nìkítasòn-nò xi kjoa kixi? ⁸ Jè kjohítsjeèn jè, mìtsà

ya nchrobá-ne ts'e Nainá xi xó kiichja-nò. ⁹ Tìkindaa yijo-nò; nga k'oaá tsò jngoò 'én: "Nas'ín itsé-ne na'yo san xi sijiin na'yo inchrajín, sísan yije-né nas'ín tse ma-ne na'yo." ¹⁰ Jè Nainá ot'aà takoàn it'aà tsajòn nga mìtsà kj'eíi s'ín sikítsjeèn. Jè Nainá tsjá-la kjo'in nita yá xita-ne xi mejèn-la sikits'ón-jiiin-nò.

¹¹ Jñò ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, nga mì k'oaá s'ín tihokoòya nga sit'aà chiba-la xita kjoa ts'e circuncisión, koi kjoa-la nga fitjingui kondra-na jña xita. Tanga tsà mì k'oas'ín okoòya, mì-la kiì kjitjingui kondra-na, mì-la ti kiì kojtikeye-ne 'én xi chjàya it'aà ts'e krò-la Cristo. ¹² Jña xita xi mejèn-la sikits'ón-jiiin-nò, kì tà bit'aà chiba-la yijo-la, ta saà jngoò k'a kàtatet'aà yijo-la.

¹³ Jñò 'ndsee kò tichjaá, k'oaá s'ín kiichja-nò Nainá nga kitsajnandeíi-nó it'aà ts'e kjotixoma. Tanga i'ndeí nga titsajnandeíi-nó, kì ch'o 'nè koni s'ín mejèn-la yijo-nò. Mochjeén-né nga tisikòò xinguiòò, kàtas'e-nò kjotjòcha nga ijngoò ijngoò-nò. ¹⁴ Nga ngats'ii kjotixoma, yaá majngoò yije jè xi tsò: "Titsjachi xita xinguii koni tsà ti yijo tsiji-ne." ¹⁵ Tsà tijñò titsabixkàn-kò-nò xinguiòò koni s'ín nañá, t'een kindá yijo-nò nga mì tijñò sikjehesòn-nò xita xinguiòò.

Kjoach'o xi síjé yijo-ná

¹⁶ K'oaá xan-nò: Tjiì'nde-là yijo-nò nga jè Inima Tsjeè-la Nainá kàtakó-nò ndiyá mé-ne nga mì koi kjoa sikitasòn kjoach'o xi síjé yijo-nò. ¹⁷ Jña kjoach'o xi síjé yijo-ná kondraá fi-la jè Inima Tsjeè-la Nainá, kò jè kjoa xi mejèn-la Inima Tsjeè-la Nainá kondraá fi-la jè xi mejèn-la yijo-ná. Jña kjoa koi kondraá titsajna-la xíkjin. K'oaá ma-ne nga jñò, mìkiì k'oas'ín s'een koni s'ín mejèn-nò. ¹⁸ Tanga tsà jè Inima Tsjeè-la Nainá tíhokó-nò ndiyá, mì tijé kjotixoma otixoma-nò.

¹⁹ Jyeé 'yaá mé kjoach'o xi síjé yijo-ná koni jè kjoachijngui, kjoaxòpa, kjoachinga, ²⁰ kjoa nga xkòsòn yaxkoán, kjoatj'e, kjoa nga majtichaá xinguiáá, nga bixkàn-koáá xinguiáá, nga machinichaá xinguiáá, nga jti takoán, nga nachrjenguiáá xinguiáá, nga xita nìjòyaá kò nga binchat'aàxìn-lá xinguiáá, ²¹ kjoaxitakòn, kjoach'i, kò ngats'ii kjoachrjá'a xi ma ñánda bitjo s'eí. Tjín isa kjoa xi kj'eíi, xi mangásòn-kò kjoa koi. Koni s'ín kixan-nò nga sa ítjòn, tákó k'oaá xan-nò skanda i'ndeí, jña xita xi k'oa tjín kjoa xi s'ín, nímé kjondaà sakò-la ya ñánda nga tíhotixoma Nainá.

Kjondaà xi tsjá Inima Tsjeè-la Nainá

²² Tanga jña kjondaà xi tsjá Inima Tsjeè-la Nainá, jña-né nga tjòcha s'eén xinguiáá, nga tsja s'en kjit'aá, nga 'nchán sijchá yijo-ná, nga s'e-ná kjoatsejta, nga tsjakjoa s'eén, nga s'en-ná kjondaà xi ndaà tjín, nga kixi tjín kjohítsjeèn-ná, ²³ nga indaàkjoa s'eén kò nga kixi kotixoma-lá yijo-ná. Jña kjoa koi, tsjin kjotixoma xi kondraá tjina-la. ²⁴ Jña xi jye xita-la Cristo maá, ngats'ii kjohítsjeèn-ná xi ch'o tsò kò xi ch'o síjé yijo-ná, yaá kinik'en-t'aá krò-la Cristo. ²⁵ I'ndeí nga jè Inima Tsjeè-la Nainá tísíkjnakon-ná, mochjeén-né nga kòs'ín kjiaán koni s'ín okó-ná ndiyá. ²⁶ Mikiì ndaà tjín nga 'nga koma takoán, nga tijña sijti-lá xinguiáá, kò nga koxitakòn-chaá xinguiáá.

6

Mé xi mochjeén nga ndaà sikoáá ngats'ii xita

¹ Jñò ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, tsà tjín i'nga xita xi jé ótsji, jñò xi ndaà onguít'aà-là jè Inima Tsjeè-la Nainá, jñò tisikòò nga kàtakixiya ijngoò k'a-ne nga indaàkjoa tinókjoa-là. Tanga jñò, t'een kindá yijo-nò, mé-ne nga mì jé skajiin-nò. ² Tisikòò xinguiòò k'e nga tsà mé kjoa xi 'in tjín titsajnajiiin; k'oaá s'ín koma-ne nga sikitasòn jè kjotixoma xi kitsjaà Cristo.

³ Tsà tǵín i'nga xǵta xi ndaà ochrjengui yijo-la, koǵ tsà mìtsà kixi-ne kjoǵ, jǵnà xǵta koi, tà yijo-laá nchikonachan-la. ⁴ Ìsaá ndaà-ne nga chít'aà yijo-nò nga jngoò ìjngoò-nò, a ndaà titsa'nè; tsà ndaà titsa'nè, ta ya tǵiìn takòn, kì k'oaá s'ín nìkítsjeèn nga jǵnò, ìsaá ndaà titsa'nè mì k'oa-ne koni jǵnà xǵta xi kj'eí. ⁵ Nga jngoò ìjngoò, yaá kjinè-la kós'ín tísǵchá yijo-la.

⁶ Jǵnà xǵta xi nchikota'ya 'én ndaà-la Nainá, mochjeén-né nga kàtatsǵa-la mé xi kochjeén-la maestro-la nga 'én okóya.

⁷ Kì yijo-nò chonachan-la; nga Nainá mìkì koma siskákoaá. Nga ìjngoò ìjngoò xǵta, koni tǵín kjoǵ xi s'ín, k'oaá tǵi tǵín kjoǵ xi sakò-la. ⁸ Nga jè xi k'oa's'ín s'ín koni s'ín mejèn-la yijo-la, kjoǵbiyaá tjoé-la it'aà ts'e kjoǵ ch'o xi sǵjé yijo-la, tanga jè xi k'oa's'ín s'ín koni s'ín mejèn-la Inima Tsjeè-la Nainá, it'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá tjoé-la kjoǵbinachon xi mìkì fehet'aà nǵta kjé-né. ⁹ Mìkì ndaà tǵín tsà kosii-ná nga ndaà s'eén; nga kijchò nachrjein nga sakò-ná kjondaà tsà mì kì sǵhindaà-lá takoán. ¹⁰ Koií kjoǵ-la, k'e ma xi 'né ìtsé, ndaà sǵkooá ngats'ì xǵta, jǵnà tǵtsajna ìtǵòn jǵnà xǵta xinguiáá xi ngàsòn mokjeíin-ná 'én-la Nainá.

Mé kjoǵ xi sǵkǵjna ìtǵòn Pablo

¹¹ Chítsejèn-lá tsí kǵtsian-ne letra xi ndsaa tǵkǵì-nò. ¹² Jǵnà xǵta xi mejèn-la nga kjo'ńó s'ín-nò nga sit'aà chǵba-nò kjoǵ ts'e circuncisión, tà koií xi mejèn-la nga ndaà sǵkǵtsajna yijo-la nga nguixkon xǵta; ko majìn-la nga xǵta kǵtǵjngui kondra-la tsà kos'ín keènojmiya nga ya k'en-t'aà krò Cristo. ¹³ Jǵnà xǵta xi tǵít'aà chǵba-la kjoǵ ts'e circuncisión, tǵkooá mìkì sǵkǵtasòn kǵotǵxoma, tanga mejèn-la nga sit'aà chǵba-nò mé-ne nga it'aà tsajòn ndaà sǵkǵtsajna-ne yijo-la k'e nga skoǵ nga jǵnò jye tǵít'aà chǵba-nò. ¹⁴ Tanga 'an, nímé kjoǵ xi mejèn-na nga ndaà sǵkǵjna yijo-na; ta jè tajngoó krò-la Na'èn-ná Jesucristo nga ndaà sǵkǵjna yijo-na. K'oaá ma-ne nga jǵnà kjoǵ ch'o xi tǵín ìsò'nde, it'aà ts'an, tǵtsajnak'en-né ko 'an tǵjnak'eén-la jè ìsò'nde. Mì tǵi k'oaá tǵín kjoǵ xi sis'in-na. ¹⁵ Xi it'aà ts'e Cristo, mìtsà jè xi chǵí-la tsà tǵít'aà chǵba-ná ko tsà tsǵìn-ná chǵba kjoǵ ts'e circuncisión; jè xi chǵí-la nga jè Nainá jyeé kisǵkǵtǵjǵya-ná ko jyeé xǵta xǵtse kjoán. ¹⁶ Kàtas'e-la kjoǵ'nchán ko kjoǵ ima takòn ya ìjǵìn inima-la ngats'ì xǵta xi k'oa's'ín nchisǵkǵtasòn koni tsò 'én jè; jǵnà-né xi xǵta-la Nainá ts'e naxandá Israel.

¹⁷ K'oaá ma-ne ì'ndeí, kì tǵi yá xi kjoǵ ótsǵi-ìsa-na nga jyeé tǵít'aà chǵba-la yijo-na kjo'in xi kitsjaà-na xǵta xi kjoǵ ts'e Na'èn-ná Jesús.

¹⁸ Jǵnò ndí 'ndsè ko ndí tichjaá, jè kàtasǵiìn inima-nò kjondaà-la Jesucristo xi otǵxoma-ná. K'oa's'ín kàtama.

Xojon carta-la San Pablo xi kiski-la xita naxandá-la Cristo xi títsajna Éfeso

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà jñà xita naxandá-la Cristo xi títsajna Éfeso

¹ Jñò xi xita-la Nainá 'mì-nò xi titsajnaà naxandá Éfeso, jñò, xi kixi onguít'aà-la Cristo Jesús, 'an xi 'mì-na Pablo tishixat'aà-nò nga 'an tsibíxáya-na Jesucristo nga k'oas'ín kjòmejèn-la Nainá. ² Nainá xi Na'èn-ná, kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná kàtatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán ya jjiìn inima-nò.

Kós'ín síchikon-t'in-ná Nainá k'e nga Cristo titsajnaoá

³ Jeya kàtìjna Nainá, Na'èn-la Jesucristo xi otíxoma-ná nga kisìchikon-t'in-ná, kitsjaà-ná ngats'iì kjondaà xi ts'e inima-ná xi ngajmii nchrobá-ne koi kjoa-la nga Cristo titsajnaoá. ⁴ Nainá xó k'oá s'ín jaàjiìn-ná k'e nga tìkj'èe sindaà isò'nde nga Cristo titsajnaoá mé-ne nga nímé jé s'e-ná kò tsjeè kitsajnaá nguixkon jè. ⁵ Koi-né nga matsjakeè-ná nga k'oas'ín kiskoòsòn-la nga tisa-ne nga kiskoétjò-ná koni ixti jchan-la maá xi it'aà ts'e Jesucristo. Nainá k'oá s'ín kis'iìn koni s'ín kisaseèn-la ta koi kjoa-la nga k'oas'ín kjòmejèn-la. ⁶ Koi kjoa-la nga jeya bìjna Nainá nga tse kjondaà kitsjaà-ná nga kisìchikon-t'in-ná nga ya titsajnaoá ki'ndí-la xi 'ñó matsjakeè. ⁷⁻⁸ Jè jní-la Jesucristo tsibíhjíjtì-ná koa kisìjchàat'aà-ná jé-ná nga Cristo titsajnaoá, nga 'ñó tse kjondaà tjín-la Nainá nga tsjá-ná kjohítsjeèn kò kjoachjine xi tjín-la. ⁹ K'oá ma-ne nga tìkjoa tsakó-ná jè kjoatjí'ma-la koni s'ín kjòmejèn-la jè, tìkoií-ne kjohítsjeèn-la xi tijè-ne kiskoòsòn-la nga kítasòn. ¹⁰ Koni s'ín tjíndaà-la kjohítsjeèn jè, kijchò nachrjein nga kítasòn tsjeè. Nainá, jé sijnngoò yije nita mé xi tjín ngajmii kò it'aà nangui nga jè Cristo kotìxoma.

¹¹ Nainá jyeé kjòtseé jaàjiìn-najen nga Cristo titsajnao-jen. Kitjoé-najen kjotjò xi tsjá Nainá koni s'ín tjíndaà-la nga k'oas'ín bitasòn 'én-la koni s'ín ndaà sasén-la. ¹² K'oá s'ín kis'iìn nga ngajen kinikítsajna ítjòn-jen nga jeya tjíjna Nainá, ngajen xi xita judío 'mì-najen, ngajeén kòkjeiín ítjòn-najen it'aà ts'e Cristo.

¹³ Tìkjoá jñò nga ya titsajnao Cristo, k'e nga kina'ya 'én ndaà-la Nainá xi kjoa kixi, jè xi tsachrjekàjiìn-nò kjo'in nga kòkjeiín-nò it'aà ts'e Cristo, Nainá kitsjaà-nò Inima Tsjeè-la; yaá tsibít'aà chiba-la jjiìn inima-nò, koni s'ín jye kitsjaà tso'ba nga tsjá-nò. ¹⁴ Jè Inima Tsjeè-la Nainá, jè-né xi tjoé ítjòn-ná nga kixi kjoa nga tjoé yije-ná kjotjò xi Nainá tsjá-ná jè nachrjein k'e nga kongásòn nga sijnkítsajnandejí-ná xi naxandá-la maá mé-ne nga jeya kíjna-ne Nainá.

Kós'ín bítsi'ba Pablo it'aà ts'e jñà xita xi jye mokjeiín-la

¹⁵ Koi kjoa-la k'e nga ki'nchrè nga mokjeiín-nò it'aà ts'e Jesucristo xi otíxoma-ná, kò nga matsjacha ngats'iì xita-la Nainá; ¹⁶ mìkii síjchàajñaà nga nachrjein inchijòn tsjaà-la kjondaà Nainá xi it'aà tsajòn; k'e nga bítsi'ba-la, síjét'aà-la xi kjondaà tsajòn ¹⁷ mé-nè nga jè Na'èn-ná xi jeya tjíjna, jè xi Nainá tsò-la Jesucristo xi otíxoma-ná, jè kàtasíkíhichiya-nò kò kàtatsjá-nò kjoachjine xi ts'e inima-nò mé-ne nga isa ndaà jchaxkon-nò Nainá. ¹⁸ K'oá s'ín síjét'aà-la Nainá nga sijnhiseèn-la kjohítsjeèn-nò mé-nè nga jcha-nò mé xi chiña-la nga xó kinokjoa-nò. Tìkjoá jcha nga 'ñó ndaà tjín kò 'ñó jeya tjín kjotjò xi Nainá tsjá-la jñà xita naxandá-la. ¹⁹ Tìkjoá síjét'aà-la nga jchaxkon kó kji 'ñó tse nga 'ñó tjín-la Nainá nga koma kosìko-ná jñá xi mokjeiín-ná it'aà ts'e. Tìkoií-ne nga 'ñó xi 'ñó tse tjín-la Nainá ²⁰ xi kisìkjeén nga kisìkjaáya-la Cristo k'e nga

k'en, ikjoàn jeya kisikijnat'aà chrja kixi-la ján ngajmii ²¹ ñánda nga isa ta 'ño 'nga kisikijna ítjòn mì k'oaá-ne tsà jngoò xita ítjòn, xitaxá ítjòn, ngats'ii nga ñó xi tjín i ít'aà nangui kò xi tjín ijìn isén, ngats'ii xi tjín-la kjotixoma ngajmii; tíjna ítjòn-la ngats'ii xi tjín isò'nde jè, kò jè isò'nde xi sà nchrobá. ²² Nainá, jè kisìngatsja yije Cristo, ngats'ii kjotixoma xi tjín; tìkoaá jè kitsjaà yije-la Cristo nga jè koma xi sko-la naxandá-la. ²³ Naxandá-la tijè-ne yijo-la Cristo; kò jè tsjá yije-la nita mé xi chija-la. Tijè-ne Cristo xi síjngò yije, nita mé xi tjín isò'nde.

2

Kós'ín síjchàat'aà-ná jé-ná Nainá

¹ Jñò, nga sà kjòtseé, k'oaá ngaya-la koni tsà titsajna k'en-nò ít'aà ts'e Nainá nga jè kjoa-la jé-nò nga ch'o ki'nè. ² K'oaá s'ín tse tsitjaàyaà ndiyá jé-la xita isò'nde; jè kinikitasòn-là xita neji xi sko-la tjo ijìn isén nga jè síxájiìn inima-la jña xita xi mikii 'nchréñijon-la Nainá. ³ Tìkoaá ngats'iaá jña, k'e nga isa kjòtseé, k'oaá tìs'ín chinchàatsjaá jé koni s'ín kjòmejen-la yijo-ná kò kjohítsjeèn-ná. Tjín-ne nga ngàsòn tse kjo'in k'oi-ná tsà ndaà, koni jña xita xi kje'ei nga koi kjoa-la jé-ná. ⁴ Tanga Nainá, tseé kjohimatakòn tjín-la nga 'ño matsjakeè-ná. ⁵ Nainá kisikítsajnakon òjngò k'a-ná kò Cristo, nas'ín jye titsajnak'eén xi kjoa ts'e jé-ná. (Kò jñò, tà kjondaà-la Nainá-né nga bitjokajñò kjo'in.) ⁶ Nainá, kisikjaáyakjoò-ná kò Cristo, nga ya titsajnakoaá, kò tañaá kisikítsajnakjoò-ná ján ngajmii. ⁷ K'oaá s'ín kis'ii'n mé-nè nga kòkò-ne jña nchrjein xi sà nchrobá nga tse kjoatjòcha tjín-la kò tse kjondaà tjín-la ít'aà tsaján nga Cristo Jesús titsajnakoaá. ⁸ Tà kjondaà-la Nainá-né nga itjokajñò kjo'in nga kòkjeiìn-nò ít'aà ts'e Cristo. Mìtsà kjondaà tsajòn nchrobá-ne kjoa koi; ta kitsjaà kjotjò-nò Nainá. ⁹ Mìtsà koi kjoa-la nga xá ki'nè, mé-nè nga nijngò xita ndaà síkijna-ne yijo-la. ¹⁰ Nainá tsibíndaàya xitse òjngò k'a-ná, nga ya titsajnakoaá Cristo, mé-nè nga s'eén ngats'ii kjoa xi ndaà tjín, jña kjoa xi Nainá jyeé k'oa's'ín kiskoòsòn-la nga tisa kjòtseé nga kos'ín sikitasoán.

Kjoa'nchán xi tjín-ná nga Cristo titsajnakoaá

¹¹ Jñò xi mì ya tje-nò tje-la xita judío, k'oaá tsò-nò jña xita judío xi tjít'aà chiba yijo-la nga mìtsà xita-la Nainá 'mì-nò, koi kjoa-la nga mì tjít'aà chiba-nò kjoa ts'e circuncisión. Tanga jè kjoa jè, tà tsja xitaá bíndaàya-ne yijo-la. ¹² Tíkítsjeèn k'e nga sà kjòtseé jñò titsat'aaxìn-la Cristo; tìkoaá titsajnat'aaxìn-la naxandá Israel, mikii ya nokjoà-nò koni s'ín tsibíndaàjiìn-kò Nainá jña xita judío koni s'ín kitsjaà-la tso'ba Nainá. Isò'nde jè, nime xi chiña-là kò mikii yaxkon Nainá. ¹³ Tanga j'nde, nga ya titsajnakoo Cristo, Nainá jyeé kisichrañat'aà-nò jè kjoa-la jní xi tsibixteen Cristo, nas'ín kjìin tjat'aaxìn-là Nainá nga sà kjòtseé. ¹⁴ J'nde, jè Cristo xi tsjá-ná kjoa'nchán. Kisikjoóndaà-ná nga jngoò naxandá komà-ne jña xita judío kò xi mìtsà xita judío. Jè kisihixàña jè kjoa kondra xi jòya tjín nga sà ítjòn k'e nga kitsjaà kjotjò yijo-la nga k'en-t'aà krò. ¹⁵ Yaá kisikjehet'aà jè kjotixoma-la Moisés xi tjín-la jña xita judío; kjòjngò-ne ingajò naxandá; jngoò naxandá xitse komà-ne nga jè titsajnakoaá Cristo; k'oaá komà-ne nga tsijne 'nchán kjoa. ¹⁶ Cristo, k'e nga k'en-t'aà krò, yaá kisikjehet'aà kjoa kondra xi jòya tjín. Kisikjoóndaà-ne ingajò naxandá; jngoò naxandá komà-ne kò kitsjaà-la kjoa'nchán ít'aà ts'e Nainá.

¹⁷ Jñò xi kjìin titsajna-là Nainá nga sà ítjòn, tìkoaá ngajen xi titsajnat'aà chraña-lajen, j'ii Cristo nga j'ii kénójmí-ná 'én ndaà xi tsjá-ná kjoa'nchán. ¹⁸ Ndaà chí-la Cristo nga ingajò naxandá-ná jyeé tíj'nde-ná nga koma chíkoaá Nainá nga tijè-ne Inima Tsjeè-la tsjá-ná nga ñó nga ingajoá. ¹⁹ K'oaá ma-ne jñò xi mìtsà xita judío 'mì-nò, mìtsà tì xita xìn nangui-nò. Jñò, j'nde,

ngásòn ya tajngoò nokjoà-nò naxandá-là Nainá; xita xinguioo-nò ngats'iì xita naxandá-là Nainá. ²⁰ K'oaá ngaya-là koni tsà jngoò ni'ya tísindaà. Jñò, jè ngaya-là ndajo xi mochjeén-là chrjó ni'ya. Jñà xita xi tsibíxáya-là Cristo kò jñà xi kiichja ngajo-là Nainá, jñà-né tàts'en chrjó-là ni'ya. Kò jè Cristo jè ndajo chrjangui-là chrjó ni'ya. ²¹ Nga kò Cristo ngats'iì ndajo-là chrjó ni'ya, ndaà tísikjoò kò tímajeya ni'ya mé-nè nga ni'ya tsjeè-là Nainá koma-ne. ²² Tíkoáá jñò, nga Cristo títsajnakjoòkoo, Nainá tísíkítsajnakjoò-nò kò xita xinguioo xi kj'eíí, mé-ne nga jñò koma-nò ni'ya ñánda tíjna Nainá nga Iníma Tsjeè.

3

Xá-là Pablo it'aà ts'e xita xi mìtsà xita judío

¹ K'oaá ma-ne bìtsi'bà-là Nainá, 'an xi 'mì-na Pablo nga ndayá tíjnaa, koií ngatjì-là nga 'an benojmí-nò 'én ndaà-là Jesucristo, jñò xi mìtsà xita judío 'mì-nò. ² Nga jyeé-la tíjìin-nò nga kjondaà ts'e Nainá-né nga 'an kitsjaà-na xá xi kjondaà tsajòn, ³ koni s'ín kishiseèn-na Nainá nga tsakó-na jè kjoa xi tjí'ma-là skanda kjòtseé. Jyeé isa kiskii chiba-nò jñà 'én koi. ⁴ K'e nga tsà ndaà kíxkejñoò xojòn jè koni s'ín kiskii ítjòn-nò, yaá jchaa nga 'an ndaà tíjìin-na jè kjoa tjí'ma it'aà ts'e Cristo. ⁵ Nga isa kjòtseé, nijngoò xita tíjìin-là jè kjoa tjí'ma; tanga i'ndeí jè Iníma Tsjeè-là Nainá kishiseèn-là jñà xita xi xó jaàjìin-ne Nainá, jñà xita xi tsibíxáya-là Cristo kò xi kiichja ngajo-là. ⁶ Jè kjoa tjí'ma, jè-né nga jñà xi mìtsà xita judío, k'e nga mokjeiín-là 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo, ngásòn tjoé-là kjotjò-là Nainá nga ngásòn ixti-là ma koni jñà xita judío; jngoò naxandá koma yije kóhotjín; kò jñà xi mìtsà xita judío ngásòn tjoé-là kjondaà koni s'ín kitsjaà-là tso'ba Nainá jñà xita judío.

⁷ Ta kjondaà-là Nainá-né nga 'an kitjoé-na xá jè. Jè kitsjaà kjotjò-na nga chi'nda-là ma k'e nga kitsjaà-na nga'ño-là mé-ne nga 'an kènojmiá 'én ndaà-là Cristo. ⁸ 'An, nas'ín isa 'ño nangui tíjna-là ngats'iì xita-là Nainá, tanga Nainá kitsjaà-na kjondaà jè, nga 'an chjàyajìin-là 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo jñà xi mìtsà xita judío, mé-nè nga skoe-ne kó kji 'ño tse kjondaà tsjá Cristo skanda mikii bijchótjìngui-là kjohítsjeèn-ná. ⁹ Jè xá xi 'an kjòngatsja nga 'an sishiseèn-là jñà xita mé-ne nga skoe-ne kó s'ín tjín kjoa xi tjí'ma. Nainá xi tsibíndaà isò'nde, jè tíjna'ma-là kjoa jè skanda tisa tàts'en-là kjoa. ¹⁰ Koií k'oaas'ín komà-ne mé-ne skoe-ne i'ndeí ngats'iì iníma ch'o kò iníma xi ndaà xi tjín-là nga'ño ijìin isén nga kjìn skoya kjoachjìne tjín-là Nainá. Yaá skoe kjoa koi it'aà ts'e naxandá-là Cristo. ¹¹ Nga tisa tàts'en-là kjoa, Nainá k'oaá s'ín tíjindaà-là nga it'aà ts'e Cristo kítasòn yije kjoa koi. ¹² I'ndeí, nga Cristo títsajna kooá, jyeé 'ño takoán. Komaá chikooá Nainá ñánda tíjna nga mì tì kii xkón-oná nga jyeé mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo. ¹³ K'oaá s'ín sùjé-nò nga kì nìkjajen-là takòn jè kjo'in xi tìsikjaán nga 'an benojmí-nò 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Isaá ndaà kàtatsja-là iníma-nò nga kjondaà tsajòn-nò.

Kó tsò Pablo nga bítsi'batjì naxandá-là Cristo xi títsajna Éfeso

¹⁴ Koií kjoa-là nga ósijna xkó'nchit'aà-là nga bìtsi'bà-là Nainá xi Na'èn-ná. ¹⁵ Nga it'aà ts'eé Nainá nchrobá-ne nga tjín na'èn kò tjín ixti nga jngoò ijngoò ni'ya xita xi tjín ngajmù kò xi tjín isò'nde. ¹⁶ Nainá, nga tse nga'ño tjín-la, k'oaá s'ín bìtsi'bà-là nga kàtatsja-nò nga'ño-là xi ts'e iníma-nò nga jè Iníma Tsjeè-là Nainá kàtasíxajìin iníma-nò. ¹⁷ Jè Cristo, ndaà kàtìjnajìin iníma-nò, nga mokjeiín-nò it'aà ts'e; 'ño ndaà kàtas'e-nò kjoatjòcha-là Nainá koni jngoò yá xi nanga fì imà-là, kò koni jngoò ni'ya xi nanga tjíhijìin chrjó-là. ¹⁸ K'oaá s'ín koma-ne nga jñò kò ngats'iì xita-là Nainá, jchaxkoòn koa kochiya-nò nga 'ño tse kjoatjòcha xi tjín-là Cristo, 'ño tiyà, 'ño ndojò, 'ño nanga kò 'ño 'nga.

19 Nguì ndaà jchaa jè kjoatjòcha xi tjín-la Cristo xi isa 'ño otonè-la ngats'ii kjohítsjeèn-ná skanda mìkiì machiya-ná, mé-ne nga nímé chijat'aà-nò koni jè Nainá, nímé chijat'aà-la.

20 Nainá, 'ño tse nga'ño tjín-la, tsà k'e nga mé xi nijé-laá, skanda isaá 'ño síkatonè-la koni s'ín nijé-laá kò nga koni s'ín nìkítsjeèn. K'oaá s'ín tsjá yije-ná nga kò nga'ño-la xi síxájiìn inima-ná. 21 Jeya kàtìjna Nainá ya jjiìn naxandá-la kò it'aà ts'e Cristo nita mé nachrjein-ne, nita mé nó-ne. K'oaá s'ín kàtama.

4

Tìtsajtiòn nga kò Inima Tsjeè-la Nainá

1 Koií kjoa-la nga k'oaá s'ín bìtsi'bà-nò nga ndaà tijchá yijo-nò koni s'ín ok'in-la kjoa xi xó kinokjoà-nò. 'An, ndayá tìjnaa'ya jè ngatji-la nga Nainá tìsìxá-la. 2 Jñò, kì 'nga ikon 'nè; indaàkjoa t'een, kàtas'e-nò kjoatsejta; ngàsòn kàtachíkjoa-nò mé kjoa xi tjín-nò nga matsjacha xinguiò. 3 Tìné-la yijo-nò nga tìtsajnajtiòn-kòo xinguiò koni s'ín jye tsibìtsajnajtín-nò jè Inima Tsjeè-la Nainá, mé-ne nga 'nchán kìtsajna-nò. 4 Nga tà jngoò ma naxandá-la Nainá; kò tà jngoò ma Inima Tsjeè-la Nainá; tìkò tà jngoò kjoa chiñá-lá nga Nainá xó kiìchja-ná; 5 kò tà jngoò ma Na'èn-ná Jesucristo xi otìxoma-ná; tà jngoò kjoa tjín koni s'ín mokjeiìn-ná it'aà ts'e Cristo; tìkò tà jngoò kjoa tjín nga ma bautizar xita. 6 Ta jngoò ma Nainá nga ngats'iaá Na'èn-ná ma, jè xi otìxoma-ná nga ngats'iaá, jè xi síxájiìn inima-ná nga ngats'iaá, kò jè xi tìjnako-ná nga ngats'iaá.

7 Tanga kitjoé-ná kjotjò koni s'ín sasén-la Cristo mé xá-la Nainá xi s'een nga jngoò jngoá. 8 Koií kò s'ín tíchja-ne Xojon-la Nainá nga tsò: K'e nga jye kisikijne nga tífmijìn-ne ngajmì, kiìkò preso jña xita xi kitsobà'ño, kò kitsjaà-la kjotjò jña xita.

9 ¿Kó tsòya-ne jè xi tsò: “Tífmijìn-ne ngajmì”? Tsòyaá-ne nga [jè Cristo] ítjòn itjojen skanda ñánda 'ño nanga jjiìn nangui. 10 Jè xi itjojen-t'aà skanda it'aà nangui, tije-ne xi tsijìn ijngoò k'a-ne ñánda nga isa 'ño 'nga tsibìjna koni ngats'ii xi 'nga tìtsajna mé-ne nga jè s'ijngoò yije-ne nita mé xi tjín isò'nde. 11 Tìkò tije-ne xi kitsjaà-la xá xita-la mé xá xi s'iiìn nga jngoò ijngoò. Tjín xi tsibíxáya-la Jesucristo nga s'ika'bìsòn 'én ndaà-la; tjín xi jña kichja ngajo-la; tjín xi 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo bénojmiya; tjín xi síkinda naxandá-la Nainá; tìkò tjín xi okóya 'én-la Nainá. 12 K'oaá s'ín kitsjaà-la xá xita-la nga jngoò ijngoò mé-nè nga kàtatsjá-la kjohítsjeèn xita naxandá-la nga koma s'ixá-la Nainá, nga isa tse nga'ño s'e-la naxandá-la Cristo. 13 K'oaá s'ín koma-ne nga jngoò kjohítsjeèn s'e-ná ngats'iaá koni s'ín mokjeiìn-ná it'aà ts'e Nainá kò koni s'ín yaxkoaán Ki'ndí-la mé-ne nga nguì xita kixi komaá. Nguì k'oaá s'ín kongàsòn-kjoaá kóhotjián koni jè Cristo nga nímé chijat'aà-la. 14 Mì tì k'oaá s'ín s'en-ná koni s'ín ndí ixti nga nìton mokjeiìn-la yá xita xi konachan-la; nga fijen fikjako koni tsà tjo tísiskako; nga fitjinguì-la kjohítsjeèn-la xita maña xi 'én ndiso okóya nga kjeiì ndiyá tìmaya. 15 Tà saá 'én kixi-la Nainá kìnókjoá nga matsjachaá xinguiá mé-nè nga kò s'ín isa ndaà skàsòn kjohítsjeèn-ná koni s'ín tjín kjohítsjeèn-la Cristo nga jè tjina xi sko-la naxandá-la Nainá. 16 Nga jè naxandá-la Nainá, k'oaá kji koni jngoò yijo-la xita. Jè Cristo tjina xi sko-la; kò jè tsjá-la nga jngoò ijngoò xá xi oko-la; ikjoàn síjngoò koni s'ín tjín yijo-ná nga títéya naxá-la nindaà-ná; nga jngoò ijngoò skaya, katjín katjín xá-la. K'e nga ndaà síxá yije yijo-ná maje-né koa ma'nga-né. K'oaá tìs'ín tjín jè naxandá-la Cristo nga koje-né koa kò'nga-né k'e nga jngoò ijngoò xita-la ndaà s'ixá nga matsjakeè xikjín.

Kós'ín sijchá yijo-ná k'e nga jè Nainá síxítseyá iníma-ná kọ kjohítsjeèn-ná

¹⁷ It'aà ts'e kjoťixoma xi tsjá-na Cristo, k'oaá xan-nò kọ bít'in-nò nga mì tì k'oas'ín s'en-nò koni s'ín xítá xi kj'eíí xi mìkìì beèxkon Nainá, nga tákó tǐmako kjohítsjeèn-la xi nímée chjí-la. ¹⁸ Tà tǐjǐñò kjohítsjeèn-la. Tsǐn-la kjoabínachon xi it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne; mìkìì beè kó s'ín síjchá yijo-la nga jè iníma-la tájaàjìlìn tǐjín; mìkìì tsjá'nde nga fahas'en-jìlìn kjohítsjeèn xi ndaà tsò. ¹⁹ Mì tì kùì beè-ne xi kjosobà 'mì, jyeé kòxox'ín. Tà kjoa chijngui 'ńó sí's'in-la; kǐt'aà nàchrjein ótsji ngats'ìì kjoa ch'o xi tǐjín isò'nde. ²⁰ Tanga jñò, mì k'oaá tǐjín kjoa xi kis'enojmí-nò it'aà ts'e Cristo. ²¹ Nga jye ndaà kina'yà-là 'én-la kọ ndaà kichítá'yà kó s'ín tǐjín xi nguì kjoa kixi it'aà ts'e Jesús. ²² K'oaá s'ín kis'enojmí-nò nga chjaàxiòn kjoa jchínga xi tǐjín-nò nga sà kjòtseé koni s'ín kinìjchá yijo-nò; i'ndeì jyeé mì tì mé chjí-la kjoa koi koií kjoa-la nga jñà kjoa ch'o xi kisaseèn-la yijo-nò kiskoònachan-nò. ²³ Tǐj'nde-là Nainá nga jè kàtasíxítseyá iníma-nò kọ kjohítsjeèn-nò. ²⁴ Chjóé ìjngòò k'a xi kjoa xítse xi k'oas'ín kisindaà koni kǐjì isén-la Nainá mé-ne nga kixi kọ tsjeé sijchá yijo-nò koni s'ín tǐjín xi nguì kjoakixi.

²⁵ K'oaá ma-ne i'ndeì, kì tì 'én ndiso nokjoà-nò. 'Én kixi tǐnókjoakọo xinguiọo nga jngòò ìjngòò nga tà ngásòn xítá xinguiáá ma kóhótǐjían.

²⁶ Tsà k'e nga majti-nò, kì jé binchaàtsjiod; kì nǐjti-là yijo-nò kóni nga 'ba nàchrjein skanda k'e nga okatǐ ts'oi. ²⁷ Kì kùì bìl'nde-là xítá neíí nga jè konachan-nò.

²⁸ Jè xi chijé s'ín nga sà ítjòn, kì tì chijé s'ín-ne i'ndeì; tikoáá-ne k'oas'ín kàtasíkjeén tsja nga kixi kàtasíxá mé-nè nga sakò-la tòn xi tsjá itsé-la xítá ìma xi nímé tǐjín-la.

²⁹ Nijngòò 'én xi ch'o tsò nokjoà; jñà 'én tǐnókjoakọo xinguiọo xi ndaà tsò xi kochjeén-la xinguiọo nga isa kixi kítsajna mé-nè nga kochikon-t'in-ne jñà xítá xi kǐj' nchré-nò. ³⁰ Kì nìba-là jè Iníma Tsjeè-la Nainá, jè xi tsibít'aà chibá-ná mé-ne nga kàta'ya-ná nga xítá-la Nainá 'mì-ná skanda jè nàchrjein k'e nga síl kítsajnandeìí-ná Nainá xi kjoa ts'e jé.

³¹ Chjaàxiòn yije jìlìn iníma-nò jñà kjoa xi ch'o tǐjín xi kondra ts'e xítá xi kj'eíí koni kjoa bínguitakòn, kjoajti, kjoa xi makjan-nò, kjoa nga chítikọo xinguiọo, kọ nga nokjoàjno-là xinguiọo, kọ ngats'ìì kjoats'en. ³² Ndaà chibàkọo xinguiọo; kàtas'e-nò kjohimatakòn; tǐjchàat'aà-là jé-la xinguiọo koni s'ín kisìko-nò Nainá it'aà ts'e Cristo nga kisìjchàat'aà-nò jé-nò.

5

Kó s'ín sijchá yijo-ná nga ixti-la Nainá 'mì-ná

¹ K'oaá ma-ne nga k'oas'ín tǐjchá yijo-nò koni s'ín Nainá nga koi kjoa-la nga ixti-la Nainá 'mì-ná nga 'ńó matsjakeè-ná. ² K'oaá tǐs'ín tǐjòcha chaà xinguiọo koni Cristo tǐjòkèè kǐjtseè-ná nga jè kitsjaà ngajo-ná yijo-la nga k'en, jngòò kjoťjò xi ndaà kjòtsjakeè Nainá.

³ Jè xi kjoa chijngui, ngats'ìì kjoa ch'o xi 'ńó tǐjé tǐjín kọ kjoa nga maxítakòn-chaà xinguiọo mì tì k'oaá tǐjín kjoa xi koxkǐ-ne it'aà tsajòn. Nga jñò, xítá tsjeè-la Nainá 'mì-nò. ⁴ Kì 'én tsa'a nokjoà, kọ 'én nchíkón, kọ 'én xi ch'o tsò nga bíjndòkèè xítá. Jñà kjoa koi, tikoáá mìkìì ok'ìn-la nga kós'ín kǐnókjoaa. Tà saà kjondaà tǐjì-là Nainá. ⁵ Jye tǐjìlìn-nò nga mìkìì koma kjoahas'en ñánda tíhotixoma Cristo kọ Nainá, ngats'ìì xítá xi kjoa chijngui s'ín, xi kjoa xi 'ńó tǐjé s'ín kọ nga maxítakòn-keè xíkǐjín. Jñà xítá xi k'oas'ín s'ín, ta jñà kjoa koi beèxkón nga nei-la ma. ⁶ Kì yá xítá xi konachan-nò xi taxkǐ 'én bénojmí-nò xi nímé chjí-la it'aà ts'e jé koi. Ta jè ngatǐjì-la nga kjo'in tsjá-la Nainá jñà xítá xi mìkìì 'nchréñijon-la. ⁷ Kì yá tsjahijtakọo xítá koi.

⁸ Jñò, nga sa kjòtseé, jè kjohítsjeèn-nò tjiñò-la, tanga i'ndeji, jyeé iseèn titsajnaà nga Na'èn-ná Jesucristo titsajnakoo. K'oaá s'ín tjichá yijo-nò koni s'ín ok'in-la jñà xita xi ya titsajna ñánda iseèn choòn. ⁹ K'e nga kjoa iseèn tjiin inima-ná ndaà s'eén, ya kitjáyaá ndiyá kixi, koa ngui 'én kixi kinókjoaá. ¹⁰ Tinchátsjioò mé kjondaà xi sasén-la Na'èn-ná. ¹¹ Kì ya chingajñò kjoa xi nimé chji-la koni s'ín xita xi tjiñò kjohítsjeèn-la. Jñò, ta saà takó nga kàta'ya-la nga mìkii ndaà tjin kjoa xi s'ín. ¹² Skanda masobà-ná nga nokjoá jñà kjoa'ma xi ch'o tjin xi s'ín jñà xita. ¹³ Nita mé kjoa-ne xi sijna ñánda iseèn choòn, nitóon beè xita mé kjoa-ne, a ndaà tjin, a xi mìkii ndaà tjin. Nga jè kjoa iseèn okó yije xi ndaà tjin ko xi mìkii ndaà tjin. ¹⁴ Koií kotsò-ne 'én xi tsò:

Ngaji xi titsajnafì, tikjaá-la yijo-lè.

Tisítjen-jiiin-la mik'en;

jè Cristo sùhiseèn-lè.

¹⁵ Ndaà tikindaa koni s'ín titsanjichá yijo-nò; k'oaá s'ín titsajna koni xita xi tjin-la kjoachjine; kì k'oaá 'nè koni s'ín xi tsjin-la kjohítsjeèn. ¹⁶ Ndaà tikjeén nachrjein mé xi s'een; nga nachrjein i'ndeji, 'ño tjin kjoa ch'o. ¹⁷ Kì ch'o onguikoo kjohítsjeèn-nò; ndaà kàtachiya-nò mé xi mejèn-la Nainá. ¹⁸ Kì xán 'yò, jè xán síkits'ón-ná, tà saá jè Inima Tsjeè-la Nainá ndaà kàtas'en-jiiin inima-nò nga kàtakó-nò ndiyá kixi. ¹⁹ Chikoo xinguiio 'én-la Nainá. Tijndá-la sò xi 'mì salmo, himno koa tijndá jiiin inima-nò jè xi okóya-nò Inima Tsjeè-la Nainá. Jeya tikijna Nainá nga ko inima-nò. ²⁰ It'aà ts'e 'ín-la Na'èn-ná Jesucristo, nachrjein nchijòn tji-la kjondaà Nainá xi Na'èn-ná ngats'ii xi tsjá-nò.

Kjoa xi tjinè-la nga siikitasòn jñà xita x'in ko jñà íchjín

²¹ Nangui titsajna-là xinguiio koni s'ín yaxkón Cristo.

²² Jñò, íchjín xi x'in tjin-nò, nangui titsajna-là x'in-nò koni s'ín nangui bitsajna-là Cristo. ²³ Nga jè x'in, jè xi sko tjna-la chjoón, koni Cristo, jè xi sko-la naxandá-la. Ko jè Cristo xi ochrjekajiiin kjo'in naxandá-la nga tijè-ne yijo-la. ²⁴ Koni jè naxandá-la Cristo nangui tjna-la, k'oaá tis'ín jñà íchjín, nangui kàtjna-la x'in-la nita mé kjoa-ne.

²⁵ Jñò xi x'in mì-nò, titsjacha íchjín-nò, koni jè Cristo matsjakeè naxandá-la nga jè kitsjaàtji yijo-la nga k'en. ²⁶ Koií kos'ín kis'iin-ne nga tsjeè siikijna naxandá-la nga nguixkon Nainá. Jè jaàxìn jé-la nga ko 'én ndaà-la koni s'ín xita nga onijno yijo-la, ²⁷ mé-nè nga tijè kokò-ne nga tsjeè kji ko tijè skoétjò-ne nga ts'e koma, jngoò naxandá xi jeya tjna, xi mì ch'oo kji, mì tjiyó kji, mì tjé kji, jngoò k'a tsjeè kji, ko nimé jé tjin-la. ²⁸ Tikoaá jè x'in kàtamatsjakeè chjoón-la koni s'ín matsjakeè xi ti yijo ts'e-ne; nga jè xi matsjakeè chjoón-la, tijè-ne yijo-la tímatsjakeè. ²⁹ Nijngoò xita xi tijè beètoòn-ne yijo-la; ta saá tsjá-la nga'ño nga síkinda yijo-la koni s'ín jè Cristo nga síkinda naxandá-la. ³⁰ Nga jè naxandá-la tijè-ne yijo-la; ko jñá, tikoaá yaá nokjoat'aà-ná yijo-la. ³¹ Koií kjoa-la nga k'oas'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: “Jè x'in xi bixan siikijna na'èn-la ko nea-la nga kijnako chjoón-la. Ingajò, tà jngoò xita koma.” ³² Jñà 'én koi, jngoò kjoa xi 'ño 'in tjin skanda mìkii fíya-ná. Tanga 'an, jè tsikaxkia Cristo ko naxandá-la. ³³ K'oaá xan-nò ngats'ioò nga jngoò ijngoò, titsjacha íchjín-nò koni s'ín matsjacha yijo-nò; ko jè chjoón kàteèxkón x'in-la.

6

Kjoa xi tjinè-la nga siikitasòn jñà ixti ko xita jchínga

¹ Jñò xi ixti 'mì-nò, tiná'yañijon-là xita jchínga-nò nga Cristo titsajnakoo. Koií kjoa xi kixi tjin. ²⁻³ Nga tsò jè Xojon-la Nainá: “Jchaxkoín na'èn-lè ko nea-lè,

mé-nè nga ndaà k_jina-ne koa tseé koma-lè i isò'nde.” Ngats'iì kjotíxoma xi kitsjaà Nainá, jè jèe xi tsjá ítjòn jngoò-la kjondaà jñà xita xi síkitasòn.

⁴ Jñò xi na'èn 'mì-nò, ki ixti-nò nìjti-là; k'oaá s'ín tijchá nga ndaà tikixioo koa ndaà takóya-là koni s'ín mejèn-la Na'èn-ná.

Kjoa xi tjínè-la nga siikitasòn xi chi'nda 'mì

⁵ Jñò xi chi'nda maà, ndaà tikitasòn-là xi nei-nò ma i it'aà nangui; ndaà jchaxkón nga tíjngoò takòn koni tsà xá ts'e Cristo titsa'nè. ⁶ Ndaà tixá-là nei-nò; mì tà k'e ndaà nìxá k'e nga tímakinda nga tà jè nei-nò ndaà kitsajnakoo; k'oaá s'ín t'een koni tsà chi'nda-la Cristo maà nga nguì koó inima-nò tixá koni s'ín mejèn-la Nainá. ⁷ K'oaá s'ín tixá nga nguì ko kjotsja-nò koni tsà xá-la Na'èn-ná titsa'nè ko mìtsà ts'e xi taxki xita. ⁸ Ndaà 'yaà nga jngoò ijngoò xita, Nainá, k'oaá s'ín tsjá-la chjí-la koni tjín xá xi s'ín, nas'ín xita chi'nda ko xi mìtsà xita chi'nda.

⁹ Jñò xi nei-la xá 'mì-nò, k'oaá tis'ín tjò t'een chi'nda-nò. Kì taxki chítikoo chi'nda-nò nga mejèn-nò kjo'in bìnè-là. Ndaà tíjìn-nò nga jè Nei-la xita chi'nda-nò ko jè Nei-nò, tijé-ne xi tjina ján ngajmì. Nga jè, mìkiì faájìn xita; tà ngàsòn fiko.

Kjoa xi tsjá-la nga'ño inima-ná

¹⁰ Jñò 'ndseé, jñà kjoa koi xi fehet'aà-ne; k'oaá xán-nò: Tinchátsjioò nga'ño ts'e inima-nò it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo; 'ño titsajnakoo ngats'iì nga'ño xi 'ño tse tjín-la Cristo. ¹¹ Tisikoo yijo-nò, chjoé yije nga'ño xi tsjá-nò Nainá mé-nè nga tájaà titsajna-nò nga mì jè xita neí skónachan-nò. K'oaá ngaya-la koni jñà soldado nga 'ya yije kicha-la k'e nga fi kjojchán. ¹² Nga mìtsà jñà xita isò'nde titsabixkán-koaá. Jñà kondra-ná xi xitaxá ítjòn tjín-la jjiin iseèn, jñà xi mìkiì tsejèn, ngats'iì xi tjín-la kjotíxoma ts'e xita neí, koa xi sko-la titsajna nga jñà otíxoma isò'nde jñò, ngats'iì nga'ño-la xita neí xi tjíma jjiin isén nga tíjtsa isò'nde.

¹³ Koií koxan-nò, chjoé yije nga'ño xi tsjá-nò Nainá mé-nè nga 'ño kitsajna-nò jè nachrjein k'e nga mejèn-la skónachan-nò xita neí. K'e nga jye sikijneè, tákó k'oaá s'ín kixi kincha-là nita mé kjoa-ne. ¹⁴ K'oaá s'ín 'ño kixi titsajnandaà; nguì 'én kixi tinókjoaa mé-ne nga kitsajnandaà kjoa ts'e xita neí koni s'ín jñà soldado nga 'ño bíkjá xincho-la [mé-ne nga mì siji-la nikje-la k'e fi kjojchán]. Ko nguì kixi titsajnaá nga nguixkon Nainá mé-ne nga ndaà kójtsa inima-nò koni jngoò soldado xi ndaà kijtsa inima-la jè chrjoa xi 'mì coraza. ¹⁵ Kjit'aà nachrjein titsajnandaà nga sika'bió 'én ndaà-la Nainá mé-ne nga kàtas'e-la kjoa'nchán jñà xita. K'e nga kos'ín s'een, 'ño kitsajnaà koni jngoò soldado nga tjín-la nga'ño xoxté-la nga ma fi. ¹⁶ K'e nga ndaà mokjeiin-nò it'aà ts'e Nainá, jè kosiko-nò xi kjoa ts'e xita neí k'e nga jè bí'tin-nò nga binchaàtsjioò jé; k'oaá ngaya-la koni s'ín jngoò soldado nga kjoé escudo-la, jè xi síkits'o ni'ín flecha xi títi-la xita neí. ¹⁷ Jè kjoa nga bitjokajñoò kjo'in, jè ngaya-la jè tsí'nguién kicha xi osiko sko soldado. Koa jñà 'én ndaà-la Nainá jè ngaya-la kicha ndojò xi tsjá Inima Tsjeè-la Nainá. ¹⁸ Kì bìkjoàn-là nga bìtsi'bà-là Nainá; tijét'aà kjit'aà-là koni s'ín bénojmiya-nò Inima Tsjeè-la Nainá. Kjit'aà nachrjein titsajnandaà; kì nihindaà-jèn nga bìtsi'batjiò ngats'iì xita naxandá-la Nainá. ¹⁹ Tikoá titsi'batji-ná it'aà ts'an mé-nè nga Nainá tsjá-na 'én xi kichjà, koa mé-ne nga mìkiì tsakjoòn-na k'e nga kènojmi-la xita jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi ochrjekajjìn-ná kjo'in mé-ne nga koma skoe-ne jè kjoa'ma xi tjina-la Nainá skanda kjotseé. ²⁰ Nainá kisikasén-na nga 'an kichjà ngajo-la it'aà ts'e 'én ndaà-la; koií kjoa-la

nga ndayá tijn̄aa'ya; s̄ijét'aà-nò nga titsi'batjì-ná mé-ne nga mì tsakjoòn-na nga kèn̄ojmiá 'én ndaà-la.

'Én xi fehet'aà-ne

²¹ Tisìkasén-nò jè 'ndsé Tíquico jè xi matsjachaá, t̄ikoā ndaà síxá-la Nainá. Jè okitso yije-nò xi it'aà ts'an, kó s'ín tijn̄aa, kò mé xi t̄is'iaàn. ²² Koií xá tisìkasén-nò nga keèn̄ojmí-nò xi it'aà tsajen kós'ín titsajna-jen kò mé-ne nga kàtatsjá-nò nga ñó ts'e in̄ima-nò.

²³ Jè Nainá xi Nà'èn-ná kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná kàtasíkijna 'nchán ijìl̄n in̄ima-nò ngats'ioò xi xinguiáá chibá; kàtatsjá-nò kjondaà nga tjòcha t'een xinguiqo, nga mokjeiín-nò it'aà ts'e Nainá. ²⁴ Jè kjondaà-la Jesucristo xi otíxoma-ná kàt̄ijnakò ngats'ì x̄it̄a xi mìkìl̄ síkjahat̄j̄ya-la kjoh̄ítsjeèn-la nga kjit'aà n̄achrjein ndaà matsjakeè Nà'èn-ná Jesucristo. K'oas'ín kàtama.

Xojon carta-la San Pablo xi kiski-la xita naxandá-la Cristo xi títsajna Filipos

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà jñà xita naxandá-la Cristo xi títsajna Filipos

¹ Ngats'ioò xi títsajnaà ján naxandá Filipos xi xita-la Nainá maà nga Cristo Jesús títsajnakoo, tikoà jñò xi nìkitasòn xá nga nìkindaa naxandá-la Nainá kò jñò xi nìchját'aà, 'an xi 'mì-na Pablo kò Timoteo títsanìhixot'aà-nòjen nga ch'inda-la Jesucristo 'mì-najen. ² Nainá xi Na'èn-ná, kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná kàtatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán ya ijìn inima-nò.

Kó tsò Pablo nga chjat'aà-la Nainá it'aà ts'e xita Filipos

³ Jè Nainá xi 'an bexkoán, tsjaà-la kjondaà nga indiaà indiaà bítsjeèn-na it'aà tsajòn. ⁴ K'e nga indiaà indiaà chjat'aà-la Nainá, 'ñó ndaà matsja-na nga ngats'ioò chjätjì-nò, ⁵ koií kjoa-la nga jñò títsanìchjät'aà-ná nga ma chjàya 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo tjen-ne jè nachrjein k'e nga kòkjeín-nò skanda nachrjein i'ndeí. ⁶ 'An, k'oaá s'ín makixi-na nga jè Nainá, koni s'ín tsíbít's'ia'ko-nò nga tík'jatjìya-la inima-nò kò kjohítsjeèn-nò, skanda k'ée síjngòò-ne kjoa koi jè nachrjein k'e nga kjoíí ijngòò k'a Na'èn-ná Jesucristo. ⁷ Ndaà tjín nga k'oas'ín sík'itsjeèn-nò ngats'ioò jñò xi 'ñó matsjake-nò nga ngàsòn kitjoé-nò kjondaà-la Nainá koni 'an; nga jñò títsanìchjät'aà-ná nga ma benojmí-la jñà xita jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo nas'ín ndayá tijnàa iya, kò nas'ín xin tijnàa nga ós'ikoaa jè 'én kò okoò-la xita nga 'én kixi-né. ⁸ Tíbeè Nainá nga kixií kjoa nga ngats'ioò, 'ñó matsjake-nò koni s'ín tjín jè kjoatjòcha xi 'ñó tse tjín-la Jesucristo. ⁹ K'e nga bítsi'batjì-nò, k'oaá s'ín síjét'aà-la Nainá nga jè kjoatjòcha xi tjín-nò, isa ndaà títsjacha xinguiòò, isa ndaà kjohítsjeèn kàtas'e-nò kò isa ndaà kàtamachiya-nò ngats'ii kjoa xi kixi tjín, ¹⁰ mé-ne koma chjaàijìn-nò kjoa xi nguì ndaà tjín. K'oaá s'ín koma-ne nga tsjeè síjchá yijo-nò kò nímé jé sakòt'aà-nò jè nachrjein k'e nga kjoíí ijngòò k'a Cristo. ¹¹ Nga kàta'ya-la nga jñò, nguì kixií tjín kjoa xi 'nè nga kò nga'ñó xi tjín-la Jesucristo mé-ne jè Nainá jeya kójna-ne kò 'nga kójna.

Kó komà nga isa kjìn xita kòkjeín-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo

¹² Ndí 'ndsé, mejèn-na nga ndaà kàtasijìn-nò nga k'oaá s'ín tímochjeén ngats'ii kjoa xi tímat'ian nga isa kjìn xita mokjeiín-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ¹³ Nga ngats'ii soldado xi síkinda ni'ya osen kò ngats'ii xita xi i'nga, tjíjìn-la nga koií kjoa-la 'én-la Cristo nga ndayá tijnàa. ¹⁴ Jñà xita xinguiáá xi 'ndsé chibá, nga nchibeè nga ndayá tijnàa'ya, kjìn ma-ne xi ma'ñó ikon, mì tí kii tsakjón-ne it'aà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo nga chjayajìn-la xita.

¹⁵ Kixií kjoa, tjín i'nga xita xi 'én-la Cristo chjaya ta koií kjoa-la nga machinikeè-na nga jè xi mejèn-la nga isa kjìn xita kjit'aà-la. Tanga tikoaa tjín i'nga xi ndaà tjín inima-la nga benojmí kixi jè 'én-la Cristo. ¹⁶ Jñà xita xi ndaà tjín inima-la, k'oaá s'ín benojmí nga matsjakeè-na, nga jyeé ndaà tíjìn-la nga Nainá jí kisi'kójna-na ndayá mé-ne nga 'an kichjätjì 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ¹⁷ Tanga jñà xita xi i'nga, nga chjaya it'aà ts'e Cristo, mìtsà kò inima-la benojmí. Ta jè xi mejèn-la nga kjìn xita kjit'aà-la. K'oaá s'ín mejèn-la nga isa tse kjo'in síkjiaán nga jye ndayá tijnàa'ya. ¹⁸ Mìtsà mé-ne, tsà ndaá tjín inima-la nga okóya 'én ndaà-la Nainá, kò tsà majìn; mì 'aán oko-na. Ta jè xi mejèn-na nga kàtachjaya 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. K'oaá ma-ne nga tsja ma-na.

Mé xi 'ñó mejèn-la Pablo

Nga tífi nàchrjein kotsjaá-ìsa-na, ¹⁹ koií kjoa-la nga ngats'ìi kjoa xi tíma, jyeé tíjìn-na nga kījchò nàchrjein nga kítkòkàjñàà kjo'in koi-né nga jñò bìtsi'batjì-ná kò nga tsjá-ná nga'ñó Inìma Tsjeè-la Cristo. ²⁰ Ta jè xi 'ñó mejèn-na kò tíkoña kjoa nga mì kosobà-na nga ch'o síkìjna Cristo. Jè xi mejèn-na nga mì kì tsakjoòn-la xita nga ma kichjà-la mé-ne 'an, tsà tijnakoan, kò nas'in kiyá, jè Cristo jeya kíjna it'aà ts'an. ²¹ 'An, nga tijnakoan, jè-né nga jeya kíjna Cristo. Kò tsà 'an kiyá, isaá-la ndaà s'e. ²² Tanga tsà takó kótijnakoan i isò'nde, tsà koií nàchrjein-la s'jìn-isa xá-la Nainá. K'oaá ma-ne, mìkìi be mé xi isa ndaà tjin. ²³ Ingajò kjoa koi 'ñó 'in ma-na; jòya tjin kjohítsjeèn-na; mejèn-na nga kàtiyàà mé-ne nga ya kótijnakoaa Cristo; nga isaá-la 'ñó ndaà s'e. ²⁴ Tanga xi kjondaà tsajòn, isa 'ñó mochjeén nga kótijnakon isa. ²⁵ K'oaá s'in beè-la takoàn nga kótijnakon isa, nga k'oaá s'in tijnogò takoàn nga mochjeén-nò it'aà ts'an. Kótijnajìn-nò mé-ne koma siichjât'aà-nò nga isa tsja koma-nò koni s'in mokjeiín-nò kò nga isa ndaà kòkjeiín-isa-nò. ²⁶ Mé-ne k'e nga kījchokon ijnogò k'a-nò, isaá tsja koma-nò nga isa 'nga síkìjna Cristo Jesús koni s'in osikò-na.

²⁷ Ta jè xi 'ñó mochjeén nga k'oaá s'in tijnchá yijo-nò koni tsò 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo; mé-ne tsà koma kjikon-nò kò tsà mìkìi koma kjián, takó kji'nchrè-ná nga kixi titsajnakoo 'én, nga jngoó tjin kjohítsjeèn-nò nga ngàsòn titsabixkàn-tjiò koni s'in mokjeiín-nò 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, ²⁸ nga mì tsakjoòn-la jñà xita kondra-nò. Koni s'in titsa'nè ngats'ìi kjoa koi, k'oaá s'in sijna koni jngoò chiba xi okó nga jñà xita kondra, kjoehesòn-né, tanga jñò, kítkòkàjìn-nò kjo'in. Kjoa koi, it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne. ²⁹ Nga Nainá tíkoáá tsjá-nò kjondaà nga kjo'in titsanikjioón xi kjoa ts'e Cristo koni s'in kitsjaà-nò kjondaà nga kòkjeiín-nò 'én ndaà-la. ³⁰ Nga jñà kjoa xi tjin-nò i'ndeì, tijnà-ne xi 'an kis'e-na koni s'in ki'yaà jñò, kò takó koií kjoa tjin-na skanda nàchrjein i'ndeì koni s'in titsana'ya.

2

Kjohítsjeèn xi kis'e-la Cristo nga nangui kisikìjna yijo-la i isò'nde

¹ Jñò, nga Cristo tsjá-la nga'ñó inìma-nò, kò nga jè kjoatjòcha síje takòn-nò, kò nga jè Inìma Tsjeè-la Nainá ndaà síkítsajnajtìn-nò nga nìxákjoò, kò nga ngui kòò inìma-nò tjin-nò kjohimatakòn, ² k'oaá ma-ne nga síjé-nò nga ta jngoò kjohítsjeèn kàtas'e-nò, jngoò kjoatjòcha, ngàsòn t'è-là takòn, kò ngàsòn chibà-nò mé xi nìkítsjeèn mé-ne nga isa ndaà kotsja-na. ³ Kì kjoa 'nga takòn onguíchjaà, kò kì 'nga nìkítsajna yijo-nò. Ta saá nangui tikítsajna yijo-nò, k'oaá s'in jchaxkón xita xi kj'eìi koni tsà jñà títsajna ítjòn. ⁴ Kì ta koi nìkájno xi kjondaà tsajòn. Tikoáá tikájno-nò mé xi mochjeén-la xita xi kj'eìi.

⁵ K'oaá tjin kjohítsjeèn xi kàtas'e-nò koni tjin kjohítsjeèn xi tjin-la Cristo Jesús. ⁶ Nas'in tíjè sobà-ne Nainá, mìtsà kos'in kisikítsjeèn nga kjo'ñó mejèn-la nga kos'in kíjna koni s'in tíjna Nainá. ⁷ Ta saá 'ñó nangui kisikìjna yijo-la nga kos'in tsibijna koni jngoò xita ch'i'nda, koni xi taxkì xita isò'nde. ⁸ K'e nga jye taxkì xita komà, kisikajeén-la inìma-la nga ndaà kisikitasòn yije-la Nainá skanda kó nga k'en nga ya kinik'en-t'aà krò. ⁹ K'oaá ma-ne, Nainá, k'e nga jye kisikjaáya-la, taxkì 'ñó 'nga kisikìjna. Kitsjaà jngoò-la 'ín xi isa 'ñó 'nga tíjna mé-ne jè kotixoma yije-la xita. ¹⁰ Mé-ne nga it'aà ts'e Jesús kìncha-xkó'nchi-la ngats'ìi xi títsajna ngajmii, xi títsajna i it'aà nangui, kò xi títsajna ijìn nangui. ¹¹ K'oaá s'in kítsò ngats'ìi xita nga Jesucristo, jè xi otixoma; k'oaá ma-ne nga jeya kíjna Nainá xi Nà'èn-ná.

Mé xi s'èén nga ixti tsjeè-la Nainá 'mì-ná

¹² K'oaá ma-ne, jñò ndí 'ndsè xi 'ñó matsjake-nò, k'e nga tsohótijnako-nò, kjit'aà nachrjein ndaà kinikitasòn. I'ndeì nga kjìin tijnáa, tákó k'oa'sín ndaà tikitason. K'oa'sín t'een nga kàta'ya-nò nga jyeé itjokajñoò kjo'in kjoa ts'e jé-nò koií kjoa-la nga 'ñó tsakjoòn-chaà yijo-nò. ¹³ Nga jè Nainá xi ndaà tísixájiin inima-nò. Jè síkítsjeèn-nò nga k'oaá s'ín mejèn-nò koni s'ín ndaà sasén-la Nainá kò tije-ne xi tsjá-nò nga'ño nga ma k'oa'sín 'nè.

¹⁴ Ndaà t'een yije nita mé kjoa-ne; kì taxkì tsajét'aà-là Nainá kò kì chitiya-nò nita mé kjoa-ne. ¹⁵ K'oaá s'ín koma-ne nga ixti tsjeè-la Nainá k'oin-nò; nimé jé s'e-nò nga titsajnajin-là xita ts'en kò xi ch'o s'ín; jñò, k'oaá s'ín kàta'ya-nò koni ni'in-la ni'ño xi síhiseèn ñánda jñò choòn. ¹⁶ Tika'bison 'én ndaà xi síkijnakon inima-ná, mé-ne jè nachrjein k'e nga kjoí ijngoò k'a Cristo, ndaà kotsja-na nga mìtsà ta kjotjò koni s'ín kis'iaàn nga 'ñó kisixájiin-nò nga tsakoòya-nò 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ¹⁷ An, matsjaá-na kò síjngoàà kjotsja xi tjin-nò nas'ín kjo'in tiskiaán koni jñò nga kjo'in titsanikjioón nga koií kjoa-la nga mokjeiin-nò it'aà ts'e Cristo. Kjo'in xi tjin-nò k'oaá ngaya-la koni jngoò kjotjò xi jñò 'bii-la Nainá, kò jè kjo'in xi 'an tjin-na tikoáá 'an tsjaà-la Nainá koni kjotjò tsajòn. ¹⁸ Jñò, k'oaá tis'ín kàtatsja-nò mé-ne kojngoò-ne kjotsja xi tjin-ná.

It'aà ts'e Timoteo

¹⁹ K'oaá s'ín tísikítsjeèn, tsà Na'èn-ná Jesús mejèn-la nga síkasén nìton-nò Timoteo, mé-ne 'an kotsja-na k'e nga kjoíiko-na okixi it'aà tsajòn kós'ín titsajnaà. ²⁰ Mì tì yá xita tjin isa-na xi k'oa'sín ngásòn síkájno it'aà tsajòn koni jè Timoteo. ²¹ Ngats'ìi xita xi kjeíi, saà kjondaà ts'eé ótsji, mìkìi ótsji xi kjondaà ts'e Cristo. ²² Jñò, jyeé ndaà tjiin-nò, jè Timoteo xita kixi-né. Ndaà síchját'aà-na it'aà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, k'oaá ngaya-la koni tsà ki'ndí ts'an-ná. ²³ Tikoña kjoa-ná nga síkasén-nò Timoteo k'e nga skoeè kós'ín sindaàjiin kjoa-na. ²⁴ Tanga jè Na'èn-ná ma'ñót'aà takoàn, nga tsjá'nde-na nga tikoá 'an koma kjìkon nìton-nò.

It'aà ts'e Epafrodito

²⁵ Tanga k'oaá s'ín kisikítsjeèn nga ítjòn síikasén ijngoò k'a-nò jè 'ndsè Epafrodito. Ndaà kisixáko-na. K'oaá s'ín tsajmeiiko-na koni jngoò soldado nga bixkàn-tji-jen 'én-la Nainá. Nainá kàtíhjí-nò nga kinikasén-ná k'e nga 'ñó tímochjeén-na. Ndaà kisichját'aà-na. ²⁶ I'ndeì, mejèn-la nga skoexkon-nò ngats'ioò, 'ñó tísikájno nga jñò jyeé kina'ya nga kjòxk'én-né. ²⁷ Kixií kjoa nga kjòxk'én-né, kjomeé k'en. Tanga Nainá kjòhímakeé; mìtsà ta jè xi kjòhímakeé, koó 'an, mé-ne nga mì isa tse kjoaba s'e-na. ²⁸ K'oaá ma-ne nga tísikasén nìton-nò, mé-ne k'e nga jchaxkoòn ijngoò k'a, kotsja-nò it'aà ts'e, koá 'an, tjáxin chiba-na kjoaba. ²⁹ Chjoétjò nga kò kjotsja-nò nga 'ndseé chibá it'aà ts'e Na'èn-ná. Chaxkón yije xi ngásòn ok'in-la koni jè. ³⁰ Koií kjoa-la it'aà ts'e xá-la Cristo nga kjomeé k'en. Jè kjoa xi jñò mìkìi komà kinichját'aà-ná, jè Epafrodito, 'ñó tsibínè-la yijo-la nga ndaà kisichját'aà-na nas'ín kjomeé k'en.

3

Mé kjoa xi isa 'ñó chjí-la nga kixi kitsajnaá nguixkon Nainá

¹ Ndí 'ndsè, k'oaá xan-nò, tsja t'è-là inima-nò nga Na'èn-ná Jesús titsajnakoo. 'An, mìkìi masii-na nga tikjií ijngoò k'a-nò jñà kjoa xi jye kòkjìn k'a kjì-nò nga kjondaà tsajòn-nò. ² Tikindaá yijo-nò it'aà ts'e jñà xita xi kjo'ño mejèn-la nga otet'aà yijo-la xita nga bí't'aà chiba-la kjoa ts'e circuncisión. Tikindaá xita koi nga nimé chjí-la. Tikindaá nga 'ñó ch'o s'ín. ³ Jñá-ná xi nguì kixi kjoa nga tjit'aà chiba-ná nga 'ya-la nga xita-la Nainá 'mì-ná. Jñá-ná xi ndaà

yaxkoán Nainá nga jè Inimá Tsjeè-la síchját'aà-ná. 'Nó ndaà matsja-ná nga jè ma'ñót'aà takoán Cristo Jesús nga mìtsà jè kjoa ts'e yijo-ná ma'ñót'aà takoán. ⁴ 'An, mìtsà kjoa ts'e yijo-na ma'ñót'aà takoán nas'ín kjìn skoya kjondaà kisikitasoàn. Tsà tjín i'nga xita xi koi ma'ñót'aà takòn kjondaà xi tjín-la, tanga 'an mì k'oaá s'ín tìs'iaàn nas'ín tsato kjìn skoya kjondaà kisikitasoàn. ⁵ K'e nga tjín-la jìin nachrjein nga kits'ian, kisit'aà chiba-na kjoa ts'e circuncisión. 'An, xita Israel-ná, tje-la Benjamín-ná. Xita Hebreo-ná, kò jña xita jhínga-na nguì xita Hebreo-né. 'An, nguì xita fariseo-ná nga jña kjotíxoma-la xita judío nguì ndaà kisikitasoàn. ⁶ Nga 'nó fit'aà-la koni s'ín tjín kjotíxoma-la xita judío, 'an skanda kiitjìngui kondraá-la xita naxandá-la Cristo. 'An, nguì kixií kisikitasoàn kjotíxoma-la xita judío, nijngoò xi mìkì ndaà kisikitasoàn. ⁷ Nga sa ítjòn, 'an, k'oaá s'ín kisikítsjeèn nga 'nó tse chjí-la ngats'iì kjoa koi; tanga i'ndeì nga Cristo fit'aà-la nímé chjí-la kjoa koi. ⁸ Xi nguì okixi, ngats'iì kjoa xi 'an ma'ñót'aà takoán nga sa kjòtseé, i'ndeì, k'oaá s'ín beè takoán nga nímé chjí-la mì k'oaá-ne koni s'ín bexkoan Cristo Jesús xi otíxoma-na nga isa 'nó tsato chjí-la. Ngats'iì kjoa koi, jyeé tsachrjengua yije xi kjoa-la Cristo. Ta tje beè takoán mé-ne nga ya ma fit'aà-la Cristo ⁹ kò mé-ne nga ya kótijnakjoòkoa. Nga kixi otijna nga nguixkòn Nainá, mìtsà koi kjoa-la nga 'an ndaà sikitasoàn kjotíxoma-la xita judío, koi-né nga mokjeiín-na it'aà ts'e Cristo. Jè Nainá xi kixi síkijna-na koi kjoa-la nga mokjeiín-na. ¹⁰ Mejèn-na nga isa ndaà skoexkoan Cristo; skoeè nga'ñó xi tjín-la nga jaáya-la it'aà ts'e kjoabiyaà; kàtamajngoò kjohítsjeèn-na kò ts'e Cristo koni s'ín komàt'in nga kisikjeiín kjo'in skanda k'e nga k'en, ¹¹ mé-ne k'oa tìs'ín kjoaáya-na it'aà ts'e kjoabiyaà koni s'ín jaáya-la Cristo.

Mé xi s'ín Pablo nga ma kijchò tjingui-la kjotjò xi tsjá Nainá

¹² Mìtsà tsò-ne kjoa nga jye kjòngàsòn yije-na kjoa koi. Kjeè tsà nguì xita kixi 'mì-na. Tanga tífi tjingui-la nga mejèn-na nga isa ndaà skoexkoan skanda kó nga kijchò tjingui-la mé kjoa-ne nga ijchò tjingui-na Cristo Jesús. ¹³ Ndí 'ndsè, k'oaá s'ín machiya-na, kjeè kii bijchó tjingui yije-la kjondaà xi tjín-la Cristo. Tanga jngoò kjoa tìs'iaàn, tìsìjchàajñaà yije kjoa xi jye tsato, tìbìnè-la yijo-na nga kijchò tjingui-la kjoa xi sa nchrobá. ¹⁴ Tífi tjingui-la skanda ñánda fehet'aà-ne, mé-ne nga tjoé-na kjotjò xi Nainá tsjá-na nga xó kiichja-na Nainá ján ngajmii nga Cristo Jesús tijnakoa.

¹⁵ Ngats'iaá xi jye ndaà mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo, ngàsòn ngáya k'oas'ín sikítsjeén. Jñò, tsà mìkì k'oas'ín nikítsjeèn, Nainá sikkichiyandaà-nò. ¹⁶ Tanga mochjeén-né nga k'oas'ín sikitasoán koni kji jye machiya-ná skanda nachrjein i'ndeì.

¹⁷ Ndí 'ndsè, k'oaá s'ín tijchá yijo-nò koni s'ín tìsìjchá yijo-na. Chjìngui-là jña xita xi k'oas'ín ndaà nchisìjchá yijo-la koni s'ín tìtsa'nè-jen. ¹⁸ Nga kjìn ma xita xi tjíma xi kondra fì tjingui-la jè 'én xi tìs'enojmíya nga krò k'en-t'aà Cristo. Kòkjìn k'a k'oa xan-nò; i'ndeì skanda koo ndáxkoaàn tìbixteèn nga lingoò k'a k'oa tìxan-nò. ¹⁹ Xita koi, k'e nga kjoehet'aà nachrjein-la, kjo'iín sikkjeiín nita kjé-ne. Ta koií ótsji kjoa xi síjé yijo-la kò mìtsà Nainá ótsji. 'Nga síkítsajna yijo-la kjoa xi tjínè-la nga kosobà-la. Tà koií síkítsjeèn kjoa ts'e isò'nde. ²⁰ Tanga jña, ján i'nde-ná ngajmii. 'Nó ndaà tìtsachiñá-lá nga ya kjìinchrobà-ne jngoò xi kochrjekajìin-ná kjo'in, jè-né Jesucristo xi otíxoma-ná. ²¹ Jè sikkjatjìya-la yijo ni'nde-ná; k'oaá kji koma koni kji ts'e jè, nga jeya kji. Jè sikkjeén nga'ñó xi tjín-la nga jè otíxoma yije-la nita mé xi tjín.

4

Mé xi s'éeen nga jye kixi titsajnaqoá Cristo

¹ K'oaá ma-ne jñò ndí 'ndsè xi 'ñó matsjake-nò, kò nga 'ñó makájno-na nga mejèn-na skoexkon-nò, kò nga nìtsja-là inima-na, kò jñò xi kjotjò-na ma it'aà ts'e xá-na, k'oaá xan-nò nga kixi titsajnaqoo Na'èn-ná, jñò xi 'ñó matsjake-nò.

² Tìbitsi'bà-la jè Evodia kò Síntique, nga ngàsòn ndaà kàtjiko xíkjin nga ndichja joó xi it'aà ts'e Na'èn-ná. ³ Tìkoaá ngaji ndí 'ndsè xi ngàsòn taña nìxá, tìsìjèt'aà-lè, tìchját'aà-la íchjín koi; nga ndaà kisixáko-na it'aà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Kò jè Clemente kò xita xi i'nga tìkoaá ndaà kisixáko-na. Xita koi, jye tjit'aà 'ín-la xojon ts'e kjoabinachon ján ngajmì.

⁴ Tsja t'è-là inima-nò nga Na'èn-ná titsajnaqoo. Ijngò k'a k'oa xan-nò: ¡Tsja t'è-là takòn! ⁵ Jñò, kàtabeè yije-nò xita nga xita ndaà 'mì-nò. Jyee tímachraña nga kjoí ijngò k'a Na'èn-ná.

⁶ Kì mé kjoa nìkájno. Ta isaá tìjèt'aà-là Nainá k'e nga mé xi mochjeén-nò. Tìkoa tji-là kjondaà. ⁷ K'oaá s'ín koma-ne nga tsjá-nò kjoa'nchán Nainá. Jè kjoa'nchán xi tsjá-nò fahatonè-la koni s'ín bítseèn-la xita. Kjoa'nchán jè, jè xi sùkinda inima-nò kò kjohítseèn-nò nga Cristo Jesús titsajnaqoo.

⁸ Ndí 'ndsè k'oaá xan-nò xi fehet'aà-ne. Tíkítseèn xi kjoa kixi, kjoa xi ndaà yaxkón, kjoa xi ndaà tjín nga nguixkon Nainá, kjoa xi tsjeè tjín, kjoa xi ndaà sasén-ná, kò ngats'ii kjoa xi ndaà na'yà-la. Kò tsà tjín-isa kjoa xi kj'eíi xi 'ñó ndaà tjín, xi ok'ín-la nga 'nga kitsajna, koi kjoa tìkítseèn.

⁹ K'oas'ín t'een koni s'ín tsakoóya-nò okixi xi 'an kitsjaà-nò, 'én xi kina'yá-ná, koni s'ín ki'ya-ná nga kis'iaàn; tákó k'oas'ín t'een. Nainá xi tsjaà-la kjoa 'nchán inima-ná, jè kíjnaqo-nò.

Kjondaà-la ts'e xita Filipos it'aà ts'e Pablo

¹⁰ 'Ñó matsja-na koni síko-na Na'èn-ná nga ijchò nachrjein, ijngò k'a kinikítseèn-ná. 'An k'oaá s'ín síkítseèn nga mìtsà kinìchjàajñò xi it'aà ts'an, tà jè-né nga mìkì xatí kitjò'nde-nò nga kinìchját'aà-ná. ¹¹ Mìtsà koi kjoa-la nga k'oatixan-nò tsà mé tsojmì xi chijat'aà-na. Jyee kjò'nga-na nga majngò takoàn mé xi tjín-na. ¹² Be-ná kó ma nga ima tísjchá yijo-na. Tìkoaá be-ná kó ma k'e nga tjín-na tsojmì. Jye tìbe nita mé kjoa xi tímat'ian. Tìjé-na tsà skiì tjína indso'bà, kò tsà kjinchrá tìbiyaa, tsà ningui-na tsojmì kò tsà nímé tsojmì tjín-na. ¹³ Koma yijee-na nita mé kjoa-ne nga jè Cristo tsjá-na nga'ñó. ¹⁴ Tanga jñò, tákó ndaà k'ì-nè-nò nga kinìchját'aà-ná k'e nga kjoa tijnajñaà.

¹⁵ Jñò xi naxandá Filipo tsajon, tjiin-nò nga ta jñò-nò xi kinìchját'aà-ná mé xi kjòchjeén-na, jè nachrjein k'e nga kiaà nangui Macedonia k'e nga sa tsibits'iaa nga kichjàko-nò 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Nijngò naxandá-la Cristo xi kj'eíi xi ma-la kisìchját'aà-na. ¹⁶ Tìkoaá k'e nga tsohótijna naxandá Tesalónica, jngò jò k'a kinikasén-ná kjotjò xi kjòchjeén-na. ¹⁷ Mìtsà mé kjotjò tsajon xi mejèn-isa-na, ta jè xi mejèn-na nga isa ndaà kàtasíchikon-t'in-nò Nainá. ¹⁸ Jyee kiskaat'aà yije-na ngats'ii xi kinikasén-ná. Jyee tjín yije-na xi mochjeén-na skanda ningui-na nga jyee j'ikò-na nga'ñó xi kinikasén-ná kò Epafrodito. Kjotjò xi kinikasén-ná k'oaá s'ín ngaya-la koni chrjóngó-la Nainá xi 'ñó ndaà jne, jña kjotjò xi 'ñó ndaà sasén-la Nainá. ¹⁹ K'oaá ma-ne, jè Nainá xi 'an kjit'aatakoàn, tsjá yije-nò nita mé xi chijat'aà-nò koni s'ín jeya tjín kjoa nchiná xi tjín-nò nga Cristo Jesús titsajnaqoo. ²⁰ Jè Nainá xi Na'èn-ná, jeya kàtjna nita mé nachrjein-ne, nita mé nó-ne. K'oas'ín kàtama.

Xi fehet'aà-ne, Pablo síhixat'aà xita Filipos

²¹ It'aà ts'an, tixat'aà yije jña xita naxandá-la Cristo xi ya títajna. Jña xita 'ndseé xi i títajnaqo-na, tìkoaá nchisíhixat'aà-nò. ²² Ngats'ii xita-la Cristo

síhixat'aà-nò. Jñà nchisíhixat'aà ítjòn-nò xi títsajna ni'ya-la César xi xitaxá ítjòn ts'e Roma.

²³ Ngats'ioò, jè kàtìjnako-nò kjondaà-la Jesucristo xi otíxoma-ná. K'oas'ín kàtama.

Xojon carta-la San Pablo xi kiski-la xita naxandá-la Cristo xi títsajna Colosas

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà jñà xita naxandá-la Cristo xi títsajna Colosas

¹⁻² Jñò xi xita naxandá-la Cristo 'mì-nò xi ján títsajnaà naxandá Colosas nga kixi onguít'aà-là Cristo, 'an xi Pablo 'mì-na kò 'ndsè Timoteo títsanihixot'aà-nòjen nga 'an tsibíxáya-na Jesucristo nga k'oas'ín kjòmejèn-la Nainá. Nainá xi Na'èn-ná, kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná kátatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán ya ijìn inima-nò.

Kó tsò Pablo nga tsjá-la kjondaà Nainá

³ Kjit'aà nachrjein k'e nga nokjoat'aà-lajen Nainá xi it'aà tsajòn, 'biilajen kjondaà Nainá xi Na'èn-la Jesucristo jè xi otíxoma-ná. ⁴ Koií kjoa-la ngajen jyeé k'oas'ín kina'yà-jen nga ndaà mokjeiín-nò it'aà ts'e Cristo Jesús. Tikoá matsjacha ngats'ii xita-la Nainá. ⁵ Koií k'oas'ín 'nè-nò nga títsachiñá-là nga tjoé-nò kjondaà xi tíjnatjò-la Nainá ján ngajmii; koni s'ín kjòchiya-nò k'e nga kina'yà 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi nguì kjoakixi. ⁶ Tjijè-ne jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi jye k'oas'ín kina'yà, 'ño tínokjoáya nga tíjtsa isò'nde kò 'ño kjìn xita nchifatjìya-la kjohítsjeèn-la koni s'ín komat'ioòn jñò k'e nga jahatjìya-la kjohítsjeèn-nò nga jahas'en-jiìn-nò kjondaà-la Nainá xi nguì kjoakixi. ⁷ K'oáá s'ín tsakóya-nò Epafras jè xita xi matsjacha-jen nga taña nixákjoò-jen it'aà ts'e Nainá; nga jè Epafras, jngoò chi'nda-la Cristo xi kixi síxá xi it'aà tsajòn. ⁸ Jyeé tsibénojmi-najen nga jè Inima Tsjeè-la Nainá síkítsjeèn-nò nga ndaà matsjacha xita.

⁹ K'e nga kina'yà-jen, mikii nìjchàajiìn-jen nga bìtsi'batjì-nòjen. K'oáá s'ín nìjèt'aà-lajen Nainá nga nguì ndaà kátasichiya-nò koni s'ín mejèn-la jè; jè Inima Tsjeè-la kátatsjá-nò kjohítsjeèn kò kjoachjine. ¹⁰ Tikoáá nìjèt'aà-lajen nga k'oas'ín tíjchá yijo-nò koni s'ín ok'in-la nga sùjchá yijo-la xi xita-la Nainá, nga kjit'aà nachrjein k'oas'ín t'een koni s'ín mejèn-la, nga k'oas'ín t'een ngats'ii kjoa xi ndaà tjín kò nga isa ndaà jchaxkon yá-né xi Nainá. ¹¹ K'oáá tí'sín nìjèt'aà-lajen Nainá nga tse nga'ño kátatsjá-nò koni s'ín tjín nga'ño-la xi mikii fehet'aà, mé-ne nga kixi kítsajna-nò nita mé kjoa xi sakò-nò, tikoá s'e-nò kjoatsejta kò kjotsja. ¹² Tjiì-là kjondaà Na'èn-ná nga jè kisikítsajnandaà-nò nga tikoá tjoé-nò kjotjò xi jè jye tíjndaà-la ján ngajmii ñánda iseèn choòn nga tsjá-la ngats'ii xita-la xi ya chja-ne naxandá-la Nainá. ¹³ Nainá kisikítsajnandejí-ná it'aà ts'e nga'ño-la xita nejí jè xi otíxoma ñánda jñò choòn; yaá kisikítsajna-ná ñánda tíhotíxoma Ki'ndí-la xi 'ño matsjakeè, ¹⁴ jè xi kò jní-la tsibíchjítjì-ná nga kisikítsajnandejí-ná tikoá kisìjchàat'aà-ná jé-ná.

Jè Cristo tíjna ítjòn-la ngats'ii xi tsejèn kò xi mikii tsejèn

¹⁵ Nì saá jngoò xita beèxkon Nainá tanga jè Ki'ndí-la tsakó-la xita yá-ne xi Nainá. Nga jè Ki'ndí-la xi tíjna ítjòn-la ngats'ii xi kisindaà isò'nde. ¹⁶ Nga kò Cristo, Nainá tsibíndaà yije xi tjín ngajmii kò xi tjín i it'aà nangui, xi tsejèn kò xi mikii tsejèn, ngats'ii nga'ño xi tjín ijìn isén, xi títsajna ítjòn, xi otíxoma, xi xá ítjòn tjín-la, kò jñà nga'ño xi mikii tsejèn-ná; it'aà ts'eé Cristo kisindaà yije-ne kò ts'e-né. ¹⁷ Cristo, isaá kjòtseé tíjna mì k'oá-ne ngats'ii tsojmì xi tjín, kò jè tsjá-la nga'ño ngats'ii tsojmì mé-ne nga ndaà kítsajna-ne. ¹⁸ Jè Cristo tíjna sko-la naxandá-la nga tíjè-ne yijo-la kò it'aà ts'eé kjòts'ia-ne. K'e nga jaáya-la Cristo it'aà ts'e kjoabiyaà, jè tsibìjna ítjòn-la it'aà ts'e xita xi faáya-la mé-ne nga

jè kájna ítjòn-la nítá mé xi tǵín. ¹⁹ Nainá k'oaá s'ín kisaseèn-la nga jngoò k'aá ya tsibìjnajiìn yijo-la Cristo, ²⁰ nga it'aà ts'eé Cristo, Nainá tsajoóndaàkò yije-ne ngats'ì xi tǵín isò'nde kò xi tǵín ngajmì; it'aà ts'e jní-la Jesucristo xi kixíxteèn ján it'aà krò, Nainá kisìkijne 'nchán kjoa.

²¹ Jǵò, nga sa ítjòn, tìkooá titsajnat'aàxìn-la Nainá; kondraá tsanguì-là ya ijìin inìma-nò, koií kjoa-la nga ch'o tǵín kjoa xi ki'nè. ²² Tanga i'ndeì jyeé ndaà tsajoókò-nò Nainá koií kjoa-la jè kjo'in xi kisìkjeín Cristo i it'aà nangui k'e nga k'en. Koií k'oas'ín kis'iin-ne mé-ne nga tsjeè kítsajnaà-nò, kò nímé jé xi s'e-nò kò nímé xi ch'o kítjõnguio nga nguixkõn Nainá. ²³ Kjoa koi mochjeén-né nga kixì títsajnakoo koni s'ín mokjeiín-nò. Kò kì binchat'aàxìn-là kjoa xi tìtsachiñà-là it'aà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, 'én xi jye kina'ya-là. Jè 'én jè, xkì xi ján tìnokjoàyajìin-la xítá kóhokjì isò'nde; kò 'an xi 'mì-na Pablo, 'aán kjàngatsja nga okoòya 'én.

Xá-la Pablo

²⁴ I'ndeì matsjaá-na nga kjo'in tìsìkjaán xi kjoa tsajòn nga k'oaá s'ín tìsìjngoàà ijìin yijo-na koni s'ín chijat'aà-na kjo'in xi kitsjaà-na Cristo xi kjàndaà ts'e naxandá-la nga tǵjé-ne yijo-la. ²⁵ 'Aán tìsìkjeén-na Nainá nga 'an tìsìxákoaa naxandá-la, xá xi kisìngatsja-na xi kjàndaà tsajòn nga nguì ndaà kènjmíá 'én ndaà-la, ²⁶ jè 'én xi tǵjna'ma-la Nainá nga tisa tàts'en-la kjoa, tanga nachrjein i'ndeì, Nainá jyeé tsakó-la xítá-la. ²⁷ Jè Nainá k'oaá s'ín kjàmejèn-la nga tsakó-la jǵà xítá-la kó s'ín tǵín kjoa'ma-la xi 'ñó jeya tǵjna xi kjàndaà ts'e xi mìtsà xítá judío. Jè kjoa'ma, jè-né nga jè Cristo tǵjnajiìn inìma-nò jǵò xi mìtsà xítá judío 'mì-nò, k'oaá ma-ne nga tìtsachiñà-là jǵò kjoajeya-la Nainá xi tsjá-nò ján ngajmì.

²⁸ K'oaá s'ín nokjoàyajìin-lajen ngats'ì xi xítá it'aà ts'e Cristo; 'ñó nokjoàkò-jen nga nguì kò kjoachjìne okoòya-lajen mé-ne nga ngats'ì xi xítá xi fit'aà-la Cristo nímé chijat'aà-la jè nachrjein k'e nga ngajen sǵngatsja-jen nga nguixkõn Nainá. ²⁹ K'oaá ma-ne nga 'ñó tìbínè-la yijo-na nga tìsìxá, tìsìkjeén jè nga 'ñó xi tsjá-na Cristo.

2

¹ Mejèn-na nga ndaà kàtasijìin-nò, nga 'ñó tìkjaàn-tji-nò it'aà tsajòn kò jǵà xítá-la Cristo xi títsajna ján naxandá Laodicea, kò it'aà ts'e ngats'ì xi xítá xi k'j'è kii beèxkon-na. ² Koií k'oas'ín tìkjaàn-tji-nò mé-ne nga kàtas'e-la nga 'ñó inìma-nò kò mé-ne nga jè kjotsjacha xi tǵín-nò sǵkítsajnajtín-nò. Jè xi mejèn-na nga isà ndaà kòkixì kjohítsjeèn-nò nga nguì ndaà kochiya-nò jè kjoa xi tǵí'ma-la Nainá xi Na'èn-ná. Jè kjoa'ma jè, jè-né Cristo. ³ Nga ta jè Cristo tǵín-la ngats'ì kjohítsjeèn kò kjoachjìne xi 'ñó chjí-la. ⁴ Koií k'oas'ín tìxan-nò nga mì yá xi skónachan-nò nga sǵkjeén 'én xi ndaà tsò tanga mìtsà 'én kixì. ⁵ Nas'ín mìtsà ya tǵjnako-nò, tanga inìma-na tìsìkítsjeèn kjit'aà-nò. Matsjaá-na nga tì'be nga kixì tìtsajtión koni s'ín onguíkoo yijo-nò tìkoo kixì tìtsajnaà nga mokjeiín-nò it'aà ts'e Cristo.

Kjàndaà xi tǵín-ná nga Cristo tìtsajnaoá

⁶ Koni s'ín kòkjeiín-nò it'aà ts'e Jesucristo xi otíxoma-nò, k'oaá tìs'ín kixì tǵjtát'aà kjit'aà-là ⁷ koni jngoò yá xi nanga fi ìma-la kò koni jngoò ni'ya xi tìsindaàsòn-isa nga kàtakixiya jè kjoa xi mokjeiín-nò koni s'ín kichita'ya; kò tǵjì kjit'aà-là kjàndaà Nainá.

⁸ Tìkindaa yijo-nò nga mì jǵà skónachan-nò xítá xi 'én ndiso chja xi nì mé chjí-la. Jǵà kjohítsjeèn koi, tà yaá nchrobá-ne it'aà ts'e xi taxkì xítá koni tsò kjotíxoma xi tǵín isò'nde, mìtsà kjotíxoma ts'e Cristo.

⁹ Yaá tijnajin yijo-la Cristo ya-ne xi nguì jè sobà Nainá nga nímé chijat'aà-la. ¹⁰ Nga Cristo titsajnakoo, tjin yije-nò nita mé xi mochjeén-nò. Jè Cristo otixoma-la ngats'ii nga'ño kò kjotixoma xi mikì tsejèn. ¹¹ Tikoáá it'aà ts'e Cristo kisit'aà chiba-nò kjoa ts'e circuncisión, tanga mitsà jè xi tsja xita bit'aà chiba-la yijo-ná, jè-né nga jè Cristo tsibít'aà chiba-la inima-nò k'e nga jaàxin jé xi tjin-la yijo jé-nò. ¹² Tikoá k'e nga komà bautizar, k'oaá ngaya-la koni tsà ya kishijin-t'aà-la Cristo xi kjoa ts'e jé-nò. K'oaá tis'in jaáya-nò koni s'in jaáya-la Cristo koií kjoa-la nga mokjein-nò nga'ño xi tjin-la Nainá nga komà kiskimijen Cristo it'aà ts'e kjoa biyaá. ¹³ Jñò, nga sa ítjòn, titsajnaá k'en-nò it'aà ts'e Nainá koi kjoa-la jé-nò nga jè Cristo k'j'èè kii bit'aà chiba-la inima-nò nga faáxin jé xi tjin-la yijo jé-nò. Tanga i'nde, Nainá jyeé kisikitsajnakon-nò kò Cristo nga kisichàat'aà-nò ngats'ii jé-nò. ¹⁴ K'oaá ngaya-la koni tsà jye kishjeheya-ne xojon xi kitjami'nga xi kondra tsajan. Jaàxin-ne, yaá tsohóinat'aà krò ñánda k'en-t'aà Cristo. ¹⁵ Jñà nga'ño xi tjin ijin isén kò ngats'ii xi otixoma, Nainá jaàxin yije-la nga'ño-la. Yaá kisikijne-la k'e nga jè Cristo k'en-t'aà krò. Kò ngats'ii xita, yaá kijtsee nga kishja.

Kjotixoma-la xita xi mi kii fit'aà-la Cristo

¹⁶ K'oaá ma-ne jñò, kii kii nìs'in-là xita xi chajno-nò nga tsò-nò nga mikì nikitason kjoa ts'e tsojmi xi chine, xi 'yò, kjoa ts'e s'eí xi bitjo, kjoa ts'e nga otsejèn xitse ijngò k'a sá, kò ts'e nachrejin nikjáya. ¹⁷ Ngats'ii kjoa koi, k'oaá ngaya-la koni tà 'nguién-laá kjoa xi iskan j'ii; tanga jè xi nguì kjoa kixi, jè Cristo. ¹⁸ Kii kii bi'nde nga faáxin-nò jè kjondaá xi jye titsajnajño jñà xita xi beèkón àkjale; k'oaá tsò-la yijo-la nga mitsà xita 'nga ikon. Jè xi mejèn-la nga jñò k'oa tis'in s'een. Jñà xita koi tsò-né nga inga nijná kis'enojmi-la kjoa jè, kò 'ño 'nga síkítsajna yijo-la xi ta kjohitsjeèn ts'e, tanga nímé chji-la. ¹⁹ Xita koi mitsà ya ndaá fit'aà-la Cristo. Nga jè Cristo tjina sko-la naxandá-la kò jè tsjá-la kjohitsjeèn kò nga'ño kò jè síkítsajnajtín xita-la koni s'in ma yijo-ná nga jñà naxá-ná bitéya nindaá-ná, mé-ne nga ndaá sijá-ne naxandá-la Cristo koni s'in mejèn-la Nainá.

²⁰ Jñò, tañaá k'en-koo Cristo, k'oaá ma-ne nga mikì ti tji'nde-nò nga jñà sikitasòn kjotixoma xi tjin isò'nde. ¿Mé-ne tákó k'oa's'in 'nè-nò koni tsà kjoa ts'e isò'nde otixoma-nò nga nikitason-nò kjotixoma ²¹ xi tsò: “Kii kii nikoi tsojmi koi, kii kii chini, kii ndseji nikò-ne.”? ²² Jñà kjotixoma koi, tà ts'eé tsojmi xi chija k'e nga tímochjeén. Tà kjotixoma ts'e xita-né koni s'in okóya. ²³ Jñà kjotixoma koi, k'oaá s'in 'ya-la koni tsà tjin-la kjoachjine tanga mitsà kixi kjoa. Nga síjé-ná nga ndaá sikitasoán kjoa xi 'in tjin mé-ne nga ndaá jchaxkoán kjotixoma xi tjin-la ingo; tikoáá tsò-né nga mochjeén nga mi xita 'nga ikon komaá, kò nga kìnè-lá kjo'in yijo-ná. Tanga jñà kjoa koi nímé chji-la, nga mikì ma osikò-ná nga nikítsajnaá jñà kjoa ch'o xi síjé yijo-ná.

3

¹ Jñà kjoa tinchátsjioò kjondaá xi tjin ngajmi ya ñánda tjina Cristo nga ya tijnat'aà chrja kixi-la Nainá, koií kjoa-la nga ya jaáyakjò-nò kò Cristo, ² Koií tikitsjeèn kjit'aà mé kjoa xi tjin ngajmi, kii koií nikitsjeèn kjoa xi tjin isò'nde. ³ Nga jñò, jyeé k'en kjoa ts'e isò'nde, kò jè kjoabinachon xitse xi tjin-nò nga ya titsajnakoo Cristo, yaá tijnatjò nga nguixkon Nainá. ⁴ Jè Cristo, jè-né xi kjoabinachon-nò; k'e nga jè xi kotsejèn ijngò k'a, jñò, tikoáá yaá kotsejèn-koo nga jeya kitsajnaá.

Xi kjoa jchinga kò xi kjoa xitse

⁵ Tíkítsajna kjoa ch'o xi síjé yijo jé-nò xi kjoa ts'e isò'nde: koni jñà kjoa chingui, kò kjoa tjé kò kjoa ch'o xi sasén-la yijo-nò kò ngats'ii kjoa ch'o xi fahajìin-nò, kò nga kjin tsojmì mejèn-nò. Kjoa jè tijé-ne koni tsà xkòsòn yaxkón. ⁶ Koií kjoa-la nga kjo'in tsjá-la Nainá jñà xita xi mìkìl 'nchréñijon-la. ⁷ Jñò, tikoáá k'oaá tjin kjoa xi ki'nè kjòtseé k'e nga ya titsajnajñò kjoa xi ch'o tjin. ⁸ Tanga i'ndeí tíkítsajna yije kjoa koi: jñà xi kjoa jti, kò jñà xi kjoa ts'en, kò jñà kjoa xi ch'o tjin, kò jñà kjoa xi nokjoàjno-la xita, kò jñà 'én xi ch'o tsò nga nokjoà. ⁹ Kì 'én ndiso nokjoàkòo xinguiòo nga jyeé kichjaàxìn-là yijo-nò kjoa jchínga-nò kò ngats'ii kjoa xi ki'nè nga sa kjòtseé. ¹⁰ Jyeé kichjoé xi kjoa xitse. Jyeé jahatjiya-la kjòhítsjeèn-nò. K'oaá s'in tímaxítseya koni kji isén-la Nainá xi tsibíndaà-nò skanda kóni nga isa ndaà jchaxkoòn yá-ne xi Nainá. ¹¹ I'ndeí, mì tì kiì 'ñó mochjeén-ne yá-né xi xita griego, o yá-né xi xita judío, yá-né xi tjit'aà chiba-la, o yá-né xi kjoa ts'e circuncisión, yá-né xi xita xìn nangui-la kò yá xita-ne xi imà tímajchá, yá-né xi chi'nda tíjna'ñó, o yá-né xi tíjnandeíí. Jè Cristo xi isa 'ñó chjí-la; kò jè xi tíjnajiìn inima-la ngats'ii xita-la.

¹² Jñò xi xó k'oaá s'in jaàjìin-nò Nainá kò xi nguì xita tsjeè-la maà nga ndaà matsjakeè-nò, k'oaá s'in chjoé xi kjoa xitse nga kàtahimacha xita; kàtas'e-nò kjondaà; kì 'nga matakòn; indaàkjoa t'een; kò kàtas'e-la kjoatsejta inima-nò. ¹³ Nita mé kjoa xi tjin-nò tikjeiìn-là xinguiòo, tijchàat'aà-là xinguiòo tsà mé kjoa xi ch'o síkò-nò. Jñò, k'oaá tis'in t'een, koni s'in kisìkò-nò Cristo nga kisìjchàat'aà-nò. ¹⁴ Jè xi tíjna ítjòn ts'e kjoa koi, jè-né nga titsjacha xinguiòo, nga jè kjoatjòcha xi ndaà síkítsajnajtín-ná. ¹⁵ Kjoa'nchán-la Cristo ndaà kàtatíxoma jjiìn inima-nò; nga Nainá xó k'oaá s'in kiìchja-nò nga 'nchán kítsajnakòo xinguiòo mé-ne nga ta jngòò yijo koma-nò. Kò mochjeén-né nga kjit'aà nàchrjein tjii-là kjondaà Nainá.

¹⁶ Jè 'én-la Cristo 'ñó ndaà kàtasijiìn kjit'aà ya jjiìn inima-nò. Takóya-là xinguiòo kò tikixiyàà nga tikjeén kjòhítsjeèn xi tjin-la kjoachjine. Tijndá-là Nainá nga tjii-là kjondaà xi tjiìn inima-nò; tijndá-là sò ts'e salmo, kò sò xi jeya síkijna Nainá, kò sò xi ya nchrobá-ne ya jjiìn inima-nò. ¹⁷ Ngats'ii 'én xi nokjoà kò ngats'ii xá xi 'nè, it'aà ts'e Jesucristo xi otíxoma-ná koat'een. Kò it'aà ts'e Jesucristo tjii-là kjondaà Nainá xi Na'èn-ná.

Kjoa xi mochjeén nga sikitason xita-la Cristo

¹⁸ Jñò íchjín xi x'in tjin-nò, nangui titsajna-là x'in-nò koni s'in ok'in-la jñà xita-la Cristo. ¹⁹ Jñò xi íchjín tjin-nò, tjòcha jchaa íchjín-nò, kì toòn 'yaà.

²⁰ Jñò xi ixti 'mì-nò, ndaà tjiná'yañijon-là xita jchínga-nò, nga jè Nainá ndaà sasén-la kjoa koi. ²¹ Jñò xi Na'èn 'mì-nò, kì taxkì sii nokjoàkòo ixti-nò mé-ne nga mì sikhàjeèn-la ikon.

²² Jñò xi chi'nda maà, ndaà tikitason yije-là nei-nò j it'aà nangui; kì tà k'ée nixá k'e nga tíkotsejèn-nò nga ta jè xi mejèn-nò nga ndaà kítsajnakòo. Nguì koó inima-nò nga tikitason-là koií kjoa-la nga yaxkón Nainá. ²³ Nita mé kjoa xi s'een, nguì koó inima-nò nga t'een koni tsà it'aà ts'e Na'èn-ná titsanikitasòn kò mìtsà it'aà ts'e xi taxkì xita. ²⁴ Jyeé 'yaà nga jè Na'èn-ná Jesucristo tsjá-nò chjí-nò nga tjoé-nò jè kjotjò xi tsjá-nò Nainá nga ixti-la maà koi kjoa-la nga jè titsanixát'aà-là Jesucristo xi otíxoma-nò. ²⁵ Tanga jè xi ch'o tjin kjoa xi s'in, k'oaá s'in kochjí-la koni tjin kjoa ch'o xi s'in. Nainá mìtsà faàjìin xita, ngàsòn ngàya fikò ngats'ii.

4

¹ Jñò xi nei-la xá ma, ndaà tikoo jñà xita chi'nda-nò koni s'in tjin xi kjoa kixi, nga jñò 'yaà-nò nga tikoá tjin jngòò-nò xi Nei-nò ma ján ngajmì.

² Kì bìkjoàn-là nga nokjoàt'aà-là Nainá; kjit'aà nàchrjein títsajndaà nga tìnókjoat'aà-là kò tjiì-là kjondaà Nainá. ³ K'oaá tìs'ín tìtsi'batji-nájen, mé-ne jè Na'èn-ná kàtatsjá'nde nga koma kénojní-jen 'én-là Cristo xi tji'ma-là Nainá nga sa ítjòn; nga koií kjoa-là nga ndayá tijnáa'ya. ⁴ Tìtsi'batji-ná mé-ne nga s'e-na nga'ño nga ndaà kixi kichjàjìin-là xita koni s'ín tjinè-là nga kichjà.

⁵ Jñò, ndaà tikjeén kjohitsjeèn-nò mé-ne nga ndaà kitsajnakoo jña xita xi mikii beèxkon 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Ndaà tikjeén nàchrjein xi tí'biì-nò nga kòs'ín tikitasòn. ⁶ K'e nga chikoo xita, jña 'én tìnókjoaa xi ndaà tsò kò xi ndaà sasén-là mé-ne nga koma sikátji-là 'én xi skonangui-nò.

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà xita

⁷ Ngats'iì kjoa xi tímat'ian, jè keènojní yije-nò jè 'ndseé Tíquico xi 'an 'ño ndaà matsjake nga jè ndaà síhját'aà-na koa ndaà nìxákjoò-lajen Nainá. ⁸ Koií xá tìsikásén-nò nga keènojní-nò xi it'aà tsajen kós'ín títsajna-jen kò mé-ne nga kàtatsjá-nò nga'ño ts'e inìma-nò. ⁹ Tìkooá ya tìbáhihtakò Onésimo xi xita tsajòn, xi 'ndsè ma it'aà ts'e Cristo. Nga xita kixi-né kò 'ño matsjacha-jen. Jña keènojní-nò mé kjoa xi tíma ijndé.

¹⁰ Jè Aristarco xi taña títsajnaya-jen ndayá, tísíhixat'aà-nò. Kò jè Marcos xi ti xíkjín ma Bernabé tìkooá tísíhixat'aà-nò. Jyee kis'enojní-nò it'aà ts'e Marcos; tsà ya kijchòkon-nò, t'een kjondaà ndaà choétjò. ¹¹ Tìkooá tísíhixat'aà-nò Jesús xi tìkoo Justo 'mì. Tà jña-né xi xita judío xi mokjeiín-là xi k'oas'ín 'ño ndaà nchisíxáko-na it'aà ts'e kjotíxoma-là Nainá kò 'ño ndaà síjehikon-na. ¹² Epafra, xi chì'nda-là Cristo, tìkooá tísíhixat'aà-nò nga xita tsajòn-nò. Kjit'aà nàchrjein bìtsi'batji-nò mé-ne nga nguì kixi kitsajnaà koa ndaà kitsajndaà nga sikítasòn mé xi mejèn-là Nainá. ¹³ 'An, ndaà tìbe nga jè Epafra 'ño síkájno xi it'aà tsajòn kò it'aà ts'e xita xi títsajna ján naxandá Laodicea kò xi títsajna ján naxandá Hierápolis. ¹⁴ Tísíhixat'aà-nò Lucas jè xi chjìnexkii xi 'ño matsjacha-jen, tìkoo tísíhixat'aà-nò jè Demas.

¹⁵ Xi it'aà ts'an tìixat'aà-ná jña 'ndseé xi títsajna ján naxandá Laodicea, kò jè chjoón tichjaá Ninfa, kò ngats'iì xita naxandá-là Cristo xi ya bixoña ni'ya-là.

¹⁶ K'e nga jye kíxkejiin-là xinguiòo xojon jè, tìkooá kàtaxkejiin-là naxandá-là Cristo xi títsajna ján Laodicea; koa jè xojon xi ts'e Laodicea tìkooá tìxkejñoò.

¹⁷ Koatìn-là jè Arquipo: kàtasíkitasòn xá xi kitsjaà-là Cristo.

¹⁸ Nga jye tífehet'aà xojon jè, koó ndsaa tikjiì-nò 'an xi 'mì-na Pablo, nga tìshixat'aà-nò. Tìkítseèn nga ndayá tijná'ya. Jè kàtijnako-nò kjondaà-là Nainá. K'oa s'ín kàtama.

Xojon carta-la San Pablo xi kiskii ítjòn-la xita naxandá-la Cristo xi títsajna Tesalónica

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà jñà xita naxandá-la Cristo xi títsajna Tesalónica

¹ Jñò xi xita naxandá-la Nainá maà xi títsajnaà ya naxandá Tesalónica nga ya títsajnakjoòkoo Nainá xi Na'èn-ná kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná, 'an xi 'mì-na Pablo títsanìhixot'aà-nòjen kò Silvano [tíjé-ne xi 'mì Silas] kò Timoteo. Nainá kàtatsjá-nò kjòndaà kò kjoa'nchán ya ijìin inìma-nò.

Kó tsò Pablo nga tsjá-la kjòndaà Nainá

² K'e nga nokjoàt'aà-lajen Nainá, kjit'aà nachrjein 'bii-lajen kjòndaà it'aà tsajòn. ³ Bítseèn-najen nga nguixkòn Nainá xi Na'èn-ná koni s'ín nga títsanìxá, koií kjoa-la nga mokjeiín-nò it'aà ts'e Cristo, tìkoo ndaà nìxá-là xita xi kj'eíi nga matsjacha, nga tìkoo kixi títsajnaà nga títsachiñà-là Jesucristo xi otíxoma-ná. ⁴ Ndí 'ndsè, Nainá matsjakeè-nò. 'Ya-nájen nga xó k'oas'ín jaàjìin-nò nga xita naxandá-la komaà. ⁵ Nga jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi tsibènojímí-nòjen, mìtsà ta 'én tsajen xi kinokjoáko-nòjen. Jè Inìma Tsjeè-la Nainá kitsjaà-najen nga'ño, kò tìkoo 'ño ndaà kjòchiya-najen nga ngui kixi kjoa. Jñò, ndaà ki'yaà k'e nga ya tsakítsajna-jen, ndaà kinìchját'aà-nòjen xi kjòndaà tsajòn.

⁶ Jñò, k'oaa s'ín ki'nè koni s'ín ki'nè-jen kò koni s'ín s'ín Cristo. Jè Inìma Tsjeè-la Nainá kitsjaà-nò kjòtsja nga komà kichjoétjò 'én-la Nainá nas'ín 'ño tse kjo'in tsatojioòn. ⁷ K'oaa ma-ne jñò tsakoò jngoò-là kjoa xi ndaà tíjín nga kiskingui ngats'ìi xita xi jye kòkjeiín-la 'én-la Nainá ya nangui Macedonia kò Acaya. ⁸ Nga yaá kjòts'ia-ne it'aà tsajòn nga tsabísòn jè 'én ndaà-la Na'èn-ná; mìtsà tà ya nangui Macedonia kò Acaya; xki xi ján kina'ya-la nga jñò, ndaà mokjeiín-nò it'aà ts'e Nainá. K'oaa ma-ne nga mì tì kii mochjeén-ne nga ngajen kénojímí-lajen xita it'aà tsajòn, nga jyeé beè-nò xita. ⁹ Nga tíjñà bénojímí-ne nga ndaà kichjoétjò-nájen k'e nga ijchochoòn-nòjen. Tìkooá tsò-né nga jñò jyeé kinìkíjna kjoa ts'e xkòsòn. I'ndeí jyeé ya tjaàt'aà-là xi ngui jè sobà Nainá xi kixi kjoa nga tíjnakon. ¹⁰ Tìkooá bénojímí-né nga títsachiñà-là Ki'ndí-la Nainá nga kíjtojen l'jngoò k'a-ne ngajmii, jè xi tíjé-ne Jesús xi Nainá kisìkjaáya-la k'e nga k'en, nga jè-né xi kòchrjekàjìin-ná kjo'in ts'e kjoajti-la Nainá xi sa nchrobá.

2

Xá xi kis'ìin Pablo ya naxandá Tesalónica

¹ Jñò ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, 'ya-nò k'e nga ijchochón-nòjen mìtsà ta kjòtjò. ² Nga jyeé ndaà tíjìin-nò koni s'ín komàt'in-jen ján naxandá Filipos, nga 'ño tse kjo'in kinìkjeiín-jen; 'ño kijtseètoòn-najen xita; tanga Nainá kisìchját'aà-najen nga kitsjaà-najen nga'ño nga komà tsanguì-jen ya naxandá-nò nga komà tsibènojímí-nòjen 'én ndaà-la Nainá nas'ín 'ño kjìin ma kondra-najen. ³ Nga 'én kixií kinokjoàya-jen, mìtsà jò tíjín inìma-najen nga tsibènojímí-nòjen, tìkoo mìtsà xita kichonachàn-lajen. ⁴ Nga Nainá jyeé kiskoòt'aà-najen kò k'oaa kitsò nga ok'ín-najen nga ngajen kjòngatsja-jen 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo mé-ne nga koma kinókjòaya-jen. Mìtsà jè xi mejèn-najen nga ndaà kítsajna-jen nguixkòn xita; jè-né nga ndaà kítsajna-jen nguixkòn Nainá nga jè xi tíbeè inìma-ná. ⁵ Jyeé ndaà tíjìin-nò nga mìtsà 'én tsjén nokjoà-jen koni tsà mé xi mejèn-najen nga k'oi-nájen, tìkooá mìtsà ton binchaàtsji'ma-jen. Kjoa

koi, Nainá tibeè-né. ⁶ Mìtsà jè binchaàtsji-jen nga jñò, kò xità xi kj'eíí, nga 'nga sùikítsajna-nájen. Tsà jin xi mejèn-najen nga tsibìnè-nòjen kjotíxoma xi tjín-najen nga it'aà ts'e Cristo kisixáya-najen, komaá-la okinìkò-nòjen. ⁷ Tanga mìtsà kos'ín kinìkò-nòjen. Ta saá k'oas'ín kinìkò-nòjen koni ndí ixti. K'oaá ngaya-la koni jngoò nea xi síkaki ixti-la nga ndaà síjchá ixti-la. ⁸ 'Nó tjòcha ki'ya-nòjen. K'oaá ma-ne nga kò kjotsja-najen tsibènojímí-nòjen 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Tìkooá matsjaá-najen nga ndaà kinìkò-nòjen nita mé kjoa xi komàt'ioòn ta koií kjoa-la nga 'nó matsjacha-nòjen. ⁹ Ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, bitsjeèn-nò kós'ín kinixá-jen nga binchaàtsji'a-jen yijo-najen. Kò nachrjein kò nitjen nixá-jen, mé-ne nga mì jñò sijti-nòjen jñà nachrjein k'e nga kinokjoàyajìin-nòjen 'én ndaà-la Nainá.

¹⁰ Jñò, ndaà ki'yaà, tìkooá Nainá kijtseè-né, nga ngajen ndaà kinìkò-nòjen. K'oaá s'ín kinìkò-nòjen koni s'ín sasén-la Nainá koni s'ín tjín xi kjoa kixi. Kò niyá xi jé kòònè-najen koni s'ín kinìkò-nòjen jñò xi mokjeiín-nò 'én ndaà-la Nainá. ¹¹ Tìkooá jyeé ndaà tìjìin-nò nga jen, ndaà kinìkò-nòjen nga jngoò ìjngoò koni s'ín síkò ixti-la jngoò xità xi na'èn ma. ¹² Kinìje ikon-nòjen koo kinì'ñójìin-jen takòn kò k'oas'ín tsibìnè-nòjen nga k'oas'ín s'een koni s'ín ok'ín-la xi xità-la Nainá maà; nga jè-né xi síkí'nchré-nò nga ya tìtsajnajìin-la xità xi jye jè tìhotíxoma-la kò tìkooa ya tìtsajnajñò kjoajeya-la.

¹³ Kjit'aà nachrjein 'biì-lajen kjondaà Nainá koni s'ín ndaà kichjoétjò 'én-la nga mìtsà k'oas'ín kichjoétjò koni 'én-la xi taxkì xità. K'oaá s'ín kichjoétjò koni tjín xi nguì kjoa kixi nga 'én-la Nainá-né. Jñà 'én koi, tí'yaá-la nga nchisíxajìin inìma-nò jñò xi mokjeiín-nò. ¹⁴ Jñò ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, k'oaá s'ín komàt'ioòn koni s'ín komàt'in jñà xità naxandá-la Nainá xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo Jesús xi tìtsajna ján nangui Judea. Tìjñà-ne xità naxandá judío xikjín kiitjìngui kondra-la. Jñò tìjñà-ne xità naxandá tsajòn kiitjìngui kondra-nò. ¹⁵ Jñà xità judío kisik'en Na'èn-ná Jesús kò tìjñà-ne xità jchínga-la kisik'en jñà xità xi kiichjaya ngajo-la Nainá kjòtseé. I'ndeí, tákó k'oaá síkò-najen nga fitjìngui kondra-najen. Nainá mìkìlì sasén-la kjoa xi s'ín xità koi, nguì kondraá fi-la ngats'iì kjoa, ¹⁶ nga mìkìlì tsjá'nde nga nokjoà-lajen jñà xi mìtsà xità judío mé-ne nga tìkooa kítjokàjìin-ne kjo'in. K'oaá ma-ne xità koi, skanda nchisíkatonè-la nga ótsji jé-la yijo-la. Jyeé kjomeè f'iìkanè-la kjo'in xi tjìkò kjojtì-la Nainá.

Kó kitsò Pablo nga mejèn-la kjìkon jñà xità-la Cristo xi tìtsajna ya naxandá Tesalónica

¹⁷ 'Ndsee kò tichjaá, k'e nga chinchat'aàxìn chiba nachrjein-nòjen, nas'ín mì tì kù kiyaxkon-ná xinguiáá, ngajen 'nó nìkìtsjeèn-nòjen. 'Nó mejèn-najen nga onguíchoòn-nòjen. ¹⁸ Mejèn tsanguì-jen. 'An xi 'mì-na Pablo, kjìn k'a mejèn kiaà, tanga jé xità neíí mìkìlì kitsjaà'nde-najen. ¹⁹ Kjoa tsajòn-nò nga tìtsachíñá-lajen nga 'nó kòtsja-najen kò nga ndaà kítjo-jen k'e nga kjoíí ìjngoò k'a Na'èn-ná Jesucristo. ²⁰ Kixíí kjoa it'aà tsajòn-nò nga ndaà kítjongui-jen kò nga s'e-najen kjoa tsja.

3

Mé-ne ya kinikasén-ne Timoteo ján naxandá Tesalónica

¹ K'e nga mì tì kù komà kichìkjoa ìsa-najen nga mejèn-najen sjiìin-najen kó s'ín tìtsajnaà ján Tesalónica, k'oaá komà-ne nga kichibàya-najen nga kinikasén-jen jé 'ndsè Timoteo, kò ngajen yaá tsìtsajna-jen Atenas. ² Kinikasén-jen jé 'ndsee Timoteo, chí'nda-la Nainá-né nga tìkooá chjaya 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo koni ngajen. Koií xá kùikon-nò mé-ne nga

kàtatsjá-isa-nò nga'ñó nga ìsà 'ñó ndaà kixi kítsajnaà koni s'ín mokjeiín-nò, ³ mé-ne nga nijngòò xi s̄ihindaà-ne kjoa ts'e kjo'in xi titsanikjioón. Jñò, jyeé ndaà tíjìn-nò nga k'oaá s'ín tjínè-la nga kos'ín komat'iaán. ⁴ K'e nga tisa ya titsajnao-nòjen, k'oaá ki'mi-nòjen nga kjo'iín s'e-ná. I'ndeì, jyeé titsa'yaà nga k'oaá s'ín tímat'ioòn. ⁵ Koií kjoa-la nga mì tì kii kiskoòñà kjoa-na; kisikasén Timoteo nga mejèn-na skoeè kós'ín titsajnaoò jè 'én xi mokjeiín-nò. Timakájno-na tsà jye kiskoònachan-nò jè xita neí. Tsà koií nachrjein-la, xá xi ki'nè-jen, tsà ta kichijà-né.

⁶ I'ndeì, jè Timoteo jyeé j'ii-ne nga kii Tesalónica; ndaà tsò okixi xi 'ya-najen it'aà tsajòn koni s'ín mokjeiín-nò kò nga tjín-nò kjotsjacha. K'oaá s'ín tsibènojmi-najen nga kjit'aà nachrjein tsjaá ma-nò nga nikítsjeèn-nájen. Tikoá mejèn-nò nga jchaxkoòn-nájen koni ngajen tikoá mejèn-najen jchaxkoòn-nòjen. ⁷ K'oaá ma-ne ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, nas'ín kjo'in kò kjoa kondra titsajnajin-jen, k'e nga kina'ya-jen it'aà tsajòn nga 'ñó ndaà mokjeiín-nò it'aà ts'e Cristo, tikoá ngajen, 'ñó ndaà kjòtsja-najen. ⁸ K'e nga kina'ya-jen nga kixi onguít'aà-là Na'èn-ná, ngajen jyeé mì tì mé makájno-najen. ⁹ Ngajen, 'ñó tse kjòtsja tjín-najen nga nguixkon Nainá xi kjoa tsajòn skanda mì-la kii kjoehet'aà nachrjein nga k'oi-lajen kjondaà Nainá. ¹⁰ Kò nachrjein kò nitjen nokjoàt'aà-lajen Nainá mé-ne nga tsjá'nde-ne nga koma konguichoòn-nòjen. Tikoá koma kokòya-isa-nòjen mé-ne nga kojngòò-ne 'én xi chijat'aà-nò koni s'ín mokjeiín-nò.

Kjoa bítsi'ba-la Pablo

¹¹ Mejèn-najen nga tijè-ne Na'èn-ná xi Nainá kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná, kàtatsjá'nde-najen nga koma konguichoòn-nòjen. ¹² Jè kjòtsjacha-la Na'èn-ná ìsà ndaà kàtasijin inima-nò, mé-ne nga ìsà ndaà kòtsjacha-nò xinguiòò kò ngats'ii xita xi kj'eí, koni ngajen, ndaà matsjacha-nòjen. ¹³ Jè Na'èn-ná kàtatsjá-la nga'ñó inima-nò mé-ne nga nimé jé sakòt'aà-nò kò tsjeè kítsajnaà nga nguixkon Nainá xi Na'èn-ná k'e nga kjoí ìjngòò k'a-ne Jesucristo xi otíxoma-ná nga tjiko ngats'ii xi ya chja-ne.

4

Kjoa xi sasén-la Nainá

¹ Ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, k'oaá s'ín tsakoòya-nòjen nga k'oas'ín sijchá yijo-nò koni s'ín sasén-la Nainá. Kò kixi kjoa, jyeé kos'ín tisa'nè. Tanga i'ndeì bítsi'ba-nòjen tikoá bìnè-nòjen it'aà ts'e Jesús xi otíxoma-ná nga ìsà 'ñó ndaà tjii-là nga'ñó yijo-nò nga kos'ín tikitasòn.

² Jyeé tíjìn-nò kó s'ín tjín kjotíxoma xi kits'ii-nòjen koni s'ín kitsjaà-najen Jesucristo xi otíxoma-ná. ³ Jè xi mejèn-la Nainá nga nguì tsjeè sijchá yijo-nò, mì tì kjoa chijngui sis'in-là. ⁴ Nga jngòò ìjngòò-nò tikindaa yijo-nò; k'oas'ín tikjeén nga nguì tsjeè titsajna koni s'ín sasén-la Nainá. ⁵ Kì bìl'nde-là nga síkijne-nò jñà kjoa ch'o xi síjé yijo-nò koni s'ín jñà xita xi mìkii beèxkon Nainá. ⁶ Jñò xi 'ndseé chibá it'aà ts'e Cristo, kì k'oaá tjín kjoa xi kaajñoò mé-ne nga mì xinguiòò chónachan-là nga mì xinguiòò jchatoòn. Tsà k'oas'ín s'een, kjo'iín tsjá-nò Nainá. Jyeé k'oas'ín tsibènojmi-nòjen. ⁷ Nainá mìtsà koi xá kiichja-ná nga ch'o s'eén, jè xi mejèn-la nga tsjeè kítsajnaá. ⁸ Jè xi ochrjekàngui kjoa koi, mìtsà kjohítsjeèn ts'e xita ochrjekàngui, kjohítsjeèn ts'e Nainá ochrjekàngui; nga jè xi tsjá-nò Inima Tsjeè-la.

⁹ Mìkii mochjeén nga xojon skiit'aà-isa-nò xi ts'e kjoatjòcha. Nainá jye tsakóya-nò kós'ín sitjòchaa xinguiòò nga jngòò ìjngòò. ¹⁰ Jyeé kos'ín tisa'nè nga matsjacha ngats'ii xita xinguiòò xi titsajna kòhokji ya nangui Macedonia.

Tanga k'oaá s'ín bìtsi'ba-nòjen nga isà ndaà tìtsjacha xinguioo. ¹¹ Tìnè-là yijo-nò nga 'nchán tìtsajna, kì kjoa-là xinguioo chingàjñòò, t'een xá-nò koni tjin xá xi ma-nò, koni s'ín jye kìmì-nòjen ngats'ìi kjoa koi. ¹² Mé-ne nga skoexkón-nò jñà xità xi mìkiì mokjeiín-là 'én-là Nainá. Koá jñò, nímé chí-jat'aà-nò.

K'e nga kjoíi ìjngoò k'a-ne Na'èn-ná Jesucristo

¹³ Ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, mejèn-najen nga kàtasijìn-nò mé kjoa xi mat'in jngoò xità xi biyaà, mé-ne nga mì kobaá-nò koni jñà xità xi nímé nchikoña-là.

¹⁴ Koni s'ín mokjeiín-ná nga Jesús k'en, ikjoàn jaáya-là, k'oa tìs'ín mokjeiín-ná nga Nainá sùkjaáya-là xità xi jye k'en, jñà xi mokjeiín-là it'aà ts'e Jesús.

¹⁵ Nga koií 'én bènojmiya-jen koni tsò 'én xi tsibíjna Jesús nga jñá xi tìtsajnakoaán skanda k'e nga kjoíi ìjngoò k'a Na'èn-ná Jesucristo, mìtsà jñá kjiín ítjòn-lá jñà xi jye k'en. ¹⁶ Nga jè sobà Na'èn-ná kítjojen ìjngoò k'a-ne ngajmù; 'ñó kichja nga tsjá okixi, kìná'ya jngoò-là jta ts'e àkjale ítjòn, kò kìná'ya-là chrjo-là Nainá; ikjoàn jñà xità xi jye k'en nga mokjeiín-là it'aà ts'e Cristo, kjoáya ítjòn-là. ¹⁷ Ikjoàn jñá xi tákó tìtsajnakoaán jè nachrjein jè, yaá tjámijìn-tjen-koáá jjiín ifi nga kixokjoáá Nainá ya jjiín isén. K'oaá s'ín koma nga ya kìtsajnakoaá Nainá nita mé nachrjein-ne. ¹⁸ K'oaá ma-ne nga tije takòn xinguioo nga tènøjmiya-là koni tsò jñà 'én koi.

5

¹ Ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, mìkiì mochjeén nga xojon sít'aà-nò mé nachrjein-ne nga okoma. ² Jñò, nga jyeé ndaà tíjìn-nò, jè nachrjein k'e nga kjoíi ìjngoò k'a Na'èn-ná Jesucristo, k'oaá s'ín kjoíi koni jngoò xità chíjé xi f'ìi nga nítjen k'e nga niyá xi nchikoñaá-là. ³ K'e nga kítso jñà xità: “Nchán tìtsajnaá, nímé kjoa tjin.” K'eé tà nitoón kítjojenè-la kjojkón koni s'ín mat'in jngoò chjoón xi bijchó nachrjein-là nga k'ndí 'beé, mìkiì kojno-là. ⁴ Tanga jñò ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, mìtsà jjiín jñò tìtsajnaá jñò. Kò k'oaá ma-ne nga mì k'oaá s'ín komat'ioòn jè nachrjein jè, koni ma k'e nga ta nitoón fi jngoò xità chíjé. ⁵ Tanga jñò, ngats'ioò, iseèn choòn ñánda tìtsajnaá, kò nachrjein-né. Nga jñá, mìtsà jjiín jñò tìtsajnaá kò mìtsà nítjen tìtsajnaá. ⁶ K'oaá ma-ne nga mìkiì k'oa s'eén koni s'ín xità xi k'ejéi nga mì tìtsajnandaà-jèn mé kjoa xi tjin k'oaá ngaya-là koni tsà kjiyijòfè. Mochjeén-né nga kìtsajnandaá koni jngoò xità xi tíjnakon, xi nguì ndaà tjin ikon. ⁷ Nga jñà xità xi oyijòfè, k'eé oyijòfè k'e nga jñò. Kò jñà xi mach'i, k'eé mach'i k'e nga jñò. ⁸ Tanga jñá, yaá tìtsajnaá ñánda iseèn choòn. K'oaá ma-ne nga ndaà sijchá yijo-ná. Jè 'én xi mokjeiín-ná kò jè kjoatjòcha, jñà kosìko inìma-ná koni jngoò soldado xi ndaà kìtsa inìma-là jè chrjoa xi 'mì coraza. Kò k'e nga nguì tíjngoò takoán nga chiñá-lá jè nachrjein k'e nga kítjokàjñá kjo'in, jè ngaya-là tsì'nguién kichá xi osìko skò soldado. ⁹ Nainá mìtsà koi xá jaàjìn-ná nga kjo'in tsjá-ná, jé-né nga kítjokàjñá kjo'in it'aà ts'e Jesucristo xi otíxoma-ná. ¹⁰ Nga jè k'en ngajo-ná mé-ne k'e nga kjoíi ìjngoò k'a-ne, tsà tìtsajnakoaán, kò tsà jye k'eén, yaá kìtsajnakoaá. ¹¹ K'oaá ma-ne nga tìjetakòn kò tjì-la nga'ñó xinguioo koni s'ín jye tìtsa'nè.

Kjotíxoma xi kitsjaà Pablo

¹² Ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, nìjé-nòjen kjondaà, jchaxkón xità xi síxáko-nò nga jñà tìtsajna ítjòn ya jjiín naxandá-là Nainá kò nga okóya-nò. ¹³ Ndaà jchaxkón tìkjoa ndaà tìtsjacha xità koi, jè kjoa-là xá xi s'ín. 'Nchán tìtsajnakoo xinguioo.

¹⁴ K'oa tìs'ín bìtsi'ba-nòjen ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, kot'in-là nga kàtasíxá jñà xità xi ta jyò tjíma nga majìn-là síxá; tì'ñó ikon jñà xi indaà tjin ikon;

tichját'aà-là jñà xi tsjìn-là nga'ñó ya ijììn inìma-là; kò kàtas'e-nò kjoatsejta it'aà ts'e ngats'ì xìta-là Nainá.

¹⁵ Tsà k'e nga mé kjoa xi ch'o síko-nò xìta xi kj'eíí, tìkindaa xinguioo nga mì sùjndà ngajo-ne. Ta saá tinè-là yijo-nò nga kjit'aà nàchrjein ndaà tìkoo xinguioo kò ngats'ì xìta xi kj'eíí.

¹⁶ Kjit'aà nàchrjein tsja t'è-là inìma-nò. ¹⁷ Titsi'ba kjit'aà-là Nainá. ¹⁸ Nìta mé kjoa-ne, tjiì kjit'aà-là kjondaà Nainá. K'oaá s'ín mejèn-là Nainá nga k'oas'ín s'een ngats'ioò xi mokjeiín-nò it'aà ts'e Cristo Jesús.

¹⁹ Kì bichjoá ikòn-là xá xi s'ín Inìma Tsjeè-là Nainá. ²⁰ Kì nachrjekànguioò 'én-là xìta xi chja ngajo-là Nainá. ²¹ Ndaà ndaà chít'aà yije ngats'ì 'én. Jñà tìkítsajnatjò xi ndaà tsò. ²² Ngats'ì xi ch'o tsò, kì kii nìkitasòn.

²³ Jè Nainá xi tsjá kjoa'nchán, jngoò k'a tsjeè kàtasíkítsajna-nò. Ndaà kàtasíkinda inìma-nò, yijo-nò kò kjohítsjeèn-nò mé-ne nga nímé jé s'e-nò jè nàchrjein k'e nga kjoíí jngoò k'a jè Jesucristo xi otíxoma-ná. ²⁴ Nga xìta kixi-né jè Nainá xi xó kiichja-nò, sùkitasòn yijeé kjoa koi.

Kó kitsò Pablo nga síhixat'aà xìta

²⁵ 'Ndseeé kò tichjaá, titsi'batjì-nájen.

²⁶ Tìixot'aà ngats'ì xìta 'ndseeé nga nguì kò inìma-nò.

²⁷ 'An, tsja-nò okixi nga nguixkòn Na'èn-ná nga kàtaxkejiìn-là xojòn jè ngats'ì xìta naxandá-là Nainá.

²⁸ Jè kàtijnakò-nò kjondaà-là Jesucristo xi otíxoma-ná.

Xojon carta-la San Pablo xi ma-ne jò xi kiski-la xita naxandá-la Cristo xi títsajna Tesalónica

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà jñà xita naxandá-la Cristo xi títsajna Tesalónica

¹ Jñò xi xita naxandá-la Nainá maà xi títsajnaà ya naxandá Tesalónica nga ya títsajnakjoòkoo Nainá xi Na'èn-ná kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná, 'an xi 'mì-na Pablo títsanìhixot'aà-nòjen kò Silvano [tíjé-ne xi 'mì Silas] kò Timoteo. ² Nainá xi Na'èn-ná, kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná kàtatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán ya jjiin inima-nò.

Kó tsò Pablo nga tsjá-la kjondaà Nainá

³ Ndí 'ndsee kò tichjaá mochjeén-nè nga kjit'aà nachrjein k'oií-lajen kjondaà Nainá xi it'aà tsajòn. Ndaà tjín nga k'oas'ín s'en-jen, koií kjoa-la nga nachrjein inchijòn isa ndaà mokjeiin-nò kò isa ndaà matsjacha xinguioo nga jngò ò jngò. ⁴ K'oaá ma-ne nga ndaà matsja-najen it'aà tsajòn; k'oaá s'ín bènojmi-lajen jñà xita naxandá-la Cristo xi xìn nangui títsajna nga jñò, ndaà mokjeiin-nò kò ndaà chíkjoako-nò nas'ín 'ño fi tjingui kondra-nò xita kò nas'ín kjo'in títsanìkjoón. ⁵ Ngats'ìi kjoa koi, Nainá k'oaá s'ín okó nga kixi koiindaajjìn; kò k'oaá ma-ne nga jñò, ok'ín-nò nga ya kítsajnajiin-là xita xi jè tíhotíxoma-la, nga tíkoi-ne kjoa-la Nainá nga kjo'in títsanìkjoón.

⁶ Nainá, xita kixi-né nga tsjá-la kjo'in jñà xita xi kjo'in tsjá-nò. ⁷ Kò jñò xi kjo'in títsanìkjoón, tsjá-nò kjoa'nchán kò ngajen, k'e nga kjinchrobàjen ngajmì Jesucristo xi otíxoma, tjíko àkjale-la xi 'ño tse nga'ño tjín-la nga kjinchrobàjen-jjìn ni'ín. ⁸ Nainá tsjá-la kjo'in jñà xita xi mìkii beèxkón nì mìkii síkitasòn 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Jesucristo xi otíxoma-ná. ⁹ Xita koi, 'ño tse kjo'in sìkjeiin nita kjé-ne; mì yaá kítsajna nguixkon Na'èn-ná, kò mìkii skoe kjoajeya-la xi 'ño tse nga'ño tjín-la. ¹⁰ Kjoa koi, k'oaá s'ín koma jè nachrjein k'e nga kitjojen jngò k'a Na'èn-ná mé-ne nga it'aà ts'e xita-la jeya kíjna-ne kò ngats'ìi xita xi mokjeiin-la it'aà ts'e, ta koxkón-la. Tíkoá jñò yaá kítsajnaà, koií kjoa-la nga kòkjeiin-nò koni s'ín tsibènojmi-nòjen.

¹¹ K'oaá ma-ne nga kjit'aà nachrjein bìtsi'ba-lajen Nainá it'aà tsajòn, mé-ne nga Nainá kító nga ok'ín-nò nga ya kìnókjoa-nò naxandá-la nga xó k'oaá s'ín kùichja-nò. Nga kò nga'ño-la kàtasíkitasòn ngats'ìi kjondaà xi jñò sasén-nò kò xá xi 'nè nga Na'èn-ná ma'ñót'aà takòn. ¹² K'oaá s'ín koma nga it'aà tsajòn jeya kíjna Jesucristo xi otíxoma-ná. Tíkoá jè ndaà sìkítsajna-nò koni s'ín tjín-la kjondaà jè Nainá kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná.

2

K'e nga kjoíi jngò k'a-ne Jesucristo

¹ Ndí 'ndsee kò tichjaá, i'nde jè kénojmi-nòjen kó s'ín koma k'e nga kjoíi jngò k'a Jesucristo xi otíxoma-ná kò k'e nga ya koxkóyat'aà-lá. K'oaá ma-ne bìtsi'ba-nòjen ² tsà yá xita xi kító-nò nga jyeé j'ìi jngò k'a Jesucristo, kì tà nìton mokjeiin-nò; kì tsakjoòn-là tsà yá xita xi kító-nò: k'oaá tsò 'én-la Nainá xi kjongatsja Pablo; k'oaá s'ín chjaya, kò k'oaá s'ín kisikasén jngò xojon. ³ Kì yá xita xi konachan-nò. Nga jè nachrjein k'e nga okoma, ítjòn s'e nachrjein nga jñà xita, 'ño kondra kítsajna-la Nainá. Ikjoàn ta nitoón kotsejèn jè xita xi 'ño ch'o s'jìn, jè xi tjínè-la nga kjo'in sìkjeiin nita kjé-ne. ⁴ Xita jè, jè xi kondra kíjna-la ngats'ìi xi Nainá tsò-la xita kò nita mé-isa-ne xi beèxkón nga

jè mejèn-là kǐjna ítjòn. Skanda yaá kǐjnaya ingo ítjòn-là Nainá koni tsà jè soba Nainá, k'oaá kitso-là yijo-là nga Nainá jè.

⁵ ¿A mì bítsjeèn-nò k'e nga sa ya tsohótijnako-nò, k'oaá kixan-nò nga k'oaá s'ín koma? ⁶ I'ndeí jye tíjiin-nò mé kjoa xi bíchjoà ikòn-là xita jè nga mì xatí f'iì; skanda k'eé kjoí k'e nga kichóya nachrjein-là. ⁷ Jè nga'ño-là kjoach'o, jyeé tísíxá'ma i isò'nde, tanga tíjna jngoò xi tíjna ikòn nga mìkiì tsjá'nde ko ta jè chija nga tjáxìn. ⁸ Ko ikjoàn k'eé kotsejèn jè xita xi ch'o s'ín. Tanga Jesucristo xi otixoma, ta jngoò 'én kichja nga tsjá-là kjo'in nita kjé-ne. Tà ma tà jé nga ote kji nga kjoí, jngoò k'a kjoaáxìn nga'ño-là. ⁹ K'e nga kjoí jè xita xi ch'o s'ín, jè xita neí tsjá-là nga'ño nga kjìn skaya kjoxkón kokò xi mìtsà kixi kjoa. ¹⁰ Siikjeén yije kjoa xi ch'o tíjn nga skónachan-là xita xi kjo'in siikjeiín nita kjé-ne, koií kjoa-là nga jña xita koi mìkiì matsjakeè xi kjoa kixi xi ma kitjokàjiin-ne kjo'in kjoa ts'e jé-la. ¹¹ K'oaá ma-ne Nainá tsjá'nde-né nga tíjna jngoò xi skónachan-là xita koi, mé-ne kàtakjeiín-là kjoa ndiso, ¹² nga kàtas'e-là kjo'in ngats'iì xi mìkiì mokjeiín-là kjoa kixi. Nguì ta kjoa ch'oó sasén-là.

Mé kjoa-ne nga jaàjiin-ná Nainá

¹³ Ndí 'ndsè ko ndí tichjaá, mochjeén-né nga kjit'aà nachrjein 'biilajen kjondaà Nainá xi it'aà tsajòn xi 'ño matsjakeè-nò Na'èn-ná, nga xó k'oaá s'ín jaàjiin-nò Nainá kóni nga tisa tàts'en-là kjoa, mé-ne nga kitjokàjñoò-nò kjo'in, nga jè Inima Tsjeè-là Nainá sítsjeèya-nò ko nga ndaà mokjeiín-nò xi kjoa kixi. ¹⁴ Xó k'oaá s'ín kiichja-nò Nainá it'aà ts'e 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi ngajen nokjoàya-jen, mé-ne nga jño, tikoá s'e-nò kjoajeya-là Jesucristo, jè xi otixoma-ná.

¹⁵ Ndí 'ndsè ko tichjaá, k'oaá s'ín kixi tìtsajna. Kì nìchàajiin-jèn jña 'én kixi-là Cristo xi ngajen kinikatoya-nòjen, jña xi ta 'én kinokjoà-nòjen ko xi xojon carta tsakoòya-nòjen. ¹⁶ 'Aán síjèt'aà-là Jesucristo, jè xi otixoma-ná ko jè Nainá xi Na'èn-ná, jè xi 'ño matsjakeè-ná nga tsjá-ná kjoajetakòn-là xi mìkiì kjoehet'aà, ko tsjá kjotjò-ná kjondaà-là nga tíjngoò takoán nga titsachiñá-lá. ¹⁷ K'oaá s'ín síjèt'aà-là nga isa tse nga'ño kàtatsjá-là inima-nò mé-ne nga isa kixi kitsajnaà koni s'ín 'nè kjoa xi ndaà tíjn ko koni s'ín nokjoà 'én xi ndaà tsò.

3

K'oaá tsò Pablo nga mejèn-là sìtsi'batji

¹ Xi fehet'aà-ne ndí 'ndsè ko ndí tichjaá, tìtsi'batji-nájen mé-ne jè 'én-là Nainá nìton xki xi ján katijchó, tikoá ndaà kàteèxkón jña xita xi skoétjò 'én koni s'ín k'è jño nga ndaà kiyaxkón. ² Tikoá tìtsi'batji-nájen mé-ne nga jè Na'èn-ná k'è k'è tsjá'nde nga ch'o siikjo-najen xita ts'en ko xi ch'o s'ín, nga mì tà ngats'iì xita mokjeiín-là. ³ Na'èn-ná xita kixi-né, síkitasòn 'én-là, kixi siikitsajna-nò tikoá siikinda-nò mé-ne nga mì ch'o siikjo-nò jè xita neí. ⁴ Nga it'aà ts'e Na'èn-ná mokjeiín-najen nga titsanìkitasòn-nò koni s'ín tìsahotìxoma-nòjen ko tákó k'oaá s'ín s'een-isa. ⁵ Jè Na'èn-ná kàtasíchját'aà-nò nga kos'ín tjòcha jchaa xinguiò koni s'ín tjòkèè kijtseè-nò Nainá; ko nga kàtachíkoako-nò kjo'in koni s'ín kichíkoako-là Cristo.

Mochjeén-né nga kàtasíxá jña xita

⁶ Ndí 'ndsè ko ndí tichjaá, k'oaá s'ín bìnè-nòjen, it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo, k'è tì ya tsjahijtako-nò jña xita 'ndseé ko tichjaá xi majìn-là síxá, jña xi mìkiì k'oaá s'ín síkitasòn koni s'ín tíjn kjoa kixi xi ngajen kinikatoya-nòjen. ⁷ Jño, jyeé tíjiin-nò nga mochjeén-né nga chjinguì-nájen koni s'ín k'è jèn k'e nga ya tsitsajna-nòjen; mì jyò tsitsajna-jen, kiníxá-nájen. ⁸ Mìtsà ta kjotjò chichi-jen. Tà saá 'ño kiníxá-jen ko nachrjein ko nìtjen kinikijta-jen

yijo-najen, mé-ne nga mì jñò s̄ij̄ti-nòjen. ⁹ Kinìxá-náj̄en nas'ín t̄j̄í'nde-najen nga s̄ij̄é-nòjen mé tsojmì xi mochjeén-najen. Jè xi mejèn-najen nga ch̄j̄ínguì-náj̄en mé-ne k'oā t̄is'ín s'een koni 'nè-jen. ¹⁰ K'e nga tsitsajnakò-nòjen k'oāá s'ín k̄i'mì-nòjen: Tsà jngoò x̄it̄a xi maj̄in-la s̄ixá, t̄ikōa mìk̄i t̄j̄í'nde-la nga kòkjen. ¹¹ Jyeé kina'yà-jen nga t̄j̄imaj̄iìn i'nga x̄it̄a xi maj̄in-la s̄ixá nga tà jyò binchima, nga ta jñà ch̄j̄aj̄iìn ch̄j̄a'a ñánda mì jñà okò-la. ¹² Jñà x̄it̄a koi, it'aà ts'e Jesucristo xi otíxoma-ná, k'oāá s'ín bìtsi'ba-lajen, t̄ikōa bìnè-lajen nga kàtasíxá, mé-ne nga kàtátsji'a-ne yijo-la.

¹³ Jñò ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, k̄i bijta-nò nga ndaà 'nè. ¹⁴ Tsà t̄j̄ín i'nga xi mìk̄i s̄ikitasòn koni tsò xojon jè, ch̄itsejèn-là yá-né, k̄i yaá báhijtakoo, mé-ne nga kòsobà-la. ¹⁵ Tanga k̄i k'oāá s'ín n̄ikoo koni jngoò x̄it̄a kondra, k'oāá s'ín tènójmíya-là nga 'én ndaà chikoo nga 'ndseé chibá.

'Én xi fehet'aà-ne

¹⁶ T̄ij̄è-ne Na'èn-ná xi tsjá kjoa'nchán, k̄jit'aà nachrjein kàtatsjá-nò kjoa'nchán n̄it̄a mé kjoa-ne. Na'èn-ná kàt̄ijnakò-nò ngats'ioò.

¹⁷ Nga jye tífehet'aà xojon jè, koo ndsaa t̄ikj̄i-nò 'an xi 'mì-na Pablo, nga t̄is̄hixat'aà-nò. Nga k'oās'ín s'iaàn firma-na, kò k'oāá s'ín kjiaà. ¹⁸ Ngats'ioò, jè kàt̄ijnakò-nò k̄j̄ondaà-la Jesucristo xi otíxoma-ná.

Xojon carta-la San Pablo xi kiskiù ítjòn-la jè Timoteo

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà Timoteo

¹ 'An, Pablo, tìkjiù-lè xojon jè, nga 'an tsibíxáya-na Jesucristo, nga k'oas'ín kitsjaà okixi Nainá xi ochrjekàjìin-ná kjo'in kò Na'èn-ná Jesucristo nga tìtsachiñá-lá kjondaà-la. ² Ngaji Timoteo, koni tsà k'ndí ts'an xan-lè nga 'an tsakòyandaà-lè koni s'ín mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo. Nainá xi Na'èn-ná kò Na'èn-ná Jesucristo kàtatsjá-lè kjondaà, kàtahimakeè-lè, kàtas'e-la kjoa'nchán ijìin inima-lè.

Pablo tsibínè-la Timoteo nga sìkixiya xita xi kj'eíi kjohítsjeèn okóya

³ Koni s'ín tsibitsi'ba-lè k'e nga kiaà nangui Macedonia, yaá tìjni naxandá Éfeso mé-ne nga kichakjáya-la xita xi mìtsà 'én kixi nchihokóya ijìin naxandá-la Nainá. ⁴ Ngaji Timoteo, k'oaá s'ín tìjnè-la jñà xita koi, k'ì k'ì s'ís'in-la cuento jchínga xi mìtsà kixi kjoa tìkoá k'ì k'ì s'ís'in-la kjoa xi mìk'ì fehet'aà ts'e xita jchínga kjòtseé. Kjoa koi nímé chjì-la. Tà síkjaán-kjoò-ná. Mì k'ì osìkò-ná nga mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo mé-ne nga koma s'íkitasoán koni s'ín mejèn-la Nainá.

⁵ Xá xi tìbìnè-lè, jè-né nga tsjeè tìjna inima-ná, nga tsjeè tìjn kjohítsjeèn-ná koa nga nguì ndaà mokjeiín-ná; yaá nchrobát'aà-ne nga s'itjòchaà xinguiáá. ⁶ Tanga tìjn i'nga xita xi xìn ndiyá tìjmaya; tà koií joóya-ne 'én xi nímé chjì-la. ⁷ Mejèn-la maestro ts'e kjotíxoma-la Nainá kítsajna. Tanga tìjñà-ne, skanda mìk'ì machiya-la 'én xi chja nga 'ñó chja nga tsò nga kixi kjoa.

⁸ Tìjìin-ná nga jè kjotíxoma xi kitsjaà Nainá, ndaà tìjn tsà k'oas'ín kochjeén koni s'ín mejèn-la Nainá. ⁹ 'Ya-ná, kjotíxoma-la Nainá, mìtsà ts'e jñà xita xi ndaà s'ín. Ts'e-né jñà xita xi mìk'ì 'nchréñijon koa mìk'ì síkitasòn; ts'e-né xita xi mìk'ì beèxkón Nainá koa ótsji jé; ts'e-né xita xi mì tsjeè tìjn kjohítsjeèn-la xi t'jé beèhikon jè kjoatsjeè-la Nainá; ts'e-né xita xi sík'en na'èn-la kò nea-la, kò ngats'ìi xita xi xita sík'en. ¹⁰ Tìkoá ts'e-né jñà xita xi kjoa chijnguií s'ín, jñà xi xita xa'nda, xita xi xíkjin fìkò chijé nga otìjna. Tìkoá ts'e-né jñà xita ndiso kò xita xi mìtsà 'én kixi chja, jñà xita xi ch'o tìjn kjoa xi s'ín xi kondra ts'e kjohítsjeèn xi kixi tìjn. ¹¹ Jè kjohítsjeèn kixi, k'oaá tìjn xi okóya jñà 'én jeya-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Nainá xi 'ñó jeya tìjna, jè kisingatsja-na nga 'an kichjaya 'én koi.

Mé kjoa-ne nga kitsjaà-la kjondaà Nainá jè Pablo

¹² Tsjaà-la kjondaà Na'èn-ná Jesucristo. Ndaà chjì-la nga kitsjaà-na nga 'ñó tìkoá ndaà kijtseè ikon-na nga 'an kisingatsja-na xá-la, ¹³ nas'ín k'e nga sa ítjòn, 'ñó ch'o kis'iaàn; kichjajno-la Nainá; kondra k'itjìngui-la; toòn kijtseè xita-la. Tanga kjohimakeè-na Nainá, nga kj'eè k'ì be, koa kj'eè k'ì mokjeiín-na it'aà ts'e Cristo. ¹⁴ Tanga jè kjotjò-la Na'èn-ná isáá 'ñó tse kitsjaà-na tìkoá kisihiseèn-na nga mokjeiín-na kò kitsjaà-na kjoatjòcha-la nga jè Cristo tìjnakoáa.

¹⁵ Jñà 'én koi, nguì 'én kixi-né. Mochjeén-né nga kokjeiín yije-la xita nga jè Jesucristo j'ìi ì isò'nde nga kochrjekàjìin kjo'in ngats'ìi xita xi jé tìjn-la. Ngats'ìi xita xi ch'o s'ín, 'aán tìjna ítjoàn nga tsohotsjià jé. ¹⁶ Nas'ín 'ñó ch'o kis'iaàn, Nainá kis'e-la kjohimatakòn it'aà ts'an. Jñà xita, k'e nga skoe kó s'ín kisiqo-na Na'èn-ná Jesucristo, nga 'ñó tìjn-la kjoatsetakòn, tìkoáá kokjeiín-la it'aà ts'e Cristo nga s'e-la kjoabinachon nita mé naxrjein-ne. ¹⁷ Nainá, 'nga kàtìjna, kàtas'e-la kjoajeya nita mé nó, nita mé naxrjein-ne nga jè otixoma nita mé

nachrjein-ne koa mikiù kjoehet'aà nachrjein-la nita kjé-ne, tikoá mikiù tsején ñánda tíjna koa nguì jè tajngoò xi Nainá. K'oaá s'ín kátama.

¹⁸ Ngaji Timoteo koni tsà ki'ndí-na xan-lè, sìngatsja-lè 'én koi, koni s'ín kitsò xita xi kisikjeén Nainá nga kiichja it'aà tsiji, mé-ne nga it'aà ts'e 'én koi, tsjá-lè nga'ño nga ndaà sixá-la Nainá koni s'ín sixá soldado. ¹⁹ Ndaà kàtakjeín-lè it'aà ts'e Cristo, tikoá ndaà kàtìjna kjohítsjeèn-lè. Tjín i'nga xita xi mikiù kisís'in kjohítsjeèn xi ndaà tjín. K'oaá komà-ne nga kisikje-la ikon nga mì tì kii kòkjeín-la. ²⁰ K'oaá s'ín komàt'in jè Himeneo ko Alejandro xi 'an kisikítsajna koa xita neí mé-ne nga kàtakixiya-ne nga mì taxki kichjajno-la Nainá.

2

Mochjeén-né nga kítsi'batjiá xinguiáá

¹ Jè kjoa xi isa 'ño mochjeén, k'oaá s'ín tìbìnè-nò nga titsi'batjiò ngats'ii xita, tìnokjoat'aà-la Nainá, tìtsi'ba-la Nainá, tjì-là kjondaà it'aà ts'e ngats'ii xita xi tjín nga tíjtsa isò'nde. ² Mochjeén-né nga kítsi'batjiá xi xitaxá ítjòn títsajna ko ngats'ii xi kjotixoma tjíya tsja mé-ne nga 'nchán kítsajna-ná tikoá tafi tafi sijchá yijo-ná tikoá jchaxkoán Nainá ko jchaxkoán kjoa xi ndaà tjín. ³ K'e nga k'oaá s'ín s'éeñ ndaà tjín koa ndaà sasén-la Nainá xi ochrjekátji-ná kjo'in. ⁴ Nainá, jè xi mejèn-la nga ngats'ii xita kitjokàjiin kjo'in tikoá sijiin-la kós'ín tjín xi kjoakixi. ⁵ Tà jngoò ma Nainá; tikoá tá jngoò ma xita xi chjatji-ná it'aà ts'e Nainá, jè xita xi Jesucristo 'mì. ⁶ K'e nga kichiya nachrjein-la Nainá, Jesucristo kitsjaà kjotjò yijo-la nga k'en mé-ne nga kochjítji-ne ngats'ii xita nga ma kitjokàjiin kjo'in. K'oaá s'ín kis'iin nga kisijiin yije-la xita. ⁷ 'Aán kjòngatsja xá jè nga 'an tsibíxáya-na Cristo nga kichjaya 'én ndaà-la tikoá kokoóya-la jña xi mìtsà xita judío nga kòkjeín-la it'aà ts'e Cristo tikoá skoe xi kjoakixi. 'Én kixi xi tìxan-lè, mìtsà 'én ndiso.

⁸ It'aà ts'e xita x'in, mejèn-na k'e nga chjat'aà-la Nainá nita ñánda i'nde títsajna, tsjeè kàtasíkítsajna inima-la k'e nga skímìtjen-la tsja Nainá. Kì kjoajti tíjiin inima-la, koa kì nchikjaán-kjoò-jèn. ⁹ Tikoá jña íchjín, jè nikje xi ndaà ok'in-la kàtakjá. Kì nikje chjì ókjá. Kì taxki sí'ñojno skò ko yijo-la tsojmì xi 'ño chjì koni kichá oro ko perla. Chiba chiba kàtindaà yijo-la mé-ne nga mì xita skótsejèn-jno-ne. ¹⁰ Tà saá xá xi ndaà tjín kàtas'ín koni s'ín ok'in-la jña íchjín xi beèxkón Nainá. ¹¹ Jña íchjín jyò kàtítsajna k'e nga skóta'ya 'én-la Nainá; kàta'nchréñijon-la jè xi okóya. ¹² 'An, mikiù tsjaà'nde nga jña íchjín kotixoma-la xi xita x'in koa kòkóya-la. Íchjín, jyò kàtítsajna. ¹³ Koií kjoa-la jè Nainá ítjòn tsibíndaà Adán, iskan tsibíndaà Eva. ¹⁴ Mìtsà jè Adán xi kichonachan-la; jè Eva xi chjoón-la. K'oaá s'ín komà-ne nga kisakò jé-la. ¹⁵ Tanga, jña íchjín, tsà sùkitasòn koni s'ín mejèn-la Nainá nga s'e-la ixti, kitjokàjiin kjo'in. Mochjeén-né nga ndaà kòkjeín-la it'aà ts'e Cristo, nga s'e-la kjoatjòcha, nga tsjeè kítsajna ko Nainá koa ndaà sùjchá yijo-la.

3

Kjoa xi mochjeén ts'e xita xi síkinda naxandá-la Nainá

¹ 'Én jè, nguì 'én kixi-né: Tsà tjín jngoò xita xi mejèn-la xá nga naxandá-la Nainá sùkinda, 'ño ndaà tjín xá xi mejèn-la. ² Jè xita xi sùkinda naxandá-la Nainá mochjeén-né nga ndaà s'iin mé-ne nga mì yá xi ch'o kitsò-la. Jngoò chjoón s'e-la; jngoò xita xi indaà tjín ikon; xita xi ndaà kosòn-la yijo-la; xita xi yaxkón nga ndaà tísjchá yijo-la; xi ndaà sí's'in-la xita xi bijchókon; xita xi ndaà ma-la okóya; ³ xi mìtsà xita ch'i; xi mìtsà xita kjaán-ko; xi mìtsà ton

chijé kjòtsjakeè. Jè xità xi mochjeén xi ndaà xità, xi mìtsà kjoasii sís'in-la, xi mìtsà ton kájno-la. ⁴ Mochjeén-né nga ndaà kjotíxoma-la xità ni'ya-la; ndaà sùkixi ixti-la mé-ne nga s'e-la kjoxkón ixti tikoá sùkitasòn koni s'ín tsò xità jchínga-la. ⁵ Tsà mìkiì ma-la otíxoma-la xità ni'ya-la, ¿kó s'ín koma sùkinda xità naxandá-la Cristo? ⁶ Jè xi síkinda xità naxandá-la Nainá jè xi mochjeén xi kjòtseé kòkjeiín-la, mé-ne nga mì 'nga ikon koma-ne nga mì kjo'in s'e-la koni komàt'in xità neí. ⁷ Mochjeén-né nga ndaà sùjchá yijo-la mé-ne nga skoexkón-ne jñà xità xi mìkiì mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo nga mì ch'o kína, nga mì jè xità neí sùkijne-la.

Kjoa xi mochjeén ts'e xità xi sùchját'aà-la naxandá-la Nainá

⁸ K'oaá tís'in tjín ts'e xità xi sùkitasòn xá nga sùchját'aà-la xità naxandá-la Nainá, jñà mochjeén xità xi yaxkón nga ndaà nchisíjchá yijo-la. Mìkiì koma sùkijatjya-la 'én xi chja. Mìkiì koma xán koahijtako. Mìkiì koma ton chijé kòtsjakeè. ⁹ Mochjeén-né nga ndaà kàtafit'aà-la kjoatjí'ma xi jye tsakó Nainá koni s'ín mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo. Tikoá mochjeén-né nga tsjeé kàtasíkítsajna kjohítsjeèn-la. ¹⁰ Jñà xità xi sùkitasòn xá nga sùchját'aà-la xità naxandá-la Nainá, ítjòn kàtachit'aà tsà nímé kjoa tjín-la, ikjoàn, k'eé kàtasíkitasòn. ¹¹ K'oaá tís'in tjín ts'e íchjín; mochjeén-né nga yaxkón nga ndaà nchisíjchá yijo-la. Mì 'én ndiso kichja. Indaà k'oeé ikon. Ndaà sùkitasòn yije nita mé kjoa-ne. ¹² Jè xità xi síkitasòn xá nga síchját'aà-la xità naxandá-la Nainá, mochjeén-né nga tà jngoò chjoón s'e-la. Ndaà kàtatíxoma-la ixti-la kò xità ni'ya-la. ¹³ Jñà xità xi ndaà sùkitasòn xá koi, isa ndaà jchaxkón koa isa 'ñó ndaà s'e ikon koni s'ín mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo Jesús.

Kjoa'ma-la Nainá

¹⁴ Mejèn-na nga kjíkon nìton-lè, tanga tsà koií nachrjein-la kochrjein-ya-na, k'oaá ma-ne tikjiì-lè xojon jè ¹⁵ mé-ne nga jcha-ne kós'in kítsajnakoá xità xinguiáá ya jjiìn naxandá-la Cristo xi tjínakon. Jè naxandá-la Cristo tjíya tsja 'én kixi-la Nainá. ¹⁶ Nguì 'én kixi-né nga 'ñó jeya jè kjoa'ma-la Nainá xi jye tsakó koni s'ín yaxkoán Nainá:
Nainá, xitàá komà nga j'ii i isò'nde;
it'aà ts'e Inima Tsjeè-la ki'ya-la nga tjín-la kjoakixi;
jñà àkjale kijtseè-né;
'én-la kinokjoàyajiiìn-la ngats'ii xi mìtsà xità judío;
nga tíjtsa isò'nde kòkjeiín-la xità it'aà ts'e Cristo;
jeya kitjoétjò-ne ján ngajmiì.

4

Xità xi mìtsà 'én kixi kòkòya

¹ Tanga jè Inima Tsjeè-la Nainá ndaà bénojmiya-ná nga tsò: k'e nga chiba nachrjein chija-isa-la nga kjoíì l'jngoò k'a Cristo, s'eé xità xi mì tì kii kòkjeiín-la it'aà ts'e Cristo. Yaá kjit'aà-la inima ch'o-la neí xi konachan koa kjohítsjeèn-la neí sùkitasòn. ² Jñà kji'nchré-la xità ndiso xi jò isén tjín-la. Xità koi, nga jye kjòtájàjiiìn kjohítsjeèn-la, mì tì kindá fiko-ne kjoach'o xi nchis'ín. ³ Jñà xità koi mìkiì tsjá'nde nga kixan xità. Tikoáá tjín tsojmì xi ma chine, mìkiì tsjá'nde nga koma chjine. Tanga tsojmì koi, Nainá tsibíndaà nga jí'nde-la nga koma skine xità xi mokjeiín-la kò xi ndaà tjiiìn-la kjoakixi. K'e nga skine tsjá-la kjondaà Nainá. ⁴ Ngats'ii tsojmì xi Nainá tsibíndaà, ndaà-né, mìkiì koma kináchrjenguiáá. Koma sikjeén yije tsà k'oi-lá kjondaà Nainá k'e nga sikjeén. ⁵ Jè 'én-la Nainá sùtsjeè tsojmì k'e nga kinókjoat'aà-lá.

Jngoò chi'nda-la Cristo xi ndaà síxá

⁶ Ji, tsà k'oas'ín kòkóya-la jñà xita xinguiáá kjoa koi, 'ñó ndaà sixát'aà-la Cristo Jesús. Skasòn-isa kjohítsjeèn-lè it'aà ts'e 'én xi mokjeiín-ná kò kjohítsjeèn xi ndaà tjín xi ndaà tì'mìtjìngui-la.

⁷ Tanga kì taxki nìs'in-la 'én jchínga ts'e isò'nde xi nímé chjí-la xi tà kjohítsjeèn-la xita. Tìnè-la yijo-lè nga chaxkoín Nainá. ⁸ Tsà kínè-lá yijo-ná nga k'oi-lá nga 'ñó, sakó chiba-la kjondaà, tanga tsà kínè-lá inima-ná nga ndaà jchaxkoán Nainá, isaá sakó-ná kjondaà xi mochjeén-ná nga kjit'aà nachrjein. Sakó-ná kjondaà i it'aà nangui kò nga koma iskan tikoáá sakó-ná ján ngajmii. ⁹ 'Én koi, 'én kixi-né. Mochjeén-né nga kàtakjeiín yije-la xita. ¹⁰ Koi k'oas'ín bìnè-lá xá yijo-ná, tikoá nìkjiaán kjo'in nga jè titsachiñá-lá Nainá xi tijnakon xi ma-la ochrjekàjìin kjo'in ngats'ìi xita. Jñà-né xi kítjokàjìin kjo'in xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo.

¹¹ K'oaá s'ín tatixoma-la jñà xita, k'oa tì s'ín takóya-la 'én koi. ¹² Kì yá xi ochrjekàngui-lè nas'ín nguì sa ixti-ìsi. Yá jjiin-la xita xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo, ji, ndaà t'in ítjoìn mé-ne skíngui-ne kós'ín nokjoì, kós'ín 'nì, kós'ín tjòcha 'yi Nainá kò xita, [kós'ín ndaà tìjna inima-lè], kós'ín mokjeiín-lè it'aà ts'e Nainá, kós'ín tsjeè tìnjchí yijo-lè nga nguixkon Nainá. ¹³ Skanda k'e nga kijchokon-lè, k'oaá s'ín t'iin: tìxkejiin-la xita 'én-la Nainá; tìnè-la nga 'ñó kàt'eé-la ikon; tikoá takóya-la. ¹⁴ Kì nìjchàajìin-jèn nga sixát'aà-la Nainá it'aà ts'e kjo'tjò xi kitjoé-lè k'e nga jñà xita jchínga-la naxandá-la Nainá tsohósòn-lè tsja nga jñà kùichja ngajo-la Nainá it'aà tsiji.

¹⁵ It'aà ts'e kjoa koi, kjit'aà nachrjein tìyakoii, tikoá tìxakoii mé-ne nga skoe yije-ne xita nga ndaà tímajchíngakoi. ¹⁶ Ndaà tìkindii yijo-lè mé xi 'nì. Tikoá t'iin kinda jè 'én xi okoòya-la xita. Kixi tìjni. Tsà k'oas'ín sikitasoìn, ngaji, kítjokàjìin kjo'in; tikoáá kítjokàjìin kjo'in jñà xita xi 'nchré-lè.

5

Kjondaà xi mochjeén it'aà ts'e xita xi kj'eii

¹ Jñà xita xi jye 'ñó jchínga, kì taxki nìkaká-la; k'oaá s'ín tènójmíya-la koni tsà na'èn-lè ma; tikoá jñà xi isa ixti-isa, k'oaá s'ín tènójmíya-la koni tsà 'ndsì ma. ² Jñà íchjín xi jye 'ñó jchínga, k'oaá s'ín tènójmíya-la koni tsà nea-lè ma. Jñà xi íchjín ixti k'oaá s'ín tènójmíya-la koni tsà tichji ma nga nguì tsjeè tìjna kjohítsjeèn-lè.

³ Tìsikòò jñà íchjín xi jye k'en x'in-la tsà kixi kjoa nga tsjìn xi osìkò. ⁴ Tsà tjín íchjín ka'àn xi tjín-la ixti, kò tsà tjín-la ixti 'ndejií, ixti koi, ítjòn kàtasíkitasòn ya ni'ya-la kós'ín beèxkón Nainá. Kàtasìkò xita xíkjín, mé-ne nga tsjá ngajo-la kjoatjòcha ts'e xita jchínga-la. Kjoa koi, ndaà tjín. K'oaá s'ín sasén-la Nainá. ⁵ Jè chjoón ka'àn xi kixi kjoa nga tìjna tajngoò, Nainá 'ñót'aà-takòn kò nachrjein kò nìtjen bítsi'ba nga chjat'aà-la Nainá. ⁶ Tanga jè chjoón ka'àn xi kjotsja ts'e isò'nde xi ch'o tjín tsjá-la yijo-la, it'aà ts'e Nainá tijnak'en-né nas'ín tijnakon. ⁷ K'oaá s'ín tatixoma-la kjoa koi mé-ne nga ndaà sùljchá-ne yijo-la nga mì yá xi ch'o kítso-la. ⁸ Tsà yá xi mìkiì sùkinda xita xíkjín nga sùljchát'aà-la, mats'iaako ítjòn-ne xi ya tìtsajnakò ni'ya-la, tsà mì k'oaá s'ín kosìkò xíkjín, mìkiì nchisíkitasòn 'én xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo. Isaá ch'o nchisíkìtsajna yijo-la mì k'oaá-ne koni jñà xita xi mìkiì mokjeiín-la 'én-la Nainá.

⁹ Íchjín ka'àn xi sít'aà xojon nga kochját'aà-la, tà jñà-né xi tsato jàn kaàn nó tjín-la xi kixi tsibìtsajnakò x'in-la, ¹⁰ jñà xi 'ya-la nga ndaà kisìjchá yijo-la ts'e xá xi ndaà tjín: tsà ndaà kisìjchá ixti-la, tsà ndaà kisìs'in-la xita xi ijchòkon ni'ya-la, tsà tsanìjno ndsokò xita-la Cristo nga ndaà kisìs'in-la, tsà

kisìchját'aà-là xìtā xi kjoā títšajìin. Tsà k'oas'ín kisìkitasòn yije xá xi ndaà tjín, koma sít'aà xojon.

¹¹ Tanga jñà íchjín ka'àn xi sà ixti ìsà mìkiì koma xojon sít'aà. K'e nga x'ín kjoajìin-là, mìtsà 'ín koma-là nga kìnchat'aàxìn-là Cristo nga kixan ìjngò k'a-ne. ¹² Tsà k'oas'ín s'ìin, kjo'ìin s'e-là nga mìkiì nchisìkitasòn koni s'ín kitsjaà tso'ba nga sà ítjòn. ¹³ Íchjín koi, tìkoáá mangaá-là nga xkì xi ján ni'ya binchimajto. Ma ts'eè-né. Mìtsà tà ma ts'eè. Tìkoáá 'én ndiso bíxkó. Chjajìin chja'a ñánda mì jñà oko-là. ¹⁴ An, k'oáá s'ín mejèn-na nga kàtixan ìjngò k'a-ne jñà íchjín ka'àn xi sà ixti ìsà. Kàtas'e-là ixti. Ndaà kàtatíxoma ni'ya-là mé-ne nga mì ch'o kichjajno-ná xi kondra. ¹⁵ Tjín i'nga íchjín ka'àn xi jye tsohófaya-ne, jè kiit'aà ìjngò k'a-là xìtā neí.

¹⁶ Tsà jngò xìtā xi mokjeiín-là 'én-là Nainá tsà tjín xíkjín xi chjoón ka'àn, mochjeén-né nga kàtasíchját'aà-là xíkjín mé-ne nga mì jè naxandá-là Cristo 'ñó skanè-ne xá. Jè naxandá-là Cristo komaá kosìko xi kixì kjoā nga nguì ndí chjoón ka'àn ìma.

¹⁷ Jñà xìtā jchínga xi ndaà otíxoma ya naxandá-là Nainá, ok'ín-là nga ìsà ndaà jchaxkón koā kochját'aà-là xi mochjeén-là, mats'iako-ne jñà xi chjaya koā okóya 'én-là Nainá. ¹⁸ Xojon-là Nainá, k'oáá s'ín tíchja nga tsò: “Jè nchraja xi síxá, kì nà'ya bì'a tso'ba.” Tìkoáá jtít'aà xi tsò: “Jè xìtā xi síxá, mochjeén-né nga kàtachjì-là.”

¹⁹ Kì kii nìs'in-là tsà yá xi óngui xìtā jchínga xi otíxoma ts'e naxandá-là Nainá tsà mì jò jàn ma-ne xìtā xi kijtseè-ne xkon kjoā xi komà.

²⁰ Tanga jñà xìtā jchínga xi ótsji jé-ìsà, tìkaká-là nga nguixkon ngats'ìi xìtā naxandá-là Nainá, mé-ne jñà xìtā xi i'nga k'oáá s'ín sincháxkón-ne.

²¹ Tìbìnè-lè nga nguixkon Nainá ko Nà'èn-ná Jesucristo ko àkjale-là xi xó jè jaajìin-ne, ndaà tìkitasòin kjoā koi. Nímé kjoā xi bìndaajìin k'e nga kj'eè kiì 'ya-là tsà kixì kjoā. Kì chjaajìin xìtā xi nìs'in-là; ngàsòn tìs'in yije-là. ²² Kì yá xìtā xi taxkì chjaajìin nga kjósòn-là ndsejì k'e nga k'oi-là xá ìjìin naxandá-là Nainá. Ítjòn ndaà tìkítsjìin mé-ne nga mì jì kokot'aà-lè jé-là xìtā xi kj'eí. Tsjeè tjìni.

²³ Nga ch'in tjín kjit'aà-là ìndso'boì, kì tà nandá 'yoì, tìkoáá t'i chibi nandá vino.

²⁴ Tjín i'nga xìtā xi tìk'e 'ya-là jé-là k'e nga tìkj'eè sindaajìin. Tanga tìkoáá tjín i'nga xi ìskan 'ya-là. ²⁵ K'oā tìs'ín tjín xá xi ndaà tjín, tjín xi nìton beè xìtā. Tìkoáá tjín xá ndaà xi mì nìton 'ya-là tanga mìkiì koma jngò k'a sijnama. Ìskan jchà-là.

6

¹ Ngats'ìi xìtā naxandá-là Nainá xi chì'nda títšajna'ñó, ndaà kàtèèxkón nei-là mé-ne nga mì yá xi ch'o kichjajno-là Nainá ko 'én xi okoòyaá ìt'aà ts'e Cristo. ² Jñà xìtā chì'nda xi mokjeiín-là nei-là ìt'aà ts'e Cristo, mochjeén-né nga ngàsòn ndaà kàtèèxkón nei-là nga 'ndseé joó ìt'aà ts'e Cristo. Ìsáá ndaà kàtasíxá-là nga ngàsòn mokjeiín-là 'én-là Nainá tìkoā tsjakeè xíkjín.

Jñà 'én koi, takóyi tìkoā tìnókjoayi.

Kjoā xi sakó-ná k'e nga ton matsjachaá

³ Tsà tjín xìtā xi kj'eí tsò 'én xi okóya nga mì tìjngò ikon koni tsò 'én ndaà-là Nà'èn-ná Jesucristo tìkoā mìkiì tìjngò ikon ìt'aà ts'e kjotíxoma koni s'ín yaxkoán Nainá. ⁴ Xìtā koi, xìtā 'nga takòn-né, nímé machiya-là. 'Ñó tsjakeè nga ótiya-ne 'én xi nímé chjì-là. Yáá nchrobát'aà-ne nga maxítakòn-chaá xinguiáá, nga bixkán-kjoáá, nga nokjoajno-lá xinguiáá 'én xi ch'o tsò, tìkoā

ch'o nìkítsjeèn it'aà ts'e xita xi k'ejí. ⁵ Tikoáá yaá nchrobát'aà-ne nga kjit'aà nachrjein nchikjaán-kjoò jña xita xi mì kixi síkjeén kjohítsjeèn-la kò mì kjoakixi fit'aà-la. K'oaá s'ín síkítsjeèn, tsò-né: tsà ndaà jchaxkoán Nainá, yaá sakó-ná ton. Ngaji, k'oaá tjin kjoa xi nìkítsjin. ⁶ Kixií kjoa, tseé kjondaà sakó-la xita k'e nga beèxkón Nainá tsà tikoá tsja tjin-la inima-la mé xi tjin-la. ⁷ Nga nimé xi kich'á k'e nga kits'iaán i isò'nde. Tikoáá nimé xi kikoá k'e nga kiyá. ⁸ Tsà tjin-ná tsojmì xi chineé koa tjin-ná nikje xi chikjá, mochjeén-né nga tsjaá kíngoò-lá takoán. ⁹ Tanga jña xita xi mejèn-la kjoanchiná, nga mìkì chikjoko-la kjohítsjeèn xi ch'o tjin nga kjin tsojmì mejèn-la, yaá kixongui ch'an koa yaá singui'ño. 'Ñó mejèn-la kjoa xi nimé chjí-la koa xi ch'o síko-ná, kjoa xi síkíts'ón xita koa yaá chijajin. ¹⁰ K'e nga ton matsjachaá, yaá mats'ia-ne kjoa ts'e jé kò ngats'ìi kjoa xi ch'o tjin. Tjin i'nga xita xi jye chinchat'aaxìn-la kjoa xi mokjeín-ná it'aà ts'e Cristo jè ngatji-la nga tse ton mejèn-la. K'oaá s'ín ma-ne nga tijnà-ne tse kjo'in tsjá-la yijo-la.

Tìnè-la yijo-lè kjoa xi mokjeín-lè

¹¹ Tanga ngaji xi xita-la Nainá 'mì-lè, tìsit'aaxìn-la ngats'ìi kjoa koi. Jè t'in tjingui-la xi kjoakixi. Jchaxkoín Nainá. Ndaà kàtakjeín-lè it'aà ts'e Cristo. Kàtas'e-lè kjoatjòcha. Kàtas'e-lè kjoatsetakòn. Indaà kjoa tìkìjni inima-lè. ¹² Ndaà tixkàtji kjoa xi mokjeín-ná it'aà ts'e Cristo. Kì nìkìjna-jèn ndiyá kixi ts'e kjoabinachon xi mìkì fehet'aà nita kjé-ne. Nga koií xá kiichja-lè Nainá. Ngaji jyeé k'oas'ín ndaà kits'ìi ndsoboì nga kinìkixiyi 'én xi mokjeín-lè it'aà ts'e Cristo nga nguixkòn xita xi kjin ma-ne nga kii'nchré. ¹³ I'ndeì jngoò xá tìbìnè-lè nga nguixkòn Nainá xi síkítsajnakon yije nita mé xi tjin, tikoá nguixkòn Jesucristo xi ndaà kitsjaà tso'ba nga kisikixiya 'én ndaà-la k'e nga kiichja nga nguixkòn Poncio Pilato. ¹⁴ K'oaá s'ín tìhotixoma-lè, ndaà tìkitasoìn kjotixoma koi; kì nìkìtjija-la mé-ne nga mì yá xi kochrjengui-lè skanda k'e nga kjoíì ijngoò k'a Na'èn-ná Jesucristo. ¹⁵ K'e nga kijchòya nachrjein, Nainá, k'oaá s'ín sìkitasòn yije kjoa koi. Mé tà ndaà-la Nainá nga jè tajngoò tìhotixoma. Jè tìjna ítjòn-la jña xi xitaxá ítjòn tìtsajna tikoá tìjna ítjòn-la jña xi xita sko-la tìtsajna. ¹⁶ Tajngoò Nainá xi xó k'oas'ín tìjna-ne nga mìkì biyaá. Yaá tìjnajin kjoahiseèn ñánda mì yá xi koma kijchò kinchat'aà-la. Nì saá jngoò xita beèxkon nì mìkì tji'nde-la nga skoexkon. Nainá, kjit'aà nachrjein jeya kàtìjna. Kàtayaxkòn kjotixoma-la nita kjé-ne. K'oas'ín kàtama.

¹⁷ Jña xita nchiná xi tjin i isò'nde, k'oaá s'ín tìnè-la: “Kì bí'nga-la ikon.” Kì koií ma'ñót'aà ikon kjoanchiná xi tjin-la nga tà nìton fehet'aà. Jè kàtama'ñót'aà ikon Nainá xi tìjnakon nga jè tsjá yije-ná xi mochjeén-ná skanda síkatonè-la mé-ne nga kò kjotsja síkjeén tsojmì xi tsjá-ná. ¹⁸ Koatìn-la, kjondaà kàtas'ín. Kàtas'e-la kjoanchiná nguixkòn Nainá it'aà ts'e kjondaà xi s'ín. Kì kjoaxkon fikjaá, kò inima-la kàtatsjá itsé-la xikjín mé xi tjin-la. ¹⁹ Tsà k'oas'ín sìkitasòn nachrjein i'ndeì, s'ée-la kjoanchiná xi mìkì kjoehet'aà k'e nga jye tìtsajna nguixkòn Nainá. Tikoáá tjoé-la kjondaà xi nguì ts'e kjoabinachon.

'Én xi fehet'aà-ne

²⁰ Ngaji Timoteo, ndaà tìkitasoìn 'én ndaà-la Nainá xi jì kjòngatsjei. Kì kii na'yà-la 'én ndiso xi nimé chjí-la. Kì kii nìs'in-la kjoa xi chitiya-ná ts'e kjoachjine ndiso. ²¹ Tjin i'nga xita xi k'oa tjin kjohítsjeèn fitjingui-la. K'oaá ma-ne nga chinchat'aaxìn-la kjoa xi mokjeín-ná it'aà ts'e Cristo.

Jè kàtìjnako-lè kjondaà-la Nainá.

Xojon carta-la San Pablo xi ma-ne jò xi kiski-la Timoteo

Kó tsò Pablo nga s̄hixat'aà Timoteo

¹ 'An, Pablo, tikji-lè xojon jè. Nga 'an tsibíxáya-na Jesucristo nga k'oaá s'ín kjòmejèn-la Nainá. K'oaá s'ín kitsjaà tso'ba Nainá nga kijnakon inima-ná it'aà ts'e Cristo Jesús. ² Ngaji Timoteo xi 'ñó matsjake-lè koni tsà ki'ndí ts'an xan-lè, Nainá xi Na'èn-ná kò Na'èn-ná Jesucristo kàtatsjá-lè kjondaà, kàtahimakeè-lè, kàtas'e-la kjoa'nchán jjiin inima-lè.

'En xi tsjá Pablo it'aà ts'e Cristo

³ Mikì jchàajìin-na kò nachrjein kò n̄tjen b̄tsi'batjì-lè t̄koá tsjaà-la kjondaà Nainá, jè xi 'an bexkoán koni s'ín kijtseèxkón j̄nà x̄it̄a jchínga-na nga ngui tsjeè t̄jín kjoh̄itsjeèn-na. ⁴ K'e nga b̄tsjeèn-na kjoa ts'e ndáxkoiin mejèn-na nga skoeè ljngoò k'a-lè mé-ne nga kotsja-la inima-na. ⁵ B̄tsjeèn-na nga ngui ndaà mokjeiín-lè it'aà ts'e Cristo koni s'ín kòkjeiín it̄jòn-la neaájchá-lè Loida kò nea-lè Eunice. 'An k'oaá s'ín makixi-na nga ngaji t̄koá ndaà mokjeiín-lè.

⁶ Koií k'oas'ín t̄sik̄tsjeèn-lè nga isa ndaà t̄ikjiín kjotjò xi kitsjaà-lè Nainá nga ndaà t̄ixá-la, jè kjotjò xi kitjoé-lè k'e nga 'an tsakàsòn-lè ndsaa. ⁷ Nainá, mìtsà inima tsakjón kitsjaà-ná. Jè kitsjaà-ná Inima Tsjeè-la nga tsjá-ná nga'ñó, nga tsjá-ná kjoatjòcha, nga tsjá-ná kjoh̄itsjeèn kós'ín s'eén nga kixi sijchá yijo-ná. ⁸ Koií kjoa-la k̄i masobà-lè nga nokjoàkoi x̄it̄a it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo. T̄koá k̄i masobà-lè xi it'aà ts'an nga ndayá t̄jna'ya koií kjoa-la nga ya s̄ixát'aà-la Na'èn-ná. T̄ikjeiín-kò-ná kjo'in xi it'aà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Jè Nainá tsjá-lè nga'ñó xi kochjeèn-lè. ⁹ Nainá, jyeé tsachrjekàjìin-ná kjo'in. K'oaá s'ín kiichja-ná nga tsjeè sijchá yijo-ná. Mìtsà koi kjoa-la nga ndaà ki'né. Koi-né nga k'oas'ín kjòmejèn-la Nainá t̄koá kitsjaà-ná kjondaà-la xi it'aà ts'e Cristo skanda t̄isa t̄ats'en-la kjoa k'e nga t̄ikj'eè sindaà isò'nde. ¹⁰ I'ndeì Nainá jyeé tsakó kjondaà-la nga jyeé j'ii Jesucristo xi ochrjekàjìin-ná kjo'in. Jaàxìn-ná nga'ñó-la kjoabiyaà. Xi it'aà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, tsakó-ná kjoabinachon t̄koá tsakó-ná nga mìtsà jngoò k'a kiyá n̄it̄a kjé-ne.

¹¹ Nainá, 'aán kisìngatsja-na xá jè nga 'an kichjàya 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Tsibíxáya-na it'aà ts'e xá-la nga 'an kokoòya-la j̄nà xi mìtsà x̄it̄a judío. ¹² Tsee kjo'in t̄sik̄jiaán tà jè ngatjì-la 'én xi 'an chjàya. Tanga mìkì masobà-na. Jyeé t̄jìin-na nga it'aà ts'e Cristo mokjeiín-na. T̄koá ndaà t̄jìin-na nga t̄a jngoò jè Nainá xi t̄jín-la nga'ñó. Ndaà s̄ikinda jè xá xi 'an kisìngatsja-na skanda jè nachrjein k'e nga kjoí ljngoò k'a-ne Jesucristo.

¹³ Ndaà t̄jìin takoìn 'én ndaà xi 'an tsakoòya-lè koni s'ín t̄jín 'én xi mokjeiín-ná kò kjoatjòcha xi t̄jín-ná nga Cristo titsajna kooá. ¹⁴ Ndaà t̄kitasoìn xá ndaà xi j̄i kjòngatsjei. Jè s̄ichját'aà-lè Inima Tsjeè-la Nainá xi t̄jnajìin inima-ná.

¹⁵ Jyeé t̄jìin-lè ngats'ii xi t̄itsajna nangui Asia, jyeé kitsjeiín takòn-na, koni jè Figelo kò Hermógenes. ¹⁶ Nainá kàtahimakeè x̄it̄a ni'ya-la Onesíforo. Kjìn k'a j'ii síjehikon-na. Mikì kjòsobà-la nas'ín ndayá t̄jna'ya. ¹⁷ Tà saá, k'e nga j'ii i Roma skanda mìkì kisikjáyá nga 'ñó tsohótsji-na skanda kó nga kisakò-la ñánda t̄jnaa. ¹⁸ Na'èn-ná kàtahimakeè jè Onesíforo k'e nga kijchò nachrjein-la Nainá. Ngaji jyeé ndaà t̄jìin-lè, ndaà kisichját'aà-ná ján Éfeso.

2

Timoteo, jngò soldado-la Cristo xi ndaà síxá-la

¹ Ngaji Timoteo koni tsà ki'ndí ts'an xan-lè, tjiì-la nga ñó yijo-lè it'aà ts'e kjondaà xi tsjá Jesucristo nga jè titsajnakoaá. ² Jè 'én xi kina'yà-ná nga kichjaya nguixkon nga kjin ma xita xi kiì'nchré, k'oaá s'in takóya-la xi xita kixi xi ndaà ma-la okóya mé-ne k'oa tís'in kokóya ngajo-la xita xi kj'eíí.

³ Ngaji Timoteo, tikjeiín-ko-ná kjo'in nga ndaà mìt'aà-la Jesucristo koni jngò soldado xi síkjeiín kjo'in. ⁴ Jngò xita xi soldado síkitasòn mìkiì tji'nde-la nga kj'eíí xá skóngajìin xi tjin isò'nde, tjinè-la nga ya síkitasòn-la jè xi kitsjaà-la xá mé-ne nga ndaà kijnako. ⁵ K'oaá tís'in tjin jè ts'e xita xi síská. Tsà mì kixiì síiská koni s'in tjin kjotíxoma-la mìkiì tjoé-la chjí-la. ⁶ Xita xi bínè-la yijo-la nga ndaà síxá nga bítje tsojmì tje, k'e nga jye kojchá tsojmì, jè tjoé ítjòn chiba-la tsojmì xi majchá koni tsà chjí-la. ⁷ Tikítsjìin koni s'in tìxan-lè. Jè Nainá isa ndaà tsjáya yije-lè kjohítsjeèn.

⁸ Tikítsjìin it'aà ts'e Jesucristo, jè xi jaáyajìin-la mik'en xi tje-la xitaxá ítjòn xi David ki'mì. K'oaá tsò 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi 'an chjaya.

⁹ Koií kjoa-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi 'an chjaya, tìsikjiaán kjo'in skanda na'ño kichá tjit'aà'ñoá nga tijná ya ndayá koni jngò xita xi 'ño ts'en. Tanga jè 'én-la Nainá mìtsà tjit'aà'ño iya ndayá. ¹⁰ Koií kjoa-la tìsikjiaán yije kjo'in xi kjondaà ts'e xita xi xó jaajìin-ne Nainá mé-ne nga tikoá kitjokajìin-ne kjo'in xi it'aà ts'e Cristo Jesús; s'eé-la kjoajeya xi mìkiì fehet'aà nita kjé-ne.

¹¹ 'Én koi, 'én kixi-ne nga tsò:

Nga ya k'en-koaá Cristo, tikoá yaá kitsajnakon-koaá.

¹² Tsà chíkjoa-ná kjo'in tikoá yaá kotixomakoaá Cristo.

Tsà kixoán mìkiì bexkoan, jè k'oaá tì kitso-ná mìkiì bexkoan.

¹³ Tsà mìkiì síkitasoán 'én xi nokjoá, tanga Nainá síkitasòn 'én xi chja.

Mìkiì koma sùkjatjìya 'én-la.

Jngò xita xi ndaà síxá-la Cristo

¹⁴ Tikítsjeèn-la kjoa koi. Tinókjoakoji nga nguixkon Nainá mé-ne nga mì kohótiya-ne kjoa ts'e 'én. Jè kjoa xi chitiya-ne nímé chjí-la. Ta saá síkits'ón xita xi 'nchré. ¹⁵ 'Ñó ndaà tjinè-la yijo-lè mé-ne nga ndaà kijna-ne nga nguixkon Nainá. Nímé xi kosobà-lè nga ndaà tjin xá-lè koa ndaà okoòyi 'én kixi-la Cristo. ¹⁶ Kì taxki nokjoà-jèn 'én xi mìkiì sasén-la Nainá xi nímé chjí-la. Jña xita xi k'oas'in chja, isaá 'ño binchat'aaxìn-isa-la Nainá. ¹⁷ Jña 'én xi ch'o tsò k'oaá ngaya-la koni ch'in nchikòn xi bi'ndo-ne yijo-ná. K'oaá s'in chja Himeneo ko Fileto ¹⁸ nga jyeé chinchat'aaxìn-la xi kjoakixi nga tsò: “Jè kjoa xi faáya-la mik'en jyeé tsato-né.” K'oaá ma-ne sískáya i'nga-la xita kjoa xi mokjeiín-la. ¹⁹ Tanga Nainá jyeé tsibíjna'ño tàts'en jngò kjoakixi ñánda tjit'aà 'én xi tsò: “Nainá beèxkon-né xi xita ts'e”; ngats'ìi xi tsò: “An, xita-la Cristo-ná, kàtinchat'aaxìn-la kjoa xi ch'o tjin.”

²⁰ Jngò ni'ya xi je kji, tjin tsojmì xi oro ko plata. Tikoá tjin tsojmì xi yá ko xi ni'nde. Tjin tsojmì xi nachrjein nchjòn mochjeén koa tjin xi tà k'e mochjeén k'e nga ndaà tíma. ²¹ Tsà sìtsjeé kjohítsjeèn-ná nga kinchat'aaxìn-lá kjoa xi ch'o tjin, k'oaá s'in sìkjeén-ná Nainá koni tsojmì tsjeè xi tà k'e mochjeén k'e nga ndaà tíma. Titsajnandaà nga síkitasoán nita mé xá-la Nainá xi ndaà tjin.

²² Ngaji Timoteo, tjsit'aaxìn-la kjohítsjeèn-la ixti xi ch'o tjin. Koií t'in tjingui-la xi kjoakixi, ko kjoa xi mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo, ko kjoatjòcha, ko kjoa'nchán takòn. K'oas'in t'in tjingui-la kjoa koi ko xita xi tsjeè tjin inima-la nga chjat'aà-la Nainá. ²³ Kì kjoa nchikón nìs'in-la xi nímé chjí-la. Jyeé ndaà tjiìin-lè nga kjoasì ótsji. ²⁴ Jngò ch'inda-la Nainá mìkiì mochjeén nga kjoasì

skóngajiin. Ndaà kàtasìko yije xita. Kàtijnandaà nga kòkòya 'én-la Nainá. Kàtas'e-la kjoatsetakòn mé kjoa xi mat'in. ²⁵ Kòo kjondaà-la kàtasìkixiya jña xi xita kondra, tsà koi nàchrjein Nainá tsjá isa-la nàchrjein nga sùkájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne mé-ne nga kòkjeiín-la xi kjoakixi. ²⁶ K'e nga táx'anguì xkon, komaá kítjokàjiin kjoanachan-la neii nga ya tjit'aà'nó-la nga k'oas'in síkitasòn-la koni s'in mejèn-la neii.

3

Mé kjoa ch'o xi s'iin xita k'e nga tímachraña nga kjoehet'aà nàchrjein

¹ Ngaji Timoteo, kàtasiin-lè k'e nga tímachraña't'aà nàchrjein nga kjoii jngoo k'a-ne Cristo, kjin skoya kjoa s'e xi mikii ndaa tjin. ² Jña xita xi s'e, tà yijo-laá 'nó siis'in-la; toón 'nó kotsjakee; yijo-laá 'nó ndaa sùkítsajna; xita 'nga ikoón koma; kichjajno-la Nainá ko xita; mikii kii'nchréñijon-la xita jchinga-la; mikii tsjá ngajo-ne kjondaà, mikii skoexkón Nainá, ³ mikii sùtjòkeè xíkjín, jngoo k'a mikii siije-la ikon, 'én ndiso tsját'in xíkjín, mikii sùkinda yijo-la mé kjoa xi s'iin, xita ch'o koma, kondraá kjo-la kjoa xi ndaa tjin, ⁴ kondraá kjo-la amigo-la, mìtsà ítòn sùkítsjeèn mé kjoa xi s'iin, 'nó 'nga ikon koma, jè sùtsjakeè kjoa ts'e isò'nde xi sasén-la yijo-la, mikii sùtsjakeè Nainá. ⁵ K'oaá s'in s'iin koni tsà beèxkón Nainá, tanga mikii tsjá'nde nga jè nga'nó-la Nainá sùxájiin inima-la.

Xita koi kii nìs'in-la. ⁶ Jña xita koi, ótsji'nde-la nga fahas'en ni'ya-la íchjín xi mikii beèxkón yijo-la ko xi tse jé tjin-la nga ma konachan-la. Íchjín koi, yaá fitjngui-la kjoa xi isa 'nó ch'o tjin koni s'in mejèn-la yijo-la. ⁷ Kjit'aà nàchrjein nchikota'ya 'én xitse tanga nijngoo nàchrjein fahas'en-jin-la xi nguì kjoakixi. ⁸ Jña xita koi, k'oaá tis'in binchahikon-la xi kjoakixi, koni kis'iin xita chjine xi ma-la bíndaà xi kii'mi Janes ko Jambres nga chinchahikon-la Moisés. Xita koi, jngoo k'aá ch'o tjin kjohítsjeèn-la. Bitjngui-né nga nguixkon Nainá nga mikii mokjeiín-la xi kjoakixi. ⁹ Tanga mikii sùkijne. Kijchò nàchrjein nga skoe yije xita kjoa tondo-la. K'oaá s'in jchat'in-la koni jè Janes ko Jambres.

Kó tsò Pablo nga bú'in-la Timoteo nga 'én kixi kòkòya

¹⁰ Tanga ji Timoteo k'oaá s'in tì'mitjngui-la koni s'in tsakoòya-lè, koni s'in tísjchá yijo-na, koni s'in tjin kjohítsjeèn-na mé kjoa xi tìfitjngui-la. K'oaá tis'in mokjeiín-lè koni s'in mokjeiín-na 'an it'aà ts'e Cristo. K'oaá s'in tjin kjoatsetakòn-lè ko kjoatjòcha-lè koni s'in tjin ts'an. K'oaá tis'in chíkjoa yije-lè nita mé kjoa-ne koni 'an. ¹¹ Tjiiin-lè koni s'in tìsikjaán kjo'in it'aà ts'e Cristo tikoá ongatjngui-na xita kondra koni s'in komat'ian ján naxandá Antioquia, Iconio ko Listra. Taxki toón kijtseè-na xita nga tsangatjngui-na tanga jè Na'èn-ná tsachrjekàjiin yije-na kjoa koi! ¹² Kixi kjoa, ngats'ii xi mejèn-la skoexkón Na'èn-ná Jesucristo, k'oaá tis'in s'e-la kondra nga kjitjnguikeè xita. ¹³ Tanga jña xita xi ch'o s'in, xi konachan, kjit'aà nàchrjein, saá 'nó, saá 'nó ch'o s'iin nga skónachan-la xita, tanga k'oaá tis'in komat'in ngajo-ne nga skónachan-la xita xi kjeii.

¹⁴ Tanga ngaji, ndaa kixi tikoii jña kjoa xi kichita'yi xi jye k'oas'in ndaa kòkjeiín-lè. Jyeé tjiiin-lè ya xita xi tsakóya-lè. ¹⁵ Skanda tik'e-né nga tisa ndi ti titsjoi, kiyaxkoin Xojon Tsjeè-la Nainá jè xi koma-la sùchjine-lè kó s'in kítjokàjiin kjo'in nga mokjeiín-lè it'aà ts'e Cristo Jesús. ¹⁶ Ngats'ii 'én xi tjit'aà Xojon-la Nainá, kjohítsjeèn ts'eé Nainá nga kitjei. K'oaá s'in mochjeén nga okóya-ná, nga okó-ná k'e nga ch'o 'nè, nga síkixiyandaà-ná, nga okó-ná ndiyá kixi, ¹⁷ mé-ne jña xi xita-la Nainá 'mì-ná jngoo k'a ndaa kítsajnandaá nga síkitasoán yije kjoa xi ndaa tjin.

4

Kó tsò Pablo nga tìbìnè-là Timoteo nga 'Én-là Nainá kichja

¹ 'Nó tìbìnè-lè nga nguixkòn Nainá kò Na'èn-ná Jesucristo jè xi jeya kjoí ìjngò k'a-ne koni xitaxá ítjòn nga kòjindaàjìin-là xitá xi títajnakon kò xi jye k'en. ² Tìnókjoayi 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Tijnandèii nga kjit'aà nachrjein nita mé kjoa xi tjin. Chikoi xitá k'e nga ch'o s'in; tikixiyi; tìt'in-là nga 'nó kàt'eé-là ikon. K'e nga k'oas'in s'iin, tsee t'iin takoìn, kò kjondaà-lè takóya-là. ³ Kijchò nachrjein k'e nga jña xitá mì tì kù kòkjeiín-là nga kji'nchré 'én ndaà xi kixi tjin xi jña okodyaá ít'aà ts'e Cristo. Kjin maestro kohótsji xi kòkòya-là kjoa xi jña komejèn-là nga kji'nchré-là. ⁴ Kinchat'aaxìn-là xi kjoakixi, koi kjit'aà-là xi taxki cuento jchinga xi mitsà kixi kjoa. ⁵ Tanga ngaji Timoteo, indaà t'è-là takoìn nita mé kjoa-ne, tikjeiín kjoa ts'e kjo'in, koi xá t'iin nga tika'bisoìn 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo, ndaà tikitasoìn xá xi jì kjòngatsjei.

⁶ 'An, jye tìtsjaà kjotjò-là yijo-na Nainá. Jyee ijchò nachrjein nga kiyá. ⁷ Jyee ndaà kiskaàn-tjià xá-là Cristo; jyee ndaà kisikitasoàn xá xi 'an kjòngatsja; jyee ndaà tsohótijnakoaa jè 'én xi mokjeiín-na ít'aà ts'e Cristo. ⁸ I'ndeì, Cristo, xi xitaxá kixi tjina, tijnatjò jngò-là corona ján ngajmii xi 'an tsjá-na nga kixi tsohótijnakoaa. K'e nga kjoí ìjngò k'a-ne, mitsà tà 'an xi tjoé-na. Tikoáá tjoé-là ngats'iì xitá xi tìjngò ikon nga nchikoña-là Cristo.

Kó kitsò Pablo nga kisixátíya-là Timoteo nga kjoikon niton

⁹ Tixátíyi nga niton nchrobáchon-ná. ¹⁰ Nga jè Demas, jyee kitsjeiin takòn-na. Jè 'nó matsjakeè kjoa xi tjin i isò'nde. Ján kii naxandá Tesalónica. Crescente, ján kii nangui Galacia, koa jè Tito ján kii nangui Dalmacia. ¹¹ Tà jè Lucas tijnako-na. K'e nga kjinchroboì, tjàchatoi Marcos, nchrobákoì. Kochjeén-na kjoa ts'e xá xi tjin-na. ¹² Jè Tíquico, ján kisikasén Éfeso. ¹³ K'e nga kjinchroboì, jcha-ná inchrókisòn-na xi tsakajná ya naxandá Troas ya ni'ya-là Carpo. Jch'ii xojon-na; jña xi isa 'nó mochjeén-na xi chrjoa kjoàn.

¹⁴ Alejandro, jè xi chjine kicha, 'nó ch'o tjin kjoa xi tísiko-na. Nainá, jè kàtatsjá-là kjo'in kjoa xi tís'in. ¹⁵ Ngaji Timoteo, tikindii yijo-lè ít'aà ts'e xitá jè. 'Nó kondra fitjingui-là 'én xi okodyaá.

¹⁶ K'e nga kisindaàjìin ítjòn-na nga nguixkòn xitaxá, niyá xi tsasiko-na. Ngats'iì xitá kitsjeiin takòn-na. Kì kindaá s'in Nainá kjoa koi. ¹⁷ Tanga Na'èn-ná tsasiko-na. Kitsjaà-na nga'nó mé-ne nga komà kichjàjìin-là jña xitá 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo. K'oaá s'in komà-ne nga kii'nchré yije xi mitsà xitá judío. Nainá tsasiko-na nga mikii kisik'en-na xitá xi tsibindaàjìin-na. ¹⁸ Na'èn-ná kosiko-na ít'aà ts'e ngats'iì kjoa xi ch'o tjin. Kjikò-na ñanda tíhotixoma ján ngajmii. Nainá, kàtas'e-là kjoajeya nita mé nó-ne nita mé nachrjein-ne. K'oas'in kàtama.

Xi fehet'aà-ne, Pablo síhixat'aà xitá xikjín

¹⁹ Tjixat'eì jè Priscila kò Aquila kò xitá ni'ya-là Onesíforo. ²⁰ Erasto, ján tsibijna naxandá Corinto. Jè Trófimo, ján kisikijna naxandá Mileto. Xk'én-né. ²¹ Tixátíyi nga niton nchrobáchón-ná k'e nga tikj'eè f'iì nachrjein choòn 'nchán. Tísíhixat'aà-lè Eubulo, Pudente, Lino kò Claudia, kò ngats'iì xitá xi 'ndsè chibá.

²² Jè kàtijnako-lè Jesucristo xi otixoma-ná. Ngats'ioò, jè kàtijnako-nò kjondaà-là. K'oas'in kàtama.

Xojon carta-la San Pablo xi kiski-la Tito

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà Tito

¹ An, Pablo, xi chi'nda-la Nainá ma. Tikoá 'an tsibíxáya-na Na'èn-ná Jesucristo mé-ne nga kòkjeiín-la it'aà ts'e Cristo jñà xita xi xó jè Nainá jaàjìin-ne, tikoá skoe xi kjoakixi nga koma-la skoexon Nainá. ² Xita koi k'oaá s'in komat'in nga tìjngoò ikon nga nchikoña-la nga kítsajnakon inima-la nita kjé-ne koni s'in kitsjaà tso'ba Nainá skanda k'e nga tikj'eè sindaà isò'nde. Nainá mìkiì konachan. ³ K'e nga jye ijchò nachrjein, Nainá kisikatsejèn 'én-la it'aà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi 'an chjaya. Na'èn-ná kisingatsja-na xá jè nga k'oaá s'in tsatixoma Nainá xi ochrjekàjìin-ná kjo'in. ⁴ Ngaji, Tito, koni tsà ki'ndí ts'an xan-lè nga ngàsòn mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo, tìskasén-lè xojon jè. Nainá xi Na'èn-ná kò Na'èn-ná Jesucristo xi ochrjekàjìin-ná kjo'in kàtatsjá-lè kjondaà-la, kàtahimakeè-lè, tikoá 'nchán kàtasíkjina inima-lè.

Kjoa xi mochjeén ts'e xita xi síkitasòn xá ya ijìin naxandá-la Nainá

⁵ Koií xá kisikìjna-lè ján nangui Creta nga sikixiyi xá xi chijat'aà-isa. K'oaá tìs'in tsatixoma-lè nga kinchandeii xita jchínga xi sikkinda naxandá-la Nainá nga jngoò ìjngoò naxandá. ⁶ Xita jchínga xi síkitasòn xá, jñà-né xi ndaà nchisíjchá yijo-la nga mì yá xi ch'o kítsò-la; xi jngoò ma chjoón-la. Kò jñà ixti-la mochjeén-né nga ndaà mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo nga mìtsà yá xita ónè-la kjoa nga kjoaská tìmajìin kò nga mìkiì 'nchréñijon. ⁷ Jè xita xi síkinda naxandá-la Nainá xi xá-la Nainá síkitasòn, mochjeén-né nga ndaà s'iin mé-ne nga nijá xi ch'o kítsò-la. Mìkiì mochjeén nga 'nga ikon koma; mì taxki kojti-la; mì xán kohijtakò; mì xita skaàn-kò; kò mì ton chijé kotsjakeè. ⁸ Ta saá ndaà kàtasís'in-la xita xi bijchókon. Kàtamatsjakeè kjoa xi ndaà tìjn. Indaà kàtìjna ikon. Kixi kàtìjnako xita. Tsjeè kàtasíjchá yijo-la nga nguixkon Nainá, ndaà kàtasíkinda yijo-la nga mì taxki s'iin. ⁹ Ndaà kàtìjìin ikon 'én kixi koni s'in kis'enojmí-la mé-ne nga it'aà ts'e 'én ndaà xi kokòya koma kùtin-la xita nga 'nó kàt'eé-la ikon tikoá koma sikkixiya xi kondra fitjìngui-la xi kjoakixi.

¹⁰ Koií kjoa-la tìjn jchán xita xi tájaajìin nga okóya 'én xi nímé chjí-la tikoá konachan-la xita xi kj'eí; kò tìjñà-ne xi 'nó bínè-la xita xi kj'eí nga kjo'ño sít'aà chiba-la yijo-la kjoa ts'e circuncisión. ¹¹ Jñà xita koi mochjeén-né nga kichjoà'a nga sískáya-la ngats'ìi xita xi títsajna nga jngoò ìjngoò ni'ya. Tà jè xi mejèn-la nga ton síchijét'aà-la xita nga k'oa tìjn 'én xi okóya xi nímé chjí-la.

¹² Jngoò xita chjine xi tija-ne j'nde-la Creta k'oaá kitsò-la xita xíjín: "Jñà xita Creta, xita ndiso-né, xita ts'en-né koni tsà cho ijñá, xita chrjá'a-né, xita ts'eè-né." ¹³ 'Én kixií xi kùchja xita jè; ngaji, Tito, koií kjoa-la 'nó tìnókjoakoií mé-ne nga ndaà kítsajnakò-ne koni s'in mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo, ¹⁴ koa mé-ne nga mì jñà sìs'in-la cuento xi nímé chjí-la xi fitjìngui i'nga-la xita judío tikoá mì jñà sìs'in-la kjotixoma ts'e xita xi binchat'aàxìn-la kjoakixi.

¹⁵ Jñà xita xi tsjeè tìjn kjohítsjeèn-la tsjeè yije ma-la nita mé-ne. Tanga jñà xita xi mì tsjeè tìjn kjohítsjeèn-la koa mìkiì mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo, saá tjé yije ma-la nita mé-ne; skanda jè inima-la kò kjohítsjeèn-la tjé tìjn. ¹⁶ K'oaá tsò nga beèxkon Nainá tanga jñà kjoa xi s'in 'yaá-la nga mìtsà kixi kjoa. Xita koi, 'nó ch'o s'in, mìkiì 'nchréñijon, tikoá nímé chjí-la nga nijngoò ma-la síkitasòn xá xi ndaà tìjn.

2

Kjohítsjeèn xi ndaà tjín takóyi

¹ Ngaji, Tito, k'oaá s'ín t̄inókjoji koni s'ín ok'in-la 'én ndaà xi j̄ná okoòyaá ² nga j̄ná x̄ita jchínga ts'e naxandá-la Nainá, indaàkjoa k̄atas'ín; ndaà k̄atayaxkón; ndaà kjohítsjeèn k̄atas'e-la; ndaà k̄atìtsajna_{ko} kjoa xi mokjeiín-la, ko kjoatjòcha-la ko kjoatsejta-la mé-ne nga kichìkjoako-la kjo'in. ³ J̄ná íchjín jchínga, k'oas'ín k̄atasíjchá yijo-la koni x̄ita-la Nainá. Kì x̄ita chjajno-la. Kì xán báhjtako. Koií k̄atakóya kjoa xi ndaà tjín. ⁴ K'oaá s'ín k̄atakóya-la íchjín ixti nga tjòkeè k̄atas'ín íchjá-la, t̄ikoa tjòkeè k̄atas'ín ixti-la. ⁵ K'oaá s'ín ndaà k̄atakóya nga ndaà k̄atasíjchá yijo-la; tsjeè k̄atìtsajna_{ko} yijo-la; ndaà k̄atasíkinda ni'ya-la; ndaà x̄ita k̄atama; k̄ata'nchréñijon-la íchjá-la, mé-ne nga mì yá xi kichjajno-la 'én-la Nainá.

⁶ K'oa t̄is'ín tinè-la j̄ná íchjá xi ixti-isa nga ndaà k̄atasíjchá yijo-la. ⁷ N̄ita mé kjoa xi tjín, j̄i t̄ijna ítjoin nga ndaà t'iin. K'e nga k̄okóya-la x̄ita, kixi t̄ikíjni kjohítsjeèn-lè; 'én kixi t̄inókjoji; ⁸ ndaà tsò 'én xi t̄inókjoji xi mì yá kochrjekàngui mé-ne k'e nga kji'nchré-la j̄ná xi x̄ita kondra, kosobà-la; n̄imé sakòt'aà-la xi ch'o k̄itso-ná.

⁹ Koat̄in-la j̄ná x̄ita xi ch̄i'nda t̄itsajna'n̄ó, ndaà k̄atasíkitasòn yije-la nei-la, ndaà k̄atasís'in-la mé-ne nga tsja s'e-la, k̄i k̄jinguì'a-jèn; ¹⁰ k̄i síchjèt'aà-la nei-la. Tà saá ndaà k̄atas'ín nga k̄ata'ya-la nga x̄ita kixi. K'oaá s'ín skoe-ne x̄ita xi k̄j'eíi nga ndaà tjín k̄jotixoma-la Nainá xi ochrjekàj̄iin-ná kjo'in.

¹¹ Nainá jyeé tsakó kjondaà-la nga ngats'ìi x̄ita xi tjín nga t̄ijtsa isò'nde koma k̄itjokàj̄iin kjo'in. ¹² Jè kjondaà-la Nainá k'oaá s'ín okóya-ná nga mì t̄i k̄i k'oa s'en-ná nga mì ndaà yaxkoán Nainá t̄ikoa mì t̄i k̄i k'oa s'en-ná kjoach'o xi síjé yijo-ná xi ts'e isò'nde. K'e nga jye s̄ikítsajnaá kjoa koi, indaàkjoa s̄ikíjnaá kjohítsjeèn-ná, x̄ita kixi komaá, t̄ikoa ndaà jchaxkoán Nainá n̄achrjein xi t̄itsajnaá i'nde. ¹³ K'oaá s'ín s'eén kjoa koi nga t̄itsachiñá-lá kjondaà xi 'n̄ó ndaà tjín nga jchaá kjoajeya-la Jesucristo k'e nga kjoíi ìjngoò k'a. Jesucristo xi Nainá nga 'n̄ó 'nga t̄ijna nga jè xi ochrjekàj̄iin-ná kjo'in. ¹⁴ Jè Na'èn-ná Jesucristo kitsjaà yijo-la nga k'en ngajo-ná. Jè tsibíhjt̄i-ná mé-ne koma k̄itjokàj̄inaá ngats'ìi kjoa ts'e jé t̄ikoa jngoò k'a s̄itsjeè-ná nga nguì x̄ita naxandá ts'e komaá. Kò nguì t̄jngoò takoán nga s̄ikitasoán n̄ita mé kjoa xi ndaà tjín.

¹⁵ K'oaá s'ín takóyi t̄ikoa t̄it'in-la x̄ita. 'N̄ó t̄inókjoakoi koni s'ín t̄j'nde-lè nga k̄otixomai. Kì yá xi ochrjekàngui-lè.

3

Ndaà t̄ikitasòn j̄ná 'én xi mokjeiín-ná

¹ T̄ikítsjeèn-la nga k̄ateèxkón xi x̄itaxá t̄itsajna ko ngats'ìi xi k̄jotixoma t̄ijya tsja. K̄ata'nchréñijon-la. K̄atasíkitasòn ngats'ìi xá xi ndaà tjín. ² Koat̄in-la k̄i x̄itaá chjajno-la; k̄i x̄itaá kjaán-ko; tà saá kjondaà k̄atas'e-la; nguì indaàkjoa k̄atìtsajna_{ko} ngats'ìi x̄ita.

³ Nga sa k̄jòtseé, j̄ná, t̄ikoaá x̄ita t̄òndoó komá. M̄ik̄i na'yañijoaán. X̄in ndiyá tsitjaayaá. K'oaá s'ín k̄i'né ngats'ìi kjoa xi ch'o tjín xi síjé yijo-ná ko kjoa xi sasén-la. Yaá tsitsajnajnaá xi kjoach'o ko kjoaxitakòn. Tsak'in-ná nga kis̄ijt̄ikeè-ná x̄ita. T̄ikoa j̄ná kin̄ijt̄icha ngajo-ná xinguiá. ⁴ Tanga Nainá xi ochrjekàj̄iin-ná kjo'in, k'e nga tsakó kjondaà-la ko kjoatjòcha-la it'aà ts'e x̄ita, ⁵ tsachrjekàj̄iin-ná kjo'in. M̄itsà koi kjoa-la nga ndaà tjín kjoakixi xi k̄i'né. Tà koi-né nga kjòh̄imakeè-ná. K'e nga k̄jòtseè in̄ima-ná, kits'ìi x̄itse ìjngoò k'a-ná ko jè In̄ima Tsjeè-la Nainá kis̄ixitseya ìjngoò k'a-ná. ⁶ It'aà ts'e Na'èn-ná

Jesucristo xi ochrjekàjiin-ná kjo'in, Nainá, 'ńó ndaà kisikíjnajiin iníma-ná Iníma Tsjeè-la. ⁷ K'e nga jè kjonndaà-la Nainá jye kisikixiya-ná, k'oaá s'ín kitsajnaá nga tíngoò takoán nga titsachińá-lá kjoabinachon xi mikiì fehet'aà nita kjé-ne, jè kjotjò xi tsjá-ná Nainá nga ixti-la tsò-ná.

⁸ 'Én koi, 'én kixi-né. K'oaá s'ín mejèn-na nga 'ńó tìnè-la xita mé-ne jńà xita xi mokjeiín-la it'aà ts'e Nainá ndaà kàtasís'in-la kjoa xi ndaà tjin. Kjoa koi, ndaà tjin; mochjeén-la ngats'ii xita. ⁹ Tanga kì kiì nìs'in-la xi kjoa tònđo kjoa ts'e xita jchínga kjòtseé xi mìtsà kixi kjoa. Kì kjoasii nìs'in-la kjoa xi chitiya-ná it'aà ts'e kjotixoma-la Moisés. Kjoa koi, mikiì mochjeén, nímé chjí-la.

¹⁰ Jè xita xi naxandá-la Cristo mejèn-la sijnjòya, jò, jàn k'a tinókjoa 'nchré-laà. Tsà mikiì 'nchréñijon-lè, nachrjekàjiin. ¹¹ Ji, jyeé 'yi nga xita jè, jyeé its'oòn kjohítsjeèn-la. Ch'o tís'ín. Jé tihónè-la yijo-la.

'Én xi títsjá-la Tito jè Pablo

¹² K'e nga sikasén-lè Artemas, o xi jè Tíquico, tixátíyi nchrobáchón-ná Nicópolis. K'oaá s'ín kiskoòsòn-la, yaá kótijna nachrjein cho 'nchán.

¹³ Tichját'aà-la Zenas, maestro ts'e kjotixoma, kjo Apolos; tji-la mé xi mochjeén-la mé-ne nga koma kjo-ne nńanda nchifi nga nímé sichijat'aà-la.

¹⁴ Jńà xi xita tsaján, k'oaá tís'ín kátama-la kjonndaà xi ndaà tjin nga kàtasíchját'aà-la xita xi chijat'aà-la tsojmì mé-ne nga ndaà siikjeén-ne nachrjein-la nga títsajnakon, komaá siikíjna jngoò kjoa xi ndaà mochjeén.

'Én xi fehet'aà-ne

¹⁵ Ngats'ii xita xi i títsajnako-na tísihixat'aà-lè. Tikoá tiixat'eì yije jńà xi matsjakeè-ná nga ngásòn mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo. Kjonndaà-la Nainá kàtijnako-nò ngats'ioò. K'oa s'ín kátama.

Xojon carta-la San Pablo xi kiski-la Filemón

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà Filemón

¹ Ji Filemón xi ndaà matsjake-lè xi ngàsòn xá-la Na'èn-ná títsa'né, 'an Pablo nga ndayá tijnáa'ya k'oií kjoa-la nga xá-la Cristo tís'iaàn, tísìhixat'aà-lè kò 'ndse Timoteo. ² Tíkooá tísìhixat'aà xítà naxandá-la Cristo xi ya bixoña ni'ya-lè kò tichjaá Apia kò 'ndsee Arquipo xi tíkoo xá-la Nainá nchikjaán-tji koni 'an. ³ Nainá xi Na'èn-ná, kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná kátatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán ya ijíin iníma-nò.

Kjoatjòcha xi tjín-la Filemón

⁴ K'e nga chjät'aà-la Nainá, kjit'aà nachrjein síkítseèn it'aà tsiji, k'oaá ma-ne nga tsjaà-la kjondaà Na'èn-ná, ⁵ Koií kjoa-la nga jyeé ki'nchrè nga ndaà mokjeiín-lè it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo tíkoo ndaà matsjachi ngats'ií xítà-la Nainá. ⁶ K'oaá s'ín síjèt'aà-la Nainá nga ndaà kítasòn koni s'ín nokjoàkoií xítà xi i'nga it'aà ts'e kjoa xi mokjeiín-lè mé-ne nga isa ndaà jchaxkoin ngats'ií kjondaà xi koma síkitasoán it'aà ts'e Cristo. ⁷ Ji ndí 'ndse, 'ño tsja ma-na kò ma'ño takoàn it'aà ts'e kjoatjòcha xi tjín-lè, nga it'aà tsiji-né, nga jye ndaà tìnjetakoìn iníma-la jña xítà-la Nainá.

Kó tsò Pablo nga chjatjì Onésimo

⁸ K'oaá ma-ne nas'ín it'aà ts'e Cristo tjí'nde-na nga kìnè-lè mé kjoa xi s'iin, tanga mìtsà kos'ín tìbìt'in-lè. ⁹ Ta jngoò kjondaà tísíjé-lè, nga tíjìin-ná nga tjòcha 'yaá xinguiáá. Kò jyeé tíjìin-lè, 'an Pablo, jyeé xítà jchínga-ná, tíkoo ndayá tijnáa'ya xi jè ngatjì-la Cristo Jesús. ¹⁰ K'oaá ma-ne nga tísíjé jngoò-lè kjondaà nga ndaà chjoétjò jè Onésimo xi koni ki'ndí-na komà nga kòkjeiín-la 'én ndaà-la Nainá xi 'an tsibenojmí-la nga i tijnáa'ya ndayá.

¹¹ Nga sa kjòtsee, jè Onésimo, jngoò xítà chì'nda xi mìkì ndaà kjòchjeén-lè, tanga i'nde jyeé ndaà kochjeén-ná ingajoá. ¹² Tískasén ijngoò k'a-lè, 'an nga 'ño matsjake. ¹³ Ndaá-la s'e tsà i kijnako-na mé-ne nga síchjät'aà-na koni tsà ji tìnchjät'aà-ná, k'e nga takó ndayá tijnáa'ya nga jè ngatjì-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ¹⁴ Tanga majín-na nga kjo'ño síkíjna tsà ngaji mìkì tjngoò takoìn, mé-ne jè kjondaà xi tísíjé-lè mì kjo'ño koma-lè; iníma-lè kjinchrobàjìin. ¹⁵ Tsà koi nachrjein, jè Onésimo, koií kjoa-la tsasít'aà xìn chiba nachrjein-lè mé-ne i'nde koma chjoétjò ijngoò k'a-ne nga ya kijnako kjit'aà-lè. ¹⁶ Tanga kì k'oaá s'ín 'ya takoìn koni tsà jngoò xi taxkì chì'nda; isaá 'ño ndaà jchatakoìn koni tsà jngoò 'ndsì xi 'ño ndaà matsjachi. 'An, 'ño matsjake; tanga ngaji isaá 'ño títajachi mìtsà ta koi kjoa-la nga chì'nda tsiji koma, koi-né nga jyeé 'ndse chibà it'aà ts'e Cristo.

¹⁷ Tsà kixií kjoa nga k'oas'ín 'yatakòn-ná nga 'ndsee chibá it'aà ts'e Cristo, chjoétjò Onésimo koni tsà 'an xi tichjoétjò-ná. ¹⁸ Tsà tjín mé kjoa xi ch'ò kisìko-lè, koa tsà mé xi kitjen-t'in-lè, 'aán tìkíchjí-ná. ¹⁹ 'An, Pablo, 'an sobá tìkjìi-lè xojon jè. 'An kichjiá yije xi tjen-la. Mìkì mochjeén nga 'an koxán-lè, jyeé tíjìin-lè nga 'aán kitjen-t'in-ná kjoabinachon-lè. ²⁰ Ndí 'ndse, k'oaá s'ín tísíjé-lè nga kátasakó jngoò-na kjondaà it'aà tsiji, koni s'ín ok'in-la nga 'ndsee chibá it'aà ts'e Na'èn-ná; tije takoìn iníma-na it'aà ts'e Cristo. ²¹ Be-ná nga síkitasòn-né; k'oaá ma-ne nga tísikasén-lè xojon jè; skanda 'beé-la takoàn, nga isaá tsatoó s'iin koni s'ín tìxan-lè. ²² K'oaá tís'ín tìxan-lè nga tìkíjnandaà jngoò-ná i'nde ñanda ma síkjáya. K'oaá s'ín tìkooña nga jè Nainá kji'nchré-né koni s'ín títanokjoàt'aà-là, nga tsjá'nde-na nga koma kójìkon-nò.

'Én-la Pablo xi fehet'aà-ne

²³ Tísíhixat'aà-lè Epafra, xinguiáá xi ngàsòn ndayá titsajna-jen nga jè ngatjì-la Cristo Jesús. ²⁴ Tìkoáá tísíhixat'aà-lè Marcos, Aristarco, Demas kò Lucas, xi síchját'aà-na kjoá ts'e xá xi tìs'iaàn.

²⁵ Jè kàtijnajìlìn inìma-nò kjondaà-la Jesucristo xi otíxoma-ná.

Xojon carta xi kitjei-la xita Hebreo

Kós'in chjako-ná Nainá it'aà ts'e Ki'ndí-la

¹ Nga tisa kjòtseé, jè Nainá kjìn k'a kiichja-la xita jchínga-ná nga jñà kisìkjeén xita xi kiichja ngajo-la, nga kjìn skaya tjín-ne kós'in kiichja-la. ² Tanga i'nde, nga tífehet'aà nàchrjein, Nainá, jè ki'ndí-la tísìkjeén nga tíchjako-ná ko tíjè-ne ki'ndí-la kisìkjeén nga tsibíndaà isò'nde ko jè kjòngatsja ngats'ii nga yije tsojmì xi tjín isò'nde. ³ Ko jè Ki'ndí xi okó jè kjoa isén ko kjoa jeya-la Nainá; ko it'aà ts'eé 'ya-ná kó kji kjoàn-ne Nainá. It'aà ts'e nga'ño xi tjín-la 'én-la Cristo síjnangui'ño-la isò'nde. K'e nga jye kitsjaà kjòtjò yijo-la nga kisìtsjeè-ná jé-ná, ikjoàn tsijin ngajmì nga tsibìjnat'aà chrja kixi-la Nainá. ⁴ Nga jè Ki'ndí-la Nainá tíjna ítjòn; isaá 'ño 'nga tíjna mì k'oa-ne koni jñà àkjale, koií kjoa-la nga isaá 'ño 'nga tíjna jè 'ín xi kitjoé-la.

⁵ Nga jè Nainá, nijngò k'a k'oas'in kitsò jngoò-la àkjale:

Ji-né xi ki'ndí-na xan-lè,

'an-ná Na'èn-lè.

Tikoaá nijngò àkjale xi kitsò-la:

'Aán koma Na'èn-la,

jè koma ki'ndí-na.

⁶ K'e nga kisìkasén ki'ndítjòn-la i isò'nde tikoaá k'oaá s'in kitsò:

Ngats'ii àkjale-na kàteèxkón.

⁷ It'aà ts'e àkjale, k'oaá tsò:

Nainá, maá-la tjò s'in àkjale-la;

jñà chi'nda-la maá-la ni'in s'in.

⁸ Tanga it'aà ts'e ki'ndí-la tsò-né:

Ji-né xi Nainá,

kixii kotixomai nita kjé-né.

⁹ Matsjacha-né kjoa xi ndaà tjín

ko majticha-né kjoa xi ch'o tjín;

koií kjoa-la, 'an xi Nainá 'mì-na xó jaàjiin-lè

nga isa ndaà jchaxkón-lè

mé-ne nga isa tse kjotsja s'e-lè

koni jñà xita xinguji xi báhjtake-lè.

¹⁰ Tikoaá tsò-né:

Ji Na'èn xi Nainá 'mì-lè nga ji otixomai,

nga sa tàts'en-la kjoa, jii tsibìndii isò'nde,

tijii-ne xi tsibìndii ngajmì.

¹¹ Ngaji kijna-né nita mé nàchrjein-ne.

Tanga jè isò'nde ko ngajmì kjoehet'aà-né;

k'oaá s'in kojchá koni ma nikje nga ma jchínga.

¹² K'oaá s'in kíxkóyi koni jngoò x'ió,

k'oaá s'in síkjatjii koni s'in fatjiiya nikje.

Tanga ngaji mì kì kjoatjiiya-lè nita kjé-ne

ko jñà nàchrjein-lè mìkii kjoehet'aà.

¹³ Nainá ni saà jngoò k'a kitsò-la jngoò àkjale-la:

Tijnat'eii chrja kixi-na

skanda k'e nga síkijnanguia kondra-lè

ya ñánda nga nchasòn ndsokoi.

14 Ngats'ì àkjale, inìma-né nga síxá-là Nainá; jǎ̀nà nìkasén nga síchjât'aà-là jǎ̀nà xítà xi tjoé-là kjondaà nga bitjokàjìin kjo'in kjoa ts'e jé-là.

2

Mé-ne 'ñó chjí-là 'én xi jye kina'yá it'aà ts'e Cristo

1 Koií kjoa-là, mochjeén-né nga nguì sà ndaà sis'in-lá 'én xi jye kina'yá, mé-ne nga mì xìn ndiyá kjiaán koni s'ín tjín ndiyá-là Nainá. 2 Jǎ̀nà kjotixoma xi Nainá kitsjaà nga kisìkjeén àkjale nàchrjein xi jye tsato, tjín-là okixì, kò jǎ̀nà xítà xi tsohótsji jé nga mìkì kisìkitasòn kjotixoma xi kits'ì-là, kjo'íin kitjoé-là koni s'ín ok'in-là. 3 Kò jǎ̀nà xi titsajnaà nàchrjein i'ndeì, ìsáá 'ñó s'e-ná kjo'in tsà mì kì sis'iaán 'én-là Cristo nga jè kochrjekàjìin-ná kjo'in. Nga jè sobá Nà'èn-ná kitsjaà ítjòn-ná 'én koi. Kò jǎ̀nà xi iskan kii'nchré 'én koi, tìkooá tsibénojmi-ná nga kixì kjoa. 4 Nainá, tìkooá kisìkixiya 'én koi nga kjìn skoya kjo'ókón kis'ìin xi okó kjoa jeya-là Nainá, tìkooá kisìka'bísòn kjotjò ts'e Inìma Tsjeè-là; k'ooá s'ín kitsjaà koni s'ín mejèn-là jè.

Yá xi ochrjekàjìin-ná kjo'in kjoa ts'e jé-ná

5 Nga Nainá mìtsà jǎ̀nà àkjale-là kitsjaà-là nga jǎ̀nà kotixoma-là jè isò'nde xi iskan kjo'í, jè xi titsachibàya-ná. 6 Ta saá tíchjaá jngoò k'a Xojon-là Nainá ñánda nga tsò:

Jì Nà'èn, ¿yá-né xi xítà?

¿A ok'in-là nga jì nìkìtsjeèn-ne kò makájno-lè it'aà ts'e?

7 Ìsáá nangui kinikíjni koni jǎ̀nà àkjale, kits'ì-là kjoa jeya kò 'nga kinikíjni nga tsatixoma,

8 jìi kits'ì-là nga'ñó nga ma kotixoma-là ngats'ì tsojmì xi tjín.

Tsà Nainá kitsjaà-là nga'ñó nga jè kotixoma-là ngats'ì tsojmì xi tjín tsòyaá-ne nga nímé tsojmì tjín xi mì jè otixoma-là. Kixì kjoa, nàchrjein i'ndeì, kj'eè kii ndaà 'ya-là tsà jè tíhotixoma-là ngats'ì tsojmì xi tjín. 9 Tanga 'ya-ná nga jè Jesús, nas'ín nangui kinikíjna chiba nàchrjein koni jǎ̀nà àkjale, tanga i'ndeì, jeyaá tíjna kò 'ngaá tíjna nga tíhotixoma, koií kjoa-là nga kjo'in kisìkjeiín k'e nga k'en. Nainá, 'ñó matsjakeè-ná nga kisìkasén Jesús nga jè kisìkjeiín kjo'in ts'e kjoabiyaà xi kjondaà ts'e ngats'ì xítà.

10 Jè Nainá, xi tsibíndaà yije nítà mé xi tjín, ndaá ok'in-là koni s'ín kis'ìin k'e nga kisìkatojìin kjo'in Kì'ndí-là mé-ne nga it'aà ts'e kjo'in xi tsatojìin-ne, nímé kjoa xi kichjât'aà-là nga koma kochrjekàjìin-ná kjo'in kjoa ts'e jé-ná ngats'ì xi ixti-là Nainá maá xi jè mejèn-là nga ya kítsajnaakoá ñánda nga jeya tíjna jè.

11 Jè xi títsjeè xítà xi tjín-là jé, kò jǎ̀nà xítà xi tìmatsjeè, tajngoó Nà'én ma. Koií kjoa-là jè Kì'ndí-là Nainá mìkì masobà-là nga 'ndse tsò-là xítà xi sítsjeè. 12 Jè Xojon-là Nainá k'ooá s'ín tjít'aà nga tsò:

Kènojmi-là jǎ̀nà xítà 'ndsè xi it'aà tsjji,

seè-lè ya jìjìin-là xítà naxandá-lè.

13 Tìkooá tjít'aà ñánda tsò:

Jé Nainá ma'ñót'aà takoàn.

Ìjngoò k'a tjít'aà ñánda tsò:

Íi tìjnakoáa ixti xi Nainá kitsjaà-na.

14 K'ooá s'ín tjín koni ixti-là xítà, tajngoò jní-né kò tajngoò yijo-né. Jesús, k'ooá tìs'ín jní kò yijo kis'e-là mé-ne nga it'aà ts'e kjoa biyaà ma kisìkijne-là xítà neji xi tjín-là nga'ñó nga ma-là sík'en xítà. 15 Jesús, k'ooá s'ín komàt'in mé-ne nga komà kisìkítsajnadejì ngats'ì xítà xi kitsakjòn-là kjoa biyaà nga k'ooá s'ín títsajna koni tsà tjít'aà'ñó-là kó tjín nàchrjein bìtsajnakon xítà.

16 Jesús, mìtsà koií xá j'ìi-ne nga jǎ̀nà àkjale síchjât'aà-là, jǎ̀nà xítà tje-là Abraham

sìichját'aà-là. ¹⁷ K'oaá s'ín komà-ne, jè Jesús t́jínè-là nga ngàsòn k'oa's'ín xítà komà koni 'ndse, mé-ne nga nò'miì ítjòn koma-ne xi t́jín-là kjohimatakòn xi ndaà síkitasòn xá-là Nainá nga koma kìichjítjì-ne jé-là xítà ít'aà ts'e kjoa biyaà-là. ¹⁸ Koni s'ín kichít'aà nga kits'ii-là kjo'in, jè, k'oaá tís'ín ma-là osìko jè xítà xi kò kjo'in tíchít'aà-ne.

3

Mé-ne isa jeya t́jna-ne Jesús mì k'oa-ne Moisés

¹ Jñò ndí 'ndsè, xi xítà naxandá tsjeè-là Nainá 'mì-nò, xi xó k'oaá s'ín jaàjìin-nò Nainá nga xítà ts'e tsò-nò, k'oaá s'ín ndaà tikítsjeèn nga jè Cristo Jesús xi xó tsibíxáya-là Nainá kò jè t́jna nga nò'miì ítjòn ít'aà ts'e kjoa xi mokjeiín-ná. ² Jesús ndaà síkitasòn xá-là Nainá, nga xó k'oaá s'ín kits'ii-là koni jè Moisés, ndaà kisìkitasòn ít'aà ts'e naxandá-là Nainá. ³ Jesús isaá jeya t́jna koni jè Moisés. K'oaá ngaya-là koni jngòò xítà xi bíndaà ni'ya, isaá jeya bíjna nei-là mì k'oaá-ne koni t́jè-ne ni'ya. ⁴ Ngats'ii ni'ya, tsejèn t́jín xítà xi tsibíndaà; tanga jè Nainá xi tsibíndaà yije tsojmì xi t́jín isò'nde. ⁵ Xi nguì okixì, jè Moisés, nga xítà chì'nda-là Nainá ma, ndaà kisìkitasòn xá-là ít'aà ts'e xítà naxandá-là Nainá. Jè xá xi kis'iin, jè-né nga kitsjaà 'én kó s'ín kichjà Nainá k'e nga koma iskan. ⁶ Tanga jè Cristo, nga Kì'ndí-là Nainá ma, jè otíxoma ít'aà ts'e naxandá-là, jè naxandá-là xi t́jñà-ná, tsà kixì titsajnaá skanda k'e nga kjoehet'aà nachrjein koni s'ín nga mokjeiín-ná ít'aà ts'e Nainá nga kò kjotsja-ná titsachiñá xi kjondaà-là Nainá.

Mé xi mochjeén nga kitjás'eén ñánda ma nìkjáyaá ít'aà ts'e Nainá

⁷ K'oaá tsò jè Inìma Tsjeè-là Nainá jè xojòn xi t́jít'aà 'én-là Nainá, nga tsò: I'ndeì, tsà titsana'yà jñò 'én-là Nainá,
⁸ kì tájaàjìin bitsajnakoo inìma-nò koni s'ín kis'iin jñà xítà xi kondrà kii-là Nainá nga kiskoòt'aà yà i'nde ít'aà xìn ñánda nangui kixì choòn.
⁹ Jñà xítà jchínga-nò kiskoòt'aà-na nas'ín jye kijtseè ichán nó kjoa xi kis'iaàn.
¹⁰ Koií kjoa-là nga tsohótjina jchán-là jñà xítà koi, k'oaá kixan-là: “Jñò, kjit'aà nachrjein xìn ndiyá tjaàkoo kjohítsjeèn-là inìma-nò kò mìkìl yaxkon ndiyá-na.”

¹¹ Xi kjoa jti-na, k'oaá s'ín kitsjaà ndsoba nga mìkìl kjoahas'en-jìin i'nde ts'an ñánda ma nìkjáya.

¹² Ndí 'ndsè, t'een kindà yijo-nò, nìjngòò xi ch'o síkìjna inìma-là nga mìkìl mokjeiín-là mé-ne nga mì kìnchat'aàxìn-lá Nainá xi t́jnakon. ¹³ Ta saá, nachrjein nchijòn t́jii nga'ñó-là xinguiòo, k'e nga t́jna-isa nachrjein, mé-ne nga mìkìl kotájaàjìin-ne inìma-nò nga mìkìl ma skónachan-nò kjoa ts'e jé.
¹⁴ Jñá yaá nokjoá-aná ít'aà ts'e Cristo, tsà k'oa's'ín ndaà kòkjeiín-ná skanda k'e nga kjoehet'aà nachrjein koni s'ín kòkjeiín-ná nga t́isa tàts'en-là kjoa.

¹⁵ Xojòn-là Nainá k'oaá s'ín tíchjà nga tsò: I'ndeì, tsà titsana'yà jñò 'én-là Nainá,

kì tájaàjìin bitsajnakoo inìma-nò koni s'ín kis'iin jñà xítà xi kondrà kii-là Nainá.

¹⁶ ¿Yá xítà-ne xi kii'nchré 'én-là Nainá, ikjoàn kondrà kii-là? Tíjñà-ne ngats'ii xítà xi jè Moisés tsachrjekàjìin i'nde Egipto. ¹⁷ ¿Kò yá xítà-ne xi ichán nó tsibìjnachán kò Nainá? Jñà-né xítà xi tsohótsji jé, xi yà k'en yà iya ndiyá yà i'nde ít'aà xìn ñánda nangui kixì choòn. ¹⁸ ¿Kò yá xítà-ne xi Nainá kitsò-là

nga mìkìi kjoahas'en-jìin ì'nde ñánda t́jín kjoa ñìkjáya? Jñà-né xítà xi mìkìi kùì'nchréñijon-là. ¹⁹ Kò k'oaá s'ín t́sijìin-ná nga mìkìi jahas'en-jìin ì'nde ñánda ma ñìkjáya, koií kjoa-là nga mìkìi kòkjeíin-là.

4

¹ Nainá k'oaá s'ín kitsjaà-ná 'én nga kítjás'eén ya ì'nde-là ñánda ma ñìkjáyaá. K'e nga tákó t́jna-isa 'én xi kitsjaà Nainá, ngats'iaá mochjeén-né nga ndaà s̀ikindaá yijo-ná mì k'oa-ne tsà mì k̀i kítjás'eén. ² Nga jñá, k'oaá t́s'ín jye kis'enojmíya-ná 'én ndaà-là Nainá, koni s'ín kis'enojmíya-là jñà xítà jchínga-ná. Tanga jñà xítà jchínga-ná ñímé kjonndaà kisakò-là nga mìkìi ngàsòn kòkjeíin-là koni jñà xítà xi i'nga xi kisítasòn jñà 'én koi. ³ Tanga jñá xi jye mokjeíin-ná, kítjás'en-ná ya ì'nde ñánda ma ñìkjáyaá, ñánda kitsò Nainá:

Xi kjoa jti-na, k'oaá s'ín kitsjaà 'én-na xi ndsoba kichjà-na

nga mìkìi kjoahas'en-jìin ì'nde ts'an ñánda ma ñìkjáyaá.

Tanga Nainá jye kjòtseé jyehet'aà xá xi kis'iin kóni skanda k'e nga tsibíndaà isò'nde. ⁴ Xojon-là Nainá, k'oaá s'ín t́ichja ts'e xi ma-ne itoò nachrjein:

Xi ma itoò nachrjein kisikj́ya Nainá nga komà jyehet'aà yije xá-là.

⁵ Tijè-ne Xojon-là Nainá, ijngoò k'a t́ichja ñánda tsò:

Mìkìi kjoahas'en-jìin ya ì'nde-na ñánda ma ñìkjáya.

⁶ Jñà xítà xi kùì'nchré ítjòn 'én xi ndaà tsò, mìkìi jahas'en ì'nde ñánda ma ñìkjáya nga mìkìi kisítasòn; tanga nachrjein ì'nde t́jín-isa xítà xi chija nga komà kjoahas'en-jìin ì'nde ñánda ma ñìkjáya. ⁷ Koií kjoa-là Nainá tsibíjna ijngoò-isa nachrjein xítse, jè nachrjein ì'nde. Nga isa 'ñó komà iskan jè xítaxá ítjòn xi ki'mì David, k'oaá s'ín tsibít'aà Xojon-là Nainá jñà 'én xi tsò:

Jñò, nachrjein ì'nde tsà titsana'yà 'én-là Nainá

kì tájaajìin ñìkítajnaà inima-nò.

⁸ Jè Josué, nga mìkìi komà kitsjaà-là kjoa ñìkjáya jñà xítà Israel, koií kjoa-là Nainá kitsjaà ijngoò-isa nachrjein xítse. ⁹ K'oaá ma-ne jè naxandá-là Nainá t́jna ijngoò-là nachrjein tsjeè ts'e kjoa ñìkjáya; ¹⁰ nga jè xítà xi fahas'en-jìin kjoa ñìkjáya xi ts'e Nainá, t́kooá síkj́ya-ne kjoa ts'e xá-là, koni s'ín kisikj́ya Nainá it'aà ts'e xá xi kis'iin. ¹¹ Mochjeén-né nga k'oi-lá nga'ñó yijo-ná nga kítjás'en-jñá kjoa ñìkjáya-là Nainá; mìkìi k'oa's'ín s'eén koni kis'iin jñà xítà xi mìkìi kòkjeíin-là nga kisítasòn.

¹² 'Én-là Nainá t́jnakon-né kò t́jín-là nga'ñó. Isaá ndaà ote mì k'oa-ne jngoò kichja ndojò xi yijò nga ingajò ngobà-là; fahas'en-jìin-né skanda ya jìin inima-ná kò ya jìin kjohítsjeèn-ná. T́kooá fahas'en-jìin-né skanda ñánda t́kjoò nindaà-ná kò iya nindaà-ná; ótsjiya-né kjohítsjeèn-là inima-ná mé xi mejèn-là nga s'iin. ¹³ Ngats'ìi xi Nainá tsibíndaà, nì mé t́jín xi t́jna'ma, nga ngats'ìi kjoa t́jna tsejèn-né; tibeè-ne xkon jè xi t́jínè-là nga k'oi-lá kindá.

Jè xi ngui nò'miì ítjòn t́jna

¹⁴ Jesús xi ki'ndí-là Nainá, jè-né xi ngui sobà nò'miì ítjòn t́jna it'aà tsaján, jè-né xi jahas'en ngajmìi nga nguixkon Nainá. K'oaá ma-ne nga mochjeén-né nga kixi kítajnaakooá jñà 'én xi mokjeíin-ná. ¹⁵ Jè xi nò'miì ítjòn t́jna it'aà tsaján, komá kòhimakee-ná k'e nga mahindaà; nga jè, k'oaá t́s'ín kichít'aà koni jñá, tanga mìtsà jè tsohótsji. ¹⁶ Kíjngoò-lá takoán nga kinchat'aá chrañà-lá íxile kjotíxoma-là Nainá xi tse kjonndaà t́jín-là, mé-ne nga skoe ima-ná kjonndaà xi t́jín-là kò kòsiko-ná k'e nga mé xi kochjeén-ná.

5

¹ Ngats'ìi jñà nò'miì ítjòn, yaá tjaájìin it'aà ts'e xítà naxandá. Jè xá t́jínè-là nga chjatjì xítà nga nguixkon Nainá t́kooá tsját'aà-là kjotjò Nainá kò sík'en cho

xi kjoa ts'e jé-la xita. ² Jñà nò'miù, tikoá mahindaàjìin inima-la; k'oaá s'ín ma-ne nga ma beèhima jñà xita xi mìkì machiya-la kò xi xìn ndiyá tjimaya. ³ Koií kjoa-la nga ma indaàjìin inima-la nò'miù, tjinè-la nga sikk'en-la cho kjoa xi tsjá-la Nainá xi kjoa ts'e jé-la kò tikoá sikk'en cho kjoa ts'e jé-la naxandá.

⁴ Jñà nò'miù, mìtsà tà jñà tajngoò bít'aà xá 'nga yijo-la; jè Nainá xó chja-la koni s'ín kiichja-la jè Aarón. ⁵ K'oaá tís'ín tjin it'aà ts'e Cristo, mìtsà tà jè tajngoò kiskoé xá xi ts'e nò'miù ítjòn, Nainá kitsjaà-la xá 'nga k'e nga kitsò-la:

Ji-né xi Ki'ndí-na xan-lè;

'aán-ná xi Na'èn-lè.

⁶ Tije-ne Xojon-la Nainá, ijngoò k'a tíchja ñánda tsò:

Ji-né xi nò'miù tijni nita mé nachrjein-ne,

xá-lè, k'oaá s'ín tjin koni xá xi kisikitasòn Melquisedec.

⁷ Jè Cristo k'e nga sa tsibijna i isò'nde, 'ño kiichjat'aà-la Nainá, nguì koó ndáxkon tsibít'si'ba-la koa kisijét'aà-la jè xi tjin-la nga 'ño nga ma-la kochrjekátjì it'aà ts'e kjoa biyaà; Nainá kii'nchré-la nga ndaà kijtseèxkón. ⁸ Jè Cristo, nas'ín ki'ndí-la Nainá ma, yaá komà-la kisikitasòn, k'e nga kisikjeiín kjo'in. ⁹ K'e nga jye mì tì mé xi kichijàt'aà-la, k'oaá s'ín tsibijna nga jè kochrjekátjì kjo'in xita nita mé nachrjein-ne, ngats'ii xi 'nchréñijon-la, ¹⁰ Nainá kisikijna Jesús nga nò'miù ítjòn tsibijna, kitsjaà-la xá koni ts'e Melquisedec.

Jñà xita xi mìkì machiya-la mé kjoa xi kixi tjin

¹¹ It'aà ts'e kjoa koi, 'ño tjin-isa kjoa xi s'enojmíya-nò, tanga 'ño chja tjin nga s'enojmí-nò, koi kjoa-la nga jñò, mìkì machiya-nò. ¹² Jñò, skanda kjòtseé maestroó-là titsajnaà tsà ndaà; tanga jñò, tákó mochjeén-nò nga chíta'yà xitse ijngoò k'a 'én-la Nainá xi mì 'in chja koni s'ín komà-nò nga sa ítjòn. K'oaá s'ín tímat'ioòn koni ndí ixti xi tákó tsjin 'biì, mìkì mochjeén-la nga tsojmì tájaà skine. ¹³ Ngats'ii xi tákó tsjin 'biì, ixti-né, mìkì machiya-la mé kjoa xi kixi tjin. ¹⁴ Tanga jñà tsojmì xi ma chine xi tájaà kjoàn, ts'eé xita xi jye kòjchínga, jñà xi jye machiya-la mé kjoa xi ndaà tjin kò mé kjoa xi mìkì ndaà tjin nga k'oaá s'ín nchisíjchá yijo-la.

6

¹ Koií kos'ín mochjeén-ne nga chíta'yà 'én-la Cristo xi isa ndaà kojchíngakoá kjoa ts'e Nainá mé-ne nga nímé chijat'aà-ná nga xita-la Cristo maá. Mì tijñà tijñà 'én chíta'yà-aná xi kichíta'yá nga sa ítjòn it'aà ts'e Cristo. Mì tijñà tijñà 'én sikítsejèen-ya-ná kó s'ín ma nga níkájnoaá jé xi tjin-ná xi kjoabiyaà fiko-ná. Kò tikoá mì tijñà tijñà 'én sikítsejèen-ya ijngoò k'a-ná kó s'ín kòkjeiín-ná it'aà ts'e Nainá ² kò kós'ín ma bautizar xita, kò kós'ín oyijòsòn-lá ndsaá jñà xita xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo. Kò tikoá mì tijñà tijñà 'én sikítsejèen-ya ijngoò k'a-ná kó s'ín kjoaáya-la jñà xita xi jye k'en, kò kós'ín s'iin Nainá nga kiindaàjìin-la xita mé xi ok'in-la nga tsjá-la nita kjé-ne. ³ Mochjeén-né nga chíta'yà 'én xi isa ndaà kojchíngakoá kjoa ts'e Nainá; tsà Nainá tsjá'nde nga kos'ín koma, k'oas'ín s'een.

⁴ Nga jñà xita xi jye kjòhiseèn-la kjòhítsejèen-la, xi jye kisaseèn-takòn kjondaà xi tsjá Nainá, xi tikoá jye ngàsòn kitjóé-la Inima Tsjeè-la Nainá, ⁵ xi jye kisaseèn-takòn 'én ndaà-la Nainá kò nga 'ño-la isò'nde xi sa kjoí, ⁶ tsà ijngoò k'a xìn ndiyá kjoí, tsà tsjin takòn 'én-la Nainá, mì tì kii koma kondaáya-ne kjòhítsejèen-la nga koófat'aà ijngoò k'a-la Nainá; nga jñà xita koi, kjoa xi nchis'ín, k'oaá ngaya-la koni tsà krò nchihót'aà ijngoò k'a jè Ki'ndí-la Nainá nga tsjá-la kjosobà nga nguixkon ngats'ii xita. ⁷ K'oaá s'ín ngaya-la koni jè nangui, k'e nga 'ba jtsí, ma'nchi'nde-né. Tsà ndaà xka xi bisò xi mochjeén-la xita xi síxáko nangui, jè Nainá síchikon-t'in nangui. ⁸ Tanga tsà na'yá chinì kò

na'yá xanchroò bisò, nìmé chjì-la, mìtsà nangui ndaà nga nguixkõn Nainá; kījchò nāchrjein nga tà kītī-né.

⁹ Jñò ndí 'ndse, xi matsjacha-nòjen, nas'ín k'oas'ín nokjoà-jen, k'oaá s'ín tǐjngò takòn-jen nga tjoé-nò kjoa xi 'ñó ndaà tǐjn, ngats'iì kjondaà xi tǐjn-la xita xi jye itjokàjiin kjo'in. ¹⁰ Nga Nainá, xita kixi-né, mìkiì síjchàajiin xá-nò xi jye ki'nè kò kjoatjòcha xi tǐjn-nò nga nìchjāt'aà-là xita naxandá-la Cristo, koni s'ín tita'nè skanda nāchrjein i'nde. ¹¹ Tanga ngajen, k'oaá s'ín mejèn-najen nga kjit'aà nāchrjein nguì kó kjoatsja nga kòs'ín tixá nga jngò ò jngò skanda k'e nga kjoehet'aà nāchrjein-nò mé-ne nga kītasòn-ne kjoa xi tītsachiñá-la. ¹² Majin-najen nga ts'e'e s'een. Chjinguì-là jñà xita xi jye nchitjoe-la kjoatjò koni s'ín kitsjaà tso'ba Nainá koi kjoa-la nga ndaà mokjeiín-la kò tǐjn-la kjoatsejta.

Kó tsò 'én xi kùichja Nainá koni s'ín kitsjaà-la tso'ba Abraham

¹³ Nainá k'e nga kitsjaà-la tso'ba Abraham, k'oaá s'ín kitsjaà kixi 'én-la nga tǐjè tsasèn-ne nga mì tǐ yá tǐjn-ne xi isa 'nga tǐjna koni jè; k'oaá s'ín kùichja, ¹⁴ nga kitsò: “An, 'ñó ndaà sichikon-t'in-lè, tikoà 'ñó kòkjìn-ya jñà ixti-lè.” ¹⁵ K'oaá s'ín komà-ne Abraham kiskoòñakjoa, ikjoàn kitjoe-la koni s'ín kitsò Nainá. ¹⁶ Jñà xi taxkì xita, k'e nga tsjá 'én-la, síkjeén jngò 'ín-la jngò xi isa 'nga tǐjna mé-ne nga síkixiya-ne 'én xi tsjá. Kò tà yaá fehet'aà kjoa. ¹⁷ K'oaá s'ín ma-ne k'e nga jè Nainá k'oaá s'ín kjòmejèn-la nga kitsjaà kixi-la 'én jñà xita xi tjoé-la kjoatjò nga sīkītasòn koni s'ín kitsjaà tso'ba, kitsjaà jngò 'én xi 'ñó xkón tǐjn nga nìmé xi ma kjoatjìya. ¹⁸ Jñà 'én koi xi jò ma-ne xi mìkiì ma fatjìya, nga mìkiì koma skónachan-ná Nainá, yaá 'ñó sakó-la nga 'ñó inima-ná, jñà xi mejèn-ná nga Nainá kòsiko-ná nga nguì jè kjit'aà takoán nga tītsachiñá-lá jè kjoa kixi-la xi jè jye kitsjaà-ná. ¹⁹ Jè kjoa kixi xi tītsachiñá-lá, k'oaá s'ín síkijna kixi inima-ná koni jngò kicha xi sit'aà 'ñó-ne chitso, kò jè kjoa kixi xi okji skanda maá jahas'en ya i'nde tsjeè ñanda tjobájtò nikje cortina, ²⁰ ya ñanda jahas'en Jesús nga tsohójnandaà-ná ndiyá, nga no'miì ítjòn tǐjna nita mé nāchrjein-ne koni jè Melquisedec.

7

Jesús, k'oaá s'ín ngaya-la koni jè no'miì ítjòn xi ki'mi Melquisedec

¹ Melquisedec xi xita xá ítjòn tsibijna ts'e naxandá Salem, tikoà no'miì ítjòn tsibijna ts'e Nainá xi tǐjna ngajmiì, kii kaña-la Abraham k'e nga tinchrobá-ne nga jye kisikijne yije-la xitaxá ítjòn xi kiskaàn-kò. Melquisedec kisichikon-t'in Abraham. ² Jè Abraham, teya kis'iin tsojmì xi kisakò-la ts'e kjoajchán, kò jngòya kitsjaà-la Melquisedec. 'ín xi 'mì Melquisedec, tsòyaá-ne: xitaxá ítjòn xi tǐjn-la okixi. Tikoà jè 'ín xi 'mì xitaxá ítjòn ts'e Salem, tsòyaá-ne: xi tǐjn-la kjoa'nchán. ³ Jè Melquisedec mìkiì 'ya-la tje-la, yá na'èn-la, yá nea-la, ñanda kits'iin, ñanda k'en; k'oaá s'ín mangásòn-kò koni Cristo xi Ki'ndí-la Nainá nga jè Melquisedec tikoà no'miì ítjòn tǐjna nita mé nāchrjein-ne.

⁴ Jñò tǐkítseèn nga 'ñó 'nga tsibijna Melquisedec, skanda jè xita jchínga-ná Abraham teya kis'iin tsojmì xi kisakò-la ts'e kjoajchán, kò jngòya kitsjaà-la Melquisedec. ⁵ Kixi kjoa, k'oaá s'ín tichja kjoatjoma-la Moisés xi Nainá kitsjaà-la nga jñà xita naxandá tǐjnè-la nga teya sījòya tsojmì xi tǐjn-la, jngòya tsjá-la jñà no'miì xi tje-la Leví, nas'ín tǐ xita xikjín-ne xi ya nchrobát'aà-ne tje-la Abraham. ⁶ Tanga jè Melquisedec, mìtsà tje-la Leví, tanga kitjoe-la xi jngòya okò-la tsojmì xi teya kis'iin Abraham, ikjoàn k'eé kisichikon-t'in, nas'ín jè Abraham xi kitjoe-la 'én xi tso'ba Nainá kùichja-ne. ⁷ Nga jyeé tǐjìin-ná, jè xi síchikon-t'in xita, isaá 'nga tǐjna mì k'oaá-ne koni jè xi machikon-t'in. ⁸ Jñà no'miì xi tje-la Leví xi tjoé-la xi jngòya okò-la xi teya s'ín xita naxandá

Israel, mìtsà ta bitsajnakon kijit'aà, bijchó nàchrjein nga biyaà; tanga it'aà ts'e Melquisedec, jè Xojon-la Nainá, k'oaá s'ín 'ya-la koni tsà jngoò xita xi tákó tijnakon skanda nàchrjein i'nde. ⁹ Jñà nò'miù xi nchrobát'aà-ne tje-la Leví xi tjoé-la xi jngoòya oko-la xi teya s'ín xita naxandá Israel, komaá k'oakixoán nga tikoáà jè Melquisedec kitjoé jngoòya-la it'aà ts'e xita koi k'e nga kitsjaà jngoòya-la Abraham, ¹⁰ nga jñà nò'miù xi tje-la Leví, yaá nchrobát'aà-ne tje-la Abraham. Nas'ín kj'eè kii ts'iin Leví k'e nga jè Melquisedec ijchò kaña-la Abraham, k'oaá s'ín ngaya-la koni tsà jñà nò'miù Israel, jyeé ya títsajnakò Abraham nga nchitsjá-la kjotjò xi jè tjoé-la Melquisedec.

¹¹ Jñà kjotixoma xi kitjoé-la jñà xita Israel, yaá inchrobát'aà-ne it'aà ts'e nò'miù xi tje-la Leví; tanga jñà nò'miù koi, mìkii komà-la nga jngoò k'a kisikixiya xita nga mì tì mé chijat'aà-la. K'oaá s'ín komà-ne nga j'ii ìjngoò nò'miù xi jè mangàsòn-kò Melquisedec, kò mìtsà jè mangàsòn-kò Aarón xi tje-la Leví. ¹² K'e nga fatjìya nò'miù, kós'ín síxá, tikoáà mochjeén-né nga kjoatjìya kjotixoma. ¹³ Koni s'ín tíchja 'én-la Nainá, jè xi kitjoé-la xá koni ts'e Melquisedec, kj'eí tje-né; ya ñánda inchrobát'aà-ne, nì saá jngoò nò'miù bitjokàjii. ¹⁴ K'oaá s'ín 'ya-la nga jè Na'én-ná Jesucristo, yaá inchrobát'aà-ne tje-la naxandá Judá. Tje-la naxandá jè, mìkii kisikaxki Moisés k'e nga kiichja it'aà ts'e nò'miù.

¹⁵ Kjoa koi, isaá ndaà makixiya-ná tsà jè nò'miù xitse sùkitasòn koni s'ín kisikitasòn jè Melquisedec. ¹⁶ Nga mìtsà k'oaá s'ín kitjoé-la xá ts'e nò'miù koni s'ín tíchja kjotixoma yá ts'e tje xi inchrobát'aà-ne nga nò'miù kisikitasòn. Ta saá k'oaá s'ín kitjoé-la xá it'aà ts'e nga ñó xi tjin-la nga mìtsà yá xi koma-la jngoò k'a sùk'en. ¹⁷ K'oaá s'ín tíchja 'én-la Nainá xi it'aà ts'e, nga tsò:

Ji-né xi nò'miù tijni nita mé nàchrjein-ne,
k'oaá s'ín mangàsòn-koi koni jè Melquisedec.

¹⁸ K'oaá s'ín komà-ne nga kichijàngui kjotixoma jchínga, koi kjoa-la nga tsjin-la nga ñó tikoá mì tì kii tímochjeén-ne. ¹⁹ Nga jè kjotixoma jchínga xi kiskii Moisés, nimé xi kisikixiya xita; tanga nàchrjein i'nde, tjin ìjngoò-ná kjoa xi isa ndaà tjin xi titsachiñá-lá jè xi sikinchat'aà chraña-ná Nainá.

²⁰ Nainá k'oaá s'ín kitsjaà kixi 'én-la xi xkón tjin k'e nga kitsjaà tso'ba nga nò'miù ítjòn kína Cristo. Jñà nò'miù xi i'nga, ta k'oaá s'ín kitjoé-la xá, mìtsà yá xi kitsjaà 'én-la. ²¹ Tanga xi it'aà ts'e Na'én-ná Jesús, k'oaá s'ín tíchja xojon xi tjit'aà 'én-la Nainá nga kitsò:

Na'én-ná k'oaá s'ín kitsjaà kixi 'én-la;
mìkii sùkijatjìya-la kjohítsjeèn-la nga tsò:
“Ji-né xi nò'miù tijni nita mé nàchrjein-ne.”

²² K'oaá s'ín ma-ne nga jè Jesucristo osen-tjì-ná nga nguixkon Nainá nga jè bndaàjii kò-ná jngoò kjoa xitse xi isaá ndaà tjin. ²³ Tikoáà jñà nò'miù xi kisixá xi tje-la Leví, jyeé kjin ma xi jye kisikitasòn xá-la tanga koi kjoa-la nga biyaà nga mìkii ma síxá-isa. ²⁴ Tanga jè Jesús tijnakon-ne nita kjé-ne, k'oaá ma-ne nga nò'miù tjna nita mé nàchrjein-ne. ²⁵ K'oaá s'ín ma-ne nga ma-la ochrjekàjii kjo'in xita nita mé nàchrjein-ne, ngats'ii xita xi it'aà ts'e Jesús bijchó nguixkon Nainá; jè tijnakon-né nita kjé-ne mé-ne nga bitsi'batjì xita.

²⁶ It'aà tsaján, nguì jè Jesús xi mochjeén-ná nga nò'miù ítjòn tjna: nga xita tsjeè-né; nimé jè tjin-la; mì tje kji inima-la; tjinat'aaxin-la xita jé, kò jè xi isa nga tjna ján ngajmii. ²⁷ Mìtsà k'oaá s'ín koni s'ín nò'miù ítjòn xi i'nga, nga nàchrjein nchijòn sík'en cho nga tsjá kjotjò-la xi kjoa ts'e jé-la, ikjoàn tsjá ts'e jé-la xita naxandá. Tanga Jesús k'e nga kitsjaà kjotjò yijo-la nga k'en, jngoò k'aá kitsjaà nita kjé-né. ²⁸ Jè kjotixoma xi kitsjaà Moisés, k'oaá s'ín tíchja nga jñà kítsajna nò'miù ítjòn xi taxki xita xi chiba nga ñó tjin-la; tanga jè 'én xi xkón tjin xi iskan

kitsjaà Nainá, k'oaá s'ín tíchja nga jè Ki'ndí-la Nainá, kíjna no'miì íjtòn, jè xi k'oas'ín kisìko Nainá nga nímé chijat'aà-la nítà kjé-ne.

8

Jè kjoa xitse xi tsibí'ño Jesús

¹ Ngats'iì kjoa xi chibàya-ná, tjin jngoò xi isaá 'ño chjí-la, jè-né nga tjna jngoò-ná no'miì íjtòn xi tsibíjnat'aà chrja kixi-la íxile kjotíxoma-la Nainá ján ngajmiì. ² Yaá síxá ya ñánda tjna xi nguì Ni'ya Tsjeè-la Nainá, xi jè sobà Nainá tsibíndaà; mìtsà taxki xítà tsibíndaà.

³ Ngats'iì no'miì íjtòn, k'oaá s'ín satíxoma-la nga kjotjò tsját'aà-la Nainá ko cho sík'en; k'oaá ma-ne nga jè Cristo tíkoa tjinè-la nga kis'e-la mé kjotjò xi kitsjaat'aà-la Nainá. ⁴ Jè Cristo, tsà i tjna ít'aà nangui, skanda mì-la kii koma nga no'miì kíjna, nga i ít'aà nangui, jyeé tjin no'miì xi tsját'aà-la kjotjò Nainá koni s'ín tjin kjotíxoma xi kiskii Moisés. ⁵ Tanga jña no'miì xi tjin i ít'aà nangui, yaá síxá ni'ya xi tà isén-la-né ko 'nguién-la-né jè Ni'ya Tsjeè-la Nainá xi tjna ngajmiì; nga jè Moisés k'e nga jye mejèn koiìts'ia nga kùndaà ni'ya tsjeè-la Nainá xi nikje, jè Nainá kitsò-la: “Ndaà chítsejìn, k'oa kó kji t'iin koni kji xi tsakoò-lè ya nindoò Sinaí.” ⁶ Tanga nachrjein i'ndeì, isaá ndaà tjin xá xi kitjoé-la Jesucristo nga no'miì íjtòn tjna, nga jè osijnajìin jngoò kjoa xitse xi isa ndaà tjin xi tsibíndaàjìin Nainá ko xítà, nga yaá nchrobát'aà-ne 'én xi isa ndaà tjin koni s'ín jye kitsjaà tso'ba Nainá.

⁷ Tsà nímé xi kisichijàt'aà-la jè kjoa xi kisindaàjìin íjtòn, mì-la kii mochjeén nga ijngoò k'a sindaàjìin xi ma-ne jò k'a. ⁸ Tanga Nainá k'e nga tsohótiko, k'oaá kitsò:

Kijchò nachrjein k'e nga kùndaàjìin-ko jngoò kjoa xitse jña xítà Israel ko xítà Judá, kitsò Nainá.

⁹ Jè kjoa xitse xi kùndaàjìin-koaa, mìtsà k'oas'ín sindaàjìin koni ts'e xítà jchínga-la, k'e nga 'an sobà kitsobà tsja nga tsachrjekàjñaà nangui Egipto.

Jña xítà koi, mikii kisikitasòn koni s'ín kisindaàjìin, k'oaá komà-ne nga kitsjìn takoàn, tsò Nainá.

¹⁰ K'e nga jye koma iskan, jè kjoa xitse xi kùndaajñaàkoaa xítà Israel, kiis'ín s'e, tsò Nainá: Kjotíxoma-na yaá kíjnajñaà ya kjohítsjeèn-la, ko yaá skiaà jjiin inima-la.

'An-ná xi Nainá kitsò-na, ko jña-né xi koma xítà naxandá-na.

¹¹ Mì tì kii kochjeén-ne nga xítà xíkjin keènojmiya-la nì mìtsà jè 'ndse keènojmi-la nga skoexkon Nainá, nga ngats'iì xítà skoexkon-na mats'iaako-ne xi isa ixti skanda jña xi 'ño xítà jchínga.

¹² 'Aán siìjchàat'aà-la ngats'iì kjoa ch'o xi kis'iin, mì tì kii siikítsjeèn-na jè xi tjin-la.

¹³ K'e nga Nainá síkaxki ijngoò kjoa xitse, tsòyaá-ne nga jè kjoa xi kisindaàjìin íjtòn, jyeé kòjchínga. Mì tì kii tímochjeén-ne, jyeé tíchija.

9

Jè Ni'ya Tsjeè-la Nainá xi nikje

¹ Jè kjoa xi tsibíndaàjìin íjtòn Nainá kis'eé-la kjotíxoma kós'ín ma nga jeya níkjnaá Nainá ko kis'e jngoò-la ni'ya tsjeè i ít'aà nangui. ² Jè Ni'ya Tsjeè-la

Nainá xi nikje, k'oaá s'ín t́jndaà nga jngoò i'nde t́jna ítjòn xi 'mì I'nde Tsjeè, ñánda t́jna kicha xi t́ya ni'ín ko ñánda t́jna ímíxa xi nchasòn inchrájín tsjeè-la Nainá. ³ Jè nikje cortina xi ma jò-ne xi tjobá jngoò osen ni'ya nikje, ya ijton kijina i'nde xi 'mì I'nde xi isa 'Nó Tsjeè. ⁴ I'nde jè, yaá kijina jngoò kaxa xi nguì oro ñánda tìsòn chrjongó-la Nainá; tikoá yaá kijina kaxa xi nguì oro yijàno ts'e kjoa xi tsibíndaàjìin Nainá. Kaxa jè, t́jnaya jngoò t́jí kicha xi nguì oro ñánda 'ncha inchrájín xi 'mì maná, tikoá yaá kjinaya yá nise-la Aarón xi tsibíjts'én-t'aà chrja-la ko ya 'ncha jña ndajo teè ñánda t́jít'aà kjotíxoma-la Nainá xi kitjoé-la Moisés. ⁵ Ya isòn kaxa 'ncha isén-la àkjalé xi querubín 'mì xi t́jín-la jngaá xi okó kjoa jeya-la Nainá; jña jngaá-la bíjtsa'ma jè kaxa. Tanga i'nde, jña kjoa koi, mìkiì mochjeén nga íjngó íjngó skaya koxki.

⁶ K'e nga jye k'oas'ín kisinchaànda tsojmì koi, jña no'miì, kjit'aà nachrjein fahas'en ya Ni'ya Tsjeè-la Nainá xi nikje, jè i'nde xi t́jna ítjòn, nga síkitasòn xá-la nga beèxkón Nainá. ⁷ Tanga jè i'nde xi ma-ne jò, ta jè tajngoò no'miì ítjòn fahas'en jngoò k'a nga jngoò nó; k'e nga fahas'en, t́jínè-la nga jní-la cho 'ba xi tsját'aà-la Nainá kjoa xi t́ts'e-ne jé-la ko ngats'ìi jé-la xita naxandá, jña xi mìkiì t́jìin-la tsà jé ótsji. ⁸ Jè Iníma Tsjeè-la Nainá k'oaá s'ín síkichiya-ná, k'e nga tákó jè tímochjeén Ni'ya Tsjeè xi nikje xi kisindaà ítjòn, kj'eè kiì táx'a'nde nga koma kitjás'eén jè I'nde xi isa 'Nó Tsjeè. ⁹ Jña kjoa xi komà kjòtseé, tà kjoa mangásòn-né koni s'ín tíma nachrjein i'nde; nga jña kjòtjò ko jní-la cho xi kixíteén i'nde jè, tsjìn-la nga'ño nga sítsejè kjòhítseén-la xita xi k'oas'ín beèxkón Nainá. ¹⁰ Kjoa koi, tà kjoa ts'eé yijo-la xita, mé tsojmì xi ma chine ko xi ma 'yò, koá kós'ín sítsejè yijo-la xita; tà k'oaá s'ín tjen kochjeén skanda k'e nga jè Nainá sikkatjìya-la ngats'ìi kjoa koi.

Nga'ño xi tse t́jín-la jè jní xi tsibíxteén Cristo

¹¹ Tanga jyeé j'ìi Cristo nga no'miì ítjòn t́jna ít'aà ts'e kjondaà-la Nainá xi jye tíma. Yaá jahas'en Ni'ya Tsjeè-la Nainá jè xi isa 'ño ndaà choòn ko xi isa kixi t́jín, nga mìtsà tsja xita kisindaà-ne jè xi tsò-ne kjoa nga mìtsà i ít'aà nangui kisindaà. ¹² Cristo, jngoò k'aá jahas'en ya I'nde Tsjeè. Mìtsà tì jní-la tíndsó ko jní-la nchrája jahas'en-ko-ne. Ts'e sobá jní jahas'en-ne. K'oaá s'ín kis'ìin nga tsibíchítjì jé-ná, mé-ne nga komà kisikítsajnandeíí-ná nita mé nachrjein-ne. ¹³ Jè jní-la nchrája ko jní-la tíndsó ko chijo-la nchrája kitì xi nchrája chjoón ki'ndí, maá-la sítsjeé yijo-la xita xi xa'ya-la k'e nga xíteén-jno. ¹⁴ Tsà k'oaá s'ín bitasòn kjoa koi, jè jní xi tsibíxteén Cristo, isaá tse nga'ño t́jín-la. Nga ít'aà ts'eé nga'ño-la Iníma Tsjeè xi t́jnakon nita mé nachrjein-ne nga kitsjaà kjòtjò-la Nainá yijo-la xi mìtsà mé jè t́jín-la. Jè jní-la Cristo sítsjeéya kjòhítseén-nò nga mì tì kiì koá tís'ín s'en-nò kjoa xi fiko-ná kjoabiyaà, mé-ne nga ma sixá-la Nainá xi t́jnakon.

Jè kjoa xitse xi tsibíndaàjìin Nainá ko xita

¹⁵ K'oaá ma-ne nga jè Cristo osijnajìin osen koni s'ín tsibí'ño jngoò kjoa xitse. K'e nga k'en ngajo-la xita, jè tsibíchítjì jé-la xi tsohótsji xita k'e nga tisa jè tíhotíxoma kjoa xi kisindaàjìin ítjòn, mé-ne ngats'ìi xita xi xó jaàjìin-ne tjoé-la kjòtjò xi tsjá Nainá nita kjé-ne koni s'ín kitsjaà 'én-la Nainá xi tso'ba kiìchja-ne. ¹⁶ K'e nga jngoò xita mejèn-la síka'bí tsojmì xi t́jín-la, bíndaà jngoò xojon xi bí'ño. Skanda k'eé mochjeén k'e nga biyaà jè xita xi bíndaà. ¹⁷ Tanga xojon jè, nímé chjí-la k'e nga tìkj'eé biyaà xita xi tsibíndaà; skanda k'eé chjí-la k'e nga kiyá. ¹⁸ Jè kjoa xi kisindaàjìin ítjòn k'oaá tís'ín kisindaàjìin nga cho k'en mé-ne komà kixíteén-ne jní. ¹⁹ Moisés, k'e nga jye tsibíxkejìin-la xita naxandá ngats'ìi kjotíxoma-la Nainá, ikjoàn kiskoé jní-la tíndsó ko jní-la nchrája ki'ndí ko kisikájìin nandá; ko kiskoé jngoò chrja-la yá hisopo ko

tsja-la orrè xi inì kjoàn; jahajiìn jní-la cho; ikjoàn tsibíxteèn-jno jè xojoñ xi tjit'aà kjotíxoma-la Nainá; k'eé tsibíxteèn-jno ngats'ì xita naxandá. ²⁰ Moisés kitsò: “Jè jní jè xi síkixiya kjoa nga koma síkitasòn koni s'ín tsibíndaajìin-ko-nó Nainá.” ²¹ Moisés, tikoáá tsibíxteèn-jno jní jè Ni'ya Tsjeè-la Nainá xi nikje ko ngats'ì tsojmì xi mochjeén k'e nga yaxkón Nainá. ²² Koni s'ín tíchja xojoñ xi tjit'aà kjotíxoma-la Nainá, mejèn tsà ngats'ì kjoa, saá jní matsjeèya-ne; tsà mìkiì xíxteèn jní, mìkiì koma jchat'aà-la jé-la xita.

²³ K'oaá s'ín kjòchjeén nga jní-la cho matsjeèya-ne jè Ni'ya Nikje Tsjeè ko tsojmì xi tjíya xi mochjeén k'e nga yaxkón Nainá; jña tsojmì koi, ta okó-né koni choòn ján ngajmì; tanga jña xi tjín ngajmì, mochjeén-né nga biyaà jngoò xi isa xkón tjín mé-ne koma kotsjeèya-ne.

²⁴ Tanga Cristo, mìtsà ya jahas'en Ni'ya Nikje Tsjeè xi tsja xita kisindaà-ne, xi ta okó xi tjín ngajmì. Cristo, nguì yaá jahas'en ngajmì nga nguixkòn Nainá nga tíchjatjì-ná. ²⁵ Mìkiì k'oas'ín kjìn k'a jahas'en ya ngajmì nga kitsjaà'taà kjotjò yijo-la, koni s'ín no'miì ítjòn nga xkì nó fahas'en I'nde xi 'Nó Tsjeè, nga fahas'en ko jní xi mìtsà ts'e. ²⁶ Cristo tsà kjìn-la k'a jahas'en ngajmì tikoáá tjínè-la nga kjìn k'a sìkjeiìn kjò'in kó-ne skanda kisindaà isò'nde. Tanga i'nde, nga jye tífehèt'aà nachrjein, ta jngoò k'a j'ì nga kitsjaà kjotjò yijo-la nga tsibíxteèn jní-la, mé-ne nga kitjaàxìn-ne kjoa ts'e jè nita mé nachrjein-ne. ²⁷ K'oaá s'ín tjín nga ngats'ì xita, ta jngoò k'a biyaà, ko iskan kjoí jè nachrjein nga sindaajìin-la. ²⁸ K'oaá tìs'ín tjín it'aà ts'e Cristo, ta jngoò k'a kitsjaà'taà kjotjò yijo-la nga tsibíxteèn jní-la, mé-ne nga kjìn xita tjáxìn-ne jé-la. Xi ma-ne jò k'a, kitjojen ijngoò k'a-ne ngajmì; mìtsà tì jè kjoáxìn-ne; koií xá kjoí-ne nga kochrjekajìin kjò'in jña xita xi nchikoña-la.

10

Mé-ne 'nó chjì-la jè kjoa biyaà-la Cristo

¹ Jè kjotíxoma-la Nainá xi kitjoé-la Moisés, mìtsà nguì jña kjondaà xi iskan j'ì; ta 'nguién-la né xi tsakó. K'oaá ma-ne nga jngoó k'a mìkiì koma nguì tsjeè sìkítsajna xita xi xkì nó síchrañat'aà-la Nainá nga tijña tijña kjotjò tsjá-ne. ² Jè kjotíxoma, tsà jngoò k'a kisisjeèya jé-la xita, mì-la tì kii sìkájno-ne tsà jè tjín-la; tikoáá mì-la tì kii jní-la cho tsjá kjotjò-ne. ³ Tanga jè jní-la cho, xkì nó xkì nó síkítsjeèn-ya jé-la xita. ⁴ Nga jè jní-la nchraja ko jní-la tíndsó mìkiì ma-la faáxìn jña jé-la xita.

⁵ Cristo, k'e nga j'ì i isò'nde kitsò-la Nainá: Majìn-lè jní-la cho xi biyaà, ko kjotjò xi tsját'aà-lè xita, tanga jè yijo-na kinikíjnandei.

⁶ Mìkiì sasén-lè cho xi kitì, ko nì jña kjotjò xi tsjá-lè xita xi kjoa ts'e jé-la.

⁷ K'eé kichjà, kixan-lè: “Koni s'ín tíchja xojoñ-lè xi it'aà ts'an, jí tjínaa nga síkitasoàn koni s'ín mejèn-lè, jí xi Nainá 'mì-lè.”

⁸ Cristo, ítjòn kitsò: “Majìn-lè ko mìkiì sasén-lè jní-la cho xi biyaà ko kjotjò xi tsjá-lè xita, cho xi kitì ko kjotjò xi tsjá xi kjoa ts'e jé-la”, nas'ín k'oas'ín tíchja kjotíxoma nga tjínè-la nga koatjín xi tsjá xita. ⁹ Ikjoàn kitsò isa: “Í tjínaa nga síkitasoàn koni s'ín mejèn-lè.” K'e nga os'ín kichja, tsòyaá-ne nga jè Cristo jaàxìn jè kjoa jchínga mé-ne nga kisisjina ngajo-ne xi kjoa xitse. ¹⁰ K'oaá s'ín komà nga kisisjeèya inima-ná Nainá it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo k'e nga kos'ín kisiskitasòn koni s'ín mejèn-la Nainá nga ta jngoò k'a kitsjaà kjotjò yijo-la nita kjé-ne k'e nga k'en.

¹¹ Ngats'ì no'miì, nachrjein nchijòn síkitasòn xá-la nga kjìn k'a tsját'aà-la Nainá xi tijña tijña-ne kjotjò xi mìkiì ma-la faáxìn jé-la xita. ¹² Tanga Jesucristo

ta jngoò k'a kitsjaàt'aà kjotjò yijo-la kjoa ts'e jé nita kjé-ne, ikjoàn tsibìjnat'aà chrja kixi-la Nainá. ¹³ Yaá tíkoña skanda k'e nga kijchò nachrjein nga jña xita kondra-la sìichija nga jè Nainá sìikítsajnangui ndsoko. ¹⁴ Ta jngoò k'aá kitsjaàt'aà kjotjò yijo-la mé-ne nga nguì ndaà kjòkixiya-ne xita nita kjé-ne, jña xita xi tímatsjeè. ¹⁵ Jè Inima Tsjeè-la Nainá ndaà síkixiya-ná kjoa koi; nga sa ítjòn tsò-né:

¹⁶ Jè kjoa jè xi kìndaàjiìn-koaa jña xita k'e nga jye koma iskan, tsò Na'èn-ná: Jña kjotixoma-na sìkijnajñaà inima-la, ko yaá skiaa ijiìn kjohítsjeèn-la.

¹⁷ Ikjoàn tsò-isa:

'An, mì tì kii sìikítsjeèn-na jé xi tjín-la ko ngats'iì kjoa ch'o xi s'ín.

¹⁸ K'e nga jye jchat'aà-ná jé-ná, mì tì mé kjotjò kojcheén-ne xi kjoa ts'e jé.

Mé kjoa-ne nga isa ndaà kinchat'aà chraña-lá Nainá

¹⁹ Jñò ndí 'ndsè, k'oaá ma-ne nachrjein i'nde, tjí'nde-ná nga kitjás'eén jè I'nde-la Nainá xi 'Ñó Tsjeè, koií kjoa-la jè jní xi tsibíxteèn Jesús. ²⁰ Nga jè kiskíx'a jngoò-ná ndiyá xitse xi fiko-ná ñánda tjín kjoabinachon, nga koma kotokjá jè nikje cortina xi tjohóya jngoò osen I'nde Tsjeè-la Nainá. Jè nikje, k'oaá ngaya-la koni yijo-la Jesús. ²¹ Nga tjín jngoò-ná no'miì xi 'ño jeya tjina xi otixoma ya ni'ya-la Nainá. ²² K'oaá ma-ne nga mochjeén-né nga isa ndaà kinchat'aà chraña-lá Nainá, nga nguì kixi síkijnaà inima-ná ko nguì tjingoò takoán xi it'aà ts'e, nga jè Cristo jye kisitsjeè inima-ná kjoa ts'e jé, ko jè yijo-ná, k'oaá ngaya-la koni tsà nguì nandá tsjeè tsaníjno-ne. ²³ Kixi kitsajnaakoaá kjoa xi titsachiña-lá koni s'ín mokjeiìn-ná nga mì kijen kikjá-lá takoán; nga Nainá, xita kixi-né, sìikitasòn-né koni s'ín jye kitsjaà 'én-la. ²⁴ Kínchátsji'nde-lá nga 'én ndaà kínokjoa-lá xinguiáá mé-ne nga isa ndaà s'e-ná kjotsjacha; ko s'eén kjoa xi ndaà tjín. ²⁵ Mikiì sijchayaá jè nachrjein k'e nga bixoñaá, koni s'ín i'nga xita nga mì tì kii bixoñat'aà-la xíkjín. Ta saà mochjeén-né nga k'oi-lá nga'ño xinguiáá nga jngoò i'ngoò; isaá 'ño kos'iaán k'e nga yaá nga jye tinchrobá machraña nachrjein-la Nainá.

²⁶ Tsà k'oas'ín tjín takoán nga kinchátsji jé isaá k'e nga jye kiyaxkoaán kjoa kixi-la Nainá, mì tì mé jní koma xixteèn-ne xi ma kjoaáxin jé-ná. ²⁷ Tà jè kòkò isa-ná kjo'in xi 'ño xkón tjín ko ni'ín jnga xi síkjehesòn yije xita xi kondra fi-la Nainá. ²⁸ K'e nga tsà jngoò xita xi mikiì síkitasòn kjotixoma-la Nainá xi kitjoé-la Moisés, tsà tjín jò, jàn xita xi tsjá 'én nga kixi kjoa, mikiì mahimacha, nik'en-né. ²⁹ ¿Kós'ín beè-la takòn jñò, a mìtsà isa tse kjo'in ok'in-la jña xita xi binchanè jè Ki'ndí-la Nainá, ko ochrjekàngui jè jní xi tsibíxteèn, ko tikoá chjajno-la Inima Tsjeè-la Nainá xi tjín-la kjondaà? Jè jní xi ochrjekàngui, jè-né xi Nainá kisikjeén nga tsibindaàjiìn-ko xita jngoò kjoa xitse, ko jè xi kisitsjeè-ne inima-la xita koi. ³⁰ Jyeeé tjíin-ná nga k'oaá tsò Nainá: “'Aán oko-na nga tsjaà-la kjo'in xita, 'aán tsjaà-la chjí-la.” I'ngoò k'a tsò: “Jè Na'èn-ná kìndaàjiìn-la xita naxandá-la.” ³¹ ¡Taxki 'ño tse kjo'ín k'è nga ya kàyaá tsja Nainá xi tjínakon!

³² Tanga tikitsjeèn kós'ín komàt'ioòn nachrjein xi jye tsato, k'e nga sa kina'ya ítjòn 'én kixi xi kisihiseèn-nò, nga kichikjoa-nò nga tse kjo'in kinikjioòn. ³³ Kis'eé nachrjein k'e nga jña xita kichjajno-nò ko kiskaàn-ko-nò nga nguixkon xita naxandá. Tikoáá kis'eé nachrjein nga jñò kitsjahijtakoo jña xita xinguiòo xi tikoá kjo'in nchisíkjeiìn. ³⁴ Jñò, kjohimacha xita xi kjo'in nchisíkjeiìn nga ndayá títsajna; ko tikoá mikiì kòjti-nò k'e nga kjòchijé-nò tsojmì-nò, ta saá

kjòtsjaá-nò nga jye tíjìn-nò nga ján ngajmì tjin-nò tsojmì xi ìsa ndaà kjoàn xi mìkì fehet'aà nita mé nàchrjein-ne. ³⁵ Kì nìchija-jèn koni s'ín kjit'aatakòn Nainá nga yaá tjoé-nò jè xi 'ñó tse chjì-là. ³⁶ Mochjeén-né nga s'e-nò kjoatsetakòn kjoa ts'e kjo'in, mé-ne k'e nga jye kítasòn koni s'ín mejèn-là Nainá, tjoé-nò xi tsjá-nò koni s'ín jye kitsjaà 'én-là xi tso'ba kiìchja-ne. ³⁷ K'oaá s'ín chja xojon xi tjit'aà 'én-là Nainá nga tsò:
Ta jngoò tjo chija-là nga kjojí jè xi sa nchrobá.
Mìkì kochrjein-là.

³⁸ Jè xi xita kixi kijnakon-né nga mokjeiin-là,
tanga tsà kosit'aà xìn, mìkì sasén-là inima-na.

³⁹ Tanga jña, mì k'oaá s'eén koni s'ín xita xi its'in fi-ne nga síchija inima-là.
Ta saá ya kjaán ya i'nde ñánda kitjokàjìn kjo'in inima-ná koi kjoa-là nga mokjeiin-ná.

11

Kjoa xi mokjeiin-ná

¹ Jè kjoa xi mokjeiin-ná, jè-né nga tjin kixi nga tjoé-ná jña kjoa xi chiñá-lá; jè-né nga tíjngoò takoán nga kítasòn nas'ín mìkì títsa'yaá xi kjoa niton. ² Jña xita jchínga kjòtseé, koií kjoa-là nga kòkjeiin-là nga ndaá ki'ya-la.

³ Ta koi-né nga mokjeiin-ná nga kos'ín machiya-ná nga jè Nainá, tà koó 'én-là tsibíndaà isò'nde; kisìkatsejèn tsojmì xi mìkì tsejèn nga sa ítjòn.

⁴ Abel, koií kjoa-là nga kòkjeiin-là, kitsjaat'aà-là Nainá kjotjò xi ìsa 'ñó ndaà kjoàn, mì k'oaá-ne koni ts'e Caín. K'oaá s'ín komà-ne nga xita kixi kitsò-là Nainá Abel; kiskoé kjotjò xi ijchòko-là; skanda nàchrjein i'nde, táko k'oaá s'ín tíchja nga mokjeiin-là, nas'ín jye k'en.

⁵ Enoc, tikoá kòkjeiin-là; k'oaá s'ín komà-ne nga kiìko tikon Nainá ján ngajmì; mì tì kiì kisakò-ne k'e nga jye kiìko. K'e nga sa tsibijna i'isò'nde, Enoc, k'oaá s'ín ki'ya-la nga ndaà kisaseèn takòn Nainá. ⁶ Tsà mìkì mokjeiin-ná it'aà ts'e Nainá, mìkì koma s'eén kjoa xi sasén-là Nainá. Jè xita xi síchrañat'aà-là Nainá mochjeén-né nga ndaà kòkjeiin-là nga tíjna Nainá, tikoá kòkjeiin-là nga ngats'ì xita xi ótsji Nainá, tsjá-là kjotjò xi ndaà tjin.

⁷ Noé koií-né nga kòkjeiin-là, k'e nga tsibénojmí-là Nainá kjoa xi iskan koma, kisìkitasòn; koó kjoaxkón-là nga tsibíndaà jngoò chitso xi 'ñó je kji, mé-ne nga mìkì kiyá-ne jña xita ni'ya-la. Noé, nga ndaà kòkjeiin-là, k'oaá s'ín tsibínè-là kjo'in xita isò'nde nga jé tjin-là; ko jè Noé kitjoe-là kjotjò xi tsjá Nainá nga xita kixi kitsò-là ta koií kjoa-là nga kòkjeiin-là.

⁸ Abraham, nga kòkjeiin-là k'e nga kiìchja-là Nainá, kisìkitasòn. Itjokàjìn nangui-là, kiì ya i'nde ñánda tà kjotjò tsjá-là Nainá, tanga skanda mìkì tíjìn-là ñánda tífi. ⁹ Koií kjoa-là nga kòkjeiin-là, nga kos'ín kisìjchá yijo-là koni tsà xita xi xìn nangui-là nas'ín ya tsibijna ya i'nde ñánda nga k'oa kitsò-là Nainá nga tsjá kjotjò-là. Ni'ya nikjeé tsibijnaya. Nga kiì-isa nàchrjein, k'oaá tì komàt'in jè Isaac ko Jacob, xi tikoá k'oa's'ín kitsjaà-là 'én Nainá nga ts'e koma nangui. ¹⁰ Abraham tíkoña jngoò-là naxandá xi 'ñó ndaà tjin tàts'en chrjó-là, nga jè Nainá kiskoòsòn-là kós'ín sindaà ko tije-ne Nainá tsibíndaà.

¹¹ Koií kjoa-là nga kòkjeiin-là Abraham, nga nas'ín chjoón 'ndi jè chjoón-là xi 'mì Sara, ko nas'ín jye 'ñó xita jchínga, kis'eé-là nga'ño nga kisakò jngoò-là ki'ndi jè Sara, koií kjoa-là nga kòkjeiin-là nga Nainá sùkitasòn koni s'ín jye kitsjaà-là 'én-là. ¹² K'oaá ma-ne nga ta jè tajngoò xita jè, nas'ín jye tífehet'aà nàchrjein-là, kjìn jchán ma ixti-là xi tje ts'e k'oaá ngaya-là koni jña ni'ño xi tjin ngajmì ko tsojmì xi jncha indì ndáchikon nga mìkì ma maxkeya.

¹³ Ngats'iì xita koi, k'oaá s'ín mokjeiín-la skanda k'e nga k'en, nas'ín mìkìi kitjoé-la tsojmì xi Nainá k'oas'ín kitsjaà 'én-la nga tsjá-la; ta k'oaá s'ín kjòchiya-la koni tsà ta kjiìn kijtseè-ne; tsjaá kis'e-la nga kitsò nga mìtsà i i'nde-la, ta nchifahato-né nga titsajna i it'aà nangui. ¹⁴ Jñà xita xi koatsò, k'oaá s'ín bénojmi kixi-né nga saá nchihótsji jngoò nangui xi ngui ts'e koma. ¹⁵ Tsà jè nchisíkítsjeèn nangui ñánda itjokàjiìn, okixi-né komá-la kii ìjngoò k'a-ne i'nde ñánda inchrobà-ne. ¹⁶ Tanga jngoò i'nde nchihótsji xi isa ndaà choòn, i'nde xi ts'e ngajmii. K'oaá ma-ne nga jè Nainá, mìkìi masobà-la nga kitsò-la xita: jè jèe xi Nainá, nga jyeé kisikíjnandaà jngoò-la i'nde ñánda naxandá-la koma nga ya kitsajna.

¹⁷ Abraham, k'e nga kichit'aà, koií kjoa-la nga kòkjeiín-la nga kiskoé Isaac nga kitsjaat'aà kjotjò-la Nainá. Tsibìjnandaà nga tsjá-la ki'ndí-la xi ta jè tajngoò-ne, nas'ín xó k'oas'ín kitsjaà-ne 'én Nainá it'aà ts'e ki'ndí-la, k'e nga kitsò: ¹⁸ "It'aà ts'e Isaac, kjin jchán koma xita tje-lè." ¹⁹ Abraham k'oaá s'ín kisikítsjeèn nga Nainá tjín-la nga ñó nga ma-la síkjaáya-la xita nas'ín jye k'en. Kitjoé ìjngoò k'a-la ki'ndí-la koni tsà jaáya-la it'aà ts'e kjoabiyaà.

²⁰ Isaac, koií kjoa-la nga mokjeiín-la nga kisijét'aà-la Nainá nga kàtasíchikon-t'in Jacob kò Esau it'aà ts'e kjoa xi iskan koma.

²¹ Koií kjoa-la nga mokjeiín-la Jacob, k'e nga jye tíbiyaà, kisijét'aà-la Nainá nga kàtasíchikon-t'in ingajò ixti-la José; síngui'ño tsja yá nise-la nga jeya kisikíjna Nainá.

²² Koií kjoa-la nga mokjeiín-la José, k'e nga jye tíbiyaà, tsibénojmi kós'ín komat'in jñà xita Israel nga kitjokàjiìn naxandá Egipto. Tikoá kitsjaà okixi it'aà ts'e nindaà-la ñánda kjiko.

²³ Xita jchínga-la Moisés, koií kjoa-la nga kòkjeiín-la nga jàn sá kisikíjna'ma ki'ndí-la k'e nga sa kits'iìn, nga kijtseè nga 'ño ndaà kji isén-la ki'ndí-la, kò mìkìi kitsakjòn-la kjotíxoma-la xitaxá ítjòn ts'e naxandá Egipto.

²⁴ K'e nga jye kòjchínga Moisés, koií kjoa-la nga kòkjeiín-la nga mìkìi kisaseèn-la nga nea-la kitsò-la tsòti-la faraón. ²⁵ Tà saá jè jaàjiìn nga kjo'in kisikjeiín kò naxandá-la Nainá, mì k'oa-ne nga kjotsja tsjá-la yijo-la xi kjoa ts'e jé. ²⁶ K'oaá s'ín kiskoòsòn-la nga isa 'ño chjí-la kjo'in xi sìkjeiín xi it'aà ts'e Cristo mì k'oaá-ne nga kjotsja tsjá-la yijo-la xi kjoa nchiná ts'e naxandá Egipto. Kiskoñákjoá-la kjondaà xi iskan tsjá-la Nainá.

²⁷ Koi-né nga tikoá kòkjeiín-la nga itjokàjiìn naxandá Egipto; mìkìi kitsakjòn-la kjoajti-la jè xitaxá ítjòn; kixií tsibijna koni tsà xkon tíbeè-ne Nainá xi ni saá jngoò xita beèxkon.

²⁸ Moisés, nga kòkjeiín-la, tsjachrje s'eí Paxkò. K'oaá kitsò-la ngats'iì xita Israel nga jní sìikaájno xotjoa ní'ya-la mé-ne jè àkjale-la Nainá mìkìi sìk'en jñà xi ki'ndítjòn-la ts'e xita Israel.

²⁹ Jñà xita Israel, nga kòkjeiín-la, tsatojiìn jè xi 'mì Ndáchikon Inì koni tsà nangui kixi. Jñà xita Egipto, k'e nga kijtseè, mejèn-la nga k'oa tís'ín kis'iìn, tanga ta yaá k'en yije ya jjiìn ndáchikon.

³⁰ Nga kòkjeiín-la xita Israel, kisikixòjen chrjó xi tjíndii-la naxandá Jericó, k'e nga jye kjò itoò nachrjein bíjtíndii-la jé naxandá. ³¹ Koií nga kòkjeiín-la Rahab xi chjoón chijngui nga mì ya k'en-kò jñà xita xi mìkìi mokjeiín-la, koií kjoa-la nga ndaà kijtseètjò jñà xita Israel xi ítjòn ijchò kotsejèn 'ma-la nangui.

³² ¿Mé kjoa xi kènojmi isa? Mì-la kii chíya-na nachrjein nga kichjá it'aà ts'e Gedeón, ts'e Barac, ts'e Sansón, ts'e Jefté, ts'e David, ts'e Samuel kò ngats'iì xita xi kiichjá ngajo-la Nainá. ³³ Koií nga kòkjeiín-la xita koi nga kis'e i'nga xi kisikijne-la kjoa ts'e kjojchán, xi kixi tsibíndaàjiìn kjoa, xi Nainá kitsjaà-la koni s'ín jye kitsò-la xi tso'ba kiichjá-ne, xi tsibíchjoàjto tso'ba xa. ³⁴ Kis'eé i'nga xi

kisìkìts'o nga'ño-là ni'ín jngà, xi itjomachinga-là nga kichà ndojò k'en-ne, xi kis'e ìjngòò k'a-là nga'ño nas'ín xk'én kjoàn, xi kis'e-là nga'ño kjoa ts'e kjojchán, xi kisìkijne-là xità kjojchán xi kondrà ts'e. ³⁵ Kis'eé i'nga íchjín xi kitjoé ìjngòò k'a-là xità xíkjín xi jye k'en nga jaáya-là.

Tanga tjín i'nga xi ya k'en-jiìn kjo'in; mìkiì kjòmejèn-là nga tsibìtsajnandejí, nga k'oaá s'ín kjòmejèn-là nga ìsa ndaà kítsajna k'e nga kjoaáya-là. ³⁶ Xi i'nga, kisìkjeiín kjo'in nga kinìsobà-là, kiskaàn-kò xità, skanda na'ño kichà cadena kisit'aà'ño ìya ndayá. ³⁷ Tjín i'nga xi ndajò kisinè nga kinik'en; tjín i'nga xi kichà serrote kjòjòya-ne; tjín xi kichà ndojò k'en-ne. Xki xi ján chinchimasòn, tà chrjoa-là orrè kò chrjoa-là tíndsò tsakakjá nga 'ño imà chinchima, tsee kjo'in kis'e-là kò 'ño ki'yatoòn. ³⁸ Jñà xità koi, nga 'ño ndaà kòkjeiín-là it'aà ts'e Nainá, skanda mìkiì ok'in-là nga ì tsibìtsajna ìsò'nde. Xki xi ján chinchimasòn ya ì'nde it'aà xìn ñánda nangui kixì choòn, kóhokji ìjiìn ìjñà kò ìngui nguijo kò ngajo xi tix'á ìjiìn nangui.

³⁹ Ngats'ìi xità koi, koni s'ín nga ndaà kòkjeiín-là ndaá ki'ya-là, tanga ñjngòò kitjoé-là xi Nainá tjín-ne nga tsjá-là koni s'ín jye kitsjaà-là 'én-là. ⁴⁰ Nainá tsibíndaà ìjngòò-ná kjoa xi ìsa 'ño ndaà tjín, mé-ne jñà xità koi, ngàsòn kongàsòn-kjoaá nga ñimé chjijat'aà-ná nga kixì kítsajnaá.

12

Ndaà chítsejèn-là Jesús

¹ Nga 'ño kjin ma-ne xità xi títsajnanndiì-ná xi ndaà mokjeiín-là, k'oaá ma-ne nga tìkooá jñà, jngòò k'a síkítsajnaá ngats'ìi kjoa xi s'ín-ná kò kjoa ts'e jé xi tsobà'ño-ná nga konachán-ná; mochjeén-né nga k'oa s'ín s'eén koni jngòò xità xi ongachikon nga chíkjoako-là nga kijchò skanda ñánda nga tjín-nè-là nga kijchò. ² Ndaà chítsejèn-là Jesús; jè tsibíts'ia ítjòn koni s'ín mokjeiín-ná kò jè síjngòò kjoa koni s'ín mokjeiín-ná. Jesús nga jye tíjiìn-là nga koma ìskan s'eé-là kjotsja, k'oaá ma-ne nga kichìkjoa kò-là kjo'in it'aà krò, mìkiì kjòsobà-là koni s'ín k'en; ìkjoàn tsibíjnat'aà chrja kixì-là Nainá nga ya tíhotíxoma.

³ Tíkítsjeèn it'aà ts'e Jesús; kichìkjoa koo-là kjo'in xi tsibínè-là jñà xità jé, mé-ne jñò mìkiì kijta-nò kò mìkiì sikhàjeèn-là takòn. ⁴ Koni s'ín tìtsabixkàn-koo kjoa ts'e jé, kj'eè tsà yá xità xi tsò ikon nga sík'en-nò. ⁵ ¿A jye kijchàajiìn-nò koni tsò-nò Nainá nga ìxti-là tsò-nò? K'oaá s'ín tíchja xojon xi tjit'aà 'én-là Nainá nga tsò:

Nga ki'ndí-na xan-lè, kì nachrjekàngui-jèn k'e nga síkixiya-lè Na'èn-ná, kò kì ñikajen-là takoìn k'e nga síkaká-lè.

⁶ Na'èn-ná síkixiya-né jè xità xi tsjakeè, tsjá-là kjo'in ngats'ìi xi kjoétjò nga ki'ndí-là tsò-là.

⁷ Nainá k'oaá s'ín beèhikon-nò nga ki'ndí-là tsò-nò; tìkjoón k'e nga kjo'in tsjá-nò. Ngats'ìi xi Na'èn ma, tsjá-là kjo'in ìxti-là nga síkixiya. ⁸ Tanga tsà Nainá mìkiì sikhixiya-nò koni s'ín síkò ngats'ìi xi ìxti-là ma, mìtsà kixì kjoa nga ngui ìxti-là Nainá maà. ⁹ K'e nga sa ìxtiaá, jñà xità jchínga-ná xi tjín ì it'aà nangui, kisikixiya-ná koa ndaà kiyaxkoán. ¿A mìtsà ìsa ndaà jchaxkoán Na'èn-ná xi tíjna ngajmì, mé-ne nga kàtas'e-ná kjoabinachon?

¹⁰ Xità jchínga-ná ì it'aà nangui tsjá-ná kjo'in nga síkixiya-ná koni s'ín mejèn-là, nas'ín ta chiba nachrjein tìtsajnaá. Tanga Nainá síkixiya-ná xi kjondaà tsaján mé-ne nga tsjeè kítsajnaá koni jè Nainá nga tsjeè tíjna. ¹¹ Kixíi kjoa, tsjìn kjo'in xi kjotsja tsjá, tà kjoaba tsjá nga 'on ma-là yijo-ná, tanga komà ìskan-ne s'eé-ná kjoa kixì xi 'nchán tjín nga ndaà kítsajnakooá Nainá ngats'iaá xi bì'ndeé nga tímakixiyaá.

¹² K'oaá ma-ne nga tji-là nga'ño yijo-nò, chjímì'ngaà ndsaa xi mìkìi ma síkjaníyá, kò xkó ndsokòò xi tsjìn-là nga'ño; ¹³ tìnchátsjioò xi ndiyá kixi nga kàtandaà-ne ndsokòò xi tsá'yá kji, mé-ne nga mìkìi ìsà ndaà kòtsó'ño-ne.

Kì binchat'aàxìn-là kjonndaà-là Nainá

¹⁴ 'Nchán tìtsajnakoo ngats'ìi xitá; tsjeè tìtsajna nga nguixkon Nainá. Nga nijngoò xitá skoexkon Nainá tsà mì tsjeè tíjna. ¹⁵ Ndaà chítsejèn nga nijngoò xitá kosijnat'aàxìn-là kjonndaà-là Nainá, mé-ne nga mì k'oaá s'ín komat'ioòn koni tsà jngoò xka ijñá kiso xi tsja imá-là xi síkìts'ón xitá nga tsjá ch'in-là. ¹⁶ Jñò, nijngoò xi xitá chijngui koma, kì nachrjekànguioò tsojmì xi tsjeè; kì k'oaá s'ín 'nè koni kis'ìin Esáu nga tà jngoò chroba tsojmì xi ma chine tsatíjna-ne xi jè tjín-ne nga kòkò-là koni k'índí tjòn. ¹⁷ Jñò jyeé tíjìin-nò, k'e nga jye komà iskan, Esáu k'e nga kjòmejèn-là nga sùichikon-t'in na'èn-là, kì nachrjekàngui-né, mì tì kù komà kjòchikon-t'in-ne, nas'ín takó 'ño kiskindàya.

¹⁸ [Koni s'ín komat'in xitá Israel nga kjin kjojkón kijtsee], jñò, mìtsà kos'ín ya ijchò kinchat'aà-là nindoò xi ma nìkò, jè nindoò ñánda títi ni'ín jnga, ñánda skanda mì tì kù kjòtsejèn-ne nga jñò choòn kò ñánda tí'ba tjo xkón. ¹⁹ Mìkìi kina'yà-là jta-là chrjo, tìkòá mìkìi kina'yà-là jta-là Nainá k'e nga kùchja. Jñà xi kù'nchré-là Nainá, tsibítisi'ba-ne nga majìn-là nga kichja-isa, ²⁰ koií kjoa-là nga mìkìi kichikjoa-là koni s'ín tjín kjotíxoma xi kisiné-là nga tsò: “Jè xitá xi kosijna jngoò ndsokò ya it'aà nindoò, nas'ín jngoò cho, ndajoó kiyá-ne kò tsà majìn kicháá kotosikjá yijo-là.” ²¹ 'Nó xkón tjín kjoa xi ki'ya-là, skanda tijè-ne Moisés kitsò: “Tsakjoòn jchán-ná skanda chiba-là tíhotsé-ná.”

²² Tanga jñò, yaá ijchò kinchat'aà-là nindoò Sión, jè naxandá-là Nainá xi tíjnakon, xi tijè-ne Jerusalén xi ts'e ngajmì, ñánda kjin jmiì àkjale títsajna xi nchisítjakò Nainá nga jeya nchisíkijna, ²³ ñánda títsajnajtín ixti-là Nainá xi tjoé-là kjotjò xi ts'e ixtitjòn xi jtít'aà 'in-là xojon ts'e ngajmì. Ijchò kinchat'aà-là Nainá xi xitaxá tíjna nga jè bíndaàjìin-là ngats'ìi xitá. Tìkòá ijchò kinchat'aà-là inima-là xitá kixi xi Nainá jye kisitsjeè nga nímé chijat'aà-là. ²⁴ Ijchò kinchat'aà-là Jesús xi osijnajìin-ná jngoò kjoa xitse kò jè jní-là xi kixíxteèn [nga kisìtsjeè-ná] xi ìsà ndaá chja-ná mì k'oaá-ne koni ts'e Abel [xi síjé nga sindaàjìin].

²⁵ Jñò, t'een kindá yijo-nò. Kì nachrjekànguioò jè xi tíchja-ná. Jñà xitá jchínga kjòtsee xi tsachrjekàngui koni s'ín kinokjoa-là i it'aà nangui nga kinìkaká-là, mìkìi tsajno-là nga kitjòé-là kjo'in. Jñá, ìsá 'ño 'in tjín tsà kìnachrjekànguiaá Nainá k'e nga skanda ján ngajmì chja-ná nga síkaká-ná; mìkìi kojno-ná nga tjoé-ná kjo'in. ²⁶ Jè nachrjein jè, jta-là Nainá, skanda jè nangui kisìjtiya-là, tanga nachrjein j'nde, k'oaá tsò: “Jjngoò k'a sùjtiya-là, mìtsà tà jè nangui sùjtiya-là kòó ngajmì.” ²⁷ Jè 'én, k'e nga tsò “Jjngoò k'a sùjtiya-là”, k'oaá s'ín machiya-ná nga tjáxìn tsojmì xi xó kisindaà-ne, jñà xi ma oníyá-là, mé-ne nga kítajna-ne xi mìkìi ma oníyá-là. ²⁸ It'aà ts'e Nainá tsjá-ná okixi nga ya kotìxomakoá ya j'nde ñánda mìkìi ma oníyá-là. Ndaà chjí-là Nainá jñà kjoa koi. Jeya síkijnaá kò jchaxkoán koni s'ín sasén-là jè. ²⁹ Nga “jè Nainá, k'oaá ngaya-là koni ni'ín xi síkjesòn yije nità mé xi tjín.”

13

Kjoa xi mochjeén nga s'ìin jñà xitá-là Cristo

¹ Jñò, tìtsjacha xitá xinguiòò xi 'ndsè chibá xi it'aà ts'e Cristo. ² Kì nìjchàajioòn jñà xitá xi bijchókon-nò ni'ya-nò, tìs'in-là nga kàtasíkjáya. K'oaá komat'in i'nga xitá, kiskoétjò xitá xi mìkìi beèxkon, tanga àkjale-né.

³ Tikítsjeèn jñà xit̩a xi ndayá tít̩sajna; k'oas'ín t'è-là takòn koni tsà ngàsòn kjo'in tít̩sajnaà. Tikítsjeèn jñà xit̩a xi t̩yatoòn koni tsà jñò xi t̩kōa k'oas'ín t̩yatoòn-nò.

⁴ Jñò xi jye chixàn, ngàsòn jchaxkón xinguioo. Kì ch'o bitsajnakoo xinguioo. Nga jñà xi kjoachijngui s'ín, Nainá tsjá-là kjo'in.

⁵ Kì toón 'ñó matsjacha; kàtajngò takòn koni kji t̩jín-nò. Nainá k'oaá tsò: “Mikìi tsjeiin takòn-nò, kō mikìi tajngò siikíjna-nò.” ⁶ K'oaá ma-ne nga ma k'oas'ín kixoán:

Jè Na'èn-ná kosiko-ná,

mikìi kiskoán mé kjoa xi siko-ná xit̩a.

⁷ Tikítsjeèn jñà xit̩a xi chincha ít̩jòn nga tsakóya-nò 'én-là Nainá; tikítsjeèn kó s'ín kisijchá yijo-là xit̩a koi kō k'oaá s'ín chjínngui-là koni s'ín kòkjeiin-là.

⁸ Jesucristo mikìi fatj̩ya, t̩jè-ne ngojñà, t̩jè-ne nachrjein i'nde, kō t̩jè-ne n̩it̩a mé nachrjein-ne. ⁹ Kì kiì n̩s'in-là kjohítsjeèn xi kj'eíi tsò kō xi mikìi yaxkon-là nga xìn ndiyá fiko-ná. Ìsáá ndaà t̩jín nga jè inima-ná s'e-là nga'ño ít'aa ts'e kjondaà-là Nainá mì k'oaá-ne koni ts'e tsojmì xi ma chine; nga jñà tsojmì xi ma chine, n̩imé nga'ño kitsjaà-là jñà xi k'oa t̩jín kjoa kisis'in-là.

¹⁰ Jñá, t̩jín jngò-ná i'nde tsjeè [ñánda kitsjaà kjotjò yijo-là Cristo nga k'en], t̩anga jñà n̩o'miì xi tákó ya síxá ít'aa ts'e kjoa jchínga ya Ni'ya xi nikje, mikìi t̩jín-de-là nga t̩joé-là kjondaà nga ya kōkjen. ¹¹ Nga jè yijo-là cho xi sík'en jñà n̩o'miì, [mikìi t̩jín-de-là nga t̩joé-là nga skine]; ta jè jn̩í-là cho fiko jè n̩o'miì ít̩jòn ya i'nde tsjeè-là Nainá xi kjoa ts'e jé. T̩anga jè yijo-là cho, ít'aa xìn i'nde fiko nga t̩. ¹² K'oaá t̩s'in komàt'in Jesús, ít'aa xìn-là naxandá kisikjeiin kjo'in, mé-ne nga kisitsjeè-ne naxandá ít'aa ts'e xi nguì jn̩í ts'e. ¹³ K'oaá ma-ne jñá, kitjokajñá naxandá. Jè kjit̩jngui-lá Jesús nga sikjiaán-koaá kjo'in xi jè kisikjeiin. ¹⁴ Nga i ít'aa nangui tsjìn-ná naxandá xi nguì jngò k'a t̩jna n̩it̩a kjé-ne; jè t̩sachiñá-lá naxandá xi iskan kotsejèn. ¹⁵ Koi kjoa-là mochjeén-né nga kjit'aa nachrjein jeya sikíjnaá Nainá ít'aa ts'e Jesucristo koni jngò kjotjò xi 'bì-lá Nainá, 'én xi nguì tso'baá bitjo-ne nga bènojmiá yá-né jè. ¹⁶ Kì n̩jchàajioòn nga ndaà t'een, t̩jii ít̩sé-là xinguioo mé xi t̩jín-nò; k'oaá t̩jín kjotjò xi sasén-là Nainá.

¹⁷ Tikitasòn-lá jñà xit̩a xi jncha ít̩jòn-nò, t̩iná'yañijon-là. Nga jñà síkinda-nò nga mì jchija inima-nò koií kjoa-là nga t̩jínè-là nga tsjá-là kindá Nainá. Tikitasòn-là koni s'ín kitso-nò mé-ne nga nguì kō kjotsja-là siixá-ne nga mì ba s'e-là; tsà ba s'e-là, n̩imé kjondaà s'e-nò.

¹⁸ T̩jjet'aa-là Nainá ít'aa tsajen, nga k'oaá s'ín t̩jngò takòn-jen nga ndaà t̩jín kjohítsjeèn-najen, mejèn-najen nga ndaà s'en-jen n̩it̩a mé kjoa-ne. ¹⁹ Ìsáá ndaà síjé-nò nga t̩jjet'aa-là Nainá xi ít'aa ts'an, mé-ne nga kàtatsjá'nde-na nga n̩iton kjíkon-nò.

'Én xi fehet'aa-ne

²⁰ Jè Nainá xi tsjá kjoa'nchán xi kisikjaáya-là ít'aa ts'e kjoa biyaà Na'èn-ná Jesucristo, xi paxtò ít̩jòn-là ts'e orrè, jè xi kō jn̩í-là tsibí'ño-ne jngò kjoa xit̩se xi mikìi kjoehet'aa n̩it̩a kjé-ne, ²¹ kàtasíkixiyandaà-nò ngats'iì kjoa xi ndaà t̩jín, mé-ne nga kàtitasòn-ne koni s'ín mejèn-là Nainá; ít'aa ts'e Jesucristo, k'oas'ín kàtasíko-ná koni s'ín sasén-là Nainá. j̩jeya kàt̩jna Cristo n̩it̩a mé nachrjein-ne! K'oaá s'ín kàtama.

²² B̩itsi'bà-nò ndí 'ndsè, ndaà choétjò 'én xi t̩kjiì-nò koni s'ín t̩b̩nè-nò nga ta chiba 'én t̩kjiì-nò. ²³ Kàtasij̩n-nò jè 'ndsee Timoteo jye t̩jñandeí-ne xi kjoa ts'e kjo'in; tsà kjoíi n̩iton, kjíko-ná k'e nga kjián katsejèn-nò.

²⁴ Tiiixat'aà yije jñà x̄it̄a xi jncha ítjòn-nò k̄o ngats'ì x̄it̄a-l̄a Cristo. Jñà xi Italia ts'e nchisíhixat'aà-nò.

²⁵ Ngats'ioò, jè kàtìjnak̄o-nò kjondaà-l̄a Nainá.

Xojon carta xi kiskiù Santiago

Kó tsò Santiago nga síhixat'aà xita

¹ 'An, Santiago, xi chí'nda-la Nainá ma, kò ts'e Na'èn-ná Jesucristo, tísìhixat'aà-nò, jñò, xi ya inchrobàt'aà-nò xi tejò tje-la naxandá Israel xi xkì xi ján nangui titsajnaà nga tíjtsa isò'nde.

Nga'ño xi sakó-ná k'e nga mé kjoa xi otojñaá

² Jñò, xi 'ndsè chibá it'aà ts'e Cristo, nguì tsja t'è-là inima-nò k'e nga nita mé kjoa xi komat'ioòn. ³ 'Ya-nò k'e nga tsà mé kjoa xi komat'ioòn nga chít'aà-nò koni s'ín mokjeiín-nò, jña kjoa xi kotojñoò, yaá sakò-nò nga'ño nga kichikjoako-nò nita mé kjoa xi kotojñoò. ⁴ K'oaá ma-ne jè nga'ño xi sakò-nò, ndaà kàtasíxájiin inima-nò mé-ne nga ndaà kojchínga-ne kò tíjngoò-ne kjohítsjeèn-la inima-nò nga nímé síchijat'aà-la.

⁵ Tsà tíjín i'nga xita xi chijat'aà-la kjohítsjeèn, tíjé't'aà-la Nainá; jè tsjá-nò. Nga jè Nainá nguì kóó inima-la nga tsjá kò mìtsà ch'o tsò-la xita k'e nga síjé. ⁶ Tanga nguì ndaà kàtakjeiín-nò k'e nga síjé. Kì jò 'beé-la takòn. Jè xita xi jò 'beé-la ikon, k'oaá s'ín ngaya-la koni ndáchikon k'e nga 'ba tjo, fijen fikjako. ⁷ Jè xita xi jò 'beé-la ikon, k'oaá s'ín síkítsjeèn nga tíjín xi tjoé-la it'aà ts'e Na'èn-ná, ⁸ nga mìkì tíjngoò ikon. Nachrjein i'ndeí kj'eí s'ín tísíkítsjeèn, nchijòn-lè tíkooá kj'eí kjohítsjeèn tíjín-la. Mìtsà nguì jngoò ndiyá kjoé.

⁹ Jña xita xi 'ndsè chibá it'aà ts'e Cristo xi ima títsajna, tsja kàtas'e-la nga 'nga títsajna nga nguixkòn Nainá. ¹⁰ Tanga jña xita nchíná, tsja kàtas'e-la nga nangui kítsajna ya nguixkòn Nainá, nga jè xita nchíná, k'oaá s'ín komat'in koni jngoò naxó xi mìkì fíchrjein-la. ¹¹ K'e nga 'ño matsjè ndobá, jña ijña, xì-né, ikjoàn bixòjen jè naxó-la; chija isén-la nga ndaà kjoàn. K'oaá tís'ín komat'in jña xita nchíná, k'e nga 'ño nchisíxáko xá xi tíjín-la, ta nitoón kiyá.

¹² Mé ta ndaà-la jè xita xi chíkjoako-la k'e nga chít'aà, mé-ne k'e nga jye síkijne, tjoé-la kjoabinachon koni s'ín kitsjaà-la 'én Nainá, ngats'ii xita xi jè matsjakeè. Tjoé-la kjoabinachon k'oaá ngaya-la koni jngoò corona si'a skò xita xi síkijne k'e nga síská. ¹³ Jñò, k'e nga chít'aà-nò nga mejèn-nò nga ch'o s'een, k'oaá s'ín níkítsjeèn nga jè Nainá tíkot'aà-nò. Nga jè Nainá mì yá xi koma-la skót'aà nga ch'o kàtas'ín Nainá. Tíkooá jè Nainá mì k'oaá xita nga ch'o kàtas'ín. ¹⁴ Jngoò xita, k'e nga chít'aà, tíjña-ne kjoa ch'o-la xi matsjakeè bínga nga tsobà'ño. ¹⁵ Kò jè kjoa ch'o xi matsjakeè, k'e nga jye bitasòn, yaá sakó jé. K'e nga jye bitasòn kjoa ts'e jé, ikjoàn f'ii kjoa biyaá.

¹⁶ Jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nò, k'oaá yijo-nò chonachan-la. ¹⁷ Ngats'ii kjondaà kò kjotjò xi tjoé-ná, it'aà ts'e Nainá xi tíjna ngajmì nchrobá-ne, jè xi tsibíndaà ngats'ii tsojmì xi 'ya-la ngajmì, jña xi síhiseèn. Nainá, mì k'oaá s'ín fatjìya-la koni ma jña tsojmì xi síhiseèn ngajmì nga fatjìya-la koni ma 'nguién. ¹⁸ Nainá, k'oaá s'ín kjòmejèn-la nga kíkítsajnakon xitse jngoò k'a-ná xi kjoa ts'e 'én kixi-la, mé-ne nga jña síngatsjaá yijo-ná Nainá koni tsojmì xi majchá ítjòn xi jè tsibíndaà.

Mochjeén-né nga síkitasoán k'e nga jye na'yá 'én-la Nainá

¹⁹ Jñò, ndí 'ndsè xi matsjake-nò, tíkítsjeèn ngats'ioò, isa ndaà titsajnaandaà nga k'íná'ya-la xita xinguiáá xi kj'eí, chiba chiba tinókjoaa, kò k'oaá taxkì majti-nò. ²⁰ Jngoò xita xi jti takòn, mìkì kixi síkitasòn koni s'ín mejèn-la Nainá.

²¹ Chjaàxìn-la yijo-nò ngats'ii kjoa tje kò kjoa ch'o xi xkì xi ján tíjín, mé-ne nga

indaàjìin chjoé-nò jñà 'én ndaà-la Nainá xi jye kina'yà, jñà 'én koi xi koma kochrjekàjìin-nò kjo'in.

²² Tíkitasòn koni tsò 'én-la Nainá. Kì tà na'yà-jèn. Tsà mìkìl s̀ikitasòn, tì yijo-nò titsachonachan-là. ²³ Nìta yá xita-ne xi 'nchré 'én-la Nainá, tsà mìkìl s̀ikitasòn, k'oaá ngaya-la koni jngoò xita xi chitsín tíkotsejèn-ya. ²⁴ K'e nga jye beè isén-la kó kji, ikjoàn fi, yaá jchàajìin-la kó kji isén-la. ²⁵ Tanga jè xi nguì ndaà kotsejèn-la kjotíxoma kixi xi síkijnandejí-ná, nga koií 'én síkitsjeèn kjit'aà koni tsò kjotíxoma, kò mìkìl síjchàajìin 'én xi 'nchré nga ndaà síkitasòn, xita jè, yaá sakó-la kjoa machikon-t'in k'e nga k'oas'in tís'in.

²⁶ Tsà jngoò xita xi tsò: “Beèxkón-ná Nainá”, kò tsà mìkìl bíchjoà-la nijen-la nga chja ngats'ìi 'én xi ch'o tsò, yijo-laá tíkonachan-la; nímé chjí-la nga tsò: “Beèxkón-ná Nainá.” ²⁷ K'e nga nguì kixi kjoa nga Nainá xi Na'èn-ná yaxkoán, koni s'in mejèn-la, jé-né nga síchjít'aà-lá xi ixti jchan, kò íchjín ka'àn xi jye k'en x'in-la, jñà xi kjo'in tjín-la, tìkoa mì kì kì'nde-lá yijo-ná nga kjoa ch'o jchìnjíñaá xi tjín isò'nde.

2

Mì kii mochjeén nga chjaajñaá xita xinguiáá nga ndaà sis'in-lá

¹ Jñò, ndí 'ndsè, koni s'in mokjeiín-nò it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo xi jeya tíjna, kì chjaajñoò xita xinguióo. ²⁻³ Tsà jngoò xita kijchò ya i'nde ñánda bixoña, xi tangò oro tíkjá najno tsja, tìkoa 'ño ndaà kjoàn nikje chjí xi kikjá. Jñò, tsà 'ño ndaà sis'in-là, k'oin-la: “Tijni ijndé ñánda ndaà choòn.” Tsà tìkoa kijchò jngoò xita ima xi kixajndajno kixajndat'aà nikje-la, tsà k'oin-la: “Taxki tisijni ya, kò tsà majin, taxki tijnat'eii ya nangui.” ⁴ Jñò, k'e nga kos'in s'een, xinguióo titsanachrjekànguiò nga chjaajñoò xita xinguióo koni s'in xitaxá xi ch'o tjín kjohítsjeèn-la.

⁵ Jñò ndí 'ndsè xi 'ño matsjake-nò, tiná'ya: Nainá xó k'oaá s'in jaajìin-ne jñà xi xita ima xi tjín i isò'nde, mé-ne nga jñà kítsajna ítjòn-ne koni s'in mokjeiín-la tìkoa tjoé kjotjò-la ngats'ìi kjondaà xi Nainá tsjá-la jñà xita xi jè otíxoma-la nga jyeé k'oas'in kitsjaà 'én-la nga tsjá-la xita xi matsjakeè. ⁶ Tanga jñò, ta saá nachrjekànguiò jñà xita ima. ¿A mìtsà jñà xita nchíná xi jñò beetoòn-nò nga fikò-nò nguixkon xitaxá nga óngui-nò? ⁷ ¿A mìtsà jñà xita nchíná xi chjajno-la it'aà ts'e 'in-la Cristo, xi jè otíxoma-nò?

⁸ Jñò, ndaà 'nè-nò tsà kixi kjoa nga níkitasòn jè kjotíxoma-la Cristo xi otíxoma koni s'in tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: “Titsjachi xita xinguii xi i'nga koni tsà tì yijo tsiji-ne.” ⁹ Tanga tsà chjaajñoò xita xinguióo, tjín xi ndaà nìs'in-laà kò tjín xi mìkìl ndaà nìs'in-laà, jé binchaàtsji-la yijo-nò, nga níkatonè-là kjotíxoma; tije-ne kjotíxoma tìbínè-nò jé. ¹⁰ Nga tsà jngoò xita xi ndaà síkitasòn yije kjotíxoma tanga tsà tà jngoò kjoa síkatonè-la, jye kisakò jé yije-la it'aà ts'e kjotíxoma-la Nainá. ¹¹ Nga k'oaá tsò Nainá: “Kì kjoa chijngui 'nè.” Tanga tìkoaá tít'aà ñánda tsò: “Kì xita nìk'eèn.” Jñò, tsà mì kjoa chijngui 'nè, tanga tsà xita nìk'eèn, jye kisakò jé-nò it'aà ts'e kjotíxoma. ¹² Jñò, k'oaá s'in tinókjoaa kò k'oaá s'in t'een koni xita xi Nainá kìindaajìin-la tsà k'oas'in tìbitasòn-la koni tsò kjotíxoma xi síkítsajndejí xita. ¹³ Jñà xita xi tsjìn-la kjohimatakòn it'aà ts'e xita xi kj'eí, tìkoaá mìkìl s'e-la kjohimatakòn k'e nga sinè-la kjo'in. Tanga jñà xi tjín-la kjohimatakòn, mì kjo'in sinè-la k'e nga sindaajìin-la.

Kjondaà xi 'né k'e nga mokjeiín-ná

¹⁴ Ndí 'ndsè, nímé chjí-la tsà jngoò xita xi tsò: “An, mokjeiín-na it'aà ts'e Nainá”, tsà mìkìl tí'ya-la kjondaà-la. Xita jè, xi ta jè kjoa mokjeiín-la, mìkìl koma kítjokàjìin kjo'in. ¹⁵ Tsà jngoò 'ndsé kò tsà jngoò tichjaá xi tsjìn-la níkje

xi ókjá kò tsà tsjìn-la tsojmì xi kine; ¹⁶ jñò, tsà k'oín-laà: “T'in-là ndaà-ne, ndaà chikjeí nikje-lè, ndaà chinji tsojmì xi mejèn-lè.” Kò tsà mìkìì sìchjät'aà-là mé xi mochjeén-la, nímé chjí-la. ¹⁷ K'oaá tís'ín ma kjoa xi mokjeiín-ná, tsà mìkìì tí'ya-la kjondaà-ná, nímé chjí-la kjoa xi mokjeiín-ná.

¹⁸ Tjín i'nga xita xi kjònangui, tsò: “¿A mokjeiín-lè it'aà ts'e Cristo?” 'An, xan-la: “Tí'yaá-la kjondaà-na. ¿A komaá kókó-ná nga mokjeiín-lè it'aà ts'e Cristo tsà nímé kjondaà tì'nì? Tanga 'an tís'iìn-ná kjondaà, k'oaá ma-ne kokoò-lè nga kixi kjoa nga mokjeiín-na.” ¹⁹ Ngaji ndaá tjín nga mokjeiín-lè nga jngoò ma Nainá. Tanga tikoáá jñà inima ch'o-la neí mokjeiín-la nga tjín Nainá, skanda otsé-né nga tsakjón-la. ²⁰ Jñò, xita xi tsjìn-nò kjohítsjeèn, ¿a mì fiya-nò nga nímé chjí-la kjoa xi mokjeiín-nò tsà mìkìì tí'ya-la kjondaà-nò? ²¹ Na'èn jchán kjìn-ná Abraham, ¿mé-ne xita kixi kitsò-la Nainá? Koií kjoa-la nga ndaà kisikitasòn koni s'ín kitsò-la k'e nga kitsjaà kjotjò Isaac xi ki'ndí-la ma nga tjín-ne nga sikk'en. ²² ¿A mì 'ya-jèn nga jé Abraham koni s'ín nga kòkjeiín-la, k'oaá tís'ín kisikitasòn? Koni s'ín kisikitasòn, yaá kjòjngoò kjoa mokjeiín-la nga nímé kisichjät'aà-la. ²³ K'oaá s'ín tsitasòn koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: “Abraham kòkjeiín-la it'aà ts'e Nainá; k'oaá s'ín komà-ne nga Nainá kiskoétjò nga xita kixi kitsò-la.” Amigo-la Nainá ki'mì Abraham.

²⁴ Yaá 'yaà, nga Nainá kjoétjò xita kjoa ts'e kjondaà xi síkitasòn, mìtsà tà koi kjoa-la nga mokjeiín-la. ²⁵ K'oaá tís'ín tjín ts'e chjoón chijngui xi 'mì Rahab; Nainá kiskoétjò nga xita kixi kitsò-la koií kjoa-la kjondaà xi kis'iìn nga kitsjaà'nde-la jñà xita xi ijchò katsejèn-'ma, ikjoàn kisichjät'aà-la nga xìn ndiyá kisikasén-ne xita koi. ²⁶ K'oa tís'ín tjín jè yijo-ná, nímé chjí-la, tjina k'en-né tsà tsjìn inima-ná. K'oaá tís'ín ma kjoa xi mokjeiín-ná, tsà mìkìì tí'ya-la kjondaà-ná, nímé chjí-la.

3

Kjoa ts'e nijen-ná nga nokjoá

¹ Jñò ndí 'ndse, it'aà tsajòn, kì kjìn ma-ne xi maestro ma. Jyeé 'ya nga ngajen xi okoòya-jen, tsà mé kjoa xi ch'o 'nè-jen, isaá tse kjo'in sinè-najen. ² Ngats'iìn-ná, kjìn skaya kjoach'o xi 'né, tanga jngoò xita xi mì ch'o tsò 'én xi chja, jè-né xi nguì xita kixi, xi komà-la kotixoma yije-la yijo-la. ³ K'oaá ngaya-la koni kohòyo xi si'a freno tso'ba mé-ne nga sikkitasòn-ne koni s'ín mejèn-ná nga kjoí, k'oaá s'ín ma'nchré yije yijo-la. ⁴ K'oaá tís'ín tjín koni s'ín síxá jñà chitso, nas'ín takó i'í kjoàn, kò nas'ín takó 'ñò 'ba tjo xi fàhitjen, jè xita xi síxáko nas'ín jtobá kji yá xi 'mì timón xi síxáko, maá fàhitjen nga fikò nita kós'ín mejèn-la nga kjiko. ⁵ K'oaá tís'ín ma xi kjoa ts'e nijen-ná. Tà yijo jtobá kji, tanga 'ñó 'nga chja nita mé kjoa-ne. K'oaá ngaya-la koni jngoò ni'ín xi itsé kji, komaá kókángui ijñá nas'ín takó tse ma. ⁶ Nijen-ná k'oaá ngaya-la koni jngoò ni'ín, yaá tjí'a yije ngats'ì 'én ch'o xi tjín isò'nde xi ma-la síkíts'ón yije yijo-ná. Jè ni'ín xi tjín ya i'nde ts'e kjo'in ñánda 'mì infierno, jè bí't'a'í-la nijen-ná nga chja 'én xi ch'o tsò xi koma-la kókà-ná koni tjín nachrjein kitsajnakoaán. ⁷ Ngats'ì cho xi tjín i isò'nde ma ma'nchré, koni jñà cho xi tjín jjiin ijñá, kò xi tjímajiin isén, kò jñà cho xi nangui bífejno yijo-la kò jñà xi tjín jjiin ndáchikon, jñà xita ma-la sí'nchré. ⁸ Tanga nijngoò xita xi ma-la sí'nchré nijen-la. Nga jè nijen-ná jngoò kjoa ch'o tjín-la xi mìkìì tsjá'nde nga ma'nchré. Yaá tjí'a koni xán kjan-la ye xi ma-la sík'en-ná. ⁹ Tjè-ne nijen-ná jeya síkíjna Nainá xi Na'èn-ná, kò tjè-ne nokjoà'on-koáá xita xi kos'ín kisindaà koni kji Nainá. ¹⁰ Tjè-ne ndsobáá bitjo-ne 'én xi jeya síkíjna Nainá kò tjè bitjo-ne xi nokjoà'on-koáá xita. Ndí 'ndse, mìkìì ndaà tjín kjoa koi. ¹¹ Jngoò ngajo ñánda tíbitjo nandá, mìkìì koma kitjo nandá jnchra koa kitjo nandá ndaà. ¹² Jñà yá toò iko, ¿a komaá kjoa-la

toò xi 'mì aceituna? Jè yá uva, ¿a komaá koja-la toò iko? Jñò ndí 'ndsè k'oaá t̄s'ín t̄jín kjoa ts'e nandá, jngoò ngajo mìkì koma kitjo nandá jnchra ko kitjo nandá ndaà.

Kós'ín t̄jín kjoachjine xi nchrobá-ne ján ngajmì

¹³ Jñà x̄ita xinguioo, tsà t̄jín i'nga xi t̄jín-la kjoa chjine ko xi ndaà fiya-la, kàtakó kjoachjine-la nga indaà ikon t̄s̄jchá yijo-la. ¹⁴ Jñò, tsà bi'nde-laà yijo-nò nga kjoax̄itakòn s̄j̄iìn in̄ima-nò nga mejèn-nò nga jñò kitsajna ítjòn-la xinguioo, kì k'oaá s'ín nokjoà nga ndaà t̄ts̄a'nè; kì 'én ndiso nokjoà nga kondra onguí-la kjoa kixi-la Nainá. ¹⁵ Kjoa chjine jè, mìtsà it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne. Kjoa chjine ts'e isò'nde-né. Kjo'h̄itsjeèn ts'e x̄ita-né, ko t̄i ts'eé-ne x̄ita neií. ¹⁶ K'e nga max̄itakòn-chaà xinguiaá ko nga mejèn-ná nga jñà kitsajna ítjòn-laà, yaá sakó-ná kjoas̄iì, ngats'iì kjoa ch'o xi t̄jín isò'nde. ¹⁷ Tanga jñà x̄ita xi t̄jín-la kjoa chjine xi it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne, tsjeè s̄j̄chá yijo-la, kjoa'nchán ótsji, t̄jín-la k̄jondaà, x̄ita 'nchré-né, t̄jín-la k̄joh̄imatakòn, ndaà t̄jín xá xi s'ín, mì jò fi-ne, ko 'én kixií chja. ¹⁸ Jè x̄ita xi mejèn-la nga s'e kjoa'nchán, 'nchán biñako x̄ita xi i'nga mé-ne nga ma iskan sakò-la k̄jondaà xi kixi t̄jín.

4

Jè xi matsjakeè kjoa ts'e isò'nde, kondra ts'eé Nainá

¹ ¿Nánda nchrobá-ne k̄jojchán nga bixkàn-ko xinguioo? Yaá nchrobá-ne kjoach'o xi k̄jit'aà nachrjein s̄j̄é in̄ima-nò nga bixkàn-ko k̄joh̄itsjeèn ch'o-nò. ² Mejèn-nò tsojmì xi ts̄j̄in-nò tanga mìkì sakó-nò, k'oaá ma-ne nga n̄ik'eèn x̄ita koa max̄itakòn-chaà x̄ita, tanga mìkì sakó-nò tsojmì xi mejèn-nò. K'oaá ma-ne nga sakó-nò k̄jojchán nga bixkàn-ko xinguioo. Mìkì sakó-nò tsojmì xi mejèn-nò koií kjoa-la nga mìkì n̄jé-la Nainá. ³ K'e nga n̄jé-laà Nainá, mìkì ts̄já-nò nga mìkì ndaà n̄jé-laà. Nga jè xi mejèn-nò nga ya s̄ichjeèn it'aà ts'e k̄jotsja xi ch'o s̄j̄é yijo-nò. ⁴ Jñò xi mìtsà x̄ita kixi 'mì-nò, ¿a mìtsà 'ya nga jè xi matsjakeè kjoa ts'e isò'nde, kondra ts'eé Nainá? N̄ita yá-ne xi mejèn-la kotsjakeè kjoa ts'e isò'nde, kondra-la Nainá ma. ⁵ Koií k'oa tsò-ne Xojon-la Nainá nga tsò: “Jè In̄ima Tsjeè xi Nainá kitsjaà-ná, skanda mach̄ini-né nga 'ñó matsjakeè-ná.” ⁶ Tanga Nainá, nga ko k̄jondaà-la ndaà s̄ichjât'aà-ná. K'oaá tsò Xojon-la nga tsò: “Nainá kondraá t̄jna-la jñà x̄ita xi 'nga ikon, tanga koó k̄jondaà-la ndaà s̄iko jñà xi x̄ita ima kjoa.” ⁷ T̄ji'nde nga Nainá k̄tatixoma-nò, ko 'ñó tájaaj̄iìn t̄tsajna-laà x̄ita neií mé-ne nga k̄s̄it'aàx̄in-nò. ⁸ T̄ichrañat'aà-laà Nainá mé-ne jè Nainá s̄ichrañat'aà-nò. Jñò xi jè binchaàtsjioò, kì t̄i jè binchaàtsji-nò, t̄tsjeè ndsaa. T̄tsjeèya k̄joh̄itsjeèn-la in̄ima-nò, jñò xi jò k̄joh̄itsjeèn t̄jín-nò nga ok̄ji matsjacha Nainá ko ok̄ji matsjacha isò'nde. ⁹ T̄ikájnoò jé-nò, ba t̄tsajna ko ch̄ihindáyaà. Jè kjoa biñò-nò, kjoa ts'e ndáxkoón k̄atama. Ko jè k̄jotsja-nò, kjoaba k̄atama. ¹⁰ Nangui t̄tsajna-la Nainá mé-ne jè Nainá nga s̄ik̄itsajna-nò.

¹¹ Ndí 'ndsè, kì nokjoàjno-la xinguioo. Jè xi chjajno-la 'ndsè nga tsò: “Mìkì ndaà t̄s'ín”, jè k̄jotixoma t̄ichjajno-la nga tsò nga mìkì ndaà t̄jín k̄jotixoma. Ko tsà k'oaá s'ín si nga mìkì ndaà t̄jín k̄jotixoma, mìkì t̄nikitasoìn koni tsò k̄jotixoma. K'oaá ngaya-la koni tsà x̄itaxá t̄jni nga j̄i t̄ibindaaj̄iìn. ¹² Tà jngoò ma-ne xi ts̄já k̄jotixoma, t̄jé-ne xi x̄itaxá t̄jna nga b̄indaaj̄iìn-la x̄ita. Ko t̄jé-ne xi ma-la k̄chrjekàj̄iìn-ná k̄jo'in, t̄ikoá t̄jé-ne xi ma-la ts̄já-ná k̄jo'in. ¿Yá-ne ngaj̄i nga jè binè-laà xinguí?

X̄ita xi chja 'én 'nga ikon

¹³ Jñò, ndaà t̄iná'yaà koni xán-nò. Jñò bixón-nò: “Nachrjein i'nde, o nchijòn-lè, x̄in nax̄andá k̄jaán, jngoò nó kitsajnaá nga s̄ixá mé-ne tse ton

sikijneé.” 14 Tanga jñò, mìkìl tjiin-nò mé xi komat'ioòn nchijòn-lè nga titsajnakon. Jñò, k'oaá s'ín ngaya-la koni ifi. Jngoò tjò fahaya, ikjoàn nitoón fya-ne. 15 Jñò, kii s'ín tinókjoaa: “Tsà Nainá mejèn-la nga sikkítsajnakon-ná, komaá s'eén xá koi, o s'eén xá xi kje'ei.” 16 Tanga jñò, 'ño 'nga 'én nokjoà nas'ín mìkìl tjiin-nò mé xi koma nga tífi-isa nachrjein. Ngats'ii 'én 'nga xi nokjoà, jé-né. 17 Jè xi tjiin-la kjoa xi ndaa tjin ko mìkìl síkitasòn, jé tíhótsji-la yijo-la.

5

Kjo'in xi sikkjein xita nchiná

1 Jñò xi xita nchiná 'mì-nò, tiná'yaà 'én xi xán-nò. Chihindáyaà ba ba it'aà ts'e kjo'in xi sikkjoón. 2 Kjoa nchiná-nò, nimé chji-la, tíbi'ndo-né. Nikje xi kichikjá, jye nchisíkje cho kixo. 3 Ton oro-nò ko ton plata-nò jyeé tímachi. Jè nachrjein k'e nga sindaàjiiin, jña chj-la kochjeén xi kondra tsajòn. Koó ni'ín kòkà yije yijo-nò. Nga jñò, titsabincháxkó ton nas'ín jye tífehét'aà nachrjein. 4 Jña xita chj'nda xi kisixá nangui-nò, nchikjindáya nga ótsjiya chji-la nga jñò kichonachan-la. Nainá xi ts'e yije nga'ño xi tjin, jyeé kii'nchré-la koni s'ín nchikjindáya. 5 Jñò, nga i titsajnaà it'aà nangui, ndaa titsajnaà nga nimé chija-nò, 'bi-la kjotsja yijo-nò. Titsanisiin-la inima-nò nga 'bi-la kjotsja xi síjé k'oaá ngaya-la koni cho xi mìkìl tjiin-la tsà jye ijchò nachrjein-la nga kiyá. 6 Jñò, tsohònè-la jé koa kinik'eèn jña xi xita kixi xi mì jé tjin-la. Jña xita koi, mì kì komà tsasiko yijo-la.

Mé kjoa xi s'eén nga titsachiñá-lá nga kjoii ijngoò k'a Cristo

7 Jñò ndí 'ndsè, chíñakjoaa kóni skanda k'e nga kjoii ijngoò k'a Na'èn-ná. K'oaas'ín chíña koni s'ín xita xi síxáko nangui nga koñakjoa-la jè jtsí xi 'ba itjòn ko xi iskan 'ba nga síxáko jña tsojmì tjè mé-ne nga koma koixkó-ne tsojmì tjè-la xi majchá nga 'ño chji-la. 8 Jñò, k'oaá tis'ín chíñakjoaa, 'ño t'è-là takòn nga jyeé nchrobá machraña nga kjoii ijngoò k'a Na'èn-ná. 9 Ndí 'ndsè, kì xki xi ján tsajét'aà-là xinguijo, mé-ne nga mì kjo'in sinè-nò. Nga jè Na'èn-ná jyeé tijnandaà nga kjoii mé-ne koindaàjiiin-la xita.

10 Ndí 'ndsè, jñò, k'oaá s'ín t'een koni s'ín kis'iin jña xita xi kiichja ngajo-la Nainá nga kichikjoako-la nga kikkjeiin kjo'in koi kjoa-la nga 'én-la Nainá kiichjaya. 11 K'oaá s'ín 'ya-la nga jña xita xi chikjoako-la kjo'in, s'eé-la kjondaà. Jyeé tjiin-nò nga jè Job k'oaá tis'ín kichikjoako-la kjo'in. Ko jyeé 'yaà mé xi kitsjaà-la Na'èn-ná k'e nga jyehet'aà-ne kjoa. Na'èn-ná 'ño ndaa xita, tjin-la kjohimatakòn.

12 Jñò ndí 'ndsè, k'e nga 'bioò 'én-nò, kì yá xi nikítsajna itjòn. Kì jè ngajmii ko nangui, o xi kje'ei tsojmì nikjeén. Tà k'oaá s'ín tixón: “Jon”, o xi “Majin”, mé-ne nga mì kjo'in sinè-nò tsà mìkìl kítasòn.

Kjoa bitsi'ba

13 Tsà tjin i'nga xita xinguijo xi ba tjin-la, kátitsi'ba-la Nainá. Tsà tjin i'nga xi tsja tjin-la, kátaseè-la Nainá nga jeya kátasikijna. 14 Tsà tjin i'nga xita xinguijo xi xk'én, kátakinikjaá xita jchinga xi tjin-la xá ya jiiin naxandá-la Cristo mé-ne nga katitsi'batji-ne ko it'aà ts'e nga'ño-la Na'èn-ná kátasikajno-la asiti. 15 K'e nga bitsi'batjiò xita, tsà ndaa mokjeiin-nò, jè xita xi xk'én kondaà-ne. Jè Na'èn-ná siindaà-ne nga koma kositjen-ne. Tsà jé tjin-la jchat'aà-la jé-la. 16 Chjahatakòn-là xita xinguijo jé-nò. Tikoja titsi'batjiò xinguijo mé-ne nga kondaà-nò. K'e nga jngoò xita kixi bitsi'ba, tjin-la nga'ño nga kítasòn. 17 Jè xita xi kiichja ngajo-la Nainá xi k'ímì Elías, k'oaá tis'ín xita koni jña. 'Ñó kisijét'aà-la Nainá nga mì tì jtsí k'oa-ne; ko ján nó osen mì tì kii ts'a-ne jtsí. 18 Ijngoò k'a

tsibítsi'ba-là Nainá nga kàt'a jtsí. Ts'aá ìjngoò k'a-ne jtsí kò jè nangui kòjchá tsojmì tjè.

¹⁹ Ndí 'ndsè, tsà tjín i'nga xinguiqo xi chinchat'aàxìn-là xi kjoa kixi, koa tsà jngoò xita kichja-là nga kàtjanchrobát'aà ìjngoò k'a-là Nainá, ²⁰ jè xita xi kichja-là nga keènojmi-là nga ch'o tjín ndiyá xi tsó'baya, k'oas'ín kàtasijìn-nò nga jngoò xita tíhochrjekàjìn kjo'in xi ts'e kjoabiyaà. 'Nó kjìn jè jchat'aà-là.

Xojon carta xi kiskiù ítjòn San Pedro

Kó tsò Pedro nga síhixat'aà xità

¹ 'An xi 'mì-na Pedro, nga 'an tsibíxáya-na Jesucristo, síhixat'aà-nò ngats'ioò xi xó jaájìin-nò Nainá nga mì tì nangui-nò titsajna-nò nga xkì xi ján naxandá kitsjohoya ya nangui Ponto, Galacia, Capadocia, Asia kò Bitinia; ² jñò xi xó kitjaájìin-nò, koni s'ín jye tjíndaà-la xi kjohítsjeèn-la Nainá xi Na'èn-ná ma, nga jè Inima Tsjeè-la k'oaá s'ín kisìkò-nò nga nguì xità-la Nainá ma, mé-ne nga síkitasòn-la Jesucristo kò mé-ne ma xíxteèn-jno-nò jní-la nga matsjeèya inima-nò kjoa ts'e jé-nò. Tseé kjondaà kò kjoa'nchán kàtas'e-la inima-nò.

Kjotjò xi chiñàkjoa-lá xi týnatjò-la Nainá ján ngajmù

³ Jeya kàtìjna Nainá xi Na'èn-la Jesucristo xi otíxoma-ná. 'Nó tse kjoahimatakòn týn-la: koni s'ín jaáya-la Jesucristo kjoa ts'e kjoabiyaà, k'oaá kisìkò-ná Nainá nga kits'in xitse ìjngòò k'aá mé-ne nga kjit'aà nachrjein chíñakjoaá ⁴ nga tsjá-ná kjotjò xi jè týnatjò-la ján ngajmù, kjotjò xi mìkì bits'on nità kjé-ne, mìkì bì'ndo kò mìkì bixòña. Kjotjò jè, jñá tjoé-ná. ⁵ Ta ngatjì-la nga mokjeiín-ná ít'aà ts'e Nainá, jè nga'ñó-la síkinda-ná skanda k'e nga kitjokàjñá kjo'in koni s'ín tjíndaà-la Nainá k'e nga jye kjoehet'aà nachrjein.

⁶ Koií kjoa-la, jñò, 'ñó tsja týn-nò, nas'ín týn i'nga nachrjein nga makájno-nò nga kjìn skaya kjo'in níkjioón. ⁷ K'oaá ma-ne nga kjo'in níkjioón nga ma chít'aà-nò tsà ndaà mokjeiín-nò. K'oaá ngaya-la koni jè oro, mochjeén-né nga kò ní'ín kotsjeèya-ne. Kò jè kjoa nga mokjeiín-nò isaá 'ñó chí-la mì k'oaá-ne koni jè oro xi bits'ón-ya. Jñò, k'e nga jye chít'aà-nò koni s'ín mokjeiín-nò, jeyaá kitsajnaà, 'ngaá kitsajnaà kò jchaxkón-nò k'e nga kjoí ìjngòò k'a Jesucristo.

⁸ Jñò, matsjacha-nò Jesucristo, nas'ín mìkì kiyaxkoòn. Mokjeiín-nò ít'aà ts'e, nas'ín mìkì titsa'yaà. 'Nó tsja ma-nò skanda tsjìn 'én xi ma s'enojmí nga 'ñó týn-nò kjotsja. ⁹ Koií kjoa-la nga matsja-nò nga jye titsabitjokàjñòò kjo'in ta ngatjì-la nga mokjeiín-nò ít'aà ts'e Cristo.

¹⁰ Jè kjoa nga bitjokàjñòò kjo'in, jñà xità xi kùichja ngajo-la Nainá kjòtseé, kiskoòta'yàkò-né tikoaá kiskònanguiya-né, ikjoàn kùichjaya jè kjondaà xi tsjá-nò Nainá. ¹¹ Jñà xità koi, jè Inima-la Cristo kisikichiya ítjòn-la mé kjo'in xi sìkjeiín Cristo kò kjoa jeya xi s'e-la k'e nga koma iskan. Kiskònanguiya-né mé nachrjein-ne nga k'oas'ín komat'in koa kós'ín koma. ¹² Tanga jè Nainá kisikichiya-la nga mìtsà kjondaà ts'e nga kos'ín kis'enojmí-la 'én koi; kjondaà tsajòn-nò. Kò jñà 'én koi, týjñà-ne 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi tís'enojmí-nò nachrjein j'ndeì. Nga týjé-ne Inima Tsjeè-la Nainá xi ngajmù nchrobá-ne tsjá-la nga'ñó jñà xità xi bénojmí-nò. Skanda jñà àkjale, mejèn-la skoe kjoa koi.

Mochjeén-né nga tsjeè sijchá yijo-ná

¹³ Koií kjoa-la jñò, titsajnandaà, ndaà tikítsjeèn, nguì ndaà chíñakjoa-là kjondaà xi tjoé-nò k'e nga kjoí ìjngòò k'a Jesucristo. ¹⁴ K'oas'ín ndaà týchá yijo-nò koni ixti xi ndaà 'nchréñjon. Kì k'oa tís'ín 'nè-nò koni s'ín k'í'ne nga sa ítjòn nga ch'o týn kjoa xi kisijé yijo-nò k'e nga tikj'eè ndaà yaxkoòn Nainá. ¹⁵ Ta saá tsjeè týchá yijo-nò ngats'ii kjoa xi 'nè, nga jè Nainá xi xó kùichja-nò, xità tsjeè-né. ¹⁶ Nga jè Xojon-la Nainá, k'oaá s'ín tíchja nga tsò: “Jñò, xità tsjeè kàtama, nga 'an, xità tsjeè-ná.”

17 Jñò, tsà Na'èn 'mì-là Nainá xi ta ngásòn tífiko ngats'iì xità k'e nga bìnḁààjìin-là nità mé kjoa xi s'ín, mochjeén-né nga kjit'aà nachrjein ndaà jchaxkón nga ì titsajnaà isò'nde nga mìtsà ì nangui-nò. 18 Jñò, jyeé ndaà tíjìin-nò nga mìtsà tsojmì xi ma-là bits'on kjòchjítjì-nò nga ma titsajnanḁeí-nò ngats'iì kjoa ch'o xi nímé chjí-là koni s'ín tsakó-nò xità jchínga-nò. Mìtsà ton oro kò ton plata kjòchjítjì-nò. 19 Jè jní-là Cristo xi 'ñó tse chjí-là kjòchjítjì-nò. Cristo kitsjaà kjotjò yijo-là nga k'en-t'aà krò koni jngoò orrè xi tsjeè kji, xi nímé ch'in tjít'aà yijo-là. 20 Tik'e-ne nga tikj'eè sindaà isò'nde, Cristo, k'oaá s'ín kisinè-là kjoa xi sùkitasòn. Tanga jè nachrjein xi titsajnaà ì'ndeí ki'ya-là nga j'ii Cristo nga kisikitasòn kjoa xi kisinè-là xi kjondaà tsajòn. 21 Xi it'aà ts'e Cristo, jñò mokjeíin-nò it'aà ts'e Nainá; nga jè kisikjaáya-là it'aà ts'e kjoabiyaà, tikoa kitsjaà-là kjoa jeya; k'oaá ma-ne nga mokjeíin-nò kò chiñà nga sùkitasòn Nainá koni s'ín kitsjaà-nò tso'ba.

22 Jè iníma-nò, jyeé kjòtsjeè, koií kjoa-là nga níkitasòn koni tsò 'én kixi-là Nainá mé-ne nga kixi sítjòchaà xinguiòo. K'oaá ma-ne nga mochjeén-né nga 'ñó ndaà tìtsjacha xinguiòo nga tsjeè tjín iníma-nò. 23 Jñò, ìjngoò k'a kits'iìn xitse ìjngoò k'a-nò. Tanga mìtsà tje-là xità xi biyaà kits'iìn-nò, jè tje-là Nainá xi mìkì biyaà kits'iìn-nò. Nga jè 'én-là Nainá xi tíjnakon kò xi mìkì fehet'aà nità kjé-ne kits'iìn ìjngoò k'a-nò. 24 Nga k'oaá s'ín tíchja Xojon-là Nainá nga tsò: Ngats'iì xità, k'oaá s'ín ngaya-là koni xka ijñá; kjoajeya-là xità, k'oaá s'ín ngaya-là koni naxó-là xka ijñá; jñà xka ijñá, xì-né; ìkjoàn bixòjen naxó-là.

25 Tanga jè 'én-là Nainá tíjna-né nità kjé-ne.

'Én jè, jè 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi jye kis'enojmí-nò.

2

Naxandá xitse-là Nainá

1 Chjaàxìn-là yijo-nò xi kjoa ts'en, kjoa chonachan, kjoa ts'e xità xi jò isén tjín-là, kjoaxitakòn, ngats'iì 'én ndiso. 2 Kos'ín t'een koni s'ín ndí ixti xi sa kits'iìn nga 'ñó síjé tsjín nga mejèn-là kòki. K'oaá tìs'ín 'ñó tìnchátsjioò jè 'én-là Nainá xi nguì 'én tsjeè mé-ne nga jè kojchá-nò kò kochrjekàjìin-nò kjo'in Nainá, 3 nga jyeé ki'yaà jñò nga jè Na'èn-ná, 'ñó ndaà xità.

Jè ndajo xi tíjnakon

4 Jè Jesucristo, jè ngaya-là jngoò ndajo xi tíjnakon, jè xi ochrjekàngui jñà xità, tanga Nainá xó k'oaá s'ín jaàjìin-ne nga 'ñó tse chjí-là. Jñò, k'e nga binchat'aà chrañà-là Cristo, 5 tikoaá k'oaá s'ín ngaya-nò koni ndajo xi tìtsajnakon. Nainá tìsíkjeén-nò koni ndajo nga tìbìndaà ni'ya tsjeè-là mé-ne jñò, no'mii tsjeè koma nga ya s'ixá nga it'aà ts'e Jesucristo k'oi-là kjotjò Nainá xi jè ndaà sasén-là koni s'ín okóya Iníma Tsjeè-là. 6 K'oaá s'ín tíchja Xojon-là Nainá nga tsò:

Chítsejèn-là, 'an síkijna jngoàà ndajo nga'ñó-là chrjangui-là ni'ya ján naxandá

Siòn,

xi xó 'an jaàjìin-na,

xi 'ñó ndaà kji kò 'ñó tse chjí-là.

Jè xi kòkjeíin-là it'aà ts'e, mìkì kosobà-là.

7 Jñò, xi mokjeíin-nò it'aà ts'e ndajo jè, bixón-nò: 'ñó tse chjí-là. Tanga jñà xità xi mìkì mokjeíin-là, bitasòn-né koni s'ín tíchja Xojon-là Nainá nga tsò:

Jè ndajo xi tsachrjekàngui chjinechrjó,

jè xi ndajo skò-là koma ts'e chrjangui-là ni'ya.

8 Ìjngoò k'a tjít'aà Xojon-là Nainá ñánda tsò:

Ndajo jè, kjìn xità satíngui kò kjìn xità kixangui.

Jñà x̄it̄a koi, k'oaá s'ín mat'in nga mìkiì síkitasòn koni tsò 'én-la Nainá; koií kòs'ín mat'in-ne nga k'oaá s'ín ok'in-la.

Jè naxandá-la Nainá

⁹ Tanga jñò, x̄it̄a naxandá xi xó kitjaàjìn-nò. Jñò, no'miì xi nixá-la Cristo, jè xi x̄it̄axá ítjòn t̄j̄na. Jñò, xi naxandá tsjeè-la Nainá 'mì-nò, jngoò naxandá xi ya nokjoà-nò it'aà ts'e Nainá mé-ne nga koma kinókjoaya-nò kjondaà-la Nainá xi tsachrjekàjìn-nò kjoa ts'e jé ñánda jñò choòn koa yaá kisikítsajna-nò ñánda iseèn choòn. ¹⁰ Jñò, nga sa kjòtseé skanda mìtsà x̄it̄a naxandá 'mì-nò; tanga i'ndeì naxandá-la Nainá 'mì-nò. Nga sa kjòtseé Nainá mìkiì mahimakeè-nò; tanga i'ndeì, jyeé mahimakeè-nò.

¹¹ Jñò ndí 'ndsé xi 'ñó matsjacha-nò, bìtsi'ba-nò koni x̄it̄a xi mì t̄i nangui-nò titsajna-nò xi ta titsabitjaàtoò i isò'nde, kì kiì biì'nde-la yijo-nò kjoa ts'e jé xi síjé yijo-nò xi kjaán-kò inima-nò. ¹² Ndaà tanguíkoo yijo-nò ya ijìn-la x̄it̄a xi mìkiì mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo. Jñà x̄it̄a koi, nas'ín chjajno-nò i'ndeì, tanga k'e nga kjoí i'ngò k'a Cristo tsjá-la kjondaà Nainá koií kjoa-la nga skoexkon-nò nga ndaà tisa'nè.

Jchaxkón x̄it̄axá

¹³ Nga jeya k̄jna-ne Na'èn-ná, t̄ikitasòn-la ngats'iì x̄it̄a isò'nde xi kjotixoma t̄j̄ya tsja, jñà xi 'ñó 'nga xá t̄j̄n-la, xi x̄it̄a sko-la t̄itsajna; ¹⁴ t̄ikoa t̄ikitasòn-la jñà xi gobernador t̄itsajna nga jè x̄it̄axá ítjòn síkasén nga tsjá-la kjo'in x̄it̄a xi kjoa ótsji; koa jñà xi ndaà s'ín, ndaà síkítsajna. ¹⁵ Nainá k'oaá s'ín mejèn-la nga jñò, ndaà s'een, mé-ne jñà x̄it̄a xi mìkiì machiya-la jyò kítsajna-ne, nímé 'én kichja xi kondra tsajòn.

¹⁶ Jñò, k'oaá s'ín t̄j̄chá yijo-nò nga titsajnadeií-nò, tanga kì k'oaá s'ín n̄k̄itsjeèn nga t̄j̄'nde-nò nga ch'o s'een. K'oaá s'ín t̄j̄chá yijo-nò nga ch̄'nda-la Nainá maà. ¹⁷ Jchaxkón yije x̄it̄a. T̄itsjacha xi 'ndsé chibà. T̄iskón-chaà Nainá. Jchaxkón jè xi x̄it̄axá ítjòn t̄j̄na.

Kjoa xi t̄j̄nè-la nga s̄ikitasòn xi ch̄'nda 'mì

¹⁸ Jñò xi x̄it̄a ch̄'nda 'mì-nò, jchaxkón koa t̄ikitasòn-la nei-nò. Mìtsà ta jñà nei-nò xi ndaà síko-nò kò xi beètjò-nò, t̄ikoaá t̄ikitasòn-la jñà xi ch'o síko-nò. ¹⁹ Ndaà bìtsajna nga nguixkon Nainá jñà x̄it̄a xi kjo'in síkjeiín nas'ín mì jé t̄j̄n-la ta jè ngat̄j̄-la nga machiya-la kó tsò Nainá. ²⁰ Jñò, tsà kjo'in tsjá-nò x̄it̄a nga jé binchaàtsjioò, ¿mé xi ndaà kítsajna-nò? Tanga tsà kjo'in titsanikjioòn nga ndaà 'nè, ndaà s̄ikítsajna-nò Nainá. ²¹ Nga koií xá kiichja-nò Nainá nga jè Cristo kisikjeiín kjo'in xi kjoa tsajòn. Tsibíjna jngoò-nò ch̄iba nga k'oas'ín síkitasòn koni s'ín kisikitasòn jè. ²² Cristo, nijngoò jé tsohótsji, kò nijngoò 'én ndiso kiichja. ²³ K'e nga kiichjajno-la x̄it̄a, mìkiì tsà kiichjajno ngajo-la. K'e nga kisikjeiín kjo'in, mìkiì tsà koa t̄is'ín kis'iìn ngajo-ne. Ta Nainá tsibíya tsja, nga jè xi bíndaàjìn kjoakixi. ²⁴ Jè sobà Cristo tsakajen jé-ná k'e nga kisitjodt'aà yijo-la ya krò, mé-ne jñá kítsajnakon-ná nga n̄k̄itasoán xi kjoa kixi nga jyeé titsajnat'aaxìn-lá kjoa ts'e jé koni tsà jye k'eén. Jè Cristo, koni s'ín kisikjeiín kjo'in nga kitsi'on, jñò kjondaà-nò. ²⁵ Jñò, nga sa kjòtseé, k'oaá s'ín tsitjaà koni orrè xi kisijchàaxkon ndiyá-la, tanga i'ndeì, jyeé inchrobàt'aà-là Cristo koni jngoò paxtò xi síkinda inima-nò.

3

Kós'ín s̄ijchá yijo-la jè x'in kò chjooñ

¹ K'oaá t̄is'ín t̄j̄n it'aà tsajòn xi íchjín 'mì-nò, nangui titsajna-la x'in-nò, mé-ne jñà x̄it̄a x'in-nò tsà t̄j̄n i'nga xi mìkiì mokjeiín-la 'én-la Nainá, kòkjeiín-la, nas'ín mìkiì kinókjoakoo kjoa ts'e Nainá. K'e nga skoexkon-nò nga ndaà

titsanijchá yijo-nò tikoáá sùkijatjlyáá-la yijo-la. ² Skótsejèn-nò nga tsjeè titsanijchá yijo-nò nga ndaà yaxkón Nainá. ³ Kò kì tà isò'nga-la yijo-nò 'ño ndaà bíndaà, nga 'ño ndaà bí'ño tsja skòò, nga ndátòn chjí nìkjeén xi nguì oro, nga jñà nikje x'ió-nò 'ño xkón kjoàn. ⁴ Majìn, jè xi nchrobájìn inìma-nò xi ndaà sàkatsejèn-nò, jè-né xi mìkiì bits'on, jè inìma xi indaàkjoa kò xi 'nchán tíjna. Jè xi 'ño tse chjí-la nga nguixkòn Nainá. ⁵ Nga sà kjòtseé, jñà íchjín xi ndaà kijtseèxkón Nainá nga kiskoòñà-la, k'oaá s'ín ndaà tsatsejèn nga nangui tsibìtsajna-la x'in-la. ⁶ K'oaá s'ín kis'iìn Sara nga kisìkitasòn-la Abraham. K'oaá ma-ne nga ndaà kijtseèxkón nga jè xi Nà'èn tíjna. Jñò, tsà ndaà 'nè kò tsà nìmé kjoàxkón tjín-nò, tje-la Saraá ma.

⁷ Jñò xi x'in 'mì-nò, ndaà tìtsajnakoo jñà íchjín-nò nga ndaà kàtachiya-nò nga isáá indaàkjoa. Ndaà jchaxkón íchjín-nò nga ngàsòn tjoé-nò jè kjòndaà-la Nainá, jè kjoabinachon xi jè Nainá jye tjíndaà-la nga tsjá-nò. K'oaá s'ín t'een mé-ne k'e nga nokjoàt'aà-là Nainá, nìmé sùjti-nò.

Kós'ín sùjchá yijo-la ngats'ù xita-la Nainá

⁸ Nga yije kjoa koi, ngats'ioò, ta jngoò kjohítsjeèn kàtas'e-nò; tìjetakòn xinguiò; tjòcha t'een xinguiò nga 'ndsè chiba; chahìmaa xinguiò; imà kjoa t'een. ⁹ Tsà yá xi ch'o siko-nò, kì k'oaá tìs'ín 'nè ngajo-nò. Tsà yá xi 'on chjajno-nò, kì k'oaá tìs'ín nokjoàjno ngajo-là. Jñò, ta saá tìjèt'aà-là Nainá nga kàtasíchikon-t'in; nga jyeé 'yaà nga koií xá kinokjoá-nò nga Nainá sùichikon-t'in-nò. ¹⁰ Nga:

Jè xi mejèn-la nga tsja s'e-la nga tíjnakon,
nga mejèn-la skoe nàchrjein xi ndaà,
kàtasíkinda nìjen-la nga mì ch'o kichja;
kò kàtasíkinda tso'ba, nga mì 'én ndiso kichja.

¹¹ Tìnchat'aàxìn-là kjoa xi ch'o tjín; ndaà t'een.

'Nchán tìtsajnakoo xinguiò nìta mé kjoa xi tjín-nò.

¹² Nga jè Nà'èn-ná tísík'aá xkòn nga tísíkinda xi xita kixi,
tìbinchá líká-la nga tí'nchré-la k'e nga chjat'aà-la,

tanga jñà xita xi ch'o s'ín bí'maá-la isén-la nga kondra ts'e-né.

¹³ Jñò, tsà kjit'aà nàchrjein nga ndaà tìtsa'nè, mì yá xita xi ch'o siko-nò.

¹⁴ Tanga mé ta ndaà-nò tsà kjo'in tìtsanìkjioón ta koi kjoa-la nga kixi 'nè. Tanga nì jngoò xita tsakjoòn-là, kì binchaxkón-là yijo-nò. ¹⁵ Jè tìkìjna ítjòn Cristo nga jè kàtatixoma-nò ya jjiìn inìma-nò. Tìtsajnandaà nga kjit'aà nàchrjein

mé-ne nga koma kénojmiya-là jñà xita xi skonanguiya-nò it'aà ts'e kjoa xi tìtsachiñá-là it'aà ts'e Cristo. ¹⁶ K'e nga kìnókjoaa, indaàkjoa t'een. Chaxkón jñà xi kénojmiya-là, tsjeè kàtìjna kjohítsjeèn-nò, mé-ne jñà xita xi ch'o chjajno-nò nga ndaà 'nè nga mokjeiìn-nò it'aà ts'e Cristo, kosobà-la nga jñò chjajno-nò.

¹⁷ Isáá ndaà tjín tsà kos'ín mejèn-la Nainá nga kjo'in sùkjioón k'e nga ndaà 'nè, mì k'oa-ne tsà k'e nga ch'o 'nè.

¹⁸ Nga skanda jè Cristo, jngoò k'aá kisìkjeiìn kjo'in k'e nga k'en xi kjoa ts'e jé-ná. Cristo, mìtsà jè tsohótsji; xita kixi-né; kisìkjeiìn kjo'in it'aà ts'e xita xi jé tjín-la mé-ne nga koma kjìko-ná nguixkòn Nainá. Yijo-la, jñà xita kisìk'en, tanga it'aà ts'e Inìma-la jaáya jngoò k'a-la. ¹⁹ Kò jè Inìma-la Cristo kii i'nde ñánda tìtsajna inìma xi tìtsajnaya ndayá nga kiìchjayajiìn-la. ²⁰ Inìma koi, ts'eé xita xi mìkiì kii'nchréñijon-la Nainá nàchrjein ts'e Noé. Nainá tseé kiskoòñà kjoa k'e nga Noé tsibíndaà chitso je. Ya iya chitso, tà jiìn ma-ne xita xi itjokàjiìn kjo'in nga mìkiì k'en k'e nga ts'a jtsí xkón. ²¹ Kò jè nandá ts'e jtsí xkón, jè ngaya-la nandá xi ma-ná bautizar nàchrjein i'ndeji nga bitjokàjñá kjo'in. Tanga nga maá bautizar, mìtsà yijo-ná matsjeè-ne, jè-né nga nìjèt'aà-là Nainá

nga tsjeè kàtas'e kjohítsjeèn-ná. Kò bitjokàjñáá kjo'in, koií kjoa-la nga jaáya-la Cristo, ²² kò kii mijìn ján ngajmii nga ya tíjnat'aà chrja kixi-la Nainá. Jè tíhotíxoma-la àkjale kò inima xi tjín-la kjotíxoma kò ngats'ii xi tjín-la nga'ño.

4

¹ Cristo, koni s'ín kisikjeiín kjo'in yijo-la, jñò, tikoáá mochjeén-né nga kitsajnandaà nga sikjioón kjo'in. Nga jè xi jye kisikjeiín kjo'in, yaá jyehet'aà jé-la, ² mé-ne jñà nachrjein xi kijná isa isò'nde, k'oaá s'ín kàtìjna koni s'ín mejèn-la Nainá, mìtsà k'oas'ín kijná koni s'ín mejèn-la yijo-la. ³ Jyeé 'ño kjìn nachrjein kinikato nga ch'o ki'nè koni s'ín xita xi mikii beèxkon Nainá. K'oaá s'ín kinikoò yijo-nò kjoa xi ch'o tjín koni kjoa chijngui, kjoa ch'o xi síjé yijo-nò, kò kjoa ch'i, kjoa ts'e s'eí xi ch'o tjín, kò nga ta xán ki'yò kjit'aà, kò nga xkósòn kiyaxkón nga mìtsà kixi kjoa nga Nainá. ⁴ I'ndeí jñà xita koi, ta maxkón-la it'aà tsajòn nga mì tì kii ya tsjahijtako-nò kjoa xi ch'o tjín; bijnòkeè-nò; ch'oó chjajno-nò. ⁵ Tanga jñà xita koi, tjínè-la nga tsjá-la kindá Nainá; jè Nainá xi tíjnandaà nga koiindaàjìin-la xita xi títsajnakon kò xi jye k'en. ⁶ Koií kjoa-la nga k'oa tìs'ín kis'enojmi-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo jñà xita xi jye k'en, mé-ne nas'ín jñà yijo-la kisikjeiín kjo'in koni s'ín bìnndaàjìin xita isò'nde, tanga jñà inima-la títsajnakon-né nita kjé-ne koni s'ín tíjnakon kjit'aà Nainá.

⁷ Jyeé tímachraña nga kjoehet'aà isò'nde, koií kjoa-la jñò, ndaà titsajnakoo kjohítsjeèn-nò; kjit'aà nachrjein títsi'ba-là Nainá. ⁸ Jè xi tjína ítjòn, jè-né nga 'ño tjòcha t'een xinguiò. Tsà tjín-nò kjoatjòcha, komaá sijchàat'aà-là jé-la xinguiò. ⁹ Chjoétjò xita xinguiò k'e nga bijchókon-nò tsà mejèn-la nga sikjája ya ni'ya-nò. Tsja t'è-là inima-nò; kì ch'o chibàya-nò. ¹⁰ Nga jngoò ijngoò, koni s'ín tjín kjondaà xi kitsjaà-nò Nainá, k'oas'ín tìsikòò xinguiò nga ndaà tìchjeén, nga kjìn skoya tjín-ne kjondaà xi kitjoé-nò. ¹¹ Jè xita xi k'oas'ín kits'ii-la nga 'én-la Nainá kichjaya, k'oaá s'ín kàtìchjaya koni tsò 'én-la Nainá. Kò jè xita xi k'oas'ín kits'ii-la nga sioxá, k'oaá s'ín kàtasíxá koni tjín nga'ño xi tsjá-la Nainá. Nita mé xi s'een, k'oaá s'ín t'een mé-ne nga it'aà ts'e Jesucristo jeya kijná-ne Nainá. Nga ts'eé Cristo jè kjoajeya kò ngats'ii nga'ño xi tjín skanda nita kjé-ne. K'oas'ín kàtama.

Sikjiaán kjo'in nga xita-la Cristo 'mì-ná

¹² Jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nò, kì maxkón-nò nga 'ño 'in tjín kjoa xi nchrobánè-nò nga tíchit'aà-nò. ¹³ Ta saá kàtas'e-nò kjotsja nga tíhoko chiba-nò kjo'in ts'e Cristo, mé-ne nga tikoá s'e-nò kjotsja k'e nga jcha-la kjoajeya-la Cristo. ¹⁴ Jñò, mé ta ndaà-nò k'e nga tsà xita kotít'aà-nò xi kjoa ts'e Cristo nga jè kjoajeya-la Inima Tsjeè-la Nainá yaá tíjnakò-nò. ¹⁵ Tsà kjo'in tìtsanìkjioón, chítsejèn-là yijo-nò, a koií kjoa-la nga ch'o 'nè, nga xita nìk'eèn, nga chijé 'nè, nga chingájìin chingá'a kjoa. Kì k'oaá tjín jè xi binchaàtsjioè. ¹⁶ Tanga tsà kjo'in tìtsanìkjioón nga xita-la Cristo maá, kì masobà-nò; ta saá jeya tìkijná Nainá nga xita-la tsò-nò.

¹⁷ Jyeé ijchò nachrjein nga kots'ia nga sindaàjìin-la xita naxandá-la Nainá. Tsà jñá tímats'ia ítjòn kò-ná, ¿mé xi komat'in jñà xita xi mikii síkitasòn 'én ndaà-la Nainá?

¹⁸ Jè xi xita kixi, chjá koma-la nga kitjokàjìin kjo'in.

¿Kós'ín komat'in jñà xita xi mikii beèxkón Nainá kò xi jé ótsji?

¹⁹ K'oaá ma-ne, jñà xita xi kjo'in sikjeiín nga kos'ín mejèn-la Nainá, kì bíkjoàn-la nga ndaà s'ín. Jè Nainá kàta'ñót'aà takòn nga jè kàtasíkinda, nga jè tsibíndaà jñà xita kò jè síkitasòn-né koni s'ín tsjá tso'ba.

5

Jñà x̄ita jchínga xi xá ítjòn tjín-la ya naxandá-la Nainá

¹ Sijét'aà-la jñà x̄ita jchínga xi xá ítjòn tjín-la nga ya síxájiin-nò ya naxandá-la Nainá. Tikoáá 'an, x̄ita jchínga-ná nga xá ítjòn tjín-na koni jñà x̄ita koi; kijtseè-ná kjo'in xi kis'e-la Cristo; tikoáá s'eé-na kjoajeya xi iskan jcha-la.

² Tikindaá jñà x̄ita-la Nainá xi jñò kjòngatsja koni tsà orrè; kì kjo'ño 'nè-là yijo-nò; koo kjondaà-nò nga tikindaá koni s'in mejèn-la Nainá. Mìtsà koií kjoa nga tse ton sikijneè. Tà koo kjotsja-nò nga k'oa t'een. ³ Kì yatoòn-jèn jñà x̄ita xi jñò mangatsja koni tsà nei-la ma. Jñò tincha ítjòn-là, takó-la ndiyá-la Nainá mé-ne koma skíngui-nò. ⁴ Mé-ne k'e nga kjoí òngò k'a jè Paxtò ítjòn, tjoé-nò kjoajeya-la Nainá koni jngò corona xi mikì fehejno ote-la nita kjé-ne.

⁵ Tikoá jñò xi ixti xongó 'mì-nò, tikitasòn-là jñà x̄ita jchínga xi otíxoma ya jjiin naxandá-la Nainá. Ngats'ioò, indaàkjoa tanguikoo xinguiòo, nga:

Jè Nainá kondraá tíjna-la jñà x̄ita xi 'nga ikon;

koa jñà x̄ita xi indaàkjoa tjín inima-la, tsjá-la kjondaà.

⁶ Nangui titsajna-là Nainá nga tse nga'ño tjín-la koni s'in síko-nò, mé-ne k'e nga kijchò nachrjein jè Nainá 'nga sikkítsajna-nò. ⁷ Tsja Nainá tikítsajnya ngats'ii kjoa xi makájno-nò nga jè tískinda-nò.

⁸ Tikindaá yijo-nò, kjit'aà nachrjein titsajnandaà, nga jè x̄ita neí xi kondra-nò, k'oaá s'in tsóbandi-nò k'oaá ngaya-la koni jngò xa xi tikindáya nga 'ño ijò-la, nga tíhótsji yá xi skine. ⁹ Nga ndaà mokjein-nò, 'ño tincha-là x̄ita neí. Nga jyeé tíjiin-nò nga jñà x̄ita xinguiòo xi titsajna nga títsa isò'nde, tikoáá k'oaá tjín kjo'in xi nchisíkjein. ¹⁰ K'e nga jye koto chiba nachrjein nga titsanjioón kjo'in, jè sobà Nainá sindaàya-nò, sikkijnandaà-nò, tsjá-nò nga'ño, kò kixi sikkítsajna-nò. Tijé-ne Nainá xi kò kjoatjòcha-la kichja-ná nga s'e-ná kjoajeya-la nita kjé-ne nga Jesucristo titsajnakoá. ¹¹ Ts'eé Nainá ngats'ii nga'ño xi tjín skanda nita kjé-ne. K'oaá s'in kátama.

Xi fehet'aà-ne, Pedro síhixat'aà x̄ita

¹² Silvano, xi 'ndsè xan-la, nga kixi tjín xá-la, jè kisichját'aà-na nga kiskii-nò xojon carta jè. K'oaá s'in tibinè-nò kò tìsikixiya-nò nga ngats'ii 'én xi tìsikásen-nò, nguì k'oaá s'in tjín kjondaà-la Nainá. Kixi titsajnakoo kjondaà koi.

¹³ Nchisíhixat'aà-nò jñà x̄ita naxandá-la Cristo xi i títsajna Babilonia xi xó taña kitjaàjiin-nò. Kò jè Marcos xi ki'ndí-na xan-la it'aà ts'e Cristo, tikoáá tíshixat'aà-nò. ¹⁴ Tjixot'aà xinguiòo nga nguì kò inima-nò.

Kátas'e-la kjoa'nchán jjiin inima-nò ngats'ioò xi ya nokjoà-nò it'aà ts'e Cristo. K'oaá s'in kátama.

Xojon carta xi ma-ne jò xi kiskiì San Pedro

Kó tsò Pedro nga síhixat'aà xita

¹ 'An, xi Simón Pedro 'mì-na, nga 'an xi chí'nda-la Jesucristo ma, kò nga tìkoa 'an tsibíxáya-na, tìsikásén-nò xojon jè, jñò xi ngásòn 'ñó ndaà mokjeiín-nò koni s'ín mokjeiín-najen; nga xita kixi-né jè Jesucristo xi Nainá ma kò xi ochrjekàjìin-ná kjo'in. ² Koni s'ín nga ìsà ndaà titsayaxkon Nainá kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná, k'oaá s'ín ìsà ndaà kàtasakó-nò kjonndaà kò kjoa'nchán ya ijìin inìma-nò.

Mé xi mochjeén nga s'eén nga ndaà jchaxkoán Nainá

³ Jè nga'ño-la Nainá tsjá yije-ná xi mochjeén-ná nga titsajnakoaán kò nga ndaà yaxkoán Nainá. Koií kjoa-la nga tsjá-ná ngats'iì kjonndaà koi nga yaxkoaán jè xi kò kjoajeya-la kò nga'ño tsjeè-la kiichja-ná. ⁴ It'aà ts'e kjoa koi, kitsjaà-ná kjoa xi 'ño ndaà tjín kò xi 'ño tse chjí-la koni s'ín kitsjaà tso'ba Nainá, mé-ne nga tìkoa kokot'aà-ná nga k'oas'ín s'eén koni s'ín s'ín Nainá nga jye chinchat'aaxìn-là kjoa xi ch'o síjé yijo-ná i isò'nde xi ta síkíts'ón-ná. ⁵ K'oaá ma-ne, 'ño tìnè-là yijo-nò jñà kjoa koi. Koni s'ín nga mokjeiín-nò it'aà ts'e Cristo, k'oaá tìs'ín mochjeén-né nga ndaà xita kàtama jñò. Nga jye ndaà xita ma, tìkoa mochjeén-né nga kàtas'e-nò xi kjoa chjine. ⁶ Nga jye tjín-nò kjoa chjine, tìkoa mochjeén-né nga kixi tatíxoma-là yijo-nò. Kò nga jye kixi otíxoma-là yijo-nò tìkoa mochjeén-né nga s'e-nò kjoatsejta. Kò nga jye tjín-nò kjoatsejta, tìkoa mochjeén-né nga nguì ndaà chaxkón Nainá. ⁷ Nga jye ndaà yaxkón Nainá, tìkoa mochjeén-né nga ndaà tìtsjacha xinguiòo. Kò nga jye ndaà matsjacha xinguiòo, tìkoa mochjeén-né nga nguì ndaà tìtsjacha ngats'iì xita xi kj'ejí.

⁸ Jñò, tsà tjín-nò kjonndaà koi, kò tsà kjit'aà nachrjein tìk'aasòn-nò, mì jyò kitsajnaà; nguì ndaà kochjeén-nò nga ìsá ndaà jchaxkoón Jesucristo xi otíxoma-ná. ⁹ Tanga tsà tjín i'nga xi tsjìn-la kjonndaà koi, k'oaá ngaya-la koni xita xkan xi mìkiì ndaà tsejèn-la; jyeé kijchàajìin-la nga Nainá jye kisìjchàat'aà-la jé xi kis'e-la nga sà ítjòn. ¹⁰ K'oaá ma-ne, jñò, ndí 'ndsè, ìsà 'ño tjì-là nga'ño yijo-nò nga tìkixiyàà kjoa nga Nainá xó k'oaá s'ín kiichja-nò kò jaajìin-nò. Tsà k'oas'ín s'een kjit'aà, nìmé jé skajñò. ¹¹ Nga k'oaá s'ín koma nga táx'a'nde-nò nga kitjás'een ñánda tíhotíxoma nita kjé-ne jè Jesucristo xi ochrjekàjìin-ná kjo'in kò xi otíxoma-ná.

¹² Koií kjoa-la kjit'aà nachrjein síkítsjeèn yije-nò kjoa koi, nas'ín jye ma-nò kò jye kixi titsajnakoo jè kjoakixi-la Nainá koni s'ín mokjeiín-nò nachrjein i'nde. ¹³ K'e nga tákó tìjnakon-ìsà i isò'nde jè, mochjeén-né nga síkítsjeèn-nò nga kòs'ín tìjchá yijo-nò. ¹⁴ Jè Jesucristo xi otíxoma-ná jyeé k'oas'ín kitsò-na nga jyeé kjòchrañat'aà nga kjoehet'aà nachrjein-na. ¹⁵ Tìkoaá 'an tìbìnè-la yijo-na nga tìsìkítsjeèn-nò mé-ne k'e nga 'an xi jye kiyá, nga nachrjein nchijòn k'oaá s'ín tìkítsjeèn kjoa koi.

Ñánda j'ii-ne 'én xi tjít'aà Xojon-la Nainá

¹⁶ Nga mitsà ta cuento xi ta xita kisìkítsjeèn koni s'ín tsibenojmí-nòjen kò kji nga'ño kis'e-la Na'èn-ná Jesucristo kò nga kjoí ìjngoò k'a. Nga xkoón ki'ya-najen kjoajeya-la nga 'ño tse nga'ño tjín-la. ¹⁷ Kì'ya-najen k'e jè Nainá xi Na'èn-ná nga jeya kò 'nga kisìkìjna Jesucristo. Kina'ya-la ya ijìin isén ñánda 'ño ote kji 'én xi kitsò: “Jè jèe xi k'ndí-na xi 'ño matsjake nga xó 'an

jaàjìin-na.” 18 Ngajen sobà kina'yà-lajen jñà 'én xi ngajmii inchrobà-ne k'e nga titsajna-ko-jen Jesucristo ya isò'nga nindoò tsjeè-la.

19 Nga yije kjoa koi, k'oaá s'ín isa ndaà makixiya koni s'ín kiichja jñà xita xi kiichja ngajo-la Nainá. 'Nó ndaà 'nè nga na'yà-la 'én koi. K'oaá s'ín ngaya-la koni jngoò ni'ín xi síhiseèn ya i'nde ñánda jñò choòn skanda k'e nga s'e isén, ikjoàn síhiseèn-jìin inima-ná koni jè ni'ño tse. 20 Ítjòn k'oa s'ín ndaà katasijìin-nò, jñà 'én xi tjit'aà Xojon-la Nainá, mìtsà ta jngoò xita kitsjaà kjohitsjeèn-la nga kitjei. 21 Nga jñà xita xi kiichja ngajo-la Nainá, nijngoò 'én xi ta kjohitsjeèn ts'e nga kiichjaya. Jé Inima Tsjeè-la Nainá kisikichiya-la kjohitsjeèn-la xita koi nga komà kiichjaya 'én-la Nainá.

2

Xita ndiso xi okóya 'én xi mìtsà kixi kjoa (Judas 4-13)

1 Ya ijìin naxandá Israel kis'e xita ndiso xi kitsò nga 'én-la Nainá kiichjaya, tanga mìtsà kixi kjoa. It'aà tsajòn, k'oaá tis'ín s'e xita ndiso xi kokóya'ma kjohitsjeèn xi síkits'ón-jìin-la xita naxandá-la Nainá, skanda kochrjengui jè Na'èn-ná xi tsibíchjítjì-ná. K'oaá ma-ne nga jñà xita koi, tijñà nchihótsji-la kjoabiyaà yijo-la nga ta nitoón jchija. 2 'Nó kjìin xita kjitjingui-la nga k'oa'sín s'ìin kjoa xi 'ño ch'o tjin. Koi kjoa-la xita ndiso koi, nga ch'o kiná'ya-la kjoa ts'e ndiyá kixi. 3 Jñà xita ndiso koi, ta toón tse mejèn-la; kochrjekájno-nò ton nga skónachan-nò nga kokóya-nò 'én ndiso. Nainá, jyeé kjòtseé tjíndaà-la nga tsjá-la kjo'in ko mìkiì kojno-la kjo'in xi s'e-la.

4 Nga Nainá mìkiì kisìjchàat'aà-la jñà àkjale xi tsohótsji jé. Ján kiskinijìin i'nde kjo'in ñánda títi ni'ín. Na'ño kichá cadena tsibít'aà'ño. Yaá kisikítsajnaya ngajo ñánda jñò choòn, skanda jè nachrjein k'e nga sindaàjìin. 5 Nainá, tikoáà mìkiì kisìjchàat'aà-la isò'nde xi kisijna kjòtseé; kisikasén jtsí xkón xi kisikjehesòn yije xita xi kis'e nachrjein koi. Tà jè Noé kisìjchàat'aà-la, koi kjoa-la nga 'én kixi kiichjayajìin-la xita, ko itoò xita xikjín tsiningui-ne. 6 Nainá tikoáà kisikjehesòn yije xita ts'e naxandá Sodoma ko Gomorra. Jngoò k'aá tsaká, ta chijo kisinchaà. K'oaá s'ín tsibíjna jngoò-la chiba nga k'oaá tis'ín komat'in jñà xita xi kondra títsajna-la Nainá. 7 Tanga jè Lot nga xita kixi, itjokàjìin kjo'in. 'Nó ch'o komà-la kjoa ts'e jé xi nchis'ín jñà xita naxandá koi. 8 Xita jè nga xita kixi-né, nga ya tijnajìin-la jñà xita koi nga ch'o nchis'ín, kjo'ín tísikjeín nga 'on ma-la inima-la nga nachrjein nchijòn beè koa 'nchré-la kjoa xi ch'o nchis'ín xita koi. 9 Yaá tí'ya-la nga jè Na'èn-ná osìko-né jñà xita xi beèxkón nga síkítsajnandeíí mé kjoa xi tjin-la, tikoá síkítsajna'ño-né jñà xita xi ch'o s'ín nga tsjá-la kjo'in jè nachrjein k'e nga sindaàjìin.

10 Jñà títsajna ítjòn nga s'e-la kjo'in jñà xita xi 'ño fitjingui-la kjoa ch'o xi síjé yijo-la ko jñà xi ochrjekàngui kjotixoma-la Nainá.

Jñà xita ndiso koi, xita tájaajìin nga 'ño 'nga ikon. Mìkiì tsakjón nga chjajno-la jñà nga'ño xi mìkiì tsejèn. 11 Jñà àkjale, nas'ín isa tse nga'ño tjin-la koa tjin-la kjotixoma, mì k'oaá s'ín chjajno-la nga'ño xi mìkiì tsejèn nga nguixkon Na'èn-ná.

12 Jñà xita koi, chjajnoó-la kjoa xi mìkiì fiya-la. K'oaá s'ín ngaya-la koni cho xi mìkiì síkítsjeèn nga tà xó k'oaá s'ín kits'ìin-ne nga kindoba'ño ikjoàn sik'en. Xita koi, yaá kiyajìin kjoa ts'e jé-la. 13 Koi kjo'in tjoé ngajo-la koni tjin kjo'in xi kitsjaà-la xita xi kjeí. Jñà xita koi, nas'ín nachrjein, tsjaá ma-la nga s'ín kjoa xi 'ño ch'o tjin. K'e nga jñà xita koi, báhijta-ko-nò tsà s'eí tjin-nò, síkits'ón-jìin-né nga sísobà-nò nga ch'o tjin kjoa xi s'ín.

¹⁴ K'e nga beèxkon jngoò chjoón, nitoón fahajin-la ko mìkiì ma síkijna kjoa ts'e jé. Konachan-la xita xi mì kixií tjin kjohitsjeèn-la. Inima-la, kjit'aà nachrjein tjin mé xi mejèn-la. Xita koi, tjinè-la nga kjo'in tjoé-la. ¹⁵ Jyee kisikijna ndiyá kixi. Jè fitjingui-la ndiyá xi ch'o tjin, jè ndiyá ts'e Balaam, ki'ndí-la Beor, jè xi 'ño kjòtsjakeè ton nga mejèn-la s'iin kjoa xi mìtsà kixi tjin. ¹⁶ Tanga tsaká-la kjoa ts'e jé-la. Jngoò búrró chjoón xi mìkiì ma-la chja, kiichja-la koni tsà xita; mìkiì kitsjá'nde-la nga kiiko-isa kjoaská-la.

¹⁷ Jña xita ndiso koi, k'oaá s'in ngaya-la koni ngajo nandá xi tsjin-la nandá, koni ifi xi nímé jtsí fiko, nitoón fiko tjo. K'oaá s'in tjinè-la nga ya kitsajnajin i'nde jñò ts'e kjo'in nita mé nachrjein-ne. ¹⁸ Nguì 'én 'ngaá chja xi nímé chji-la. 'Ñó 'nga ikon nga síchjeén kjoach'o xi sasén-la yijo-la nga konachan-la jña xita xi sa nchibinchat'aàxin-la jña xita xi ch'o nchisíjchá yijo-la. ¹⁹ K'oaá tsò-la jña xita nga kitsajnandeí, tanga tijnà-ne tikoáá yaá titsajnajin'ño kjoach'o-la. K'e nga jngoò xita xi bíjnajin'ño jngoò kjoa, jè kjoa jè tjin-la nga'ño nga jè otixoma-la. ²⁰ Jña xita xi jye kijtseèxkon Jesucristo xi otixoma-ná, nga jè tsachrjekàjin kjo'in, nga jye chinchat'aàxin-la kjoa ch'o-la isò'nde, tsà jngoò k'a k'oa's'in s'iin, tsà sikijne jngoò k'a-la kjoa xi ch'o tjin, nga koma iskan, isaá ch'o komat'in mì k'oa-ne k'e nga sa ítjon. ²¹ Isaá-la ndaà tjin tsà mìkiì kijtseèxkon ndiyá kixi-la Cristo, mì k'oa-ne nga jye chinchat'aàxin-la kjotixoma tsjeè-la Nainá xi jye kitjoé-la. ²² Xita koi, k'oaá s'in kis'iin koni tsò 'én xi tjna-la xita xi tjin-la kjoachjine nga tsò: "Nañá, tijè kine jngoò k'a-ne ndábisò-la" koa: "Jè chinga k'e nga jye ongáya, jngoò k'a ongájin-ne ndási."

3

K'e nga kjoí jngoò k'a Na'èn-ná Jesucristo

¹ Ndí 'ndsè xi 'ño matsjake-nò, xojon jè, jè xi ma-ne jò nga tikji-nò. Ingajò xojon koi, k'oaá s'in binè-nò nga sikitsjeèn kjoa xi nguì kixi tjin; ² mé-ne nga sikitsjeèn-nò jña 'én xi kjòtseé tsakóya xita tsjeè-la Nainá xi kiichja ngajo-la. Tikoá sikitsjeèn kjotixoma-la Na'èn-ná Jesucristo xi tsachrjekàjin-ná kjo'in koni s'in tsakóya-nò jña xita xi tsibíxáya-la.

³ Jè xi 'ño mochjeén nga ndaà katasjin-nò, jña nachrjein xi sa nchrobá nga jyee tífehet'aà nachrjein, kjoí xita xi sísobà-nò ts'e kjoa kixi; yaá kojchájin kjoach'o xi síjé yijo-la. ⁴ Skonangui, kitsò-nò: "Nachrjein i'nde, ¿mé-ne mì títasòn-ne 'én xi tjna xi tsò nga kjoí jngoò k'a Cristo? Jyee kjòtseé k'en xita jhínga-ná, tákó k'oaá choòn skanda kóni nga kisindaà isò'nde." ⁵ Jña xita xi k'oa tsò, xó k'oaá s'in-ne nga síjchàajin nga jña 'én xi kiichja Nainá nachrjein kjòtseé, jña kisindaà-ne ngajmì ko nangui. Tijè-ne nandá inchrobàt'aà-ne ko tijè tijnakon-ne. ⁶ Xi komà iskan, tijè-ne 'én-la Nainá ko nandá kisikje-ne isò'nde jhínga k'e nga tsangasòn nandá. ⁷ Tì jé-ne 'én xi kitsjaà Nainá k'oaá s'in tichja nga jè ngajmì ko nangui ñánda titsajnasóan nachrjein i'nde, titsajnandaà-la mé-ne nga kitì-ne jè nachrjein k'e nga sindaàjin-la xita tikoá kjoehesòn jña xita xi mìkiì beèxkón Nainá.

⁸ Jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nò kì nìjchàajin-jèn kjoa koi: xi it'aà ts'e Nainá, jngoò nachrjein k'oaá ngaya-la koni tsà jngoò jmì nó tjin-ne, koa jngoò jmì nó, Nainá, jngoò nachrjein tsò-la. ⁹ Na'èn-ná mìtsà tísikichrjein nga sikitasòn 'én-la koni tsò i'nga xita; tíkoña kjoáá-nò Nainá; jè xi mejèn-la nga nijngoò xita jchija, nga katasikájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne.

¹⁰ Tanga jè nachrjein-la Nainá, k'oaá s'in kjoí koni s'in f'ìi xita chijé. Ngajmì, jngoò k'aá jchija k'e nga kiná'ya-la nga ch'o jhán kjone. Jè ts'oi, sá ko ni'ño kitì-ne. Jè nangui ko nita mé xi tjin i it'aà nangui, jngoò k'aá kitì.

¹¹ Koni s'ín koma nga jchija ngats'ìi tsojmì xi tjín, 'ñó mochjeén nga tsjeè sijchá yijo-nò koni s'ín síjé Nainá, ¹² kò nga chíñakjoa-là jè nachrjein k'e nga kjoíi Nainá. Tixátíya-là nachrjein jè. Kò ngats'ìi tsojmì xi tjín isò'nde kò ngajmìi, jngoò k'aá kongandá nga kiti. ¹³ Tanga it'aà tsaján, jè titsachiñá-lá ngajmìi xitṣe kò nangui xitṣe koni s'ín kitsjaà tso'ba Nainá, ya ñánda s'e kjoa kixi kò kjondaà.

¹⁴ Koií kjoa-là jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nò, nga k'oa tjín kjoa xi titsachiñà-là, tji-là nga'ño yijo-nò, mé-ne k'e nga kjoíi jngoò k'a Jesucristo, k'oaá s'ín sakòt'aà-nò nga 'nchán kitsajnaà nga tsjeè titsanjchá yijo-nò kò nímé jé tjín-nò. ¹⁵ K'oaá s'ín kàtasijin-nò, jè kjoatsejta-là Nainá nga tse titsachiñá, jè-né nga kitjokàjìn kjo'in jñà xita. Jè 'ndsè Pablo xita xinguiáá xi 'ño matsjachaá, tikoáá jye isa kiskii-nò koni s'ín tjín kjoachjine xi kitsjaà-là Nainá. ¹⁶ Nga jngoò jngoò xojon carta xi kiskii Pablo, k'oaá s'ín tíchja kjoa koi. Tanga tjín i'nga xi 'ño 'in chja, mìkii ndaà machiya-ná kó tsòya-ne. K'oaá ma-ne jñà xita xi mìkii ndaà fiya-là kò xi mì kixi tjín kjohitsjeèn-là, síkjatjya-là 'én. K'oaá tì síkò jñà Xojon-là Nainá xi kiskii xi k'ejí xita. K'oaá ma-ne jñà xita xi koasíko 'én-là Nainá, tijñà nchihótsji-là kjo'in yijo-là.

'Én xi fehet'aà-ne

¹⁷ K'oaá ma-ne, jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nò, nga jye ndaà tíjin-nò kjoa koi, tikindaa yijo-nò, mé-ne nga mì skónachan-nò jñà xita xi ch'o s'ín nga xìn ndiyá kiiko-nò xi mì kixi tjín kò yaá jchija nga kixi titsajnakoo Nainá. ¹⁸ Isáá ndaà kàtasakó-isa-nò kjondaà-là kò kjohitsjeèn-là Jesucristo xi otixoma-ná nga jè ochrjekàjìn-ná kjo'in. Jeya kàtjina j'ndeí kò nita mé nachrjein-ne. K'oaá s'ín kàtama.

Xojon carta xi kiskiù ítjòn San Juan

Jesús, jè 'Én xi síkíjnakon iníma-ná

¹ Jè Jesús, jè 'Én xi síkíjnakon-ná xi tíjna skanda tisa tàts'en-la kjoa. Tanga i'ndeí, jyeé kina'yà-lajen, ko xkoón ki'ya-najen, kichitsejèn-lajen kó kji, tikoáá ndsaá kinìko-najen. ² Jè 'Én jè, ki'ya tsejeén-la. Ko ki'ya-najen. Ko nguì kjoa kixi-né xi bènojmi-jen xi it'aà ts'e. Ko tikoáá bènojmiya-nòjen jè 'Én xi síkíjnakon iníma-ná nita kjé-ne. Jè 'Én jè, k'e nga tisa ítjòn, yaá tíjnat'aà-la Nainá. Tanga i'ndeí, jyeé tsatsejèn-najen. ³ Bènojmi-najen kjoa xi ki'ya-jen ko xi kina'yà-jen, mé-ne jñá, k'oa tís'ín ngàsòn kitsajnaoáá, koni s'ín ndaà titsajnaoáá Nainá xi Na'én-ná ma, ko Kí'ndí-la xi Jesucristo. ⁴ Koií xá titsachjiù-nòjen Xojon jè mé-ne nga nguì ko kjotsja kàtasakó kjit'aà-la iníma-ná.

Jè Nainá kjoa iseèn-né

⁵ K'oaá s'ín tíjn jñá 'én xi tsakóya-najen Jesucristo, ko koií-né xi nokjoàyajìn-nòjen: Jè Nainá, kjoa iseèn-né. Xi it'aà ts'e, tsjìn xi kjoa jñò. ⁶ Tsà kixoán nga ndaà titsajnaoáá Nainá, tanga tsà yaá titsanjchá yijo-ná ya ñánda jñò choòn, ñánda tíjn kjoach'o, 'én ndisoó titsanokjoá; mìtsà kjoa kixi xi titsa'né. ⁷ Tanga tsà ya titsajnaá ñánda iseèn choòn, koni jè Nainá yaá tíjna ñánda iseèn choòn, ndaá titsajnaoáá xinguiáá, ko jè jní-la Jesucristo xi Kí'ndí-la Nainá ma, sítsjeè yijeé jñá jé xi tíjn-ná. ⁸ Tsà kixoán: “Tsjìn-na jé”, tíjñá titsachonachan-lá yijo-ná; mìtsà kjoa kixi xi titsanokjoá. ⁹ Tanga tsà kénojmi yije-lá Nainá jñá jé xi tíjn-ná, komaá jè kjót'aàtakoán nga sijncháat'aà-ná jé-ná tikoáá sìtsjeèya-ná ngats'iì kjoa xi ch'o 'né. Nga jè Nainá síkitasòn 'én-la, ko nguì kjoa kixi xi s'ín. ¹⁰ Tanga tsà kixoán: “Kj'eè tsà jé otsjià”, jè Nainá ndisoó titsanachrjekànguiaá, ko mìtsà kixi kjoa nga mokjeiín-ná jè 'én-la.

2

Yá xita xi chjatjì-ná ya nguixkon Nainá

¹ Jñò xi koni tsà ndí ixti-na xan-nò, koií xá tìkjiù-nò Xojon jè, mé-ne nga mì tí jé kìnchátsji-lá yijo-nò. Tanga tsà tíjn jngoò xita xi tíhótsji jé-la yijo-la, jè Nainá sijncháat'aà-la, nga tíjna jngoò-ná xita xi chjatjì-ná ya nguixkon Nainá, jè xi 'mì Jesucristo xi nguì xita kixi. ² Jesucristo kitsjaà kjotjò yijo-la nga k'en ngajo-ná, mé-ne koma sijncháat'aà-ná jñá jé-ná, tanga mìtsà tà jñá xi sijncháat'aà-ná; tikoáá sijncháat'aà yijeé-la ngats'iì xita xi tíjn nga tíjtsa isò'nde.

³ Tsà ndaà síkitasoán kjotixoma-la, maá kíjngoò-lá takoán nga jyeé ndaá yaxkoaán. ⁴ Tsà tíjn xita xi tsò: “An, jyeé ndaá bexkoan Nainá”, tanga tsà mìkiù ndaà síkitasòn kjotixoma-la, xita ndiso-né; tsjìn-la kjoa kixi. ⁵ Tanga tsà ndaà nikitasoán koni tsò 'én-la, jyeé 'ñó ndaá tíjn-ná kjotsjacha-la Nainá ko k'oaá s'ín ma-ne nga 'ya-la nga kixi kjoa nga jè Cristo titsajnaoáá. ⁶ Jè xita xi tsò nga ya tíjnako Cristo, mochjeén-né nga k'oas'ín kàtasíjchá yijo-la koni s'ín kis'iìn Jesucristo.

Kjotixoma xitse

⁷ Jñò ndí 'ndsè, jè kjotixoma xi tìkjiù-nò, mìtsà nguì kjotixoma xitse; tíjè-ne kjotixoma xi kits'iù-nò k'e nga sa ítjòn k'e nga tisa kòkjeiín-nò. Jè kjotixoma jchínga jè, tíjè-ne 'én xi kina'yà jñò nga tisa ítjòn. ⁸ Tanga i'ndeí k'oaá s'ín

tikjiì-nò koni tsà jngoò kjotíxoma xit̄se. Nga it'aà ts'e Cristo ki'ya-la nga xit̄se-né ko t̄ikoáá tí'yaá-la xi it'aà tsajòn. Nga jyeé tífhato kjoa xi j̄nò choòn, ko jyeé tí'ya-la xi nguì kjoa iseèn-la Nainá.

⁹ Tsà jngoò xit̄a k'oas'ín títsò nga k'oáá s'ín tísjchá yijo-la koni s'ín t̄jín kjoa iseèn-la Nainá, tanga tsà majtikeè xíkjín xi t̄ikoá it'aà ts'e Cristo mokjeiín-la, mìtsà kixì kjoa nga iseèn tísjchá yijo-la, takó yaá t̄jnajìin ñánda j̄nò choòn. ¹⁰ Jè xit̄a xi matsjakeè xit̄a xíkjín xi t̄ikoá it'aà ts'e Cristo mokjeiín-la, k'oáá s'ín tísjchá yijo-la koni s'ín t̄jín kjoa iseèn-la Nainá. Jè xit̄a jè, mìtsà t̄j mé t̄jín-ne xi ma kohótsji jé-la. ¹¹ Tanga jè xit̄a xi majtikeè xit̄a xíkjín xi t̄ikoá it'aà ts'e Cristo mokjeiín-la, yaá t̄jna, ko yaá tsó'baya ya ndiyá ñánda j̄nò choòn. Mikiì beè ñánda tífi, nga jè kjoa j̄nò, bíchjoà xkon.

¹² J̄nò xi ndí ixti 'mì-nò, tikjiì-nò Xojon jè, nga it'aà ts'e Cristo-né nga jye kisiìchàat'aà-nò Nainá j̄nà jé xi t̄jín-nò. ¹³ J̄nò xi xit̄a jchínga 'mì-nò, tikjiì-nò Xojon jè, nga jyeé kiyaxkoòn jè Jesucristo xi t̄jna skanda t̄isa tàts'en-la kjoa. J̄nò ixti xi sa t̄itsanìjchá yijo-nò, tikjiì-nò Xojon jè, nga jyeé kinìkijne-là jè xit̄a neíí. J̄nò xi ndí ixti 'mì-nò, jyeé kiskiì-nò Xojon jè nga jye kiyaxkoòn Nainá xi Na'èn 'mì-laà.

¹⁴ Jyeé kiskiì-nò xojon, j̄nò xi xit̄a jchínga 'mì-nò, koií kjoa-la nga jyeé kiyaxkoòn Jesucristo xi t̄jna skanda t̄isa tàts'en-la kjoa. T̄ikoáá jyeé kiskiì-nò j̄nò ixti xi sa t̄itsanìjchá yijo-nò, koií kjoa-la nga t̄jín-nò nga'ñó ko jyeé ya t̄jnajìin inìma-nò jè 'én-la Nainá ko jyeé kinìkijne-là jè xit̄a neíí.

¹⁵ Kì j̄nà matsjacha j̄nà kjoa xi t̄jín isò'nde. Tsà yá xit̄a xi matsjakeè j̄nà kjoa xi t̄jín isò'nde, mìtsà kixì kjoa nga matsjakeè Nainá xi Na'èn 'mì-laà. ¹⁶ Ngats'ìi kjoa ch'o xi jè isò'nde bí't'aà-ná, mìtsà ya nchrobá-ne it'aà ts'e Nainá xi Na'èn 'mì-laà. T̄iyaá tísindaà-ne i isò'nde. J̄nà kjoa ch'o koi, xi t̄jín isò'nde: j̄nà-né kjoa ch'o xi síjé yijo-ná, kjoa xi tsejèn-la xkoaán nga mején-ná tsaján koma, ko kjoa 'nga takòn xi ts'e kjoa nchíná. ¹⁷ Ngats'ìi kjoa ch'o xi t̄jín isò'nde, ko kjoa xi ya fahajìin-ná, jyeé tífehèt'aà, tanga jè xit̄a xi síkitasòn koni s'ín mejèn-la Nainá, kíjnakon-né nita kjé-ne.

Jè xi kjoa kixì ko kjoa ndiso

¹⁸ J̄nò xi ndí ixti xan-nò, jyeé tífehèt'aà nachrjein. Jyeé t̄jìin-nò nga kjoíi jngoò xit̄a xi nguì kondra t̄jna-la Cristo. Ko nachrjein i'ndeí jyeé 'ñó kjìin ma-ne xi kondra nchifi-la Cristo. K'oáá ma-ne nga k'oas'ín machiya-ná nga jyeé tífehèt'aà nachrjein. ¹⁹ J̄nà xit̄a koi, t̄j íi itjokàjìin-ná, tanga xi kjoa kixì, mìtsà nguì xit̄a tsaján ma; tsà kixìi kjoa nga xit̄a tsaján, íi-là títsajnakò-ná. Tanga koií k'oas'ín itjokàjìin-ná j̄nà xit̄a koi mé-ne nga ndaà kàta'ya-la nga ngats'ìi xit̄a xi k'oas'ín kondra fi-la Cristo, mìtsà nguì xit̄a tsaján.

²⁰ Jè Jesucristo, xi xit̄a tsjeè, jyeé kitsjaà-nò jè Inìma Tsjeè-la Nainá; k'oáá ma-ne nga ngats'ioò jyeé ndaà t̄jìin-nò kós'ín t̄jín xi kjoa kixì. ²¹ K'oáá ma-ne nga k'oas'ín tikjiì-nò xojon jè, nga jyeé ndaà t̄jìin-nò xi kjoa kixì; mìtsà koi-ne nga kj'eè t̄jìin-nò. Ko jyeé ndaà t̄jìin-nò nga nijngoò 'én ndiso xi ya nchrobát'aà-ne it'aà ts'e kjoa kixì.

²² ¿Yá-ne xi xit̄a ndiso? Jè-né xi bí'ma nga tsò: “Jè Jesús mìtsà jè xi Cristo, [mìtsà Nainá kisikasén].” Jè xit̄a jè xi kondra fi-la Cristo nga jngoò k'a mìkiì mokjeiín-la it'aà ts'e Nainá xi Na'èn-ná ma ko it'aà ts'e Jesucristo xi Kì'ndí-la Nainá ma. ²³ Ngats'ìi xit̄a xi jngoò k'a mìkiì mokjeiín-la it'aà ts'e Kì'ndí-la Nainá, mìtsà Nainá xi Na'èn-ná ma t̄jnakò. Tanga jè xit̄a xi mokjeiín-la t̄ikoá tsjá 'én-la nga jè Jesús, jè xi Kì'ndí-la Nainá, yaá t̄jnakò Nainá xi Na'èn-ná ma.

²⁴ Koií k'oas'ín xan-nò, ndaà kàtasijìin inìma-nò jè 'én xi it'aà ts'e Cristo xi jye kina'ya nga t̄isa tàts'en-la kjoa. Tsà k'oas'ín ndaà sjiìin inìma-nò, t̄ikoáá ndaà

kítsajnakoo Nainá xi Na'èn-ná ma ko Ki'ndí-la. ²⁵ Jesucristo k'oaá s'ín kitsjaà 'én-la nga tsjá-ná kjoabinachon xi mikií fehet'aà nita kjé-ne.

²⁶ Koií xá tikjiì-nò xojon jè mé-ne nga ma jchaxkon-nò jña xi mejèn-la konachan-nò. ²⁷ Tanga jñò, jyeé tíjìn inima-nò jè Inima Tsjeè-la Nainá xi kitsjaà-nò Jesucristo. Mì tì kii mochjeén-ne tsà yá xi kòkòya-nò. Nga tíjè-ne Inima Tsjeè-la Nainá keènojmiya-nò kós'ín tjin ngats'ii kjoa xi ndaà tjin. Koni s'ín kòkòya-nò, 'én kixi-né, mìtsà 'én ndiso. K'oaá s'ín ndaà titsajnakoo kjit'aà Jesucristo, koni s'ín síkíchiya-nò Inima Tsjeè-la Nainá.

²⁸ Jñò xi ndí ixti xan-nò, k'oaá s'ín ndaà titsajnakoo Cristo, mé-ne nga 'ño tjin-ne takoán ko mikií kosobà-ná k'e nga jè xi kitjojen ijngoò k'a-ne ngajmii.

²⁹ Koni s'ín jye tíjìn-nò nga jè Cristo, xita kixi-né nga nguixkon Nainá, k'oaá tis'ín ndaà katasijìn-nò, nga ngats'ii xita xi kjoa kixi s'ín nga nguixkon Nainá, ki'ndí-la Nainá-né.

3

Ixti-la Nainá

¹ Ndaà katasijìn-nò, 'ño ndaà matsjakeè-ná Nainá xi Na'èn-ná ma, k'oaá ma-ne nga ixti-la tsò-ná. Ko nguì kixii kjoa nga ixti-la Nainá 'mì-ná. K'oaá ma-ne nga jña xita isò'nde, mikií mokjeiín-la tsà ixti-la Nainá 'mì-ná, koií kjoa-la nga jña xita koi, mikií mokjeiín-la it'aà ts'e Nainá. ² Jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nò, i'ndeí jyeé ki'ndí-la Nainá 'mì-ná. Tanga k'j'eè tsà ndaà okó-ná Nainá kó kjoàn komaá nga koma iskan. Tanga jyeé tíjìn-ná nga k'oa tì kjoàn komaá koni kji jè Jesucristo k'e nga kijchò nachrjein nga jè xi kjoii ijngoò k'a-ne; nga k'oaá s'ín jchaxkoaán koni kji jè. ³ Ngats'ii xita xi k'oa s'ín nchikoña nga k'oaá s'ín kjoàn koma koni kji jè Jesucristo, nachrjein nchijòn-né nga tsjeè nchisíjchá yijo-la koni s'ín nga xita tsjeè jè Jesucristo.

⁴ Ngats'ii xita xi ótsji jé, kondraá fi-la kjoatíxoma-la Nainá. K'e nga jé binchaàtsjiaá, jè kjoatíxoma-la Nainá tináchrjenguaá. ⁵ Jñò, jyeé tíjìn-nò nga jè Jesucristo koií xá j'ii-ne nga jè faaxìn-ná jña jé xi tjin-ná. Ko 'ya-nò nga jè Jesucristo, nimé jé tsohótsji. ⁶ Ngats'ii xita xi Cristo titsajnakoo, mìtsà jé ótsji; tanga jña xita xi ótsji jé, k'j'eè kii beèxkon ko tikoá mikií tíjìn-la yá-né xi 'mì Jesucristo. ⁷ Jñò, xi ndí ixti-na xan-nò, kii kii biì'nde tsà yá xi skónachan-nò. Jè xita xi kjoa kixi s'ín nga nguixkon Nainá, xita kixi-né, koni xita kixi jè Cristo. ⁸ Tanga jè xita xi kjit'aà nachrjein tíhótsji jé, ts'e xita neií-né. Nga jè xita neií, k'oaá s'ín tíhótsji jé skanda tisa tàts'en-la kjoa. Ko koií xá j'ii-ne Jesucristo xi Ki'ndí-la Nainá nga jè sikixòña jña kjoa ch'o xi s'ín jè xita neií.

⁹ Ngats'ii xita xi jye Nainá kisikjatjiya-la nga ki'ndí-la Nainá ma, mìtsà tiya titsajnajìn-ne jé. Nga jyeé ya tijnajìn inima-la jè Inima Tsjeè-la Nainá. Ko mì tì kii ma kohótsji-jé-isa, nga jyeé ki'ndí-la Nainá-né. ¹⁰ K'oaá s'ín ma-ne nga yaxkon-la yá-né xi ixti-la Nainá ko yá-né xi ixti-la xita neií; ngats'ii xita xi mikií síkitasòn kjoa kixi-la Nainá, tikoá mikií tsjakeè beè xita xikjín xi tikoá it'aà ts'e Cristo mokjeiín-la, mìtsà ki'ndí-la Nainá ma.

Ngàsòn ngáya tsjacha s'eén xinguaá

¹¹ Nga k'oaá s'ín tíchja jè 'én xi jye kina'ya k'e nga tisa kòkjeiín-nò nga sa ítjòn nga tsò: Ngàsòn ngáya tsjacha s'eén xinguaá. ¹² Mikií k'oa s'ín s'eén koni kis'ìn jè xita xi ki'mì Caín nga jè xita neií kiit'aà-la nga kisik'en 'ndse. ¿Mé-ne kisik'en-ne 'ndse? Tà koií kjoa-la nga jè 'ndse, xita kixi-né nga nguixkon Nainá ko jè Caín ch'oo tjin kjoa xi s'ín.

¹³ K'oaá ma-ne k'oa s'ín tixan-nò jñò ndí 'ndsè, kii maxkón-nò tsà sijjtikeè-nò xita isò'nde xi mikií mokjeiín-la 'én-la Nainá. ¹⁴ Jña jyeé tíjìn-ná nga jyeé itjokàjñaá ya ndiyá kjoabiyaá xi ya tjaáyaá kjòtseé ko jyeé tjin-ná

kjoabinachon xi mìkiì fehet'aà nìta kjé-ne. Nga jyeé k'oas'ín ndaà matsjachaá jñà xìta xinguiáá xi tìkoa ìt'aà ts'e Cristo mokjeiín-la. Jè xìta xi mìkiì matsjakeè xíkjín, ndiyá kjoabiyaá tsóhoya jè inìma-la. ¹⁵ Ngats'ì xìta xi majtikeè xìta xíkjín, k'oaá s'ín ngaya-la koni tsà xìta sík'en. Jñò, ndaà tíjìn-nò, jè xìta xi xìta sík'en, mìtsà kjoabinachon xi mìkiì fehet'aà tísjchájìn yijo-la. ¹⁶ Jñá, k'oaá s'ín 'ya-ná mé xi 'mì kjotsjacha k'e nga jè Jesucristo kitsjaà kjotjò yijo-la nga k'en ngajo-ná. Jñá k'oaá tìs'ín mochjeén nga s'eén ìt'aà ts'e xìta xinguiáá koni kis'ìn jè Cristo. ¹⁷ Tsà tìjín jngoò xìta xi tìjín-la tsojmì xi tímochjeén kjit'aà-la, tsà skoe jngoò xìta xíkjín xi tìkoa ìt'aà ts'e Cristo mokjeiín-la nga tsjìn-la tsojmì xi mochjeén-la, tsà mìkiì ma-la nga kosìko jè xìta xíkjín xi ìt'aà ts'e tsojmì xi tsjìn-la, mìtsà kixì kjoa nga kjotsjacha-la Nainá tíjnajiìn inìma-la. ¹⁸ Jñò xi ndí ìxti-na xan-nò, tìtsjacha xinguiòo, kì tà 'én nokjoà; nguì ndaà kàta'ya-la kós'ín matsjacha xinguiòo nga tìsikòò mé tsojmì xi mochjeén-la mé-ne nga kàta'ya-la nga kixì kjoa nga ndaà matsjacha xinguiòo.

Jñó tìjín takoán nga nguixkon Nainá

¹⁹ K'e nga k'oas'ín tìtsa'né, k'eé jcha-ná nga kixì kjoa nga k'oaá s'ín tìtsanjchá yijo-ná koni s'ín tìjín kjoa kixì-la Nainá ko 'nchán nìkíjnaá inìma-ná nga nguixkon Nainá. ²⁰ Nas'ín jè inìma-ná jé tìbínè-ná, tanga jè Nainá, ìsáá ndaà tíjìn-la mì k'oa-ne koni jè inìma-ná. Nga jè Nainá ìsáá ndaà tsejèn yije-la ngats'ì kjoa xi tìtsa'né. ²¹ Jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nò, tsà jè inìma-ná mìtsà tì mé kjoa ch'o tìbínè-ná, 'ñó tìjín takoán nga nguixkon Nainá. ²² Tsà mé xi s'ijé-lá Nainá, maá-la tsjá yije-ná nìta mé kjondaà-ne; nga nìkitasoán kjotíxoma-la, ko k'oaá s'ín 'né koni s'ín sasén-la Nainá. ²³ Jè kjotíxoma-la Nainá, jé-né nga ndaà kàtakjeiín-ná ìt'aà ts'e Jesucristo xi Kì'ndí-la ma, tìkoa ngásòn ngáya kotsjachaá xinguiáá koni s'ín jye tsatíxoma-ná Cristo. ²⁴ Jè xìta xi síkitasòn kjotíxoma-la Nainá, yaá tíjnakò Nainá, ko jè Nainá yaá tíjnajiìn inìma-la xìta jè. K'oaá ma-ne nga 'yaá nga Nainá ya tíjnakò-ná, koi kjoa-la nga jye kitsjaá-ná jè Inìma Tsjeè-la.

4

Jñà xìta xi kondra fi-la Cristo

¹ Jñò ndí 'ndsè xi 'ñó matsjake-nò, kì taxkì mokjeiín-nò ìt'aà ts'e ngats'ì xìta xi tsò nga jè Inìma Tsjeè-la Nainá síkíchiya-la 'én xi chjaya. Ítjòn chít'aà, a kixì kjoa nga jè Inìma Tsjeè-la Nainá tísíchiya-la 'én xi chja, a xi majìn-né. Nga jñà nàchrjein xi tìtsajnaá ì'ndeì, tìjín jchán xìta ndiso xi tíjmasòn ya ìsò'nde xi tsò nga jè Nainá tsjá-la 'én xi nchibénojmiya. ² Jè xìta xi bénojmi nga jè Jesucristo, ìí kits'ìn ìt'aà nangui, ko xìtaá komà koni jñá, jè xìta xi k'oas'ín bénojmi, jé-né xi tìjín-la Inìma Tsjeè-la Nainá. K'oaá s'ín 'ya-nò yá xìta-ne xi jè Inìma Tsjeè-la Nainá tísíchiya-la 'én xi tíchjaya. ³ Tanga jè xìta xi mìkiì k'oas'ín keènojmi nga jè Jesucristo ìí kits'ìn ìt'aà nangui, ko xìtaá komà koni jñá, jè xìta xi k'oas'ín tsò, tsjìn-la Inìma Tsjeè-la Nainá. Xìta jè, jè tísíjjeén kjohítsjeèn-la xìta xi tíjna ítjòn nga kondra fi-la Cristo. Jñò, jyeé kina'ya nga kjoíí-né jè xi kondra fi-la Cristo, ko nàchrjein xi tìtsajnaá ì'ndeì jyeé k'oas'ín tísíxá kjohítsjeèn-la.

⁴ Jñò xi ndí ìxti-na xan-nò, jyeé xìta-la Nainá 'mì-nò; jñò, jyeé kinìkijne-là jñà xìta xi k'oas'ín 'én ndiso chjaya; mì tì kù komà-ne nga jñà skónachan-nò, nga jè Inìma Tsjeè-la Nainá xi tíjnajiìn inìma-nò, ìsáá ts'e nga 'ñó tìjín-la mì k'oa-ne koni jè kjohítsjeèn ts'e xìta neíí xi síxájin inìma-la xìta xi mìkiì mokjeiín-la ìt'aà ts'e Cristo. ⁵ Jñà xìta koi, tà jñá títsajnakon-ne kjohítsjeèn xi tìjín ya ìsò'nde; k'oaá ma-ne nga k'oas'ín chja ko jñà 'nchré-la xìta xi tìkoa kjohítsjeèn ts'e ìsò'nde síkjeén. ⁶ Tanga ngajen, xìta-la Nainá-nájen. K'oaá ma-ne nga jñà

'nchré-najen jñà xita xi mokjeiin-la 'én-la Nainá. Tanga jñà xi mìtsà xita-la Nainá ma, mìtsà ngajen sí's'in-najen. K'oaá ma-ne nga 'ya-la yá-né xi ngui jè Inima Tsjeè-la Nainá tísíkíchiya-la nga ngui kjoa kixi ko yá-né xi inima ndiso-la neí tikonachan-la.

Nainá, 'ño tjín-la kjotsjacha

⁷ Jñò ndí 'ndsè xi 'ño matsjake-nò, mochjeén-né nga ngásòn ngáya tsjacha jchaá xinguiáá, nga jè xi kjotsjacha, it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne. Ngats'ii xita xi tjín-la kjotsjacha, ki'ndí-la Nainá-né ko tikoáá beè-né yá-né xi Nainá. ⁸ Jè xita xi mìkiù matsjakeè xita xíkjin, kj'eè kì beè yá-né xi Nainá, nga jè Nainá kjotsjacha-né. ⁹ K'oaá s'in tsakó-ná Nainá kjotsjacha xi tjín-la xi it'aà tsaján nga kisikasén ki'ndí-la i isò'nde, jè ki'ndí-la xi ta jè ta jngoò ma-ne, mé-ne nga it'aà ts'e ndaà kitsajnakoaán. ¹⁰ K'oaá s'in tjín kjotsjacha xi tsakó Nainá xi it'aà tsaján: Mìtsà koi-ne nga jñá ndaà matsjachaá Nainá. Jè Nainá xi 'ño ndaà matsjakeè-ná. K'oaá ma-ne nga kisikasén ki'ndí-la nga k'en ngajo-ná, mé-ne sijnchàat'aà-ná jé-ná.

¹¹ Jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nó, tsà jè Nainá k'oas'in 'ño ndaà matsjakeè-ná, mochjeén-né nga k'oa tís'in kotsjachaá xinguiáá nga ijngoò jngoá. ¹² Ni saá jngoò xita xi xkon beè-ne Nainá, tanga tsà ndaà kotsjachaá xinguiáá nga ijngoò jngoá, jè Nainá yaá tijnajin kjit'aà inima-ná ko it'aà tsaján-ná nga ndaà tìbitasòn yije kjotsjacha-la Nainá. ¹³ Nainá jyeé kitsjaà-ná Inima Tsjeè-la. K'oaá ma-ne nga jye 'yaá nga kjit'aà nachrjein ya titsajnakoaá Nainá ko tikoáá ya tijnako-ná Nainá nga tijnajin inima-ná. ¹⁴ Ngajen sobá ki'ya-jen ko 'bí-najen 'én-najen nga jè Nainá xi Na'èn 'mì-laà kisikasén Ki'ndí-la nga jè kochrjekajin kjo'in xi kjoa ts'e jé-la ngats'ii xita isò'nde. ¹⁵ Ngats'ii xita xi ngui ko inima-la tsjá 'én-la nga jè Jesús xi Ki'ndí-la Nainá, kjit'aà nachrjein ya tijnako Nainá ko jè Nainá yaá tijnajin inima-la.

¹⁶ Jyeé k'oas'in ndaà 'yaá, ko tikoá mokjeiin-ná, nga jè Nainá tjín-la kjotsjacha xi it'aà tsaján. Nga jè Nainá kjotsjacha-né. Ko jè xita xi kjotsjacha tijnajin kjit'aà ya inima-la, yaá tijnako Nainá ko jè Nainá yaá tijnajin inima-la xita jè. ¹⁷ K'e nga it'aà tsaján k'oas'in ndaà tìbitasòn yije kjotsjacha-la Nainá, 'ño tjín takoán nga mìtsà tì mé tsakjoòn-ná jè nachrjein k'e nga sindaàjin-la xita xi kjoa ts'e jé-la. Nga jñá, k'oaá s'in ndaà tìtsa'né i isò'nde koni s'in kis'ùin jè Jesucristo. ¹⁸ Ya ñánda nga tjín xi kjotsjacha, mìtsà tì mé kjoskon tjín-ne. Nga jè xi ngui kjotsjacha, faáxin-né ngats'ii xi kjoskon 'mì. Jè xita xi tsakjón, kjo'in-né xi tsakjón-la. Ko jè xita xi táko kjoskon tijn inima-la, koií-né nga kj'eè tsà ndaà tijn inima-la jè kjotsjacha-la Nainá.

¹⁹ Koií k'oas'in matsjacha-ná Nainá, koií kjoa-la nga jè kjòtsjakeè ítjòn-ná. ²⁰ Tsà tjín xita xi tsò: “An, matsjake-ná Nainá.” Tanga tsà majtikeè xita xíkjin xi tikoá it'aà ts'e Cristo mokjeiin-la, jè xita jè, xita ndiso-né. Tsà mì kì matsjakeè xita xíkjin xi xkon tìbeè-ne, ¿kós'in ma-ne kotsjakeè Nainá xi kj'eè tsà xkon beè-ne? ²¹ Jè kjotixoma xi kitsjaà-ná Jesucristo, k'oaá tsò: Jè xi matsjakeè Nainá, mochjeén-né nga tikoá kàtamatsjakeè xita xíkjin xi tikoá it'aà ts'e Cristo mokjeiin-la.

5

Kós'in koma sikijne-lá kjoa ts'e isò'nde

¹ Jyeé ixti-la Nainá-né ngats'ii xita xi ngui ko inima-la mokjeiin-la nga jè Jesús, [jè-né xi Nainá kisikasén], jè-né xi Cristo. Ko ngats'ii xita xi tsjakeè xi na'èn tijn-la, tjínè-la nga tikoá kotsjakeè ngats'ii ixti-la na'èn-la. ² K'e nga matsjachaá Nainá, ko tikoá nìkitasoán kjotixoma-la, 'ya-ná nga tikoá matsjachaá jñà xi ixti-la Nainá ma. ³ K'oaá s'in tjín tsà kixi kjoa nga matsjachaá Nainá,

jè-né nga ndaà sikitasoán kjotíxoma-la. Kò jè kjotíxoma-la, mìtsà 'ñó 'in bitasòn. ⁴ Nga ngats'iì xita xi ixti-la Nainá ma, síkijneé-la ngats'iì kjoa ch'o xi tjin isò'nde. Koi ma nìkijne-lá kjoa xi tjin isò'nde nga mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo. ⁵ Niyá xi ma síkijne-la jè kjoa ch'o xi tjin isò'nde, tajngoò-né jè xita xi mokjeiín-la it'aà ts'e Jesús, nga jè-né xi Ki'ndí-la Nainá ma. Jè-né xi chíkjoa-la nga sùikijne.

Jè xi tsjá kixi 'én it'aà ts'e Ki'ndí-la Nainá

⁶ Jè-né Jesucristo xi j'iì i isò'nde. Kò k'e nga j'iì, jè nandá kò jni xi ndaà tsakó. Kò mìtsà tà jè nandá xi tsakó, tikoáá jè jni. Kò jè Inima Tsjeè-la Nainá xi bénojmi kixi yá-ne xi jè. Nga jè Inima Tsjeè-la Nainá, nguì kjoa kixi-né. ⁷ Jàn ma-ne xi nguì tsjá kixi 'én-la xi it'aà ts'e kjoa koi: ⁸ jè Inima Tsjeè-la Nainá, jè nandá, kò jè jni. Kò ngajàn koi, ngásòn tsò. ⁹ Tsà mokjeiín-ná jñà 'én xi tsjá xita isò'nde, mochjeén-né nga isa ndaà kòkjeiín-ná jè 'én xi jè sobà Nainá títsjá. Nga jè 'én xi títsjá, jè tibeñojmi, yá-ne xi Ki'ndí-la Nainá. ¹⁰ Jè xi nguì kò inima-la mokjeiín-la it'aà ts'e Ki'ndí-la Nainá, yaá tíjìn inima-la nga kixi kjoa jè 'én xi tsjá Nainá. Tanga jè xi mìkì mokjeiín-la it'aà ts'e Nainá, jè Nainá, ndiso tíhochrjengui, koi kjoa-la nga mìkì mokjeiín-la 'én xi tsjá Nainá xi it'aà ts'e Ki'ndí-la. ¹¹ Jè 'én xi kitsjaà Nainá, jè-né nga jè Nainá tsjá-ná kjoabinachon xi mì fehet'aà nita kjé-ne. Kò jè kjoabinachon jè, yaá sakó-ná it'aà ts'e Ki'ndí-la. ¹² Jè xita xi Ki'ndí-la Nainá tíjnajiìn inima-la, tjin-la kjoabinachon xi mìkì fehet'aà nita kjé-ne; tanga jè xita xi mìtsà Ki'ndí-la Nainá tíjnajiìn inima-la, tsjin-la kjoabinachon.

'Én xi fehet'aà-ne

¹³ Jñò xi mokjeiín-nò it'aà ts'e Ki'ndí-la Nainá, koií xá tìkjiì-nò Xojon jè mé-ne nga ndaà kàtasijiìn-nò nga jyeé tjin-nò kjoabinachon xi mìkì fehet'aà nita kjé-ne.

¹⁴ K'oaá ma-ne nga 'ñó tjin takoán k'e nga nokjoát'aà-lá Nainá. K'oaá s'ín ndaà kji'nchré-ná tsà k'oas'ín sijét'aà-lá koni s'ín sasén-la jè. ¹⁵ Tsà jye k'oas'ín tíjìn-ná nga Nainá 'nchré-ná k'e nga tsà mé xi nìjé-laá, tikoáá jyeé 'yaá nga tìk'eé-ne nga nìjé-laá tsjá-ná mé xi nìjé-laá.

¹⁶ Tsà yá xita xi skoe jngoò xita xíkjin xi tikoá it'aà ts'e Cristo mokjeiín-la nga ya tìkàjìn jñà jé xi mìtsà kjoabiyaà fiko-ná, maá katítsi'batji, kò jè Nainá tsjá-la kjoabinachon jè xita xi tíhótsji jé. Tanga tà jñá-né xi koxan-la nga ma sìtsi'batji jñà xita xi mìtsà nguì kjoabiyaà kjit'aà-la jñà jé xi nchihótsji. Nga tjin jé xi kjoabiyaà fiko-ná, kò k'oaá xan nga mìtsà mochjeén nga sìtsi'batji jè xita xi kotjin jé xi tíhótsji. ¹⁷ Tanga ngats'iì kjoa ch'o xi s'ín xita, nguì jè-né nga nguixkon Nainá. Tanga tjin-né jñà jé xi mìtsà kjoabiyaà fiko-ná.

¹⁸ Jyeé tíjìn-ná nga jñà xi ixti-la Nainá ma, mìtsà tija títsajnajìn-ne jé, nga jè Jesús xi Ki'ndí-la Nainá ma, tís'ín kinda, kò jè xita neí, mì tì kù mé xi ch'o síko-ne.

¹⁹ Jyeé 'ya-ná nga ixti-la Nainá 'mì-ná; tanga jñà xita xi mìkì mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo xi tjin nga títsa isò'nde, jè xita neí tíhotíxoma-la.

²⁰ Tikoáá 'ya-ná nga koií xá j'iì-ne jè Ki'ndí-la Nainá i it'aà nangui nga jè ndaà kisikichiya-ná mé-ne nga ma yaxkoaán xi nguì jè sobà Nainá. Kò yaá titsajnaakoá jè xi nguì jè sobà Nainá koií kjoa-la nga ya titsajnaakoá Jesucristo xi Ki'ndí-la ma, xi tíjè sobà-ne Nainá kò xi ma-la tsjá-ná kjoabinachon xi mìkì fehet'aà nita kjé-ne. ²¹ Jñò xi ndí ixti-na xan-nò, ki jñà onguítjngui-lá jñà nainá xi beèxkón xita xi mìtsà kixi kjoa nga Nainá.

Xojon carta xi ma-ne jò xi kiskiì San Juan

Kjoa tsjacha ko kjoa kixi

¹ Ji ndí chjoón xi xó jaàjiin-lè Nainá, ko jñà ixti-lè, tikjiin-nò Xojon jè 'an xi xita jchínga 'mì-na ya ingo. Ngui okixi-né nga matsjake-nò; mìtsà ta 'an xi matsjake-nò, tikoáá matsjakeè-nò ngats'ii jñà xita xi jye beè kós'ín tjín xi kjoakixi. ² Koií k'oas'ín matsjake-nò, nga jyeé ndaà tíjiin ya inima-ná jè xi ngui kjoa kixi, ko yaá kijnajiin kjit'aà skanda nita mé nachrjein-ne. ³ Nainá xi Na'èn 'mì-laà ko Na'èn-ná Jesucristo xi Ki'ndí-la Nainá ma, kàtatsjá-nò kjondaà, kàtahimakeè-nò, 'nchán kàtasíkjina ijjiin inima-nò, xi ngui ko kjoakixi ko kjotsjacha-la.

⁴ 'Nó kjòtsja-na k'e nga kijtseè xkoaàn i'nga ixti-lè, nga k'oaá s'ín nchisíjchá yijo-la koni s'ín tjín kjoa kixi ts'e Nainá, koni s'ín jye tsatixoma-ná jè Nainá xi Na'èn 'mì-laà. ⁵ K'oaá s'ín tìbitsi'bà-nò i'ndeji jñò ndí 'ndsè xi 'nó matsjake-nò, nga mochjeén-né nga 'nó kòtsjachaá xinguiáá nga jngó íjngoá. Ko mìtsà kjotixoma xitse xi tikjiin-nò, tíjé-ne jè kjotixoma xi kitjoé-ná skanda tisa tàts'en-la kjoa. ⁶ K'oaá s'ín tjín xi it'aà ts'e kjotsjacha, jé-né nga k'oas'ín sikitasoán koni s'ín tjín kjotixoma-la Nainá; jyeé kina'ya nga tisa 'nó kjòtseé kós'ín tíchja kjotixoma nga 'nó mochjeén nga kòtsjachaá xinguiáá nga jngó íjngoá.

Xita xi konachan

⁷ Nga kjin ma-ne xita xi tjímasòn nga tíjngoò isò'nde xi nchikonachan-la xita, nga tsò: "Mìtsà 'én kixi nga k'oas'ín kits'iin Jesucristo nga xita komà koni jñá." Jè xita xi kòtsò, ta tíkonachan-né ko jè-né xi tjina ítjòn nga kondra fi-la Cristo. ⁸ Ndaà t'een kinda yijo-nò, mé-ne nga mìkiì sichjaà-nò jè kjotjò xi tjoé-nò it'aà ts'e xá xi títsa'nè. Nga mochjeén-né nga kàtatjoé yije-nò jè chjí-la xá xi títsa'nè.

⁹ Ngats'ii xita xi otonè-la koni s'ín tjín 'én xi tsakóya jè Cristo nga xìn ndiyá kjoé, mìtsà Nainá tíjnako; tanga jè xi kixi tjina nga k'oas'ín tís'ín koni s'ín tsakóya Cristo, yaá tíjnako Nainá xi Na'èn 'mì-laà ko jè xi Ki'ndí-la ma. ¹⁰ Tsà k'e jngoò xita kijchòkon-nò xi mejèn-la nga 'én-la Nainá keènojmí-nò tanga tsà mì k'oas'ín okóya koni tsò 'én-la Cristo, kì kii bìi'nde-laà nga ni'ya-nò fahas'en ko kì 'mì-laà: "Tikjáyi." ¹¹ Nga jè xi tsjá'nde-la nga sikkas'en ni'ya-la, tikoáá yaá tísingàsòn-ko kjohitsjeèn-la jñà xita xi ta kjoa ndiso nchihokóya.

'Én xi fehet'aà-ne

¹² Tjín jchán-isa mé 'én xi mejèn-na nga koxán-nò, tanga majìn-na nga tà Xojon kit'aà-nò. Jè xi mejèn-na nga kjíkon xatí-nò. K'eé isa ndaà jchibá mé-ne nga ngats'iaá ngàsòn ngáya kàtas'e-la kjòtsja inima-ná.

¹³ Jñà ixti-la chjoón tíchji xi tikoá xó jaàjiin-ne Nainá nchisíkasén-lè 'én nga síhixat'aà-lè. K'oas'ín kàtama.

Xojon carta xi ma-ne jàn xi kiskiì San Juan

Mé kjoa-ne nga ndaá chja Juan it'aà ts'e xita xi 'mì Gayo

¹ Ji ndí 'ndsè xi 'mì-lè Gayo xi 'ño ndaà chibá kò xi nguì kò inima-na nga matsjake-lè, tikji-lè Xojon jè 'an xi xita jchinga 'mì-na ya ingo.

² Ji ndí 'ndsè, 'an, k'oaá s'ín tísíjé-la Nainá, nga ndaà kàtitjo yije nita mé kjoa xi s'ín ji, koni s'ín ndaà tímachikon-t'in inima-lè xi it'aà ts'e Nainá, k'oaá tís'ín ndaà kàtijna jè yijo-lè nga nímé ch'in kàtas'e-la. ³ Taxki 'ño kjòtsja-na k'e nga j'ù i'nga jña 'ndsé xi tsibénojmi-na nga k'oaá s'ín tinìjchí yijo-lè koni s'ín tjín kjoa kixi it'aà ts'e Cristo. ⁴ Nì tì mé kjoa tjín-ne xi k'oas'ín 'ño matsja-la inima-na, ta jè-ne k'e nga 'nchrè nga jña xi ndí ixti-na xan-la nga k'oaá s'ín nchisíjchá yijo-la koni s'ín tjín xi kjoakixi.

⁵ Ngaji ndí 'ndsè xi 'ño matsjake-lè, 'ño kixi tinìjchí yijo-lè, k'e nga k'oas'ín ndaà nìs'in-la ya ni'ya-lè jña xita xinguiáá xi bijchókon-lè xi tikoá 'én-la Nainá mokjeiín-la; kò isaá ta ndaà tjín-isa k'e nga tikoá ndaà nìs'in-la jña xita xinguiáá xi xìn i'nde f'ì-ne. ⁶ Jña xita xinguiáá k'oaá s'ín tsibénojmi kixi ya nguixkon xita naxandá-la Cristo, nga ngaji 'ño matsjachi ngats'ù xita xinguiáá koi. K'oas'ín ndaà tísiko-isi k'e nga kijchòkon-lè; tjii-la mé xi mochjeén-la k'e nga tjímaya ya iya ndiyá. K'oaá s'ín tikoji koni s'ín sasén-la Nainá. ⁷ Nga it'aà ts'e Cristo-né nga k'oas'ín jye tsibínè-la yijo-la jña xita xinguiáá koi, nga k'oaá s'ín nchisíxá-la Jesucristo, kò majìn-la nga jña kiskoé tsojmì xi tsjá-la xita xi mìtsà it'aà ts'e Cristo mokjeiín-la. ⁸ Koií mochjeén-ne nga jña oko-ná nga kisikoaá jña xita xinguiáá koi. Tsà k'oas'ín kisikoaá, tsò-ne kjoa nga ngàsòn titsanika'bísoán jè 'én kixi xi ndaà tsò.

Kjoa ch'o xi s'ín jè xita xi 'mì Diótrefes

⁹ 'An jyeé kiskiaà jngoò Xojon nga kisikasén-la jña xita naxandá-la Cristo, tanga jè Diótrefes mìkiì sasén-la koni s'ín ki'mì-lajen, nga jè, koií xi mejèn-la nga ta jè kotìxoma. ¹⁰ K'e nga kùjchoa, k'ée koxán kixi-la it'aà ts'e ngats'ù kjoa ch'o xi tís'ín, nga 'ño ch'o tsò 'én ndiso xi túbínè-najen. Kò mìtsà ta ya majngoò ikon, tikoáá mìkiì ma-la nga sís'in-la jña xita xinguiáá xi bijchókon ya ni'ya-la. Kò jña 'ndseé xi mejèn-la nga sìs'in-la xita xinguiáá, jè bíchjoà ikon-la, kò tikoáá ochrjekàjùn-né ya naxandá-la Cristo jña 'ndsé xi k'oas'ín síkitasòn kjondaà koi.

¹¹ Ji ndí 'ndsè xi 'ño matsjake-lè, kì jña chjìnguì-la jña kjoa xi ch'o tjín; ji, jña chjìnguì-la jña kjoa xi ndaà tjín. Nga jè xita xi ndaà s'ín, xita ts'e Nainá-né; tanga jè xita xi ch'o s'ín, k'j'è kì beè yá-ne xi Nainá.

Kjondaà xi s'ín jè xita xi 'mì Demetrio

¹² It'aà ts'e Demetrio, ngats'ù xita k'oaá tsò nga 'ño ndaà tjín koni s'ín tís'ín, skanda jè xi kjoa kixi, k'oaá s'ín okó nga jè Demetrio, ndaà tjín koni s'ín tís'ín; k'oaá tís'ín bixón-jen nga ndaà tjín koni s'ín tís'ín, kò ndaà 'yi nga 'én kixi-né koni s'ín bixón-jen.

'Én-la Juan xi fehet'aà-ne

¹³ Tjín-isa-na mé 'én xi mejèn-na nga koxán-lè, tanga majìn-na nga tà Xojon sìikasén-lè; ¹⁴ jè xi mejèn-na nga kjikon xátí-lè; k'ée isa ndaà jchibanojmiá k'e nga kijchokon-lè.

¹⁵ K'oas'ín 'nchán kàtìjna kjit'aà inìma-lè. Jñà x̄it̄a xi ndaà ók̄o-ná xi ì ì'nde-l̄a tísíhixat'aà-lè. Kot'ìn-l̄a jñà x̄it̄a xi ndaà ók̄o-ná xi ya títsajnak̄o-lè, Nainá kàtasíchikon-t'in nga jngoò ìjngoò.

Xojon carta xi kiskiì San Judas

¹ 'An, Judas xi ch'inda-la Jesucristo ma, ko 'ndsè ma Jacobo, tikji-nò jñò xi xó kinokjoà-nò nga tjòkèè-nò Nainá xi Na'èn-ná ma, ko nga jè Jesucristo síkinda-nò. ² Tse kjo'himatakòn ko kjoa'nchán ko kjoatjòcha kàtatsjá-nò Nainá.

Kjo'in xi tjoé-la jñà xita xi jahas'en-jiin'ma naxandá-la Nainá nga 'én ndiso okóya

(2 Pedro 2:1-17)

³ Ndí 'ndsè xi 'ñó matsjake-nò, kjòtseé tjín-ne nga mejèn-na skiù-nò koni s'ín ngàsòn kisikò-ná Nainá nga tsachrjekàjiin-ná kjo'in kjoa ts'e jé-ná. Tanga i'ndeì mochjeén-né nga tikji-nò mé-ne nga ma bítsi'ba-nò nga 'ñó tixkàtjiò jè kjotíxoma koni s'ín mokjeiín-nò xi xó k'oas'ín jngoò k'a kis'enojímí-la xita tsjeé-la Nainá. ⁴ Tjín i'nga xita xi jahas'en-jiin'ma-nò. Jñà xita koi, kjòtseé k'oas'ín tjínè-la nga kjo'in s'e-la koni tsò Xojon-la Nainá. Jñà xita koi, ch'oó s'ín; mìkiì beèxkón Nainá. Síkatjìyaá-la kjondaà-la Nainá; koií síkitasòn kjoa ch'o xi síjé yijo-la. Ochrjenguií Jesucristo xi ta jè tajngoò otíxoma-ná.

⁵ Jñò, nas'ín jye tjíin-nò kjoa koi, tanga i'ngoò k'a tìsikítsjeèn-nò, jè Nainá tsachrjekàjiin xita naxandá Israel ján Egipto, tanga xi jye komà iskan, i'ngoò k'a kisikjehesòn jñà xita xi mìkiì kòkjeiín-la it'aà ts'e. ⁶ K'oaá tì komàt'in jñà àkjale xi mìkiì ndaà tsibitsajnajiiin xá xi kjòngatsja, ta saá kitsjeiín takòn i'nde xi kitjoe-la. Tjen-ne nachrjein jè, skanda i'ndeì, Nainá, na'ño kichà cadena tít'aà'ño-la nita mé nachrjein-ne, ya ñánda i'ndeì jñò choòn, skanda jè nachrjein k'e nga sindaàjiin. ⁷ K'oaá tìs'ín komàt'in jñà naxandá Sodoma ko Gomorra ko naxandá xi ya chrañat'aà-la kjiyijò nga kjoachijnguií kis'iin nga ngui ta kjoach'o ts'e yijo-la kùtjìngui-la. Naxandá koi, ngats'ii xita xi tjín, ni'ín kisikjehesòn. Nainá k'oaá s'ín tsibijna jngoò-ná chibà ni'ín xi ts'e kjo'in xi mìkiì bits'o nita kjé-ne.

⁸ Jñà xita xi jahas'en-jiin'ma-nò, k'oaá tìs'ín tà nijñá tí'biì-la, nchihótsji jé-la yijo-la, ochrjengui kjotíxoma-la Na'èn-ná, chjajno-la jñà nga'ño xi mìkiì tsejèn. ⁹ Jè Miguel xi àkjale ítjòn, mìtsà 'én 'ngaá kiichjako jè xita neii k'e nga kiskaàn-ya-ne yijo-la Moisés; mìtsà kó kitsò-la mé kjo'in xi tjoé-la; ta kitsò-la: "Nainá kàtatsjá-lè kjo'in." ¹⁰ Tanga jñà xita koi, chja kondraá-la kjoa xi mìkiì tjíin-la. Ko jñà kjoa xi tjíin-la, k'oaá s'ín síchjeén koni cho xi tsjín-la kjohítsjeèn nga ti yijo ts'e síkìts'ón-ne.

¹¹ jima xó-ne xita koi, nga jè ndiyá-la Caín kùtjìngui-la! K'oaá tì tjín jé xi tsohótsji koni kis'iin Balaam ta jè kjoa-la nga tòn síkijne. K'oaá s'ín kiyá koni s'ín k'en Coré koií kjoa-la nga kondra kiì-la Nainá. ¹² Jñà xita koi k'e nga ya báhihtako-nò nga s'eí-la Na'èn-ná tjín-nò, síkìts'ón-jiin-nò, mìkiì masobà-la k'e nga kjèn-ko-nò. Ta yijo-laá sís'in-la. K'oaá ngaya-la koni ifi xi mìtsà jtsí tjiko, xki xi ján fiko tjo; koni yá xi bixòjen xka-la nga mì toò ojà-la ikjoàn tjánè ko ima-la, jngoò k'a biyaà. ¹³ Jñà xita koi, k'oaá ngaya-la koni xó-la ndáchikon nga bíxteèn tjé-la ya indiì-la nga okó kjoasobà-la; koni ni'ño xi kisichja ndiyá-la, ko k'oaá s'ín tjínè-la nga ya kítsajna ñánda i'nde jñò choòn nita mé nachrjein-ne.

¹⁴ Jè Enoc xi ma-ne itoò tje-la Adán xi ya inchrobàt'aà-ne; k'oaá tìs'ín tsibijna 'én it'aà ts'e xita koi k'e nga kitsò: "Chitsejèn-là Na'èn-ná nga tinchrobá, kjín jchán jmiì ma àkjale-la xi tjiko, ¹⁵ nga koiindaàjiin-la ngats'ii xita mé-ne nga tsjá-la kjo'in ngats'ii xita xi jé tjín-la koni tjín kjoa ch'o xi kis'iin, jñà xi mìkiì beèxkón Nainá nga ch'o tsò 'én xi chjajno-la." ¹⁶ Jñà xita koi, kjit'aà nachrjein nchihojé, chjajno-la ngats'ii kjoa. Ta koi ótsji kjoa xi mochjeén-la yijo-la. K'e

nga chjako xita, ndaà síkítsajna yijo-la, ta 'én sin 'én ndaà chja; ta jè xi mejèn-la nga sìikijne mé xi mejèn-la.

Kjoa kixi xi sinè-la xita

¹⁷ Tanga jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nò, tikítsjeèn koni s'ín jye kiichjako ítjòn-nò jñà xita xi tsibíxáya-la Na'èn-ná Jesucristo, ¹⁸ nga kitsò-nò: “K'e nga jye kjoehet'aà nàchrjein, s'eé xita xi tà kijnòkèè xi kjoa kixi. K'oáá s'ín kojchájiin kjoach'o xi síjé yijo-la nga mìkiì beèxkón Nainá.” ¹⁹ Xita koi, xita naxandá-la Nainá síjòya. Kjohítsjeèn-la isò'nde tjín-la nga tsjìn-la Inima Tsjeè-la Nainá.

²⁰ Tanga jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nò, 'ñó kixi tìnchakoo jè kjoa tsjeè-la Nainá xi mokjeiin-nò. Tìtsi'ba-la Nainá nga jè Inima Tsjeè-la kàtasíchiya-nò. ²¹ Tikinda yijo-nò nga kjit'aà nàchrjein kàtas'e-nò kjoatjòcha-la Nainá. Chíña-la kjoa ima takòn-la Na'èn-ná Jesucristo, mé-ne nga tsjá-nò kjoabinachon xi mìkiì fehet'aà nita kjé-ne.

²² Jcha ima takòn nga tìsikoò jñà xita xi jò beè-la ikon. ²³ Kò jñà xita xi i'nga, nitoón tìnàchrjekàjñò jñà kjoa ch'o xi s'ín nga jyeé kjomeè ya bixòjiin ni'ín ts'e kjo'in. Jcha ima takòn i'nga tanga t'een kindá yijo-nò tsà tikoá ya skajñòò jé-la. Tìnàchrjekànguioò kjoa ts'e jé-la. Skanda jñà níkje tjé-la tìnàchrjenguioò.

Jeya kàtìjna Nainá

²⁴ Jè Nainá xi ma-la síkinda-nò mé-ne nga mìkiì kixonguioò. Tsjeè síkítsajna-nò ya nguixkòn kjoa jeya-la nga nímé jé sakò-nò kò 'ñó s'e-nò kjotsja. ²⁵ Jè Nainá xi ta jè tajngoò ma-ne nga ochrjekàjiin-ná kjo'in xi it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo, ta jè tajngoò xi jeya kàtìjna, 'nga kàtìjna; kàtas'e-la kjotíxoma; kàtas'e-la nga'ñó; skanda kjòtseé, kò nàchrjein i'nde, kò skanda nita kjé-ne. K'oas'ín kàtama.

Xojon-la San Juan kjoa xi tsakó-la Jesucristo

Kjoa xi kijtseè ko 'én xi kii'nchré San Juan

¹ Jñà kjoa koi xi kitjoé-la Jesucristo nga Nainá kitsjaà-la mé-ne nga kokò-la xita chi'nda-la jñà kjoa xi ta nitoón okoma. Jesucristo kisikasén àkjale-la nga tsakó-la kjoa koi Juan xi chi'nda-la ma. ² Ko jè Juan tíchja kixi-né [k'e nga kiskii] ngats'iì kjoa xi kijtseè ko xi kii'nchré koni s'ín nga jè Jesucristo kiichja kixi-la jñà 'én xi kitsjaà-la Nainá.

³ Mé tà ndaà-la jè xita xi bíxkejiiin xojon koa jñà xi 'nchré 'én-la Nainá xi tjit'aà xojon jè, jñà kjoa xi sa kitasòn; tikoáá mé ta ndaà-la jè xita xi síkitasòn koni tsò xojon jè, nga jè nachrjein, jyeé nchrobá machraña.

Kó tsò Juan nga síhixat'aà nga itoò naxandá-la Cristo xi títsajna ján i'nde Asia

⁴ An xi 'mì-na Juan, tsihixat'aà-nò, jñò xi naxandá-la Cristo maà xi itoò i'nde títsajnaà ján nangui Asia. Jè kàtatsjá-nò kjondaà ko kjoa'nchán jè Nainá xi tíjna, jè xi tsibijna ko jè xi kjoii ijngòò k'a-ne; k'oa tís'ín kàtatsjá-nò kjondaà ko kjoa'nchán jñà inima xi itoò ma-ne xi títsajna nguixkon jè xi tíjnasòn íxile nga tíhotíxoma; ⁵ ko jè Jesucristo k'oa tís'ín kàtatsjá-nò kjondaà ko kjoa'nchán. Jè Cristo, jè xi nguì 'én kixi tsjá, xi ki'ndí tjòn xi jaáya-la it'aà ts'e kjoa biyaà ko jè xi otíxoma-la jñà xita sko-la xi tjín i'it'aà nangui. Cristo matsjakeè-ná nga kisítsjeè jé-ná it'aà ts'e jní-la xi tsibíxteèn. ⁶ Cristo k'oaá s'ín kisíkítsajna-ná nga xita ítjòn komaá ko n'omi komaá nga jñà sixá-lá Nainá xi Na'èn-la ma Jesucristo. Jeya kàtájna; jè kàtatíxoma kjit'aà, nita mé nachrjein-ne, nita mé nó-ne. K'oa's'ín kátama.

⁷ ¡Chítsejèn-là! Jè Cristo jyeé kjomeé f'iì nga tínchrobájiin ifi. Ngats'iì xita, xkoón skoe-ne. Jñà xita xi kisik'en Cristo tikoáá skoe-ne. Ngats'iì xita naxandá xi tjín i'it'aà nangui skíndáyakeè-né nga 'on koma-la it'aà ts'e. Jon, k'oaá s'ín koma.

⁸ “An-ná xi tíjna ítjoàn skanda tàts'en-la kjoa ko nga skanda fehet'aà-ne; 'an-ná xi tíjnaa, xi tsibijnaa, ko xi kjoii ijngòò k'a; tajngoo-ná xi tse nga'ño tjín-na”, tsò Na'èn-ná xi Nainá.

Kjoa xi tsakó-la Nainá Juan it'aà ts'e Cristo

⁹ An-ná xi mì-na Juan, xi 'ndsè xan-nò it'aà ts'e Cristo. Nga yaá títsajnakoáá Cristo ngàsòn títsanjiaán kjo'in, ko ngàsòn ya nokjoà-ná ñánda tíhotíxoma Nainá ko ngàsòn tíchíkoako-ná ngats'iì kjoa. 'An nga 'én-la Nainá tíchjaya ko tíbenojmí kixi-la xita it'aà ts'e Cristo, k'oaá komà-ne ján kinikasén-na ya nangui jiin-ndá ñánda 'mì Patmos. ¹⁰ Jngòò nachrjein-la Nainá, 'an, nga ya tíjnakoáa Inima Tsjeè-la, ya ijton índsiàn ki'nchrè jngòò-la 'én xi 'ño kiichja koni jngòò chrjo xi 'ño jane, ¹¹ kitsò-na:

—An-ná xi tíjna ítjoàn ko xi fehet'aà-ne. Chjoii jngòò xojon, tí'teii kjoa xi tí'yi; ikjoàn tíkasén-la naxandá-na xi itoò i'nde títsajna ján nangui Asia, jñà naxandá xi 'mì Éfeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia ko Laodicea.

¹² K'eé kisikátjifaya nga mejèn-na skoeé yá xita xi tíchja-na; kijtseè itoò candelero xi nguì kichá oro xi ma tíya asiti. ¹³ Ya jngòò osen-la ñánda jncha candelero xi itoò ma-ne síjnajiin xi okji koni kji ki'ndí-la xita. Jngòò níkje kinakjá xi ndojò kji. Bijchó skanda ítjòn ndsoko. Tíkjá jngòò na'ño payo ya isòn inima-la xi nguì oro. ¹⁴ Tsja sko, k'oaá kjoàn koni kjoàn tsja chroba-la orrè, koni kjoàn 'nchán kjoàn. Xkon, k'oaá s'ín tsejèn koni tsà títi ni'ín.

¹⁵ Ndsokò k'oaá kjoàn koni kichà sinè xi 'ñó ndaà ote k'e nga jye sijiin ni'ín. Jè jta-la, k'oaá s'ín na'yà-la koni ñánda 'ñó je nandá tìbixòjen-tjòn. ¹⁶ Jè tsja kixi, itoò ni'ño tjíya. Jè tso'ba jngoò kichà ndojò bitjo xi 'ñó yijò kji ingajò ngobà. Isén-la k'oaá kji koni kji ts'oi k'e nga 'ñó matsjè ndobá, 'ñó ote kji.

¹⁷ K'e nga kijtseè, kiskaànguia ìngui ndsokò koni jngoò mik'en. Ìkjoàn jè tsakájnason-na tsja kixi, kitsò-na:

—Kì tsakjoòn-jèn, 'an-ná xi tìjña ítjoàn kò xi fehet'aà-ne, ¹⁸ kò tìjnakon-ná. Tsakátijna k'en-ná tanga ì'ndeì tìjnakon-ná nìta mé nachrjein, nìta mé nó-ne. 'An tjíya ndsaa ibi ts'e kjoabiyaà ya ì'nde-la mik'en. [Tjì'ndeé-na nga skíx'aa kò kichjoà nga sikkjáaya-la.] ¹⁹ Chjí jñà kjoa xi jye kà'yi kò kjoa xi tíma nachrjein ì'ndeì kò kjoa xi koma nga koma iskan. ²⁰ Kíí tsò-ne jè kjoa'ma xi kà'yi ts'e ni'ño xi itoò ma-ne xi tjíya ndsaa kixi kò xi itoò candelero xi nguì kichà oro. Jñà ni'ño xi itoò ma, jñà àkjale-la naxandá-na xi itoò ì'nde títajna; kò jñà candelero xi itoò ma-ne, jñà-né xi naxandá-na xi itoò ì'nde títajna.

2

Kjoa xi kisinè-la naxandá-la Cristo ján Éfeso

¹ 'Chjí jngoò-la xojon jè àkjale-la naxandá-na xi tíjna ján Éfeso: “Kíí tsò jè xi itoò ni'ño tjíya tsja kixi, jè xi tsóhojiin osen-la jñà candelero xi itoò ma-ne xi nguì kichà oro, tsò-né: ² Tìbe-ná xá-nò, 'ñó títanjá kò nga mìkì bijta-nò. Tìkoaá tìbe-ná nga mì tì kì chíkjoako-nò jñà xita xi ch'o s'ín. Tìkoaá tìbe-ná nga jyeé kichit'aà jñà xita xi tsò-la yijo-la nga Cristo tsibíxáya-la, tanga mìtsà kixi kjoa. Jyeé k'yaà nga xita ndiso-né. ³ Kjit'aà nachrjein 'ñó tse kjo'in títanjá kjoa, kò 'ñó títanjá xi kjoa ts'an. Mìkì bijta-nò. ⁴ Tanga tìjn jngoò-nò kjoa xi ch'o tìjn xi mìkì sasén-na nga mì tì k'oaá s'ín tìjn-nò kjo'tjòcha koni nga sa ítjòn. ⁵ Jñò, tìkítseèn kó k'ne nga sa ítjòn k'e nga kj'eé jé bixòjñò. Tìkájno jé-nò. Ìjngoò k'a Nainá tanguít'aà-là. K'oaá s'ín t'een koni k'ne nga sa ítjòn. Tsà majin-nò, 'an kjián nga tsjaà-nò kjo'in kò kjoáxìn-nò ni'ín candelero-nò ya ì'nde ñánda síjna. ⁶ Tanga tìjn kjoa xi ndaà títaj'né nga majticha kjoa xi s'ín jñà xita nicolaítas. 'An, tìkoaá majtike-ná. ⁷ Ndaà tìná'yaà koni tsò Iníma Tsjeè-la Nainá nga tìchja-la naxandá-na. Jñà xi sikkijne, 'aán tsjaà-la nga skine jñà toò-la jè yá xi sikkijnakon-ná xi síjna ya ì'nde-la Nainá ñánda 'ñó ndaà choòn.”

Kjoa xi kisinè-la naxandá-la Cristo ján Esmirna

⁸ 'Chjí jngoò-la xojon jè àkjale-la naxandá-na xi tíjna ján Esmirna: “Kíí tsò jè xi tsibíjna ítjòn kò xi fehet'aà-ne, jè xi k'en kò jaáya-la, tsò-né: ⁹ 'An be-ná xá-nò kò kjo'in xi títanjá kjoa kò nga xita ìma 'mì-nò (tanga it'aà ts'e Nainá, xita nchíná-nó jñò). Be-ná nga ch'oo chjajno-nò jñà xita xi tsò nga xita judío-né tanga mìtsà kixi kjoa nga xita judío. Jñà xita koi, yaá chja-ne ya ni'ya ñánda maxkóya xita-la xita neí. ¹⁰ Kì tsakjoòn-jèn jè kjo'in xi sikkjóon, jè xita neí skínis'en-nò ndayá mé-ne nga skót'aà-nò kjoa xi mokjeín-nò; te nachrjein s'e-nò kjo'in. 'Ñó t'è-là takòn kóni skanda k'e nga kiyá. Kò 'aán tsjaà-nò jè kjoabinachon xi mìkì fehet'aà koni jngoò corona. ¹¹ Ndaà tìná'yaà koni tsò Iníma Tsjeè-la Nainá nga tìchja-la naxandá-na. Jñà xi sikkijne, nímé kjoa xi komat'in it'aà ts'e kjoabiyaà xi ma-ne jò k'a.”

Kjoa xi kisinè-la naxandá-la Cristo ján Pérgamo

¹² 'Chjí jngoò-la xojon jè àkjale-la naxandá-na xi tíjna ján Pérgamo: “Kíí tsò jè xi tìjn-la kichà ndojò xi yijò kji nga ingajò ngobà, tsò-né: ¹³ 'An tìbe-ná xá-nò, tìbe-ná nga yaá títajnaà ñánda tíhotíxoma xita neí. Tanga be-ná nga kixi títajnaà; mìkì nìjchàajioòn it'aà ts'an. Tìkoa be-ná nga mìkì bì'ma koni

s'ín mokjeiín-nò it'aà ts'an, nas'ín k'e nga k'en Antipas, xita xi kixi bénojmi xi it'aà ts'an; nga yaá k'en ijiin naxandá-nò ya ñánda síxá xita neií. ¹⁴ Tanga tjín i'nga kjoa xi mikii sasén-na nga ch'o títsa'nè, nga yaá títsajnajiiin-nò xita xi mokjeiín-la koni s'ín tsakóya Balaam kjòtseé nga chinchá'a Balac nga mejèn-la kohótsji jé jña xita Israel nga kàtakine tsojmi xi xkòsòn kisinchaàt'aà-la; tikoá kàtas'ín kjoachijngui. ¹⁵ Tikoá títsajnajiiin i'nga-nò xita xi mokjeiín-la koni s'ín okóya jña xita nicolaítas. Jña xita koi, 'an majtike-ná. ¹⁶ K'oaá ma-ne tikájno jé-nò, kì tì jé binchaàtsji-nò. Tsà mì k'oa s'een, nitoón kjián nga skaàn-koaa xita koi. Jè sikjeén kicha ndojò xi bitjo-ne ndsoba. ¹⁷ Ndaà tiná'yaá koni tsò Inima Tsjeè-la Nainá nga tíchja-la naxandá-na. Jña xi siikijne, 'aán tsjaà-la tsojmi xi skine xi 'mì maná xi 'an tji'ma-na; tikoá tsjaà jngoò-la ndí ndajo jtobá xi chroba kji; yaá tjt'aà 'ín xitse xi mì yá beèxkon; tà jè skoexkon xi tjoé-la.”

Kjoa xi kisinè-la naxandá-la Cristo ján Tiatira

¹⁸ 'Chjí jngoò-la xojon jè àkjale-la naxandá-na xi tíjna ján Tiatira: “Kíí tsò jè Kí'ndí-la Nainá xi kòkjoàn xkon koni ni'ín, kò jña ndsoko, k'oaá kjoàn koni kicha sinè xi 'mì bronce xi 'ñó ndaà kjòchrja'i: ¹⁹ 'An, be-ná xá-nò kò kjoatjòcha-nò, kò kós'ín nga mokjeiín-nò koá kós'ín títšanixá nga tíchíkjoako-nò xá xi títsa'nè. Be-ná nga jè nachrjein i'nde i'saá ndaà títšanixá mì k'oa-ne koni nga sa ítjòn. ²⁰ Tanga tjín i'nga kjoa xi mikii sasén-na nga ch'o títsa'nè, nga bi'nde-là jè chjoón Jezabel xi tsò-la yijo-la nga ma-la bénojmiya mé kjoa xi iskan koma nga konachan kò okóya-la xita chi'nda-na mé-ne nga kjoachijngui kàtas'ín-ne tikoá kàtakine tsojmi xi xkòsòn sinchát'aà-la. ²¹ 'Aán títsja isa-la nachrjein nga kàtasíkájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne, tanga majin-la tseiiin takòn kjoachijngui xi s'ín. ²² Tanga 'aán tsja-la ch'in nga 'ñó tse kjo'in siikjeiín kò jña xita xi ngàsòn s'ín kjoachijngui, tsà majin-la nga siikájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne. ²³ Jña xita xi ya fit'aà-la, jngoò k'aá sik'en. Kò ngats'ii xita naxandá-la Cristo skoe-né nga 'an-ná xi be kó tsò kjohítsjeèn-la kò inima-la jña xita. Jñò, nga jngoò l'jngoò, k'oaá s'ín tsja-nò kjo'in koni tjín kjoa xi títsa'nè. ²⁴ Tanga jñò kò xita xi i'nga xi títsajna Tiatira xi mikii kota'ya kjohítsjeèn xi mikii ndaà tjín, tikoá kj'eè kii beè jè xi tsò-la jña xita koi kjoatjí'ma-la xita neií. Jñò, k'oaá xan-nò mìtsà tì mé kjoa siijé-isa-nò. ²⁵ Tanga jñò, koni s'ín tjín jè kjohítsjeèn ndaà xi títsa'nè, k'oaá s'ín t'een skanda k'e nga 'an kjoiaa l'jngoò k'a. ²⁶ Jña xi siikijne-la kjoa ts'e jé tikoá siikitasòn xá-na koni s'ín mejèn-na skanda k'e nga kjoehet'aà nachrjein, 'aán tsjaà-la xá nga jña kotixoma-la ngats'ii naxandá xi tjín isò'nde. ²⁷ Jña xita xi kotixoma, nguì kó kicha kotixoma-ne. K'oaá s'ín siixkoa koni tjií ni'nde. ²⁸ Jè kjotixoma jè, tijé-ne xi kitsjaà-na Na'èn-na. 'An tikoá tsjaà-la jè ni'ño tse xi bitjokàtji k'e nga tajñòya. ²⁹ Ndaà tiná'yaá koni tsò Inima Tsjeè-la Nainá nga tíchja-la naxandá-na.”

3

Kjoa xi kisinè-la naxandá-la Cristo ján Sardis

¹ 'Chjí jngoò-la xojon jè àkjale-la naxandá-na xi tíjna ján Sardis: “Kíí tsò jè xi itoò inima-la Nainá tjín-la, kò itoò ma ni'ño-la: 'An be-ná kjoa xi títsa'nè; k'oaá s'ín 'ya-nò nga títsajnakon-nó tanga xi nguì kixi kjoa, títsajnak'en-nó. ² Tikjaáya-là yijo-nò, tji-là nga'ño kjoa xi jye mejèn tíchja. 'An, kj'eè kii be tsà ndaà títsa'nè nga nguixkon Nainá. ³ Tikítsjeèn kjohítsjeèn xi kitjoé-nò kò xi jye ndaà kina'ya; k'oas'ín tikitasòn. Tikájno jé-nò, kì tì jé binchaàtsji-nò. Tsà mikii sikindaá yijo-nò k'oaá s'ín kjoikjaá-nò koni s'ín xita chijé k'e nga mikii títsajnaandá mé hora-ne nga kjoí. ⁴ Tanga tjín chiba-nò xita ya Sardis

xi kje'è mé jé ótsji, yaá taña kinchimakò-na nga chroba kjoàn nikje xi kókjá nga k'oaá s'ín ok'in-la. ⁵ Jñà xita xi sikkijne-la kjoa ts'e jé, nikje chrobaá kjoàn xi kókjá; mìkiì s'ichàaya 'ín-la ya it'aà xojon ts'e kjoabinachon. Kò k'oaá xán nga nguixkon Nainá xi Na'èn-na ma kò nguixkon àkjale-la nga xita ts'an-ná. ⁶ Ndaà t'ina'yaà koni tsò Inima Tsjeè-la Nainá nga tichja-la naxandá-na."

Kjoa xi kisinè-la naxandá-la Cristo ján Filadelfia

⁷ 'Chí jngoò-la xojon jè àkjale-la naxandá-na xi t'ina ján Filadelfia: "K'oaá tsò jè xi nguì xita tsjeè kò xi nguì jè sobà xi xita kixi, jè xi t'ín-la ibi-la xitaxá ítjòn xi k'i'mì David, jè xi ma-la kix'a xòhotjoa-la ngajmì kò nijngoò-isa xi t'í'nde-la nga k'ichjoàjto; kò k'e nga jè k'ichjoàjto, nijngoò-isa xi t'í'nde-la nga skix'ajto: ⁸ 'An be yije-ná xá-nò; chítsejèn-là, kisikijna osen jngoò-nò xotjoa xi tix'a, xi nijngoò t'í'nde-la nga k'ichjoàjto. Nga nas'ín tà chiba nga'ño t'ín-nò tanga titsanikitasòn-nò koni tsò 'én-na; mìkiì bitsajna'ma it'aà ts'an. ⁹ T'ín jngoò t'ín xita xi ya chja-ne ya ni'ya ñánda maxkóya xita-la xita neií; xita ndiso-né nga tsò nga xita judío, tanga mìtsà kixi kjoa. Xita koi, 'aán kichjà-la nga kàtjanchrobá mé-ne nga k'inja-xkó'nchit'aà-nò; k'oaá s'ín skoe-ne nga 'an, 'ño matsjake-nò. ¹⁰ Koií kjoa-la nga titsanikitasòn koni tsò 'én xi kitsjaà-nò nga k'ichkjoako kjit'aà-nò nita mé kjoa-ne, k'oaá ma-ne, 'aán kósiko-nò jè nachrjein xi jye nchrobá machraña nga s'e-la kjo'in nga t'itsa isò'nde k'e nga chít'aà yije xita xi i t'itsajna it'aà nangui. ¹¹ Kjoii nitoón jngoò k'a. Ndaà tikindaà ngats'ii kjondaà xi t'ín-nò koni s'ín mokjeín-nò mé-ne nga mì yá xi kjoa'an-nò xi jñò jye kinikijne. ¹² Jñà xi sikkijne-la ngats'ii kjoa ch'o xi t'ín isò'nde, 'aán tsja jngoò-la i'nde ñánda k'itsajna nga kjit'aà nachrjein k'oaá ngaya-la koni jngoò chrjó xi kosingui'ño-la ya ni'ya tsjeè-la Nainá nga skijnoa 'ín-la xi Nainá xan-la kò 'ín-la naxandá-la Nainá, xi Jerusalén xitse 'mì xi k'inchrobà-ne ngajmì ñánda t'ina Nainá, tikoà skijnoa 'ín xitse xi ts'an. ¹³ Ndaà t'ina'yaà koni tsò Inima Tsjeè-la Nainá nga tichja-la naxandá-na."

Kjoa xi kisinè-la naxandá-la Cristo ján Laodicea

¹⁴ 'Chí jngoò-la xojon jè àkjale-la naxandá-na xi t'ina ján Laodicea: "Kíí tsò jè xi s'jngoò yije 'én-la Nainá, jè xi nguì 'én kixi tsjá, jè xi nguì jè sobà kjoakixi, jè xi tsibít's'ia ngats'ii xi tsibíndaà Nainá. K'oaá tsò: ¹⁵ 'An, be-ná mé kjoa xi t'itsa'nè; mìtsà 'nchán titsajnaà nì mìtsà tsjè titsajnaà nga mìtsà kondra titsajnakò-ná kò mìtsà ndaà onguít'aà-ná. Ndaà-là t'ín tsà nguì ndaà onguít'aà-ná kò tsà majìn tsà nguì kondra titsajnakò-ná. ¹⁶ Tanga jñò, nga isò-nò, mìtsà 'nchán titsajnaà nì mìtsà tsjè titsajnaà, k'oaá ma-ne nga ndsoba sk'hisò-na. ¹⁷ Jñò k'oaá bixón: Xita nchiná-nájen; ndaà titsajna-jen; nímé chijat'aà-nájen. Tanga mìkiì 'ya nga 'iín titsajnaà; nímé xi t'ín-nò; xita ima-nò; mìkiì tsejèn-nò; laká titsjoò. ¹⁸ 'An, k'oaá xan-nò, 'aán t'indát'aà-ná ton oro xi ni'ín kjòtsjeè-ne mé-ne nga xita nchiná koma-nò. Tikoà 'aán t'indát'aà-ná nikje tsjeè xi chroba kjoàn mé-ne nga mì kosobà-nò nga t'itsajna laká yijo-nò. Tikoà tinguioò xkiì colirio jñà xkoòn mé-ne nga ndaà kotsejèn-nò. ¹⁹ Ngats'ii xita xi 'an matsjake, otiko-ná tikoà tsjaà-la kjo'in. Mochjeén-né nga t'iji-là nga'ño yijo-nò; tikájno jé-nò, k'ì t'ì jé binchaàtsji-nò. ²⁰ 'An, yaá t'ijnajtoa xotjoa ni'ya nga tichjà; tsà t'ín i'nga xi k'j'nchré-na, koà tsà skix'a xotjoa ni'ya-la, komaá kjoahas'en nga kókjèn-koaa, tikoà jè, k'okjèn-ko-na. ²¹ Jñà xi sikkijne tsjaà'nde-la nga ya k'itsajnat'aà-na ñánda t'ina íxile ts'e kjotíxoma-na koni s'ín 'an jye kisikijne nga yaá t'ijnat'aà-la Na'èn-na ñánda t'ina íxile ts'e kjotíxoma-la. ²² Ndaà t'ina'yaà koni tsò Inima Tsjeè-la Nainá nga tichja-la naxandá-na."

4

Kòs'ín yaxkón Nainá ján ngajmii

¹ Xi jye komà iskan, kiskoòtsejèn ján i'ngaá; kijtseè ngajmii nga tix'á jngoò xotjoa kò jè jta xi ki'nchrè ítjòn-la xi koa tsò koni chrjo trompeta, kitsò-na:

—Nchrobá mijìn ijndé; kokoò-lè kjoa xi koma k'e nga jye komà yije kjoa xi tíma j'ndeì.

² Tà nitoón j'ìi kanè ìjngoò k'a-na jè nga'ño-la Inima Tsjeè-la Nainá; kijtseè jngoaa íxile xi tíjna ngajmii ñánda tísatíxoma. Jé íxile jè, tíjna jngoò xi ya tíjnasòn.

³ Jè xi tíjnasòn íxile nga tíhotíxoma, k'oaá kji ote tsejèn koni kji ndajo chjí xi 'mì jaspe, o koni kji ndajo chjí xi 'mì cornalina. Ya indii-la íxile síjrandii jngoò-la ijñe xi okji ote tsejèn koni kji ndajo chjí xi 'mì esmeralda. ⁴ Tíyaá-ne nga jngoò ítjandii-la ñánda tíjna xi tíjnasòn íxile nga tíhotíxoma, kaàn ñijòn íxile 'ncha isa ñánda tísatíxoma, tíkoa kaàn ñijòn xita jchínga títsajnasòn xi nguì chroba kjoàn nikje xi kikjá; saà corona kichá oro tjí'a sko. ⁵ Ya ñánda tíjna xi tíjnasòn íxile nga tíhotíxoma, bitjo ni'ín ch'on, kò ts'ìin ch'on, tíkoa na'ya-la jta xi chja; itoò ni'ín xi síhiseèn títi ya nguixkòn íxile; jña ni'ín, jña inima tsjeè-la Nainá xi itoò ma-ne. ⁶ Ya nguixkòn jè xi tíjnasòn íxile nga tíhotíxoma, kjiina jngoò ndáchikon xi koni kji chítsín kji xi 'ño ote.

Ya it'aà íxile kò ya indii-la, ñijòn ma xi títsajnakon; kóhokji ijton íts'in kò ya indso'ba, xki xi ján tjít'aà xkòn. ⁷ Jè xi tíjna ítjòn jña xi títsajnakon, k'oaá kji koni kjoàn xa. Xi ma-ne jò, koni kji nchraja ki'ndí kji. Xi ma-ne jàn, isén-la xitaá tjín-la. Xi ma-ne ñijòn, k'oaá kji koni kji ja xi tsó'bajùn isén. ⁸ Jña xi ñijòn ma-ne xi títsajnakon nga jngoò ìjngoò, joòn jngaá tjín-la. 'Ñó kjín ma-ne xkòn xi tjín nga jngoò ítjandii-la kò iya-la. Mikiì síkjáya kò nachrjein kò nitjen nga tsò:

Tsjeè-né, tsjeè-né, tsjeè-né jè Na'èn-ná xi Nainá,
xi ta jè tajngoó xi 'ño tse nga'ño tjín-la,
jè xi tsibijna, jè xi tíjna kò jè xi kjoí ìjngoò k'a-ne.

⁹ Jña xi títsajnakon nchitsjá-la kjoajeya, nchitsjá-la kjondaà, kò nchibeèxkón jè xi tíjnasòn íxile jè xi tíjnakon nita kjé-ne. K'e k'oa nchis'ín, ¹⁰ jña xita jchínga xi kaàn ñijòn ma-ne bincha-xkó'nchi-ñiat'aà-la jè xi tíjnasòn íxile tíkoa beèxkón-né jè xi tíjnakon nita mé nachrjein-ne. Síkatsoò corona-la ya nguixkòn jè xi tíjnasòn íxile nga tsò:

¹¹ Na'èn, ok'ín-lè nga jì tjoé-lè kjoajeya, nga jchaxkón-lè,
nga tsiji yije-né nga'ño xi tjín,
nga jì tsibìndii ngats'ìi tsojmì xi tjín,
nga k'oaá s'ín kjòmejèn-lè nga tjín yije tsojmì
kò nga kisindaà kóhotjín xi tjín.

5

Xojon xi maxkóya kò jè Orrè

¹ 'An, kijtseè jè xi tíjnasòn íxile nga tíhotíxoma, kjinaya tsja kixi jngoò xojon xi kjixkóya xi kitjeijno iya-la kò ngatsejèn-la kò itoò k'a tjí'ño ñánda jncha-la sello nga jngoò ìjngoò k'a. ² Kijtseè jngoaa àkjale xi tse nga'ño tjín-la, xi 'ño kiìchja nga kitsò:

—Yá xi ok'in-la nga skíx'a jè xojon koa komà-la kjoaáxin jña sello xi jncha-la.

³ Tanga nijá kisakò xi komà-la nga kiskíx'a jè xojon, ni mikiì ma kotsejèn-la nga kot'aà kó tsò 'én xi tjít'aà; nijngoò kisakò ján ngajmii, nijngoò kisakò it'aà nangui, koa nijngoò kisakò ingui nangui. ⁴ 'An, 'ño kiskindàya nga kò ndáxkoaàn k'e nga kijtseè nga nijngoò kjòtsji xi ok'in-la nga kiskíx'a jè xojon

nga ma kot'aà kó tsò 'én xi tǵít'aà. ⁵ Jǵnà xǵitǵa jchínga xi kaàn ñǵijòn ma-ne, jngoò xi kitsò-na:

—Kì chǵihindáya-jèn. Tǵjna xi 'mì: Xa-la xǵitǵa naxandá Judá, xi tǵikoǵa 'mì: Tǵje-la xǵitaxá ítǵjòn David, nga jè xi jye kisikijne-la kondra-la. Jè xi ok'ín-la nga skǵjndaya jè xojon koǵa koma kjoaáxin sello-la xi itoò ma-ne.

⁶ K'ée kǵjtseè jngoò Orrè nga síjna ya jngoò osen-la ñánda tǵjna xi tǵjnasòn íxile nga tíhotíxoma, ko ñánda tǵtsajna jǵnà xi ñǵijòn ma-ne xi tǵtsajnakon, ko ñánda tǵtsajna xǵitǵa jchínga xi kaàn ñǵijòn ma-ne. Jè Orrè, k'oaá kǵi koni tsà jye k'en; itoò ma nchrajá-la tǵikoǵa itoò ma xkon; jǵnà xkon, jǵnà inǵima-la Nainá xi itoò ma-ne xi kinikasén nga tǵjtsa isò'nde. ⁷ Jè Orrè, kiskoé jè xojon xi kǵjnaya tsja kixǵi jè xi tǵjnasòn íxile nga tíhotíxoma. ⁸ Jè Orrè, k'e nga jye kiskoé xojon jè, jǵnà xi ñǵijòn ma-ne xi tǵtsajnakon ko jǵnà xǵitǵa jchínga xi kaàn ñǵijòn ma-ne chinchaxkó'nchi-ñiat'aà-la nga nguixkon Orrè. Ngats'ii saà ní'ño arpaá 'ya ko chǵitsín xi nguì oro xi tǵjya chrjongó-la nainá. Jè chrjongó-la nainá jǵnà xi kjoa bítsi'ba-la jǵnà xǵita-la Nainá. ⁹ Kiseè jngoò sò xǵitse xi tsò:

Ok'ín-lè nga ngajǵi chjoí jè xojon, chjaàxin sello-la nga jǵi kinik'en-lè, nga ko jní-lè tsibíchǵjtǵi xǵitǵa xi ya itjokǵajǵin-ne ngats'ii tǵje-la xǵitǵa xi tǵjín isò'nde, ngats'ii 'én xi tǵjín isò'nde, ngats'ii naxandá xi tǵjín, ko ngats'ii nangui xi tǵjín isò'nde mé-ne nga ya kǵichja-ne ít'aà ts'e Nainá.

¹⁰ Ko xǵitaxá ítǵjòn ki'nì ko no'miì ki'nì nga ma sǵikitasòn-la Nainá, koǵa jǵnà kotǵixoma i ít'aà nangui.

¹¹ K'e nga kiskoòtsejèn, ki'nchrè jta-la jǵnà àkjale xi kǵiǵin jchán millón ma-ne xi nchiseè ya indǵi-la ñánda tǵjna xi tǵjnasòn íxile nga tíhotíxoma ko ya ñánda tǵtsajna jǵnà xi tǵtsajnakon ko jǵnà xǵitǵa jchínga. ¹² 'Nó jchán nchichja nga tsò: Jè Orrè xi kinik'en, ok'ín-la nga jchaxkón nga ts'e yije-né nga'ño xi tǵjín, ko kjoa nchiná ko kjoa chǵjine, ko jè tsjá nga'ño, ndaà kátayaxkón, jeya kàtǵjna ko 'nga kàtǵjna.

¹³ Ngats'ii xi xó kisindaà-ne xi tǵjín ngajmiì, xi tǵjín i ít'aà nangui ko ya ingui nangui, ko xi tǵjín jǵiǵin ndáchikon, ki'nchrè-la nga tsò: Jè xi tǵjnasòn íxile ko Orrè, 'nga kàtǵtsajna; kátayaxkón, jeya kàtǵtsajna, kàtas'e-la nga'ño nǵitǵa mé naxhrjein-ne.

¹⁴ Jǵnà xi ñǵijòn ma-ne xi tǵtsajnakon, kitsò:

—jK'oa'sín kátama!

Jǵnà xǵitǵa jchínga xi kaàn ñǵijòn ma-ne chinchaxkó'nchi-ñiat'aà-la nga jeya kisikǵjna jè xi tǵjnakon nǵitǵa mé naxhrjein-ne.

6

Sello xi itoò ma-ne

¹ K'ée kǵjtseè jè Orrè nga jaàxin ítǵjòn jngoò sello. Ikjoàn ki'nchrè jngoò-la jǵnà xi ñǵijòn ma-ne xi tǵtsajnakon nga kiǵichja. K'oaá kitsò koni ma ch'on nga one, kitsò:

—Nchroboí.

² Kiskoòtsejèn, k'ée kǵjtseè jngoò kohòyo xi chroba kǵi; jè xi tǵjnakǵa-la kohòyo, kǵjnaya tsja jngoò arco xi mochjeén k'e nga tǵjín kjojchán; ikjoàn kitjoé jngoò-la

corona xi si'a sko xita k'e nga síkijne; kiì nga jye kisìkijne mé-ne nga sìkijne isa-ne.

³ Jè Orrè, k'e nga jaàxìn sello xi ma-ne jò, ki'nchrè-la jè xi ma-ne jò xi títsajnakon nga kitsò:

—iNchroboí!

⁴ Kò ìjngoò kohòyo itjo xi inì kji; jè xi tíjnakjá-la, kitjoé jngoò-la kicha ndojò xi 'ño je kji, tikoá kitjoé-la nga'ño nga kàtjaàxìn kjoa'nchán xi tjin'it'aà nangui mé-ne nga kàtasík'en-ne xíkjin jña xita.

⁵ Jè Orrè, k'e nga jaàxìn sello xi ma-ne jàn, ki'nchrè-la jè xi ma-ne jàn xi títsajnakon nga kitsò:

—iNchroboí!

K'e nga kiskoòtsejèn, kijtseè ìjngoò kohòyo xi jmà kji; jè xi tíjnakjá-la kohòyo, jngoò libra tjiya tsja jè xi machibaya-ne tsojmi. ⁶ Ki'nchrè jngoò-la jta ya jngoò osen-la jña xi ñijòn ma-ne xi títsajnakon nga kitsò:

—Nga jngoò nisoò trigo, jngoò nachrjein chji-la chj'nda tjin-ne. Kò nga jàn nisoò cebada, tikoáá jngoò nachrjein chji-la chj'nda tjin-ne. Ki tà nìkìts'on-jen jè asiti kò vino.

⁷ Jè Orrè, k'e nga jaàxìn sello xi ma-ne ñijòn, ki'nchrè jta-la jè xi ma-ne ñijòn xi títsajnakon nga kitsò:

—iNchroboí!

⁸ Kiskoòtsejèn, kijtseè jngoàà kohòyo xi sinè kji. Jè xi tíjnakjá-la, Kjoabiyaà 'mì 'in-la; ìjngoò tjingui-la xi I'nde ts'e Mik'en 'mì. Kitjoé-la kjotixoma nga ngats'ii xita xi tjin isò'nde, xi ñijòn xita, jngoò kiyá xi kjoa ts'e kjoachán, kjoa ts'e kjinchrá, kjoa ts'e ch'in kò kjoa ts'e cho ts'en xi tjin jjiìn ijña sìk'en.

⁹ Jè Orrè, k'e nga jaàxìn sello xi ma-ne 'òn, 'an kijtseè ya ingui imixa tsjeè-la Nainá títsajna jña xita xi kinik'en nga koií kjoa-la 'én-la Nainá, tikoá koií kjoa-la nga kixi kitsjaà 'én-la Nainá. ¹⁰ 'Ñó nchichja nga tsò:

—Na'en xi ji sabá tìhotixomai, ji xi ngui tsjeè tijni kò ngui kjokixi, skanda mé nachrjein kındaajin-la nga k'oi-la kjo'in jña xita xi tjin ján isò'nde, jña xi kisik'en-najen.

¹¹ K'eé kits'ii-la nikje xi chroba kjoàn, ki'mì-la nga kàtasíkjáya chiba nachrjein isa skanda k'e nga kojngoò jña xi 'ndse joó it'aà ts'e Cristo xi tikoá ngàsòn xá-la Nainá kiyájin-ne.

¹² Jè Orrè, k'e nga jaàxìn sello xi ma-ne joòn, kiskoòtsejèn nga j'ii jngoò ch'ón xi 'ño ts'a. Jè ts'oi, jmà kji komà koni nikje jmà, kò jè sá, inì kji komà koni jni.

¹³ Jña ni'ño xi tjin ngajmii, chixòt'aà nangui koni ma jña toò ikò xkoén nga bixòngui k'e nga 'ño 'ba tjo. ¹⁴ Jè ngajmii, k'oaá s'in kichijà koni jngoò xojon xi ma maxkóya; ngats'ii jña nindoò kò nangui jiìn-ndá xi tjin jjiìn ndáchikon, jahatjiya-la ya i'nde ñánda títsajna. ¹⁵ Jña xitaxá itjòn xi tjin isò'nde, kò xita xi 'ño ndaà yaxkon-la, kò xita nchiná, kò xita sko-la soldado, kò xita xi tse nga'ño tjin-la, kò xita chj'nda, kò xita xi títsajnandeíi nga mìtsà nei tjin-la, yaá tsibìtsajna'ma ñánda tjin nguijo kò naxi xi tjin-la nindoò. ¹⁶ Kitsò-la jña nindoò kò jña naxi:

—Tikatsjònè-nájen yijo-nò, tijtsa'ma-nájen mé-ne nga mìkiì skoe-najen jè xi títnasòn íxile nga tíhotixoma kò tikoá kitsajna'ma-lajen kjoajti-la kò kjo'in xi tsjá jè Orrè. ¹⁷ Nga jye ijchò nachrjein-la Nainá kò Orrè nga kò kjoiti-la, 'ño tse kjo'in tsjá. ¿Yá xi koma kichikjoako-la?

7

Jña chj'nda-la Nainá xi tjt'aà chiba-la

¹ Xi jye komà iskan kjoa koi, 'an kijtseè ñijòn àkjale xi jncha kixi nga ñijòn chrjangui-la isò'nde xi nchibíchjoàhikon-la tjo mé-ne nga mì tì kiì k'oa-ne ya isòn isò'nde kò isòn ndáchikon, tikoá nijngoò yá sìnnyá-la. ² Tikoá kijtseè ñngoà àkjale xi tinchrobá-ne ñánda bitjokàtji-ne ts'oi xi 'ya jngoò kicha ts'e Nainá xi tijnakon xi ma sit'aà chiba-la xita. 'Ñó kiichja-la jña àkjale xi ñijòn ma-ne xi jye kitjoé-la nga ñó nga tsjá ch'in-la isò'nde kò ndáchikon. ³ Kitsò-la:

—Kì tà chja ch'in 'bì-lá isò'nde kò ndáchikon kò yá, skanda k'e-né nga jye sit'aà chiba-la ya tjen-la jña xi ch'inda-la Nainá.

⁴ Ki'nchrè-la kótjín ma-ne jña xita xi kisit'aà chiba-la, jngoò sindo kò ichán ñijòn jmiì ma-ne, ngats'ii tje-la xita Israel. ⁵ Jña ngats'ii tje-la xita koi xi kisit'aà chiba-la: jña tje-la Judá, tejo jmiì ma-ne. Jña tje-la Rubén, tejo jmiì ma-ne. Jña tje-la Gad, tejo jmiì ma-ne. ⁶ Jña tje-la Aser, tejo jmiì ma-ne. Jña tje-la Neftalí, tejo jmiì ma-ne. Jña tje-la Manasés, tejo jmiì ma-ne. ⁷ Jña tje-la Simeón, tejo jmiì ma-ne. Jña tje-la Leví, tejo jmiì ma-ne. Jña tje-la Isacar, tejo jmiì ma-ne. ⁸ Jña tje-la Zabulón, tejo jmiì ma-ne. Jña tje-la José, tejo jmiì ma-ne. Jña tje-la Benjamín, tejo jmiì ma-ne.

Xita xi kjin jchán ma-ne xi chroba kjoàn nikje xi íkjá

⁹ Xi jye komà, k'e nga kiskoòtsejèn, kjin jchán xita kijtseè; niyá xi maxkeya-la. Yaá títsajna xita xi ya inchrobajiìn-ne ngats'ii nangui xi tjin isò'nde, kò ngats'ii tje-la xita xi tjin isò'nde, kò títsajna xita xi chja ngats'ii 'én xi tjin, kò xita xi ya nchrobá-ne ngats'ii naxandá xi tjin. Jña xita koi, 'ncha kixi-né nga nguixkon xi tijnasòn íxile nga tíhotíxoma tikoá nga nguixkon jè Orrè. Saà nikje chrobaá íkjá kò saà xkajén kjiya tsja. ¹⁰ Ngats'ii xita koi, 'ñó jchán nchichja nga tsò: Jè Na'èn-ná xi Nainá xi tijnasòn íxile ñánda nga tíhotíxoma kò jè Orrè,

tsachrjekajiìn-ná kjo'in.

¹¹ Ngats'ii jña àkjale 'ncha kixi-né ya indiì-la ñánda tjna xi tijnasòn íxile nga tíhotíxoma kò ya ñánda títsajna jña xita jchínga xi kaàn ñijòn ma-ne, kò jña xi ñijòn ma-ne xi títsajnakon. Chíncha-xkó'nchi-ñiat'aà-la skanda it'aà nangui nga kijtseèxkón Nainá. ¹² Kitsò:

K'oaá s'ín kàtama.

Nainá 'ñó tjin-la kjoa machikon-t'in, kò kjoa jeya, kò kjoa chjine,

tjin-la kjondaà, 'ñó 'nga tjna, tse nga ñó tjin-la,

kò tjin-la kjotíxoma.

K'oaas'ín kàtama skanda nita mé nachrjein-ne.

¹³ K'ée kiichja jngoò-na jña xita jchínga, kitsò:

—Jña xita xi chroba kjoàn nikje xi íkjá, ¿yá xita-ne, ñánda kòf'ii-ne?

¹⁴ 'An, kixan-la:

—Ngajíí tjiìn-lè na'èn.

Jè kitsò-na:

—Jña xita koi xi tsatojiìn kjo'in jè nachrjein k'e nga 'ñó tse kjo'in kis'e. Kisitsjeè nikje-la nga kò jní-la Orrè-la Nainá kisichroba-ne. ¹⁵ Koií kjoa-la nga ya títsajna-ne nguixkon jè xi tijnasòn íxile nga tíhotíxoma kò nachrjein kò nitjen sí's'in-la ya ingo-la. Jè xi tijnasòn íxile yaá kijnajiìn osen kjit'aà-la nga sùkinda. ¹⁶ Mì tì kiì kjinchrá sùkjeiìn-ne kò mì tì kiì koxínda-la. Kò mì tì kiì kòkà-ne yijo-la jè ndobá-la ts'oi k'e nga 'ñó matsjè. ¹⁷ Nga jè Orrè xi tjna jngoò osen-la ñánda tjna xi tijnasòn íxile nga tíhotíxoma, jè sùkinda koni s'ín makinda orrè; jè kjoiko ñánda tíbitjo nandá xi tijnakon. Nainá sùxìjno yije ndáxkon jña xita koi.

8

Xi ma-ne itoò sello

¹ Jè Orrè, k'e nga jaàxìn jè sello xi ma-ne itoò, osen-la hora jñá kis'e ján ngajmii. ² Ikjoàn kijtseè jñà àkjale xi itoò ma-ne xi 'ncha kixi nguixkon Nainá, jngoò chrjo trompeta kits'i-là nga jngoò ìjngoò. ³ K'eé j'ì ìjngoò àkjale xi 'ya jngoò kicha xi nguì oro jè xi tjiya chrjongó-là Nainá. Tsasíjna kixi ya it'aà ímixa tsjeè-là Nainá, ikjoàn tse chrjongó-là Nainá kits'i-là mé-ne nga ya kisìjngoòko-ne jè kjoa bitsi'ba-là jñà xita-là Nainá. Yaá tsaká ya isòn ímixa tsjeè xi nguì oro xi tíjna ya nguixkon jè xi tíjnasòn íxile ñánda tíhotíxoma. ⁴ Jè nì'ndi-là chrjongó-là nainá kò kjoa bitsi'ba-là xita-là Nainá tsijin-né ya tsja jè àkjale ya nguixkon Nainá. ⁵ Jè àkjale kiskoé jè kicha xi tiya chrjongó-là Nainá, chinchá-isa xá'í xi títisòn ya it'aà ímixa tsjeè-là Nainá. Ikjoàn kisikatjen-sòn isò'nde; 'ño kits'iin ch'on, kina'yà-là jta, ki'ya-là ni'in ch'on, kò ts'a ch'on.

Jñà chrjo trompeta

⁶ Jñà àkjale xi itoò ma-ne kò itoò chrjo trompeta tjíma'ya tsibítsajnandaà nga sikkjindáya.

⁷ Jè àkjale xi síjna ítjòn kisikkjindáya chrjo-là. Ikjoàn ts'a jtsí ndajo kò ni'in xi tsjájin jní; ján kisikasén it'aà nangui. Jè xi ma-ne jàn-ya-là isò'nde, jngoòya kiti; k'oa ti tjín kiti jñà yá; kiti yije xka xkoén.

⁸ Jè xi ma-ne jò àkjale kisikkjindáya chrjo-là. Kò jngoò xi okji koni jngoò nindoò xi je kji xi títi, yaá kinikatjen-jiin ndáchikon. Nga jàn-ya-là ndáchikon, jngoòya, jní komà. ⁹ Jñà cho xi tjín-ngui ndáchikon, jngoòya k'en xi ma-ne jàn-ya cho. K'oaá tis'in komà jñà chitso, jngoòya chixoña xi ma-ne jàn-ya chitso.

¹⁰ Jè xi ma-ne jàn àkjale kisikkjindáya chrjo-là. Jngoò ni'ño xi 'ño je kji xi títinga, kiskaàngui-ne ngajmii. Jè ni'ño jè, jngoòya xajngá nandá kiskaàjiin xi ma-ne jàn-ya xajngá nandá kò ya ñánda títjo nandá. ¹¹ Jè 'in-là ni'ño jè, xka tsja 'mì. Kò jè nandá, jngoòya kjòtsja, jè xi ma-ne jàn-ya nandá. Kjín jchán xita k'en nga kjòtsja nandá.

¹² Jè xi ma-ne ñijòn àkjale kisikkjindáya chrjo-là. Ikjoàn jngoòya kitsi'on jè ts'oi xi ma-ne jàn-ya yijo-là; kò k'oaá tis'in komà jè sá kò ni'ño. Ikjoàn kòjño jngoòya jè ts'oi kò sá kò ni'ño. Koa jngoòya kòjño jè nàchrjein xi jàn-ya tjín-ne; kò k'oaá tis'in komà k'e nga nitjen; mì ti kiì kjòhiseèn-ne.

¹³ K'e nga kiskoòtsejèn, ki'nchrè jngoò-là ja xi kitoòtjen ján jjiin isén. 'Ñó kiichja nga kitsò:

—Ima xó-ne, ima xó-ne, ima xó-ne jñà xita xi tjín ján isò'nde, taxki 'oon komat'in k'e nga skindáya chrjo-là jñà àkjale xi nguì jàn chija-isa.

9

Chrjo trompeta xi ma-ne 'òn

¹ Jè xi ma-ne 'òn àkjale kisikkjindáya chrjo-là; 'an kijtseè jngoàà ni'ño xi kiskaàngui-ne ngajmii skanda it'aà nangui. Ikjoàn kjòngatsja jè ibi ts'e nitjan. ² Kiskix'a jè nitjan. K'oaá s'in itjo nì'ndi koni tsà ts'e ngajá xi 'ño ìi kjoàn. Jè nì'ndi xi itjo, kisijño jè ts'oi kò jjiin isén. ³ Jè nì'ndi, yaá itjojiin cho langosta xi tsangasòn isò'nde; kits'i-là nga'ño nga ma-là k'oe-là xita koni cho na'yá xi tjín isò'nde. ⁴ K'oaá s'in kisatiixoma-là nga mìkiì tsjá ch'in-là ngats'iì xka ijñá xi tjín isò'nde, kò nijngoò yá; tà jñà xi koma tsjá ch'in-là jñà xita xi tsjin-là chiba-là Nainá ya itjòn tjen-là. ⁵ Mikiì kitsjaà'nde-là nga sikk'en xita; tà kjo'ín 'òn sá tsjá-là; jè kjo'in xi tsjá, k'oaá ngaya-là koni k'e nga 'bé-là cho na'yá xita nga

ijò 'beé. ⁶ Nāchrjein koi, jñà xità mejèn-la nga kiyá, tanga mìkiì sakò-la kós'ín sùk'en yijo-la. 'Nó komejèn-la nga sùk'en yijo-la tanga mìkiì koma kiyá.

⁷ Jñà cho langosta k'oaá kjoàn isén-la koni kjoàn kohòyo xi binchandaà-la kjojchán. Tjísòn skò koni corona xi nguì oro; isén-la xitàá tjín-la. ⁸ Tsja skò k'oaá kjoàn koni kjoàn ts'e íchjín; nì'ñò, k'oaá kjoàn koni ts'e xa. ⁹ Ya isòn inima-la k'oaá kjoàn xi kijtsa koni kichà tájaà xi síkjeén xità kjojchán; jñà jngaá-la k'oaá s'ín na'yà-la nga one koni tsà 'nó kjìn ma carreta xi bíndofe kohòyo nga ongachikon nga fi kjojchán. ¹⁰ Tjín nditsin koni cho na'yá kò tjín-la na'yá. Jñà nditsin tjín-la nga'ñó nga 'òn sá sùki'on xità. ¹¹ Jè xi síjna skò-la cho langosta, jè àkjale ts'e nítjan. Jè 'ín-la àkjale jè, xi 'én hebreo, Abadón 'mì, koa xi 'én griego, Apolión 'mì. [Jñà 'ín koi, tsòyaá-ne: jè xi síkits'óna.]

¹² Jyeé tsato kjo'in xi tíjna ítjòn xi taxki 'oón komàt'in xità; tanga nguì jò chija xi sà nchrobá.

Chrjo trompeta xi ma-ne joòn

¹³ Jè xi ma-ne joòn àkjale kisìkjindáya chrjo-la; k'eé ki'nchrè jngoò-la jta xi ya itjojìn-ne nga ñijòn nchrajá-la jè ímíxa tsjeè xi nguì oro jè xi síjna nguixkon Nainá ¹⁴ nga kitsò-la jè àkjale xi ma-ne joòn, xi kjiya chrjo tsja:

—Chjìjnda'ñoí jñà àkjale xi ñijòn ma-ne xi tít'a'ñoó ya chraña-la jè nandá xajngá je Éufrates.

¹⁵ K'eé kitjájnda'ño jñà àkjale xi ñijòn ma-ne xi jye k'oas'ín títsajnandaà jè hora, jè nāchrjein, jè sá kò jè nó, mé-ne nga jngoóya sùk'en-ne xità xi ma-ne jàn-ya ngats'ìi xità xi tjín. ¹⁶ 'An, ki'nchrè-la kótjín ma-ne jñà xità kjojchán xi kohòyo títsajnakjá-la; jò sindo millón ma-ne.

¹⁷ K'oaá s'ín tsatsejèn-na jñà kohòyo kò xità xi títsajnakjá-la nga kichà tájaà kijtsa inima-la xi inì kjoàn koni ni'ín, xi azul kjoàn koni zafiro, kò xi sinè kjoàn koni azufre. Jñà skò kohòyo, k'oaá kjoàn koni skò xa; kò ya tso'ba, ni'ín bitjo, nì'ndií bitjo, kò azufre bitjo. ¹⁸ Jè kjoa-la nga ingajàn kjo'in koi, jngoò ya k'en xità xi jàn ya ngats'ìi xità xi tjín. Jè kisìk'en jè ni'ín, nì'ndi kò azufre xi bitjo-ne tso'ba kohòyo. ¹⁹ Nga'ñó xi tjín-la kohòyo, yaá tji'a tso'ba kò ítjòn nditsin, nga jñà nditsin k'oaá kjoàn koni kjoàn ye; koa jñà skò síki'on-ne jñà xità.

²⁰ Jñà xità xi tsiningui-ne xi mìkiì k'en k'e nga jye tsato yije kjo'in koi, mìkiì kisìkájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne; takó jñà kijtseèxkón inima ch'o-la nejí, kò jñà isén xi Nainá tsò-la xi kichà oro, plata, bronce, ndajo kò yá, jñà xi mìkiì tsejèn-la kò xi mìkiì 'nchrè kò xi mìkiì ma fi. ²¹ Jñà xità koi, mìkiì kisìkájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne nga xità sík'en, nga ma-la bíndaà, kò nga kjoa chijngui s'ín, kò kjoa chijé.

10

Àkjale xi kjiya tsja jngoò xojon libro jtobá

¹ Ìjngoò àkjale kìjtseè-ìsa xi tjín-la nga'ñó xi tínchrobájen-ne ngajmìi nga ifi tsátijno; jè skò kijnasòn jngoò ijñe; isén-la k'oaá kji koni ts'oi; jñà ndsokò k'oaá s'ín tsejèn koni tsà ni'ín xi ncha kixi nga titi. ² Kjinaya tsja jngoò xojon xi jtobá kji xi jye kitjájndaya. Jè ndsokò kixi tsasíjnajiìn ya ndáchikon kò jè ndsokò ngaskón tsasíjnason nangui. ³ K'oaá s'ín 'ñó kiichja koni tsò xa k'e nga kjindáya; k'e nga jye kiichja, itoò ch'on kina'yà jta-la nga tikoà kiichja. ⁴ K'e nga jye jane ch'on xi itoò kits'iìn, 'an tijnandaà-ná nga mejèn-na skijno jngoàà xojon, tanga ki'nchrè jngoò-la jta xi ngajmìi inchrobà-ne xi kitsò-na:

—Jñà 'én xi kachja ch'on xi itoò kats'iìn, 'maá tikíjni; kì xojoón bìt'ìi.

⁵ Jè àkjale xi 'an kijtseè nga ya síjnajiìn jngoò ndsokò ndáchikon kò xi ìjngoò ndsokò ya síjnason nangui, kiskímìi'nga tsja kixi ján ngajmìi, ⁶ kitsjaà 'én-la

it'aà ts'e Nainá xi tǎjnakon nǐtǎ mé nǎchrjein-ne, jè xi tsibíndaà ngajmiì, nangui kò ndáchikon, ngats'iì tsojmì xi yǎ tǎjín, kitsò:

—Mì tǐ kiì s'e ìsa-ne nǎchrjein. ⁷ K'e nga kǐchóya nǎchrjein-la nga koiìts'ia jè àkjǎle xi ma-ne itoò nga sǐikjindáya chrjo-la, jè kjoa'ma-la Nainá kǐtasòn-né koni s'ín kitsò jǎà xǐtǎ chí'nda-la xi kiìchjǎ ngajo-la.

⁸ Jè jtǎ xi ki'nchrè ítjòn-la xi ngajmiì inchrobà-ne, ìjngoò k'a kiìchjǎ-na kitsò: —T'in, chjoí jè xojon xi jtobá kji xi jye kitjájndaya nga kjinaya tsja jè àkjǎle xi síjnaxixi isòn ndáchikon kò isòn nangui.

⁹ Kiìkoaan jè àkjǎle, kixan-la:

—Tjii-ná jè xojon jtobá xi kjinaya ndseii.

Kitsò-na:

—Chjoí, ìkjoàn chinii; ján iya indso'boi kotsjaya-né, tanga ya i'a ndso'boi, ixii koma-lè koni tsà tsjén.

¹⁰ Kiskoé jè xojon xi kjiya tsja jè àkjǎle. K'e nga kiskínee, kisìhixi'á ndso'ba koni tsà tsjén; tanga ján iya indso'bà kjòtsja-né. ¹¹ Ki'mì-na:

—Mochjeén-né nga ìjngoò k'a kǐnókjoaya ngajo-la Nainá mé kjoa xi komat'in jǎà xǐtǎ xi kǐjìn naxandá nchróbá-ne kò xi kǐjìn nangui chjǎ-ne kò xi kǐjìn skoya 'én chjǎ, kò mé kjoa xi komat'in xǐtaxá ítjòn xi tǎjín isò'nde.

11

Jò ma xǐtǎ xi tsjá 'én it'aà ts'e Cristo

¹ K'ée kits'iì jngoò-na yǎ xi ma machibaya-ne, xi k'oa kji koni kjoàn yǎ nise. Ki'mì-na:

—Tisítjiin, tichibayi jè ingo ítjòn-la Nainá kò jè ímixa tsjeè-la. Tìxkeyi kótjín ma-ne jǎà xǐtǎ xi yǎ beèxkón Nainá. ² Jè nditsin xi kijnat'aà-la ingo, kì kiì nìchibayi nga jǎà kitjóé-la xi taxkǐ xǐtǎ xi mitsǎ xǐtǎ judío. Jǎà xǐtǎ koi, ichán jò sá kotixoma yǎ Jerusalén xi i'nde tsjeè-la Nainá. ³ 'Aán sǐikasén ingajò xǐtǎ-na xi tsjá 'én it'aà ts'an nga kǐchjaya jngoò jmii kò jò sindo kò jàn-kaàn nǎchrjein; kò jǎà nikje xi kòkjǎ, nikje jmà kjoàn xi ts'e kjoaba.

⁴ Jǎà ingajò xǐtǎ xi tsjá 'én, jǎà-né ingajò yǎ olivo kò ingajò kǐchǎ candelero xi jncha kixi nguixkon Nainá xi otixoma-la isò'nde. ⁵ Tsà yǎ xi mejèn-la sǐiki'on xǐtǎ koi; ni'ín kochrje tso'ba xi jngoò k'a kòkà jǎà xi kondra-la. K'oaá s'ín kiyá yije, nǐtǎ yǎ-ne xi mejèn-la sǐiki'on. ⁶ Jǎà xǐtǎ koi tǎjín-la nga'ño nga ma-la kiìchjoà-la ngajmiì mé-ne mì tǐ kiì k'oa-ne jtsi jǎà nǎchrjein k'e nga kǐchjaya. Tǐkoáá tǎjín-la nga'ño it'aà ts'e nandá nga ma-la nga jní s'iin; kò komaá-la kǐjìn skoya kjo'in tsjá-la xǐtǎ isò'nde; komaá-la nga kos'ín s'iin nǐtǎ kótjín k'a mejèn-la nga s'iin. ⁷ Ingajò xǐtǎ koi, k'e nga jye tsjá 'én-la, jè cho je xi ch'o kji xi bitjomijìn-ne ya nǐtjan jǎò, skaàn-kò-né, kò sǐikijne-la, ìkjoàn kiyá ingajò xǐtǎ koi. ⁸ Jǎà yijo-la xǐtǎ koi, yaá siyijò osen nditsin-la naxandá ítjòn, ñánda kisit'aà krò Na'èn-ná. Jè 'ín-la naxandá ítjòn xi okji, k'oaá s'ín ngaya-la koni Sodoma, o Egipto. ⁹ Xǐtǎ xi yǎ inchrobajìn-ne naxandá xi tǎjín isò'nde, kò ngats'iì tje-la xǐtǎ xi tǎjín isò'nde, kò xǐtǎ xi chjǎ ngats'iì 'én xi tǎjín, kò xǐtǎ xi yǎ nchróbá-ne ngats'iì nangui xi tǎjín isò'nde, ján nǎchrjein osen skótsejèn-jno yijo-la mik'en; kò mìkiì tsjá'nde nga sǐijìn jǎà xǐtǎ koi xi jò ma-ne. ¹⁰ Jǎà xǐtǎ xi tǎjín isò'nde kotsjaá-la nga jye k'en xǐtǎ koi; tsjá kjotjò-la tsojmì xǐtǎ xǐkjín. Koií k'oa's'ín s'iin-ne nga jǎà ingajò xǐtǎ xi chjǎ ngajo-la Nainá, tseé kjo'in tsjá-la jǎà xǐtǎ isò'nde. ¹¹ K'e nga jye tsato xi jàn nǎchrjein osen, jè Nainá kisikítsajnakon ìjngoò k'a-ne nga jaáya-la; ìkjoàn chinha kixi ìjngoò k'a-ne; kò ngats'iì xǐtǎ xi kijtseé, 'ño jchán kitsakjòn. ¹² Ingajò xǐtǎ koi kiì'nchré jngoò-la jtǎ xi 'ño kiìchjǎ xi ngajmiì inchrobà-ne, kitsò-la:

—Nchróbá-mijìn-jno ijndé.

Ikjoàn kiimijìn-jìin ifi ján ngajmii. Ngats'ii jñà xita kondra-la kijtseè-né.
 13 Tik'eé-ne j'ii jngoò ch'ón xi 'ño jchán ts'a; jngoò ya naxandá chixoña xi ma-ne te ya kóhokji naxandá; kò jè kjoa-la ch'ón, itoò jmiì xita k'en. Jñà xita xi tsiningui-ne, ndaà jchán kitsakjòn. Ikjoàn kiichjat'aà-la Nainá xi tíjna ngajmii nga jeya kisikíjna.

14 Jyeé tsato kjo'in xi ma-ne jò xi taxki 'oón komàt'in xita; tanga nchrobá nitoón xi ma-ne jàn k'a.

Chrjo trompeta xi ma-ne itoò

15 Jè xi ma-ne itoò àkjale kisikjindáya chrjo-la; kjin jchán jta kina'yà-la ngajmii xi 'ño kiichja nga kitsò:

Jñà kjotixoma xi tjín isò'nde,

jyeé ts'e Na'èn-ná xi otixoma-ná kò jè Cristo xi xó kinikasén-ne.

Jè kotixoma nita mé nachrjein-ne.

16 Jñà xita jchínga xi kaàn ñijòn ma-ne, xi títsajnanè íxile nga nguixkon Nainá, chincha-xkó'nchi-ñiat'aà-la nga kijtseèxkón Nainá. 17 Kitsò:

Na'èn xi Nainá 'mì-lè.

Ndaà chjí-lè nga ta ji ta jngoò-né xi 'ño tse nga'ño tjín-lè,

ngaji xi tijni i'nde,

kò xi tijni skanda kjòtseé,

[kò xi sa kjoii ijngoò k'a-ne].

Ti'bi-lèjen kjondaà nga jyeé kachjoí nga'ño xi tjín-lè;

kò jyeé kòbits'ii nga ji tihotixomai.

18 Jñà xita xi taxki xita xi mitsà xita judío jyeé kòjti-la;

tanga jyeé ijchò nachrjein-la kjojti-lè k'e nga ji k'oi-la kjo'in xita koi,

jè nachrjein k'e nga ji kíndaàjìin-la jñà xita xi jye k'en

kò k'oi-la kjotjò xi ok'in-la nga tjoé-la xita ch'inda-lè xi kiichja ngajo-lè

kò jñà xita-la Nainá kò ngats'ii xi beèxkón-lè,

jñà xi jtobá kjoàn kò xita jchínga.

Sikjehesoìn jñà xita xi ma-la síkjehesoìn xita naxandá isò'nde.

19 Ján ngajmii kitáx'a i'nde tsjeè-la Nainá; ya iya i'nde tsjeè-la ki'ya-la jè kaxa ts'e kjoa xi tsibíndaàjìin Nainá kò jñà xita. Ikjoàn jate ni'in ch'on, kina'yà-la jta, kits'iin ch'on, ts'a ch'ón, ts'a jtsí ndajo xi 'ño tsiaàn kjoàn.

12

Jè chjoón kò jè ye

1 Ján ngajmii tsatsejèn jngoò kjojkón. Jngoò chjoón ki'ya-la; jè ts'oi xi ma nikje-la. Jè sá yaá tíjna ingui ndsoko, kò jngoò corona tjí'a sko xi tejò ni'ño tjít'aà. 2 Jè chjoón, ki'ndí 'ya. 'Ñó jchán kjindáya nga jye machraña nga jts'ín ki'ndí-la; tseé kjo'in tískéiín nga jye ijchò chiba-la nga jts'ín ki'ndí-la. 3 Ján ngajmii jngoò kjojkón tsatsejèn. Jngoò ye xi 'ño je kji tsatsejèn. Inì kji, itoò ma sko, kò jngoò corona ítsé tjí'a nga jngoò jngoò sko. Tíkoáá te ma nchrajá-la.

4 Jè nditsin ye, jngoò ya ni'ño tsibíndofe xi ma-ne jàn ya ngats'ii ni'ño xi tjín ngajmii, ikjoàn tsibítsjot'aà nangui. Jè ye je, tsasijnat'aà-la jè chjoón xi tí'beé ki'ndí mé-ne nga skine-ne ki'ndí-la k'e nga jye jts'ín. 5 Jè chjoón, tsí'beé jngoò ki'ndí x'in nga jè kotixoma-la ngats'ii naxandá xi tjín isò'nde koni jngoò xita xi yá kicha kjiya tsja nga kíinè-la kjo'in xita xi mikii 'nchréñijon-la. Tanga jè ki'ndí-la chjoón, kitjá'an-la; yaá kiikò ñánda tíjna Nainá nga tihotixoma. 6 Jè chjoón, tsanga-né. Ján kiì i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixì choòn, ñánda nga Nainá tsibíjnandaà jngoò-la i'nde nga ya katjiì-la tsojmì xi skine. Jngoò jmiì kò jò sìndo kò jàn-kaàn nachrjein kíjna.

⁷ Xi jye komà iskan, ján ngajmii kis'e kjojchán. Jè àkjale Miguel kò àkjale-la kiskaàn-kjoòkò jè ye je. Kò jè ye je, kò àkjale-la nas'ín 'ñó kiskaàn-kjoò, ⁸ tanga mìkii kisikijne-la, kò mì tì mé i'nde kis'e-la ján ngajmii. ⁹ K'oaá s'ín komà nga itjokàjii ngajmii jè ye jchínga xi 'mì Xita Neíi kò xi 'mì Satanás xi konachan-la ngats'ii xita isò'nde. Kinìkatjengui ya it'aà nangui kò àkjale-la.

¹⁰ Ki'nchrè jngoò-la jta ján ngajmii xi 'ñó kiichja xi tsò:

—I'nde jyeé ijchò nachrjein nga kitjokàjii kjo'in xita xinguaá nga kò nga'ño-la Nainá nga jè kotixoma kò kjotixoma xi tjín-la Cristo [xi Nainá xó kisikasén-ne], koií kjoa-la nga jye kànikatjengui jè xi kò nachrjein kò nitjen tsját'in 'én ndiso xita xinguaá nga nguixkon Nainá. ¹¹ Jñà xita xinguaá, nga nguì koó nga'ño xi tjín-la jní xi tsibíxteèn jè Orrè kisikijne-la kò nguì koó jñà 'én xi kitsjaà it'aà ts'e Nainá. Mikii kitsakjòn-la nas'ín kinik'en. ¹² Tsja kàtas'e-la ngajmii kò jñà xi ya títsajna. Tanga ima xó-nò jñò xi ya títsajnaà it'aà nangui kò xi títsajnaà ya ijii ndáchikon nga jè xita neíi jyeé ijchòjen-tjingui-nò kò 'ñó jti tjín-la nga jyeé tíjii-la nga ta chiba nachrjein kájna-isa.

¹³ Jè ye xi 'ñó je kji, k'e nga kinìkatjengui it'aà nangui, tsangatjingui-la jè chjoón xi tsi'beé ki'ndí x'in. ¹⁴ Tanga jè chjoón, jò jngaá ts'e ja kits'ii-la xi 'ñó ii kjoàn mé-ne koma tótjen-ne nga konga-la jè ye xi je kji. Ján kií kájna ya i'nde it'aà xìn nánnda nangui kixi choòn. Jàn nó osen kájna nga kòkinda nga tjoé-la tsojmì xi skine. ¹⁵ Jè ye xi je kji, tsachrje nandá tso'ba nga ndána koma mé-ne nga koma kichrjoako-ne jè chjoón. ¹⁶ Tanga jè nangui kisichját'aà-la jè chjoón; kitáx'a, kits'ii ndána xi jè ye tsachrje tso'ba. ¹⁷ Jè ye isaá 'ñó kjòjtikeè jè chjoón. Kii tjingui kondra-la jñà xita tje-la chjoón nga kiikjaán-kò jñà xi síkitasòn kjotixoma-la Nainá kò jñà xi ndaà tsjá 'én it'aà ts'e Cristo. ¹⁸ Jè ye, yaá tsibijnajii tsojmì xi 'ncha indii ndáchikon.

13

Jò cho ù xi ch'o kjoàn

¹ Kijtseè jngoàà cho je xi ch'o kji xi itjo-mijii-jii-ne ndáchikon xi itoò ma skò; te ma nchrajá-la; jngoò corona itsé tí'a nga ijngoò ijngoò nchrajá-la; jñà skò tjít'aà 'ín xi Nainá chajno-la. ² Jè cho je xi ch'o kji xi 'an kijtseè, k'oaá kji koni kjoàn xa indo; k'oaá kjoàn ndsokò koni ts'e cho oso; k'oaá kji tso'ba koni tso'ba xa. Jè nga'ño xi tjín-la jè ye, kò jè i'nde-la nánnda tíhotixoma, kò jè kjotixoma-la xi 'ñó tjín, jè cho ts'en kjòngatsja. ³ 'Ñó tse kitii jngoò skò jè cho je xi ch'o kji; k'oaá kji komà koni tsà jye kiyá; tanga jè skò xi 'ñó tse kitii, kjòndaà-ne. Ngats'ii xita xi tjín nga títsa isò'nde, tà kjòxkón-la kjoa xi komà, kò yaá kiitjingui-la jè cho ts'en. ⁴ Ngats'ii xita kijtseèxkón jè ye, nga jè ye kitsjaà-la kjotixoma xi tísikjeén jè cho ts'en. Jñà xita tikoáá kijtseèxkón jè cho je xi ch'o kji. Ikjoàn kitsò:

—Tsjii jngoò isa koni jè cho je xi ch'o kji; mì yá tjín xi kichikjoa-la nga skaàn-kò.

⁵ Jè cho ts'en kitjò'ndeé-la nga kiichja 'én xi 'nga síkijna yijo-la nga chajno-la Nainá. Tikoáá kits'ii'nde-la nga ichán jò sá kotixoma. ⁶ K'oaá s'ín kis'iin; kiichjajno-la Nainá, kiichjajno-la 'ín-la Nainá kò Ni'ya Tsjeè-la, kò kiichjajno-la jñà xita xi títsajna ngajmii. ⁷ Tikoá kitjò'ndeé-la nga kiskaàn-kò xita-la Nainá skanda kó nga kisikijne-la. Ikjoàn kits'ii-la kjotixoma it'aà ts'e ngats'ii tje-la xita, kò it'aà ts'e ngats'ii naxandá xi tjín, kò it'aà ts'e ngats'ii xita xi chja ngats'ii 'én xi tjín, kò it'aà ts'e xita xi tjín nga ijngoò ijngoò nangui xi tjín isò'nde. ⁸ Ngats'ii xita xi tjín nga títsa isò'nde, jè cho ts'en skoexkón, jñà ngats'ii xita xi mìkii tjít'aà 'ín-la nga tisa tàts'en-la kjoa, jè xojon xi ts'e kjoabinachon xi ts'e Orrè-la Nainá xi k'en ngajo-la xita.

⁹ Ndaà tɪná'yaà koni xan-nò. ¹⁰ Jè xi ndayá kjis'en, k'oaá s'ín tɪnè-là nga ndayá kjoì. Jè xi kicha ndojò kiyá-ne, k'oaá s'ín tɪnè-là nga kicha ndojò kiyá-ne. Íí mochjeén nga kixì kítsajna kjit'aà kò nga kichìkjoako-là kjo'in jñà xita-là Nainá.

¹¹ Xi komà iskan kijtseè ìjngoàà cho je xi ch'o kji xi itjo mijìn-ne jjiìn nanguì. Jò ma nchrajá-là xi k'oa kjoàn koni nchrajá-là orrè. K'oaá s'ín chja koni jngoò ye xi 'ñó je kji. ¹² K'oaá s'ín tɪn-là kjotíxoma koni jè cho je xi ch'o kji xi tɪjna ítjòn nga ya síjna nguixkòn. Bínè-là xita xi tɪn isò'nde nga kàteèxkòn jè cho je xi ch'o kji xi tɪjna ítjòn, jè xi kjòndaà-ne ñànda 'ñó tse kitì jngoò sko. ¹³ Tikoáá maá-là kis'iìn kjoxkòn xi 'in tɪn. Skanda maá-là kisìkjinchrobà-jen ni'ín xi ngajmì nchrobá-ne skanda it'aà nanguì nga nguixkòn xita. ¹⁴ Kiskoònachan-là xita xi tɪn isò'nde, koiì kjoa-là jñà kjoxkòn xi kits'iì'nde-là nga kis'iìn nguixkòn cho je xi ch'o kji xi tɪjna ítjòn. Tsibít'in-là xita nga kàtíndaà jngoò xkòsòn-là jè cho xi tɪjna ítjòn xi kicha ndojò kitì-ne skò tanga jaáya-là. ¹⁵ Jè cho xi ma-ne jò kits'iì-là nga ñó nga kisìkíjnakon jè xkòsòn-là cho xi kisindaà, mé-ne nga koma kichja-ne kò ngats'iì xita xi mìkiì skoexkòn sùk'en-ne. ¹⁶ K'oaá s'ín tsibínè-là nga kàtasit'aà chiba-là jñà xi xita ixti, jñà xita jchínga, jñà xita nchiná kò jñà xita ima, jñà xita xi títsajnandejí kò xi ch'i'nda títsajna'ñó. Yaá kàtasit'aà chiba-là ya tsja kixì kò tsà ya ítjòn tjen-là. ¹⁷ Nijngoò xita xi ma kòtse tsojmì, nijngoò xi ma kòtjna tsà mìkiì tít'aà chiba-là kò tsà jè 'ín-là cho mìkiì tít'aà-là kò tsà mìkiì tít'aà-là número ts'e 'ín-là cho. ¹⁸ Jjndé mochjeén kjoachjine-là xita; jè xi ndaà machiya-là, kàtíxkeya número-là cho je xi ch'o kji; ts'e xita-né. Jè número: joòn sìndò kò jàn kaàn kò joòn.

14

Jè Orrè-là Nainá kò jñà xita xi jngoò sìndò kò ichán ñijòn jmiì ma-ne

¹ Xi komà iskan, kiskoòtsejèn, kijtseè jè Orrè, nga síjnaxixì isòn nindoò Sión kò xita xi jngoò sìndò kò ichán ñijòn jmiì ma-ne xi tít'aà ítjòn tjen-là 'ín-là Orrè kò ts'e Na'èn-là. ² Ki'nchrè jngoò-là jta xi ngajmì nchrobá-ne xi 'ñó tíhone koni ma nandá k'e nga 'ñó maje, koni ma nga faáya-là ch'on k'e nga jye ts'iìn; k'oaá s'ín ki'nchrè-là koni tsà kjìn ma xita xi síkjane ní'ñó arpa. ³ Tína'ya jngoò-là sò xitse nga tɪnda nguixkòn jè xi tɪnasòn íxile nga tíhotíxoma, kò ya nguixkòn xi ñijòn ma-ne xi títsajnakon kò ya nguixkòn jñà xita jchínga. Niyá xi ma-là seè jè sò xi tɪnda, ta jñà-né xi jngoò sìndò kò ichán ñijòn jmiì ma-ne, jñà xi jye ítjokàjìin kjo'in ya isò'nde. ⁴ Jñà xita koi, mìtsà íchjín tsibítsajnakò, ngui tsjeè kisìjchá yijo-là. Jñà-né xi fi tɪngui-là Orrè nita ñànda-ne nga fi. Jñà-né xi ítjokàjìin ítjòn kjo'in ngats'iì it'aà ts'e xita xi tɪn isò'nde, mé-ne nga koma kongatsja ítjòn-ne Nainá kò Orrè. ⁵ Nímé 'én ndiso kùichja, kò nímé jé tɪn-là nga nguixkòn Nainá.

Àkjale xi jàn ma-ne

⁶ Kijtseè ìjngoàà àkjale xi tsó'bajìin isén nga tífiko 'én ndaà-là Nainá xi tɪn nita mé nachrjein-ne nga keènojmi-là jñà xita xi títsajna isò'nde, ngats'iì xita xi tɪn nga ìjngoò ìjngoò nanguì, ngats'iì tje-là xita, ngats'iì xita xi chja ngats'iì 'én xi tɪn, kò ngats'iì xita xi tɪn nga ngats'iì naxandá xi tɪn isò'nde. ⁷ 'Nó chja kitsò: —Jchaxkòn Nainá, jeya tìkíjna; jye ijchò nachrjein-là nga koiìndaàjìin. Jchaxkòn jè xi tsibíndaà ngajmì, xi tsibíndaà nanguì, xi tsibíndaà ndáchikon kò ñànda tíbitjo nandá.

⁸ Jjngoò àkjale kùichja xi kitsò:

—Jyeé kakaàngui, jyeé kakaàngui Babilonia, naxandá xi 'ñó je kji, jè xi bí't'in-là naxandá xi tɪn isò'nde nga [kj'ejí nainá fit'aà-là] koni s'ín xita k'e nga

kjoachijngui s'ín. Koni s'ín kis'iin, k'oaá ngaya-la koni tsà kisich'i yije xita isò'nde jè xán ts'e kjoachijngui-la xi tjiko kjojtí-la Nainá.

⁹ Ìjngoò àkjale tsatsejèn xi ma-ne jàn xi 'ño chja nga kitsò:

—Tsà yá xi skoexkón jè cho je xi ch'o kji ko isén xkósòn-la, tsà tikoá sít'aà chiba-la itjòn tjen-la, o tsà tsja, ¹⁰ Nainá tsjá-la kjo'in, k'oaá ngaya-la koni tsà vino skoí xi tjiko kjoajti-la Nainá. Nga jè sobà Nainá jyeé tsibíndaà jngoò chitsín vino xi 'ño kjaán mé-ne nga kòkò-ne kjoajti-la nga s'e-la kjo'in jjiin ni'ín azufre xi 'ño tsjè títi. Tíkotsejèn àkjale tsjeè ko Orrè. ¹¹ Jè ni'ndi-la ts'e kjo'in-la, kjit'aá nachrjein nita kjé-ne nga kitjomijin. Mikii sikkjáya ko nachrjein ko nitjen jña xita xi jè cho ts'en ko isén xkósòn-la beèxkón, jña xi tikoá jtít'aà chiba-la ko 'ín-la jè cho je xi ch'o kji. ¹² Íjndé nga mochjeén nga kàtachíkjoa-la nita mé kjoa-ne jña xita-la Nainá xi síkitasòn kjoitíxoma-la ko xi ndaà mokjeiín-la it'aà ts'e Jesús.

¹³ Ki'nchrè ìjngoàà 'én xi ngajmiì inchrobà-ne xi kitsò-na:

—Chjí, tí't'eii xojon: “Jña nachrjein xi fi-isa, mé tà ndaà-la jña xita xi kiyá nga mokjeiín-la it'aà ts'e Na'èn-ná.” K'oaá tsò Inima Tsjeè-la Nainá: “Kixí kjoa, jña xita koi sikkjáya-né kjoa ts'e xá-la; ján ngajmiì, jchaá-la ngats'ii kjoa xi ndaà kis'iin.”

K'e nga maxkó tsojmi xi jye kòjchá ya it'aà nangui

¹⁴ K'e nga kiskoòtsejèn, kijtseè jngoàà ifi xi chroba kji, ya isò'nga ifi tíjna jngoò xi k'oa kji koni ki'ndi-la xita. Jngoò corona xi ngui oro tjí'a sko, ko jngoò kicha libá kjiya tsja xi 'ño yijò kji. ¹⁵ Ìjngoò àkjale itjo ya i'nde tsjeè-la Nainá xi 'ño chja, kitsò-la jè xi tíjnasòn ifi:

—Tits'ii nga tixákoii kicha libá-lè; tichásoin, ko tíxkoí kóhótjín tsojmi tje xi tjín it'aà nangui nga jye kòjchá yije; ko jyeé ijchò nachrjein-la nga sincháxkó.

¹⁶ Jè xi tíjnasòn ifi, tsibíts'iaako kicha libá-la ya isòn nangui nga tsatesòn tsojmi tje-la isò'nde, ikjoàn chincháxkó.

¹⁷ Ìjngoò àkjale itjo ya i'nde tsjeè-la Nainá xi kijna ngajmiì xi tikoá kicha libá kjiya tsja xi 'ño yijò kji. ¹⁸ Ìjngoò àkjale itjo-ne it'aà ímixa tsjeè-la Nainá, jè xi síkinda ni'ín. 'Nó kiichja-la jè àkjale xi kicha libá kjiya tsja; kitsò-la:

—Tits'ii nga tixákoii kicha libá-lè xi 'ño yijò kji; tichát'eii 'én-la jña toò uva xi tjín it'aà nangui, nga jña toò-la jye kichji.

¹⁹ Jè àkjale tsibíts'iaako kicha libá-la nga tsatet'aà toò-la jña yá uva; ikjoàn kisikatsjoóya ya ñánda nga ma binchanè toò uva. Kjoa koi, jè okó kjoajti-la Nainá. ²⁰ Mítsà ya jjiin naxandá kisinè jña toò uva; ján indii naxandá kisinè; k'e nga jye kisinè, jní itjo ñánda nga kisinè; 'ño tse jní itjo skanda ijchò kangui-la kó kji 'nga tíjna freno xi tjí'a tso'ba kohòyo ko jàn sìndo kilómetro tsangasòn.

15

Itoò ma àkjale xi itoò kjo'in j'ìiko

¹ Ìjngoò kjoaxkón kijtseè ján ngajmiì xi 'ño xkón kji ko 'ño jeya ki'ya-la. Itoò ma àkjale xi itoò kjo'in j'ìiko jña kjo'in xi fehet'aà-ne nga yaá fehet'aà-ne kjoajti-la Nainá.

² Tikoá kijtseè jngoàà ndáchikon xi chitsín kji; tsjájiin ko ni'ín. Ya ncha kixi isòn ndáchikon xi chitsín kji, jña xita xi jye kisikijne it'aà ts'e cho je xi ch'o kji ko isén xkósòn-la, jña xi mikii kitsjá'nde nga kisit'aà chiba-la, ko número ts'e 'ín-la. Xita koi kjiya tsja ní'ño arpa xi Nainá kitsjaà-la. ³ Nchiseè sò-la Moisés xi chi'nda-la Nainá ko sò-la Orrè, nchitsò:

Na'èn xi Nainá 'mì-lè, xi ta ji ta jngoò-né xi 'ño tse nga'ño tjín-lè,

'ñó jeya kọ 'ñó xkón t́ín ngats'ìi kjoa xi 'nì.

Xìta kixi-né; kixí t́ín ndiyá-lè.

Jíí-né xi Xítaxá Ítjòn t́jna-la ngats'ìi naxandá xi t́ín isò'nde.

⁴ ¿Yá xi mìkìi tsakjón-lè Na'èn?

¿Yá xi mìkìi skoexkón-lè?

Tajngò ngaji xi xítá tsjii,

koií k'oas'ín kjoíí-ne ngats'ìi naxandá-la isò'nde nga skoexkón-lè

nga jye tí'ya-la kjoa kixi-lè.

⁵ K'e nga jye kítseè kjoa koi, kiskoòtsejèn nga kitáx'a ján ngajmii jè i'nde tsjeè-la Nainá xi t́jnaya iya Ni'ya Nikje xi okó nga ya t́jna Nainá. ⁶ Itjo ya i'nde tsjeè-la Nainá jñà àkjale xi itoò ma-ne xi j'ìiko itoò kjo'in. Íkjá nikje lino chroba xi 'ñó ote kjoàn; t́kjá ndáyá-la na'ñó payo xi nguì oro. ⁷ Jñà xi ñijòn ma-ne xi t́tsajnakon, jngoò itjoiin xi kisìngatsja nga íjngó íjngó àkjale xi itoò ma-ne; kitsjaà íjngó íjngó-la chít́sín xi nguì oro xi ya t́jía kjo'in ts'e kjoajti-la Nainá xi t́jnakon nítá mé naxrjein-ne. ⁸ Ya iya i'nde tsjeè-la Nainá, kitseè nì'ndi xi ya inchrobà-ne it'aà ts'e kjoajeya-la Nainá kọ nga'ñó xi t́jín-la. Niyá xi kitjò'nde-la nga jahas'en ya i'nde tsjeè-la Nainá skanda k'e nga jye tsitasòn yije jñà kjo'in xi itoò ma-ne xi j'ìiko jñà àkjale xi itoò ma-ne.

16

Chít́sín xi itoò ma-ne

¹ Ki'nchrè jngoaa 'én xi ya itjo-ne i'nde tsjeè-la Nainá nga kitsò-la jñà àkjale xi itoò ma-ne:

—Tanguió, tíxteèn-sòn isò'nde jñà xi t́jía chít́sín xi itoò ma-ne, kjo'in xi tjiko kjoajti-la Nainá.

² Kii jè àkjale xi tsako ítjòn-la. Tsibíxteèn-sòn isò'nde xi t́jía chít́sín-la. Ngats'ìi xítá xi t́jín-la chiba-la cho ts'en kọ xi beèxkón jè isén xkósòn-la jè cho je xi ch'o kji, tsako-la ch'in xajtsé xi 'ñó ch'o kjoàn kọ ijò jchán ma.

³ Jè àkjale xi ma-ne jò tsibíxteèn-jiiin ndáchikon xi t́jía chít́sín-la. Kọ jè ndáchikon, nguì jní komà, koni tsà ya k'en-jiiin xítá. Ngats'ìi xi t́tsajnakon ya ijiiin ndáchikon jngoò k'aá k'en.

⁴ Jè àkjale xi ma-ne jàn, tsibíxteèn-jiiin ya xajngá nandá kọ ñánda tíbitjo nandá, jè xi t́jía chít́sín-la. Saà jní komà. ⁵ Ikjoàn ki'nchrè-la jè àkjale xi ts'e nandá, kitsò:

—Ngaji Na'èn, t́jín-lè kjoakixi, nga k'oaá s'ín kits'ii-la kjo'in jñà xítá it'aà ts'e kjoa koi, nga jíí xi xítá tsjeè 'mì-lè, jíí xi tjini skanda kjòtseé, tjini skanda i'nde. ⁶ Nga jñà xítá koi tsibíxteèn jní-la xítá-lè nga jñà kisik'en, kọ xítá xi kiichja-ngajo-lè. I'nde ngaji k'oaá t́s'ín tì'biì ngajo-la jní nga nchi'biì; yaá chiba-la.

⁷ Tikoá ki'nchrè jngoò-la 'én xi ya it'aà ímixa tsjeè-la Nainá chja, nga tsò:

—Ji Na'èn xi Nainá 'mì-lè, xi ta ji ta jngoò-né xi 'ñó tse nga'ñó t́jín-lè, kixí kjoa, jñà kjo'in xi tì'biì-la xítá koi, ndaa t́jín kọ nguì kixí t́jín.

⁸ Jè àkjale xi ma-ne ñijòn, tsibíxteèn xi t́jía chít́sín-la ya isòn ts'oi. Jè ts'oi kitjò'nde-la nga jè ndobá-la kisichjàn yijo-la xítá. ⁹ Jè ndobá-la ts'oi 'ñó kisichjàn-la ngats'ìi xítá tanga jñà xítá koi mìkìi kisikájno jé-la nì mìkìi jeya kisikájna Nainá; ta saá kiichjajno-la Nainá nga jè xi t́jín-la nga'ñó it'aà ts'e kjo'in koi.

¹⁰ Jè àkjale xi ma-ne 'òn, tsibíxteèn-sòn jè xi t́jía chít́sín-la ya ñánda tíhotíxoma jè cho ts'en. Kọ jè i'nde ñánda tíhotíxoma jè cho je xi ch'o kji, kòjñò-né. Jñà xítá xi beèxkón jè cho ts'en kiskinetjòn nijen-la nga 'ñó ijò komà-la. ¹¹ Tanga mìkìi

kisikájno jé-la; tà saá isa ndaà kiichjajno-la Nainá xi ts'e ngajmiì, koií kjoa-la nga ijò komà yijo-la nga xajtsé tjín-la.

¹² Jè àkjale xi ma-ne joòn tsibíxteèn-jiìn xi tjíya chĩtsín-la ya xajngá nandá-je Éufrates. Jè nandá-la xajngá, kixi-ya-né, mé-ne nga koma kjoahato-ne jñà xitaxá ítjòn xi nchrobá-ne ñánda bitjokàtji-ne ts'oi.

¹³ Kijtseè-ná nga jè ye xi 'ñó je kji, kò jè cho je xi ch'o kji, kò jè xita xi kiichjaya 'én ndiso nga itjo-ne tso'ba jàn inima ch'o xi cho xke kjoàn. ¹⁴ Jñà-né inima ch'o-la neí xi s'ín kjojkón; bitjo nga bíxkóya xitaxá ítjòn xi tjín nga tĩtsa isò'nde nga kjinchrobà kjoichán jè nachrjein xi jye tjíndaà-la Nainá xi ta jè tajngoó xi 'ñó tse nga'ño tjín-la. ¹⁵ “Tíná'yaà, 'an, k'oaá s'ín kjoiaa koni s'ín f'ii xita chijé. Mé ta ndaà-la jè xita xi tjíndaà k'e nga 'an xi kjoiaa; kjiindaà nikje-la nga kokjá; mé-ne nga mikì kosobà-la nga tjína laká.” ¹⁶ Jñà inima cho-la neí tsibíxkóya xitaxá ítjòn-la isò'nde ya i'nde ñánda 'mì Armagedón xi 'én hebreo.

¹⁷ Jè àkjale xi ma-ne itoò, tsibíxteèn jjiìn isén xi tjíya chĩtsín-la. Kii'nchré-la 'én xi 'ñó kiichja xi ya inchrobà-ne i'nde tsjeè-la Nainá xi tjína ngajmiì ñánda tjína jè xi tjínasòn íxile nga tíhotíxoma; kitsò:

—Jyeé tsitasòn yije.

¹⁸ Ikjoàn jate ni'ín ch'on, kina'ya-la jta, kits'iìn ch'on, ts'a ch'ón xi 'ñó jchán ts'a; ni saà jngoò k'a k'oas'ín 'ba kóni nga tisa tsatsejèn xita isò'nde. ¹⁹ Jè naxandá je xi 'ñó ndaà yaxkon-la, jàn ya komà. Kò jñà naxandá xi chja-ne nga ijngoò ijngoò nangui xi tjín isò'nde, jngoò k'aá kichijà. Kò jè naxandá je xi 'mì Babilonia xi 'ñó ndaà yaxkon-la, mikì kisijchàajjìn Nainá nga kitsjaà-la kjo'in, k'oaá ngaya-la koni kisik'i jngoò chĩtsín xi tjíya vino xi ngui kjoajti-la Nainá xi jè jye tjíndaà-la. ²⁰ Ngats'iì nangui xi tjín jjiìn ndáchikon kò jñà nindoò, jngoó k'aá kichijà, mì tì kiì ki'ya-la. ²¹ Jñà xita tsané jtsí ndajo xi 'ñó tsiaàn kjoàn, tjín-la tsà ichán kilo nga jngoò ijngoò. Jñà xita, 'on kiichjajno-la Nainá, koií kjoa-la nga tse kjo'in kis'e-la kjoa ts'e jtsí ndajo.

17

Kós'ín s'e-la kjo'in jè chjoón chijngui

¹ J'iì jngoò jñà àkjale xi itoò ma-ne xi itoò chĩtsín tjíya tsja, kiichja, kitsò-na:

—Nchroboí, kokoò-lè kjo'in xi tjoé-la jè chjoón chijngui xi 'ñó ndaà yaxkon-la xi tjíndiì ñánda nga kjin xajngá nandá fahato. ² Jñà xitaxá ítjòn xi tjín isò'nde, yaá tsafáhijta kò chjoón jè nga k'ejí nainá kijtseèxkón k'oaá ngaya-la tsà kjoa chijngui kisikò jè chjoón. Kò ngats'iì xita xi tjín isò'nde, k'oaá tì kis'iìn nga k'ejí nainá kiitjngui-la k'oaá ngaya-la koni tsà xán ts'e kjoachijngui-la chjoón kjòch'i-ne.

³ It'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá, jè àkjale kiìko inima-na jngoò i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn. Kijtseè jngoaà chjoón xi tjínakjá-la cho je xi ch'o kji xi inì kji. Yijajno yije yijo-la 'én xi kondra ts'e Nainá nga chjajno-la. Itoò ma sko kò te ma nchrajá-la. ⁴ Jè chjoón, nikje sko kò nikje inì kjoàn xi íkjá. Yijajno xi ngui oro kò ndajo ote xi 'ñó ts'e chjí-la, kò ndátòn fangui xi 'ñó chjí-la xi 'mì perla. Tjíya tsja jngoò chĩtsín xi ngui oro; jè chĩtsín kitseé kjoa ch'o-la kò kjoa tjé xi ts'e kjoa chijngui-la. ⁵ Ya ítjòn tjen-la, tjít'aà 'én 'ma xi tsò: “Babilonia xi 'ñó je kji nga ndaà yaxkon-la, jè nea-la íchjín chijngui kò ngats'iì kjoa ch'o xi tjín isò'nde.” ⁶ K'e nga kiskoò'an chjoón jè, kijtseè xkoaàn nga ch'i-né nga jní-la xita-la Nainá kits'iì kò ts'e xita xi kinik'en nga 'én-la Jesús kiichjaya. K'e nga kijtseè tà kjòxkón-na. ⁷ Kitsò-na jè àkjale:

—¿Mé-ne maxkón-lè? 'Aán, kènojmi-lè kó tsòya-ne kjoa 'ma-la chjoón jè, kò it'aà ts'e cho je xi ch'o kji xi tjínakjá-la xi itoò ma sko koa te ma nchrajá-la. ⁸ Jè cho xi kà'yi, tsibijnakon-né, tanga i'ndeì tjínak'en-né; yaá kjinchrobà mijìn-ne

nitjan jñò mé-ne nga jngoò k'a chija-ne. Jñà xita xi tjin isò'nde, xi mìkiì tjit'aà 'ín-la xojon ts'e kjoabinachon kóni nga tisa kisindaà isò'nde, tà koxkón-la k'e nga skoexkon jè cho xi tsibijnakon, kò i'ndeì tijnak'en-né, tanga kotsején ijngoò k'a-ne.

⁹ 'Ijndé mochjeén kjohitsjeèn xi tjin-la kjoa chjine. Jñà sko cho xi itoò ma-ne, jñà ngaya-la jñà nindoò xi itoò ma-ne ñánda tijnanè jè chjoón. Tikoáá jñà ngaya-la xi itoò ma-ne xitaxá ítjòn. ¹⁰ 'On ma-ne xi jye k'en, jngoò ma xi tíhotíxoma-ísa, kò jè xi ijngoò, kj'eè kiì f'ì. Tanga k'e nga kjoí, tà chibaá naxhrjein kotíxoma. ¹¹ Jè cho je xi ch'o kji xi tsibijnakon tanga i'ndeì tijnak'en-né, jè xi ma-ne jìin xitaxá ítjòn. Yaá tijnajìin-la xi itoò ma-ne, kò yaá tífi ñánda nga jngoò k'a jchija.

¹² 'Jñà nchrajá xi te ma-ne xi kà'yi, jñà ngaya-la xitaxá ítjòn xi te ma-ne xi kj'eè kiì tjoé-la kjotíxoma. Tanga k'e nga tjoé-la kjotíxoma ta jngoò hora kotíxomakjoò kò jè cho je xi ch'o kji. ¹³ Jñà xitaxá ítjòn xi te ma-ne, tajngoó kjohitsjeèn tjin-la nga jè cho je xi ch'o kji sijnatsja nga'ño-la kò kjotíxoma-la. ¹⁴ Ikjoàn skaàn-kò jè Orrè, tanga jè Orrè sijnkijne-né. Nga jè-né xi otíxoma-la jñà xita xi otíxoma, kò Xitaxá ítjòn-laá ma jñà xi xitaxá ítjòn títsajna. Jñà xita xi títsajnako, xó kinokjoà-la, xó kitjaajìin-ne, kò kixíí síkitasòn-la.

¹⁵ Jè àkjale k'oaá ti kitsò-na:

—Jè nandá xi kà'yi, ñánda tijnandiì chjoón chijngui, naxandá-né, xita kjín-né, jñá-né xita xi tjin nga ijngoò ijngoò nangui xi tjin isò'nde, koá jñá-né xita xi chja ngats'ì 'én xi tjin isò'nde. ¹⁶ Jñà nchrajá xi te ma-ne xi kà'yi, kò jè cho je xi ch'o kji xi kà'yi, sijnitikeè-né jè chjoón chijngui, kjoá'an yije-la skanda jñà nikje-la, sijnákjna laká-né. Yijo-la skine-né. Ikjoàn yaá kókajìin ni'ín. ¹⁷ Nainá k'oaá s'ín tsibíjìin kjohitsjeèn-la jñà xita koi nga k'oas'ín sijnkitasòn koni s'ín mejèn-la Nainá. Jè kjotíxoma xi tjin-la xita koi tijnngoò ikon nga jè cho ts'en kongatsja, skanda k'e nga kitasòn yije 'én xi kiichja Nainá. ¹⁸ Jè chjoón xi kà'yi, jè-né naxandá je xi otíxoma-la jñà xitaxá ítjòn xi tjin isò'nde.

18

Kós'ín kiskaàngui jè naxandá Babilonia

¹ Xi jye komà iskan, ijngoò àkjale kijtseè xi tinchrobájen-ne ngajmì, xi 'ño tse nga'ño tjin-la. Jè kjoa jeya-la xi 'ño ote kji, kisihiseèn-sòn nangui. ² 'Nó kiichja, kitsò:

—Jye kiskaàngui, jye kiskaàngui naxandá je Babilonia. Jyeé ta i'nde-la inima ch'o-la nejí komà, ya ñánda kitseè yije inima tjé xi ch'o kjoàn. Kò ya títsajna nise xi ch'o kjoàn xi mìkiì ma chine. ³ Ngats'ì xita isò'nde, k'oaá ti kis'ìin koni s'ín xita naxandá jè nga kj'eí nainá kiitjngui-la, k'oaá ngaya-la koni tsà kjòch'i-ne jñà kjoachijngui xi kis'ìin. Jñà xitaxá ítjòn-la xi tjin nga títsa isò'nde, k'oaá ti kis'ìin. Kò jñà xita isò'nde xi tsojmì otseya nga s'ín kjohima, kjònchiná-né xi kjoa ts'e kjotsja-la yijo-la koni s'ín jñà xita xi tjin naxandá jè.

⁴ Ijngoò 'én ki'nchrè xi ngajmì inchrobà-ne, xi kitsò:

—Jñò xi naxandá ts'an xan-nò, titjokajñoò naxandá jè, mé-ne nga mì ya kokot'aà-nò jé-la, tikoá mìkiì kokot'aà-nò kjo'in xi s'e-la. ⁵ Jñà jé-la, jyeé tímakjìn, jyeé j'ì skanda i ngajmì. Nainá, mìkiì sijnchàajìin [nga tsjá-la kjo'in] xi kjoa ts'e jé-la. ⁶ K'oaá tís'ín kàtamát'in ngajo-ne koni s'ín kis'ìin jè. Jò k'a k'oa tís'ín kàtamát'in ngajo-ne koni tjin kjoa xi kis'ìin. Jè chitsín xi kisikáyajìin vino, kòkji tikájìin ngajo-la nga jò k'a isa jchá kàtama, [jò k'a okji kjo'in kàtako-la]. ⁷ Jè kjoa-la nga jeya kisikájna yijo-la kò nga 'ño kis'e-la kjotsja, k'oa tís'ín tjiì ngajo-la kjo'in nga kàtakjindáya. Nga k'oaá tsò inima-la: “An, k'oaá s'ín tijná nga chjoón sko-la 'mì-na. 'An mìtsà chjoón ka'àn 'mì-na, tikoáá mìkiì sijnkiaán

kjo'in nita kjé-ne.” ⁸ Koií kjoa-la nga tajngoò nachrjein kitjojenè-la kjo'in: Kiyá xita-la. Tikoáá skindáya-né. S'ée-la kjoa ts'e kjinchrá. Ni'ín kitji-ne nga kjoehesòn. Nga 'ño tse nga'ño tjín-la jè Nainá xi otíxoma nga k'oaá s'ín jye kiskoòsòn-la nga tsjá-la kjo'in.

⁹ Jñà xitaxá ítjòn-la isò'nde 'ño skindáyakeè ko 'ño 'on koma-la k'e nga skoe nga tíbitjo ni'ndi-la nga títi jè naxandá jè ya ñánda kiitjingui-la xi kj'eíí nainá k'oaá ngaya-la koni tsà jngoó chjoón chijngui kiitjingui-la nga kisítsjako yijo-la. ¹⁰ Kjiín kincha-ne nga skótsejèn-la, nga tsakjón-la kjo'in-la. 'Ñó kichja, kitsò:

—Ima xó-ne, ima xó-ne naxandá je Babilonia xi 'ño kis'e-la nga'ño; tajngoò tjò kòf'i-la kjo'in.

¹¹ Jñà xita xi otíjnaya tsojmì xi tjín isò'nde, tikoáá skindáyakeè-né nga 'on koma-la inima-la nga mì tí yá xi kotse-ne tsojmì xi otíjnaya, ¹² tsojmì xi ts'e ton oro, plata, ndajo chí xi 'ño ndaà kjoàn, ndátòn chí xi 'ño ndaà kjoàn; nikje lino xi 'ño chí, ko nikje seda, nikje sko ko xi inì kjoàn; ngats'ì yá xi 'ño ndaà jne, tsojmì chí xi nindaà ni'ño cho kisindaà-ne, ngats'ì tsojmì xi yá xi 'ño chí xi yá ikon, ko kichá bronze, ko kichá xi 'mì hierro, ko ndajo marmol, ¹³ ko chrjoayá canela, ngats'ì tsojmì xi ndaà jne, chrjongó-la Nainá, ko xkiì jne xi 'mì mirra, ko chrjongó ts'e yá olivo, ko vino ko asiti. Trigo ko skoan inchrajín, ko cho ch'á, orrè, kohoyo, carreta, ko xita chí'nda nga kisatijna. ¹⁴ Kitsò-la jè naxandá:

—Ngats'ì kjoa xi ndaà kisaseèn-la inima-lè, jyeé kitjaàxìn yije-lè. Kjoa nchiná-lè jyeé kichijà. Ko kjoa xi ndaà kòtsjachi, mì ti kii sakò-lè nita kjé-ne.

¹⁵ Jñà xita xi otíjnaya tsojmì xi ya kjònchiná ts'e naxandá jè, kjiín kinchat'aàxìn nga tsakjón-la kjo'in. Skindáyakeè koa 'ño 'on koma-la inima-la. ¹⁶ K'oaá kitsò:

—Ima xó-ne naxandá xi 'ño je kji, xi nikje lino chí tsakakjá ko nikje xi sko kjoàn ko xi inì kjoàn. Yijàjno yijo-la oro, ndátòn chí xi 'mì perla ko ndajo chí xi 'ño ndaà kjoàn. ¹⁷ Tajngoò tjò kachija yije kjoa nchiná xi tjín-la.

Ngats'ì xita xi síxako chitso, ko ngats'ì xita xi ya chitso tútsaya nga nchifi, jñà xi ya iya chitso síxá ko ngats'ì xi síxajìn ndáchikon, kjiín tsibítsajna ¹⁸ k'e nga kijtsee ni'ndi-la naxandá nga títi; 'ño kichja, kitsò:

—Ni saá jngoò naxandá tjín xi mangásòn-kjoò koni kji naxandá jè, nga 'ño ndaà kiyaxkon-la.

¹⁹ Ikjoàn tsibíxteèn-jno chijo sko, 'ño kiskindáyakeè nga 'on komà-la inima-la; kitsò:

—Ima xó-ne naxandá xi 'ño je kji; jè kjoa nchiná-la, ndaà kjònchiná-ne jñà xita xi tjín-la chitso ya jjiín ndáchikon. Ko i'ndeí, ta jngoó tjò kachija yije kjoa nchiná-la.

²⁰ Ngats'ioò jñò xi titsajnaà ngajmì, tsjaá t'è-là takòn. Jñò xi xita-la Nainá mà, jñò xi tsibíxáya-nò Cristo, ko jñò xi Nainá nokjoà ngajo-là, tsja t'è-là inima-nò. Nainá jyeé kàtsjá-la kjo'in naxandá jè koií kjoa-la nga ch'o kisìko-nò.

²¹ Jngoò àkjale xi 'ño tse nga'ño tjín-la kiskoé jngoò ndajo xi koni kji ndajo natsí kji, kisikatjen-jìin ndáchikon, kitsò:

—Jè naxandá Babilonia, xi 'ño je kji, k'oaá s'ín skajìin-ndá; jngoó k'aá chija nita kjé-ne, mì tí yá xi skoexkon-ne. ²² Mì tí kii kiná'ya-la inchò calle-la jñà música xi síkjane arpa, jñà xi síkjindáya xobí, ko xi síkjane chrjo trompeta. Mì tí kii s'e-la xita xi síxá nita mé xá-ne. Tikoá mì tí kii koxáko-ne molino ts'e ncheé. ²³ Ni'ín ts'e lámpara, mì tí kii s'ihiseèn-ne; mì tí kii s'e-ne s'eí nga kixan xita; koií kjoa-la kos'ín komat'in-ne nga jñà xita-la xi otseya ko otíjnaya tsojmì, 'ño xita

nchiná komà ì isò'nde; tìkoà kiskoònachàn yije-là naxandá xi t́ín isò'nde nga komà-là kis'iin kjoatj'e. ²⁴ Naxandá jè, Nainá kitsjaà-là kjo'in nga jé ts'e-né nga kinìk'en xità-là Nainá kò xità xi kiichjaya ngajo-là Nainá kò ngats'ì xità xi kinìk'en nga t́jtsa isò'nde.

19

Xità xi tsjá-là kjondaà Nainá ján ngajmù

¹ Xi jye komà iskan, ki'nchrè-là ján ngajmù 'én koni kjín jchán ma xità xi chja nga tsò:

¡Aleluya! ¡'Nga t́ikíjna Nainá!
Nga jè ochrjekàjìin-ná kjo'in kjoa ts'e jé-ná,
kò ta jè tajngoò xi t́ín-là kjoajeya
kò xi tse nga'ño t́ín-là.

² Nga jè Nainá, ndaà s'ín kò kixì s'ín
k'e nga tsjá-là kjo'in xità;
nga jyeé kitsjaà-là kjo'in jè naxandá je Babilonia
xi kisìkìts'ón-jìin isò'nde nga tsakó-là xità isò'nde
nga kj'eíí nainá kijtseèxkón
k'oaá ngaya-là koni jngoò chjoón xi kjoa chijngui s'ín.
Koií jé xi komà-là nga jè kisìk'en xità ch'ìnda-là Nainá xi kiichja ngajo-là.

³ Jngoò k'a k'oa kitsò:

—¡Aleluya! ¡'Nga t́ikíjna Nainá! Jè n'ndi-là jè naxandá nga títi, k'oaá s'ín
kítjomijìn nità mé nachrjein-ne.

⁴ Jñà xità jchínga xi kaàn ñijòn ma-ne kò xi ñijòn ma-ne xi títsajnakon,
chíncha-xkó'nchi-ñiat'aà-là nga kijtseèxkón Nainá xi tíjnasòn íxile ñánda
tíhotíxoma. Kitsò:

—¡K'oa s'ín kátama! 'Nga t́ikíjna Nainá. ¡Aleluya!

⁵ Ya íxile-là ñánda tíhotíxoma, kina'yà-là 'én xi kitsò:
Tjii-là kjondaà Nainá ngats'ioò jño xi ch'ìnda maà,
jño xi ixti maà kò xità jchínga,
ngats'ioò xi tsakjoòn-chaà Nainá.

⁶ Ki'nchrè-là 'én koni tsà kjín jchán ma xità xi chja, koni s'ín na'yà-là nandá
k'e nga one, koni s'ín na'yà-là k'e nga one ch'on, xi kitsò:

¡Aleluya!
¡'Nga t́ikíjna Nainá xi ta jè tajngoó xi 'ño tse nga'ño t́ín-là!
Nga jyeé jè tíhotíxoma.

⁷ Tsja k'oe-lá inima-ná, sítja-chaá takoán, jeya síkíjnaá Nainá,
nga jyeé j'ìi kjoa bixan-là Orrè;
chjoón-là jyeé tíjnandaà.

⁸ Jè chjoón, jye ko'biì-là níkje lino xi 'ño chjí,
xi 'ño tsjeè kjoàn t́ikoa 'ño ote nga kónakjá.
Jè níkje lino xi 'ño chjí, jè ngaya-là kjoakixì xi s'ín xità-là Nainá.

⁹ Jè àkjale kitsò-na:

—Chjí kjoa koi: “Mé ta ndaà-là jñà xità xi xó kinokjoà-là kjoa bixan-là Orrè
nga jè kokjen-kò.”

Kitsò isa:

—Jñà 'én koi, ngui 'én kixì-là Nainá-né.

¹⁰ Tsohósijna xkó'nchiñia it'aà ndsoko jè àkjale nga mejèn-na skoexkoán.
Tanga jè àkjale kitsò-na:

—Kì k'oaá 'nì; 'an, t́ikoaá ch'ìnda-là Nainá ma koni ngaji kò jñà 'ndsì xi ndaà
fì tjingui-là jñà 'én kixì xi kiichja Jesús. Jè Nainá chaxkoín.

Jñà 'én kixi xi kiichja Jesús, tijnà-ne xi sikítsjeèn-ya-la xita xi chja ngajo-la Nainá.

Jè xi tijnasòn-la kohòyo chroba

¹¹ Kijtseè ngajmiù nga tix'á; tsatsejèn jngoò kohòyo xi chroba kji. Jè xita xi tijnakjá-la, k'oaá s'ín yaxkon-la nga kixi síkitasòn kò kixi tijná, koií kjoa-la nga nguì kò kjoakixi-la bíndaàjiìn kò nga kjaán-kjoò. ¹² Jñà xkon, k'oaá kjoàn koni ni'ín. Ya sko, kjín corona jtobá tjí'a kò jngoò 'ín-la tjit'aà xi mìkiù yá xi machiya-la kó tsòya-ne; tajngoò jè machiya-la kó tsòya-ne. ¹³ Jè nikje xi kinakjá, jní yijàjno. Jè 'ín-la, 'Én-la Nainá 'mì. ¹⁴ Yaá tjingui-la jñà soldado ts'e ngajmiù nga títsajnakjá-la kohòyo chroba; saà nikje lino chrobaá íkjá xi 'ñó chjí kò tsjeè kjoàn. ¹⁵ Jè tso'ba bitjo jngoò kichá ndojò xi 'ñó yijò kji, jè xi síki'on-ne ngats'ii naxandá. Nga jè kotixoma-la xita naxandá. Jè yá nise siikjeén xi nguì kichá tájaà. Jè sobá kosinè jñà toò uva ya iya chitso nga kochrje vino xi okó kjoajti-la Nainá xi ta jè tajngoó xi 'ñó tse nga'ñó tjin-la. ¹⁶ Jè nikje-la kò chrjomí-la tjit'aà 'ín xi tsò: “Xitaxá Ítjòn-la ngats'ii jñà xi xitaxá ítjòn títsajna kò jè-né xi otixoma-la ngats'ii jñà xita xi otixoma.”

¹⁷ Kijtseè jngoàà àkjale xi ya síjnasòn-la ts'oi; 'ñó chja-la ngats'ii cho xi tjímajìln isén xi yijo kine. Tsò:

—Nchrobá, tixkóyaà xinguiqo mé-ne nga chjinee yijo xi Nainá tsjá-nò, ¹⁸ nga chjinee yijo-la xitaxá ítjòn, kò yijo-la xita sko-la soldado, yijo-la xita ts'en, yijo-la kohòyo kò yijo-la xita xi títsakjá-la kohòyo, yijo-la ngats'ii xita xi títsajnadejí kò xita ch'i'nda kò xi ixti kò xita jchínga.

¹⁹ Kijtseè jè cho je xi ch'o kji kò jñà xitaxá ítjòn ts'e isò'nde kò xita soldado-la; jyeé títsajnandaà nga skaàn-kò jè xi tijnakjá-la kohòyo chroba kò jñà soldado-la. ²⁰ Jè cho je xi ch'o kji kindobà'ñó; tikoá kindobà'ñó jè xi 'én ndiso kiichja xi kis'iìn kjoxkón nga nguixkon jè cho. K'oaá s'ín komà-ne nga kiskoònachan-la jñà xita xi kiskoé chiba-la tikoá kijtseèxkón isén xkósòn-la jè cho. Ingajò kinìkatsjoòjiìn tíkòn jjiìn ni'ín xi títiingá ñánda títi kò azufre. ²¹ Jñà xita xi i'nga, jè kisik'en-ne jè kichá ndojò xi bitjo tso'ba jè xi tijnakjá-la kohòyo. Ngats'ii cho xi tjímajìln isén, jñà kjòskiù-ne nga kiskine yijo-la xita xi jye k'en.

20

Jè xi jngoò jmiù nó

¹ Kijtseè jngoàà àkjale xi tinchrobájen-ne ngajmiù. 'Ya ibi ts'e nitjan jñò. Kjiya tsja jngoò na'ñó kichá cadena xi 'ñó je kji. ² Jè àkjale kitsobà'ñó jè ye jchínga xi tije-ne xi 'mì Xita Nejí kò xi Satanás. Jngoò jmiù nó tsibít'aà'ñó. ³ Kisikatjen-s'en ya nitjan jñò; tsibíchoà'ñó-la jè xotjoa; ikjoàn tsasíjna-la sello mé-ne nga mì yá skíx'a-ne jè xotjoa nitjan. Yaá tsasíjnahiya mé-ne nga mì tì kiù koma skónachan-la xita isò'nde, skanda k'e nga kjoehet'aà xi jngoò jmiù nó. Xi koma iskan tjánda'ñó ijngoò k'a-ne nga koma kojmeèndeí chiba nachrjein isa.

⁴ Kijtseè íxile ts'e kjotixoma; títsajnasòn jñà xita xi kitjoé-la kjotixoma nga jñà koiíndaàjiìn. Tikoá kijtseè iníma-la jñà xita xi kitiís'iìn, nga koi kjoa-la 'én kixi xi kitsjaà it'aà ts'e Jesús kò nga 'én-la Nainá kiichjaya. Jñà xita koi, mìkiù kijtseèxkón jè cho je xi ch'o kji kò isén xkósòn-la; tikoá mìkiù kisit'aà chiba-la ítjòn tjen-la kò tsja. Xita koi, ijngoò k'a tsibítsajnakon; jngoò jmiù nó tsatixoma kò Cristo. ⁵ Jñà xita koi xi jaáya ítjòn-la. Tanga jñà mik'en xi i'nga, skanda k'ée jaáya-la nga ijchò jngoò jmiù nó. ⁶ Mé ta ndaà-la jñà xi kòko-la nga kjoáya ítjòn-la; xita koi, jyeé xita-la Nainá koma; jè kjoa biyaà xi ma-ne jò, nimé nga'ñó tjin-la it'aà ts'e xita koi; mì tì mé ma siikò-ne. Tà saá no'miù-la Nainá koma kò ts'e Cristo. Jngoò jmiù nó kotixomako.

⁷ K'e nga kjoehet'aà xi jngoò jmiù nó, tjánda'ño ìjngoò k'a-ne jè Satanás ya ñánda tíjnahiya nítjan jño. ⁸ Kitjondei-ne nga skónachan-la xita naxandá xi tjin nga títsa isò'nde, jè Gog ko Magog. Koìxkóya xita mé-ne nga koìts'ia-ne kjojchán. Kjin jchán koma xita, k'oaá ngaya-la koni tsomì xi jncha indii ndáchikon. ⁹ Chinchimasòn kóhokji isò'nde; chinchandi-la nga jngoò itjandi ñánda títsajna xita-la Nainá ko naxandá xi tsjakeè. Ikjoàn kisikasén ni'ín Nainá xi inchrobà-ne ngajmiù. Jngoò k'a tsaká kóhotjín. ¹⁰ Jè xita neí xi kiskoònachan-la xita, kinìkatjen-jìin ya i'nde ñánda títinga ni'ín ko azufre. Jyeé ya títsajna jè cho je xi ch'o kji ko xi kiichjaya 'én ndiso. Yaá siikjeín kjo'in ko nachrjein ko nitjen nita kjé-ne.

Jè íxile ts'e kjoéxoma xi chroba kji

¹¹ Kijtseè jngoò íxile xi chroba kji ko 'ño je kji nga ya tíjnasòn jngoò xi tíhotixoma. Nga nguixkon jè xi tíjnasòn íxile, jngoò k'a kichijà nangui ko ngajmiù. Nita ñánda-ne, mì tì kii ki'ya-la. ¹² Kijtseè mik'en xi ixti kjoàn ko xi xita jchínga kjoàn, 'ncha kixi nguixkon Nainá. Ikjoàn kitáx'a jña libro [ñánda tíjt'aà mé xi kis'iin nga jngó jngó xita]; koa ìjngoò libro kitáx'a ñánda tíjt'aà ts'e kjoabinachon. Jña mik'en, k'oaá s'ín kisindaàjìin-la koni s'ín tíjt'aà xojon ts'e libro, mé kjoa xi kis'iin. ¹³ Jè ndáchikon kitsjaà jña mik'en xi ya k'en-jìin. Jè kjoabiyaà ko i'nde kjo'in tíkoaá kitsjaà mik'en xi ya títsajna. K'oaá s'ín kisindaàjìin-la nga jngoò ìjngoò xita koni tjin kjoa xi kis'iin. ¹⁴⁻¹⁵ Jè kjoabiyaà ko i'nde kjo'in kinìkatsjoòjìin ñánda títi ni'ín jnga. Ko jña mik'en xi mìkii tíjt'aà 'ín-la jè libro ts'e kjoabinachon, tíkoaá yaá kinìkatsjoòjìin ñánda títi ni'ín jnga. Jè xi ma-ne jò kjoabiyaà.

21

Ngajmiù xitse ko nangui xitse

¹ Kijtseè jngoaa ngajmiù xitse ko nangui xitse. Jè ngajmiù xi kisijna ítjòn ko nangui xi kisijna ítjòn, jyeé kichijà; tíkoaá kichijà jè ndáchikon. ² Tíkoa kijtseè jè naxandá tsjeè xi Jerusalén xitse 'mì, nga tíchrobájen ngajmiù nga nguixkon Nainá. K'oaá s'ín tíjndaà koni jngoò chjoón xi ndaà bindaà yijo-la nga jye kixan-ko x'in-la. ³ Ki'nchrè-la 'én xi 'ño chja, xi ngajmiù inchrobà-ne, xi tsò:

—Chítsejèn-la Ni'ya Tsjeè-la Nainá, jyeé kòbitjojen; Nainá yaá kíjnakò jña xita; xita naxandá-laá koma, nga jè sobà xi Nainá kitso-la. ⁴ Jè sobà Nainá sìxijno yije ndáxkon; mì tì kii s'e-ne kjoabiyaà; mì tì kii s'e-ne kjoaba; mì tì kii yá skindàya-ne; mì tì kii s'e-ne xi ijòjno ijòt'aà yijo-la, koi kjoa-la nga jye tsato kjoa jchínga.

⁵ Jè xi tíjnasòn íxile ts'e kjoéxoma, kitsò:

—Chítsejèn-la, 'aán sìixitseyà yije tsojmì xi tjin.

Ikjoàn kitsò-na:

—Chjí, xojon títeii jña 'én koi; nga ngui k'oaá s'ín tjin nga kitasòn; ngui 'én kixi-né.

⁶ Ikjoàn kitsò-na:

—Jyeé tsitasòn yije. 'An-ná xi tíjna ítjoàn skanda tàts'en-la kjoa kó nga skanda fehet'aà-ne. 'An-ná xi tsibìts'iaa ko xi sikjehet'aà-na kjoa. Ngats'ii xi xindá-la, 'aán tsjaà kjoéjò-la nandá xi tíbitjo ya i'nde ñánda mìkii xiya nandá mé-ne koma kíjnakon-ne inima-la nita kjé-ne. ⁷ Jña xi sìikijne, jña skoé kjoéjò ngats'ii kjondaà koi. 'Aán kótijnakoaa nga Nainá kitso-na ko jña, ixti-naá koma. ⁸ Tanga jña xita xi tsakjón, jña xi mìkii mokjeiín-la, jña xi 'ño ch'o s'ín, jña xi xita sík'en, jña xi kjoa chíjngui s'ín, jña xi xita tj'e, jña xi xkósòn beèxkón, ngats'ii xi 'én ndiso chja, ján kixojìin ñánda títi ni'ín jnga ko azufre; jè xi ma-ne jò kjoabiyaà.

Naxandá xitse xi 'mì Jerusalén

⁹ J'ìikon jngoò-na àkjale jñà xi itoò ma-ne, xi tìkoà itoò chitsín tjín-la, xi jncha kitseè xi itoò kjo'in xi fehet'aà-ne. Kitsò-na:

—Nchroboí, kokoò-lè jè xi koma chjoón-la Orrè.

¹⁰ It'aà ts'e Inìma Tsjeè-la Nainá, jè àkjale kiìko inìma-na jngoò nindoò xi je kji kò 'nga kji. Tsakó-na jè naxandá xi je kji, naxandá tsjeè Jerusalén nga tìnchrobájen-ne ngajmii nga nguixkon Nainá. ¹¹ Jè naxandá tsjeè Jerusalén, oteé tsejèn xi kjoà ts'e kjoajeya-la Nainá. K'oaá s'ín ote kji koni ndajo chjí xi 'ñó ndaà kjoàn, koni ndajo xi jaspe 'mì nga ote kji koni chitsín. ¹² Nga jngoò itjandiì, jè naxandá, chrjó ndajo tjíndiì-la xi 'ñó je kji kò 'ñó 'nga kji. Tejò xotjoa tjín-la. Nga jngoò ìjngoò xotjoa, jngoò àkjale síjnajto. Tìkoà ya tjít'aà 'ín-la nga tejò naxandá xi ya inchrobàt'aà-ne ixti-la Israel. ¹³ Ya kixi-la ñánda bitjokàjiìn-ne ts'oí, jàn xotjoa tjín-la, ya kixi-la ñánda kahatji-ne ts'oí, jàn xotjoa tjín-la. Ya norté, tìkoáá jàn xotjoa tjín-la, ya sur, tìkoáá jàn xotjoa tjín-la. ¹⁴ Jè chrjó ndajo xi tjíndiì-la naxandá, tejò chrjó ndajo xi ya tjít'aà nga tejò 'ín-la xita xi tejò ma-ne xi it'aà ts'e Orrè kisixáya-la.

¹⁵ Jè àkjale xi tíchjako-na, jngoò kichá kjinaya tsja xi nguì oro xi koni kji yá xi ma machiba-ne. Jè kisikjeén nga ma kisichiba naxandá kò xotjoa-la kò chrjó ndajo-la. ¹⁶ Jè naxandá k'oaá s'ín kijna nga ñijòn chrjangui tjín-la. Koni kji ndojò, k'oaá tì kji tiyà-ne. Jè àkjale, k'e nga kisichiba, jò jmii kò jò sìndo kilómetro tjín-la. Ngàsòn chiba tjín-la nga ndojò kò nga tiyà kò nga 'nga. ¹⁷ Ikjoàn kisichiba jè chrjó ndajo. Jngoò sìndo kò ichán ñijòn xkó tsja tjín-la xi chiba-la xita xi tísikjeén jè àkjale, [jè xi ichán nanga tjín-ne].

¹⁸ Jè chrjó ndajo xi tjíndiì-la naxandá, koiì tjíndaà-ne ndajo chjí xi 'mì jaspe. Kò jè naxandá, nguì oro sobà-né. K'oaá s'ín ote kji koni chitsín tsjeè. ¹⁹ Jñà tàts'en chrjó xi tjíndaà-ne nga tíchjoàndiì-la naxandá, nguì ndajo chjí yijájno xi 'ñó ndaà kjoàn. Jè xi ítjòn, jè ndajo xi 'mì jaspe; xi ma-ne jò, ndajo xi 'mì zafiro; xi ma-ne jàn, ndajo xi 'mì ágata; xi ma-ne ñijòn, ndajo xi 'mì esmeralda; ²⁰ xi ma-ne 'òn, ndajo xi 'mì ónice; xi ma-ne joòn, ndajo xi 'mì cornalina; xi ma-ne itoò, ndajo xi 'mì crisólito; xi ma-ne jiìn, ndajo xi 'mì berilo; xi ma-ne ñijaàn, ndajo xi 'mì topacio; xi ma-ne te, ndajo xi 'mì crisoprasa; xi ma-ne tejngoò, ndajo xi 'mì jacinto; xi ma-ne tejò, ndajo xi 'mì amatista. ²¹ Jñà xotjoa xi tejò ma-ne, tejò ndajo perla tjíndaà-ne. Nga jngoò ìjngoò xotjoa jngoò perla tjíndaà-ne. Ndiyá teè-la naxandá, nguì oro sobà-né koni chitsín xi ma chítsejèn-ya.

²² Ya jjiìn naxandá, nijngoò ingo kijtseè; nga jè sobà xi ma ingo-la naxandá, jè Nainá xi tjína ítjòn nga ta jè tajngoò-né xi 'ñó tse nga'ñó tjín-la kò jè Orrè. ²³ Jè naxandá, mìkiì mochjeén-la jè ts'oí kò sá nga sìlhiseèn-la. Nga jè sobà kjoa isén-la Nainá síhiseèn-la; kò jè Orrè ma ni'ín-la. ²⁴ Ngats'ii jñà xita naxandá ts'e isò'nde kinchima iseèn-né it'aà ts'e ni'ín-la. Kò jñà xitaxá ítjòn xi tjín isò'nde, kjìkò kjoanchiná-la nga ya sìngatsja. ²⁵ Jñà xotjoa-la naxandá, mìkiì sìchjoàjto nga kjít'aà nàchrjein; nga ya naxandá, mìkiì kojñò. ²⁶ Ngats'ii naxandá kjoìkò ngats'ii kjoa nchiná-la kò ngats'ii tsojmì xi 'ñó chjí-la nga ya sìngatsja. ²⁷ Ya i'nde jè nímé kjoahas'en xi tjé kjoàn xi ch'o s'ín kò xi kjoa ndiso. Tà jñà kjoahas'en xi tjít'aà 'ín-la jè xojòn-la Orrè xi ts'e kjoabinachon.

22

¹ Jè àkjale tsakó jngoò-na xajngá nandá xi kijna tsjeè tsjeè, jè nandá xi bitsajnakon-ná nita mé nàchrjein-ne. K'oaas'ín tsjeè kji koni chitsín. Yaá tíbitjo ñánda síjna íxile-la Nainá nga tíhotíxoma kò yaá tíbitjo ñánda tjína jè Orrè. ² Ya jngoò osen ndiyá-la naxandá tífa nandá. Kò ya ngobà ngobà xajngá nandá,

yaá síjna jè yá xi tsjá kjoabinachon nità mé nàchrjein-ne. Tejò k'a ojà-là toò nga jngoò nó. Jngoò jngoò k'a ojà-là toò nga ìjngoò ìjngoò sá. Jñà xka-là, k'oaá s'ín mochjeén nga maxkiì-là naxandá ts'e isò'nde. ³ Mì tì mé kjoa ch'o s'e-ne xi mìkiì sasén-là Nainá. Yaá sasíjna jè íxile-là Nainá kò ts'e Orrè nga kotìxoma. Kò ngats'ìi xità chí'nda-là, yaá síxá-là. ⁴ Ngats'ìi xi xità-là ma, skoexkon-né kó kji isén-là Nainá; kò jè 'ín-là Nainá yaá sít'aà ítjòn tjen-là. ⁵ Ya ì'nde jè, mì tì kojñò-ne. Jñà xità xi ya títsajna, mì tì ni'ín kochjeén-là xi síhiseèn-là, tìkoaá mì tì ts'oí kochjeén-là; nga jè sobá Na'èn-ná xi Nainá síhiseèn-là. Jñà xità kotìxoma nità mé nàchrjein-ne.

Jyeé nchrobá machraña nga kjoí ìjngoò k'a Cristo

⁶ Jè àkjale kitsò-na:

—Én koi, nguì k'oaá s'ín tjín nga kítasòn; nguì 'én kixi-né. Jè Na'èn-ná xi Nainá xi síkíchiya-là jñà xità xi chja ngajo-là, koií xá kisikasén-ne àkjale-là nga kokò-là xi chí'nda-là ma jñà kjoa xi ta nitoón okoma.

⁷ —Tíná'ya-ná. 'An, kjoí nitoón ìjngoò k'a.

Mé tà ndaà-là jñà xi síkitasòn jñà 'én xi kitsjaà Nainá koni s'ín tíchja xojon jè.

⁸ 'An-ná xi 'mì-na Juan, 'aán ki'nchrè koa kijtseè kjoa koi. K'e nga jye ki'nchrè koa jye kijtseè, tsohósijna-xkó'nchi-niñiat'aà-là jè àkjale xi tíhokó-na kjoa koi, nga mejèn-na skoexkoán. ⁹ Tanga jè àkjale kitsò-na:

—Kì k'oaá 'nì. Jè Nainá jchaxkoín. 'An, tìkoaá chí'nda-là Nainá ma, koni ngaji, kò xità xinguii xi chja ngajo-là Nainá, kò ngats'ìi xità xi síkitasòn 'én xi tjít'aà xojon jè.

¹⁰ K'oaá tìs'ín kitsò-na:

—Kì bìjna'ma jñà 'én xi Nainá kitsjaà xi tjít'aà xojon jè, nga jyeé nchrobá machraña nàchrjein nga kítasòn. ¹¹ Jñà xità xi mìtsà kixi títsajna nguixkon Nainá nga ch'o s'ín, ta k'oaá s'ín kàtitsajna. Kò jñà xi tjín-là kjoakixi kò tsjeè títsajna nga nguixkon Nainá, k'oaá tìs'ín kàtasíkitasòn xi kjoakixi kò kjoatsjeè.

¹² —Tíná'ya, 'an, kjoí nitoón ìjngoò k'a. Yaá kjoikoaa chí-là xi tsjaà-là xità koni s'ín kis'ìin nga ìjngoò ìjngoò. ¹³ 'An-ná xi tjìna ítjoàn skanda tàts'en-là kjoa kò skanda fehet'aà-ne. 'An-ná xi tsibìts'iaa kò xi sikjehet'aà-na kjoa. 'An-ná xi tjìna ítjoàn kò xi fehet'aà-ne.

¹⁴ Mé ta ndaà-là jñà xità xi [jní-là Orrè] sítsjeè-ne níkje-là mé-ne nga tjò'nde-là nga skine toò-là yá xi tsjá kjoabinachon, tìkoa koma kjoahas'en xotjoa-là jè naxandá. ¹⁵ Tanga ndítsiaán kítajna, ngats'ìi jñà xità xi ch'o s'ín, kò jñà xi xità t'j'e, kò jñà xi kjoa chíjngui s'ín, kò jñà xi xità sík'en, kò jñà xi xkósòn beèxkón kò ngats'ìi xi tsjakeè kjoa ndiso nga 'én ndiso chja.

¹⁶ —'An xi 'mì-na Jesús, 'aán kisikasén-nò àkjale-na nga tsjá-nò 'én ít'aà ts'e kjoa koi, jñò xi xità naxandá-na ma. 'An-ná jè jts'én xi ítjot'aà-ne tje-là xítaxá ítjòn xi k'ì m'ì David. 'An-ná ni'ño tse xi 'ñó ote kji xi bitjokàtji k'e nga tajñòya.

¹⁷ Jè Inima Tsjeè-là Nainá kò chjoón-là Orrè, tsò-né:

—Nchroboí [Na'èn Jesús].

Jñà xi nchi'nchré, k'oaá tì kàtatsò:

—Nchroboí [Na'èn Jesús].

Jñà xi xínda-là kò xi mejèn-là nandá, kàtjanchrobá, kàt'ìi kjojtò nandá xi tsjá kjoabinachon.

¹⁸ 'An, k'oaá xan-nò, ngats'ioò xi na'yà-là jñà 'én xi kitsjaà Nainá xi tjít'aà xojon jè: Tsà yá xi kít'aàsòn kjoa xi tjít'aà xojon jè, Nainá k'oaá tìs'ín tsjásòn-là kjo'in koni s'ín tjít'aà xojon jè. ¹⁹ Tsà yá xi kjoáxìn jngoò-là 'én xi kitsjaà Nainá xi tjít'aà xojon jè, Nainá, tìkoaá kjoáxìn kjondaà xi tjí'nde-là nga skine toò-là yá xi tsjá kjoabinachon kò mìkiì tsjá'nde-là nga ya kítajna naxandá tsjeè-là Nainá koni s'ín tjít'aà xojon jè.

²⁰ Jè xi bénojmí kjoa koi, k'oaá tsò:

—Jon, kjoii nitoón òngò k'a.

K'oaá s'ín kàtama. ¡Nchroboí Nà'èn Jesús!

²¹ Kjondaà-là Nà'èn-ná Jesucristo kàtìjnako-nó ngats'ioò. K'oaá s'ín kàtama.